དབྱིལ་ཀ་ཆེ་ན་དི་ཀ་ས་པའི་རྒྱ་མཚོ།

ཞོན་ཆ།

མཁས་གྲུབ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་།

རྗེ་ཡབ་སྲས་གསུམ་གྱི་གསུང་འབུམ་སྡུད་སྦྱིག་ཁང་།

རྗེ་ཡབ་སྲས་གསུམ་གྱི་གསུང་འབུམ་སྡུད་སྒྲིག་ཁང་།
2019

༄༅། །མཁས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་གི་གསུང་འབུམ།

༼ང༽

རྗེ་ཡབ་སྲས་གསུམ་གྱི་གསུང་འབུམ་དཔེ་བསྡུར་མ། པོད། ༣༢
Je Yabse Sungbum Volume 32

པར་འགྲེམས་བྱེད་པོ།

རྗེ་ཡབ་སྲས་གསུམ་གྱི་གསུང་འབུམ་སྡུད་སྒྲིག་ཁང་།

Published by:
JE YABSE SUNGBUM PROJECT

Drepung Loseling Pethub Khangtsen Education Society‚ Mundgod U.K. Karnataka State (INDIA)
www jeyabsesungbum.org‚

པར་ཐེངས་དང་པོར།
དེབ་གྲངས་ ༧༥༠ ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༩

First Edition:

750 copies‚ 2019

པར་སྐྲུན་ཞུ་ཡུལ།
མ་ཎྀ་པཱལ་འཕྲུལ་ལས་ཁང་།

Printed at:

Manipal Technologies Limited Manipal

དཀར་ཆགདཀར་ཆག V

ཚད་མ་རྣལ་འགྲེལ་གྱི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། ....1 རྩོམ་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཡན་ལག 5
བསོད་ནམས་སྤེལ་བའི་ཡན་ལག་མཆོད་བརྗོད། 5
བྱ་བ་ཐར་ཕྱིན་པའི་ཡན་ལག་རྩོམ་པར་དམ་བཅའ་བ། 11
འཇུག་བྱ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་རང་བཞིན་བཤད་པ། 30
སྤྱིའི་དོན་བཤད་པ། 30
ཡན་ལག་གི་དོན་བཤད་པ། 43

ངེས་ལེགས་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་རང་དོན་རྗེས་དཔག་བཤད་པ།................................... 43 ལུས་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་མདོར་བསྟན་པ། 44
ཡན་ལག་གི་ཚུལ་གྱིས་རྒྱས་བཤད། 48
གཞུང་སྤྱིའི་བསྡུ་བ་མདོར་བསྟན་པ། 48
གཞུང་དོན་བཤད་པ་དངོས་ལ་འཇུག་པ། 49
ཡང་དག་གསུམ་པོ་སོ་སོའ་ངོ་བོ་བཤད་པ། ི 49
གསུམ་དུ་མ་ངེས་པར་རྩོད་སྤང༌། ....59 རྟགས་ལྟར་སྣང་ཕྱོགས་ཙམ་བཤད་པ། ....64 མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་རྒྱས་པར་བཤད་པ། ....66 གཞུང་གི་བསྡུ་བ་བཤད་པ། ....66 གཞུང་དོན་བཤད་པ་དངོས་ལ་འཇུག་པ། 67

VI མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

ལྡོག་ཁྱབ་འབྲེལ་བར་ལྟོས་མི་དགོས་པ་དགག 67
མ་མཐོང་ཙམ་ལྡོག་ཁྱབ་ཏུ་མི་བཞེད་པ་བསྟན། 67
སློབ་དཔོན་གྱི་ལུང་དང་འགལ་བ་བསྟན་པ། 69
མངོན་སུམ་དང་ནང་འགལ་གྱི་གནོད་པ། 73
གཞན་སྡེ་ལ་ནང་འགལ་གྱི་གནོད་པ་བསྟན་པ། 74
ཁྱབ་པ་ངེས་པ་འབྲེལ་བར་ལྟོས་པ་སྒྲུབ། ....74 ལྡོག་ཁྱབ་འབྲེལ་པར་ལྟོས་དགོས་པའི་རྩོད་སྤང་། ....75 རྟགས་ཆོས་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་བཤད་པ། ....79 འབྲེལ་བ་ཚད་མ་ལ་ལྟོས་པར་སྤྱིར་བསྟན། ....79 ཚད་མ་དེ་དག་སོ་སོར་རྒྱས་པར་བཤད་པ། ....82 འབྲས་རྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ། ....82 རང་བཞིན་རྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ། ....85 འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་སྤྱིའི་དོན། ....85 གཞུང་སྤྱིའི་བསྡུ་བ་བཤད་པ། ....85 རྟོགས་དཀའ་བའི་དོན་གྱི་གཙོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ། ....90 འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མའི་ཡན་ལག་གི་དོན། ....94 བདག་གཅིག་འབྲེལ་གྱི་རང་ལྡོག་དོན་ལྡོག་བཤད། ....94 དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་དངོས་བཤད་པ། ....94 དེ་ལས་འཕྲོས་པའི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པ། ....99 སྒྲུབ་པའི་སྒྲ་རྟོག་སེལ་བའི་ཡུལ་ཅན་དུ་རྒྱས་པར་སྒྲུབ་པ། ....99 སྒྲ་རྟོག་སྒྲུབ་པར་གནོད་བྱེད་དང་སེལ་འཇུག་ཏུ་སྒྲུབ་པ། ....99 རྟགས་དང་རྗེས་དཔག་དོན་མེད་དུ་ཐལ་བ། 99

དཀར་ཆག VII

སྒྲ་རྟོག་ཐམས་ཅད་རྣམ་གྲངས་པར་ཐལ་བ། ....109 དེ་དག་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ། ....110 གཞན་ལ་བཀོད་པའི་ཉེས་པ་རང་ལ་མཚུངས་པ་སྤང༌བ། ....116 སྤྱི་འཛིན་གྱི་འཇུག་ཚུལ་དང་སྣང་ཡུལ་སེལ་བ་བཤད་པ། ....124 ཡུལ་སྤྱིའི་གནས་ཚུལ་བཤདཔ། ....124 ཡུལ་ཅན་རྟོག་པའི་འཇུག་ཚུལ་བཤད་པ། ....130 སྒྲ་དོན་ལ་བརྡ་སྦྱོར་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་པ། ....138 བརྡ་སྦྱོར་ཚུལ་སྤྱིའི་དོན། ....138 བརྡ་སྦྱོར་ཚུལ་གྱི་ཡན་ལག་གི་དོན། ....139 དངོས་པོ་ཁོ་ན་བརྡའི་ཡུལ་ཡིན་པ་དགག་པ། ....139 གཞན་སེལ་བརྡའི་ཡུལ་དུ་སྒྲུབ་པ། ....142 གཞན་སེལ་བརྡའི་ཡུལ་དུ་སྒྲུབ་པར་རྩོད་སྤང་། ....143 སྒྲ་རྟོག་སེལ་བས་འཇུག་པར་རྩོད་སྤང༌། ....149 རྟོགས་པ་ཕན་ཚུན་བརྟེན་པའི་རྩོད་པ་སྤང༌། ....149 གཅད་བྱ་མེད་ལ་རྣམ་གཅོད་མི་འཐད་པ་སྤང༌བ། ....152 རྣམ་གཅོད་ཐུག་མེད་དུ་ཐལ་བའི་རྩོད་པ་སྤང་བ།..153 སེལ་བ་སྨྲ་བར་ཐ་སྙད་ཀུན་འཐད་ཅིང་གཞན་ལ་མི་འཐད་པ། ....161 སྤྱི་དངོས་པོ་ཡོད་པ་སྤྱིར་དགག་པ།...168 སྤྱི་དངོས་པོ་བ་ཡོད་པ་སོ་སོར་དགག་པ། ....171 བྱེ་བྲག་པའི་ལུགས་དགག་པ། ....172 གྲངས་ཅན་པའི་ལུགས་དགག་པ་དངོས། ....178 གཞུང་གི་དོན་བཤད་པ། 190

VIII མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

དེས་གཅེར་བུ་པ་ཡང་ཁེགས་པར་བསྟན་པ། 207
དགག་པའི་སྒྲ་རྟོག་སེལ་འཇུག་ཏུ་གྲུབ་པ། 210
རང་བཞིན་རྟགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ། 217
གཞི་དེར་འབྲེལ་བ་དེ་ཉིད་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་བཤད། 219
འབྲས་རང་གི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་དོན་བསྡུ། 221
མ་དམིགས་པའི་འབྲེལ་བ་ངེས་པའི་ཚད་མ་དངོས། ....221 མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་རྩོད་པ་སྤང་བ། ....224 དགག་རྟགས་ཀྱི་གྲངས་ངེས་ལ་རྩོད་སྤང༌། ....224 མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པ་ལ་རྩོད་པ་དགོད་པ། ....229 རྩོད་པ་དེའི་ལན་བཤད་པ། ....229 ཚིག་ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱ་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན་པ་སོ་སོར་དགག་པ། ....229 ཚིག་ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱ་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན་པ་སྤྱིར་དགག་པ། ....229 སྐྱེས་བུས་བྱས་པའི་ཚིག་བརྗོད་བྱ་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན་པ་དགག་པ། ....229 སྐྱེས་བུས་བྱས་པའི་ཚིག་ཙམ་ཚད་མ་ཡིན་པ་དགག་པ། ....229 དེ་ཁྱད་པར་བའི་ཚིག་བརྗོད་བྱ་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན་པ་དགག་པ། ....235 རིག་བྱེད་ཚད་མ་ཡིན་པ་དགག་པའི་སྤྱིའི་དོན། ....239 རིག་བྱེད་ཚད་མ་དགག་པའི་ཡན་ལག་གི་དོན། ....242 སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་རིག་བྱེད་བདེན་དོན་འདོད་པ་དགག་པ། ....242 མ་བྱས་ན་བདེན་པའི་དོན་གྱིས་ཁྱབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་དགག་པ། ....242 རིག་བྱེད་སྒྲ་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་རྟག་དངོས་ཡིན་པ་དགག་པ། ....244 སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དང་སྒྲུབ་བྱ་དགག་པ། ....250 རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་རྟག་པ་ཡིན་པ་དགག་པ། 264

དཀར་ཆག IX

སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་ན་བདེན་དོན་ཅན་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་དགག་པ། 271
རིག་བྱེད་ཀྱི་སྔགས་སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་དགག་པ། 273
ཕྱོགས་གཅིག་བདེན་པས་བདེན་དོན་ཅན་ཡིན་པ་དགག 284
རིགས་པའི་དོན་བསྡུས་ནས་མཇུག་བསྡུ་བ། 285

ངེས་བྱ་ངེས་ལེགས་ཀྱི་ལམ་བཤད་པ་ཚད་མ་གྲུབ་པའི་ལེའུ། ....287 བཤད་བྱའི་མདོ་དགོད་པ། 287
དེ་ཉིད་འཆད་པར་བྱེད་པའི་སྤྱིའི་དོན། 287
ཡན་ལག་གི་དོན། 318
ཀུན་མཁྱེན་ཚད་མར་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ། 318
ཚད་མའི་སྐྱེས་བུའི་མཚན་གཞི་ངོས་བཟུང་བ། ....318 ཚད་མ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ།...318 ཐུབ་པའང་མཚན་ཉིད་དེ་དང་ལྡན་པར་བསྟན་པ། ....326 དགོས་པ་དེ་སྒྲུབ་པའི་དོགས་གཅོད་བཤད། ....327 ཐམས་ཅད་བྱེད་ཤེས་པ་ཀུན་མཁྱེན་ཡིན་པ་དགག་པ། ....327 དབང་ཕྱུག་རྟག་པ་རང་བྱུང་ཡིན་པ་དགག་པ། ....327 དབང་ཕྱུག་ཀུན་མཁྱེན་ཡིན་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དགག་པ། ....328 གནས་ལུགས་ཤེས་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་ཀུན་མཁྱེན་དུ་སྒྲུབ། ....336 ལྷག་མ་བཞི་བཤད་ནས་ཚད་མའི་སྐྱེས་བུ་གྲུབ་ཚུལ། ....338 ལུགས་འབྱུང་དུ་སྟོན་པ་ལམ་གང་ནས་བྱོན་པའི་ཚུལ། ....338 རྒྱུ་ཐབས་ཤེས་གཉིས་ལས་དོན་གཉིས་ཕུན་ཚོགས་འབྱུང་ཚུལ། ....338 བསམ་པ་ཕུན་ཚོགས་ངོས་གཟུང་བ། ....338 སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཐོག་མའི་རྒྱུར་བསྟན་པ། 338

X མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

དེ་མ་གྲུབ་པའི་དོགས་པ་སྤང་བ། 339
སྐྱེ་བ་དུ་མར་གོམས་པ་མི་སྲིད་པ་དགག་པ། 339
གོམས་པ་མི་སྲིད་པའི་འདོད་པ་བརྗོད་པ། 339
དེ་དགག་པའི་གཞུང་སྤྱིའི་བསྡུ་བ་བཤད་པ། 339
གཞུང་དོན་བཤད་པ་དངོས་ལ་འཇུག་པ། ....343 སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་ཡོད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དགོད་པ།..343 འཆི་སེམས་མཚམས་མི་སྦྱོར་བའི་སྒྲུབ་བྱེད་དགག་པ། ....347 ཡིད་ཤེས་ལུས་ལ་རྟེན་ཚུལ་སོ་སོར་དགག་པ། ....351 ལུས་བློའ་ཉེར་ལེན་བྱས་ནས་བློ་ལུས་ལ་བརྟེན་པ་དགག་པ། ི ....351 ལུས་སེམས་དུས་མཉམ་པའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་དགག་པ། ....354 བློ་ལུས་བདག་གཅིག་པའི་ལུས་ལ་བརྟེན་པ་དགག་པ།...358 ཕྱི་མར་མཚམས་སྦྱོར་བའི་རྒྱུ་ཚོགས་བཤད་པ། ....359 ཡིད་ལུས་ཁོ་ནས་སྐྱེ་བ་སྤྱིར་དགག་པའི་སྤྱིའི་དོན། ....362 ཡིད་ལུས་ཁོ་ནས་སྐྱེ་བ་དགག་པའི་ཡན་ལག་གི་དོན། ....365 ལུས་ཆ་མེད་ཡིད་བློའ་ཉེར་ལེན་དུ་དགག་པ། ི ....365 རྡུལ་ཕྲན་ཡིད་བློའ་ཉེར་ལེན་ཡིན་པ་དགག་པ། ི ....374 འཆི་སེམས་མཚམས་སྦྱོར་བར་གནོད་པ་སྤང་བ། ....377 མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་བ་མི་འཐད་པ་དགག་པ། ....379 སྙིང་རྗེ་ལས་སྦྱོར་བ་ཕུན་ཚོགས་སྐྱེ་ཚུལ། ....382 སྦྱོར་བ་ལས་བདེ་གཤེགས་འབྱུང་ཚུལ། ....384 བདེ་གཤེགས་ལས་གཞན་སྐྱོབ་པ་འགྲུབ་ཚུལ། ....387 སྐྱོབ་པ་ལས་ཚད་མར་གྲུབ་པར་བསྟན་པ། 388

དཀར་ཆག XI

ལུགས་ལྡོག་གི་སྒོ་ནས་དེ་ལྟར་བྱོན་པའི་ཤེས་བྱེད་བསྟན་པ། ....388 སྐྱོབ་པའི་རང་བཞིན་སྒྲུབ་པ། ....388 བདེན་བཞི་དབང་དུ་སྟོན་པའི་སྐྱོབ་པར་བསྟན་པ། ....388 གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་བདེན་གཞི་བཤད་པ། ....389 སྡུག་བསྔལ་བདེན་པའི་མཚན་གཞི་སྒྲུབ་པ། ....389 འཁོར་བར་ཐོག་མ་མེད་པར་སྒྲུབ་པ། ....389 རླུང་མཁྲིས་སོགས་འབའ་ཞིག་ལས་སྐྱེ་བ་དགག ....389 འབྱུང་བ་འབའ་ཞིག་ལས་སྐྱེ་བ་དགག་པ། ....392 འཁོར་བའི་ཐོག་མ་ཡོད་པ་དགག་པ། ....394 སྡུག་བསྔལ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ། ....398 ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་བཤད་པ། ....399 འགོག་བདེན་གྱི་འགོག་པའི་རྣམ་པ། ....404 འགོག་བདེན་གྱི་ཞི་བའི་རྣམ་པ་བཤད་པ། ....406 འགོག་བདེན་གྱི་གྱ་ནོམ་པའི་རྣམ་པ། ....409 ལམ་གྱི་བདེན་པ། ....411 བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ལམ་དུ་བསྟན་པ། ....411 དེ་ཉིད་གྲོལ་ལམ་མ་ཡིན་པའི་དོགས་པ་སྤང་བ། ....411 སྤངས་པ་སླར་མི་ལྡོག་པའི་རྒྱུ་མཚན། ....411 བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཉེས་པའི་གཉེན་པོར་འགྱུར་ཚུལ། ....413 སྤངས་པ་སླར་ལྡོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་གཞན་དགག་པ། ....417 གྲོལ་ལམ་གཞན་དུ་འཛིན་པའི་ལོག་རྟོག་དགག་པ། ....417 བདག་འཛིན་ཉེས་པ་ཀུན་གྱི་རྩ་བར་བསྟན་པ། 417

XII མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

བདག་འཛིན་མ་ཟད་པར་ཐབས་གཞན་གྱིས་མི་གྲོལ་བར་བསྟན་པ། 418
བདག་འདོད་ནས་བདག་གིར་མ་ཞེན་ཙམ་ལམ་མིན་པ། 426
དབང་ཕྱུག་གི་བཀའ་ལུང་ཙམ་གྲོལ་ལམ་དུ་མི་རུང༌། 427
གདུང་བ་རྩོམ་པ་ཙམ་གྲོལ་ལམ་དུ་མི་རུང་། 431
སྐྱོབ་པ་ལས་བདེ་གཤེགས་འགྲུབ་ཚུལ། 434
བདེ་གཤེགས་ལས་སྟོན་པ་འགྲུབ་ཚུལ། ....435 སྟོན་པ་ལས་བརྩེ་བ་འགྲུབ་ཚུལ།...435
དེ་དག་ཀུན་ལས་ཚད་མར་གྲུབ་ཚུལ། 436
སྟོན་པར་ཚད་མའི་སྒོ་ནས་བསྟོད་པའི་དགོས་པ། 436
ལྟ་ཁྲིད་མུན་སེལ་སྒྲོན་མེ། 439

དཔར་བྱང་སྨོན་ཚིག 474

༄༅། །རྒྱས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཚད་མ་རྣལ་འགྲེལ་གྱི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས་རང་དོན་ལེའུའི་རྣམ་བཤད་བཞུགས་སོ།།

༄༅། །རྒྱས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་རིགས་པའི་རྒྱ་
མཚོ་ཞེས་བྱ་བ། རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱི་ཞབས་ཀྱི་པདྨོ་ལ་སྐྱེ་བ་ཀུན་ཏུ་གུས་པས་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །གང་ཞིག་རྐང་དྲུག་ལྡན་པའི་ཕྲེང་བ་འཕུར་ལྡིང་སྒྲ་སྙན་སྒྲོགས་པ་ཡི། །རྐང་པས་བསྣུན་པའི་འདར་བ་དང་ལྡན་བཅུ་ཕྲག་འདབ་མའི་ཟེའུ་འབྲུ་དཀར། །ཡིད་སྲུབས་ཟོལ་སྐྱེས་སྤུ་ལོང་གོས་ཅན་ཅོད་པན་མེ་ཏོག་འཛིན་པ་འདིས། །བདག་གིས་རྒྱལ་བའི་ཞབས་ལ་མཆོད་པས་འཇིག་རྟེན་འདི་དག་ཞི་གྱུར་ཅིག །མཚམས་སྤྲིན་ལ་ཆགས་མཚོ་སྐྱེས་གཞོན་ནུས་ཕྱོགས་ཀུན་བརྒྱན་ཕྱིར་ཉི་མ་མ་ལུས་སྤྲོ་བ་དང༌། །ཡོངས་རྫོགས་རྒྱུ་སྐར་བདག་པོའ་དཔལ་ལས་རབ་རྒྱས་ ིཨུཏྤལ་མཁའ་ལ་གར་གྱི་རི་མོ་བཞིན། །གང་ཞིག་ཆུ་ཡི་འོད་ཟེར་གོས་ཅན་ལི་ཁྲིའི་རྡུལ་བརྩེགས་མིག་སྨན་ཐོར་ཅོག་བཅིངས་པ་ཡིས། །དཔལ་ལྡན་ཐུབ་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡིད་ནི་ཅི་ཡང་ཆགས་བྱེད་ཞབས་སེན་འོད་དེས་སྐྱོང་གྱུར་ཅིག །འཇིགས་མེད་ཕྱོགས་རྣམས་ཀུན་ལས་རྣམ་རྒྱལ་ས་འདི་གྲགས་པའི་གོམ་པ་གཅིག་གིས་ཁྱབ་པར་བྲིས། །ལེགས་བཤད་མཐའ་དག་རོ་འཛིན་གཟུགས་ཀྱིས་གང་གི་ཁ་ལ་རྣམ་པར་བཀོད་པའི་རྩེ་མོ་ནི། །ཅུང་ཟད་བསྐྱོད་པས་སྲིད་གསུམ་འདི་དག་མེ་ཏོག་མདའ་ཅན་སྙིང་དང་ལྷན་ཅིག་འདར་བར་བྱེད། །ལོག་པར་སྨྲ་བ་ཀུན་གྱི་ལྕེ་ཡང་གཡོ་མེད་ཏིང་འཛིན་དག་ལ་འགོད་དེ་རྒྱལ་གྱུར་ཅིག །དྲི་མེད་དག་པའི་ཆུ་ཤེལ་ངོས་ལ་སྣ་ཚོགས་སྤྲོས་པའི་ཚོན་རིས་འཛིན་པ་མིན་པ་ཉིད། །གང་གི་དཔལ་ལས་རྒྱ་མཚོའི་གོས་ཅན་རིགས་ཚུལ་ཀུ་མུད་བཞད་པའི་རྩེ་དགས་རོལ་པ་ན། །ཨིནྡྲ་རྙིལ་གྱི་མེ་ལོང་ངོས་ལ་གཟུགས་བརྙན་འཕོས་པའི་རྒྱུ་སྐར་འོད་ཀྱི་ཐིག་ལེ་བཞིན། །སྟོབས་ལྡན་ལམ་འཇུག་གནས་བཟང་ལས་བརྒལ་འོད་དཀར་རྒྱ་ཆེན་བཤེས་གཉེན་བདེ་འབྱུང་ཅོད་པན་རྒྱལ།།
གང་འདིར་ལེགས་བཤད་ནོར་བུའི་དོ་ཤལ་རབ་དཀར་འོད་ཀྱིས་ཕྱོགས་ཀྱི་འབྱེར་

2 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

འཇིག་སྟོན་པ་དང༌། །རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོའི་རླབས་ཕྲེང་ཆལ་ཆིལ་ཤེས་བྱའི་ནོར་འཛིན་ཡུད་ཀྱིས་གང་བར་བྱེད་པ་དང༌། །བདག་བློའ་ཟླ་འོད་གསུང་རབ་ནམ་མཁའི་མཛེས་མ་དག་ལ་གོས་ ིབཟང་སྦྱིན་པའི་དགའ་སྟོན་དཔལ། །འདི་དག་འགྲན་བཞིན་འཇིག་རྟེན་འདི་ན་ཡ་མཚན་མ་ལུས་དེང་ཉིད་ཉེ་བར་འོངས་པ་འདྲ། །གང་ཞིག་ཡིད་ལ་མུན་པ་དང༌། །མིག་ལ་ཕྲག་དོག་རབ་རིབ་དག །ཁ་ལ་གདུག་པའི་ངག་བཞིན་དུ། །རང་གི་བྱ་བས་གནས་འཆའ་ཞིང༌། །སྙིང་བྲལ་འཁོར་གྱི་རྣ་བ་ལ། །ཉེས་བཤད་བཅོས་མའི་མེ་ཏོག་དག །ཉིན་རེ་བཞིན་དུ་འགོད་བྱེད་པ། །དམ་བཅའ་ཙམ་གྱིས་མཁས་པ་ཞེས། །བྱ་རོག་འདབ་བཟང་སྡེ་དཔོན་དུ། །ཁེངས་ལྡན་གང་ཡིན་དེ་ཀུན་ལ། །མི་བཟད་རྒུད་པ་ལྟ་བུ་འདི། །དུས་ཀྱི་ཆར་པ་བཞིན་དུ་བབ། །རྣ་བའི་སྒོ་ལ་ཐོས་པའི་ལམ་བྱང་ཞིང༌། །ཚིག་མང་ཁུར་གྱིས་ངལ་བའི་དཀའ་ཐུབ་བསྟེན། །ཤེས་བྱའི་ཁྱོན་ལ་ཀུན་རྟོག་ཆེར་འདྲིས་པས། །མཁས་མང་ཁྲོད་ན་མངོན་རློམ་གྱིས་མཐོ་ཞིང༌། །གང་གི་ལག་རྩེ་བསྐྱོད་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱིས། །ཡི་གེའི་རི་མོ་འགོད་པ་ལ་བརྩོན་པ། །དེ་དག་གིས་ཀྱང་རང་གི་མཐུ་གྲུབ་པས། །ཀུན་རྟོག་ཆུ་འཛིན་འགལ་འདུའི་ཆུ་རིས་ཅན། །འཇིག་རྟེན་ཉི་མའི་གསུང་འོད་སྒྲིབ་པ་གང༌། །རྒྱ་ཆེར་སྤེལ་བས་བློ་གྲོས་མྱོས་བྱེད་པ། །དེ་ཀུན་སྙིང་ལས་ཆུང་ངུར་ངལ་སོས་ཤིག།
རྒྱ་ཆེན་ཐོས་པའི་ཁུར་གྱིས་རབ་ངལ་རིགས་པའི་འཁུན་སྒྲས་ཕྱོགས་རྣམས་རྒོད་
བྱེད་རྣམ་དཔྱོད་ཆུ་འཛིན་ལྟོ་བ་ལས་འོངས་ལེགས་བཤད་ཆུ་རྒྱུན་པད་མོས་སྦྲང་རྩི་སྐྱུག་པ་བཞིན། །དགེ་ལེགས་དབང་ཆེན་གསེར་གྱི་གཞི་ལས་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་ཆུ་གཏེར་འཁྲུལ་འཁོར་ཆེས་ཆེར་གཡོས་པའི་དགའ་སྟོན་དཔལ་འདི་ཨེ་མ་མཚར་ཞེས་སྔོན་མེད་ཆུ་རྒྱུན་དོ་ཤལ་ལ། །བློ་གསལ་རྨ་བྱ་དགའ་བའི་གར་གྱིས་མདོངས་རྣམས་རབ་བརྐྱངས་མཇུག་སྒྲོ་རྒྱས་པའི་རྩེ་དགའ་སྟོན་ཅིང་མགྲིན་པའི་གླུ་དབྱངས་རྒྱུད་མངས་སྒྲ་ཡིས་ཕུག་དག་གང་བར་བྱེད་པ་ན། །ཆོས་ཀུན་རང་གི་ངང་ཚུལ་སྒྲོགས་པའི་ང་རོ་རབ་འཕྲུལ་ངོ་མཚར་གཏམ་འདི་རབ་འཕར་གྲངས་མེད་དུང་དང་ལྡན་པའི་རྒྱ་མཚོའི་འདུས་རླབས་སྒྲོག་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནམ། །དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་ཐུན་མཚམས་སྨུག་རྩིས་མཁུར་ཚོས་དམར་བའི་སྔོ་བསངས་མཛེས་སྡུག་ལང་ཚོའི་དཔལ། །རབ་དཀར་ཆུ་འཛིན་གཞོན་ནུའི་ཕུང་པོ་མུ་ཏིག་ཆུ་རྒྱུན་ཟིམ་བུ་གཡོ་

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 3

བས་རོལ་པ་དང༌། །ཆུ་སྐྱར་ཕྲུ་གུ་དགའ་བས་རྩེ་བའི་ལང་ལིང་དང་འགྲོགས་དབྱར་དུས་རྔ་སྒྲ་སྒྲོགས་པ་གང༌། །དེ་འདྲས་གཉིས་སྐྱེས་ཡིད་ལ་ཇི་བཞིན་དགའ་བའི་དཔལ་བསྐྱེད་གཏམ་འདི་གྲགས་པའི་གདུང་འཚོབ་ཡིན།།
དེ་ཡང༌། རྟོག་པའི་དྲ་བ་རྣམ་བསལ་ཅིང༌།1

།ཞེས་བྱ་བ་ནས་བཟུང་སྟེ། མཁས་པའི་པད་མོ་
རྒྱས་བྱེད་ཡིན།2

།ཞེས་བྱ་བའི་བར་མཐའ་དག་ནི་འདིར་གང་བཤད་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཡིན་ནོ། །དེ་
ལ་རེ་ཞིག་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ནི་ཅི། བརྗོད་པར་བྱ་བ་ནི་གང༌། ཅིའི་ཕྱིར་བརྩམས་ཤེ་ན། བདེ་བར་གཤེགས་པས་རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་འགྲོ་བ་མཐའ་དག་ལ་ཐུགས་བརྩེ་བ་ཆེན་པོས་ཉེ་བར་གཟིགས་ཏེ་སྲིད་པ་དང་ཞི་བའི་རྒུད་པ་མཐའ་དག་ལས་ཡང་དག་པར་བསྒྲལ་ནས་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གོ་འཕང་བླ་ན་མེད་པ་ལ་ཉེ་བར་གཞག་པར་བཞེད་དེ། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་དང་ལྡན་པའི་གསུང་རབ་རིན་པོ་ཆེའི་ཕུང་པོ་ཇི་སྙེད་ཅིག་བཀའ་སྩལ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཕྱིས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་བློ་དང་བརྩོན་འགྲུས་ཞན་པ་དག་གིས་ཡང་དག་པར་ཁོང་དུ་མ་ཆུད་ཅིང༌། རིགས་པའི་སྣང་བ་དང་ནི་བྲལ། མི་ཤེས་པའི་རབ་རིབ་ཀྱིས་ནི་མིག་ལྡོངས། ལོག་པར་རྟོག་པ་དང་ཐེ་ཚོམ་གྱི་གཞན་དབང་གིས་བློ་གྲོས་ཀྱི་གོམ་འགྲོས་ནི་འཁྱོར་ཏེ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་མྱ་ངམ་གྱི་ཐང་ལ་བརྡེག་འཆོས་ཤིང་འཁྱམས་པའི་སྐྱེ་བོ་འདི་མཐའ་དག་ལ་ལྷག་པར་བརྩེ་བའི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་པ། གཅིག་ཏུ་བྱམས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་ཐུགས་དང་ལྡན་ཞིང༌། རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱི་ཐུགས་ཀྱི་འོད་ཟེར་གྱིས་བློ་གྲོས་ཀྱི་པདྨོ་ཁ་ཕྱེ་3

བས་ཤེས་བྱའི་དཀྱིལ་འཁོར་མཐའ་
དག་ལ་གཟིགས་པ་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱན་དང་ལྡན་པའི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོས་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་འགྲོ་བའི་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱི་གནད་མ་ལུས་པ་ལ་མཐའ་གཞན་དུ་སྲིད་པའི་དོགས་པ་བཅད་དེ། ཚད་མའི་ལམ་ནས་གསལ་བར་སྟོན་པ་ཚད་མའི་མདོ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་མཛད་ཅིང༌། དེ་ལྟ་ན་ཡང་བདག་ཉིད་ཆེན་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༦༩ ཕྲེང་། ༣
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༦༠༠ ཕྲེང་། ༡༤
3 ཞོལ། ཤོག ༣ བ ༣ གཙང་། ཤོག ༣ བ ༣ པདྨོ་ཁ་བྱེ་བས་

4 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

པོའ་བློ་གྲོས་མཆོག་ཏུ་ཟབ་པས་གཞུང་གི་ཚིག་རབ་ཏུ་བརླིང་བ་བློའི་མཐུ་ཆུང་བ་དག་གིས་མ་ ིརྟོགས་ཏེ། ཕན་པ་རྒྱ་ཆེན་པོར་མ་གྱུར་པར་གཟིགས་ནས། རྒྱལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་ལུང་བསྟན་པ་བརྙེས་ཤིང༌། སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཞིའི་ཕ་རོལ་ཏུ་སོན་པས་འཇིགས་པ་མེད་པ་ཁྱུ་མཆོག་རླབས་པོ་ཆེའི་གནས་ཐོབ་པ། རིགས་པ་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱི་གཙུག་གི་ནོར་བུ་དཔལ་ལྡན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་ཚད་མ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཚིག་དོན་གཉིས་ཀའི་ཆ་འཕྲོས་དང་བཅས་ཏེ་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ། ཚིག་དོན་གྱི་ཆ་རགས་རིམ་ཞིག་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་ཀྱིས་ཞིབ་པར་འགྲེལ་པ་ཚད་མ་རྣམ་ངེས། དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་སྤྲོས་པ་རྒྱས་པ་དོར་ཏེ་དོན་གྱི་གཙོ་བོ་དག་གི་རྣམ་གྲངས་དང༌། མཚན་ཉིད་དང༌། དབྱེ་བ་དང༌། དཔེར་བརྗོད་པ་ཙམ་སྟོན་པ་རིགས་པའི་ཐིགས་པ་སྟེ་གཙོ་བོ་ལུས་ལྟ་བུའི་བསྟན་བཅོས་གསུམ་མཛད་ཅིང༌། དེ་དག་ཀྱང་གདུལ་བྱ་དབང་པོ་རྟུལ་པོ་དང༌། འབྲིང་དང༌། རྣོན་པོ་དག་གི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ། རིམ་པ་བཞིན་རྒྱས་པ་དང༌། འབྲིང་དང༌། མདོར་བསྡུས་པར་བསྟན་པའོ།།
དེའི་རྗེས་སུ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་བསྟན་བཅོས་དེ་དག་གི་རང་དོན་ལེའུའི་སྐབས་ལས་
འཕྲོས་ཏེ། རྟོགས་དཀའ་བ་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བྱེ་བྲག་ཏུ་གཏན་ལ་འབེབས་པར་བྱེད་པ་གཏན་ཚིགས་ཐིགས་པ་དང༌། རང་དོན་ལེའུའི་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་སྟོན་པ་ཉིད་ལས་འཕྲོས་ཏེ། འབྲེལ་བ་གཉིས་ཀ་དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་ཅིང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་རྣམ་པར་འཇོག་པའི་ཚུལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་གཏན་ལ་འབེབས་པར་བྱེད་པ་འབྲེལ་བ་བརྟག་པ་དང༌། མངོན་སུམ་ལེའུའི་སྐབས་སུ་གཟུགས་སོགས་རྣམ་རིག་ཙམ་དུ་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ལ། རྒོལ་བ་རང་ཉིད་ལ་སྣང་བ་རང་གི་སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲུབ་ངག་འགོད་པའི་ཡུལ་གང་ཟག་གཞན་གྱི་རྒྱུད་ཡོད་པར་ཇི་ལྟར་འཐད་ཅེས་སྨྲ་བའི་ཀླན་ཀ་བསལ་ཏེ། སྣང་མཁན་ཤེས་པ་ལས་རྫས་གཞན་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་སོགས་མེད་ཀྱང་རྒོལ་བ་རང་ཉིད་ལས་རྒྱུད་གཞན་དུ་གྱུར་པའི་གང་ཟག་འཐད་པའི་ཚུལ་སྟོན་པ་རྒྱུད་གཞན་གྲུབ་པ་དང༌། གཞན་དོན་ལེའུའི་སྐབས་ལས་འཕྲོས་ཏེ། སྒྲུབ་ངག་དང༌། སྒྲུབ་ངག་གི་ལམ་སྦྱོང་སྟོན་པའི་སྔ་རྒོལ་དང་ཕྱི་རྒོལ་དང་དབང་པོ་དག་གི་མཚན་ཉིད་དང༌། དེ་དག་གི་རྩོད་པ་ཇི་ལྟར་བྱ་བའི་ཚུལ་དང་། རྩོད་པའི་ངོ་བོ་སུན་འབྱིན་དང༌། ཐལ་འགྱུར་གྱི་རྣམ་པར་བཞག་

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 5

པ་དང༌། དེའི་གོལ་ས་ལྟག་ཆོད་ཀྱི་རབ་དབྱེ་སོགས་དང་བཅས་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་གཏན་ལ་འབེབས་པར་བྱེད་པ་རྩོད་པའི་རིགས་པ་སྟེ། འཕྲོས་པ་ཡན་ལག་ལྟ་བུའི་བསྟན་བཅོས་བཞི་མཛད་ཅིང༌། དེ་ལྟར་སྡེ་བདུན་མདོ་དང་བཅས་པ་སྐལ་བ་དང་ལྡན་པ་དག་ལ་རིག་པའི་མིག་སྦྱིན་པར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཐོག་མར་འབྲེལ་རྣམ་པར་བཞག་པའི་ཚིག་མདོར་བསྡུས་པའོ། །བརྗོད་བྱ་དང་། དགོས་པ་དང༌། དགོས་པའི་དགོས་པ་དག་ནི་འོག་ཏུ་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འདིར་མ་བྲིས་ཏེ། ཟློས་བུའི་ཚིག་རྣམ་པར་འགོད་པ་མཁས་པས་སྤངས་པ་ཡིན་ནོ།།དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་འཆད་པ་ལ་དོན་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ།
བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཡན་ལག །འཇུག་བྱ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་རང་བཞིན། རྟོགས་དཀའ་བར་བསྟན་པ་མཇུག་གི་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ལ་བསོད་ནམས་སྤེལ་བའི་ཡན་ལག་མཆོད་བརྗོད། བྱ་བ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཡན་ལག་རྩོམ་པར་དམ་བཅའ་བའོ། །དང་པོ་ལ། དགོས་དོན། བསྡུས་དོན། ཚིག་དོན་གསུམ་ལས། དགོས་པ་ནི། དམ་པ་དག་རང་གི་བྱ་བ་ལ་འཇུག་པའི་ཐོག་མར་འདོད་པའི་ལྷ་ལ་ཕྱག་བྱེད་པ་ཡིན་པས་འདིར་ཡང༌། དམ་པའི་སྤྱོད་པ་དང་མཐུན་པར་བསྟན་པ་ན། དམ་པས་བྱས་པའི་བསྟན་བཅོས་སུ་ཤེས་ཏེ། གཞན་དག་འཇུག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང༌། ཡུལ་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་བསྟོད་ཅིང་ཕྱག་བྱས་པས་བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པའི་འགལ་རྐྱེན་བར་ཆད་ལོག་ཅིང་མཐུན་རྐྱེན་བསོད་ནམས་འཕེལ་ཏེ་རྩོམ་པ་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ།།
བསྡུས་པའི་དོན་ནི། རྟོག་པའི་དྲ་བ་རྣམ་བསལ་ཅིང་། །ཞེས་སོགས་རྐང་པ་བཞི་པོ་
འདིས་སྐུ་གསུམ་འཕྲིན་ལས་དང་བཅས་པའི་སྒོ་ནས་ཡོན་ཏན་བརྗོད་དེ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འདུད་པའི་ཚུལ་སྟོན་པའམ། ཡང་ན་རང་དོན་སྤངས་རྟོགས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང༌། གཞན་དོན་འཕྲིན་ལས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་སྒོ་ནས་ཐུབ་པ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་བསྟོད་ཅིང་སྒོ་གསུམ་གུས་པས་འདུད་པའི་ཚུལ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།།
ཚིག་གི་དོན་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཞེས་དྲང་ངོ༌། །ཡུལ་གང་ལ་ན། སངས་
རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལའོ། །རྒྱུ་མཚན་གང་གི་སྒོ་ནས་ཕྱག་འཚལ་ཞེ་ན། སྐུ་གསུམ་འཕྲིན་ལས་དང་བཅས་པའི་ཡོན་ཏན་མངའ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་ནི་ཚིག་ལྷག་མ་དག་གིས་སྟོན་ཏེ། དེ་

6 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

ཡང་གཉིས་སྣང་གི་བག་ཆགས་ཀྱིས་བསླད་པའི་རྟོག་པ་ནི་ལུས་ཅན་འཆིང་བར་བྱེད་པའི་དྲ་བ་ཞེས་བརྗོད་ལ། དེ་ཉིད་ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་སོགས་ཀྱིས་འདུན་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་སྤངས་པ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར། སླར་མི་སྐྱེ་བའི་ཚུལ་གྱིས་སྤངས་པས་ན་རྣམ་པར་བསལ་བའི་སྐུ་མངའ་ཞེས་བྱ་ཞིང་སྤངས་པ་དེ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུའོ། །ཟབ་པའི་སྐུ་མངའ་བ། ཞེས་པས་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུ་བསྟན་ཏེ་ཉན་རང་དང་སོ་སྐྱེའི་སྤྱོད་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟབ་པ་ཞེས་བྱའོ། །རྒྱ་ཆེའི་སྐུ་མངའ་བ། ཞེས་པས་སྤྲུལ་པའི་སྐུ་བསྟན་ཏེ། དེ་ནི་གདུལ་བྱའི་དབང་གིས་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་པར་སྣང་ཞིང༌། ཉན་རང་དང་བྱང་སེམས་སོ་སྐྱེ་སོགས་གདུལ་བྱ་དག་མ་དག་སྣ་ཚོགས་པའི་དངོས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྒྱ་ཆེ་བ་ཞེས་བྱའོ།།
རྐང་པ་ཐ་མ་གཉིས་ཀྱིས་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བསྟན་ཅིང༌། དེ་ཡང་། ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ།
ཞེས་པས་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་ངོ་བོ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་མངོན་པར་མཐོ་བ་དང༌། ངེས་པར་ལེགས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་དགེ་ལེགས་ནི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡིན་ཞིང༌།1 དེ་ཉིད་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཕན་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་ངོ་བོ་དེ་ཉིད་རྒྱུ་གང་ལས་བྱུང་བ་ནི། འོད་ཟེར་དག །ཀུན་ནས་འཕྲོ། ཞེས་པ་སྟེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དམ་པའི་ཆོས་སྟོན་པའི་གསུང་ནི། གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་གླིང་དུ་འོས་པར་འབབ་ཅིང༌། མི་ཤེས་པའི་མུན་པ་སེལ་བར་བྱེད་པ་དང༌། བློ་གྲོས་ཀྱི་པད་མོ་རྒྱས་པར་བྱེད་པ་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་དག་ཀུན་ནས་འཕྲོ་བ་དང་ཆོས་མཐུན་པའི་ཕྱིར། གསུང་ཉིད་འོད་ཟེར་དག་ཀུན་ནས་འཕྲོ་བའི་གཟུགས་སུ་བཀོད་པ་གཟུགས་ཅན་གྱི་རྒྱན་ནོ།།ཡང་ན་རྐང་པ་དང་པོས་སྤངས་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང༌། ཟབ་པའི་སྐུ་མངའ་བ། ཞེས་
པས་ཉན་རང་སོགས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཇི་ལྟ་བ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་དང། རྒྱ་ཆེའི་སྐུ་མངའ་བ། ཞེས་པས་རྣམ་རྟགས་མཚན་མའི་སྒོ་ནས་མཐའ་ཡས་པ་ཤེས་བྱ་ཇི་སྙེད་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐྱུ་རུ་ར་ལག་མཐིལ་དུ་

1 ཞོལ། ཤོག ༥ བ ༣ གཙང་། ཤོག ༥ ན ༤ ངོ་བོ་ཡིན་ཅིང་། ཞོལ་གཙང་གཉིས་སུ་ཞིང་ལ་ཅིང་བྲིས་པ་མང་བས་ཚང་
མ་མཆན་དུ་བཀོད་མེད།

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 7

བཞག་པ་ལྟར་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པའི་ཇི་སྙེད་པ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་དང༌། ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ། ཞེས་པས་བྱ་བ་ལས་ལ་ཡོད་པའི་འཕྲིན་ལས་དང༌། འོད་ཟེར་དག །ཀུན་ནས་འཕྲོ། ཞེས་པ་བྱེད་པ་པོ་ལ་ཡོད་པའི་འཕྲིན་ལས་བསྟན་ཅིང༌། དེ་ལྟར་རང་དོན་སྤངས་རྟོགས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང༌། གཞན་དོན་འཕྲིན་ལས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་མངའ་བའི་སྒོ་ནས། ལྷ་དང་ཀླུ་དང་གྲུབ་པའི་སྐྱེ་བོས་ཞབས་ཀྱི་པད་མོ་ལ་ཕྱག་བྱས་པ། ཐུབ་པ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ཉིད་ལ་གུས་པས་འདུད་ཅིང་ཕྱག་འཚལ་ལོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ།1

།འདིར་སྐུ་གསུམ་དང༌། ཆོ་འཕྲུལ་
གསུམ་དང༌། ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྙེད་པའི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཀྱིས་ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྙེད་པ་ཚུལ་ཇི་ལྟར་མཁྱེན་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་གཞག་དོན་ཆེ་ཞིང་དགོས་པ་ཆེ་བ་རྟོགས་པར་དཀའ་བའི་གནས་དུ་མ་ཞིག་བཤད་པར་བྱ་བ་ཡོད་མོད་ཀྱི་འདིར་ཡི་གེ་ཧ་ཅང་མངས་པར་འགྱུར་བས་མ་བྲིས་ཤིང་སྐབས་གཞན་དུ་བཤད་པར་བྱ་ལ། བློ་གྲོས་གཞོན་ནུ་གྲུབ་མཐའ་རྒྱ་མཚོའི་ཕ་རོལ་ཏུ་མ་ཕྱིན་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ལུགས་ལ་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་ནི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཏེ། དེ་ཡང་རྟག་བརྟན་ལྷུན་གྲུབ་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བ་ནམ་མཁའ་ལྟར་ཀུན་ལ་ཁྱབ་ཅིང༌། སྒྲ་རྟོག་གི་དངོས་ཡུལ་མ་ཡིན་པ། བེམ་པོའ་ཆོས་ལས་འདས་པ་མེད་དགག་མིན་ཞིང༌། ཆད་ ིསྟོང་མ་ཡིན་པའི་ཞེས་ཟེར་རོ།།
གནས་མ་ཡིན་པ་ལ་ཡང་ལོག་པར་རྟོག་པ་ཚངས་པར་བྱེད་པ་ལྷ་དག་གིས་མཆོད་སྦྱིན་
ལ་འོས་པའི་བློ་གྲོས་ཅན་ཁྱོད་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་མི་བཟད་པའི་གདོན་དང་འདྲ་བ་འདི་ནི། ཀྱེ་མ་ཁོ་བོ་ཅག་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྟོན་པ་ཐུགས་རྗེ་ཅན་ཉིད་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་སྒྱུ་ཐབས་ཀྱིས་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་མ་རུངས་པར་བྱེད་པའི་མུ་སྟེགས་ཀྱི་ཕོ་ཉ་ཉེས་པར་སྤྱད་པའི་ལས་ཀྱིས་དྲངས་པ་ཞིག་རིང་མོ་ནས་འོངས་སོ། །ཕྱོགས་འདི་ནི་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་དང༌། དེའི་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་དག་དང༌། གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་བཞི་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུགས་ལས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་པ་སྟེ། འདི་ཉིད་ཀྱི་གནོད་བྱེད་རྒྱས་པར་འདིར་བཤད་ཀྱང་དཀྱུས་མ་འཆད་པའི་གེགས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་མ་བྲིས་ཤིང༌། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་ནི་འགོག་པའི་བདེན་པ་མཐར་ཐུག་ཡིན་ལ། འགོག་པའི་བདེན་པ་
1 ཞོལ། ཤོག ༦ ན ༣ གཙང་། ཤོག ༥ བ ༢ བྱ་བའི་དོན་ཏོ། ཞོལ་གཙང་གཉིས་སུ་དོན་ནོ་ལ་དོན་ཏོ་བྲིས་པ་མང་དུ་བྱུང་།

8 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

ཐམས་ཅད་ཀྱང་དགག་གཞི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བ་ལ་འགོག་བྱེད་ལམ་གྱི་བདེན་པས་དགག་བྱ་རང་གི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱར་གྱུར་པའི་བློ་བུར་གྱི་དྲི་མ་སླར་མི་སྐྱེ་བར་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་བཀག་པ་ཙམ་གྱི་མེད་དགག་ཉིད་ཡིན་ཞིང༌། དེའི་ཕྱིར་རྟག་པ་ཡིན་ཀྱང༌། སྒྲུབ་པ་རང་དབང་བ་མ་ཡིན་ལ། ཕྱོགས་འདི་ཉིད་ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་དང༌། ིཐོགས་མེད་དང། ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོ་སོགས་མཐའ་དག་བཞེད་ཅིང༌། དེ་ཉིད་མེད་དགག་མ་ཡིན་ན། འོས་གཞན་མེད་པས། སྒྲུབ་པ་རང་དབང་བར་འདོད་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན། སྒྲུབ་པ་རང་དབང་བའི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟག་དངོས་སུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་དང༌། འགོག་པའི་བདེན་པ་དང༌། བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་སོགས་མེད་དགག་མ་ཡིན་པར་སྒྲུབ་པ་རང་དབང་བའི་རྟག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཁས་ལེན་པ་ཁྱེད་ཀྱིས་ནི་དེ་དག་ཐམས་ཅད་རྟག་དངོས་སུ་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་པའི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ལས་འདས་ཏེ། གྲངས་ཅན་གྱི་ལུགས་གསལ་བར་བྱས་བཞིན་དུ། ཕྱོགས་གླང་ཡབ་སྲས་སོགས་ཀྱི་དགོངས་པར་ཁས་ལེན་པའི་ངོ་ཚ་བོར་བ་ཁྱོད་ནི་ཕྱུགས་ཀྱིའང་ཕྱུགས་སོ། །དེས་ན་སྒྲུབ་པ་རང་དབང་བའི་རྟག་པ་ཁས་ལེན་པ་ནི། རྟག་དངོས་ཁས་ལེན་པ་དག་མ་གཏོགས་པ་ཕྱི་ནང་གི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་སུའང་མེད་དོ།།གཞན་ཡང་མེད་དགག་ཡིན་ན། ཆད་སྟོང་ཡིན་དགོས་པར་སྨྲས་པས་ནི། སྟོང་པ་ཉིད་
ཡིན་ན་སྒྲུབ་པ་རང་དབང་བ་ཡིན་པར་ཁས་བླངས་པ་ཡིན་པས། དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་ན། དངོས་པོ་ཡིན་པར་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་ན། འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་གསུང་རབ་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་ཕལ་ཆེ་བ་ནས་གསུངས་པ་དང་འགལ། དེ་བཞིན་ཉིད་ཐམས་ཅད་དངོས་མེད་ཡིན་པར་སྨྲས་པའི་རང་ཚིག་དང་འགལ། རྟག་དངོས་འགོག་པའི་དངོས་པོ་སྟོབས་
1

ཤུགས་ཀྱི་རིགས་པ་མཐའ་དག་དང་འགལ། མངོན་སུམ་ཚད་མ་ལ་སྒྲུབ་པ་རང་དབང་བར་སྣང་བ་མེད་པ་དང་འགལ། མེད་དགག་ཡིན་ན་ཆད་སྟོང་ཡིན་དགོས་ན། ཆད་སྟོང་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད་པ་དང་འགལ། ཆད་སྟོང་ཤེས་བྱ་ལ་སྲིད་ན། རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་ཀ་ཤེས་བྱ་ལ་སྲིད་དགོས་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་དང་བྲལ་བ་འགལ། ཆོས་ཐམས་ཅད་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་དང་བྲལ་བ་ 1 ཞོལ། ཤོག ༧ ན ༥ དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་ ཞོལ་གཙང་གཉིས་ལ་ཞུགས་བྲིས་པ་མང་དུ་བྱུང་།

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 9

མ་ཡིན་ན། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱིས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་ནམ་མཁའ་ལྟར་ཁྱབ་པའི་སྒོ་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཡིན་པ་འགལ། ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ཞིང༌། རྟག་པ་ཡིན་པ་སློབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ན། དོན་དམ་པའི་ཚད་མ་རྟག་པ་སྲིད་པ་བཀག་པ་དང་འགལ། ཤེས་པ་ཡིན་པའི་རྟག་པ་ཡོད་ན། རྟག་དངོས་མེད་པ་འགལ། ཤེས་པ་ཡིན་ཀྱང་དངོས་པོ་མ་ཡིན་ན། རྒྱུ་ལས་མ་སྐྱེས་པའི་ཤེས་པ་མེད་པར་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་དུ་མས་བསྒྲུབས་པ་དང་འགལ། ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་དངོས་པོར་མེད་པའི་ཆོས་ཡིན་ཀྱང༌། སྒྲ་རྟོག་གི་དངོས་ཡུལ་ལས་འདས་པ་སློབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ན། དོན་བྱེད་མི་ནུས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྤྱི་མཚན་ཡིན་ཞིང༌། སྤྱི་མཚན་ཐམས་ཅད་སྒྲ་རྟོག་གི་དངོས་ཡུལ་ཡིན་པར་མངོན་སུམ་གྱི་ལེའུར་ལན་མང་དུ་བསྒྲུབས་པ་དང་འགལ་ཞིང༌། གཞུང་དེ་དག་འཆད་པའི་ཚེ། ཁྱེད་རང་གིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་སྨྲས་པ་དང་ཁས་བླངས་དངོས་སུ་འགལ། ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པ་དེ་ཉིད་སྒྲ་རྟོག་གི་དངོས་ཡུལ་མིན་པར་སྨྲས་པ་དང༌། དེ་ཉིད་ངེས་དོན་གྱིས་གསུང་རབ་ཀུན་གྱི་དངོས་སུ་བསྟན་པར་སྨྲས་པ་ཁས་བླངས་འགལ། ནམ་མཁའ་ལྟར་ཁྱབ་པའི་དོན། ཆོས་ཉིད་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་ཡིན་པ་ལ་འདོད་མོད། དེ་ལྟ་ན། ཆོས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཡིན་པར་ཐལ། ཆོས་ཉིད་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཆོས་ཉིད་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་ཡིན་ན། ལམ་བདེན་གྱིས་ཆོས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་གློ་བུར་གྱི་དྲི་མ་བྲལ་བར་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ།།
དེས་ན་འདི་ཉིད་ཁས་བླངས་པས་ནི། དྲི་མ་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད་པ་དང༌། འགོག་བདེན་
ལམ་བདེན་གྱི་བྲལ་འབྲས་མ་ཡིན་པ་དང༌། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དང༌། བདག་འཛིན་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་མ་ཡིན་པ་དང༌། ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་སྒྲིབ་གཉིས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་དང༌། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་མ་རིག་པ་དང༌། གདོད་མ་ནས་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གནས་པས་ཁྱབ་པ་སོགས་དུ་མ་ཞིག་མི་འདོད་བཞིན་དུ་ཡང་ཁས་བླང་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །ཆོས་ཉིད་རྒྱུད་ཀྱིས་མ་བསྡུས་པས་ཆོས་ཉིད་ཡིན་ན་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཀྱང། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་སངས་རྒྱས་ཡོད་མི་དགོས་སོ་ཞེས་སྨྲ་བ་ཡང་རྨོངས་པ་ངོ་མཚར་སྐྱེད་པའི་གཏམ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཆོས་ཉིད་ཡོད་དམ་མེད། ཡོད་ན་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་ཡོད་པར་ཐལ། ཆོས་ཉིད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གསལ་

10 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

དངོས། མ་ཁྱབ་ན་དེ་གཉིས་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པ་བུད། མེད་ན། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གཞི་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལ་ཆོས་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ནམ་མཁའ་ལྟར་ཁྱབ་ནས་ཡོད་བཞིན་དུ། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཆོས་ཉིད་མེད་པ་ཁས་བླངས་འགལ་བ་ངོ་མི་ཤེས་པར་ཟད་དོ། །སྦྲུམ་མའི་ལྟོ་ན་གནས་པའི་འཁོར་ལོས་སྒྱུར་རྒྱལ་ལ་ཡོད་པའི་ཡོན་ཏན་སྦྲུམ་མ་ལ་ཡོད་མི་དགོས་པ་ལྟར། སེམས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཉིད་ལ་སྟོབས་སོགས་བྲལ་འབྲས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡོད་ཀྱང༌། སེམས་ཅན་ལ་ཡོན་ཏན་དེ་དག་ཡོད་མི་དགོས་སོ་ཞེས་སྨྲ་བ་ཡང་རིགས་པའི་རྣམ་པ་མ་ཆགས་པའི་གཏམ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་གྱི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དེ་སེམས་ཅན་གྱི་སེམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྦྲུམ་མའི་ལྟོ་ན་གནས་པའི་འཁོར་ལོ་སྒྱུར་རྒྱལ་སྦྲུམ་མ་དང་རྫས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཆོས་ཅན་དང་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དེ་སྦྲུམ་མ་དང༌། དེའི་ལྟོ་ན་གནས་པའི་སྐྱེས་བུའི་འབྲེལ་བ་བཞིན་དུ་ཁས་ལེན་པའི་སྐྱེས་བུ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཁས་བླང་བར་མི་བྱ་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད། དེས་ན་སེམས་ཅན་ལ་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡོད་པར་འཛིན་པ་ནི་གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཞིང༌། དེ་ཉིད་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་ལྟ་བར་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་རྟག་པར་འཛིན་པ་ནི། གཟུང་འཛིན་རྫས་གཞན་དུ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་ལ། བདག་གཉིས་སུ་ལྟ་བ་ནི། ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ལམ་དུ་འགྱུར་བ་ལྟ་ཞོག །ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འབྱུང་གནས་སུ་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་ཤེས་རིག་གི་ངོ་བོར་གནས་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་ལྟ་བར་བྱེད་པ་པོ། ཁས་ལེན་པ་དེ་ནི་གྲངས་ཅན་པ་གང་དག་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པའི་བདག་ཤེས་རིག་གི་སྐྱེས་བུ་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་ཡུལ་ཐམས་ཅད་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པར་བྱེད་པ་པོར་ཁས་ལེན་པ་དང་ཁྱད་པར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་ཅིང༌། འོན་ཀྱང་བདག་ཤེས་རིག་གི་སྐྱེས་བུ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་སྦྱར་བ་ཙམ་ཞིག་ཁྱད་པར་དུ་ཟད་དེ། འདི་གངས་ཅན་གྱི་བླུན་པོ་ཕལ་ཆེ་བ་ཞིག་ལོག་པའི་གཡང་ས་ཆེན་པོར་འཁྲིད་པའི་སྒྱུ་ཐབས་སོ།།
སྨྲས་པ། དེ་ལྟར་འགལ་བའི་ཕུང་པོ་བརྒྱ་ཕྲག་གི །ཁུར་ཆེན་ཁྱེར་བ་གྲངས་ཅན་རིང་

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 11

ལུགས་འཛིན། །མགྲིན་བཟང་སྨྱོན་པའི་ཟློས་གར་བྱེད་པ་ཁྱོད། །དྲི་མེད་རིགས་པའི་ཚོགས་ཀྱིས་བཟློག་པར་དཀའ། །བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ།།
གཉིས་པ་བྱ་བ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཡན་ལག་རྩོམ་པར་དམ་བཅའ་བ་ལ། །དགོས་དོན།
བསྡུས་དོན། ཚིག་དོན། མཐའ་བཅད་པ་དང་བཞི། །དང་པོ་ནི། ཇི་སྐད་དུ། དམ་པ་མང་པོ་ཁས་འཆེ་མི་བྱེད་ལ། །གལ་ཏེ་དཀའ་བས་ཁས་ནི་བླངས་གྱུར་ན། །རྡོ་ལ་རི་མོ་བྲིས་པ་ལྟ་བུར་ནི། །ཤི་ཡང་གཞན་དུ་བྱེད་པར་མི་འགྱུར་རོ།1

།ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དམ་པ་རྣམས་སྲོག་ལ་བབ་ཀྱང་
དམ་བཅས་པའི་ཁུར་མི་འདོར་བས་བརྩམས་པ་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་དགོས་པ་དང་ཟློས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེ་ན་སྐྱོན་མེད་དེ། མཆོད་བརྗོད་ཀྱིས་རྩོམ་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་འགལ་རྐྱེན་བདུད་དམ་བདུད་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་ལྷས་བྱས་པའི་བར་དུ་གཅོད་པ་སོགས་སེལ་བར་བྱེད་ཅིང༌། མཐུན་རྐྱེན་བསོད་ནམས་ཁྱད་པར་ཅན་སྐྱེད་པར་བྱེད་ལ། རྩོམ་པར་དམ་བཅས་འགལ་རྐྱེན་ཕྱི་བཤོལ་གྱི་ལེ་ལོ་སོགས་འགོག་པར་བྱེད་ཅིང་མཐུན་རྐྱེན་སྤྲོ་བ་དང་བརྩོན་འགྲུས་ཁྱད་པར་ཅན་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གཉིས་པ་བསྡུས་དོན་ནི། བྲམ་ཟེ་ཆེན་པོ་ལྟར་ན། ཚིགས་སུ་བཅད་པ་འདི་ཉིད་ཀྱིས།
བསྟན་བཅོས་རྣམ་འགྲེལ་འདི་ཉིད་རྩོམ་པའི་ཁྱད་པར་གྱིས་གཙོ་བོའ་དགོས་པ་གཞན་གྱི་དོན་ཡིན་ ིཔར་རྟོགས་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་ཉན་པ་པོའ་སྐྱོན་སྤང་བའི་ཕྱིར་དུ་དངོས་སུ་གཞན་དོན་དུ་མི་རྩོམ་པ་ ིལྟར་བཅོས་ཤིང༌། བདག་ཉིད་ལེགས་བཤད་ལ་གོམས་པ་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དུ་རྩོམ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་ནས་ཤུགས་ལ་ཉན་པ་པོ་རྣམས་སྣོད་ཀྱི་སྐྱོན་འདི་དང་བྲལ་བར་བྱས་ནས་མཉན་ན་ཡུན་རིང་དུ་ཕན་པའི་རྒྱུར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གཞན་དོན་དུའང་རྩོམ་པར་བསྟན་ཏོ་ཞེས་འཆད་ཅིང༌། ཤཱཀྱ་བློས། གཞན་གྱི་ལུགས་ཤིག་བཀོད་པ་ཡང་ལུགས་འདི་དང་ཕྱོགས་མཐུན་པ་ཡིན་ནོ། །སློབ་དཔོན་ཤཱཀྱ་བློ་རང་ཉིད་ཀྱི་ལུགས་ལྟར་ན། སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོས་གསུང་རབ་ཀུན་གྱི་རྣམ་འགྲེལ་ཚད་མ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་མཛད་པ་དེ་ཉིད། ཤེས་རབ་ཞན་པ་དག་གིས་མ་རྟོགས་པའི་དབང་གིས་ཕན་པ་ཆེན་པོར་མ་གྱུར་ཅིང༌། སློབ་དཔོན་ལ་ཕྲག་དོག་གིས་སྡང་བ་དང༌། སྨོད་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༡༡༤ ཤོག ༡༣༠༦ ཕྲེང་། ༡༡

12 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

པ་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དོན་མ་ཡིན་པ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་པར་མཐོང་བས། དེ་དག་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱུ་ལས་བཟློག་པར་འདོད་པའི་སྙིང་རྗེ་དང༌། ཚད་མ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་འདི་ཉིད་ཇི་ལྟར་ན་གཞན་ལ་ཕན་པ་རྒྱ་ཆེན་པོར་འགྱུར་བར་བྱ་སྙམ་དུ་སེམས་པ་སྟེ། དེ་ལྟ་བུའི་སེམས་པ་དང་སྙིང་རྗེ་གཉིས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་བསླངས་ནས་ཀུན་ལས་བཏུས་ཀྱི་རྣམ་འགྲེལ་འདི་རྩོམ་པ་ལ་དགའ་བ་སྐྱེས་སོ། །ཞེས་འཆད་པར་བྱེད་དོ།།
གསུམ་པ་ཚིག་དོན་ལ། བསྡུས་དོན་དང་པོ་དང་མཐུན་པར་བཤད་ན། རྟོག་པ་སྔོན་དུ་
གཏོང་བ་དག་བྱ་བ་འགའ་ཡང་མ་མཐོང་བར་མཆོད་པ་བརྗོད་པའི་ཚིག་རྩོམ་པར་མི་བྱེད་པས་བྱ་བ་གང་རྩོམ་པ་ཡིན་ཞེ་ན། བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པའི་བྱ་བ་ལ་འཇུག་གོ་ཞེས་ཁོང་ནས་དྲང་ངོ༌། །རྟོག་ལྡན་གྱི་བྱ་བ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་པས་ཁྱབ་པས། རང་གཞན་གྱི་དགོས་པ་ཅི་ཞིག་མཐོང་ནས་བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པ་ལ་འཇུག་ཅེ་ན། ཆོས་གྲགས་བདག་ལ་རྣམ་འགྲེལ་འདི་ནི་གཞན་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཕན་པ་རྒྱ་ཆེན་པོར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཞེས་བསམ་པའང་མེད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་རང་གི་སེམས་ནི་སྔར་དུས་ཡུན་རིང་པོར་གསུང་རབ་དང་དེའི་དགོངས་འགྲེལ་ཀུན་ལས་བཏུས་ལ་སོགས་པའི་ལེགས་བཤད་རྣམས་ལ་གོམས་ཤིང་འདྲིས་པར་བྱས་པས། དེས་ཐུགས་ཕྲོགས་པར་གྱུར་ཏེ། ད་དུང་ལེགས་བཤད་ལྷུར་ལེན་ཅིང་ཆེས་ཆེར་འཛིན་པ་བསྐྱེད་པའམ་འཕེལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རྣམ་འགྲེལ་འདི་རྩོམ་པ་ལ་དགའ་བ་སྐྱེས་སོ། །ཅིའི་ཕྱིར་འདི་ཉིད་གཞན་ལ་ཕན་པ་རྒྱ་ཆེན་པོར་མི་འགྱུར་ཞེ་ན། སྐྱེ་བོ་ཕལ་ཆེར་ལ་ལེགས་བཤད་རྟོགས་པའི་འགལ་རྐྱེན་ཉེ་བར་གནས་ཤིང༌། མཐུན་རྐྱེན་མ་ཚང་བ་དེས་ནའོ། །དེ་ཡང་འདི་ལྟར། ལེགས་བཤད་རྟོགས་པའི་འགལ་རྐྱེན་ནི་གཉིས་ཏེ། ཉེས་བཤད་དམ། བསྟན་བཅོས་ཕལ་པ་དག་ལ་ཡང་རང་གི་ཡིན་པའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་ཆགས་ཤིང་ཞེན་པ་དང༌། ལེགས་བཤད་དག་ལ་ནི་གཞན་གྱི་ཡིན་པའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་དེ་ཁོ་ནར་མ་ཟད་ཕྲག་དོག་དྲི་མ་དག་གིས་སྡང་བར་ཡོངས་སུ་གྱུར་པའོ།།
ལེགས་བཤད་རྟོགས་པའི་མཐུན་རྐྱེན་ནི་གཉིས་ཏེ། ལེགས་བཤད་ལ་འཇུག་པའི་དོན་
གཉེར་དང༌། ཞུགས་ནས་དོན་རྟོགས་པའི་ཡན་ལག་ཤེས་རབ་བོ། །དང་པོ་དང་མི་ལྡན་པ་ནི། ལེགས་བཤད་རྣམས་དོན་དུ་མི་གཉེར་ཞེས་པ་དང༌། གཉིས་པ་དང་མི་ལྡན་པ་ནི། ཤེས་རབ་

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 13

རྩལ་མེད་པས་ན་ཞེས་པས་སྟོན་པར་བྱེད་དོ། །ཡང་ན་སྐྱེ་བོ་ཕལ་ཆེར་བསྟན་བཅོས་ཕལ་པ་ཉེས་བཤད་དང༌། བྱ་བ་ཕལ་པ་ཞིང་ལས་སོགས་ལ་ཆགས་ཤིང་ལེགས་བཤད་རྣམས་དོན་དུ་མི་གཉེར་རོ། །དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང༌། ཉེས་ལེགས་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྩལ་མེད་པས་ནའོ། །ཤེས་རབ་མེད་པའི་དབང་གིས་ཉེས་བཤད་ལ་ཆགས་ཤིང་ལེགས་བཤད་དོན་དུ་མི་གཉེར་བ་ཁོ་ནར་མ་ཟད་ཕྲག་དོག་དྲི་མ་དག་གིས་བསྒོས་པའི་དབང་གིས་ལེགས་བཤད་སྟོན་པ་པོ་ལ་སྡང་བར་ཡང་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་དེས་ན་ཞེས་སྦྱར་རོ། །དེ་ལྟར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཤུགས་ཀྱིས། ཇི་སྐད་དུ། བཞི་བརྒྱ་པར། གཟུར་གནས་བློ་ལྡན་དོན་གཉེར་བ། །ཉན་པོ་སྣོད་ཅེས་བྱ་བར་བརྗོད།1

།ཅེས་
གསུངས་པ་ལྟར། འཇིག་རྟེན་གྱི་བྱ་བ་ཕལ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཆགས་པ་ཡོངས་སུ་བཏང་སྟེ། རང་གཞན་གྱི་ཕྱོགས་སུ་འཛིན་པའི་ཕྲག་དོག་གི་དྲི་མས་ཆོས་སྨྲ་བའི་གང་ཟག་སོགས་ལ་སྡང་བ་ཡོངས་སུ་བོར་ནས་ཐོག་མར་ཉེས་ལེགས་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཡོན་ཏན་དང་སྐྱོན་ལེགས་པར་བརྟགས་ཏེ། ཉེས་བཤད་དོར་ཞིང་ལེགས་བཤད་དོན་དུ་གཉེར་བའི་བློས་འཇུག་པར་བྱ་ལ། ཞུགས་པའི་འོག་ཏུ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ལེགས་བཤད་ཀྱི་དོན་ཡོངས་སུ་བཙལ་བར་བྱའོ། །ཞེས་གདམས་པའི་སྒོ་ནས་ཉན་པ་པོ་སྣོད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པར་གྱིས་ལ་ཉོན་ཅིག་དང༌། ངས་ལེགས་བཤད་འདི་ཉིད་བཤད་པར་བྱའོ་ཞེས་དོན་གྱིས་འཕངས་པ་ཡིན་ནོ།།
བསྡུས་དོན་གཉིས་པ་དང་མཐུན་པར་བཤད་ན། ཡོངས་གྱུར་དེས་ན་བདག་ལ་འདི་ནི་
གཞན་ལ་ཕན་པ་མིན་ཞེས་སེམས་པའང་ཡིན། ཞེས་བཏོན་ནས་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར་སྐྱེ་བོ་ཕལ་ཆེར་རམ། མང་དུ་ལུགས་ཕལ་པ་འཇིག་རྟེན་མ་རབས་ཀྱི་ལུགས་དང༌། དེ་བཞིན་དུ་ཕྱི་རོལ་པའི་བསྟན་བཅོས་དང༌། ཕྱོགས་གླང་གི་ལུགས་སུན་འབྱིན་པའི་གཞུང་ལུགས་ཕལ་ཆེ་བ་ཉེས་བཤད་དག་ལ་ཆགས་ཤིང་རྗེས་སུ་ཆགས་སོ། །རྒྱུ་གང་གིས་ཆགས་ཤེ་ན། ཤེས་རབ་ཀྱི་རྩལ་མེད་པས་ཉེས་བཤད་ལའང་ལེགས་བཤད་དུ་བཟུང་ནས་སོ། །དེས་ན་ཤེས་རབ་མེད་པའི་མཐུས། སློབ་དཔོན་གྱི་ལེགས་བཤད་ཀུན་ལས་བཏུས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལེགས་བཤད་དུ་མ་གོ་བའི་དབང་གིས་དོན་དུ་མི་གཉེར་བ་ཁོ་ནར་མ་ཟད། སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་ལ་ཕྲག་དོག་གི་དྲི་མ་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༧ ཤོག ༨༠༩ ཕྲེང་། ༡

14 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

དག་གིས་སྡང་བར་ཡོངས་སུ་གྱུར་ཏོ། །སློབ་དཔོན་ཇི་ལྟ་བུ་ལ་ཞེ་ན། ལེགས་བཤད་གོམས་པས་ལྷུར་ལེན་བསྐྱེད་པ་ལའོ། །ཚིག་དེ་ནི་ཚིག་གཞན་གྱིས་བར་དུ་ཆོད་ཀྱང༌། འབྲེལ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་འདིར་ལེན་པ་ལ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་དེ། ལུགས་ལས། གང་ཞིག་གང་དང་འབྲེལ་བ་ནི། །རིང་ན་འདུག་ཀྱང་དེ་དང་དེར།1

།ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་ལེགས་བཤད་ནི་བཤད་པ་བཟང་པོ་
སྟེ། དེ་ལ་གོམས་པས་ལེགས་བཤད་ལ་ལྷུར་ལེན་བསྐྱེད་ཅིང༌། དེ་ཁོ་ན་ལ་ཐུགས་ཤིན་ཏུ་གཞོལ་བར་གྱུར་པའོ། །འདིས་ནི་སློབ་དཔོན་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་བསགས་པ་ཉིད་ཡིན་པར་བསྟན་ཏེ། བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་བསགས་པ་དག་ཁོ་ན་ལེགས་པར་བཤད་པ་ལ་གོམས་པས་ལྷུར་ལེན་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །གང་གི་ཕྱིར་ཤེས་རབ་ཀྱི་མཐུ་མེད་པས་སློབ་དཔོན་གྱི་ལེགས་བཤད་དོན་དུ་མི་གཉེར་ཞིང་ཉེས་བཤད་ལ་ཆགས་པའི་ཕྱིར་ཀུན་ལས་བཏུས་འདི་གཞན་ལ་ཕན་པ་རྒྱ་ཆེན་པོར་གྱུར་པ་མིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་ཆོས་གྲགས་བདག་ལ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་འདི་ནི། དོན་ཆེན་པོ་ཡིན་ཡང་མང་པོ་དག་ལ་ཕན་པར་མ་གྱུར་ཏེ། དེ་བས་ན་ཇི་ལྟར་འདི་ཤིན་ཏུ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པར་བྱ་སྙམ་པའི་སེམས་པའང་འདིར་རྩོམ་པའི་རྒྱུར་ཡོད་པ་ཡིན་ལ། འང་གི་སྒྲས་སློབ་དཔོན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་ཅུང་ཟད་སྡང་བའང་ཕུང་བའི་རྒྱུ་ཡིན་པས། བདག་གིས་སློབ་དཔོན་གྱི་ལུགས་ལེགས་པར་བཤད་དེ། སློབ་དཔོན་ལ་གུས་པ་བསྐྱེད་ནས་ཕུང་བའི་རྒྱུ་ལས་བཟློག་པར་བྱའོ་སྙམ་པ་ལ་སོགས་པ་གཞན་སྡུག་བསྔལ་དང་བྲལ་བར་འདོད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སྙིང་རྗེ་ཡང་བསྟན་བཅོས་འདི་རྩོམ་པའི་རྒྱུར་སྡུད་པའོ། །དེའི་ཕྱིར་སེམས་པ་དང་སྙིང་རྗེ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་བསྐུལ་ནས་ཁོ་བོའ་སེམས་ནི་ཡུན་རིང་མོ་ནས་ཀུན་ལས་བཏུས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་དུ་གྱུར་པའི་ ིརྣམ་འགྲེལ་འདི་རྩོམ་པ་ལ་དགའ་བ་སྐྱེས་སོ།།
བཞི་པ་མཐའ་བཅད་པ་ནི། རྩོམ་པར་དམ་བཅའ་བའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་
གཙོ་བོར་རྩོམ་པར་དམ་བཅའ་བ་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བརྗོད་པར་བྱ་བ་དང༌། དགོས་པ་དག་ཀྱང་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར། གོང་དུ་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་སེམས་པ་དང༌། སྙིང་རྗེ་གཉིས་ཀྱིས་ཀུན་ལས་བཏུས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་དུ་གྱུར་པའི་རྣམ་འགྲེལ་འདི་རྩོམ་པ་ལ་དགའ་བ་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༡༡༤ ཤོག ༡༣༢༣ ཕྲེང་། ༡༡

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 15

སྐྱེས་སོ། །ཞེས་བསྟན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཀུན་ལས་བཏུས་ཀྱི་ཚིག་དང་དོན་དག་ནི་འདིའི་བརྗོད་པར་བྱ་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཀུན་ལས་བཏུས་ཀྱི་ཚིག་དོན་རྣམས་གདུལ་བྱ་དག་གིས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་སྒོ་ནས་གཞན་ལ་ཕན་པ་རྒྱ་ཆེན་པོར་གྱུར་པ་དང༌། བདག་གཞན་ཕུང་བར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་སློབ་དཔོན་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་སོགས་ལ་ཕྲག་དོག་གིས་སྨོད་ཅིང་སྡང་བར་བྱེད་པ་སོགས་ལས་ལོག་ནས་ཆོས་སྨྲ་བའི་གང་ཟག་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་ཐོབ་པར་གྱུར་པ་ཉིད་བསྟན་བཅོས་འདིའི་དགོས་པ་ཡིན་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་བསྟན་བཅོས་འདིའི་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ནི། ཚད་མའི་མདོ་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་བརྗོད་པར་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་དང༌། དེའི་གཞུང་ཚིག་རྟོགས་པར་དཀའ་བ་གང་ཡིན་པ་རྣམས་སོ། །དགོས་པ་ནི་དངོས་སུ་ཚད་མའི་མདོ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་སྒོ་ནས་ཆོས་དང་ཆོས་སྨྲ་བའི་གང་ཟག་སློབ་དཔོན་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་ཐོབ་པ་ཉིད་ཡིན་ཞིང༌། ཀུན་ལས་བཏུས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱང་གསུང་རབ་མཐའ་དག་གི་དོན་རིགས་པས་གཏན་ལ་འབེབས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པས། དེའི་དོན་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ན། གསུང་རབ་མཐའ་དག་གི་དོན་ལ་རིགས་པའི་ལམ་ནས་དྲངས་པའི་ངེས་པ་གཏིང་ཚུགས་ཤིང་ཚིག་ཙམ་མ་ཡིན་པ་རྙེད་པར་འགྱུར་བས་དེའི་ཕྱིར་སྟོན་པ་དང༌། དེའི་བསྟན་པ་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་ཐོབ་ཅིང༌། བདུད་དང་ཕས་ཀྱི་རྒོལ་བས་སྟོན་པ་དང་ལམ་གཞན་ལ་བཀྲིར་མི་རུང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཚད་མའི་མདོ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་དང༌། དེ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་འགྲེལ་དུ་གྱུར་པའི་བསྟན་བཅོས་འདི་གཉིས་ཀའི་དགོས་པའོ།།
དགོས་པའི་ཡང་དགོས་པ་ནི། རྟོག་པའི་དྲ་བ་རྣམ་བསལ་ཅིང༌།1

།ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་
པས་སྐུ་གསུམ་འཕྲིན་ལས་དང་བཅས་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་དེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ནས་དེ་ཉིད་མངོན་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར། དེའི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་མཐའ་དག་རིགས་པའི་ལམ་ནས་དྲངས་ཏེ་མཐའ་གཞན་དུ་སྲིད་པའི་དོགས་པ་བཅད་པའི་སྒོ་ནས་ཚུལ་བཞིན་དུ་གཏན་ལ་འབེབས་པར་བྱེད་པའི་བསྟན་བཅོས་འདི་བརྩམ་པར་བྱའོ་ཞེས་དམ་བཅས་པ་ཡིན་པས། མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་སྐུ་གསུམ་འཕྲིན་ལས་དང་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༦༩ ཕྲེང་། ༣

16 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

བཅས་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་དེ་ཉིད་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་མ་ལུས་པ་མདོ་དང་རྣམ་འགྲེལ་འདིར། རིགས་པའི་སྒོ་ནས་གཏན་ལ་ཕབ་པ་དེ་ཉིད་ཐོས་བསམ་གྱི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་རྟོགས་པ་དང་མཐུན་པར། སྒོམ་བྱུང་གིས་ཉམས་སུ་བླངས་པས་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དགོས་པའི་ཡང་དགོས་པ་ཡིན་ནོ།།
བསྟན་བཅོས་དང༌། བརྗོད་པར་བྱ་བ་དང༌། དགོས་པ་དང༌། དགོས་པའི་ཡང་དགོས་པ་
རྣམས་སྔ་མ་སྔ་མ་ཐབས་དང༌། ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་ཐབས་ལས་བྱུང་བའི་ཚུལ་གྱིས་འབྲེལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འབྲེལ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་དཔྱོད་པ་དང་ལྡན་པ་གང་དག་འདི་སྙམ་དུ། བསྟན་བཅོས་འདིར་འཁོར་ལོ་དང་པོའ་མདོའི་དགོངས་པ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཁས་ ིབླངས་ནས། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་ཙམ་གཏན་ལ་ཕབ་ཅིང༌། དེ་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ལ་བརྟེན་ནས་འཁོར་བའི་རྩ་བ་བཅད་དེ། ཐར་པ་ཇི་ལྟར་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཞིག་ཀྱང་བསྟན་ལ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་མདོའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་བཀག་ ིཅིང༌། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་གཏན་ལ་ཕབ་ནས་དེ་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་སྤངས་པའི་སྒོ་ནས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཇི་ལྟར་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་གྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཞིག་ཀྱང་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཐེག་པ་གསུམ་གའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་བསྟན་པས། བསྟན་བཅོས་འདི་ནི། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་མདོ་སྡེ་མཐའ་དག་གི་དགོངས་འགྲེལ་ཡིན་ཞིང་། དེའི་ཕྱིར་བསྟན་བཅོས་འདིའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ལ་ཡང༌། རིགས་ཅན་གསུམ་དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནམ། དེ་ལྟ་ན་ནི་ཉིང་དགོས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་འབྱེད་པར་རིགས་ཀྱི། རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཁོ་ན་ཉིང་དགོས་སུ་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཞེ་ན། བདེན་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་འདིར་ཐེག་པ་གསུམ་གའི་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ནི། བསྟན་བཅོས་འདིའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ལ། རིགས་ཅན་གསུམ་དུ་ཡོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་མ་ཡིན་གྱི། འདི་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་དོན་གྱི་གཙོ་བོ་ནི་འགྲོ་བ་མཐའ་དག་གི་དོན་བྱེད་པ་ཡིན་པས། རིགས་ཅན་གསུམ་གའི་དོན་བྱེད་དགོས་ཤིང༌། དེ་དག་གི་དོན་བྱེད་པ་ལ་ཡང༌། རང་རང་གི་རིགས་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ལམ་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས། རང་རང་གི་སྐལ་བ་དང་འཚམ་པར་བྱང་ཆུབ་རྣམ་པ་གསུམ་ལ་དགོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ།།

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 17

དེ་ལྟ་བུའི་སྒོ་ནས་རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་དོན་བྱེད་པ་ལ་ཡང༌། ཐབས་བྱུང་དེ་རྒྱུ་ལྐོག་གྱུར་པ། །དེ་འཆད་པ་ནི་དཀའ་བ་ཡིན།1

།ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རང་གིས་རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་
ལམ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མ་ཤེས་པར་གཞན་ལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བསྟན་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་པ་དག་གིས་རིགས་ཅན་གསུམ་གའི་ལམ་ལ་མཁས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། དེའི་ཕྱིར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་སྡེ་སྣོད་དག་ཏུ་ཡང་རིགས་ཅན་གསུམ་གའི་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ ིཔས། འདི་ཉིད་ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་བསྟན་བཅོས་ཡིན་ཀྱང༌། རིགས་ཅན་གསུམ་གའི་ལམ་གྱི་རྣམ་ ིགཞག་སྟོན་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་པར་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང༌། ཐེག་པ་གསུམ་གའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་སྟོན་པ་དང༌། དེ་ཉིད་གང་ལ་སྟོན་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་རིགས་ཅན་ཡིན་པ་ལ་ ིཡང་འགལ་བ་མེད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།།
འོན་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ནི་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་དག་དེ་
ལྟ་བུའི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་ཡན་ལག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི། རང་ཉིད་ལམ་དེ་དག་གི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྒོམ་པར་བྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ལ། དེའི་ཕྱིར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་ིསྡེ་སྣོད་དག་ཏུ་ཉན་རང་གི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བསྟན་བཅོས་དེའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱས་ལམ་དེ་དག་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི། དེས་ལམ་དེ་དག་གི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་གསུངས་པ་མ་ཡིན་ལ། ཐེག་པ་དམན་པའི་སྡེ་སྣོད་དག་ཏུ་ཉན་རང་གི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་གསུངས་པ་དག་ནི། བསྟན་བཅོས་དེའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་དེས་ལམ་དེ་དག་གི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་གསུངས་པ་ཡིན་པས་དེ་ལྟ་བུའི་ཁྱད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཉན་རང་གི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་བསྟན་ན། བསྟན་བཅོས་དེའི་ཉིང་དགོས་ལ་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་དག་ཀྱང་དབྱེ་དགོས་པའི་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ།།དེའི་ཕྱིར་བསྟན་བཅོས་འདི་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་སྡེ་སྣོད་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རེ་ཤིག་ཆོས་ ིཀྱི་བདག་མེད་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་སྣོད་དུ་མི་རུང་བའི་རིགས་ཅན་དག་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་ཆེད་དུ་འཁོར་ལོ་དང་པོའ་མདོའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཏེ། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཁས་བླངས་ནས་གང་ཟག་གི་ ི 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༡༢ ཕྲེང་། ༣

18 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

བདག་མེད་པ་ཙམ་ཞིག་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་དག་ཀྱང་སྟོན་པར་བྱེད་མོད་ཀྱི། དེ་ལྟ་ན་ཡང་འཁོར་ལོ་དང་པོའ་མདོ་དང༌། བར་པ་མཚན་ཉིད་མེད་པའི་མདོ་གཉིས་ཀ་དྲང་དོན་དུ་ ིབསྒྲུབས་ནས། ཐ་མ་ལེགས་པར་རྣམ་པར་ཕྱེ་བ་དང་ལྡན་པའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཉིད་ངེས་པའི་དོན་དུ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་ཅིང༌། དེ་དག་གི་ཚུལ་ནི། ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟར་དོན་བསམས་པ།1

།ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་
པའི་སྐབས་ཉིད་དུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་བསྟན་བཅོས་འདིའི་རང་ལུགས་ཀྱི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ཡང་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་གྱི་ཚུལ་དུ་གནས་སོ། །ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ལ། གང་དག་རྣམ་འགྲེལ་རང་ལུགས་ཀྱི་ལྟ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྨྲ་བའི་ཚུལ་དང་མཐུན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྒྲོགས་པ་དེ་དག་ནི། རང་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྨྲ་བའི་མིང་ཙམ་ལ་དགའ་བ་སྟོན་པར་བྱེད་ཅིང༌། གྲུབ་པའི་མཐའ་གཉིས་ཀའི་2

རྣམ་པར་བཞག་པའི་དོན་དག་སྔོན་ཆད་རྣ་བའི་ལམ་ཙམ་དུ་ཡང་གྲགས་
པར་མ་གྱུར་པ་མཚོན་པར་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྟོན་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་མདོ་སྡེ་དག་དྲང་དོན་དུ་ཁས་ལེན་པའི་དབུ་མ་པ་དེ་དག་གང་ན་ཡོད་གཞོན་ནུ་ཁྱེད་ཀྱི་ ིསྟོན་ཅིག །གཞན་ཡང་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་སྐབས་འགའ་ཞིག་ཏུ་ཁས་བླངས་པའི་རྣམ་གཞག་གསུངས་ཀྱང༌། སླར་དེ་ཉིད་འགོག་པའི་རིགས་པ་རྒྱས་པར་གསུངས་ལ། ཤེས་པ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ནི། སྐབས་གང་དུའང་མ་བཀག་ཅིང༌། རིགས་པ་བརྒྱ་ཕྲག་དག་གིས་ལེགས་པར་བསྒྲུབས་པའི་ཕྱིར། ཇི་ལྟར་ན་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་པར་འགྱུར། གཞན་ཡང་། དེ་ལྟར་སྨྲ་བ་དག་གིས་ནི། རྒྱུད་གཞན་གྲུབ་པ་རྩ་འགྲེལ་གྱི་གླེགས་བམ་ཙམ་ཡང་མ་མཐོང་བར་ཟད་མོད། འདིར་ཡི་གེ་མངས་པའི་འཇིགས་པས་མ་བྲིས་སོ། །འོ་ན་སློབ་དཔོན་འདི་ཉིད་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་བཞེད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ཉིད་ཀྱི་མཐའ་བཅད་པ་དག་ནི། དགྲ་བཅོམ་སེམས་གང་ཡིན་དེ་ཡང༌།3

།ཞེས་བྱ་བ་ལ་
སོགས་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་པར་བྱའོ།།
གལ་ཏེ་ཚད་མ་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་བརྗོད་པར་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ། བསྟན་བཅོས་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༤༤ ཕྲེང་། ༡༨
2 ཞོལ། ཤོག ༡༤ ན ༤ གཙང་། ཤོག ༡༢ ན ༢ གྲུབ་པའི་མཐའ་གཉི་གའི་
3 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༠༤ ཕྲེང་། ༨

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 19

འདི་ཉིད་ཀྱི་ཡང་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ན། ཀུན་ལས་བཏུས་ཀྱི་བརྗོད་པར་བྱ་བ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ཡང་རིགས་སྒོ་ལས། མངོན་སུམ་དང་ནི་རྗེས་སུ་དཔག །ལྟར་སྣང་བཅས་པ་བདག་རིག་ཕྱིར། །སྒྲུབ་པ་དང་ནི་སུན་འབྱིན་ངག །ལྟར་སྣང་བཅས་པ་གཞན་རིག་ཕྱིར།1

།ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟར། རང་ཉིད་ཀྱིས་སྟོན་པ་དང༌། དེའི་བསྟན་པ་སྐྱོན་མེད་དུ་ཚད་མས་ངེས་པའི་ཐབས་དང༌། ངེས་ནས་གཞན་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་ཐབས་སོ། །དང་པོ་ནི། མངོན་སུམ་དང་རྗེས་སུ་དཔག་པ་སྟེ། དེ་ཡང་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ལྟར་དོན་ལ་གནས་མི་གནས་ནི། གཏན་ལ་འབེབས་བྱེད་ཀྱི་བློ་ཡང་དག་ཏུ་སོང་མ་སོང་ལ་རག་ལས་པ་ཡིན་ཞིང༌། དེ་ལ་ལྐོག་གྱུར་ངེས་བྱེད་ཀྱི་བློ་སྐྱོན་མེད་རྗེས་དཔག་དང༌། མངོན་གྱུར་ངེས་བྱེད་ཀྱི་བློ་སྐྱོན་མེད་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་པས་མངོན་རྗེས་ཀྱི་ཚད་མ་གཉིས་ཀ་གསུངས་ལ། བློ་གཞན་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་གཞལ་བྱའི་གནས་དག་ལ་དཔྱད་ཀྱང༌། སླུ་བར་འགྱུར་བས་ལམ་གྱི་གོལ་ས་གཅོད་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་མངོན་རྗེས་ལྟར་སྣང་གཉིས་གསུངས་ཤིང༌། རང་གིས་ངེས་ནས་གཞན་ལ་རྟོགས་པ་བསྐྱེད་པའི་ཡན་ལག་ཏུ། ཡང་དག་དང་ལྟར་སྣང་ཕྱི་མ་བཞི་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་མཐའ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་ལོག་རྟོག་གི་དཔལ་གཞོམ་པའི་ཕྱིར་དུ། སུན་འབྱིན་ཡང་དག་བསྟན་ལ། མཐའ་གཉིས་སུ་དོགས་པའི་ཐེ་ཚོམ་བསལ་བའི་ཕྱིར་དུ་སྒྲུབ་ངག་ཡང་དག་གསུངས་ཤིང༌། སུན་འབྱིན་དང་སྒྲུབ་ངག་ལྟར་སྣང་གིས་བྱ་བ་དེ་དག་བྱེད་མི་ནུས་སོ་ཞེས་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་གོལ་ས་གཅོད་པའི་ཕྱིར་དུ་ལྟར་སྣང་དེ་གཉིས་གསུངས་སོ།།
དེས་ན་རྟོག་གེའི་ཚིག་དོན་བརྒྱད་པོ་འདི་ཉིད་རྫོགས་པར་སྟོན་པ་ནི་ཚད་མའི་བསྟན་
བཅོས་ཀྱི་ལུས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཡིན་པས། ཚད་མ་མདོ་དང༌། རྣམ་འགྲེལ་དང༌། རྣམ་ངེས་དང༌། རིགས་པའི་ཐིགས་པ་རྣམས་བསྟན་བཅོས་ལུས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཡིན་ཞིང༌། གཏན་ཚིགས་ཐིགས་པ་ལ་སོགས་པ་གཞན་དག་ནི་ལུས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེའི་ཕྱིར་སྟོན་པ་དང༌། དེའི་བསྟན་པ་སྐྱོན་མེད་པར་ཇི་ལྟར་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་དང༌། དེ་ཉིད་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་མངོན་རྗེས་ཀྱི་ཚད་མ་གཉིས་དང༌། གཉིས་པོ་དེའི་གོལ་ས་མངོན་རྗེས་ལྟར་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༥༣ ཕྲེང་། ༤

20 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

སྣང་གཉིས་དང༌། དེ་ལྟར་རང་གིས་ངེས་ནས་སྟོན་པ་དང༌། དེའི་བསྟན་པ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པའི་གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲོ་འདོགས་བསལ་ཏེ། ངེས་པ་སྐྱེད་པའི་ཡན་ལག །སུན་འབྱིན་དང༌སྒྲུབ་ངག་ཡང་དག་གཉིས་དང༌། དེ་གཉིས་ཀྱི་གོལ་ས་གཅོད་པའི་ཡན་ལག་སུན་འབྱིན་དང་སྒྲུབ་ངག་ལྟར་སྣང་གཉིས་ཏེ། འདི་དག་ནི་ཚད་མ་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཞིང༌། དེའི་ཕྱིར་བསྟན་བཅོས་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཡང་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ།།
འོ་ན་སྟོན་པ་དང་དེའི་བསྟན་པ་སྐྱོན་མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་འཆད་ཅེ་ན།
སྟོན་པའི་བསྟན་པ་ནི་གཉིས་ཏེ། ལུང་གི་བསྟན་པ་དང༌། རྟོགས་པའི་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། འབྲེལ་བ་དང་ནི་རྗེས་མཐུན་ཐབས། །སྐྱེས་བུའི་དོན་ནི་རྗོད་བྱེད་ངག །ཡོངས་བརྟགས་དབང་དུ་བྱས་ཡིན་གྱི། །དེ་ལས་གཞན་པའི་དབང་བྱས་མིན།1

།ཞེས་བཤད་པ་ལྟར། གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་གྱི་
སྐྱེས་བུའི་མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་དང༌། དགོས་པ་སྒྲུབ་ནུས་པའི་རྗེས་མཐུན་གྱི་ཐབས་དམ་པ་དང༌། དེ་ཡང་འབྲེལ་ཆགས་སུ་སྟོན་པ་སྟེ། ངག་ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་སྐྱོན་མེད་དུ་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་ཡང་དེའི་བརྗོད་བྱའི་དོན་མངོན་གྱུར་དང་ལྐོག་གྱུར་དག །མངོན་རྗེས་ཀྱི་ཚད་མ་གཉིས་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དང༌། ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་རྗོད་པར་བྱེད་པའི་ཆ་ལ་དཔྱད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པར་བསྒྲུབས་ནས་སྐྱོན་མེད་པར་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། མཐོང་དང་མ་མཐོང་བ་དག་ལ། །རིགས་པས་གྲུབ་དང་རང་ཚིག་གིས། །གནོད་མེད་བསྟན་བཅོས་གང་ཡིན་པ། །གཟུང་བར་བྱ་ཕྱིར་སྤྱོད་འཇུག་འགྱུར།2

།ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཡང་ན་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོ་ཚད་མས་གྲུབ་པར་བསྒྲུབས་ནས་དེ་དང་རྩོམ་པ་པོ་གཅིག་ཡིན་པའི་རྟགས་ཀྱིས་བརྗོད་བྱའི་དོན་ཕལ་པ་སྟོན་པ་རྣམས་སྐྱོན་མེད་དུ་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། གཙོ་བོའ་དོན་ལ་མི་སླུ་བ། ཕལ་བའི་དོན་ལ་སླུ་བར་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཇི་ ིསྐད་དུ། གཙོ་བོའ་དོན་ལ་མི་སླུའི་ཕྱིར། །གཞན་ལའང་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཡིན། ི 3

།ཞེས་4

པ་ལྟར་རོ།།
དེ་ཡང་ལུང་གི་བསྟན་པའི་བརྗོད་བྱ་ནི། མངོན་མཐོ་བདེ་འགྲོའ་གོ་འཕང་དང༌། ངེས་ ི
1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༨༨ ཕྲེང་། ༡༨
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༨༤ ཕྲེང་། ༣
3 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༨༩ ཕྲེང་། ༣
4 ཞོལ། ཤོག ༡༥ བ ༤ གཙང་། ཤོག ༡༣ ན ༧ ཅེས་པ་ལྟར་རོ། ཞོལ་གཙང་གཉིས་ལ་ཞེས་ལ་ཅེས་བྲིས་པ་མང་དུ་བྱུང་།

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 21

ལེགས་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གོ་འཕང་ཐབས་དང་བཅས་པར་འདུས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བའི་རིམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། དང་པོར་མངོན་མཐོ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་ནས། ཕྱིས་ངེས་ལེགས་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཞིང༌། གཙོ་ཕལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་ངེས་ལེགས་གཙོ་བོ་དང༌། མངོན་མཐོ་ཕལ་པ་ཡིན་མོད་ཀྱི། ཚད་མས་སྒྲུབ་པ་ན། དང་པོར་ངེས་ལེགས་ཐབས་དང་བཅས་པ་ཚད་མས་བསྒྲུབས་ནས། དེའི་རྗེས་སུ་མངོན་མཐོ་ཚད་མས་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། བླང་དང་དོར་བྱའི་དེ་ཉིད་ནི། །ཐབས་བཅས་རབ་ཏུ་ངེས་པ་ཡིས། །གཙོ་བོའ་དོན་ལ་མི་སླུའི་ཕྱིར། །གཞན་ ིལའང་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཡིན།1

།ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །རྟོགས་པའི་བསྟན་པ་ནི། ཐེག་པ་གསུམ་
གྱི་ལམ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ངེས་ལེགས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐབས་དང་བཅས་པ་ཉིད་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་པས་བརྗོད་བྱ་རྟོགས་པའི་བསྟན་པ་ཚད་མས་བསྒྲུབས་པའི་སྒོ་ནས། རྗོད་བྱེད་ལུང་གི་བསྟན་པ་སྐྱོན་མེད་པར་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ལ། བསྟན་པ་སྐྱོན་མེད་པར་གྲུབ་པ་ན། དེའི་རྟགས་ཀྱིས་སྟོན་པ་ཚད་མའི་སྐྱེས་བུར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཞིང༌། དེ་ཉིད་ཀྱིས་བསྟན་པའི་དོན་ཚུལ་བཞིན་དུ་སྒྲུབ་པའི་དགེ་འདུན་ཡང་སྐྱོན་མེད་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར། དེ་ལྟའི་དངོས་སྟོན་བསྟོད་པ་ནི། །དེ་ཡི་བསྟན་པ་ཉིད་ལས་ནི། །ཚད་མའི་དེ་ཉིད་གྲུབ་དོན་ཏེ།2

།ཞེས་སོགས་གསུངས་
སོ། །བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོ་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དང༌། དེ་ཉིད་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་དང་གྲངས་ངེས་དང་གོ་རིམས་དག་དངོས་པོ་སྟོབས་ཤུགས་ཀྱི་ཚད་མས་ཇི་ལྟར་གྲུབ་པའི་ཚུལ་ནི་ཚད་མ་གྲུབ་པའི་ལེའུར་འཆད་པར་འགྱུར་རོ།།
དེ་བས་ན། བསྟན་བཅོས་འདི་དག་ཏུ་ཚད་མ་རྣམ་པ་གཉིས་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་
བཞག་པ་ཇི་སྙེད་ཅིག་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང༌། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་ལ་ཚད་མའི་སྐྱེས་བུ་དང༌། དེའི་བསྟན་པ་ཁོ་ན་ཚད་མས་གནོད་པ་མེད་པའི་སྒོ་ནས་ཐར་འདོད་ཀྱི་འཇུག་ངོགས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང༌། གཞན་དབང་ཕྱུག་ལ་སོགས་པ་དག་ནི་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་གྱི་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ཞིང༌། དབང་ཕྱུག་དང་སེར་སྐྱ་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་ལམ་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༨༩ ཕྲེང་། ༢
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༢༥ ཕྲེང་། ༢༠

22 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

དེ་དག་ཀྱང་ཚད་མས་གནོད་པ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། ཐར་འདོད་ཀྱི་འཇུག་ངོགས་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་སྒོ་ནས་སྐྱབས་གསུམ་ལས་གཞན་དུ་བདུད་དང་ཕས་ཀྱི་རྒོལ་བས་བཀྲིར་མི་རུང་བའི་ཐབས་འབའ་ཞིག་ཏུ་གསུངས་པ་ཡིན་ཞིང་དེའི་ཕྱིར་རྣམ་དཔྱོད་དང་ལྡན་པ་དག་གིས་ནི་ལམ་གྱི་ཐོག་མ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བའི་སྒོ་ཙམ་ཞིག་ལ་ངེས་པ་གཏིང་ཚུགས་པ་ཚོལ་ན་ཡང༌། རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་འདི་ཉིད་ལ་ཅི་ནས་ཀྱང་བརྟེན་པར་བྱ་དགོས་ན། ལམ་གྱི་ལུས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལ་སྙིང་ནས་སྒྲུབ་པ་ལྷུར་ལེན་པའི་བསམ་པས་ངེས་པ་གཏིང་ཚུགས་པ་ཞིག་ཚོལ་ན། རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་འདི་ལྟ་བུའི་དོན་ལ་ཐོས་བསམ་གྱི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ངེས་པ་རྙེད་པ་མེད་མི་རུང་གི་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པ་ལྟ་སྨོས་ཀྱང་ཅི་ཞིག་དགོས་སྙམ་དུ་ཤེས་པར་བྱའི། གང་གི་ཚེ་ཕྱིའི་གོ་རྒྱ་ཙམ་གཅོད་པ་དང༌། ཚེ་འདིའི་སྣང་ཤས་འབའ་ཞིག་ལྷུར་ལེན་པའི་ཐབས་སུ་གཞན་དང་ཁ་གཤགས་འགྱེད་པ་ཙམ་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་དག་ལ་ཐོས་བསམ་གྱིས་འཇུག་ཅིང༌། སྙིང་ནས་སྒྲུབ་པ་ལྷུར་ལེན་པའི་བསམ་པ་ཅུང་ཟད་ཅིག་སྐྱེས་པ་དེའི་ཚེ་རིགས་པའི་བརྟག་དཔྱད་དོར་ནས་བླུན་པོ་དག་གི་ཚིག་ཙམ་ཞིག་སྐྱབས་སུ་བཟུང་སྟེ། ཚད་མས་གནོད་པ་འབའ་ཞིག་གི་དོན་མོས་མནོས་ཙམ་གྱིས་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་སྙིང་རུས་འབའ་ཞིག་གིས་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གོ་འཕང་ལོའམ་ཟླ་བའམ་ཞག་གི་དུས་ཚིགས་ལ་མངོན་དུ་བྱེད་པར་ཁས་འཆེ་བའི་རྨོངས་པ་ལུག་ལྟར་ལྐུགས་པ་དག་གི་ཧ་ཅང་ཡང་མི་འཚམ་པའི་ལོག་པའི་གཏམ་ལ་ཤེས་ལྡན་དག་གི་རྣ་བ་དགབ་པར་བྱའོ།།
ཡང་མཁས་པར་གྲགས་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྡེ་བདུན་མདོ་དང་བཅས་པ་འདི་དག་གྲོལ་བ་
དོན་གཉེར་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་གེའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པས་ནང་རིག་པའི་སྡེ་སྣོད་ལས་ཕྱི་རོལ་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། འདི་ལྟར་རྟོག་གེ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། ཕྱི་རོལ་པའི་སྟོན་པ་དྲང་སྲོང་གླིང་སྐྱེས་ལ་སོགས་པའི་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཙམ་གྱི་སྒོ་ནས་བཞག་པའི་རྟོག་གེ་དང༌། ཡང་མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས། རྟོག་གེ་བརྟེན་ཅིང་མ་ངེས་ལ། །མ་ཁྱབ་ཀུན་རྫོབ་སྐྱོ་བ་ཅན། །བྱིས་པ་ལ་ནི་བརྟེན་པར་འདོད།1

།ཅེས་བཤད་པ་ལྟར། དངོས་
1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༧༠ ཤོག ༨༠༦ ཕྲེང་། ༡༩

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 23

པོའ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དོན་སྤྱི་ཙམ་གྱིས་གཟུང་བའི་སྒོ་ནས། རྟོགས་པས་ངེས་དགོས་ཀྱི། མངོན་དུ་ ིམ་གྱུར་བ་ལ་རྟོག་གེར་བྱས་པའོ། །བསྟན་བཅོས་འདི་དག་སྔ་མའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་རྟོག་གེའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པར་ནི་ཁྱེད་རང་ཡང་མི་འདོད་ལ། འཐད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་སྟོན་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་བཞག་པའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གཉིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་རྟོག་གེ་ཡིན་པས། གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་ལ་མི་མཁོ་བར་
འདོད་ན། སྦྱོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་མན་ཆད་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་ལ་མི་མཁོ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཆོས་ཉིད་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་ཡུལ་དུ་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ནང་རིག་པའི་བསྟན་བཅོས་མ་ཡིན་པར་འདོད་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། ནང་རིག་པའི་སྡེ་སྣོད་ཅེས་པ་ནི། ནང་སེམས་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་སྤང་བྱ་མ་རིག་པ་སྤོང་བ་དང༌། གཉེན་པོ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་ལ་བརྗོད་པ་ཡིན་ལ། གཞུང་ལུགས་འདི་དག་ལས་ཀྱང༌། གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་རིགས་པས་ལེགས་པར་གཏན་ལ་ཕབ་ནས་གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་དང༌། གཉིས་སྣང་འཁྲུལ་པའི་བག་ཆགས་དྲུངས་འབྱིན་པའི་ཐབས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཙམ་གྱིས་ནང་རིག་པའི་བསྟན་བཅོས་སུ་མི་འགྱུར་ན། ནང་རིག་པའི་སྡེ་སྣོད་གང་ཡིན་པ་སྨྲོས་ཤིག །གཞན་ཡང་། ནང་རིག་པ་མ་ཡིན་པ་ཙམ་གྱིས་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་ལ་མི་མཁོ་བར་འདོད་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། རིག་པའི་གནས་ལྔ་ལ་མཁས་པར་མ་བྱས་པར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས། རིག་པའི་གནས་ལྔ་དག་ལ་བརྩོན་པར་མ་བྱས་པར། །འཕགས་མཆོག་གིས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཉིད་མི་འགྱུར་ཏེ། །དེ་ལྟ་བས་ན་གཞན་དག་ཚར་གཅོད་རྗེས་བཟུང་དང༌། །བདག་ཉིད་ཀུན་ཤེས་བྱ་ཕྱིར་དེ་ལ་དེ་བརྩོན་བྱེད།1

།ཅེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།།
འོ་ན་འདི་དག་གཏན་ཚིགས་རིགས་པའི་བསྟན་བཅོས་མ་ཡིན་ནམ། ཞེ་ན། དེ་ནི་མི་
འགལ་ཏེ། གཏན་ཚིགས་རིག་པའི་དོན་རྒྱུ་མཚན་རིག་པ་ཞེས་པ་ཡིན་ལ། བསྟན་བཅོས་འདི་དག་ཀྱང་བླང་དོར་གྱི་གནས་རྒྱུ་མཚན་ཡང་དག་གི་སྒོ་ནས་རིག་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༧༠ ཤོག ༨༣༧ ཕྲེང་། ༢

24 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་ནང་རིག་པ་དང་གཏན་ཚིགས་རིག་པ་གཉིས་ཀའི་བསྟན་བཅོས་ཚད་མ་སྡེ་བདུན་ལྟ་བུ་དང༌། ཇི་སྐད་དུ། ཤཱཀྱ་བློས། སློབ་དཔོན་གྱི་འདུལ་བའི་ཊཱིཀྐ་ལ་སོགས་པ་ཡོད་མོད་ཀྱི། ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་པ་ལྟར། ནང་རིག་པ་ཁོ་ནའི་བསྟན་བཅོས་འདུལ་བའི་མདོ་ལྟ་བུ་དང༌། གཏན་ཚིགས་རིག་པ་ཁོ་ནའི་བསྟན་བཅོས། བྲམ་ཟེ་རྐང་མིག་གིས་བྱས་པའི་རྟོག་གེའི་ཚིག་དོན་བཅུ་དྲུག་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་ལྟ་བུ་དང༌། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་གསོ་དཔྱད་ཀྱི་གཞུང་ལྟ་བུ་སྟེ། མུ་བཞིར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་ཚད་མ་རྣམ་པ་གཉིས་དང༌། གཏན་ཚིགས་དང༌། སྒྲུབ་པའི་ངག་དང༌། སུན་འབྱིན་པ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ཙམ་གྱིས་ནང་རིག་པའི་སྡེ་སྣོད་མ་ཡིན་པར་འདོད་ན། རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཀྱང་ནང་རིག་པའི་སྡེ་སྣོད་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། ཚད་མ་གཉིས་དང༌། གཏན་ཚིགས་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་གསུང་རབ་ལས་ཇི་ལྟར་བཤད་པའི་ཚུལ་དང༌། བསྟན་བཅོས་འདི་དག་གི་དགོས་པ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་གཞན་འགའ་ཞིག་དགག་པའི་ཕྱོགས་ཙམ་མཚོན་པ་ནི། ཁོ་བོས་གཞན་དུ་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར་འདིར་མ་བྲིས་སོ།།
གལ་ཏེ་འདི་དག་ནང་རིག་པའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་ན། ཚད་མ་ཀུན་ལས་བཏུས་ལས།
ཐུབ་པའི་དབང་པོའ་བསྟན་པ་ལས་ནི་ཡུན་རིང་ཉམས་གྱུར་པ། །གང་ཡིན་རྟོག་གེའི་ལམ་གྱིས་ ིཆོས་ཉིད་བགྲོད་པར་བྱེད་མ་ཡིན། །དེ་ལྟ་ན་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རྟོག་གེའི་མཚན་ཉིད་ནི། །གལ་ཏེ་རྣམ་པར་འགྱུར་བར་འགྲོ་བར་བྱེད་དམ་བརྟག་པར་གྱིས།1

།ཞེས་གསུངས་པ་ཇི་ལྟར་
དྲང་ཞེ་ན། དེའི་དོན་ལོག་པར་གཟུང་བ་ཉིད་ཀྱིས་ནོངས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་ཐུབ་པའི་དབང་པོའ་ིབསྟན་པ་ལས་ནི་ཡུན་རིང་མོ་ནས་ཉམས་པར་གྱུར་པ་གང་ཡིན་པ། མུ་སྟེགས་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་རྟོག་གེའི་ལམ་གྱིས་ཆོས་ཉིད་བགྲོད་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཐབས་སུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་ན་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པའི་རྟོག་གེའི་མཚན་ཉིད་ནི། གལ་ཏེ་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཐབས་ལས་གཞན་དུ་རྣམ་པར་འགྱུར་བར་འགྲོ་བར་བྱེད་དམ། དེས་ན་ཕྱི་རོལ་པའི་རྟོག་གེ་དང༌། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པའི་རྟོག་གེའི་ཁྱད་པར་ཤེས་ལྡན་དག་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༤ ཕྲེང་། ༡༠

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 25

གིས་བརྟག་པར་གྱིས་ཤིག །ཅེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ།།
འོ་ན་ཀུན་ལས་བཏུས་ཀྱི་རང་འགྲེལ་དུ། མུ་སྟེགས་པའི་འདོད་པ་སྙིང་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར།
དེར་ཞེན་པ་རྣམས་བཟློག་པའི་དོན་དུ་འདི་བརྩམས་པ་ཡིན་གྱི། འདི་ཙམ་གྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་བསྟན་པ་ལ་ཞུགས་པའི་དོན་དུ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཆོས་ནི་རྟོག་གེའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།1

།ཞེས་གསུངས་པ་ཇི་ལྟར་དྲང་ཞེ་ན། བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེའི་དོན་ནི། སྤྱིར་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པའི་རིམ་པ་ནི། ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པའི་འགལ་རྐྱེན་བདག་གཉིས་སུ་འཛིན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་ཀུན་བཏགས་ཐམས་ཅད་ཀྱང༌། དེ་ལྟ་བུའི་སྒྲོ་འདོགས་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་རྩ་བ་ཅན་ཡིན་ཞིང༌། དེ་ཡང་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་བཟུང་བ་ལྟར་གྱི་བདག་གྲུབ་ན། བདག་འཛིན་ཀུན་བཏགས་ཀྱིས་བཟུང་བ་ལྟར་གྱི་དོན་དེ་དག་ཏུ་གྲུབ་དགོས་ཏེ། དཔེར་ན་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ལ། ང་གྲངས་ཅན་གྱིས་ཀུན་བཏགས་པའི་བདག་ཤེས་རིག་གི་སྐྱེས་བུ་ལྟར་དུ་འཛིན་པའི་འཛིན་སྟངས་དངོས་སུ་མེད་ཀྱང་བདག་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་བཟུང་བ་ལྟར་གྱི་ང་བདེན་པར་གྲུབ་ན། གྲངས་ཅན་གྱིས་བཏགས་པའི་བདག་ཤེས་རིག་གི་སྐྱེས་བུ་ལྟར་དུ་གྲུབ་དགོས་པ་བཞིན་ནོ།།
དེས་ན། ཕྱི་རོལ་པ་ལ་སོགས་པ་རང་གཞན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱིས་གང་ཟག་
དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་ཇི་སྙེད་ཅིག་སྒྲོ་བཏགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང༌། གྲུབ་མཐའ་ངན་པས་བདག་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱིས་འཛིན་སྟངས་གསོས་བཏབ་ནས། དེ་ཉིད་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་དུ། ཚད་མ་དང་གཞལ་བྱ་དང་གཏན་ཚིགས་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུ་མ་ཞིག་སྒྲོ་བཏགས་པ་ཡིན་པས། བདག་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་བཟུང་བ་ལྟར་གྲུབ་པ་ཁེགས་པ་ལ། དེ་ཉིད་གྲུབ་མཐའ་ངན་པས་གསོས་བཏབ་སྟེ། མཐའ་སྣ་ཚོགས་པར་ཀུན་བཏགས་པའི་མཐའ་གཞན་ཐམས་ཅད་ཁེགས་དགོས་ཏེ། གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་མ་ཁེགས་ན་ཡང༌། བདག་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་བདག་དེ། ཕྱོགས་དེས་རྣམ་པར་བཞག་པ་ལྟར་གནས་སམ་སྙམ་པའི་སྒྲོ་འདོགས་མི་ཆོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སྒྲོ་འདོགས་ཀུན་བཏགས་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་ཀུན་བཏགས་པ་ལྟར་གྱི་མཐའ་ཐམས་ཅད་རིགས་པས་ལེགས་པར་ཁེགས་པ་ན། བདག་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་བཟུང་བ་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༢༣ ཕྲེང་། ༡༡

26 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

ལྟར་གྲུབ་པ་ཡང་ཁེགས་པར་འགྱུར་བས། དང་པོར་སུན་འབྱིན་ཡང་དག་གིས་རང་གཞན་གྱི་གྲུབ་མཐས་ཀུན་བཏགས་པའི་སྒྲོ་འདོགས་མངོན་གྱུར་དག་གི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་དཔལ་གཞོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། དེའི་རྗེས་སུ་བདག་འཛིན་ཀུན་བཏགས་དང་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་བཟུང་བ་ལྟར་དུ་མ་གྲུབ་ན། གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཇི་ལྟར་གྲུབ་སྙམ་དུ་ཐེ་ཚོམ་གྱི་ལྷག་མ་དང་བཅས་པ་དེའི་ཚེ། གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་མེད་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་བསྐྱེད་པར་བྱའོ།།
དེ་ལྟ་བུའི་རྗེས་དཔག་དེ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུན་རྩེ་གཅིག་པའི་ཞི་གནས་ལ་བརྟེན་ཏེ། ཡུན་རིང་དུ་
གོམས་པར་བྱས་པ་ལས། བདག་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་དངོས་པོའ་རང་བཞིན་ལ་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་ ིགྱིས་གསལ་སྣང་ཇེ་ཆེར་འགྱུར་ཞིང༌། དེ་དག་ནི་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་རྗེས་དཔག་དང་འཇིག་རྟེན་པའི་སྒོམ་བྱུང་གིས་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་ཀྱང་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་གཉིས་སྣང་དང་བྲལ་བ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མཐོང་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གཉིས་སྣང་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་རོ།།
དེ་ལྟ་ན་ཡང་ཆོས་ཉིད་མ་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་བུམ་འཛིན་རྟོག་པས་བུམ་པ་
རྟོགས་ཀྱང༌། བུམ་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཇི་ལྟར་གནས་པ་ལྟར་མཐོང་བ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །གལ་ཏེ་མཐོང་ན། མངོན་སུམ་དང་རྟོག་པའི་ཡུལ་སྣང་ཚུལ་ཁྱད་མེད་དུ་འགྱུར་བས། བུམ་འཛིན་རྟོག་པ་སོགས་སྣང་ཡུལ་ལ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་ན་ཡང༌། རྟགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་པོ་རྣམས་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་གིས་སྟོང་པར་འཇལ་བའི་རྗེས་དཔག་ཚད་མས་དངོས་པོ་རྣམས་བདག་མེད་པར་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་ན། སྒྲ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཚད་མས་ཀྱང་སྒྲ་མི་རྟག་པར་མ་རྟོགས་པར་ཐལ་ཞིང༌། མདོར་ན། རང་གི་གཞལ་བྱ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་མི་སྲིད་དགོས་པས། ཚད་མ་མངོན་སུམ་གཅིག་པུའོ། །ཞེས་སྨོས་ལ། རྒྱང་པན་གྱི་སློབ་མར་ཁས་ལོང་ཞིག །དེས་ན་ཆོས་ཉིད་རྟོག་གེའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་འདོད་པས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་མི་སྲིད་པར་ཁས་ལེན་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མི་སྲིད་པར་ཁས་ལེན་དགོས་ཤིང༌། དེ་ལྟར་ན་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་དག་མེད་དོ་ཞེས་ཁས་ལེན་དགོས་པས། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པར་དམ་བཅས་

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 27

པའི་དམ་བཅའ་རྒྱབ་རྟེན་ཚད་མ་མེད་པའི་དམ་བཅར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་མེད་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་འཇལ་བའི་ཚུར་མཐོང་མངོན་སུམ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གལ་ཏེ་ཚུར་མཐོང་མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་ཀྱང་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་
པས་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ན་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པར་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་པ་དེ་ཉིད་ཕྱི་རྒོལ་གྱི་ངོར་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བས། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མེད་པ་ཉམས་སོ། །དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་ན་དེ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་མེད་པ་འགལ་ལོ། །དེ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཡོད་ན། དེ་རྟོག་གེའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་ཉམས་སོ། །ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོག་གེའི་ཡུལ་ཡིན་ན། ཆོས་ཉིད་རྟོག་གེའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་ཉམས་སོ། །གལ་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྒྲུབ་པ་ལ། དེ་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱིས་དམིགས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་ཀྱང༌། ཕྱི་རྒོལ་གྱི་ངོར་ཕྱོགས་ཆོས་སྒྲུབ་པའི་ཚད་མ་སྟོན་པར་མི་ནུས་སོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ན་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱིས་དམིགས་པ་ལ་ཡང་ཚད་མ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཡོད་པར་ཚད་མ་གང་གི་སྒོ་ནས་ཀྱང་གཞག་མི་ནུས་པས། ཆོས་ཉིད་རི་བོང་གི་རྭ་དང་མཚུངས་པར་འགྱུར་རོ།།
གཞན་ཡང་། ད་ལྟ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་བསྟན་རྒྱུ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་བཞིན་དུ། མ་འོངས་པ་ན་དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཤ་མོ་བརྡོལ་བ་བཞིན་འབྱུང་བར་འདོད་པ་ནི། གྲངས་ཅན་པ་དག་བློ་བདེ་སེམས་མེད་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་ཐམས་ཅད་རང་གི་ཚད་མས་གྲུབ་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་བསྟན་རྒྱུ་མེད་ཀྱང། མ་འོངས་པ་ན་དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་འབྱུང་བས། བློ་བདེ་སེམས་མེད་དུ་གྲུབ་པར་འདོད་པ་དང་ཁྱད་པར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་ལ། ཆོས་ཉིད་རྟོག་གེའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་སྨྲས་པས་ནི་ཆོས་ཉིད་སྒྲ་རྟོག་གི་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་སྨྲས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་ནི་གྲགས་པའི་བསལ་བ་ཡིན་ཏེ། གཞི་གྲུབ་ན་སྒྲ་འཇུག་ཏུ་རུང་བས་ཁྱབ་པར་གྲགས་པའི་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོས་ཉིད་སྒྲ་རྟོག་གི་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་མེད་ན། དམ་བཅའ་ཙམ་དུ་ཟད་ལ། ཡོད་ན་ཆོས་ཉིད་རྟགས་དེའི་ཆོས་ཅན་དུ་འགྱུར་བས་སྒྲ་རྟོག་གི་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་སུ་སྨྲས་

28 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

པ་དང་རང་ཚིག་འགལ་ལོ།།
གང་དག་ཆོས་ཉིད་རྟོག་གེའི་དངོས་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་སྨྲ་བ་ལ་ཡང་བཤད་ཟིན་པའི་
རིགས་པ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་མཚུངས་པར་འཇུག་ཏེ། འདི་ལྟར་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་དངོས་སུ་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་ཞིང༌། དེ་འདོད་ན་ཆོས་ཀྱི་བདག་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་ཀུན་བཏགས་མངོན་གྱུར་དངོས་སུ་མགོ་མནོན་པའི་ཚད་མ་སོ་སྐྱེའི་རྒྱུད་ལ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་ཞིང། གལ་ཏེ་དེ་དངོས་སུ་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་ན། དེ་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ཡོད་པར་འགྱུར་ཞིང། དེ་འདོད་ན། རྟོག་གེའི་དངོས་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་ཉམས་སོ། །གཞན་ཡང་། ཆོས་ཉིད་རྟོག་གེའི་དངོས་ཡུལ་མ་ཡིན་ན། ཆོས་ཉིད་དངོས་སུ་བརྗོད་པའི་སྒྲ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་དངོས་སུ་བརྗོད་པའི་སྒྲ་ཡོད་ན། དེ་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་རྟོག་པ་མེད་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་ན་ཡང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་ཞིང༌། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཅེས་དངོས་སུ་སྨྲས་བཞིན་དུ་ཡང་དེ་ཉིད་སྒྲའི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་མ་ཡིན་པར་སྨྲ་བ་ལས། རང་ཚིག་འགལ་བ་གཞན་ཅི་ཞིག་བྱ་རྒྱུ་ཡོད། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཅེས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་དེ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་དངོས་མིང་མ་ཡིན་ན། བུམ་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་ཡང་བུམ་པའི་དངོས་མིང་མ་ཡིན་པ་སོགས་སུ་ལེགས་པར་མཚུངས་པས། དངོས་མིང་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ།།
དེས་ན་ཆོས་ཉིད་རྟོག་གེའི་ཡུལ་མ་ཡིན་ཞེས་སྨྲ་བ། འདི་ཉིད་ཀྱིས་ཆོས་ཉིད་ཟབ་མོ་
ཡིན་པར་བྱས་པ་ཙམ་དུ་འདོད་པར་སྣང་ཡང༌། ཆོས་ཉིད་རྟོག་གེའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་སྨྲས་པས་ཆོས་ཉིད་རི་བོང་གི་རྭ་བཞིན་དུ་སྨྲས་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ཆོས་ཉིད་རྟོག་གེའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཆོས་ཉིད་སྒྲ་རྟོག་གི་ཡུལ་ལས་འདས་པ་སོགས་སུ་གསུངས་པའི་དགོངས་པའི་དོན་ནི། རྟགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་དེས། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་དངོས་སུ་རྟོགས་ཀྱང༌། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་སྤྱིའི་ངོ་བོ་ཙམ་ཞིག་གི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སྒོ་ནས་དངོས་སུ་རྟོགས་པ་ཡིན་གྱི། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་གཉིས་སྣང་དང་བྲལ་བ་ཇི་ལྟ་བའི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སྒོ་ནས་མཐོང་བ་མ་ཡིན་ཞིང༌། དེ་བཞིན་

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 29

དུ་བུམ་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་ལས་བུམ་པ་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་བློ་དེས་ཀྱང་བུམ་པའི་སྤྱིའི་ངོ་བོ་ཙམ་ཞིག་གི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སྒོ་ནས་དངོས་སུ་རྟོགས་ཀྱི། བུམ་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་མ་འདྲེས་པའི་དངོས་པོར་ཇི་ལྟར་གནས་པ་ལྟར་རྟོགས་པའི་བློ་སྒྲ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་མི་ནུས་པ་ལྟར། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་དངོས་པོའ་རང་གི་ ིངོ་བོ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཇི་ལྟར་གནས་པ་ལྟར་སྣང་བའི་བློ་སྒྲ་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་མི་ནུས་པས་དེའི་ཕྱིར་ཆོས་ཉིད་སྒྲ་རྟོག་གི་ཡུལ་ལས་འདས་པ་དང༌། རྟོག་གེའི་བློས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི། ཆོས་ཉིད་སྒྲས་དངོས་སུ་བརྗོད་དུ་མི་རུང་བཞིན། རྟོག་གེའི་བློས་དངོས་སུ་རྟོགས་སུ་མི་རུང་བའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་མ་ཡིན་ནོ།།
དེས་ན་དེ་ལྟར་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པའི་དོན་རྗེས་དཔག་གིས་རྟོགས་པའི་རྒྱུན་འཇིག་
རྟེན་པའི་སྒོམ་བྱུང་གིས་གོམས་པར་བྱས་པ་ལས་གསལ་སྣང་ཇེ་ཆེར་གྱུར་པའི་མཐར་གཉིས་སྣང་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་དེའི་སྒོ་ནས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པའི་དོན་རང་གི་ངོ་བོ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་པོར་སྐྱེས་པ་ནི། ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་དང་པོར་སྐྱེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ཀུན་ལས་བཏུས་ཀྱི་རང་འགྲེལ་གྱི་གཞུང་དེས་ཀྱང་མུ་སྟེགས་པ་སོགས་ཀྱི་འདོད་པས་བཏགས་པའི་སྒྲོ་འདོགས་ཀུན་བཏགས་དག་བཟློག་ནས། བདག་མེད་པ་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་དོན་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་བསྐྱེད་པའི་དོན་དུ་འདི་བརྩམས་པ་ཡིན་གྱི། འོན་ཀྱང་དེ་ཙམ་གྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རྟོགས་པའི་བསྟན་པ་ལ་ཞུགས་ནས། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་གཉིས་སྣང་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་དོན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མཐོང་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཉིད་དེའི་ཆོས་གཉིས་སྣང་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་དེའི་སྒོ་ནས། རྟོག་གེའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཉིད་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ཚིག་དེའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་ལྡོག་པ་ལས་ནི་སྟོན་པའི་ཆོས་ཉིད་ཐོས་ནས་འབད་པ་མེད་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཏེ། བར་དུ་མ་བསྐལ་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་དེའི་དོན་ཅི་ཞེ་ན། ལྡོག་པ་ལས་ནི་ཞེས་པ་སྔ་མ་ལས་ལྡོག་པ་ལ་གནོད་པ་ཅན་གྱི་ཚད་མ་སྟོན་པའི་ཚིག་གོ།
གནོད་པ་ཅན་གྱི་ཚད་མ་དེ་ཡང་གང་ཞེ་ན། སྟོན་པའི་ཆོས་ཉིད་ཐོས་ནས་བསྒོམ་མི་

30 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

དགོས་པར་འབད་པ་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཆོས་ཉིད་བརྗོད་པའི་སྒྲ་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་གཉིས་སྣང་དང་བཅས་པའི་དོན་སྤྱིས་བར་དུ་མ་བསྐལ་བར། གཉིས་སྣང་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མཐོང་བའི་བློ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པའོ། །དེའི་ཕྱིར་རྟོག་གེའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའང་རྟོག་གེའི་ཡུལ་དུ་འགྱུར་ཚུལ་དེ་ལྟ་བུ་ཉིད་འགོག་པ་ཡིན་པར་གཞུང་འདིའི་ནུས་པ་ལས་ཤེས་སོ། །མདོར་ན། སྒྲ་རྟོག་གིས་ཆོས་ཉིད་གཉིས་སྣང་དང་བྲལ་བའི་སྒོ་ནས་ཡུལ་དུ་བྱེད་མི་ནུས་པ་ཉིད་ཆོས་ཉིད་རྟོག་གེའི་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་དོན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་གཞན་དག་གིས་སྨྲས་པའི་བསྟན་བཅོས་འདི་ཉིད་ནང་རིག་པའི་སྡེ་སྣོད་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཇི་སྙེད་ཅིག་བཀོད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་སྦུན་པ་དང་འདྲ་བར་གྱུར་པ་ཡིན་པས། རྟོག་གེ་དང་ནང་རིག་པའི་སྡེ་སྣོད་ཀྱི་དོན་དང༌། གཞུང་ལུགས་འདི་དག་གི་བརྗོད་བྱ་དང་དགོས་པ་སོགས་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་པའི་འོལ་སྤྱི་ཙམ་ཡང་བློ་ཡུལ་དུ་མ་ཤར་བར་ཆོས་སྤོང་བའི་ལས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་མཚོན་ཆ་རྣོན་པོས་འཇིག་རྟེན་མཐའ་དག་གི་མིག་ཉམས་པར་མ་བྱེད་ཅིག།
གཉིས་པ་འཇུག་བྱ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་རང་བཞིན་བཤད་པ་ལ། སྤྱིའི་དོན་དང། ཡན་ལག་གི་
དོན་གཉིས། དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་བསྟན་བཅོས་འདི་ཉིད་ཚད་མ་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་རྣམ་འགྲེལ་དུ་རྩོམ་ན། ཀུན་ལས་བཏུས་ལ་ནི། ལེའུ་དྲུག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནམ། ཇི་ལྟར་ན། འདིར་ལེའུ་བཞིར་བྱས་ཤེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། ཀུན་ལས་བཏུས་ཀྱི་དཔེ་བརྟག་པ་དང༌། སེལ་བ་བརྟག་པའི་ལེའུ་གཉིས། རང་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ལེའུར་འདུས་པས། འདིར་རང་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ལེའུའི་ནང་དུ་བསྡུས་ནས་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ཡིན་ཞིང༌། ལྟག་ཆོད་བརྟག་པ་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ལེའུར་འདུས་ཀྱང་དེ་ཉིད་རྩོད་རིགས་སུ་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་ཕབ་པས་འདིར་དངོས་སུ་མ་བསྟན་ལ། གཏན་ལ་དབབ་བྱའི་གཙོ་བོ་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལམ་དང་བཅས་པ་ཉིད་ཀུན་ལས་བཏུས་སུ་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པས་བསྟན་ནས་ལེའུ་དྲུག་པོ་དག་གིས་དེ་ཉིད་རང་གིས་རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་དང། གཞན་ལ་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་ཡན་ལག་དང་བཅས་པ་འཆད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ན་ཡང༌། འདིར་གཏན་ལ་དབབ་བྱའི་གཙོ་བོ་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལམ་དང་བཅས་པ་ཉིད་

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 31

རྒྱས་པར་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་སྒོ་ནས། ཀུན་ལས་བཏུས་ཀྱི་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་ཕྱེད་པོ་དེ་ཉིད་འགྲེལ་པ་ལ་ཚད་མ་གྲུབ་པའི་ལེའུ་ལོགས་སུ་མཛད་པས་ལེའུ་བཞིར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ།།དེ་ལྟར་ན་བསྟན་བཅོས་འདིའི་ལེའུ་བཞི་པོ་དག་གི་གྲངས་ངེས་པ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། རང་
གཞན་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་དོན་གྱི་གཙོ་བོ་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལམ་དང་བཅས་པར་ངེས་ཤིང༌། དེ་ཡང་ཚུར་མཐོང་གི་མངོན་སུམ་ཚད་མས་མིག་གིས་གཟུགས་ལ་བལྟ་བཞིན་དུ། དངོས་སུ་ངེས་པར་བྱེད་མི་ནུས་པས། དངོས་སུ་རྗེས་དཔག་ཚད་མས་ངེས་པར་བྱེད་དགོས་ལ། རྗེས་དཔག་ཚད་མ་དེ་ཉིད་ཀྱི་རྟེན་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་པོ་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མཐར་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་སྒོ་ནས། ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་མངོན་སུམ་གྱི་མཐར་ཐུག་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་རྗེས་དཔག་འབའ་ཞིག་བརྒྱུད་དགོས་ན་ཐུག་མེད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་གཏན་ལ་དབབ་བྱའི་གཙོ་བོ་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལམ་དང་བཅས་པ་དེ་ཉིད་རང་གིས་རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་ཐབས། མངོན་སུམ་དང་རྗེས་དཔག་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་ཤིང༌། རང་གིས་རྟོགས་ནས་གཞན་རྗེས་སུ་འཛིན་པར་བྱེད་པ་ན། རང་གིས་གང་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དེ་ཉིད་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་སྣོད་རུང་དུ་བྱེད་པའི་ཐབས་ལོག་རྟོག་མངོན་གྱུར་མགོ་གནོན་པའི་སུན་འབྱིན་དང༌། སྣོད་རུང་དུ་གྱུར་ནས་ཤེས་པར་འདོད་པའི་དོན་གཉེར་དང་ལྡན་པ་ལ་རྒྱུ་མཚན་དེ་ཉིད་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་གདམས་ངག་གི་ངོ་བོ་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གཉིས་སུ་ངེས་པས་དེ་དག་གཏན་ལ་འབེབས་པར་བྱེད་པའི་ལེའུ་ཡང་བཞི་པོ་འདིར་གྲངས་ངེས་པ་ཡིན་ནོ།།འོ་ན་ལེའུ་བཞི་པོ་འདི་དག་གི་གོ་རིམས་ངེས་པ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། སློབ་དཔོན་རྒྱན་
མཁན་པོའ་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་ཡ་མ་རི་ན་རེ། དང་པོར་གཏན་ལ་དབབ་བྱའི་གཙོ་བོ་ཚད་མ་གྲུབ་ ིཔའི་ལེའུ་གསུངས་ཤིང༌། དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཚད་མ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་དང། ཐར་པ་དང༌། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཐབས་དང་བཅས་པ་ཉིད་སྟོན་པར་བྱེད་ལ། མཚན་ཉིད་དེ་དང་ལྡན་པའི་ཚད་མ་དེའི་དབྱེ་བ་ཡང་དུ་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན། མངོན་སུམ་དང་ནི་རྗེས་སུ་དཔག །ཚད་མའི་1

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།
མངོན་སུམ་དང་རྗེས་སུ་དཔག་པ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་སོ་ཞེས་བསྒྲུབས་ནས་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༥༣ ཕྲེང་། ༤

32 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

རྒྱས་པར་གཏན་ལ་འབེབས་པར་བྱེད་པ་མངོན་སུམ་གྱི་ལེའུ་ཉིད་དེའི་རྗེས་སུ་གསུངས་ཤིང༌། འོ་ན་རྗེས་སུ་དཔག་པ་དེ་ཡང་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེས་པ་ལ། རྗེས་དཔག་རྣམ་གཉིས་རང་དོན་ནི། །ཚུལ་གསུམ་རྟགས་ལས་དོན་མཐོང་ཡིན། །གཞན་དོན་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ནི། །རང་གིས་མཐོང་དོན་རབ་གསལ་བྱེད།1

།ཅེས་གསུངས་པ་དང་མཐུན་པར། རྗེས་དཔག་དེ་ཡང་རང་ཉིད་ཀྱིས་བསྒྲུབ་བྱ་རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་རང་དོན་རྗེས་དཔག་དང༌། དེ་ཉིད་གཞན་ལ་གོ་བར་བྱེད་པའི་ཐབས་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གཉིས་སུ་ཕྱེ་ནས་རང་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ལེའུ་ཉིད་དེའི་རྗེས་སུ་གསུངས་ལ། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ལེའུ་མཐར་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་དབྱེ་གཞི་དབྱེ་བའི་སྔར་ངེས་དགོས་ཤིང༌། གཏན་ལ་དབབ་བྱ་གང་ཡིན་མ་ཤེས་ན། ཚད་མ་རྣམ་པ་གཉིས་པོ་དེ་གཏན་ལ་འབེབས་བྱེད་དུ་མི་ཤེས་པས། ཚད་མ་གྲུབ་པའི་ལེའུ་དང་པོར་གསུངས་ཤིང༌། མི་སླུ་བ་མཚན་ཉིད་དུ་ལྡན་པའི་ཚད་མ་ཙམ་དབྱེ་གཞིར་བྱས་པ་ལས་ཕྱེ་བའི་ཚད་མ་དེ་ཡང་མངོན་རྗེས་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པ་ལས། མངོན་སུམ་2

ནི་དང་པོར་སྐྱེ་བའི་ཚད་མ་ཡིན་ཞིང༌། རྗེས་དཔག་ནི་ཕྱིས་སྐྱེ་བ་ཡིན་པས།
སྐྱེ་རིམ་དང་མཐུན་པར་མངོན་སུམ་གྱི་ལེའུ་དང་པོར་གསུངས་ཤིང༌། རྗེས་དཔག་གཉིས་ཀྱི་ལེའུ་དེའི་ཕྱིས་གསུངས་ལ། རྗེས་དཔག་གཉིས་པོ་ལ་ཡང་རང་གིས་མ་ངེས་པར་གཞན་ལ་སྟོན་མི་ནུས་པས། རང་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ལེའུ་སྔར་གསུངས་ཤིང༌། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ལེའུ་ཕྱིས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།།
དེ་ལྟ་ན་ཡང༌། རང་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ལེའུ་དང་པོར་སྣང་བ་ནི། སློབ་དཔོན་གྱིས་དེ་ཉིད་
རྟོགས་དཀའ་བར་གཟིགས་ནས། དང་པོར་ཕྱུང་སྟེ་འགྲེལ་པ་མཛད་པས། དེའི་ཕྱིར་གླེགས་བམ་གནས་པའི་གོ་རིམས་ཡིན་གྱི། གཞུང་རྩོམ་པའི་གོ་རིམས་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་མཆོད་བརྗོད་དང་རྩོམ་པར་དམ་བཅའ་རང་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ལེའུའི་ཐོག་མར་འབྱུང་བ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རྟོག་པའི་དྲ་བ་རྣམ་བསལ་ཅིང༌།3

།ཞེས་སོགས་དང༌། སྐྱེ་བོ་ཕལ་ཆེར་ཞེས་སོགས་ནི་རང་འགྲེལ་གྱི་མཆོད་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༣༦ ཕྲེང་། ༢
2 ཞོལ། ཤོག ༢༤ བ ༣ མངོན་སུམ་དང་ནི་དང་པོར་
3 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༦༩ ཕྲེང་། ༣

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 33

བརྗོད་དང་རྩོམ་པར་དམ་བཅའ་ཡིན་ཞིང༌། གཞུང་རྩ་བའི་མཆོད་བརྗོད་དང་རྩོམ་པར་དམ་བཅའ་བ་ནི། ཚད་མ་གྲུབ་པའི་ལེའུའི་ཐོག་མ་ཉིད་དུ། རྒྱན་མཁན་པོའ་འགྲེལ་པར་བཀོད་པའི། ཚད་ ིམར་གྱུར་པ་འགྲོ་ལ་ཕན་བཞེད་པ། །སྟོན་པ་བདེ་གཤེགས་སྐྱོབ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ཏེ། །རྟོག་གེ་ངན་འཁྲུལ་འགྲོ་ལ་ཆེས་བརྩེ་བས། །ཚད་མ་གྲུབ་པ་ཚུལ་བཞིན་བཤད་པར་བྱ།1

།ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཉིད་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་རོ།།
ཉི་མ་སྦས་པ་ན་རེ། བསྟན་བཅོས་འདི་ཉིད་གསུང་2

རབ་སྤྱིའི་རྣམ་འགྲེལ་ཡིན་གྱི། ཚད་མ་
ཀུན་ལས་བཏུས་པ་ཁོ་ནའི་རྣམ་འགྲེལ་མ་ཡིན་མོད། འོན་ཀྱང་ལེའུའི་གོ་རིམས་ལ་ནི་ལྷ་དབང་བློ་འཁྲུལ་པ་མེད་དེ། འདི་ལྟར། དང་པོར་རང་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ལེའུ། དེ་ནས་ཚད་མ་གྲུབ་པའི་ལེའུ། དེ་ནས་མངོན་སུམ་གྱི་ལེའུ། དེ་ནས་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ལེའུའོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །རྒྱན་མཛད་པའི་བསམ་པ་ནི་སྔ་མ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། རྒྱན་ལས། རང་གི་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་དེ་མ་ཐག་ཏུ། གཞན་གྱི་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་བརྗོད་དེ། གཞན་གྱི་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ནི། རང་གི་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།3

།ཞེས་གསུངས་ཤིང༌། ཚད་
མ་གྲུབ་པའི་ལེའུའི་མགོར། ཚད་མ་ཡང་དག་འགྲོ་ལ་ཕན་བཞེད་པ། །ཞེས་སོགས་བཀོད་ནས། འདི་ལ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དང་པོར་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པས་ཚད་མ་ཡང་དག་པ་ཉིད་དུ་བསྟོད་པར་མངོན་པར་བརྗོད་པ་ནི། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དེའི་དོན་བཤད་ཅིང༌། དེ་ལྟ་བུའི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ནས་ཚད་མ་གྲུབ་པ་བཤད་པར་བྱའོ། །ཞེས་བཤད་པའི་མཇུག་ཐོགས་ཉིད་ནས། ཚད་མ་སླུ་བ་མེད་ཅན་གྱི། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་བཤད་པ་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅི་སྟེ། དེ་ཉིད་ཚད་མ་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་མཆོད་བརྗོད་དང་རྩོམ་པར་དམ་བཅའ་བའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་བཀོད་ནས། དེའི་དོན་བཤད་པ་མ་ཡིན་ནམ། ཞེ་ན། དེ་གཉིས་ནི་མི་འདྲ་སྟེ། ཀུན་ལས་བཏུས་ཀྱི་ཐོག་མར། ཚད་མར་གྱུར་པ་འགྲོ་ལ་ཕན་བཞེད་པ། །སྟོན་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༩ ཤོག ༧༦༩ ཕྲེང་། ༣
2 ཞོལ། ཤོག ༢༥ ན ༢ འདི་ཉིད་གཞུངས་སྤྱིའི་
3 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༡༠༠ ཤོག ༣༠༦ ཕྲེང་། ༢༠

34 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

པ་བདེ་གཤེགས་སྐྱོབ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ཏེ། །ཚད་མ་སྒྲུབ་ཕྱིར་རང་གི་གཞུང་ཀུན་ལས། །བཏུས་ཏེ་སྣ་ཚོགས་འཐོར་རྣམས་འདིར་གཅིག་བྱ།1

།ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ།།
རྒྱན་མཁན་པོ་ལེའུའི་གོ་རིམས་དེ་ལྟར་བཞེད་ཀྱང༌། བསྟན་བཅོས་འདི་ཉིད་ཚད་མ་ཀུན་
ལས་བཏུས་ཀྱི་རྣམ་འགྲེལ་དུ་མི་བཞེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཁོ་བོས་ནི་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་མཐོང་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱུ་མཚན་སུས་ཀྱང་དགོད་པར་མི་ནུས་སོ། །གསུང་རབ་སྤྱིའི་རྣམ་འགྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཀུན་ལས་བཏུས་ཀྱི་རྣམ་འགྲེལ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་ཁྱབ་པ་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་ལས་བཏུས་ཉིད་གསུང་རབ་མཐའ་དག་གི་ལྷག་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསླབ་པ་དང་འབྲེལ་བའི་ཆ་དག་གཙོ་བོར་གཏན་ལ་འབེབས་བའི་ཕྱིར་རོ། །གསུང་རབ་སྤྱིའི་རྣམ་འགྲེལ་ཡིན་ཞེས་པ་ཡང༌། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་སྡེ་སྣོད་ནས་བཤད་པའི་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་སྟོན་པ་ཙམ་ལ་ཟེར་ན་འཐད་ཀྱི། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་སྡེ་སྣོད་མཐའ་དག་གི་དགོངས་འགྲེལ་ཡིན་པས་བསྟན་བཅོས་འདི་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀའི་གཞུང་ཐུན་མོང་བའོ་སྙམ་དུ་གཟུང་བར་མི་བྱའོ། །ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ལེའུའི་གོ་རིམས་དེ་ཡང་འཐད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སློབ་དཔོན་གྱིས་རང་འགྲེལ་དུ། རང་དོན་རྗེས་དཔག་དང་པོར་འཆད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གསུངས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ན། སློབ་དཔོན་ལྷ་དབང་བློ་དང༌། ཤཱཀྱ་བློའ་བཞེད་པ་ལྟར། དང་པོར་རང་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ལེའུ་ཉིད་འཆད་པ་སློབ་དཔོན་ ིགྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པས་འདིར་ནི་དེ་བཞིན་དུ་བཤད་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་འདི་ལྟར། གལ་ཏེ་ཁྱོད་བསྟན་བཅོས་འདི་ཀུན་ལས་བཏུས་ཀྱི་རྣམ་འགྲེལ་དུ་རྩོམ་ན། དེར་ནི་དང་པོར་མངོན་སུམ་གྱི་ལེའུ། དེ་ནས་རང་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ལེའུ། དེ་ནས་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ལེའུ། དེ་ནས་དཔེ་དང་དཔེ་ལྟར་སྣང་བརྟག་པའི་ལེའུ། དེ་ནས་སེལ་བ་བརྟག་པའི་ལེའུ། དེ་ནས་ལྟག་ཆོད་བརྟག་པའི་ལེའུ་འབྱུང་བ་ཡིན་པ་ལ། འདིར་གོ་རིམས་བཟློག་ཏེ། ཅིའི་ཕྱིར་རང་དོན་རྗེས་དཔག་དང་པོར་འཆད་ཅེ་ན། དེ་ཉིད་ཀྱི་ལན་བསྟན་པའི་ཕྱིར། སློབ་དཔོན་གྱིས་རང་འགྲེལ་དུ། དོན་དང་དོན་མ་ཡིན་པ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ནི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལ། དེ་ལ་ལོག་པར་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༣ ཕྲེང་། ༣

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 35

རྟོག་པས་དེ་རྣམ་པར་བཞག་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ་1

ཞེས་གསུངས་ཤིང༌།
འདིའི་དོན་ཤཱཀྱ་བློས། མཐའ་བཅད་པའི་སྒོ་ནས་གཏན་ལ་ཕབ་པ་དག་གི་དོན་ནི་འདི་ཡིན་
ཏེ། གལ་ཏེ་དོན་དང་དོན་མ་ཡིན་པ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར། རྗེས་དཔག་དང་པོར་བཤད་པ་ཡིན་ན། དེ་ཡང་དོན་དང་དོན་མ་ཡིན་པ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་རྗེས་དཔག་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་རམ། དོན་དང་དོན་མ་ཡིན་པ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ཁོ་ན་རྗེས་དཔག་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར། དང་པོ་ནི་མི་འཐད་དེ། དེ་དག་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་མངོན་སུམ་ལ་ཡང་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རྣམ་ངེས་སུ་ཕན་པ་དང་མི་ཕན་པ་འཐོབ་པ་དང་སྤོང་བ་ནི། ངེས་པར་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་དཔག་གཉིས་ཀ་ལ་ལྟོས་པར་བཤད་པ་དང་ནང་འགལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཕྱོགས་གཉིས་པ་ལྟར་ན། དོན་དང་དོན་མ་ཡིན་པ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ཁོ་ན་རྗེས་དཔག་དང་མངོན་སུམ་ལ་བརྟེན་མི་བརྟེན་གྱི་ཁྱད་མེད་པས། རྒྱུ་མཚན་དེའི་སྒོ་ནས་རྗེས་དཔག་དང་པོར་འཆད་ན། མངོན་སུམ་ཡང་དང་པོར་འཆད་རིགས་པར་ཐལ་ལོ། །ཅི་སྟེ་ངེས་བཟུང་གི་ཁྱད་པར་མི་སྦྱོར་བར། དོན་དང་དོན་མ་ཡིན་པ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ནི། རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལ་ཡང་བརྟེན་པ་ཡིན་པས་དེའི་ཕྱིར་དང་པོར་བཤད་པ་ཡིན་ན། མངོན་སུམ་ཡང་དང་པོར་འཆད་རིགས་པར་ཐལ། དོན་དང་དོན་མ་ཡིན་པ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ནི་མངོན་སུམ་ལ་ཡང་བརྟེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེ་ན། བཤད་པར་བྱ་སྟེ། བསྟན་བཅོས་འདིར་ནི་སྟོན་པ་དང༌། དེའི་བསྟན་པ་སྐྱོན་མེད་པར་བསྒྲུབས་པའི་སྒོ་ནས་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཐབས་དང་བཅས་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་གཏན་ལ་འབེབས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་དག་ཀྱང་ཚུར་མཐོང་གི་མངོན་སུམ་གྱིས་དངོས་སུ་ངེས་པར་བྱེད་མི་ནུས་པས། རྗེས་དཔག་གིས་དངོས་སུ་ངེས་པར་བྱེད་དགོས་ཤིང༌། དེ་ལ་ཡང་རྗེས་དཔག་དེ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་རྟེན་གཏན་ཚིགས་སོགས་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྨྲ་བ་དུ་མ་ཡོད་པས། དེ་དག་བསལ་ཏེ། དེ་དག་གི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོས་ཚད་མ་ཀུན་ལས་གཏུས་སུ་བཤད་པ་ཡང་ཤིན་ཏུ་རྟོགས་དཀའ་བར་གཟིགས་ཤིང་གཏན་ལ་འབེབས་བྱེད་ཀྱི་རྗེས་དཔག་དང༌། གཏན་ཚིགས་སོགས་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་མ་བསལ་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༨ ཤོག ༩༦༢ ཕྲེང་། ༡༩

36 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

བར། དེ་དག་ཡང་དག་པར་རྟོགས་མི་ནུས་ཤིང༌། གཏན་ལ་འབེབས་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་ཡང་དག་པར་མ་རྟོགས་པར་ཐབས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་གཏན་ལ་དབབ་བྱའི་དོན་ངེས་པར་མི་ནུས་པས་དེའི་ཕྱིར་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལམ་དང་བཅས་པ་རྟོགས་པ། མཐར་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ལ་རག་ལས་ཀྱང༌། དངོས་སུ་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཁོ་ན་ལ་རག་ལས་ཤིང༌། དེ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་མ་བསལ་བར་ཡང༌། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་གཏན་ལ་དབབ་བྱའི་དོན་དེ་དག་ངེས་མི་ནུས་པར་གཟིགས་ཏེ། སློབ་དཔོན་གྱིས་ཐོག་མར་རང་གི་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ལེའུ་ཉིད་འཆད་པར་མཛད་དོ།།
དེ་ལྟར་དགོས་པའི་དབང་གིས་རང་དོན་ལེའུ་བཤད་པའི་རྗེས་སུ། རྗེས་དཔག་དེས་
གཏན་ལ་དབབ་པར་བྱ་བའི་གཙོ་བོ་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཐབས་དང་བཅས་པ་གཏན་ལ་འབེབས་པར་བྱེད་པ་ཚད་མ་གྲུབ་པའི་ལེའུ་གསུངས་ཏེ། འདི་གཉིས་ནི་ཐབས་དང་ཐབས་ལས་བྱུང་བའི་རིམ་པའོ། །ཐབས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་གཏན་ལ་དབབ་བྱའི་དོན་དེ་དག་ངེས་པར་བྱེད་པ་ཡང་རྗེས་སུ་དཔག་པ་དེའི་རྟེན་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ་ལ་རག་ལས་པའི་སྒོ་ནས་མངོན་སུམ་གྱི་མཐར་ཐུག་པ་ཅན་ཡིན་པས། དེའི་འོག་ཏུ་མངོན་སུམ་གྱི་ལེའུ་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་རང་ཉིད་ཀྱིས་སྟོན་པ་དང་དེའི་བསྟན་པ་སྐྱོན་མེད་པར་ཚད་མས་ངེས་ནས་དེ་ཉིད་གདུལ་བྱ་གཞན་ལ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། རང་གིས་མ་ངེས་པར་གཞན་ལ་སྟོན་མི་ནུས་པས། དེའི་ཕྱིར་གཞན་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་ཐབས་སྟོན་པའི་གཞན་དོན་གྱི་ལེའུ་ཉིད་མཐར་གསུངས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ལེའུ་དག་གི་གོ་རིམས་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་རང་དོན་རྗེས་དཔག་འཆད་པ་ཡིན་ན། དེའི་མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་སོགས་མི་སྟོན་པར་དང་པོར་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་སོགས་བཤད་པས་ཅི་བྱ་ཞེ་ན། གཞན་དག་ན་རེ། རྒྱུ་གཏན་ཚིགས་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་སྒོ་ནས་འབྲས་བུ་རྗེས་དཔག་ཤུགས་ལ་འཆད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་རོ།།ཁོ་བོ་ནི་དེ་ལྟར་མི་སྨྲ་ཡི་དེ་བས་ན་བསྟན་བཅོས་འདི་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་ཚད་མ་ཀུན་
ལས་བཏུས་པའི་དོན་རྣམ་པར་འགྲེལ་བར་འདོད་པ་རྣམས་ལ་མན་ངག་ཅུང་ཞིག་སྦྱིན་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར། གང་ཞིག་ཀུན་ལས་བཏུས་སུ་དངོས་སུ་བཤད་ཟིན་པའི་མཚན་ཉིད་དང༌། དབྱེ་བའི་རྣམ་གྲངས་སོགས་དེ་ཉིད་ལས་བཤད་པར་བྱ་བ་གཞན་མེད་པ་དག་ནི། དེར་བཤད་ཟིན་པའི་དབང་དུ་

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 37

བྱས་ནས། ཚིག་ཚོགས་བསྐྱུང་བའི་ཕྱིར་དང༌། རྩ་འགྲེལ་ཟློས་པའི་ཉེས་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར། གཞུང་འདིར་དེ་དག་ཟློས་ཏེ་སྨྲ་བར་མི་བྱེད་ཅིང༌། འོན་ཀྱང་དེར་བཤད་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཚིག་ཟུར་དག་གི་རྣམ་བཅད་དང༌། ཡོངས་གཅོད་ཀྱི་དགོས་པ་དང༌། དབྱེ་བ་དག་གི་གྲངས་ངེས་དང༌། གྲངས་ངེས་དག་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་སོགས་མདོ་དེར་དངོས་སུ་མ་བཤད་ཅིང༌། འཆད་དགོས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་གཞུང་འདིར་འཆད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། གཞན་དོན་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ནི། །རང་གིས་མཐོང་དོན་རབ་གསལ་བྱེད།1

།ཅེས་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་མཚན་ཉིད་
དངོས་སུ་བསྟན་ཟིན་པས་དེ་ཉིད་འདིར་ཟློས་ཏེ་མ་སྨྲས་པར་མཚན་ཉིད་དེའི་ཚིག་ཟུར་དག་གི་རྣམ་བཅད་དང་ཡོངས་གཅོད་ཀྱི་དགོས་པ་དང༌། དགོས་པ་དེ་དག་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་སོགས་མདོར་དངོས་སུ་མ་གསུངས་པ་དག་གཞུང་འདིར་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང༌། ངོ་བོ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ལྔ་དང་ལྡན་པར་བསྟན་པར་བྱ་བ་གཞན་དོན་བསྒྲུབ་བྱའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དངོས་སུ་མ་སྨྲས་ཤིང༌། དེ་ལྟར་ཀུན་ལས་བཏུས་སུ་བཤད་ཟིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་འདིར་ཚིག་ལྔ་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་བཅད་དང༌། ཡོངས་གཅོད་ཀྱི་དགོས་པ་དང༌། དགོས་པ་དེ་ཉིད་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་སོགས་མདོ་ལས་དངོས་སུ་མ་གསུངས་པ་དག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང༌། མིང་དང་རིགས་སོགས་སྦྱོར་བ་ཡི། །རྟོག་པ་དང་བྲལ་མངོན་སུམ་མོ།2

།ཞེས་གསུངས་ཟིན་པས། དེ་ཉིད་ཟློས་ཏེ་མ་སྨྲས་པར་
མངོན་སུམ་རྟོག་བྲལ་དུ་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་མདོ་ལས་རྒྱས་པར་མ་གསུངས་པ། འདིར་རྒྱས་པས་བཤད་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ་དང༌།
ཀུན་ལས་བཏུས་སུ། མངོན་སུམ་དང་ནི་རྗེས་སུ་དཔག །ཚད་མའོ་མཚན་ཉིད་གཉིས་
གཞལ་བྱ། །དེ་ལ་རབ་སྦྱོར་ཕྱིར་ཚད་མ། །གཞན་ནི་ཡོད་པ་མི་ཡིན་ནོ།3

།ཞེས་པ་རྩ་འགྲེལ་གྱིས།
ཚད་མ་དང་གཞལ་བྱའི་གྲངས་ངེས་དང། གྲངས་དེ་ལས་གྲངས་གཞན་དུ་རྟོག་པ་འགོག་པའི་ཚུལ་མདོ་ཙམ་ཞིག་གསུངས་པ་དེ་ཉིད་འདིར་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང༌། ཡང་ཚད་མ་ཀུན་ལས་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༡༣ ཕྲེང་། ༡༡
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༣ ཕྲེང་། ༨
3 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༣ ཕྲེང་། ༥

38 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

བཏུས་སུ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དགུའི་སྦྱོར་བའི་དཔེར་བརྗོད་དང༌། དེ་དག་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཁྱབ་བྱེད་དང༌། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཆ་གཉིས་སུ་འཇུག་པ་དང༌། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཁྱབ་བྱེད། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཆ་གཉིས་དང༌། གཉིས་ཀ་ལ་ཁྱབ་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་དང༌། གཉིས་ཀ་ལ་ཆ་གཉིས་སུ་འཇུག་པ་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་རྣམས་དངོས་སུ་གསལ་བར་གསུངས་པས། དེར་བཤད་ཟིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་འདིར་དེ་དག་དངོས་སུ་མ་བཀོད་པར་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དགུར་ཕྱེ་བའི་དགོས་པ་དང༌། དགུ་པོ་དེ་ལས་གཞན་པའི་དཔེར་བརྗོད་དངོས་སུ་མ་གསུངས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཙམ་ཞིག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལྟ་བུའོ།།
དེ་བཞིན་དུ་ཀུན་ལས་བཏུས་སུ་དངོས་སུ་མ་གསུངས་ཤིང༌། བཤད་པར་བྱ་དགོས་
པའི་མཚན་ཉིད་དག་ནི་འདིར་དངོས་སུ་འགོད་པར་བྱེད་དེ། དཔེར་ན་ཀུན་ལས་བཏུས་སུ་ཚད་མའི་དབྱེ་བ་ཙམ་ཞིག་གསུངས་ནས་ཚད་མ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་དངོས་སུ་མ་གསུངས་པས། འདིར་ཁ་བསྐངས་ཏེ། ཚད་མ་བསླུ་མེད་ཅན་ཤེས་པ།1

།ཞེས་བཤད་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཚད་མ་
མདོར། གཞན་གྱི་འདོད་པ་གསལ་བར་བཀོད་ནས། དེ་ཉིད་འགོག་པའི་རིགས་པ་མདོར་བསྡུས་པ་ཙམ་ཞིག་གསུངས་པ་རྣམས་ལ་ནི། དེར་བཀོད་ཟིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། འདིར་གཞན་གྱི་འདོད་པ་དེ་མི་འགོད་པར། དེའི་གནོད་བྱེད་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་རིགས་པ་ཅན་པའི་ལུགས་ཀྱི་དམ་བཅའ་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་དང༌། དམ་བཅའ་ལྟར་སྣང་གི་དཔེ་འགོག་པའི་སྐབས་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་བཞིན་དུ་རང་གི་འདོད་པ་འགའ་ཞིག་གི་དམ་བཅའི་དོན་གསལ་བར་མ་བཀོད་པར། དེ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་གསུངས་པ་རྣམས་ལ་ནི། དང་པོར་རང་ལུགས་ཀྱི་དམ་བཅའ་དེ་ཉིད་ཀྱི་དོན་གསལ་བར་བཀོད་ནས་དེ་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། བློ་ཚུལ་གཉིས་ཀྱི་དོན་གསལ་བར་དངོས་སུ་མ་གསུངས་པར་དེ་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པའི་སྒོ་ཙམ་ཞིག་བསྟན་པ་ལ། འདིར། ཡུལ་རྣམས་ལས་ནི་བྱུང་བ་ཡི།2

།ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་
བྱ་བློ་ཚུལ་གཉིས་ཀྱི་དོན་གསལ་བར་བཤད་པའི་སྒོ་ནས་རང་ལུགས་ཀྱི་དམ་བཅའ་ཐོག་མར་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༠༠ ཕྲེང་། ༨
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༥༨ ཕྲེང་། ༡༨

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 39

བཀོད་དེ། དེའི་རྗེས་སུ་དེ་དག་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལྟ་བུའོ། །གང་ཞིག །མདོར་གཞན་གྱི་འདོད་པ་དང། དེ་ཉིད་ཀྱི་གནོད་བྱེད་མཐའ་གཞན་འགོག་པའི་རིགས་པ་ཕལ་ཆེ་བ་གསལ་བར་དངོས་སུ་གསུངས་ནས། དོགས་པའི་མཐའ་རེ་རེ་ཙམ་དངོས་སུ་མ་བཀག་པར་བཞག་པ་དེ་དག་ལ་ནི་དེར་དངོས་སུ་བཤད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་འདིར་མི་འགོད་པར། གང་དངོས་སུ་མ་བཀག་པར་བཞག་པའི་མཐའ་དེ་ཉིད་འགོག་པའི་རིགས་པ་འདིར་ཁ་བསྐངས་ནས་འཆད་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། ཚོགས་པ་བསྒྲུབ་བྱ་ཉིད་ཡིན་ནའང༌།1

།ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྐབས་ལྟ་བུའོ།།
གང་ཀུན་ལས་བཏུས་སུ་ཕྱོགས་སྔ་མ་དང༌། དེ་ཉིད་འགོག་པའི་རིགས་པ་གཉིས་ཀ་རྒྱས་
པར་བཤད་པ་དེ་དག་ནི་འདིར་འཆད་པར་མི་བྱེད་དེ། དཔེར་ན་རིགས་པ་ཅན་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྔ་མ་དང་ལྡན་པ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་གཞན་སྨྲ་བ་དེ་དག་གི་ཕྱོགས་སྔ་མ་དང༌། དེ་འགོག་པའི་རིགས་པ་གཉིས་ཀ་ཚད་མ་མདོར་རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་ཅིང༌། གྲངས་ཅན་པ་རྣམས་འབྲེལ་བ་རྣམ་པ་བདུན་ཡོད་པའི་ནང་ནས། ཇི་ལྟར་སྲིད་པའི་འབྲེལ་བ་གཅིག་གིས་མངོན་སུམ་ལས་ལྷག་པ་གྲུབ་པ་ནི། རྗེས་སུ་དཔག་པའོ་ཞེས་ཟེར་བ་སོགས་ཀྱི་ཕྱོགས་སྔ་མ་དང༌། འགོག་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་གཉིས་ཀ་གསལ་ཞིང་རྒྱས་པ་ཚད་མ་མདོར་བཤད་ཟིན་པས། འདིར་དེ་དག་གི་ཕྱོགས་སྔ་མ་དང༌། དེ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་གཉིས་ཀ་མ་བཤད་པ་ལྟ་བུའོ།།
དེ་བཞིན་དུ་རང་ལུགས་ཀྱི་སྒྲུབ་བྱེད་རྣམས་ལ་ཡང༌། མདོར་རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་པ་དག་
ནི་འདིར་མི་འཆད་ཅིང༌། གང་དེར་མ་བཤད་པ་དག་ནི་འདིར་འཆད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་དུ་བས་དུ་ལྡན་ལ་ལ་མེའི་ཁྱད་པར་གསལ་ཞིང༌། འབར་བ་ལ་སོགས་པ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་གྱི། མེ་ཙམ་ཞིག་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲུབ་བྱེད་ནི། ཚད་མ་མདོར། དོན་གྱི་ཆོས་རྣམས་དུ་མ་ནི། །ཐམས་ཅད་རྟགས་ལས་རྟོགས་མ་ཡིན། །གང་ཞིག་རྗེས་འབྲེལ་གཞན་ལས་ནི། །ལྡོག་པ་རྟོགས་པར་བྱེད་བ་ཡིན།2

།མེའི་འབར་བ་དང་རྣོ་བའི་ཁྱད་པར་ཇི་ལྟ་བ་དེ་རྣམས་ནི་
དུ་བ་ལས་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འཁྲུལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་རྩ་འགྲེལ་གྱིས་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༨༩ ཕྲེང་། ༡༦
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༣༧ ཕྲེང་། ༣

40 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར།
འདིར་རྒྱུ་མཚན་དེ་དག་ཞིབ་པར་དངོས་སུ་མ་བཤད་ཅིང༌། ཚད་མ་མདོར། དཔེར་ན། བྱས་པ་ཉིད་ཡོད་པ་མི་རྟག་པ་ལ་ཡོད་པ་བཞིན་ནོ།1

།ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་རྩ་འགྲེལ་གྱིས། རང་
བཞིན་གྱི་རྟགས་ཀྱི་དོན་ལ་མཐའ་བཅད་པ་མདོར་བསྡུས་པ་ཙམ་ཞིག་གསུངས་ཀྱང༌། རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་ཁྱད་པར་གྱི་དཔེར་བརྗོད་པ་དང༌། ལྟོས་མེད་གནོད་པ་ཅན་གྱི་རྟགས་ལ་སོགས་པ་འདིར་ཁ་བསྐངས་ཏེ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལྟ་བུའོ།།
གང་ཞིག་ཀུན་ལས་བཏུས་སུ་དོན་དེ་ཉིད་རྒྱས་པར་བཤད་ཀྱང༌། འཆད་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་
བརླིང་བས་རྟོགས་པར་དཀའ་བའི་གནས་འགའ་ཞིག་ལ་ནི། མདོ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཚིག་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པའི་སྒོ་ནས་ཀྱང་འགྲེལ་བར་བྱེད་དེ། དཔེར་ན། གང་ལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྗེས་སུ་དཔག་པ་ནི་མེད་ལ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོའ་ཚིག་དོན། དེ་འགོག་རྗེས་དཔག་ལས་འགྱུར་ ིཏེ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་རྒྱས་པར་འཆད་པ་བྱེད་པ་ལྟ་བུའོ། །གང་ཞིག་ཚད་མ་མདོར། དོན་དེ་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཙམ་ཞིག་གསུངས་ཀྱང་དེའི་མཚན་ཉིད་དང་དེ་ལ་གཞན་གྱིས་ཀླན་ཀ་བསལ་དགོས་པ་ཇི་ལྟར་སེལ་བའི་ཚུལ་ལ་སོགས་པ་རྒྱས་པར་མ་གསུངས་པ་དག་ལ་ནི། འདིར་དེ་དག་ཐམས་ཅད་རྒྱས་པར་བཤད་པའི་སྒོ་ནས་འགྲེལ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། མདོར། ཡིད་ཀྱང་དོན་དང་ཞེས་པ་ཙམ་ལས་མ་གསུངས་པ་ལ། འདིར་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་མེད་པར་རྩོད་པའི་གཞན་གྱི་ཀླན་ཀ་ལེགས་པར་སྤངས་ཤིང༌། དེ་ཕྱིར་དབང་པོའ་རྣམ་པར་ཤེས། ི 2

།ཞེས་བྱ་
བ་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་ནས། རྒྱུ་དང་ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་གྱིས་ཡིད་ཀྱི་དངོས་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་དང་བཅས་ཏེ་བཤད་པ་ལྟ་བུའོ།།
དེའི་ཕྱིར་གཞུང་འདི་ཉིད་འཆད་པར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་དོན་ཁོང་
དུ་ཆུད་པར་བྱས་ནས། དེ་ཉིད་དང་གཞུང་འདིའི་རྩ་འགྲེལ་སྦྱོར་བའི་མན་ངག་ཕྱོགས་ཙམ་ཞིག་བསྟན་པ་འདི་ལྟ་བུའི་སྒོ་ནས་འདི་ཉིད་ཀུན་ལས་བཏུས་ཀྱི་རྣམ་འགྲེལ་དུ་ཇི་ལྟར་འགྱུར་བའི་ཚུལ་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༣༣༠ ཕྲེང་། ༡༤
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༤༧ ཕྲེང་། ༡༩

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 41

ཞིབ་ཏུ་བརྟགས་ཏེ། འོལ་སྤྱི་ཙམ་ལ་མ་ལུས་པར། མདོ་གཞུང་སྦྱར་ནས་ཀུན་ལས་བཏུས་སུ་མཚན་ཉིད་བཀོད་ཟིན་པ་དག་འདིར་མི་འགོད་པར་མཚན་ཉིད་དེའི་ཚིག་ཟུར་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་བཅད་ཡོངས་གཅོད་ཀྱི་དགོས་པ་སོགས་འདིར་རྒྱས་པར་འཆད་པ་དང༌། གཞན་ཡང་། འདིར་དབྱེ་གཞི་འགའ་ཞིག་ལ་དབྱེ་བ་བཤད་ཅིང༌། འགའ་ཞིག་ལ་མ་བཤད་པ་དང༌། མཚོན་བྱ་འགའ་ཞིག་ལ་མཚན་ཉིད་དངོས་སུ་བཀོད་ཅིང༌། འགའ་ཞིག་ལ་དངོས་སུ་མ་བཀོད་པ་རྣམས་ནི་མདོར། དབྱེ་བ་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་དག་བཤད་ཟིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་འདིར་མི་འཆད་ཅིང༌། དེར་མ་བཤད་པ་དག་འདིར་འཆད་པ་དང༌། དེར་མཚན་ཉིད་དངོས་སུ་བཀོད་པ་དག་དེར་བཀོད་ཟིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་འདིར་མི་འགོད་ཅིང༌། དེར་མ་བཀོད་པ། འགོད་དགོས་པ་ཁ་ཅིག་འདིར་འགོད་པ་ཡིན་པས། དེའི་སྒོ་ནས་འགལ་བ་མེད་པར་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང༌། འདིར་དགག་ཡུལ་མ་བཀོད་པར་འགོག་བྱེད་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང༌། རྩོད་པ་སྤོང་བའི་ཡུལ་དངོས་སུ་མ་བཀོད་པར་རྩོད་སྤོང་རྒྱས་པར་བཀོད་པ་སོགས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱས་ནས། མདོ་ཉིད་ལ་འཕྲོས་བཙལ་ཏེ། ལེགས་པར་བཤད་པར་བྱའི། སློབ་དཔོན་གྱིས་མདོ་ཉིད་ཀྱི་རྩོད་སྤོང་སོགས་སུ་བཀོད་པ་ལ། དེ་ལྟར་མ་ཤེས་པར་འབྲེལ་མེད་ཀྱི་བློས་བྱས་སྣ་ཚོགས་པས་གཞུང་གི་དོན་འཆད་པའི་གཟུ་ལུམས་མི་བྱའོ།།
དེ་བས་ན། འདིར་ཡང་ཚད་མ་ཀུན་ལས་བཏུས་སུ། རང་དོན་ནི། ཚུལ་གསུམ་རྟགས་ལས་དོན་མཐོང་ཡིན།1

།ཞེས་རང་དོན་རྗེས་དཔག་གི་མཚན་ཉིད། ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་ལས་
བསྒྲུབ་བྱ་རྟོགས་པ་ལ་གསལ་བར་བཤད་ཟིན་པས། དེ་ཉིད་འདིར་ཟློས་ཏེ་སྨྲ་བར་མི་བྱེད་ཀྱི། ཚད་མ་མདོར། རང་དོན་རྗེས་དཔག་གི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ་དེའི་མཇུག་ཏུ་ཚུལ་གསུམ་རྟགས་ལས་ཞེས་གང་བསྟན་པ་དེ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། རྗེས་དཔག་བྱ་དང་དེ་མཚུངས་ལ། །ཡོད་དང་མེད་ལ་མེད་པར་ནི།2

།ངེས་པ། ཞེས་ཚུལ་གསུམ་སོ་སོའ་མཚན་ཉིད་བསྟན་ནས་རྟགས་ཡང་དག་ཙམ་ ིགྱི་མཚན་ཉིད་དངོས་སུ་མ་བསྟན་པས། དེའི་ཕྱིར། འདིར་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་དངོས་སུ་སྟོན་པར་བྱེད་ཅིང༌། ཚད་མ་མདོར། ཚུལ་གསུམ་སོ་སོའ་མཚན་ཉིད་བཤད་ཟིན་པའི་དབང་དུ་ ི

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༣༦ ཕྲེང་། ༢
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༣༦ ཕྲེང་། ༡༠

42 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

བྱས་ནས་འདིར་དེ་དག་དངོས་སུ་མི་འཆད་པར་ཀུན་ལས་བཏུས་སུ། དེ་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་ངེས་པ་སྨོས་པའི་དགོས་པ་ངོས་གཟུང་བ་ཙམ་ཞིག་མཛད་དོ།།
དེ་བཞིན་དུ། ཚད་མ་མདོར། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་འཆད་པའི་སྐབས་སུ། གཏན་
ཚིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དགུར་ཕྱེ་བ་ཙམ་ཞིག་གསུངས་ཀྱང༌། རྟགས་ཡང་དག་ལ་འབྲས་རང་མ་དམིགས་པ་གསུམ་དུ་ཕྱེ་ནས། དེ་དག་ཏུ་གྲངས་ངེས་པའི་གྲངས་ངེས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མདོར་དངོས་སུ་མ་གསུངས་པས་འདིར་དེ་ལྟ་བུའི་གྲངས་ངེས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་ཕྱེ་བ་སོ་སོའ་ངོ་བོ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ན་ཡང༌། ཀུན་ལས་བཏུས་ ིསུ་རང་དོན་རྗེས་དཔག་གི་མཚན་ཉིད་སྟོན་པའི་སྐབས་ལས་འཕྲོས་ནས་འབྲས་རྟགས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་དང༌། དེ་ཉིད་ཀྱིས་བསྒྲུབ་བྱ་ཇི་ལྟར་སྒྲུབ་པ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་རིགས་པ་དང་བཅས་པ་རྒྱས་པར་གསུངས་པས་འདིར་དེ་དག་རྒྱས་པར་མི་འཆད་ཅིང༌། རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་དབྱེ་བ་དང༌། རྗེས་ཁྱབ་དང་ལྡོག་ཁྱབ་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་སོགས་རྒྱས་པར་དངོས་སུ་མ་གསུངས་པ་འདིར་དེ་དག་རྒྱས་པར་འཆད་པར་བྱེད་ཅིང༌། འབྲས་བུའི་རྟགས་ལ་ཡང་རྟགས་ཆོས་འབྲེལ་བ་སྒྲུབ་བྱེད་རྒྱུ་འབྲས་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་དངོས་སུ་རྒྱས་པར་མ་གསུངས་པས། འདིར་དེ་ཉིད་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ཡིན་ལ། ཀུན་ལས་བཏུས་སུ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དགུའི་དབྱེ་བ་འཆད་པའི་ཚེ། འབྲས་རང་གི་སྦྱོར་བའི་དཔེར་བརྗོད་གཉིས་དངོས་སུ་སྨོས་པའི་ཤུགས་ཀྱིས། རྒྱུ་ཁྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་གཉིས་ཤུགས་ལ་འཕངས་པ་ལྟ་བུ་དང༌། རིགས་པ་ཅན་པ་འགོག་པའི་ཚེ། བདག་ཡོད་ཀྱང་སྣང་དུ་མི་རུང་བ་ལ། བདག་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་བདག་མེད་པ་གོ་བར་བྱེད་མི་ནུས་སོ་ཞེས་གསུངས་པས། མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པ་དང༌། སྣང་རུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཤུགས་ལ་འཕངས་པ་ལྟ་བུ་མ་གཏོགས་པ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང༌། ཕྱེ་བ་སོ་སོའ་ངོ་བོ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དངོས་སུ་གསལ་བར་གསུངས་པ་གཅིག་ཀྱང་མེད་པས། ིའདིར་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང༌། ཕྱེ་བ་སོ་སོའ་ངོ་བོ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་ ིཔར་གསུངས་པ་ཡིན་ཞིང༌།
མདོར་ན། ཀུན་ལས་བཏུས་སུ། རང་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ལེའུར། དེའི་མཚན་ཉིད་དང༌།

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 43

ཚུལ་གསུམ་སོ་སོའ་རྣམ་གཞག་སོགས་རྒྱས་པར་གསུངས་ཤིང༌། གཞན་དག་ཚུལ་དྲུག་ཏུ་འདོད་ ིཔ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་གཞག་རྣམས་རྒྱས་པར་བཀག་ཀྱང་རྟགས་ཡང་དག་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་དང༌། དེའི་དབྱེ་བ་གསུམ་གྱི་གྲངས་ངེས་དང། ཕྱེ་བ་སོ་སོའ་ངོ་བོ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དངོས་སུ་ ིའབྲེལ་ཆགས་པར་མ་གསུངས་པས་འདིར་ནི་དེ་དག་ཉིད་རྒྱས་པར་བཤད་པའི་སྒོ་ནས་རང་དོན་རྗེས་དཔག་གི་རྟེན་གཏན་ཚིགས་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་འགོག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་གཏན་ཚིགས་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་བཀག་པས་ཀྱང༌། རང་དོན་རྗེས་དཔག་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་བསལ་བར་འགྱུར་ཏེ། རྟེན་གཏན་ཚིགས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ངེས་པ་ན། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་བདེ་བླག་ཏུ་ངེས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།།
ཀུན་ལས་བཏུས་སུ། རང་དོན་གྱི་ལེའུར། རང་དོན་རྗེས་དཔག་གི་མཚན་ཉིད་གསུངས་
ཀྱང༌། དབྱེ་བ་མ་གསུངས་པ་བསྒྲུབ་བྱའི་མཚན་ཉིད་འཆད་པའི་སྐབས་སུ། སེལ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་བཞིར་ཕྱེ་བ་ཉིད་ལས། རྟོགས་པར་ནུས་པ་ལ་དགོངས་ནས། མ་གསུངས་པ་ཡིན་ཞིང༌། འདིར་ཡང་རྟེན་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ན། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་གི་དབྱེ་བ་བདེ་བླག་ཏུ་རྟོགས་པར་ནུས་པ་ལ་དགོངས་ནས་མ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཚད་མ་ཀུན་ལས་བཏུས་པར། འཆད་དགོས་པའི་དོན་དུ་མ་ཞིག་མ་བཤད་པར་སྣང་བས་བསྟན་བཅོས་སྐྱོན་ཆགས་པ་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་རམ་ཞེ་ན། ཚད་མ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་ནི། གདུལ་བྱ་དབང་པོ་རྣོན་པོ་མདོར་བསྡུས་པ་ལ་དགའ་བ་མགོ་སྨོས་པས་གོ་བ་དག་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པས་དངོས་སུ་མ་བཤད་པ་དེ་དག་ཀྱང་དངོས་སུ་བསྟན་པ་དག་གི་ཚིག་གི་ནུས་པ་དང༌། སྐབས་ཐོབ་དང༌། ཚིག་ཟུར་དང༌། དོན་གྱིས་ཐོབ་པ་ཅི་རིགས་པའི་སྒོ་ནས་འཕངས་པ་ཤ་སྟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྐྱོན་མེད་ལ། དེ་ལྟ་ན་ཡང༌། དེ་ཉིད་ཕྱིས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་དབང་པོ་རྟུལ་པོ་ཕལ་ཆེ་བས་མ་རྟོགས་པ་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ། དེ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཁོང་ན་གནས་པ་སོགས་གསལ་བར་ཕྱུང་ཞིང༌། དོན་གྱིས་ཐོབ་པ་དག་ཁ་བསྐངས་ནས་གསལ་བར་འགྲེལ་བའི་བསྟན་བཅོས་འདི་ཉིད་མཛད་པ་ཡིན་ནོ།།
གཉིས་པ་ཡན་ལག་གི་དོན་ལ། ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལམ་དང་བཅས་པ་རང་
གིས་ངེས་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་དང༌། ངེས་ནས་གཞན་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་ཐབས་བཤད་པའོ། །དང་

44 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

པོ་ལ། དེ་ཉིད་དངོས་སུ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་རང་དོན་རྗེས་དཔག་བཤད་པ་དང༌། ངེས་བྱ་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལམ་དང་བཅས་པ་བཤད་པ་དང༌། རྗེས་དཔག་གིས་དེ་ཉིད་ངེས་པ་མཐར་གང་ལ་རག་ལས་པའི་ཚད་མ་མངོན་སུམ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། ལུས་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་མདོར་བསྟན་པ་དང༌། ཡན་ལག་གི་ཚུལ་གྱིས་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ།།
དང་པོ་ནི། ཕྱོགས་ཆོས་ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་སྟེ། དེ་ལ་རྐང་པ་དང་པོས་རྟགས་
ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་དང༌། གཏན་ཚིགས་ཞེས་པས་མཚོན་བྱ་དང༌། དེ་ནི་རྣམ་གསུམ་ཉིད་ཅེས་པས་དབྱེ་བའི་གྲངས་ངེས་དང༌། དེ་ནས་རྐང་པ་གཅིག་གིས་གྲངས་ངེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང༌། རྐང་པ་ཐ་མས་དེ་དག་གི་བཟློག་ཕྱོགས་སྟོན་པར་བྱེད་ཅིང༌། ལྷག་མ་རང་དོན་ལེའུའི་གཞུང་མཐའ་དག་གིས་ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་པོ་འདི་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང། འདི་ལྟར། རང་དོན་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ནི་ཚུལ་གསུམ་རྟགས་ལས་དོན་མཐོང་བ་ཡིན་ན། རྗེས་དཔག་གི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་གཏན་ཚིག་དེ་ཡི་མཚན་ཉིད་ནི་གང༌། དབྱེ་བ་ནི་དུ་ཞིག་ཅེ་ན། རྟགས་རང་གི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཁོ་ནར་ངེས་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་དང་ཕྱོགས་ཀྱི་མིང་ཅན་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དེའི་ཆ་སྟེ། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་རྟགས་ལ་ཁྱབ་པ་ཡི་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བ་ནི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུའི་གཏན་ཚིགས་དེ་ནི་འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་རྣམ་པ་གསུམ་ཉིད་དུ་གྲངས་ངེས་ཏེ། མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་བདག་གཅིག་དང་དེ་བྱུང་གཉིས་སུ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ།།
ཡང་ན་རྟགས་ཆོས་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་དེ་ནི། ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་གཏན་
ཚིགས་གསུམ་པོ་དེ་ཁོ་ན་ལ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྐང་པ་ཐ་མ་འདི་ལ་འཆད་ཚུལ་གསུམ་སྟེ། འདི་ལྟར་རྟགས་ཆོས་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པ་དེ་ལས་གཞན་མ་གྲུབ་པ་རྣམས་ནི། གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་དང༌། ཚུལ་གསུམ་ཚང་བ་དེ་ལས་གཞན་མ་ཚང་བ་རྣམས་ནི་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་དང༌། འབྲས་རང་མ་དམིགས་པ་གསུམ་པོ་དེ་ལས་གཞན་དེ་གསུམ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་གཏན་ཚིགས་དག་ནི། གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་རྣམས་སོ། །དེ་ལ་བཤད་ཚུལ་དང་པོ་ཉིད་འཐད་པར་མི་སེམས་ཏེ།

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 45

འདིས་ནི་རྟགས་ཡང་དག་གི་བཟློག་ཕྱོགས་སུ་གྱུར་པའི་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་ཐམས་ཅད་སྤྱིར་སྟོན་པ་ཡིན་ལ། རྟགས་ཆོས་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་མ་གྲུབ་པས་ནི། རྟགས་ལྟར་སྣང་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མིག་གི་གཟུང་བྱས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་ལྟ་བུ་ལ་རྟགས་ཆོས་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བཤད་ཚུལ་གཉིས་པ་ཡང་འཐད་པར་མི་སེམས་ཏེ། གཞུང་ཚིག་སྔ་མ་དག་གིས་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བ་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་ན། དེས་མཚན་ཉིད་དེ་དང་མི་ལྡན་པའི་གཏན་ཚིགས་དག་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་དུ་གོ་མི་ནུས་ན། དེ་དེའི་མཚན་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་ཞིང༌། གོ་ནུས་ན་དེ་ལྟར་གོ་ནུས་བཞིན་དུ་སླར་ཡང་དེ་ཉིད་ཟློས་ཏེ་སྟོན་པའི་རྐང་པ་ཐ་མ་འདི་བརྩམས་པ་དོན་མེད་ཅིང་ཟློས་པའི་ཉེས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།།
དེས་ན་བཤད་ཚུལ་གསུམ་པ་ཉིད་བཟང་ཞིང༌། སློབ་དཔོན་ཤཱཀྱ་བློ་ཡང་དེ་ལྟར་འཆད་དེ།
ཇི་སྐད་དུ། གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་དེ་ལས་གཞན།1

།ཞེས་པ་ནི། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལས་ལྡོག་
པ་སྟེ། གཏན་ཚིགས་གསུམ་པོ་དེ་ལས་གཞན་པ་ནི་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་བ་དག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འབྱུང་བས་སོ། །འོ་ན། དེ་ནི་རྣམ་གསུམ་ཉིད།2

།ཅེས་པའི་ངེས་གཟུང་གི་ཚིག་གིས་འབྲས་རང་མ་
དམིགས་པ་གསུམ་པོ་ཁོ་ན་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཏུ་གོ་བར་བྱེད་ནུས་སམ་མི་ནུས། མི་ནུས་ན་དེ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་ངེས་གཟུང་གི་ཚིག་དེ་ཉིད་སྨོས་པ་དོན་མེད་ཅིང༌། ནུས་ན། དེ་ཉིད་ཀྱིས་གསུམ་པོ་དེ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་གཏན་ཚིགས་རྣམས་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་དུ་གོ་ནུས་པས། རྐང་པ་ཐ་མ་སྨོས་པ་དོན་མེད་ཅིང༌། ཟློས་པའི་ཉེས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེ་ན། བདེན་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང༌། ཉིད་ཅེས་པ་གྲངས་ངེས་སྟོན་པའི་ངེས་གཟུང་གི་ཚིག་ཏུ་སྦྱར་བ་ཡིན་ཀྱང༌། དེར་མ་གོ་བར་དངོས་པོའ་རྐྱེན་ཡིན་ནམ་སྙམ་དུ་དོགས་པའི་སྒོ་ནས་གྲངས་ངེས་རྟོགས་པའི་ ིགེགས་སུ་འགྱུར་བ་སྤང་བའི་ཕྱིར་དང་ཚིག་ལས་འདོད་ཆགས་དཔོག་པ་སོགས་འབྲས་རྟགས་མ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ། འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་འདོད་པ་དང༌། རྒྱུ་མ་ཚོགས་པ་ཁ་ཡར་བ་ལས་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༦༩ ཕྲེང་། ༡༡
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༦༩ ཕྲེང་། ༡༠

46 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

འབྲས་བུ་དཔོག་པའི་རྟགས་འགའ་ཞིག་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་སུ་ཁས་ལེན་པ་དང༌། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་དེ་ལ་མེད་ངེས་སུ་སྒྲུབ་པའི་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་གཞན་གྱིས་བཏགས་པ་དེ་དག་འབྲས་རང་མ་དམིགས་པ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། སླར་ཡང་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་དེ་ལས་གཞན་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་པས་སྐྱོན་མེད་དོ།།
དེ་ལ་འདིར་ཕྱོགས་ཆོས་ཞེས་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲ་ནི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་བཏགས་པ་
ཡིན་ཏེ། འདོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན། ཕྱོགས་དངོས་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་ཚོགས་པའི་ཡ་གྱལ་ཡིན་པས་ཕྱོགས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རས་ཡུག་གི་ཕྱོགས་གཅིག་ཚིག་པ་ལ་རས་ཡུག་ཚིག་ཅེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །དངོས་ལ་གནོད་བྱེད་ཕྱི་རྒོལ་གྱིས་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བཏགས་པའི་དགོས་པ་ནི། ཆོས་ཅན་རང་མིང་གིས་བསྟན་ན། སྒྲ་རྟག་པའམ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་མིག་གི་གཟུང་བྱ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་མཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་དང་མི་མཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་སུ་གྱུར་པ་དག་ཀྱང༌། ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་སུ་གྱུར་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་པས་ཚུལ་དང་པོ་གྲུབ་བམ་སྙམ་དུ་དོགས་པར་འགྱུར་བ་སྤང་བའི་ཕྱིར་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ཞེས་སྨོས་སོ། །དེའི་སྐྱོན་མེད་དེ། ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཞེས་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་སྒྲས་མཐུན་དཔེ་བཟུང་ན་རྗེས་ཁྱབ་སྟོན་པའི་ངག་ལས་རྟགས་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་བསྟན་ཟིན་པ་དང། སྒྲ་ཟློས་པའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་ལ། མི་མཐུན་དཔེ་བཟུང་ན། ལྡོག་ཁྱབ་སྟོན་པའི་ངག་གིས་རྟགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མཐའ་དག་ལ་མེད་པར་བསྟན་ཟིན་པ་དང༌། སྒྲ་འགལ་བའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་བའི་ཤུགས་དང༌། རྩོད་གཞི་ལ་ཉེ་བའི་ཤུགས་ཀྱིས་ཀྱང་རྩོད་གཞི་ཁོ་ན་ལ་གོ་བར་འགྱུར་རོ།།
དེའི་ཕྱིར་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཞེས་སྨོས་རིགས་ཀྱི། ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ཞེས་སྨོས་པར་མི་
རིགས་ཏེ། ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲ་ནི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དང། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དང༌། དེ་གཉིས་ཀའི་ཚོགས་པ་སྟེ། གསུམ་ག་ལ་འཇུག་པས་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ཞེས་སྨོས་པ་ན། ཚོགས་དོན་དང་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་ཆོས་སུ་གྱུར་པ་དག །རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་དང་པོ་ཡིན་པར་དོགས་པ་མི་ཁེགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེ་ན། ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲས་བརྗོད་ཀྱང་ཉེས་པ་དེ་འདྲ་མེད་པར་ཐལ། ཚུལ་དང་པོ་སྟོན་པའི་ཕྱོགས་

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 47

ཀྱི་སྒྲས་ཚོགས་དོན་བཟུང་ན། རྟགས་དེ་ཚོགས་དོན་སྔར་མ་གྲུབ་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་བསྟན་པ་དང༌། སྒྲ་འགལ་བ་དང༌། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་བཟུང་ན་རྗེས་ཁྱབ་བརྗོད་པའི་ངག་གིས་རྟགས་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་བསྟན་པ་དང་སྒྲ་ཟློས་པའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་བའི་ཤུགས་ཀྱིས་རྩོད་གཞི་ཁོ་ན་བཟུང་བར་གོ་བའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས་བླངས་སོ།།
གཞན་ཡང་། ཤེས་བྱེད་སྐབས་ཀྱི་ཆོས་ཅན་གྱི་སྒྲ་ནི། ཆོས་ཅན་གསུམ་ག་ལ་ཉེ་བར་
ཁྱད་མེད་པས། རྩོད་གཞི་ཁོ་ན་ལ་ཉེ་བར་མི་འགྲུབ་ལ། ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཞེས་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་སྒྲས་མཐུན་དཔེ་བཟུང་ན། རྗེས་ཁྱབ་སྟོན་པའི་ངག་ལས་རྟགས་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་གྲུབ་ཟིན་པ་དང༌། སྒྲ་ཟློས་པའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་བ་ཡང་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ན་བྱས་པ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་གྲུབ་ན། བྱས་པ་དེ་ཉིད་མཐུན་དཔེ་ལ་ཡང་ཡོད་པར་གྲུབ་དགོས་པར་ཐལ་ཞིང༌། དེ་འདོད་ན། རྗེས་ཁྱབ་གྲུབ་ན། བསྒྲུབ་བྱ་གྲུབ་དགོས་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང༌། གཞན་ཡང་། སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་གིས། ཚུལ་གསུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་སྟོན་པ་ན། རྗེས་དཔག་བྱ་དང་དེ་མཚུངས་ལ། །ཡོད་དང་མེད་ལ་མེད་པར་ནི། །ངེས་པ།1

ཞེས་གསུངས་པའི་
ལྡོག་ཁྱབ་སྟོན་པའི་ཚིག་ཟློས་པའི་སྐྱོན་ཅན་དུ་ཐལ། རྗེས་ཁྱབ་སྟོན་པ་ན་རྟགས་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་བསྟན་པས། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པར་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར། སྐྱོན་མེད་དེ། གྲུབ་ཟིན་ཀྱང། ཁྱབ་པ་གཉིས་པོ་གཅིག་དངོས་སུ་བརྗོད་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་ཅིག་ཤོས་ཀྱང་འཕེན་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྦྱོར་བའི་དབྱེ་བ་རྟོགས་པའི་དོན་དུ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། མཐུན་དཔེ་ལ་ཡོད་པར་གྲུབ་ཟིན་ཀྱང༌། དེ་ཉིད་ཡང་བསྣན་ནས་ངེས་པའི་ཕྱིར་དུ་བསྟན་ནམ་སྙམ་པའི་དོགས་པ་མི་ཆོད་པའི་ཕྱིར་མཚུངས་སོ། །དེས་ན་རྟགས་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་གྲུབ་པས། མཐུན་དཔེ་ལ་ཡོད་པར་གྲུབ་ཟིན་པ་མི་འཐད་ཅིང༌། གྲུབ་ཟིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱང༌། ཟློས་པའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་བ་མི་འཐད་དོ། །དེས་ན་ཆོས་ཅན་གྱིས་ཆོས་ཞེས་སྨོས་པའི་སྒོ་ནས་ཤུགས་ཀྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་དགོས་ན། དོགས་པ་དེ་དག་རིམ་པར་ཡང་དགོས་པས་རྟོགས་དཀའ་བའི་ཕྱིར་དང༌། ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲས་སྨོས་ན། རྩོད་གཞི་བདེ་བླག་ཏུ་གོ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲས་བསྟན་ཏོ། །གལ་ཏེ་ཤེས་འདོད་ཆོས་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༦༥༡ ཕྲེང་། ༡༧

48 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

ཅན་གྱི་ཆོས་ཞེས་སྨོས་ན། ཉེས་པ་ཅིར་འགྱུར་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་ནི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའི་སྡེབ་སྦྱོར་ཉམས་པར་འགྱུར་བས་དེའི་ཉེས་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་ཡང་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲས་བསྟན་ཏོ།།
གཉིས་པ་ཡན་ལག་གི་ཚུལ་གྱིས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། གཞུང་སྤྱིའི་བསྡུ་བ་མདོར་བསྟན་
པ་དང༌། གཞུང་དོན་བཤད་པ་དངོས་ལ་འཇུག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་བཤད་ཟིན་པའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་དེ་ཉིད་མདོར་བསྟན་དང༌། གཞུང་ལྷག་མ་དག་གིས་དེ་ཉིད་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ཡིན་ན། གང་གིས་གང་རྒྱས་པར་འཆད་ཅེ་ན། རྒྱུ་ལ་རང་བཞིན་ཇི་སྙེད་ཅིག 1

།ཅེས་སོགས་ཀྱིས་དེ་ནི་རྣམ་
གསུམ་ཞེས་པ་རྒྱས་པར་འཆད་པར་བྱེད་ཅིང༌། རྒྱུ་ཚོགས་པ་ལས་འབྲས་སྐྱེ་བར་ཞེས་སོགས་ཀྱིས། ཉིད་ཅེས་པའི་ངེས་གཟུང་གི་ཚིག་ལ་རྩོད་པ་སྤོང་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། རྒྱུ་མ་ཚོགས་པས་འབྲས་བུ་ནི།2

།ཞེས་སོགས་ཀྱིས། གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་དེ་ལས་གཞན།3

།ཞེས་པ་ཉིད་རྒྱས་པར་འཆད་པར་
བྱེད་ཅིང༌། གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ནི་ཚུལ་གསུམ་ལའང༌།4

།ཞེས་པ་མན་ཆད་ནས། མི་དམིགས་པས་ནི་མི་
འགྲུབ་བོ།5

།ཞེས་པའི་བར་གྱི་མཐར་ཐུག་པ་ནི། མེད་ན་མི་འབྱུང་ངེས་ཕྱིར་རོ།6

།ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཉིད་
རྒྱས་པར་འཆད་པ་ཡིན་ནོ།།
འོ་ན་རྐང་པ་དང་པོ་ལ་རྒྱས་བཤད་མི་བྱེད་པ་ཅི་ཞེ་ན། ཀུན་ལས་བཏུས་སུ། ཚུལ་གསུམ་
སོ་སོའ་མཚན་ཉིད་རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་པས། འདིར་མི་འཆད་དོ་ཞེས་བཤད་ཟིན་ཅིང༌། མདོར་ ིཚུལ་གསུམ་སོ་སོའ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་ངེས་པ་སྨོས་པའི་རྣམ་བཅད་ཡོངས་གཅོད་ཀྱི་དགོས་པ་ ིམདོའ་འགྲེལ་བྱེད་ཁ་ཅིག་གིས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མ་རྟོགས་པ་ནི། རྟགས་ཆོས་མེད་ན་མི་འབྱུང་ ིབའི་འབྲེལ་བ་གྲུབ་དགོས་པ་མ་གོ་བའི་རྩ་བ་ཅན་ཡིན་པས། དེའི་ཕྱིར་དེ་ཉིད་རྒྱས་པར་འཆད་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་མདོར་བསྟན་གྱི་གོ་རིམས་དང་མི་མཐུན་པར། གཏན་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༦༩ ཕྲེང་། ༡༡
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༧༠ ཕྲེང་། ༡༧
3 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༦༩ ཕྲེང་། ༡༡
4 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༧༡ ཕྲེང་། ༣
5 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༠༠ ཕྲེང་། ༣
6 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༦༩ ཕྲེང་། ༡༠

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 49

ཚིགས་ལྟར་སྣང་དེ་ལས་གཞན།1

།ཞེས་པའི་རྒྱས་བཤད་སྔར་འཆད་ཅིང༌། མེད་ན་མི་འབྱུང་ངེས་
ཕྱིར་རོ།2

།ཞེས་པའི་རྒྱས་བཤད་ཕྱིས་འཆད་པ་ཅི་ཞེ་ན། མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་ཉིད་བཤད་
པར་བྱ་བ་ཆེས་མང་ཞིང༌། གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་ནི་བཤད་བྱ་ཉུང་བའི་ཕྱིར་དང༌། མདོར་བསྟན་གྱི་སྐབས་སུ་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་དེ་ལས་གཞན། ཞེས་སྨོས་པ་དེ་འབྲས་རང་མ་དམིགས་པ་གསུམ་པོ་དེ་ལས་གཞན་པའི༌རྟགས་རྣམས་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཤད་པའི་སྒོ་ནས་དེ་ནི་རྣམ་གསུམ་ཉིད་ཅེས་པ་ལ་འབྲེལ་བར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ། དེ་ནི་རྣམ་གསུམ་ཉིད་ཅེས་པའི་རྒྱས་བཤད་དང་སྦྲེལ་ནས་རྐང་པ་ཐ་མའི་རྒྱས་བཤད་མཛད་པ་ཡིན་ནོ།།
གཉིས་པ་གཞུང་དོན་བཤད་པ་དངོས་ལ་འཇུག་པ་ལ། གཏན་ཚིགས་རྣམ་གསུམ་སོ་
སོའ་ངོ་བོ་བཤད། ཡང་དག་གསུམ་པོར་ངེས་པ་ལ་རྩོད་པ་སྤང༌། གསུམ་པོ་ལས་གཞན་ལྟར་སྣང་ ིཕྱོགས་ཙམ་བཤད། མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། གསུམ་ལས་འབྲས་བུའི་རྟགས་བཤད་པ་ནི། གལ་ཏེ་དེ་ནི་རྣམ་གསུམ། ཞེས་འབྲས་རང་མ་དམིགས་པ་གསུམ་ག་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་སྨྲས་ན། འབྲས་བུ་ལས་རྒྱུ་གོ་བར་བྱེད་པ་ནི། རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་མི་འཐད་དེ། འདི་ལྟར་མེ་ལས་དུ་བ་སྐྱ་བོ་དང་སྔོ་བ་སོགས་སྐྱེ་བར་མཐོང་བའི་ཕྱིར། རྫས་སྐྱ་བོ་སོགས་ཀྱང་མེའི་གོ་བྱེད་དུ་འགྱུར་ཞིང༌། ཙནྡན་དང་སེང་ལྡེང་ལ་སོགས་པའི་མེ་ལས་ཀྱང་འབྲས་བུ་དུ་བ་སྐྱེ་བར་མཐོང་བའི་ཕྱིར། དེ་དག་ཀྱང་དུ་བའི་གོ་བྱར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་ལའི་སྟེང་དུ། དུ་བ་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་ནས། མེ་དཔོག་པར་བྱེད་པ་ན། ལའི་སྟེང་གི་དུ་བ་དེ་ཉིད། ལའི་མེ་གོ་བྱེད་དུ་འགྱུར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལའི་མེ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ཉིད་ཚང་མང་གི་དུ་བ་སོགས་མཐུན་དཔེ་ལ་རྗེས་འགྲོ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།
དེ་བཞིན་དུ་དུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་ལ་ལ་མེ་དཔོག་པར་བྱེད་པ་ན། མེ་དང་གྲུབ་བདེ་རྫས་
གཅིག་པའི་མི་རྟག་པ་ཡང་གོ་བར་བྱེད་པར་ཐལ། དུ་བ་དེ་མེ་ལས་སྐྱེས་པ་བཞིན་དུ་དེ་འདྲའི་མི་རྟག་པ་ལས་ཀྱང་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་མེ་གྲུབ་དུས་ན་དུ་བ་མ་སྐྱེས་ཤིང༌། དུ་བ་སྐྱེས་དུས་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༦༩ ཕྲེང་། ༡༡
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༦༩ ཕྲེང་། ༡༠

50 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

ན་མེ་འགགས་པས། དུ་བ་ཡོད་ན་མེ་ཡོད་པར་འགལ་བའི་ཕྱིར་རྒྱུ་འབྲས་གོ་བྱ་གོ་བྱེད་དུ་འགྱུར་བ་མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། རྒྱུ་མེ་དེ་ལ་གསལ་བ་དང༌། འབར་བ་དང༌། ཙནྡན་ལས་བྱུང་བ་དང༌། སེང་ལྡེང་ལས་བྱུང་བ་སོགས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནམ་རྫས་མི་འདྲ་བ་ཇི་སྙེད་ཅིག་ཡོད་ཀྱང་རུང༌། དེ་ལྟ་བུའི་རྫས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལས་དུ་བ་སྐྱེ་སྲིད་ཀྱང༌། དེ་དག་ཕན་བྱེད་དུ་མེད་ན། དུ་བ་མི་སྐྱེ་བའི་ལྡོག་པ་སྒྲུབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཙནྡན་གྱི་མེ་ཕན་བྱེད་དུ་མེད་ཀྱང༌། ཤུག་པའི་མེ་ལས་དུ་བ་འབྱུང་བ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན། དེ་ལྟ་བུའི་མེའི་རྫས་ཁྱད་པར་བ་སྒྲུབ་པ་ལ་དུ་བ་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་གྱི། གང་ཕན་འདོགས་བྱེད་དུ་མེད་ན་དུ་བ་མི་འབྱུང་བའི་མེའི་རྫས་མེ་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པ་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཚ་ཞིང་བསྲེག་པ་ཙམ་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པ་ལ། འབྲས་བུ་དུ་བ་ལྟ་བུ་ནི། རང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སུ་གྲུབ་བའི་གཞིར། གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཏུ་འཐད་དེ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།
དེས་ན་དེ་ལྟར་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་རིགས་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་ངེས་པ་དེ་ཉིད་གོ་བྱ་གོ་བྱེད་
ཡིན་པས་ཉེས་པ་སྔ་མ་དེ་དག་མེ་ལ། ལའི་དུ་བ་ནི་རྟགས་སུ་མི་འདོད་དེ། དེ་ལྟ་ན་ལའི་མེ་ཉིད་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་སུ་འགྱུར་བས་ཕྱོགས་དང་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཁྱད་མེད་དུ་འགྱུར་ཞིང༌། རྗེས་ཁྱབ་ངེས་པ་ན་བསྒྲུབ་བྱ་གྲུབ་པར་ཐལ་བའི་ཉེས་པ་སོགས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །མངོན་སུམ་གྱིས་ལ་ལ་དམིགས་པའི་དུ་བ་རྟགས་སུ་འདོད་པ་ཡང༌། ལ་ལ་ཡོད་པའི་དུ་བ་རྟགས་སུ་འདོད་པ་དང་ཁྱད་པར་མེད་པས་ཉེས་པ་སྔ་མ་སོ་ན་གནས་སོ། །གང་དག་རྟགས་འགོད་པའི་ཚེ་དུ་བ་ཙམ་བཀོད་ཀྱང་སོང་བ་ནི། ལའི་དུ་བ་སོང་བར་འདོད་པ་དེ་ལ་ཡང༌། ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་རྟགས་སུ་གང་སོང་བ་དེ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་ཉེས་པ་སྔ་མ་ཉིད་སོ་ན་གནས་སོ། །ཁ་ཅིག་རྟགས་ཡང་དག་རྣམས་ལ་རློམ་ཚོད་དང༌། སོང་ཚོད་སོགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་མང་དུ་བྱེད་པ་དག་ནི། ཁོ་བོས་ཚད་མ་ཡིད་ཀྱི་མུན་སེལ་དུ་རྒྱས་པར་བཀག་ཟིན་ཞིང༌། མེའི་རང་དུས་དང་དུ་བའི་རང་དུས་གང་རུང་རེ་རེ་ཁོ་ནའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་མེ་དུ་རྒྱུ་འབྲས་སུ་འཇོག་པ་མ་ཡིན་གྱི། དུས་དེ་གཉིས་ཀ་ཆ་ཤས་སུ་ལྡན་པའི་དུས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་རྒྱུ་འབྲས་སུ་འཇོག་པ་ཡིན་ཞིང༌། རྒྱུ་འབྲས་གོ་བྱ་གོ་བྱེད་དུ་འགྱུར་བ་ཡང་དེ་ལྟ་བུའི་དུས་ལ་ལྟོས་ནས་ཡིན་ནོ་ཞེས་

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 51

རྒྱས་པར་གཞན་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ།།
འོ་ན་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་སུ་སོང་བ་ནི། དུ་བ་ཙམ་ཡིན་གྱི་ལའི་དུ་བ་མ་ཡིན་ན། ལའི་དུ་བ་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་ཉིད་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་འཇལ་བའི་ཚད་མར་འགྱུར་བ་ཅི་ཞེ་ན། ལའི་དུ་བ་མཐོང་བའི་མིག་ཤེས་དེ་དུ་བ་མཐོང་བའི་མིག་ཤེས་ཡིན་ནམ་མིན། ཡིན་ན་དུ་བ་ཙམ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་སུ་སོང་བ་དང༌། དེ་འདྲའི་དབང་ཤེས་ཕྱོགས་ཆོས་འཇལ་བའི་ཚད་མར་སོང་བ་ལ་འགལ་བ་མེད་ཅིང༌། མ་ཡིན་ན། ཨུཏྤལ་སྔོན་པོ་མཐོང་བའི་མིག་ཤེས་ཀྱང་སྔོ་འཛིན་མིག་ཤེས་མ་ཡིན་དགོས་པས་སྔོ་འཛིན་མིག་ཤེས་ཡིན་པ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་བའམ། སྔོ་འཛིན་མིག་ཤེས་ཡིན་ན། སྔོན་པོ་ལ་ལྟོས་པའི་ཀུན་མཁྱེན་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་མེ་ཙམ་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་པ་དང་འདྲ་བར་དུ་བ་ཙམ་རྟགས་སུ་སོང་བ་ཡིན་ཞིང༌། དེ་ཡང་གཞུང་འདིས་རྒྱུའི་ཁྱད་པར་གོ་བར་མི་བྱེད་ཀྱི། རྒྱུ་ཙམ་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་འཕངས་པ་ཡིན་ནོ།།གཉིས་པ་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་བཤད་པ་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་འབྲས་རྟགས་རྟགས་ཡང་དག་
ཡིན་པར་མ་ཟད། རང་གི་རང་བཞིན་ཡོད་ཙམ་དང༌། རང་ཆས་སུ་འབྲེལ་བ་ཅན་གྱི་ངོ་བོ། མི་རྟག་པ་སྒྲ་ལ་གོ་བར་བྱེད་པ་ལ་བྱས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཙམ་གྱི་སྒྲས། ཕྱིས་བྱུང་གི་རྒྱུ་ལ་རག་ལས་པ་བཅད་ནས། བྱས་པ་རང་ཉིད་ཡོད་ཙམ་དུ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུ་དེས་མི་རྟག་པར་ཡང་བསྐྱེད་པས། མི་རྟག་པ་རང་ཡོད་ཙམ་ནས་རང་ཆས་སུ་འབྲེལ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ། །གཏན་ཚིགས་ཞེས་པའི་ཚིག་དེ་ཉིད་འབྲས་རང་མ་དམིགས་པ་གསུམ་གའི་མཐར་སྦྱར་བར་བྱ་བ་ཡིན་པས་འདི་དག་ཀྱང་འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་སྦྱོར་བ་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་ནས། དེ་ཉིད་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཏུ་སྒྲུབ་པ་ལ། ཚུལ་གསུམ་ཚང་བ་རྟགས་སུ་འགོད་པ་སྐབས་སུ་བབ་པ་ཡིན་ཞིང༌། དེ་ལྟར་ན། མདོར་བསྟན་དུ། ཚུལ་གསུམ་ཚང་བ་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་དང༌། འབྲས་རང་མ་དམིགས་པ་གསུམ་པོ་དེའི་མཚན་གཞིར་བཤད་པ་ལ། རྒྱས་བཤད་ཀྱི་གཞུང་འདི་དག་གིས་གསུམ་པོ་དེ་ཉིད་ལ་1

མཚན་ཉིད་དེ་ཚང་བའི་རྟགས་ཀྱིས་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་
1 ཞོལ། ཤོག ༣༧ ན ༦ མཚན་ཉིད་ལ་མཚན་ཉིད་དེ་ཚང་བའི་

52 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

གཞིར་འཐད་དོ་ཞེས་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ཞིང༌། མཚན་ཉིད་ཚང་བར་སྒྲུབ་པ་ཡང༌། མེད་ན་མི་འབྱུང་ངེས་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་གཞུང་དག་གིས་འབྲས་རང་མ་དམིགས་པ་གསུམ་གྱི་རྟགས་ཆོས་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་རྒྱས་པར་བཤད་པའི་སྒོ་ནས་འཆད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་མིན་པར། འདིར་དུ་བ་དང་བྱས་པ་སོགས་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་ནས། འབྲས་རྟགས་དང་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་སོགས་སུ་སྒྲུབ་པ་སྐབས་སུ་བབ་པ་ཡིན་ན། འབྲས་བུའི་གཏན་ཚིགས་ཞེས་གསུངས་པར་འགྱུར་གྱི། འབྲས་བུ་ནི་གཏན་ཚིགས་ཞེས་གསུངས་པར་མི་འགྱུར་རོ།།གསུམ་པ་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་བཤད་པ་ལ། མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པ་དང༌། སྣང་
རུང་མ་དམིགས་པ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཤ་ཟ་རང་གང་ལ་བསྐལ་དོན་དུ་སོང་བའི་སྐྱེས་བུའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཚད་མ་རྣམས་འཇལ་བྱེད་དུ་མི་འཇུག་པ་ནི་ཆོས་ཅན། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་དེ་1

འདྲའི་གང་
ཟག་གི་ཚད་མའི་ཡུལ་དུ་མེད་པའི་ཤ་ཟ་ལ་གང་ཟག་དེའི་ཡོད་ངེས་ཀྱི་ཐ་སྙད་དོན་མཐུན་མི་འཇུག་པ་གོ་བར་བྱེད་པའི་འབྲས་བུ་ཅན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིའི་མཐའ་བཅད་པ་གཞན་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ།།
གཉིས་པ་སྣང་རུང་མ་དམིགས་པ་ལ། སྣང་རུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་
དང༌། མཚན་གཞིའི་དབྱེ་བ་དང༌། དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཐམས་ཅད་ཡོད་ངེས་འགོག་པའི་འབྲས་བུ་ཅན་ཡིན་པས་ཁྱབ་བམ་ཞེ་ན། གཏན་ཚིགས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གམ་ཁྱད་པར་དགག་བྱའི་ཆོས་དེ་ཡོད་ན་ཕྱི་རྒོལ་ལ་སྣང་དུ་རུང་བ་ལ་ལྟོས་ནས་དགག་བྱའི་ཆོས་འགའ་ཞིག་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་མེད་པར་ཤེས་ཤིང་གོ་བར་བྱེད་པའི་འབྲས་བུ་ཅན་གྱི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའམ་ཡང་ན་གཞི་འགའ་ཞིག་ཏུ་རང་གི་དགག་བྱའི་ཆོས་མེད་ཤེས་འབྲས་བུ་ཅན་ཞེས་སྦྱར་བར་བྱ་ཞིང༌། ཡན་ན་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་འགའ་ཞིག་སྣང་རུང་གི་བྱེ་བྲག་ལ་ལྟོས་ནས་རང་གི་དགག་བྱའི་ཆོས་མེད་པ་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་འབྲས་བུ་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྦྱར་རོ།།
གཉིས་པ་མཚན་གཞིའི་དབྱེ་བ་ནི། འོ་ན། ཡོད་ན་སྣང་རུང་གི་ཁྱད་པར་ལ་ལྟོས་ནས། མ་
1 ཞོལ། ཤོག ༣༧ བ ༤ གཙང་། ཤོག ༣༡ ན ༤ མདུན་གྱི་གཞི་འདི་རང་འདྲའི་གང་ཟག་

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 53

དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱིས་དགག་བྱའི་ཆོས་འགའ་ཞིག་མེད་པ་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ན། དགག་བྱའི་ཆོས་ཇི་ལྟ་1

བུ་དག་མེད་པ་གོ་བར་བྱེད་ཅེ་ན། དགག་བྱའི་ཆོས་དེ་ཉིད་ལ་གནོད་བྱེད་
ཀྱི་འགལ་བ་དངོས་དག་གྲུབ་པའི་རྟགས་ཀྱིས་དགག་བྱའི་ཆོས་དེ་ཉིད་མེད་པ་གོ་བར་བྱེད་པའི་དོན་ཅན། མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་ཁྱབ་པར་ནོན་པའི་རྟགས་ཀྱིས་གཞི་དེར་གྲང་རེག་མེད་པར་སྒྲུབ་པ་ལྟ་བུ་དང༌། དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་གནོད་བྱེད་དངོས་དེའི་འབྲས་བུ་དག་གྲུབ་པའི་རྟགས་ཀྱིས་དགག་བྱའི་ཆོས་དེ་མེད་པ་གོ་བར་བྱེད་པའི་དོན་ཅན། དུ་བ་སྟོབས་ཆེན་པོས་ཁྱབ་པར་ནོན་པའི་རྟགས་ཀྱིས་གཞི་དེར་གྲང་རེག་མེད་པར་སྒྲུབ་པ་ལྟ་བུ་དང༌། དགག་བྱའི་ཆོས་དེའི་རྒྱུ་ཡོད་ན། བལྟར་རུང་བའི་བདག་ཉིད་དག་ནི་མ་གྲུབ་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་དེ་མེད་པ་གོ་བར་བྱེད་པའི་དོན་ཅན་མེ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་མཚན་མོའ་རྒྱ་མཚོ་དུ་མེད་དུ་སྒྲུབ་པ་ལྟ་བུ་དང༌། དགག་ ིབྱའི་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡོད་ན་བལྟར་རུང་བའི་བདག་ཉིད་དག་ནི་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་མེད་པ་གོ་བར་བྱེད་པའི་དོན་ཅན་བུམ་པ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་ལྟོ་ལྡིར་བས་དག་པའི་ས་ཕྱོགས་བུམ་མེད་དུ་སྒྲུབ་པ་ལྟ་བུ་སྟེ།
དེ་ལྟར་སྦྱོར་བ་འགོད་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་ཕྱེ་བའི་སྣང་རུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་རྣམ་པ་
བཞིའོ། །ཞེས་དངོས་སུ་བསྟན་ཅིང༌། རང་བཞིན་འགལ་དམིགས་དངོས་སུ་བསྟན་པ་དེའི་ཤུགས་ཀྱིས་བ་མོའ་རེག་པ་སྟོབས་ཆེན་པོ་མེད་དེ། མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་ཁྱབ་པར་ནོན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ ིཔ་ལྟ་བུའི་ཁྱབ་བྱེད་འགལ་དམིགས་ཀྱང་བསྟན་ཏེ། མེ་སྟོབས་ཆེན་པོ་ཡོད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་ཁྱབ་བྱེད་གྲངས་རེག་འགོག་ནུས་པར་དངོས་སུ་བསྟན་པ་ན། གྲང་རེག་གི་ཁྱབ་བྱ་རྣམས་འགོག་ནུས་པར་ཤུགས་ལ་གོ་བའི་ཕྱིར་རོ། །རང་བཞིན་མ་དམིགས་པ་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཤུགས་ཀྱིས། ཤ་པ་མེད་དེ་ཤིང་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་ཁྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པ་ཡང་བསྟན་ཏེ། བདག་གཅིག་པའི་ཁྱབ་མཉམ་གཅིག་བཀག་པས་ཅིག་ཤོས་ཁེགས་པར་དངོས་སུ་བསྟན་པ་ན། བདག་གཅིག་པའི་ཁྱབ་བྱེད་བཀག་པས་ཁྱབ་བྱ་ཁེགས་པ་ཤུགས་ལ་གོ་བའི་ཕྱིར་རོ།།

1 ཞོལ། ཤོག ༣༨ ན ༤ གཙང་། ཤོག ༣༡ བ ༢ ཇི་ལྟ་བུ་མེད་པ་གོ་བར་བྱེད་ཅེ་ན།

54 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

གསུམ་པ་དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། གལ་ཏེ་1

མེའི་འབྲས་བུ་དུ་བ་དམིགས་པ་ཙམ་གྱིས་
གྲང་རེག་འགོག་པར་ནུས་ན། མེའི་རྒྱུ་བུད་ཤིང་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་གྲང་རེག་ཅིའི་ཕྱིར་འགོག་པར་མི་ནུས་ཞེ་ན། གྲང་རེག་དེ་དང་འགལ་བ་མེ་ཡི་ནི་རྒྱུ་བུད་ཤིང་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་གྲང་རེག་འགོག་པའི་སྦྱོར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཁྱབ་པ་འཁྲུལ་བ་ཅན་ཡིན་ནོ། །མེའི་རྒྱུ་མཚན་བུད་ཤིང་དང་གྲང་རེག་གི་རྒྱུ་མཚན་དག་ནི་འགལ་བ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བུད་ཤིང་གཅིག་གིས་མེ་དང་གྲང་རེག་གཉིས་ཀའི་རྒྱུ་བྱེད་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ན་ཞེས་པས། རྒྱུ་གཉིས་འགལ་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་འགོག་ནུས་པ་གྲང་ནས་སྤུ་ལོང་ཞེས་བྱེད་པ་མེད་དེ། དུ་བ་སྟོབས་ཆེན་པོ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་རྒྱུ་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པ་དང༌། གྲང་ནས་བ་སྤུ་ལངས་པ་ལ་སོགས་པ་མེད་དེ། མེ་སྟོབས་ཆེན་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། རྒྱུ་དང་འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པའི་རྟགས་གཉིས་ཤུགས་ལ་བསྟན་ཏོ།།
གལ་ཏེ་འོ་ན་དུ་བ་དམིགས་པས་ཀྱང་གྲང་རེག་འགོག་པ་ཁྱབ་པ་འཁྲུལ་བར་འགྱུར་ཏེ།
མེ་ཤི་ནས་ཡུན་རིང་པོ་ལོན་པའི་མལ་ཁང་གི་དུ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། དུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་གྲངས་རེག་འགོག་པ་ལྟ་བུ་འགལ་འབྲས་དམིགས་པའི་རྟགས་ལ་ཡང༌། དུ་བས་གྲང་རེག་འགོག་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་པ་དེ་མེ་དང༌གྲང་རེག །གཞི་དེར་ཕྱི་རྒོལ་གྱི་མངོན་སུམ་ལ་སྣང་དུ་མི་རུང་བའི་ཡུལ་དང༌། དུ་བ་སྣང་དུ་རུང་བའི་དུས་དང་སོགས་པས་དེ་དྲག་ཏུ་འཕྱུར་བཞིན་པའི་རྣམ་པའི་ཁྱད་པར་ལ་ལྟོས་དགོས་པར་འདོད་ཀྱིས། དེ་ལས་གཞན་དུ་ན་འཁྲུལ་བར་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན། མི་གྲང་བའམ་གྲང་རེག་མེད་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་ཐལ་བ་ཙམ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་བཞིན་ནོ། །ཡང་གི་སྒྲ་ནི་རྒྱུ་མཚན་དག་ནི་འགལ་བ་ཉིད་མེད་ན། འགལ་རྒྱུ་དམིགས་པའི་རྟགས་སུ་བཀོད་ཀྱང་ཁྱབ་པ་འཁྲུལ་བར་འགྱུར་བར་མ་ཟད། འགལ་འབྲས་དམིགས་པའི་རྟགས་ལ་ཡང་ཡུལ་དུས་གནས་སྐབས་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་མི་ལྟོས་ན་ཁྱབ་པ་འཁྲུལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པ་བཤད་ཟིན་དྲན་པ་ལ་སྙེག་པ་དང༌། དུ་བས་མེ་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡུལ་དུས་གནས་སྐབས་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་ལྟོས་པར་མ་ཟད། དུ་བས་གྲང་རེག་འགོག་པར་བྱེད་པ་ཡང་ཡུལ་དུས་ 1 ཞོལ། ཤོག ༣༨ བ ༥ སྤང་བ་ནི། དམིགས་པའི་འབྲས་བུ་དུ་བ་

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 55

གནས་སྐབས་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་ལྟོས་དགོས་སོ་ཞེས་སྔར་མ་བཤད་པ་ཁོང་ནས་འདྲེན་པའི་དོན་ཏེ། ཤཱཀྱ་བློ་དང་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་དག་གིས། མེའི་དྲོད་ཀྱིས་ཁྱབ་པའི་ཡུལ་དང༌། མེ་ད་ལྟར་གྱི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་དུས་དང་ལ་སོགས་པ་གྲང་རེག་འགོག་ནུས་ཀྱི་མེ་ལ་མི་འཁྲུལ་བའི་གནས་སྐབས་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་ལྟོས་དགོས་པར་འདོད་ཅེས་བཤད་ནས། ཡང་གི་སྒྲས་དུ་བ་མེ་སྒྲུབ་པའི་འབྲས་རྟགས་སུ་འགྱུར་བ་ཡང་དེ་ལྟ་བུའི་ཡུལ་དུས་གནས་སྐབས་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་ལྟོས་དགོས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འཆད་དོ། །དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟ་བུ་ལ་མི་ལྟོས་པའི་དུ་བས་གྲང་རེག་འགོག་ནུས་ཤིང༌། མེ་སྒྲུབ་ནུས་ན་སྐྱོན་ཅི་ཡོད། དེ་ལྟ་ན། མལ་ཁང་གི་དུ་བ་དང༌། མེ་ཤི་བའི་རྗེས་ཀྱི་ནམ་མཁའི་དུ་བ་སྔོ་ལོང་པོ་སོགས་ཀྱིས་མ་ངེས་སོ་ཞེ་ན། འོ་ན་དེ་ལྟ་བུའི་མ་ངེས་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་དུ། ཡུལ་དུས་གནས་སྐབས་དེ་ལྟ་བུ་ལ་ལྟོས་པའི་དུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་རྟགས་སུ་འགོད་དམ། རྟགས་སུ་འགོད་པའི་ཚེ། དུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ཙམ་ཞིག་བཀོད་ནས། དེ་ཉིད་ལ་མལ་ཁང་གི་དུ་བ་སོགས་ཀྱིས་མ་ངེས་སོ། །ཞེས་བརྩད་པ་ན་སྐྱོན་མེད་དེ། ངེད་ཀྱིས་དེ་ལྟར་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་དུ་བ་དེ་ནི། ཡུལ་དུས་གནས་སྐབས་འདི་ལྟ་བུ་ལ་ལྟོས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་མ་ངེས་པ་སྤོང་བའི་ཡན་ལག་ཏུ་སྦྱོར། དང་པོ་ལྟར་ན། ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་པ་ན། བསྒྲུབ་བྱ་གྲུབ་པས་ཁྱབ་པའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་ཞིང༌། གཉིས་པ་ལྟར་ན། ཁྱབ་པ་ངེས་པ་ལ་བསྒྲུབ་བྱ་གྲུབ་པས་ཁྱབ་པའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དུ་བ་དེ་ཉིད་གྲང་རེག་འགོག་ནུས་ཀྱི་མེ་ལ་མི་འཁྲུལ་བའི་དུ་བར་ངེས་ནས་དུ་བ་དེས་ཁྱབ་པར་ནོན་པའི་གཞིར། གྲང་རེག་འགོག་ནུས་ཀྱི་མེ་ཡོད་པར་མ་ངེས་པ་མི་སྲིད་ཅིང༌། དེ་ངེས་ནས་གྲང་རེག་མེད་པར་མ་ངེས་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ།།
འོ་ན་ཁྱོད་རང་ལྟར་ན། ཡུལ་དུས་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་ལྟོས་པའི་དུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
རོ། །ཞེས་དངོས་སུ་སྦྱོར་རམ་མི་སྦྱོར་ཞེ་ན། ཡུལ་དུས་རྣམ་པ་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་ལྟོས་པ་ཞེས་པའི་དོན་ནི། ཡུལ་དེ་ལྟ་བུའི་གཞིར་དུ་བ་གྲང་རེག་འགོག་པ་དང༌། མེ་སྒྲུབ་པ་ལ་རྟགས་སུ་འགོད་པ་སྐབས་སུ་བབ་ཅིང༌། དུས་དེ་ལྟ་བུའི་ཚེ། དུ་བ་དེ་སྒྲུབ་པ་ལ་རྟགས་སུ་འགོད་དགོས་ལ་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་དང་ལྡན་པའི་དུ་བ་ཉིད་རྟགས་སུ་འགོད་དགོས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པས། ཡུལ་དུས་ནི། རྟགས་འགོད་པའི་གཞི་དང་དུས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡིན་གྱི། དགོད་བྱའི་རྟགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དུ་དེ་

56 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

གཉིས་སྦྱར་ནས་འགོད་དགོས་པར་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ལ། རྣམ་པའི་ཁྱད་པར་དེ་ཉིད་དགོད་བྱའི་རྟགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དུ་སྦྱར་རྒྱུ་ཡིན་པས། དུ་བ་དྲག་འཕྱུར་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འགོད་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །ཁྱེད་ལ་ནི་ཚུལ་འདིར་མི་རུང་སྟེ། ཁྱེད་ཀྱིས་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་ཡུལ་དུས་གནས་སྐབས་གསུམ་པོ་གང་རྟགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དུ་སྦྱར་ཡང༌། ཉེས་པ་སྔར་བཤད་པ་དག་སོ་ན་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཕྱེ་བ་སོ་སོའ་ངོ་བོ་བཤད་ཟིན་ཏོ།། ིའདིར་སྐབས་སུ་བབ་པའི་དོན་རྟགས་དེ་དག་ཇི་ལྟར་འབྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་སོགས་མདོ་
ཙམ་ཞིག་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་འདི་ལྟར་རྟགས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་དགག་སྒྲུབ་གཉིས་སུ་ངེས་པས་དེའི་ཕྱིར་སྒྲུབ་རྟགས་དང་དགག་རྟགས་གཉིས་སུ་ངེས་ཤིང༌། སྒྲུབ་པ་གོ་བར་བྱེད་པ་ལ་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་དང་ཐ་མི་དད་གཉིས་སུ་ངེས་པའི་ཕྱིར། སྒྲུབ་རྟགས་འབྲས་རང་གཉིས་སུ་ངེས་སོ། །བསྒྲུབ་བྱ་དགག་པ་གོ་བར་བྱེད་པ་ལ། དགག་བྱའི་ཆོས་སྐབས་ཀྱི་ཕྱི་རྒོལ་ལ་ཡོད་ཀྱང༌། སྣང་དུ་མི་རུང་བ་དང༌། ཡོད་ན་སྣང་དུ་རུང་བ་གཉིས་སུ་ངེས་པས། དེའི་ཕྱིར་དགག་རྟགས་ལ་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པ་དང༌། སྣང་རུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་གཉིས་སུ་ངེས་སོ།།
དེ་ལ་ཡང་དགག་བྱའི་ཆོས་གཞི་དེར་ཕྱི་རྒོལ་གྱི་མངོན་སུམ་ལ་སྣང་དུ་རུང་བ་དང༌། མི་
རུང་བ་གཉིས་སུ་ངེས་པ་ལས། སྣང་དུ་རུང་ནས། དེ་འགོག་པ་རྟགས་ཀྱིས་བྱེད་དགོས་པ་ལ། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་འཇུག་ཅིང༌། དགག་བྱའི་ཆོས་དེ་སྤྱིར་ཕྱི་རྒོལ་ལ་སྣང་རུང་ཡིན་ཀྱང༌། སྐབས་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་གཞི་དེར་ཕྱི་རྒོལ་གྱི་མངོན་སུམ་ལ་སྣང་དུ་མི་རུང་བ་ལ་གཞི་དེར་དགག་བྱའི་ཆོས་དེའི་འབྲེལ་ཟླ་སྣང་དུ་རུང་བ་དང༌། འགལ་ཟླ་སྣང་རུང་གཉིས་སུ་ངེས་ལ། འབྲེལ་ཡུལ་ལ་ངོ་བོ་རྒྱུ་འབྲས་གསུམ་དུ་ངེས་ཤིང༌། ངོ་བོ་ལ་ཁྱབ་ཆེ་བ་དང་མཉམ་པ་གཉིས་སུ་ངེས་པས། གཞི་དེར་དགག་བྱའི་ཆོས་དེ་ཡོད་ཀྱང་སྐབས་ཀྱི་ཕྱི་རྒོལ་ལ་སྣང་དུ་མི་རུང་ཞིང༌། དེ་དང་ཁྱབ་མཉམ་པའི་ངོ་བོ་ཡོད་ན་སྣང་དུ་རུང་བའི་ཚེ་དེ་འགོག་པ་ལ་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་འཇུག་ཅིང༌། དེ་དང་ཁྱབ་མཉམ་པའི་ངོ་བོ་ཡང་ཡོད་ཀྱང་སྣང་དུ་མི་རུང་ཞིང༌། དེའི་བདག་གཅིག་པའི་ཁྱབ་བྱེད་དམ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ཡོད་ན་སྣང་དུ་རུང་བའི་ཚེ། ཁྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པ་དང༌། རྒྱུ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་འཇུག་ལ། གཞི་དེར་དེའི་འབྲས་

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 57

བུ་ཡོད་ན་སྣང་དུ་རུང་བའི་ཚེ། འབྲས་བུ་གང་ཡང་རུང་བ་བཀག་པ་ཙམ་གྱིས་དེ་ཉིད་འགོག་མི་ནུས་པས་དེའི་དངོས་འབྲས་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་འབྲེལ་ཟླ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་བཞིར་ངེས་ཤིང༌།
གཞི་དེར་དགག་བྱའི་ཆོས་དེ་ཉིད་སྐབས་ཀྱི་ཕྱི་རྒོལ་ལ་ཡོད་ཀྱང་སྣང་དུ་མི་རུང་ཞིང༌།
དེའི་འགལ་ཟླ་སྣང་དུ་རུང་བའི་ཚེ། དེའི་འགལ་ཟླ་བསྒྲུབས་ནས། དེ་ཉིད་འགོག་པ་ལ་འགལ་ཟླ་དམིགས་པའི་རྟགས་འཇུག་ལ། དེ་ཡང་འབྲེལ་ཡུལ་ལ་ངོ་བོ་རྒྱུ་འབྲས་གསུམ་དུ་ངེས་པ་བཞིན་དུ་འགལ་ཟླ་ཡང་འགོག་ནུས་ངོ་བོ་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་འགལ་ཟླ་གསུམ་དུ་ངེས་ལ། ངོ་བོ་ལ་རང་དང་ཁྱབ་ཆེ་ཆུང་མེད་པ་དང༌། ཁྱབ་ཆེ་བའི་འགལ་ཟླ་གཉིས་སུ་ངེས་ཤིང༌།
དང་པོ་ལ་རང་གི་འགལ་ཟླ་དངོས་དང༌། འགལ་ཟླའི་འབྲས་བུ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་གཉིས་
སུ་ངེས་པས་རང་བཞིན་འགལ་དམིགས་དང༌། འགལ་འབྲས་དམིགས་པ་གཉིས་དང༌། རང་ལས་ཁྱབ་ཆེ་བའི་རང་གི་ངོ་བོའ་འགལ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ཁྱབ་བྱེད་འགལ་དམིགས་སོ། །རྒྱུའི་ ིའགལ་ཟླ་ལ་ཡང༌། དགག་བྱ་འགོག་ནུས་རྒྱུའི་འགལ་ཟླ་དངོས་དང༌། འགལ་ཟླའི་འབྲས་བུ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་གཉིས་སུ་ངེས་པས་རྒྱུ་འགལ་དམིགས་དང༌། རྒྱུ་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པ་གཉིས་དང༌། དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་འབྲས་བུའི་འགལ་ཟླ་ལ་འབྲས་བུ་གང་ཡང་རུང་བའི་འགལ་ཟླས་འགོག་མི་ནུས་ཤིང༌། དངོས་འབྲས་ཀྱི་འགལ་ཟླ་དགོས་པས་འབྲས་བུ་འགལ་དམིགས་གཅིག་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་འགལ་དམིགས་དྲུག་དང༌། འབྲེལ་ཟླ་མ་དམིགས་པ་བཞིར་ངེས་པས། དེའི་ཕྱིར་རྣམ་ངེས་ལས། དེ་ལྟར་ན་མ་དམིགས་པ་འདི་ནི་སྦྱོར་བའི་བྱེ་བྲག་གིས་རྣམ་པ་བཅུ་ཡིན་ནོ།1

།ཞེས་གསུངས་སོ།།
འདིར། འགལ་དང་འབྲས་བུ་དག་གྲུབ་དང༌།2

།ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དངོས་སུ་དབྱེ་བ་བཞི་
བསྟན་པ་ནི། འགལ་ཟླ་བསྒྲུབས་ནས་འགོག་པ་ལ་དངོས་སུ་གནོད་བྱེད་ཀྱི་འགལ་བ་དང༌། བརྒྱུད་ནས་གནོད་བྱེད་ཀྱི་འགལ་བ་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་སྒོ་ནས་དགག་བྱ་འགོག་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༦༦༣ ཕྲེང་། ༡
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༧༠ ཕྲེང་། ༩

58 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

སུ་ངེས་པ་དང༌། འབྲེལ་ཡུལ་བཀག་ནས་དགག་བྱ་འགོག་པ་ལ་རྫས་ཐ་དད་པའི་འབྲེལ་ཡུལ་དང༌། བདག་གཅིག་པའི་འབྲེལ་ཡུལ་བཀག་པའི་སྒོ་ནས་འགོག་པའི་ཚུལ་གཉིས་སུ་ངེས་པར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་གཙོ་བོའ་སྦྱོར་བ་བཞི་དེ་དག་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་དཔེར་སྨོས་པ་ཙམ་མོ།། ིཕན་ཚུན་སྤངས་པའི་འགལ་བ་ལ་དངོས་འགལ་དང༌། བརྒྱུད་འགལ་གཉིས་ལས། དངོས་
འགལ་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་ཅིག་ཤོས་འགོག་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མི་སྲིད་དེ། ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་པ་ཙམ་གྱིས་བསྒྲུབ་བྱ་འགྲུབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། སྒྲ་ཆོས་ཅན་རྟག་པ་མིན་ཏེ། མི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །བརྒྱུད་འགལ་གྱི་འགལ་བ་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་དགག་བྱ་འགོག་པའི་ཕན་ཚུན་སྤང་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་ཟླ་དམིགས་པའི་རྟགས་ནི། འདིར་དངོས་སུ་མ་བསྟན་ཅིང༌། གཞན་དོན་ལེའུའི་མཇུག་ཏུ་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། དེའི་དགོས་པ་ཡང་ལྟོས་མེད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་མཇུག་བསྡུས་པའི་སྒོ་ནས་བསྟན་བཅོས་འདིར། ལྟ་བ་བཀར་བཏགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་བཞིའི་ནང་ནས་ཀྱང་འདུས་བྱས་མི་རྟག་པ་ཉིད་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཆད་པར་འགྱུར་རོ།།
འོ་ན། འདིར་འབྲས་རྟགས་དང་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་གཉིས་ལ། ནང་གསེས་ཀྱི་དབྱེ་
བ་སོ་སོར་མ་ཕྱེ་བར་སྤྱིར་བསྟན་ཅིང༌། མ་དམིགགས་པའི་རྟགས་ལ། མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པ་དང༌། སྣང་རུང་མ་དམིགས་པ་གཉིས་དང༌། སྣང་རུང་མ་དམིགས་པ་ལའང་འབྲེལ་ཟླ་མ་དམིགས་པ་དང༌། འགལ་ཟླ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་སོ་སོར་ཕྱེ་ནས་འཆད་པ་ཅི་ཞེ་ན། སྐབས་འདིར་ནི་འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་གསུམ་པོ་དག་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་གཞི་སྐྱོན་མེད་དུ་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ཞིང༌། དེ་ཡང་འབྲས་བུའི་རྟགས་ཡང་དག་ཐམས་ཅད་འབྲས་བུ་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་རྒྱུ་སྒྲུབ་པར་ཁྱད་པར་མེད་ལ། རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཐམས་ཅད་ཀྱང༌། རང་བཞིན་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་སྒྲུབ་པར་ཁྱད་པར་མེད་པས་དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་ནི། རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་1

པར་སྦྱོར་བའི་དབྱེ་བ་སོ་སོར་མ་ཕྱེ་ཡང་སྤྱིར་སྒྲུབ་པར་ནུས་ཤིང༌། མི་
སྣང་བ་མ་དམིགས་པ་དང༌། སྣང་རུང་མ་དམིགས་པ་གཉིས་ནི། གཅིག་ཡོད་ངེས་ཀྱི་ཐ་སྙད་འགོག་ 1 ཞོལ། ཤོག ༤༢ ན ༢ རྟགས་ཡང་དག་མིན་པར་སྦྱོར་བའི་

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 59

པ་ཙམ་ཡིན་ཞིང༌། ཅིག་ཤོས་མེད་ངེས་དངོས་སུ་སྒྲུབ་པ་ཡིན་པས་དགག་བྱ་འགོག་ཚུལ་དང༌། བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་ཚུལ་ལ་རིགས་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་ཆེན་པོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྣང་རུང་མ་དམིགས་པ། རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་བསྟན་པ་ཙམ་གྱིས་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པ་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་ལ་དོགས་པ་མི་ཆོད་ཅིང༌། དེ་བཞིན་དུ་འབྲེལ་ཟླ་མ་དམིགས་པ་དང༌། འགལ་ཟླ་དམིགས་པ་གཉིས་ཀྱང་གཅིག་འབྲེལ་ཡུལ་དངོས་སུ་བཀག་པས་འབྲེལ་པོ་འགོག་པ་ཡིན་ཞིང༌། གཅིག་འགལ་ཟླ་དངོས་སུ་བསྒྲུབས་ནས་དགག་བྱ་འགོག་པ་ཡིན་པས་དགག་བྱའི་དགོག་བྱེད་རྟགས་སུ་སྦྱོར་ཚུལ་ལ་རིགས་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་ཆེ་བའི་ཕྱིར། གཅིག་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་བསྟན་པ་ཙམ་གྱིས་ཅིག་ཤོས་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་ལ་དོགས་པ་མི་ཆོད་པས་དེའི་ཕྱིར་མ་དམིགས་པ་རྣམས་ནི་སོ་སོར་ཕྱེ་ནས་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་བསྟན་ལ། འབྲས་རང་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཚད་མ་རྣམས་ནི་མི་འཇུག་པ། །ཞེས་པ་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཉིད་སློབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པར་གང་ལས་ཤེས་ཤེ་ན། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་དང་པོ་ནི། ཡོད་པའི་ཐ་སྙད་འགོག་པའི་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཚད་མར་བཤད་ཀྱི། ལྡོག་པ་མཐོང་བ་ལ་ཉེ་བར་སྦྱོར་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཐེ་ཚོམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ།1

།ཞེས་གསུངས་པ་ལས་ཤེས་སོ།།
གཉིས་པ་ཡང་དག་གསུམ་པོར་ངེས་པ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། གལ་ཏེ། དེ་ནི་རྣམ་གསུམ་
ཉིད། །ཅེས་པའི་ངེས་གཟུང་གི་ཚིག་གིས་རྟགས་ཡང་དག་འབྲས་རང་མ་དམིགས་པ་གསུམ་དུ་ངེས་པར་བཤད་པ་མི་འཐད་དེ། རྒྱུ་ལས་འབྲས་བུ་དཔོག་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། རྟགས་དེ་ཡང་ནས་དང་ཆུ་ལུད་སོགས་ཀྱི་ཚོགས་པ་ལས་མྱུ་གུ་སྐྱེ་རུང་དཔོག་པ་ལྟ་བུ་ལ་འདོད་དམ། སྐྱེ་ངེས་དཔོག་པ་ལྟ་བུ་ལ་འདོད། དང་པོ་ལྟར་ན། འབྲས་རང་མ་དམིགས་པ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པ་རྟགས་མ་གྲུབ་སྟེ། འདི་ལྟར་རྒྱུ་ནས་དང་ཆུ་ལུད་སོགས་ཀྱི་ཚོགས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལས་རང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སུ་གྲུབ་པའི་གཞིར། འབྲས་བུ་མྱུ་གུ་སྐྱེ་རུང་བར་རྗེས་སུ་དཔོག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་པར་བརྗོད་དེ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་གང་ཞིག །ཁྱོད་ལས་རང་འབྲས་ནས་ཀྱི་མྱུ་གུ་སྐྱེ་བ་ནི་སླར་ཡང་རྒྱུ་རྐྱེན་དོན་གཞན་ལ་ནི་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༩༠༥ ཕྲེང་། ༨

60 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

མི་ལྟོས་པར་རང་གྲུབ་ཙམ་ནས་དེ་སྐྱེ་རུང་གི་རྫས་སུ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལྟར་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་རང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སུ་གྲུབ་པའི་གཞིར། འབྲས་
བུ་ནས་ཀྱི་མྱུ་གུ་སྐྱེས་ངེས་དཔོག་པ་ལ་ནི། ཁྱབ་པ་མ་ངེས་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ལས་འབྲས་བུ་དེ་སྐྱེ་བ་ཁྱོད་ཀྱི་ཚོགས་པ་སྐད་ཅིག་སྔ་མ་དང་ཕྱི་མའི་ནུས་པ་རྣམས་གོང་ནས་གོང་དུ་འགྱུར་བ་དང་འབྲེལ་ཞིང་ལྟོས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱང་ཡིན། དེ་ལྟར་ནུས་པ་འགྱུར་བའི་རྒྱུ་གཞན་གྱི་སྐབས་སུ། འགལ་རྐྱེན་གྱི་གེགས་བྱེད་པའང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་དག་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གང་དག་འདིར་རྒྱུ་ཚོགས་གྲངས་ཚང་ཆོས་ཅན་དུ་འཛིན་པ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། དེའི་རྒྱུ་ཚོགས་གྲངས་ཚང་ཆོས་ཅན་དུ་ངེས་ནས་དེ་ལས་འབྲས་བུ་དེ་སྐྱེར་རུང་མི་རུང་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན། ཆོས་ཅན་འཛིན་ལུགས་སོགས་ཇི་ལྟར་བྱ་སྙམ་ན། ནས་ཀྱི་ས་བོན་ཆུ་ལུད་དྲོད་གཤེར་དུས་དང་འཚམ་པར་ཚོགས་པའི་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་ཞིང་འདི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལས་རང་འབྲས་ནས་ཀྱི་མྱུ་གུ་སྐྱེར་རུང་སྟེ། ནས་དང་ཆུ་ལུད་དྲོད་གཤེར་སོགས་དུས་དང་འཚམ་པར་ཚོགས་པའི་ཞིང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དགོད་པར་བྱ་ཞིང༌། དེ་འདྲའི་ཚོགས་པ་དེ་ནས་ཀྱི་མྱུ་གུ་སྐྱེད་ངེས་ཡིན་ཀྱང། དེ་ཡིན་པ་ལ། ནས་ཀྱི་མྱུ་གུ་སྐྱེད་ངེས་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་བོ། །དེས་ན་མེ་དང་ནས་ཀྱི་ས་བོན་སོགས་ནི། དུ་བ་དང་ནས་ཀྱི་མྱུ་གུ་སོགས་སྐྱེད་ངེས་ཡིན་ལ། གལ་ཏེ་དེ་དག་སྐྱེད་ངེས་མ་ཡིན་ན། དུ་བ་དང་ནས་ཀྱི་མྱུ་གུ་སོགས་སྐྱེད་ངེས་སུ་མི་འགྲུབ་བོ། །དེར་མ་ཟད་མེ་སོགས་ནི། དུ་བ་སོགས་ཀྱི་དངོས་རྒྱུའང་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར། མེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དུ་བའི་དངོས་རྒྱུར་ཐལ། དུ་བ་དེ་ཁྱོད་ལས་དངོས་སུ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར།
འོ་ན། ནས་དང་ཆུ་ལུད་དྲོད་གཤེར་སོགས་དུས་དང་འཚམ་པར་ཚོགས་པ་དེས་མྱུ་གུ་
སྐྱེད་པ་ལ་འགལ་རྐྱེན་གྱིས་གེགས་བྱེད་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། དེས་དེ་སྐྱེད་ངེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན། ཚོགས་གཉིས་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་སྐྱེད་པ་ལ་འགལ་རྐྱེན་གྱིས་གེགས་བྱེད་མི་སྲིད་པར་ཐལ། དེས་དེ་སྐྱེད་ངེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དག་ས་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་སངས་རྒྱས་འཐོབ་པ་ལ་གེགས་བྱེད་མི་སྲིད་པར་ཐལ། དེས་དེ་འཐོབ་ངེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། དེ་འདྲའི་ཚོགས་པའང་ཡིན། མྱུ་གུ་མི་སྐྱེད་པའང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་སྲིད་དམ་མི་སྲིད། མི་སྲིད་ན་སྐྱེས་ངེས་ཀྱིས་ཁྱབ་པ་མ་

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 61

ངེས་པ་འགལ། སྲིད་ན། དེ་འདྲའི་གཞི་མཐུན་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ནས་ཀྱི་མྱུ་གུ་སྐྱེ་རུང་དུ་ཐལ། ནས་ཀྱི་ས་བོན་དང་ཆུ་ལུད་དྲོད་གཤེར་སོགས་དུས་དང་འཚམ་པར་ཚོགས་པའི་ཞིང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་རྟགས་དངོས། འདོད་ན། ནས་ཀྱི་མྱུ་གུ་མི་སྐྱེད་པར་ཚད་མས་ངེས་པ་འགལ་ཏེ། མི་སྐྱེད་པར་ངེས་ན་དེ་ལས་མྱུ་གུ་དེ་སྐྱེ་མི་རུང་དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེ་ན་སྐྱོན་མེད་དེ། མདུན་གྱི་གཞིར་ཤ་ཟ་བསྐལ་དོན་དུ་སོང་བའི་ཚེ་ཤ་ཟ་མདུན་གྱི་གཞིར་ཡོད་ཀྱང་སྲིད། མེད་པ་ཡང་སྲིད་ཀྱང༌། ཤ་ཟ་ཡོད་པར་ཚད་མས་གྲུབ་མི་དགོས་ཤིང༌། དེའི་ཕྱིར། ཤ་ཟ་ཆོས་ཅན་དུ་བཞག་པའི་ཚེ། ཆོས་ཅན་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ལྟར། ནས་དང་ཆུ་ལུད་དྲོད་གཤེར་སོགས་དུས་དང་འཚམ་པར་ཚོགས་པའི་ཞིང་ཡང་ཡིན། ནས་ཀྱི་མྱུ་གུ་མི་སྐྱེད་པའང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་ཀྱང་སྲིད་མེད་ཀྱང་སྲིད་པས་དེ་འདྲའི་ཚོགས་པ་ཡིན་པ་ལ། མྱུ་གུ་སྐྱེད་པས་ཁྱབ་པ་མ་ངེས་ཀྱང་དེ་འདྲའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པ་ཚད་མས་གྲུབ་མི་དགོས་པས། དེ་འདྲའི་གཞི་མཐུན་ཆོས་ཅན། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་དེའི་ཆོས་ཅན་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟའོ།།
ཚུལ་འདི་ལྟ་བུའི་སྐྱོན་ནི་ངེད་དུ་མ་ཟད། ཁྱེད་རང་རྒྱུ་ཚོགས་གྲངས་ཚང་ཆོས་ཅན་དུ་
འཛིན་པ་ལ་དེ་བས་ཀྱང་སྤང་དགོས་ཏེ། འདི་ལྟར་ནས་ཀྱི་མྱུ་གུའི་རྒྱུ་ཚོགས་གྲངས་ཚང་ཡང་ཡིན། ནས་ཀྱི་མྱུ་གུ་མི་སྐྱེད་པའང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་སྲིད་དམ་མི་སྲིད། མི་སྲིད་ན་དེ་ལ་ནས་ཀྱི་མྱུ་གུ་སྐྱེད་ངེས་ཀྱིས་མ་ཁྱབ་པ་འགལ། སྲིད་ན་དེ་ཆོས་ཅན། ནས་ཀྱི་མྱུ་གུ་སྐྱེད་རུང་དུ་ཐལ། དེའི་རྒྱུ་ཚོགས་གྲང་ཚང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་རྟགས་དངོས། འདོད་ན། ནས་ཀྱི་མྱུ་གུ་མི་སྐྱེད་པར་ཚད་མས་ངེས་པ་འགལ་ལོ། །ཞེས་བརྗོད་ན་ལན་ཅི་ཞིག་ཡོད། ཁོ་བོ་ཅག་ལྟར་ན་ཆོས་ཅན་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟའོ་ཞེས་ཀྱང་བརྗོད་པར་མི་ནུས་ཏེ། རང་འབྲས་སྐྱེད་པའང་ཡིན་རང་འབྲས་མ་སྐྱེད་པའང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བར་ཐལ། ནས་ཀྱི་མྱུ་གུའི་རྒྱུ་ཚོགས་གྲང་ཚང་ཡང་ཡིན། དེ་མི་སྐྱེད་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་ཕྱིར་རོ། །མ་ཁྱབ་ན། རང་འབྲས་སྐྱེད་པ་རྒྱུའི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ།།
གཞན་ཡང་དེའི་རྒྱུ་ཡང་ཡིན། དེ་མི་སྐྱེད་པའང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་མི་སྲིད་པས་མ་
ཁྱབ་ན། དེའི་འབྲས་བུ་ཡང་ཡིན། དེ་ལས་མ་སྐྱེས་པའང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་མི་སྲིད་པས་མ་

62 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

ཁྱབ་པར་ཐལ་ལོ། །ཁོ་བོ་ཅག་ནི། ནས་ཀྱི་མྱུ་གུའི་རྒྱུ་ཚོགས་ཡང་ཡིན། ནས་ཀྱི་མྱུ་གུ་མི་སྐྱེད་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ཙམ་དུའང་སྨྲ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན། ནས་ས་ཆུ་ལུད་དྲོད་གཤེར་སོགས་དུས་དང་འཚམ་པར་ཚོགས་པ་ལ་ནས་ཀྱི་མྱུ་གུའི་རྒྱུ་ཡིན་པས་ཁྱབ་བམ་མ་ཁྱབ་ཅེ་ན། དེའི་ཁྱབ་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་ཕྱིར། དེས་ནས་ཀྱི་མྱུ་གུ་སྐྱེད་པའི་ཁྱབ་པ་མ་ངེས་པར་སྨྲས་པ་ཡིན་ནོ།།
གལ་ཏེ་བུ་རམ་གྱི་རོ་མཐོང་བ་ལས་བུ་རམ་གྱི་གཟུགས་ཡོད་པར་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་སྐྱེ་
བར་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ཚད་མ་དེའི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་དགོས་ཤིང༌། རྟགས་དེ་ཡང་བུ་རམ་གྱི་རོ་ད་ལྟར་བ་ཡོད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་ཁ་ནང་བུ་རམ་ལ་གཟུགས་ད་ལྟར་བ་དཔོག་པ་ལྟ་བུ་ལས་གཞན་དུ་མི་འཐད་པས། དེ་ཉིད་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ན་བུ་རམ་གྱི་རོ་གཟུགས་ད་ལྟར་བ་གཉིས་པོ་དེ་རྒྱུ་འབྲས་མ་ཡིན་པས། འབྲས་རྟགས་སུ་མི་འཐད་ཅིང༌། རྫས་ཐ་དད་པས་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་མ་ཡིན་ལ། དགག་པ་དངོས་སུ་སྒྲུབ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱང་མ་ཡིན་པས། རྟགས་ཡང་དག་འབྲས་རང་མ་དམིགས་པ་གསུམ་དུ་གྲངས་ངེས་པ་ཉམས་སོ། །ཞེ་ན་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱི་ཚོགས་པ་གཅིག་ལ་རག་ལུས་པའི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རོས་རྟོགས་པའི། ཚད་མ་དེ་ལྟ་བུ་སྐྱེས་པ་ནི། རོ་ད་ལྟར་བ་གཟུགས་ད་ལྟར་བ་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་མ་ཡིན་གྱི། རོ་ད་ལྟར་བས་རང་དང་ཚོགས་པའི་གཟུགས་ད་ལྟར་བ་དེའི་རྒྱུའི་ཆོས་གཟུགས་སྔ་མའི་ནུས་པ་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་སྟོབས་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། དུ་བས་དུ་ལྡན་ལའི་སྟེང་དུ་མེས་བུད་ཤིང་གི་འགྱུར་བ་སྐྱེད་པའི་ནུས་པ་དངོས་སུ་བསྒྲུབས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས། དུ་བ་མཐོང་བ་ན། བུད་ཤིང་གི་འགྱུར་བའང་ཡོད་པར་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་སྐྱེས་པ་བཞིན་ནོ།།
བུད་ཤིང་གི་འགྱུར་བ་ནི། མེས་བུད་ཤིང་འགྱུར་བར་བྱས་པའི་ཐལ་བ་དང་སོལ་བ་སོགས་
སོ། །དཔེའི་སྦྱོར་བ་ནི། དུ་ལྡན་གྱི་ལ་ལ་ཆོས་ཅན། མེས་བུད་ཤིང་གི་འགྱུར་བ་སྐྱེད་པའི་ནུས་པ་ཡོད་དེ། དུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །འོ་ན་ཁ་ནང་བུ་རམ་གོང་བུའི་སྟེང་དུ་བུ་རམ་གྱི་རོ་ད་ལྟར་བས་རྒྱུའི་ཆོས་གཟུགས་སྔ་མའི་ནུས་པ་དཔོག་ནུས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། བུ་

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 63

རམ་གྱི་རོ་སྔ་མའི་ནུས་པ་འཇུག་པ་མེད་པར་ནི། བུ་རམ་གྱི་རོ་ད་ལྟར་བ་སྐྱེ་བ་མེད་ལ། རོ་སྔ་མ་དེ་ཉིད་གཞན་བུ་རམ་གྱི་གཟུགས་ད་ལྟར་བའི་འང་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ། བུ་རམ་གྱི་རོ་སྔ་མ་བུ་རམ་གྱི་རོ་ད་ལྟར་བའི་ཉེར་ལེན་དང་གཟུགས་ད་ལྟར་བའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྐྱེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་གཟུགས་སྔ་མའང་གཟུགས་ད་ལྟར་བའི་ཉེར་ལེན་དང༌། རོ་ད་ལྟར་བའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྐྱེན་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་རྒྱུ་ཚོགས་གཅིག་ལ་རག་ལུས་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཕྱིར་བུ་རམ་གྱི་རོ་ད་ལྟར་བ་ཡོད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་ཁ་ནང་བུ་རམ་གོང་བུ་ལ་བུ་རམ་གྱི་གཟུགས་སྔ་མའི་ནུས་པ་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པའི་སྒོ་ནས། ད་ལྟར་འདས་པ་གཟུགས་སྔ་མའི་ནུས་པ་དང༌། དུས་གཅིག་པ་གཟུགས་ད་ལྟར་བ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་གཉིས་ཀ་སྐྱེས་པ་ཡིན་ཞིང༌། དེའི་ཕྱིར་རོ་ད་ལྟར་བ་མཐོང་བ་ན། གཟུགས་ད་ལྟར་བ་ཡང་ཡོད་པར་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་སྐྱེས་པ་དེ་ནི། རོ་ད་ལྟར་བས་གཟུགས་སྔ་མའི་ནུས་པ་དཔོག་པ་རྒྱུ་ཆོས་རྗེས་དཔོག་གི་འབྲས་བུའི་རྟགས་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་གྱི། རོ་ད་ལྟར་བའི་རྟགས་ཀྱིས་གཟུགས་ད་ལྟར་བ་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་རྒྱུ་ཆོས་རྗེས་དཔོག་གི་འབྲས་རྟགས་ནི་དེ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། འདིའི་དོན་གཞན་དུའང་བཤད་ཟིན་ཏོ།།ངག་དོན་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཁ་ནང་བུ་རམ་གོང་བུའི་སྟེང་གི་རོ་ད་ལྟར་བ་དམིགས་
པ་ལས་གོང་བུའི་སྟེང་དུ་གཟུགས་ད་ལྟར་བ་ཡོད་པར་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་སྐྱེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས། རོ་ད་ལྟར་བ་དེ། དེ་འདྲའི་གཟུགས་ད་ལྟར་བ་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་མི་དགོས་པར་ཐལ། དེའི་ཚེ་དེ་འདྲའི་ཚད་མ་སྐྱེས་པ་ནི་བུ་རམ་གྱི་རོ་ད་ལྟར་བ་ཁ་ནང་བུ་རམ་གོང་བུའི་སྟེང་དུ་བུ་རམ་གྱི་གཟུགས་སྔ་མའི་ནུས་པ་དཔོག་པ་ལ་རྒྱུ་ཆོས་རྗེས་དཔོག་གི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཊཱིཀ་བྱེད་ཕལ་ཆེ་བས་གཞུང་འདིའི་དོན་ལོག་པར་བཤད་དོ། །འདིར་ཤཱཀྱ་བློས། བུད་ཤིང་གི་འགྱུར་བ་ནི་ཚ་བའོ། །དེའི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་རྒྱུ་ནི་ཤིང་ངོ༌། །དེའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྐྱེན་ནི་མེ་སྟེ། དེ་ཁོ་ན་དུ་བ་སྐྱེད་པ་དང་འདྲ་ཞིང་དེ་དང་མཚུངས་སོ།1

།ཞེས་བཤད་པ་ནི། པཎྜིཏ་ཆེན་པོའ་གསུང་ཡིན་ཀྱང༌། རང་གི་དེ་ཉིད་ ིབསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ཚ་བ་ཆོས་ཅན། མེའི་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མེའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༨ ཤོག ༡༠༠༢ ཕྲེང་། ༢༠

64 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

ཕྱིར། མེ་དུ་བའི་ཉེར་ལེན་མིན་པར་སྨྲ་བ་དག་ཀྱང༌། མེར་ཤེས་ཡན་ལག་གཞན་ལས་ནི།1

།ཞེས་
སོགས་ལ་རྣམ་པར་མ་བརྟགས་པར་ཟད་དོ། །ཤཱཀྱ་བློའ་འགྲེལ་ཚིག་ནི། རང་འགྲེལ་ལས། མེ་བུད་ ིཤིང་འགྱུར་བའི་ཁྱད་པར་གྱི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་རྒྱུའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྐྱེན་ཡིན་ཞིང༌། དུ་བ་སྐྱེད་པ་དང་འདྲའོ།2

།ཞེས་པའི་འགྲེལ་བཤད་ཡིན་མོད་ཀྱི། འགྲེལ་པ་དེའི་དོན་ནི། བུད་ཤིང་གི་འགྱུར་
བའི་ཁྱད་པར་ཤིང་མེ་དང་ཕྲད་པས་ཤིང་གི་གནས་སྐབས་ལས་སོལ་བའི་གནས་སྐབས་སུ་འགྱུར་བ་དེའི་ཉེར་ལེན་ནི་ཤིང་སྔ་མ་ཡིན་ལ། དེའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྐྱེན་མེ་ཡིན་ཞིང༌། དེ་བཞིན་དུ། དུ་བའི་ཉེར་ལེན་མེ་ཡིན་ཞིང༌། མེ་དེ་དང་དུས་མཉམ་པ་བུད་ཤིང་གི་འགྱུར་བའི་ཉེར་ལེན་དུ་གྱུར་པའི་ཤིང་དེ་ཉིད་དུ་བའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྐྱེན་ཡིན་པས། དུ་བ་དང་བུད་ཤིང་གི་འགྱུར་བ་ཚོགས་པ་གཅིག་ལ་རག་ལུས་པར་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི་མེ་དུ་བའི་ཉེར་ལེན་མ་ཡིན་པར་སྟོན་པ་མ་ཡིན་པས། རྣམ་འགྱུར་གསལ་བར་མ་བྱེད་ཅིག།
གསུམ་པ་གསུམ་པོ་ལས་གཞན་ལྟར་སྣང་ཕྱོགས་ཙམ་བཤད་པ་ནི། གལ་ཏེ་གཏན་
ཚིགས་ལྟར་སྣང་དེ་ལས་གཞན། །ཞེས་བཤད་མ་ཐག་པའི་འབྲས་རང་མ་དམིགས་པ་གསུམ་པོ་ལས་གཞན་པ། གཞན་གྱིས་བཏགས་པའི་རྟགས་དག་ནི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་གྱི་ལྟར་སྣང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྨྲས་ན། དེ་ཇི་3

ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ཇི་སྐད་བཤད་པ་ལྟར། ནས་དང་ས་ཆུ་ལུད་ཀྱི་ཚོགས་
པ་ཚང་བ་ལས། རང་འབྲས་ནས་ཀྱི་མྱུ་གུ་སྐྱེ་རུང་བར་དཔོག་པ་ལྟ་བུ་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་འཐད་པ་ཡིན་གྱི། རྒྱུ་མ་ཚོགས་པས་འབྲས་བུ་ནི་རྗེས་སུ་དཔོག་པར་གཞན་གྱིས་བཏགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་རྟགས་ཡང་དག་མིན་ཏེ། ཁྱབ་པ་འཁྲུལ་བས་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་པའི་ནུས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། དེ་དག་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་ན། གང་ཡིན་ཞེ་ན། ལྷག་ལྡན་གྱི་རྟགས་
ཡིན་ནོ་ཞེས་པའམ། ཡང་ན་ལྷག་ལྡན་ཡིན་པས་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་པའི་ནུས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱའོ། །ཁ་ཅིག་ལྷག་ལྡན་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་མ་ཚང་བ་ལས་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པའི་ནུས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༩༧ ཕྲེང་། ༡༢
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༩༠༩ ཕྲེང་། ༣
3 ཞོལ། ཤོག ༤༦ ན ༡ གཙང་། ཤོག ༣༨ ན ༣ དེ་དག་ཇི་ལྟ་ཞེ་ན།

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 65

ཞེས་སྨྲ་བས་ནི་དམ་བཅའ་ཚད་མས་བསལ་ན། དེ་སྒྲུབ་ཕྱིར་བཀོད་པའི་རྟགས་ལྷག་ལྡན་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་སྨྲས་པ་ཡིན་ནོ། །རང་འགྲེལ་དུ་མ་ཚོགས་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་ནུས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་པ་ནི། ཁོ་བོས་བཤད་པ་དང་མཐུན་ནོ། །གཞན་གྱིས་བཏགས་པའི་རྒྱུ་མ་ཚོགས་པ་ལས་འབྲས་བུ་དཔོག་པའི་ལྷག་ལྡན་དེ་ཡང་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དེ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་གཞི་དཔེར་བརྗོད་པ་ནི། སྤྱོད་པ་པ་སོགས་གང་དག།ལུས་རྒྱས། དབང་པོ་དངས། བློ་གསལ་བ་ཙམ་ལས། འབྲས་བུ་འདོད་ཆགས་རྗེས་སུ་དཔོག་པ་བཞིན་ནོ། །དེར་མ་ཟད་གཞན་དག་གིས་བཏགས་པའི་འབྲས་བུའི་རྟགས་དག་ཀྱང་འཁྲུལ་བ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར། འབྲས་བུའི་སྤྱི་ཆོས་ཅན་ལ་མཐོང་ཞིང༌། རྟགས་དེ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་གཏན་ཚིགས་དེ་རྒྱུའི་ཁྱད་པར་དཔོག་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཏུ་གཞན་གྱིས་ཤེས་ཤིང་འདོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ཀྱང་ཚད་མའམ་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་ཡིན་ཏེ། ལྷག་ལྡན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། སྤྱོད་པ་པ་གང་དག་ཚིག་སྨྲ་བ་ལས། སྨྲ་བ་པོའ་སྐྱེས་བུ་ཕ་རོལ་པོ་ཆགས་ཅན་དང་ཞེ་སྡང་ཅན་ལ་སོགས་ ིཔར་དཔོག་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུའི་རྟགས་དེ་ཁྱབ་པ་འཁྲུལ་བར་མ་ཟད། རྟགས་དེ་ཉིད། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་ལྡོག་ཁྱབ་མ་འཁྲུལ་བར་སྒྲུབ་པའང་མི་འཐད་དེ། ཚིག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ལྡོག་ཁྱབ་

1

འཁྲུལ་བ་མེད་པ་མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་ལ་མ་མཐོང་ཡང་དེ་ལ་འཇུག་པའི་འཁྲུལ་བ་སྲིད་པ་ཅན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ཕྲུ་བའི་འབྲས་ལྷག་མ་ནི་ཚོས་པ་ཡིན་ཏེ། ཚོས་པའི་འབྲས་འབྲུ་གཅིག་པོ་དེ་དག་ཕྲུ་བ་གཅིག་གི་ནང་དུ་ཆུད་པར་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་བཞིན་ནོ། །འོ་ན་ཁྱོད་ཀྱིས། ལྷག་མ་དང་ལྡན་ནུས་མེད་ཕྱིར། །ཞེས་སྨྲས་ན། ལྷག་ལྡན་གྱི་རྟགས་ཀྱི་དོན་ཅི་ཞེ་ན། རིགས་པ་ཅན་པ་གང་དག་རྒྱུ་ལས་འབྲས་བུ་དཔོག་པ་སྔ་མ་དང་ལྡན་པ་དང༌། འབྲས་བུ་ལས་རྒྱུ་དཔོག་པ་ལྷག་མ་དང་ལྡན་པའོ། །ཞེས་ལྷག་ལྡན་གྱི་དོན་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་བསལ་ནས་རང་ལུགས་ཀྱི་ལྷག་ལྡན་གྱི་མཚན་ཉིད་བསྟན་པ་ནི། གཞན་དག་གིས་རྟགས་གང་ཞིག་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་ལྡོག་ཁྱབ་གྲུབ་པའོ། །ཞེས་རབ་ཏུ་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་རྟགས་དག་ 1 ཞོལ། ཤོག ༤༦ བ ༣ དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་འཁྲུལ་པ་མེད་པ་མིན་པར་ཐལ།

66 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

སྨྲ་བ་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ལྷག་མ་དང་ལྡན་པའི་རྟགས་ཞེས་བརྗོད་རིགས་ཏེ། ཁྱོད་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་གང་ཞིག །ཁྱོད་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མཐོང་ཡང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལས་ལྡོག་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
བཞི་པ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། གཞུང་གི་བསྡུ་བ་བཤད་
པ་དང༌། གཞུང་དོན་བཤད་པ་དངོས་ལ་འཇུག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་གཞུང་འདི་དག་གི་དོན་ཚན་གསུམ་དུ་འདུས་པ་ཡིན་ཏེ། རྟགས་ཡང་དག་གི་ལྡོག་ཁྱབ་འགྲུབ་པ་ལ་རྟགས་ཆོས་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་ངེས་མི་དགོས་ཀྱི། རྟགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་ཆོག་གོ་ཞེས་སྨྲ་བ་འགོག་པ་དང༌། རྟགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་ཁྱབ་པ་ངེས་པ་རྟགས་ཆོས་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་ངེས་པ་ལ་རག་ལས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་བཤད་པ་དང༌། རྟགས་ཡང་དག་གི་རྟགས་ཆོས་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་དེ་ཉིད་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ནི་ཚུལ་གསུམ་ལའང༌།1

།ཞེས་སོགས་སོ། །གཉིས་པ་
ནི། དེ་ཕྱིར་དེ་ཙམ་དང་འབྲེལ་བའི།2

།ཞེས་སོགས་སོ།།
གསུམ་པ་ནི། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་དངོས་པོའམ། །ཞེས་པ་མན་ཆད་ནས། མི་དམིགས་པས་ནི་མི་འགྲུབ་བོ།3

།ཞེས་པའི་བར་རོ། །དེ་ཡང༌། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་དངོས་པོའམ།4

།ཞེས་
པ་ནས། འབྲས་བུ་ན་ཡང་ག་ལ་ངེས།5

།ཞེས་པའི་བར་གྱིས། རྟགས་ཆོས་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་
འབྲེལ་བ་དེ་ཡང༌། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཆོས་རྒྱུ་འབྲས་སུ་ངེས་བྱེད་དམ། རང་བཞིན་དང་རང་བཞིན་ཅན་དུ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མས་ངེས་པའི་སྒོ་ནས་འགྲུབ་དགོས་སོ་ཞེས་བསྟན་ནས། འོ་ན་རྒྱུ་འབྲས་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་དེ་ཡང་གང་ཡིན་ཞེས་པ་ལ། མེ་ཡི་འབྲས་བུ་དུ་བ་སྟེ།6

།ཞེས་སོགས་ཀྱིས་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༧༡ ཕྲེང་། ༣
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༨༡ ཕྲེང་། ༡༨
3 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༧༢ ཕྲེང་། ༡༢
4 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༧༢ ཕྲེང་། ༡༢
5 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༧༢ ཕྲེང་། ༡༧ 6 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༧༢ ཕྲེང་། ༡༨

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 67

འབྲས་རྟགས་ཀྱི་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་སྟོན་ལ། རྟགས་ཆོས་རང་བཞིན་དང་རང་བཞིན་ཅན་དུ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་དེ་ཡང་གང་ཞེས་པ་ལ། རང་བཞིན་ལ་ཡང་མེད་མི་འབྱུང༌། །ཞེས་པ་ནས། གཞན་ལའང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་འགྱུར།1

།ཞེས་པའི་བར་གྱིས་རང་བཞིན་
རྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་འཆད་ཅིང༌། དེས་ན་དངོས་པོའ་ཡུལ་ཅན་གྱི། ི 2

།ཞེས་པ་
ཤླཽ་ཀ་གཅིག་གིས་འབྲས་རང་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་བཤད་པ་དེ་དག་གི་མཇུག་བསྡུ་བར་བྱེད་དོ། །འཇུག་པ་བློ་སྔོན་ཅན་ཉིད་ཕྱིར།3

།ཞེས་པ་མན་ཆད་ཐམས་ཅད་ནི། མ་དམིགས་
པའི་རྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་བཤད་པ་འཕྲོས་དང་བཅས་པའོ།།
གཉིས་པ་གཞུང་དོན་བཤད་པ་དངོས་ལ་འཇུག་པ་ལ། ལྡོག་ཁྱབ་ངེས་པ་རྟགས་ཆོས་
མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་ངེས་པ་ལ་ལྟོས་མི་དགོས་པར་འདོད་པ་དགག་པ་དང༌། རྟགས་ཡང་དག་གི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་ཁྱབ་པ་ངེས་པ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་ངེས་པ་ལ་ལྟོས་དགོས་པར་སྒྲུབ་པ་དང༌། རྟགས་ཆོས་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། རྟགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་ཙམ་ལྡོག་ཁྱབ་ཀྱི་དོན་ཡིན་པ་སློབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པར་འདོད་པའི་རང་སྡེ་ལ་སློབ་དཔོན་གྱི་ལུང་འགལ་བསྟན་པ། དེ་ཉིད་ཀྱི་ལྡོག་ཁྱབ་ཀྱི་དོན་དུ་འདོད་པའི་རང་སྡེ་དང་གཞན་སྡེ་གཉིས་ཀ་ལ་ཐུན་མོང་དུ་མངོན་སུམ་གྱིས་གནོད་པ་བསྟན་པ། དེ་ལྟར་འདོད་པའི་གཞན་སྡེ་ལ་ཁས་བླངས་ནང་འགལ་གྱི་གནོད་པ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ། དེ་ཉིད་ལྡོག་ཁྱབ་ཀྱི་དོན་དུ་སློབ་དཔོན་མི་བཞེད་པར་བསྟན་པ་དང། བཞེད་ན་སློབ་དཔོན་རང་གི་ལུང་དང་འགལ་བ་བསྟན་པའོ།།
དང་པོ་ནི། གཏན་ཚིགས་ཞེས་སོགས་ཏེ། དེ་ཡང་དབང་ཕྱུག་སྡེ་ལ་སོགས་པའི་སློབ་
དཔོན་གྱི་སློབ་མ་ཁ་ཅིག །རྟགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཙམ་རྟགས་ཀྱི་ལྡོག་ཁྱབ་ཀྱི་དོན་ཡིན་པར་འདོད་ཅིང༌། བྱེ་བྲག་པ་དང༌། གྲངས་ཅན་ལ་སོགས་པའི་ཕྱི་རོལ་པ་དག་ཀྱང་དེ་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༧༣ ཕྲེང་། ༧
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༨༧ ཕྲེང་། ༦
3 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༨༧ ཕྲེང་། ༨

68 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

ལྟར་འདོད་དོ། །དེའི་བསམ་པ་ཡང་འདི་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་རྟགས་ཀྱི་ལྡོག་ཁྱབ་ངེས་པ་ལ་རྟགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པར་ངེས་དགོས་ན། དགག་གཞི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མཐའ་དག་ལ་རྟགས་དེ་ཡོད་ན་སྣང་རུང་ཡིན་པ་ལ་ཡོད་པར་མ་དམིགས་པའི་སྒོ་ནས། མི་མཐུན་ཕྱོགས་མཐའ་དག་ལ་རྟགས་དེ་མེད་པར་ངེས་དགོས་པས། རྟགས་ཀྱི་ལྡོག་གཞི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མཐའ་དག་སྐབས་ཀྱི་ཕྱི་རྒོལ་གྱིས་ངེས་དགོས་ནའང༌། དེ་མཐའ་དག་སྐབས་ཀྱི་ཕྱི་རྒོལ་ལ་སྣང་རུང་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་བུའི་ལྡོག་ཁྱབ་ངེས་ཚུལ་དགོས་ན་ཧ་ཅང་ཐལ་ལོ། །དེ་བས་ན་རྟགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལས་ལྡོག་པའི་ཁྱབ་པ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །རང་ལུགས་རྟགས་ཀྱི་ལྡོག་ཁྱབ་ངེས་པ་འབྲེལ་བ་ལ་ལྟོས་དགོས་པའི་དོན་ཡང་འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ། བྱས་པ་མི་རྟག་པ་ལ་འབྲེལ་བའི་དོན་ལྡོག་ནི། བྱས་མི་རྟག་ཐ་དད་མི་རྟག་པ་བཀག་ན་བྱས་པ་ཁེགས་པ་ཡིན་ལ། བྱས་མི་རྟག་ཐ་དད་དུ་བྱས་མི་རྟག་གི་དོན་སྤྱི་སོ་སོར་ཤར་བའི་རྟོག་པ་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་ཤུགས་ལ་འགྲུབ་ཅིང༌། མི་རྟག་པ་བཀག་ན་བྱས་པ་ཁེགས་པ་ནི། རྟག་པ་ཆོས་ཅན། བྱས་པས་སྟོང་སྟེ། རིམ་དང་ཅིག་ཅར་གྱི་དོན་བྱེད་པས་སྟོང་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་གནོད་པ་ཅན་གྱི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་ཚད་མས་ངེས་པར་བྱེད་དོ།།
དེ་ལྟ་བུའི་ཚད་མ་དང༌། གཞི་བྱས་པ་ངེས་པའི་ཚད་མ་དང༌། རྟག་མི་རྟག་དངོས་འགལ་
དུ་ངེས་པའི་ཚད་མ་གསུམ་གྱིས་བྱས་པས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྗེས་ཁྱབ་ངེས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཞིང༌། རྟག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་ངེས་པའི་གནོད་པ་ཅན་གྱི་ཚད་མ་དེས་མི་རྟག་པ་བཀག་ན་བྱས་པ་ཁེགས་པར་ངེས་པའི་སྒོ་ནས་བྱས་པ་རྟག་པ་ལ་མེད་པ་ཁོ་ནར་ངེས་པ་ཡིན་ལ། བྱས་པས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ལྡོག་ཁྱབ་ཀྱི་མཚན་གཞི་ནི་བྱས་པ་ཉིད་ཡིན་ཞིང༌། དེ་ཉིད་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་ཁོ་ནར་ངེས་པ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ལྡོག་ཁྱབ་ཀྱི་དོན་ཡིན་ལ། དེ་ངེས་པ་ལ་བྱས་པ་མི་རྟག་པ་བཀག་ན་ཁེགས་པ་ངེས་དགོས་ཤིང༌། བྱས་མི་རྟག་ཐ་དད་མི་རྟག་པ་བཀག་ན་བྱས་པ་ཁེགས་པ་བྱས་མི་རྟག་གི་འབྲེལ་བའི་དོན་ལྡོག་ཡིན་པས། དེའི་ཕྱིར་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་ཁྱབ་པ་ངེས་པ་འབྲེལ་བ་ངེས་པ་ལ་ལྟོས་ཞེས་བྱའི། འབྲེལ་བ་དང་ཁྱབ་པ་དོན་གཅིག་མིན་པས། རྟག་པ་ལ་མ་བྱས་

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 69

པས་ཁྱབ་པ་བྱས་པས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ལྡོག་ཁྱབ་ཡིན་པ་སོགས་སུ་མི་བཟུང་ལ། ཚུལ་གསུམ་པོའ་རྣམ་པར་བཞག་པ་གཞན་དག་ནི་ཚད་མ་ཡིད་ཀྱི་མུན་སེལ་དུ་ཁོ་བོས་བཤད་ཟིན་ཏོ།། ིད་ནི་ཚིག་གི་དོན་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་ཆོས་ཅན། ལྡོག་ཁྱབ་ངེས་པ་
འབྲེལ་བ་ངེས་པ་ལ་ལྟོས་དགོས་པར་བཞེད་རིགས་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱིས་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ནི་ཚུལ་གསུམ་པོ་སོ་སོའ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་ངེས་པ་བརྗོད་པར་མཛད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡིས་ཚུལ་གསུམ་ ིསོ་སོའ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་ངེས་པ་བརྗོད་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། བྱས་པས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་ ིཔ་ལྟ་བུ་མ་གྲུབ་པ་དང༌། ལྡོག་དོན་འགལ་བ་ཕྱོགས་མཐུན་དང་བཅས་པ་དང༌། འཁྲུལ་བ་ཅན་མ་ངེས་པའི་རྟགས་ཡིན་པ་གཅད་པའི་ཕྱིར་དུ་དེ་དག་གི་གཉེན་པོར་ནི་ངེས་པ་དེ་དག་སྨོས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་དག་མ་གྲུབ་པ་ལ་སོགས་པའི་རྟགས་རྣམས་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་གཅད་པའི་ཕྱིར་སྨོས་ཞེས་འཆད་མོད་ཀྱི་དེ་དག་གིས་ནི། བྱས་པ་མཚན་གཞི། སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ལྡོག་ཁྱབ་ཡིན་པར་མཚོན། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་ཁོ་ནར་ངེས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཞེས་བཀོད་པ་ན། ངེས་པའི་ཚིག་དེས། བྱས་པ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པར་མ་ངེས་པ་གཅོད་དམ། མཉན་བྱ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པར་ངེས་པ་གཅོད། རྣམ་པར་མ་བརྟགས་པར་ཟད་དོ།།གཉིས་པ་དེ་ལྟར་བཞེད་ན་སློབ་དཔོན་རང་གི་ལུང་དང་འགལ་བ་བསྟན་པ་ལ། ལུང་
འགལ་བསྟན་པ་དྲུག་ལས། དང་པོ་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། འཁྲུལ་པ་ཅན། མ་ངེས་པའི་རྟགས་ཀྱི་གཉེན་པོར་ནི། མི་མཐུན་པའི་ཆོས་བརྗོད་པའི་སྒྲུབ་ངག་སྨོས་དགོས་པར་རིགས་སྒོ་ལས་བཤད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྟགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་ཙམ་གྱིས་ལྡོག་ཁྱབ་ངེས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རྟགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཙམ་དེ་གོ་བར་བྱེད་པའི་འབྲས་བུ་ཅན་ཡིན་པས་དོན་མེད་པའི་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཆོས་མི་མཐུན་སྦྱོར་གྱི་སྒྲུབ་ངག་དེ་མ་སྨོས་ཀྱང༌། རྟགས་རང་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མཐོང་བ་མེད་པ་ཙམ་གྱིས་མ་མཐོང་བ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རྟགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མཐོང་བ་མེད་པ་དེ་ཉིད་སྒྲུབ་ངག་གིས་བརྗོད་པའི་སྒོ་ནས། རྟགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། རྟགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མཐོང་བ་མེད་ཅེས་བྱ་བའི་ཚིག་གིས་ཀྱང་དེ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་

70 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

མེད་པ་ཁོ་ནར་ངེས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེས་རྟགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པའི་རིགས་པ་གང་ཡང་མ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ཁྱོད་ལྟར་ན། ཇི་ལྟར་ཆོས་མི་མཐུན་སྦྱོར་གྱི་སྒྲུབ་ངག་ལས་རྟགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་ངེས་ཀྱི་ལྡོག་ཁྱབ་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། གང་རྟག་པ་དེ་མ་བྱས་པས་ཁྱབ། དཔེར་ན་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་བཞིན། སྒྲ་ནི་བྱས་ཞེས་པའི་ཆོས་མི་མཐུན་སྦྱོར་གྱི་ངག་དེ་ཉིད་བརྗོད་པ་དེའི་ཚེ། བྱས་པ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་ཁོ་ན་ཞེས་བྱ་བར་རྟོགས་པར་བྱེད་ནུས་ཏེ། བྱས་པ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་ཁོ་ནའི་རིགས་པ་བྱས་མི་རྟག་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་དེ་བརྗོད་པས་ནའོ།།
ལུང་འགལ་གཉིས་པ་བསྟན་པ་ནི། གལ་ཏེ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བས་ལྡོག་ཁྱབ་
འགྲུབ་པར་འགྱུར་ན། ཞེས་སླར་ཡང་ཕྱོགས་སྔ་ཕྱིར་དྲངས་ནས། ཤིང་ཕུང་འདི་ལས་སྐྱེས་པའི་ཤིང་ཏོག་ལྷག་མ་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན། རོ་མངར་དང་ལྡན་ཏེ། ཟོས་པའི་ཤིང་ཏོག་རོ་མངར་ཅན་འདི་དང་ཤིང་ཕུང་གཅིག་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་འདི་ཅི་སྟེ་ཁྱབ་པ་འཁྲུལ་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཙམ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཉིད་སློབ་དཔོན་གྱིས་ལྷག་ལྡན་དུ་བཤད་པ་དང་ནང་འགལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཇི་ལྟར་བཤད་ན། ཀུན་ལས་བཏུས་སུ། རིགས་པ་ཅན་གྱི་ལྷག་ལྡན་འགོག་པའི་སྐབས་སུ། གཟུགས་ལ་སོགས་པས་མཚུངས་པས་རོ་ལ་སོགས་པ་གདོན་མི་ཟ་བར་མཚུངས་པར་འགྱུར་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པས་སོ།།1 ལུང་འགལ་གསུམ་པ་ནི། རྟགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཡིན་པ་ཙམ་གྱིས།
གཞན་དག་ལྡོག་པ་ཅན་དུ་འདོད་པའམ། ལྡོག་ཁྱབ་འབའ་ཞིག་པ་ཅན་གྱི་རྟགས་སུ་འདོད་པས་ལྡོག་པ་ཅན། ཞེས་ཐ་སྙད་བཏགས་པ་སྲོག་སོགས་ཡང་ཆོས་ཅན། གསོན་ལུས་བདག་བཅས་སུ་སྒྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་གང་ཞིག །མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སློབ་དཔོན་གྱིས་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དགུའི་རབ་དབྱེ་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་ལྡོག་ཁྱབ་འཁྲུལ་བར་བཤད་པ་དང་ནང་འགལ་ལོ།།
ལུང་འགལ་བཞི་པ་ནི། སློབ་དཔོན་གྱིས། ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ནི། རྒོལ་བ་དང་ཕྱིར་རྒོལ་བ་
1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༢༩༧ ཕྲེང་། ༡༢

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 71

གཉིས་ཀ་ལ་ངེས་པར་གཟུང་ངོ༌། །དེ་བཞིན་དུ་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་དག་ལ་ཡང་ཅི་རིགས་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ།1

།ཞེས་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པ་དང་
ལྡོག་ཁྱབ་དཔེ་དོན་དུ་སྦྱར་ནས་ལྡོག་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ། ལྡོག་ཁྱབ་ཀྱི་སྐྱོན་དུ་བཤད་པའང་བརྗོད་བྱ་མིན་པའམ་མི་རིགས་པར་ཐལ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ཡང་དེ་ལ་མ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་ལྡོག་ཁྱབ་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཅི་རིགས་པ་ཞེས་སྨོས་པའི་དོན་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱོན་ཡིན་ཀྱང༌། ལྡོག་ཁྱབ་ཀྱི་སྐྱོན་མ་ཡིན་པར་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། སློབ་དཔོན་གྱིས་གང་ཞིག །གཉིས་ཀ་ལ་ངེས་པའི་ཚུལ་གསུམ་དང་མ་གྲུབ་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་བརྗོད་པ་དེ་ཁོ་ན་སྒྲུབ་པའམ་སུན་འབྱིན་པ་ཡིན་གྱི། གང་ཡང་རུང་བ་ལ་མ་གྲུབ་པ་དང། ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་བརྗོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཡང་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ལ་ལྟོས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ།2

།ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་
བས་སོ། །འོ་ན་ཅི་རིགས་པའི་དོན་ཅི་ཞེ་ན། སྒྲུབ་རྟགས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་སྔ་རྒོལ་ཕྱི་རྒོལ་གཉིས་ཀ་ལ་མ་གྲུབ་པ་དང༌། གང་རུང་ལ་མ་གྲུབ་པ་དང༌། ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་དང༌། ཆོས་ཅན་མེད་པ་བཞི་ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱོན་ཡིན་པ་དང༌། ལྡོག་ཁྱབ་སྔ་རྒོལ་ཕྱི་རྒོལ་གཉིས་ལ་མ་གྲུབ། གང་རུང་ལ་མ་གྲུབ། ཐེ་ཚོམ་ཟ་ནས་མ་གྲུབ། མི་མཐུན་དཔེ་གཞི་མ་གྲུབ་པ་བཞི་ཅི་རིགས་པར་དཔེ་དོན་དུ་སྦྱར་ཏེ། སྔ་མ་གསུམ་དཔེ་དོན་དུ་སྦྱར་ཞིང་ཕྱི་མ་ནི་མི་སྦྱར། ཞེས་པའི་དོན་ཏེ། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང༌། སྒྲུབ་རྟགས་ལ་ཆོས་ཅན་གཞི་མ་གྲུབ་པ་ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱོན་ཡིན་ཞིང༌། མི་མཐུན་དཔེ་གཞི་མ་གྲུབ་པས་ལྡོག་ཁྱབ་གྲུབ་པ་ལ་མི་གནོད་པའི་ཕྱིར་རོ།།
ལུང་འགལ་ལྔ་པ་ནི། ཁྱད་པར་མཉན་བྱ་དེ་སྒྲ་ལ་རྟག་པ་རྣམ་པར་གཅོད་པ་དང༌། མི་
རྟག་པ་རྣམ་པར་གཅོད་པ་གཉིས་ཀའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བར་ཐལ། ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་ཅིང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སློབ་དཔོན་གྱིས་མཉན་པར་བྱ་བ་ཉིད་ནི་ཅི་ལྟར་ཡང་རྣམ་པར་གཅོད་པའི་གཏན་ཚིགས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།3

ཞེས་གསུངས་པ་དང་ནང་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༩༡༦ ཕྲེང་། ༡ ནང་དུ་གསལ།
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༡༡༡༦ ཕྲེང་། ༡
3 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༩༡༦ ཕྲེང་། ༡༡

72 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

འགལ་ལོ། །གལ་ཏེ་མཉན་བྱ་སྒྲ་ལ་རྟག་པ་སྒྲུབ་པ་དང༌། མི་རྟག་པ་སྒྲུབ་པ་གཉིས་ཀའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་ཙམ་ཡིན་ཀྱང། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་རྟག་མི་རྟག་དངོས་འགལ་དུ་ངེས་པའི་ཚད་མ་གཞན་གྱིས་གནོད་པས་སོ། །ཞེ་ན།
ད་ནི་རྩ་བའི་གྲུབ་མཐའ་དོར་ནས། རྟགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་ཙམ་གྱིས་དེ་ལ་
མེད་པའི་ལྡོག་ཁྱབ་འགྲུབ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མཉན་བྱ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཙམ་ཡིན་ཀྱང༌། ལྡོག་ཁྱབ་འགྲུབ་པ་ལ་ཚད་མས་གནོད་པས་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་ནི་རྟགས་གཞན་ལ་ཡང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བས་ལྡོག་ཁྱབ་ངེས་པ་ལ་ཚད་མ་གཞན་གྱིས་གནོད་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་གཅིག་ལ་གནོད་ན། དེའི་རིགས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཡིད་བརྟན་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།
ལུང་འགལ་དྲུག་པ་བསྟན་པ་ནི། བྱེ་བྲག་པ་དག་རླུང་གི་རྫས་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་དུ་རྩྭ་དང་ཤིང་
མེད་པའི་མྱ་ངམ་གྱི་ཐང་ན་ཆོས་ཅན། རླུང་གི་རྫས་ཡོད་དེ། གྲང་མིན་དྲོ་མིན་གྱི་རེག་བྱ་བཏང་སྙོམས་པ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ཡང། དེ་འདྲའི་རེག་བྱ་དེ་ཡོན་ཏན་ཡིན་པས་རྫས་འགའ་ཞིག་ལ་བརྟེན་དགོས་ཤིང༌། རྫས་གཞན་ལ་མི་བརྟེན་པར་མཐའ་གཞན་འགོག་པའི་རིགས་བས་བསྒྲུབས་ནས་རླུང་གི་རྫས་ལ་བརྟེན་པར་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ལ། རྫས་གཞན་ལ་མི་བརྟེན་པར་སྒྲུབ་པའི་ཚེ། ས་ཆུ་མེ་གསུམ་གྱི་རྫས་ལ་མི་བརྟེན་པར་རིགས་པ་གང་གིས་སྒྲུབ་ན། བྱེ་བྲག་པའི་ལུགས་ཀྱིས། ས་ཆུ་མེ་གསུམ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པས་ས་ཆུ་མེ་གསུམ་ཐམས་ཅད་ལ་མཐོང་བའི་རྫས་ཞེས་ཟེར་ལ། དེས་ན་མཐོང་བའི་རྫས་ལ་ཆོས་ཅན། གྲང་མིན་དྲོ་མིན་གྱི་རེག་བྱ་བཏང་སྙོམས་པ་མེད་དེ། མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་རོ། །ད་ལྟར་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་རེག་བྱ་བཏང་སྙོམས་པ་མཐོང་བའི་རྫས་ལ་མི་ལྡན་པར་སྒྲུབ་པ་དེ་ཁྱབ་པ་འཁྲུལ་པ་མེད་པ་ཅན་དུ་ཐལ། རྟགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སློབ་དཔོན་གྱིས་མ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་ལྡོག་པ་དག་ལ་འགོག་པར་བྱེད་ན་དེ་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ་
1

ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ།།
1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༡༠༡ ཤོག ༡༠༤༦ ཕྲེང་། ༤

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 73

དེ་ཡང་1

རྣམ་ངེས་སུ་དྲངས་པའི་མ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་མི་སྣང་བ་དག་ལ་འགོག་པར་བྱེད་
ན། དེ་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། ཁྱད་པར་མེད་དེ། འདི་ལྟར་མ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་མཐོང་བའི་རྫས་སུ་ཁས་བླངས་པའི་ས་ཆུ་མེ་གསུམ་ཐམས་ཅད་ལ་རེག་བྱ་བཏང་སྙོམས་པ་འགོག་པ་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མཐོང་བའི་རྫས་ས་ཆུ་མེ་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་རེག་བྱ་བཏང་སྙོམས་པ་ཡོད་ཀྱང་སྐབས་ཀྱི་ཕྱི་རྒོལ་ལ་སྣང་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་དང༌། ཡོད་ཀྱང་སྣང་མི་རུང་དག་ལ་མ་མཐོང་བས་མེད་པ་གོ་བར་བྱེད་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ཉིད་གཉིས་ཀའི་དོན་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་མཐོང་བ་དག་ལ་འགོག་པར་བྱེད་ན། ཞེས་པའི་མཐོང་བ་ནི། བྱེ་བྲག་པས་མཐོང་བའི་རྫས་སུ་ཁས་བླངས་པའི་ས་ཆུ་མེ་གསུམ་ཐམས་ཅད་ལ་ཞེས་པ་ཡིན་གྱི། སྐབས་ཀྱི་ཕྱི་རྒོལ་གྱིས་མཐོང་བ་དག་ལ་ཞེས་པ་མིན་ལ། མི་སྣང་བ་དག་ལ་ཞེས་པ་ནི་སྐབས་ཀྱི་ཕྱི་རྒོལ་ལ་སྣང་མི་རུང་དག་ལ། ཞེས་པ་ཡིན་པ་ལ། དེ་འདྲའི་དོན་མ་གོ་བར། ལུང་དེ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ཐ་དད་དུ་བཟུང་ནས་སྐབས་འདིར། མི་སྣང་བ་དག་ལ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ལུང་འདྲེན་པ་རྣམ་འགྲེལ་ངེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་མ་གོ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་བས་ནི། རང་ཉིད་ཀྱིས་ལུང་གཉིས་ཀའི་དོན་ཅི་ཡིན་གཏོལ་མ་བྱུང་བ་གསལ་བར་བྱས་པ་ཡིན་ལ། ཕལ་ཆེ་བས་ཕྱོགས་སྔ་མའི་དོན་འདི་ཙམ་གོ་བའང་མི་སྣང་ངོ༌།།
གཉིས་པ་དེ་ཉིད་ལྡོག་ཁྱབ་ཀྱི་དོན་དུ་འདོད་པའི་རང་སྡེ་དང་གཞན་སྡེ་གཉིས་ཀ་ལ་ཐུན་
མོང་དུ་མངོན་སུམ་གྱིས་གནོད་པ་བསྟན་པ་ནི། སྐྱུ་རུ་ར་དེ་ལ་གཅིག་སྨིན་པ་དང་རོ་ནུས་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་མཐོང་བ་ན། དེ་དང་སྐྱུ་རུ་ར་ཡིན་པར་མཚུངས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱུ་རུ་ར་གཞན་འགའ་ཞིག་ལའང་སྨིན་པ་དང་རོ་ནུས་ཁྱད་པར་ཅན་དེ་ཡོད་པར་དཔོག་རིགས་པར་ཐལ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་ཅིང༌། རྟགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་ཙམ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་པ་ཡང་འཐད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་ལ་སོགས་པའི་ཁྱད་པར་བས་རྫས་སྐྱུ་རུ་ར་ལ། རོ་དང་ནུས་པ་ཐ་དད་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་མངོན་སུམ་ལ་སྣང་བའི་ཕྱིར། འདི་དང༌། ཅི་སྟེ་ལྷག་ལྡན་འཁྲུལ་ཅན་ཡིན། །ཞེས་པ་ལ་རིགས་པ་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། དེར་ནི་ཤིང་ཕུང་དེ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཤིང་ཏོག་ལྷག་མ་ 1 ཞོལ། ཤོག ༤༦ བ ༣ གཙང་། ཤོག ༣༨ བ ༤ དེ་དང་རྣམ་ངེས་སུ་

74 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན་བཟུང་བས། རྩོད་གཞི་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པ་གང་ཡང་བསྟན་པ་མེད་ཅིང༌། རྩོད་གཞི་མ་ངེས་པ་འཕངས་ན་རིགས་པའི་ཚུལ་ལས་འདས་ལ་འདིར་ནི་རྩོད་གཞི་དང་སྐྱུ་རུ་ར་ཡིན་པར་མཚུངས་ན། རོ་ནུས་ཁྱད་པར་ཅན་ཡིན་པར་མཚུངས་པས་ཁྱབ་པ་ལ། དེ་དང་སྐྱུ་རུ་ར་ཡིན་པར་མཚུངས་ཀྱང༌། སྨིན་པ་དང་རོ་ནུས་ཁྱད་པར་ཅན་མ་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་བསལ་བ་བསྟན་པ་ཡོད་པས་ཤིན་ཏུ་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་ཆེན་པོ་ཡོད་དོ།།
བཞི་པ་དེ་ལྟར་འདོད་པའི་གཞན་སྡེ་ལ་ཁས་བླངས་ནང་འགལ་གྱི་གནོད་པ་བསྟན་པ་ནི་
གཏན་ཚིགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་དམིགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཁོ་ན་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པར་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན་ནམ། ཅི་སྟེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གསོན་ལུས་ལ། བདག་དང་ས་ལ་ཤེས་པ་ཡོད་པ་དང་སོགས་པས་རྒྱུ་འོ་མ་ལ་ཞོ་མ་དམིགས་ཀྱང་དེ་དག་མེད་པར་སྒྲུབ་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་བྱེ་བྲག་པ་གསོན་ལུས་ལ་བདག་མ་མཐོང་ཡང་ཡོད་པར་འདོད་ཅིང། སྲོག་ལྡན་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་གྲུབ་པར་འདོད་པ་དང༌། རྒྱང་པན1

།

འབྱུང་བ་བཞི་ལ་ཤེས་པ་མ་མཐོང་ཡང་ཡོད་པར་འདོད་ཅིང༌། ཚིག་སྨྲ་བས། སྐྱེས་བུ་ཕ་རོལ་པོ་ཀུན་མཁྱེན་མིན་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བས་དེ་ལ་མེད་པར་གྲུབ་པར་འདོད་པ་དང༌། གྲངས་ཅན་འོ་མ་ལ་ཞོ་མ་མཐོང་ཡང་ཡོད་པར་འདོད་པ་དང༌། འདུས་བསགས་མིག་སོགས་བདག་དོན་བྱེད་པར་སྒྲུབ་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བས་དེ་ལ་མེད་པ་གྲུབ་པར་འདོད་པ་རྣམས་ནང་འགལ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ།།
གཉིས་པ་རྟགས་ཡང་དག་གི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་ཁྱབ་པ་ངེས་པ་རྟགས་ཆོས་མེད་ན་མི་
འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་ངེས་པ་ལ་ལྟོས་པར་སྒྲུབ་པ་ལ། སྒྲུབ་རྟགས་གཉིས་ཀྱི་ཁྱབ་པ་ངེས་པ་འབྲེལ་བ་ངེས་པ་ལ་ལྟོས་པར་སྒྲུབ། ལྡོག་ཁྱབ་ངེས་པ་རྟགས་2

ཆོས་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་ངེས་
པ་ལ་ལྟོས་དགོས་པ་མི་འཐད་པའི་རྩོད་པ་སྤང༌། སྒྲུབ་རྟགས་ཀྱི་ཁྱབ་པ་ངེས་པ་འབྲེལ་བ་ངེས་པ་ལ་རག་ལས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དགག་རྟགས་ཀྱི་ཁྱབ་བའང་འབྲེལ་བ་ལ་ལྟོས་པར་བསྟན་པའོ།།

1 ཞོལ། ཤོག ༥༢ ན ༥ རྒྱང་པན་ནི།
2 ཞོལ། ཤོག ༥༢ བ ༢ ལྡོག་ཁྱབ་ངེས་པ་རྟགས་མེད་ན་མི་འབྱུང་

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 75

དང་པོ་ནི། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་ཙམ་གྱིས་ལྡོག་ཁྱབ་ངེས་པ་མི་འཐད་པ་དེའི་
ཕྱིར། རྟགས་དེ་ཡོད་པ་ཙམ་དང་རང་ཆས་སུ་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལོག་པའི་སྟོབས་ཉིད་ཀྱིས་རྟགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ལྡོག་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། རང་བཞིན་1

རང་བཞིན་ཅན་ལ་འཁྲུལ་བ་
མེད་པའི་ཕྱིར། འམ་ཞེས་པ་འོག་མ་བསྡུ་བའི་ཚིག་གོ །དེ་བཞིན་དུ་རྒྱུ་ལོག་པ་ཡིས་ནི་འབྲས་བུ་ལྡོག་པར་འགྱུར་ཏེ། འབྲས་བུ་རྒྱུ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་འཁྲུལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། མདོར་ན། འབྲས་རང་གི་ལྡོག་འབྲེལ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱུ་འབྲས་དང་རང་བཞིན་དང་རང་བཞིན་ཅན་དག་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་མི་འཁྲུལ་བའི་འབྲེལ་བ་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ། །དེ་ལྟར་འབྲས་རང་གི་རྟགས་ཆོས་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་ངེས་པར་བསྟན་ནས། དེ་འདྲའི་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་ཁྱབ་པའང་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྒྲུབ་པ་ནི། འབྲས་རང་གི་རྟགས་ཆོས་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པ་དེ་ལྟ་མིན་ན་འབྲེལ་མེད་ཐ་དད་དུ་འགྱུར་བས། ཅིག་
ཆོས་2
ལོག་པས་ཇི་ལྟར་གཞན་ནི་རྟགས་ལྡོག་པར་འགྱུར་བ་མི་འཐད་པར་འགྱུར་ཏེ། མི་དེ་ལ་རྟ་མི་བདོག་ཅེས་ཏེ། དེ་ཙམ་གྱིས་དེ་ལ་ཕྱུགས་ཀྱང་འདོག་པ་མིན་ནམ་ཅི་སྟེ་མེད་པས་མ་ཁྱབ་པ་བཞིན༌ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྟགས་གཅིག་གཅིག་ཉེ་བའི་ཕྱིར། ཇི་ལྟར་གཞན་ཆོས་ནི་ཉེ་བར་འགྱུར་ཏེ། རྟགས་ལ་ཆོས་ཀྱིས་ཁྱབ་པ་ངེས་པ་མི་འཐད་བར་འགྱུར་ཏེ། འབྲེལ་མེད་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། མི་དེ་ལ་ཕྱུགས་ནི་བདོག་ཅེས་ཏེ། དེ་ཙམ་གྱིས་དེ་བཞིན་རྟ་ཡང་བདོག་གམ་ཅི་སྟེ་ཡོད་པས་མ་ཁྱབ་པ་བཞིན་ནོ།།
གཉིས་པ་ལྡོག་ཁྱབ་ངེས་པ་རྟགས་ཆོས་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་ངེས་པ་ལ་ལྟོས་
དགོས་པ་མི་འཐད་པའི་རྩོད་པ་སྤང་བ་ལ། རྩོད་པ་དང༌། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་རྟགས་ཀྱི་ལྡོག་ཁྱབ་ངེས་པ་ལ་རྟགས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མཐའ་དག་ལ་མེད་པར་ངེས་དགོས་ན། རྟགས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མཐའ་དག་ལ་ཡོད་ན་སྣང་དུ་རུང་བ་ལ། མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་རྟགས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མཐའ་དག་ལ་མེད་པར་ངེས་པར་བྱེད་དགོས་ལ།
1 ཞོལ། ཤོག ༥༢ བ ༣ རང་བཞིན་དང་རང་བཞིན་ཅན་ལ་
2 ཞོལ། ཤོག ༥༢ བ ༦ ཅིག་ཤོས་ལོག་པས་ཇི་ལྟར་

76 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

དེ་ལྟ་ན་སྐབས་ཀྱི་ཕྱི་རྒོལ་གྱིས་རྟགས་ཀྱི་ལྡོག་ཁྱབ་ངེས་པ་ལ་སྐབས་ཀྱི་ཕྱི་རྒོལ་གྱིས་རྟགས་དེ་ཉིད་གང་ལས་ལྡོག་པའི་གཞི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མཐའ་དག་ངེས་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེ་ན།གཉིས་པ་ལན་ལ། དངོས་དང༌། དེ་ལས་འཕྲོས་པའི་དོན་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྟགས་ཆོས་
འབྲེལ་བའི་དབང་གིས་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་ཁྱབ་པ་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། འབྲས་རང་གཉིས་པོ་འདི་ལ་ལྡོག་ཁྱབ་འགྲུབ་པ་ལ། རྟགས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཆོས་མི་མཐུན་དཔེ་མཐའ་དག་ལ་མེད་པར་ངེས་དགོས་ཀྱང༌། ངེས་པར་རྟགས་ཀྱི་ལྡོག་གཞི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མཐའ་དག་ངེས་པ་ལ་ལྟོས་དགོས་པར་མི་འདོད་དེ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་མཐའ་དག་མ་ངེས་ཀྱང༌། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དེ་དག་མེད་ནའང་རྟགས་དེ་མེད་ཅེས་པའི་འབྲེལ་བ་དཔེ་ལ་བསྟན་ཅིང༌། སྒྲུབ་ངག་གིས་བརྗོད་པ་ལས་ཀྱང་རྟགས་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དེ་ངེས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྟགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མཐའ་དག་ལ་མེད་ངེས་ཀྱི་ལྡོག་ཁྱབ་དེ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། གང་དག་གཞུང་འདི་འབྲས་རང་གི་རྟགས་ཀྱི་ལྡོག་ཁྱབ་སྒྲུབ་པ་ལ་མི་མཐུན་དཔེ་རྫས་1

གྲུབ་མི་དགོས་པར་འདོད་ཅེས་པའམ། དེ་རྫས་སུ་གྲུབ་པ་ལ་ལྟོས་དགོས་པར་
མི་འདོད་ཅེས་སྦྱོར་བ་ནི། གཞུང་གི་མཚམས་སྦྱོར་བའི་འབྲེལ་གྱིས་ཕོངས་པར་ཟད་དེ། རྟགས་ཀྱི་ལྡོག་ཁྱབ་ངེས་པ་ལ་རྟགས་ཆོས་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་ངེས་དགོས་ན། མི་མཐུན་དཔེ་རྫས་སུ་གྲུབ་པས་ཁྱབ་བམ། ཞེས་བྱ་བའི་དོགས་པ་འབྱུང་བ་ལ་འབྲེལ་གང་ཡང་མེད་དོ།།
སྒྲུབ་རྟགས་ཀྱི་མི་མཐུན་དཔེ་རྫས་སུ་མ་གྲུབ་པས་ཁྱབ་ཅེས་ཁ་ཅིག་འཆད་པ་ལ་ནི། དུ་
བས་དུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་ཆུ་རླུང་མི་མཐུན་དཔེར་བཀོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །ཁ་ཅིག་འདི་ལ་ཞེས་པས་སྒྲུབ་རྟགས་དམིགས་ཀྱིས་བསལ་ནས། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་མི་མཐུན་དཔེ་རྫས་སུ་གྲུབ་པས་ཁྱབ་པར་བསྟན་ལ། འདི་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཤཱཀྱ་བློས་ཀྱང་བཤད་པར་འདོད་པ་ནི། བློ་གྲོས་ཀྱིས་ཤཱཀྱ་བློའ་འགྲེལ་པའི་དོན་ཁོང་དུ་མ་ཆུད་པར་ཟད་ ིཅིང༌། བདག་དམིགས་རུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་ཕུང་པོ་བདག་མེད་དུ་སྒྲུབ་པ་ལ་རི་བོང་གི་མགོའ་རྭ་མི་མཐུན་དཔེར་མི་རུང་བར་ཐལ་ལོ། །ཁ་ཅིག །གཞུང་འདིའི་འབྲེལ་ནི། མ་གྲུབ་སྦྱར་ ིབ་བརྗོད་བྱ་མིན། །ཞེས་བྱ་བ་ལ། ཅི་རིགས་པ་ཞེས་གསུངས་པས། ལྡོག་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ལྡོག་ 1 ཞོལ། ཤོག ༥༣ བ ༣ རྫས་སུ་གྲུབ་མི་དགོས་པར་

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 77

ཁྱབ་ཀྱི་སྐྱོན་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་བའི་ལན་དུ། ཇི་ལྟར་སྒྲུབ་རྟགས་གཉིས་ལ་ཆོས་ཅན་གཞི་མ་གྲུབ་པ་ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱོན་ཡིན་པ་ལྟར། མི་མཐུན་དཔེ་གཞི་མ་གྲུབ་པ་ལ་ལྡོག་ཁྱབ་ཀྱི་སྐྱོན་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཞི་མ་གྲུབ་ཀྱང༌། དེ་དག་མེད་ནའང་དེ་མེད་ཅེས། །བརྗོད་པ་ལས་ཀྱང་ལྡོག་ཁྱབ་དེ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྟོན་པ་ལ་འཆད་པའང་གཞུང་གི་དོན་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡིན་ན། གཞུང་འདི་ཉིད་དེའི་འགལ་སྤོང་ཡིན་བཞིན་དུ། མ་གྲུབ་སྦྱར་བ་བརྗོད་བྱ་མིན། །ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་འགལ་སྤོང་དེ་ཉིད་རང་འགྲེལ་དུ་གསུངས་པ་དོན་མེད་པ་དང་ཟློས་པའི་ཉེས་པ་གཉིས་ཀ་རུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།།
གཉིས་པ་དེ་ལས་འཕྲོས་པའི་དོན་ནི། དེ་དག་མེད་ནའང་དེ་མེད་ཅེས། །བརྗོད་པ་ལས་ཀྱང་དེ་རྟོགས་ཕྱིར།1

།ཞེས་སྨྲས་ན་རྟགས་ཆོས་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་དེ་ཉིད། སྒྲུབ་ངག་
གིས་དཔེ་ལ་སྟོན་པ་དེ་རྒོལ་བ་ཇི་ལྟ་བུ་ལ་དགོས་པ་ཅིའི་ཕྱིར་སྟོན་ཅེ་ན་འབྲེལ་བ་དཔེའི་སྟེང་དུ་སྒྲུབ་ངག་གིས་སྟོན་པའི་དུས་ནི་གཉིས་ཏེ། འབྲེལ་བ་དེ་ཉིད་མ་ཤེས་པ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་སྟོན་པ་དང། འབྲེལ་བ་ཤེས་ཟིན་ཀྱང་ཁྱབ་པ་དྲན་པའི་ཕྱིར་དུ་སྟོན་པའོ། །དང་པོ་སྟོན་པ་ནི། སྐབས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དེ་རྟགས་དེའི་ངོ་བོ་དང༌། རྒྱུའི་དངོས་པོར་མི་ཤེས་པའི་རྒོལ་བ་ལ་རྟགས་ཆོས་གཉིས་ཀྱི་བདག་གཅིག་དང་དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་བ་དེ་དག་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་འབྲེལ་བ་དེ་དག་དཔེ་ལ་སྒྲུབ་ངག་གིས་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ནའང༌། རྟགས་ཆོས་དེ་དག་གི་འབྲེལ་བ་དེ་ཤེས་ཟིན་ཀྱང༌། ཕྱོགས་ཆོས་ཙམ་མ་ཤེས་པའི་མཁས་པ་རྣམས་ལ་ནི་འབྲེལ་བ་དེ་ཉིད་མ་ཤེས་པ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་དཔེ་ལ་བསྟན་མི་དགོས་ཀྱི། ཕྱོགས་ཆོས་མི་ཤེས་པ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ། གཏན་ཚིགས་འབའ་ཞིག་བརྗོད་པར་ཟད་ཅིང༌། བརྗོད་པ་ཙམ་གྱིས་ཆོག་གོ།གཉིས་པ་སྟོན་པ་ནི། རྟགས་ཆོས་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་མ་ཤེས་པ་ཤེས་པར་
བྱ་བའི་ཕྱིར་སྒྲུབ་ངག་གི་འབྲེལ་བ་བསྟན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲེལ་བ་ཤེས་ན། འབྲེལ་བ་མ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་འབྲེལ་བ་དེ་ཉིད་སྒྲུབ་ངག་གིས་བསྟན་མི་དགོས་ཀྱང༌། ཁྱབ་པ་མ་དྲན་པ་དྲན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཁྱབ་འབྲེལ་དེ་ཉིད་སྒྲུབ་ངག་གིས་དཔེ་ལ་བསྟན་དགོས་ཤིང༌། དེ་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༧༢ ཕྲེང་། ༣

78 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

ཡང་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གཉིས་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་གཅིག་སྒྲུབ་ངག་གིས་དངོས་སུ་སྨྲས་པས་ཀྱང༌། ཅིག་ཤོས་དངོས་སུ་མ་སྨྲས་པ་ལ་དྲན་པ་ཡང་དག་སྐྱེ་བར་འགྱུར། གཅིག་དངོས་སུ་དྲན་པ་དེའི་དོན་གྱི་ཤུགས་ཀྱིས་ཅིག་ཤོས་དངོས་སུ་མ་སྨྲས་པ་དེ་ཡང་གོ་ཞིང་དྲན་པར་ནུས་པས་སོ། །ཡང་ན་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་ཁྱབ་པ་མ་ཤེས་པ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་འབྲེལ་བ་སྒྲུབ་ངག་གིས་སྟོན་དགོས་ཞེས་པ་གཞུང་སྔ་མའི་དོན་དང༌། རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་ཁྱབ་པ་ཤེས་ཟིན་ཀྱང་དྲན་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་འབྲེལ་བ་དེ་ཉིད་སྒྲུབ་ངག་གིས་སྟོན་དགོས་ལ། དེ་ཡང་ཆོས་མཐུན་སྦྱོར་དང་མི་མཐུན་སྦྱོར་གྱི་སྒྲུབ་ངག་གང་རུང་གཅིག་སྨོས་པས་ཆོག་ཅེས་པ་གཞུང་ཕྱི་མས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།།གསུམ་པ་སྒྲུབ་རྟགས་ཀྱི་ཁྱབ་པ་ངེས་པ་འབྲེལ་བ་ངེས་པ་ལ་རག་ལས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་
དགག་རྟགས་ཀྱི་ཁྱབ་པའང་འབྲེལ་བ་ལ་ལྟོས་པར་བསྟན་པ་ནི། རྒྱུ་དང་ཁྱབ་བྱེད་ཀྱི་རང་བཞིན་དག་མེད་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པས་འབྲས་བུ་དང༌། ཁྱབ་བྱ་འགའ་ཞིག་དགག་པ་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡི་1

ཡང་

རྟགས་ཆོས་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བའི་དབང་གིས་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་ཁྱབ་པ་ངེས་པའི་སྒོ་ནས། གཏན་ཚིགས་སུ་འགྱུར་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། འབྲས་རང་གི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་འབྲེལ་བའི་དབང་གིས་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། དེར་མ་ཟད་བུམ་པ་ཡོད་ན་དམིགས་པར་ནི་རིགས་པ་དང་ལྡན་པ་ལས། དེ་མི་དམིགས་པ་ཡང་རང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སུ་གྲུབ་པའི་གཞིར། བུམ་པ་མེད་པ་གོ་བར་བྱེད་པ་རྟགས་ཆོས་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པ་ལ་རག་ལས་ཏེ། འབྲས་རང་གི་རྟགས་ཆོས་འབྲེལ་བའི་དབང་གིས་ཁྱབ་པ་འགྲུབ་དགོས་པ་དེའི་ཕྱིར།
དེས་ན་གཞུང་འདི་དག་གི་དོན་ནི། འབྲས་རྟགས་ཀྱི་ལྡོག་ཁྱབ་ངེས་པ་འབྲེལ་བ་ལ་རག་
ལས་པར་བསྟན་པས་རྒྱུ་མ་དམིགས་པའི་ཁྱབ་པའང་འབྲེལ་བའི་དབང་གིས་གྲུབ་དགོས་པར་གྲུབ་ལ། དེ་བཞིན་དུ་རང་བཞིན་རྟགས་ཀྱི་རྟགས་ཆོས་འབྲེལ་བའི་དབང་གིས་ལྡོག་ཁྱབ་གྲུབ་དགོས་པར་གྲུབ་པ་ན། ཁྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པ་དང་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའང་འབྲེལ་བའི་དབང་གིས་ཁྱབ་འབྲེལ་ངེས་དགོས་པར་གྲུབ། ཅེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ། །དེ་ལྟར་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་འདི་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་བསྡུས་ནས་བཤད་ཀྱང་གསུམ་པོ་དེ་དང་རྒྱུ་ཁྱབ་བྱེད་རང་བཞིན་དེ་
1 ཞོལ། ཤོག ༥༤ བ ༥ གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཡང་

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 79

དང་འགལ་བ་དམིགས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་གསུམ་དང༌། ལ་སོགས་པ་འགལ་འབྲས་དམིགས་པ་དང༌། རྒྱུ་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པ་སོགས་འབྲེལ་ཟླ་མ་རྟོགས་པ་སྟེ་མ་དམིགསཔ་དང༌། འགལ་ཟླ་རྟོགས་པ་དེ་དམིགས་པའི་སྦྱོར་བ་འགོད་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དུ་མར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཏེ། འདི་ལྟར་བཤད་པའི་དགོས་པ་ནི། འབྲས་རང་གི་རྟགས་ཆོས་འབྲེལ་བ་ངེས་པའི་དབང་གིས་ཁྱབ་འབྲེལ་ངེས་པར་གྲུབ་པའི་རྟགས་ཀྱིས་རྒྱུ་ཁྱབ་བྱེད་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པ་གསུམ་འབྲེལ་བའི་དབང་གིས་ཁྱབ་པ་མི་འཁྲུལ་བར་གྲུབ་པ་ན། མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཐམས་ཅད་འབྲེལ་བའི་དབང་གིས་ཁྱབ་པ་མི་འཁྲུལ་བར་གྲུབ་སྟེ། འགལ་ཟླ་དམིགས་པ་དང་འབྲེལ་ཟླ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་དུ་མར་ཕྱེ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང༌། སྦྱོར་བ་འགོད་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་ཕྱེ་བ་ཙམ་མ་གཏོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་གསུམ་པོ་དེར་འདུས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ། །འདིར་ནི་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་དབྱེ་བ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྟགས་ཆོས་འབྲེལ་བའི་དབང་གིས་ཁྱབ་པ་མི་འཁྲུལ་བར་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ལ། སྔར་ནི། དགག་རྟགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཇི་ལྟར་འབྱེད་ཚུལ་བཤད་པ་ཙམ་ཡིན་པས་སྔར་བཤད་པ་དང་མི་ཟློས་སོ།།
གསུམ་པ་རྟགས་ཆོས་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་བཤད་པ་ལ།
རྟགས་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་པ་རྟགས་ཆོས་རྒྱུ་འབྲས་སམ། རང་བཞིན་དང་རང་བཞིན་ཅན་དུ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ལ་ལྟོས་པར་སྤྱིར་བསྟན། ཚད་མ་དེ་དག་སོ་སོར་ཕྱེ་སྟེ་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྟགས་ཆོས་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་དངོས་པོའམ། རང་བཞིན་དང་རང་བཞིན་ཅན་དུ་ངེས་པར་བྱེད་པའི་ཚད་མ་ལས་རྟགས་ཆོས་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་ངེས་པ་སྟེ་རྟགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་ཙམ་ལས་རྟགས་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་པ་མིན་ཞིང༌། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མཐོང་ཙམ་ལས་ཀྱང་རྟགས་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་པ་མིན་ནོ། །དེ་ཉིད་འཆད་པ་ནི། འབྲས་རྟགས་ཀྱི་རྟགས་ཆོས་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་དངོས་པོར་ངེས་པར་བྱེད་པའི་ཚད་མས་རྟགས་ཆོས་མེད་ན་མི་འབྱུང་ངེས་པ་ལས་གཞན་དུ་ན་རྟགས་ཆོས་འབྲེལ་མེད་རྫས་གཞན་དུ་འགྱུར་བས་འབྲེལ་མེད་དོན་གཞན་ནི་གཞན་དག་དང་གཅིག་ཡོད་ན། ཅིག་ཤོས་ངེས་པར་ཡོད་པའི་ངེས་པ་གང་སྟེ་ངེས་པ་དེ་འདྲ་མི་འཐད་པས་འབྲས་བུ་ཡོད་པས་རྒྱུ་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པ་མི་འཐད་པར་འགྱུར་རོ།།

80 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

རང་བཞིན་རྟགས་ཀྱི་རྟགས་ཆོས་རང་བཞིན་དང་རང་བཞིན་ཅན་དུ་ངེས་པར་བྱེད་པ་
ལས་མེད་ན་མི་འབྱུང་ངེས་པ་མ་ཡིན་པར། མི་རྟག་པ་དེ་བྱས་པའི་རྒྱུ་ལས་དོན་གཞན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅན་གྱི་ཆོས་ཡིན་ན། བྱས་པ་གྲུབ་ཙམ་ནས་མི་རྟག་པ་ཡིན་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན། གོས་དཀར་པོ་དམར་པོར་འགྱུར་བ་ཕྱིས་འབྱུང་གི་ཚོན་ལ་ལྟོས་དགོས་པས། རང་གྲུབ་ཙམ་ནས་དམར་པོ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་བྱས་པ་ཡིན་པས་མི་རྟག་པ་ཡིན་པར་སྒྲུབ་པ་ཁྱབ་པ་འཁྲུལ་བར་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་མི་རྟག་པ་དེ་བྱས་པའི་རྒྱུ་ལས་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱི་ཆོས་དོན་གཞན་གྱི་རྒྱུ་མཚན་ཅན་ཡིན་པར་གྱུར་ན། ཞེས་གནོད་བྱེད་གཞན་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དུ་ཕྱོགས་སྔ་སླར་ཡང་བྱར་དྲངས་ནས། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མི་རྟག་པ་དེ་དང་རྫས་གཞན་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དང་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱི་ཚོགས་པ་སྔ་ཕྱི་སོ་སོ་བ་ལས་སོ་སོ་བར་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱས་པ་དེ། མི་རྟག་པ་དང་འབྲེལ་མེད་ཡིན་ན། མི་རྟག་པ་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་མི་སྲིད་པས་འབྲེལ་བ་ཡོད་དགོས་ལ། འབྲེལ་བ་ཡོད་ཅིང་རྫས་གཞན་ཡིན་ན་རྒྱུ་འབྲས་ཡིན་པ་ལས་འོས་མེད་པས། མི་རྟག་པ་དེ་བྱས་པའི་རྒྱུའམ་འབྲས་བུ་གང་ཡིན། རྒྱུ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། མི་རྟག་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བྱས་པའི་རྒྱུ་ཉིད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་བྱས་པ་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ནའོ། །རྟགས་ཁས་བླངས། འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཡང་བྱས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཁྱབ་པ་ག་ལ་ངེས་ཏེ་མ་ངེས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་ན། ཁྱོད་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཅིང་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཆོས་དོན་ཞེས་སོགས་རྐང་པ་གཉིས་ཀྱི་རང་འགྲེལ་དུ་རིལ་རྫས་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་ལྷན་ཅིག་སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་པ་དག་ཐམས་ཅད་ལ་ཐམས་ཅད་ཉེ་1

བར་སྦྱོར་བར་འགྱུར་རོ།།
དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་གཅིག་ཅེས་བྱ་བ་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་བའམ་མིང་ཐ་དད་པར་ཟད་དེ། དོན་
ཁས་བླངས་ནས་དེ་སྐད་དུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་དོན། མཁས་རློམ་ཁ་ཅིག །དངོས་པོ་དང་བུམ་པ་རྫས་གཅིག་ཡིན་ན། བུམ་པ་དང་ཀ་བའང་རྫས་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ཞིང༌། དེ་ལྟ་ན་ཀ་བུམ་སོགས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་འགག་ཅིག་ཅར་བྱེད་པ་སོགས་སུ་ཐལ་ 1 ཞོལ། ཤོག ༥༦ བ ༡ ཐམས་ཅད་ཉེ་ཁོར་སྦྱོར་བར་

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 81

བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །འདི་ནི་འགྲེལ་པ་འགྲེལ་བཤད་ཀྱི་ཡི་གེ་ཙམ་ལའང་མ་བརྟགས་པར་རང་འདོད་ཀྱིས་གྱ་ཚོམ་བྱས་པར་ཟད་དེ། འདི་ལྟར་རྒྱུ་ཚོགས་སྔ་ཕྱི་ཐ་དད་ལས་སྐྱེས་པས་ཐ་དད་དུ་མི་འགྲུབ་ན། རིལ་རྫས་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པའི་ཐལ་བ་འཕངས་པ་ལ། གྲངས་ཅན་གྱིས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་སྤྱི་གཙོ་བོའ་ངང་དུ་རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་པར་འདོད་དོ། །ཞེས་སྨྲས་པ་ ིལ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་སྤྱི་རྟག་དངོས་ཆ་མེད་དེའི་རང་བཞིན་དུ་གཅིག་ན། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་དགོས་པས་སྐྱེ་འགག་ཅིག་ཅར་བྱེད་པར་ཐལ་བའི་ཐལ་འགྱུར་འཕངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་ཤཱཀྱ་བློས་ཀྱང༌། དེའི་འགྲེལ་བཤད་དུ། ཡོན་ཏན་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་དུ་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་འདོད་དོ་ཞེ་ན། ཞེས་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་གྲངས་ཅན་ནི་ཡོན་ཏན་གསུམ་ཆ་མཉམ་པའི་སྤྱི་གཙོ་བོ་རྟག་དངོས་ཆ་མེད་གཅིག་པུ་དེ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་ཁས་ལེན་པས། བུམ་པའི་རང་བཞིན་གང་ཡིན་པ་དེ་ཀ་བའི་རང་བཞིན་དུ་ཡང་ཁས་ལེན་ཏེ། བུམ་པའི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པའི་སྤྱི་གཙོ་བོ་དེ་ཀ་བའི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པ་སོགས་སུ་ཁས་བླངས་ན་སྤྱི་གཙོ་བོ་ཆ་བཅས་སུ་འགྱུར་བས་སོ། འདིར་རང་ལུགས་ལ། དངོས་པོ་དང་བུམ་པ་རྫས་གཅིག་ཡིན་ཀྱང༌། བུམ་པའི་རྫས་སུ་གྱུར་པའི་དངོས་པོ་དེ་ཀ་བའི་རྫས་སུ་གྱུར་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་པ་སོགས་སུ་ཁས་ལེན་མི་དགོས་ཏེ། དངོས་པོ་ཆ་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡང་མི་ཕྱེད་པ་ནི། དངོས་པོ་དང་བུམ་པ་རྫས་གཅིག་ཡིན་ན་དངོས་པོའ་རྫས་དང་བུམ་པའི་རྫས་ ིཀྱང་གཅིག་ཡིན་དགོས་སྙམ་དུ་བཟུང་བས་ནོངས་པ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་ཕྱོགས་འདི་དག་གི་དགག་སྒྲུབ་རྒྱས་པར་ཁོ་བོས་གཞན་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་དངོས་པོའམ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་འདི་དག་སྔར་བཤད་པའི་གཞུང་འདི་རྣམས་ཀྱི་མཇུག་བསྡུ་བ་ལ་སྦྱར་ན་གཞུང་གི་ཚིག་དོན་ལ་མི་འགྲིག་པ་ཆེར་མེད་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་འགྲེལ་དུ། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་དངོས་པོའམ། །ཞེས་པ་ནས། གོས་ལ་ཚོན་བཞིན་ནོ།1

།ཞེས་པའི་བར་བར་
སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་དུ་ན་བསྡུ་བའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །ཞེས་གསུང་རིགས་པར་འགྱུར་རོ།།
1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༩༢༤ ཕྲེང་། ༢༠

82 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

གཉིས་པ་ཚད་མ་དེ་དག་སོ་སོར་ཕྱེ་སྟེ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། འབྲས་རྟགས་ཀྱི་རྟགས་
ཆོས་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་བཤད། རང་བཞིན་རྟགས་ཀྱི་རྟགས་ཆོས་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་བཤད། དེ་གཉིས་ཀྱི་དོན་བསྡུ། མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་རྟགས་ཆོས་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། འོ་ན། འབྲས་རྟགས་ཀྱི་རྟགས་ཆོས་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་དེ་དག །རྒྱུ་འབྲས་སུ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མས་ངེས་དགོས་ན། ཚད་མ་དེ་ཡང་གང་ཞེ་ན། དུ་བ་ཆོས་ཅན། མེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཏེ། མེའི་འབྲས་བུའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་ཅིང༌། ཆོས་ཉིད་ནི་ཁྱོད་ལ་ཚང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །སྐབས་འདིར། འབྲས་བུའི་ཆོས་ཞེས་པ་འབྲས་བུའི་མཚན་ཉིད་ལ་ཟེར་རོ། །དེ་ཉིད་སྒྲུབ་པ་ནི། གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་མེ་དེ་ཕན་བྱེད་དུ་མེད་པར་ནི་དུ་བ་དེ་སྐྱེ་བ་ཡོད་ན། དུ་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྒྱུ་དང་ལྡན་པ་ལས་འདས་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། དུ་བ་གང་ཞིག་མེ་ལས་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དུ་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཡུལ་དུས་རྟག་ཏུ་ཡོད་པའམ་ནམ་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། རྒྱུ་རྐྱེན་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་བླངས་ཏེ། རྒྱུ་མེད་དུ་ཁས་བླངས་པས་སོ། །ཁྱབ་པ་ཡོད་དེ། དངོས་པོ་རྣམས་ནི་རེས་འགའ་ཞིག་འབྱུང་བ། རྒྱུ་རྐྱེན་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་དུ་བ་རྒྱུ་མེད་དུ་ཁས་བླངས་པ་ལ། རྟག་ཏུ་ཡོད་པའམ་མེད་པར་འགྱུར།1

།ཞེས་པའི་ཐལ་བ་འཕངས་པ་ནི། རྟག་ཏུ་ཡོད་པར་ཐལ།
རྒྱུ་མེད་དུ་ཡོད་པའི་དུ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་དང༌། ཡང་ན། ལན་ཅིག་ཀྱང་མེད་པར་ཐལ། རྒྱུ་མེད་དུ་ཡོད་པའི་དུ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གང་རུང་གཅིག་ཁོ་ན་འཕེན་གྱི། དུ་བ་རྒྱུ་མེད་དུ་ཡོད་ན། རྟག་ཏུ་ཡོད་པ་དང༌། ལན་ཅིག་ཀྱང་མེད་2

པ་གཉིས་ཀར་དུ་ཐལ་བ་འཕེན་པ་མ་
ཡིན་ཏེ། དེ་ཡིན་ན། དུ་བ་རྒྱུ་མེད་དུ་ཡོད་ན་རྟག་ཏུ་ཡོད་པས་ཀྱང་ཁྱབ། ནམ་ཡང་མེད་པས་ཀྱང་ཁྱབ་ན། དངོས་འགལ་ལ་ཁྱབ་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟ་ན་ཁྱབ་པ་དེ་གཉིས་གང་རུང་གཅིག་སྐྱོན་ཅན་དུ་འགྱུར་བས་དེ་གཞན་ལ་གནོད་བྱེད་དུ་སྟོན་མི་རིགས་པའི་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༧༢ ཕྲེང་། ༢༠
2 ཞོལ། ཤོག ༥༧ བ ༥ ལན་ཅིག་ཀྱང་ཡོད་པ་གཉིས་ཀར་དུ་

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 83

ཕྱིར། འདིར་ཐལ་འགྱུར་དེ་གཉིས་1

ཀ་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་འགྱུར་ཞིང༌། གང་རུང་གཅིག་
གནོད་བྱེད་དུ་འཕེན་འདོད་ཅིང༌། གང་ལ་ཁྱབ་པ་ཡོད་མེད་མ་ངེས་པར་སློབ་དཔོན་གྱིས་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བཞིན་དུ། གདམ་ང་ཅན་དུ་བཀོད་པ་ཡིན་ན། དེ་བས་ཀྱང་སློབ་དཔོན་སྐྱོན་ཆགས་པར་འགྱུར་རོ།།དེས་ན། འདིར་ནི། དུ་བ་རྒྱུ་མེད་དུ་ཡོད་ན། རྟག་ཏུ་ཡོད་པ་དང་ནམ་ཡང་མེད་པ་གཉིས་
ཀས་ཁྱབ་པས། དེ་གཉིས་ཀ་རུ་ཐལ་བ་འཕེན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་ན་ཡང༌། འམ་ཞེས་སྨོས་པ་ནི་ཡང་ན་ཐལ་འགྱུར་དེ་འཕེན་ལ། ཡང་ན་འདི་འཕེན་ཞེས་པའི་གདམ་ང་སྟོན་པ་མ་ཡིན་གྱི། དུ་བ་རྒྱུ་མེད་དུ་ཡོད་པའི་རྟགས་ཀྱིས། རྟག་ཏུ་ཡོད་པར་ཐལ་བ་འཕེན་པའམ། དེར་མ་ཟད། ནམ་ཡང་མེད་པར་ཐལ་བའང་འཕེན་པས་ཞེས་པའི་གཉིས་ཀ་སྡུད་པའི་ཚིག་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་དེ་གཉིས་ཀ་ལ་ཁྱབ་པ་ཡོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཞེ་ན། དེ་གཉིས་ཀ་ལ་ཁྱབ་པ་ཡོད་ཅིང༌། དེ་ལྟ་ན་ཡང་དངོས་འགལ་ཁས་བླངས་པའི་སྐྱོན་དུ་མི་འགྱུར་བའི་ཚུལ་འོག་ཏུ་བཤད་པར་བྱའོ། །དེ་མེད་པར་ནི་དེ་ཡོད་ན།2

།ཞེས་
སོགས་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་ནི། གལ་ཏེ་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་སྤྱི་བོ་དེ་དུ་བ་སྔར་མེད་གསར་དུ་བསྐྱེད་པའི་ཉེར་ལེན་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་ན་དེ་ཉིད་མེར་འགྱུར་ཞིང༌། འོན་ཏེ་མེའི་རང་བཞིན་མིན་ན་ཇི་ལྟར་དེ་ལས་དུ་བ་འབྱུང་སྟེ། དུ་བའི་ཉེར་ལེན་ཡིན་པར་མི་འཐད་པར་ཐལ། དུ་བའི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱུའི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པ་དེ་ཡི་ནུས་པ་དང་ལྡན་པས་མེ་མེ་མ་ཡིན་པ་ལས་བྱེ་བྲག་གམ་ཁྱད་པར་དང་ལྡན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བརྒྱ་བྱིན་གྱི་སྤྱི་བོ་ནི། བྲམ་ཟེ་ཆེན་པོས། དབང་པོའ་མཆོད་སྡོང་གི་རྩེ་མོ་ལ་ ིབཤད་ལ། གཞན་དག་ནི། རྒྱ་མཚོའི་འགྲམ་གྱི་གྲོག་མཁར་ལ་གྲགས་སོ། །གལ་ཏེ་བརྒྱ་བྱིན་སྤྱི་བོ་མེའི། །རང་བཞིན་ཡིན་ན།3

ཞེས་པའི་མེ་ཞེས་པའི་ཚིག་འགྱུར་རམ། སྡེབ་སྦྱོར་གྱི་དབང་ཡིན་
གྱི། དེའི་དོན་དུ་བའི་ཉེར་ལེན་ཡིན་པ་འགོག་པ་མ་གཏོགས། ཕྱོགས་སྔ་སྨྲ་བ་པོས་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་སྤྱི་བོ་མེའི་རང་བཞིན་མིན་པར་ཁས་བླངས་ཀྱི། ཡིན་པར་ཁས་མ་བླངས་པས་དེ་ཉིད་མེ་ཡིན་པ་འགོག་པའང་འོང་དོན་མེད་དོ།།

1 ཞོལ། ཤོག ༥༨ ན ༡ གཙང་། ཤོག ༤༨ བ ༢ འདིར་ཐལ་འགྱུར་དེ་གསུངས་པ་
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༧༢ ཕྲེང་། ༡༨
3 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༧༢ ཕྲེང་། ༢༡

84 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

དེའི་དོན་བསྡུ་བ་ནི། དེས་ན་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ཚུལ་གྱིས་དུ་བ་དུ་བའི་རྒྱུ་མིན་ལས་འབྱུང་
ན་དེ་ནི་རྒྱུ་མེད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་པའམ། དེས་ན་དུ་བ་དུ་བའི་རྒྱུ་མིན་པ་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་སྤྱི་བོ་སོགས་ལས་འབྱུང་བར་མི་འཐད་པས། དུ་བ་མེ་ལས་མ་སྐྱེས་པར་ཡང་འགྱུར་ན་རྒྱུ་མེད་དུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །སྔར་མེའི་འབྲས་བུ་དུ་བ་སྟེ། །ཞེས་སོགས་བཤད་པའི་རྒྱུ་འབྲས་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་སྤྱིའི་མཇུག་བསྡུ་བ་ནི། གང་ཞིག་རང་ལས་དོན་གཞན་སྔ་མ་དེ་ཕན་བྱེད་དུ་ཡོད་ན། སྐྱེ་བའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང༌། མེད་ན་མི་སྐྱེ་བའི་ལྡོག་པ་ལས་དོན་གཞན་ཕྱི་མ་གང་ཞིག་དོན་གཞན་སྔ་མ་གང་གི་རྗེས་འགྲོར་མཐོང་བ་དེའི་རང་བཞིན་དེ་རྒྱུ་ཅན་འབྲས་བུའི་ཆོས་ཡིན་ལ། དུ་བ་ཡང་དེ་འདྲའི་སྒོ་ནས་མེ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་མི་འཁྲུལ་བ་དེའི་ཕྱིར་མི་མཐུན་པ་མེ་མ་ཡིན་ཉེར་ལེན་དུ་བྱས་པ་ལས་དུ་བ་མི་འབྱུང་བས་དུ་བ་ནི་མེའི་འབྲས་བུར་ངེས་དགོས་སོ། །ཞེས་བྱ་བའོ། །དེ་ལ། མཐོང་ཞེས་པའི་ཚིག་གིས་མེ་དུའི་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་དོན། མེ་ཡོད་སྟོབས་ཀྱིས་དུ་བ་སྐྱེ་བ་དང༌། མེ་ཕན་བྱེད་དུ་ལོག་པས་དུ་བ་ལྡོག་པའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པར་བསྟན་ལ། དེའི་ཕྱིར་མེ་དུ་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་དོན་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ཞིང༌། དེ་ལྟ་ན་ཡང། མེའི་འབྲས་བུ་དུ་བ་སྟེ།1

།ཞེས་སོགས་སུ་དུ་བ་མེའི་འབྲས་བུར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་གསུངས་པ་ནི་མེ་དུ་ལ་རྒྱུ་འབྲས་
ཀྱི་ཐ་སྙད་སྒྲུབ་པའི་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཅི་ལྟར་མཐོང་དང་མ་མཐོང་ལས། །རྒྱུ་དང་འབྲས་ཉིད་སྒྲུབ་བཞིན་ཏེ། །དེ་གཉིས་ལ་ནི་འབྲས་སོགས་སྒྲ། །ཐ་སྙད་དོན་དུ་བཀོད་པ་ཡིན།2

།ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེས་ན་གཞུང་འདི་དག་གིས་འབྲས་རྟགས་
ཀྱི་རྟགས་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་བའི་དོན་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་མངོན་སུམ་ཡིན་པར་བསྟན་ཅིང་། ཐ་སྙད་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་ཀྱང་ཡོད་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །མེ་དུ་རྒྱུ་འབྲས་སུ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་མངོན་སུམ་སོགས་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་ངེས་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་ལ་སོགས་པ་ཁོ་བོས་ཚད་མ་ཡིད་ཀྱི་མུན་སེལ་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །བསྡུ་བའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རང་འགྲེལ་གྱི་ཚིག་རྩ་བར་ཤོར་བ་ཡིན་གྱི་རྩ་བའི་ཚིག་མ་ཡིན་ནོ།།

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༧༢ ཕྲེང་། ༡༨
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༧༢ ཕྲེང་། ༢༡

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 85

གཉིས་པ་རང་བཞིན་རྟགས་ཀྱི་རྟགས་ཆོས་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་བཤད་པ་
ལ། སྤྱིའི་དོན་དང༌། ཡན་ལག་གི་དོན་གཉིས། དང་པོ་ལ། གཞུང་སྤྱིའི་བསྡུ་བ་བཤད་པ་དང༌། རྟོགས་དཀའ་བའི་དོན་གྱི་གཙོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རང་བཞིན་ལ་ཡང་མེད་མི་འབྱུང༌། །ཞེས་པའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་གཅིག་གིས། རང་བཞིན་རྟགས་ཀྱི་རྟགས་ཆོས་ལ་འབྲེལ་བ་གང་ཡོད་པའི་འབྲེལ་བ་བདག་གཅིག་འབྲེལ་གྱི་རང་ལྡོག་དང་དོན་ལྡོག་ངོས་གཟུང་བའི་སྒོ་ནས། ཚད་མས་ངེས་པར་བྱ་རྒྱུའི་འབྲེལ་བ་ངོས་གཟུང་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རྐང་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་བདག་གཅིག་འབྲེལ་གྱི་རང་ལྡོག་དང། རྐང་པ་ཐ་མ་གཉིས་ཀྱིས་དེའི་དོན་ལྡོག་བཤད་དོ། །དེས་ན་སྔར་རང་བཞིན་ཡོད་ཙམ་དང༌། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རང་བཞིན་རྟགས་ཀྱང་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན། ཞེས་པ་ཙམ་ཞིག་བསྟན་ལ། འདིས་ནི། རང་བཞིན་རྟགས་ཀྱི་རྟགས་ཆོས་ལ་འབྲེལ་བ་གང་ཚད་མས་ངེས་དགོས་པའི་ངེས་བྱ་བདག་གཅིག་འབྲེལ་གྱི་རང་ལྡོག་དང་དོན་ལྡོག་ངོས་གཟུང་བ་ཡིན་པས་དོན་གྱི་ཁྱད་པར་ཆེན་པོ་ཡོད་ཅིང༌། དེའི་ཕྱིར་གཞན་དག །ལོག་རྟོག་བརྒྱུད་མར་སེལ་ཞིང་སྔར་བཤད་བཟླས། །ཞེས་པའི་བསྡུས་དོན་བྱས་ནས་གཞུང་འདི་སྔར་བཤད་བཟླས་ནས་འཆད་པ་ལ་སྦྱོར་བ་ནི། ཕོངས་པ་གོ་བར་བྱེད་པའོ། །གང་ཕྱིར། ཞེས་པ་ནས། རྣམ་གཅོད་བརྗོད་པར་བྱེད་པར་གྲུབ།1

།ཅེས་པའི་བར་མཐའ་དག་ནི། རང་བཞིན་རྟགས་ཀྱི་རྟགས་ཆོས་ངོ་བོ་
ཐ་དད་མེད་པར་བཤད་པ་དེ་ཉིད་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་འཕྲོས་དང་བཅས་པའོ། །བདག་གཅིག་འབྲེལ་དེ་ལྟ་བུ་དང་ལྡན་པའི་རང་བཞིན་རྟགས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་གཏན་ལ་དབབ་པ་ནི། རང་བཞིན་ཁྱད་པར་བྱེ་བྲག་ལས།2

།ཞེས་སོགས་སོ། །རྟགས་སྦྱོར་དེ་ལྟར་བཀོད་པའི་རང་བཞིན་རྟགས་ཀྱི་རྟགས་ཆོས་
ལ་འབྲེལ་བ་དེ་ལྟ་བུ་ཡོད་པར་ཚད་མ་གང་གིས་ངེས་སྙམ་པ་ལ། དེ་འདྲའི་རྟགས་སྦྱོར་གྱི་རྟགས་ཆོས་ལ་འབྲེལ་བ་དེ་འདྲ་ཡོད་པར་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་འཆད་པ་ནི། རྒྱུ་མེད་ཕྱིར་ན་འཇིག་པ་ནི། །རང་གི་ངོ་བོས་རྗེས་འབྲེལ་ཉིད།3

།ཅེས་སོགས་སོ།།

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༨༦ ཕྲེང་། ༦
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༨༦ ཕྲེང་། ༧
3 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༨༦ ཕྲེང་། ༢༡

86 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

དེས་ན་གང་ངེས་པར་བྱ་བའི་འབྲེལ་བ་དང༌། འབྲེལ་བ་དེ་ཉིད་གཞི་གང་ལ་ངེས་པར་བྱ་
བའི་རྟགས་སྦྱོར་ངོས་གཟུང་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་དེ་ཉིད་གཞི་དེ་ལ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་རང་བཞིན་རྟགས་ཀྱི་རྟགས་ཆོས་ངོ་བོ་ཐ་དད་མེད་པར་བཤད་པ་ལ། གང་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་ཇི་ལྟར་འཕྲོས་པའི་ཚུལ་ནི། བྱས་མི་རྟག་རྫས་གཅིག་ཏུ་ཁས་བླངས་པ་དང༌། བྱས་པ་སྒྲ་མི་རྟག་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་ཁས་བླངས་པ་ལ་འགལ་བར་སེམས་པའི་དོགས་པ་འདི་ལྟར་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་བྱས་མི་རྟག་རྫས་གཅིག་ཡིན་ན། བྱས་པའི་རྫས་དང་མི་རྟག་པའི་རྫས་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ན་རྫས་སུ་གྲུབ་པའི་བྱས་མི་རྟག་ཐ་དད་མེད་པར་འགྱུར་བས་བྱས་པས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་དམ་བཅའི་ཕྱོགས་གཅིག་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་རོ། །འོན་ཏེ་བྱས་མི་རྟག་གི་ཐ་དད་དངོས་པོ་ལ་མེད་ཀྱང༌། རྟོག་པས་བཏགས་པའི་བྱས་པ་རྟགས་སུ་འགོད་པས་སྐྱོན་མེད་ན། རྟོག་ངོའ་བྱས་པ་དངོས་པོར་མེད་པ་དེ་འདྲ་ཡིན་ན། མི་རྟག་པ་ཡིན་ ིཔར་འགལ་བས་བྱས་པས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་འགལ་བར་འགྱུར་རོ།།
དེར་མ་ཟད་རྗེས་དཔག་གིས་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པའི་དོན་རང་མཚན་མཇལ་བ་མི་སྲིད་པས་
རྗེས་དཔག་གི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཐམས་ཅད་ཉམས་པར་འགྱུར་ཞིང༌། ཕྲ་བའི་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བྱ་བའི་དོགས་པ་འབྱུང་ཞིང༌། དེ་ལ་བྱས་མི་རྟག་རྫས་གཅིག་ཡིན་ན། བྱས་པའི་རྫས་དང་མི་རྟག་པའི་རྫས་གཅིག་ཡིན་དགོས་སྙམ་པ་འདི་ནི། གྲངས་ཅན་དང་བྱེ་བྲག་པ་ལ་སོགས་པའི་གྲུབ་པའི་མཐའི་རྩ་བར་འགྱུར་བའི་དོགས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་གྲངས་ཅན་ཡང༌། སྤྱི་གཙོ་བོའ་ངང་དུ་རྣམ་འགྱུར་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་གཅིག་པར་ ིཁས་བླངས་པ་ན། རྣམ་འགྱུར་རྣམས་སྤྱི་གཙོ་བོ་དང་ངོ་བོ་གཅིག་ཀྱང་རྣམ་འགྱུར་རྣམས་ནང་ཕན་ཚུན་གྱི་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་རྣམ་དབྱེ་མི་ཤེས་པར། དཀར་ཟལ་གྱི་རང་བཞིན་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ནག་སྒུར་གྱི་ཡང་རང་བཞིན་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་ནས་རྣམ་འགྱུར་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གཅིག་ཏུ་ཁས་ལེན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། བྱེ་བྲག་པ་ཡང་སྤྱི་གསལ་རྣམས་རྫས་གཅིག་ཏུ་ཁས་བླངས་ན། བུམ་སྣམ་དང་ཡོད་པ་རྫས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བུམ་པའི་ཡོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་སྣམ་བུའི་ཡང་ཡོད་པར་འགྱུར་དགོས་ཤིང༌། དེ་ལྟ་ན་བུམ་པའི་ཡོད་པ་དང་སྣམ་བུའི་ཡོད་པ་ཁྱད་

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 87

མེད་དུ་གྱུར་པའི་སྒོ་ནས་བུམ་སྣམ་གཅིག་ཏུ་ཁས་ལེན་དགོས་པས། དེ་བས་ན་སྤྱི་གསལ་རྫས་ཐ་དད་དོ་སྙམ་དུ་བསམ་མོ།།
དེ་བཞིན་དུ་བྱས་མི་རྟག་རྫས་གཅིག་ཡིན་ནའང༌། དེ་གཉིས་ཀྱི་རྫས་སོ་སོར་མེད་པར་
འགྱུར་བས། གཅིག་ཏུ་འགྱུར་སྙམ་པའོ། །དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རང་བཞིན་གཅིག་འཛིན་གྱི་བློ་ལྷན་སྐྱེས་འདིའི་རྩ་བ་ཅན་ཡིན་ཏེ། འདི་ཉིད་ཀྱི་འཛིན་སྟངས་གྲུབ་མཐས་གསོས་བཏབ་པའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་དོགས་པ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་ལན་སྟོན་པ་ལ། གང་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་ཤླཽཀ་གསུམ་གྱིས་ལན་དངོས་སྟོན་པར་བྱེད་ཅིང༌། དེ་མན་ཆད་ནི་དེ་ལས་འཕྲོས་པའམ། ལན་དེ་ཉིད་བསྒྲུབས་པའི་སྒོ་ནས་དོགས་པའི་རྩ་བ་དྲུངས་འབྱིན་པའི་ཕྱིར་དུ། གཞན་སེལ་གྱི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པར་འཆད་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལ་གང་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་ཤླཽཀ་གསུམ་གྱིས། རྩོད་པ་དེ་ཉིད་ལ་ལན་དངོས་འདེབས་པའི་ཚུལ་ནི། བྱས་མི་རྟག་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་ལྡོག་པ་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་པས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཆོས་ཐ་དད་མེད་པའི་མ་གྲུབ་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེས་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་ཀྱང་བྱས་མི་རྟག་སོགས་ལྡོག་པ་ཐ་དད་དུ་འབྱེད་པའི་གཞི་དང༌། འབྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང༌། ཇི་ལྟར་འབྱེད་པའི་ཚུལ་དང༌། དེ་ལྟར་ཕྱེ་བའི་ལྡོག་པ་རྣམས་ལ་སྒྲ་རྟོག་སོ་སོར་འཇུག་ཚུལ་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་འཆད་པར་བྱེད་དོ།།
དེ་ལྟར་བྱས་མི་རྟག་སོགས་ལྡོག་པ་ཐ་དད་དུ་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ན། དེ་ཉིད་དང་བྱས་མི་
རྟག་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་པ་འགལ་མེད་དུ་ཁས་བླངས་པས་ཆོག་པ་ལ། བྱས་མི་རྟག་ལྡོག་པ་ཐ་དད་པའི་ཆ་སྒྲོ་བཏགས་ཡིན་པར་འགྲུབ་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟར་མ་གྲུབ་ན་བྱས་མི་རྟག་ཐ་དད་པའི་ཆ་དེ་དངོས་པོའ་གནས་ཚོད་དུ་སོང་བས་བདེན་པའི་ཐ་དད་དུ་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་རྫས་ཐ་དད་དུ་འགྱུར་ ིབའི་ཕྱིར་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་ཡང་འགྱུར་བས།1

བྱས་མི་རྟག་ངོ་བོ་གཅིག་ཀྱང་ཡིན་ལ། ངོ་བོ་ཐ་དད་
ཀྱང་ཡིན་ནོ་ཞེས་འགལ་འདུ་ཁས་བླང་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་བྱས་མི་རྟག་ལྡོག་པ་ཐ་དད་པའི་ཆ་སྒྲོ་བཏགས་སུ་འགྲུབ་པ་ལ། དེ་གཉིས་ལྡོག་པ་ཐ་དད་དུ་འབྱེད་པའི་རྟོག་པའི་སྣང་ཡུལ་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པར་འགྲུབ་དགོས་ཏེ། དེའི་སྣང་ཡུལ་དངོས་པོ་ཡིན་ན། རྟོག་པ་དེ་ཉིད་སྣང་ཡུལ་ 1 ཞོལ། ཤོག ༦༡ ན ༡ ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་ཡང་འགྱུར་བས་སོ།

88 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

ལ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པར་འགྱུར་བས། དེ་གཉིས་ཐ་དད་པའི་ཆ་རྫས་གྲུབ་ཏུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་བྱས་མི་རྟག་སོགས་ལྡོག་པ་ཐ་དད་དུ་འབྱེད་པའི་རྟོག་པའི་སྣང་ཡུལ་རྫས་སུ་གྲུབ་པ་ཁེགས་པ་ལ་ཡང་སྒྲ་རྟོག་སྒྲུབ་པས་འཇུག་པ་ཁེགས་ཤིང༌། སེལ་བས་འཇུག་པར་གྲུབ་པ་ལ་རག་ལས་པ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་རྟོག་པ་དེ་དག་གི་སྣང་ཡུལ་རྫས་སུ་གྲུབ་པར་མི་འདོད་བཞིན་དུ་ཁས་བླང་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ།།
དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་ཤེས་པ་གང་གི་སྣང་ཡུལ་རང་མཚན་ཡིན་ན། ཤེས་པ་དེ་ཉིད་སྒྲུབ་
འཇུག་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་དང༌། རྟོག་པའི་སྣང་ཡུལ་རང་མཚན་ཡིན་ན། རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲའི་དོན་ཡང་རང་མཚན་དུ་འགྱུར་བས་སྒྲ་ཡང་སྒྲུབ་འཇུག་ཏུ་འགྱུར་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་བྱས་མི་རྟག་སོགས་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་ལྡོག་པ་ཐ་དད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་བྱས་པས་སྒྲ་མི་རྟག་པ་སྒྲུབ་པ་སོགས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་འཐད་པར་འགྲུབ་པ།1

སྒྲ་རྟོག་ཡུལ་
ལ་སྒྲུབ་པས་འཇུག་པ་ཁེགས་ཤིང༌། སེལ་བས་འཇུག་པ་གྲུབ་པ་ལ་རག་ལས་པ་ཡིན་ལ། གཞན་ཡང་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་ཇི་སྙེད་པ་ཕལ་ཆེ་བ་ནི། གཞན་སེལ་བའི་རྣམ་གཞག་ཁོང་དུ་མ་ཆུད་པའི་རྩ་བ་ཅན་ཡིན་པས་དེའི་ཕྱིར། རྩོད་ལན་དེ་ཉིད་ཀྱི་མཇུག་ཏུ་གཞན་སེལ་བའི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང༌། དོན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་གཅིག །ཅེས་པ་ནས། རྐྱེན་ཡོད་དེ་ནི་རྟོགས་པར་འགྱུར།2

།ཞེས་པའི་བར་གྱིས་སྒྲ་རྟོག་སྒྲུབ་པས་འཇུག་པ་ལ་
གནོད་བྱེད་ཡོད་ཅིང། སེལ་བས་འཇུག་པ་ལ་ཉེས་པ་དེ་དག་མེད་པའི་ཚུལ་རྒྱས་པར་འཆད་པར་བྱེད་ལ། སྤྱི་རྫས་གཞན་ཁས་བླངས་པ་ལ་སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་གིས། རང་དབང་མེད་ཕྱིར་དེ་ལྡན་མིན།3

།ཞེས་སོགས་ཀྱི་གནོད་བྱེད་བརྗོད་པ་དེ་སེལ་བ་སྨྲ་བ་ལ་ཡང་མཚུངས་པར་འགྱུར་
རོ། །ཞེས་པའི་རྩོད་པ་སྤོང་བ་ནི། དེ་ལའང་གཞན་ལས་ལྡོག་པ་དང༌།4

།ཞེས་པ་ནས། བྱ་བ་འདི་ལ་

1 ཞོལ། ཤོག ༦༡ ན ༦ ཐམས་ཅད་འཐད་པར་འགྲུབ་བོ།
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༧༣ ཕྲེང་། ༡༤
3 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༧ ཕྲེང་། ༡༤
4 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༧༥ ཕྲེང་། ༢

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 89

རྒྱུ་ཅི་ཡོད།1

།ཅེས་པའི་བར་ཡིན་ཞིང༌། སྒྲ་རྟོག་གཞན་སེལ་བས་འཇུག་ན། གཞན་སེལ་བ་དེ་ཡང་
གང་ཡིན་སྙམ་པ་ལ། ཐ་དང་དངོས་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས།2

།ཞེས་པ་ནས་བཟུངས་ཏེ། སྤྱི་ཉིད་དུ་
ནི་འཇུག་ཕྱིར་རོ།3

།ཞེས་པའི་བར་གྱིས་གཞན་སེལ་བའི་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་འཆད་པར་བྱེད་ལ། དེ་
ལྟར་སྤྱི་འཛིན་ནི་རྟོག་པའི་སྣང་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་གཞན་སེལ་བའི་སྤྱི་དེ་ཉིད་རྟོག་པ་ལ་ཇི་ལྟར་སྣང་བའི་ཚུལ་ལ་སོགས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་ནས། དེའི་རྗེས་སུ་སྒྲ་དོན་དངོས་པོ་མ་ཡིན་ཞིང༌ གཞན་སེལ་བའི་སྒྲ་དོན་ལ་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ཇི་ལྟར་བརྡ་སྦྱོར་བའི་ཚུལ་ལ་སོགས་པ་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ན། སྒྲ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་བརྡ་བཏགས་སྟོན། །ཞེས་པ་ནས། དེ་བྱེད་བརྟེན་པའི་ངོ་བོའ་ཕྱིར། ི 4

།ཞེས་
པའི་བར་རོ། །དེ་ལྟར། སྒྲ་དོན་དང་རྟོག་པའི་སྣང་ཡུལ་རྫས་སུ་གྲུབ་པ་བཀག་ནས། སྒྲ་རྟོག་སེལ་བས་འཇུག་པར་བཤད་པ་ལ། རྩོད་པ་སྤོང་བ་ནི། ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལྡོག་པ་ཡིས།5

།ཞེས་སོགས་
ཏེ། དེ་ཡང་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལྡོག་པ་ཡིས། །ཞེས་སོགས་དང༌། བློ་དོན་འགལ་ལས་རྣམ་བཟློག་ནས།6

།ཞེས་སོགས་དང༌། གང་ཞིག་གང་ལས་ཐ་དད་པ།7

།ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རྩོད་སྤོང་རིམ་པ་
གསུམ་སྟོན་པར་བྱེད་དོ། །རྣམ་གཅོད་གཅིག་གཅིག །ཅེས་པ་ནས། བརྡ་ལས་བྱུང་བའང་བསྙད་པར་བྱ།8

།ཞེས་པའི་བར་གྱིས། དེ་ལྟར་སེལ་བ་སྨྲ་བའི་ལུགས་ལ་སྤྱི་གཞི་མཐུན་སོགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་
འཐད་ཅིང༌། ཕྱོགས་གཞན་ལ་མི་འཐད་དོ། །ཞེས་རང་གཞན་གྱི་གྲུབ་མཐའི་སྐྱོན་ཡོན་གྱི་ཁྱད་པར་བཤད་པའི་སྒོ་ནས་ཕྱོགས་གླང་གི་ལུགས་འདི་ལ་བརྟེན་རིགས་པར་བསྟན་ཏོ། །གལ་ཏེ་གཅིག་གནས་པ་ཡི་ཕྱིར།9

།ཞེས་སོགས་ཀྱིས། ཕྱི་རོལ་པ་གང་དག་རྟོག་པའི་སྣང་ཡུལ་དང། སྒྲ་དོན་དུ་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༧༥ ཕྲེང་། ༡༩
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༧༥ ཕྲེང་། ༡༩
3 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༧༧ ཕྲེང་། ༢༡
4 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༧༨ ཕྲེང་། ༢ 5 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༧༩ ཕྲེང་། ༢༠ 6 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༨༠ ཕྲེང་། ༡༥ 7 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༨༠ ཕྲེང་། ༡༨ 8 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༨༡ ཕྲེང་། ༡༠ 9 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༨༢ ཕྲེང་། ༡༡

90 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

གྱུར་པའི་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་ཡོད་པར་འདོད་པ་དེ་དག་འགོག་པའི་ཚུལ་སྟོན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་། གལ་ཏེ་གཅིག་གནས་པ་ཡི་ཕྱིར། །ཞེས་པ་ནས། བ་ལང་ཉིད་སོགས་དེ་ལྡན་འཐོབ།1

།ཅེས་པའི་
བར་གྱིས། རྒོལ་བ་སོ་སོའ་འདོད་པ་དམིགས་མ་ཕྱེ་བར། དེ་འདྲའི་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་ཁས་ལེན་པ་ ིལ་དགག་པ་སྤྱིར་སྟོན་ཅིང༌། གང་དག་རིགས་ནི་གསལ་བ་ལས། །ཞེས་པ་ནས། གཞན་ཉིད་ན་ཡང་རྟེན་མིན་ཕྱིར།2

།ཞེས་པའི་བར་གྱིས། བྱེ་བྲག་པ་དང་གྲངས་ཅན་པའི་འདོད་པ་སོ་སོར་ཕྱེ་
ནས་དགག་པ་མདོར་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། དེ་མན་ཆད་ཀྱིས། དེ་དག་གི་འདོད་པ་སོ་སོ་ལ་དགག་པ་རྒྱས་པར་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་། མི་འགྲོ་དེ་ན་ཡོད་པའང་མིན། །ཞེས་པ་ནས། སྒྲ་དང་ཤེས་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ནོ།3

།ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བྱེ་བྲག་པའི་འདོད་པ་འགོག་པར་བྱེད་ཅིང༌། གལ་ཏེ་ལྡོག་
པ་སྤང་བ་ཡི། །ཞེས་པ་ནས། འཇུག་པ་ལ་སོགས་ཐལ་འགྱུར་ཕྱིར།4

།ཞེས་པའི་བར་གྱིས་གྲངས་
ཅན་གྱི་འདོད་པ་འགོག་པར་བྱེད་ལ། གྲངས་ཅན་གྱི་འདོད་པ་བཀག་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས། གཅེར་བུ་པ་ཡང་ཁེགས་པར་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་དེ་ཉིད་འགོག་པ་ནི། དེ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་འཛེམ་མེད་པ།5

།ཞེས་
སོགས་ཡིན་ཞིང༌། དེ་ལྟར་ཇི་སྐད་བཤད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྒྲུབ་པའི་སྒྲ་རྟོག་སེལ་བའི་ཡུལ་ཅན་དུ་རྒྱས་པར་བསྒྲུབས་ནས་དགག་པའི་སྒྲ་རྟོག་སེལ་བའི་ཡུལ་ཅན་དུ་འབད་པ་མེད་པར་གྲུབ་པའི་ཚུལ་སྟོན་པ་ནི། དངོས་མེད་ངོ་བོ་མེད་པའི་ཕྱིར།6

།ཞེས་སོགས་རྐང་པ་བཞིའོ། །གཞུང་དེ་
དག་ནི་ནང་གསེས་ཀྱི་འབྲེལ་རྣམ་པར་བཞག་པའི་བསྡུ་བ་དག་ནི། རང་རང་གི་ཚིག་དོན་གྱི་སྐབས་སུ་བཤད་པར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་རྟོགས་དཀའ་བའི་དོན་གྱི་གཙོ་བོ་ངོས་གཟུང་བ་ནི། དེ་ཡང་བུམ་པ་ཉིད་ལ་
མཚོན་ན། རྟོག་པ་ལ་བུམ་པར་སྣང་བ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་བཀག་པ་ན། རང་གི་མཚན་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༨༢ ཕྲེང་། ༡༡
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༨༣ ཕྲེང་། ༣
3 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༨༣ ཕྲེང་། ༧
4 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༨༤ ཕྲེང་། ༦
5 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༨༥ ཕྲེང་། ༡༩
6 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༨༦ ཕྲེང་། ༥

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 91

ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་བུམ་པ་རྟོག་པ་ལ་སྣང་བ་ཡང་ཁེགས་ནས་འཇོག་མི་ཤེས་ཤིང༌། དེ་བཞིན་དུ་རྟོག་པ་ལ་བུམ་པར་སྣང་བའི་རང་མཚན་ཡོད་པར་བསྒྲུབས་པ་ན། རྟོག་པ་ལ་བུམ་པར་སྣང་བ་ཡང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མི་ཁེགས་ཤིང༌། རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་འཇོག་མི་ཤེས་པར་འགྱུར་ལ། སྤྱི་མཚན་དངོས་པོ་ཡིན་པ་བཀག་ན། དངོས་པོ་ཉིད་ཀྱང་ཁེགས་ནས་དངོས་པོའ་ིམཚན་གཞི་མི་རྙེད་ཅིང༌། རང་དབང་དུ་དངོས་པོའ་མཚན་གཞི་ཞིག་ཁས་བླངས་ན། སྤྱི་མཚན་ཡང་ ིདངོས་པོར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་སྒོ་ནས་ཀུན་རྫོབ་ཙམ་དུ་ཡོད་པ་དང༌། དོན་དམ་དུ་ཡོད་པའི་ཆོས་གཉིས་གཅིག་ཚད་མར་བཟུང་ནས། ཅིག་ཤོས་སུན་འབྱིན་པའི་འགལ་འདུ་འབའ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་བ་འདི། རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་གཞུང་གི་དོན་གྱི་གཙོ་བོ་གང་ཡིན་པ་དེ་མ་རྟོགས་པས་ནོངས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་མ་ཕྱིན་པར་སྡེ་བདུན་མདོ་དང་བཅས་པའི་དགག་བྱའི་གཙོ་བོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་སྙིང་པོ་དམ་པར་བཟུང་བས། གངས་རིའི་ཁྲོད་འདིར་ཕྱི་རབས་ཀྱི་རྟོག་གེ་སྨྲ་བ་དག་གིས། ཁ་ཅིག་གིས་ནི་སྒྲ་རྟོག་གི་དངོས་ཡུལ་དང༌། བྱས་པས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཆོས་དོན་གསུམ་སོགས་ཀྱང་དངོས་པོར་ཁས་བླངས་ནས། ཀུན་རྫོབ་ཙམ་དུ་ཡོད་པའི་ཆོས་རྣམ་པར་འཇིག་པར་བྱེད་ལ། གཞན་དག་གིས་ནི། སྤྱི་མཚན་དངོས་པོ་ཡིན་པ་འགོག་པའི་རིགས་པ་ཐམས་ཅད་བུམ་པ་དངོས་པོ་ཡིན་པ་སོགས་ལའང་མཚུངས་པ་མཐོང་ནས། དངོས་པོའ་མཚན་གཞི། རྡུལ་ཕྲན་ཙམ་ཡང་རང་དབང་དུ་ཁས་བླངས་མེད་པར། དགེ་སྡིག་སོགས་འབྲས་ ིབུ་བསྐྱེད་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་སྐུར་བ་འདེབས་པར་བྱེད་པའི་ཆད་པར་ལྟ་བ་ཆེན་པོ་ཡོངས་སུ་བཟུང་སྟེ། ཁ་བ་ཅན་གྱི་ལྗོངས་མཐའ་དག་མུན་སྤྲུལ་གང་ཅི་ཡང་རུང་བས་ཁྱབ་པར་བྱེད་དོ།།དེས་ན་རྟོག་པའི་སྣང་ཡུལ་དང༌། སྒྲ་དོན་མཐའ་དག་རང་མཚན་ཡིན་པ་མ་ཁེགས་ན།
སྒྲ་རྟོག་སྒྲུབ་པས་འཇུག་པ་ཁེགས་པའི་ཐབས་མེད་པས་རྟོག་པའི་སྣང་ཡུལ་དང་། སྒྲ་དོན་ཡིན་པའི་རང་མཚན་ཡོད་པ་ལེགས་པར་ཁེགས་དགོས་ཤིང༌། དེའི་ཕྱིར་རྟོག་པ་ལ་བུམ་པར་སྣང་བ་དང༌། བུམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྣང་བ་སོགས་ཀྱང་དངོས་པོ་ཡིན་པ་ཁེགས་དགོས་ཏེ། གཞན་དུ་ན། བུམ་འཛིན་རྟོག་པའི་སྣང་ཡུལ་ཐམས་ཅད་དངོས་པོར་གྲུབ་པ་ཁེགས་པའི་ཐབས་མེད་དོ། །དེ་ལྟ་ན་ཡང་དངོས་པོ་ཡིན་ན་རྟོག་པ་ལ་དངོས་སུ་སྣང་བ་དང༌། སྒྲས་དངོས་སུ་བརྗོད་

92 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

པ་ཡིན་པར་མི་འགལ་ཏེ། གཞན་དུ་ན་རྗེས་དཔག་ཚད་མས་རང་གི་གཞལ་བྱ་དངོས་སུ་རྟོགས་པ་དང༌། བུམ་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་ལས་བུམ་པ་དངོས་སུ་གོ་བ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཕལ་ཆེ་བ་ཉམས་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་བུམ་པ་རྟོག་པ་ལ་དངོས་སུ་སྣང་ཞིང༌། རྟོག་པ་ལ་བུམ་པར་སྣང་བ་བུམ་པ་མ་ཡིན་པ་དང༌། རྟོག་པ་ལ་བུམ་པར་སྣང་བ་རྟོག་པའི་སྣང་ཡུལ་ཡིན་ཞིང༌། དངོས་པོ་མ་ཡིན་ཀྱང༌། རྟོག་པ་ལ་བུམ་པར་སྣང་བ་ཡིན་ན་རྟོག་པའི་སྣང་ཡུལ་ཡིན་མི་དགོས་ཤིང༌། སྒྲོ་བཏགས་ཡིན་མི་དགོས་པ་དང༌། དེ་བཞིན་དུ་བུམ་པ་སྒྲས་དངོས་སུ་བརྗོད་ཀྱང༌། སྒྲ་དོན་མ་ཡིན་ཞིང་། བུམ་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་དོན་རྫས་སུ་མ་གྲུབ་ཅིང༌། དེའི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་རྫས་སུ་མ་གྲུབ་ཀྱང༌། དེས་དངོས་སུ་བརྗོད་པ་ཡིན་ན། རྫས་སུ་མ་གྲུབ་མི་དགོས་པའི་ཚུལ་འདི་ནི། སྡེ་བདུན་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་ཆོས་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ་ལ། སྒྲ་དོན་དང༌། སྤྱི་མཚན་དང༌། རྟོག་པའི་སྣང་ཡུལ་དང༌། གཞན་སེལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་རྣམས་ནི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ཅིང༌། ཅིའི་ཕྱིར་གཞན་སེལ་བ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། རང་སྣང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཤེས་པས་སྒྲུབ་པ་རང་དབང་བའི་ཚུལ་དུ་གཞན་གསལ་བ་ལ་མ་ལྟོས་པར་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་གྱི། གཞན་བསལ་བའམ། དེ་མིན་རྣམ་པར་བཅད་པའི་སྒོ་ནས་དངོས་ཡུལ་དུ་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཞན་སེལ་བ་ཞེས་བྱའོ། །ཕྱི་རོལ་པ་དག་གིས་ཀྱང་རང་མཚན་རྟོག་པའི་དངོས་ཡུལ་དུ་ཁས་བླངས་པ་ན། སྣང་ཡུལ་དུ་ཡང་ཁས་ལེན་དགོས་པར་སོང་ནས་སྒྲ་རྟོག་སྒྲུབ་པས་འཇུག་པར་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ཞིང༌། སྒྲ་དང་རྟགས་ལ་སོགས་པ་སེལ་འཇུག་ཏུ་ཁས་བླངས་ན། དེ་དག་རང་མཚན་ལ་གཏན་ནས་མ་རེག་པར་རྟོག་པས་རློམས་པ་ཙམ་འབའ་ཞིག་གོ །སྙམ་ནས་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཙམ་གྱི་ཆོས་ལ། ཚད་མ་དང་གཞལ་བྱའི་རྣམ་གཞག་སྐྱོན་མེད་འཇོག་མི་ཤེས་པར། རྟགས་དང་རྗེས་དཔག་སོགས་སེལ་བས་འཇུག་ན། དེ་དག་གིས་དོན་རང་མཚན་ལ་སྒྲོ་འདོགས་ཆོད་པ་དང༌། རང་མཚན་ལ་མི་སླུ་བར་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཞིང༌། སྒྲ་ལས་དོན་རང་མཚན་ཐོབ་པར་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཀླན་ཀ་ཡང་དང་ཡང་དུ་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ།།
དེས་ན་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཙམ་གྱི་ཆོས་ལ་ཚད་མ་དང༌། གཞལ་བྱའི་རྣམ་གཞག་
སྐྱོན་མེད་འཇོག་མི་ཤེས་ན། མདོ་སེམས་དང་དབུ་མ་པ་གང་གི་ཡང་ལུགས་ཆ་ཙམ་ཡང་འཇོག་

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 93

མི་ཤེས་ཤིང༌། ཐ་སྙད་ཙམ་དུ་ཡོད་པས་ཡོད་པའི་གོ་མི་ཆོད་པར་སྒྲོ་འདོགས་པའི་སྒོ་ནས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་འཛེམ་མེད་དུ་སྐུར་བ་འདེབས་པ་རྒྱང་ཕན་གྱི་རིང་ལུགས་འཛིན་པར་འགྱུར་ལ། རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཙམ་གྱི་ཆོས་དང༌། དོན་བྱེད་ནུས་པའི་གཞི་མཐུན་ཁས་བླངས་ན། གཞུང་ལུགས་འདི་པ་དག་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དོན་དམ་གྱི་ཚུལ་ལུགས་བཤིག་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་ན། བདེན་པར་གྲུབ་པས་ཁྱབ་པས་དེ་ཉིད་སྣང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་སྒྲུབ་འཇུག་མ་འཁྲུལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། སྒྲ་རྟོག་ཐམས་ཅད་སེལ་བས་འཇུག་པའི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ཞིང༌། སྡེ་བདུན་གྱི་ལུགས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྟོགས་པ་ནི། གཞན་སེལ་བའི་རྣམ་གཞག་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ལ་རག་ལས་པ་ཡིན་པས། འདི་ཉིད་ནན་ཏན་གྱིས་སྒྲུབ་པར་མཛད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་གང་དག་གཞུང་ལུགས་འདིའི་དགོངས་པ་དབུ་མར་གནས་སོ་ཞེས་སྨྲ་བ་དེ་དག་གིས་ནི། རང་ལ་གཞུང་ལུགས་གང་གི་ཡང་རྣམ་གཞག་མ་ཆགས་པ་གསལ་བར་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། དབུ་མ་པའི་ལུགས་ལ་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཙམ་གྱི་ཆོས་དང༌། དངོས་པོའ་གཞི་མཐུན་མི་སྲིད་པར་ཁས་བླངས་ན། དངོས་པོ་ཡིན་ན་བདེན་པར་ ི 1

གྲུབ་པས་ཁྱབ་

པ་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྱུར་ལ། གཞན་དུ་ན། རང་ལུགས་ཀྱི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བྱེད་པ་ལ་སེལ་བའི་རྣམ་གཞག་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ཁེགས་དགོས་པས། འབད་པ་བརྒྱ་ཕྲག་གིས་བསྒྲུབས་པའི་སེལ་བའི་རྣམ་གཞག་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་འདི་ཐམས་ཅད་རང་ལུགས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དགག་བྱར་འགྱུར་བས་འདི་དག་སྡེ་བདུན་རང་ལུགས་ཀྱི་རིགས་པ་གང་གིས་ཚུལ་ཇི་ལྟར་འགོག་དབུ་མ་ལ་དགའ་བ་ཁྱེད་ཀྱིས་སྨྲོས་ཤིག །གཞན་ཡང་རང་མཚན་གྱི་དོན་ལྡོག་དང༌། དེ་ཉིད་ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་མ་འདྲེས་པའི་དོན་ལ་སོགས་པ་སེལ་བའི་སྐབས་ཀྱི་གཞུང་འདི་དག་གི་དོན་འཆད་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་དཀའ་བའི་གནད་འགའ་ཞིག་ཡོད་མོད་ཀྱི་ཁོ་བོས་ཚད་མ་ཡིད་ཀྱི་མུན་སེལ་དུ་རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར། འདིར་མ་བྲིས་ཏེ་ཡི་གེ་མངས་པར་འགྱུར་བས་འཇིགས་པས་སོ།།
1 ཞོལ། ཤོག ༦༤ བ ༡ དངོས་པོ་ཡིན་ན་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པས་

94 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

གཉིས་པ་ཡན་ལག་གི་དོན་ལ། གང་ངེས་པར་བྱ་བ་བདག་གཅིག་འབྲེལ་གྱི་རང་ལྡོག་
དང་དོན་ལྡོག་བཤད། གཞི་གང་ལ་ངེས་པར་བྱ་བ་རང་བཞིན་རྟགས་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་དབྱེ་བ་བསྟན། གཞི་དེ་དག་ལ་འབྲེལ་བ་དེ་ཉིད་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། དངོས་དང༌། རྩོད་པ་སྤང་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། འབྲས་རྟགས་སུ་མ་ཟད་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཚིགས་ལ་ཡང་རྟགས་ཆོས་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་ཡིན་ལ། འབྲེལ་བ་དེ་ཡང་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། རྟགས་རང་ཉིད་ཡོད་པ་ཙམ་དང༌། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དེ་རང་ཆས་སུ་འབྲེལ་བའི་བདག་གཅིག་འབྲེལ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བདག་གཅིག་འབྲེལ་གྱི་རང་ལྡོག་བསྟན་ནས། དེའི་དོན་ལྡོག་སྟོན་པ་ནི། ཡོད་པའི་བདག་ཉིད་བྱས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མི་རྟག་པ་དང་བདག་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་ཏེ། མི་རྟག་པ་དེ་མེད་ན་ནི་དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཁྱོད་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་ཞིང༌། ཁྱོད་དེ་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིས་ཕན་ཚུན་ཐ་དད་གཅིག་བཀག་ན་ཁེགས་ཤིང༌། ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་པ་བདག་གཅིག་འབྲེལ་གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་བཤད་པ་ཡིན་ལ། འོན་ཀྱང་ཐ་དད་དངོས་སུ་མ་སྨོས་པ་ནི་འབྲེལ་བ་ཙམ་ལ་ཐ་དད་ཀྱིས་ཁྱབ་པ་གོ་སླ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ།།
གཉིས་པ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ལ། རྩོད་པ་དངོས་དང༌། དེ་ལས་འཕྲོས་པའི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་
པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། རྩོད་པ་དགོད་པ་ནི། གལ་ཏེ་བྱས་མི་རྟག་རྫས་གཅིག་ཡིན་ན། བྱས་པའི་རྫས་དང་མི་རྟག་པའི་རྫས་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་དགོས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་ཆོས་རྟགས་ཐ་དད་མེད་པའི་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། བྱས་མི་རྟག་རྫས་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་བྱས་པའི་རྫས་དང་མི་རྟག་པའི་རྫས་ལྡོག་པ་ཐ་དད་ཡིན་པས་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེས་སྟོན་པ་ནི། གང་གི་ཕྱིར་དངོས་པོ་ཀུན་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཙམ་མ་ཡིན་པར། རང་བཞིན་གྱིས་གཞན་དང་མ་འདྲེས་པར་རང་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར། རིགས་མཐུན་གྱི་དངོས་པོ་དང༌། གཞན་རིགས་མི་མཐུན་གྱི་དངོས་པོ་དག་ལས་ལྡོག་པ་ལ་ནི་བརྟེན་པ་ཅན་ཡིན་ནོ།།
འདིས་ནི་དངོས་པོ་སྒྲ་ལྟ་བུ་གཅིག་ཀྱང་མ་བྱས་རྟག་པ་སོགས་བྱས་པ་ལ་ལྟོས་པའི་
རིགས་མི་མཐུན་དང༌། བྱས་པ་ལ་ལྟོས་པའི་རིགས་མཐུན་བུམ་པ་སོགས་དང༌། མ་འདྲེས་པའི་ངོ་བོར་རང་རྒྱུ་ལས་སྐྱེས་པར་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་སྒྲའི་བྱས་མི་རྟག་སོགས་སྒྲ་དང་རྫས་གཅིག་ཡིན་

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 95

པའི་རྒྱུ་མཚན་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་ཀྱི་དོན་བསྡུས་ནས་བསྟན་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྒྲ་བྱས་མི་རྟག་པ་གསུམ་རྫས་གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ། སྒྲ་དེ་རང་རྒྱུ་ལས་སྒྲ་མ་ཡིན་དང༌། མ་བྱས་རྟག་པ་སོགས་ལས་ལོག་པར་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་གཞུང་འདི་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲ་བྱས་མི་རྟག་པ་གསུམ་ལྡོག་པ་ཐ་དད་དུ་འབྱེད་པའི་གཞི་དང་རྒྱུ་མཚན་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར། སྒྲའི་བྱས་མི་རྟག་ལྡོག་པ་ཐ་དད་དུ་འབྱེད་པའི་གཞི་ནི་སྒྲ་ཡིན་ལ། དེའི་སྟེང་གི་བྱས་མི་རྟག་ལྡོག་པ་ཐ་དད་དུ་འབྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། སྒྲ་དེ་ཉིད་མ་བྱས་རྟག་པ་སོགས་ལོག་ས་ཐ་དད་ལས་ལོག་པར་རང་རྒྱུ་ལས་སྐྱེས་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེས་ན། དེ་ཉིད་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་སྒྲ་བྱས་མི་རྟག་སོགས་ལྡོག་པ་ཐ་དད་དུ་འབྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྟོན་པ་ནི། དེ་ལྟར། སྒྲ་དེ་ཉིད་སྒྲ་མ་ཡིན་དང་མ་བྱས་རྟག་པ་སོགས་ལས་ལོག་པར་རང་རྒྱུ་ལས་སྐྱེས་པ་དེའི་ཕྱིར། དོན་སྒྲ་དེ་ཉིད་སྒྲ་མ་ཡིན་དང་མ་བྱས་རྟག་པ་སོགས་ཐ་དད་པའི་ལོག་ས་གང་དང་གང་ལས་ལྡོག་པ་དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཅན་གྱི་སྒྲ་བྱས་མི་རྟག་སོགས་ལྡོག་པའི་རིགས་དུ་མ་དབྱེ་བ་བྱེད་དོ།།
འདིར་རིགས་དབྱེ་ཞེས་རིགས་ཀྱི་སྒྲ་སྨོས་པ་ནི། སྒྲ་བྱས་མི་རྟག་པ་གསུམ་ཐ་དད་དུ་ཕྱེ་
བ་དེ་ལྡོག་པའི་དབྱེ་བ་ཡིན་གྱི། རྫས་ཀྱི་དབྱེ་བ་མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ། །དེས་ན་གཞུང་སྔ་ཕྱི་འདི་དག་གིས་སྒྲ་བྱས་མི་རྟག་པ་གསུམ་རྫས་གཅིག་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་སྒྲ་དེ་ཉིད་སྒྲ་མ་ཡིན་དང༌། མ་བྱས་རྟག་པ་སོགས་ལས་ལོག་པར་རང་རྒྱུ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་དང༌། དེ་ལྟར་ལོག་ས་ཐ་དད་དེ་དག་ལས་ལོག་པར་གནས་པ་དེའི་ཕྱིར། སྒྲ་བྱས་མི་རྟག་པ་གསུམ་ལྡོག་པ་ཐ་དད་དུ་དབྱེར་རུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཉིད་བསྟན་པས་སྒྲ་བྱས་མི་རྟག་པ་གསུམ་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་ལྡོག་པ་ཐ་དད་ཡིན་པ་མི་འགལ་ལོ་ཞེས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།།
དེས་ན་སྒྲ་བྱས་མི་རྟག་པ་གསུམ་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་པ་དང་ལྡོག་པ་ཐ་དད་ཡིན་པར་མི་
འགལ་བར་མ་ཟད་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ལྡོག་པ་ཐ་དད་ཡིན་པར་འབད་མེད་དུ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་གསུམ་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་པར་གོང་དུ་བཤད་པའི་རྟགས་དེས་འགྲུབ་ཅིང༌། རྟགས་དེས་དེ་གསུམ་ལྡོག་པ་ཐ་དད་དུ་དབྱེར་རུང་བར་ཡང་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལོག་ས་སྒྲ་མ་ཡིན་དང༌། མ་བྱས་རྟག་པ་གསུམ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྨྲ་བའི་

96 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

ལུགས་ལ་ས་བོན་ལས་མྱུ་གུ་སྐྱེ་བ་དང༌། དེ་དག་བདེན་མེད་ཡིན་པ་མི་འགལ་བར་མ་ཟད། ས་བོན་ལས་མྱུ་གུ་སྐྱེ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་དག་བདེན་མེད་དུ་འགྲུབ་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་ཆོས་ཡིན་པས། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཁས་བླངས་ན། དབུ་མ་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་ཆོས་གཅིག་པོ་དེ་བཀག་པར་འགྱུར་བ་ལྟར། འདིར་ཡང་སྒྲ་དང་མི་རྟག་པ་རྫས་གཅིག་ཡིན་ན་གཅིག་ཡིན་དགོས་སོ་ཞེས་ཁས་བླངས་ན། སྡེ་བདུན་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་ཆོས་འདི་ཉིད་བཀག་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཞིང༌། བྱས་མི་རྟག་སྒྲ་དང་གསུམ་པོ་གཅིག་ཏུ་ཁས་བླངས་ན། གཅིག་ཏུ་སོང་ནས་རང་བཞིན་རྟགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་སོགས་ཐམས་ཅད་ཉམས་པར་འགྱུར་ཞིང༌། ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་ཁས་བླངས་ན་སྒྲ་རྟག་པར་འགྱུར་ཞིང༌། བྱས་པ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་མི་འགྱུར་བ་དང༌། སྒྲ་བྱས་མི་རྟག་པ་གསུམ་འབྲེལ་མེད་དོན་གཞན་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བས། རྫས་གཅིག་ཡིན་ན་གཅིག་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་ཁས་བླངས་ཕྱིན་ཆད་ཇི་ལྟར་བྱས་ཀྱང་རྟགས་དང་རྗེས་དཔག་གི་རྣམ་གཞག་དང༌། བདག་གཅིག་འབྲེལ་གྲུབ་པའི་ཆོས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཁས་བླང་དུ་མེད་པའི་རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་འདི་དག་ཐམས་ཅད་སྤངས་ཤིང༌། ཚད་མའི་གནོད་པ་དང་འགལ་འདུའི་ཕུང་པོ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཞིག་གི་ཁུར་ཁྱེར་ཏེ། རྒྱང་པན་གྱི་ནང་དུ་སོན་པར་འགྱུར་རོ།།
དཀྱུས་མ་ཉིད་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་སྒྲ་བྱས་མི་རྟག་པ་གསུམ་ལྡོག་པ་ཐ་དད་དུ་ཕྱེ་
བ་དེ་ཡི་ལྡོག་པའི་ཁྱད་པར་གྱིས། རྟགས་ཆོས་དོན་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བའི་སྒོ་ནས། བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་དག་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ཡིན་པས། བྱས་པ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་དང༌། སྒྲ་བྱས་མི་རྟག་པ་གསུམ་ངོ་བོ་ཐ་དད་མེད་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་དོ། །དེ་ཡང་གཞུང་འདི་དག་གིས་སྒྲ་བྱས་མི་རྟག་པ་གསུམ། ལྡོག་པ་ཐ་དད་དུ་འབྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན། སྒྲ་དེ་ཉིད་སྒྲ་མ་ཡིན་དང༌། མ་བྱས་རྟག་པ་ལས་ལྡོག་པའི་ངོ་བོར་སྐྱེས་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་པར་བསྟན་པས། དེ་དག་ལྡོག་པ་ཐ་དད་དུ་འབྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་དངོས་པོའ་གནས་ལུགས་ ིསུ་གྲུབ་པར་བསྟན་ལ། སྒྲ་དེ་རང་རྒྱུ་ལས་མ་བྱས་རྟག་པ་སོགས་དང་མ་འདྲེས་པའི་ངོ་བོར་སྐྱེས་པར་བསྟན་པས་བྱས་མི་རྟག་གི་ངོ་བོར་སྐྱེས་པར་བསྟན་ཅིང༌། དེ་ལྟར་བསྟན་པས། སྒྲ་བྱས་མི་

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 97

རྟག་པ་གསུམ་ལྡོག་པ་ཐ་དད་དུ་ཕྱེ་བ་དེ་དངོས་པོའ་གནས་ཚུལ་མ་ཡིན་གྱི། རྟོག་པས་བཏགས་པ་ ིཙམ་ཡིན་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་དངོས་པོའ་གནས་ཚུལ་དུ་གྲུབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་དེ་ལ་བརྟེན་ ིནས་སྒྲ་བྱས་མི་རྟག་པ་གསུམ་ལྡོག་པ་ཐ་དད་དུ་ཕྱེ་བའི་སྒོ་ནས། རྟགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བྱེད་པར་བསྟན་པས་རྟགས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་པོའ་གནས་ཚུལ་ལ་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་ནུས་ཤིང༌། དོན་ ིརང་མཚན་ལ་མི་སླུ་བར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།།
དེ་ལྟར་ན་སྒྲ་ལྟ་བུ་གཅིག་ལ་ཡང་སྒྲ་མ་ཡིན་པའི་ཤེས་བྱ་ཇི་སྙེད་ཡོད་པ་དེ་སྙེད་ཀྱི་
གྲངས་དང་མཉམ་པའི་དེ་དག་ལས་ལོག་པའི་ལྡོག་པ་ཡོད་ཅིང༌། ལྡོག་པ་དེ་དག་ཀྱང་གཅིག་བརྗོད་པའི་སྒྲས་ལྡོག་པ་གཞན་དག་གོ་བར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། ལྡོག་པ་དེ་སྙེད་ཀྱིས་གྲངས་དང་མཉམ་པའི་སྒྲ་རྟོག་འཇུག་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྟོན་པ་ནི། སྒྲ་དེ་ཉིད་སྒྲ་མ་ཡིན་དང་མ་བྱས་རྟག་པ་སོགས་རིགས་མཐུན་མི་མཐུན་ཐམས་ཅད་ལས་ལོག་པར་གནས་པ་དེའི་ཕྱིར་སྒྲ་ལ་ལོག་པ་དེ་དག་ཇི་སྙེད་ཡོད་པའི་གྲངས་དང་མཉམ་པའི་ལྡོག་པ་དུ་མ་ཁྱད་ཆོས་སུ་ཡོད་ཅིང༌། དེ་ལྟ་བུའི་ལྡོག་པའི་ཁྱད་པར་གང་ཞིག་བྱས་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའི་མིང་གིས་ཆོས་གང་གིས། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་གོ་བར་འགྱུར་བ་དེ། མི་རྟག་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་མིང་གི་ཆོས་གཞན་གྱིས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་གོ་བར་ནུས་པ་མ་ཡིན་ཞིང༌། དེ་བཞིན་དུ་ལྡོག་པའི་ཆོས་གཞན་རྣམས་ལ་ཡང་མཚུངས་པ་དེས་ན། སྒྲའི་སྟེང་གི་ལྡོག་པའི་ཆོས་དེ་དག་རྗོད་པར་བྱེད་པའི་སྒྲ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དོན་ཐ་དད་པར་རྣམ་པར་གནས་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་འཛིན་པར་བྱེད་པའི་རྟོག་པ་ཇི་སྙེད་པ་དེ་དག་ཀྱང་སྣང་ཡུལ་ཐ་དད་པར་གནས་པ་ཡིན་པས་སྒྲ་ལྟ་བུའི་དངོས་པོ་གཅིག་ལ་ཡང་སྒྲ་རྟོག་དུ་མ་འཇུག་པ་དོན་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཉིད་ཀྱིས། སྒྲ་རྟོག་ཐམས་ཅད་སེལ་བའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། འདི་ཉིད་རང་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་རྨ་མེད་པ་ཡིན་ཞིང༌། གང་དག་གཞུང་འདིས་བྱས་མི་རྟག་ཐ་དད་དུ་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་ཁོ་ན་བསྟན་ནོ་སྙམ་དུ་སེམས་པ་དེ་དག་ནི། རྒྱ་མཚོ་ལས་སྐྲའི་རྩེ་མོས་ཆུ་ཐིགས་ཤིག་བླངས་ཏེ། འདི་ཉིད་ཁོ་ན་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོའོ་སྙམ་དུ་སེམས་པ་དང་འདྲ་ཞིང༌། ཆོས་ཞེས་པ་ལ། རྣམ་པ་ཤར་བའི་བློའ་ཆོས་ཞེས་པར་བཤད་ནས། དེས་ན་ཚད་ ིམའི་ཡུལ་ན་བྱས་མི་རྟག་ཐ་དད་དུ་རྣམ་པར་གནས་ཞེས་པའི་བཤད་པ་ཡང༌། གཞུང་གི་གཏིང་

98 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

རྫོགས་པར་སླེབ་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལྟ་བས་ན་དངོས་པོ་འདི་དག་ནི། རིགས་མཐུན་པར་འདོད་པ་དང༌། གཞན་ལས་ལོག་པ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་ངོ་བོས་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་དང་གང་ལས་ཐ་དད་པ་དེའི་དབྱེ་བ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཐ་སྙད་དུ་བྱས་པའི་སྒྲ་དག་དེ་དང་དེ་ལས་ཐ་དད་པ་རྒྱུར་བྱས་ནས་ངོ་བོ་ཉིད་ཐ་མི་དད་ཀྱང་ཆོས་དུ་མ་ཤེས་པར་བྱེད་དོ།།སྒྲ་དེ་དག་ཀྱང་ཐ་དད་པ་ཐམས་ཅད་མི་འཕེན་ཡང་ཐ་དད་པ་གཅིག་བརྗོད་པས་དེའི་
རང་གི་མཚན་ཉིད་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་ཏེ། དེ་གཅིག་ལས་ཀྱང་དེ་ཐ་དད་པ་ཡོད་པས་སོ། །དེ་ལྟ་བས་ན། དངོས་པོ་གཅིག་ལ་གཞན་གྱི་ངོ་བོ་ཇི་སྙེད་པ་དེ་ལ་ལྟོས་ནས་ལྡོག་པ་དེ་སྙེད་ཡོད་དེ། དེ་ལ་མེད་པའི་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་ཅན་ནི་དེ་ལས་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྡོག་པ་ཇི་སྙེད་པ་དེའི་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་ཅན་མ་ཡིན་པ་ཡོངས་སུ་སྤང་བར་ཐ་སྙད་ཀྱི་དོན་ཅན་གྱི་སྒྲ་དག་ཀྱང་དེ་སྙེད་དེ། དཔེར་ན། སྒྲ་ནི་བརྩལ་མ་ཐག་ཏུ་འབྱུང་བ་ཅན་དང་ཉན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་དེའི་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་ཅན་མ་ཡིན་པ་ཡོངས་སུ་སྤང་བའི་དོན་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །དེའི་ཕྱིར་ངོ་བོ་ཉིད་ཐ་མི་དད་ཀྱིས་ཀྱང་ཁྱད་པར་གྱི་བྱེ་བྲག་གང་ཞིག་མིང་གི་ཆོས་གང་གིས་གོ་བར་འགྱུར་བ་དེ་ནི་གཞན་གྱིས་གོ་བར་མི་ནུས་པས། སྒྲ་ཐམས་ཅད་ནི་དོན་གཅིག་པ་མ་ཡིན་ནོ།1

།ཞེས་གསུངས་སོ།།
དེ་ན་གཞུང་འདིས་དངོས་པོ་གཅིག་གི་ལྡོག་པའི་ཆོས་ཇི་སྙེད་པ་བརྗོད་པའི་སྒྲ་དེ་སྙེད་
རྣམས་ལས་བྱས་པའི་ལྡོག་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་གོ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དེ་ཉིད་བརྗོད་པའི་སྒྲ་སྦྱོར་ལ། དེ་བཞིན་དུ་མི་རྟག་པའི་ལྡོག་པ་གོ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་བརྗོད་པའི་སྒྲ་སྦྱོར་དགོས་ཞེས་སོགས་སུ་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས། སྒྲ་དེ་དག་ཡུལ་ཐ་དད་པར་མ་ཟད་དགོས་པ་ཐ་དད་པར་ཡང་བསྟན་པ་ཡིན་པ། དེའི་ཕྱིར་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་གསུམ་པ་འདི་ཉིད་ཀྱིས། རང་བཞིན་རྟགས་ཀྱིས་རྟགས་ཆོས་ཐ་དད་མེད་པའི་རྩོད་པ་སྤངས་པའི་སྒོ་ནས། གཞན་སེལ་བའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་མདོར་བསྟན་པ་ཡིན་ཞིང༌། དེ་ཡང་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་དང་པོས། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་གཞན་དང་མ་འདྲེས་པར་གནས་པར་བཤད་ནས། དེའི་ཕྱིར་གང་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དེ་ཉིད་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ཏེ། སྒྲ་བྱས་མི་རྟག་སོགས་ལྡོག་པ་དུ་མའི་དབྱེ་བ་བྱེད་པར་བསྟན་ཅིང༌།
1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༩༣༢ ཕྲེང་། ༡

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 99

ཚིགས་སུ་བཅད་པ་ཐམས་ཅད་དེ་ལྟར་ཕྱེ་བའི་ལྡོག་པ་རྣམས་ལ་སྒྲ་སོ་སོར་སྦྱོར་བར་
བསྟན་པ་ན། དོན་འདིར་འགྱུར་ཏེ། སྒྲ་དེ་ཉིད་རྟག་པ་དང་མ་འདྲེས་པར་གནས་པ་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ནས། སྒྲ་ལ་མི་རྟག་པ་ཞེས་པའི་སྒྲ་སྦྱོར་ཞིང༌། སྒྲ་དེ་ཉིད་མ་བྱས་པ་ལས་ལོག་པར་གནས་པ་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ནས། སྒྲ་ལ་བྱས་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་སྦྱོར་བས་བྱས་མི་རྟག་ལྡོག་པ་ཐ་དད་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པས། སྒྲ་ལ་རྟག་པ་རྣམ་པར་བཅད་པའི་སྒོ་ནས། མི་རྟག་པའི་སྒྲ་སྦྱར་བས་མི་རྟག་པའི་ལྡོག་པ་དངོས་སུ་གོ་བར་བྱེད་ཀྱི། བྱས་པའི་ལྡོག་པ་དངོས་སུ་གོ་མི་ནུས་ལ། དེ་བཞིན་དུ་སྒྲ་ལ་མ་བྱས་པ་རྣམ་པར་བཅད་པའི་སྒོ་ནས། བྱས་པའི་སྒྲ་སྦྱར་བས་བྱས་པའི་ལྡོག་པ་དངོས་སུ་གོ་ནུས་ཀྱི། མི་རྟག་པའི་ལྡོག་པ་དངོས་སུ་གོ་མི་ནུས་པས། སྒྲ་རྟོག་ཐམས་ཅད་སེལ་བས་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་གསུམ་པོ་འདི་ཉིད་བརྗོད་བྱ་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྟོན་པའི་ནུས་པ་དང་ལྡན་པའི་སྒོ་ནས། དོན་ཆེན་པོ་ཅན་ཡིན་པས་སྒྱུ་ཐབས་ཀྱིས་བཤད་པ་མི་བྱ་བར། བློ་གྲོས་དང་ལྡན་པ་དག་གིས་ཞིབ་ཏུ་བཤད་པར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་དེ་ལས་འཕྲོས་པའི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། སྒྲུབ་པའི་སྒྲ་རྟོག་སེལ་བའི་
ཡུལ་ཅན་དུ་རྒྱས་པར་སྒྲུབ་པ་དང༌། དགག་པའི་སྒྲ་རྟོག་རྣམ་གཅོད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་དུ་འབད་པ་མེད་པར་གྲུབ་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ། སྒྲ་རྟོག་སྒྲུབ་པས་འཇུག་པའི་གནོད་བྱེད་དང༌། སེལ་བས་འཇུག་པའི་རྒྱུ་མཚན་རྒྱས་པར་བཤད། སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་གིས་སྤྱི་རྫས་གཞན་ལ་བཀོད་པའི་ཉེས་པ་སེལ་བ་སྨྲ་བ་ལ་མཚུངས་པ་སྤང༌། སྤྱི་འཛིན་རྟོག་པའི་འཇུག་ཚུལ་དང་དེའི་སྣང་ཡུལ་གཞན་སེལ་བའི་སྤྱི་རྒྱས་པར་བཤད། སྒྲ་དོན་དངོས་པོར་གྲུབ་པ་བཀག་ནས་གཞན་སེལ་བའི་སྒྲ་དོན་ལ་བརྡ་སྦྱོར་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད། སྒྲ་རྟོག་དེ་མིན་རྣམ་པར་བཅད་པའི་སྒོ་ནས་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་ལ་རྩོད་པ་རྒྱས་པར་སྤང༌། དེས་ན་སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་གིས་བཤད་པའི་སེལ་བ་སྨྲ་བ་ལ་ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་འཐད་ཅིང་སྤྱི་རྟག་དངོས་ལ་མི་འཐད་པར་བསྟན། རྟོག་པའི་སྣང་ཡུལ་དང་སྒྲ་དོན་དུ་གྱུར་པའི་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་ཡོད་པ་རྒྱས་པར་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ། སྒྲ་རྟོག་སྒྲུབ་པས་འཇུག་ན་རྟགས་དང་རྗེས་དཔག་དོན་མེད་དུ་ཐལ་བ་དང༌། ཆོས་ཅན་གཅིག་ལ་འཇུག་པའི་སྒྲ་རྟོག་ཐམས་ཅད་རྣམ་གྲངས་པར་ཐལ་བ་དང༌། དེ་དག་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བའོ།།

100 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

དང་པོ་ནི། གཞུང་འདི་དག་ཇི་ལྟར་འབྲེལ་བའི་ཚུལ་ལ། ཁ་ཅིག །དོན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་གཅིག1

།ཅེས་སོགས་ཀྱིས་སྒྲ་རྟོག་སྒྲུབ་པས་འཇུག་པ་ལ་སྐྱོན་ཇི་ལྟར་འབྱུང་བའི་ཚུལ་དང༌།
སེལ་བས་འཇུག་པ་ལ་སྐྱོན་དེ་དག་མི་འབྱུང་བའི་ཚུལ་བསྟན་ནས། ཆ་ཤས་སྒྲོ་འདོགས་ཇི་སྙེད་པ།2

།ཞེས་སོགས་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་གཉིས་ཀྱིས་དེའི་དོན་བསྡུས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། རང་འགྲེལ་དུ། ཚིགས་སུ་བཅད་པ་གཉིས་པོ་དེ། བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་དུ་ན་བསྡུ་བའི་ཚིགས་བཅད་དུ་གསུང་བར་རིགས་སོ། །ཡང་ཁ་ཅིག །བྱས་མི་རྟག་ངོ་བོ་ཐ་དད་མེད་ན། བྱས་པས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཆོས་རྟགས་ཐ་དད་མེད་པའི་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར། ཞེས་པའི་རྩོད་པ། གང་ཕྱིར་དངོས་ཀུན་རང་བཞིན་གྱིས།3

།ཞེས་
སོགས་ཀྱིས་སྤངས་ཤིང། དེའི་སྐབས་སུ་སྒྲ་རྟོག་སེལ་བས་འཇུག་པར་བཤད་པའི་རྒྱུ་མཚན་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ནི། དོན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་གཅིག4

།ཅེས་སོགས་ཡིན་ལ། བྱས་མི་རྟག་ངོ་བོ་ཐ་
དད་མེད་ན། སྒྲ་བྱས་མི་རྟག་པ་བརྗོད་པའི་སྒྲ་དང་ངེས་པའི་བློ་ཐམས་ཅད་རྣམ་གྲངས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཡུལ་གཅིག་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་རྩོད་པ། ཆ་ཤས་སྒྲོ་འདོགས་ཇི་སྙེད་པ།5

།ཞེས་
སོགས་ཀྱིས་སྤོང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །བཤད་ཚུལ་དེ་ལ་ཡང་མི་འགྲིག་པ་ཆེར་མེད་མོད། འོན་ཀྱང་རང་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པར་མི་སེམས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་རྩོད་པ་དང་པོ་རང་འགྲེལ་དུ་གསལ་བར་བཀོད་ནས། གང་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་དེའི་རྩོད་སྤང་དུ་གསལ་བར་སྦྱར་བ་ལྟར། བྱས་མི་རྟག་ཐ་དད་མེད་ན། དེ་དག་གི་སྒྲ་བློ་རྣམ་གྲངས་པར་འགྱུར་ཞེས་པའི་རྩོད་པ་བཀོད་ནས། ཆ་ཤས། ཞེས་སོགས་དེའི་རྩོད་སྤང་དུ་གསུང་བར་རིགས་པ་ལ་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།།
དེས་ན་འགྲེལ་བཤད་དག་གིས་ཀྱང༌། དེ་ལྟར་མ་བཤད་དོ། །ཡང་ཁ་ཅིག །རང་འགྲེལ་
ལས། དོན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་གཅིག །ཅེས་པའི་མཚམས་སྦྱར་དུ། ཡང་སྒྲ་དང་རྟགས་དག་གིས་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༧༣ ཕྲེང་། ༡༤
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༧༤ ཕྲེང་། ༧
3 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༧༣ ཕྲེང་། ༨
4 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༧༣ ཕྲེང་། ༡༤
5 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༧༤ ཕྲེང་། ༧

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 101

རྣམ་པར་བཅད་པ་རྟོགས་པར་བྱེད་ཀྱི། སྒྲུབ་པས་དངོས་པོའ་རང་གི་ངོ་བོ་ཁོ་ན་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ ིབྱ་བ་ཇི་ལྟར་ཤེས་ཞེ་ན། ཚད་མ་གཞན་དང་སྒྲ་གཞན་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཏེ།1

ཞེས་གསུངས་པ་
དེས། རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་དང་རྟགས་དག་ནི། གཞན་སེལ་བའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཅན་འཇལ་བའི་ཚད་མ་དེ་ལས་ཚད་མ་གཞན་དང༌། དེ་བརྗོད་པའི་སྒྲ་ལས་སྒྲ་གཞན་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་དགོད་པ་མཛད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་རང་འགྲེལ་དུ་བཀོད་པའི་རྟགས་དེའི་རྟགས་སྒྲུབ་པ་ནི། དོན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་གཅིག2

།ཅེས་སོགས་དང༌། ཁྱབ་པ་སྒྲུབ་པ་ནི། ཆ་ཤས་སྒྲོ་འདོགས།
ཞེས་སོགས་ཤླཽ་ཀ་གཉིས་ཀྱིས་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཆད་པའང་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ཡིན་ན་དོན་གྱི་ཞེས་སོགས་ཀྱིས། ཆོས་ཅན་འཇལ་བའི་ཚད་མ་ལས་ཚད་མ་གཞན་དང༌། དེ་བརྗོད་པའི་སྒྲ་ལས་སྒྲ་གཞན་འཇུག་པར་སྒྲུབ་པ་ཡིན་དགོས་ནའང༌། དེ་ལྟར་བསྒྲུབས་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་ཅིང༌། གཞུང་གི་ཡི་གེའི་དོན་ལ་མ་ཞུགས་སོ། །དགོས་པ་ཇི་ལྟར་མེད་ན། སྒྲ་རྟོག་སྒྲུབ་པས་འཇུག་པར་འདོད་པའི་བྱེ་བྲག་པ་དང༌། གྲངས་ཅན་སོགས་སུའང་སྒྲ་འཇལ་བའི་ཚད་མ་དང༌། དེ་བརྗོད་པའི་སྒྲ་ལས་ཐ་དད་པའི་སྒྲའི་ཆོས་བྱས་པ་ལྟ་བུ་འཇལ་བའི་བློ་དང་བརྗོད་པའི་སྒྲ་འཇུག་པ་མི་སྲིད་དོ། །ཞེས་མངོན་སུམ་ལ་བསྙོན་པར་མི་བྱེད་ཅིང༌། ཐ་ན་རྒྱང་པན་པས་ཀྱང༌། ཁྱད་གཞི་བརྗོད་པའི་སྒྲ་ལས་ཐ་དད་པའི་ཁྱད་ཆོས་བརྗོད་པ་མི་སྲིད་དོ། །ཞེས་མི་སྨྲ་ན་གཞན་དག་ལྟ་ཅི་སྨོས། དེ་བས་ན་སྒྲ་རྟོག་གཞན་འཇུག་པར་སྒྲུབ་པ་ནི་གྲུབ་ཟིན་སྒྲུབ་པ་ཤ་སྟག་ཡིན་ནོ། །གཞུང་གི་ཡི་གེའི་དོན་ལ་ཡང་མ་ཞུགས་ཏེ། གཞུང་འདི་དག་གིས་ནི། སྒྲ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ན། དེའི་ཕྱིར་མི་རྟག་ཀྱང་མཐོང་བས། སྒྲ་རྟོག་སྒྲུབ་པས་འཇུག་ན་རྟགས་དང་རྗེས་དཔག་འཇུག་པ་དོན་མེད་པར་འགྱུར། ཞེས་སོགས་བསྟན་གྱི། ཚད་མ་གཞན་དང་སྒྲ་གཞན་འཇུག་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཅི་ཡང་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་། རང་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་འཇུག་པའི་སྒྲ་དང་རྟགས་སེལ་བའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་སྟེང་དུ་ཚད་མ་གཞན་དང་སྒྲ་གཞན་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ཉིད་དོན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་གི་དོན་བསྡུས་པར་སྨྲས་པ་དང༌། གཞུང་འདི་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༩༣༢ ཕྲེང་། ༡༧
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༧༣ ཕྲེང་། ༡༤

102 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

ཉིད་རང་འགྲེལ་གྱིས་བཀོད་པའི་རྟགས་དེའི་རྟགས་སྒྲུབ་ཏུ་སྨྲས་པ་ནི་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར། སྒྲ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ནི། བྱས་པས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་སྒྲུབ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།
དེ་བཞིན་དུ་ཆ་ཤས་སྒྲོ་འདོགས་ཞེས་སོགས་ཀྱང་རྟགས་དེའི་ཁྱབ་སྒྲུབ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་
ལྟར་རྟགས་དང་རྗེས་དཔག་སེལ་བའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ཏེ། སྒྲ་འཇལ་བའི་ཚད་མ་ལས་གཞན་པའི་སྒྲའི་བྱས་མི་རྟག་སོགས་འཇལ་བའི་ཚད་མ་དང༌། དེ་བརྗོད་པའི་སྒྲ་ལས་གཞན་པའི་དེའི་བྱས་སོགས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཁྱབ་སྒྲུབ་ཏུ། རྟགས་དང་རྗེས་དཔག་སེལ་བའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ཏེ། སྒྲ་ལ་མ་བྱས་རྟག་པ་སོགས་ཆ་ཤས་གཞན་སྒྲོ་འདོགས་པ་བསལ་བའི་ཕྱིར་དུ་སྒྲ་བྱས་སོགས་སུ་བརྗོད་པའི་སྒྲ་དང་ངེས་པའི་བློ་ཡང་དེ་སྙེད་འཇུག་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་འབྲེལ་མེད་དོ། །གཞན་དུ་ན། སྒྲ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། རྒྱུ་རྐྱེན་གྱིས་བྱས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ཡང༌། བྱས་པས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཀྱི་ཁྱབ་སྒྲུབ་ཏུ་ཐལ་ལོ། །དེས་ན་རྩ་བའི་རྟགས་དང༌། དེའི་རྟགས་སྒྲུབ་དང༌། ཁྱབ་སྒྲུབ་གསུམ་ཀ་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཁྱད་པར་མེད་པ་དེ་ལྟ་བུ་འཐད་པ་མ་ཡིན་ནོ།།
དེས་ན། རང་ལུགས་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། དོན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ། ཞེས་སོགས་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲ་
རྟོག་སྒྲུབ་པས་འཇུག་ན། ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྒྲ་དང་ངེས་པའི་བློ་ལས་ཐ་དད་པའི་རྟགས་དང་རྗེས་དཔག་གཞན་དོན་མེད་དུ་ཐལ་བ་དངོས་སུ་འཕེན་ཅིང༌། ཐལ་བ་དེ་དག་སེལ་བ་སྨྲ་བ་ལ་མི་མཚུངས་པར་སྟོན་ལ། ཤུགས་ལ་ཐལ་བ་དེ་དག་གིས་འཕངས་པའི་རང་རྒྱུད་སྟོན་ཅིང༌། དེ་ཡང་གཞུང་སྔ་ཕྱི་རྣམས་ཀྱི་དོན་དྲིལ་ན། དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྒྲ་འཇལ་བའི་ཚད་མ་ལས་གཞན་པའི་སྒྲའི་བྱས་མི་རྟག་སོགས་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་དང་འཇལ་བའི་རྗེས་དཔག་དོན་མེད་པར་ཐལ། སྒྲ་རྟོག་ཡུལ་ལ་སྒྲུབ་པས་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ཡིན་ལ། དེས་འཕངས་པའི་རང་རྒྱུད་ནི། སྒྲ་རྟོག་ཡུལ་ལ་སེལ་བས་འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཅན་འཇལ་བའི་ཚད་མ་ལས་ཚད་མ་གཞན་དང༌། དེ་བརྗོད་པའི་སྒྲ་ལས་སྒྲ་གཞན་འཇུག་པ་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ཡིན་ཞིང༌། ཚད་མ་གཞན་ནི་སྒྲུབ་བྱེད་ཚད་མ་རྟགས་དང༌། འཇལ་བྱེད་ཚད་མ་རྗེས་དཔག་

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 103

གོ །དེས་ན་གཞུང་གིས་ཐལ་འགྱུར་དངོས་སུ་བསྟན་པ་ཡིན་ཞིང༌། རང་འགྲེལ་གྱིས་ཐལ་འགྱུར་དེས་འཕངས་པའི་རང་རྒྱུད་དངོས་སུ་སྨོས་པའི་སྒོ་ནས། འོག་ནས་འཆད་པའི་གཞུང་འདི་དག་གིས་དོན་འདི་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སྔ་འགྲེལ་གྱི་ཚུལ་གྱིས་མཚམས་སྦྱར་བ་ཡིན་ནོ།།
རྩ་བའི་གཞུང་གི་དོན་དངོས་བསྟན་གྱི་ཐལ་འགྱུར་དྲིལ་ན། དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་གཞུང་དུ་ནི་
སོ་སོར་ཕྲལ་ནས་བསྟན་ཏེ། འདི་ལྟར་རང་འགྲེལ་ལས་འཕྲོས་ནས། འབྲེལ་བསྟན་ན། གལ་ཏེ་རྟགས་དང་རྗེས་དཔག་དག་གིས་རྣམ་པར་བཅད་པ་རྟོགས་པར་བྱེད་ཀྱི་སྒྲུབ་པས་དངོས་པོའ་རང་ ིགི་ངོ་བོ་ཁོ་ན་མ་ཡིན། ཞེས་བྱ་བ་ཇི་ལྟར་ཤེས་ཤེ་ན། ཞེས་པའི་ལན་དུ། ཚད་མ་གཞན་དང་སྒྲ་གཞན་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྒྲུབ་པས་འཇུག་ན་རྟགས་དང་རྗེས་དཔག་གཞན་མི་འཇུག་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཡང་འདི་ལྟར། སྒྲ་རྟོག་སྒྲུབ་པས་འཇུག་ན། སྒྲའི་བྱས་མི་རྟག་སོགས་མ་མཐོང་བ་མཐོང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཡང་རྟགས་དང་རྗེས་དཔག་གཞན་འཇུག་པ་དོན་མེད་ལ། དེ་དག་མ་ངེས་པ་ངེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡང༌། རྟགས་དང་རྗེས་དཔག་གཞན་འཇུག་པ་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོ་སོར་ཕྲལ་ནས། མ་མཐོང་བ་མཐོང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རྟགས་དང་རྗེས་དཔག་འཇུག་པ་དོན་མེད་དེ། སྒྲ་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་གྱིས་དེ་དག་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་འཕངས་ནས་ཉེས་པ་དེ་རང་ལ་མི་མཚུངས་པའི་ཚུལ་སྟོན་པ། དོན་གྱི། ཞེས་སོགས་ཡིན་ལ།
གཉིས་པ་མ་ངེས་པ་ངེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡང་རྟགས་དང་རྗེས་དཔག་འཇུག་པ་དོན་མེད་
པར་འགྱུར་ཏེ། སྒྲ་རྟོག་སྒྲུབ་པས་འཇུག་ན་སྒྲའི་ཆོས་གཅིག་ངེས་པའི་བློས་སྒྲའི་ཆོས་ཀུན་ངེས་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་བ་འཕངས་ནས། དེ་ཉིད་རང་ལ་མི་མཚུངས་པའི་ཚུལ་རྩོད་སྤང་དང་བཅས་པ་སྟོན་པ་ནི། རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལས་ཀྱང་དངོས།1

།ཞེས་སོགས་སོ།།
དེ་ལྟར་སོ་སོར་ཕྱེ་ནས་ཐལ་བ་འཕེན་པ་རང་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར།
རང་འགྲེལ་ལས། སྒྲུབ་པ་རབ་ཏུ་འཇུག་པ་ཡིན། །ཞེས་པའི་མཇུག་ཏུ། དེ་ལྟ་བས་ན་མཐོང་བ་ལ་མ་མཐོང་བ་གཟུང་བའི་ཕྱིར། ཚད་མ་གཞན་འཇུག་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།2

།ཞེས་གསུངས་ཤིང༌། རྗེས་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༧༣ ཕྲེང་། ༢༡
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༩༣༤ ཕྲེང་། ༩

104 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

སུ་དཔག་པ་ལས་ཀྱང་དངོས།1

།ཞེས་པའི་ཀྱང་གི་སྒྲ་མངོན་སུམ་གྱིས་2

མཐོང་ཟིན་པ་ལ་དེ་ཉིད་
མཐོང་བའི་ཕྱིར་རྟགས་དང་རྗེས་དཔག་མི་དགོས་པར་མ་ཟད། མ་རྟོགས་པ་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡང་རྗེས་དཔག་གཞན་དག་འཇུག་པ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་ཞེས་པའི་དོན་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། གང་ཞིག་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བ་ལ། ཚད་མ་གཞན་མི་འཇུག་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་དེ། གང་གི་ཚེ་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལས་ཀྱང་སྒྲུབ་པས་དངོས་པོ་རྟོགས་པར་བྱེད་ཀྱི། རྣམ་པར་གཅོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ། ཆོས་གཅིག་ངེས་ན་དེ་དང་ཐ་མི་དད་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཐམས་ཅད་ངེས་པས་ཚད་མ་གཞན་མི་འཇུག་སྟེ། དེ་ངེས་ན་དེའི་བདག་ཉིད་མ་ངེས་པ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པས་སོ།3

།དེ་ལྟར་གཞུང་སྔ་ཕྱི་དེ་དག་གིས། སྒྲ་རྟོག་སྒྲུབ་པས་འཇུག་
ན་རྟགས་དང་རྗེས་དཔག་གཞན་འཇུག་པ་དོན་མེད་དུ་ཐལ་བ་འཕངས་ནས། དེ་ལྟར་སྒྲ་རྟོག་སྒྲུབ་པས་འཇུག་ན། སྒྲ་བྱས་མི་རྟག་པ་སོགས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་དང་ངེས་པའི་བློ་ཐམས་ཅད་རྣམ་གྲངས་པར་ཡང་འགྱུར་ཏེ། ཡུལ་གཅིག་ལ་འཇུག་ཅིང་དགོས་པ་ཐ་དད་མེད་པའི་སྒྲ་བློ་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་སྐྱོན་གྱི་རྣམ་གྲངས་གཞན་སྟོན་ཅིང༌། དེ་ཉིད་རང་ལ་མི་འབྱུང་བའི་ཚུལ་སྟོན་པ་ནི། ཆ་ཤས། ཞེས་སོགས་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་གཉིས་སོ།།
དེ་དག་གི་རྩོད་པ་སྤང་བ་དགག་པ་ནི། གང་གི །ཞེས་སོགས་ཏེ། དེ་ཡང༌། གང་གི་ལྟར་
ན། ཞེས་སོགས་བྱེ་བྲག་པའི་རྩོད་སྤོང་དངོས་དགག་པ་ཡིན་ལ། གལ་ཏེ་འཁྲུལ་པ་བཟློག་པའི་ཕྱིར།4

།ཞེས་སོགས་ནི། རང་གི་དོགས་པ་བསུ་བའི་རྩོད་སྤོང་དགག་པ་ཡིན་ནོ། །ད་ནི་ཚིག་དོན་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། གལ་ཏེ་སྒྲ་རྟོག་ཐམས་ཅད་སྒྲུབ་པས་མི་འཇུག་ཅིང༌། སེལ་བས་འཇུག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཞེ་ན། སྒྲ་རྟོག་སྒྲུབ་པས་འཇུག་ན་རྟགས་དང་རྗེས་དཔག་གཞན་འཇུག་པ་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ལྟར་སྒྲ་རྟོག་སྒྲུབ་པས་འཇུག་པར་འདོད་པ་ཁྱོད་ལྟར་ན། སྒྲ་འཇལ་བའི་ཚད་མ་ལས་གཞན་པའི་སྒྲའི་བྱས་མི་རྟག་སོགས་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་དང་རྗེས་དཔག་སྒྲུབ་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༧༣ ཕྲེང་། ༢༡
2 ཞོལ། ཤོག ༧༡ ན ༣ གཙང་། ཤོག ༦༠ ན ༥ སྒྲ་མངོན་སུམ་གྱིས་ཟིན་པ་ལ་
3 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༩༣༤ ཕྲེང་། ༡༢
4 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༧༤ ཕྲེང་། ༡༨

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 105

པས་འཇུག་པ་དེ། དེ་དག་མ་མཐོང་བ་མཐོང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་འཇུག་གམ། འོན་ཏེ་མ་ངེས་པ་ངེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་འཇུག།
དང་པོ་ལྟར་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྒྲ་ལ་སྒྲ་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱིས་མ་མཐོང་བའི་ཆ་
གཞན་བྱས་མི་རྟག་སོགས་ཚད་མ་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་བརྟག་ཅིང་གཞལ་བའི་སྒོ་ནས་མཐོང་བར་བྱ་བ་གང་ཅི་ཞིག་ཡོད། དེ་མེད་པར་ཐལ། སྒྲའི་དོན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་གཅིག་པོ་དེ་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བ་ན། དེ་དག་རྫས་ཆ་སོ་སོར་དབྱེར་མེད་པའི་སྒོ་ནས་དེའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་རྫས་ཀུན་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའམ། ཡང་ན་སྒྲ་བདག་ཉིད་སྒྲ་འཛིན་ཉན་ཤེས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཡོད་དེ། སྒྲ་དང་སྒྲའི་བྱས་མི་རྟག་སོགས་རྣམས་རྫས་ཆ་སོ་སོར་དབྱེར་མེད་པའི་གྲུབ་བདེ་དང་གཅིག་པའི་སྒོ་ནས་དོན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གྲུབ་བདེ་ཞེས་པ་ནི་ཤཱཀྱ་བློས། གྲུབ་པ་ནི་ཆོས་མ་ཐོབ་པ་ལས་འབྲེལ་བའོ། །བདེ་བ་ནི་ཐོབ་པ་རྫས་སུ་འཇུག་པའོ། །ཞེས་བཤད་ལ། དེའི་དོན་ཡང་སྐྱེ་བ་དང་གནས་པ་དང་གཅིག་པའོ། །དེས་ནི་འགག་པ་དང་གཅིག་པ་ཡང་ཤུགས་ལ་འཕེན་པས་གྲུབ་བདེ་གཅིག་ན་སྐྱེ་འགག་གནས་གསུམ་དང་གཅིག་པ་ཞིག་དགོས་པ་ཡིན་ནོ།།
ཁ་ཅིག །སྒྲ་མངོན་སུམ་དུ་བཟུང་ན། སྒྲའི་བྱས་མི་རྟག་ཀྱང་མངོན་སུམ་དུ་བཟུང་བས་
ཁྱབ་པར་ཐལ། སྒྲ་དང་སྒྲའི་བྱས་མི་རྟག་ཁྱབ་མཉམ་རྫས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཨུཏྤ་ལ་སྔོན་པོ་མཐོང་བའི་མིག་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་ཨུཏྤ་ལ་སྔོན་པོའ་དྲི་མངོན་སུམ་ ིདུ་མཐོང་བར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་ཨུཏྤ་ལ་དེ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་གང་ཞིག །དེ་གཉིས་ཁྱབ་མཉམ་རྫས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་མཉམ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཕན་ཚུན་ཐ་དད། ཕན་ཚུན་གཅིག་བཀག་ན་གཅིག་ཁེགས་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། །ཁ་ཅིག །བུམ་པའི་མཆུ་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་དེས། བུམ་པའི་ཞབས་བཟུང་བར་ཐལ། དེས་བུམ་པ་བཟུང་བ་གང་ཞིག །བུམ་པ་དང་བུམ་པའི་ཞབས་ཁྱབ་མཉམ་རྫས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་བུམ་པའི་ཕྱི་ནང་གི་རྡུལ་ཕྲན་ཀུན་མཐོང་བར་ཐལ་ལོ། །རྟགས་སྔ་མ་མ་གྲུབ་ན། བུམ་པའི་རྡུལ་ཕྲན་ཀུན་མ་མཐོང་བར་བུམ་པ་མི་མཐོང་བར་ཐལ་ལོ། །ཞེས་ཟེར་བའི་དགག་པ་བརྗོད་པའང་མི་འཐད་དེ། བུམ་པའི་མཆུ་འཛིན་

106 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

པའི་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལྟོ་ལྡིར་ཞབས་ཞུམ་པའི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་མངོན་སུམ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་བུམ་འཛིན་མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱོད་ཀྱིས་བུམ་པའི་ཞབས་མ་བཟུང་བ་བུད། རྟགས་དངོས། དེས་ན། བུམ་པ་མཐོང་བ་ལ་ལྟོ་ལྡིར་ཞབས་ཞུམ་པའི་རྣམ་པ་འཆར་དགོས་ཀྱང༌། བུམ་པའི་ཕྱི་ནང་གི་རྡུལ་ཕྲན་ཀུན་གྱི་རྣམ་པ་འཆར་མི་དགོས་སོ།།
ཁ་ཅིག །སྒྲའི་མི་རྟག་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བར་ཐལ། སྒྲ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་གང་
ཞིག །དེ་གཉིས་གྲུབ་བདེ་རྫས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། སྣང་བའི་ཁྱད་པར་དང་བྲལ་བའི་མུན་པའི་ནང་དུ། བུམ་པ་ལ་ལག་པ་རག་པའི་སྒོ་ནས། བུམ་པའི་རེག་བྱ་མངོན་སུམ་དུ་འཛིན་པའི་ལུས་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་བུམ་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བར་ཐལ། བུམ་པའི་རེག་བྱ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་གང་ཞིག །དེ་གཉིས་གྲུབ་བདེ་རྫས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བུམ་གཟུགས་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་ཡིན་ན། མིག་ཤེས་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་གཉིས་གྲུབ་བདེ་རྫས་གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ། བུམ་པ་ཡིན་ན། འབྱུང་བའི་རྡུལ་འདུས་པའི་གོང་བུ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། རྣམ་རིག་པའི་ལུགས་ལ་ནི། སྔོ་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱི་འཛིན་རྣམ་ཆོས་ཅན། སྔོན་པོ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བར་ཐལ། སྔོ་འཛིན་མིག་ཤེས་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་གང་ཞིག །དེ་གཉིས་གྲུབ་བདེ་རྫས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་མ་གྲུབ་ན་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཉམས་སོ། །འདོད་ན། གཞན་རིག་ཏུ་ཐལ་ལོ། དེ་བཞིན་དུ་ཨུཏྤལའི་དྲི་དང་ཨུཏྤ་ལ་ཡང་མཚུངས་སོ། །ཁ་ཅིག །སྒྲ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ན། སྒྲའི་མི་རྟག་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བས་ཁྱབ་པར་ཐལ། སྒྲའི་མི་རྟག་པ་ཡིན་ན། སྒྲ་དང་ཡིན་ཁྱབ་མཉམ་པའི་རྫས་གཅིག་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཟེར་བའང་མི་འཐད་དེ། སྒྲ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ན་སྒྲའི་མཚན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བས་ཁྱབ་པར་ཐལ། སྒྲའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ན། སྒྲ་དང་ཡིན་ཁྱབ་མཉམ་པའི་རྫས་གཅིག་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྒྲའི་མཚན་ཉིད་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ།།
ཁ་ཅིག །སྒྲ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ན། སྒྲ་དང་ཡིན་ཁྱབ་མཉམ་པའི་ཆོས་ཀུན་མངོན་སུམ་
དུ་མཐོང་བས་ཁྱབ། ཅེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། བུམ་པས་དག་པའི་ས་ཕྱོགས་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 107

ན། བུམ་པས་དག་པའི་ས་ཕྱོགས་དང༌། བུམ་མེད་ཀྱི་ཚོགས་དོན་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བས་ཁྱབ་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཡིན་ཁྱབ་མཉམ་པའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རང་འགྲེལ་དུ། ཆ་ཤས་མེད་པ་ལ་ཕྱོགས་གཅིག་མཐོང་བ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར།1

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྫས་ཆ་སོ་
སོར་དབྱེར་མེད་པའི་སྒྲའི་ཡོན་ཏན་ཀུན། སྒྲ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ན་མཐོང་བས་ཁྱབ་ཅེས་པ་ཡིན་ཞིང༌། ཁྱད་པར་ཆ་ཤས་རྣམ་སྤངས་པ།2

།ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ཡང་དེ་ཡིན་ནོ། །རྫས་ཆ་སོ་
སོར་དབྱེར་མེད་པའི་དོན་ཡང་སྒྲའི་རྫས་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་སྒྲའི་མི་རྟག་པའི་རྫས་ཡིན་ལ། སྒྲའི་མི་རྟག་པའི་རྫས་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་སྒྲའི་རྫས་ཀྱང་ཡིན་གྱི། སྒྲ་དང་སྒྲའི་མི་རྟག་པའི་རྫས་གཉིས་མངོན་སུམ་ལ་སོ་སོར་སྣང་མི་སྲིད་ཅིང༌། མངོན་སུམ་སོ་སོ་ལ་རེ་རེར་སྣང་མི་སྲིད་པའོ། །དེ་ནི་སྔར་བཤད་ཐམས་ཅད་ལ་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་པར་སླའོ། །སྤྲོས་པས་ཆོག་གོ།
དཀྱུས་མ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། སྒྲ་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱིས་སྒྲའི་བྱས་མི་རྟག་ཀུན་མཐོང་ཟིན་
པའི་ཕྱིར། སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་དང་རྗེས་དཔག་སོགས་འཇུག་པ་དོན་མེད་པའི་ཉེས་པ་དེ་ཉིད་ཁྱོད་རང་ལ་ཡང་མི་འབྱུང་ངམ་ཞེ་ན། ཇི་ལྟར་གཟུགས་ཀྱི་ཆོས་དཀར་བ་ལ་སོགས་པ་མཐུན་པར་མཐོང་བ་ལས་ཉ་ཕྱིས་ལ་དངུལ་གྱི་རྣམ་པར་སྒྲོ་འདོགས་པ་ལྟར། གལ་ཏེ་འདྲ་བ་གཞན་འབྱུང་སོགས་འཁྲུལ་བའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་སྒྲ་ལ་རྟག་པ་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གཞན་སྦྱོར་ཞིང༌། སྒྲོ་འདོགས་པར་མི་བྱེད་ན། སྒྲ་མི་རྟག་པར་འཇལ་བའི་རྗེས་དཔག་སོགས་ཚད་མ་གཞན་འཇུག་པ་ངེད་ལའང་དོན་མེད་ནའང༌། དེ་ལྟར་སྒྲོ་འདོགས་པ་མཐོང་བས་དེ་འདྲའི་སྒྲོ་འདོགས་བཟློག་ཕྱིར་ཚད་མ་གཞན་འཇུག་པ་ཡིན་པས་སྐྱོན་མེད་དོ།།
དེ་དག་གི་དོན་བསྡུ་བ་ནི། སྒྲ་འཛིན་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། སྒྲ་དང་རྫས་ཆ་སོ་སོར་དབྱེར་
མེད་པའི་སྒྲའི་རྫས་སུ་གྱུར་པའི་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་མཐོང་བ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། སྒྲའི་དངོས་པོ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ཡིས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་ཡང༌། སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་དང་རྗེས་དཔག་རབ་ཏུ་འཇུག་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། ཕྱི་ནང་གི་འཁྲུལ་བའི་རྒྱུས་མཐོང་བ་ལྟར་ངེས་པར་མི་བྱེད་པར་ཕྱིན་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༩༣༤ ཕྲེང་། ༥
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༧༥ ཕྲེང་། ༡

108 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

ཅི་ལོག་ཏུ་སྒྲོ་འདོགས་པ་མཐོང་བས་སོ།།
གལ་ཏེ་གཉིས་པ་ལྟར་ན། མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་ཟིན་པས་མ་མཐོང་བ་མཐོང་བར་བྱ་བའི་
ཕྱིར་རྟགས་དང་རྗེས་དཔག་སྒྲུབ་པས་འཇུག་མི་དགོས་ཀྱང༌། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྒྲོ་འདོགས་པ་བསལ་བའི་སྒོ་ནས་མ་ངེས་པ་ངེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་རྟགས་དང་རྗེས་དཔག་རྣམས་སྒྲུབ་པས་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། མངོན་སུམ་གྱིས་སྒྲའི་བྱས་མི་རྟག་སོགས་མཐོང་ཟིན་པས་དེ་དག་མཐོང་ཕྱིར་དུ། རྟགས་དང་རྗེས་དཔག་དོན་མེད་པར་མ་ཟད་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལས་ཀྱང་སེལ་བ་མི་གོ་བར་དངོས་པོ་ཁོ་ན་འཛིན་ན། མ་ངེས་པ་ངེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡང་རྗེས་དཔག་ཕྱི་མ་རྣམས་དོན་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟར་སྒྲ་བྱས་པར་ངེས་པའི་རྗེས་དཔག་ཆོས་ཅན། སྒྲའི་ཆོས་ཀུན་འཛིན་ཅིང་ངེས་པར་ཐལ། སྒྲའི་ཆོས་གཅིག་བྱས་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་སྒྲ་སྒྲུབ་པས་ངེས་པར་གྱུར་པའི་ཕྱིར། ཁྱེད་ལ་ཉེས་པ་དེ་མེད་དམ་ཞེ་ན། སེལ་བ་སྨྲ་བ་ལ་ཉེས་པ་འདིར་ནི་ཐལ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཚད་མ་སོ་སོས་སྒྲོ་འདོགས་སོ་སོར་གཅོད་ཀྱི་གཅིག་གིས་ཀུན་གཅོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་གཞུང་སྔ་ཕྱི་རྣམས་ཀྱིས་སོ་སོར་ཕྱེ་སྟེ་ཐལ་བ་འཕངས་པ་དེ་དག་གི་དོན་བསྡུས་པའི་སྒོ་ནས་རྟགས་དང་རྗེས་དཔག་སྒྲུབ་པས་འཇུག་ན། རྟགས་དང་རྗེས་དཔག་གཞན་དོན་མེད་པར་ཐལ་བ་སྟོན་པ་ནི། དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་རྟགས་དང་རྗེས་དཔག་སེལ་བའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པར་རབ་ཏུ་བསྒྲགས་ཀྱི་སེལ་བའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པ་ལས་གཞན་དུ་སྒྲུབ་པས་འཇུག་ན་ཆོས་ཅན་སྒྲ་ཚད་མས་གྲུབ་པར་གྱུར་པ་ན། ཚད་མ་དེ་ལས་མ་གྲུབ་པའི་སྒྲའི་རྫས་ཆོས་གཞན་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ་ཅི་ཡང་མེད་པས་སྒྲ་བྱས་མི་རྟག་པ་སོགས་སུ་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་དང་རྗེས་དཔག་ཐམས་ཅད་དོན་མེད་པར་ཐལ་ལོ།།
དེ་དག་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། གལ་ཏེ་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བའི་དོན་འགའ་ལའང་མཐོང་བ་ལྟར་ལས་གཞན་དུ་སྒྲོ་འདོགས་པ་མེད་པར་འདི་སྔོན་པོའོ་1

སྙམ་པ་ལ་སོགས་པའི་ངེས་པའི་ཤེས་
པ་སྐྱེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་སེལ་བ་ལ་འཇུག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བསལ་བྱ་སྒྲོ་འདོགས་སྔར་ཡོད་བསལ་རྒྱུ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རིགས་ཏེ། སྤྱི་ཡི་དོན་ཅན་ཡིན་པས་རྣམ་རྟོག་ཡིན་ལ། རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་སེལ་འཇུག་ཏུ་ཁས་བླངས་པས་སོ་ཞེ་ན། དེ་འདྲའི་ངེས་ཤེས་ཆོས་ཅན། སེལ་ 1 ཞོལ། ཤོག ༧༤ ན ༥ གཙང་། ཤོག ༦༣ ན ༡ འདི་སྔོན་པོ་སྙམ་པ་ལ་

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 109

བའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ཏེ། རང་གི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ནུས་པ་མ་ཉམས་ཀྱི་བར་ལ། གཞན་གྱི་ཆ་སྒྲོ་མ་བཏགས་པར་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱིས་དབེན་པའི་རང་གི་ཞེན་ཡུལ་དེ་མིན་རྣམ་པར་བཅད་པའི་སྒོ་ནས་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རང་གི་ཞེན་ཡུལ་དེ་མིན་རྣམ་པར་བཅད་པའི་སྒོ་ནས་ངེས་པ་དེ་ཙམ་གྱིས་སེལ་འཇུག་ཏུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སྒྲུབ་པ་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྔོན་པོའོ་སྙམ་པའི་ངེས་ཤེས་འདི་ནི་རང་གི་ལྡོག་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲོ་འདོགས་དེའི་ཞེན་ཡུལ་གྱིས་དབེན་པའམ་དེ་རྣམ་པར་བཅད་པའི་གཞན་སེལ་ལ་འཇུག་ཅེས་བྱ་བར་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། ངེས་པ་དེར་ནི་དེའི་ལྡོག་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲོ་འདོགས་སུ་གྱུར་པའི་ཡིད་གཉིས་ཞེན་སྟངས་དངོས་སུ་འགལ་བའི་གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་གིས་སྔོ་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱིས་དྲངས་ནས་སྐྱེས་པའི་སྔོན་པོ་ངེས་པའི་ཤེས་པ་ལ་རང་གི་སྣང་ཡུལ་དེ། སྔོ་མ་ཡིན་རྣམ་པར་བཅད་པར་སྣང་བས་སེལ་འཇུག་ཡིན་ཞེས་བསྟན་ཏོ།།དཔང་ལོས། གཞན་སྒྲོ་མ་བཏགས་ཆ་ཤས་ལ། །ཞེས་བསྒྱུར་རོ། །དེ་ཡང་གནོད་བྱ་
གནོད་བྱེད་དུ་འགྱུར་བའི་ཚུལ་ནི། ཚད་མ་དེའི་བྱེད་པ་མ་ཉམས་པའི་བར་ལ། དངོས་ཀྱི་གནོད་བྱ་སྒྲོ་འདོགས་མངོན་གྱུར་སྐྱེ་བའི་གོ་སྐབས་མེད་པར་བྱས་པ་ཡིན་ཞིང༌། དེ་ལ་སྒྲ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་གིས། རང་གི་བྱེད་པ་མ་ཉམས་ཀྱི་བར་དུ་སྒྲ་རྟག་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་ཀུན་བཏགས་མངོན་གྱུར་སྐྱེ་བའི་གོ་སྐབས་མེད་པར་བྱེད་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི། སྒྲོ་འདོགས་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ཞེན་སྟངས་དང་ཞེན་སྟངས་དངོས་སུ་འགལ་ཞིང༌། དེའི་ཞེན་ཡུལ་རྣམ་པར་བཅད་པ་ངེས་ཀྱང༌། སྒྲ་རྟག་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་ལྷན་སྐྱེས་མངོན་གྱུར་སྐྱེ་བ་ཡང་འཇོམས་མི་ནུས་ཤིང༌། དེ་ལ་སྒྲ་རྟག་མི་རྟག་དཔྱད་པ་ཞུགས་པའི་དབང་གིས་སྒྲ་རྟག་སྙམ་པ་དང༌། སྒྲ་རྟག་པ་འཐད་སྙམ་དུ་འཛིན་པ་ནི་ཀུན་བཏགས་ཡིན་ལ། ལྷན་སྐྱེས་ནི་དེ་འདྲའི་དཔྱད་པ་ཞུགས་པ་ལ་མི་ལྟོས་པར་སྔ་ཕྱི་གཅིག་འཛིན་གྱི་བློ་ངང་གིས་སྐྱེ་བའོ། །དེ་བཞིན་དུ་མཐོང་ལམ་དུ་ཡང་བདག་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱིས་ཞེན་པ་ལྟར་གྱི་བདག་དང་བྲལ་བའི་རང་བཞིན་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཀྱང༌། ཀུན་བཏགས་ཀྱི་ས་བོན་སྤོང་གི་ལྷན་སྐྱེས་མངོན་གྱུར་སྐྱེ་བ་ཡང་མི་ལྡོག་གོ།
གཉིས་པ་ཆོས་ཅན་གཅིག་ལ་འཇུག་པའི་སྒྲ་རྟོག་ཐམས་ཅད་རྣམ་གྲངས་པར་ཐལ་བ་ནི།
ངེད་སེལ་བ་སྨྲ་བ་ལྟར་ན། སྒྲའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆ་ཤས་རྣམས་ལ་ལྡོག་ཕྱོགས་སུ་སྒྲོ་འདོགས་པ་ཇི་

110 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

སྙེད་ཡོད་པ་དེ་བསལ་བའི་ཕྱིར་དུ་ངེས་པ་དང་སྒྲ་ཡང་དེ་སྙེད་ཁོ་ན་འཇུག་པ་དེས་ན། སྒྲའི་སྟེང་གི་བྱས་མི་རྟག་སོགས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་དང་ངེས་པའི་བློ་དེ་དག་སྤྱོད་ཡུལ་དང་དགོས་པ་ཐ་དད་པ་ཅན་ཡིན་པས་ངེད་ལ་སྒྲ་བློ་དེ་དག་རྣམ་གྲངས་པར་འགྱུར་བའི་ཉེས་པ་མེད་ཀྱི། དེ་ལས་གཞན་དུ་སྒྲ་རྟོག་སྒྲུབ་པས་འཇུག་པའི་སྒོ་ནས་སྒྲའི་དངོས་པོ་གཅིག་པུའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆ་ཤས་མཐའ་དག་ལ། ཡོན་ཏན་དེ་དག་ལས་གང་རུང་གཅིག་བརྗོད་པའི་སྒྲའམ་ངེས་པའི་བློ་གཅིག་གིས་ཡུལ་དུ་བྱས་པས་ཁྱབ་ན། བྱས་པ་བརྗོད་པའི་སྒྲ་དང་མི་རྟག་པ་བརྗོད་པའི་སྒྲ་གཉིས་ཆོས་ཅན། རྣམ་གྲངས་པ་ནི་ཉིད་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། ཡུལ་གཞན་མ་ཡིན་པར་བརྗོད་བྱ་དང་དགོས་པ་ཐ་དད་མེད་པའི་རྗོད་བྱེད་ཐ་དད་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །སྒྲ་རྣམ་གྲངས་པ་ནི། ཤེས་རབ་སྙིང་པོའ་མདོ་ ིལས། ལེགས་སོ་ལེགས་སོ་ཞེས་ལན་གཉིས་གསུངས་པ་དེ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །དགོས་པའི་ཁྱད་པར་ཆེན་པོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཚུལ་དེ་ནི་མི་འཐད་དོ། །དགོས་པའི་ཁྱད་པར་གང་ཡང་མེད་བཞིན་དུ། ལེགས་སོ་ལེགས་སོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་ནི། སྒྲ་ཟློས་པའི་སྐྱོན་ཅན་ཡིན་གྱི། སྒྲ་རྣམ་གྲངས་པ་མ་ཡིན་ལ། སྒྲ་ཟློས་པ་དང༌། སྒྲ་རྣམ་གྲངས་པ་ཙམ་གྱི་ཁྱད་པར་ཡང་མ་ཕྱེད་ན་ཤིན་ཏུ་བླུན་པ་གོ་བར་བྱེད་པའོ།།
དེ་བས་ན། སྒྲ་རྣམ་གྲངས་པ་ནི་མིང་རྣམ་གྲངས་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཕྱིར་ཟླ་བ་དང༌། རི་བོང་
ཅན་དང༌། བསིལ་ཟེར་ཅན་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲ་རྣམས་ནི་སྒྲ་རྣམ་གྲངས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྒྲ་དེ་དག་གང་ལས་ཀྱང་ཟླ་བ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་གོ་ནུས་པར་ཁྱད་པར་མེད་པའི་མིང་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོར་ན། སྒྲ་དེ་དག་ཆོས་ཅན། སྒྲ་རྣམ་གྲངས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཟླ་བའི་དངོས་མིང་རྣམ་གྲངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའོ། །དེའི་ཕྱིར། ལྷ་དབང་བློས་ཀྱང༌། ལེའུ་གཉིས་པའི་འགྲེལ་པར། དབང་པོ་དང༌། བརྒྱ་བྱིན་ཞེས་པ་སྒྲ་རྣམ་གྲངས་པར་བཤད་དོ།།
གསུམ་པ་དེ་དག་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ལ། སྒྲ་རྟོག་སྒྲུབ་པས་འཇུག་ཀྱང་ཆོས་གཅིག་བཟུང་
བས་ཀུན་བཟུང་མི་དགོས་པའི་ལན་དགག་པ་དང༌། ཆོས་གཅིག་མཐོང་བས་ཀུན་མཐོང་ཡང་སྒྲོ་འདོགས་བཟློག་ཕྱིར་སྒྲ་རྟོག་གཞན་འཇུག་དགོས་པའི་ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། བྱེ་བྲག་པ་གང་གི་ལུགས་ལྟར་ན། བྱས་མི་རྟག་ལ་སོགས་པའི་ཁྱད་པར་སྣ་ཚོགས་པ་ཅན་གྱི་དོན་སྒྲ་དང༌།

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 111

དེའི་ཁྱད་ཆོས་རྣམས་རྫས་ཐ་དད་ལ། ཁྱད་ཆོས་དེ་དག་ཀྱང་ནང་ཕན་ཚུན་རྫས་ཐ་དད་དེ། དཔེར་ན། ཏིལ་གྱི་འབྲུ་དུ་མ་མར་གྱི་གོང་བུ་གཅིག་ལ་འབྱར་བ་ན། ཏིལ་དང་མར་ཡང་རྫས་ཐ་དད་ལ། ཏིལ་ནང་ཕན་ཚུན་རྣམས་ཀྱང་རྫས་ཐ་དད་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་དེ་ལྟ་བུའི་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་གཅིག་གིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་བློ་རྟོག་པས་སྒྲ་རང་མཚན་སྒྲུབ་པས་འཛིན་ཀྱང༌། སྒྲའི་ཁྱད་ཆོས་གཞན་རྣམས་བཟུང་མི་དགོས་པས། སྒྲ་རྟོག་སྒྲུབ་པས་འཇུག་ན་སྒྲ་རྟོག་གཞན་དོན་མེད་དུ་ཐལ་བ་དང༌། སྒྲ་བློ་དེ་དག་རྣམ་གྲངས་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། སྒྲ་དང་དེའི་ཁྱད་ཆོས་རྣམས་རྫས་ཐ་དད་པའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་ཁས་ལེན་ན། རྫས་ཐ་དད་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་འབྲེལ་བ་ལ་དེ་བྱུང་འབྲེལ་ལས་འོས་གཞན་མེད་པས། སྒྲ་དེ་རང་གི་ཁྱད་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་སྒྲས་རང་གི་ཁྱད་ཆོས་རྣམས་ལ་ཕན་པའི་ནུས་པ་དེ་དག་སྒྲ་དང་གྲུབ་བདེ་དབྱེར་མེད་པའི་སྒྲའི་རྫས་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ། དེ་དག་སྒྲ་ལས་རྫས་ཐ་དད་ཡིན།
དང་པོ་ལྟ་ན། སྒྲ་བྱས་པར་ངེས་པའི་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་སྒྲའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་
པའི་སྒྲས་རང་གི་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་ནུས་པ་ཀུན་བཟུང་ཞིང་ངེས་པར་ཐལ། རང་གི་ཁྱད་པར་སྣ་ཚོགས་ལ་ཕན་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་ནུས་པ་ཐམས་ཅད་ལས། རྫས་ཆ་སོ་སོར་དབྱེར་མེད་པའི་སྒྲའི་བདག་ཉིད་དེ་སྒྲུབ་པའི་སྒོ་ནས་བཟུང་ཞིང་ངེས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྒྲས་རང་གི་ཁྱད་ཆོས་ཀུན་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་ནུས་པ་ངེས་ན། སྒྲ་རང་གི་ཁྱད་ཆོས་ཀུན་ལ་ཕན་བྱེད་དུ་ངེས་དགོས་ལ། དེ་ངེས་ན། སྒྲ་བྱས་པར་ངེས་པའི་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་སྒྲའི་ཕན་བྱའི་བྱེ་བྲག་གམ་ཁྱད་ཆོས་གང་མ་ངེས་ཏེ་ཀུན་ངེས་པར་ཐལ། སྒྲ་དེ་ཁྱད་ཆོས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལ་ཕན་བྱེད་དུ་བཟུང་ཞིང་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཁྱབ་པ་སྒྲུབ་པ་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གཅིག་སྒྲ་རང་གི་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་རྣམས་ལ་ཕན་བྱེད་ཡིན་པར་ཤེས་ཤིང་ངེས་ན་ནི། སྒྲ་དང་དེའི་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་རྣམས་གཉིས་ཀ་བཟུང་ཞིང་ངེས་དགོས་པར་ཐལ། སྒྲའི་ཁྱད་ཆོས་དེ་དག་སྒྲའི་ཕན་བྱར་ངེས་པ་སྒྲ་བདག་ཉིད་དེ་དག་ལ་ཕན་བྱེད་ཡིན་པར་ངེས་པ་ལ་རག་ལས་ཤིང་འབྲེལ་ལ། སྒྲ་དེ་དག་ལ་ཕན་བྱེད་དུ་ངེས་པ་ཡང་སྒྲའི་ཁྱད་ཆོས་དེ་དག་སྒྲ་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཕན་བྱར་ངེས་པ་ལ་འབྲེལ་ཞིང་ལྟོས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྒྲ་བློ་རྣམ་གྲངས་པར་ཐལ་བ་དང༌། སྒྲ་རྟོག་ཕྱི་མ་དོན་མེད་དུ་ཐལ་བའི་ཉེས་པ་སོ་ན་གནས་སོ།།

112 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

ཡང་ན་ཕན་བྱའི་བྱེ་བྲག་གང་མ་ངེས་ཞེས་པ་ཡན་ཆད་ཀྱིས། སྒྲ་ཁྱད་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཕན་
བྱེད་དུ་ངེས་ན་ཁྱད་ཆོས་རྣམས་སྒྲའི་ཕན་བྱར་ངེས་དགོས་པས་སྒྲས་རང་གི་ཁྱད་ཆོས་རྣམས་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་ནུས་པ་སྒྲུབ་པའི་སྒོ་ནས་ངེས་ན། ཁྱད་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་བཟུང་ཞིང་ངེས་དགོས་ཞེས་པའི་གནོད་བྱེད་བསྟན་ཟིན་ནས། རྐང་པ་ཐ་མ་འདི་གཉིས་ནི། སྐྱོན་གྱི་རྣམ་གྲངས་གཞན་ཡིན་ཏེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གཅིག་སྒྲ་སྒྲུབ་པའི་སྒོ་ནས་ཤེས་ན་ནི། སྒྲ་དང་སྒྲའི་ཁྱད་ཆོས་གཉིས་ཀ་བཟུང་དགོས་པར་ཐལ། སྒྲའི་ཁྱད་ཆོས་དེ་དག་སྒྲའི་བདག་ཉིད་ལ་འདུ་བའི་འབྲེལ་བ་རྟག་དངོས་གཅིག་གིས་སྦྲེལ་བའི་སྒོ་ནས་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། རྟགས་རྩ་བའི་གྲུབ་མཐའ་ལས་ཁས་བླངས། ཁྱབ་པ་ཡོད་པའི་རྒྱུ་མཚན། རྟག་རྫས་ལ་ཆ་ཤས་མེད་པས་སོ། །བྲམ་ཟེ་ཆེན་པོས་དེ་དག་འདུ་བས་འབྲེལ་ཞིང༌། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་དོན་ཡང་འདི་ཉིད་ཡིན་ནོ། །གཞན་དག་གིས་གཞུང་འདི་དག་ལ་ཆ་ཙམ་ཡང་དོན་འཆད་ནུས་པ་མང་པོ་མ་བྱུང་སྣང་ངོ༌།།
ཁོ་ན་རེ། རྫས་གཅིག་ན་ཉེས་པ་དེར་འགྱུར་ཡང༌། ཁྱད་ཆོས་ལ་ཕན་པའི་ནུས་པ་དུ་མ་
ཡོད་པ་རྣམས་སྒྲ་ལས་རྫས་ཐ་དད་ཡིན་པས་སྒྲ་སྒྲུབ་པའི་སྒོ་ནས་བཟུང་ཡང་དེ་དག་བཟུང་མི་དགོས་སོ་ཞེ༌ན། འོ་ན་སྒྲ་དེས་རང་གི་ཁྱད་ཆོས་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་ནུས་པ་དེ་རྣམས་ལ་ཕན་འདོགས་པ་མིན་ན། དེ་དག་སྒྲ་དེའི་ཅི་ཡིན། སྒྲ་དང་འབྲེལ་མེད་དུ་ཐལ། གལ་ཏེ་སྒྲ་དེ་ཡིས་དེ་དག་ལ་ཕན་པའི་ནུས་པ་མེད་ཅིང༌། དེ་དག་གིས་ཀྱང་སྒྲ་ལ་མི་ཕན། རྫས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་འབྲེལ་མེད་མ་ཡིན་པར། སྒྲས་རང་གི་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་ལ་ཕན་པའི་ནུས་པ་དེ་དག་ལ་ཡང་ཕན་འདོགས་ནུས་པ་དེ་ལྟ་ཡིན་ན་ཡང༌། ནུས་པ་དེ་དག་ལ་ཡང་ཕན་འདོགས་དགོས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་ནས་ཐུག་མེད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་ན་སྐྱོན་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། དེ་ལྟ་ན་སྒྲ་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་རྣམས་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་ནུས་པ་ཅན་དུ་ནམ་ཡང་མི་ངེས་པར་འགྱུར་ཏེ། སྒྲ་རང་གི་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་དེ་དག་ལ་ཕན་པའི་ནུས་པ་ཅན་དུ་ངེས་པ་ལ། སྒྲས་ནུས་པ་དེ་དག་ལ་ཕན་པའི་ནུས་པ་ངེས་དགོས་ཤིང༌། དེ་ངེས་པ་ལ་ཡང་ནུས་པ་དེ་དག་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་ནུས་པ་ངེས་དགོས་པས་ཕྱི་མཐའ་ཐུག་མེད་དུ་བརྒྱུད་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ།།
དེ་དག་གི་དོན་བསྡུ་བ་ནི། དེས་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྒྲ་དེ་རང་གི་ཕན་བྱར་གྱུར་པའི་

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 113

ཁྱད་ཆོས་བྱས་པ་ལྟ་བུ་གཅིག་གིས་1

ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་སྒྲུབ་པས་བཟུང་ན་ནི། སྒྲའི་
ཁྱད་ཆོས་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་བཟུང་དགོས་པར་ཐལ། སྒྲ་དེ་རང་གི་ཁྱད་ཆོས་བྱས་པ་ལྟ་བུ་གཅིག་ལ་ཕན་བྱེད་དུ་བཟུང་ན་ནི་བྱས་པ་དེ་ལ་ཕན་པའི་ནུས་པ་མཐོང་བ་ན། དེ་དག་མ་མཐོང་བར་འདོད་པའི་སྒྲས་རང་གི་ཁྱད་ཆོས་མི་རྟག་པ་སོགས་ལ་ཕན་པའི་ནུས་པ་རྣམས་སྒྲ་ལས་གཞན་མ་ཡིན་པར་སྒྲའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྒྲའི་རྫས་ཡིན་པར་ཁྱད་པར་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར། མདོར་ན། སྒྲས་རང་གི་ཁྱད་ཆོས་གཅིག་ལ་ཕན་པའི་ནུས་པ་སྒྲུབ་པས་བཟུང་ན་ཁྱད་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་ཕན་པའི་ནུས་པ་བཟུང་དགོས་ཏེ། ནུས་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་སྒྲ་དང་གྲུབ་བདེ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་སྒྲའི་རྫས་ཡིན་པར་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྒྲ་དེ་ཁྱད་ཆོས་གཅིག་གིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་སྒྲུབ་པས་བཟུང་ན་ཁྱད་ཆོས་ཐམས་ཅད་བཟུང་དགོས་ཞེས་པའོ།།
གཉིས་པ་ཆོས་གཅིག་མཐོང་བས་ཀུན་མཐོང་ཡང་སྒྲོ་འདོགས་བཟློག་ཕྱིར་སྒྲ་རྟོག་གཞན་
འཇུག་དགོས་པར་འདོད་པའི་ལན་དགག་པ་ནི། གལ་ཏེ་སྒྲ་བྱས་པར་ངེས་པའི་རྟོག་པ་དེ། སྒྲ་ལ་སྒྲུབ་པས་འཇུག་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དེས་མ་བཟུང་བའི་སྒྲའི་ཡོན་ཏན་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་མེད་ཀྱང༌། འཁྲུལ་བའི་རྒྱུས་བཟུང་བ་ལྟར་ངེས་མ་ནུས་པར་གཞན་དུ་སྒྲོ་འདོགས་པར་བྱེད་པས་དེའི་ཕྱིར་ན། སྒྲ་རྟག་པ་སོགས་སུ་འཁྲུལ་བ་བཟློག་པའི་ཕྱིར་དུ་ངེས་ཤེས་སྔ་མས་བཟུང་ཟིན་པ་ལ་ཡང་ཚད་མ་གཞན་འཇུག་པར་འདོད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ན་ངེས་ཤེས་སྔ་མ་སེལ་བའི་ཡུལ་ཅན་དུ་གྲུབ་ཅིང༌། དེ་བཞིན་དུ་ངེས་ཤེས་ཕྱི་མ་རྣམས་ཀྱང་སེལ་བའི་ཡུལ་ཅན་དུ་གྲུབ་བོ་ཞེས་སྟོན་པ་ནི། ངེས་ཤེས་སྔ་མ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། རྣམ་གཅོད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་དུ་གྲུབ་པར་ཐལ། ཆ་ཤས་རེ་རེ་ཁོ་ནའི་ལྡོག་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲོ་འདོགས་སེལ་ཞིང་ཆ་ཤས་གཞན་རྣམས་མ་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལས་གཞན་པ་ངེས་ཤེས་ཕྱི་མའང་ཆོས་ཅན། སྔ་མ་དེ་དང་འདྲ་བར་སེལ་བའི་ཡུལ་ཅན་དུ་ཐལ། རང་རང་གིས་གང་ངེས་པའི་ཆ་ཤས་དེ་ཁོ་ནའི་ལྡོག་ཕྱོགས་སུ་སྒྲོ་འདོགས་པ་མེད་ཅིང༌། དེས་དབེན་པའི་ཡུལ་ལ་ནི་ངེས་པའི་རྣམ་པས་འཇུག་པའི་ཕྱིར།
དེས་ན་ངེས་ཤེས་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆ་ཤས་སོགས་རེ་རེ་ཁོ་ན་ངེས་པར་
1 ཞོལ། ཤོག ༧༧ ན ༢ གཅིག་གིས་ཀྱང་ཁྱད་པར་དུ་

114 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

འདོད་པ་དང༌། སྒྲ་རྟོག་སྒྲུབ་པས་འཇུག་ཅིང་སེལ་བ་ལ་མི་འཇུག་པར་འདོད་པ་ནང་འགལ་ལོ། །དེར་མ་ཟད། སྒྲ་བྱས་པར་ངེས་པའི་བློ་སྒྲུབ་འཇུག་ཡིན་པ་དང༌། དེས་སྒྲའི་མི་རྟག་པ་སོགས་བཟུང་ཡང་མ་ངེས་པར་འདོད་པ་ནང་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར། ཉེས་པ་གཞན་ཡང་སྒྲ་ངེས་པའི་ཤེས་པ་དེ་ཆོས་ཅན། སྒྲ་མི་རྟག་པའི་ངོ་བོ་གང་ཁྱོད་ཀྱིས་མ་ངེས་པ་དེ་ནི་ཇི་ལྟར་ཁྱོད་ཀྱིས་གཟུང་ཡུལ་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་སྒྲུབ་པས་འཇུག་པའི་ངེས་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁྱབ་པ་ཡོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། དབང་ཤེས་རྟོག་མེད་མ་འཁྲུལ་བ་རང་གི་གཟུང་ཡུལ་ལ་སྒྲུབ་འཇུག་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་རང་གི་གཟུང་ཡུལ་དེ་དེ་མིན་རྣམ་པར་བཅད་པའི་སྒོ་ནས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་དངོས་པོའ་རང་གི་ངོ་བོས་རྣམ་པ་གཏད་པའི་སྒོ་ནས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་པས་སྒྲ་སྣང་ ིཡུལ་དུ་བྱས་པ་ན། དེའི་ཁྱད་ཆོས་བྱས་མི་རྟག་སོགས་སྣང་མི་སྣང་གི་ཆ་གཉིས་འགལ་བ་ལྟར། སྒྲ་བྱས་པར་ངེས་པའི་རྟོག་པ་སྒྲུབ་འཇུག་ཡིན་ན། ཁོའ་ངེས་ཡུལ་དུ་གང་སོང་བ་དེ་སྣང་ཡུལ་དུ་ ིའགྲོ་དགོས་ཤིང༌། སྒྲ་བྱས་པ་སྣང་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས། དེ་ཉིད་སྒྲུབ་པའི་སྒོ་ནས་ངེས་ན། དེ་མིན་རྣམ་པར་བཅད་པ་ལ་མི་ལྟོས་པར་དངོས་པོའ་རང་གི་ངོ་བོས་རྣམ་པ་གཏད་པའི་སྒོ་ནས་ངེས་ ིདགོས་ཤིང། དེ་ལྟ་ན་སྒྲའི་བྱས་པ་ངེས་ནས་མི་རྟག་པ་མ་1

ངེས་པའི་ཆ་གཉིས་འགལ་ཏེ། སྒྲ་དང་
དེའི་བྱས་མི་རྟག་དངོས་པོ་ལ་ཆ་ཤས་སོ་སོར་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའོ།།
དེ་ཡང་རང་ལུགས་ལ། དབང་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བ་ལྟ་བུའི་སྒྲུབ་འཇུག་རྣམས་ལ་ནི་གང་
དངོས་ཀྱི་གཞལ་བྱར་སོང་བའི་ཡུལ་དང༌། སྣང་ཡུལ་ལ་ཁྱད་མེད་ཅིང༌། དངོས་ཡུལ་ལ་སྣང་ཡུལ་ཡིན་མིན་ཆ་གཉིས་མེད་ལ། སེལ་འཇུག་རྣམས་ལ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། བུམ་པ་ངེས་པའི་རྟོག་པ་ལྟ་བུ་གཅིག་ལའང༌། རང་ཉིད་གང་ལའང་ངེས་ཤེས་སུ་སོང་བའི་བུམ་པ་དེ་དངོས་སུ་བཟུང་ཡང༌། སྣང་ཡུལ་མ་ཡིན་ལ། བུམ་པའི་སྒྲ་དོན་ལྟ་བུ་སྣང་ཡུལ་ཡིན་ཀྱང༌། དེ་ལ་ངེས་ཤེས་སུ་མ་སོང་བས་སོ། །འདི་བཞིན་དུ་ཆ་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པ་ཡིན་ཀྱང་བུམ་པ་ངེས་པའི་རྟོག་པ་དེ་བུམ་པ་ལ་སྒྲུབ་འཇུག་ཡིན་ན། བུམ་པ་སྣང་ཡུལ་དུ་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་ངེས་དགོས་ཀྱི། བུམ་པའི་སྒྲ་དོན་སྣང་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་བུམ་པ་ངེས་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་མེད་དེ། དེ་ལྟ་ན། སེལ་འཇུག་ཏུ་འགྱུར་བས་
1 ཞོལ། ཤོག ༧༨ ན ༣ གཙང་། ཤོག ༦༦ ན ༦ བྱས་པ་ངེས་ནས་མི་རྟག་པ་ངེས་པའི་ཆ་

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 115

སོ། །བུམ་པ་སྣང་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་ངེས་ན། བུམ་པ་དང་བུམ་པའི་བྱས་མི་རྟག་སོགས་ལ་ངེས་མ་ངེས་ཀྱི་ཆ་གཉིས་འགལ་བས་ཀུན་ངེས་དགོས་ལ། དེའི་ཕྱིར་བུམ་པ་ངེས་པའི་ཤེས་པས་བུམ་པའི་བྱས་མི་རྟག་སོགས་སྒྲུབ་པས་བཟུང་བ་དང༌། མ་ངེས་པར་འདོད་པ་ནང་འགལ་ཞེས་པ་ཉིད་གཞུང་འདིའི་དོན་ཡིན་ལ། ཊཱིཀ་བྱེད་ཕལ་ཆེ་བ་དག་ནི་ཆོལ་སྒྲོགས་པ་ཙམ་དུ་ཟད་དོ།།
གང་དག་རང་ལུགས་ལའང་རྟོག་པའི་གཟུང་ཡུལ་དང་ངེས་ཡུལ་ཁྱད་མེད་དུ་བསམས་
ནས། སྒྲ་མི་རྟག་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཇི་ལྟར་སྒྲ་ངེས་པའི་རྣམ་རྟོག་དེའི་ཡུལ་ཡིན་ཏེ། མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ངེས་ཤེས་གང་ཞིག །དེས་ཁྱོད་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འགོད་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟ་ན། བུམ་པའི་སྒྲ་དོན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བུམ་འཛིན་རྟོག་པའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ངེས་ཤེས་གང་ཞིག །དེས་ཁྱོད་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར། ལན་ཅི་ཡོད་སོམས་ཤིག །ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་ན། བུམ་འཛིན་རྟོག་པ་བུམ་པའི་སྒྲ་དོན་ལ་ངེས་ཤེས་སུ་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེ་དེ་ལ་འཁྲུལ་ཤེས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དེ་ལ་ངེས་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། སྒྲ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་སྒྲ་མི་རྟག་པ་ལ་འཁྲུལ་ཤེས་སུ་ཁས་བླངས་ན་ཉེས་པ་ཅི་ཡོད་སྨྲོས་ཤིག །འདི་ལྟར་ད་དུང་རྟོག་པའི་སྣང་ཡུལ་དང་ཞེན་ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ཙམ་ཡང་མི་ཕྱེད་ཀྱང༌། རང་ཉིད་རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་ལྟར་རློམ་པའི་མཁས་པ་ཁྱོད་ནི་སྤྲེའུ་ཟློས་གར་གྱིས་ཁེངས་པ་དང་ཆོས་མཚུངས་པ་ཡིན་ནོ།།
འོ་ན་ཁྱེད་རང་ལ་ཡང་མངོན་སུམ་གྱིས་སྒྲ་སྣང་ཡུལ་དུ་བྱས་པ་ལ་སྒྲ་བྱས་མི་རྟག་པ་
སོགས་མཐོང་མ་མཐོང་ཆ་གཉིས་འགལ་བ་ལྟར། རྟོགས་མ་རྟོགས་ཀྱང་ཆ་གཉིས་འགལ་བས། མངོན་སུམ་གྱིས་སྒྲ་རྟོགས་པ་ན་སྒྲའི་བྱས་མི་རྟག་སོགས་ཀྱང་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་དང་རྗེས་དཔག་སོགས་དོན་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྒྲའི་ཁྱད་པར་བྱས་མི་རྟག་སོགས་སྒྲ་དང་རྫས་ཀྱི་ཆ་ཤས་རྣམ་པར་སྤངས་པའི་སྒྲའི་རྫས་རྣམས་སྒྲ་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱིས་ནི་བཟུང་བ་ལ་ཡང༌། ཁྱད་པར་གང་ལ་མཐོང་བ་ལྟར་ངེས་པ་འདྲེན་པའི་སྒོ་ནས་རྟོགས་པ་ཡི་རྐྱེན་གོམས་པ་གསལ་བ་སོགས་ཚང་བར་ཡོད་ཅིང། འགལ་རྐྱེན་འདྲ་བ་གཞན་འབྱུང་སོགས་མེད་པ་ནི་རྟོགས་པར་འགྱུར་གྱི། མཐོང་ཡང་མཐོང་བ་ལྟར་ངེས་པའི་མཐུན་རྐྱེན་མ་ཚང་ཞིང་འགལ་རྐྱེན་ཉེ་བར་གནས་པའི་ཚེ། རྟོགས་པར་ནུས་པ་མ་ཡིན་པས་མཐོང་

116 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

མ་མཐོང་ཆ་གཉིས་འགལ་ཡང་རྟོགས་མ་རྟོགས་ཆ་གཉིས་འགལ་མི་དགོས་སོ། །དཔེར་ན། ལྷས་བྱིན་རྒྱང་རིང་པོ་ནས་མཐོང་བའི་ཚེ། དེ་གོང་བུ་མ་ཡིན་པ་དང༌། སེམས་ཅན་མ་ཡིན་པ་དང༌། མི་མ་ཡིན་པ་དང༌། ལྷས་བྱིན་མ་ཡིན་སྙམ་པའི་དོགས་པ་རིམ་ཅན་དུ་གཅོད་དགོས་པ་བཞིན་ནོ།།གཉིས་པ་སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་གིས་སྤྱི་རྫས་གཞན་ལ་བཀོད་པའི་ཉེས་པ་སེལ་བ་སྨྲ་
བ་ལ་མཚུངས་པ་སྤང་བ་ནི། གཞུང་འདི་དག་འཕྲོས་ས་གང་ལ། ཚུལ་ཇི་ལྟར་འཕྲོས་པ་ཡིན་སྙམ་ན། དེ་ཕྱིར་གང་དང་གང་ལས་དོན།1

།ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། སྒྲ་དེ་ཉིད་སྒྲ་མ་ཡིན་དང་མ་
བྱས་རྟག་པ་སོགས་ལས་ལོག་པར་གནས་པ་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་སྒྲ་བྱས་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་ལྡོག་པའི་ཆོས་དུ་མར་འབྱེད་ཅིང༌། དེ་ལྟར་ཕྱེ་བའི་སྒྲའི་ལྡོག་པ་ཆོས་ཅན་དང་བྱས་པའི་ལྡོག་པ་ཆོས་ཅན་དང་དཔེ་ལ་ཐུན་མོང་དུ་རྗེས་འགྲོ་བྱེད་པའི་རྟགས་དང། མི་རྟག་པའི་ལྡོག་པ་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་སུ་བྱས་ནས། བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་དག་རབ་ཏུ་བྱེད་ཅེས་བཤད་པ་དེས། བྱས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་སྒྲ་མ་ཡིན་གཉིས་ཀ་ལས་ལྡོག་པའི་ལྡོག་པ་གཉིས་ཚོགས་དེ་བྱེ་བྲག་གམ་ཁྱད་གཞི་དང༌། མ་བྱས་པ་ལས་ལྡོག་པའི་ལྡོག་པ་གཅིག་རྐྱང་དེ་སྒྲ་བུམ་གཉིས་ཀ་ལ་ཐུན་མོང་དུ་རྗེས་འགྲོ་བྱེད་པའི་སྤྱི་དང་ཁྱད་ཆོས་སུ་བཤད་པ་ཡིན་ཞིང། དེ་འདྲའི་ལྡོག་པ་གཉིས་ཚོགས་དེ་ལ་ནི་ལོག་པ་ཞེས་བྱ་ལ། ལྡོག་པ་གཅིག་རྐྱང་དེ་ལ་ལྡོག་པ་ཞེས་བྱ་ཞིང༌། ལོག་ལྡོག་ཅེས་པའི་དོན་ནི། དེ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པ་དེ་ལ། དཔྱོད་པ་པའི་སྟོན་པ་གཞོན་ནུ་མ་ལེན་ལ་སོགས་པའི་བསམ་པ་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་ལྡོག་པ་དང་ལོག་པ་གཉིས་པོ་རྫས་སུ་གྲུབ་པར་འདོད་པ་གོ་ནས། གལ་ཏེ་བ་ལང་མ་ཡིན་པ་དང༌། རྟ་ཡིན་པ་གཉིས་ཀ་ལས་ལོག་པའི་ལྡོག་པ་ཁྱད་གཞིའམ། ཆོས་ཅན་ནམ། བྱེ་བྲག་ཅེས་བརྗོད་པར་བྱ་བ་དེ་དང༌། རྟ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པའི་ལྡོག་པ་ཁྱད་ཆོས་སམ། སྤྱི་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱ་བ་དེ་གཉིས་རྫས་གཅིག་གམ་ཐ་དད་རྫས་ཐ་དད་ན། སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་གིས། ངེད་སྤྱི་གསལ་རྫས་ཐ་དད་དུ་འདོད་པ་དག་ལ། རང་དབང་མེད་ཕྱིར་དེ་ལྡན་མིན།2

།ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐྱོན་བརྗོད་པ་དེ། ཁྱེད་རང་སེལ་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༧༣ ཕྲེང་། ༡༠
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༧ ཕྲེང་། ༡༤

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 117

བ་སྨྲ་བ་ལ་ཡང་མཚུངས་སོ།།
གལ་ཏེ་རྫས་གཅིག་ན་བ་ལང་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་དང༌། རྟ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པའི་
ལྡོག་པ་ཁྱད་ཆོས་སམ་རྫས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ལ་སྒྲ་རྟོག་ཐ་དད་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པའི་རྩོད་པ་འབྱུང་བ་ལ་རྩོད་པ་དེ་ཉིད་སྤངས་པའི་སྒོ་ནས་ཉེས་པ་དེ་དག་རང་ལ་མི་འབྱུང་ཞིང༌། གཞན་ལ་འབྱུང་བར་སྟོན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང༌། དེ་ལའང་། ཞེས་སོགས་རྐང་པ་བཞིས། ལོག་ལྡོག་གཉིས་རྫས་གཞན་མ་ཡིན་ཀྱང༌། སྒྲ་ཐ་དད་འཇུག་པ་མི་འགལ་ཞེས་བྱས་པས། བ་ལང་དང་རྟ་མ་ཡིན་པ་ལ་སྒྲ་ཐ་དད་འཇུག་པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད། སྒྲ་ཁྱད་པར་བ་དེ་གཉིས་ཆོས་ཆོས་ཅན་དུ་གོ་བར་བྱེད་པའི་རྣམ་དབྱེ་དྲུག་པའི་སྒྲ་བ་ལང་གི་རྟ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སྦྱོར་བར་བྱེད་ལ་རྣམ་དབྱེ་དྲུག་པའི་སྒྲ་ནི། ལྷས་བྱིན་དང་རིལ་བ་ལྟ་བུ་ཆོས་ཆོས་ཅན་རྫས་ཐ་དད་པ་ཁོ་ན་ལ་སྦྱོར་བ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། བརྡ་སྤྲོད་པའི་ལུགས་ལས། ཐ་དད་པ་ནི་དྲུག་པའོ་ཞེས་འབྱུང་བས་སོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ལ། ཆོས་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྒྲའི་སྦྱོར་ཚུལ་དང༌། ཁྱད་པར་སོགས་བཤད་པའི་སྒོ་ནས་དེའི་ལན་འདེབས་པ་ནི། གཉིས་ཀས། ཞེས་སོགས་སོ། །དེས་ན་ངེད་སེལ་བར་སྨྲ་བ་ལྟར་ན། ལོག་ལྡོག་རྫས་གཞན་མ་ཡིན་པས། རང་དབང་མེད་ཕྱིར་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐྱོན་མི་འབྱུང་གི །ཁྱེད་སྤྱི་གསལ་རྫས་གཞན་དུ་འདོད་པ་ལ་འབྱུང་ངོ༌། །ཞེས་སྟོན་པ་ནི། དེའི་ཕྱིར་གཞན་སེལ། ཞེས་སོགས་རྐང་པ་བཞིའོ། །དེར་མ་ཟད། ངེད་སེལ་བ་སྨྲ་བ་ལྟར་ན། སྒྲ་ཐམས་ཅད་འདོད་པ་ཙམ་གྱིས་འཇུག་པར་ཁས་ལེན་པས། དྲུག་པའི་རྣམ་དབྱེ་མི་རུང་བར་ཐལ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱོན་ཡང་ངེད་ལ་མི་འབྱུང་གི །ཁྱེད་སྒྲ་དངོས་དབང་གིས་འཇུག་པར་འདོད་པ་དག་ལ་སྐྱོན་དེ་རྣམས་འབྱུང་ངོ༌། །ཞེས་སྟོན་པ་ནི། གང་དག །ཅེས་པ་ནས། བྱ་བ་འདི་ལ་རྒྱུ་ཅི་ཡོད།1

།ཅེས་པའི་བར་རོ།།
ད་ནི་ཚིག་དོན་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང༌། རྩོད་པ་ནི་གོང་དུ་བཤད་པ་བཞིན་ཤེས་པར་
བྱ་ལ། དེའི་ལན་ནི། སེལ་བ་སྨྲ་བའི་ལུགས་དེ་ལའང་ལོག་ལྡོག་རྫས་གཞན་མ་ཡིན་ཀྱང༌། སྒྲ་ཐ་དད་འཇུག་པ་མི་འགལ་བར་ཐལ། གཞན་ལས་ལྡོག་པ་དང༌། གཞན་ལས་ལོག་པ་ཞེས་བྱ་བའི།

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༧༥ ཕྲེང་། ༡༤

118 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

སྒྲ་དང་ངེས་པ་ཉིད་དག་ནི།1

།དངོས་པོ་ལ་དེ་གཉིས་ཀྱི་རྫས་ཐ་དད་དུ་ཡོད་པའི་རྫས་སུ་བྱེད་པ་མ་
ཡིན་གྱི། བརྡ་ཐ་དད་པ་ཡི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་བ་ལང་དང༌། རྟ་མ་ཡིན་པ་ལ་ནི་སྤྱིར་སྒྲ་ཐ་དད་འཇུག་པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད། བ་ལང་གི་རྟ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་པའི་རྣམ་དབྱེ་དྲུག་པའི་སྒྲ་སྦྱོར་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཆོས་ཆོས་ཅན་རྫས་ཐ་དད་པ་ཁོ་ན་ལ་སྦྱོར་བ་ཡིན་པས། དེ་གཉིས་ཀྱང་རྫས་ཐ་དད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་དེ་དག་རྣམ་དབྱེ་དྲུག་པའི་སྒྲ་སྦྱོར་མི་རིགས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེ་ན། དེའི་ལན་སྟོན་པ་ལ། ཐོག་མར་གནད་ཀྱི་མན་ངག་དམ་པ་འདི་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཁོས་དེ་གཉིས་རྫས་ཐ་དད་མ་ཡིན་ན། རྣམ་དབྱེ་དྲུག་པའི་སྒྲ་སྦྱོར་མི་རིགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པའི་རྩོད་པ་འདི་ཙམ་ཞིག་འབྱུང་ལ། བ་ལང་གི་རྟ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་པའི་རྣམ་དབྱེ་དྲུག་པའི་སྒྲ་དེ་ཡང་ཆོས་བརྗོད་ཀྱི་སྒྲ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྒྲ་མ་ཡིན་ནོ།།
དེ་བས་ན། དེ་གཉིས་རྫས་ཐ་དད་མ་ཡིན་ན། ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྒྲ་སོ་སོར་
སྦྱོར་བ་མི་འཐད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པའི་རྩོད་པ་འགོད་པ་ལ་ནི། འབྲེལ་གང་ཡང་མེད་དོ། །དེ་ལ་རྩོད་པ་དེའི་ལན་ཇི་ལྟར་འདེབས་པའི་ཚུལ་ནི། སྤྱིར་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྒྲའི་ཚུལ་འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ། ཉན་པ་པོས་བ་ལང་དཔྱོད་པའི་གཞིར་བྱས་ནས་དེའི་སྟེང་ན་རྟ་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་ཆོས་ཡོད་མེད་ཤེས་པར་འདོད་དེ་དྲིས་པ་ན། འཆད་པ་པོས་བ་ལང་རྟ་མ་ཡིན་ཞེས་རྗོད་པར་བྱེད་ཅིང༌། དེའི་ཚེ་རྟ་མ་ཡིན་པ་ཁྱད་ཆོས་དང་བ་ལང་གི་ལྡོག་པ་ཁྱད་གཞིར་འཕངས་པའི་སྒོ་ནས་བ་ལང་ཆོས་ཅན་དུ་བསྟན་པས་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྒྲ་ཞེས་བྱ་ཞིང༌། རྟ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་ཐོས་པ་ན། ཉན་པ་པོས་དེ་ཉིད་དཔྱད་པའི་གཞིར་བྱས་ཏེ། བ་ལང་དང༌། མ་ཧེ་སོགས་གང་གི་རྟ་མ་ཡིན་པ་ཡིན་ཤེས་པར་འདོད་ནས། སུའི་རྟ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་དྲིས་པ་ན། འཆད་པ་པོས་གཞན་མ་ཧེ་སོགས་ཀྱི་རྟ་མ་ཡིན་པ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར། བ་ལང་གི་རྟ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་སྦྱོར་བར་བྱེད་ལ། དེའི་ཚེ། སྒྲ་དེས་རྟ་མ་ཡིན་པ་ཁྱད་གཞི་དང༌། བ་ལ་དེའི་ཁྱད་ཆོས་སུ་བརྗོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཚེ་བ་ལང་དེ་རྟ་མ་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་མ་ཧེའི་སྟེང་གི་རྟ་མ་ཡིན་པ་སོགས་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འབྱེད་པའི་བྱེད་ཆོས་ལྟ་བུར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འདིས་བ་ལང་དེ་ཉིད་ཁྱད་ཆོས་སུ་བརྗོད་པས་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༧༥ ཕྲེང་། ༣

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 119

ཆོས་བརྗོད་ཀྱི་སྒྲ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱས་ནས་རྩོད་པ་དེའི་ལན་འདེབས་ལུགས་འདི་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་བ་ལང་གི་རྟ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་པའི་ཆོས་བརྗོད་ཀྱི་སྒྲ་དེས་བ་ལང་དང་རྟ་མ་ཡིན་པ་ལ་དྲུག་པའི་རྣམ་དབྱེ་སྦྱོར་བའི་སྒོ་ནས། བ་ལང་ཁྱད་ཆོས་དང་རྟ་མ་ཡིན་པ་ཁྱད་གཞིར་སོ་སོར་ཕྱེ་ནས་བརྗོད་པ་དེ། བ་ལང་དང་རྟ་མ་ཡིན་པ་དེ་འདྲའི་ཆོས་ཅན་དང་ཆོས་སུ་དངོས་པོ་ལ་གནས་པའི་རྫས་ཐ་དད་ཡིན་ནས་བརྗོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ཡིན་ན། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བ་ལང་ཁྱད་ཆོས་དང༌། རྟ་མ་ཡིན་པ་ཁྱད་གཞིར་འགྱུར་དགོས་པ་ལ་བ་ལང་རྟ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྒྲ་སྦྱར་བའི་ཚེ། བ་ལང་ཁྱད་གཞི་དང༌། རྟ་མ་ཡིན་པ་ཁྱད་ཆོས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།།
དེས་ན་བ་ལང་ཁྱད་ཆོས་དང༌། རྟ་མ་ཡིན་པ་ཁྱད་གཞིར་དངོས་པོ་ལ་གནས་པའི་རྫས་
ཐ་དད་ཡིན་པས་དྲུག་པའི་རྣམ་དབྱེ་དེ་ལྟར་སྦྱོར་བ་ཡིན་ན། བ་ལང་རྟ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྒྲས་ཁྱད་གཞིར་བསྟན་པའི་དོན་དང༌། བ་ལང་གི་རྟ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་པས་ཁྱད་ཆོས་སུ་བསྟན་པའི་དོན་གཉིས་དོན་མི་གཅིག་པར་འགྱུར་ཏེ། བ་ལང་ནི་རྟ་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་ཆོས་ཁོ་ནར་དངོས་པོ་ལ་གནས་ཀྱི། ཁྱད་གཞིར་འགྱུར་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་ན་ཡང་ཆོས་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྒྲ་དེ་གཉིས་ཀས་བ་ལང་རྟ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པའི་ལྡོག་པ་གཅིག་གཅིག་ཁྱད་ཆོས་དང་ཁྱད་གཞིར་བརྗོད་པ་ཡིན་པས། ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྒྲ་དེས་བ་ལང་གི་ལྡོག་པ་དེ་ཉིད་ཁྱད་གཞིར་བརྗོད་ལ། ཆོས་རྗོད་ཀྱི་སྒྲས་ཀྱང་ལྡོག་པ་དེ་ཉིད་ཀ་རྟ་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་ཆོས་སུ་བརྗོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བ་ལང་དང་རྟ་མ་ཡིན་པ་རིམ་པ་བཞིན་ཁྱད་ཆོས་དང་ཁྱད་གཞིར་དངོས་པོ་ལ་གནས་པའི་རྫས་ཐ་དད་ཡིན་པས། བ་ལང་གི་རྟ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་རྣམ་དབྱེ་དྲུག་པའི་སྒྲ་སྦྱར་བ་མ་ཡིན་མོད་ཀྱི། དེ་ལྟ་ནའང། བ་ལང་གི་རྟ་མ་ཡིན་ཞེས་བ་ལང་ཁྱད་ཆོས་དང༌། རྟ་མ་ཡིན་པ་ཁྱད་གཞིར་ཐ་དད་དུ་འབྱེད་པ་རྣམ་དབྱེ་དྲུག་པའི་སྒྲ་ཡིས། བ་ལང་ཁྱད་ཆོས་དང༌། རྟ་མ་ཡིན་པ་ཁྱད་གཞིར་དངོས་པོ་ལ་གནས་པའི་དོན་ཐ་དད་པ་བཞིན་དུ་བློ་ཡུལ་དུ་སྒྲུབ་ཅིང་གོ་བར་བྱེད་པ་ནི། ལྷས་སྦྱིན་དང་རིལ་པ་ལྟ་བུ་བརྗོད་བྱ་ཆོས་ཆོས་ཅན་རྫས་ཐ་དད་པ་དག་ལ་ལྷས་སྦྱིན་གྱི་རིལ་བ་ཞེས་སོགས་རྣམ་དབྱེ་དྲུག་པའི་སྒྲ་ལན་མང་དུ་སྦྱོར་བ་ཡང་ཡང་མཐོང་བ་གོམས་པས་ཤན་རྒྱབ་

120 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

པའི་ཤུགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གྱིས་ཡིན་ནོ། །རང་འགྲེལ་དུ་དེ་ལྟར་སྦྱོར་བ་མཐོང་བ་ལ་གོམས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལ་དཔགས་ན། བརྗོད་བྱའི་ཤན་གྱི་ཁྱད་པར་གྱིས།1

།ཞེས་པའི་དོན་དེ་
ལྟར་མངོན་ལ། ཡང་ན་བརྗོད་བྱ་བ་ལང་གཅིག་པོ་དེ་ཉིད་རྟ་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་ཆོས་སུ་གོ་བར་བྱེད་པ་དང༌། ཁྱད་གཞིར་གོ་བར་བྱེད་པའི་བརྗོད་འདོད་ཀྱི་ཤན་གྱིས་བརྡ་སྦྱོར་ཚུལ་གཉིས་སུ་འབྱུང་བའི་ཁྱད་པར་གྱིས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཤད་པར་བྱའོ། །རང་འགྲེལ་ལས། དོན་གཅིག་བརྗོད་མོད་ཀྱི་ཁྱད་པར་འགའ་ཞིག་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། བརྡས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ན་2

ཞེས་སོགས་གསུངས་
པས་འདི་ལའང་དགོངས་པར་མ་སླེབ་པའི་སྐྱོན་མེད་དོ།།
མཁས་རློམ་ཁ་ཅིག །ཤན་ནི་ཕྲ་མོའམ་ཅུང་ཟད་ལ་ཟེར་རོ། །ཞེས་འཆད་པ་ནི། གསུང་
རབ་ཀྱི་བརྡ་ཙམ་ལའང་མ་བྱང་བཞིན་དུ་བྱུང་རྒྱལ་སྨྲ་བ་ལ་ངོ་ཚ་བ་མེད་པ་ཁྱོད་ནི་སྨྱོན་པའི་གར་མཁན་ནོ། །ཤན་ཅེས་པ་རང་གི་གནས་ཚོད་ཀྱི་དབང་གིས་མ་ཡིན་པར་གཞན་གྱི་ཤུགས་ཀྱིས་རང་ལའང་ཆོས་དེ་ཉིད་འོངས་པ་སྟེ། དཔེར་ན་ཆོམ་རྐུན་དང་འགྲོགས་པའི་དགེ་སློང་རང་ཉིད་ཀྱིས་མ་བྱིན་པར་མ་བླངས་ཀྱང༌། གྲོགས་ཀྱི་ཤན་གྱིས་དགེ་སློང་ལའང་ཆོམ་རྐུན་གྱི་ཐ་སྙད་བྱུང་བ་ལྟ་བུའོ། །དེས་ན་འདི་ཡང་དངོས་པོ་ལ་དེ་གཉིས་ཆོས་ཆོས་ཅན་ཐ་དད་དུ་མི་གནས་ཀྱང༌། ཐ་དད་པ་ལྟ་བུར་གོ་བ་ནི། བརྗོད་འདོད་ཀྱིས་བརྡ་སྦྱོར་ཚུལ་གྱི་ཤན་ཕོག་པ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ། །འདུལ་བ་སོགས་ན་ཤན་གྱི་ཐ་སྙད་དང་རྣམ་གཞག་ཤིན་ཏུ་མང་བ་དེ་དག་གི་ཚིག་ཙམ་ཡང་རྣ་ལམ་དུ་མ་སོན་པའི་མང་དུ་ཐོས་པ་ཁྱོད། ཤན་ཅེས་པའི་ཚིག་འདི་ཙམ་གྱིས་མགོ་རྨོངས་པར་བྱས་པ་ངོ་མཚར་རོ། །ཁ་ཅིག་བརྗོད་བྱའི་ཤན་ཅེས་པའི་སྐབས་ན། ལོ་ཤ་ཞེས་པའི་སྐད་དོད་ཡོད་ལ། དེ་ཉིད་ཆ་ཞེས་པ་ལའང་འཇུག་པས། བརྗོད་བྱའི་ཆའི་ཁྱད་པར་གྱིས། ཞེས་བསྒྱུར་ནས་འཆད་མོད། ཤན་ལ་བློ་རྩེ་གཏད་རྒྱུ་མ་བྱུང་བའི་རྣམ་འགྱུར་དུ་གསལ་ལ། རང་འགྲེལ་དང༌། འགྲེལ་བཤད་གཉིས་པོ་དང་གསུམ་ཀ་ལས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་པའི་བཤད་པའོ། །དེས་ན་ཆོས་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྒྲ་གཉིས་ཀས་དོན་གཅིག་བརྗོད། ཅེས་པ་ཡང༌། བ་ལང་རྟ་མ་ཡིན་ཞེས་པའི་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༧༥ ཕྲེང་། ༥
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༨ ཤོག ༡༡༢༧ ཕྲེང་། ༡༤

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 121

ཆོས་བརྗོད་པའི་སྒྲས་ཁྱད་གཞིར་བརྗོད་པ་དང༌། བ་ལང་གི་རྟ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་པས་ཁྱད་ཆོས་སུ་བརྗོད་པ་གཉིས་ཀའི་དོན། བ་ལང་གི་ལྡོག་པ་གཅིག་པུ་དེ་ཉིད་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། བ་ལང་གི་ལྡོག་པ་དེ་ཉིད་གཉིས་ཀས་བརྗོད་པར་ཁྱད་པར་མེད་ཅེས་པ་ཙམ་གྱིས་དོན་གྱི་གཏིང་ཅི་ཡང་མི་དཔོགས་སོ།།
གལ་ཏེ། བ་ལང་དང་རྟ་མ་ཡིན་པ་དངོས་པོ་ལ་ཆོས་ཆོས་ཅན་དུ་སོ་སོར་གནས་པ་མེད་
བཞིན་དུ། བ་ལང་ཁྱད་གཞིར་སྟོན་པ་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྒྲ་དང་། དེ་གཉིས་ཁྱད་ཆོས་སུ་སྟོན་པ་ཆོས་བརྗོད་ཀྱི་སྒྲ་གཉིས་སྦྱར་བ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། སྒྲ་གཉིས་ཀྱི་དགོས་པའི་ཁྱད་པར་སྟོན་པ་ནི། བ་ལང་གི་ལྡོག་པ་དེ་ཉིད་ཁྱད་པར་གཞན་གྱི་རྟེན་བྱེད་པའི་ཆོས་ཅན་ནམ། ཁྱད་གཞི་ལྟ་བུར་བློ་ཡུལ་དུ་མི་སྟོན་པ་ནི་སྤོང་བ་སྟེ། དེ་ལྟར་བློ་ཡུལ་དུ་གོ་བར་མི་བྱེད་པར་རྟ་མ་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་མ་ཧེའི་སྟེང་གི་རྟ་མ་ཡིན་པ་སོགས་ལས་ཁྱད་པར་དུ་གོ་བར་བྱེད་པའི་བྱེད་ཆོས་ལྟ་བུར་བློ་ཡུལ་དུ་སྟོན་པ་དང༌། དེ་ཉིད་ཁྱད་ཆོས་གཞན་གྱི་རྟེན་བྱེད་པའི་ཆོས་ཅན་ནམ། ཁྱད་གཞི་ལྟ་བུར་བློ་ཡུལ་དུ་མི་སྤོང་ཞིང༌། རྟ་མ་ཡིན་པ་གང་ལ་ལྡན་པའི་ཁྱད་གཞི་ལྟ་བུར་བློ་ཡུལ་དུ་སྟོན་པ་དག་བ་ལང་གི་རྟ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་པའི་ཆོས་བརྗོད་ཀྱི་སྒྲ་དང་། བ་ལང་རྟ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་པའི་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྒྲ་དེ་གཉིས་ཀྱི་བརྡའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་བརྡའི་ཁྱད་པར་སོ་སོར་སྦྱར་བའི་དགོས་པ་ནི། བ་ལང་ལ་རྟ་ཡོད་མེད་རྟོགས་པར་འདོད་པ་དང༌། རྟ་མ་ཡིན་པ་དེ་བ་ལང་གི་རྟ་མ་ཡིན་པ་ཡིན་པར་ཤེས་ཤིང་རྟོགས་པར་འདོད་པ་པོའ་ཤེས་པར་འདོད་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པའི་བ་ ིལང་ལ་རྟ་མ་ཡིན་པ་ཁྱད་ཆོས་སུ་ལྡན་པ་དང༌། རྟ་མ་ཡིན་པ་དེ་བ་ལང་གིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་རྟ་མ་ཡིན་པར་བྱེ་བྲག་ཏུ་གོ་བར་བྱེད་འདོད་པའི་འཆད་པ་པོའ་བརྗོད་འདོད་ཀྱིས་སྦྱར་བའི་བརྡ་ཐ་ ིདད་འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་བས་ན་བ་ལང་གི་ལྡོག་པ་དེ་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་དགོས་པའི་ཕྱིར་སྦྱར་བའི་བརྡ་ཐ་དད་འཇུག་པའི་གཞི་ཡིན་ནོ།།
ངག་དོན་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཆོས་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྒྲ་གཉིས་སྦྱར་བ་ལ་དགོས་
པ་ཡོད་དེ། བ་ལང་ལ་རྟ་མ་ཡིན་པ་ལྡན་མི་ལྡན་ཤེས་པར་འདོད་པ་ལ་བ་ལང་ལ་དེ་ལྡན་པར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། བ་ལང་རྟ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་པའི་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྒྲ་སྦྱོར་ཞིང༌། བ་ལང་གིས་

122 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་རྟ་མ་ཡིན་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། བ་ལང་གི་རྟ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་པའི་ཆོས་བརྗོད་ཀྱི་སྒྲ་སྦྱོར་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཆོས་ཆོས་ཅན་གཉིས་སུ་མ་ཟད་བ་ལང་དང་བ་ལང་ཉིད་ལྟ་བུ་སྤྱི་དང་སྤྱི་ལྡན་དང༌། དཀར་སོགས་དང་བ་ལང་ལྟ་བུ་ཡོན་ཏན་དང་ཡོན་ཏན་ཅན་དང༌། འགྲོ་བ་དང་གཡོ་འགུལ་ལྟ་བུ་བྱ་བ་དང་བྱ་བ་ལྡན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་ཀུན་ལ་ཡང་རྫས་ཏེ་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པ་དང༌། དངོས་པོ་ཏེ་ཆོས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་དེ་གཉིས་སྦྱར་བའི་ཁྱད་པར་ནི། ལྡོག་པ་གཅིག་ཉིད་ཁྱད་གཞི་ལྟ་བུར་བརྗོད་པ་དང། ཁྱད་ཆོས་ལྟ་བུར་བརྗོད་པ་འདི་ཉིད་ཙམ་དུ་ཟད་དེ། དེའི་ཕྱིར། གཞི་དེ་རྣམས་གང་ཡང་རུང་བའི་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྒྲ་དེ་དག་ལ་རང་གི་བརྗོད་བྱ་བདག་ཉིད་གཅིག་གོ་བར་བྱེད་པ་ལ་ཁྱད་པར་འགའ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འདིས་ནི་བ་ལང་དང༌། རྟ་མ་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་ལོག་ལྡོག་གཉིས་ལ་སྦྱར་བའི་ཆོས་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྒྲ་ལ་ཁྱད་པར་དེ་ཙམ་ཞིག་ཡིན་པར་མ་ཟད། ཡོན་ཏན་དང་ཡོན་ཏན་ཅན་སོགས་ལ་སྦྱར་བའི་སྒྲ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡང་དེ་ཙམ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། བ་ལང་དཀར་པོ་ཞེས་པས་བ་ལང་ཁྱད་གཞིར་གོ་བར་བྱེད་ལ། བ་ལང་གི་དཀར་པོ་ཞེས་པས་བ་ལང་ཁྱད་ཆོས་དང་དཀར་པོ་ཁྱད་གཞིར་གོ་བར་བྱེད་ཅིང༌། དེ་བཞིན་དུ། རྣ་བ་གཡོ་འགུལ་ཞེས་པ་དང༌། རྣ་བའི་གཡོ་འགུལ་ཞེས་སོགས་ལའང་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། མདོར་ན་སྒྲ་དེ་གཉིས་བརྗོད་བྱ་གང་ལ་སྦྱར་ཀྱང་ཁྱད་པར་དེ་ཙམ་དུ་ཟད་ཅེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ།།སྒྲ་དེ་གཉིས་བརྗོད་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བུས་སྦྱར་ཀྱང་ཁྱད་པར་དེ་ཙམ་དུ་ཟད་དོ། །ཞེས་སྟོན་པ་
ནི། སྒྲ་དེ་གཉིས་བརྗོད་བྱ་དེ་དག་གང་ལ་སྦྱར་ཀྱང་ཁྱད་པར་དེ་ཙམ་ཞིག་ཡིན་པར་མ་ཟད། དོན་དེ་དག་ཤེས་པར་བྱེད་འདོད་པས་ཆོས་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྒྲ་དེ་གཉིས། དེ་ལ་ཕན་པའམ། བྱེད་ལྡན་ནམ་གལ་ཏེ་ཡིད་བྱེད་ལ་སོགས་པ་རྐྱེན་གཞན་གྱི་མཐའ་ཅན་གྱིས་བརྗོད་ཀྱང་རུང༌། ཁྱད་གཞི་ལྟ་བུར་གོ་བར་བྱེད་པ་དང༌། ཁྱད་ཆོས་ལྟ་བུར་གོ་བར་བྱེད་པ་དེ་ལས་བརྗོད་བྱ་གོ་བར་བྱེད་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་གཞན་མེད་དོ། །དེ་ལྟར་ལོག་ལྡོག་རྫས་གཞན་མ་ཡིན་ཞིང༌། དེ་ལྟ་ནའང་སྒྲ་ཐ་དད་འཇུག་པ་དང༌། དྲུག་པའི་རྣམ་དབྱེ་སྦྱོར་བ་མི་འཐད་པའི་སྐྱོན་མེད་པར་བསྟན་ནས། ལོག་ལྡོག་རྫས་གཞན་མ་ཡིན་པས། སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་གིས་སྤྱི་རྫས་གཞན་ལ་བརྗོད་པའི་སྐྱོན་དེ་དག་ངེད་ལ་མི་འབྱུང་ཞིང༌། ཁྱེད་ལ་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྟོན་པ་ནི། ངེད་གཞན་སེལ་སྒྲ་རྟོག་གི་ཡུལ་

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 123

དུ་འདོད་པའི་ཕྱོགས་ལ་ནི། སྤྱི་དང་སྤྱི་དེ་དང་ལྡན་པའི་གསལ་བ་རྫས་གཞན་དུ་འདོད་པའི་ཕྱོགས་ལ། སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་གིས་བརྗོད་པའི་སྐྱོན་དེ་དག་འབྱུང་བ་བསལ་བ་ཡིན་ཏེ། ལུགས་དེའི་ཕྱོགས་ལྟར་ན། ལོག་ལྡོག་རྫས་གཞན་མ་ཡིན་པར་ཁས་ལེན་ཅིང༌། དེ་ལ་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཉེས་པ་ཅི་ཡང་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར། དེས་ན་རིགས་དང་དེ་དང་ལྡན་པ་དག་རྫས་ཐ་དད་པ་ཉིད་དུ་འདོད་པ་ཡིན་ན། སློབ་དཔོན་གྱིས་བརྗོད་པའི་ཉེས་པ་དེར་འགྱུར་བ་ཡིན་པས། ཁྱེད་རང་སྤྱི་གསལ་རྫས་ཐ་དད་དུ་འདོད་པ་ལ་སྐྱོན་དེ་དག་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ།།
འོ་ན་ཀུན་ལས་བཏུས་སུ། སྤྱི་རྫས་གཞན་འགོག་པ་ལ། རང་དབང་མེད་ཕྱིར་དེ་ལྡན་
མིན། །བཏགས་པའི་ཕྱིར་དང་མི་སྲིད་ཕྱིར།1

།ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་གང་ཞེ་ན། ཤིང་གསལ་
རྣམས་ལ་ཤིང་གི་སྤྱི་རྫས་གཞན་དེ་ལྡན་པའི་སྒོ་ནས་ཤིང་གི་སྤྱི་སྒྲ་འཇུག་པ་མིན་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་ཡིན་ན། ཤིང་སྒྲ་དེ་ཤིང་གསལ་རྣམས་ལ་རང་དབང་དུ་འཇུག་པ་མེད་པར་ཤིང་སྤྱི་རྫས་གཞན་དེ་ལ་དངོས་སུ་ཞུགས་པའི་དབང་གིས་ཤིང་གསལ་རྣམས་ལའང་ཞུགས་པ་ཡིན་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཐལ་བ་འདོད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ན་ཤིང་གསལ་རྣམས་རང་ཉིད་ཤིང་དངོས་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས། ཤིང་སྒྲ་འཇུག་པ་མ་ཡིན་པར་ཤིང་སྒྲ་དེ་ཤིང་གསལ་རྣམས་ལ་བཏགས་ནས་འཇུག་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང༌། དེའང་འདོད་ན། ཤིང་དང་ཤིང་གསལ་གྱི་གཞི་མཐུན་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བའོ།།
དེ་ལྟར་སྤྱི་རྫས་གཞན་དུ་འདོད་པ་ལ་སློབ་དཔོན་གྱིས་བརྗོད་པའི་སྐྱོན་དེ་དག་ཁྱེད་ལ་
འབྱུང་གི །ངེད་ལ་མི་འབྱུང་བར་མ་ཟད། ངེད་ལ་ཁྱེད་ཀྱིས་དྲུག་པའི་རྣམ་དབྱེ་མི་རུང་བར་ཐལ་བ་ལ་སོགས་པའི་གནོད་བྱེད་བརྗོད་པ་དེ་ཡང༌། ཁྱེད་རང་སྒྲ་དངོས་དབང་གིས་འཇུག་པར་འདོད་པ་ལ་འབྱུང་གི །ངེད་སྒྲ་བརྗོད་འདོད་ཀྱིས་འཇུག་པར་འདོད་པ་ལ་མི་འབྱུང་ངོ༌ཞེས་སྟོན་པ་ནི། བརྡ་སྤྲོད་པ་དང་དཔྱོད་པ་པ་ལ་སོགས་པ་གང་དག་གི་ལུགས་ལ་ཚིག་རྣམས་དངོས་པོའ་དབང་གིས་ ིའཇུག་པར་འདོད་པ་ལྷུར་ལེན་ཅིང༌། རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་བརྗོད་འདོད་ཀྱིས་འཇུག་པའི་ཕྱོགས་ལ་མི་བརྟེན་པ་དེ་དག་ལ་ནི། དྲུག་པའི་སྒྲ་དང་གཅིག་ཚིག་དང་མང་ཚིག་གི་དབྱེ་བ་ལ་སོགས་མི་འཐད་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༧ ཕྲེང་། ༡༤

124 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

པའི་ཀླན་ཀ་འབྱུང་བར་རིགས་ཀྱི། ཁོ་བོ་ཅག་སེལ་བ་སྨྲ་བ་ལ་ལོག་ལྡོག་རྫས་ཐ་དད་མ་ཡིན་ན། སྒྲ་ཐ་དད་འཇུག་པའི་མང་ཚིག་མི་རུང་བ་དང༌། དྲུག་པའི་རྣམ་དབྱེ་མི་འཐད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཀླན་ཀ་འབྱུང་བ་འཐད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བརྗོད་བྱ་ཕྱི་རོལ་དོན་གྱི་དབང་གིས་འཇུག་པ་ལ་མི་ལྟོས་པར་ཚིག་གང་སྨྲ་བ་པོས་བརྡ་ཇི་ལྟ་བུར་སྦྱར་བའི་སྒོ་ནས། རྗོད་བྱེད་ཉིད་དུ་ངེས་པར་བྱེད་པ་དེ་དེ་བཞིན་དུ་རྗོད་བྱེད་དུ་འཇུག་པར་འདོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན། སྒྲ་དངོས་དབང་གིས་འཇུག་པར་འདོད་པ་དག་ལ་ཀླན་ཀ་དེ་དག་ཚུལ་ཇི་ལྟར་འབྱུང་ཞེ་ན། བུད་མེད་གཅིག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་བཙུན་མོ་རྣམས་ཞེས་པའི་ཐ་དད་པར་བཞག་པ་མང་ཚིག་སྦྱོར་མི་སྲིད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལ་དེ་ལྟར་སྒྲ་སྦྱོར་བ་འདི་ལ་དེའི་རྒྱུ་ཁྱོད་བཙུན་མོ་དུ་མར་ཅི་ཡོད་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར། གྲོང་དྲུག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ཁང་བཟང་གི་ཕྲེང་བ་གཅིག་ཅེས་ཐ་དད་མིན་པར་བཞག་པའི་གཅིག་ཚིག་སྦྱོར་མི་སྲིད་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་ཁྱོད་ལ་སྒྲ་སྦྱོར་བ་འདི་ལ་དེའི་རྒྱུ་ཁྱོད་གཅིག་ཏུ་ཇི་ལྟར་ཡོད་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར། ལ་སོགས་པ་བྱེ་མ་ཉག་མ་གཅིག་ལ། བྱེ་མ་རྣམས་ཞེས་པའི་མང་ཚིག་སྦྱོར་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བ་སོགས་སྡུད་དོ། །ནམ་མཁའི་རང་བཞིན་ཞེས་པའི་དྲུག་སྒྲ་སྦྱོར་མི་རིགས་པར་ཐལ། ནམ་མཁའི་རང་བཞིན་ཞེས་བྱ་བའི་དྲུག་སྒྲ་འདི་ལ། དེ་ལྟར་སྦྱོར་བའི་རྒྱུ་ནམ་མཁའ་དང་དེའི་རང་བཞིན་རྫས་ཐ་དད་དུ་ཅི་ཡོད་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར།1

དྲུག་སྒྲ་རྫས་ཐ་དད་ཁོ་ན་ལ་སྦྱོར་བར་ཁས་བླངས་པས་
སོ། །ནམ་མཁའི་ངོ་བོ་ནི་ནམ་མཁའ་ཉིད་དོ། །ཞེས་དེ་ཕན་གྱི་རྐྱེན་སྦྱར་དུ་མི་རུང་བར་ཐལ། ནམ་མཁའི་ངོ་བོ་ནི་ནམ་མཁའ་ཉིད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ལ། དེ་ལྟར་སྒྲ་སྦྱོར་བའི་རྒྱུ་ནམ་མཁའ་དང་ནམ་མཁའ་ཉིད་རྫས་ཐ་དད་དུ་ཅི་ཡོད་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གསུམ་པ་སྤྱི་འཛིན་རྟོག་པའི་འཇུག་ཚུལ་དང༌། དེའི་སྣང་ཡུལ་གཞན་སེལ་བའི་སྤྱི་རྒྱས་
པར་བཤད་པ་ལ། ཡུལ་སྤྱིའི་གནས་ཚུལ་བཤད། དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤངས་ནས་ཡུལ་ཅན་རྟོག་པའི་འཇུག་ཚུལ་བཤད། དང་པོ་ལ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཞེས་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྒྲ་བཤད་གཞི་བློ་ཀུན་རྫོབ་པ་ངོས་གཟུང༌། དེའི་སྣང་ཡུལ་བསམ་ངོའ་བདེན་པ་ཙམ་དུ་བསྟན། དེ་ཉིད་དོན་དམ་དུ་བདེན་ ིཔ་དགག །དེས་ན་དེ་འཛིན་གྱི་བློ་འཁྲུལ་བར་བསྟན། འཁྲུལ་བ་གཞི་མེད་དུ་ཐལ་བའི་རྩོད་པ་སྤང་
1 ཞོལ། ཤོག ༨༤ བ ༤ མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 125

བའོ། །དང་པོ་ནི། སྔར། གང་ཕྱིར་དངོས་ཀུན། ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་རང་མཚན་རྣམས་རང་རང་གི་ངོ་བོ་མ་འདྲེས་པར་གནས་པར་བཤད་ཅིང༌། དེ་ཕྱིར་གཞན་སེལ་ཡུལ་ལ་ནི།1

།ཞེས་པར་གསལ་
བ་ལས་རྫས་གཞན་པའི་སྤྱི་མེད་པར་སྨྲས་པ་ལ། གལ་ཏེ་ལོག་པའི་མིང་ཅན་གསལ་བ་རྣམས་ནི། རང་རང་གི་ངོ་བོ་ཕན་ཚུན་རྗེས་འགྲོ་མི་བྱེད་པར་མ་འདྲེས་པར་གནས་ཤིང༌། དེ་དག་ལས་གཞན་པའི་ཅི་ཡང་མེད་ན། ཇི་ལྟར་ན་སྤྱིའི་ཐ་སྙད་འཐད་དེ་སྤྱི་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཞེས་པའི་ལན་བཏབ་པའི་ཕྱིར་དུ་སྤྱིའི་འཇོག་ལུགས། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སྤྱིའི་འཇོག་ཚུལ་དང༌། དེ་དོན་དམ་དུ་མ་གྲུབ་པའི་ཚུལ་དང་བཅས་པ་འདི་དག་སྟོན་པ་ཡིན་ལ། གཞུང་འདིའི་འཕྲོས་ཚུལ་ནི་འདི་ཁོ་ན་ལྟར་ཡིན་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས་འདིའི་མཚམས་སྦྱོར་དུ། ད་ནི། འོ་ན་ཇི་ལྟར་གཅིག་ཏུ་ལོག་པའི་ངོ་བོ་ཅན་རྣམས་ལ་སྤྱི་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་དག་དང་མ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་དང༌། གཞན་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན་2

ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །དེའི་མཇུག་ཏུ་རང་འགྲེལ་ལས། སྤྱི་ཇི་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་ནི་བཤད་ཟིན་ཏོ།།མ་འདྲེས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཅིག་ཤོས་དང་མ་འབྲེལ་བ་ནི། དེ་ལས་ལྡོག་པ་ཅན་རྣམས་ཀྱི་འདྲ་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་དོ།3

།ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི། གསལ་བ་རྣམས་ཕན་ཚུན་གཅིག་
གཅིག་ལ་རྗེས་སུ་མི་འགྲོ་ཞིང༌། སྤྱི་དོན་གཞན་མེད་ཀྱང༌། དེ་དག་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་སྤྱི་ཇི་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་ནི་སྔར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །སྔར་གང་དུ་ཇི་ལྟར་བཤད་ན། སྒྲ་མ་ཡིན་དང༌། མ་བྱས་རྟག་པ་སོགས་རིགས་མཐུན་མི་མཐུན་ཀུན་དང་མ་འདྲེས་པའི་སྒྲ་རྣམས་ཀྱི་ཅིག་ཤོས་རིགས་མི་མཐུན་དང་མ་འབྲེལ་བའི་ཆ་མ་བྱས་པ་ལས་ལྡོག་པར་སྣང་བ་ནི། མ་བྱས་དེ་ལས་ལྡོག་པ་ཅན་སྒྲ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་འདྲ་བའམ་སྤྱི་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས། གང་ཕྱིར་དངོས་ཀུན། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བཤད་དོ་ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ལྟ་ནའང༌། སྔར་དེ་འདྲའི་སྤྱི་དེ་བློ་ཀུན་རྫོབ་པའི་བསམ་ངོ་ཙམ་གྱི་སྤྱིར་འཇོག་ཚུལ་རྒྱས་པར་མ་བཤད་པས་དེ་ཉིད་འདིར་འཆད་ཅེས་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཕྱིར་བྲམ་ཟེ་ཆེན་པོས། དེ་བློའ་བསམ་པའི་དབང་གིས་སྤྱི་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན། སྔར་རྒྱས་པར་མ་བཤད་ ི

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༧༥ ཕྲེང་། ༡༢
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༩༤༩ ཕྲེང་། ༧
3 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༩༤༩ ཕྲེང་། ༩

126 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

པས་འདིར་འཆད་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཚིག་གི་དོན་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང། རྨའི་འགྱུར་ལས། ཀུན་རྫོབ་དེས་བདག་ཐ་དད་ཀྱང།1

།ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་བཤད་པར་བྱའོ། །ཤིང་མ་ཡིན་པ་
ལས་ཐ་དད་པའི་ཤིང་གསལ་གྱི་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་ཤིང་གསལ་གྱི་དོན་རྣམས་རིགས་གཅིག་ཏུ་ནི་སྣང་བའི་བློ་ཤིང་གི་སྤྱི་འཛིན་ཆོས་ཅན། བློ་ཀུན་རྫོབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་གང་གི་རང་གི་ངོ་བོ་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པར་སྣང་བའི་སྒྲ་དོན་སྣང་ཡུལ་དུ་བྱས་པ་དེ་ཡིས་གཞན་ཤིང་གསལ་རྣམས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ངོ་བོ་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་མཐོང་བ་ལ་སྒྲིབ་པར་བྱེད་པའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཤིང་གསལ་རྣམས་བདག་ཉིད་ཐ་དད་ཀྱང་བློ་ཀུན་རྫོབ་པ་དེ་ལ་ཤིང་གསལ་གྱི་དངོས་པོ་རྣམས་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལྡོག་པའི་ངོ་བོ་འགའ་ཞིག་གིས་རིགས་ཐ་དད་མིན་པ་ལྟ་བུར་སྣང་ཞེས་པའམ། ཡང་ན། ཤིང་གསལ་རྣམས་རང་བཞིན་ཐ་དད་མིན་པ་ལྟ་བུར་ཏེ་རང་བཞིན་འདྲེས་པ་ལྟར་བུར་སྣང་ཞེས་པའོ། །དེས་ན་རང་བཞིན་མ་འདྲེས་པར་གནས་ཀྱང་བློ་དེ་ལ་འདྲེས་པར་སྣང་བས་ལྟ་བུ་ཞེས་སྨོས་སོ། །དེ་ལྟར་སྣང་བ་ཡང་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པར་སྣང་བའི་སྒྲ་དོན་དེ་ཉིད་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱས་པས་ཤིང་གསལ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཐ་དད་པ་ཉིད་བསྒྲིབས་པ་ཡིས་སོ། །དེ་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཅེས་པ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་བློ་ཀུན་རྫོབ་པ་ངོས་བཟུང་ནས། དེས་བདག་ཐ་དད་ཀྱང༌། ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བློ་ཀུན་རྫོབ་པ་དེ་ལ་ཇི་ལྟར་སྣང་བའི་སྣང་ཡུལ་གྱི་སྤྱི་ངོས་གཟུང་བ་ཡིན་ནོ།།
དེ་ཡང་ཤིང་གི་སྤྱི་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པར་སྣང་བ་དེ་སྒྲ་དོན་ཡིན་
ཞིང༌། ཤིང་གི་གཞན་སེལ་བའི་སྤྱི་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་ཤིང་གསལ་རྣས་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་སྤྱིའང་ཡིན་ཞིང༌། བློ་ཀུན་རྫོབ་པ་དེ་ལ་དེ་ཉིད་ཤིང་གསལ་རྣམས་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བར་སྣང་ལ། དེ་ཡང་ཤིང་ཤ་པའི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པའི་ཤིང་སྤྱི་དེ། ཤིང་དེའི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པའི་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པ་དེ་ཡིན་ལ། ཙནྡན་གྱི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པའི་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་སེང་ལྡེང་གི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པའི་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པ་དེ་ཡིན་པ་ལྟ་བུར་སྣང་བའི་སྒོ་ནས་རང་བཞིན་འདྲེས་པར་སྣང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུའི་སྤྱི་འཛིན་གྱི་བློ་དེ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཅེས་པའི་སྒྲ་བཤད་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༧༥ ཕྲེང་། ༢༡

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 127

པའི་གཞི་ལ་བློ་ཀུན་རྫོབ་པ་དེའི་ངོར་བདེན་པའི་ཕྱིར། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཞེས་བྱའོ། །དཔེར་ན། དབུ་མ་པའི་གཞུང་ལུགས་དག་ལས། གཏི་མུག་རང་བཞིན་སྒྲིབ་ཕྱིར་ཀུན་རྫོབ་སྟེ།1

།ཞེས་པ་
དང༌། གང་ཞིག་གིས་བསམ་གང་ཞིག་ལ། །ཡང་དག་སྒྲིབ་བྱེད་དེ་ཀུན་རྫོབ།2

།ཅེས་བཤད་པ་དང་
འདྲའོ། །རྟོག་པ་དེ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྒྲ་འཇུག་པའི་གཞི་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རང་མཚན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།གཉིས་པ་དེའི་སྣང་ཡུལ་བསམ་ངོའ་བདེན་པ་ཙམ་དུ་བསྟན་པ་ནི། བློ་དེ་ལ་སྣང་བའི་སྤྱི་ ིཤིང་མ་ཡིན་པས་ལྡོག་པར་སྣང་བ་དེ་ཆོས་ཅན། བསམ་པའི་དབང་གིས་ནི་བདེན་པར་ཡོད་པར་ནི་རབ་ཏུ་བསྒྲགས་ཏེ། དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་པར་བློའ་སྣང་བ་ཙམ་གྱི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ིགསུམ་པ་དེ་ཉིད་དོན་དམ་དུ་གྲུབ་པ་དགག་པ་ནི། ཤིང་གི་སྤྱི་འཛིན་གྱི་བློ་དེ་ཡིས་ཇི་ལྟར་
ཀུན་བཏགས་པ་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལྡོག་པར་སྣང་བ་དེ་ནི། དམ་པའི་དོན་དུ་མེད་དེ་དོན་དམ་པར་ཡོད་ན། དེ་འཛིན་གྱི་སྤྱི་བློ་དེ་སྣང་ཡུལ་ལ་མ་འཁྲུལ་བར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་ཤིང་གི་སྤྱི་བློ་དེ་ལ་ཤིང་གསལ་རྣམས་རང་བཞིན་འདྲེས་པར་སྣང་བས་ཤིང་གསལ་རྣམས་རང་བཞིན་འདྲེས་དགོས་ནའང༌། ཤིང་གི་གསལ་བ་རྣམས་ནི་ཕན་ཚུན་གཅིག་ལ་གཅིག་རྗེས་སུ་མི་འགྲོ་ཞིང༌། རང་བཞིན་མ་འདྲེས་པར་གནས་པའི་ཕྱིར། གསལ་བ་དེ་རྣམས་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་སྤྱི་རྫས་གཞན་ནི་མེད་དེ། དེ་འདྲ་བློ་མ་འཁྲུལ་བ་ལ་སྣང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན་དེ་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པར་མེད་པར་ཐལ། ཤིང་གསལ་རྣམས་དང་རྫས་གཅིག་ཐ་དད་གང་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྫས་གཅིག་ཏུ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། དེ་ཤིང་གསལ་རྣམས་དང་རྫས་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་ན། དེ་སྣང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་ལ་ཤིང་གསལ་རྣམས་རང་བཞིན་འདྲེས་པར་སྣང་བ་དེ་སྣང་བ་ལྟར་གྲུབ་དགོས་པ་གང་ཞིག །ཤིང་གི་གསལ་བ་རྣམས་ནི་ཕན་ཚུན་རྗེས་སུ་མི་འགྲོ་བའི་ཕྱིར། དེ་ཤིང་གསལ་རྣམས་ལས་རྫས་གཞན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཤིང་གསལ་རྣམས་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་སྤྱི་རྫས་གཞན་ནི་བློ་མ་འཁྲུལ་བ་ལ་སྣང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཤད་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར། ཤིང་གསལ་རྣམས་ཤིང་དང་རྫས་གཅིག་ཡིན་ན། ཤིང་གསལ་རྣམས་རང་བཞིན་མ་འདྲེས་པ་མ་ཡིན་པར་རྫས་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༠ ཤོག ༥༢༢ ཕྲེང་། ༩
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༠ ཤོག ༥༢༢ ཕྲེང་། ༩

128 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

དགོས་ཞེས་པ་དང་མཚུངས་པའི་རིགས་པའི་རྣམ་གཞག་ཏུ་གོ་ན། དངོས་པོ་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད་པའི་གྲུབ་པའི་མཐའ་མི་འདོད་བཞིན་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་བས་ན་རིགས་པའི་གནད་གཏུགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་ལ་དེ་ཡང་གཞུང་ལུགས་འདི་པ་དག་རྟོག་ངོའ་ཆོས་དག་དངོས་པོར་གྲུབ་པ་འགོག་པ་ན། དེའི་ཡུལ་ཅན་རྟོག་པ་དེ་སྣང་ཡུལ་ལ་མ་འཁྲུལ་ ིབར་ཐལ་བ་འཕངས་ནས། དེ་ལྟ་ན་དེ་ཉིད་ལ་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་ལྟར་གྲུབ་དགོས་པས་དངོས་པོའ་ིགནས་ཚུལ་འཆོལ་བར་ཐལ་བ་ཉིད་ལ་རིགས་པའི་རྩལ་དུ་འདོན་པ་ཡིན་པས་གོང་འོག་མང་པོ་ཞིག་ཏུ་རིགས་པའི་ཚུལ་འདི་ཉིད་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།།
དེས་ན་དངོས་པོ་ཀ་བུམ་སོགས་དང་རྫས་གཅིག་ཡིན་ཀྱང༌། ཀ་བུམ་རྫས་གཅིག་ཏུ་
འགྱུར་མི་དགོས་ལ། རྟོག་པ་ལ་དངོས་པོར་སྣང་བ་དེ་ཀ་བུམ་དང་རྫས་གཅིག་ཡིན་ན། ཀ་བུམ་ཡང་རྫས་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་དགོས་ཤིང༌། དངོས་པོ་དང་རྟོག་པ་ལ་དངོས་པོར་སྣང་བ་གཉིས་ཀའང་ཀ་བུམ་གྱི་སྤྱི་ཡིན་པར་ཁྱད་པར་མེད་ལ། ཀ་བུམ་དེ་རྟོག་པ་ལ་དངོས་པོར་སྣང་བའང་ཡིན་ཞིང༌། རྟོག་པ་ལ་དངོས་པོར་སྣང་བ་དེ་བསམ་ངོའ་བདེན་པ་དང༌། གཞན་སེལ་བའི་སྤྱི་དང༌། སྒྲོ་བཏགས་ ིདང༌། དངོས་པོར་མེད་པའི་ཆོས་ཡིན་ཀྱང༌། རྟོག་པ་ལ་དངོས་པོར་སྣང་བ་ཡིན་ན། རྟོག་པའི་སྣང་ཡུལ་དང༌། སྒྲོ་བཏགས་དང་གཞན་སེལ་བའི་སྤྱི་ལ་སོགས་པ་ཡིན་མི་དགོས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་འོ་ན། གང་གི་རང་གི་ངོ་བོ་ཡིས། །ཞེས་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལྡོག་པར་སྣང་བ་དེ་སྤྱི་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ཉིད་དུ་ཁས་བླངས་པས་སྤྱི་དེ་རྫས་སུ་མ་གྲུབ་པ་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། ཤིང་གི་སྤྱི་འཛིན་ཤེས་པ་ལས་ཐ་དད་མ་ཡིན་པ་ཇི་ལྟར་དོན་གཞན་ཤིང་གསལ་རྣམས་ལ་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་སྤྱིར་འགྱུར་ཏེ། ཤེས་པ་མིན་ན་ཤིང་ལ་མེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་རྟོག་པ་ལ་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལྡོག་པར་སྣང་བ་དེ་ཤིང་གི་སྤྱི་འཛིན་ཤེས་པ་དང་བདག་ཉིད་གཅིག་ཡིན་པས་དེའི་ངོ་བོ་ཡིན་ཀྱང༌། དེའི་རྫས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཤིང་སྤྱི་ཁས་བླང་དགོས་པའི་སྐྱོན་མེད་དོ། །ཊཱིཀ་བྱེད་ཕལ་ཆེ་བ་དག་སྤྱི་འཛིན་རྟོག་པའི་གཟུང་རྣམ་སྤྱི་ཡིན་པ་འགོག་པ་ལ་སྦྱོར་ཡང༌། བཤད་ཚུལ་སྔ་མ་ཉིད་རང་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ།།
བཞི་པ་དེས་ན་དེ་འཛིན་གྱི་བློ་འཁྲུལ་བར་བསྟན་པ་ནི། དོན་ཤིང་གསལ་རྣམས་ལ་ཤིང་

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 129

གི་བདག་ཉིད་གཅིག་ཏུ་རིགས་གཅིག་པར་འཛིན་པའི་རྣམ་རྟོག་འདི་ཆོས་ཅན། ལོག་པའམ་འཁྲུལ་པ་ཡིན་ཏེ། ཤིང་གསལ་རྣམས་ཕན་ཚུན་འདྲེ་བ་མེད་པ་རང་བཞིན་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པར་སྣང་བ་དེས་ནའོ། །ཞེས་པའམ། ཡང་ན་རང་གི་སྣང་ཡུལ་ཤིང་སྤྱི་དེ་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པ་དེས་ནའོ།།ལྔ་པ་འཁྲུལ་པ་གཞི་མེད་དུ་ཐལ་བའི་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། གལ་ཏེ་ཤིང་གསལ་རྣམས་ལས་
རྫས་ཐ་དད་པའི་ཤིང་སྤྱི་དངོས་པོར་གྲུབ་པ་མེད་ན། ཤིང་གི་སྤྱི་འཛིན་རྒྱུ་མེད་དུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་ཤིང་གསལ་རྣམས་རིགས་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་བློ་སྐྱེ་བ་ནི། ཤིང་སྤྱི་རྫས་གཞན་ཞིག་དེ་རྣམས་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཤིང་གསལ་རྣམས་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་བློ་འདིའི་ས་བོན་ནི་ཤིང་གི་མིང་གང་དང་ལྡན་ཞིང་མིང་དེའི་དོན་ཡལ་ག་ལོ་འདབ་སོགས་གང་དང་ལྡན་པ་ཕན་ཚུན་དུ་ཐ་དད་ཅིང་མ་འདྲེས་པར་གནས་པའི་ཤིང་གསལ་དག་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བས་བཞག་པའི་བག་ཆགས་སད་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཤིང་གསལ་རྣམས་རང་བཞིན་འདྲེས་པར་སྣང་བའི་སྒོ་ནས་རིགས་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་འཁྲུལ་རྒྱུ་ནི་བག་ཆགས་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ་བག་ཆགས་དེ་ཉིད་གང་མཐོང་བའི་སྒོ་ནས་འཇོག་པའི་ས་བོན་ནམ་འཁྲུལ་གཞི་ནི་ཤིང་མ་ཡིན་དང་མ་འདྲེས་པར་གནས་པའི་ཤིང་རང་མཚན་རྣམས་ཡིན་ནོ། །དོན་འདི་ཉིད་སྟོན་པར་བཞེད་ནས་རང་འགྲེལ་དུ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་འདི་ནི་དེ་ཁོ་ན་འཛིན་པ་ན། རང་གི་བག་ཆགས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལས་དེ་ལྟར་སྣང་ངོ༌། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་སོ།།
གལ་ཏེ་ཤིང་སྤྱི་དོན་གཞན་མེད་པའི་ཤིང་གསལ་དུ་མས་ཤིང་གི་སྤྱི་འཛིན་གཅིག་བསྐྱེད་
པ་མི་འཐད་དེ། གཞན་དུ་ན་ཇི་ལྟར་ཤིང་གསལ་རྣམས་ཀྱིས་ཤིང་གི་སྤྱི་འཛིན་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ལྟར་བ་ལང་གི་གསལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཤིང་གི་སྤྱི་འཛིན་ཤེས་པ་སྐྱེད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཤིང་སྤྱི་དོན་གཞན་དང་བྲལ་བའི་དུ་མར་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། ཤིང་གསལ་འགའ་ཞིག་ནི་དོན་ཤིང་གསལ་རྣམས་རིགས་གཅིག་ཏུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་པ་བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་དོན་གཅིག་སྒྲུབ་པ་ལ་སྤྱི་དོན་གཞན་མེད་པའི་ཐ་དད་ཡིན་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་སམ་རང་རྒྱུ་ལས་དེར་ངེས་པ་མི་འགལ་ཏེ། དཔེར་ན་བྱེ་བྲག་པ་ཁྱོད་རང་གི་ལུགས་ལ། དབང་པོ་དང་ལ་སོགས་པ་བདག་དང༌། ཡིད་དང༌། དེ་གཉིས་ཕྲད་པའི་འབྲེལ་བ་རྣམས་ལ་སྤྱི་དོན་གཞན་མེད་ཀྱང་དབང་ཤེས་

130 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

གཅིག་བསྐྱེད་པ་བཞིན་ནོ། །གཞན་ཡང་སྤྱི་དོན་གཞན་མེད་ན། ཤིང་གསལ་བཞིན་དུ་བ་ལང་གི་གསལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཤིང་གི་སྤྱི་འཛིན་སྐྱེད་མི་དགོས་ཏེ། དཔེར་ན། སྨན་སླེ་ཏྲེས་དང་བར་པ་ཏ་ལ་སོགས་པ་ཁ་ཅིག་སྤྱི་དོན་གཞན་མེད་པའི་ཐ་དད་ཡིན་ཀྱང་། དེ་དག་ལྷན་ཅིག་སྦྱར་བའམ། སོ་སོར་སྦྱར་བ་ཡིས་རིམས་ལ་སོགས་པ་ཞི་བའི་འབྲས་བུ་གཅིག་བྱེད་པར་མཐོང་གི །དེ་དག་དང་སྨན་སྤྱི་དོན་གཞན་མེད་པར་ཁྱད་པར་མེད་ཀྱང༌། ཞོ་དང་ག་གོན་ལ་སོགས་པ་གཞན་གྱིས་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ།།
ག་གོན་ནི། ཤིང་ཏོག་འབྲས་བུ་ཆེན་པོ་སྨིན་པ་རོ་སྐྱུར་ཞིང༌། ནང་ན་ཁུ་བ་མང་བ། འདུ་
བའི་ནད་ཕལ་ཆེ་བ་ལ་གནོད་པའོ། །དེ་ཡང་གཞུང་འདི་དག་གིས་སྤྱི་དོན་གཞན་མེད་པའི་དུ་མས་འབྲས་བུ་གཅིག་སྐྱེད་པ་མི་སྲིད་པར་འདོད་པ་ལ་ཁས་བླངས་ཀྱི་བསལ་བ་དང༌། མངོན་སུམ་གྱི་བསལ་བ་གཉིས་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། དང་པོ་ནི། དབང་པོ་ལ་སོགས་བཞིན། ཞེས་པ་དང༌། ཕྱི་མ་ནི་དཔེར་སྨན། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སོ། །གལ་ཏེ་སྨན་དེ་དག་ལ་སྨན་སྤྱི་དོན་གཞན་གཅིག་ཡོད་པ་དེས་ནད་ཞི་བའི་འབྲས་བུ་དེ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེ་ན། སྨན་སྤྱི་དོན་གཞན་དེས་ནད་ཞི་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན། དེ་ནི་སྨན་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་པར་ཁྱད་པར་མེད་པས། སྨན་གཅིག་གིས་མཁྲིས་ནད་སེལ་བ་ལྟར། སྨན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མཁྲིས་ནད་སེལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང༌། དེ་ལྟ་ན། སྨན་དེ་དག་སྐྱེ་སའི་ཞིང་སོགས་ཐ་དད་ཀྱང་ནུས་པ་ཁྱད་པར་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེར་མ་ཟད་སྤྱི་དེ་ནི་རྟག་པ་ཡིན་ལ། བརྟེན་པས་ཕན་འདོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཡང་ནད་ཞི་བའི་འབྲས་བུ་བྱེད་པ་མི་འཐད་དོ།།
གཉིས་པ་དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤངས་ནས་ཡུལ་ཅན་རྟོག་པའི་འཇུག་ཚུལ་བཤད་པ་ལ། རྟོག་པའི་
སྣང་ཚུལ་སྤྱིར་བསྟན་པ་དང༌། རྟོག་པའི་སྣང་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་གྱིས་སྤྱི་གཞི་མཐུན་སོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བྱེད་ཚུལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལ་བསམ་པའི་དབང་གིས་ནི། །སྤྱི་ཡོད་པར་ནི་རབ་ཏུ་བསྒྲགས།1

།ཞེས་སྨྲས་པ་ལ། ཁོ་ན་རེ། ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལྡོག་པར་རྟོག་པ་ལ་སྣང་
བ་དེ་ཤིང་སྤྱི་ཡིན་ན། དེ་ཉིད་ཤིང་གསལ་རང་མཚན་རྣམས་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ཤིང་སྤྱི་ཡིན་ནམ། 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༧༦ ཕྲེང་། ༢

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 131

རྟོག་ངོའ་སྣང་བ་ཁོ་ན་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་སྤྱི་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན་ཤིང་གསལ་རང་མཚན་རྣམས་ ིརྟོག་པ་ལ། ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལྡོག་པར་སྣང་བ་དེ་ཡིན་དགོས་པས། རང་མཚན་རྟོག་པའི་སྣང་ཡུལ་དུ་འགྱུར་མི་སྲིད་པ་དང་འགལ་ལ།
གཉིས་པ་ལྟར་ན། ཤིང་གསལ་རྣམས་འབྲས་བུ་རིགས་གཅིག་བྱེད་པར་མཚུངས་ཤིང༌།
ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལྡོག་པར་མཚུངས་པས་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལྡོག་པར་རྟོག་པ་ལ་སྣང་བ་དེ་ཉིད་ཤིང་སྤྱིར་འཇོག་པ་འགལ་བར་འགྱུར་ཏེ། རྟོག་ངོའ་སྣང་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ན་འབྲས་བུ་བྱེད་པ་དང༌། ིཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པར་འགལ་1

བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེ་ན།
དེའི་ལན་སྟོན་པ་ལ། རང་བཞིན་དེ་འཛིན། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྤྱི་འཛིན་རྟོག་པའི་སྣང་ཚུལ་
སྤྱིར་སྟོན་ཅིང༌། ཤེས་ལ་ཡོད་པའི། ཞེས་སོགས་ཀྱིས། སྣང་ཚུལ་དེའི་ཁྱད་པར་གྱི་སྒོ་ནས་སྤྱི་གཞི་མཐུན་སོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བྱེད་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་ནས། རྩོད་པ་དེའི་ལན་དངོས་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་སྤྱི་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་ཤིང་གསལ་རང་མཚན་རྣམས་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལྡོག་པར་སྣང་ཞིང༌། དེའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས། རྟོག་པ་ལ་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལྡོག་པར་སྣང་བ་དེ་ཉིད་ཤིང་གསལ་རང་མཚན་རྣམས་ཀྱི་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་བྱེད་ལ། རྟོག་པ་ལ་ཤ་པ་དེ་ཉིད་སྤྱིར་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་ཅིང༌། བྱེ་བྲག་ཏུ་ཤ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ཀྱང་ལོག་པའི་ལྡོག་པ་གཉིས་ཚོགས་སུ་སྣང་ལ། དེ་ཉིད་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་ཤ་པ་དང་ཤིང་གི་གཞི་མཐུན་གྱི་ཐ་སྙད་བྱེད་ཅིང༌། དེའི་ཕྱིར་རང་མཚན་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་བྱེད་པའི་སྤྱི་ཡིན་ཀྱང༌། རྟོག་པ་ལ་སྤྱི་དང་གཞི་མཐུན་དུ་སྣང་བ་དེ་དག་ནི་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་གྱི། ཀུན་རྫོབ་ཙམ་དུ་བཏགས་པའི་ཆོས་ཡིན་པས་རྟོག་པའི་སྣང་ཡུལ་རང་མཚན་ཁས་ལེན་དགོས་པ་དང༌། དེ་དག་ལ་རྟོག་པ་ལ་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལྡོག་པར་སྣང་བ་དེ་ཉིད་རྗེས་འགྲོ་མི་བྱེད་པར་ཐལ་བ་གཉིས་ཀའི་སྐྱོན་ལས་གྲོལ། ཞེས་ལན་འདེབས་པ་ཡིན་ཏེ། མདོར་ན་ཤིང་རང་མཚན་རྣམས་རྟོག་པ་ལ་ཤིང་མ་ཡིན་ལ་ལྡོག་པར་སྣང་བའི་སྒོ་ནས་རྟོག་པ་ལ་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལྡོག་པར་སྣང་བ་དེ་ཉིད་ཤིང་རང་མཚན་རྣམས་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་སྤྱི་ཡིན་ཀྱང༌། རྟོག་པ་ལ་ལྡོག་པ་གཉིས་ཚོགས་དང༌། གཅིག་རྐྱང་དུ་སྣང་བ་དེ་དག་རྟོག་པའི་སྣང་ཡུལ་ཡིན་ཞིང༌། སྒྲོ་བཏགས་དངོས་པོར་ 1 ཞོལ། ཤོག ༨༨ བ ༥ ལོག་པར་འགལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ།

132 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

མེད་པའི་ཆོས་ཡིན་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ།།
ད་ནི་ཚིག་དོན་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། ཤིང་གི་རང་བཞིན་དེ་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་གྱི་བག་
ཆགས་ལས་སྐྱེས་པའི་ཤིང་གི་སྤྱི་འཛིན་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་བློ་ནི། ཤིང་རང་མཚན་རང་གི་གཟུང་དོན་དུ་མེད་པ་ཅན་ཡིན་ཞིང༌། དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་དེ་རང་གི་གཟུང་དོན་དུ་ཡོད་པ་ཅན་དང་འདྲ་བར་སྣང་ཞིང༌། ཤིང་དེའི་འབྲས་བུ་ཅན་མིན་པའི་དོན་ལས་ཐ་དད་པའི་ཤིང་རང་མཚན་གྱི་མཐར་ཐུག་ཅིང་བརྒྱུད་ནས་སྐྱེ་བ་སྟེ། ཁྱད་པར་གསུམ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་རྟོག་བློ་ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་རང་ལ་སྣང་བ་ཤིང་གི་ངོ་བོ་ལྟ་བུ་དང༌། ཕྱི་རོལ་ཤིང་དང་གཅིག་ལྟ་བུ་དང༌། གཞན་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པ་ལྟ་བུར་སྣང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཆོས་ཅན། ཤིང་དེ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཤིང་དོན་གཉེར་གྱིས་བརྟག་པ་ཡི་ཡན་ལག་ཤིང་གི་དགོས་པ་སྒྲུབ་ནུས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདིས་བསྟན་པའི་རིགས་པའི་གཏུགས་ས་འདི་ཡིན་ཏེ། ཤིང་གི་སྤྱི་འཛིན་ཤེས་པ་ལ་ཤིང་དུ་སྣང་བ་དེ་དངོས་པོར་གྲུབ་ན་དེར་སྣང་གི་རྟོག་པ་དེ་སྣང་ཡུལ་ལ་མ་འཁྲུལ་བར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་སྣང་བ་དེ་ཉིད་ཤིང་དུ་ཐལ། དེ་ལ་ཤིང་དུ་སྣང་བ་གང་ཞིག །དེ་སྣང་ཡུལ་ལ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་ཤིང་གི་དགོས་པ་སྒྲུབ་ནུས་དགོས་པས་ཤིང་ལ་རྟོག་པའི་བློ་གང་ཡོད་དུ་ཤིང་གིས་ཕོངས་པ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་རྟོག་པ་དེ་ལ་དེ་འདྲའི་སྣང་ཚུལ་ཡོད་ཀྱང༌། སྣང་བ་ལྟར་1

མ་གྲུབ་པས་རྟོག་པ་སྣང་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ།།
གཉིས་པ་རྟོག་པའི་སྣང་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་གྱིས་སྤྱི་གཞི་མཐུན་སོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བྱེད་
ཚུལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ། མདོར་བསྟན། རྒྱས་བཤད། དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། འདི་ལྟར་ཤིང་གསལ་རང་མཚན་རྣམས་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལྡོག་པའི་ངོ་བོ་ཅན་ཡིན་པ་དེས་ན་དེ་དག་རྟོག་པ་ལ་ཐ་དད་མིན་པའམ་རིགས་གཅིག་པ་ལྟ་བུར་སྣང་སྟེ། དེ་ལྟར་རྟོག་པའི་ཤེས་པ་ལ་ཡོད་པའམ་སྣང་བའི་དོན་དེ་རྣམས་ལ་སྤྱིའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན་དག་གི་ཤེས་པ་དང་ནི་བརྗོད་པ་ཡིས་ཤིང་གི་སྤྱིའི་ཐ་སྙད་རྒྱས་པར་བྱེད་ལ། འདི་ལྟར་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལྡོག་པའི་ངོ་བོ་ཅན་གྱི་པ་ལ་ཤ་དེ་ཉིད་གཞན་

1 ཞོལ། ཤོག ༨༩ བ ༤ གཙང་། ཤོག ༧༦ བ ༢ སྣང་བ་དེ་ལྟར་མ་གྲུབ་པས་

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 133

པ་ལ་ཤ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་1

ཡང་སྣང་སྟེ། དེ་ལྟར་སྣང་བའི་ཤེས་པ་ལ་ཡོད་ཅིང་སྣང་བའི་
དོན་དེ་རྣམས་ལ་གཞི་མཐུན་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན་དག་གི་ཤེས་པ་དང་ནི་བརྗོད་པ་ཡིས་གཞི་མཐུན་གྱི་ཐ་སྙད་རྒྱས་པར་བྱེད་དོ། །ཐ་སྙད་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ནོར་བའམ་འཁྲུལ་བའི་དོན་ཅན་ནོ།།
གཉིས་ལ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། ནོར་དོན་ཅན། ཞེས་པ་ལ། རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། གལ་
ཏེ་སྤྱི་གཞི་མཐུན་གྱི་ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་ནོར་བའི་དོན་ཅན་ཡིན་ན། སྒྲ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་དང༌། སྒྲ་རྟག་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་ལ་འཇུག་ཡུལ་ལ་སླུ་མི་སླུའི་ཁྱད་པར་མེད་པར་ཐལ། གཉིས་ཀ་ནོར་བའི་དོན་ཅན་གྱི་ཐ་སྙད་དུ་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན། དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་གཞི་མཐུན་གྱི་ཐ་སྙད་དེ་ཀུན་ཡང་ཕན་ཚུན་འདྲེས་པ་མེད་པའི་ཞེན་ཡུལ་རང་མཚན་ལ་བརྒྱུད་ནས་བརྟེན་པ་སྟེ། དེས་ན་གཞན་སེལ་སྣང་ཡུལ་དུ་ཡོད་པ་ཅན་གྱི་རྟོག་པ་གང་ལ་རང་གི་ཞེན་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་དངོས་པོ་དང་བརྒྱུད་ནས་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་རྣམས་ནི་དངོས་པོ་རང་མཚན་རྙེད་པའམ་ཐོབ་པའི་རྟེན་ཅན་ཡིན་ཏེ་དེའི་ཕྱིར་རྗེས་དཔག་རྣམས་ཀྱང༌། རང་བཞིན་དེ་འཛིན་རྣམ་རྟོག་བློ།2

།ཞེས་སོགས་སུ་ཇི་སྐད་བཤད་པ་བཞིན་སྒྲོ་འདོགས་དང་སྣང་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་བར་འདྲ་ཡང་གཞན་སྒྲོ་འདོགས་ལས་འཇུག་ཡུལ་ཐོབ་པར་ནུས་པ་མིན་ཞིང༌། རྗེས་དཔག་ལས་ཐོབ་པའི་ཁྱད་པར་འཐད་པ་ཡིན་ནོ། །དཔེར་ན། ནོར་བུའི་འོད་ལ་ནོར་བུར་འཛིན་པ་ལས་ནོར་བུ་ཐོབ་པ་དང༌། མར་མེའི་འོད་3

ལ་ནོར་བུར་འཛིན་པ་ལས་ནོར་བུ་མི་འཐོབ་པའི་ཁྱད་པར་ཡོད་པ་བཞིན་ནོ། །ཤཱཀྱ་
བློ་ལྟར་ན། གང་ལ་དངོས་དང་འབྲེལ་ཡོད་པའི་སྒོ་ནས་དངོས་པོ་རྙེད་པའི་རྟེན་བྱེད་པའི་ཐ་སྙད་དེ་ཡང་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དེའི་མཚན་གཞི་དཔེར་བརྗོད་པ་ནི། སྔར་སེལ་བས་འཇུག་པར་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་རྗེས་དཔག་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་འཆད་ལ། སྔོན་ཆད་ཤཱཀྱ་བློའ་འགྲེལ་པའི་དོན་འཆད་ ིཤེས་པའང་མ་བྱུང་བར་སྣང་ངོ༌།།
ཊཱིཀ་བྱེད་གཞན་དག །རྗེས་དཔག་རང་མཚན་ལ་མི་སླུ་བར་སྔར་ཇི་སྐད་བཤད་པ་བཞིན་

1 ཞོལ། ཤོག ༨༩ བ ༦ གཙང་། ཤོག ༧༦ བ ༥ ལོག་པར་སྣང་སྟེ།
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༧༦ ཕྲེང་། ༡༣
3 ཞོལ། ཤོག ༩༠ ན ༥ གཙང་། ཤོག ༧༧ ན ༣ མར་མེའི་འོད་ལས་ནོར་བུར་འཛིན་

134 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

ནོ། །གང་དུ་བཤད་ན། གཏན་ཚིགས་དེ་ནི་རྣམ་གསུམ་ཉིད།1

།ཅེས་པའི་རང་འགྲེལ་དུ། རྗེས་
སུ་དཔག་པར་བྱ་བའི་ཤེས་པ་འདི་གཉིས་ནི་དངོས་པོ་ལས་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་དེ་སྣང་བ་ཉིད་མ་ཡིན་ཡང༌། དེ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། དེར་འཁྲུལ་བ་མེད་པ་དག་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་ཚད་མ་ཡིན་ཏེ། མངོན་སུམ་བཞིན་ནོ་2

ཞེས་གསུངས་པ་དེར་བཤད་དོ། །ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། རང་འགྲེལ་
མ་བརྩམས་པའི་གོང་དུ་གང་དུ་བཞད་ཁུངས་སྙེག་ས་མེད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྩ་བ་དང་རང་འགྲེལ་དུས་གཅིག་ཏུ་འཇུག་པ་གཅིག་གིས་བརྩམས་པ་ཡིན་པས་སྐྱོན་མེད། ཅེས་པའང་ལན་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཤེས་ལ་ཡོད་པའི་དོན་དེ་རྣམས། །འདི་ལྟར་ལྡོག་པའི་ངོ་བོ་ཅན། །དེས་ན་ཐ་དད་མིན་ལྟ་བུར། །སྣང་སྟེ་དེ་ལ། སྤྱི་ཡི་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན་དག་གི །ཤེས་པ་དང་ནི་བརྗོད་པ་ཡིས། །ཐ་སྙད་རྒྱས་བྱེད་3

ཅེས་པ་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ནི། དེ་འདྲའི་རྟོག་པའི་
སྣང་ཡུལ་དེ་ལ། སྤྱིའི་ཐ་སྙད་བྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཞེ་ན། དེ་ལ་འབྲས་བུ་རིགས་གཅིག་པ་ཅན་གྱི་ཤིང་གསལ་དུ་མའང་ཆོས་ཅན། བརྗོད་པ་དང་ཤེས་པས་ཁྱོད་ཀྱི་སྤྱི་གཅིག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་ཤིང་གི་ཐ་སྙད་ཁྱོད་ལ་རབ་ཏུ་འཇུག་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཁྱོད་རྣམས་ཤིང་དེའི་འབྲས་བུ་ཅན་མིན་པ་ལས་གཞན་ཡིན་པ་ལ་བརྟེན་ཅིང་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པར་མཚུངས་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཤེས་ལ་ཡོད་པའི་དོན་དེ་རྣམས། །འདི་ལྟར་ལྡོག་པའི་ངོ་བོ་ཅན། །དེ་ཉིད་གཞན་ལས་ལོག་པར་ཡང༌། །སྣང་སྟེ་དེ་ལ། གཞི་མཐུན་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན་དག་གི །ཤེས་པ་དང་ནི་བརྗོད་པ་ཡིས། །ཐ་སྙད་རྒྱས་བྱེད།4

ཅེས་པ་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ནི། ལྡོག་པ་གཉིས་ཚོགས་སུ་སྣང་བའི་
རྟོག་པའི་སྣང་ཡུལ་དེ་ལ་གཞི་མཐུན་གྱི་ཐ་སྙད་བྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཞེ་ན། དེ་བཞིན་དུ་ཤ་པ་ལྟ་བུ་གཅིག་ཀྱང༌། འབྲས་བུ་ཐ་དད་པ་དུ་མ་བྱེད་ལ། དེའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་འབྲས་བུ་དུ་མ་བྱེད་པ་དེའི་དངོས་པོར་ཡོངས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དུ་འབྲས་བུ་དུ་མ་བྱེད་པ་ཅན་དེ་མིན་པའི་དོན་གཞན་ལས་ནི་ཐ་དད་པས་ལྡོག་པའི་ཆོས་སྣ་ཚོགས་པའི་གཞི་མཐུན་དུ་ཤེས་ཤིང་བརྗོད་པ་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ།། 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༦༩ ཕྲེང་། ༡༠
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༩༠༣ ཕྲེང་། ༢
3 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༧༦ ཕྲེང་། ༡༧
4 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༧༦ ཕྲེང་། ༡༧

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 135

ཐ་སྙད་ནོར་དོན་ཅན་ཞེས་པ་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ནི། འོ་ན་སྤྱི་གཞི་མཐུན་གྱི་ཐ་སྙད་དེ་དག་
ནོར་བའི་དོན་ཅན་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྤྱི་གཞི་མཐུན་འདི་ནི་དངོས་པོའ་གནས་ལུགས་ལ་གྲུབ་པ་མི་སྲིད་དེ། ི 1

སྒྲ་དོན་སྤྱི་འདི་དང་གཞི་མཐུན་ཉིད་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་
མིན་ཡང་རྟོག་པ་ལ་ཇི་ལྟ་བུར་གྲགས་པ་བཞིན་དུ་བརྗོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་དེ་དག་དངོས་པོའ་ིགནས་ལུགས་ལ་མ་གྲུབ་ན། དེ་དག་གི་རྣམ་གཞག་བྱས་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བྱས་པའི་དགོས་པ་སྟོན་པ་ནི། སྒྲ་བྱས་མི་རྟག་པ་སོགས། ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་སོ་སོར་ཕྱེ་བའི་རྣམ་གཞག་དང་ཐ་དད་ཅི་འདྲ་བ་གཞི་མཐུན་དང༌། ཐ་དད་མིན་པ་ཅི་འདྲ་བ་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་དེ་དག་དངོས་པོའ་གནས་ལུགས་སམ་དངོས་པོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་ནི་མ་བཏགས་པར་ ིའཇིག་རྟེན་རྟོག་པ་ལ་ཇི་ལྟར་གྲགས་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བཞག་པ་ཡིན་ཞིང༌། རྟོག་པ་ལ་སྣང་བ་དེ་བཞིན་ཁོ་ནར་བརྟེན་ནས་ནི་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་པ་ཀུན་རྣམ་པར་བཞག་པ་དེ་ཡང་དགོས་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་དམ་པའི་དོན་ལ་འཇུག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དེ་ཡང་དཔེར་ན། སྒྲ་བྱས་མི་རྟག་པ་གསུམ་རྟགས་ཆོས་དོན་གསུམ་དུ་བདེན་པར་གྲུབ་
ན། ཐ་དད་དུ་བདེན་དགོས་ཤིང༌། དེ་ལྟ་ན་བདེན་པའི་ཐ་དད་དུ་འགྱུར་བས་དེ་གསུམ་རྟགས་ཆོས་དོན་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བ་ལྟར་བདེན་པར་མ་གྲུབ་ཀྱང༌། དེ་འདྲའི་རྟགས་ཆོས་དོན་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་མ་བྱས་ན། བྱས་པའི་རྟགས་ལས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་ངེས་པའི་ཚད་མ་སྐྱེ་བའི་ཐབས་མེད་ཅིང། དེ་མ་སྐྱེས་ན་སྒྲ་རྟག་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་བཟློག་པའི་ཐབས་མེད་པས་སྒྲའི་གནས་ལུགས་ལ་གྲུབ་པའི་མི་རྟག་པ་དེ་རྟོགས་པའི་ཐབས་སུ་སྒྲའི་གནས་ལུགས་ལ་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་ཆོས་དོན་གསུམ་དང༌། བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལ་ངེས་པར་བརྟེན་དགོས་པ་ལྟར། ཚུལ་མཐོང་གི་མངོན་སུམ་གྱིས་དངོས་པོའ་གནས་ལུགས་ལ་སྒྲོ་འདོགས་པ་ཕལ་ཆེ་བ་གཅོད་པར་མི་ནུས་ཤིང༌། ིདེ་དག་ལ་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པའི་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་བ་ཡང༌། སྤྱི་གཞི་མཐུན་ཆོས་ཆོས་ཅན་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་བྱེད་སོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལ་རག་ལས་པས། སྡུག་བསྔལ་ཡིད་འབྱུང་བའི་གནས་སུ་ཤེས་
1 ཞོལ། ཤོག ༩༡ ན ༣ གཙང་། ཤོག ༧༧ བ ༦ མི་སྲིད་དོ།

136 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

པ་དང༌། ཀུན་འབྱུང་དེའི་རྒྱུ་དང་སྤང་བྱར་ཤེས་པ་དང༌། འགོག་བདེན་ཐོབ་བྱར་ངེས་ཤིང༌། ལམ་དེའི་ཐབས་སུ་བསྟེན་པར་བྱ་བ་དང༌། ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་གི་རྒྱུར་ལམ་ཅི་ལྟ་བུ་ཞིག་བསྟེན་དགོས་པ་སོགས་འཁོར་བ་འཇུག་ལྡོག་གི་ཚུལ་རྣམས་དང༌། མི་རྟག་བདག་མེད་སོགས་དངོས་པོའ་གནས་ལུགས་རྣམས་ལ་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་དབང་དུ་མ་སོང་བར་དངོས་ ིཔོའ་གནས་ཚུལ་དང་མཐུན་པའི་ངེས་པ་སྐྱེ་བ་ནི་རྟགས་དང༌། བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ ིལ་རག་ལས་ཤིང༌། དེ་ཡང་སྤྱི་གཞི་མཐུན་སོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལ་རག་ལས་པའི་ཕྱིར། དོན་དམ་པའི་གནས་ཚུལ་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ནི། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཉིད་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་པས་དོན་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ།།
ཚུལ་འདི་ཙམ་ཞིག་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་སློབ་དཔོན་མཐའི་དག་དགོངས་པ་གཅིག་
དང་དབྱངས་གཅིག་པ་ཡིན་ཏེ། དཔལ་ལྡན་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས། ཐ་སྙད་ལ་ནི་མ་བརྟེན་པར། །དམ་པའི་དོན་ནི་རྟོགས་མི་འགྱུར། །དམ་པའི་དོན་ནི་མ་རྟོགས་པར། །མྱ་ངན་འདས་པ་ཐོབ་མི་འགྱུར།1

།ཞེས་དང༌། སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས། ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་རྣམས་
ཀྱིས་སྐས། །མེད་པར་ཡང་དག་ཁང་བ་ཡི། །སྟེང་དུ་འཛེག་པར་བྱ་བ་ནི། །མཁས་ལ་རུང་བ་མ་ཡིན་ནོ།2

།ཞེས་དང༌། དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པས། ཐ་སྙད་བདེན་པ་ཐབས་སུ་གྱུར་པ་དང༌། །དོན་
དམ་བདེན་པ་ཐབས་བྱུང་གྱུར་པ་སྟེ། །དེ་གཉིས་རྣམ་དབྱེ་གང་གིས་མི་ཤེས་པ། །དེ་དག་རྣམ་རྟོག་ལོག་པས་ལམ་ངན་ཞུགས།3

།ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འོན་ཀྱང་ཐ་སྙད་དང་དོན་དམ་པའི་རང་
ལྡོག་དང་དོན་ལྡོག་དང༌། གཞི་ལྡོག་སོགས་ཀྱི་ཚུལ་ལ་ཆེས་མི་མཐུན་པ་ཡིན་ནོ།།
ཆོས་ཆོས་ཅན་སོགས་དངོས་པོའ་གནས་ཚུལ་ལ་མ་གྲུབ་ཅིང༌། ཐ་སྙད་ཙམ་དུ་ཚད་ ིམས་གནོད་མེད་དུ་གྲུབ་པ་དང༌། དེ་དག་གི་རང་ལྡོག་བློས་བཏགས་ཡིན་ཀྱང༌། དེ་དག་གིས་གཞི་ལྡོག་ཡིན་ན། བློས་བཏགས་ཡིན་པས་ཁྱབ་མི་དགོས་པའི་ཚུལ་ཁོ་བོས་གཞན་དུ་རྒྱས་པར་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༧ ཤོག ༣༦ ཕྲེང་། ༩
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༨ ཤོག ༩ ཕྲེང་། ༣
3 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༠ ཤོག ༥༢༨ ཕྲེང་། ༢

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 137

བཤད་ཟིན་ཏོ། །འོ་ན་སྒྲ་དོན་འདི་དང་གཞི་མཐུན་ཉིད། །ཡོད་པ་མིན་ཡང༌། ཞེས་སྨྲས་པ་དེ་ལ་རྒྱུ་མཚན་དང་དགོས་པ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། དེའི་རྒྱུ་མཚན་འཆད་པ་ནི། དེ་ལ་ཤིང་གསལ་རྣམས་ངོ་བོ་གཅིག་པའམ། རང་བཞིན་འདྲེས་པར་སྣང་བའི་རྟོག་པའི་སྣང་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་སྤྱི་དེ་བློ་ཡིས་བསླད་པའམ། བཏགས་པའི་སྣང་བ་ཙམ་ཡིན་གྱི། དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་སྟེ། དམ་པའི་དོན་གྱི་དོན་ཤིང་རང་མཚན་པ་རྣམས་ནི། རང་རང་གི་ངོ་བོ་འདྲེས་པ་མེད་པར་གནས་པའི་ཕྱིར། ཤིང་གཅིག་ཉིད་ཀྱང་བྱས་མི་རྟག་སོགས་དང་ཤིང་གི་ལྡོག་པ་སོགས་དུ་མའི་གཞི་མཐུན་དུ་སྣང་བའི་རྟོག་པའི་སྣང་ཡུལ་དེ་བློ་ཡིས་བསླད་པ་ཡིན་གྱི་བདེན་པར་མ་གྲུབ་སྟེ། དམ་པའི་དོན་གྱི་དོན་ཤིང་དང་དེའི་བྱས་མི་རྟག་སོགས་རྣམས་ནི་རྫས་ཐ་དད་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་གཞི་མཐུན་བདེན་པར་གྲུབ་ན། ཨུཏྤ་ལ་སྔོན་པོ་དེ། ཨུཏྤ་ལ་དང་སྔོན་པོའ་ལྡོག་པ་གཉིས་ཚོགས་སུ་བདེན་དགོས་ཤིང༌། ིདེ་ལྟ་ན་ཨུཏྤ་ལ་དང་སྔོན་པོ་གཉིས་ཐ་དད་དུ་བདེན་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ན་དེ་གཉིས་རྫས་ཐ་དད་དུ་འགྱུར་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ།།
གསུམ་པ་དེ་དག་གི་དོན་བསྡུ་བ་ནི། སྒྲའི་རྫས་གཅིག་པོ་དེ་ཉིད་ལ་གཞན་སྒྲ་མ་ཡིན་
དང༌། མ་བྱས་རྟག་པ་སོགས་ལས་ལྡོག་པའི་ཆོས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་དུ་མ་རབ་ཏུ་བརྟག་པའི་སྒོ་ནས་དེ་ལ་སྤྱི་བྱས་པ་དང༌། ཁྱད་པར་སྒྲ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲ་བྱས་མི་རྟག་པ་ཐ་དད་པའི་བྱེ་བྲག་སོ་སོར་ཕྱེ་བ་འདི་ནི། བློ་རྟོག་པ་ལ་སྣང་བའི་དོན་ཁོ་ན་ལ་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་པར་རྟོག་པ་ལ་རང་གི་སྣང་ཡུལ་དངོས་པོ་མཐོང་བ་ཉམས་ཤིང་མེད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ན་སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་གིས། གཞན་སེལ་བས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཁྱད་པར་འཛིན་ཏེ། ཞེས་རྗེས་དཔག་གིས་ཁྱད་པར་རང་མཚན་སྤྱི་དང་འདྲེས་པ་སྣང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པར་བཤད་པ་ཅི་ཞེ་ན། རྗེས་དཔག་གིས་ཁྱད་པར་རང་མཚན་སྤྱི་དང་འདྲེས་པར་འཛིན་པར་བཤད་པ་འདིར་ཡང་རང་གི་མཚན་ཉིད་རྗེས་དཔག་གི་སྣང་ཡུལ་དུ་བསྟན་ནོ་སྙམ་དུ་གཟུང་བྱ་མིན་ཏེ། སྒྲ་རང་མཚན་དེ་ནི་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་གྱི་རྣམ་པ་དང༌། ཆོས་ཆོས་ཅན་སོགས་ཅིར་ཡང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ངོས་ནས་སོ་སོར་གྲུབ་པ་གཟུང་བྱ་མིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱས་མི་རྟག་སོགས་ལྡོག་ཆོས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་སོ་སོ་ཐ་དད་པའི་ཁྱད་པར་མང་པོ་རྣམས་རང་མཚན་གཅིག་པོ་དེ་ལ་ནི་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ལ་མ་ལྟོས་

138 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

པར་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པར་གཟུང་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། འདི་དག་ནི་ཀུན་ལས་བཏུས་ཀྱི་འགྲེལ་བྱེད་ཁ་ཅིག་སློབ་དཔོན་གྱིས་རང་མཚན་སྤྱི་དང་འདྲེས་པ་རྗེས་དཔག་གི་སྣང་ཡུལ་དུ་བཤད་པར་འདོད་པ་འགོག་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་བཀག་པའི་མཇུག་བསྡུས་པའི་སྒོ་ནས། བརྡ་སྦྱོར་ཚུལ་རྒྱས་པར་འཆད་བཞེད་དེ། གཞུང་འོག་མའི་རྩོད་པའི་སྐབས་དབྱེ་བ་ནི། དེས་ན་སྒྲ་རང་མཚན་དེ་ཡི་ངོ་བོ་རང་མ་ཡིན་ཀུན་ལས་ལོག་པར་གནས་པ་དེ་སྒྲ་དེའི་གནས་ལུགས་དེ་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་སྒྲ་དོན་དུ་བྱས་ནས་རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་སྒྲ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞིང་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་རྟོག་པ་ཡང༌། ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲ་རྟོག་ཡུལ་ལ་སྤྱིའི་ཚུལ་ཉིད་དུ་ནི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ།།བཞི་པ་སྒྲ་དོན་དངོས་པོར་གྲུབ་པ་བཀག་ནས་གཞན་སེལ་བའི་སྒྲ་དོན་ལ་བརྡ་སྦྱོར་ཚུལ་
རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། སྤྱིའི་དོན་དང༌། ཡན་ལག་གི་དོན་གཉིས། དང་པོ་ནི། གྲངས་ཅན་དང་བྱེ་བྲག་པ་སོགས། སྒྲ་དོན་དངོས་པོར་འདོད་པའི་ཚུལ་ནི། གྲངས་ཅན་པ་གསལ་བ་རྣམས་གནས་སྐབས་ཐ་དད་ཀྱང༌། སྤྱི་གཙོ་བོའ་ངང་དུ་རང་བཞིན་འདྲེས་པས་དེ་ལྟ་བུའི་སྤྱི་གཙོ་བོ་ཉིད་ལ་བརྡ་ ིསྦྱར་བས་གསལ་བ་རྣམས་ལ་གོ་བར་འདོད་ལ། བྱེ་བྲག་པ་ཡང༌། གསལ་བ་རྣམས་དང་སྤྱི་རྫས་གཞན་དུ་འདོད་ཀྱང༌། གསལ་བ་གཅིག་ལ་ཁྱབ་པའི་སྤྱི་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་ལའང་ཁྱབ་པར་འདོད་པ་ལ་གྲངས་ཅན་དང་ཁྱད་པར་མེད་ཅིང༌། དེ་ཉིད་བརྡའི་ཡུལ་དུ་འདོད་ལ། གཉིས་ཀའི་ལུགས་ལ་ཡང་དཀར་ཟལ་ལ་བ་ལང་གི་བརྡ་སྦྱར་བས་ནག་སྒུར་སོགས་བ་ལང་དུ་གོ་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང༌། བ་ལང་གི་བརྡ་སྦྱོར་བའི་ཡུལ་བ་ལང་གི་སྤྱི་ཡིན་ཞིང༌། དཀར་ཟལ་ལ་ཡོད་པའི་བ་ལང་གི་སྤྱི་དེ་ཉིད་ནག་སྒུར་ལ་ཡོད་ཅིང༌། དེ་ལ་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པས་དེའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་དཀར་ཟལ་དང་ནག་སྒུར་དེ་གཉིས་ལ་ཆ་འདི་ཁྱད་པར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་གཉིས་ཀ་ལ་ཡོད་དོ། །ཞེས་པའི་ཐུན་མོང་གི་ཆོས་གཅིག་མེད་ན། དཀར་ཟལ་གྱི་ཆ་འདི་ནག་སྒུར་ལ་ཁྱད་མེད་དུ་ཡོད་ཅིང༌། རྟ་ལ་མེད་དོ་ཞེས་པའི་རྣམ་དབྱེ་མེད་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་དཀར་ཟལ་ལ་བ་ལང་གི་བརྡ་སྦྱར་བས་ཕྱིས་ནག་སྒུར་མཐོང་བ་ན་བ་ལང་ངོ་སྙམ་པའི་བློ་སྐྱེ་བ་ལྟར། རྟ་མཐོང་བ་ན་ཡང་བ་ལང་ངོ་སྙམ་པའི་བློ་སྐྱེ་བར་ཐལ་ལོ། །དེ་བས་ན་བ་ལང་གི་སྤྱི་རྟག་དངོས་གཅིག་ཉིད་ལ་བ་ལང་གི་བརྡ་སྦྱོར་བ་ཡིན་ཞིང༌། སྤྱི་རྟག་དངོས་དེ་ཡང་དཀར་ཟལ་ནག་

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 139

སྒུར་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པར་ཡོད་ཅིང༌། རྟ་ལ་མེད་པས། དཀར་ཟལ་ལ་བརྡ་སྦྱོར་བ་ན། ཕྱིས་ནག་སྒུར་མཐོང་བ་ནའང་བ་ལང་གི་བློ་སྐྱེ་ཞིང༌། རྟ་ལ་དེ་ལྟར་མི་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་བས་ན་འོག་ཏུ་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་བརྡའི་ཡུལ་ཡིན་པ་འགོག་པ་ཐམས་ཅད་དེ་དག་འགོག་པར་ཤེས་པར་བྱས་ལ། བ་ལང་ལའང་བརྡ་སྦྱོར་མི་སྲིད་པའི་ཕྱོགས་སུ་མ་སོན་པར་བྱའོ།།
རང་ལུགས་ནི། བ་ལང་དཀར་ཟལ་ལྟ་བུ་ནི། བ་ལང་གི་བརྡ་སྦྱོར་བའི་གཞི་ཡིན་ལ། དེ་
ཉིད་ལ་བ་ལང་གི་བརྡ་སྦྱོར་བ་ན། ནོག་སོགས་འདུས་པའི་གོང་བུ་དཀར་ཟལ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་དང༌། ནོག་སོགས་འདུས་པའི་གོང་བུ་མ་ཡིན་པ་ཙམ་ལས་ཀྱང་ལོག་པའི་ལྡོག་པ་ཁྱབ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀྱི་ཚོགས་པ་ཞེན་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས། དཀར་ཟལ་དེ་ཉིད་ནོག་སོགས་འདུས་པའི་གོང་བུ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་ནོག་སོགས་འདུས་པའི་གོང་བུ་མ་ཡིན་པ་རྣམ་པར་བཅད་པ་དེ་ལ་སྒྲ་བརྡ་སྦྱོར་བ་ཡིན་ལ། བ་ལང་གི་བརྡ་སྦྱོར་བའི་གཞི་དཀར་ཟལ་ལ་བྱས་ཀྱང༌། ནོག་སོགས་འདུས་པའི་གོང་བུ་ཡིན་པ་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་བརྡ་སྦྱར་བས། ཕྱིས་ནག་སྒུར་སོགས་ནོག་སོགས་འདུས་པའི་གོང་བུའི་གསལ་བ་གང་མཐོང་ཡང་གཞི་དེའི་སྟེང་དུ་ནག་སོགས་འདུས་པའི་གོ་བུ་དང༌། བ་ལང་གི་སྒྲའི་མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་དྲན་ནས་བ་ལང་དུ་གོ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ནོག་སོགས་འདུས་པའི་གོང་བུ་མ་ཡིན་པ་རྣམ་པར་བཅད་ནས་སྒྲ་སྦྱོར་བ་ནི། བ་ལང་གི་བརྡ་གཞན་སེལ་བའི་སྒོ་ནས་སྦྱོར་བའི་དོན་ནོ། །ཞེས་པ་མདོར་བསྡུས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། གང་དག་རང་མཚན་བརྡའི་ཡུལ་དུ་གཏན་ནས་མི་རུང་བར་འདོད་པ་ལ་སོགས་པ་དག་ནི་གཞན་དུ་བཀག་ཟིན་ཏོ།།
གཉིས་པ་ཡན་ལག་གི་དོན་ལ། དངོས་པོ་ཁོ་ན་བརྡའི་ཡུལ་ཡིན་པ་དགག་པ་དང༌།
གཞན་སེལ་བརྡའི་ཡུལ་དུ་སྒྲུབ་པ་དང༌། དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ། དེ་མིན་བཅད་པ་ལ་མི་ལྟོས་པའི་གསལ་བ་རྐྱང་པ་བརྡའི་ཡུལ་དུ་མི་རུང༌། དེ་ལ་མི་ལྟོས་པའི་སྤྱི་དངོས་པོ་བརྐྱང་པ་བརྡའི་ཡུལ་དུ་མི་རུང༌། དེ་ལ་མི་ལྟོས་པའི་སྤྱི་དང་བཅས་པའི་གསལ་བ་བརྡའི་ཡུལ་དུ་མི་རུང་བར་བསྟན་པའོ།།
དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ། དེ་ཡི་ངོ་བོ་ཀུན་ལས་ལོག །དེ་དེ་བཞིན་དུ་རྟོགས་བྱེད་པའི། །སྒྲ་ཡོད་

140 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

མ་ཡིན་1

ཅེས་སྨྲས་ནས། །དེ་མིན་རྣམ་པར་བཅད་པའི་གཞན་སེལ་ལ་མ་ལྟོས་པར་རང་མཚན་
སྒྲ་དོན་དུ་བྱས་ནས་སྒྲ་སྦྱོར་བ་མི་རུང་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གཞན་སེལ་བརྡའི་ཡུལ་དུ་མེད་པར་གསལ་བ་རང་མཚན་ཁོ་ན་ལ་བརྡ་སྦྱོར་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་དཀར་ཟལ་ལ་བ་ལང་གི་བརྡ་སྦྱར་བའི་ཚེ། ནོག་སོགས་འདུས་པའི་གོང་བུ་མ་ཡིན་པ་རྣམ་པར་བཅད་པ་ལ་བརྡ་མ་བྱས་པར་དཀར་ཟལ་གྱི་རྫས་གཅིག་པུ་དེ་ལ་བ་ལང་གི་བརྡ་བྱས་པར་འགྱུར་ཞིང༌། དེ་ལྟར་བརྡ་དུས་ཀྱི་དཀར་ཟལ་གཅིག་པུ་དེ་ཉིད། ཕྱིས་བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དུས་སུའང་འོང་དགོས་པ་ལ། ཐ་སྙད་ཀྱི་དུས་དེའི་ཚེ་སྔར་བརྡ་བྱེད་པའི་དུས་ཀྱི་དཀར་ཟལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་དེ་འགགས་ནས་མེད་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང༌། སྒྲ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་རང་གང་ལ་བརྡ་བཏགས་པའི་དོན་དེ་སྟོན་ལ། བརྡ་དེ་ནི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དུས་སུ་དོན་གོ་བའི་ཆེད་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། གཞན་དག་དཀར་ཟལ་རང་མཚན་ལ་བ་ལང་གི་བརྡ་དངོས་སུ་སྦྱོར་མི་ནུས་ཞེས་སྨྲ་བ་དག་གིས་ནི། དཀར་ཟལ་ལ་བ་ལང་གི་བརྡ་སྦྱར་བ་ལ་བརྟེན་ནས་དཀར་ཟལ་བ་ལང་དུ་དངོས་སུ་གོ་མི་ནུས་པར་ཁས་བླངས་པ་ཡིན་པས། རང་ཉིད་བརྡ་གང་ལས་དོན་གང་ཡང་གོ་མི་ནུས་པའི་ལྐུགས་པར་ཁས་བླངས་པ་ཡིན་ནོ།།
གཉིས་པ་དེ་ལ་མི་ལྟོས་པའི་སྤྱི་དངོས་པོ་བརྐྱང་བ་བརྡའི་ཡུལ་དུ་མི་རུང་བར་བསྟན་པ་
ནི། བྱེ་བྲག་པ་ན་རེ། གཞན་སེལ་བརྡའི་ཡུལ་དུ་མེད་ཅིང༌། བརྡ་དུས་ཀྱི་རང་མཚན་ཐ་སྙད་ཀྱི་དུས་སུ་རྗེས་འགྲོ་མི་བྱེད་ཀྱང༌། བརྡ་དང་ཐ་སྙད་ཀྱི་དུས་གཉིས་ཀའི་ཚེ་ཁྱད་པར་མེད་པར་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་སྤྱི་རྫས་གཞན་ལ་བརྡ་སྦྱོར་བས་ཐ་སྙད་ཀྱི་དུས་སུ་དོན་གོ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཅི་ནས་ཀྱང་བཞོ་བཀལ་ལ་སོགས་པའི་དོན་བྱེད་པ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་སྐྱེས་བུ་རྣམས་ནོག་སོགས་འདུས་པའི་གོང་བུ་ལ་དོན་དེ་བྱེད་པའི་ནུས་པ་ཡོད་པར་ཤེས་ནས། དོན་དེ་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་དུ་ནོག་སོགས་འདུས་པའི་གོང་བུ་རྣམས་ལ་བརྡ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་འཇུག་པར་བྱའོ་སྙམ་དུ་བསམས་ནས་དཀར་ཟལ་ལ་སོགས་པ་ནོག་སོགས་འདུས་པའི་གོང་བུའི་དོན་རྣམས་ལ་བ་ལང་ཞེས་རྗོད་པར་བྱེད་པའི་སྒྲ་བརྡ་སྦྱོར་བར་བྱེད་དོ་ཞེས་བ་ལང་གི་བརྡ་སོགས་སྦྱོར་བའི་ཚུལ་དང༌། དགོས་པ་སྤྱིར་བསྟན་ནས་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༧༧ ཕྲེང་། ༢༠

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 141

དགོས་པ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་སྤྱི་དོན་གཞན་དེ་ལ་བརྡ་སྦྱར་ཀྱང་མི་འགྲུབ་པས་དེ་ཁོ་ན་བརྡའི་ཡུལ་དུ་མི་རིགས་སོ་ཞེས་སྟོན་པ་ནི། དགོས་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་ལ་བ་ལང་གི་རིགས་1

དོན་གཞན་དེ་ཆོས་ཅན།
བ་ལང་ཞེས་པའི་སྒྲ་ཁྱོད་ལ་དངོས་མིང་དུ་བརྡ་སྦྱོར་བ་ལ་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་ཞོ་བཀལ་སོགས་ཀྱི་དོན་བྱེད་པར་རུང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་གཞན་སེལ་ལ་མ་2

ལྟོས་པར་སྤྱི་དོན་གཞན་དང་བཅས་པའི་གསལ་བ་བརྡའི་
ཡུལ་དུ་མི་རུང་བར་བསྟན་པ་ནི། རིགས་རྐྱང་པས་དོན་དེ་དག་བྱེད་མི་ནུས་ཀྱང༌། དེ་དང་ལྡན་པའི་གསལ་བས་དོན་བྱེད་ནུས་པས་དེ་དག་ལ་བརྡ་སྦྱོར་རོ་ཞེ་ན། འོ་ན་བརྡ་དེ་ཡང་ནི་ཅིའི་ཕྱིར་ན་སྤྱིའི་སྒོ་ནས་གསལ་བ་ལ་སྦྱོར་གྱི། གསལ་བ་ཉིད་ལ་དངོས་སུ་སྦྱོར་བར་མི་བྱེད། གལ་ཏེ་གསལ་བ་རྣམས་ལ་དངོས་སུ་སྦྱོར་མི་ནུས་ཏེ། གསལ་བ་རྣམས་མཐའ་ཡས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འོ་ན་སྤྱི་ལྡན་གསལ་བ་ལ་ཡང་བརྡ་སྦྱོར་མི་ནུས་པར་ཐལ། དེ་ལའང་མཐའ་ཡས་པ་འདི་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྱིས་གསལ་བ་ཉུང་ངུར་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། བཞོ་བཀལ་སོགས་ཀྱི་དོན་དེ་བྱེད་པའི་དཀར་ཟལ་བཞོ་བཀལ་གྱི་དོན་དེ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་མཚུངས་པའི་གཞན་སེལ་ལ་རྒྱུ་མཚན་ཅིས་ན་བ་ལང་གི་བརྡ་མ་བྱས། གང་གིས་ན་བ་ལང་གི་སྤྱི་དོན་གཞན་བརྡའི་ཡུལ་དུ་རྟོག་པར་བྱེད་ཅེས་དྲིས་པས། བ་ལང་གི་སྤྱི་དོན་གཞན་བརྡའི་ཡུལ་དུ་ཁས་བླངས་པ་ལ། རང་དབང་མེད་ཕྱིར་དེ་ལྡན་མིན།3

།ཞེས་སོགས་བཀོད་པའི་ཉེས་པ་དེ་གཞན་སེལ་བའི་སྤྱི་ཁས་
ལེན་པ་ལའང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་ཉེས་པ་འབྱུང་མི་འབྱུང་མཚུངས་པ་ལ་གཅིག་བཏང་ནས་ཅིག་ཤོས་ཅིའི་ཕྱིར་ལེན་ཞེ་ན། དེའི་ཉེས་པ་འབྱུང་མི་འབྱུང་མཚུངས་པས། གཞན་སེལ་བའི་སྤྱི་ཁས་མི་ལེན་པ་ཡིན་ན། དེ་ནི་སླ་སྟེ། གཞན་སེལ་བའི་སྤྱི་ཁས་བླངས་ཀྱང༌། གཞན་སེལ་བའི་རིགས་དེ་ཉིད་གསལ་བ་རྣམས་ལས་དོན་གཞན་དུ་ཁས་ལེན་མི་དགོས་པས་སོ། །མདོར་ན་དེའི་སྐྱོན་མི་མཚུངས་པར་སྒྲུབ་པར་སླ་སྟེ། གཞན་སེལ་ཁས་བླངས་ཀྱང་རིགས་དོན་གཞན་ཁས་ལེན་མི་
1 ཞོལ། ཤོག ༩༤ བ ༦ བ་ལང་གི་དགོས་དོན་གཞན་དེ་
2 ཞོལ། ཤོག ༩༥ ན ༡ གསུམ་པ་གཞན་སེལ་ལ་མི་ལྟོས་པར་
3 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༧ ཕྲེང་། ༡༤

142 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

དགོས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ།།
གཉིས་པ་གཞན་སེལ་བརྡའི་ཡུལ་དུ་སྒྲུབ་པ་ནི། བ་ལང་གི་བརྡ་སྦྱོར་བ་ན། བཞོ་བཀལ་སོགས་ཀྱི་དོན་བྱེད་ནུས་པ་དེ་ལས་གཞན་པ་ཡོངས་སུ་སྤངས་ནས་འཇུག་པར་འགྱུར་ཞེས་ཀྱང་བསམས་ནས། བཞོ་བཀལ་སོགས་ཀྱི་དོན་བྱེད་ནུས་པའི་གོང་བུ་དེ་ལ་བ་ལང་གི་སྒྲ་བརྗོད་ཅིང་བརྡ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་བ་ལང་གི་སྒྲ་སྦྱོར་བའི་དགོས་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་ལ། བ་ལང་ཞེས་པའི་སྒྲ་ལ་བརྟེན་ནས་བ་ལང་མ་ཡིན་པ་རྣམ་པར་གཅོད་དམ་མི་གཅོད། གལ་ཏེ་བ་ལང་ཞེས་པའི་སྒྲ་དེ་ཡིས་བ་ལང་མ་ཡིན་པ་དེ་དག་རྣམས་ལས་བ་ལང་འདི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་ཡོངས་སུ་མི་གཅོད་ན་ནི། བ་ལང་ཞེས་པའི་སྒྲ་དེ་བརྡ་སྦྱར་བ་ལ་དགོས་པ་ཇི་ལྟར་ཡོད་དེ་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །གལ་ཏེ་སྒྲ་འདི་ལ་བ་ལང་མ་ཡིན་པ་རྣམ་པར་གཅོད་ཅིང་བ་ལང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་གོ་བར་བྱེད་པའི་ནུས་པ་ཡོད་ན། བ་ལང་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྒྲ་རྣམས་སྦྱར་བའི་དགོས་པ་ནི། བ་ལང་ལ་སོགས་པ་འདོད་པས་དམིགས་པའི་དོན་རྣམས་མི་འདོད་པའི་དོན་རྣམ་པར་བཅད་པའི་སྒོ་ནས་གོ་བར་བྱེད་པ་དེ་ཙམ་དུ་ཟད་པ་མིན་ནམ། ཁྱེད་ལ་བརྡ་སྦྱོར་བའི་སྐབས་དེར་སྤྱི་རྫས་གཞན་གྱིས་ནི་ཅི་ཞིག་བྱ་ཞེས་ཏེ། འདིའི་དོན་ཡང༌། བ་ལང་ཞེས་པའི་སྒྲ་དེས་བ་ལང་མ་ཡིན་པ་རྣམ་པར་བཅད་པའི་སྒོ་ནས་བ་ལང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་གོ་བར་བྱེད་ན། སྤྱི་རྫས་གཞན་བརྗོད་པའི་སྒོ་ནས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་གོ་བར་བྱེད་མི་ནུས་དགོས་པས། སྤྱི་རྫས་གཞན་བརྡའི་ཡུལ་དུ་ཁས་ལེན་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་ཅིང༌། གཞན་སེལ་བརྡའི་ཡུལ་དུ་གྲུབ་ཅེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ། །འཇུག་འགྱུར་ཞེས་ཀྱང༌། ཞེས་པའི་ཀྱང་གི་སྒྲས། ཅི་ནས་སྐྱེས་བུ་དོན་བྱེད་པར་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་དགོས་པ་སྡུད་པ་ཡིན་ཏེ། དགོས་པ་དེའི་ཕྱིར་བརྡ་སྦྱོར་བར་མ་ཟད་དགོས་པ་འདིའི་ཕྱིར་བརྡ་1

སྦྱོར་ཞེས་པའོ། །དེ་
ལ་སྔ་མ་ཡོངས་གཅོད་ཀྱི་དགོས་པ་དང༌། འདི་རྣམ་བཅད་ཀྱི་དགོས་པའོ།།
དེ་བས་ན་གཞུང་འདི་དག་གི་འབྲེལ། ཡང་ན་འདི་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། གསལ་བ་རང་
མཚན་ཁོ་ན་བརྡའི་ཡུལ་ཡིན་པ་དང༌། སྤྱི་ལྡན་གསལ་བ་བརྡའི་ཡུལ་ཡིན་པ་སོགས་ནི། གཞན་སེལ་ལ་མ་ལྟོས་པར་གང་ལ་ཡང་བརྡ་སྦྱར་དུ་མི་རུང་བར་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དུ་མཐའ་གཞན་བཀག་ 1 ཞོལ། ཤོག ༩༥ བ ༦ གཙང་། ཤོག ༨༢ ན ༣ འདིའི་ཕྱིར་ཡང་བརྡ་སྦྱོར་ཞེས་པའོ།

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 143

པ་ཙམ་ཡིན་ལ། བྱེ་བྲག་པ་དང་གྲངས་ཅན་པའི་འདོད་པ་དངོས་ནི། སྤྱི་རྟག་དངོས་ཁོ་ན་བརྡའི་དངོས་ཡུལ་དུ་འདོད་པ་ཡིན་ཅིང༌། དེ་ལ་ཡང་སྤྱི་རྫས་གཞན་བརྡའི་ཡུལ་ཡིན་པ་བཀག་པས་རྫས་གཅིག་པའི་སྤྱི་གཙོ་བོ་སྒྲ་སྦྱོར་བའི་དངོས་ཡུལ་དུ་འདོད་པའང་དགག་སླ་བར་དགོངས་ནས་འདི་ལ་དགག་པ་རྒྱས་པར་སྟོན་ཅིང༌། དེ་ཡང་ཅི་ནས་སྐྱེས་བུ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། སྤྱི་རྫས་གཞན་ཁོ་ན་བརྡའི་དངོས་ཡུལ་ཡིན་ན། བརྡ་སྦྱར་བའི་ཡོངས་གཅོད་ཀྱི་དགོས་པ་མི་འཐད་པར་1

བསྟན་

ནས། འདིར་དེ་ལས་གཞན་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྤྱི་རྫས་གཞན་དེ་ཁོ་ན་སྒྲའི་དངོས་ཡུལ་ཡིན་ན་བརྡ་སྦྱར་བའི་རྣམ་བཅད་ཀྱི་དགོས་པའང་མི་འགྲུབ་པར་འགྱུར་ཞེས་པའི་གནོད་བྱེད་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ།།
གསུམ་པ་དེ་དག་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ལ། རྩོད་པ་དགོད་པ་ནི། སྔ་ཕྱི་གཅིག་ཏུ་ངོ་ཤེས་པ་མི་
སྲིད་པར་ཐལ། གསལ་བ་སྔ་ཕྱི་ཕན་ཚུན་རྗེས་སུ་མི་འགྲོ་ཞིང༌། སྤྱི་དོན་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཁ་སང་མཐོང་བའི་བུམ་པ་དང། དེ་རིང་མཐོང་བའི་བུམ་པ་གཅིག་ཏུ་ངོ་ཤེས་པ་དང༌། དཀར་ཟལ་ལ་བ་ལང་གི་བརྡ་སྦྱར་བས་ཕྱིས་ནག་སྒུར་མཐོང་བ་ན་ཡང་བ་ལང་དུ་ངོ་ཤེས་པའི་བློ་སྐྱེ་བ་ནི། དེ་དག་ལ་སྤྱི་རྫས་གཞན་དེ་ཐུན་མོང་དུ་ཁྱད་པར་མེད་པར་རྗེས་སུ་འགྲོ་བས་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།གཉིས་པ་དེའི་ལན་བསྟན་པ་ལ། སྤྱི་རྫས་གཞན་མེད་ཀྱང་ངོ་ཤེས་འཐད་པའི་ཚུལ་བསྟན་པ་
དང༌། སྤྱི་འཛིན་ཤེས་པ་སྤྱི་རྫས་གཞན་ཁོ་ན་ལས་སྐྱེ་བ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྤྱི་རྫས་གཞན་མེད་ཀྱང་ངོ་ཤེས་འཐད་པར་ཐལ། བུམ་པའི་གསལ་བ་རྣམས་ནི་སྤྱི་རྟག་དངོས་མེད་པའི་ཐ་དད་ཡིན་ཀྱང་ཆུ་སྐྱོར་བ་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་དེ་དང་དེ་བྱེད་པའི་དོན་བུམ་གསལ་སྔ་མ་རྣམས་མཐོང་ན་ཕྱིས་གཞན་བུམ་གསལ་ཕྱི་མ་རྣམས་མཐོང་བ་ན་ཡང༌། ཆུ་སྐྱོར་བ་སོགས་ཀྱི་དོན་བྱེད་པ་དེ་ལས་གཞན་དང་བྲལ་བ་ཡི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ནི་ནང་གི་སྒྲ་རྟོག་རྣམས་ཀྱིས་བུམ་གསལ་སྔ་ཕྱི་དེ་དག་ལྷན་ཅིག་ཏུ་སྦྱར་ནས་འདིའོ་ཞེས་ངོ་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ། སྤྱི་འཛིན་ཤེས་པ་སྤྱི་རྫས་གཞན་གཟུང་དོན་དུ་ཡོད་པ་ཁོ་ན་ལས་སྐྱེ་བ་
ཁས་བླངས་ནང་འགལ་གྱིས་དགག་པ་དང༌། དེ་དེ་ལས་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་མཚན་དགག་པ་གཉིས། དང་
1 ཞོལ། ཤོག ༩༦ ན ༤ མི་འཐད་པར་སྤྱི་ནས་

144 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

པོ་ལ། དངོས་དང༌། དེའི་སྐྱོན་སྤོང་1

རིམ་པར་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། བྱེ་བྲག་པ་གཞན་གྱི་ལྟར་
ནའང་སྤྱི་རྫས་གཞན་ཁོ་ན་སྤྱི་འཛིན་ཤེས་པའི་གཟུང་དོན་དུ་ཁས་བླངས་ན། བློ་དེ་དེ་ཁོ་ན་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་པ་ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་དགོས་ནའང༌། སྤྱི་བློ་དེ་ནི་སྤྱི་ནི་འབའ་ཞིག་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་པ་ལས་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། རྟག་ཏུ་སྤྱི་དེ་ཙམ་ཁོ་ན་རྣམ་པར་ཤེས་ན་གསལ་བའི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སྒོ་ནས་མི་ཤེས་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཐལ་བ་འདོད་ན། སྤྱི་བློ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་དུས་ནམ་ཡང་ནི། སྤྱི་དེ་དང་སྤྱི་ལྡན་གསལ་བའི་འབྲེལ་བ་མ་བཟུང་བར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གསལ་བ་དེ་རྣམས་སྤྱི་དེ་དང་ལྡན་པའོ་ཞེས་ངེས་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གསལ་བ་དེ་དག་ལ་ཇི་ལྟར་ཐ་སྙད་འདོགས་ཏེ་མི་འདོགས་པར་ཐལ་ཏེ། བྱེ་བྲག་པས་གསལ་བ་རྣམས་ལ་སྤྱི་དོན་གཞན་མཐོང་བའི་སྒོ་ནས་ཐ་སྙད་འདོགས་པར་ཁས་བླངས་པས་སོ། །ཐལ་བ་སྔ་ཕྱི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཁྱབ་པའང་ཁས་བླངས་པས་སོ།།
གཉིས་པ་དེའི་སྐྱོན་སྤོང་རིམ་པར་དགག་པ་ནི། གལ་ཏེ་སྤྱི་དོན་གཞན་དངོས་པོ་གཅིག་
གིས་གྲོགས་བྱེད་པའི་གསལ་བ་ཐ་དད་པ་རྣམས་ཀྱང་སྤྱི་འཛིན་ཤེས་པའི་གཟུང་དོན་དུ་གྱུར་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པས་སྤྱི་འབའ་ཞིག་ལས་སྐྱེ་ན་གསལ་བ་མི་ཤེས་པར་ཐལ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱོན་དེ་དག་མེད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་ཡང་སྔར་དུ་མས་འབྲས་བུ་གཅིག་མི་སྐྱེད་པར་ཁས་བླངས་པ་དང་ནང་འགལ་སྟོན་པ་ནི། འོ་ན། སྤྱི་དངོས་པོ་བ་གཅིག་པུ་དེས་གསལ་བ་དེ་རྣམས་ཀྱི་ཐ་དད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཆ་སེལ་ཏམ་ཅི་སྟེ་སེལ་བར་ཐལ། སྔར་ནི་ཁྱོད་ཐ་དད་མིན་པའི་ཕྱིར་ཡང་གསལ་བ་དེ་རྣམས་ལ་སྤྱི་གཅིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱུར་མི་འདོད་ཅིང༌། རྒྱུ་མ་ཡིན་པར་འཐད་པར་འདོད་པ་གང་ཞིག །སྤྱི་དངོས་པོ་བ་གཅིག་གིས་གྲོགས་བྱས་ནས་དེ་རྣམས་ཀྱང་བློ་དེའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དེ་གཉིས་འགལ་བའི་སྐྱོན་མེད་དེ། སྔར་ནི་སྤྱི་རྫས་གཞན་མེད་པའི་གསལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་འབྲས་བུ་སྤྱི་བློ་གཅིག་མི་སྐྱེད་པར་སྨྲས་པ་ཡིན་ཞིང། གསལ་བ་དུ་མའང་སྤྱི་རྫས་གཞན་གཅིག་ལ་ལྟོས་ནས་ཐ་དད་མིན་པའི་སྤྱི་བློ་གཅིག་སྐྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་ཡང༌། གསལ་

1 ཞོལ། ཤོག ༩༦ བ ༤ གཙང་། ཤོག ༨༢ བ ༥ དེའི་སྐྱོན་རིམ་པར་དགག་པའོ།

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 145

བ་རྣམས་མེད་ཀྱང༌། སྤྱི་རྟག་དངོས་ཁོ་ནས་ཀྱང་སྤྱི་བློ་སྐྱེད་པར་ཁས་བླངས་པ་དང༌། སྤྱི་1

རྫས་

གཞན་ལ་ལྟོས་པའི་གསལ་བ་དུ་མ་རྣམས་སྤྱི་བློའ་གཟུང་དོན་ཡིན་པ་ནང་འགལ་བར་སྟོན་པ་ནི། ིཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྤྱི་བློ་ཡིས་གསལ་བ་རྣམས་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་འཛིན་པ་མེད་པ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱི་བློ་ལ་གསལ་བ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཕན་པའི་ནུས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ། གསལ་བ་སོ་སོ་དེ་དག་མེད་པར་ཡང༌། སྤྱི་དེ་གཅིག་གིས་ཀྱང་བསྐྱེད་པར་བྱ་བའི་སྤྱི་བློར་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་ན་ཁྱེད་རང་ལའང་མཚུངས་པར་འགྱུར་ཏེ། མིག་ཤེས་སྔོན་པོ་གཟུང་དོན་དུ་
བྱས་པ་ལས་སྐྱེ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། སྔོན་པོ་མེད་ཀྱང་སེར་པོ་གཟུང་དོན་དུ་ཡོད་པ་ལས་ཀྱང་མིག་ཤེས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དེ་གཉིས་མི་མཚུངས་པར་ཐལ། སྔོ་སེར་སོགས་ཀྱིས་རང་འཛིན་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ལ་ཕན་པའི་ནུས་པ་སྔོ་སེར་སོགས་སོ་སོར་གནས་པ་རྣམས་ལ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ན། དེ་དག་ཚོགས་པ་ལའང་རང་འཛིན་མིག་ཤེས་སྐྱེད་པའི་ནུས་པ་འགྲུབ་པ་ཡིན་ལ། གསལ་བ་ལ་སྤྱི་རྟག་དངོས་མེད་པའི་ཚེ་ན་སོ་སོ་བ་དང་ཚོགས་པ་ཇི་ལྟར་ཡང་ནི་རང་འཛིན་གྱི་སྤྱི་བློ་སྐྱེད་པའི་ནུས་པ་ཡོད་པ་དེ་ལྟར་མིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཕྱི་མ་ཁས་བླངས། གལ་ཏེ་སྤྱི་རྫས་གཞན་མེད་ན་གསལ་བས་སྤྱི་བློ་སྐྱེད་མི་སྲིད་ཀྱང༌། སྤྱི་རྫས་གཞན་གྱིས་ཀྱང་གསལ་བ་ལ་མ་ལྟོས་པར་སྤྱི་བློ་མི་སྐྱེད་དེ། དཔེར་ན་ཐགས་བཟང་མེད་པར་རས་ཡུག་མི་འཐག་ལ། ཐགས་བཟང་ཀུན་མེད་ཀྱང་གཅིག་ཡོད་པ་ལ་ལྟོས་ནས་སྐྱེས་བུས་རས་ཡུག་འཐག་པ་ལྟར་གསལ་བ་ལ་མ་ལྟོས་པའི་སྤྱི་འབའ་ཞིག་གིས་སྤྱི་བློ་མི་སྐྱེད་ཅིང༌། གསལ་བ་ཀུན་མེད་ཀྱང་བསལ་བ་དེ་དག་གང་རུང་གཅིག་གྲོགས་སུ་ཡོད་པ་ལ་ལྟོས་ནས་དེས་སྤྱི་བློ་དེ་སྐྱེད་ནུས་པ་ཡིན་ནོ།།
དེས་ན། དེ་དག་སོ་སོ་མེད་པར་ཡང༌། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ན་སྔར་གསལ་བ་ལ་མ་ལྟོས་པར་རང་ཉིད་རྐྱང་པས་སྤྱི་བློ་སྐྱེད་མི་ནུས་པ་2

དེ་གསལ་བས་གྲོགས་
བྱས་ནས་སྤྱི་བློ་སྐྱེད་ནུས་སུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། གསལ་བ་རྣམས་སྤྱི་དེ་སྤྱི་བློ་སྐྱེད་ནུས་སུ་སྐྱེད་པའི་

1 ཞོལ། ཤོག ༩༧ ན ༦ སྤྱི་བློས་གཞན་ལ་ལྟོས་པའི་
2 ཞོལ། ཤོག ༩༧ བ ༦ སྐྱེད་མི་ནུས་པ་གསལ་བས་གྲོགས་

146 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

རྒྱུར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་སྤྱི་རྟག་དངོས་ལ་མ་ལྟོས་པར་གསལ་བ་དེ་དག་སྤྱི་རྟག་དངོས་དེ་གཅིག་པུ་ལ་ཕན་ན་ཇི་ལྟར་དེ་ལ་མ་1

ལྟོས་པར་སྤྱི་བློ་གཅིག་ཉིད་ལ་ཕན་པ་མིན་ཞེས་ཏེ། སྔར་གསལ་བ་
དུ་མས་སྤྱི་རྟག་དངོས་གྲོགས་སུ་ཡོད་པ་ལ་མ་ལྟོས་པར་འབྲས་བུ་གཅིག་ཐུན་མོང་དུ་སྐྱེད་མི་ནུས་པས། དེའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་སྤྱི་ལ་མ་ལྟོས་པའི་གསལ་བ་དུ་མས་སྤྱི་བློ་གཅིག་སྐྱེད་མི་ནུས་པར་ཁས་བླངས་པ་དང༌། འདིར་སྤྱི་རྟག་དངོས་གྲོགས་སུ་ཡོད་པ་ལ་མ་ལྟོས་པར་གསལ་བ་དུ་མས་སྤྱི་རྟག་དངོས་གཅིག་ལ་ཕན་འདོགསཔར་ཁས་བླངས་པ་ནང་འགལ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ། །གཞན་ཡང་། སྤྱི་འདི་ཆོས་ཅན། གསལ་བ་དེ་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བུར་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཁྱོད་ལ་ཕན་འདོགས་པ་གང་ཞིག །ཕན་འདོགས་གང་ཡིན་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་སྤྱི་རྫས་གཞན་ཁོ་ན་གཟུང་དོན་དུ་ཡོད་པ་ལས་སྤྱི་འཛིན་ཤེས་པ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་
མཚན་དགག་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཐ་དད་མིན་པའི་སྤྱི་གཅིག་གི་རྣམ་པ་སྣང་བའི་བློ་དེ་ལ་དུ་མའི་རྣམ་པ་ཤར་ན། སྤྱི་འཛིན་དུ་མི་འཐད་པས་སྤྱི་འཛིན་ཤེས་པ་སྤྱི་ཁོ་ན་གཟུང་དོན་དུ་ཡོད་པ་ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་ཀྱི་གསལ་བ་ཐ་དད་རྣམས་གཟུང་དོན་དུ་ཡོད་པ་ལས་སྐྱེ་བར་མི་འདོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། སྤྱི་བློ་ཆོས་ཅན། སྣང་བ་ཐ་དད་པའི་རྣམ་པ་ཤར་ཏེ། གསལ་བ་དེ་དག་མཚུངས་སོ་ཞེས་འཛིན་པའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱི་དེ་ཁྱབ་པ་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་གསལ་བ་དེ་དག་མཚུངས་པར་འཛིན་པའི་བློའ་གཟུང་བྱ་ཡིན་ན་ནི། དེ་དག་ཇི་ལྟར་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་དོན་གཞན་མེད་ ིཔའི་རྣམ་པ་ཐ་དད་པའི་བློས་གཟུང་བྱ་ཡིན། འདི་ལྟར་གསལ་བ་རྣམས་རང་རང་ནང་ཕན་ཚུན་ཐ་དད་ཅིང༌། དེ་དག་ལ་སྤྱི་རྟག་དངོས་གཅིག་ཀྱང་ཡོད་ན་མཚུངས་སོ་ཞེས་འཛིན་པར་རིགས་པ་ཡིན་གྱི། སྤྱི་རྟག་དངོས་གཅིག་ཐུན་མོང་དུ་རྗེས་སུ་མི་འགྲོ་བའི་བ་ལང་དང་རྟ་ལྟ་བུ་ཤིན་ཏུ་ཐ་དད་དང་། རང་རང་ཡང་ཐ་མི་དད་པའི་བ་ལང་དང་བ་ལང་ལྟ་བུ་ཤིན་ཏུ་ཐ་མི་དད་པ་དག་མཚུངས་པར་འཛིན་པ་མི་རིགས་སོ།།
དེས་ན་གསལ་བ་རྣམས་མཚུངས་པར་འཛིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་དག་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་སྤྱི་
རྟག་དངོས་ཡོད་པར་གྲུབ་ཅིང༌། དེའི་ཕྱིར་དེ་ཉིད་སྤྱི་བློའ་གཟུང་དོན་དུ་གྲུབ་པས་གསལ་བ་མིན་ ི
1 ཞོལ། ཤོག ༩༨ ན ༡ དེ་ལ་མི་ལྟོས་པར་

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 147

པར་གྲུབ་སྟེ། ཐ་དད་ཐ་དད་མིན་པའི་རྣམ་པ་ནི་འགལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། བུམ་གསལ་རྣམས་ཆོས་ཅན། སྤྱི་རྫས་གཞན་གཅིག་གི་སྒོ་ནས་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་མེད་ཀྱང་འབྲས་བུ་རིགས་གཅིག་བྱེད་པའི་སྒོ་ནས་འདྲ་བར་གཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་མ་གྲུབ་སྟེ། དེ་དག་གི་འབྲས་བུ་ཆུ་སྐྱོར་བ་སོགས་ཀྱང་ཕན་ཚུན་རྫས་ཐ་དད་ཅིང༌། དེ་དག་གི་འབྲས་བུ་དེ་དག་འཛིན་པའི་དབང་བློ་རྣམས་ཀྱང་རྫས་ཐ་དད་དོ་ཞེ་ན། བུམ་འཛིན་དབང་པོའ་བློ་རྣམས་ནི་ཆོས་ཅན། རིགས་ ིཐ་དད་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། བུམ་གསལ་རྣམས་རིགས་གཅིག་ཏུ་རྟོགས་པའི་སྤྱི་བློའ་རྒྱུ་བྱེད་པའི་ངོ་ ིབོར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། བུམ་གསལ་རྣམས་ཀྱང་ཆོས་ཅན། རིགས་ཐ་མི་དད་པ་ཡིན་ཏེ། བུམ་བློ་གཅིག་གི་རྒྱུའི་དངོས་པོར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་བུམ་གསལ་རྣམས་འབྲས་བུ་རིགས་གཅིག་བྱེད་པར་མཚུངས་པའི་ཆ་དེ་ཉིད་བུམ་གསལ་རྣམས་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་སྤྱི་རྫས་གཞན་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། བུམ་གསལ་རྣམས་འབྲས་བུ་རིགས་གཅིག་བྱེད་པར་མཚུངས་པའི་ཆ་དེའང་ཆོས་ཅན། བུམ་གསལ་རྣམས་ལས་རྫས་གཞན་པའི་སྤྱི་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་རྣམས་ཆུ་སྐྱོར་བ་སོགས་དེའི་འབྲས་བུ་ཅན་མིན་པ་དང་བྲལ་བ་ཙམ་གྱི་ཆ་ལ་བཞག་པའི་གཞན་སེལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང༌། བུམ་གསལ་དེ་རྣམས་ལས་རྫས་གཞན་པའི་འབྲས་བུ་རིགས་གཅིག་བྱེད་པར་མཚུངས་པའི་ཆ་བུམ་གསལ་རྣམས་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་དངོས་པོ་ཡོད་ན་བློ་མ་འཁྲུལ་བ་ལ་སྣང་དགོས་པ་ལ་དེ་འདྲ་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་དང༌། བུམ་གསལ་རྣམས་འབྲས་བུ་རིགས་གཅིག་བྱེད་པར་མཚུངས་པའི་ཆ་ལ་སོགས་པའི་གཞན་སེལ་བའི་སྤྱི་རྣམས་རྫས་སུ་གྲུབ་པ་སྔར་བཀག་ཟིན་པའི་ཡང་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ཞེས་པ་ནི། འདི་དག་རིགས་པ་རྣམ་གྲངས་པར་སྟོན་པའི་ཚིག་གོ།
གཞན་དག་གསལ་བ་རྣམས་ལས་རྫས་གཞན་པའི་སྤྱི་ཡོད་པ་སྔར། རྗེས་འགྲོ་གཞན་ནི་སྣང་བ་མེད།1

།ཅེས་པར་བཀག་ཟིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འཆད་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་མི་འཐད་དེ། རྗེས་འགྲོ་གཞན་ནི་སྣང་བ་མེད།2

།ཅེས་པས་བསྟན་པའི་རིགས་པ་དང༌། དེ་ལས་གཞན་པ་རྗེས་འགྲོ་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༧༦ ཕྲེང་། ༤
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༧༦ ཕྲེང་། ༤

148 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

བའི། །དངོས་མ་མཐོང་ཕྱིར་1

ཞེས་པས་བསྟན་པའི་རིགས་པ་ལ་ཁྱད་པར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་
ཕྱིར། དེ་ཉིད་དངོས་སུ་བཟླས་ཟིན་པའི་མཇུག་ཏུ། ཡང་དེར་བཤད་ཟིན་ཅེས་པའི་ཁ་འཕངས་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་ཅིང༌། ཡང་ཞེས་པའི་ཚིག་གིས་དེ་གཉིས་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་སུ་བཤད་པའང་མི་འཐད་པར་འགྱུར་རོ།།
འོ་ན་རིགས་པ་སྔ་མ་དང་འདི་ལ་ཁྱད་པར་མེད་ན་ཟློས་སྐྱོན་མི་འབྱུང་ངམ་ཞེ་ན། དགག་
བྱ་ལ་ཁྱད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་བཀག་པ་རྣམས་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་བསྡུ་བ་ནི། དེ་ལྟར་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ཚུལ་གྱིས་གཞན་སེལ་ལ་བརྡ་མ་བྱས་པར་གསལ་བ་རང་མཚན་དང༌། སྤྱི་དངོས་པོ་བ་དང༌། སྤྱི་ལྡན་གསལ་བ་སོགས་གང་ཡང་བརྡའི་ཡུལ་དུ་མི་འཐད་པ་དེའི་ཕྱིར། བརྡ་རྣམས་ནི་གཞན་སེལ་བ་དེ་རིག་ཅིང་གོ་བར་བྱེད་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་བུམ་པའི་བརྡ་སྦྱར་བའི་སྒྲ་དོན་བུམ་པའི་གཞན་སེལ་བའི་སྤྱི་ཡིན་ཞིང༌། དེས་དོན་བྱེད་མི་ནུས་ཀྱང༌། བུམ་པའི་བརྡ་ལས་དོན་བུམ་པ་ལ་མི་སླུ་བ་ཡོད་པར་འདོད་དེ། བུམ་སྒྲ་དེ་རང་ལ་སྣང་བ་ལྟར་གྱི་གཟུང་དོན་མེད་པ་ཅན་གྱི་བུམ་པའི་རྟོག་བློ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའང་ཡིན་ལ། ཆུ་སྐྱོར་བ་དེའི་དོན་མི་བྱེད་པ་ཡོངས་སུ་སྤངས་ནས་ཆུ་སྐྱོར་བའི་དོན་བྱེད་པའི་བུམ་པ་ལ་འཇུག་པའི་རྒྱུའི་ཡན་ལག་གི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་བུམ་པའི་སྒྲའི་ཐ་སྙད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བུམ་སྒྲས་བདག་རྐྱེན་བྱས་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་བུམ་འཛིན་རྟོག་པ་དེ་ཆུ་སྐྱོར་བའི་དོན་དེ་བྱེད་པ་མིན་པ་ལ་དོན་དེ་བྱེད་པ་དང་འདྲ་བའི་ངོ་བོར་སྣང་ཞིང༌། ཆུ་སྐྱོར་བའི་འབྲས་བུ་མི་བྱེད་པའི་དངོས་པོ་ལས་ཐ་དད་པའི་བུམ་པའི་དངོས་པོ་ཙམ་གྱི་ས་བོན་ཅན་ཡང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན་བུམ་སྒྲ་དེ་དོན་ལ་མི་སླུ་བ་ཡོད་པར་འདོད་དེ་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དེ་བྱེད་མིན་ལ་དེ་བྱེད་དང་འདྲ་བའི་ངོ་བོར་སྣང་བ་ཅན་ཡིན་ཞིང༌། རྒྱུའི་ཁྱད་པར་དངོས་པོ་ཐ་2

དད་དངོས་ཙམ་གྱི་ས་བོན་ཅན་ཡིན་ལ་སྣང་ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་
ཕྱི་རོལ་གཟུང་དོན་དུ་གྱུར་པ་མེད་པ་ཅན་གྱི་རྟོག་བློ་ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའང་ཡིན་པའི་སྒོ་ནས་ཆུ་སྐྱོར་བ་དེ་མི་བྱེད་པའི་དོན་ཡོངས་སུ་སྤངས་ནས་འཇུག་པར་བྱེད་པའི་ཡན་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༧༩ ཕྲེང་། ༡༤
2 ཞོལ། ཤོག ༩༩ བ ༤ དངོས་པོ་ཐ་དད་དེ་དངོས་ཙམ་གྱི་

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 149

ལག་གི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་བུམ་པའི་སྒྲའི་ཐ་སྙད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང༌། དེའི་སྒོ་ནས་དངོས་པོ་ཐ་དད་ཐོབ་པའི་རྟེན་བྱེད་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཤད་པར་བྱའོ། །དེས་ན་བུམ་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་ཆོས་ཅན། གཞན་སེལ་བའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ཏེ། དེ་འདྲའི་རྟོག་བློ་དངོས་སུ་སྐྱེད་པ་དེའི་ཕྱིར་དང༌། ཆུ་སྐྱོར་བ་སོགས་ཀྱི་དོན་དེ་བྱེད་པ་ལ་བརྒྱུད་ནས་བརྟེན་པའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཐ་སྙད་དོན་མཐུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ལྔ་པ་སྒྲ་རྟོག་དེ་མིན་རྣམ་པར་བཅད་པའི་སྒོ་ནས་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་ལ་རྩོད་པ་རྒྱས་པར་
སྤང་བ་ལ། རྟོགས་པ་ཕན་ཚུན་བརྟེན་པའི་རྩོད་པ་སྤང༌། གཅད་བྱ་མེད་ལ་རྣམ་གཅོད་མི་འཐད་པ་སྤང༌། རྣམ་གཅོད་ཐུག་མེད་དུ་ཐལ་བའི་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ། རྩོད་པ་དགོད་པ་དང༌། དེའི་ལན་བསྟན་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྤྱོད་པ་པའི་སྟོན་པ་གཞོན་ནུ་མ་ལེན་ལ་སོགས་པ་ན་རེ། བརྡ་སྦྱོར་རྟོག་པས་སྒྲ་དོན་རང་དབང་བ་སྒྲུབ་པའི་སྒོ་ནས་ཡུལ་དུ་མི་བྱེད་པར་དེ་མིན་རྣམ་པར་བཅད་པའི་སྒོ་ནས་འཛིན་དགོས་ན། ཤིང་དང་ཤིང་མིན་གཉིས་པོ་དག་རྟོགས་པ་ཕན་ཚུན་བརྟེན་པར་ཐལ། ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལྡོག་པའི་སྒོ་ནས་ཤིང་གི་དོན་འཛིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཡོད་དེ། ཤིང་འཛིན་རྟོག་པས་ཤིང་གོ་བ་ལ་དེའི་སྔོན་དུ་ཤིང་མ་ཡིན་རྣམ་པར་བཅད་པ་ཤེས་དགོས། གཅད་བྱ་ཤིང་མ་ཡིན་མ་ཤེས་པར་དེ་བཅད་པ་མི་ཤེས་པས་ཤིང་མ་ཡིན་ཤེས་དགོས། ཤིང་མ་ཡིན་ཤེས་པ་ཡང་ཤིང་རྣམ་པར་བཅད་པའི་སྒོ་ནས་ཤེས་དགོས་ཤིང༌། དེ་ལ་ཡང་གཅད་བྱ་ཤིང་ཤེས་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཤིང་དང་ཤིང་མིན་གཉིས་གང་རུང་གཅིག་སྔར་འཛིན་པ་མེད་ན་གཉིས་ཀ་མི་འཛིན་པར་འགྱུར་བ་དེའི་ཕྱིར་ན། གཞན་སེལ་ལ་བརྡ་འདོགས་པ་མི་སྲིད་པས་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་སྣང་ཡུལ་དུ་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་བརྡ་འདོགས་པ་འཐད་དོ་ཞེས་ཁ་ཅིག་སྨྲའོ།།གཉིས་པ་དེའི་ལན་བསྟན་པ་ལ། མགོ་མཚུངས་ཀྱི་སྐྱོན་བསྟན་པ་དང༌། ཉེས་པ་དེ་མི་
འབྱུང་བའི་རྒྱུ་མཚན་དངོས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དཔྱོད་པ་པ་དེ་དག་གི་ནི་ལུགས་ལ། ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་ལྡན་པ་ལ་ཤིང་གི་བརྡར་འདོགས་པ་ལ། ཤིང་མིན་རྣམ་པར་གཅོད་དམ་གཅོད་པ་མིན། གལ་ཏེ་རྣམ་པར་གཅོད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་ཤིང་མ་ཡིན་མ་བཟུང་བར་ཤིང་གཟུང་མི་ནུས་ལ། ཤིང་གི་དོན་འཛིན་པ་མེད་ན་ཡང། ཤིང་མ་ཡིན་ཇི་ལྟར་ཤེས་ཏེ་མི་ཤེས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་

150 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

ན། ཤིང་དང་ཤིང་མིན་གཉིས་རྟོགས་པ་ཕན་ཚུན་བརྟེན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། ཤིང་གི་བརྡ་འདོགས་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་ལོ། །ཐལ་འགྱུར་གསུམ་གའི་འཁོར་གསུམ་ཁས་བླངས་སོ། །ཤིང་གི་བརྡ་ལས་ཤིང་མ་ཡིན་དེ་དག་མི་སེལ་ན། ཤིང་གི་ཐ་སྙད་འདོགས་པར་བྱེད་པ་རྣམས་ཤིང་མ་ཡིན་དེ་ཡོངས་སུ་སྤངས་ནས་ཤིང་ལ་འཇུག་པར་ནི་མི་འགྱུར་བར་ཐལ་ལོ། །དཔེར་ན་ཤིང་ཞེས་པའི་སྒྲ་ལས་སེང་ལྡེང་སོགས་སྤངས་ནས་ཤིང་གི་ཁྱད་པར་པ་ལ་ཤ་1

བ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པར་
མི་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ།།
གལ་ཏེ་གཞན་ཤིང་མ་ཡིན་བཀག་ནས་ཤིང་མི་སྒྲུབ་པར་མདུན་ན་གནས་པའི་ཤིང་སྤྱི་
གཅིག་གཅིག་རབ་ཏུ་བསྟན་ནས་འདི་ཤིང་ཡིན་ཞེས་བརྡ་བྱེད་ལ། ཕྱིས་ཐ་སྙད་འདོགས་པའི་ཚེ་ན་ཡང་དེ་མིན་བཅད་པ་ལ་མི་ལྟོས་པར་ཤིང་དེ་རྟོགས་པར་འགྱུར་ལ། དེའི་ཕྱིར་མགོ་མཚུངས་ཀྱི་ཉེས་པ་འདི་མེད་སྙམ་ན། བརྡ་སྦྱོར་ཚུལ་རིགས་གཉིས་ལས་མེད་པས་འདི་ཡང་ཤིང་ཡིན་ཞེས་བརྡ་སྦྱོར་རམ། འདི་ཁོ་ན་ཤིང་ཡིན་ཞེས་བརྡ་སྦྱོར། དང་པོ་ལྟར་ན། ཤིང་མ་ཡིན་རྣམས་ཀྱང་ཤིང་ཡིན་པ་མ་བཅད་པས། དེ་ཡོངས་སྤངས་ནས་འཇུག་པར་ནི། །མི་འགྱུར། ཞེས་བྱ་བའི་ཐལ་བ་བཟློག་པ་མེད་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན། ཤིང་མ་ཡིན་རྣམ་པར་བཅད་པའི་སྒོ་ནས་ཤིང་བརྡ་སྦྱར་བར་སོང་བས།2

ཤིང་གི་དོན་འཛིན་པ་མེད་ན་ཇི་ལྟར་ཤེས། ཞེས་བྱ་བའི་ཐལ་བ་བཟློག་པ་མེད་དོ།།
གཉིས་པ་ཉེས་པ་དེ་མི་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་མཚན་དངོས་བཤད་པ་ནི། ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་ལྡན་པ་3

རྣམས་རིགས་གཅིག་ཏུ་རྟོགས་པ་ཞེས་བྱའི་ཤེས་པ་ནི་གཅིག་ལ་སེམས་རྒྱུད་གནས་
པའི་རྟོགས་པ་པོས་ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་མེ་འབར་བ་སོགས་དེའི་རྒྱུའི་དོན་ཡིན་པ་དང༌། ཡལ་ག་ལོ་འདབ་སོགས་དང་མི་ལྡན་པ་རྣམས་4

མེ་འབར་བ་སོགས་དེའི་རྒྱུའི་དོན་མིན་
པའི་རིགས་རྣམས་བརྡའི་སྔ་རོལ་ནས་བདག་ཉིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཚད་མས་སོ་སོར་རྟོག་པའི་སྒོ་ནས་དེ་དག་རིགས་སོ་སོར་རྣམ་པར་འབྱེད་ནུས་ལ། དེ་ལྟར་མངོན་སུམ་ལ་ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་
1 ཞོལ། ཤོག ༡༠༠ བ ༤ གཙང་། ཤོག ༨༦ ན ༣ ཁྱད་པར་བ་ལ་ཤ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པར་
2 ཞོལ། ཤོག ༡༠༠ བ ༦ གཙང་། ཤོག ༨༦ ན ༦ ཤིང་བརྡ་སྦྱར་བར་སོང་ནས།
3 ཞོལ། ཤོག ༡༠༡ ན ༡ ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་ལྡན་པ་རིགས་གཅིག་
4 ཞོལ། ཤོག ༡༠༡ ན ༢ ལོ་འདབ་སོགས་དང་མི་ལྡན་པ་མེ་འབར་བ་

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 151

ལྡན་མི་ལྡན་རིགས་སོ་སོར་སྣང་བ་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་བློ་རྟོག་པ་དེ་ལ་ནི་ཡོད་པའམ་སྣང་བའི་དངོས་པོ་ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་མི་ལྡན་པ་ལས་ལོག་པ་ལྟ་བུར་སྣང་བ་དེ་ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་ལྡན་པ་མཐོང་བའི་བློ་དབང་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུ་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་ལྡན་པ་ཉིད་དུ་སྣང་བ་དང༌། དེའི་རྒྱུ་མིན་པ་ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་མི་ལྡན་པ་དག་གི་ངོ་བོ་དང་བྲལ་བ་ལྟ་བུར་སྣང་བ་དང༌། ཕྱི་རོལ་གྱི་ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་ལྡན་པ་དང་ངོ་བོ་གཅིག་འདྲར་སྣང་བའི་སྒོ་ནས་བདག་ཉིད་ཀྱིས་ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་ལྡན་མི་ལྡན་རིགས་སོ་སོར་ཐ་དད་པར་ནི་ཤེས་པར་འགྱུར་བས་དེ་ལྟར་སྣང་བའི་རྟོག་པའི་སྣང་ཡུལ་དེ་སྒྲ་དོན་དུ་བྱས་ནས་ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་མི་ལྡན་པ་ལས་ཐ་དད་པར་སྣང་བ་ལ་ཤིང་ཞེས་པའི་སྐད་སྦྱོར་ཏེ། དེ་འདྲའི་རྟོག་པ་ལ་རང་ལ་སྣང་བའི་དོན་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཤིང་མ་ཡིན་ཀྱང༌། དེ་ལྟར་སྣང་བ་ཅི་ཞེ་ན། ཤིང་སྒྲ་སྦྱར་བ་དེ་ལས་ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་ལྡན་པ་དེ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བའི་བློ་རྟོག་པ་རང་ལ་སྣང་བ་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ཀྱང་སྣང་བཏགས་གཅིག་ཏུ་འཁྲུལ་བས་རང་ལ་སྣང་བ་དང་ཕྱི་རོལ་གྱི་དངོས་པོ་གཅིག་ལྟར་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཏེ། དེ་ལ་ཤོ་ལོ་ཀ་དང་པོས་ཤིང་བརྡ་མ་བྱས་པའི་སྔ་རོལ་ནས་ཤིང་བརྡ་སྦྱོར་བ་པོའ་མངོན་སུམ་གྱིས་ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་ལྡན་མི་ལྡན་རིགས་སོ་སོར་རྣམ་པར་འབྱེད་ ིནུས་ཞེས་བསྟན་ལ། དེ་ནས་ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་གིས། མངོན་སུམ་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་རྟོག་པས་ཀྱང་མངོན་སུམ་ལ་སྣང་བ་ལྟར། ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་ལྡན་མི་ལྡན་རིགས་སོ་སོར་འབྱེད་ནུས་ཤིང༌། རིགས་སོ་སོར་སྣང་ལ། དེ་ལྟར་སྣང་བའི་རྟོག་པ་དེ་ལ་རང་གི་སྣང་བ་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་ལྡན་པ་དང༌གཅིག་ལྟ་བུ་དང༌། དེ་མིན་དང་བྲལ་བ་ལྟ་བུར་སྣང་ཞེས་བསྟན་ཏེ། ཤོ་ལོ་ཀ་སྔ་མས་བརྡ་སྦྱོར་རྟོག་པའི་ས་བོན་ནམ་རྒྱུ་བསྟན་ལ། ཤོ་ལོ་ཀ་ཕྱི་མས་བརྡ་སྦྱོར་རྟོག་པའི་ངོ་བོ་དང་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཁྱད་པར་བསྟན་ཅིང༌། དེ་ནས་རྐང་པ་གཅིག་གིས། བརྡ་སྦྱོར་རྟོག་པ་དེའི་སྣང་ཡུལ་ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་མི་ལྡན་པ་ལས་རིགས་ཐ་དད་པར་སྣང་བའི་གཞན་སེལ་ལ་བརྡ་སྦྱོར་ཞེས་བསྟན་ཅིང༌། དེ་ནས་རྐང་པ་གཉིས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་བརྡ་སྦྱོར་བའི་སྒྲ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ལ་ཤིང་ངོ་སྙམ་པའི་རྟོག་པ་སྐྱེས་པའི་རྟོག་པ་ལ་རང་ལ་སྣང་བ་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཤིང་ལྟ་བུར་སྣང་བའི་སྒོ་ནས་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཤིང་རྟོགས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་སྣང་བ་

152 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

ནི། སྣང་བཏགས་གཅིག་ཏུ་འཁྲུལ་བས་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྟོན་ནོ།།
དེ་ལྟར་གཞན་སེལ་ལ་བརྡ་སྦྱོར་བ་ལ་རྟོགས་པ་ཕན་ཚུན་བརྟེན་པའི་སྐྱོན་མེད་ཅེས་པའི་
དོན་ཡིན་ལ། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་ངག་དོན་དུ་དྲིལ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གཞན་སེལ་ལ་བརྡ་སྦྱོར་བ་ལ་རྟོགས་པ་ཕན་ཚུན་བརྟེན་པའི་སྐྱོན་དེ་མེད་པར་ཐལ། བརྡ་སྦྱོར་བའི་སྔ་རོལ་ནས་མངོན་སུམ་གྱིས་ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་ལྡན་མི་ལྡན་སོ་སོར་ཕྱེ་1

ནས་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་རྟོག་པས་
རང་ལ་སྣང་བ་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་ལྡན་པའི་ངོ་བོར་སྣང་བའི་སྒོ་ནས་ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་མི་ལྡན་པའི་ཆོས་ལས་རིགས་ཐ་དད་པ་ལྟ་བུར་སྣང་བས་ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་ལྡན་མི་ལྡན་རིགས་སོ་སོར་ཕྱེ་ནས་རང་ལ་སྣང་བ་ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་མི་ལྡན་པ་ལས་ཐ་དད་པར་སྣང་བའི་གཞན་སེལ་དེ་སྒྲ་དོན་དུ་བྱས་ནས་ཤིང་བརྡ་སྦྱོར་ཞིང༌། བརྡ་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་རྟོག་པས་རང་ལ་སྣང་བ་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཤིང་དང་སྣང་བཏགས་གཅིག་ཏུ་འཁྲུལ་བའི་སྒོ་ནས་ཞུགས་པས་ཤིང་རང་མཚན་ཐོབ་ནུས་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་གཅད་བྱ་མེད་ལ་རྣམ་གཅོད་མི་འཐད་པར་སྤང་བ་ནི། བུམ་པ་སོགས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་ལ་གཅད་བྱ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་2

སེལ་བས་འཇུག་པར་རིགས་སུ་ཆུག་ཀྱང༌། ཤེས་བྱ་གཞལ་
བྱ་སོགས་བརྗོད་པའི་ཚིག་ལ་རྣམ་པར་གཅད་བྱ་ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་པ་སོགས་མེད་པའི་ཕྱིར། སེལ་འཇུག་ཏུ་མི་འཐད་པས་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ཀུན་རྣམ་པར་བཅད་པའི་སྒོ་ནས་འཇུག་པ་མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན། ཉན་པ་པོའ་བློ་མི་འདོད་པའི་དོན་འགའི་ལས་རྣམ་པར་བཟློག་ནས་འདོད་པའི་དོན་འགའ་ཞིག་ལ་འཇུག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ནི་རབ་ཏུ་སྦྱོར་བར་བྱེད་དེ། གནས་སྐབས་ལྔ་བྲལ་གྱི་ངག་ཐམས་ཅད་རང་གི་བརྗོད་བྱའི་དོན་ངེས་པར་གཟུང་བའི་ཚུལ་གྱིས་སྟོན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་དུ་ན་ངེས་བཟུང་གི་སྙིང་པོ་ཅན་དུ་སྦྱོར་བ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །དཔེར་ན། འདི་ལྟར་བུམ་པར་ཆུ་འོན་ཅིག་ཅེས་བརྗོད་པའི་ཚིག་དེ་ལ། བུམ་པ་ལས་གཞན་སྙིམ་པ་ལ་སོགས་

1 ཞོལ། ཤོག ༡༠༢ ན ༡ སོ་སོར་བྱེ་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་
2 ཞོལ། ཤོག ༡༠༢ ན ༤ གཅད་བྱ་ཡོད་པའི་སེལ་བས་འཇུག་

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 153
པར་1

ཆུ་ཁྱེར་འོང་བ་དང༌། ཆུ་ལས་གཞན་ཕྱག་དར་ལ་སོགས་པ་ཁྱེར་འོང་བ་དང༌། ཅི་ཡང་ཁྱེར་མི་འོང་བ་བཅད་པའི་སྒོ་ནས་བུམ་པ་ཁོ་ནར་ཆུ་ཁོ་ན་ཁྱེར་འོང་དགོས་པ་ཁོ་ན་གོ་བར་བྱེད་པའི་ངེས་བཟུང་གི་སྙིང་པོ་ཅན་དུ་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་སྙིམ་པ་སོགས་སུ་ཆུ་ཁྱེར་འོང་བ་གཅོད་
2

པར་མི་འདོད་ན། བུམ་པ་ཞེས་པའི་ཚིག་སྦྱར་བ་དོན་མེད་ཅིང། ཕྱག་དར་སོགས་གང་ཡང་རུང་བ་ཁྱེར་འོང་བ་བཅད་པར་མི་འདོད་ན། ཆུ་ཞེས་པའི་ཚིག་སྦྱར་བ་དོན་མེད་ཅིང༌། ཅིའང་ཁྱེར་མི་འོང་བ་གཅོད་པར་མི་འདོད་ན་འོན་ཅིག་ཅེས་པའི་ཚིག་སྦྱར་བ་དོན་མེད་པས་སོ།།
སྤྱིར་གནས་སྐབས་ལྔ་བྲལ་གྱི་ཚིག་ཐམས་ཅད་མི་འདོད་པའི་དོན་ལ་ཉན་པ་པོའ་བློ་ ིའཇུག་པ་རྣམ་པར་གཅོད་པ་ཡིན་པ་དེས་ན། ཤེས་བྱ་ལ་སོགས་པའི་ཚིག་ཉན་པ་པོས་དོན་གོ་བའི་ཕྱིར་དུ་སྦྱར་བའི་ཐ་སྙད་དུ་ནི་འཇོག་པ་རྣམས་ལའང༌། ཉན་པ་པོའ་བློ་མི་འདོད་པའི་དོན་ལ་འཇུག་ ིཔ་རྣམ་པར་གཅོད་པ་འགའ་ཞིག་ཡོད་པས་ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་པ་སོགས་མེད་ཀྱང༌། ཤེས་བྱ་སོགས་བརྗོད་པའི་ཚིག་རྣམ་པར་གཅོད་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པ་མི་འགལ་ལོ་ཞེས་བྱ་བའོ། །གནས་སྐབས་ལྔ་བྲལ་གྱི་ངག་ཅེས་པའི་གནས་སྐབས་ལྔ་ནི། སྨྱོ་གཉིད་གོམས་དང་རྗེས་བཟློས་ནོར་བའི་ངག་གོ།གསུམ་པ་རྣམ་གཅོད་ཐུག་མེད་དུ་ཐལ་བའི་རྩོད་པ་སྤང་བ་ལ། རྩོད་པ་དགོད་པ་ནི། མུ་
སྟེགས་འོད་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། གལ་ཏེ། གཞན་སེལ་དེ་ཉིད་སྒྲ་དོན་ཡིན་ནམ་མིན། མིན་ན། སྒྲས་གཞན་སེལ་བའི་དོན་སྒྲ་དོན་དུ་བྱེད་པར་ཁྱེད་རང་གིས་སྨྲས་པ་དང་འགལ་ལོ། །གལ་ཏེ་གཞན་སེལ་སྒྲ་དོན་ཡིན་ན། དེ་ཉིད་བརྗོད་པའི་སྒྲ་གཞན་སེལ་མ་ཡིན་པ་རྣམ་པར་བཅད་པའི་སྒོ་ནས་སྦྱོར་རམ་མི་སྦྱོར། མི་སྦྱོར་ན་སྒྲ་ཐམས་ཅད་དེ་མིན་བཅད་པའི་སྒོ་ནས་སྦྱོར་བ་ཉམས་སོ། །གལ་ཏེ་སྦྱོར་ན་གཞན་སེལ་མ་ཡིན་པ་རྣམ་པར་བཅད་པ་ལ་སྒྲ་སྦྱོར་བ་ལའང་དེ་མིན་བཅད་པ་ལ་སྒྲ་སྦྱོར་དགོས་ཤིང༌། དེ་ལ་སྒྲ་སྦྱོར་བ་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཐུག་མེད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེའི་ལན་སྟོན་པ་ལ། ཤོ་ལོ་ཀ་དང་པོས་གཞན་སེལ་ལ་སྒྲ་སྦྱོར་བས་གཞན་སེལ་སྒྲའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་སྐྱོན་མེད་ཅེས་སྟོན་ལ། དེ་ནས་རྐང་པ་གསུམ་གྱིས་དེ་ཉིད་སློབ་དཔོན་གྱི་

1 ཞོལ། ཤོག ༡༠༢ བ ༡ གཙང་། ཤོག ༨༧ བ ༣ ཆུ་ཁྱེར་བ་འོང་བ་དང་།
2 ཞོལ། ཤོག ༡༠༢ བ ༢ གཙང་། ཤོག ༨༧ བ ༤ ཆུ་ཁྱེར་འོང་བ་གཅད་པར་མི་འདོད་ན་

154 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

དགོངས་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཀུན་ལས་བཏུས་ཀྱི་ལུང་དང་སྦྱོར་བ་ཡིན་ནོ།།
དེ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། ཁོས་རྩོད་པ་འདི་ཀུན་ལས་བཏུས་སུ། སྒྲ་ཐམས་ཅད་སེལ་
བས་འཇུག་པའམ། དེ་མིན་བཅད་པའི་སྒོ་ནས་བརྡ་སྦྱོར་བར་བཤད་པ་ལ་རྩོད་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཕྱིར་ལན་འདེབས་པ་ནའང༌། ཀུན་ལས་བཏུས་སུ་སྒྲ་ཐམས་ཅད་དེ་མིན་རྣམ་པར་བཅད་པའི་སྒོ་ནས་བརྡ་སྦྱོར་བར་བཤད་པ་ལ་སྐྱོན་དེ་མེད་དེ། སློབ་དཔོན་འདི་ལྟར་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ། སློབ་དཔོན་གྱི་ལུང་དང་སྦྱར་བ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལ་ངོ་བོ་ཅུང་ཟད་མེད།1

།ཅེས་
པས་གཞན་སེལ་དེ་ཡང་དངོས་པོར་མེད་པས་དེ་ལ་སྒྲ་སྒྲུབ་པའི་སྒོ་ནས་སྦྱོར་ན། སྒྲ་ཐམས་ཅད་སེལ་འཇུག་ཏུ་སྨྲས་པ་དང་འགལ་ཞེས་པའི་སྐྱོན་དེ་མེད་ཅེས་པའོ། །དེ་ལྟར་གཞན་སེལ་ལ་སྒྲ་སྦྱོར་བ་ནའང༌། དེ་མིན་བཅད་པའི་སྒོ་ནས་སྒྲ་སྦྱོར་གྱི། གཞན་སེལ་ལས་རྫས་གཞན་པའི་སྤྱི་ལ་སྒྲུབ་པའི་སྒོ་ནས་སྒྲ་མི་སྦྱོར་ཅེས་པ་ནི། སྒྲ་རྣམས་ཞེས་སོགས་རྐང་པ་བཞིའོ། །གཞན་སེལ་ལ་བརྡ་སྦྱོར་བ་ན། དེ་མིན་བཅད་པའི་སྒོ་ནས་བརྡ་སྦྱོར་ཡང་ཐུག་མེད་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། གཞན་སེལ་ལ་བརྡ་སྦྱོར་བ་ན་བརྡ་དེ་ལས་ཐ་དད་པའི་གཞན་སེལ་མ་ཡིན་པ་རྣམ་པར་བཅད་པ་ལ་སྒྲ་གཅིག་སྦྱོར་དགོས་ཏེ། དེ་སྦྱོར་བ་ལའང༌། དེ་ལས་ཐ་དད་པའི་དེ་མིན་རྣམ་པར་བཅད་པ་ལ་སྒྲ་གཅིག་ཟུར་དུ་སྦྱར་དགོས་ན། ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་ནའང༌། དེ་ལྟར་སྒྲ་སོ་སོར་སྦྱར་མི་དགོས་ཀྱི། གཞན་སེལ་མ་ཡིན་པ་རྣམ་པར་གཅོད་པའི་སྒྲས་གཞན་སེལ་གོ་བར་བྱེད་ནུས་ཤིང༌། གཞན་སེལ་བརྗོད་པའི་སྒྲ་དེ་ཀས་དེ་མ་ཡིན་བཅད་པ་ཡང་གོ་བར་བྱེད་ནུས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ལན་དངོས་སྟོན་པ་ནི། སྒྲ་གཉིས་ཞེས་པ་རྐང་པ་ཕྱེད་དང་གཉིས་སོ།།
འདི་ལའང་ངོ་བོ་ཅུང་ཟད་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཞེ་ན། དེ་ཉིད་འཆད་པ་ནི། འདི་ཞེས་
སོགས་སོ། །དེ་ལྟར་གོ་བ་ན་ཚིག་གི་དོན་ནི་བདེ་བླག་ཏུ་ཤེས་པར་ནུས་མོད། འོན་ཀྱང་མ་ཚང་བ་མེད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། ཡལ་ག་ལོ་འདབ་སོགས་དང་ལྡན་པ་གང་ཞིག་མེ་དང་ཁྱིམ་དང་ཤིང་རྟ་སོགས་ཀྱི་དོན་མི་བྱེད་པ་གང་ལས་ཐ་དད་པ་དེ་འདྲའི་དོན་མི་བྱེད་པ་དེ་རྣམ་པར་བཟློག་ནས་དེ་འདྲའི་དོན་མི་བྱེད་པ་དེ་དག་ལས་ཐ་དད་པའི་ཤིང་གི་ཁྱད་པར་རྣམས་དོན་དེ་དག་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༢༨ ཕྲེང་། ༢༠

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 155

བྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚུངས་པའི་རྣམ་པ་སྣང་བ་ཅན་གྱི་རྟོག་པའི་སྣང་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་གཞན་སེལ་ལ་བརྡ་དགོད་པ་དེ་ཉིད། ཀུན་ལས་བཏུས་སུ་སྒྲ་རྣམས་ནི། གཞན་ལས་ལྡོག་པ་ཡི་དངོས་པོ་དེ་ཡི་ཆ་འགའ་ཞིག་རྟོགས་པར་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་པ་དེས་རབ་ཏུ་བཤད་པ་ཡིན་པས་གཞན་སེལ་སྒྲ་དོན་དུ་བཞེད་ལ། འོན་ཀྱང་རྟོག་པ་ལ་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལྡོག་པར་སྣང་བ་འདི་ལའང༌། བདེན་པའི་ངོ་བོ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པས་དེ་ཉིད་བརྗོད་པའི་སྒྲ་སེལ་བའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ཞིང༌། དེའི་ཕྱིར་ཤིང་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྒྲ་རྣམས་ལས་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལྡོག་པར་སྣང་བའི་གཞན་སེལ་དེ་སྣང་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་རྟོགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལྡོག་པའི་ཤིང་རང་མཚན་དག་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ།།
དེའི་ཕྱིར་དེ་ལ་སྒྲ་སྦྱོར་བ་ནའང་དེ་མིན་རྣམ་པར་བཅད་པའི་སྒོ་ནས་སྒྲ་སྦྱོར་གྱི་དེ་འདྲའི་
སྒྲ་དོན་དེ་ལ་ནི། སྤྱི་དོན་གཞན་འགའ་ཡིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་སྒྲུབ་པས་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་འགའ་ཡང་མེད་དོ། །ཡང་ན། གལ་ཏེ་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལྡོག་པར་སྣང་བ་སྒྲ་དོན་ཡིན་ན་ཤིང་མ་ཡིན་རྣམ་པར་བཅད་ཙམ་གྱི་མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་དེ་ཡང་སྒྲ་དོན་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། ཤིང་ཞེས་པའི་སྒྲ་རྣམས་ལས་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལྡོག་པར་སྣང་བ་བློའ་གཞན་སེལ་དེ་དངོས་ ིསུ་རྟོགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལྡོག་པའམ་ཤིང་མ་ཡིན་རྣམ་པར་བཅད་ཙམ་གྱི་མེད་དགག་དེ་ཤུགས་ལ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་པས་དེ་དེའི་དངོས་ཀྱི་སྒྲ་དོན་མ་ཡིན་ལ། སྒྲ་དེ་ལས་ནི་ཤིང་གི་སྤྱི་དོན་གཞན་ནི་འགའ་ཡིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་དངོས་ཤུགས་གང་གི་སྒོ་ནས་རྟོགས་པར་འགྱུར་བའི་སྤྱི་དོན་གཞན་འགའ་ཡང་མེད་པས་དེ་འདྲ་སྒྲ་དོན་དུ་མི་འཐད་དོ་ཞེས་བཤད་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ཤིང་མ་ཡིན་ལ་ལྡོག་པར་སྣང་བ་སོགས་ཀྱི་གཞན་སེལ་ལ་སྒྲ་སྦྱོར་བ་ན། དེ་མིན་བཅད་པ་ལ་སྒྲ་སྦྱོར་ཡང་ཐུག་མེད་དུ་ཐལ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། གཞན་སེལ་དེ་གོ་བར་བྱེད་པ་དང༌། དེ་མིན་བཅད་པ་གོ་བར་བྱེད་པའི་སྒྲ་ཐ་དད་གཉིས་གཉིས་སྦྱོར་དགོས་པའང་མ་ཡིན་གྱི་གཞན་སེལ་དེ་དང་དེ་མིན་གཉིས་ཕན་ཚུན་གཅིག་ལ་གཅིག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་རྣམ་བཅད་ཡོངས་གཅོད་ཀྱི་སྒོ་ནས་དངོས་སུ་འགལ་བས་གཅིག་དངོས་སུ་བརྗོད་པའི་སྒྲ་དེས་ཅིག་ཤོས་བཅད་པའང་གོ་བར་བྱེད་ནུས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན། གཞུང་འདི་དག་གི་དོན་འདི་ལྟར་འབྲེལ་

156 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

ཏེ། བྲམ་ཟེ་ཆེན་པོས། འདི་ལའང་ཞེས་སོགས་ཕྱོགས་གླང་གི་དགོངས་པ་མི་ཤེས་པའི་འགྲེལ་བྱེད་སྔ་མ་དག་གི་འདོད་པ་འགོག་པར་བཤད་པ་ལྟར། འདི་དག་ཀུན་ལས་བཏུས་ཀྱི་འགྲེལ་བྱེད་སྔ་མ་ཁ་ཅིག་གི་གོང་དུ་བཤད་པའི་གཞན་སེལ་ལ་བརྡ་སྦྱོར་ཚུལ་འདི་དག་སློབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་སེམས་1

པ་ལྡོག་པའི་ཕྱིར་དོན་དེ་སློབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པར་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ལ།
དེ་ཡང་རང་འགྲེལ་དུ། གཞན་ལས་ལྡོག་པ་ཡི། །ཞེས་པའི་མཇུག་ཏུ། སྒྲས་ནི་དོན་གཞན་ལས་ལྡོག་པས།2

།ཞེས་པའི་ལུང་ཡང་དྲངས་ཤིང༌། དེའི་མཇུག་ཏུའང་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་བསྟན་
ཏོ། །ཞེས་ལུང་ཁུངས་གཞན་འདྲེན་པའི་སོགས་སྒྲ་ཡང་སྨོས་ལ། སོགས་ཚིག་དེས་བསྟན་པའི་ལུང་ནི། འགྲེལ་བཤད་དག་གིས། སྒྲས་ནི་སྒྲ་དང་དོན་གཞན་སེལ་བར་བྱེད་ཅིང༌། ཞེས་སོགས་ལ་བཤད་པས་འདི་ལྟར་བཤད་པར་བྱའོ། །གང་ཞིག་གང་ལ་ཐ་དད་པ། །དེ་རྣམས་ལྡོག་ནས་དེ་དག་ལས། །ཐ་དད་ཁྱད་པར་མཚུངས་པ་ཡི།3

།རྣམ་པར་སྣང་བ་ཅན་ལ་བརྡ་འགོད་པའི་ཚུལ་དེ་ཉིད་སློབ་
དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་ཡང་ཡིན་ནོ།།
འོ་ན་དེ་སློབ་དཔོན་གྱི་ལུང་གང་གིས་བསྟན་ན། ཀུན་ལས་བཏུས་སུ། གཞན་ལས་ལྡོག་
པ་ཡི་དངོས་པོ་དེའི་ཆ་འགའ་ཞིག་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པ་དང་སྒྲས་ནི་དོན་གཞན་ལས་ལྡོག་པ་ཡིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཁྱད་པར་དག་གོ་བར་བྱེད་དོ། །ཞེས་པ་དང་སྒྲས་ནི་སྒྲ་དང་དོན་གཞན་སེལ་བར་བྱེད་ཅིང༌། རང་གི་དོན་རྗོད་པར་བྱེད་དོ།4

།ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་
རབ་ཏུ་བཤད་དོ། །གལ་ཏེ་ལུང་དང་པོ་དེས། གཞན་ལས་ལྡོག་པར་སྣང་བ་དངོས་པོར་བཤད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལའང་ངོ་བོ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་ཡང་སྒྲ་དོན་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། སྒྲ་རྣམས་ལས་དེ་རྟོགས་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་ལྡོག་རྟོགས་འགྱུར་ཞེས་པ་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །གལ་ཏེ་ལུང་བར་པ་དེས་ལྡོག་པ་དོན་གཞན་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཁྱད་པར་སྒྲ་དོན་དུ་བཤད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། ཤིང་གི་ཁྱད་པར་ 1 ཞོལ། ཤོག ༡༠༤ བ ༢ གཙང་། ཤོག ༨༩ ན ༧ སྙམ་དུ་སེམས་ལ་ལྡོག་པའི་ཕྱིར་
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༩༨༡ ཕྲེང་། ༡༠
3 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༨༠ ཕྲེང་། ༡༨
4 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༡༠༡ ཤོག ༡༤༩༦ ཕྲེང་། ༡༤

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 157

དེ་ལ་ནི་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལྡོག་པའི་ལྡོག་པ་དོན་གཞན་འགའ་ཡིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་སྒྲ་ལས་རྟོགས་པའི་འགྱུར་བའི་ལྡོག་པ་དོན་གཞན་འགའ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར།
ལུང་གསུམ་པའི་དོན་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། གལ་ཏེ་ལུང་གསུམ་པ་དེས་ཤིང་ཞེས་པའི་
སྒྲ་སྦྱོར་བ་ན། ཤིང་ལས་དོན་གཞན་སེལ་བར་བྱེད་པའི་སྒྲ་དང༌། ཤིང་གོ་བར་བྱེད་པའི་སྒྲ་གཉིས་གཉིས་སྦྱོར་དགོས་པར་བཤད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་འདྲའི་སྒྲ་གཉིས་བྱེད་དགོས་པར་བསྟན་པའང་མ་ཡིན་ཏེ། ཤིང་དང་ཤིང་མ་ཡིན་ཕན་ཚུན་ཡོད་པ་མིན་པའི་དངོས་འགལ་ཡིན་པས་གཅིག་ཡོངས་གཅོད་དུ་གོ་ན་ཅིག་ཤོས་རྣམ་པར་བཅད་པའང་གོ་བས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བཤད་པར་བྱ་ལ། འདི་ཞེས་སོགས་བཤད་ཚུལ་སྔ་ཕྱི་གང་གི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱང༌། འདི་ལའང་ཞེས་པའི་རྒྱས་བཤད་དུ་འཆད་པར་ཁྱད་པར་མེད་པས་འདི་ལྟར་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། གལ་ཏེ་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལྡོག་པར་སྣང་བ་འདི་ལའང་ངོ་བོ་ཅུང་ཟད་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཞེ་ན། རྟོག་པ་ལ་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལྡོག་པར་སྣང་བ་འདི་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་མིན་ཏེ། འདི་ཤིང་གི་དངོས་པོར་མེད་ཀྱང༌། ཤིང་གི་དངོས་པོ་དང་ལྡན་པ་ཉིད་དུ་མཐོང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་བློ་རྟོག་པ་ཡིས་བསླད་ཅིང་སྒྲོ་བཏགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལྡོག་པར་སྣང་བ་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པ་ལས་གཞན་དུ་གྲུབ་ན། དེ་ཤིང་གི་དངོས་པོར་འགྱུར་དགོས་ནའང་རྟོག་པ་ལ་ཤིང་མ་ཡིན་གྱི་དངོས་པོ་ལས་ལྡོག་པར་སྣང་བ་ཆོས་ཅན། ཤིང་གི་དངོས་པོར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། ཤིང་གི་འབྲས་བུ་མེ་དང་ཁྱིམ་དང་ཤིང་རྟ་སོག་ཀྱི་དོན་བྱེད་མི་ནུས་པ་ལས་ལོག་པའི་སྒོ་ནས་དེ་དག་གི་དོན་བྱེད་ནུས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཤིང་གི་དངོས་པོ་འདི་ཡིན་ན། དེ་འདྲའི་དོན་བྱེད་མི་ནུས་པ་འདི་ལས་ཐ་དད་ཅིང་ནུས་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྟོག་པའི་སྣང་བ་དེས་དེ་འདྲའི་དོན་བྱེད་ནུས་ན་འགའ་ཡང་དགོས་པ་དེ་དག་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཤིང་ཚོལ་བའི་རྩོལ་བ་བྱེད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །གཞུང་འདི་དག་འཆད་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཤེས་པའི་ཊཱིཀ་བྱེད་སྔོན་ཆད་གངས་རིའི་ཁྲོད་དུ་མ་བྱུང་བར་སྣང་ངོ༌། །བརྗོད་ཅེས་པ་ནི་ཚད་མ་ཀུན་ལས་བཏུས་ལས། དོན་འདི་བརྗོད་ཅེས་པའི་ཐ་ཚིག་གོ།འདྲེས་པའི་དོན་གཅིག་ཅེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་འདིའི་འབྲེལ་ཇི་ལྟར་གནས་པའི་ཚུལ་ལ་
དགག་གཞག་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཊཱིཀ་བྱེད་གཞན་དག་ན་རེ། སྤྱི་དོན་གཞན་མེད་ན། རང་

158 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

མཚན་སྒྲའི་བརྗོད་བྱར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་དེ་ལ་ཆ་ཤས་མེད་པས་སྒྲ་གཅིག་གིས་ཀྱང་ཆ་ཀུན་བརྗོད་པས་སྒྲ་དང་ཚད་མ་ཕྱི་མ་གཞན་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཞེས་པའི་རྩོད་པ་བཀོད་ནས། གཞུང་འདི་དག་དེའི་ལན་དུ་འཆད་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟ་ན་རྩོད་པ་གཅིག་བསྐལ་པའི་བར་དུ་བརྒྱུད་ནས་སྤང་དགོས་པར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟར་སྔར་རང་མཚན་སྒྲ་དོན་མ་ཡིན་པར། སྒྲ་རྣམས་ཀྱིས་ནི། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རྒྱས་པར་བཤད་ཅིང༌། སྒྲ་དོན་རང་མཚན་ཡོད་ན། སྒྲ་རྟོག་སྒྲུབ་པས་འཇུག་དགོས་པས་སྒྲ་རྟོག་གཞན་དོན་མེད་དུ་ཐལ་བའི་སྐྱོན་འབྱུང་བར་ཡང་རང་ཉིད་ཀྱི་སྔར་རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །དེ་བཞིན་དུ་གསལ་བ་རྣམས་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་སྤྱི་དོན་གཞན་ཡོད་པ་ལ་གནོད་བྱེད་དང་མེད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱང་རྒྱས་པར་བསྟན་ཅིང༌། དེ་འདྲ་སྒྲ་དོན་ཡིན་པའང་རྒྱས་པར་བཀག་ཟིན་ཏོ།།
དེ་ལྟར་སྤྱི་དོན་གཞན་མེད་ཅིང༌། རང་མཚན་སྒྲ་དོན་མ་ཡིན་ཀྱང༌། གཞན་སེལ་བའི་སྤྱི་
སྒྲ་དོན་ཡིན་པར་ཡང་རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །དེ་ལྟར་བཤད་ཟིན་མ་ཐག་གི་མཇུག་ཏུ་སྤྱི་དོན་གཞན་མེད་ན། རང་མཚན་སྒྲ་དོན་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་པའི་རྩོད་པ་འབྱུང་ན། རྩོད་པ་དེ་ལ་གཞན་སེལ་སྒྲ་དོན་དུ་བྱེད་པའི་སྐྱོན་མེད། ཅེས་པའི་ལན་བཏབ་ཟིན་མ་ཁད། ཡང་དེ་འདྲའི་རྩོད་པ་དེ་སླར་ཡང་སྤང་དགོས་པའི་ཕྱི་མཐའ་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་ཞིང། མདོར་ན་སྤྱི་དོན་གཞན་མེད་ཅིང་རང་མཚན་སྒྲ་དོན་མ་ཡིན་ཀྱང། གཞན་སེལ་སྒྲ་དོན་དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་རྒྱུ་མཚན་དང་བཅས་པ་བཤད་ཟིན་མ་ཁད་སྤྱི་དོན་གཞན་མེད་ན། རང་མཚན་སྒྲ་དོན་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་པའི་རྩོད་པ་འབྱུང་ན། རྩོད་པ་དེ་ལན་གང་གིས་ཀྱང་སྤོང་ནུས་པའི་ཐབས་མེད་དོ།།
གལ་ཏེ་སྔར་དེ་ལྟར་རྒོལ་བ་གང་ལ་བཤད་པའི་རྒོལ་བ་དང༌། འདིར་རྩོད་པ་སྨྲ་བ་པོའ་ིརྒོལ་བ་ཐ་དད་པས་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། སྔར་གྱི་དོན་གཞན་སྒྲའི་ཡུལ་ཡིན་པར་སྨྲ་བ་དང༌། དེ་བཀག་པ་ན་སྤྱི་གཞན་མེད་ན་རང་མཚན་སྒྲ་དོན་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་ནས། འོ་ན་གང་ཞེ་ན། གཞན་སེལ་བ་ཉིད་སྒྲ་དོན་ཡིན་ནོ་ཞེས་རྒྱུ་མཚན་དང་བཅས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པའི་ཕྱོགས་སྔ་མར་ནི། བྱེ་བྲག་པ་དང་སྤྱོད་པ་པ་སོགས་ཡང་ནས་ཡང་དུ་འོངས་ན་དེ་དག་ལས་གཞན་པའི་སྤྱི་དོན་གཞན་སྒྲ་དོན་དུ་སྨྲ་བ་སུ་ཞིག་འདིའི་ཕྱོགས་སྔ་མར་འོངས་པ་སྨྲ་དགོས་

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 159

སོ། །གལ་ཏེ་ཕྱོགས་སྔ་སྨྲ་བ་པོ་དང་རྩོད་པ་ལ་སྔར་བཤད་དག་དང་ཁྱད་པར་མེད་ཅིང་དེའི་ལན་སྔར་ཡང་བཤད་ཟིན་ཀྱང༌། རྩོད་པ་དེ་ལ་ལན་འདེབས་པའི་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་གཞན་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཡིན་པས་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། རྩོད་པ་དེ་ཉིད་སྤོང་བ་ན་སྒྲ་དང་རྟགས་སེལ་བས་འཇུག་གི་དངོས་དབང་གིས་འཇུག་པ་མིན་པས་སྐྱོན་མེད་ཅེས་པའི་རིགས་པ་ཉིད་ནི། སྔར་ཡང་རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་ལ། དེ་ལས་གཞན་པའི་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་གཞུང་འདི་དག་གིས་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་བསྟན་བརྗོད་པར་གྱིས་ཤིག།
དེས་ན་རང་ལུགས་ནི་འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ། གཞུང་འདིའི་མཚམས་སྦྱར་དུ། རང་འགྲེལ་
ལས། འོ་ན་ཇི་ལྟར་དངོས་པོ་ཐ་དད་པ་མེད་པ་སྒྲས་བརྗོད་པ་ན་དེ་ཉིད་གཞན་ལས་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་ཆ་མེད་པའི་ཐ་དད་པ་གཅིག་བརྗོད་པ་ན། ཐ་དད་པ་ཐམས་ཅད་རྟོགས་པས་དེ་ལ་སྒྲ་དང་ཚད་མ་གཞན་དོན་མེད་པར་ཇི་ལྟར་མི་འགྱུར་ཞེ་ན། འདི་ལ་ཉེས་པ་མེད་དེ། གང་གི་ཕྱིར་འདྲེས་པའི་དོན་གཅིག་གཅོད་པ་ན།1

ཞེས་གསུངས་སོ། །དེའི་དོན་ཡང༌། ཐ་དད་ཁྱད་པར་མཚུངས་པ་ཡི། །རྣམ་
པར་སྣང་བ་ཅན་ལ་འགོད། །ཅེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པར་སྣང་བ་དེ་ཉིད་ཤིང་གི་གསལ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པར་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་སྤྱི་ཡིན་ཞིང༌། དེ་ཉིད་ཤིང་ཞེས་པའི་སྒྲ་དོན་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱས་པ་ལ་རྩོད་པར་བྱེད་ཅིང༌། རྩོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལྡོག་པར་སྣང་བ་དེ་ཉིད་ཤིང་གསལ་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱད་མེད་དུ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་སྤྱི་ཡིན་ན། པ་ལ་ཤའི་སྟེང་གི་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལྡོག་པར་སྣང་བ་དང༌། ཙནྡན་གྱི་སྟེང་གི་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལྡོག་པར་སྣང་བ་ལ་ཁྱད་མེད་དགོས་སྙམ་པ་སྟེ། ཤིང་གསལ་སོ་སོའ་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལྡོག་པར་ ིསྣང་བའི་ཆ་ཐམས་ཅད་ཆ་ཐ་དད་མེད་དགོས་སྙམ་པའོ།།
ཇི་ལྟར་རྩོད་པའི་ཚུལ་ནི། དེ་ལྟ་ན་ཆ་ཐ་དད་མེད་པ་ལ་གཅིག་བརྗོད་པ་དང༌། གཅིག་མ་
བརྗོད་པའི་ཆ་གཉིས་འགལ་བས། པ་ལ་ཤའི་སྟེང་གི་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལྡོག་པར་སྣང་བ་དེ་ཉིད་བརྗོད་པ་ན། ཙནྡན་གྱི་ཡང་བརྗོད་དགོས་པས་པ་ལ་ཤ་ཤིང་སྒྲས་བརྗོད་ཕྱིན་ཆད། ཙནྡན་སོགས་ཤིང་གསལ་གཞན་རྣམས་ཤིང་དུ་བརྗོད་པའི་སྒྲ་དང་ངེས་པའི་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་དོན་མེད་དུ་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༩༨༢ ཕྲེང་། ༢༠

160 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

འགྱུར་ལ། དེ་བཞིན་དུ་སྒྲ་དང་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་མི་རྟག་པའི་གསལ་བ་ཐམས་ཅད་ལའང་མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྣང་བ་དེ་ནི་ཁྱད་མེད་དུ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ན། དེ་དག་གི་མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལྡོག་པར་སྣང་བ་རྣམས་ཆ་ཐ་དད་མེད་དགོས་པས་སྒྲ་ལྟ་བུ་གཅིག་མི་རྟག་པར་བསྒྲུབས་པ་ན། བུམ་པ་ལ་སོགས་པའི་གསལ་བ་གཞན་རྣམས་ཀྱི་སྟེང་དུའང་མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྣང་བ་དེ་ཉིད་བསྒྲུབས་པར་འགྱུར་བས་གསལ་བ་གཞན་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཐམས་ཅད་དོན་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་རྩོད་པ་ཡིན་ལ། དོན་འདི་ཉིད་རང་འགྲེལ་དུ། མཚམས་ཇི་ལྟར་སྦྱོར་བའི་ཚུལ་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་ཡིན་ནོ།།
དེའི་ལན་ནི། སྒྲ་དང་འདྲེས་པར་རྟོག་པ་ལ་སྣང་བའི་དོན་རྟག་པ་ལྟ་བུ་གཅིག་སྒྲ་ལ་གཅོད་
པ་ན། ཆོས་ཅན་སྒྲ་དེ་ལ་རྟག་པ་བཅད་པ་ཡིས། མི་རྟག་པའི་དངོས་པོའ་ཆོས་མ་ལུས་པ་བརྗོད་ ིབྱར་བྱས་པའི་ཉེས་པ་ཅི་ཡང་མེད་པར་ཐལ། སྒྲ་མི་རྟག་པར་བརྗོད་པའི་སྒྲའམ། དེ་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ནི་སྒྲ་མི་རྟག་པ་གོ་བ་གཅིག་པུ་ཡི་བྱ་བ་བྱེད་ཀྱི། དེ་དག་གི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་གཞན་མི་རྟག་པར་གོ་བའི་བྱ་བ་བྱེད་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང༌། སྒྲ་གང་གི་སྟེང་གི་མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལྡོག་པར་སྣང་བ་དེ་ཉིད་རྗོད་པར་བྱེད་པ་ལས་མི་རྟག་པའི་གསལ་བ་མ་ལུས་པའི་སྟེང་གི་མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྣང་བ་དེ་ཉིད་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་ནི། སྒྲའི་སྟེང་གི་མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྣང་བ་དང་བུམ་པའི་སྟེང་གི་དེ་ལྟར་སྣང་བ་སོགས་ཆ་ཐ་དད་མེད་པའི་སྒོ་ནས་མི་རྟག་པའི་གསལ་བ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མ་འདྲེས་པར་གནས་པའི་དངོས་པོའ་ནུས་པ་ལས་ཡིན་དགོས་པ་དེས་ན་སྒྲ་མི་རྟག་པར་གོ་བར་བྱེད་པ་དང་བུམ་པ་མི་རྟག་ ིཔར་གོ་བར་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བུ་དུ་མ་ཅན་གྱི་སྒྲ་དང་རྟགས་ཐམས་ཅད་རྟེན་གཅིག་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་དགོས་ནའང་དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། སྒྲ་བུམ་སོགས་རང་བཞིན་ཐ་དད་པའི་སྒོ་ནས་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ།།
དེས་ན་ཁོ་བོ་ཅག་ནི་སྒྲ་བུམ་སོགས་ཐམས་ཅད་ལ་མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལྡོག་པར་
སྣང་བ་དེ་ཉིད་ཁྱད་མེད་དུ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ཞིང༌། དེ་ལྟ་བུ་སྒྲ་དོན་ཡིན་ཀྱང༌། དེ་ཉིད་རྟོག་པའི་སྣང་བ་ཙམ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་གྱི་དངོས་པོ་རྣམས་སྤྱི་དེའི་ངང་དུ་རང་བཞིན་འདྲེས་པར་གནས་པའི་དངོས་

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 161

པོའ་གནས་ཚུལ་ལ་བརྟེན་པ་མ་ཡིན་པས་སྒྲའི་སྟེང་གི་མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྣང་ ིབ་བརྗོད་པ་ན་བུམ་པ་ལ་སོགས་པའི་སྟེང་གི་ཡང་བརྗོད་པ་དང་སྒྲུབ་པ་སོགས་སུ་འགྱུར་བའི་སྒོ་ནས་སྒྲ་དང་རྟགས་གཞན་དོན་མེད་དུ་ཐལ་བའི་སྐྱོན་མེད་དོ། །ཞེས་པ་སྟེ། གཞུང་འདི་དག་གི་དོན་འདི་ལྟར་ཡིན་པར་ཡང་རང་འགྲེལ་ལས། སྒྲ་འབྲས་བུ་དུ་མ་ཅན་རྟེན་གཅིག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཇི་སྐད་དུ་བརྗོད་པའི་བློའ་སྣང་བ་ལ་བརྟེན་པ་ཉེས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ ི 1

ཞེས་
སོགས་གསུངས་སོ། །ཁོ་བོ་འབའ་ཞིག་གིས་སློབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་དྲི་མ་མེད་པ་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཡིན་ལ། ཊཱིཀ་བྱེད་གཞན་དག་གིས་ཕྱོགས་ཙམ་དུའང་མ་ཕྱིན་ཅིང༌། འབྲས་བུ་དུ་མ་རྟེན་གཅིག་འགྱུར།2

།ཞེས་པ་ལ་འབྲས་བུ་དུ་མ་དང་རྟེན་གཅིག་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་བ་ཡིན། ཅེས་རང་
ལུགས་ཀྱི་ཚད་གྲུབ་ལ་སྦྱར་ནས་འཆད་མོད། གོང་དུ་དྲངས་པའི་རང་འགྲེལ་གྱི་ཚིག་དེ་མིག་གིས་ཀྱང་མ་མཐོང་བར་ཟད་དོ།།
དྲུག་པ་དེས་ན། སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་གིས་བཤད་པའི་སེལ་བ་སྨྲ་བ་ལ་ཐ་སྙད་ཐམས་
ཅད་འཐད་ཅིང༌། སྤྱི་རྟག་དངོས་སྨྲ་བ་ལ་མི་འཐད་པར་བསྟན་པ་ནི། མེ་ཏོག་འདི་ཨུཏྤ་ལ་སྔོན་པོའོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ན། སྔོན་པོའ་སྒྲས་ཡོན་ཏན་རྫས་གཞན་དང༌། ཨུཏྤ་ལའི་སྒྲས་རྫས་དོན་གཞན་ ིབརྗོད་པ་ཡིན་གྱི། ཨུཏྤ་ལ་དང་དེའི་ཡོན་ཏན་སྔོན་པོ་གཉིས་རྫས་ཀྱི་ཆ་སོ་སོར་མེད་ན་ཨུཏྤ་ལ་བརྗོད་པའི་རྗེས་སུ་སྔོན་པོ་བརྗོད་པའི་སྒྲ་དོན་མེད་པའམ། ཡང༌ན། ཨུཏྤ་ལ་བརྗོད་པ་དང་སྔོན་པོ་བརྗོད་པའི་སྒྲ་གཉིས་རྣམ་གྲངས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། གང་གི་ཚེ་སྔོན་པོའ་སྒྲས་སྔོན་པོ་མ་ཡིན་ ིཔ་རྣམ་པར་གཅོད་ཙམ་གཅིག་གཅིག་སྟོན་པ་ན། ཨུཏྤ་ལ་མི་སྤོང་ཞིང་མི་སྒྲུབ། ཨུཏྤ་ལའི་སྒྲས་ཀྱང་ཨུཏྤ་ལ་མ་ཡིན་པ་རྣམ་པར་གཅོད་པ་གཅིག་གཅིག་སྟོན་པ་ན། གང་གི་ཚེ་གཞན་སྔོན་པོ་མི་སྤོང་ཞིང་མི་སྒྲུབ་པར་གནས་ལ། གང་གི་ཚེ་མེ་ཏོག་འདི་ཨུཏྤ་ལ་སྔོན་པོའོ་ཞེས་བརྗོད་3

པ་དེའི་ཚེ་
རྟོག་བློའ་ངོར་བྱས་ནས་མེ་ཏོག་དེ་ཨུཏྤ་ལ་དང་སྔོན་པོ་གཉིས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་པ་ནི་ཉིད་དུ་འགྱུར་ ི

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༩༨༥ ཕྲེང་། ༡
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༨༡ ཕྲེང་། ༡༠
3 ཞོལ། ཤོག ༡༠༨ ན ༥ གཙང་། ཤོག ༩༢ བ ༢ སྔོན་པོའོ་ཞེས་བརྗོད་ལ་དེའི་ཚེ་

162 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

ཏེ། དེ་ལྟར་བརྗོད་པ་ན། ཨུཏྤ་ལ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་དང༌། སྔོན་པོ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པའི་ལྡོག་པ་གཉིས་པོ་དེས་ནི་མེ་ཏོག་དེ་ལ་ཁྱབ་པའི་སྒོ་ནས་མེ་ཏོག་གཅིག་པུའང་ལྡོག་པ་གཉིས་དང་ལྡན་པ་ལྟ་བུར་རྟོག་པ་ལ་སྣང་ཞིང༌། དེ་ལྟ་བུའི་སྒྲ་ནི་མེ་ཏོག་དེ་ཨུཏྤ་ལ་དང་སྔོན་པོ་མ་ཡིན་པ་རྣམ་པར་གཅོད་པར་བྱེད་པ་ན། སྒྲ་དེས་ཇི་ལྟར་བརྗོད་ཅིང༌། རྟོག་པ་དེ་ལ་མེ་ཏོག་དེ་ཨུཏྤ་ལ་དང་སྔོན་པོར་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་ལྟར་མེ་ཏོག་དེ་ཨུཏྤ་ལ་ཡང་ཡིན། སྔོན་པོ་ཡང་ཡིན་པའི་དངོས་པོའ་ཆོས་ལ་རེག་པར་འགྱུར་བའི་སྒོ་ནས་ལྡོག་པ་གཉིས་པོ་དེ་ནི་མེ་ཏོག་དེ་ལ་ཡོད་ཅེས་བྱ་བར་ ིརིགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།
དེ་ཡང་གཞི་མཐུན་དུ་འཇོག་པ་ལ་ཨུཏྤལ་སྔོན་པོའ་བྱེ་བྲག་ཏུ་གྱུར་པའི་མེ་ཏོག་གཅིག་ ིགཞིར་བྱས་ནས་དེ་ཨུཏྤ་ལ་དང་སྔོན་པོའ་གཞི་མཐུན་དུ་འཇོག་པ་ན་རྟོག་པ་ལ་མེ་ཏོག་ཁྱད་གཞི་ ིདང༌། དེའི་ཁྱད་ཆོས་ཨུཏྤ་ལ་དང་སྔོན་པོ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་གཉིས་ཐ་དད་པར་སྣང་བའི་སྒོ་ནས་མེ་ཏོག་དེ་ལྡོག་པ་གཉིས་པོ་དེ་དང་ལྡན་པར་སྣང་བ་གཅིག་དགོས་ཤིང༌། དེར་མ་ཟད་རྟོག་པ་ལ་དེ་ལྟར་སྣང་བ་ལྟར་མེ་ཏོག་དེ་རང་ཡང་ཨུཏྤ་ལ་ཡང་ཡིན། སྔོན་པོ་ཡང་ཡིན་པར་དངོས་པོ་ལ་གནས་པའི་སྒོ་ནས་ལྡོག་པ་གཉིས་པོ་དེ་ལྡན་པ་གཅིག་དགོས་སོ།།
དེ་དག་གིས་མེ་ཏོག་དེ་ཨུཏྤ་ལ་དང་སྔོན་པོའ་གཞི་མཐུན་དུ་གཞག་ནུས་ཀྱི། ཕྱི་མ་དངོས་ ིཔོ་ལ་དེ་ལྟར་གནས་པ་མ་ཚང་ན། རྟོག་པ་ལ་དེ་ལྟར་ལྡོག་པ་གཉིས་ཚོགས་སུ་སྣང་བ་ཙམ་གྱིས་གཞི་མཐུན་དུ་གཞག་མི་ནུས་ཏེ། སྒྲ་དེ་མཉན་བྱ་མ་ཡིན་པ་དང༌། མི་རྟག་པ་ལས་ལྡོག་པའི་ལྡོག་པ་གཉིས་ཚོགས་སུ་རྟོག་པ་ལ་སྣང་བ་ཡིན་ཀྱང་སྒྲ་དེ་མཉན་བྱ་དང་རྟག་པའི་གཞི་མཐུན་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །དངོས་པོ་ལ་དེ་ལྟར་གནས་པ་ཚང་ཡང་རྟོག་པ་ལ་ལྡོག་པ་གཉིས་ཚོགས་སུ་སྣང་བ་མ་ཚང་ན་ཡང་གཞི་མཐུན་འཇོག་མི་ནུས་ཏེ། དཔེར་ན་བྱས་པ་དང་བྱས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ཡང་གཞི་མཐུན་དུ་འཇོག་པའི་ཆོས་རྟོག་པ་ལ་ལྡོག་པ་གཉིས་ཚོགས་སུ་སྣང་བ་ཞེས་བྱ་བ་དགོས་པར། དེས་ནི་དེ་ཁྱབ་གཅིག་པུའང་སྣང༌། །ཞེས་པས་བསྟན་ཅིང༌། སྣང་བ་ལྟར་དངོས་པོ་ལའང༌། གཞི་དེ་ཆོས་དེ་གཉིས་ཀ་ཡིན་དགོས་པར། སྒྲ་ནི་ཞེས་སོགས་རྐང་པ་གསུམ་གྱིས་བསྟན་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་སྒོ་ནས་གཞི་མཐུན་དུ་འཇོག་པའང་རྟོག་ངོ་ཙམ་གྱི་ཆོས་ཡིན་གྱི། གཞི་མཐུན་དུ་དོན་དམ་པར་མ་

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 163

གྲུབ་བོ་ཞེས་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་གཞི་མཐུན་དུ་འཇོག་བྱེད་ཀྱི་བློ་རྟོག་པ་ཡིན་པར་སྟོན་པ་ནི། དེ་ཚེ་ཞེས་པ་རྐང་པ་གཉིས་སོ།།
དེ་ལྟར་བཞག་པའི་གཞི་མཐུན་དོན་དམ་དུ་མ་གྲུབ་པའི་རིགས་པ་སྟོན་པར་བཞེད་ནས།
རྣམ་གཅོད་གཅིག་གཅིག་སྟོན་པ་ན། །གང་ཚེ་གཞན་མི་སྤོང་བར་གནས།1

།ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་
ཡང་འདི་ལྟར། བུམ་པ་ལྟོ་ལྡིར་བ་ཡིན་པར་དངོས་པོ་ལ་གནས་པས་བརྡ་ལ་བྱང་བ་དག་ལ། བུམ་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་ན། ལྟོ་ལྡིར་བའི་དོན་སྤྱི་འབད་མེད་དུ་འཆར་བས་ཁྱབ་པ་ལྟར། མེ་ཏོག་དེ་ཨུཏྤ་ལ་དང་སྔོན་པོའ་གཞི་མཐུན་ཡིན་པར་དངོས་པོ་ལ་གནས་ན་མེ་ཏོག་དེ་ཨུཏྤ་ལའོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ན། ིདེ་སྔོན་པོ་ཡིན་པར་ཡང་སྣང་དགོས་ལ། དེ་སྔོན་པོའོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཙམ་གྱིས་དེ་ཨུཏྤ་ལ་ཡིན་པར་ཡང་སྣང་དགོས་པས། རྣམ་གཅོད་གཅིག་གཅིག་སྟོན་པ་ན་གང་ཚེ་གཞན་མི་སྤོང་བར་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའོ། །ཊཱིཀ་བྱེད་གཞན་དག་གིས་ནི་ཕྱོགས་སུ་མ་ཕྱིན་ལ། སྒྲ་ནི་ཞེས་སོགས་རྟོག་ངོར་འཇོག་ཀྱང་རང་མཚན་ལ་མི་སླུ། ཞེས་པའི་དོན་དུ་འཆད་པར་བྱེད་དོ།།
རང་འགྲེལ་དུ་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་འདི་དག་བར་ཚིགས་སུ་མཛད་ནས་འགྲེལ་པ་མ་
མཛད་ལ། དེ་མི་མཛད་པ་ཡང་གོང་དུ། རྟོག་ངོར་གཞི་མཐུན་འཇོག་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དག་ལ་དཔག་ནས་འདི་ཉིད་ཤེས་སླ་བ་ལ་དགོངས་པའོ། །དེ་ལྟར་རང་ལུགས་ལ་གཞི་མཐུན་འཇོག་པའི་ཚུལ་བསྟན་ནས། གཞན་སེལ་བ་ཁས་མི་ལེན་པར་གཞི་མཐུན་གྱི་ཐ་སྙད་དངོས་དབང་གིས་འཇུག་པར་འདོད་པ་དག་གི་གཞི་མཐུན་འཇོག་པའི་ཚུལ་འགོག་པ་ནི། ཨུཏྤ་ལ་སྔོན་པོ་ཞེས་བརྗོད་པ་དེའི་ཚེ། སྔོན་པོའ་སྒྲས་ཡོན་ཏན་རྫས་གཞན་གྱི་དངོས་པོ་གཅིག་ནི་རྗོད་པར་བྱེད་པ་མིན་པར་ ིཐལ། དེ་ཡིན་ན་སྔོན་པོ་དང་ཨུཏྤལ་གཉིས་སོ་སོར་བློ་མ་འཁྲུལ་བ་ལ་སྣང་དགོས་པ་ལ་སྣང་བ་མིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཡོད་ན་སྣང་རུང་གི་དངོས་པོ་མ་དམིགས་པ་ལ་དངོས་པོ་མེད་པས་ཁྱབ་པ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིས་གཞི་མཐུན་རྫས་སུ་མ་གྲུབ་པའི་རིགས་པ་གཅིག་ཀྱང་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། གཞི་མཐུན་རྫས་སུ་གྲུབ་ན། མེ་ཏོག་དེ་ཨུཏྤ་ལ་དང༌།སྔོན་པོའ་གཞི་མཐུན་དུ་བདེན་པའི་ཕྱིར་ ིཐ་དད་དུ་བདེན་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ན་ཕྱི་རོལ་པ་དག་གི་གཞི་མཐུན་ཁས་ལེན་ཚུལ་ལྟར་ཨུཏྤ་ལ་དེ་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༨༡ ཕྲེང་། ༡༠

164 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

དང་ཡོན་ཏན་སྔོན་པོ་རྫས་གཞན་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་པ་ལ། དེ་དག་སོ་སོར་བློ་མ་འཁྲུལ་བ་ལ་མི་སྣང་བས་རྫས་གཞན་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཞི་མཐུན་དུ་མི་བདེན་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ། །དེས་ན་གཞན་ལུགས་ལ་གནོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་དང༌། རང་ལུགས་ལ་གཞི་མཐུན་བདེན་མེད་ཀྱི་རིགས་པ་གཉིས་ཀ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།།
ཊཱིཀ་བྱེད་གཞན་དག །སྤྱི་དངོས་པོ་བ་དོན་གཞན་གཅིག་ནི་སྒྲས་རྗོད་པར་བྱེད་པ་མིན།
ཞེས་འཆད་པ་ལ་རྒྱུ་མཚན་དང་འབྲེལ་བ་གང་ཡང་མེད་ཅིང༌། སྔར་ཕྱོགས་སྔའི་སྐབས་སུ་ཡོན་ཏན་རྫས་གཞན་བརྗོད་པའི་སྒོ་ནས་གཞི་མཐུན་དུ་གྱུར་བའི་ཕྱོགས་སྔ་བཀོད་ནས། ལན་གྱི་སྐབས་སུ་དེ་ཉིད་ཀྱི་གནོད་བྱེད་འདི་བསྟན་གང་ཡང་མི་སྦྱོར་བ་དང༌། རང་ལ་གཞི་མཐུན་རུང་ཞིང་སྤྱི་བརྗོད་ན་མི་རུང་བར་བསྟན། ཞེས་པའི་བསྡུས་དོན་བཀོད་ནས་ཚིག་དོན་གྱི་སྐབས་སུ་གཞན་ལུགས་ལ་གཞི་མཐུན་མི་རུང་བའི་ཚུལ་གང་གིས་བསྟན་སྦྱར་རྒྱུས་ཕོངས་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་ངོ་མཚར་རོ། །དེ་ལྟར་སེལ་བ་སྨྲ་བ་རང་ལུགས་ལ་གཞི་མཐུན་ཇི་ལྟར་འཇོག་པའི་ཚུལ་དང༌། གཞན་ལུགས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་ཡོན་ཏན་དོན་གཞན་ལྡན་པའི་སྒོ་ནས་འཇོག་པར་འདོད་པ་བཀག་ནས། དེས་ན་སྤྱི་གཞི་མཐུན་གྱི་ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་སྐྱོན་མེད་དུ་སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་གིས་བསྟན་པ་ལྟར་གྱི་གཞན་སེལ་བ་ཁས་ལེན་པ་དག་ལ་འཐད་ཀྱི་སྤྱི་རྟག་དངོས་ཁས་ལེན་པ་དག་ལ་མི་འཐད་དོ་ཞེས་སྟོན་པ་ནི། གཞི་མཐུན་གྱི་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྒྲ་བློར་མ་ཟད་སྤྱི་ཡི་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྒྲ་རྣམས་དང་ནི་བློ་ཉིད་ཀྱང་སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་གིས་གཞན་སེལ་བའི་ཡུལ་ཅན་དུ་བསྟན་པ་འཐད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གཞན་སེལ་བའི་ཡུལ་ཅན་དུ་ཁས་བླངས་ན་སྤྱི་གཞི་མཐུན་གྱི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་ཚད་མས་གནོད་མེད་དུ་ཁས་བླངས་པས་ཆོག་པ་དེའི་ཕྱིར། དེ་འདྲའི་སྒྲ་བློ་ཐམས་ཅད་སྤྱི་རྟག་དངོས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་དུ་ཁས་ལེན་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་འདྲའི་སྤྱི་རྟག་དངོས་སྒྲ་དོན་དང་རྟོག་པའི་སྣང་ཡུལ་དུ་ཁས་ལེན་པ་ལ་སྤྱི་གཞི་མཐུན་དེ་དག་མི་སྲིད་པའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་དགོས་པ་ཡང་གྲུབ་པའི་མཐའ་བཟང་ངན་ནི། ལུགས་དེ་ལ་འཇིག་རྟེན་དང་བསྟན་བཅོས་ལ་གྲགས་པའི་ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་གནོད་མེད་དུ་གཞག་ནུས་མི་ནུས་ཀྱི་རྗེས་སུ་བྱེད་ལ། ཐ་སྙད་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ལུགས་འདི་ལ་འཐད་ཅིང༌། གཞན་ལ་མི་འཐད་པར་བསྟན་པའི་སྒོ་

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 165

ནས་གཞན་དག་ལུགས་འདི་ལ་གཞུག་པའི་ཆེད་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་དངོས་ལ་དེ་དག་མི་སྲིད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཞེ་ན། གཞན་ལུགས་ལ་སྤྱི་གཞི་མཐུན་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་བའི་ཚུལ་སྟོན་པ་ལ། གྲངས་ཅན་སྤྱི་རྟག་དངོས་ཆ་མེད་གཅིག་དང༌། གསལ་བ་ཐམས་ཅད་རྫས་གཅིག་པར་འདོད་པའི་ཕྱོགས་ལ་སྤྱི་གཞི་མཐུན་མི་རུང་བར་སྟོན་པ་ནི། བ་ལང་གི་སྤྱི་རྟག་དངོས་ཆ་མེད་དེ་དང་བ་ལང་གི་གསལ་བ་དག་རྫས་གཅིག་ཡིན་ན་གཅིག་ཡིན་དགོས་ཏེ། སྤྱི་དེའི་རྫས་ལ་ཆ་ཤས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་བ་ལང་གི་སྤྱི་གསལ་གཉིས་ངོ་བོའམ་རྣམ་པ་ཐ་དད་པའི་བློའ་ཡུལ་གང་ལས་ཡིན་ ིཏེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བ་ལང་གི་སྤྱི་དངོས་པོ་བའི་ངོ་བོ་དང༌། བ་ལང་གི་གསལ་བའི་ངོ་བོ་དག་གཅིག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྤྱི་གསལ་ལ་སྒྲ་ཡང་ཐ་དད་དུ་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་བས་གཞི་མཐུན་གྱི་སྒྲ་བློའ་ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་རྒྱུན་ཆད་པར་འགྱུར་ཏེ། རང་ཉིད་དང་རང་ཉིད་གཞི་ ིམཐུན་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ།།
འདི་ནི་ཀུན་ལས་བཏུས་སུ། ཕན་ཚུན་བྱེད་པར་མེད་ཐལ་ཕྱིར། །བསྡུས་པ་གཅིག་ནི་ཡོད་
མ་ཡིན། །ཞེས་པའི་རིགས་པ་ཡིན་ལ། ཡང༌། བསྡུས་པ་དུ་མ་ཉིད་འགྱུར་ཕྱིར།1

།ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟར་སྤྱི་ཡང་མི་འཐད་པར་བསྟན་པ་ནི། དེར་མ་ཟད་བ་ལང་གི་སྤྱི་རྟག་དངོས་ཆ་མེད་དེ་དང་བ་ལང་དཀར་ཟལ་རྫས་གཅིག་ཡིན་ན་གཅིག་ཡིན་དགོས་པས། དེ་ཉིད་བ་ལང་ནག་སྒུར་སོགས་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་སྤྱིར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་བས་ན་སྤྱིའི་ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྒྱུན་ཆད་པར་འགྱུར་ལ། གལ་ཏེ་བ་ལང་དཀར་ཟལ་དང་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་ནག་སྒུར་སོགས་ཀྱི་སྤྱིར་འགྱུར་ན། བ་ལང་གི་སྤྱི་གཙོ་བོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བ་ལང་ནག་སྒུར་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང༌། དེ་ལས་ལྡོག་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་བ་ལང་ནག་སྒུར་གྱི་སྤྱིའང་ཡིན། བ་ལང་དཀར་ཟལ་དང་གཅིག་ཀྱང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དོན་གཅིག་2

ནི་གཞི་གཅིག་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གཉིས་ཀའི་དོན་
གཅིག་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན་དུ་རུང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་དག་ནི་རང་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་ཡིན་ལ། ཊཱིཀ་བྱེད་གཞན་དག །སྔོ་སེར་གཅིག་ཏུ་ཐལ། སྤྱི་གཙོ་བོའ་ི

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༨ ཕྲེང་། ༡༨
2 ཞོལ། ཤོག ༡༡༠ བ ༦ དོན་གཅིག་ན་གཞི་གཅིག་ལ་

166 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

ངང་དུ་ཆ་མེད་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད༌ན། སྔོན་པོ་དེ་སེར་པོ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་ཐལ། ཞེས་འཆད་མོད། སྔོ་སེར་གཞི་མཐུན་མི་སྲིད་པ་དང༌། སྔོན་པོ་སེར་པོ་ལ་རྗེས་སུ་མི་འགྲོ་བས་སྤྱི་གཞི་མཐུན་མི་འཐད་པར་འཕེན་ནུས་མི་ནུས་སོམས་ཤིག།
བྱེ་བྲག་པ་སྤྱི་གསལ་རྫས་གཞན་ཁས་ལེན་པ་ལ་དེ་དག་མི་འཐད་པར་སྟོན་པ་ནི། ཤ་པ་
དང་ཤིང་གཉིས་དབྱེར་མེད་པའི་གཞི་མཐུན་གྱི་ཐ་སྙད་དག་ཀྱང་རྒྱུ་མེད་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། སྤྱི་གསལ་རྣམས་རྫས་ཐ་དད་གྱུར་པའི་ཕྱིར་ནའོ། །ཀྱང་ཞེས་པས་གསལ་བ་དང་སྤྱི་རྫས་གཞན་ཡིན་ན་སྤྱིའི་ཐ་སྙད་མི་འཐད་པར་མ་ཟད། ཅེས་པ་སྡུད་པའི་ཚིག་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སྤྱི་གསལ་ཐ་དད་ན་འབྲེལ་མེད་དོན་གཞན་དུ་འགྱུར་བས་དེ་དག་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བར་མི་འཐད་སྙམ་དུ་དགོངས་པའོ། །དེ་ལྟར་སྤྱི་གཞི་མཐུན་མི་སྲིད་པའི་ཉེས་པ་ཕྱོགས་གཞན་ལ་འབྱུང་བའི་ཚུལ་བསྟན་ནས། ཉེས་པ་དེ་དག་རང་ལ་མི་འབྱུང་བའི་ཚུལ་སྟོན་པ་ལ།
ཐོག་མར་མདོར་བསྟན་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཁྱེད་རང་ལ་ཡང་གཞན་སེལ་བའི་སྤྱི་དེ་གསལ་བ་
རྣམས་དང་རྫས་གཅིག་ཐ་དད་བརྟགས་ན་ཉེས་པ་དེ་དག་མི་འབྱུང་ངམ་ཞེ་ན། ཁོ་བོ་ཅག་ལ་ཐལ་འགྱུར་ཉེས་པ་དེ་དག་མེད་དེ། རྟོག་ངོའ་ལྡོག་པ་དེ་གསལ་བ་ཀུན་ལ་ཡོད་པའི་སྤྱི་ཡིན་པས་རྫས་ ིསུ་མ་གྲུབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་རྫས་གཅིག་ཐ་དད་གང་དུའང་བརྟག་པ་བྱར་མེད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དེ་ལ་དེ་ལྟར་བརྟག་པ་བྱར་མེད་ཀྱང༌། སྤྱི་བློའ་སྣང་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་སྤྱི་དངོས་པོར་གྲུབ་པ་ ིམེད་ན། གསལ་བ་དུ་མ་ལ་སྤྱི་སྒྲ་གཅིག་འཇུག་པ་རྒྱུ་མེད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། བུམ་གསལ་ཐ་དད་པ་འབྲས་བུ་རིགས་གཅིག་བྱེད་པ་དག་ལ། རྒན་པོ་བརྡ་ཤེས་པས་བུམ་པ་ཞེས་པའི་སྒྲ་གཅིག་བརྡར་བྱས་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཆུ་སྐྱོར་བ་དེའི་འབྲས་བུ་ཡོངས་སུ་བསྟན་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བུམ་གསལ་རྣམས་ལ་དེ་འདྲའི་སྤྱི་སྒྲ་སྦྱོར་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཆུ་སྐྱོར་བ་དེ་ཡི་འབྲས་བུ་མེད་པ་ཅན་ལས་ལྡོག་པར་རང་རྒྱུ་ལས་སྐྱེས་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྡོག་པ་ཀུན་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།1

།ཞེས་པ་འཆད་པའི་གཞུང་དུ་སྦྱར་ནས། གལ་ཏེ་རྟོག་ངོའ་ལྡོག་པ་དེ་ཉིད་གསལ་ ིབ་ཀུན་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་སྤྱི་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཞེ་ན། དེ་ཉིད་སྤྱི་མ་ཡིན་ན། སྤྱི་རྟག་དངོས་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༨༡ ཕྲེང་། ༢༠

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 167

ཡོད་པའང་གོང་དུ་བཤད་པའི་རིགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཁེགས་པས་གསལ་བ་དག་ལ་སྤྱི་སྒྲ་གཅིག་ཐུན་མོང་དུ་སྦྱོར་བ་མི་འཐད་པར་འགྱུར་ཞིང༌། དེའི་ཕྱིར་གསལ་བ་སོ་སོ་དག་ལ་བརྡ་སྦྱོར་དགོས་ནའང་དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དེ་མིན་བཅད་པ་ལ་མ་ལྟོས་པར་གསལ་བའི་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་བརྡ་སྦྱོར་བ་མིན་པར་ཐལ། དེ་མིན་བཅད་པའི་ལྡོག་པ་བརྡ་སྦྱོར་ཤེས་པ་ལ་མི་སྣང་བར་གསལ་བ་རང་མཚན་ཐ་དད་པ་དག་བརྡ་སྦྱོར་ཤེས་པའི་སྣང་ཡུལ་དུ་བསྟན་པ་ནི་དཀའ་བའི་ཕྱིར་དང༌། དེ་མིན་མ་བཅད་ན་མི་འདོད་པའི་དོན་ལ་མ་འདྲེས་པར་བསྟན་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཐ་སྙད་ཀྱི་ཚེ་དོན་གོ་བའི་འབྲས་བུ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཟུར་སྔ་མ་དེར་ཐལ། བརྡ་སྦྱོར་ཤེས་པ་རང་བཞིན་འདྲེས་འཛིན་གྱི་བློ་ཡིན་པ་གང་ཞིག །དངོས་པོ་ཀུན་རང་རང་ངོ་བོ་ལ་མ་འདྲེས་པར་གནས་པའི་ཕྱིར༌། དེར་ཐལ། བ་ལང་ཁྲ་བོ་ཡི་ནི་ངོ་བོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེ་སེར་སྐྱ་ལ་ཡོད་པ་མིན་ཞིང༌། སེར་སྐྱའི་ངོ་བོའང་ཁྲ་བོ་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དེ་མིན་བཅད་པ་ལ་མ་ལྟོས་པར་རང་མཚན་ཁོ་ན་ལ་བརྡ་སྦྱོར་བ་སྔར་ཡང་བཀག་ཟིན་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། རིགས་པ་གཞན་ཡིན་པས་ཟློས་སྐྱོན་མེད་དོ།།
དེ་དག་གིས་གྲུབ་པའི་དོན་བསྡུ་བ་ནི། དེ་ལྟར་བ་ལང་ཁྲ་བོའ་ངོ་བོ་བ་ལང་སེར་སྐྱ་ལ་ ིམེད་ཅིང་སེར་སྐྱའི་ངོ་བོ་བ་ལང་ཁྲ་བོ་ལ་མེད་ཀྱང༌། བཞོ་བཀལ་སོགས་དེའི་འབྲས་བུ་ཅན་མིན་པ་ལས་ལྡོག་པ་དེ་ནི་ཁྲ་བོ་དང་སེར་སྐྱ་གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་ཡོད་པ་ཡིན་ལ། དོན་གསལ་བ་རྣམས་ལ་དེ་འདྲའི་སྤྱི་གཅིག་ཐ་དད་མེད་པའམ་མཚུངས་པར་ཡོད་པ་ལ་ཡང་སྒྲ་ཡི་བྱེ་བྲག་ཐ་དད་ཁོ་ན་སྦྱོར་བ་མི་རིགས་པས་བ་ལང་ཞེས་པའི་སྤྱི་སྒྲ་གཅིག་སྦྱར་བ་ཡིན་གྱི། སྤྱི་རྟག་དངོས་གཅིག་རྗེས་སུ་འགྲོ་བས་སྦྱར་བ་མ་ཡིན་ནོ། །འདིར། དེ་འབྲས་ཅན་མིན་ལས་ལྡོག་པ།།ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བ་ལང་གི་ལྡོག་པ་དེ་ཁྲ་བོ་དང་ཁུ་ཡུ་གཉིས་ཀ་དང་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་བསྟན་ཅིང༌། ཁྲ་བོ་ཡི་ནི་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཁྲ་བོ་དང་ཁུ་ཡུ་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་བསྟན་པས། གཞན་དག་ཀ་བུམ་དངོས་པོ་དང་རྫས་གཅིག་ཡིན་ན། ཀ་བུམ་ཡང་རྫས་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་དགོས་ཞེས་སྨྲ་བ་ལ་བསལ་བ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར། བ་ལང་གི་གསལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་བཞོ་བཀལ་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བུ་དེ་དག་བྱེད་པར་མཚུངས་པར་འདོད་ན་ཡང༌། བཞོ་བཀལ་སོགས་དེའི་འབྲས་བུ་མེད་པ་ལས་ཐ་དད་པ་ཉིད་དེ་

168 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

དག་ཐམས་ཅད་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཐབས་མེད་པས་གཞན་སེལ་བའི་སྤྱི་འབད་མེད་དུ་གྲུབ་བོ། །ཞེས་པའོ།།
ཊཱིཀ་བྱེད་གཞན་དག་འབྲས་བུ་རིགས་གཅིག་བྱེད་པར་མཚུངས་པ་དེ་ཉིད་གསལ་བ་
རྣམས་ལས་རྫས་གཞན་པའི་སྤྱིར་འདོད་ནའང༌། དེ་ནི་འབྲས་བུ་མེད་པ་ལས་ཐ་དད་པའི་གཞན་སེལ་ཡིན་གྱི། སྤྱི་རྫས་གཞན་མིན་ཅེས་འཆད་མོད། དེའང་དེ་འབྲས་ཅན་མིན་བྲལ། །ཞེས་པ་ལས་དགག་བྱ་དང་འགོག་བྱེད་གཉིས་ཀ་ལ་ཁྱད་པར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ། །ཡང་ན་འདི་ལྟར་གལ་ཏེ། བ་ལང་གི་འབྲས་བུ་བཞོ་རྨོ་སོགས་མི་བྱེད་པ་ལས་ལྡོག་པ་དེ་ཉིད་བ་ལང་གི་གསལ་བ་རྣམས་ལས་རྫས་ཐ་དད་པའི་སྤྱིའོ་ཞེས་འདོད་ནའང་དེ་འདྲའི་ལྡོག་པ་དེ་བཞོ་རྨོ་སོགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་མི་བྱེད་པ་ལས་རྫས་ཐ་དད་དམ་མི་དད། མི་དད་ན། བ་ལང་གི་གསལ་བ་བཞོ་རྨོ་སོགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་བྱེད་པ་དག་ལས་རྫས་ཐ་དད་ཅིང༌། དེ་ལས་ལྡོག་པ་དག་དང་རྫས་གཅིག་པ་དེ་ནི་དེ་དག་གི་སྤྱིར་འགལ་ལོ། །གལ་ཏེ་ཐ་དད་ན་དེ་ཆོས་ཅན། བཞོ་རྨོ་སོགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་བྱེད་པ་ལས་རྫས་གཞན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་འབྲས་བུ་མེད་པ་དག་ལས་རྫས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་འདྲའི་འབྲས་བུ་བྱེད་མི་བྱེད་ཕན་ཚུན་སྤངས་པའི་དངོས་འགལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཤད་ན། རང་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པར་བརྟག་ཏུ་རུང་ཙམ་ཡིན་མོད་ནའང། སྔ་མ་ཉིད་ལེགས་པར་བཤད་པའོ།།དེ་ལྟར་སྤྱི་གཞན་རྟག་དངོས་མེད་ཀྱང་སྤྱི་སྒྲ་གཅིག་འཐད་པའི་རྒྱུ་མཚན་བསྟན་ནས། དེ་
འདྲའི་དཔེ་སྟོན་པ་ནི། སྤྱི་གཞན་མེད་པའི་དུ་མ་ལ་སྤྱི་སྒྲ་གཅིག་འཇུག་པ། དཔེར་ན། མིག་དང་གཟུགས་དང་ཡིད་བྱེད་ལ་སོགས་པས་གཟུགས་འཛིན་པའི་རྣམ་ཤེས་གཅིག་གི་འབྲས་བུ་ཐུན་མོང་དུ་སྐྱེད་པ་ཅན་ཡིན་པ་གང་གི་ཕྱིར་ན་རྒྱུ་མཚན་དེས། རྐྱེན་གསུམ་དེའི་ཁྱད་པར་མེད་པའི་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པའི་ནུས་པ་དེ་སྒྲ་གཅིག་གིས་སྟོན་པ་དག་ནི་སྲིད་པར་འགྱུར་ལ། དགོས་པ་གང་གི་ཕྱིར་ཇི་ལྟར་སྟོན་ན། དུས་འགའ་ཞིག་གི་ཚེ་མིག་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུ་ཚོགས་ཀུན་ཅིག་ཅར་མིང་གཅིག་གིས་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་རྐྱེན་གསུམ་པོ་དེའི་ངོ་བོ་ལས་ནི་རྫས་ཐ་དད་པའི་སྤྱི་མེད་དུ་ཟིན་ན་ཡང་མིག་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུ་ཞེས་པའི་བརྡ་ལས་བྱུང་བ་གཅིག་གིས་བསྙད་པར་བྱ་བ་བཞིན་ནོ།།
བདུན་པ་རྟོག་པའི་སྣང་ཡུལ་དང་སྒྲ་དོན་དུ་གྱུར་པའི་སྤྱི་དངོས་པོ་པ་ཡོད་པ་རྒྱས་པར་

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 169

དགག་པ་ལ། སྤྱིར་དགག་པ་དང༌། སོ་སོར་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་གསལ་བ་རྣམས་ལ་སྤྱི་རྟག་དངོས་གཅིག་གནས་པའི་ཕྱིར་གསལ་བ་མང་པོ་དག་ལའང་མཉན་པ་གཅིག་འཇུག་པ་ཡིན་ན་གསལ་བ་རྣམས་ལ་སྤྱི་རྟག་དངོས་གཅིག་གནས་པ་དེ་གསལ་བ་ལ་དོན་གཞན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་བརྟེན་པ་ཡིན་ནམ། འོ་ན་ཏེ་སྒྲོན་མེས་གཟུགས་ལྟར་གསལ་བས་སྤྱི་གསལ་བར་བྱས་པ་ཡིན། དེ་ལྟར་དེ་ལ་གཉིས་ཀ་མི་རིགས་སོ། །གཉིས་ཀ་མི་རིགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཞེ་ན། དང་པོ་མི་རིགས་པའི་ཚུལ་འཆད་པ་ནི། སྤྱི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གསལ་བ་ལ་དོན་གཞན་གྱི་སྒོ་ནས་བརྟེན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་རྟག་པ་གང་ཞིག །རྟག་པ་ལ་ཕན་འདོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དོན་གཞན་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་ལ་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱིས་མ་ངེས་ཏེ། འཁར་གཞོང་ལ་རྒྱ་ཤུག་བརྟེན་པར་མཐོང་ངོ༌། །ཞེ་ན། འཁར་གཞོང་ཆོས་ཅན། རང་ནང་གི་རྒྱ་ཤུག་ལ་ཕན་མི་འདོགས་བཞིན་དུ། དེའི་རྟེན་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གེགས་མེད་ན་ཐུར་དུ་ལྟུང་བའི་ངང་ཚུལ་ཅན་གང་ཞིག །ཁྱོད་ཀྱིས་དེའི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་རྣམས་རིགས་འདྲ་སྔ་མ་རྣམས་དང་ཡུལ་གོ་ས་མཚུངས་པར་སྐྱེད་ནུས་པའི་ཕྱིར། སོགས་པས་འཁར་གཞོང་ལས་གཞན་པའི་རྟེན་དང༌། རྒྱ་ཤུག་ལས་གཞན་པའི་བརྟེན་པ་ཆུ་ལ་སོགས་པ་དག་སྡུད་དོ།།
དེ་ལྟར་དཔེ་བཀག་ནས། དཔེ་དོན་ཆོས་མི་མཚུངས་པར་བསྟན་པ་ནི། ཚུལ་དེ་ཡང་སྤྱི་
དེ་ལ་མི་སྲིད་དེ། རྟག་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྔར་མེད་གསར་དུ་བསྐྱེད་པའི་རྟེན་མ་ཡིན་ཀྱང་གྲུབ་ཟིན་གནས་པའི་རྟེན་ཡིན་པས་གསལ་བས་མི་ཕན་ཀྱང༌། དེ་ལ་བརྟེན་པ་མི་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། གྲུབ་ཟིན་གནས་པའི་རྟེན་ཡིན་པ་སྤྱིར་དགག་པ་ནི། སྤྱི་ཆོས་ཅན། གསལ་བ་དེ་ཁྱོད་གྲུབ་ཟིན་མི་འཇིག་པར་གནས་པའི་རྟེན་དུ་དགོས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཁྱོད་མི་འཇིག་པར་གནས་པའི་རྟེན་དུ་མེད་ན་ཡང༌། མི་འཇིག་པར་གནས་པའི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སོ་སོར་བརྟགས་ནས་དགག་པ་ནི། སྤྱི་ཆོས་ཅན། གསལ་བས་ཁྱོད་གྲུབ་ཟིན་གནས་པར་བྱེད་པ་དེ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། གསལ་བས་ཁྱོད་ཀྱི་གནས་པ་ཁྱོད་ལས་རྫས་ཐ་དད་བྱེད་དམ། ཐ་དད་མིན་པ་བྱེད་ཅེས་རྣམ་པར་དཔྱོད་པས་བཅད་ན་དེ་གཉིས་ཀ་མི་རིགས་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་རྫས་ཐ་དད་ན་སྤྱི་གནས་པ་མིན་པར་འགྱུར་རོ། །རྫས་གཅིག་ན་སྤྱི་རྟག་དངོས་ནི། ཆ་མེད་ཡིན་པས་དེ་དང་རྫས་གཅིག་ཡིན་ན་གཅིག་

170 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། གསལ་བས་གནས་པ་སྤྱི་དང་རྫས་གཅིག་པ་བསྐྱེད་ན་སྤྱི་ཡང་སྐྱེད་དགོས་པས་སྤྱི་རྟག་པ་ཉམས་སོ། །དཔང་ལོས། གནས་མིན་དེ་ཡང་ཐ་དད་མིན། །ཐ་དད་དཔྱད་ན་མི་རིགས་ཉིད། །ཅེས་བསྒྱུར་རོ།།
དེ་ལྟར་རྟེན་ནམ་ཞེས་པའི་བརྟག་པ་དང་པོ་བཀག་ནས། གསལ་བ་ཡིན་ཞེས་པའི་
དོགས་པ་འགོག་པ་ནི། བདག་ལ་ཞེས་སོགས་ཏེ། སྤྱི་གསལ་བ་ལ་གནས་པའི་དོན་གསལ་བས་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པ་འགོག་པ་བདག་ལ་ཞེས་སོགས་ཡིན་ཅིང༌། སྤྱི་གསལ་བ་ལ་གནས་པའི་དོན་དེ་ལྟར་ཡིན་ན་གསལ་བས་སྤྱི་གསལ་བར་བྱས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་སྤྱི་དང་ལྡན་པར་འདོད་དགོས་ལ། དེ་ཡང་མི་འཐད་དོ་ཞེས་སྟོན་པ་རིགས་རྣམས་ཀྱི་ནི། ཞེས་སོགས། དེ་ཡང་འདི་ལྟར། བདག་ལ་དམིགས་པའི་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་སྐྱེད་རུང་བའི་དོན་གཞན་སྒྲོན་འོད་ཀྱི་ངོར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པའི་མུན་ཁུང་གི་བུམ་གཟུགས་ལྟ་བུ་ནི་སྒྲོན་འོད་ཀྱིས་གསལ་བྱ་ཡིན་ལ། དེ་སྔར་རང་འཛིན་མིག་ཤེས་སྐྱེད་བྱེད་མ་ཡིན་པ་དེའི་སྐད་ཅིག་ཕྱི་མ་དག་རང་འཛིན་མིག་ཤེས་སྐྱེད་རུང་ཉིད་དུ་བྱེད་པ་པོ་ནི་སྒྲོན་འོད་ཡིན་པས་གསལ་བྱ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་ནི་དེ་ལྟར་ཡིན་ལ། དེའི་ཕྱིར། དོན་གཞན་གནས་པའི་རྟེན་ཡིན་ན་རྒྱུ་ཡིན་དགོས་པར་མ་ཟད། གསལ་བྱེད་ཡིན་ན་ཡང་གསལ་བྱ་དེའི་རྒྱུ་རུ་འདོད་དོ།།
སྤྱིར་གསལ་བྱ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་ལ་སྤྱི་འདི་ནི་སྔ༌ནས་རང་འཛིན་སྤྱི་
བློ་སྐྱེད་རུང་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་ཡིན་ན་དེར་འགྱུར་བ་གསལ་བས་གསལ་བར་བྱས་པ་དེ་ལ་ལྟོས་པར་མི་རུང་ཞིང༌། སྔར་ནས་དེར་མེད་ན། དེར་འགྱུར་བ་གསལ་བ་དེ་ལ་ལྟོས་པར་མི་རུང་ཏེ། འགྱུར་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་དེས་ན་སྤྱི་དེ་ནི་སྤྱི་དེ་དང་ལྡན་པའི་གསལ་བས་གསལ་བར་བྱས་པ་ལས་རང་འཛིན་སྤྱི་བློ་སྐྱེད་པ་གང་ལས་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་གསལ་བས་སྤྱིའི་ངོ་བོ་གསལ་བར་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་སྤྱི་བློའ་ཡུལ་དུ་སྤྱི་གསལ་བ་མ་ཡིན་གྱི། སྤྱི་འཛིན་དབང་པོ་གསལ་བས་གསལ་ ིབར་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་སྤྱི་འཛིན་དབང་ཤེས་སྐྱེད་བྱེད་དུ་འདུ་བྱས་ཏེ། སྤྱི་བློ་ལ་སྤྱི་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གསལ་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལས་སྤྱི་འཛིན་དབང་པོ་སྤྱི་འཛིན་དབང་བློ་སྐྱེད་བྱེད་དུ་འདུ་བྱེད་པའི་སྒོ་ནས་སྤྱི་དེ་སྤྱི་བློའ་གཟུང་དོན་དུ་གསལ་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་བློ་དེ་ནི་ཁྱོད་ ི

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 171

དབང་པོ་ལ་ཕན་བྱེད་དུ་ཡོད་མེད་ཀྱི་དུས་དག་ལས་སྤྱི་རྟོགས་པ་གསལ་མི་གསལ་ཐ་དད་མེད་པའི་ཕྱིར། འང་སྒྲས། གསལ་བ་དེ་སྤྱིའི་གསལ་བྱེད་དུ་མི་འཐད་པར་མ་ཟད། དབང་པོའ་གསལ་ ིབྱེད་དུའང་མི་འཐད་ཅེས་པའོ། །ལྡོག་ཁྱབ་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་དུ་མི་མཐུན་དཔེ་དངོས་སུ་སྨོས་པ་ནི། མིག་སྨན་ལ་སོགས་པས་མིག་དབང་གསལ་བར་སྐྱེད་པས་དེས་མིག་དབང་གི་སྐྱོན་བསལ་བའི་སྒོ་ནས་མིག་ཤེས་ལ་གཟུགས་གསལ་མི་གསལ་གྱི་ཁྱད་པར་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་ཡང་འདི་ནི་མཐའ་བཅད་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི། བྱེ་བྲག་པ་དང་གྲངས་ཅན་པ་གཉིས་ཀའང་འདི་ལྟར་རང་ལུགས་ལ་ཁས་ལེན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་གསལ་བས་སྤྱི་གསལ་བར་བྱེད་པ་བཀག་ནས་སྤྱིའི་གསལ་བྱེད་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་གསལ་བ་ལ་སྤྱི་གནས་པ་དགག་པ་ནི། གལ་ཏེ་རིགས་རྣམས་ཀྱི་ནི་གསལ་བྱེད་ཡིན་པ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་རིགས་དང་ལྡན་པར་འདོད་ན། སྒྲོན་མེ་ལ་སོགས་པའི་འོད་ཆོས་ཅན། བ་ལང་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་སྤྱི་དེ་ལྡན་པ་འཐོབ་པར་ཐལ། དེའི་གསལ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འོད་དེ་དག་བ་ལང་ངོ་སྙམ་པའི་བློ་སྐྱེ་རིགས་པར་ཐལ་ལོ། །རྟགས་མ་གྲུབ་ན། བ་ལང་མཐོང་བའི་མིག་ཤེས་ཀྱིས་བ་ལང་གི་སྤྱི་སྣང་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་མཐོང་བ་ཉམས་སོ།།
གཉིས་པ་སོ་སོར་དགག་པ་ལ། བྱེ་བྲག་པ་དང་གྲངས་ཅན་གྱི་འདོད་པ་སོ་སོར་དགག་
པ་མདོར་བསྟན་པ་དང༌། སོ་སོར་ཕྱེ་ནས་དགག་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། བྱེ་བྲག་པ་དང་གྲངས་ཅན་པ་གང་དག་རིགས་ནི་གསལ་བ་ལས་རྫས་གཞན་ནམ་གཞན་མིན་ཉིད་དུ་ཡོད་པར་འདོད་པ་དེ་གཉིས་ཀའི་ལུགས་ལ་སྔོན་མེད་གསར་དུ་བྱུང་བའི་བ་ལང་གི་གསལ་བ་རྣམས་ལ་ནི། འདི་བ་ལང་ངོ་སྙམ་པའི་སྤྱི་ཡི་བློ་གྲོས་སྐྱེ་བ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཏེ་མི་འཐད་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་རྒྱུ་མཚན་དེ་གཉིས་ཀའི་ལུགས་ལའང་གཅིག་གསལ་བ་སྔ་མ་ལ་ཡོད་པར་མཐོང་བའི་སྤྱི་ནི་གཞན་ཕྱིས་བྱུང་གི་གསལ་བ་ལ་ཡོད་པར་མཐོང་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྱི་ལ་ཆ་ཤས་མེད་པས་སོ། །གཞན་ཡང་གྲངས་ཅན་འདོད་པ་ལྟར་སྤྱི་དེ་གཞན་གསལ་བ་རྣམས་ལ་རྫས་གཞན་ཉིད་མིན་པར་རྫས་གཅིག་ཡིན་ན་སྤྱི་དེ་ལ་ཆ་ཤས་མེད་པས་སྤྱི་གསལ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ཞིང༌། དེ་ལྟ་ན་སྤྱི་གསལ་བ་རྣམས་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་བཞིན་དུ་གསལ་བ་རྣམས་ཀྱང་ནང་ཕན་ཚུན་གཅིག་ལ་གཅིག་རྗེས་སུ་འགྲོ་དགོས་པ་ལ། དེ་ལྟར་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང༌། བྱེ་བྲག་པའི་འདོད་པ་ལྟར།

172 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

སྤྱི་གསལ་རྫས་གཞན་ཉིད་ཡིན་ན་ཡང་སྤྱི་གསལ་བ་ལ་བརྟེན་པའམ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མིན་པར་འགྱུར་ཏེ། འབྲེལ་མེད་དོན་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཕྱོགས་དེ་གཉིས་ཀ་མི་འཐད་དོ། །ཞེས་ཏེ། རྐང་པ་ཐ་མ་འདི་གཉིས་ནི། ལུགས་གཉིས་ལ་གནོད་བྱེད་སོ་སོར་བསྟན་པ་དང༌། སྔ་མ་ནི་ཐུན་མོང་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།།
གཉིས་པ་སོ་སོར་ཕྱེ་ནས་དགག་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། བྱེ་བྲག་པའི་ལུགས་དགག་
པ་དང༌། གྲངས་ཅན་གྱི་ལུགས་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་སྤྱི་རྫས་གཞན་ཡོད་པ་དགག །དེ་ཡོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་དགག །དེ་མེད་པའི་གནོད་བྱེད་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་བྱེ་བྲག་པའི་སྟོན་པ་དྲང་སྲོང་གཟེགས་ཟན་གྱིས་སྤྱི་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་སོང་བའོ་ཞེས་སྨྲས་པ་ལ། མཁན་པོ་འདས་ནས། དེའི་དངོས་སློབ་པེ་ཐ་ར་དང༌། པེ་ལུ་ཀ་གཉིས་དེའི་དོན་ལ་མི་མཐུན་པར་སྨྲ་བ་ནི། པེ་ཐ་ར་ན་རེ། སྤྱི་ནི་རང་གི་རྟེན་གསལ་བ་ཙམ་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྨྲ་ལ། པེ་ལུ་ཀ་ནི་གསལ་བ་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཡུལ་ཀུན་ན་ཁྱབ་པར་འདོད་ལ།
གཉིས་ཀའང་སྤྱི་རྟག་དངོས་ཆ་མེད་གསལ་བ་རྣམས་དང་རྫས་གཞན་དུ་འདོད་པ་སོགས་
ལ་ཁྱད་པར་མེད་དོ། །དེ་ལ་ལུགས་དང་པོ་དགག་པ་ནི། གསར་བྱུང་གི་བ་ལང་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་སྤྱི་མེད་པར་ཐལ། སྔར་ནས་ཡུལ་གཞན་ན་ཡོད་པའི་བ་ལང་གི་སྤྱི་ནི་དེ་ལ་རྗེས་སུ་མི་འགྲོ་བ་ལང་གསར་བྱུང་སྐྱེས་པའི་གཞི་དེ་ན། དེའི་སྤྱི་སྔར་ནས་ཡོད་པའང་མིན། གསལ་བ་དེ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིས་དེ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་སྤྱི་ཡོད་པའང་མིན་པའི་ཕྱིར། སྤྱིའི་ཆ་གཅིག་སྔ་མ་ལ་གནས་ནས་ཆ་གཅིག་ཕྱི་མ་ལ་འཕོ་བའང་མིན་པར་ཐལ། སྤྱི་ཆ་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསལ་བ་སྔ་མ་སྤངས་ནས་སྤྱི་རིལ་པོ་གསལ་བ་ཕྱི་མ་ལ་འཕོ་བའང་མིན་པར་ཐལ། རྟེན་སྔ་མ་གསལ་བ་སྔར་ཡོད་ན་སྤྱིས་ཡོངས་སུ་མི་འདོར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། འདོར་ན་སྔ་མ་སྤྱི་མེད་དུ་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་རྗེས་སུ་བརྩེ་བའམ། ངོ་མཚར་བས་ན། ཀྱེ་མ་ཞེས་བོས་ནས། སྤྱི་གསལ་བ་སྔ་མ་ལ་ཡོད་པར་ཁས་བླངས་ན། ཕྱི་མ་སྤྱི་མེད་དུ་འགྱུར་ཞིང༌། ཕྱི་མ་ལ་ཡོད་པར་ཁས་བླངས་ན་སྔ་མ་སྤྱི་མེད་དུ་འགྱུར་བ་འདི་ལྟ་བུའི་སྤྱིའི་འཇོག་ཚུལ་ནི། སྤྱིས་ཕོངས་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྨད་པའོ།།
མི་འགྲོ་ཞེས་པ་འཆད་པ་ནི། གསལ་བ་སྔ་མ་གཞན་ལ་གནས་པར་གྱུར་པའི་སྤྱི་ནི་རང་

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 173

གི་གནས་ལས་མི་གཡོ་ཞིང་དེ་ལས་གནས་གཞན་སྐྱེ་བའི་གསལ་བ་ལ་ཁྱབ་ནས་གནས་ན་ཤིན་ཏུ་རིགས་པར་ལྡན་ཏེ་མི་རིགས་པར་ཐལ། སྤྱི་ལ་ཆ་ཤས་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ན་ཡོད་པའང་མིན་ཞེས་པ་འཆད་པ་ནི། བ་ལང་གི་སྤྱི་ཆོས་ཅན། ཕྱིས་ཀྱི་བ་ལང་དེ་དག་གསར་དུ་སྐྱེས་པའི་ཡུལ་ན་ཡོད་པ་ཅན་གྱི་གསལ་བ་ལ་ཁྱབ་ནས་གནས་པ་ཞིག་1

དེ་ནི་ངོ་མཚར་ཆེ་སྟེ་མི་རིགས་པར་ཐལ། གང་
ན་གསར་བྱུང་གི་དངོས་པོ་ཕྱིས་ཀྱི་བ་ལང་དེ་གནས་པར་གྱུར་པའི་ཡུལ་དེར་ནི་སྔར་ནས་ཁྱོད་འབྲེལ་ཞིང་ཡོད་པའང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་མ་གྲུབ་ན། སྤྱི་རང་གི་གསལ་བ་ཙམ་ལ་ཁྱབ་ཀྱི། གསལ་བ་མེད་པའི་ཡུལ་ན་མི་སྲིད་པར་དམ་བཅས་པའི་གྲུབ་མཐའ་ཉམས་སོ། །མ་ཁྱབ་ན་གཡོ་བ་མེད་པའི་རྟག་པ་ཡིན་པ་ཉམས་སོ།།
ལུགས་གཉིས་པ་དགག་པ་ནི། པེ་ལུ་ཀ་ན་རེ། གལ་ཏེ་ཁོ་བོ་ཅག་ལྟར་ན། གསལ་བ་ཡོད་
མེད་ཀྱི་ཡུལ་ཀུན་ན་རིགས་གཅིག་དུས་ཅིག་ཅར་དུ་འཕྲོད་འདུ་འབྲེལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་ཡོད་པས་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ཉེས་པ་མེད་དོ་ཞེ་ན། བ་ལང་གི་སྤྱི་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཡུལ་གཅིག་ཏུ་གསལ་བས་ཡུལ་ཐམས་ཅད་དུ་གསལ་བ་ཉིད་དུ་ཐལ། ཁྱོད་ཡུལ་ཐམས་ཅད་ན་ཁྱབ་ཅིང་ཆ་ཐ་དད་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཡུལ་གཅིག་ཏུ་མཐོང་བས་ཡུལ་ཀུན་ཏུ་ཅིག་ཅར་མཐོང་བར་ཐལ་ལོ། །དེས་ན་ཡུལ་གཅིག་ཏུ་བ་ལང་ཁྲ་བོ་ལྟ་བུ་གཅིག་གིས་བ་ལང་གི་སྤྱི་གསལ་བར་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་བ་ལང་གི་སྤྱི་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ན། ཡུལ་ཐམས་ཅད་ན་འཕྲོད་འདུས་འབྲེལ་བའི་བ་ལང་གི་སྤྱི་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་དགོས་ཤིང༌། དེ་ལྟ་ན་འཕྲོད་འདུའི་འབྲེལ་བ་ཡང་རྟག་དངོས་ཡིན་པས་ཆ་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞི་གང་ལ་སྤྱི་དེ་འཕྲོད་པ་འདུས་པའི་འབྲེལ་བ་གཅིག་མཐོང་བ་ན་ཀུན་མཐོང་དགོས་ཤིང༌། དེ་ལྟ་ན་འབྲེལ་བ་ཅན་ཀུན་ཡང་མཐོང་དགོས་པས། བ་ལང་གཅིག་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ན་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བར་ཐལ་ལོ།།
གལ་ཏེ་སྤྱི་མཐོང་བ་ནི་གསལ་བས་གསལ་བར་བྱས་པ་ལ་ལྟོས་པས་གསལ་བ་མེད་པའི་
ཡུལ་གྱི་སྤྱི་མཐོང་བ་དང༌། གསལ་བ་མ་མཐོང་བ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་མཐོང་བར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། སྤྱི་རྟོགས་པ་དེ་ཡང་གསལ་བས་གསལ་བར་བྱས་པ་ལ་ལྟོས་པ་མིན་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་
1 ཞོལ། ཤོག ༡༡༥ བ ༤ གཙང་། ཤོག ༩༨ བ ༧ གནས་པ་ཅིག་དེ་ནི་ངོ་མཚར་ཆེ་སྟེ་

174 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

ན་གསལ་བ་མ་རྟོགས་པར་སྤྱི་མི་རྟོགས་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསལ་བྱེད་སྔར་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་ན་དེའི་གསལ་བྱ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། གསལ་བ་མ་རྟོགས་པར་སྤྱི་མི་རྟོགས་པ་འདོད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན། སྤྱི་དང་དེ་དང་ལྡན་པའི་གསལ་བ་དག་ཅིའི་ཕྱིར་ན། རྟོགས་ཚུལ་གོ་ལྡོག་པར་འདོད་དེ། སྔར་སྨྲས་པའི་རྟོགས་ཚུལ་རྩ་བའི་གྲུབ་མཐའ་ལས་འདི་གོ་ལོག་པས་ཁས་བླངས་ནང་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་སྤྱི་མཐོང་བའི་སྒོ་ནས་གསལ་བ་ལ་སྒྲ་བློ་འཇུག་དགོས་པར་སྔར་གྲུབ་པའི་མཐའ་ལས་སྨྲས་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གཉིས་པ་སྤྱི་རྫས་གཞན་ཡོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་དགག་པ་ནི། གལ་ཏེ་སྤྱི་དོན་གཞན་ཡོད་དེ།
དུ་མ་ལ་སྤྱི་བློ་དང་སྤྱི་སྒྲ་སྐྱེ་བ་འཐད་པའི་ཕྱིར། དེ་མེད་ན་དུ་མ་ལ་དུ་མ་ཁོ་ནའི་བློ་སྐྱེའི་ཐུན་མོང་གི་ཆོས་ཀྱི་བློ་སྐྱེ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྤྱི་སྒྲ་དང་སྤྱི་བློ་སྐྱེ་བ་ལ་སྤྱི་དོན་གཞན་དགོས་པས་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཐ་དད་མེད་པའི་དོན་སྤྱི་རྫས་གཞན་མེད་པར་ཡང་འབྲས་འཚེད་པའི་སྐྱེས་བུ་དུ་མ་ལ་འཚེད་པ་པོ་ལ་སོགས་པའི་རྗོད་པ་དང་སྤྱི་བློ་འཇུག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་སྐྱེས་བུ་དུ་མས་ཐབ་འཛུགས་པ་སོགས་བྱེད་པའི་ལས་དེ་ཉིད་དེ་འདྲའི་སྒྲ་བློའ་རྒྱུའོ་ཞེ་ན། ིསྐྱེས་བུ་སོ་སོ་ལ་ཡོད་པའི་ལས་ཆོས་ཅན། དེ་འདྲའི་སྒྲ་རྟོག་གི་རྒྱུ་མིན་པར་ཐལ། རྫས་ཐ་དད་དུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་སྐྱེས་བུ་སོ་སོ་ལ་འབྲེལ་བའི་ལས་སོ་སོ་རྣམས་དེའི་རྒྱུ་མ་ཡིན་ཀྱང༌། ཐམས་ཅད་ལ་ཐུན་མོང་དུ་འབྲེལ་བའི་ལས་ཀྱི་སྤྱི་དེ་དེ་འདྲའི་སྒྲ་རྟོག་གི་རྒྱུའོ་ཞེ་ན། བྱེ་བྲག་པ་རང་གི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ལྟར་ན། སྐྱེས་བུ་ནི་རྫས་ཡིན་ཞིང༌། ལས་དང་རྫས་དག་ཕན་ཚུན་རྫས་ཐ་དད་པ་ཡིན་ལ། སྐྱེས་བུ་སོགས་རྫས་ཀྱི་སྒྲ་བློའ་རྒྱུ་ཡིན་ན། རྫས་དེ་དག་ལ་དངོས་སུ་འཕྲོད་འདུ་འབྲེལ་ ིདགོས་ཤིང༌། དེ་བཞིན་དུ་ལས་དང༌། ཡོན་ཏན་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲ་བློའ་རྒྱུ་ཡིན་ནའང་དེ་ ིདག་ལ་དངོས་སུ་འཕྲོད་འདུས་འབྲེལ་དགོས་ལ། རྫས་ཀྱི་སྒྲ་བློའ་རྒྱུ་ཡིན་ན། ལས་ཀྱི་སྒྲ་བློའི་རྒྱུ་ིཡིན་པར་འགལ་བ་སོགས་སུ་འདོད་དོ།།
དེས་ན་དེ་འདྲའི་ཁས་བླངས་དང་འགལ་བ་བསྟན་ནས་འགོག་པ་ནི། ལས་འདི་ཡི་རིགས་
ཆོས་ཅན། འཚེད་པ་པོ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྒྲ་བློ་འཇུག་པའི་རྒྱུ་མིན་པར་ཐལ། ལས་ལ་དངོས་སུ་འཕྲོད་འདུས་འབྲེལ་གྱི། སྐྱེས་བུ་ལ་དངོས་སུ་འཕྲོད་འདུས་མ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་དང༌། འཚེད་པ་པོ་

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 175

ཞེས་སོགས་རྫས་སྐྱེས་བུའི་མཉན་པ་ལས་གཞན་ལས་ཀྱི་སྒྲ་བློའ་རྒྱུ་མཚན་ཡིན་པའི་ཕྱིན། གཞན་ ིཡང་ཐབ་འཛུགས་པ་སོགས་ཀྱི་ལས་བྱས་ཟིན་ནས་ཡུན་རིང་དུ་ལོན་པའི་སྐྱེས་བུ་ལ་འཚེད་པ་པོའ་སྒྲ་མི་འཇུག་པར་ཐལ། དེ་ལ་དེ་འདྲའི་ལས་ཀྱང་གནས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཀྱང་ ིཞེས་པས་ལས་ཀྱི་སྤྱིའང་མི་གནས་པར་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །འབྲས་འཚེད་པའི་ལས་བྱས་ཟིན་ནས་ཡུན་རིང་དུ་ལོན་པའི་སྐྱེས་བུ་དེ་ལ་འཚེད་པ་པོའ་སྒྲ་འཇུག་པའི་རྒྱུ་ལས་ཀྱི་སྤྱི་ཡིན་པ་མི་རིགས་ ིཔ་མིན་པ་མིན་ནས་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་སྤྱི་དེ་སྐྱེས་བུ་དེ་ལ་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལས་མེད་ན་ལས་ཀྱི་སྤྱིའང་མེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྱབ་སྟེ། འབྲེལ་བ་མེད་ཀྱང་སྒྲ་རྟོག་གི་རྒྱུ་ཡིན་ན་ཧ་ཅང་ཐལ་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ། སྔར་གྱི་འབྲས་འཚེད་པའི་ལས་དེ་དེ་འདྲའི་སྐྱེས་བུ་ལ་འཚེད་པ་པོའ་སྒྲ་བློ་འཇུག་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་འདྲའི་སྐྱེས་བུ་ལ་འཇུག་པའི་སྒྲ་བློ་དེ་དག་སྐྱེ་ ིབ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པའི་ཚེ་སྔར་གྱི་ལས་དེ་དག་མེད་ལ། དེ་ལྟ་ནའང༌། ཤེས་རྗོད་དེ་དག་གི་རྒྱུ་མ་ཡིན་ན་སྒྲ་བློ་དེ་དག་རྒྱུ་མཚན་ཅན་མིན་པ་སྟེ་རྒྱུ་མེད་དུ་སྐྱེ་བར་ཐལ་བ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་མི་འཐད་དོ། །དེས་ན་འབྲས་འཚེད་པའི་ལས་དང་ལས་ཀྱི་སྤྱི་གང་ཡང་སྐྱེས་བུ་དུ་མ་ལ་འབྲས་འཚེད་པ་པོ་ཞེས་པའི་སྒྲ་བློ་གཅིག་འཇུག་པའི་རྒྱུར་མི་འཐད་དོ།།
གལ་ཏེ་འབྲས་འཚེད་པའི་སྐྱེས་བུ་དུ་མ་ལ་འབྲས་འཚེད་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་ནུས་པ་
ཡོད་པ་དེ་ཉིད་དེ་འདྲའི་སྒྲ་བློའ་རྒྱུའོ་ཞེ་ན། སྐྱེས་བུ་སོ་སོ་ལ་ཡོད་པའི་ནུས་པ་དེ་འདྲའི་སྒྲ་བློའི་རྒྱུ་ིམ་ཡིན་པར་ཐལ། ཕན་ཚུན་རྗེས་འགྲོ་མེད་པའི་རྫས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འང་ཞེས་པས། ལས་དང་ལས་ཀྱི་སྤྱི་དེ་འདྲའི་རྒྱུ་མིན་པར་མ་ཟད། ཅེས་སྟོན་པའི་སྒོ་ནས་སྔར་བཤད་པའི་རིགས་པ་ཐམས་ཅད་འདི་ལའང་མཚུངས་པར་སྟོན་པ་ཡིན་ལ། དེའང༌། ཐ་དད་ཕྱིར་ན་ལས་རྒྱུ་མིན།1

།ཞེས་
པ་མཚུངས་པའི་ཚུལ། རྗེས་འགྲོ་མེད་ཕྱིར་ཞེས་པས་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་ལྷག་མའང་རིགས་འགྲེ་བར་འང་ཞེས་པས་ཤུགས་ལ་འཕེན་ཅིང༌། དེ་ཡང་འདི་ལྟར་སྐྱེས་བུ་སོ་སོ་ལ་ཡོད་པའི་ནུས་པ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ནུས་པའི་སྤྱི་དེ་འདྲའི་སྒྲ་བློའ་རྒྱུའོ་ཞེ་ན། འདི་ཡི་རིགས་མིན་ལས་འབྲེལ་ ི

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༨༢ ཕྲེང་། ༡༧

176 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

ཕྱིར། །མཉན་པ་གཞན་གྱི་རྒྱུ་མཚན་ཕྱིར། །ནུས་པའང་གནས་པ་ཡོད་མ་ཡིན།1

།ཞེས་སོགས་
བཤད་པར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་འཚེད་པའི་སྐྱེས་བུ་དུ་མ་ལ་འཚེད་པ་པོ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་སྤྱི་དོན་གཞན་དང་པོ་སྐྱེས་ཙམ་ནས་འཕྲོད་འདུས་འབྲེལ་བ་ཡིན་པས་དེའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་སྒྲ་བློ་དེ་དག་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །དཔེར་ན། དངོས་པོ་རྣམས་ལ་ཡོད་པ་ཉིད། །ཅེས་བྱ་བའི་ཁྱབ་པའི་སྤྱི་དང་པོ་གྲུབ་ཙམ་ནས་འཕྲོད་འདུས་འབྲེལ་བས་དེ་དག་ལ་ཡོད་པའི་སྒྲ་བློ་འཇུག་ལ། བ་ལང་ཐམས་ཅད་ལ་སྐྱེས་ཙམ་ནས་བ་ལང་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་སྤྱི་འཕྲོད་འདུས་འབྲེལ་བས་བ་ལང་གི་སྒྲ་བློ་འཇུག་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་དོན་ལ་འཕྲོད་པ་འདུ་བའི་ཆོས་ཅན་གྱི་སྤྱི་ཇི་སྙེད་པ་དེ་དག་ནི་འདི་སྐྱེ་བ་དང་ལྷན་ཅིག་འཕྲོད་པ་འདུ་བ་དག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ཁོ་བོ་ཅག་གི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ཡིན་ནོ། །ཞེ་ན། སྔར་གྱི་ངག་ནི་མཐའ་གཞན་བཀག་པ་ཙམ་ཡིན་ལ། འདི་ཉིད་བྱེ་བྲག་པའི་རྩ་བའི་འདོད་པའོ། །འོ་ན་སྐྱེས་བུ་དེ་དག་དང་པོ་ཉིད་དུ་སྐྱེས་ཙམ་ནས་འཚེད་པ་པོ་སྙམ་དུ་བློ་ཡུལ་དུ་གསལ་ཞིང༌། དེ་འདྲའི་སྒྲ་བློ་འཇུག་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་འཇུག་པའི་དངོས་རྒྱུ་ནུས་པ་ཐོགས་མེད་སྤྱི་དེ་སྐྱེས་ཙམ་ནས་ཡོད་པས་སོ། །དཔེར་ན་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་སྐྱེས་ཙམ་ནས་འཕྲོད་འདུས་འབྲེལ་བས་དེ་དག་ལ་དང་པོ་ནས་ཡོད་པའི་སྒྲ་བློ་འཇུག་པ་སོགས་བཞིན་དུའོ།།
འོན་ཏེ་དང་པོ་ནས་དེ་འདྲའི་སྒྲ་བློ་འཇུག་པ་མིན་ན་ནི། ཕྱིས་ཀྱང་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་
ཏེ། དེ་ལྟར་འཇུག་པའི་དངོས་རྒྱུ་ཐོགས་མེད་དུ་ཁས་བླངས་པའི་སྤྱི་དེ་ཡོད་པ་ལ་སྔར་དང་ཕྱིས་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། ཊཱིཀ་བྱེད་གཞན་དག་ནི། སྤྱི་དེ་དང་པོ་ནས་འཕྲོད་འདུས་འབྲེལ་མ་འབྲེལ་བརྟགས་ནས། འབྲེལ་ན་དང་པོ་ཉིད་དུ་ཞེས་སོགས་དང༌། འབྲེལ་བ་མིན་ན་ནི། ཁྱད་པར་མེད་པའི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱིས་ཀྱང་འབྲེལ་བར་མི་འགྱུར་ཞེས་འཆད་དོ། །གལ་ཏེ་སྐྱེས་བུ་དེ་དག་ལ་དང་པོ་ནས་སྤྱི་དེ་ཡོད་ཀྱང་ཕྱིས་ཐབ་འཛུགས་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བས་ཕན་འདོགས་པ་ལ་ལྟོས་པའི་སྐྱེས་བུས་སྤྱི་དེ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་སྒོ་ནས་འཚེད་པ་པོ་ཞེས་པའི་སྒྲ་བློ་དེ་འཇུག་དགོས་པ་ཡིན་པས། དང་པོ་སྐྱེས་ཙམ་ནས་དེ་འདྲའི་སྒྲ་བློ་འཇུག་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། བྱེ་བྲག་པའི་ལུགས་ལའང་སྐྱེས་བུ་དང་བདག་ནི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རྟག་པའི་རྫས་སུ་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༨༢ ཕྲེང་། ༡༧

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 177

འདོད་པ་ཡིན་པས། དེ་ཉིད་འགལ་བ་བསྟན་ནས་འགོག་པ་ནི། སྐྱེས་བུ་དེ་ཐབ་འཛུགས་པ་སོགས་ཀྱི་རྐྱེན་དབང་གིས་འགྱུར་རམ་མི་འགྱུར། མི་འགྱུར་ན་བྱ་བའི་རྐྱེན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་ཐལ། རྐྱེན་གྱི་དབང་གིས་འགྱུར་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་བྱ་བས་ཕུལ་དུ་བྱུང་བའི་ཁྱད་པར་བྱ་བ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན་ཡང༌། འབྲས་འཚེད་པའི་སྐྱེས་བུ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་འབྲས་འཚེད་པའི་བྱ་བ་གང་ལས་ཕུལ་དུ་བྱུང་བའི་ཁྱད་པར་བྱར་མེད་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་ན་ཁྱོད་སྐད་ཅིག་མར་འགྱུར་དགོས་པ་གང་ཞིག །ཁྱོད་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སྔ་མར་ཐལ། འབྲས་འཚེད་པའི་ལས་དེ་སྐད་ཅིག་མ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཊཱིཀ་བྱེད་ཕལ་ཆེ་བ་དག་འབྲས་འཚེད་པའི་སྐྱེས་བུ་སྐྱེས་མ་ཐག་པ་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྐད་ཅིག་མ་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལ་ཕྱིས་འབྲས་འཚེད་པའི་བྱ་བས་ཁྱད་པར་བསྐྱེད་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་ཁྱོད་ཕྱིས་ཀྱི་འབྲས་འཚེད་པའི་བྱ་བ་གང་ལ་ལྟོས་ནས་སྤྱིའི་གསལ་བྱེད་དུ་འགྱུར་བ་མིན་པར་ཐལ། ཕྱིས་ཀྱི་བྱ་བའི་དུས་ན་ཁྱོད་ཞིག་ནས་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། འབྲས་འཚེད་པའི་སྐྱེས་བུས་འབྲས་འཚེད་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པས་ཕན་འདོགས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་སྤྱི་གསལ་བར་བྱེད་ཅེས་སྨྲས་ནས། འབྲས་འཚེད་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་སྐྱེས་བུ་སྤྱིའི་གསལ་བྱེད་དུ་སྨྲས་ཀྱི་འབྲས་འཚེད་པའི་བྱ་བ་མི་བྱེད་པའི་སྐྱེས་བུ་སྐྱེས་མ་ཐག་པ་བྱ་བ་ལ་ལྟོས་ནས་སྤྱིའི་གསལ་བྱེད་དུ་མ་སྨྲས་པས་ཁས་ལེན་མེད་པའི་ཕྱིར་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། སྐད་ཅིག་ཉིད་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལས་ལ་སྦྱར་གྱི། སྐྱེས་བུ་ལ་མ་སྦྱར་བའི་ཕྱིར་རོ།།
ཡང་ཡིད་ཀྱི་ཤིང་རྟས་བྱས་པ་ཡིན་ཟེར་བའི་འགྲེལ་པ་དང་ཊཱིཀ་བྱེད་ཁ་ཅིག །འདུ་བྱེད་
ཐམས་ཅད་སྐད་ཅིག་མ། །མི་གནས་བྱ་བ་ག་ལ་ཡོད། །ཅེས་པ་དང་སྦྱར་ནས་འཆད་པ་ནི་དེ་བས་ཀྱང་ཆེས་ནོར་བའོ། །དེས་ན་ཁོ་བོས་ཇི་སྐད་བཤད་པ་ཉིད་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། རང་བཞིན་བརྟན་པ་འདི་ནི་ཕུལ་དུ་དབྱུང་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁྱད་པར་དུ་བྱར་མེད་པ་ལ་ལྟོས་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད། ཕུལ་དུ་དབྱུང་དུ་ཡོད་ནའང༌། ལས་ནི་སྐད་ཅིག་མ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐད་ཅིག་མ་རེ་རེ་ལ་ཕུལ་དུ་དབྱུང་བའི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པ་གཞན་དང་གཞན་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་སྐད་ཅིག་མར་འགྱུར་རོ། །དེ་བས་ན་རང་གི་སྐྱེ་བའི་གནས་འཇིག་པ་ཅན་གྱི་བྱ་བ་གང་ལས་གང་ལ་ལྟོས་པ་

178 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

གསལ་བར་བྱེད་པར་འགྱུར་1

ཞེས་གསུངས་པས་སོ།།
གསུམ་པ་དེ་མེད་པའི་གནོད་བྱེད་སྤང་བ་ནི། གལ་ཏེ་གསལ་བ་རྣམས་ལ་ཐུན་མོང་དུ་
རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་སྤྱི་རྫས་གཞན་གཅིག་མེད་ན། ཇི་ལྟར་བ་ལང་དཀར་ཟལ་དང༌། ནག་སྒུར་སོགས་ལ་རིགས་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་བློ་སྐྱེ་བ་བཞིན་དུ། བ་ལང་དཀར་ཟལ་དང༌། ཙནྡན་སོགས་ལའང་རིགས་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་བློ་ཅིའི་ཕྱིར་མི་སྐྱེ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་རིགས་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་བློ་སྐྱེ་མི་སྐྱེའི་ཁྱད་པར་ཡོད་པས་བ་ལང་དང་ཤིང་ལ་སོགས་པའི་སྤྱི་དོན་གཞན་ཡོད་མི་དགོས་པར་ཐལ། ཤིང་གི་གསལ་བ་རྣམས་དང༌། བ་ལང་གི་གསལ་བ་རྣམས་བ་ལང་གི་སྤྱི་དོན་གཞན་མེད་པའི་ཕན་ཚུན་རྫས་ཐ་དད་དུ་མཚུངས་པ་ཡིན་ན་ཡང༌། ནོག་སོགས་འདུས་པའི་གོང་བུ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པའི་རིགས་དེ་ཉིད་བ་ལང་གི་གསལ་བ་རྣམས་ལ་ཉེ་བ་གང་གིས་བ་ལང་གི་གསལ་བ་འགའ་ཞིག་ལ་རིགས་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་བློ་དང་བརྗོད་པའི་སྒྲ་རབ་ཏུ་འཇུག་ཅིང༌། རིགས་དེ་ཉིད་རྗེས་སུ་མི་འགྲོ་བས་གཞན་ཙནྡན་དང་ཁྲ་བོ་ལ་རིགས་གཅིག་པའི་སྒྲ་བློ་འཇུག་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གཞན་སེལ་བའི་སྤྱི་དེ་ཉིད་རང་གི་གསལ་བ་རྣམས་ལ་ཐུན་མོང་དུ་སྤྱི་སྒྲ་དང་སྤྱིའི་ཤེས་པ་འཇུག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་སྤྱི་དོན་གཞན་ཁས་བླངས་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་དོ།།
གཉིས་པ་གྲངས་ཅན་པའི་ལུགས་དགག་པ་ལ། དངོས་དང༌། ཞར་ལ་རིགས་པ་དེས་
གཅེར་བུ་པའང་ཁེགས་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང༌། དེ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་གྲངས་ཅན་གྱི་གྲུབ་པའི་མཐའ་

2

སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་དང༌། གཞུང་གི་དོན་བཤད་པ་གཉིས།
དང་པོ་ནི། གཞུང་གི་སྐབས་གོང་འོག་མང་པོ་ཞིག་ཏུ་གྲངས་ཅན་གྱི་གྲུབ་པའི་མཐའ་དགག་པ་ལན་མང་དུ་འབྱུང་བས། དེས་ན་ཕྱོགས་སྔ་མའི་ཚུལ་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་འདིར་གྲངས་ཅན་གྱི་གྲུབ་པའི་མཐའི་སྤྱི་ཚུལ་མདོ་ཙམ་ཞིག་བཤད་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་ཐུབ་པ་སེར་སྐྱས་བསྟན་པའི་རྗེས་སུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་སེར་སྐྱ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་ཉིད་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔའི་གྲངས་ཀྱི་འཇུག་པའམ་གྲངས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ལས་གྲོལ་བར་འདོད་པའི་ཕྱིར་གྲངས་ཅན་པ་ཞེས་བྱ་ཞིང། སྤྱིར་མུ་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༡༠༠༨ ཕྲེང་། ༨
2 ཞོལ། ཤོག ༡༡༩ ན ༦ གྲུབ་པའི་མཐའི་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་དང་།

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 179

སྟེགས་པའི་ལྟ་བ་ལ་ལྟ་བ་ངན་པ་སུམ་བརྒྱ་དང་དྲུག་ཅུ་རྩ་གསུམ། དེ་ཡང་བསྡུས་ན་ལྟ་ངན་དྲུག་ཅུ་རྩ་བཞི། དེ་ཡང་བསྡུས་ན་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལྟ་བ་བཅུ་བཞི། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མདོར་བསྡུས་ན་རྟག་ཆད་ཀྱི་ལྟ་བ་གཉིས་སུ་འདུས་ཤིང༌། རྟག་པར་ལྟ་བ་ཕལ་ཆེ་བ་དག་ནི་ཐར་པ་ཡོད་པར་འདོད་ལ། ཆད་པར་ལྟ་བ་དག་ནི་ཐར་པ་ལ་སྐུར་བ་འདེབས་པར་བྱེད་ཅིང༌། ཤི་ནས་བདག་རྒྱུན་ཆད་པར་འདོད་མི་འདོད་ཀྱི་ཁྱད་པར་མ་གཏོགས། གཉིས་ཀའང་བདག་ཡོད་པར་འདོད་པ་ཤ་སྟག་གོ།དེ་ཡང་གྲངས་ཅན་པ་དང༌། བྱེ་བྲག་པ་དང༌། སྤྱོད་པ་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་རྟག་པར་ལྟ་བ་
ཡིན་ལ། རྒྱང་པན་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཆད་པར་ལྟ་བ་ཡིན་ཅིང༌། དེ་ཡང༌། གྲངས་ཅན་པ་ནི། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔར་གྲངས་ངེས་པར་འདོད་ལ། དེ་ཉིད་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་པོ་དེའི་འཇུག་པ་ཤེས་པས་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བར་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ་ཁོ་རང་གི་གཞུང་ལས། དེ་ཉིད་ཉི་ཤུ་ལྔར་ཤེས་ན། །རལ་པའམ་མགོ་ཟླུམ་ཅོད་པན་ཅན། །གནས་ནི་གང་དང་གར་གནས་ཀྱང༌། །གྲོལ་འགྱུར་འདི་ལ་ཐེ་ཚོམ་མེད།1

།ཅེས་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ། །དེ་ལ་དེ་ཉིད་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་པོ་དེ་ཡང་གང་ཞེ་
ན། བདག་དང༌། གཙོ་བོ་དང༌། ཆེན་པོ་དང༌། ང་རྒྱལ་དང༌། དེ་ཙམ་ལྔ་དང༌། དབང་པོ་བཅུ་གཅིག་དང༌། འབྱུང་བ་ལྔ་པོ་དག་ལ་ནི་དེ་ཉིད་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ཡང་སྐྱེས་བུ་དང༌། བདག་དང༌། ཤེས་རིག་ཅེས་བྱ་བ་རྣམས་ནི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ལ། སྤྱི་དང༌། གཙོ་བོ་དང༌། རང་བཞིན་ཅེས་བྱ་བ་རྣམས་ནི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ཞིང༌། བློ་དང༌། ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ལ། ང་རྒྱལ་དང་། སྙམ་སེམས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྣམ་གྲངས་སོ།།
དེ་ཙམ་ལྔ་ནི། སྒྲ་དང༌རེག་བྱ་དང༌རོ་དང༌གཟུགས་དང༌དྲིའོ། །དབང་པོ་བཅུ་གཅིག་ནི།
བློའ་དབང་པོ་ལྔ་དང༌། ལས་ཀྱི་དབང་པོ་ལྔ་དང༌། ཡིད་ཀྱི་དབང་པོའོ། །དེ་ལ་བློའི་དབང་པོ་ལྔ་ ིནི། རྣ་བ་དང༌པགས་པ་དང༌མིག་དང༌ལྕེ་དང་སྣའི་དབང་པོ་རྣམས་སོ། །ལས་ཀྱི་དབང་པོ་ལྔ་ནི། ངག་དང༌ལག་པ་དང༌རྐང་པ་དང༌རྐུབ་དང༌འདོམས་སོ། །འབྱུང་བ་ལྔ་ནི། ནམ་མཁའ་རླུང༌མེ་ཆུ་སའོ། །དེ་ལ་གཙོ་བོ་ནི། རང་བཞིན་ཡིན་གྱི་རྣམ་འགྱུར་མིན་ལ། བློ་ང་རྒྱལ་དེ་ཙམ་ལྔ་སྟེ་བདུན་ནི། རང་བཞིན་དང༌རྣམ་འགྱུར་གཉིས་ཀ་ཡིན་ལ། ལྷག་མ་བཅུ་དྲུག་ནི། རང་བཞིན་མ་ཡིན་གྱི་ 1 དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༧ ཤོག ༨༧༢ ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོ་ཀུན་ལས་བཏུས་ཀྱི་བཤད་སྦྱར་དུ་གྲངས་ཅན་པའི་གཞུང་དྲངས་པ།

180 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

རྣམ་འགྱུར་ཁོ་ནའོ། །སྐྱེས་བུ་ནི་རང་བཞིན་ཡང་མ་ཡིན་ལ་རྣམ་འགྱུར་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང༌དབང་ཕྱུག་ནག་པོས། རྩ་བའི་རང་བཞིན་རྣམ་པར་འགྱུར་མིན་ལ། །ཆེན་པོ་སོགས་བདུན་རང་བཞིན་རྣམ་འགྱུར་ཞིང༌། །བཅུ་དྲུག་པོ་ནི་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་སྟེ། །སྐྱེས་བུ་རང་བཞིན་མ་ཡིན་རྣམ་འགྱུར་མིན།1

།ཞེས་བཤད་དོ།།
དེ་ལ་རང་བཞིན་ཞེས་པ་ནི། འབྲས་བུ་ནུས་པའི་ངོ་བོར་རང་གི་རང་བཞིན་དུ་གནས་པས་
རང་བཞིན་ཞེས་བྱ་ལ། རང་ཉིད་རྒྱུའི་ངོ་བོ་ལས་རྣམ་པ་གཞན་དུ་གསལ་བར་མངོན་དུ་གྱུར་པའམ་སྐྱེས་པས་ན་རྣམ་འགྱུར་ཞེས་བྱའོ། །དེའི་ཕྱིར་གཙོ་བོ་ནི་རྒྱུ་ཁོ་ན་ཡིན་ཞིང༌། ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་བདུན་ནི། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ལ། ལྷག་མ་བཅུ་དྲུག་འབྲས་བུ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་རྒྱུ་མ་ཡིན་ཞིང༌། སྐྱེས་བུ་ནི་རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འདོད་དོ།།
དེ་ལ་དེ་ཉིད་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་ཇི་ལྟར་འཇུག་པའི་ཚུལ་དང༌། དེ་མ་ཤེས་པས་འཁོར་བར་འཁོར་
བའི་ཚུལ་དང༌། ཤེས་ནས་ཇི་ལྟར་གྲོལ་བའི་ཚུལ་དང༌། བདག་དང་གཙོ་བོ་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་དག་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར་དེ་ཡང་གཙོ་བོ་ནི། རྡུལ་མུན་པ་སྙིང་སྟོབས་གསུམ་ཆ་མཉམ་པའི་གནས་སྐབས་མི་གསལ་བའི་ངོ་བོར་གནས་པ་ཡིན་ལ། རྣམ་འགྱུར་རྣམས་ནི་ཡོན་ཏན་གསུམ་ཆ་མི་མཉམ་པའི་གནས་སྐབས་སུ་གྱུར་པ་གསལ་བའི་རང་བཞིན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་ལ། རྡུལ་མུན་སྙིང་སྟོབས་གསུམ་ནི་བདེ་བ་དང་བཏང་སྙོམས་དང་སྡུལ་བསྔལ་གསུམ་མོ། །གཞན་ཡང་གསལ་བ་དང་མི་གསལ་བ་གཉིས་ཀ་ཡང་ཡུལ་ཡིན་ཏེ། ལོངས་སྤྱད་པར་བྱ་བའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྱིའང་ཡིན་ཏེ། སྐྱེས་བུ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཐུན་མོང་དུ་ལོངས་སྤྱད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གྱད་དང༌། འབངས་མོ་བཞིན་ནོ། །སེམས་མེད་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱང་ཡིན་ཏེ། བདེ་བ་དང༌། སྡུག་བསྔལ་དང། རྨོངས་པ་ལམ་དུ་བྱ་བ་རིག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།
སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་ཡང་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་གཙོ་བོས་ནི་བློ་སྐྱེད་པར་བྱེད་དོ། །བློས་ཀྱང་ང་
རྒྱལ་དང། ང་རྒྱལ་ལས་ཀྱང་དེ་ཙམ་ལྔ་དང༌། དབང་པོ་བཅུ་གཅིག་གོ །དེ་ཙམ་གྱིས་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །སྐྱེས་བུ་ནི་ལོངས་སྤྱོད་པ་པོ་དང༌། ཤེས་པ་དང་བཅས་པ་ལ་སོགས་ 1 གྲངས་ཅན་པའི་གཞུང་ཝ་ཎ་དེབ་གཟུགས། ཤོག ༡ ཤླཽཀ ༣

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 181

པའི་སྒོ་ནས་ཇི་སྐད་བཤད་པ་ལས་ལྡོག་པའོ་ཞེས་ཟེར་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། ཡོན་ཏན་གསུམ་དང་དབྱེ་བ་མེད་ཡུལ་དང༌། །སྤྱི་དང་སེམས་མེད་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་ནི། །གསལ་བ་དང་ནི་དེ་བཞིན་གཙོ་བོ་སྟེ། །དེ་བཞིན་དེ་ལས་ལྡོག་པའི་སྐྱེ་བུ་འོ།1

།ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །གཞན་ཡང་དབང་ཕྱུག་
ནག་པོས། རྒྱུ་ལྡན་མི་རྟག་མ་ཁྱབ་པ། །བྱེད་བཅས་དུ་མ་རྟེན་པ་རྟགས། །ཆ་ཤས་དང་བཅས་གཞན་དབང་གསལ། །ལྡོག་པ་དག་ནི་མི་གསལ་བའོ།2

།ཞེས་བཤད་ཅིང་དེ་ལ་དོན་ནི་འདི་ཡིན་
ཏེ། གསལ་བ་ཉིད་ནི་རྒྱུ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། གཙོ་བོས་རྒྱུ་དང་ལྡན་པ་ནི་བློའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས། དེ་ཙམ་གྱིས་རྒྱུ་དང་ལྡན་པ་ནི་འབྱུང་བའོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་རོ། །མི་གསལ་བ་ནི་དེ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་གང་ལས་ཀྱང་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་གསལ་བ་ནི་མི་རྟག་པ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་མི་གསལ་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་སྐྱེ་བ་དང་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཇི་ལྟར་གཙོ་བོ་དང༌། སྐྱེས་བུ་དེ་དག་ནི་ལྷ་ཡུལ་དང༌། ས་སྟེང་དང་བར་སྣང་ཐམས་ཅད་དུ་ཁྱབ་པ་ཉིད་ཀྱིས་འཇུག་པ་དེ་བཞིན་དུ་གསལ་བ་ནི་མི་འཇུག་པ་སྟེ། དེ་དག་ནི་མ་ཁྱབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་འཁོར་བའི་ཚེ། བློ་དང༌། ང་རྒྱལ་དང༌། དབང་པོའ་མཚན་ཉིད་ཅན་བྱེད་པ་རྣམ་པ་བཅུ་ ིགསུམ་དང་ལྡན་པ། ཕྲ་བའི་ལུས་ལ་བརྟེན་པའི་གསལ་བ་འཁོར་བ་དེ་བཞིན་དུ། མི་གསལ་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་ཁྱབ་པ་ཉིད་ཀྱིས་བྱ་བ་དང་བཅས་པ་ཉིད་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ།།
བློ་དང་ང་རྒྱལ་ལ་སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་གི་གསལ་བ་རྣམ་པ་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་དམིགས་
ལ། མི་གསལ་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ད་3

ནི་རང་བཞིན་གཅིག་ཏུ་ཡོད་པ་ན་འཇིག་རྟེན་གསུམ་གྱི་རྒྱུ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསལ་བ་ནི་དེ་ལ་བརྟེན་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། གང་ཞིག་གང་ལས་སྐྱེ་བ་དེ་ནི་དེ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མི་གསལ་བ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་པས་གང་ལའང་མི་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསལ་བ་རྣམས་ནི་འགྲོ་བ་ཡིན་ཏེ། འཇིག་པའི་ཚེ་གཙོ་བོའ་ིངང་དུ་ཐིམ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལྟར་འཇིག་པའི་ཚེ། འབྱུང་བ་རྣམས་ནི་དེ་ཙམ་ལ་ཐིམ་ 1 གྲངས་ཅན་པའི་གཞུང་ཝ་ཎ་དེབ་གཟུགས། ཤོག ༣ ཤླཽཀ ༡༡
2 གྲངས་ཅན་པའི་གཞུང་ཝ་ཎ་དེབ་གཟུགས། ཤོག ༢ ཤླཽཀ ༡༠
3 ཞོལ། ཤོག ༡༢༡ ན ༥ གཙང་། ཤོག ༡༠༣ བ ༣ དེ་ནི་རང་བཞིན་གཅིག་ཏུ་

182 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

མོ། །དེ་ཙམ་ནི་དབང་པོ་ལ་ཐིམ་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་ནས་སྐྱེ་བའི་རིམ་པ་བཞིན་ཐིམ་ནས་མཐར་གཙོ་བོའ་ངང་དུ་ཐིམ་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་ན། དེ་ཉིད་ཉི་ ི ཤུ་རྩ་ལྔ་ལས། རྣམ་འགྱུར་དག་འཇུག་པ་དང་ལྡོག་པའི་ཚུལ་ནི་དེ་ལྟར་ཡིན་ན། གཙོ་བོ་ནི་གང་ལ་ཡང་ཐིམ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་རྒྱུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསལ་བ་ནི་ཆ་ཤས་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲ་དང༌། རེག་དང༌། རོ་དང༌། གཟུགས་དང༌། དྲིའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཆ་ཤས་རྣམས་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཙོ་བོ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། རྟག་པ་གཅིག་པུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་དཔེར་ན་ཕ་གསོན་པ་ན། བུ་ལ་རང་དབང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ། གསལ་བ་ནི་རྒྱུའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་རག་ལས་པའི་ཕྱིར་གཞན་དབང་ཡིན་ནོ། །མི་གསལ་བ་ནི་1

དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་རྟག་ཏུ་རྒྱུ་ལ་རག་མ་ལས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་གང་
ཞིག་གང་གི་འབྲས་བུར་གྱུར་པ་དེ་དག་ནི་མ་སྐྱེས་པའི་སྔ་རོལ་ནས་རྒྱུ་ལ་ནུས་པའི་ངོ་བོར་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ཏིལ་ལ་ཏིལ་མར་ནུས་པའི་ངོ་བོར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན། བྱེ་མ་དག་འཁྲུལ་འཁོར་གྱིས་བཙིར་བ་ལས་ཀྱང་ཅིའི་ཕྱིར་ཏིལ་མར་མི་འབྱུང༌། དེ་བས་ན་རྒྱུའི་བདག་ཉིད་ལ་འབྲས་བུ་སྔར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ། ནམ་མཁའི་པདྨོ་བཞིན་དུ། དེ་སུས་ཀྱང་བྱེད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་ན་ཡང་མ་སྐྱེས་པའི་སྔ་རོལ་དུ་གསལ་བའི་ངོ་བོ་བས་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་དང་པོ་ནས་རྒྱུའི་བདག་ཉིད་ལ་ནུས་པའི་ངོ་བོར་ཡོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་རྐྱེན་གྱིས་མངོན་པར་གསལ་བར་བྱས་པ་ལ་འབྲས་བུ་སྐྱེས་པ་ཞེས་ཐ་སྙད་དུ་བྱའོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །དིང་སང་གངས་རིའི་ཁྲོད་ཀྱི་མཁས་རློམ་གང་དག་རྒྱུའི་དུས་ན་འབྲས་བུ་གཏན་ནས་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུས་སྐྱེད་མི་ནུས་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང༌། ལྕགས་བཞིན་དུ་བོང་བ་ལ་སོགས་པ་དག་ཀྱང་གསེར་འགྱུར་གྱི་རྩི་དང་ཕྲད་པ་ན། གསེར་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱུའི་དུས་ན་འབྲས་བུ་དངོས་སུ་ཡོད་པའང་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་དོན་མེད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སྨྲ་བ་དེ་དག་ཀྱང་གྲངས་ཅན་གྱི་རིང་ལུགས་འདི་ཉིད་གསལ་བར་འོངས་པ་ཡིན་ནོ།།དེ་ལ་སེར་སྐྱ་པ་དག་གིས་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་གཙོ་བོ་ཡོད་
པ་ཉིད་དུ། སྒྲུབ་པ་ལ་ལྡན་པའི་སྦྱོར་བ་ལྔ་སྨྲས་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། ཁྱད་པར་ཚད་ཕྱིར་རྗེས་འགྲོའ་ི
1 ཞོལ། ཤོག ༡༢༡ བ ༣ གཙང་། ཤོག ༡༠༣ བ ༧ མི་གསལ་བ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ།

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 183

ཕྱིར། །ནུས་པའི་སྒོ་ནས་འཇུག་པའི་ཕྱིར། །རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་དབྱེར་ཡོད་ཕྱིར། །རང་བཞིན་སྣ་ཚོགས་དབྱེར་མེད་ཕྱིར། །མི་གསལ་བ་ཡི་རྒྱུ་ཡོད་དོ།1

།ཞེས་བཤད་པ་ལྟ་བུའོ། །དོན་འདི་ཡིན་
ཏེ་གཙོ་བོ་ནི་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ་ཁྱད་པར་རྣམས་ལ་ཚད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཇིག་རྟེན་འདི་ན་གང་ལ་བྱེད་པ་པོ་ཡོད་པ་དེ་ལ་ཚད་ཡོད་པར་མཐོང་སྟེ། དཔེར་ན་རྫ་མཁན་དག་འཇིམ་གོང་ལས་བྲེའུ་ཆུང་བཅུ་ཤོང་2

བ་ལ་སོགས་པའི་ཚད་དང་ལྡན་པའི་བུམ་པ་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ། །ཆེན་པོ་ལ་སོགས་
པའི་གསལ་བ་འདི་དག་ཀྱང་བློ་གཅིག་དང་། ང་རྒྱལ་གཅིག་དང༌། དེ་ཙམ་ལྔ་དང༌། དབང་པོ་བཅུ་གཅིག་དང༌། འབྱུང་བ་ལྔ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚད་དང་ལྡན་པར་མཐོང་ངོ༌། །དེའི་ཕྱིར་གང་ལས་ཚད་དང་ལྡན་པའི་གསལ་བ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་གཙོ་བོ་ཡོད་པར་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལས་བསྒྲུབ་པར་བྱའོ། །རིགས་པ་འདི་ལས་ཀྱང་གཙོ་བོ་ཡོད་དེ། ཁྱད་པར་རྣམས་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གང་རིགས་དང་ལྡན་པར་དམིགས་པ་ཡང་ཡིན་པ་དེ་ནི། དེའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་བུམ་པ་དང་ཁམ་ཕོར་ལ་སོགས་པའི་ཁྱད་པར་འཇིམ་པའི་རིགས་དང་ལྡན་པ་དེ་དག་ནི་འཇིམ་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་བཞིན་ནོ།།
གསལ་བའི་ཁྱད་པར་འདི་ཡང་བདེ་བ་དང༌། སྡུག་བསྔལ་དང༌། རྨོངས་པ་ལ་སོགས་པའི་
རིགས་དང་ལྡན་པར་དམིགས་སོ། །གང་ལས་ཤེ་ན། རབ་ཏུ་དང་བ་དང༌། གདུང་བ་དང༌། ཞུམ་པ་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལྟར་སྙིང་སྟོབས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ནི། རབ་ཏུ་དང་བ་དང༌། ཡང་བ་དང༌། ཞེན་པ་དང༌། འཕེལ་བ་དང༌། དགའ་བ་རྣམས་ཡིན་ནོ། །རྡུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ནི། གདུང་བ་དང༌། སྐེམས་པ་དང༌། ཐ་དད་པ་དང༌། རེངས་པ་དང༌། སྐྱོ་བ་རྣམས་ཡིན་ནོ། །མུན་པའི་འབྲས་བུ་ནི། ཞུམ་པ་དང༌། སྒྲིབ་པ་དང༌། སྡོམ་པ་དང༌། རྣམ་པར་འཚེ་བ་དང༌། ལྕི་བ་རྣམས་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འབྲས་བུ་ནི། རབ་ཏུ་དང་བ་དང༌། ཡང་བ་ལ་སོགས་པ་དམིགས་པ་དེ་ལྟ་བས་ན། འདི་ནི། བདེ་བ་དང༌། སྡུག་བསྔལ་དང༌། རྨོངས་པ་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་རྣམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡིན་ནོ་ཞེས་ངེས་པར་

1 གྲངས་ཅན་པའི་གཞུང་ཝ་ཎ་དེབ་གཟུགས། ཤོག ༣ ཤླཽཀ ༡༥
2 ཞོལ། ཤོག ༡༢༢ ན ༤ གཙང་། ཤོག ༡༠༤ ན ༧ བཅུ་ཤོང་པ་ལ་སོགས་

184 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

བྱའོ། །དེས་ན་འདི་དག་ནི་རབ་ཏུ་དང་བ་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བུ་ལས་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་ལྡན་པ་ཉིད་དུ་གྲུབ་ཅིང༌། དེའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ལས་ཀྱང་བདེ་སོགས་དེའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་ལས་བྱུང་བ་ཉིད་དུ་གྲུབ་བོ། །དེ་གྲུབ་པ་ན་ཡང་ཤུགས་ཀྱིས་རང་བཞིན་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གཙོ་བོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་གྲུབ་བོ།།
གཞན་ཡང་ནུས་པའི་སྒོ་ནས་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ལས་ཀྱང་གཙོ་བོ་ཡོད་པ་
ཡིན་ཏེ། འཇིག་རྟེན་འདི་ཉིད་ན་གང་ཞིག་དོན་གང་ལ་འཇུག་པ་དེ་ནི་དེ་ལ་ནུས་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ཐག་པ་སྣམ་བུ་བྱེད་པ་ལ་འཇུག་པ་བཞིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་གང་གིས་གསལ་བ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་གཙོ་བོའ་ནུས་པ་ཡོད་དེ་ཞེས་བསྒྲུབ་པར་བྱའོ། །ནུས་པ་དེ་ཡང་རྟེན་མེད་པ་ཅན་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ ིཕྱིར་གང་ལ་ནུས་པ་འཇུག་པར་བྱེད་པའི་གཙོ་བོ་ཡོད་དོ། །འདི་ལས་ཀྱང་གཙོ་བོ་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་རྣམ་པར་དབྱེར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྟེན་འདི་ནི་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་དག་གི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་མཐོང་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། འཇིམ་པའི་གོང་བུ་ནི་རྒྱུ་ཡིན་ལ། བུམ་པ་ནི་འབྲས་བུ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ཡང་འཇིམ་པའི་གོང་བུ་ལས་ཐ་དད་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་བུམ་པས་ནི་སྦྲང་རྩི་དང༌། ཆུ་དང་འོ་མ་འཛིན་པར་ནུས་ཀྱི་འཇིམ་པའི་གོང་བུས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བུ་འདི་དག་མཐོང་ནས། གང་ལས་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་གཙོ་བོ་ཡོད་དོ་ཞེས་སྒྲུབ་བོ།།
རིགས་པ་འདི་ལས་ཀྱང་གཙོ་བོ་ཡོད་དེ། རང་བཞིན་སྣ་ཚོགས་དབྱེར་མེད་པའི་ཕྱིར་
རོ། །རང་བཞིན་སྣ་ཚོགས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འཇིག་རྟེན་གསུམ་ལ་བརྗོད་དེ། འདི་དག་ནི་འཇིག་པའི་དུས་ན་འགའ་ཞིག་ཏུ་དབྱེར་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ།1

འདི་ལྟར་འབྱུང་བ་ལྔ་ནི། དེ་ཙམ་ལྔ་ལ་དབྱེར་མེད་
པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཙམ་དང་དབང་པོ་དག་ནི་ང་རྒྱལ་ལ། ང་རྒྱལ་ནི་བློ་ལ། བློ་ནི་གཙོ་བོ་ལ་དབྱེར་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ན། འཇིག་པའི་དུས་སུ་འཇིག་རྟེན་གསུམ་གང་དུ་དབྱེར་མེད་པར་འགྱུར་བ་དང༌། ཐིམ་པར་འགྱུར་བའི་གནས་ཞིག་མེད་ན་ནི། འདི་དག་འཇིག་པ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་བས་དེ་ལྟ་བུའི་གནས་ཞིག་ཡོད་ལ། དེ་ཡང་གཙོ་བོ་ལས་གནས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། 1 ཞོལ། ཤོག ༡༢༣ ན ༣ དབྱེར་མེད་པར་འགྱུར་བ་ཏེ།

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 185

གཙོ་བོ་ཡོད་པར་གྲུབ་བོ་ཞེས་ཟེར་རོ།།
སྐྱེས་བུ་ནི་བདག་དང་ཤེས་པ་དང༌། སེམས་པ་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་དག་དང༌། རྣམ་གྲངས་སུ་
འདོད་ལ། དེ་ཡང་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་གཙོ་བོས་དྲངས་པའི་བྱེད་པོ་ཡིན་གྱི། ལས་རྣམས་ཀྱི་བྱེད་པ་པོ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གཙོ་བོ་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ཡིན་ཞིང། སྐྱེས་བུ་དེ་ནི། རྟག་པ་དང༌། གཅིག་པུ་དང༌། ཁྱབ་པ་དང༌། ཡུལ་རྣམས་ལ་ལྟ་བར་བྱེད་པ་པོ་ཡང་ཡིན་ཞིང༌། སྐྱེས་བུ་ཡུལ་ལ་ལྟ་བའི་ཚུལ་ནི། སྐྱེས་བུ་ཉིད་ལ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་འཆར་བ་ཡང་མིན་ལ། མིག་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པ་ཐ་དད་པ་དག་གིས་རང་རང་གི་དབང་པོ་ལ་བརྟེན་ཏེ། ཡུལ་ལ་སོ་སོར་ལོངས་སྤྱོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་གྱི། ཇི་ལྟར་རྒྱལ་པོ་ཕོ་བྲང་གི་ལན་ཀན་ཐ་དད་པ་དག་ནས་སྐྱེད་མོས་ཚལ་ཐ་དད་པ་དག་གི་དཔལ་ལ་ལྟ་བར་བྱེད་པ་བཞིན་དུ། སྐྱེས་བུ་གཅིག་ཉིད་མིག་གི་དབང་པོའ་སྒོ་ནས་གཟུགས་ལ་ལྟ་བར་བྱེད་ཅིང༌། རྣ་བའི་སྒོ་ནས་སྒྲ་ཉན་པར་བྱེད་དོ་ ིཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་ཡུལ་ལ་ལྟ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཞིང༌། དེ་ཡང་བློའ་མེ་ལོང་ ིཆེན་པོ་ལ་ཡུལ་གྱི་གཟུགས་བརྙན་འཕོས་ཤིང༌། དེ་ཉིད་སྐྱེས་བུ་ལ་སྣང་བའི་སྒོ་ནས་སྐྱེས་བུ་ཡུལ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་ཡིན་ཞིང༌། གང་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཡུལ་མཐོང་བ་མ་ཡིན་ཞིང༌། ཡུལ་མཐོང་བ་པོ་དེ་ཉིད་ལ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་1

བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ།།
དེ་ལྟ་བུའི་བདག་ཤེས་རིག་གི་སྐྱེས་བུ་དེ་ཉིད་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་རིགས་པ་ནི་འདི་ལྟར།
མིག་ལ་སོགས་པ་ནི་གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་དེ། འདུས་ཤིང་བསགས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། མལ་ཆ་དང་སྟན་བཞིན། ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ལ། རིགས་པ་འདིས་མིག་ལ་སོགས་པ་དག །བདག་གི་2

དགོས་
པ་སྒྲུབ་ནུས་ཀྱི་བདག་གི་བར་གྲུབ་པ་ན། དེ་དག་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་པོའ་བདག་ཡོད་པར་འབད་པ་ ིམེད་པ་ཉིད་དུ་གྲུབ་སྙམ་དུ་བསམས་པའོ། །སྦྱོར་བ་འདི་དག་གི་དོན་ཀྱང་ཁོ་བོས་ཚད་མ་ཡིད་ཀྱི་མུན་སེལ་དུ་རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །གལ་ཏེ་སྐྱེས་བུ་ནི། སེམས་པ་ཅན་ཡིན་ཞིང༌། བློ་ནི་བེམ་པོའ་བདག་ཉིད་ཡིན་ན། བློ་དང་སེམས་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་ཁྱད་པར་ཡོད་པར་ཅིས་འགྲུབ་ཅེ་ན། བློ་དང་ ི

1 ཞོལ། ཤོག ༡༢༣ བ ༣ རྣམ་པ་ཤེས་པ་མ་ཡིན་
2 ཞོལ། ཤོག ༡༢༣ བ ༥ གཙང་། ཤོག ༡༠༥ བ ༥ བདག་གི་དགོངས་པ་སྒྲུབ་

186 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་སེམས་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་འཇིག་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། གཟུགས་དྲི་ལ་སོགས་པ་བཞིན། ཞེས་བྱ་བ་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲུབ་པར་བྱེད་ལ། འདི་ནི་རྒྱས་པར་གཞན་དོན་ལེའུའི་སྐབས་སུ་རྣམ་པར་གཅོད་པར་འགྱུར་རོ།།
གཞན་ཡང་གྲངས་ཅན་པ་དག་རང་བཞིན་འགྱུར་བ་ལས་བྱུང་བའི་མཚན་ཉིད་ནི་ལྔ་བཅུའོ་
ཞེས་སྨྲ་སྟེ། འདི་ལྟར་མགུ་བ་ནི་དགུའོ། །གྲུབ་པ་ནི་བརྒྱད་དོ། །ནུས་པ་ནི་ཉི་ཤུ་རྩ་བརྒྱད་དོ། །ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་ནི་ལྔ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་ལྔ་བཅུའོ། །དེ་ལ་ཆུ་དང༌། ཆུ་རྒྱུན་དང༌། ཆུ་བོ་དང༌། ཆར་འབབ་པ་དང༌། ལེགས་པར་བརྒལ་པ་དང༌། གཞན་མ་ཡིན་པ་དང༌། མིག་བཟང་བ་དང༌། འོད་ཅན་དང༌། ལུས་མཆོག་ཅེས་བྱ་བ་ནི། མགུ་བ་དགུ་ཡིན་ཏེ། ཡོངས་སུ་མཉེས་པ་ཞེས་བྱ་བའམ། ཚིམ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ །དེ་ཡང་རང་བཞིན་ལས་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་ཡིན་གྱི། སྐྱེས་བུས་བྱས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དེ་ལྟར་གང་གིས་མཐོང་བ་དེ་ནི། ཡོངས་སུ་དགའ་བ་ཐར་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་ནི་ཆུ་ཞེས་བྱའོ། །ཉེ་བར་ལེན་པ་ལས་འབྲས་བུ་འཐོབ་ཀྱི། སྐྱེས་བུས་བྱས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་ནས་ཐར་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་ལ་ཡོངས་སུ་དགའ་བ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་ནི་ཆུ་རྒྱུན་ཞེས་བྱའོ། །དུས་ཀྱིས་འབྲས་བུ་འཐོབ་ཀྱི་སྐྱེས་བུས་བྱས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་པ་སོགས་ནི་ཆུ་བོའོ། །སྐལ་བས་འབྲས་བུ་འཐོབ་ཀྱི་སྐྱེས་བུས་བྱས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་པ་སོགས་ནི་ཆར་འབབ་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཡུལ་ལ་སོགས་པ་ཉེ་བར་སྒྲུབ་པའི་སྐྱོན་མཐོང་ནས་གང་ཐར་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡོངས་སུ་དགའ་བ་དེ་ནི་ལེགས་པར་བརྒལ་བ་ཞེས་བྱའོ།།
ཀུན་ཏུ་བསྲུང་བའི་སྐྱོན་མཐོང་ནས་ཐར་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡོངས་སུ་དགའ་བ་དེ་ནི།
གཞན་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ཐར་པ་སོགས་ལ་ཡོངས་སུ་དགའ་བས་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྐྱེད་དེ་ཐར་པ་མཐོང་བ་ནི་མིག་བཟང་བ་ཞེས་བྱའོ། །དབང་པོ་ལས་འདས་པ་མཐོང་བ་ནི་འོད་ཅན་ཞེས་བྱའོ། །རྣམ་པར་འཚེ་བའམ་སྐྱོན་མཐོང་ནས་ཐར་པ་སོགས་ལ་ཡོངས་སུ་དགའ་བ་དེ་ནི། ལུས་མཆོག་ཅེས་བྱ་སྟེ། དེ་དག་ནི་མགུ་བ་རྣམ་པ་དགུ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཡེ་ཤེས་ལས་སྐྱེ་བའི་གྲུབ་པ་ནི་བརྒྱད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ་སྒྲོལ་བ་པོ་དང༌། ལེགས་པར་སྒྲོལ་བ་པོ་དང༌། སྒྲོལ་བའི་མཐར་ཕྱིན་པ་དང༌། དགའ་བ་དང༌། རབ་ཏུ་དགའ་བ་དང༌། མགུ་བར་གྱུར་པ་དང༌། ཉམས་དགའ་བ་དང༌།

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 187

མཆོག་ཏུ་དགའ་བ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། ཡེ་ཤེས་ལ་བརྟེན་ནས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང༌། རང་གཞན་ལ་ཕན་པ་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་ན་གྲུབ་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་ཤེས་པ་གང་དཔྱད་པ་བྱས་ནས་སྐྱེ་བ་ནི། སྒྲོལ་བ་པོ་ཞེས་བྱའོ། །ཐོས་པ་ལ་སོགས་པ་དག་གི་ཤེས་པ་ནི། ལེགས་པར་སྒྲོལ་བ་པོ་ཞེས་བྱའོ། །བརྗོད་བྱ་དང༌རྗོད་བྱེད་སྔོན་དུ་སོང་བའི་བླ་མས་བསྟན་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཤེས་པ་དེ་ནི་སྒྲོལ་བའི་མཐར་ཕྱིན་པ་ཞེས་བྱའོ། །གྲང་བ་དང་ཚ་བ་ལྡོག་པའི་ཐབས་ཤེས་པ་ནི་དགའ་བ་ཞེས་བྱའོ། །ནང་གི་བདག་ཉིད་ཀྱི་རླུང་དང་མཁྲིས་པ་དང་བད་ཀན་ལ་སོགས་པའི་ནད་གང་བདག་ཉིད་དམ་བླ་མ་ལས་སྐྱེས་པའི་ལྡོག་པའི་ཐབས་ཤེས་པ་གྲུབ་པ་དེ་ནི་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་གང་དང་པོ་འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་པའི་མི་དང༌། བྱོལ་སོང་དང༌། རི་དྭགས་དང༌། སྦྲུལ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ལས་བྱུང་ཞིང༌། སྐྱེས་པས་འཇིགས་པ་དང༌། འཐབ་རྩོད་དང༌། རྡེག་པ་ལ་སོགས་པའི་སྡུག་བསྔལ་རྣམས་བཅོས་པའི་ཐབས་ཤེས་པ་གྲུབ་པ་དེ་ནི་མགུ་བར་གྱུར་པ་ཞེས་བྱའོ།།
དེ་བཞིན་དུ་སྐལ་བ་དང་ལྡན་པའི་རྒྱུ་ཅན་གྱི་བདེ་བ་ལ་དམིགས་པ་ལ་སོགས་པས་ཚངས་
པར་སྤྱོད་པའི་ཤེས་པ་དེ་ནི་ཉམས་དགའ་བ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་གང་ལྡང་བ་དང༌། ཕྱག་འཚལ་བ་དང༌། སྐྲ་དང་ཁ་སྤུ་བྲེགས་པ་ལ་སོགས་པ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་དེ་ནི། རྟག་ཏུ་དགའ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། འདི་དག་ནི་གྲུབ་པ་བརྒྱད་ཡིན་ནོ། །ཡང་འོན་པ་དང༌། མཛེ་ནད་དང༌། དམུས་ལོང་གི་ངོ་བོ་དང༌། བེམ་པོ་ཉིད་དང༌། དྲི་མི་ཞིམ་པ་ཉིད་དང༌། གྲུམ་པོ་ཉིད་དང༌། རྟག་སྐམ་ཅན་དང༌། མ་ནིང་དང། ལག་པ་ཉམས་པ་དང༌། ལྐུགས་པ་དང༌། ཤེས་པ་ཉམས་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་དག་གིས་གྲངས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ། ལྤགས་པ་དང༌། མིག་དང༌། ལྕེ་དང༌། སྣ་ལ་སོགས་པ་དང༌། ངག་དང༌། ལག་པ་དང༌། རྐང་པ་དང༌། བཤང་ལམ་དང༌། འདོམས་ཞེས་བྱ་བའི་དབང་པོ་ལ་གནོད་པ་འདི་དག་ནི་ནུས་པ་བཅུ་གཅིག་གོ །དེ་བཞིན་དུ་ཆུ་མ་ཡིན་པ་དང༌། ཆུ་རྒྱུན་མ་ཡིན་པ་དང༌། ཆུ་བོ་མ་ཡིན་པ་དང༌། ཆར་འབབ་པ་མ་ཡིན་པ་དང༌། ལེགས་པར་བརྒལ་བ་མ་ཡིན་པ་དང༌། གཞན་མ་ཡིན་པ་མ་ཡིན་པ་དང༌། བཟང་པོ་མ་ཡིན་པ་དང༌། འོད་ཅན་མ་ཡིན་པ་དང༌། ལུས་མཆོག་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། དེ་ཡང་རང་བཞིན་རྟག་ཏུ་ཡོད་དུ་ཟིན་ཀྱང་དེ་མ་ཤེས་པས་ཐར་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་དགའ་བ་མི་སྐྱེ་བ་ནི། ཆུ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ནས། རྣམ་པར་འཚེ་བ་མཐོང་ཡང་ཐར་པ་ལ་

188 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

སོགས་པ་ལ་དགའ་བ་མི་སྐྱེ་བ་ནི། ལུས་མཆོག་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུའོ།།
དེ་བཞིན་དུ་སྒྲོལ་བ་པོ་མ་ཡིན་པ་དང༌། ལེགས་པར་སྒྲོལ་བ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་
སོགས་པ་གྲུབ་པ་བརྒྱད་ལ་གནོད་པ་སྟེ། དེ་ཡང་ཤེས་པ་གང་དཔྱད་པ་བྱས་ནས་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྒྲོལ་བ་པོ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་ཇི་སྲིད་གཡོ་སྒྱུ་དང་སེར་སྣ་སོགས་ལ་རིགས་པའི་དོན་མི་དམིགས་པ་ནི་རྟག་ཏུ་དགའ་བ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་སྟེ་དེ་ལྟར་ན་འདི་དག་ནི་ནུས་པ་ཉི་ཤུ་རྩ་བརྒྱད་ཅེས་བྱའོ། །ཕྱིན་ཅི་ལོག་རྣམ་པ་ལྔ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། མུན་པ་དང། རྨོངས་པ་དང། རྨོངས་པ་ཆེན་པོ་དང། ཤིན་ཏུ་མུན་པར་གྱུར་པ་དང། ཤིན་ཏུ་སྨག་ཏུ་གྱུར་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི།1

ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་དོན་སྟོན་པར་བྱེད་པ་འདི་ལྟ་སྟེ། གཞན་མ་ཡིན་པ་ལ་གཞན་གྱི་བློ་དང༌།
ལེགས་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་ལེགས་པར་ཡང་དག་པར་སྒྲུབ་པ་དང༌། བདེ་བ་མ་ཡིན་པ་ལ་བདེ་བར་མངོན་པར་ང་རྒྱལ་བ་དང༌། མི་ནུས་པ་ལ་ནུས་པར་མངོན་པར་ང་རྒྱལ་བ་དང༌། མི་བཟོད་པ་ལ་བཟོད་པར་ཡིད་ཆེས་པ་ཞེས་བྱའོ། །འདི་དག་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་རྣམ་པ་ལྔ་ཡིན་པར་གྲངས་ཅན་རང་ཉིད་ཀྱི་གཞུང་མཚན་ཉིད་ལྔ་བཅུ་པ་ལས་བསྟན་པར་བཤད་དོ། །དེ་ཡང་སྐྱེས་བུ་བཅིང་བ་གསུམ་གྱིས་གཅིངས་པ་ལས་འཁོར་བར་འགྱུར་ཞིང༌། དེ་ཉིད་ལས་གྲོལ་བས་ཐར་པ་རྣམ་པ་གསུམ་འབྱུང་བ་ནི་ཐར་པ་ཞེས་བྱའོ།།
དེ་ལ་འཆིང་བ་རྣམ་པ་གསུམ་ནི། རང་བཞིན་གྱི་འཆིང་བ་དང༌། འགྱུར་བའི་འཆིང་བ་
དང༌། ནོར་གྱི་འཆིང་བའོ། །དེ་ཡང་རེ་ཤིག་ནོར་གྱི་འཆིང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཁྱིམ་པའམ། ཚངས་པར་སྤྱོད་པའམ། ནགས་ན་གནས་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ནི་ནོར་རྙེད་པས་འཆིང་བ་ཡིན་ཏེ། ཇི་ཙམ་རྙེད་པ་དེ་ཙམ་དུ་སྲེད་པ་འཕེལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །འགྱུར་བའི་འཆིང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་རྣམས་དེ་དང་དེ་ལ་ལྟ་བ་སོགས་སུ་འདོད་པས་སྒྲ་དང་རེག་བྱ་དང་རོ་དང་གཟུགས་དང་དྲི་རྣམས་ཀྱི་དབང་པོ་འགྱུར་བར་བྱེད་ཅིང༌། དབང་པོ་ཡུལ་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ནང་དུ་ཡང་དག་པར་གནས་པར་མི་འགྱུར་བས་འཆིང་བ་ཞེས་བྱའོ།།
རང་བཞིན་གྱི་འཆིང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ལྷ་དང་ལྷ་མ་ཡིན་དང་མི་དང་དུད་འགྲོ་ལ་སོགས་
1 ཞོལ། ཤོག ༡༢༥ ན ༦ གཙང་། ཤོག ༡༠༧ ན ༥ ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཅེས་བྱ་སྟེ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་དོན་

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 189

པ་རྣམས་ཀྱིས་ལུས་གང་དག །གཞན་དང་གཞན་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་འགྱུར་བའི་བདག་ཉིད་དུ་འབྱུང་བ་སྟེ། བདེ་བ་དང༌། སྡུག་བསྔལ་དང༌། རྨོངས་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དང༌། བདག་ཉིད་དེ་ཉིད་ངར་འཛིན་པ་དང༌། དེ་ཙམ་དང༌། དབང་པོའ་ཁྱད་པར་གྱི་མཚན་ཉིད་སྣ་ཚོགས་ ིཔ་འགྱུར་བ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་འཁོར་བར་འཁོར་བ་ན། ཡུལ་ལ་སྲེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེས་བུ་དང། རང་བཞིན་ལ་གཅིག་པ་ཉིད་དུ་རྨོངས་པ་ཡོད་ལ། དེའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་ཉིད་ཡུལ་ཐམས་ཅད་ལ་རྗེས་སུ་འབྲེལ་ཞིང༌། དེ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་འགྱུར་སྣ་ཚོགས་པ་འདི་སྤྲུལ་པར་མ་ཤེས་པར་བདག་ཉིད་ཀྱིས་ལས་བྱས་པ་དང༌། བདག་ཉིད་ཀྱིས་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པ་དང༌། བདག་ཉིད་དེ་དག་ལོངས་སྤྱོད་པ་སོགས་སུ་བཟུང་བས། བདག་ཉིད་ཡུལ་རྣམས་ལ་སྲེད་པའི་གཞན་དབང་དུ་འགྱུར་ཏེ། འཁོར་བར་འཁོར་བ་ཡིན་ལ། གང་གི་ཚེ་བླ་མས་ཉེ་བར་བསྟན་པ་དང༌། ཐོས་པ་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་འབྲས་བུ་དག་སྤྲུལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། སྐྱེས་བུ་ནི་བྱེད་པ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་སུ་ངེས་པའི་ཤེས་པ་ལྷག་པ་སྐྱེས་པར་གྱུར་པ་ན། འབྲས་བུ་དག་འབྱིན་པར་བྱེད་པ་དང༌། ཡུལ་སྣ་ཚོགས་པ་འདི་དག་སྤྲུལ་བར་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་ཡང་གཞན་ལ་བདག་ཀྱང་གཞན་ནོ་ཞེས་རྟོགས་ནས། བདག་ཉིད་དོན་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོངས་སུ་ངོམས་པར་གྱུར་པའི་ཕྱིར།
ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ལྷའི་མིག་བསྐྱེད་དེ། རང་བཞིན་ལ་ལྟ་བར་བྱེད་པ་ན།
བདག་དང་རང་བཞིན་གཅིག་ཏུ་འཁྲུལ་བའི་དྲི་མ་བྲལ་ནས་རྣམ་འགྱུར་སྣ་ཚོགས་པ་འདི་དག་གི་གནས་ལུགས་སུ་གྱུར་པའི་དོན་དམ་པ་རང་བཞིན་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ནས་རང་བཞིན་ཡང་སླར་སྐྱེངས་པའི་ཚུལ་གྱིས་རང་བཞིན་ལས་བློ་དང༌། དེ་ལས་ང་རྒྱལ་དང༌། དེ་ལས་དེ་ཙམ་ལྔ་དང༌། དབང་པོ་བཅུ་གཅིག་དང༌། དེ་ཙམ་ལྔ་ལས་འབྱུང་བ་ལྔ་ཉེ་བར་སྤྲུལ་བར་བྱེད་པའི་འཇུག་པ་ཉེ་བར་བསྡུས་ཏེ། རང་བཞིན་ཡན་གར་བར་གནས་ཤིང༌། དེའི་ཚེ་རྣལ་འབྱོར་པའི་བློ་ངོར་ཀུན་རྫོབ་རྣམ་འགྱུར་གྱི་ཚོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྣང་བ་ལོག་སྟེ། ས་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་དང༌། མིག་ལ་སོགས་པའི་བྱེད་པ་རྣམས་ལྡོག་པར་འགྱུར་བས་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་འཆིང་བ་གསུམ་ལས་གྲོལ་ཏེ། སྐྱེས་བུ་ཡུལ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་མེད་ཅིང༌། བྱེད་པ་མེད་པར་གནས་པ་དེའི་

190 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

ཚེ་ཐར་པ་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། གྲངས་ཅན་པ་དག་གིས་བཅིངས་པ་དང༌། ཐར་པའི་ཚུལ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་ནོ།།
དེ་བས་ན། སྤྱི་གཙོ་བོ་ཞེས་བྱ་བ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང༌། གནས་ལུགས་དང་
དོན་དམ་པར་གྱུར་པའི་བདེན་པར་གྲུབ་ཅིང༌། མི་འགྱུར་བ་ཆ་ཤས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པས་ཁམས་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་ཁྱད་པར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པ་ཡོན་ཏན་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཅན། གང་ཞིག་མ་ཤེས་པའི་དབང་གིས་འཁོར་བར་འཁོར་ཞིང་རྣལ་འབྱོར་པས་དེ་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ན། ཀུན་རྫོབ་རྣམ་འགྱུར་གྱི་སྣང་བ་ཐམས་ཅད་ནུབ་སྟེ། ཐར་པ་ཐོབ་པར་འདོད་པ་དེ་ཉིད་གྲངས་ཅན་གྱི་གྲུབ་མཐའི་སྙིང་པོ་ཡིན་ཞིང༌། དིང་སང་གངས་རིའི་ཁྲོད་ཀྱི་གྲུབ་པའི་མཐའ་སྨྲ་བ་གང་དག་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཞེས་བྱ་བ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་དང༌། གནས་ལུགས་སུ་གྱུར་པའི་དོན་དམ་པ་བདེན་པར་གྲུབ་ཅིང༌། མི་འགྱུར་བའི་རྟག་པ་འདུས་མ་བྱས་པའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་པ་ཆ་ཤས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པས་བརྟན་པ་དང་གཡོ་བ་སེམས་ཅན་དང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དམ་པ་དེ་ཉིད་ལ་ཐ་དད་དུ་བྱ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པ་གང་ཞིག་མ་ཤེས་པའི་དབང་གིས་འཁོར་བར་འཁོར་ཞིང༌། དེ་ཉིད་ལུས་ཕྱེད་པ་བཅིངས་པ་སོགས་ཀྱི་མན་ངག་ལ་བརྟེན་ཏེ། ཏིང་ངེ་འཛིན་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ངོ་འཕྲོད་པས་ཐར་པ་ཐོབ་པར་འདོད་པ་དག་དང༌། བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་དང༌། སྤྱི་གཙོ་བོ་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་ཙམ་ཞིག་ཐ་དད་པར་ཟད་ཀྱི། དོན་ལ་ཐ་དད་དུ་བྱ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གྲངས་ཅན་གྱི་གྲུབ་པའི་མཐའ་རྣམ་པར་བཞག་པ་མདོ་ཙམ་བཤད་ཟིན་ཏོ།།
གཉིས་པ་གཞུང་གི་དོན་བཤད་པ་ནི། གལ་ཏེ་དེ་མ་ཡིན་ལས་ལྡོག་པའི་གཞན་སེལ་
སྤངས་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་སྤྱི་གཞན་མེད་ན་གཅིག་ས་བོན་གྱི་འབྲས་བུ་དེ་ས་ལ་སོགས་པ་གཞན་གྱི་འབྲས་བུར་འགྱུར་བ་མིན་པར་ཐལ། ས་བོན་གྱིས་མྱུ་གུ་བསྐྱེད་པའི་རང་བཞིན་དེ་ས་སོགས་ལ་མེད་ས་སོགས་ཀྱིས་མྱུ་གུ་བསྐྱེད་པའི་རང་བཞིན་དེ་ས་བོན་ལ་མེད་པས་རང་བཞིན་ཤིན་ཏུ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ནུས་པ་རྣམས་རང་བཞིན་ཐ་དད་ན། ནུས་པ་དེ་དག་གང་ལ་འཇུག་པའི་གཞི་རྣམས་ཀྱང་རང་བཞིན་ཐ་དད་དགོས་པས་གཞི་གཅིག་ལ་རྒྱུ་དུ་མས་ནུས་

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 191

པ་གཅིག་ཐུན་མོང་དུ་འཇུག་པ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཞེས་པ་ནི་སྤྱི་རྟག་དངོས་བཀག་པ་ལ་གནོད་བྱེད་བརྗོད་པའི་ཚུལ་ལོ།།
འོ་ན་ཁྱེད་རང་ལྟར་ན། རྒྱུ་དུ་མས་འབྲས་བུ་གཅིག་བསྐྱེད་པ་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེས་དྲིས་
པས། གལ་ཏེ་ཁོ་བོ་ལྟར་ནས་ས་ཆུ་ལུད་ས་བོན་སོགས་སྤྱི་གཙོ་བོའ་ངང་དུ་བདག་ཉིད་གཅིག་པ་ ིཡིས་ས་བོན་གྱིས་མྱུ་གུ་སྐྱེད་པའི་རང་བཞིན་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་སས་མྱུ་གུ་སྐྱེད་པའི་རང་བཞིན་ཡང་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་ནས་རྒྱུ་དུ་མ་གནས་སྐབས་ཐ་དད་ཀྱང་རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་པས་འབྲས་བུ་གཅིག་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ལ་རྒྱུ་དུ་མའང་སྤྱི་གཙོ་བོའ་ངང་ ིདུ་རང་བཞིན་ཐ་དད་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་འབྲས་བུ་གཅིག་བྱེད་པར་འདོད་པ་དེ་ཉིད་དང་པོར་དགག་པ་ནི། མྱུ་གུ་སྐྱེད་པ་ལ་ཆུ་ལུད་ལ་སོགས་པའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པ་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། ས་བོན་གྱི་བདག་ཉིད་1

གཅིག་པོ་ལའང༌། མྱུ་གུ་སྐྱེད་པའི་རང་བཞིན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སྤྱི་གཙོ་བོ་ཆ་2

མེད་གཅིག་པུ་དེས་མྱུ་གུ་སྐྱེད་པ་ཡིན་ཞིང༌། དེ་ས་བོན་
གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་འགལ་ལོ། །ཁྱབ་པ་ཡོད་དེ། ཐ་དད་མེད་པའི་ངོ་བོ་གཙོ་བོ་ས་བོན་ལ་རྗེས་སུ་མི་འགྲོ་བ་དང་བྲལ་ཞིང་ཁྱད་པར་ཆུ་ལུད་སོགས་རྣམས་ས་བོན་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་སྟེ། དོན་ནི་སྤྱི་གཙོ་བོའ་ནུས་པ་ཁོ་ན་མྱུ་གུ་བསྐྱེད་ན་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་དོན་ ིམེད་དུ་འགྱུར་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟ་བུའི་གཙོ་བོ་དེ་ས་བོན་ལ་རྫོབས་པར་ཡོད་ཅིང༌། ཆུ་ལུད་སོགས་རྣམས་ས་བོན་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ།།
ཤཱཀྱ་བློ་སོགས། བྱ་མིན་ཁྱད་པར་རྣམས་དང་བྲལ། །ཅེས་འཆད་པ་ལྟར་ན། རྐང་པ་
འདི་གཉིས་སྔ་མའི་ཁྱབ་སྒྲུབ་མ་ཡིན་གྱི། སྤྱི་གཙོ་བོས་མྱུ་གུ་སྐྱེད་ན། དེ་ལྟར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་ཡོད་པ་དེས་ན། ཆ་ཐ་དད་མེད་པའི་ངོ་བོ་སྤྱི་གཙོ་བོ་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་མྱུ་གུ་སྐྱེད་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་མིན་ཏེ། ཁྱོད་རྐྱེན་གྱི་ཁྱད་པར་རྣམས་གྲོགས་སུ་ཡོད་པ་དང་བྲལ་བའི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའོ།།
1 ཞོལ། ཤོག ༡༢༧ ན ༥ གཙང་། ཤོག ༡༠༩ ན ༡ ས་བོན་གྱི་བདག་གཅིག་པུ་ལའང་།
2 ཞོལ། ཤོག ༡༢༧ ན ༥ ཆ་མེད་པ་གཅིག་པུ་

192 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

མྱུ་གུ་སྐྱེད་པ་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་ལ་ལྟོས་པར་ཅིས་གྲུབ་ཅེ་ན། མྱུ་གུ་དེ་དག་ཆོས་ཅན།
ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་གྱི་བྱེ་བྲག་རྣམས་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་སྟེ། རང་གི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་ས་ཆུ་སོགས་གང་རུང་གཅིག་ཕན་བྱེད་དུ་ཡོད་པ་དང་བྲལ་ནའང་འབྲས་བུ་ཁྱོད་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གྲངས་ཅན་གྱི་སྤྱི་གཙོ་བོ་དེ་ཉིད་འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱེད་པ་པོ་དང༌། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་དང། དོན་དམ་པར་བདེན་པར་འདོད་པ་ལ་གཙོ་བོ་འབྲས་བུ་ཡིན་པ་འགོག་པའི་རིགས་པ་དེས་གཙོ་བོ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་ཡང་ཁེགས་པར་བསྟན་པ་ནི། སྤྱི་གཙོ་བོ་དེ་ཉིད་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང༌། གནས་ལུགས་སུ་གྱུར་པའི་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དོན་བྱེད་ནུས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་ཡིན་གྱི་དོན་བྱེད་མི་ནུས་ན་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་སུ་གྱུར་པའི་སྤྱི་གཙོ་བོའ་ངང་དུ་དོན་བྱེད་ནུས་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་འདྲེས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དོན་ ིབྱེད་ནུས་པའི་དངོས་པོ་ཆུ་ལུད་ལ་སོགས་པ་དེ་རྣམས་ཡང་ཕན་ཚུན་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མེད་ཅིང༌། གང་ཞིག་གསལ་བ་རྣམས་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་སྤྱི་གཙོ་བོ་དེ་ལས་འབྲས་བུ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྤྱི་གཙོ་བོ་ལས་འབྲས་བུ་འབྱུང་ན། ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་ཞིང་འབྲས་བུ་མི་འབྱུང་ན་དེ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་དང༌། ས་ཆུ་སོགས་དེར་རང་བཞིན་འདྲེས་པ་མ་ཡིན་པར་གྲུབ་ཅེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ།།
ཕྱིས་ཀྱི་མཁས་རློམ་ཁ་ཅིག །གཞུང་འདི་དང༌། འདིའི་རང་འགྲེལ་དུ། དེ་བས་ན་ཁྱད་པར་
སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི་སྤྱི་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ཁོ་ན་དངོས་པོ་ཡིན་ནོ།1

།ཞེས་སོགས་
གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱི་ཡིན་ན་འབྲས་བུ་མི་སྐྱེད་པས་ཁྱབ་པར་བསྟན་ནོ། །ཟེར་བ་ནི་རྣམ་པར་མ་བརྟགས་པའི་བབ་ཆོལ་ཡིན་ཏེ། གཞུང་འདི་དག་གིས་གྲངས་ཅན་གྱི་འདོད་པ་ལ་དགག་པ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། སྤྱི་གཙོ་བོ་ལས་འབྲས་བུ་མི་འབྱུང༌། ཞེས་པ་ཙམ་ཞིག་བསྟན་གྱི། སྤྱི་ཡིན་ན་འབྲས་བུ་མི་འབྱུང་བས་ཁྱབ་ཅེས་སྟོན་པ་ག་ལ་ཡིན། དེའི་ཕྱིར་ཤཱཀྱ་བློས་འདིའི་འགྲེལ་བཤད་དུ། དེ་བས་ན་དེ་ལྟར་གཞན་དག་གིས་བཏགས་པའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་སྐྱེད་པར་བྱེད་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༡༠༡༡ ཕྲེང་། ༡༤

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 193

པ་ཉིད་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་དོ།1

།དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་སྤྱི་ཡིན་ན་འབྲས་བུ་མི་
སྐྱེད་བར་ཁས་ལེན་པ་དག་ལ་ནི། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ན་དངོས་པོ་ཡིན་པ་ཤེས་པ་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་དང༌། རྡུལ་ཉག་མ་གཅིག་ལས་མེད་པར་ཁས་ལེན་དགོས་མི་དགོས་ཤེས་པ་རྣལ་དུ་ཞོག་ལ་སོམས་ཤིག །ས་བོན་དང་ཆུ་ལུད་སོགས་རང་བཞིན་ཐ་དད་པར་ཁས་བླངས་པ་ལ་རྒྱུ་འབྲས་ངེས་མེད་དུ་ཐལ་བའི་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། ནས་ཀྱི་ས་བོན་དང་ས་ལུའི་ས་བོན་གཉིས་ཀ་དང༌། རང་བཞིན་ཐ་དད་པར་ཁྱད་པར་མེད་པ་ལ་ནས་ཀྱི་ས་བོན་དང་ཚོགས་པའི་ཆུ་ལུད་སོགས་ཀྱིས་ནས་ཀྱི་མྱུ་གུ་སྐྱེད་ཀྱི། ས་ལུའི་མྱུ་གུ་མི་སྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་དབྱེ་མི་རུང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྤྱི་གཙོ་བོ་ལས་འབྲས་བུ་མི་འབྱུང་བ་དེས་ན་དངོས་པོ་རྣམས་བདག་ཉིད་ཐ་དད་ཀྱང་ནས་ཀྱི་ས་བོན་འགའ་ཞིག་ནས་ཀྱི་མྱུ་གུའི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་ལ། ས་ལུའི་ས་བོན་སོགས་གཞན་པ་དེའི་ཉེར་ལེན་མིན་2

པ་མི་འགལ་བར་ཐལ། ནས་ཀྱི་ས་བོན་ནས་ཀྱི་མྱུ་
གུའི་ཉེར་ལེན་ཡིན་གྱི། ས་ལུའི་མྱུ་གུའི་ཉེར་ལེན་མིན། ས་ལུའི་ས་བོན་ས་ལུའི་མྱུ་གུའི་ཉེར་ལེན་ཡིན་གྱི། ནས་ཀྱི་མྱུ་གུའི་ཉེར་ལེན་མིན་པས་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་མ་འདྲེས་པར་གནས་པ་འདི་འགྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དེ་ལྟར་དངོས་པོ་རྣམས་སྤྱི་གཙོ་བོའ་ངང་དུ་རང་བཞིན་འདྲེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་རྒྱུ་དུ་ ིམས་འབྲས་བུ་གཅིག་སྐྱེད་པར་འདོད་པ་དགག་པ་ཞར་བྱུང་རྩོད་སྤང་དང་བཅས་པ་བཤད་ནས། ད་ནི་རྒྱུ་དུ་མས་འབྲས་བུ་གཅིག་བྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་དངོས་པོ་སྤྱི་གཙོ་བོའ་ངང་དུ་རང་བཞིན་ཐ་ ིདད་མེད་པར་གྱུར་པ་ཞེས་བྱ་བ་དགག་པར་བྱའོ། །ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ནས་དང་ཆུ་ལུད་སོགས་གཅིག་ཅར་སྐྱེ་ཞིང་འཇིག་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། ནས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་ཆུ་ལུད་སོགས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཐ་དད་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་བླངས་ཏེ། ནས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པའི་གཙོ་བོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཆུ་ལུད་སོགས་ཀྱིའང་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་སྒོ་ནས་དེ་དག་གཙོ་བོའ་ངང་དུ་རང་ ིབཞིན་འདྲེས་པར་སྨྲས་པས་སོ། །དེས་ན་འདི་ནི་ཚུལ་དེ་འགོག་པ་ཡིན་ཞིང༌། རིགས་པ་འདི་རང་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༨ ཤོག ༡༤༢༠ ཕྲེང་། ༩
2 ཞོལ། ཤོག ༡༢༨ བ ༡ ཉེར་ལེན་ཡིན་པ་མི་འགལ་བར་ཐལ།

194 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

ལུགས་ལ། ཀ་བུམ་སོགས་དངོས་པོ་དང་རྫས་གཅིག་ཏུ་ཁས་བླངས་པ་ལ་ནི་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་དང་བུམ་པ་རྫས་གཅིག་ཡིན་ཀྱང༌། དངོས་པོའ་རྫས་དང་བུམ་པའི་རྫས་ཀྱང་གཅིག་ ིཡིན་དགོས་པ་མ་ཡིན་ལ། འདིར་ནི་གྲངས་ཅན་གྱིས་ནས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་ཆུ་ལུད་སོགས་ཀྱི་རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་པར་ཁས་བླངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པའི་གཙོ་བོ་ལ་ཆ་ཤས་མེད་པར་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ནས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང༌། ཆུ་ལུད་སོགས་ཀྱི་རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་ན། ནས་ཆུ་ལུད་སོགས་ཀྱང་གཅིག་ཡིན་དགོས་པས་སྐྱེ་འགག་ཀྱང་གཅིག་པར་ཐལ་བ་འཕེན་པ་ཡིན་ནོ།།
གལ་ཏེ་གཙོ་བོ་དེ་ལས་སྐྱེས་པའི་ས་བོན་གྱི་རྣམ་འགྱུར་ཐ་དད་པས་ཉེས་པ་དེར་མི་
འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། གཙོ་བོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གསལ་བ་སྣ་ཚོགས་པའི་རྣམ་འགྱུར་དེ་ཡི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པར་དེ་དག་དང་རྫས་ཐ་དད་ཡིན་པར་ཐལ། གཅིག་གསལ་བ་དེ་རྣམས་འཇིག་པའི་ཚེ་ནའང། བདག་ཉིད་མི་འཇིག་པར་གནས་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་གཉིས་ལ་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་གྱི་བློར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། གཙོ་བོ་དེ་དག་གི་རང་བཞིན་མིན་པ་དེས་ནའོ། །འཁོར་གསུམ་ཁས་བླངས་སོ། །དེ་ལྟར་གསལ་བ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་གཙོ་བོའ་ངང་དུ་ཐ་དད་མེད་པ་དགག་པ་ ིབཤད་ནས། རང་ལ་མཚུངས་པ་སྤང་བ་ནི། གལ་ཏེ་གསལ་བ་འཇིག་པའི་ཚེ་སྤྱི་འཇིག་གམ་མི་འཇིག་མི་འཇིག་ན་སྤྱི་གསལ་རྫས་ཐ་དད་དུ་འགྱུར་ལ། འཇིག་ན་གསལ་བ་རྣམས་སྐྱེ་འགག་ཅིག་ཅར་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པའི་ཉེས་པ་ཁྱེད་རང་སེལ་བ་སྨྲ་བ་ལའང་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། སེལ་བ་གསུམ་ལས། གསུམ་པོ་གང་ལའང་ཉེས་པ་དེ་མི་མཚུངས་སོ་ཞེས་སྟོན་པ་ནི། སློབ་དཔོན་ཆོས་གྲགས་ཆོས་ཅན། གྲངས་ཅན་གྱིས་སྤྱི་གཙོ་བོ་དངོས་པོར་ཁས་བླངས་པ་ལ་གསལ་བ་འཇིག་པའི་ཚེ་གནས་སམ་མི་གནས། ཞེས་རྟོག་པའི་སྒོ་ནས་སྐྱོན་བརྗོད་པ་དེ་ཁྱོད་ཀྱིས་མེད་དགག་གི་སེལ་བའི་སྤྱི་ཁས་བླངས་པ་ལ་ཡང་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལྡོག་པ་མེད་དགག་གི་གཞན་
1

སེལ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྨྲ་བའི་རྒོལ་བ་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྱི་བློའ་སྣང་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ ིགཞན་སེལ་ཁས་བླངས་པ་ལ་ཡང་ཉེས་པ་དེ་མཚུངས་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་བསླད་
1 ཞོལ། ཤོག ༡༢༩ ན ༦ མེད་དགག་གི་གཞན་པ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 195

པའམ་སྒྲོ་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་པར་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་སྒོ་ནས་ཁས་ལེན་པའི་རྒོལ་བ་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དོན་གྱི་སེལ་བ་ཁས་བླངས་པ་ལའང་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་གསལ་བ་རང་མཚན་ཉིད་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།
དེས་ན། གཙོ་བོ་ལ་བརྗོད་པའི་སྐྱོན་དེ་གཞན་སེལ་ལ་མཚུངས་པར་བརྗོད་པའི་སྒོ་ནས་
སུན་དབྱུང་ནུས་པ་ཡང་མེད་དེ། སེལ་བ་གསུམ་པོ་གང་གི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱང་མི་མཚུངས་པ་དེའི་ཕྱིར། འདིར་དོན་གྱི་སེལ་བ་དངོས་སུ་མ་བཀོད་པ་ནི། དེ་ནི་གསལ་བ་རང་མཚན་ཉིད་ཡིན་པས་གསལ་བ་འཇིག་པའི་ཚེ། འཇིག་མི་འཇིག་བརྟགས་ན་སྤྱི་དང་མཚུངས་པར་འགྱུར་རོ། །སྙམ་པའི་དོགས་པ་ཤས་ཆུང་ཞིག་མི་མཚུངས་པར་ཤེས་སླ་བས་དེའི་ཕྱིར་དངོས་སུ་མ་བཀོད་པ་ཡིན་ནོ། །གང་དག་ལྡོག་པ་མེད་དགག་ཆོས་ཅན། གསལ་བ་འཇིག་པའི་ཚེ་འཇིག་མི་འཇིག་བརྟགས་ནས་སུན་དབྱུང་དུ་མེད་དེ། ངོ་བོ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྨྲ་བ་ལ་ནི། སྤྱི་གཙོ་བོ་ཆོས་ཅན། གསལ་བ་འཇིག་པའི་ཚེ་འཇིག་མི་འཇིག་བརྟགས་ནས་སུན་དབྱུང་དུ་མེད་པར་ཐལ། ངོ་བོ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བརྗོད་ན་འཁོར་གསུམ་ག་ལན་མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །འདིར་སྐབས་སུ་བབ་པ་གཞན་སེལ་བའི་ངོ་བོ་ངོས་གཟུང་བའི་རྣམ་གཞག་ཅུང་ཟད་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་གཞན་སེལ་བ་ཞེས་པ་ནི། དགག་བྱ་གཞན་བསལ་བའི་སྒོ་ནས་རྟོགས་དགོས་པས་དེའི་ཕྱིར་གཞན་སེལ་བ་ཞེས་བྱ་ལ། དེས་ན་གཞན་སེལ་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་མིན་བསལ་བའི་རྣམ་པ་དངོས་སུ་ཤར་བའི་སྒོ་ནས་དངོས་སུ་རྟོགས་པར་བྱ་དགོས་པའི་ཆོས།
དེ་ལ་དབྱེ་ན། དཔལ་ལྡན་ཞི་བ་འཚོས། འདིར་ནི་སེལ་བ་རྣམ་གཉིས་ཏེ།1

།མ་ཡིན་དགག་
དང་མེད་པ་འོ། །མ་ཡིན་དགག་པའང་རྣམ་གཉིས་ཏེ། །བློ་དང་དོན་གྱི་དབྱེ་བས་སོ། །ཞེས་བཤད་པ་ལྟར། མ་ཡིན་དགག་གི་གཞན་སེལ་དང༌། མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་དབྱེ་ན། བློའ་སེལ་བ་དང༌། དོན་གྱི་སེལ་བ་གཉིས་སོ། །དེ་ལ་བློའི་སེལ་བ་ནི། རྟོག་པའི་སྣང་ཡུལ་གང་ ིཡིན་པ་དེ་དག་ལ་བརྗོད་དེ། དཔེར་ན། བུམ་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་བུམ་པར་སྣང་བ་ལྟ་བུའོ། །དོན་གྱི་སེལ་བ་ནི་དོན་རང་མཚན་ཡང་ཡིན་ལ་སེལ་བ་ཡང་ཡིན་པ་དག་ལ་བརྗོད་དེ། དཔེར་ན། བུམ་མ་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༡༠༧ ཤོག ༩༢ ཕྲེང་། ༢༠

196 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

ཡིན་ལས་ལོག་པ་ཡང་ཡིན་བུམ་པ་ཡང་ཡིན་པའི་ཚོགས་པ་ལྟ་བུའོ།།
མེད་དགག་གིས་སེལ་བ་ནི། རང་གི་དགག་བྱ་རྣམ་པར་བཅད་ཙམ་གྱི་ཆ་དག་ལ་བརྗོད་
དེ། དཔེར་ན་བུམ་མེད་ལྟ་བུའོ། །དེ་ཡང་གང་དག །སློབ་དཔོན་ཞི་བ་འཚོའི་ལུགས་འདི་ཉིད་རང་ལུགས་ལའང་འཐད་ལྡན་དུ་ཁས་འཆེ་བཞིན་དུ། དོན་གྱི་སེལ་བ་དོན་རང་མཚན་ཐམས་ཅད་ལ་འདོད་པ་ནི་འཐད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཚད་མའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྡུས་པ་རྩ་འགྲེལ་གཉིས་ཀ་ལས། དོན་གྱི་སེལ་བ་ཡིན་ན་མ་ཡིན་དགག་ཡིན་པར་ཆེས་གསལ་བ་ཉིད་དུ་ལན་མང་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང༌། རང་མཚན་ཡིན་ན་མ་ཡིན་དགག་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་ནི། ཤེས་རིག་ལྡན་པ་སུའང་སྨྲ་བར་མི་བྱེད་དོ། །དོན་གྱི་སེལ་བ་ཡིན་ན། སེལ་བ་བཏགས་པ་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་འདོད་པ་སློབ་དཔོན་དེ་དག་གི་དགོངས་པར་སྨྲ་བའང་སློབ་དཔོན་དེ་དག་གི་གཞུང་ལུགས་མ་མཐོང་བར་གསལ་ཏེ། བློ་དང་དོན་གྱི་དབྱེ་བས་སོ། །ཞེས་པའི་འགྲེལ་པར་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཀ་མ་ལ་ཤཱི་ལས། འདིས་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་གཞན་སེལ་བར་བསྟན་པ་ནི། དངོས་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དོན་གྱི་སེལ་བ་ཉིད་སེལ་བ་དངོས་ཡིན་པར་ལེགས་པར་བསྒྲུབས་པའི་ཕྱིར་རོ།།གཞན་ཡང་། བུམ་པ་དང་བུམ་མ་ཡིན་རྣམ་པར་བཅད་པའི་ཚོགས་པ་དེ་གཞན་སེལ་
མཚན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་ན། དེ་ཉིད་དགག་པ་མཚན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་པར་ཡང་སྨྲ་བ་ཅིས་འགོག །ཅི་སྟེ་དགག་བྱ་དངོས་སུ་བཅད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དགག་པ་དངོས་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་ན། དེ་ལྟ་ན་དགག་བྱ་གཞན་བསལ་བའི་རྣམ་པ་དངོས་སུ་ཤར་བའི་སྒོ་ནས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་སེལ་ཡིན་པར་ཡང་མཚུངས་སོ། །ཅི་སྟེ་དེ་འདྲའི་ཚོགས་པ་དགག་པ་མ་ཡིན་པ་འདོད་པས་ཁོ་བོ་ཅག་ལ་མི་འདོད་པ་བསྒྲུབས་པ་ཅི་ཡང་མེད་དོ་ཞེ་ན། འོ་ན་ནི་དགག་བྱ་བཅད་པའི་རྣམ་པ་དངོས་སུ་ཤར་བའི་སྒོ་ནས་དངོས་སུ་རྟོགས་པར་བྱེད་དགོས་ཀྱང་དགག་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ཅི་ཞིག་གིས་ནོངས། གལ་ཏེ་སྒྲུབ་ཆོས་བུམ་པ་དངོས་སུ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་སྒྲུབ་ཆོས་གོ་བར་བྱེད་ན་དགག་པ་མ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་བས་ན་མ་ཡིན་དགག་གིས་དགག་པའི་གོ་མི་ཆོད་པར་ཐལ་ལོ།།
གལ་ཏེ་མ་ཡིན་དགག་གིས་དགག་པའི་གོ་ཆོད་པར་འདོད་ན་ནི། དགག་བྱ་དངོས་སུ་

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 197

བཅད་པའི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སྒོ་ནས་དངོས་སུ་རྟོགས་པར་བྱ་དགོས་པ་གང་ཞིག །སྒྲུབ་ཆོས་འཕེན་པ་མ་ཡིན་དགག་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པས། བུམ་པ་དང་བུམ་མ་ཡིན་རྣམ་པར་བཅད་པའི་ཚོགས་པ་ཡང་མ་ཡིན་དགག་ཏུ་མི་འདོད་བཞིན་དུ་ཁས་བླང་བར་བྱ་དགོས་ཏེ། མཚན་ཉིད་དེ་རྗེས་སུ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་ཚུལ་དེས་ཚོགས་པ་དེ་ཉིད་བཞན་སེལ་བ་ཡིན་པར་ཡང་འབད་མེད་དུ་གྲུབ་པས་དེའི་ཕྱིར། དོན་གྱི་སེལ་བ་སེལ་བ་དངོས་པོ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཉིད་ལེགས་པར་གནས་པར་འགྱུར་རོ། །ཅི་སྟེ་ཁོ་བོ་ཅག་ནི་མ་ཡིན་དགག་གིས་དགག་པའི་གོ་མི་ཆོད་པ་མགྲིན་པ་བརྐྱངས་ཏེ་སྨྲ་བར་བྱེད་ན། ཅིའི་ཕྱིར་དེ་ཉིད་དུ་ཐལ་བས་མི་འདོད་པ་བསྒྲུབས་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། འོ་ན་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྟོག་པའི་སྣང་ཡུལ་ཡིན་ན་སྒྲུབ་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་མ་ཡིན་དགག་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། བློའ་སེལ་བ་ཐམས་ཅད་ ིམ་ཡིན་དགག་ཏུ་སྨྲས་པའི་ཁས་བླངས་དང་འགལ་ལོ། །འདོད་ན་རྟོག་པ་ཡིན་ན་སྒྲུབ་འཇུག་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ་ཞིང༌། རྟོག་པའི་སྣང་ཡུལ་ཡིན་ན་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་སྒྲུབ་པ་རང་དབང་བ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཡིན་ན་སྒྲོ་བཏགས་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ་བ་དང༌། རྫས་སུ་གྲུབ་པས་ཁྱབ་པ་སོགས་སུ་ཧ་ཅང་ཐལ་ཞིང༌། སྒྲུབ་ཆོས་འཕེན་ན་སྒྲུབ་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། མ་ཡིན་དགག་ཡིན་ན་དགག་པ་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྟོག་པ་ལ་གསེར་བུམ་བུམ་པར་སྣང་བ་ཆོས་ཅན། རྫས་ཡིན་པར་ཐལ། རྫས་ཆོས་འཕེན་པའི་ཕྱིར། དེ་མ་གྲུབ་ན། བུམ་པས་དག་པའི་ས་ཕྱོགས་ཀྱིས་སྒྲུབ་ཆོས་འཕེན་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྨྲ་བ་ཅིས་འགོག་ལེགས་པར་སོམས་ཤིག །རིགས་པའི་རྒྱལ་པོས་ཀྱང་དེ་ཉིད་དབྱེ་བར་མི་ནུས་སོ།།
གལ་ཏེ་སེལ་བ་ཡུལ་དུ་བྱེད་ནའང། སེལ་འཇུག་ཏུ་ཐལ་ཞིང༌། དེ་ལྟ་ན་མངོན་སུམ་སེལ་
འཇུག་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ༌ན། མི་མཚུངས་ཏེ། རྟོག་པའི་སྣང་ཡུལ་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ན། རྟོག་པ་སྒྲུབ་འཇུག་ཏུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སྨྲས་ཀྱི་རྟོག་པའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་སྒྲུབ་པ་ཡོད་ན། རྟོག་པ་སྒྲུབ་འཇུག་ཏུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་མ་སྨྲས་པའི་ཕྱིར་དང༌། རང་གི་སྣང་ཡུལ་སེལ་བ་ཡིན་པའི་མངོན་སུམ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དོན་གྱི་སེལ་བ་རང་མཚན་དེ་ཉིད་སེལ་བ་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ཞིང༌།

198 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

རང་མཚན་ཡང་ཡིན་ན་རང་གི་སྣང་ཡུལ་སེལ་བ་ཡིན་པའི་མངོན་སུམ་མེད་པ་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། སྒྲ་ཡང་ཡིན། མི་རྟག་པ་ཡང་ཡིན་པའི་ཚོགས་པ་དེ་ལྐོག་གྱུར་ཡང་ཡིན་ཅིང༌། རང་མཚན་ཡང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་གི་སྣང་ཡུལ་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པའི་མངོན་སུམ་མེད་པ་འགལ་ལོ་ཞེས་ཁྱེད་ལ་བརྗོད་ན། ལན་ཅི་ཞིག་ཡོད། དེ་བས་ན་བུམ་པ་ཡང་ཡིན། བུམ་པ་མ་ཡིན་པ་རྣམ་པར་བཅད་པ་ཡང་ཡིན་པའི་ཚོགས་པ་དེ་རང་མཚན་ཡིན་ཀྱང་ཚུར་མཐོང་མངོན་སུམ་གྱི་སྣང་ཡུལ་དུ་འགྱུར་མི་དགོས་ཏེ། སྔོན་པོ་ཡང་ཡིན། ཕྱི་རོལ་གྱི་རྫས་སུ་མེད་པ་ཡང་ཡིན་པ་རང་མཚན་ཡིན་ཀྱང་ཚུར་མཐོང་མངོན་སུམ་གྱི་སྣང་ཡུལ་ཡིན་མི་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ཡང་ཚུར་མཐོང་མངོན་སུམ་གྱི་སྣང་ཡུལ་ཡིན་ན། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་ཚུར་མཐོང་ཡོད་པ་གང་གིས་འགོག་སོམས་ཤིག།
ཁ་ཅིག །གཞི་གྲུབ་ན་སེལ་བ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། རིགས་མི་མཐུན་སེལ་བས་ཁྱབ་
པའི་ཕྱིར་ཞེས་སྨྲའོ། །དེ་ལྟ་ན་གཞི་གྲུབ་ན་དགག་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། རིགས་མི་མཐུན་
1

བཀག་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག །མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་སེལ་བ་མཚན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྨྲ་བ་ཡང་གྲག་སྟེ། མེད་དགག་ཡིན་ན་དགག་པ་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་སྨྲ་བ་ནི། སྔོན་མེད་པའི་གཞུང་ལུགས་སོ། །ཁ་ཅིག་སྒྲུབ་པ་དང་སྣང་བ་དོན་གཅིག་ཅིང༌། དེ་ཡང་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་བརྗོད་དོ་ཞེས་སྨྲས་ནས་སྒྲ་རྟོག་དོན་མཐུན་ཁོ་ན་གཞན་སེལ་བའོ་ཞེས་སྨྲ་བ་ནི་ནང་འགལ་བ་ངོ་མི་ཤེས་པར་ཟད་དོ། །དེ་ཡང་སྒྲུབ་པ་དང་སེལ་བ་གཉིས་སུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་གྲངས་ངེས་པ་ཡིན་ལ། སེལ་བ་དང་དགག་པ་དོན་གཅིག་ཅིང༌། དེའི་ཕྱིར་དངོས་པོར་མ་གྲུབ་པའི་ཆོས་ཡིན་ན་སེལ་བ་དང་དགག་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ལ། དངོས་པོར་གྲུབ་པ་ལ་མ་ཡིན་དགག་ཏུ་གྱུར་པའི་དངོས་པོ་དག་ནི། དགག་པ་དང་སེལ་བ་ཡིན་ཞིང༌། དེ་མ་ཡིན་པའི་དངོས་པོ་དག་ནི། སྒྲུབ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། མེད་དགག་ཏུ་གྱུར་པའི་དངོས་པོ་ནི་མེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་མ་ཡིན་དགག་གི་དངོས་པོ་དང༌། དོན་གྱི་སེལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དོན་གཅིག་པ་ཡིན་ནོ།།
ད་ནི་འདི་དཔྱད་པར་བྱ་སྟེ། ཅི་རྟོག་པ་ལ་བུམ་པར་སྣང་བའི་བློའ་སེལ་བ་དང་བུམ་མ་ ི
1 ཞོལ། ཤོག ༡༣༡ བ ༤ རིགས་མི་མཐུན་པ་བཀག་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར།

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 199

ཡིན་རྣམ་པར་བཅད་ཙམ་གྱི་མེད་དགག་གི་སེལ་བ་དེ་དག་སྤྱིར་སེལ་བ་དངོས་ཡིན་མོད། བུམ་པའི་གཞན་སེལ་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ནམ་མ་ཡིན་ཞེ་ན། སྔོན་ཆད་གནས་འདི་ལ་གཞན་དག་ཐེ་ཚོམ་ཡང་མ་ཞུགས་པར་སྣང་མོད། ཁོ་བོ་ནི་འདི་ལྟར་སྨྲ་སྟེ། རྟོག་པ་ལ་བུམ་པར་སྣང་བ་དེ་གཞན་སེལ་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ཀྱང་བུམ་པའི་གཞན་སེལ་དངོས་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །འདི་ལ་རིགས་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བུམ་པའི་གཞན་སེལ་མཚན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བུམ་མ་ཡིན་རྣམ་པར་བཅད་པ་དངོས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་མ་གྲུབ་ན། བུམ་པར་ཐལ་ལོ། །ཚུལ་འདི་ནི་བུམ་མ་ཡིན་རྣམ་པར་བཅད་ཙམ་གྱི་མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་ལའང་མཚུངས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཞན་ཡང་དེ་དག་བུམ་པའི་གཞན་སེལ་དངོས་ཡིན་པ་ལ་རིགས་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད་བརྗོད་པར་བྱ་དགོས་སོ།།
གལ་ཏེ་དེ་དག་བུམ་པའི་གཞན་སེལ་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ཏེ། བུམ་པ་མ་ཡིན་པ་དངོས་
སུ་བཅད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་རྟོག་པས་དངོས་སུ་རྟོགས་པར་བྱ་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན། བུམ་པ་ཡང་ཆོས་ཅན། བུམ་པའི་གཞན་སེལ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། བུམ་མ་ཡིན་རྣམ་པར་བཅད་པར་རྟོག་པས་དངོས་སུ་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟོག་པ་ལ་སྒྲ་རྟག་པར་སྣང་བ་ཆོས་ཅན། སྒྲ་རྟག་པའི་གཞན་སེལ་ཡིན་པར་ཐལ། སྒྲ་རྟག་པ་མ་ཡིན་པ་དངོས་སུ་བཅད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་རྟོག་པས་དངོས་སུ་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྒྲ་རྟག་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་གཞན་སེལ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། ཁྱོད་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བུམ་པའི་གཞན་སེལ་ནི། བུམ་པའི་དོན་གྱི་སེལ་བ་ཁོ་ན་ལ་བརྗོད་དོ། །འོ་ན་བུམ་པ་མ་ཡིན་པ་རྣམ་པར་བཅད་ཙམ་གྱི་མེད་དགག་དེ་བུམ་པ་མ་ཡིན་པ་རྣམ་པར་བཅད་པའི་སེལ་བ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་བུམ་པ་མ་ཡིན་པའི་སེལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེར་ཐལ། དངོས་པོར་མེད་པའི་སེལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་བུམ་མ་ཡིན་པ་སེལ་བའི་རྣམ་པ་དངོས་སུ་ཤར་བའི་སྒོ་ནས་དངོས་སུ་རྟོགས་པར་བྱ་དགོས་པས། གཞན་སེལ་དུ་འགྲུབ་ཀྱང་། བུམ་པའི་གཞན་སེལ་དུ་མི་འགྲུབ་པར་ཤེས་པར་བྱ་ལ། བུམ་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་བུམ་པར་སྣང་བ་དེ་བུམ་པའི་བློའ་གཞན་སེལ་ནི་ཡིན་ཏེ། བུམ་འཛིན་ ིརྟོག་པའི་སྣང་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་གཞན་སེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་བློའ་གཞན་སེལ་ཡིན་ ི

200 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

པ་ལ་གཞན་སེལ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཀྱང༌། བུམ་པའི་བློའ་གཞན་སེལ་ཡིན་པ་ལ་བུམ་པའི་གཞན་ ིསེལ་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་བོ། །ཞེས་ཤེས་པར་བྱས་ལ་ཚུལ་འདི་མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་ལའང་མཚུངས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།།
གཞན་ཡང༌། བུམ་མ་ཡིན་བསལ་བ་ལྟ་བུར་སྣང་བས་བུམ་པའི་གཞན་སེལ་དུ་འགྲུབ་ན།
བུམ་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་བུམ་པར་སྣང་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བུམ་པའི་ལྡོག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་བུམ་མ་ཡིན་ལས་ལྡོག་པ་ལྟ་བུར་སྣང་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བུམ་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་བས་ན་སེལ་བ་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་དེ་ལས་བུམ་པ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ལ་བུམ་པར་སྣང་བ་ལྟ་བུ་བློའ་སེལ་བ་དེ་ཉིད་བུམ་ ིའཛིན་རྟོག་པའི་སྣང་ཡུལ་དང༌། དངོས་ཡུལ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ལ་བུམ་འཛིན་རྟོག་པ་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་ཤུགས་ཡུལ་ཡིན་ནོ། །བུམ་པ་མ་ཡིན་པ་རྣམ་པར་བཅད་ཙམ་གྱི་མེད་དགག་གི་སེལ་བ་དེ་ཉིད་བུམ་འཛིན་རྟོག་པས་བློའ་སེལ་བ་དེ་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ ི ཤུགས་ལ་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། དངོས་སུ་རྟོགས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ལ། འོན་ཀྱང་བུམ་པ་ལ་བུམ་པ་མ་ཡིན་པ་མེད་པའོ་སྙམ་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པས་དངོས་སུ་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཞིང༌། དེའི་ཕྱིར་གཞན་སེལ་བའི་མཚན་ཉིད་སྨྲས་པ་དང་འགལ་བ་མེད་དོ། །བུམ་པ་དང་བུམ་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པའི་ཚོགས་དོན་ལྟ་བུ་དོན་གྱི་སེལ་བ་དེ་ནི། བུམ་འཛིན་རྟོག་པའི་དངོས་ཡུལ་དང་ཞེན་ཡུལ་ཡིན་ཞིང༌། སྣང་ཡུལ་མ་ཡིན་ལ་ཚུལ་འདིས་གཞན་དག་ལ་ཡང་རིགས་བསྒྲེ་བར་བྱ་ཞིང༌། བློའ་སེལ་ ིབ་ཡིན་ན་སྒྲ་དོན་ཡིན་པས་ཁྱབ་ལ། དོན་གྱི་སེལ་བ་ལ་སྒྲ་དོན་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཅིང༌། བུམ་མ་ཡིན་རྣམ་པར་བཅད་ཙམ་ལྟ་བུ་ལ་བུམ་པའི་སྒྲ་དོན་མ་ཡིན་པ་སོགས་ཀྱིས་ཁྱབ་ཅིང༌། སྤྱིར་མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་ལ་སྒྲ་དོན་ཡིན་པས་ཁྱབ་སྟེ། སྤྱི་མཚན་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་ལ། རང་གི་སྣང་ཡུལ་སྒྲུབ་པ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་སྒྲུབ་འཇུག་དང༌། རང་གི་སྣང་ཡུལ་སེལ་བ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། སེལ་འཇུག་ཅེས་བྱ་ཞིང༌། ཆོས་དེ་དངོས་ཡུལ་དུ་བྱས་པ་ན་ཆོས་དེའི་རྫས་ཆ་སོ་སོར་དབྱེར་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་ཀུན་དངོས་ཡུལ་དུ་བྱས་པས་ཁྱབ་ན་ཡུལ་དེ་ལ་སྒྲུབ་འཇུག་ཡིན་དགོས་ཀྱང༌། དེ་ཉིད་སྒྲུབ་འཇུག་གི་དོན་མ་ཡིན་ཞིང༌། ཡུལ་ལ་ཆ་ཤས་སུ་ཕྱེ་ནས་འཇུག་པ་ལ་སེལ་འཇུག་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཀྱང༌། དེ་ཉིད་སེལ་འཇུག་གི་དོན་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 201

ཤེས་པར་བྱའོ། །འདི་དག་ལ་རིགས་པས་གཏན་ལ་དབབ་པར་བྱ་བ་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་མངས་པས་འཇིགས་ཏེ་མ་བྲིས་སོ། །གཞན་སེལ་བ་རྣམ་པ་གསུམ་ལ་མཐའ་བཅད་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ།།
དེ་ལྟར། གལ་ཏེ་བདག་ཉིད་གཅིག་པ་ཡིས། །དུ་མ་འབྲས་བུ་གཅིག་བྱེད་ན།1

།ཞེས་
གྲངས་ཅན་རང་གི་ལུགས་རྣམ་པར་བཞག་པའི་ཚུལ་དེ་ཉིད་དགག་པ་མདོར་བསྟན་པ་མཚུངས་པ་སྤང་བ་དང་བཅས་པ་བཤད་ཟིན་ནས། ད་ནི། གཅིག་གི་འབྲས་བུ་གཞན་གྱིར་མིན། །ཤིན་ཏུ་ཐ་དད་ཕྱིར་ཞེ་ན།2

།ཞེས་སེལ་བ་སྨྲ་བའི་ཕྱོགས་ལ་སྐྱོན་བརྗོད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱང་མི་འབྱུང་བར་སྟོན་
པ་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ས་བོན་ཆུ་ལུད་སོགས་རྣམས་སྤྱི་གཙོ་བོའ་ངང་དུ་རང་བཞིན་འདྲེས་པ་ ིམ་ཡིན་ན། མྱུ་གུ་དེ་ཡི་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་ངོ་བོ་གང་ཡིན་པའི་ས་བོན་དེ་ལས་རང་བཞིན་གཞན་པ་ཆུ་ལུད་ལ་སོགས་པས་མྱུ་གུ་ཇི་ལྟར་སྐྱེད་ཅིང་མི་སྐྱེད་པའི་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། དེ་དག་རང་བཞིན་ཐ་དད་པ་ཡིན་ན། ཁྱད་པར་ཆུ་ལུད་ལ་སོགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང༌། མྱུ་གུ་སྐྱེད་པ་འཐད་ཀྱི། གཙོ་བོའ་ིརང་བཞིན་གྱིས་འབྲས་བུ་སྐྱེད་ན། ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་བ་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་མ་གྲུབ་སྟེ། དེ་དག་ལ་ཐ་དད་མིན་པའི་གཙོ་བོའང་རང་བཞིན་འདྲེས་པའི་ཚུལ་དུ་ཡོད་པས་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། རྟགས་དེ་ཉིད་གོང་དུ་བསྒྲུབས་ཟིན་ཏོ། །ཞེས་སྟོན་པ་ནི། གཙོ་བོ་དེས་འབྲས་བུ་དེ་བསྐྱེད་པ་མིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་གནོད་བྱེད་གོང་དུ་བརྗོད་ཟིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་སྔར་བཤད་པ་ལྟར། གཙོ་བོས་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པ་ལ་གནོད་བྱེད་ཡོད་པར་མ་ཟད། རྟག་པ་དང༌། གཅིག་པུ་དང༌། ཁྱབ་པ་དང༌། རང་བཞིན་ཡིན་པ་དང༌། རྣམ་འགྱུར་མིན་པའི་ཁྱད་པར་ལྔ་དང་ལྡན་པའི་གཙོ་བོ་དེ་ལྟ་བུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཁྱད་པར་ལྔ་ལྡན་གྱི་གཙོ་བོ་དེ་གསལ་བ་རྣམས་ལ་རང་བཞིན་འདྲེས་པའི་ཚུལ་དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆུ་ལུད་ལ་སོགས་པའི་ཁྱད་པར་རྣམས་བློ་མ་འཁྲུལ་བ་ལ་སྣང་བ་ནའང༌། གཞན་རང་བཞིན་གཅིག་ཏུ་སྣང་བ་ལ་མི་བརྟེན་པར་རང་བཞིན་རྣམས་ཐ་དད་པ་ཁོ་ནར་སྣང་བའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། བློ་མ་འཁྲུལ་བས་རྫས་སོ་སོར་དམིགས་པ་དེ་རྫས་ཐ་དད་པའི་འཇོག་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༨༤ ཕྲེང་། ༨
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༨༤ ཕྲེང་། ༧

202 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

དེ་ལྟར་བཀག་པ་རྣམས་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་བསྡུ་བ་ནི། ཇི་སྐད་བཤད་པ་དེ་ལྟ་བས་ན་སྤྱི་འཛིན་རྟོག་པའི་སྣང་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་སྤྱི་དང། ཁྱད་པར་རང་མཚན་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་ཁྱད་པར་དེ་ཉིད་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་ཡིན་གྱི། སྤྱི་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལ། བུམ་པ་སོགས་ཁྱད་པར་རང་མཚན་དེ་ནི་བུམ་མ་ཡིན་སོགས་གཞན་ལས་ལོག་པར་གནས་པ་ཡིན་གྱི་སྤྱི་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་རང་གི་སྣང་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་སྤྱི་དེ་བུམ་མ་ཡིན་སོགས་ལས་ལྡོག་པར་སྣང་བ་ནི་སྒྲོ་བཏགས་པ་ཡིན་ཅིང༌། ཁྱད་པར་རང་མཚན་དེ་ནི་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུར་བཤད་ཀྱི། སྤྱི་དེ་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུར་མི་འཐད་ལ། ཁྱད་པར་དེ་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འདོད་རིགས་ཀྱི་སྤྱི་འཛིན་རྟོག་པའི་སྣང་ཡུལ་དེ་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ཞིང༌། ཁྱད་པར་རང་མཚན་དེ་ནི་བླང་དོར་གྱི་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པ་ཅན་ཡིན་པས་སྐྱེས་བུ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འབྲས་བུ་དོན་དུ་གཉེར་ནས་འཇུག་པའི་ཡུལ་ཡང་གསལ་བ་རང་མཚན་ཉིད་ཡིན་པར་རིགས་ཀྱི་སྤྱི་བློའ་སྣང་ ིཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་སྤྱི་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེའང་གྲངས་ཅན་པ་དང༌། སངས་རྒྱས་པ་གཉིས་ཀའང་སྤྱི་དེ་སྤྱི་བློའ་སྣང་ཡུལ་ཡིན་པར་འདོད་པ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་ལ། འོན་ཀྱང་། རང་ལུགས་ལ་སྤྱི་བློའི་ིསྣང་ཡུལ་དེ་ཉིད་གཞན་སེལ་བའི་སྤྱི་ཡིན་ལ། གྲངས་ཅན་སྤྱི་བློའ་སྣང་ཡུལ་དེ་ཉིད་ཁྱད་པར་ལྔ་ ིལྡན་གྱི་སྤྱི་གཙོ་བོར་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་དེ་ཉིད་དོན་ཅེས་པ་ནི། དོན་བྱེད་ནུས་པ་གང་ཡིན་པ།1

།ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་བསྡུ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་གཞན་ལས་ལོག་པ་ཡིན། །ཅེས་པ་ནི། ལྡོག་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཕྱིར།2

།ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་དང༌། དེ་ནི་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུར་
བཤད། །ཅེས་པ་ནི། བདག་ཉིད་གཅིག་ལའང་དེ་ཡོད་ཕྱིར།3

།ཞེས་སོགས་དང༌། དེ་ཡང་རྗེས་འགྲོ་
མེད་གང་ཞིག4

།ཅེས་སོགས་དང༌། ཐ་དད་ཁྱད་པར་ཉིད་སྐྱེད་བྱེད།5

།ཅེས་སོགས་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༨༤ ཕྲེང་། ༡༢
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༨༤ ཕྲེང་། ༡༨
3 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༨༥ ཕྲེང་། ༢
4 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༨༤ ཕྲེང་། ༡༣
5 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༨༤ ཕྲེང་། ༢༠

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 203

དོན་ཡིན་ཅིང༌། དེ་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་འདོད།1

།ཅེས་པ་ཐ་དད་པ་མེད་ན། ཞེས་སོགས་དང༌།
སྣང་བའང་། ཞེས་སོགས་གསལ་བ་རྣམས་རང་བཞིན་འདྲེས་པ་བཀག་པ་དག་གིས་གྲུབ་པའི་དོན་ཡིན་ལ། དེ་ནི་བླང་དོར་འབྲས་ཅན་པས། །སྐྱེས་བུ་ཐམས་ཅད་འཇུག་པ་ཡིན།2

།ཅེས་པ་གཞུང་སྔ་
མ་དག་གིས་དོན་གྱིས་བསྟན་ཡང་དངོས་སུ་དེ་ཉིད་རྒྱས་པར་མ་བཤད་པས་དེའི་ཕྱིར། གང་གི་བདག་ཉིད་མདུན་བྱས་ནས། །ཞེས་པ་ནས། འཇུག་པ་ལ་སོགས་ཐལ་འགྱུར་ཕྱིར།3

།ཞེས་པའི་བར་
གྱིས་སླར་དེ་ཉིད་འཆད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་གཞན་ལས་ལོག་པ་ཡིན། །ཅེས་པའི་འགྲེལ་པར་ཤཱཀྱ་བློས། སྤྱིའི་ཆོས་གཞན་དག་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ལྡོག་པ་ཡིན་པར་བཏགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་བཤད་པ་ནི་ཁོ་བོས་བཤད་པ་ཇི་ལྟ་བ་ཉིད་དོ། །དེས་ན་བདག་ཉིད་ཐ་དད་ཀྱང༌། །འགའ་ཞིག་རྒྱུ་ཡིན་གཞན་པ་མིན། །རང་བཞིན་འདི་ཡིན།4

ཅེས་པ་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ནི།
ཇི་ལྟར་གྲངས་ཅན་ཁྱོད་རང་གི་ལུགས་ལ་དངོས་པོ་སྣ་ཚོགས་པ་འདི་ཐམས་ཅད་ཆ་ཐ་དད་མེད་པའི་གཙོ་བོའ་ངང་དུ་རང་བཞིན་འདྲེས་པར་ཁྱད་པར་མེད་ན་ཡང༌། རྒྱུ་ཐམས་ཅད་འབྲས་བུ་ཀུན་ ིགྱི་སྒྲུབ་བྱེད་མིན་པར་འདོད་པ་དེ་བཞིན་དུ། ཁོ་བོ་ཅག་ལྟར་ནའང་ས་བོན་ཆུ་ལུད་སོགས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མ་འདྲེས་པར་གནས་པའི་ཐ་དད་པར་ཁྱད་པར་མེད་ནའང༌། རྒྱུ་ཐམས་ཅད་འབྲས་བུ་ཀུན་གྱི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་འགྱུར་བ་མིན་ནོ་ཞེས་འདོད་པ་ཡིན་ལ། ཁོ་བོ་ཅག་གཉིས་ཀ་དེ་ལྟར་འདོད་ཀྱང༌། རྒྱུ་ཐམས་ཅད་འབྲས་བུ་ཀུན་གྱི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་འགྱུར་བ་མིན་པར་རྒྱུ་འབྲས་སོ་སོར་ངེས་པ་ནི། ཁོ་བོ་ཅག་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་མ་འདྲེས་པར་གནས་པར་འདོད་པའི་ཕྱོགས་ལ་རུང་གི །རང་བཞིན་འདྲེས་པར་འདོད་པ་ཁྱོད་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་རུང་བ་མ་ཡིན་ནོ།།
དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཞེ་ན། རང་ལུགས་ལ་རུང་བའི་སྒྲུབ་བྱེད་འཆད་པ་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་
ཅན། ཁྱད་པར་རང་མཚན་རྣམས་རང་བཞིན་མ་འདྲེས་པར་གནས་ཀྱང༌། རྒྱུ་ཐམས་ཅད་འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱེད་བྱེད་དུ་འགྱུར་མི་དགོས་པར་ཐལ། ཁྱད་པར་རང་མཚན་རྣམས་རང་བཞིན་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༨༥ ཕྲེང་། ༣
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༨༥ ཕྲེང་། ༣
3 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༨༤ ཕྲེང་། ༡༥
4 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༨༤ ཕྲེང་། ༡༤

204 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

མ་འདྲེས་པར་གནས་པའི་ངོ་བོ་ཐ་དད་ཡིན་ནའང་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་སོ་སོར་ངེས་པ་ལྟར་ནུས་པ་ཡང་སོ་སོར་ངེས་པའི་དངོས་པོ་ཡི་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱུ་འགའ་ཞིག་འབྲས་བུ་འགའ་ཞིག་ཁོ་ནའི་བྱེད་པ་པོར་འགྱུར་བའི་ཚུལ་འཐད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་བོ་ཅག་ལྟར་ན། རང་བཞིན་མ་འདྲེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ནུས་པ་ཡང་མ་འདྲེས་དགོས་པས་རྒྱུ་འབྲས་སོ་སོར་ངེས་པ་འཐད་ལ། དེའི་ཕྱིར་རྒྱུ་འབྲས་འཆོལ་བའི་ཉེས་པ་དེ་ངེད་ལ་མི་འབྱུང་ངོ༌ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ། །ཉེས་པ་དེ་རང་བཞིན་འདྲེས་པའི་ཕྱོགས་ལ་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་མཚན་འཆད་པ་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ས་ལུའི་ས་བོན་དེས་ས་ལུའི་མྱུ་གུ་གཅིག་པུ་ཉིད་ཀྱི་ཉེར་ལེན་བྱེད་པ་དང༌། ནས་ཀྱི་མྱུ་གུའི་ཉེར་ལེན་མི་བྱེད་པ་འགལ་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། རྣམ་འགྱུར་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་ཐ་དད་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྒྱུ་འབྲས་འཆོལ་བར་འགྱུར་རོ།།
གལ་ཏེ་རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་ཡང་གནས་སྐབས་ཐ་དད་དུ་ཡོད་པ་དེའི་ཕྱིར་ས་ལུའི་ས་
བོན་གྱིས་ནས་ཀྱི་མྱུ་གུ་སྐྱེད་པའི་བྱ་བ་མི་བྱེད་པས་འཆོལ་བར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འོ་ན་ནས་ཀྱི་མྱུ་གུའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་ཆུ་ལུད་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་ནས་ཀྱི་མྱུ་གུ་མི་བྱེད་པར་ཐལ། ནས་ཀྱི་ས་བོན་དང་གནས་སྐབས་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར། འོན་ཏེ་སྤྱི་གཙོ་བོ་དེ་ཉིད་རིམ་བཞིན་ནས་ཀྱི་ས་བོན་གྱི་རྣམ་པར་གྱུར་ནས་ནས་ཀྱི་མྱུ་གུའི་ཉེར་ལེན་བྱེད་ལ། ས་ལུའི་ས་བོན་གྱི་རྣམ་པར་གྱུར་ནས་ས་ལུའི་མྱུ་གུའི་ཉེར་ལེན་བྱེད་པས་གཙོ་བོ་ཉིད་ཁོ་ན་འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཉེར་ལེན་བྱེད་པ་པོ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཅིག་ཉིད་ཀྱི་བྱེད་དང་མི་བྱེད་འགལ་བར་འགྱུར། ཞེས་པ་འདོད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་ནི། ནས་ཀྱི་ས་བོན་དང་ས་ལུའི་ས་བོན་ལ་སོགས་པ་ཉེར་ལེན་གྱི་བཀོད་པ་སྣ་ཚོགས་པ་དེ་ཅི། སྤྱི་གཙོ་བོ་དངོས་པོ་བ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཡིན་པར་འདོད་པའམ། དེ་ལྟར་ན་གཙོ་བོ་མི་གསལ་བ་དང༌། རྣམ་འགྱུར་མེད་པ་དང༌། གཅིག་པུར་ཁས་བླངས་པ་དང་འགལ་ལོ།།
ཡང་ན་འདི་ལྟར་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། འོན་ཏེ་ནས་ཀྱི་ས་བོན་དང༌། ས་ལུའི་ས་བོན་སོགས་
རང་བཞིན་འདྲེས་ཀྱང་རྒྱུ་འབྲས་འཆོལ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། གཙོ་བོ་དེ་ཉིད་རིམ་བཞིན་གར་མཁན་ཆ་བྱད་སྔ་མ་བཏང་ནས་ཕྱི་མ་ལེན་པ་ལྟར། ནས་ཀྱི་ས་བོན་གྱི་རྣམ་པར་གྱུར་ནས་ནས་ཀྱི་མྱུ་གུ་བྱེད་པ་པོ་ཉིད་ཡིན་ལ། དེའི་ཚེ་ས་ལུའི་མྱུ་གུ་མི་བྱེད་ཅིང༌། ཡང་ནས་ཀྱི་ས་བོན་གྱི་བཀོད་པ་

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 205

བཏང་ནས་ས་ལུའི་ས་བོན་གྱི་རྣམ་པར་འགྱུར་ཏེ། ས་ལུའི་མྱུ་གུ་སྐྱེད་པའི་བྱེད་པ་པོ་ཉིད་ཡིན་ལ། དེའི་ཚེ་ནས་ཀྱི་མི་བྱེད་པས་སོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་བུའི་ནས་དང་ས་ལུའི་བཀོད་པ་སྔ་མ་བཏང་ནས་ཕྱི་མ་ལེན་པའི་གོ་རིམས་དེ་སྤྱི་གཙོ་བོ་དངོས་པོ་བ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཡིན་པར་འདོད་པའམ། དེ་ལྟར་ན་གཙོ་བོ་རྟག་པར་འགལ་ཏེ། བཀོད་པ་སྔ་མ་བཏང་ནས་ཕྱི་མ་ལེན་པའི་གོ་རིམས་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ནའམ་ཞེས་པའི་སྒྲ་ནི། སྔར་ནི་ཁྱོད་གཙོ་བོ་རྣམ་དབྱེ་མེད་པའི་རྟག་པར་ཁས་ལེན་པ་ཞིག་ན། ད་ཡང་དེ་ལྟ་བུའི་གོ་རིམས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་དེ་གཙོ་བོའ་ཡིན་པར་འདོད་པའམ་ ིཅི། ཞེས་ཁས་བླངས་སྔ་ཕྱི་འགལ་བ་སྟོན་པའི་ཚིག་ཡིན་གྱི། དེ་ཅི་དངོས་དེ་ཉིད་ཀྱི། ཞེས་པས་དངོས་སུ་རིགས་པ་གཞན་བསྟན་ཅིང༌། འང་ཞེས་པས་ཁོང་ནས་དྲངས་པའི་རིགས་པ་གཞན་སྡུད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །གང་དག་འམ་ཞེས་པས་བསྡུས་པ། རང་བཞིན་གཞན་བཏང་ནས་རང་བཞིན་གཞན་འཐོབ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལྟ་ན་རང་བཞིན་གཅིག་པ་ཉམས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་1

ཏེ།
གྲངས་ཅན་ནི་རང་བཞིན་གཅིག་ཉིད་རྣམ་པ་གཞན་དང་གཞན་དུ་གྱུར་པར་ཁས་བླངས་ཀྱི། གཙོ་བོ་རང་བཞིན་གཞན་དང་གཞན་དུ་གྱུར་པར་ཁས་མ་བླངས་པའི་ཕྱིར་རོ།།
དེ་ལྟར་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་འདྲེས་པར་ཁས་ལེན་པ་ལ་རྒྱུ་འབྲས་འཆོལ་བར་
ཐལ་བའི་ཉེས་པ་འབྱུང་བར་བསྟན་ནས་དེའི་ཞར་ལ། དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་པ་ལ་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་གྱི་རྣམ་གཞག་མི་འཐད་པར་ཐལ་བའི་ཉེས་པ་འབྱུང་བར་ཡང་སྟོན་པ་ནི། སྤྱི་དེ་དང་ལྡན་པའི་རྣམ་འགྱུར་གྱི་དངོས་པོ་རྣམས་ཤིན་ཏུ་ནི་ཐ་དད་མེད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། གཙོ་བོ་ཆ་མེད་དེའི་ངང་དུ་རང་བཞིན་འདྲེས་པའི་ཕྱིར། གཙོ་བོ་དེ་ཤིན་ཏུ་ཐ་དད་དུ་ཐལ། རྣམ་འགྱུར་རེ་རེ་ནས་རང་བཞིན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འདྲེས་པའི་ཕྱིར། འམ་ཞེས་པས་ཐལ་བ་ཕན་ཚུན་སྡུད་དོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་གཙོ་བོ་ཤིན་ཏུ་ཐ་མི་དད་པའི་ཆ་མེད་གཅིག་ཡིན་ཞིང༌། གསལ་བ་རྣམས་རྣམ་འགྱུར་སྣ་ཚོགས་པའི་ཐ་དད་ཡིན་ན། སྤྱི་ཞེས་པའི་རྣམ་གྲངས་འདྲ་བ་ཐུན་མོང་བའི་གཙོ་བོ་དང༌། ཁྱད་པར་ཞེས་པའི་རྣམ་གྲངས་མི་འདྲ་བ་ཐུན་མོང་མིན་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་གསལ་བ་རྣམས་ཕན་ཚུན་

1 ཞོལ། ཤོག ༡༣༦ ན ༡ གཙང་། ཤོག ༡༡༦ བ ༥ འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ཉིད་བསྟན་པར་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ན་ཁས་ལེན་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།

206 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

ཐ་དད་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། གཙོ་བོ་དེ་ཆ་མེད་གཅིག་ཡིན། རྣམ་འགྱུར་རྣམས་སོ་སོ་དུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞུང་འགྱུར་གསར་དག་ལས། རྣམ་གྲངས་ཕན་ཚུན་ཐ་དད་འགྱུར། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་ན། དེ་ལྟར་བཤད་པར་བྱ་དགོས་ཀྱང༌། འདིའི་ཐ་དད་ཀྱི་སྐད་དོད། ཏ་ཡོཿཞེས་པ་ཡོད་ཅིང་དེ་ནི་དེ་དག་ཅེས་པ་ཡིན་པས་རྣམ་གྲངས་ཞེས་བསྒྱུར་བ་ཐུགས་མཉམ་པར་མ་བཞག་པའོ། །ཞེས་དཔང་ལོཙྪ་བ་འཆད་དོ།།
དེ་ལྟར་ན། དེ་དག་ཕན་ཚུན་ཐ་དད་འགྱུར། །ཞེས་བཏོན་ནས་འདྲ་བའི་བདག་ཉིད་ཅན་
གཙོ་བོ་དང་མི་འདྲ་བའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཁྱད་པར་དེ་དག་ཕན་ཚུན་ཐ་དད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཞེས་བཤད་པར་བྱའོ། །དེ་ལྡན་དངོས་པོ། ཞེས་སོགས་ལ། གཙོ་བོ་ཤིན་ཏུ་ཐ་དད་པ་དང་ཤིན་ཏུ་ཐ་མི་དད་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་ཐལ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་བཤད་པ་བྱེད་པ་ནི་རང་འགྲེལ་མ་མཐོང་བར་ཟད་དོ། །དེ་ཡང་ཕན་ཚུན་ཐ་དད་པར་འགྱུར་བ་འདོད་དེ། སྤྱི་ནི་ཡོན་ཏན་གསུམ་ཆ་མཉམ་པའི་གནས་སྐབས་ནུས་པའི་ངོ་བོ་མི་གསལ་བར་གནས་པ་ཡིན་ལ། རྣམ་འགྱུར་རྣམས་ནི། དེ་གསུམ་ཆ་མི་མཉམ་པའི་གནས་སྐབས་མངོན་པར་གསལ་བ་ཡིན་པས་སོ་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྤྱི་ཞེས་བྱ་བ་དེ་དག་ཁྱད་པར་རྫས་ཐ་དད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་དག་ལོག་ས་ཐ་དད་ལས་ལོག་པ་ཙམ་གྱིས་ཐ་དད་དུ་བཞག་པ་མ་ཡིན་པར་གལ་ཏེ་དེ་དག་གཅིག་ནུས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པ་དང༌། གཅིག་གསལ་བའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པ་གང་གིས་ཐ་དད་དུ་བཞག་པས་ནའོ། །འདོད་པ་དེ་ལྟ་ནའང་ཇི་ལྟར་བུམ་སྣམ་སོགས་ཕན་ཚུན་གཅིག་ལ་གཅིག་གི་བློ་མི་སྐྱེ་བ་བཞིན་དུ། སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་དུ་འདོད་པའི་གཙོ་བོ་དང༌། རྣམ་འགྱུར་ལའང་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་གྱི་བློ་སྐྱེ་བ་ཅན་དུ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ་ལོ། །འང་ཞེས་པ་ནི་ཐལ་བ་སྔ་མ་སྡུད་པའོ། །ཡང་ན། ཇི་ལྟར་ཅེས་སོགས། དེས་ན་བདག་ཉིད་ཐ་དད་ཀྱང༌།1

།ཞེས་སོགས་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ཡིན་ལ། ཐ་དད་མེད་ནའང་གཅིག་
ཉིད་ཀྱི། །ཞེས་སོགས་ནི། ཐ་དད་པ། མེད་ན་ཅིག་ཆར་སྐྱེ་འཇིག་འགྱུར།2

།ཞེས་པའི་རིགས་པའི་
རྣམ་གྲངས་འཆད་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར། གསལ་བ་རྣམས་གཙོ་བོའ་ངང་དུ་རང་བཞིན་ཐ་དད་ ི

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༨༤ ཕྲེང་། ༡༤
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༨༤ ཕྲེང་། ༡༥

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 207

མེད་ན་སྐྱེ་འཇིག་ཅིག་ཅར་བྱེད་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་ཡོད་པར་མ་ཟད། ཐ་དད་མེད་ནའང་རྒྱུ་འབྲས་འཆོལ་བར་འགྱུར་བའི་སྐྱོན་འབྱུང་ཞིང༌། སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་གྱི་རྣམ་གཞག་མི་འཐད་པའི་སྐྱོན་ཡང་འབྱུང་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ།།
ད་ནི། དེ་ནི་བླང་དོར་འབྲས་ཅན་པས། །སྐྱེས་བུ་ཐམས་ཅད་འཇུག་པ་ཡིན།1

།ཅེས་པ་དེ་
ཉིད་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་རང་མཚན་སྐྱེས་བུའི་འདོད་དོན་སྒྲུབ་པའི་འཇུག་ཡུལ་དུ་འཐད་པར་བསྟན་པ་དང༌། སྤྱི་གཙོ་བོ་མི་འཐད་པར་བསྟན་པ་གཉིས་སུ་འགྱུར་བ་ལས། དང་པོ་ནི། བ་ལང་གང་གི་བདག་ཉིད་མདུན་དུ་བྱས་ནས་བསྒྲུབ་བྱའམ་དོན་དུ་གཉེར་བྱ་བཞོ་བཀལ་ལ་སོགས་པ་དེའི་འབྲས་བུ་འདོད་པ་ཅན་གྱི་སྐྱེས་བུ་འདི་ནི་འཇུག་པར་འགྱུར་བ་དེའི་རྟེན་ཡང་ཁྲ་བོ་དང་ནག་སྒུར་སོགས་ནང་ཕན་ཚུན་རྫས་ཐ་དད་ཅིང༌། བཞོ་བཀལ་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བུ་མི་བྱེད་པ་ལས་ལོག་པར་རིགས་ཐ་དད་མེད་པ་དག་ཡིན་པར་དཔྱད་པར་བྱ་བའམ་རྟོགས་པར་བྱ་བ་སྟེ། བ་ལང་རྣམས་རང་གི་བདག་ཉིད་ཕན་ཚུན་ཐ་དད་ཅིང་མ་འདྲེས་པར་གནས་པའང་ཡིན་ཞིང༌། བཞོ་བཀལ་སོགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་མི་བྱེད་པ་ལས་ལྡོག་པར་མཚུངས་པ་ཉིད་དག་ནི་དེ་དག་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཊཱིཀ་བྱེད་གཞན་དག་ནི་དེའི་རྟེན་ཡང་ཐ་དད་པའི་ཁྱད་པར་དང༌། ཐ་དད་མེད་པའི་གཙོ་བོ་གང་ཡིན་དཔྱད་པར་བྱ་ཞེས་འཆད་མོད། ཚུལ་འདིར་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ།།གཉིས་པ་གཙོ་བོ་འབྲས་བུ་དོན་གཉེར་སྐྱེས་བུའི་འཇུག་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པ་
ནི། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་སྤྱི་གཙོ་བོའ་ངང་དུ་རང་བཞིན་གཅིག་པར་གྱུར་པའི་སྒོ་ནས་གཙོ་བོ་ ིདེ་ཉིད་སྐྱེས་བུའི་འཇུག་ཡུལ་དུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་པོ་རྣམས་ཕན་ཚུན་གཅིག་ལ་གཅིག་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང༌། དངོས་པོ་རྣམས་གཙོ་བོ་ཆ་མེད་དེའི་ངང་དུ་རང་བཞིན་འདྲེས་ན་གཅིག་ཡིན་དགོས་པས་མེ་དོན་གཉེར་ཡང་ཆུ་ལ་འཇུག་པ་ལ་སོགས་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་དེས་ཞར་ལ་གཅེར་བུ་པ་ཡང་ཁེགས་པར་བསྟན་པ་ལ། གཅེར་བུ་པའི་གྲུབ་
པའི་མཐའ་མདོ་ཙམ་བཤད་པ་དང༌། གཞུང་དོན་དངོས་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དྲང་སྲོང་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༨༥ ཕྲེང་། ༣

208 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

རྒྱལ་བ་དམ་པ་སྟོན་པར་འཛིན་པས་རྒྱལ་བ་པ་ཞེས་བྱ་བ་དང། གཅེར་པུ་པ་དང༌། ཟད་བྱེད་པ་དང༌། ཐལ་བ་པ་དང༌། ནམ་མཁའི་གོས་ཅན་དང༌། ཕྱོགས་ཀྱི་གོས་ཅན་དང༌། འཛེམ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་དག་ནི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ལ། སྟོན་པ་ནི་རྒྱལ་བ་དམ་པ་དང༌། ཁྱུ་མཆོག་དང༌། སྡོང་རིས་དང༌། སྣོད་ཀྱི་སྡེ་དང༌། འཕེལ་བྱེད་ལ་སོགས་པའོ། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཚིག་གི་དོན་དགུར་སྨྲ་སྟེ། འདི་ལྟར། སྲོག་དང༌། ཟག་པ་དང། སྡོམ་པ་དང་། ངེས་པར་རྒ་བ་དང༌། འཆིང་བ་དང༌། ལས་དང་། སྡིག་པ་དང༌། བསོད་ནམས་དང༌། ཐར་པ་ཞེས་བྱ་བ་དག་གོ །དེ་ལ་སྲོག་ནི། བདག་ཡིན་ལ། དེ་ཡང༌། སྐྱེས་བུ་རྣམས་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་ཚད་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཡོད་པ་ཤེས་པ་ཡིན་ལ། ངོ་བོ་རྟག་པས་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའམ་འཇུག་པ་ཅན་དང༌། རྣམ་གྲངས་མི་རྟག་པས་གནས་སྐབས་ལྡོག་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྨྲ་སྟེ། ཇི་སྐད་དུ། ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་བསྟོད་པ་ལས། གཅེར་བུ་ལུས་ཀྱི་ཚད་བཞིན་དུ། །སྲོག་ནི་ཞུམ་དང་རྒྱས་པར་སྨྲ།1

།ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ།།
དེ་ལ་སྲོག་ཅན་གྱི་སྡེ་ཚན་དགུ་སྟེ། ས་དང༌། ཆུ་དང༌། ཤིང་དང༌། མེ་དང༌། རླུང་དང༌།
སྲིན་བུ་དང༌། གྲོག་མ་དང༌། བུང་བ་དང༌། མི་ཞེས་བྱ་བ་དག་གོ །དེ་དག་ལས་ས་ལ་སོགས་པ་ལྔ་ནི། དབང་པོ་གཅིག་པ་སྟེ། རེག་པའི་དབང་པོ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྲིན་བུ་དང༌། དུང་དང༌། ཉ་ཕྱིས་དང༌། སྲིན་བུ་པད་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་དབང་པོ་གཉིས་པ་སྟེ། རེག་པ་དང༌། རོའ་ིདབང་པོ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གྲོག་མ་དང་སྲིན་གྱི་མེད་ལ་སོགས་པ་ནི་དབང་པོ་གསུམ་པ་སྟེ། རེག་པ་དང༌། རོ་དང༌། སྣའི་དབང་པོ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བུང་བ་དང༌། སྦྲང་བུ་དང༌། སྦྲང་བུ་མཆུ་རིངས་ལ་སོགས་པ་ནི་དབང་པོ་བཞི་པ་སྟེ། རེག་པ་དང༌། རོ་དང༌། སྣ་དང༌། མིག་གི་དབང་པོ་དང་ལྡན་པའི་པྱིར་རོ། །མི་དང་རྐང་བཞི་པ་དང་བྱ་ལ་སོགས་པ་ནི་དབང་པོ་ལྔ་པ་སྟེ། རེག་པ་དང། རོ་དང༌། སྣ་དང་། མིག་དང༌། རྣ་བའི་དབང་པོ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་དེ་དག་ནི་སྲོག་ཅན་གྱི་སྡེ་ཚན་རྣམ་པ་དགུའོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །ཟག་པ་ནི། དགེ་མི་དགེའི་ལས་རྣམས་ཏེ། འདིས་ཟག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་ལས་དགེ་མི་དགེ་གང་གིས་ཀྱང་འཁོར་བར་བྱེད་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༡ ཤོག ༧ ཕྲེང་། ༡༣

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 209

པས། དེའི་ཕྱིར་དེ་གཉིས་ཀའང་ཟག་པའོ། །སྡོམ་པ་ནི། ཟག་པ་འགོག་པ་ཉིད་དེ། ལས་གསར་པ་གང་ཡང་མི་སོག་པའོ། །ངེས་པར་རྒ་བ་ནི། སྡོམ་པ་དེ་ཉིད་དང༌། ཟས་མི་ཟ་བ་དང༌། སྐོམ་མི་བཏུང་བ་དང༌། བསམ་གཏན་དང༌། སྦྱོར་བ་དང༌། ལུས་གདུང་བ་དང༌། སྐྲ་འབལ་བ་ལ་སོགས་པའི་དཀའ་ཐུབ་དང་བཅས་པས་སྔོན་ཉེ་བར་བསགས་པའི་ལས་རྒས་པར་བྱེད་པ་སྟེ། ཟད་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཆིང་བ་ནི་ངེས་པར་སྨྲ་བ་སུམ་བརྒྱ་དང་དྲུག་ཅུ་རྩ་གསུམ་པོ་དག་གིས་བཏགས་པའི་ལོག་པར་ལྟ་བའོ།།
ལས་ནི་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། ཕྱིས་མྱོང་བར་འགྱུར་བ་དང༌། མིང་དང༌། རུས་དང༌། ཚེ་ཞེས་
བྱ་བ་དག་གོ །སྡིག་པ་ནི་ཆོས་མ་ཡིན་པ་དག་གོ །བསོད་ནམས་ནི་ཆོས་སོ། །ཐར་པ་ནི། དཀའ་ཐུབ་ལ་སོགས་པས་སྔར་བྱས་ཀྱི་ལས་ཐམས་ཅད་ཟད་པར་བྱས་ཤིང༌། ལས་གསར་པ་མ་བསགས་པས། འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟེང་ན་འདུག་པའི་གནས་འཇིག་རྟེན་འདུས་པ་ཞེས་བྱ་བ། ཞོའམ་ཀུ་མུད་ལྟར་དཀར་བ། སྲོག་ཡོད་པས་དངོས་པོ་ཡིན་ཞིང༌། འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བས་དངོས་པོ་མེད་པའང་ཡིན་པ། གདུགས་དཀར་པོ་གྱེན་ལ་བསླངས་པ་ལྟ་བུ་གཅིག་ཡོད་པ་དེར་འགྲོའོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །ཇི་སྐད་དུ་རྒྱལ་བ་དམ་པས། ཁ་བ་རྒྱ་སྤོས་མེ་ཏོག་དང༌། །བ་ཞོ་བ་མོ་མུ་ཏིག་མདོག །གདུགས་དཀར་བཟུང་བའི་དབྱིབས་འདྲ་བ། །ཐར་པ་ཡིན་པར་རྒྱལ་བས་བཤད།1

།ཅེས་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ། །ཐུབ་པ་ནི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མིན་ཞིང༌། དངོས་པོ་རྣམས་
གསེར་དང་གསེར་གྱི་རྣ་རྒྱན་ལྟར། རང་བཞིན་གཅིག་ཅིང་གནས་སྐབས་ཐ་དད་པས་འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་བདག་གཞན་གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །གཅེར་བུ་པའི་འདོད་པ་མདོ་ཙམ་ཞིག་བཤད་ཟིན་ཏོ། །བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ་སོགས་པ་ཞིབ་ཏུ་བཤད་པར་བྱ་བ་ཡོད་ཀྱང་མངས་པར་འགྱུར་བས་མ་བྲིས་སོ།།
གཉིས་པ་གཞུང་དོན་དངོས་བཤད་པ་ལ། རིགས་པ་སྔ་མས་ཁེགས་པར་བསྟན་པ་དང༌།
ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རིགས་པ་གཞན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་མ་འདྲེས་པར་བསྒྲུབས་པའི་རིགས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་འཛེམ་མེད་པ་དག་དངོས་པོ་དག་གི་རང་བཞིན་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༨ ཤོག ༢༢༤ ཕྲེང་། ༡༤ ནང་དུ་དྲངས།

210 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

རྣམས་གཅིག་ཡིན་པས་རྔ་མོ་ཞོར་འགྱུར་ཞིང་གནས་སྐབས་ཐ་དད་པས་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་མུན་སྤྲུལ་གང་ཅིའང་རུང་བ་སྨྲ་བ་དེ་དག་ཀྱང་ནི་བསལ་བ་ཡིན་ཏེ། རྔ་མོ་དང་ཞོ་རང་བཞིན་མ་འདྲེས་པར་གནས་པའི་སྒོ་ནས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་རྫས་ཐ་དད་པ་ནི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གཉིས་པ་ཐུན་མོང་མིན་པའི་རིགས་པ་གཞན་བསྟན་པ་ལ། དོན་ལ་འཇུག་པ་འཆོལ་བར་
ཐལ་བ་དང། སྒྲ་བློ་ཐ་དད་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཞོ་དོན་གཉེར་ཞོ་འཐུང་ཞེས་བསྐུལ་བ་ན། ཅིའི་ཕྱིར་རྔ་མོ་འཐུང་བ་ལ་མི་རྒྱུག་སྟེ། རྒྱུག་རིགས་པར་ཐལ། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་དང་རང་མ་ཡིན་པ་གཉིས་ཀའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པས་ཞོ་དང་རྔ་མོ་དེའི་ཐ་དད་པའི་ཁྱད་པར་བསལ་ཞིང་མེད་པའི་ཕྱིར། འོན་ཏེ། ཞོ་ལ་རྔ་མོ་ལས་ཕུལ་དུ་བྱུང་བའི་ཁྱད་པར་འོ་མའི་རྣམ་འགྱུར་འགའ་ཞིག་ཡོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གང་གིས་ན་ཞོ་དོན་གཉེར་དག །འོ་མའི་རྣམ་འགྱུར་གྱི་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཞོ་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་གྱི་རྔ་མོ་འཐུང་བ་ལ་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་ནི། འོ་མའི་རྣམ་འགྱུར་གྱི་ཁྱད་པར་གང་ལ་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་ཁོ་ན་ཞོ་ཡིན་དགོས་པས་འོ་མའི་རྣམ་འགྱུར་དེ་གཞན་རྔ་མོ་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྔ་མོ་ནི་ཞོ་རྔ་གཉིས་ཀ་མིན་གྱི་ཞོ་ལས་གཞན་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ།།གཉིས་པ་ནི་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་བློ་སྒྲ་ཐ་དད་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། དངོས་པོ་
ཐམས་ཅད་རང་དང་རང་མ་ཡིན་ཀུན་གྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་དག་གིས་ཐམས་ཅད་ཅེས་པ་དང༌། ཀུན་ཞེས་པ་གཉིས་ཀ་སྨོས་པའི་དོན་མ་གོ་བར་སྣང་ངོ༌། །འདོད་ན། གནས་སྐབས་ཐ་དད་རང་བཞིན་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་པར་སྨྲ་བའི་གཅེར་བུ་པ་ལ་ཐ་དད་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་པ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། སྒྲ་བློ་ཐ་དད་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་ནའོ།།
གཉིས་པ་དགག་པའི་སྒྲ་རྟོག་རྣམ་གཅོད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་དུ་འབད་པ་མེད་པར་གྲུབ་པར་
བསྟན་པ་ནི། དངོས་པོར་མེད་པ་བུམ་མེད་ཅེས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་རང་གི་སྒྲ་དོན་ངོ་བོའམ་སྒྲུབ་པ་རང་དབང་བ་ཞིག་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དཔྱད་པར་བྱ་བའམ་གཟུང་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱིས་བུམ་པའི་ངོ་བོ་མེད་པའམ་རྣམ་པར་བཅད་པ་ཙམ་ཞིག་བརྗོད་པར་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ་སྒྲ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བུམ་པ་རྣམ་པར་བཅད་པ་ཙམ་ཞིག་དངོས་སུ་གོ་བའི་བློ་སྐྱེ་བར་མྱོང་བས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཊཱིཀ་བྱེད་པ་གང་དག་བུམ་པ་མེད་ཅེས་པའི་སྒྲ་དེས། བུམ་

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 211

པའི་ངོ་བོའམ་རྫས་བརྗོད་ཅེས་དོན་མཐུན་དུ་དཔྱད་པར་བྱ་བ་མིན་ཏེ། ཞེས་འགོད་པས་ནི། རང་ཉིད་ཆེས་བླུན་པ་གོ་བར་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲ་རྟོག་སྒྲུབ་པས་འཇུག་པར་འདོད་པ་དག་ཀྱང༌། བུམ་པ་མེད་ཅེས་པས་བུམ་པ་བརྗོད་དམ་སྙམ་པའི་ཐེ་ཚོམ་ཙམ་ཡང་ག་ལ་ཡོད།
ཡང༌ཁ་ཅིག །བུམ་པ་མེད་ཅེས་པའི་སྒྲས་སེལ་བ་བརྗོད་དམ། སྒྲུབ་པ་བརྗོད་སྙམ་དུ་
དཔྱད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། བུམ་མེད་སོགས་དངོས་མེད་རྣམས་ལ་རྫས་ཀྱི་ངོ་བོ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པའང་ཆེས་མི་འཐད་དེ། སྒྲ་རྟག་མི་རྟག་གང་ཡིན་སྙམ་དུ་དཔྱད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྒྲ་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བས་ན་འདི་ལྟར་འཆད་པ་དེ་དག་གི་ལུགས་ལ། དཔྱད་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་བྱར་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། དོན་ལ་རྟག་མི་རྟག །བདག་ཡོད་མེད་ལ་སོགས་པ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་ཏུ་ཁ་ཚོན་མ་ཆོད་པའི་ཆོས་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་གོང་དུ་ཇི་སྐད་བཤད་པ་དག་གིས། ཡོད་པའི་སྒྲ་རྟོག་དང༌། དགག་པའི་སྒྲ་རྟོག་ཐམས་ཅད་སེལ་བས་འཇུག་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པའི་སྒྲ་ནི་དེ་དག་ཉིད་ཐམས་ཅད་རྣམ་གཅོད་རྗོད་པར་བྱེད་པ་གྲུབ་བོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི། སེལ་བའི་རྣམ་པར་གཞག་པ་སྤྱིའི་དོན་བསྡུ་བའོ། །དེ་ལྟར་ན་གཞན་སེལ་བའི་རྣམ་པར་གཞག་པ་སྟོན་པའི་གཞུང་མཐའ་དག་བཤད་ཟིན་ཏོ།།
གཉིས་པ་གཞི་གང་ལ་ངེས་པར་བྱ་བ་རང་བཞིན་རྟགས་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ་ལ།
དབྱེ་བ་དངོས་དང༌། རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། རང་གི་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་བརྗོད་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཆོས་ཅན། སྦྱོར་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་དེ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་རང་བརྗོད་པའི་སྒྲས་ཁྱད་པར་བྱེད་ཆོས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་འཕངས་པ་ལ་ལྟོས་པ་དང༌། དེ་ལྟར་འཕངས་པ་ལ་མི་ལྟོས་པའི་འབའ་ཞིག་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ནི་དཔེར་ན་སྒྲ་འཇིག་པར་སྒྲུབ་པ་ལ། འབྲས་བུའམ་བྱས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་དང༌། གཉིས་པ་ནི་དེ་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་དམ་དངོས་པོ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་བཞིན་ནོ། །འདིར་ཡོད་པ་སྒྲ་མི་རྟག་སྒྲུབ་ལ་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་བཤད་པ་ནི། ཡོད་པ་ཙམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་གྱི། ཇི་ལྟར་ན་རྟེན་འབྲེལ་ཅེས་པའི་སྒྲ་ཡངས་འཇུག་གི་ཚེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་ཅིང༌། དོག་འཇུག་གི་ཚེ་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བའི་དངོས་པོ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པར་འདོད་པ་ལྟར། ཡོད་པའི་སྒྲ་ཡངས་འཇུག་གི་ཚེ་ཚད་མས་དམིགས་པ་

212 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

ཙམ་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་ལ། དོག་འཇུག་གི་ཚེ་སྒྲུབ་པ་རང་དབང་བའམ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་ཡོད་པ་ལ་གཙོ་བོར་འཇུག་པས་དེའི་ཕྱིར། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་ལ་ཡོད་པའི་སྒྲ་སྤྱི་སྒྲ་བྱེ་བྲག་ལ་སྦྱར་ནས་བཤད་པ་ཡིན་པས། སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་དངོས་པོ་རྟགས་སུ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །འདིའི་ཡོད་པ་ཞེས་པ་དངོས་པོར་ཡོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཀྱང་རྟགས་སུ་འགོད་པའི་ཚེ་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དགོད་པར་བྱའི། དངོས་པོར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་དགོད་པར་མི་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་ཁྱད་པར་ལྟོས་པ་བའི་རྟགས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།།
གཞན་དུ་ན། སྐྱེ་ལྡན་རྟགས་སུ་བཀོད་པའང་ལྟོས་པ་པར་མི་འགྱུར་རོ། །གང་དག་ཡོད་
ན་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཁས་འཆེ་བ་དེ་དག་གིས་ནི། རི་བོང་གི་རྭ་བཞིན་དུ། ཤེས་བྱ་དང་བདག་མེད་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའམ། ཡང་ན་དེ་དག་ཚད་མས་དམིགས་པ་བཞིན་དུ་རི་བོང་གི་རྭ་དང་མོ་གཤམ་གྱི་བུ་ལ་སོགས་པ་དག་ཀྱང་ཚད་མས་དམིགས་པར་འགྱུར་ཏེ། མེད་ངེས་ཡིན་པར་མཚུངས་པ་ལ་ཚད་མས་དམིགས་མ་དམིགས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེར་མ་ཟད། ཡོད་ན་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པ་ཡང་མི་རྟག་པར་ཐལ། ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་བླངས། འདོད་ན། འབྲེལ་བའང་མི་རྟག་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པས་ཁྱེད་རང་གི་གྲུབ་པའི་མཐའ་དང༌། རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་ཉིད་ཀྱང་དོར་བར་འགྱུར་རོ། །སེལ་ངོར་ཡོད་ན་མི་རྟག་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཁས་ལེན་གྱི། སྤྱིར་ཡོད་ན་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པ་ཡོད་པར་ཁས་མི་ལེན་ནོ་ཞེ་ན། ཡོད་ན་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པར་ཐལ། སེལ་ངོར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁྱབ་དངོས། འདོད་ན་ཉམས་སོ། །སྒྲ་རྟག་པའང་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པར་ཐལ། སེལ་ངོར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་བླངས་སོ།།
སེལ་ངོར་ཡོད་ན་སེལ་ངོར་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པ་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་གྱི། སེལ་ངོར་ཡོད་
ན་སྤྱིར་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པ་ཡོད་པར་ཁས་མི་ལེན་ནོ་ཞེ་ན། དངོས་པོར་མེད་པའི་ཆོས་ཡིན་ན། སེལ་ངོར་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་སེལ་ངོར་ཡོད་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དེ་འདོད་དེ། ཤེས་བྱ་མི་རྟག་པར་སྒྲོ་འདོགས་པའི་བློ་ངོར། ཤེས་བྱའང་མི་རྟག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན། སེལ་ངོར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོད་པའང་ཡིན། མེད་པའང་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་སྒྲོ་འདོགས་

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 213

པའི་རྟོག་ངོར་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་ཚུལ་འདིས་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་སོན་པར་རློམ་པ་ནི། གཅེར་བུ་ལས་ཀྱང་གཅེར་བུ་པ། །འཛེམ་མེད་ལས་ཀྱང་འཛེམ་མེད་དེ། །བྱིས་ལས་བྱིས་པ་ཕྱུགས་ལས་ཕྱུགས། །བླུན་པོ་ཡི་ནི་དཔྱོད་ལ་ལྟོས།།
གཉིས་པ་རྩོད་པ་སྤོང་བ་ལ། རྩོད་པ་དགོད་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཡོད་པའི་རང་བཞིན་ནམ་དངོས་
པོ་གཏན་ཚིགས་སུ་རིགས་ན། ཡོད་པ་ཇི་ལྟར་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་སུ་རིགས་པ་མིན། དེ་ཡང་ཁྱེད་ཀྱིས་ཡོད་ཙམ་གྲུབ་ཟིན་ལ། ཡོད་པའི་ཁྱད་པར་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་སུ་བཟུང་ན་རྗེས་འགྲོ་མེད་པས་བསྒྲུབ་བྱ་དག་ལས་ཉམས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པའི་སྐྱོན་ནི་གཏན་ཚིགས་ལའང་མཚུངས་པས་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་སུ་མི་རུང་ན། གཏན་ཚིགས་སུ་ཡང་མི་རུང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན་ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་ཕྱོགས་སྔ་མ་འདིའི་དོན་ཅུང་ཟད་བཤད་ན། གྲངས་ཅན་གྱིས་གཙོ་བོ་སྒྲུབ་པ་ལ་རིགས་པ་ལྔ་སྨྲ་སྟེ། ཁྱད་པར་ཚད་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །དེ་དག་ལས་རིགས་པའི་གཙོ་བོ་ནི། རྗེས་འགྲོའ་ཕྱིར། ཞེས་པ་དང༌། ནུས་པའི་སྒོ་ནས་འཇུག་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་པ་གཉིས་ཡིན་ ིཅིང༌། དེ་ཡང་། ཁྱད་པར་ཚད་ཕྱིར། ཞེས་པ་ནི། དོན་བསྡུས་ན་འབྱུང་བ་ལྔ་དང༌། དབང་པོ་ལྔ་ལ་སོགས་པའི་རིགས་མཐུན་སྡེ་ཚན་སྡེ་ཚན་ལ། རིགས་གཅིག་པའི་སྒྲ་བློ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་འཇུག་པའི་རྒྱུ་མི་གསལ་བའི་གཙོ་བོ་ཡོད་དོ་ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ནི་སྔར་སྤྱི་གཙོ་བོ་མེད་ཀྱང་སེལ་བའི་སྤྱི་རིགས་གཅིག་པའི་སྒྲ་བློའ་རྒྱུ་མཚན་དུ་བཤད་པའི་རིགས་པ་དག་གིས་བཀག་པ་ཡིན་ལ། ནུས་ ིཔའི་སྒོ་ནས་འཇུག་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་པ་ནི། གལ་ཏེ་བདག་ཉིད་གཅིག་པ་ཡིས། །དུ་མའང་འབྲས་བུ་གཅིག་བྱེད་ན།1

།ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པས། ལྷན་ཅིག་བྱེད་པ་དོན་མེད་འགྱུར། །ཞེས་སོགས་
དགག་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་དབྱེར་ཡོད་ཕྱིར།2

།ཞེས་པ་ནི། ས་3

ཆུ་

ལུད་སོགས་གཙོ་བོའ་ངང་དུ་རང་བཞིན་འདྲེས་པ་མ་ཡིན་ན། རྒྱུ་ཚོགས་འགའི་ཞིག་ལས་འབྲས་བུ་ནས་ཀྱི་མྱུ་གུ་འབྱུང་ལ། འགའ་ཞིག་ལས་མི་འབྱུང་བའི་རྣམ་དབྱེ་མི་འཐད་པས་མི་གསལ་བའི་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༨༤ ཕྲེང་།༨
2 ཝར་ཎ་དེབ་གཟུགས། ཤོག ༤ ཤླཽཀ ༡༥
3 ཞོལ། ཤོག ༡༤༡ བ ༢ གཙང་། ཤོག ༡༢༡ བ ༡ ཞེས་པ་ནི། ཆུ་ལུད་སོགས་

214 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

གཙོ་བོ་རྒྱུར་ཡོད་དགོས་ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ཡང༌། དེས་ན་བདག་ཉིད་ཐ་དད་ཀྱང། །ཞེས་པ་དང༌། ཇི་ལྟར་ཐ་དད་མེད་ཁྱད་མེད།1

།ཅེས་སོགས་ཀྱིས་བཀག་པ་ཡིན་ནོ། །རང་བཞིན་སྣ་ཚོགས་དབྱེར་
མེད་ཕྱིར། །ཞེས་པ་ནི། ཐ་དད་མེད་ནའང་གཅིག་ཉིད་ཀྱི།2

།ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་ཁེགས་ཟིན་
ཅིང༌། རྗེས་འགྲོའ་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རིགས་པ་འདི་འགོག་པ་ལ། ཚད་མ་མདོར། ཚད་མའི་ཡུལ་མི་ ིཤེས་པའི་ཕྱིར། །གཙོ་བོ་རྗེས་འགྲོ་དང་ལྡན་མིན།3

།ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་ཡོད་པ་ཙམ་ཁྱད་པར་
རྣམས་ལ་སྒྲུབ་ན་གྲུབ་ཟིན་པས་དགོས་ནུས་མེད་ཅིང༌། མི་གསལ་བའི་གཙོ་བོ་ནུས་པའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་རྒྱུ་ཡོད་པ་ཁྱད་པར་རྣམས་ལ་སྒྲུབ་ན། རྗེས་འགྲོ་མེད་པའི་སྐྱོན་ཡོད། ཅེས་གསུངས་པ་དེ་ཉིད་འདིར་སྒྲ་མི་རྟག་སྒྲུབ་ལ་དངོས་པོ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལའང་མཚུངས་པར་འགྱུར་ཏེ། དངོས་པོ་ཙམ་རྟགས་སུ་བཀོད་ན་དགོས་ནུས་མེད། དངོས་པོ་ཁྱད་པར་བ་རྟགས་སུ་བཀོད་ན། རྗེས་འགྲོ་མེད་པར་འགྱུར་བས་སོ། །ཞེས་པའི་མཚུངས་པ་ཉིད་ཕྱོགས་སྔ་མ་འདིའི་དོན་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་མཚུངས་པ་སྤོང་བ་ནི། ཡོད་པའི་ཁྱད་པར་ཙམ་དུ་ནི།4

།ཞེས་སོགས་ཡིན་ཞིང༌། དེ་ཡང།
ཁོ་ལ་ཉེས་པ་དེ་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། ཡོད་པའི། ཞེས་པ་ནས། ཁྱད་པར་དག་ནི་བསྒྲུབ་བྱར་འགྱུར།5

།ཞེས་པའི་བར་རོ།།
རང་ལ་མི་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། དེ་ཡི་ཁྱད་པར། ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀའོ། །དེ་ལྟར་
ཀུན་ལས་བཏུས་སུ་རིགས་པ་དེ་ལ་གནོད་བྱེད་བཤད་པ་དེ་རང་ལ་མི་མཚུངས་པར་བསྟན་ནས། སླར་ཡང་དཔལ་ལྡན་གྲགས་པ་རང་ཉིད་ཀྱིས། རྗེས་འགྲོའ་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རིགས་པ་འགོག་ ིཔའི་རིགས་པ་གཞན་བཤད་པ་ནི། མ་གྲུབ་པ་ལ་ཡོད་ཆོས་མེད།6

།ཅེས་སོགས། དེ་ཡང་གྲངས་
ཅན་གྱིས་སྨྲས་པའི་རིགས་པ་དེ་དག་གིས་སྦྱོར་བའི་ཚུལ་ཡང་འདི་ཡིན་ཏེ། ཁྱད་པར་ཚད་ཕྱིར་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༨༥ ཕྲེང་། ༤
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༨༥ ཕྲེང་། ༧
3 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༡༧ ཕྲེང་། ༡༧
4 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༨༦ ཕྲེང་།༡༡
5 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༨༦ ཕྲེང་།༡༤
6 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༨༦ ཕྲེང་།༡༦

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 215

རྗེས་འགྲོའ་ཕྱིར། །ནུས་པའི་སྒོ་ནས་འཇུག་པའི་ཕྱིར། །རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་དབྱེར་ཡོད་ཕྱིར། །རང་ ིབཞིན་སྣ་ཚོགས་དབྱེར་མེད་ཕྱིར། །མི་གསལ་བ་ཡི་རྒྱུ་ཡོད་དོ།1

།ཞེས་པ་ལ་ཁྱད་པར་ཞེས་པ་ནི་
ཆོས་ཅན་གྱི་དོན་ནོ། །མི་གསལ་བའི་རྒྱུ་ཡོད་དོ་ཞེས་པ་ནི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་སོ། །ཚད་ཕྱིར་ཞེས་སོགས་ནི་རྟགས་ལྔའོ། །དེ་བས་ན་རྗེས་འགྲོའ་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་ཡང༌། ཊཱིཀ་བྱེད་གཞན་དག་ ིགིས་གཙོ་བོ་ཡོད་དེ། ཁྱད་པར་རྣམས་ལ་རྗེས་འགྲོ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ་བཟུང་ནས། འདིར་ཡོད་པ་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་མིན། ཞེས་འགོག་པའང་སྦྱོར་བ་འདི་ལ་སྦྱོར་བ་ནི། ཆ་མེད་པའི་བཟོ་ལུམས་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་ས་དང་ཆུ་དང་དབང་2

པོ་ལ་སོགས་པ་གསལ་བའི་ཁྱད་པར་
རྣམས་ཆོས་ཅན། ཡོན་ཏན་གསུམ་ཆ་མཉམ་པའི་གཙོ་བོ་ནུས་པའི་ངོ་བོར་གྱུར་པ་ཡོད་དེ། ཡོན་ཏན་གསུམ་གྱི་རིགས་ཆ་མི་མཉམ་པ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བར་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ཉིད་གྲངས་ཅན་གྱི་སྦྱོར་བའི་དོན་ཡིན་ནོ།།
ད་ནི་གྲངས་ཅན་གྱི་རྗེས་འགྲོའ་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་དེ་ལ་ཡོད་པ་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ ིསུ་མི་རུང་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཀུན་ལས་བཏུས་ལས་གསུངས་པ་དེ་ཉིད་ཕྱོགས་དེ་ལ་འབྱུང་བའི་ཚུལ་འཆད་པ་ནི། ཡོད་པའི་ཁྱད་པར་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྟེ་འདིའི་དོན་ལ་ཊཱིཀ་བྱེད་གཞན་དག་སྤྱིའི་ཆོས་ཅན་ཞེས་པ་གཙོ་བོ་ལ་འཆད་པ་དང༌། ཁ་ཅིག་གཙོ་བོའ་སྒྲ་དོན་ལ་འཆད་པ་དང༌། ིགཞན་དག་སྤྱིའི་ཆོས་ཅན། ཆོས་ཅན་ངེས་གཟུང་མེད་པའི་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་འཆད་པ་དག་ནི། ཐམས་ཅད་ཀྱང་གྲངས་ཅན་གྱི་སྦྱོར་བ་དེའི་ཆོས་ཅན་གང་ཡིན་ངོ་མ་ཤེས་པའི་ཅལ་ཅོལ་དུ་ཟད་ལ། ཡོད་ཙམ་སྒྲུབ་པའམ། ཡོད་པའི་ཁྱད་པར་གཙོ་བོ་ཡོད་པ་སྒྲུབ་ཅེས་བརྟགས་ནས་འགོག་ཅིང༌། ཡོད་ལ་ཞེས་པ་སྤྱིར་ཤེས་བྱ་ལ་ཡོད་ཙམ་ལ་འཛིན་པ་ཡང༌། བརྟག་པ་བྱེད་པའི་ཚུལ་མི་རིགས་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་མ་ཆོད་པའི་ཕྱིར་དང༌། རང་གིས་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཡོད་པ་ཡང་དེ་གཉིས་གང་རུང་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་འདི་ལྟར་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། སྤྱིའི་ཆོས་ཅན་ཞེས་པ་ནི། དེ་ཙམ་ལྔ་ལ་སོགས་པ་ཁྱད་པར་དུ་གྱུར་པའི་གསལ་བ་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༡༠༧ ཤོག ༣༩༦ ཕྲེང་། ༢༠
2 ཞོལ། ཤོག ༡༤༢ ན ༦ དེ་བས་ན་ས་དང་ཆུ་དང་དགང་པོ་ལ་སོགས་

216 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

རྣམས་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་གཙོ་བོའ་རྟེན་ནམ། གང་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྱིའི་ ིཆོས་ཅན་ཞེས་བྱའོ། །གྲངས་ཅན་ཁྱོད་དེ་ལྟ་བུའི་སྤྱིའི་ཆོས་ཅན། དེ་ཙམ་ལྔ་ལ་སོགས་པའི་སྟེང་དུ་དངོས་པོ་ཡིན་པ་ཙམ་ཞིག་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ནམ། དངོས་པོའ་ཁྱད་པར་ཡོན་ཏན་གསུམ་ཆ་མཉམ་ ིཔའི་གཙོ་བོའ་དངོས་པོ་སྒྲུབ་པ་གང་ཡིན་ཞེས་བརྟགས་ནས་འགོག་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཕྱིར་ཡོད་ ིཔའི་ཁྱད་པར་ཞེས་པ་གོང་འོག་ཐམས་ཅད་དངོས་པོའ་ཁྱད་པར་ཞེས་པ་ལ་གོ་བར་བྱ་སྟེ། གཞན་ ིདུ་ན། འཇིག་ལ་འབྲས་དང་ཡོད་ཉིད་བཞིན།1

།ཞེས་པའི་ཡོད་པའང་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་
རོ། །དེའི་ཕྱིར་འགྱུར་གསར་འདི་ལས་འདི་ལྟ་བུ་འབྱུང་ཡང༌། རྨའི་འགྱུར་ལས། དངོས་པོའ་ཁྱད་ ིཔར་ཙམ་ཞིག་ནི། །སྤྱི་ཡི་ཆོས་ཅན་ལ་སྒྲུབ་ན། །དོན་འགའ་ཞིག་ཀྱང་འགྲུབ་མི་འགྱུར། །ཞེས་བསྒྱུར་བ་ཤིན་ཏུ་ལེགས་སོ།།
ཚིག་དོན་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། སྤྱིའི་ཆོས་ཅན་དེ་ཙམ་ལྔ་ལ་སོགས་པ་ལ། དངོས་པོའ་ཁྱད་ ིཔར་ཡིན་པ་ཙམ་ཞིག་ཁྱད་པར་ཆ་མི་མཉམ་པའི་ཡོན་ཏན་གསུམ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བར་མཐོང་བའི་རྟགས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ན་ནི་གྲངས་ཅན་རང་གི་མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་འགའ་ཞིག་ཀྱང་འགྲུབ་པར་མི་འགྱུར་ཞིང༌། སངས་རྒྱས་པའི་ངོར་བསྒྲུབས་པ་ལ་འབྲས་བུ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། གྲངས་ཅན་གྱིས་ཀྱང་དེ་དག་ལ་དངོས་པོའ་ཁྱད་པར་ཡིན་པ་ཙམ་ཞིག་སྒྲུབ་འདོད་ནས་བཀོད་ ིཔ་མ་ཡིན་ཞིང༌། སངས་རྒྱས་པས་ཀྱང་གཟུགས་སོགས་རྣམས་དངོས་པོ་ཡིན་པ་དེ་འདྲ་བ་ཡང་བཀག་པ་མེད་པར་ངེས་ཟིན་མ་བརྗེད་པའི་ཕྱིར། ཁྱད་པར་ཞེས་པ་བཞི་ལ་རྐང་པ་ཐ་མ་གཉིས་ཐོག་མར་བླངས་ཏེ། རིམ་པ་བཞིན་དུ་སྦྱར་བའི་སྒོ་ནས་བརྗོད་པར་བྱའོ། །དེས་ན་དངོས་པོ་ཡིན་པ་ཙམ་ཞིག་སྒྲུབ་ན་དགོས་ནུས་མེད་པའི་ཕྱིར། གྲངས་ཅན་གྱིས་ཁྱད་པར་ཡོན་ཏན་གསུམ་གྱི་རིགས་ཆ་མི་མཉམ་པ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བར་མཐོང་བའི་རྟགས་ཀྱིས་ཆོས་ཅན་དེ་ཙམ་ལྔ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡོད་པ་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་ན་ཞེ་འདོད་ལ་ཡོན་ཏན་གསུམ་ཆ་མཉམ་པའི་གཙོ་བོ་ནུས་པའི་ངོ་བོར་གྱུར་པ་ཡོད་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཡོད་པ་དེ་དག་ནི་ཆོས་ཅན། དེ་ཙམ་ལྔ་ལ་སོགས་པ་ལ་བསྒྲུབ་བྱར་འགྱུར་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་བུས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་དངོས་པོ་ཆོས་ཅན་དེ་ལ་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༨༦ ཕྲེང་། ༨

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 217

བསྒྲུབ་བྱར་བཟུང་ན་མཐུན་དཔེ་འདིར་གཏན་ཚིགས་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ལ་རྗེས་འགྲོ་མེད་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟ་བུས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཡོད་པའམ་དངོས་པོ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རང་ལུགས་ལ་ཡོད་པ་རྟགས་སུ་སྦྱར་བ་ལ་ཉེས་པ་དེ་མི་མཚུངས་པའི་ཚུལ་ནི། ཁོ་བོ་ཅག་གིས་སྒྲ་མི་རྟག་སྒྲུབ་ལ་དངོས་པོ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ནི། དངོས་པོ་དེའི་ཁྱད་པར་སྒྲའི་དངོས་པོ་དང་བུམ་པའི་དངོས་པོ་སོགས་རྟགས་སུ་བཟུང་བ་མེད་པར་སྒྲ་བུམ་སོགས་ཐམས་ཅད་ལ་ཐུན་མོང་དུ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་དངོས་པོ་ཙམ་ནི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་བཀོད་པ་ན་དངོས་པོ་དེ་ཙམ་མཐུན་དཔེའི་སྟེང་དུ་རང་གི་ཁྱབ་བྱེད་དུ་གྱུར་པའི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་མི་རྟག་པའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ཁྱབ་པ་ཉམས་པ་མེད་ཅིང་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་པས་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞུང་དུ་ཕྱོགས་ཆོས་དངོས་སུ་མ་སྨོས་པ་ནི་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་པ་ལ་རྩོད་པ་མེད་པས་དེའི་སྟེང་དུ་ཁྱབ་པ་ཚང་བར་བསྒྲུབས་པ་ན་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་འགྲུབ་སྙམ་དུ་དགོངས་པའོ།།
དེ་ལྟར་ཀུན་ལས་བཏུས་སུ་གྲངས་ཅན་གྱི་སྦྱོར་བ་དེ་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ལ་བརྟགས་ནས་
འགོག་པའི་རིགས་པ་གསུངས་པ་དེ་ཉིད་རང་གིས་ཡོད་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལ་མཚུངས་པ་སྤངས་པའི་སྒོ་ནས་རྒྱས་པར་བཤད་ནས། སློབ་དཔོན་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་གྲངས་ཅན་གྱི་སྦྱོར་བ་དེ་རྟགས་ཀྱི་ངོས་ནས་བརྟགས་ཏེ་འགོག་པའི་རིགས་པ་གཞན་གསུངས་པ་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དེ་ཙམ་ལྔ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་ཡོན་ཏན་གསུམ་ཆ་མཉམ་པའི་ནུས་པའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་གཙོ་བོ་ཡོད་པ་དེ་ཇི་ལྟར་རྟགས་ཡང་དག་གི་བསྒྲུབ་བྱར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་ལ་རྟགས་སུ་གང་བཀོད་ཀྱང་རྟགས་ལྟར་སྣང་གསུམ་ལས་མ་འདས་པའི་ཕྱིར། དེ་སྒྲུབ་པ་ནི། འདི་ལྟར། རྟགས་དེ་དོན་བྱེད་ནུས་པ་ཡིན་པའི་ཡོད་ཆོས་ཞིག་རྟགས་སུ་འགོད་དམ། རྟགས་དེ་དོན་བྱེད་ནུས་མི་ནུས་གཉིས་ཀ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་གཉིས་ཆོས་ཡིན་པ་ཞིག་རྟགས་སུ་འགོད་དམ། རྟགས་དེ་ཡིན་ན་དོན་བྱེད་ནུས་སྟོང་ཡིན་དགོས་པའི་མེད་ཆོས་འགོད། དང་པོ་མི་རིགས་སྟེ། ཡོན་ཏན་གསུམ་ཆ་མཉམ་པའི་གཙོ་བོ་མ་གྲུབ་པ་ལ་དེའི་ཡོད་ཆོས་དོན་བྱེད་ནུས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གཉིས་ཀ་ལ་བརྟེན་པའི་ཆོས་ཤེས་བྱ་ལྟ་བུ་ཡང་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཏེ།
ཁྱབ་པ་འཁྲུལ་བ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མེད་པའི་ཆོས་ཀྱང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་དེ་སྒྲུབ་ལ་ཁྱབ་

218 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

པ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཞི་མ་གྲུབ་པ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་སུ་མི་འཐད་པར་གྲངས་ཅན་རང་གིས་ཀྱང་ངེས་ཟིན་པས་གཞི་གྲུབ་པའི་ལྡོག་པ་གང་རྟགས་སུ་བཀོད་ཀྱང་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་གསུམ་ག་ལ་ཆོས་ཞེས་སྨོས་ལ། རྟགས་དེ་དངོས་པོར་མེད་པའི་ཆོས་ཡིན་པ་ཙམ་མེད་ཆོས་སུ་བྱས་ན། ཤེས་བྱའང་མེད་ཆོས་སུ་འགྱུར་བས་གཉིས་ཆོས་མི་རྙེད་ལ། ཡོད་ཆོས་དང་གཉིས་ཆོས་གཉིས་ལའང་རྟགས་དེ་ཡིན་ན་དོན་བྱེད་ནུས་པ་ཡིན་པ་དང༌། རྟགས་དེ་ཡིན་ན་གཉིས་ཀ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ཞེས་སྦྱར་ན། ཤེས་བྱའང་གཉིས་ཆོས་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །ཡོད་ཆོས་དང་མེད་ཆོས་དོན་བྱེད་ནུས་པ་དང་མི་ནུས་པའི་ལྡོག་པ་རང་ལ་བྱས་ན་ཆོས་འཁྲུལ་ཏེ། ལ་ལ་དུ་བ་ཡོད་པ་དེ་1

ཇི་ལྟར་བསྒྲུབ་བྱར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་ལ་དོན་བྱེད་
ནུས་པ་དང་མི་ནུས་པ་དང་ཤེས་བྱ་གསུམ་གང་རྟགས་སུ་བཀོད་ཀྱང་རྟགས་ལྟར་སྣང་ལས་མ་འདས་པའི་ཕྱིར། འདིས་མཚོན་ནས་རྟགས་ཡང་དག་ཕལ་ཆེ་བ་ཉམས་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་དོན་བྱེད་ནུས་པ་ཞིག་འགོད་དམ། གཉིས་ཀ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ཞིག་འགོད་དམ། རྟགས་དེ་ཡིན་ན་དོན་བྱེད་ནུས་མི་ནུས་པ་ཞིག་འགོད། དོན་བྱེད་ནུས་པ་དང་གཉིས་ཀ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ཆོས་སོགས་ཡིན་པ་ཇི་འདྲ་ཞིག་བཀོད་ཀྱང་རྟགས་ལྟར་སྣང་དུ་འགྱུར་ཞེས་པའོ།།
རང་བཞིན་གྲུབ་པ་ཞེས་སོགས་ལ་བཤད་པའི་ཚུལ་གཉིས་སུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། འདི་
ལྟར། འཇིག་ལ་འབྲས་དང་ཡོད་ཉིད་བཞིན།2

།ཞེས་དཔེར་བརྗོད་པའི་རང་བཞིན་རྟགས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་
གཉིས་པོ་དེའི་དོན་བསྟན་པ་དང༌། རྟགས་སྦྱོར་དེ་དག་བརྗོད་པའི་ངག་དཔེར་བརྗོད་པ་ནི། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་ཁྱབ་བྱའི་རང་བཞིན་དུ་གྲུབ་པ་བྱས་པ་དང༌། དངོས་པོ་ལྟ་བུ་ནི་གོ་བྱེད་ཡིན་ལ་རྟགས་དེ་དག་ལ་ཁྱབ་བྱེད་དུ་ངེས་པ་ཡི་སྒོ་ནས་རྟགས་དེའི་རང་བཞིན་དུ་ངེས་པ་མི་རྟག་པ་ལྟ་བུ་ནི་རྟགས་དེ་ཉིད་གང་ལ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སུ་གྲུབ་པའི་ཆོས་ཅན་སྒྲ་ལྟ་བུའི་སྟེང་དུ་གོ་བྱ་ཡིན་ནོ།།དེ་ལྟ་བུའི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་འདི་ལྡོག་པ་ན་རྟགས་དེ་ལྡོག་པར་བྱེད་པ་ནི། རང་བཞིན་
རྟགས་ཀྱི་རྟགས་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཡིན་ལ། འབྲེལ་བ་དེ་དཔེའི་སྟེང་དུ་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་སྒྲུབ་

1 ཞོལ། ཤོག ༡༤༤ བ ༡ ལ་ལ་དུ་བ་ཡོད་པ་དེ་ལྟར་བསྒྲུབ་བྱར་
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༨༦ ཕྲེང་། ༨

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 219

ངག་ནི། དཔེར་ན་གང་བྱས་པ་དེ་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཡིན་པས་ཁྱབ། བུམ་པ་བཞིན་སྒྲ་ཡང་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ཆོས་མཐུན་སྦྱོར་དང༌། གང་མི་འཇིག་པ་དེ་མ་བྱས་པས་ཁྱབ། ནམ་མཁའ་བཞིན་སྒྲ་ནི་བྱས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཆོས་མི་མཐུན་སྦྱོར་དུ་བཀོད་པའི་ངག་བཞིན་ནོ། །འགྱུར་རྙིང་དུ། དཔེར་ན་བྱས་ཉིད་མི་རྟག་པའམ། འཇིག་མེད་མ་བྱས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལེགས་སོ། །ཡང་ན་འདི་ལྟར་འབྲེལ་ཏེ། གྲངས་ཅན་ལ། མ་གྲུབ་པ་ལ་ཡོད་ཆོས་མེད། །ཅེས་སོགས་ཀྱིས་བརྗོད་པའི་སྐྱོན་དེ་རང་གི་རྟགས་སྦྱོར་དཔེར་བརྗོད་པ་དེ་དག་ལ་མི་མཚུངས་པར་བསྟན་པ་ནི། བྱས་པ་དང་དངོས་པོ་ལ་སོགས་པའི་རང་བཞིན་ཆོས་ཅན་སྒྲ་ལ་གྲུབ་པ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་གོ་བྱེད་ཡིན་པས་མ་གྲུབ་པའི་སྐྱོན་མེད་ལ། དེ་ལ་ཁྱབ་བྱེད་ངེས་པ་ཡི། རང་བཞིན་ངེས་པ་གོ་བྱ་ཡིན་པས་མ་ངེས་པའི་སྐྱོན་མེད་ཅིང༌། འདི་ལྡོག་པ་ན་དེ་ལྡོག་བྱེད་པས་འགལ་བའི་སྐྱོན་མེད་དོ། །ཞེས་པས་རང་གི་རྟགས་སྦྱོར་ལ་ཉེས་པ་དེ་དག་མི་མཚུངས་པར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཚེ། དེ་ལ་ཁྱབ་བྱེད། ཅེས་སོགས་དང༌། འདི་ལྡོག་པ་ན་དེ་ལྡོག་བྱེད།1

།ཅེས་པས་བྱས་སོགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྗེས་སུ་
འགྲོ་ལྡོག་ཐ་དད་པར་བསྟན་པ་དེའི་ཞར་ལ། རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་དེ་གཉིས་སྟོན་པའི་ངག་གི་དབྱེ་བ་ཡང་ཐ་དད་པར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ཞེས་སོགས་སྨོས་སོ།།
གསུམ་པ་གཞི་དེ་ལ་འབྲེལ་བ་དེ་ཉིད་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་བཤད་པ་ལ། འབྲེལ་བ་སྒྲུབ་
པའི་རྟགས་དགོད། རྟགས་དེའི་ཕྱོགས་ཆོས་སྒྲུབ། དཔེའི་སྟེང་དུ་ཁྱབ་འབྲེལ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། རང་གྲུབ་ཙམ་ནས་འཇིག་པ་ནི་རང་གི་ངོ་བོས་རང་ཆས་སུ་རྗེས་སུ་འབྲེལ་ཏེ། རང་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུ་ལས་རང་གི་འཇིག་པའི་རྒྱུ་རིགས་གཞན་མེད་པར་རང་རྒྱུ་ལས་འཇིག་པར་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་ནའོ།།
གཉིས་པ་ཕྱོགས་ཆོས་སྒྲུབ་པ་ལ། བཟློག་པ་ལ་གནོད་པ་ཅན་གྱི་ཚད་མ་བསྟན་པ་ནི།
གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར། དངོས་པོ་རྣམས་འཇིག་པ་ཕྱིས་ཀྱི་རྒྱུ་གཞན་ལ་ལྟོས་དགོས་ན། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་འཇིག་ངེས་མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་འཇིག་པ་རང་ལས་ཕྱིས་འབྱུང་གི་རྒྱུ་ལ་ངེས་པར་ལྟོས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། སྣམ་བུའི་དངོས་པོ་སེར་པོར་འགྱུར་བ་རང་གྲུབ་དུས་ལས་ཕྱིས་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༨༦ ཕྲེང་། ༡༩

220 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

འབྱུང་གི་ཚོན་ལ་ལྟོས་པ་དང་བཅས་པ་རྣམས་ནི་ངེས་པར་སེར་པོར་འགྱུར་བས་ཁྱབ་པ་མེད་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ཡང་ན། ངེས་པར་འགྱུར་བ་ཅན་ནི་མཐོང་། །ཞེས་འཆད་པ་ལྟར་བཏོན་ནས། བུམ་སོགས་དངོས་པོ་རྣམས་ནི་ཆོས་ཅན། ངེས་པར་འགྱུར་བ་མིན་པར་མཐོང་བའི་རྟག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་འཇིག་པ་ཕྱིས་འབྱུང་ལ་ལྟོས་པ་དང་བཅས་པའི་སྒོ་ནས་རང་གྲུབ་དུས་ལས་དུས་གཉིས་པར་སྡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཤད་པར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་ཁྱབ་པ་མེད་དེ། འཇིག་རྒྱུ་མང་པོ་ཡོད་པས་གཅིག་དང་མ་ཕྲད་ཀྱང༌། གཞན་དང་ངེས་པར་ཕྲད་པས་ཕྱིས་ཀྱི་འཇིག་རྒྱུ་ལ་ལྟོས་ཀྱང་འཇིག་ངེས་མ་ཡིན་པའི་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། བྱས་པ་དེ་ལ་འཇིག་རྒྱུ་མང་པོ་ཡོད་ནའང་བྱས་པ་འགའ་ཞིག་ལ་ནི་འཇིག་པ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཕྱིས་ཀྱི་འཇིག་རྒྱུ་དང་མ་ཕྲད་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཕྱིས་ཀྱི་འཇིག་རྒྱུ་ལ་བུམ་སོགས་ཀྱི་འཇིག་པ་གནས་པའི་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། འཇིག་པ་ཕྱིས་ཀྱི་རྒྱུ་དང་ལྡན་པར་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱིས་འཇིག་པའི་རྒྱུ་ནི་ཐམས་ཅད་དག །འབྲས་བུ་འཇིག་པར་ངེས་པ་ལ་འཁྲུལ་བ་ཉིད་དུ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་རིགས་པ་དེས་ཁེགས་པའི་དོན་བསྡུ་བའོ།།
སླར་ཡང་རིགས་པ་གཞན་བཤད་པ་ནི། ཕྱིས་འབྱུང་གི་ཐོ་བ་སོགས་དེ་ཆོས་ཅན། བུམ་
པའི་འཇིག་པའི་རྒྱུ་མ་ཡིན་ཏེ། བུམ་པའི་འཇིག་པ་དངོས་པོ་བ་དང་དངོས་མེད་གང་ཡང་བསྐྱེད་པའི་ནུས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། བུམ་པའི་འཇིག་པ་ནི། བུམ་པ་རང་གི་རྫས་མ་ཡིན་གྱི། བུམ་པ་ཞིག་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཐོ་བ་སོགས་ཀྱིས་བྱེད་དོ་ཞེ་ན། འོ་ན་ཐོ་བ་སོགས་ཀྱིས་བུམ་པའི་དངོས་པོ་མེད་པ་བསྐྱེད་པར་ཐལ། བུམ་པའི་ཞིག་པ་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་པར་མི་རིགས་ཏེ། དངོས་པོ་མེད་པ་ལ་སྐྱེད་པའི་བྱ་བ་མི་སྲིད་པས་སོ། །ཇི་སྐད་དུ། རིགས་པའི་གཏེར་ལས། མེད་པ་ལ། བལྟ་དང་བལྟ་རྒྱུ་མེད་པ་བཞིན།1

།ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །ཡང་ཞེས་པའི་སྒྲ་ནི། འཇིག་པ་བུམ་པའི་
དངོས་མེད་བྱེད་ན། བུམ་པའི་འཇིག་པ་བྱེད་པར་འགལ། །ཞེས་པའམ། འཇིག་པ་དངོས་མེད་བྱེད་པ་འགོག་པའི་རིགས་པ་གཞན་འཕེན་པའོ། །ཞེས་འཆད་མོད། འཇིག་པ་ཕྱིས་རྒྱུ་ལ་ལྟོས་པ། སྔར་བཤད་པའི་རིགས་པས་མི་འཐད་པར་མ་ཟད། རིགས་པ་འདིས་ཀྱང་མི་འཐད་ཅེས་བཤད་ 1 ས་སྐྱའི་གསུང་རབ། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༡༦ ཤོག ༡༨ ཕྲེང་། ༧

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 221

ཟིན་ལ་སྦྱར་ནའང་ཆེས་འགྲིག་གོ།
གསུམ་པ་དཔེའི་སྟེང་དུ་ཁྱབ་འབྲེལ་བསྟན་པ་ནི། འདི་ནི་ཞེས་སོགས་ཏེ། དེ་ལ་དང་པོར་
དཔེ་སྒྲུབ་པ་ནི། གློག་ལ་སོགས་པ་འདི་ནི་ཆོས་ཅན། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་འཇིག་པར་འགྱུར་ཏེ། འཇིག་རྒྱུ་ཕྱིས་བྱུང་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་འཇིག་པར་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བའི་ཕྱིར། དཔེ་དེ་ལྟར་བསྒྲུབས་ནས་ཁྱབ་འབྲེལ་བསྟན་པ་ནི། གང་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་འཇིག་པར་འགྱུར་བ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་གློག་ལ་སོགས་པ་དེ་ལས་གཞན་རི་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལའང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་འཇིག་པར་འགྱུར་ཏེ། ཕྱིས་རྒྱུ་གཞན་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་འཇིག་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་གློག་བཞིན་ནོ།།གསུམ་པ་འབྲས་རང་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་བཤད་པའི་དོན་བསྡུ་བ་ནི།
འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་རྒྱས་པར་བསྟན་པ་དེས་ན་བསྒྲུབ་བྱ་དངོས་པོའ་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྗེས་ ིསུ་དཔག་པའི་རྟེན་གཏན་ཚིགས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འབྲས་རང་གཉིས་སུ་ངེས་ཏེ། སྒྲུབ་རྟགས་ལ་འབྲས་བུ་དང༌། ཁྱབ་བྱའི་ངོ་བོ་དེ་དག་ལས་རང་གི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་རྒྱུ་དང་ཁྱབ་བྱེད་ལ་འབྲེལ་བ་ངེས་ཤིང༌། དེ་ལས་གཞན་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར།།
བཞི་པ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་བཤད་པ་ལ། དངོས་
དང༌། རྩོད་པ་སྤང་བ་གཉིས། དང་པོ་ལ་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པ་དང༌། སྣང་རུང་མ་དམིགས་པའི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཤ་ཟ་གང་ལ་བསྐལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཚད་མས་མ་དམིགས་པ་ནི། གང་ཟག་དེས་ཡོད་ཅེས་དམ་བཅའ་བར་རིགས་པ་འགོག་པ་ལ་ཚད་མར་བཤད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་ཡི་ངོ་བོ་ཚད་མས་མ་དམིགས་ན་དེ་ཡོད་ངེས་ཀྱི་ཐ་སྙད་དོན་མཐུན་འཇུག་པར་མི་བྱེད་པས་ཁྱབ་པས་དེ་ལྟར་བཤད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཁྱབ་པའི་རྒྱུ་མཚན། ཡོད་ངེས་ཀྱི་ཐ་སྙད་འཇུག་པ་ནི། དེ་དམིགས་པའི་བློ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་བསྐལ་དོན་མ་དམིགས་པས་མེད་པར་སྒྲུབ་ནུས་ཏེ་བསྐལ་དོན་ཡོད་ན་ཚད་མ་གསུམ་གང་རུང་གིས་དམིགས་པས་ཁྱབ་པས་སོ་ཞེ་ན། བསྐལ་དོན་ཡོད་ན་ལུང་ཚད་མའི་བརྗོད་བྱར་བྱེད་པས་ཁྱབ་པ་མེད་དེ། བསྐལ་དོན་འགའ་ཞིག་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱར་བྱས་ན་རྩོམ་པའི་སྐབས་དང་འབྲེལ་མེད་བརྗོད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང༌། ཤར་ཕྱོགས་རྒྱ་མཚོའི་

222 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

ནང་གི་ཉའི་ཁ་དོག་ལྟ་བུ་འགའ་ཞིག་བརྗོད་བྱར་བྱས་ཀྱང་ཉེར་མཁོ་མེད་ཅིང༌། སྐྱེས་བུའི་རྣམ་རྟོག་གི་གྲངས་སོགས་འགའ་ཞིག་བརྗོད་བྱར་བསྟན་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་བསྐལ་དོན་ཡོད་ན་གང་ཟག་དེའི་དབང་པོའ་མངོན་སུམ་གྱིས་དམིགས་པས་ཀྱང་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ། བསྐལ་དོན་རྣམས་ ིཡོད་ཀྱང་དེའི་དབང་པོའ་མངོན་སུམ་གྱིས་ཡུལ་ལས་འདས་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར། བསྐལ་དོན་གཞི་ ིདེར་ཡོད་ན་གང་ཟག་དེའི་སྒྲུབ་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་ཚད་མས་དམིགས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་ཀྱང་བསྐལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་དེའི་ངོར་དེ་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མེད་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་གྱིས་བསྐལ་བའི་དོན་དེ་རྣམས་ནི་གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཚད་མས་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ན་ཇི་ལྟར་མེད་པར་འགྲུབ་སྟེ་མི་འགྲུབ་བོ། །དེས་ན་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་དེ་བསྐལ་དོན་ཡོད་པ་སྒྲུབ་པ་དང༌། མེད་པ་སྒྲུབ་པ་གང་ལ་ཡང་ཚད་མ་སྟེ་རྟགས་ཡང་དག་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ་བསྐལ་དོན་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་གང་ཡང་ངེས་པའི་འབྲས་བུ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་སྣང་རུང་མ་དམིགས་པའི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་བཤད་པ་ནི། རྟགས་
ཀྱི་ཕུལ་དུ་བྱུང་བའི་ཁྱད་པར་ཡོད་ན་སྣང་དུ་རུང་བ་ཡོད་པ་ཅན་གྱི་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ལ་ལ་རང་གི་དགག་བྱའི་ཆོས་མེད་ངེས་སྒྲུབ་པ་ལ་ཚད་མ་དག་ཏུ་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་ན་ཡང་སྔར་མ་དམིགས་པས་མེད་ངེས་གོ་བར་བྱེད་མི་ནུས་པར་བཤད་པ་དང་མི་འགལ་ཏེ། རང་གི་རང་བཞིན་ཡོད་ཀྱང་གང་ཟག་འགའ་ཞིག་གིས་ཤེས་བྱེད་གང་གིས་ཀྱང་མི་ཤེས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གང་ཟག་དེའི་ངོར་མ་དམིགས་པས་མེད་པ་གོ་བར་བྱེད་མི་ནུས་པའི་རིགས་པ་འདི་ནི་བརྗོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་ཡོད་ན་སྣང་རུང་གི་ཁྱད་པར་དང་ལྡན་པའི་མ་དམིགས་པས་རྟགས་ཀྱིས་མེད་པ་གོ་བར་བྱེད་ནུས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་བུའི་རྟགས་ལའང་འབྲེལ་ཟླ་མ་དམིགས་པའི་སྦྱོར་བའི་དབྱེ་བ་གསུམ་ལས། མེ་མ་དམིགས་པས་དུ་བ་མེད་པ་གོ་བར་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་དག་ནི་ཁྱབ་པ་འཁྲུལ་བ་མེད་དེ། རྒྱུ་མི་ཤེས་ན་འབྲས་བུ་ནི་མེད་པ་ཉིད་དུ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་སྟེ་རྒྱུ་བཀག་ན་འབྲས་བུ་ཁེགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པས་རྒྱུ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་ཁྱབ་འབྲེལ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་རྟགས་ལོག་དང༌། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ལོག་གི་རྒྱུ་འབྲས་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ཉིད་ཡིན་

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 223

པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཤིང་མ་དམིགས་པས་ཤ་པ་མེད་པར་སྒྲུབ་པ་ལྟ་བུ་དག་ཀྱང་ཁྱབ་པ་འཁྲུལ་བ་མེད་དོ།།
གཞི་འགར་ཁྱབ་བྱའི་དོན་གྱི་རང་བཞིན་བཀག་པ་རྟགས་ཅན་ལ་ཁྱབ་བྱེད་ཀྱི་རང་བཞིན་
མི་དམིགས་པ་ཡང་གོ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱབ་བྱེད་བཀག་ན་ཁྱབ་བྱ་ཁེགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པས་ཁྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཆོས་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་རྟགས་ལོག་དེ་དང༌། ཆོས་ལོག་དེའི་ཁྱབ་བྱ་ཁྱབ་བྱེད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ཉིད་ཡིན་པར་བསྟན་ནོ། །དེ་བས་ན་དེ་དག་གི་དོན་འདི་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའི། རྒྱུ་མ་དམིགས་པ་ཡང་འབྲས་བུ་མེད་པ་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། ཁྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པ་ཡང་ཁྱབ་བྱ་མེད་པ་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ཙམ་ཞིག་ནི། སྔར། དེ་ཕྱིར་རྒྱུ་དང་རང་བཞིན་དག1

།ཅེས་སོགས་སུའང་བཤད་ཟིན་པས། ཟློས་པ་
འབའ་ཞིག་གི་རྣམ་བཤད་མ་འགོད་ཅིག །མེ་དང་ཤིང་སོགས་མ་དམིགས་པར་ཚད་མ་གང་གིས་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། རྒོལ་བ་འགའ་ཞིག་གིས་མངོན་སུམ་གྱིས་ངེས་པ་སྲིད་ལ། འོན་ཀྱང༌མེ་དང་ཤིང་སོགས་མ་དམིགས་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་ཀྱང༌། དེ་ལ་མེད་པའི་ཐ་སྙད་མ་ཤེས་པ་འགའ་ཞིག་ལ་ནི། གལ་ཏེ་གཞི་དེར་མེ་དང་ཤིང་སོགས་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་འགའ་ཞིག་གིས་དེ་མེད་པར་ནི་རྟོགས་པར་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །འོ་ན་ཆོས་དེ་མ་དམིགས་པས་ཆོས་དེ་མེད་པ་གོ་བར་བྱེད་པའི་ཁྱབ་པ་ཇི་ལྟར་མི་འཁྲུལ་ཞེ་ན། ཡོད་ན་སྣང་རུང་གི་བུམ་སོགས་ཡོད་ཀྱང་མཐོང་བ་མེད་པའི་རྒྱུ་སྒྲིབ་བྱེད་སོགས་མི་སྲིད་པར་ནི་གྱུར་པ་དེ་ཡོད་ན་སྣང་རུང་གི་བུམ་པའི་དངོས་པོ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ལས་གཞི་འགར་བུམ་པའི་དངོས་པོ་མེད་པ་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཡོད་པའི་འཇོག་བྱེད་ཚད་མས་དམིགས་པ་ལས་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།
དེ་ལྟར་འབྲེལ་ཟླ་མ་དམིགས་པའི་ཁྱབ་འབྲེལ་ངེས་བྱེད་བཤད་ནས། འགལ་ཟླ་དམིགས་
པའི་ཁྱབ་འབྲེལ་ངེས་བྱེད་བཤད་པ་ནི། གཞི་འགར་གྲང་རེག་དེ་དང་འགལ་བ་མེ་སྟོབས་ཆེན་དམིགས་པ་ནི། གྲང་རེག་གཞི་དེར་མེད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པར་བྱེད་པ་ལ་ཁྱབ་པ་མི་འཁྲུལ་བར་འགྱུར་ཏེ། གྲང་རེག་དང་འགལ་བའི་དངོས་པོ་མེ་སྟོབས་ཆེན་ཡོད་ན་ཡང་གཞི་དེར་གྲང་རེག་དེ་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༧༢ ཕྲེང་། ༨

224 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

རྒྱུན་ཆགས་སུ་ཡོད་པ་ལ་གནོད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པས་གཞི་གཅིག་ཏུ་མེ་སྟོབས་ཆེན་དང་གྲང་རེག་གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་དུ་ངེས་པའི་ཚད་མས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཁྱབ་འབྲེལ་ངེས་པར་བྱེད་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་དུ་ངེས་པར་བྱེད་པའི་ཚད་མ་ནི་མངོན་སུམ་ཡིན་ཞིང༌། འོན་ཀྱང་གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་ཀྱི་དོན་མེ་ཉེ་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་གྲང་རེག་ལྡོག་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་1

གྲུབ་ཀྱང༌། དེ་གཉིས་གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཐ་སྙད་རྟགས་ཀྱིས་
སྒྲུབ་དགོས་པའང་སྲིད་དོ། །ཡང་ཞེས་པ་ནི་འབྲེལ་ཟླ་མ་དམིགས་པ་ཁྱབ་འབྲེལ་ཚད་མས་གྲུབ་པར་མ་ཟད་ཅེས་པའོ།།
གཉིས་པ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ལ། དགག་རྟགས་གཉིས་ཀྱི་གྲངས་ངེས་ལ་རྩོད་པ་སྤང༌། མི་སྣང་
བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ། རྩོད་པ་དགོད་པ་དང༌། དེའི་ལན་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཐམས་ཅད་ཡོད་ངེས་འགོག་པ་དང༌། མེད་ངེས་སྒྲུབ་པ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པར་སྨྲ་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཁྱེད་རང་གིས་སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་གིས། གཙོ་བོ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པའི་རྟགས་འདི་དེ་གཉིས་གང་དུའང་མ་འདུས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལྟར་གཙོ་བོ་ཞེས་པའི་སྒྲའི་བརྗོད་བྱ་ཡོན་ཏན་གསུམ་ཆ་མཉམ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་གཙོ་བོ་དེ་ཡོད་ན་ཡོད་པ་མིན་ཏེ་ཞེས་པའི་དམ་བཅའ་བའི་ཚིག་དང་འགལ་བར་འགྱུར་ལ། དེ་མེད་ནའང་གཙོ་བོ་ཞེས་པའི་སྒྲ་སྦྱོར་མི་རིགས་པར་ཐལ། བརྗོད་བྱ་མེད་ན་རྗོད་བྱེད་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་མེད་དོ་ཞེས་པ་འབའ་ཞིག་ཙམ་སྨྲ་དགོས་པར་འགྱུར་ལ་དེའང་མི་རིགས་ཏེ། དགག་བྱ་གང་ཡང་བཅད་པ་ལ་མ་ལྟོས་པའི་དགག་པ་མི་སྲིད་པས་སོ། །ཞེ་ན།
གཉིས་པ་དེའི་ལན་བསྟན་པ་ལ། སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་གིས་གསུངས་པའི་རྟགས་དེའི་
རྟགས་ཆོས་དོན་གསུམ་ངོས་གཟུང༌། ཆོས་ཅན་དེ་ཉིད་ཁྱད་པར་གཉིས་ལྡན་དུ་སྒྲུབ། དེ་ལ་སློབ་དཔོན་གྱི་ལུང་དང་འགལ་བ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ། ཆོས་ཅན་ངོས་གཟུང་བ་ནི། ཐོག་མ་མེད་པའི་བག་ཆགས་ལས་བྱུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པས་ཡོངས་སུ་བསྒྲུབས་ཤིང་སྒྲོ་བཏགས་པའི་རྟོག་པའི་
1 ཞོལ། ཤོག ༡༤༨ བ ༢ མངོན་སུམ་ཀྱི་མ་གྲུབ་ཀྱང་།

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 225

སྣང་བ་དེ་ཉིད་སྒྲ་དོན་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་སྒྲ་དོན་དེ་ཡང་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། དངོས་པོར་ཡོད་པ་དང་དངོས་པོར་མེད་པ་དང༌། གཉིས་ཀ་ལ་བརྟེན་པའི་རྟོག་པའི་སྣང་ཡུལ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྒྲ་དོན་ཆོས་ཞེས་ཆོས་སྨོས་པ་ནི། དངོས་པོ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ལ་དངོས་པོར་སྣང་བ་ལྟ་བུ་ཡང་དངོས་པོའ་ཆོས་མ་ཡིན་གྱི། སྒྲ་དོན་གྱི་ཆོས་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ ིརྟོག་པའི་སྣང་བ་ཐམས་ཅད་སྒྲ་དོན་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྤྱིར་བསྟན་པས་གཙོ་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་གཙོ་བོར་སྣང་བའམ་སྒྲ་དོན་དུ་གྲུབ་ལ། དེ་ལྟར་གཙོ་བོའ་སྒྲ་དོན་གྱི་གཞི་ལྡོག་རྟོག་པ་ལ་གཙོ་བོར་སྣང་བ་ ིདེ་ཉིད་རྟགས་སྦྱོར་དེའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ།།
དེས་ན་གཙོ་བོ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་ཀྱི་ཤེས་
འདོད་ཆོས་ཅན་ནི་གཙོ་བོ་དངོས་པོ་བ་ཡང་མ་ཡིན་ལ་གཙོ་བོའ་སྒྲ་དོན་གྱི་རང་ལྡོག་ཡང་མ་ཡིན་ ིགྱི། འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། རྟོག་པ་ལ་གཙོ་བོར་སྣང་བ་དེ་ཉིད་གྲངས་ཅན་པ་དག་གཙོ་བོ་ཁྱད་པར་ལྔ་ལྡན་དུ་འདོད་ལ། རང་ལུགས་ལ་སྒྲ་དོན་དུ་འདོད་པས་ཁྱད་པར་ལྔ་ལྡན་གྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་མིན་རྩོད་པའི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟོག་པ་ལ་གཙོ་བོར་སྣང་བ་ཆོས་ཅན་དུ་གཟུང་བར་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་འདིས་རྟོག་པ་ལ་གཙོ་བོར་སྣང་བ་དེ་ཉིད་ཆོས་གཉིས་དང་ལྡན་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་པའི་སྣང་ཡུལ་ཡིན་པས་གཏན་ནས་མེད་པ་མ་ཡིན་པ་དང༌། རྟོག་པས་སྒྲོ་བཏགས་པ་ཡིན་པས་དངོས་པོར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའོ། །དེ་ཡང་དོན་ལ་ཆོས་གཉིས་པོ་དེ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཀྱང༌། ཆོས་ཅན་དུ་འཛིན་པའི་ཚེ་ཆོས་དེ་གཉིས་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་འཛིན་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་རྟགས་ངོས་གཟུང་བ་ནི། རྟོག་པ་ལ་གཙོ་བོར་སྣང་བའི་རྣམ་འགྱུར་གྱི་དངོས་པོ་སྣ་ཚོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་དུ་མེད་པ་ཅན་དུ་གྲུབ་པ་ལ་དེར་ཚད་མས་མ་དམིགས་པ་ནི། དེ་ལྟར་གཏན་ཚིགས་སུ་བཀོད་པ་ཡིན་པས་ཁྱོད་ཀྱིས་བརྗོད་པའི་ཉེས་པ་དེ་དག་མེད་དེ། འདི་ལྟར་རྟོག་པ་ལ་གཙོ་བོར་སྣང་བ་དེ་མེད་པ་མ་ཡིན་པས་གཙོ་བོ་ཞེས་པའི་སྒྲ་སྦྱོར་བ་དང་མི་འགལ་ལ།1

དངོས་པོར་ཡོད་པ་
མིན་པས་རྣམ་འགྱུར་གྱི་ཉེར་ལེན་དུ་མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་དམ་བཅའ་དང་མི་འགལ་བས་སོ།།གཉིས་པ་ཆོས་ཅན་དེ་ཉིད་ཁྱད་པར་གཉིས་ལྡན་དུ་སྒྲུབ་པ་ལ་དེ་ཉིད་མེད་པ་ཡིན་པའི་
1 ཞོལ། ཤོག ༡༤༩ བ ༤ མི་འགལ་ལ། ལ་ལ། དངོས་པོར་ཡོད་པ་

226 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

སྒྲུབ་བྱེད་མདོར་བསྟན། སྒྲ་སྦྱོར་ཡུལ་དངོས་པོར་ཡོད་པས་ཁྱབ་པས་གཙོར་སྣང་དངོས་པོ་ཡིན་པ་དགག །གཙོར་སྣང་འགོག་པ་སློབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པར་སྨྲ་བའི་འགྲེལ་བྱེད་ཁྱད་པར་དུ་དགག །སྒྲ་དོན་དངོས་པོ་མིན་པས་འཇུག་ཡུལ་དུ་མི་འཐད་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྟོག་པ་ལ་གཙོ་བོར་སྣང་བ་དེ་གཏན་ནས་མེད་པ་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཞེ་ན། དེ་ཉིད་ནི་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཙོ་བོ་ཞེས་པའི་སྒྲ་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་གཙོར་སྣང་མེད་ན། དེའི་སྒྲ་སྦྱོར་བ་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། སྒྲ་དོན་མེད་པའི་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཙོ་བོ་མེད་ན་གཙོ་བོ་ཞེས་སྒྲ་སྦྱོར་བ་འགལ་དགོས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་ཞེན་ཡུལ་མེད་པའི་སྒྲ་རྟོག་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་གང་དག་གཙོ་བོ་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་སྒྲ་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར་ཞེས་འཆད་པས་ནི་རང་ཉིད་ཕྱོགས་སྔ་མ་སྨྲ་བ་པོའ་སློབ་མར་ཁས་བླངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཁ་ཅིག །གཙོ་འཛིན་ ིརྟོག་པའི་གཟུང་རྣམ་དེ་ཉིད་ནི་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་སྦྱོར་བས་ནི། ཤེས་རྣམ་དོན་དུ་ཁས་བླངས་པ་ཡིན་པས་སྒྲ་དོན་རང་མཚན་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར། སྒྲ་1

དངོས་དབང་གིས་འཇུག་པར་སྨྲ་བའི་
རིང་ལུགས་ཁས་བླངས་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་གཟུང་རྣམ་ཡིན་ན་ཤེས་པ་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་ན། གཟུང་རྣམ་གཞལ་བྱ་ལ་འཛིན་རྣམ་ཚད་མ་དང༌། རང་རིག་འབྲས་བུར་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཞིང༌། གྲུབ་པའི་མཐའི་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ཉམས་པར་འགྱུར་ལ། ཁྱབ་ན་རྟོག་པའི་གཟུང་རྣམ་སྒྲ་དོན་དུ་ཇི་ལྟར་འགྱུར། རྣམ་དཔྱོད་ཅན་ཁྱོད་ཀྱིས་རང་ཉིད་ལྷའི་མཆོད་སྦྱིན་གྱི་རྫས་སུ་གསལ་བར་མ་བྱེད་ཅིག །གཉིས་པ་ནི་གཙོ་བོར་སྣང་བ་རྟོག་པས་བཏགས་པ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་
ཐམས་ཅད་རང་གི་དངོས་ཡུལ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་ལ་གཅིག་ཏུ་འཇུག་པ་ཉིད་ཅན་ཡིན་པས་ཁྱབ་པས་གཙོ་བོའ་སྒྲ་དོན་གཙོ་བོར་སྣང་བ་དེ་ཡང་དངོས་པོར་གྲུབ་པ་ཡིན་ན་ནི། ཕྱི་ནང་གི་གྲུབ་ ིམཐའ་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱི་མཐོང་བའི་ཚུལ་ཐ་དད་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་ཆོས་ཅན་གྱི་དོན་རེ་རེ་བ་རྣམས་ལ་ནི། རྟག་མི་རྟག་བདག་ཡོད་མེད་ལ་སོགས་པའི་སྒྲ་མི་འདྲ་བ་རྣམས་ནི་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་ལྟར་འཇུག་པའི་རྒྱུ་སྒྲ་དེ་རྟག་མི་རྟག་གཉིས་ཀའི་དངོས་པོ་ཡིན་པ་སོགས་སུ་མེད་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། འདས་དང་མ་སྐྱེས་པ་ལ་ཡང༌སྒྲ་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་ཞིང༌། ཚིག་
1 གཙང་། ཤོག ༡༢༨ ན ༦ སྨྲ་དངོས་དབང་གིས་

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 227

འགའ་ཞིག་ཀྱང་བརྫུན་པ་ཡི་དོན་ཅན་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཚུལ་དེ་ནི་མི་འཐད་དོ། །དེ་བས་ན་གཙོ་བོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་བློ་རྟོག་པས་བཏགས་པའི་སྒྲ་དོན་གྱི་དངོས་ཡུལ་ཅན་དུ་འདོད་དོ།།
གསུམ་པ་ནི། སྒྲ་དོན་བསྙོན་ན་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན། །ཆོས་ཀྱི་རྟེན་ནི་བསལ་བའི་ཕྱིར།1

།ཞེས་
འབྱུང་བའི་འགྱུར་ལེགས་པས་དེ་བཞིན་དུ་བཤད་པར་བྱའོ། །གཙོ་བོའ་སྒྲ་དོན་རྟོག་པ་ལ་གཙོ་ ིབོར་སྣང་བ་མྱོང་བས་གྲུབ་ཟིན་ཀྱང༌། དེ་ལ་བསྙོན་ནས་སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་གིས་རྟགས་དེས་གཙོ་བོར་སྣང་བ་དེ་མེད་པར་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་སློབ་དཔོན་གྱི་རྗེས་འཇུག་ཏུ་རློམ་པ་ཁ་ཅིག་དོགས་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྟགས་དེའི་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་ཚོགས་པ་བསྒྲུབ་བྱར་མི་འགྱུར་བས་ཁྱབ་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་རྟེན། གཙོ་བོར་སྣང་བ་དེ་བསལ་བའམ་མེད་པའི་ཕྱིར་དེས་ན་རྟགས་དེའི་ཆོས་ཡན་གར་བ་བསྒྲུབ་བྱར་འགྱུར་རོ།།
དེ་འདོད་དོ་ཞེ་ན་མི་རིགས་ཏེ། ཆོས་ཡན་གར་བ་ནི་དཔེའི་སྟེང་དུ་ཕྱི་རྒོལ་གྱིས་གྲུབ་ཟིན་
པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་གཙོ་བོར་སྣང་བ་མེད་ན་གཙོ་བོར་སྣང་བ་ཆོས་ཅན་ཞེས་པ་དང༌། གཙོ་བོ་ཆོས་ཅན་ཞེས་པ་གང་ཡང་ཟེར་དུ་མི་རུང་སྟེ། སྒྲ་དོན་མེད་པའི་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རྟགས་དེ་ལ་ཆོས་ཅན་གང་ཡང་གཟུང་དུ་མེད་པས་དངོས་པོའ་ཉེར་ལེན་དུ་ ིམེད་དེ། ཞེས་པ་འབའ་ཞིག་བརྗོད་དགོས་པར་འགྱུར་ལ། དེའི་ཕྱིར་ཆོས་ཡན་གར་བ་བསྒྲུབ་བྱར་འགྱུར་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཡིན་ནོ། །སྤྱིར་ཆོས་ཅན་མེད་པ་ཙམ་གྱིས་བསྒྲུབ་བྱ་མེད་པར་འགྱུར་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་བདག་རྟག་པ་ཆོས་ཅན། དངོས་པོར་མེད་དེ། དོན་བྱེད་པས་སྟོང་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ལ་མཚོན་ན། བདག་རྟག་པ་གཞི་མ་གྲུབ་པས་བདག་རྟག་པ་ཡང་ཡིན། དངོས་པོར་མེད་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་གྱི་ཚོགས་པ་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་འདྲའི་ཚོགས་པ་བསྒྲུབ་བྱ་མ་ཡིན་ཀྱང་བདག་རྟག་པ་དངོས་པོར་མེད་པ་གཞི་གྲུབ་ཅིང༌། དེ་ཉིད་དེའི་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་ལ། བདག་རྟག་པ་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས། བདག་རྟག་པ་དངོས་པོར་མེད་པ་འགྲུབ་པ་ལ་ཆེས་ཤིན་ཏུ་ཕན་པས་སོ།།
1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༨༨ ཕྲེང་། ༩

228 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

འོ་ན་དེ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཇི་ལྟར་གྲུབ་ཅེ་ན། བདག་རྟག་པའང་ཡིན་དོན་བྱེད་པས་སྟོང་
པའང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་ཚད་མས་མ་གྲུབ་ཀྱང༌། བདག་རྟག་པ་དོན་བྱེད་པས་སྟོང་པར་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པའི་སྐྱོན་མེད་ལ། འོན་ཀྱང་བདག་རྟག་པ་གཞི་མ་གྲུབ་པ་ཉིད་བདག་རྟག་པ་དོན་བྱེད་པས་སྟོང་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན་གཞི་མ་གྲུབ་པས་ཕྱོགས་ཆོས་འགྲུབ་པ་ཆེས་སླ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །འདི་ཉིད་སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་གིས་བཀོད་པའི་རྟགས་འདི་ཡང་དག་ཏུ་ཁས་ལེན་པའི་རྗེས་འཇུག་འགའ་ཞིག །གཙོ་བོར་སྣང་བ་མེད་པར་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ནམ་སྙམ་པའི་དོགས་པ་གཅོད་པ་ཡིན་གྱི། ཕྱི་རོལ་པ་ལ་འདི་ལྟར་འཕངས་ཀྱང་ཁོའ་འདོད་པ་བསྒྲུབས་པར་འགྱུར་གྱི། མི་འདོད་པ་འཕངས་པར་མི་འགྱུར་རོ།། ིབཞི་པ་ནི། སྒྲ་དོན་མེད་དོ་ཞེས་བསྙོན་པ་མེད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང༌། གཙོ་བསྲེག་སོགས་
ཀྱི་འབྲས་བུ་དོན་གཉེར་གྱི་སྐྱེས་བུ་དག་གིས་ཚང་མང་སོགས་ན་མེའི་དངོས་པོ་ཡོད་དམ་མེད་སྙམ་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གིས་དཔྱད་པར་བྱ་བའི་སྒོ་ནས་མེ་རང་མཚན་དེའི་འཇུག་ཡུལ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའི། བཙོ་བསྲེག་སོགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་དོན་གཉེར་གྱིས་དེའི་འབྲས་བུ་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྟོག་པ་ལ་མེར་སྣང་བ་དེ་ཉིད་ཡོད་མེད་དཔྱད་བྱ་མ་ཡིན་ཏེ། མེ་འདི་ལས་བཙོ་བསྲེག་སོགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་འབྱུང་བ་རག་ལས་ཤིང༌། རྟོག་པ་ལ་མེར་སྣང་བ་ལ་དེ་འདྲའི་འབྲས་བུ་འབྱུང་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། གཞན་དུ་ན་སུའང་མེས་ཕོངས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཁྱབ་སྟེ། དོན་བྱེད་ནུས་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་འབྲས་བུ་དོན་དུ་གཉེར་བས་ཡོད་མེད་དུ་བརྟགས་པས་དགོས་པའི་བྱ་བ་ཅི་ཞིག་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མ་ནིང་གཟུགས་བཟང་མི་བཟང་ཞེས་འཁྲིག་པ་དོན་གཉེར་གྱི་འདོད་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་དེའི་ཆེད་དུ་བརྟགས་པས་ཅི་ཞིག་ཀྱང་མི་ཕན་པ་བཞིན་ནོ།།
གསུམ་པ་དེ་ལ་སློབ་དཔོན་གྱི་ལུང་འགལ་སྤང་བ་ནི། གཙོ་བོའ་སྒྲ་དོན་མེད་དོ་ཞེས་ ིབསྙོན་པར་མི་བྱེད་ན། སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་གིས་བཏགས་པའི་ཆོས་མ་དམིགས་པ་ཞེས་སྒྲ་དོན་གཏན་མེད་དུ་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། བཏགས་པའི་ཆོས་ཞེས་པ་དེས་རྟོག་པའི་ཤེས་པའི་སྣང་ཡུལ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཙོ་བོའ་སྒྲ་དོན་ནི་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་བཤད་པ་ཡིན་ལ། རྣམ་ ིའགྱུར་གྱི་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་རྟེན་དུ་མ་གྲུབ་པ་མ་དམིགས་པ་ཞེས་པའི་རྟགས་འདིས་བསྒྲུབ་

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 229

པར་བྱ་བའི་ཆོས་དང༌། ཚད་མས་མ་དམིགས་པ་དེ་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡིན་པའི་མ་དམིགས་པ་ཞེས་པའི་ཚིག་དེས་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་རིགས་པ་སྨྲ་བ་ཕྱོགས་གླང་གིས་གསུངས་པ་ཡིན་པས་འགལ་བ་མེད་དོ། །ཊཱིཀ་བྱེད་གཞན་དག །དེ་དངོས་ཉེར་ལེན་མེད་པ་ཅན། །ཞེས་པ་ལའང་གཙོ་བོའ་སྒྲ་དོན་དེ་དངོས་པོའི་ཉེར་ལེན་ཅན་དུ་མེད་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་ཞེས་པ་དང༌། འདིར་ཡང༌དངོས་ ིཔོའ་རྟེན་ཅན་དུ་མེད་པ་ཞེས་པའི་བཤད་པ་བྱེད་པ་དག་ནི། ཕྱོགས་སྔ་མའི་དོན་གཏོལ་མེད་པ་ ིཡིན་ཏེ། གྲངས་ཅན་པ་གཙོ་བོ་རྣམ་འགྱུར་གྱི་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་དུ་འདོད་ཀྱི། གཙོ་བོ་ལ་དངོས་པོ་བའི་ཉེར་ལེན་ཡོད་པར་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཙོ་བོ་ལ་རྒྱུ་མེད་པས་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གཉིས་པ་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ལ། རྩོད་པ་
དགོད་པ་ནི། ཚད་མ་གསུམ་ལོག་པས་མེད་པར་མི་འགྲུབ་ཅེས་བཤད་པ་མི་འཐད་དེ། ལུང་སྟོན་བྱེད་དུ་ལོག་ན་མེད་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལུང་ཤེས་བྱ་མ་ལུས་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ལུང་དེ་རང་གི་བརྗོད་བྱ་གོ་བྱེད་ཀྱིའང་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།
གཉིས་པ་དེའི་ལན་བཤད་པ་ལ། ཚིག་རང་གི་ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱ་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན་པ་སོ་
སོར་དགག་པ་དང༌། སྤྱིར་དགག་པ་དང༌། དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ལ། སྐྱེས་བུས་བྱས་པའི་ཚིག་རང་གི་ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན་པ་དགག་པ་དང༌། སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པའི་རིག་བྱེད་ཚད་མ་ཡིན་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ། སྐྱེས་བུས་བྱས་པའི་ཚིག་ཙམ་ཚད་མ་ཡིན་པ་དགག་པ་དང༌། སྐྱེས་བུ་ཁྱད་པར་བའི་ཚིག་རང་གི་ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱ་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ། དགག་པ་དངོས་དང༌། ལུང་འགལ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་དེ་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལས་རང་གི་ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱའི་དོན་གྲུབ་པ་མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་རང་གི་ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱའི་དངོས་པོ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་ཚིག་དེ་དག་ཆོས་ཅན། རང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སུ་གྲུབ་པའི་གཞིར་རང་སྨྲ་བ་པོའ་བརྗོད་འདོད་ཀྱི་ ིབསམ་པ་ཡོད་པ་སྟོན་པར་བྱེད་ནུས་ཏེ། ཁྱོད་དེ་དཔོག་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།གཉིས་པ་ལུང་འགལ་སྤང་བ་ནི། གལ་ཏེ་ལུང་རང་གི་བརྗོད་བྱ་སྒྲུབ་པའི་ཚད་མ་མ་

230 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

ཡིན་ན། སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་གིས། ཡིད་ཆེས་ཚིག་ནི་མི་སླུ་བའི། །སྤྱི་ལས་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཉིད།1

།ཅེས་བཤད་པ་ནི་ཅི་ཞེ་ན། ལུང་དེའི་དོན་བཤད་པའི་སྒོ་ནས་འགལ་བ་མེད་པར་སྟོན་པ་
ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང༌། ཡིད་ཆེས་ཚིག་ནི་ཞེས་པ་མི་སླུ་བར་སྒྲུབ་རྒྱུའི་ལུང་ངོས་འཛིན་པ་ཡིན་ལ། མི་སླུ་ཞེས་པས་དེ་འདྲའི་ཚིག་རང་གི་བརྗོད་བྱ་ལ་མི་སླུ་བ་བསྒྲུབ་བྱར་བསྟན་པ་ཡིན་ཞིང༌། སྤྱི་ལས་ཞེས་པས་དེའི་དཔེ་སྟོན་ལ་མི་སླུ་བའི་རྟགས་ཁོང་ནས་འདྲེན་ཅིང༌། རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཉིད་ཅེས་པས་དེ་འདྲའི་ཡིད་ཆེས་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་བློ་རྗེས་དཔག་ཏུ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།།
དེ་ལྟ་བུའི་མདོ་ཚིག་དེ་འཆད་པ་ལ། ཡིད་ཆེས་ཚིག་ནི་ཞེས་པའི་དོན་འཆད་པ་ནི། སློབ་
དཔོན་གྱིས་རང་གི་བརྗོད་བྱ་ལ་མི་སླུ་བའི་ཡིད་ཆེས་པའི་ཚིག་ཏུ་བཤད་པ་དེ་ཡང༌། བླང་བྱ་ཐར་པ་དང༌། དེའི་ཐབས་ལམ་བདེན་དང༌། དོར་བྱ་སྡུག་བདེན་དང༌དེའི་ཐབས་ཀུན་འབྱུང་སོགས་འཁོར་བ་འཇུག་ལྡོག་གིས་བསྡུས་པའི་བླང་དོར་བཏང་སྙོམས་སུ་གཞག་བྱའི་དོན་རྣམས་འབྲེལ་ཆགས་སུ་སྡུད་པ་ལ། ཕན་འདོགས་པའི་འབྲེལ་བ་དང་ནི་སྐྱེས་བུའི་འདོད་དོན་མངོན་མཐོ་ངེས་ལེགས་སྒྲུབ་པ་དང༌རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཐབས་དང། ཐབས་དེས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་སྐྱེས་བུའི་མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་རྗོད་པར་བྱེད་པའི་ངག་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་མི་སླུ་བར་ཁས་ལེན་པ་དེ། དཔྱད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་མ་དག་ཡོངས་སུ་བརྟགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། ཁྱད་པར་གསུམ་པོ་དེ་དང་ལྡན་པ་ལས་གཞན་པའི་ལུང་གང་ཡང་རུང་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་མི་སླུ་བར་ཁས་ལེན་པ་མིན་ཞིང༌། ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་གྱི་ལུང་ཡིན་ཀྱང༌དཔྱད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་མ་དག་བརྟགས་པ་དེ་ལས་གཞན་པ་མ་བརྟགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་མི་སླུ་བར་ཁས་ལེན་པར་བསྟན་པ་མིན་ནོ།།
དེས་ན། དེ་ལས་གཞན་པའི་དབང་བྱས་མིན།2

།ཞེས་པ་འདི་གཉིས་ཀ་ལ་སྦྱོར་རྒྱུ་ཡིན་
པས་མཐར་སྨོས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང༌། འབྲེལ་བ་དང་ནི་ཞེས་པས། དོན་གཅིག་ལ་བསྡུར་མི་རུང་བའི་སེའུ་བཅུ་པའི་ཚིག་ལྟ་བུ་དག་སེལ་ལ། རྗེས་མཐུན་ཐབས་ཞེས་པས་ནང་གི་རྒྱ་མཚོ་བར་པ་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༣༦ ཕྲེང་། ༩
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༨༨ ཕྲེང་།༡༩

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 231

ལོངས་སྤྱོད་ལྡན་ན་ཡོད་པའི་ཀླུའི་རྒྱལ་པོ་འཇོག་པོའ་གཙུག་རྒྱན་གྱི་ནོར་བུ་བླངས་ནས་རང་གི་ ིལུས་ཀྱི་རྒྱན་དུ་བྱས་ན་དུག་ཞི་བར་བྱེད་དོ་ཞེས་སྟོན་པའི་མན་ངག་ཏུ་ཐབས་དེ་སྐྱེས་བུས་སྒྲུབ་མི་ནུས་པ་དང༌། སྐྱེས་བུས་ཐབས་དེ་སྒྲུབ་ནུས་ཀྱང༌ཐབས་དེས་འབྲས་བུ་དེ་སྒྲུབ་མི་ནུས་པ་མཐོ་རིས་ཀྱི་དོན་དུ་ཕྱུགས་ཀྱི་མཆོད་སྦྱིན་སྟོན་པ་ལྟ་བུ་དག་སེལ་ཅིང༌། སྐྱེས་བུའི་དོན་ནི་རྗོད་བྱེད་དག1

།ཅེས་པས་སྐྱེས་བུའི་དོན་དུ་གཉེར་བྱ་མ་ཡིན་པ་བྱ་རོག་གི་སོ་བརྟག་པའི་བསྟན་བཅོས་ལྟ་བུ་དག་སེལ་ལོ། །སེའུ་བཅུ་པའི་ངག་ནི། རྩོད་རིགས་ཀྱི་འགྲེལ་པར། སློབ་དཔོན་ཞི་བ་འཚོས། སེའུ་བཅུ་ཁུར་བ་དྲུག་སྣོད་དང༌། །རི་དྭགས་ལྤགས་པ་རྩའི་གོང་བུ། །དེ་ནས་རྡུན་མའི་བུ་མོ་འདི། །སྦ་ཡ་ཀྲ་ཏའི་བ་ཤི་འོ།2

།ཞེས་པ་ལ་བཤད་དོ།།
འོ་ན་ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་གྱི་ལུང་ཞིག་གཞིར་བྱས་ནས་དེ་རང་གི་བརྗོད་བྱ་ལ་མི་སླུ་
བར་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ན། རྟགས་གང་གིས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་ཞེ་ན། མཐོང་བ་མངོན་གྱུར་སྟོན་པ་ལ་མངོན་སུམ་གྱིས་གནོད་པ་མེད་པ། དཔེར་ན་སྔོན་པོ་མངོན་གྱུར་དུ་བསྟན་པ་ལ། མངོན་སུམ་གྱིས་གནོད་པ་མེད་ཅིང་གྲུབ་པ་དང༌། གཞན་དག་མངོན་གྱུར་དུ་འདོད་པའི་སྤྱི་དོན་གཞན་སོགས་མངོན་གྱུར་མིན་པར་བསྟན་པ་ལ་མངོན་སུམ་གྱིས་གནོད་པ་མེད་པ་ལྟ་བུ་དང༌། མཐོང་བ་ལྐོག་གྱུར་གྱི་དོན་སྟོན་པ་ལ་དངོས་པོ་སྟོབས་ཤུགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཉིད་ཀྱིས་གནོད་པ་མེད་པ། དཔེར་ན་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ལ་དངོས་པོ་སྟོབས་ཤུགས་རྗེས་དཔག་གིས་གནོད་པ་མེད་ཅིང་གྲུབ་ལ། གཞན་དག་ལྐོག་གྱུར་དུ་འདོད་པའི་བདག་དང་གཙོ་བོ་སོགས་བཀག་པ་ལ་རྗེས་དཔག་གིས་གནོད་པ་མེད་པ་ལྟ་བུ་དང༌། མ་མཐོང་བའི་དངོས་པོ་ཤིན་ཏུ་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པའི་དོན་དེ་དག་ལུང་དེ་ལས་ཇི་ལྟར་བསྟན་པ་ལྟར་ཁས་བླངས་པ་ལ་ལུང་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་ཀྱང་གནོད་པ་མེད་ཅིང༌། རང་ཚིག་སྔ་ཕྱི་དང་འགལ་བ་དང་དངོས་ཤུགས་འགལ་བས་ཀྱང་གནོད་པ་མེད་པ། དཔེར་ན་ཆགས་སོགས་སྡིག་པའི་རྩ་བ་ཡང་ཡིན། ཁྲུས་དང་མར་མེར་ལྡུགས་པ་སོགས་ཀྱིས་སྡིག་པ་དག་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་བཀག་པ་དང༌། སྦྱིན་པ་དང་མི་འཚེ་བ་སོགས་ཆོས་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༨༨ ཕྲེང་། ༡༨
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༡༠༦ ཤོག ༣༠༦ ཕྲེང་། ༡༥

232 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

སུ་བཤད་པ་ལ་ནང་འགལ་མེད་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་དཔྱད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པ་དེ། ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་གྱི་ལུང་འདི་ཡི་རང་གི་བརྗོད་བྱ་ལ་མི་སླུ་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་དག་ཡིན་ནོ། །སྤྱི་ལས་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཉིད།1

།ཅེས་པའི་དོན་བཤད་པ་ནི། ཡིད་ཆེས་ཀྱི་ཚིག་ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་སྟོན་པའི་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་གསུང་འདིའི་ཡུལ་ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་ཡིན་ནའང་སྦྱིན་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་སོགས་དང༌། འཚེ་བ་སོགས་ལ་ཕན་ཡོན་དང་ཉེས་དམིགས་ཆེན་པོ་གསུངས་པ་དང་མཐུན་པར་བླང་དོར་མ་བྱས་ན་དོན་ཆེན་པོ་ལས་ཉམས་པར་འགྱུར་ཞིང༌། དེ་དག་ལའང་དངོས་པོ་སྟོབས་ཤུགས་དང་གྲགས་པའི་ཚད་མ་འཇུག་པའི་གོ་སྐབས་མེད་པའི་ཕྱིར་ན། དོན་ཆེན་པོའ་གནས་ལ་བླང་དོར་བྱེད་པར་འདོད་ ིཔའི་གདུལ་བྱ་དག་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་ཕྱིར། ལུང་དེ་དང་གཞལ་བྱའི་གནས་གཞན་གཉིས་སྟོན་པའི་ལུང་དཔྱད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་སྒོ་ནས་རང་གི་བརྗོད་བྱ་ལ་མི་སླུ་བར་མཚུངས་པའི་སྤྱིའི་རྟགས་ལས། རྟགས་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་བློ་ནི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཉིད་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་འདིས་ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་གསུངས་པའི་དགོས་པ་འཆད་པ་ཡིན་གྱི། ཡིད་ཆེས་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་བློ་རྗེས་དཔག་མ་ཡིན་ཀྱང་རྗེས་དཔག་ཏུ་འདོགས་པའི་དགོས་པ་འཆད་པ་མ་ཡིན་ནོ།།འོ་ན་གཞལ་བྱའི་གནས་གཞན་གཉིས་སྟོན་པའི་ལུང་དང་མཚུངས་པའི་སྤྱི་ལས་ཤིན་ལྐོག་
སྟོན་པའི་ལུང་མི་སླུ་བར་དཔོག་ཚུལ་དེ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། བླང་བྱའི་དེ་ཉིད་འགོག་བདེན་དང། དོར་བྱའི་དེ་ཉིད་སྡུག་བདེན་དང༌། འགོག་བདེན་བླང་བའི་ཐབས་ལམ་བསྟེན་པ་དང་སྡུག་བདེན་དོར་བའི་ཐབས་ཀུན་འབྱུང་སྤོང་བ་དང་བཅས་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པ་ལྟར་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་ཚད་མས་རབ་ཏུ་ངེས་པ་ཡིས། གཙོ་བོའ་དོན་བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་ལ་སངས་རྒྱས་དེས་ ིཇི་ལྟར་གསུངས་པ་ལྟར་མི་སླུ་བར་དངོས་སྟོབས་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ན། དེ་ཉིད་མཚུངས་ཆོས་སུ་བྱས་ནས་དཔྱད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་རྟགས་ཀྱིས་གཞན་ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་ལའང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་དེ་ཉིད་མི་སླུ་བར་རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །འདིས་བདེན་བཞི་སྟོན་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་དེ་ཉིད་ཤིན་ལྐོག་སྟོན་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང༌། རང་གི་བརྗོད་བྱ་ལ་མི་སླུ་བར་དཔྱད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲུབ་པའི་མཐུན་དཔེར་གསུངས་པ་ཡིན་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༣༦ ཕྲེང་། ༩

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 233

གྱི། ཤིན་ལྐོག་སྟོན་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་བརྗོད་བྱ་ལ་མི་སླུ་བར་སྒྲུབ་པ་ལ་བདེན་བཞི་སྟོན་པའི་གསུང་བརྗོད་བྱ་ལ་མི་སླུ་བ་གཏན་ཚིགས་སུ་བསྟན་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་ཕྱོགས་ཆོས་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གལ་ཏེ་ཤིན་ལྐོག་སྟོན་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རང་གི་བརྗོད་བྱ་ལ་མི་སླུ་སྟེ། བདེན་
བཞི་བླང་དོར་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྟོན་པའི་གསུང་དང་སྨྲ་བ་པོ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འགོད་པར་བྱེད་དོ་ཞེ་ན། སྤྱིར་སྨྲ་བ་པོ་གཅིག་ཡིན་པ་ཙམ་བཀོད་ཕྱིན་ཆད་ཁྱོད་རང་གི་བརྗོད་བྱ་ལ་མི་སླུ་སྟེ། རང་གི་བརྗོད་བྱ་ལ་མི་སླུ་བའི་ངག་དེ་དང་སྨྲ་བ་པོ་གཅིག་གི་ངག་ཡིན་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པར་སོང་བས་བརྫུན་ཚིག་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་ཏེ། བརྫུན་ཚིག་སྨྲ་བ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་རང་གི་བརྗོད་བྱ་ལ་མི་སླུ་བའི་བདེན་ཚིག་ཅུང་ཟད་རེ་སྨྲ་བས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ཡིན་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འགོད་པར་བྱེད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་ན་བསྒྲུབ་བྱ་གྲུབ་པར་ཐལ་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ཡིན་པར་ངེས་ན་རང་གི་བརྗོད་བྱ་ལ་མི་སླུ་བར་ངེས་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ།།
སངས་རྒྱས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་ཤིན་ལྐོག་སྟོན་པའི་གསུང་རང་གི་བརྗོད་བྱ་ལ་མི་སླུ་སྟེ།
ཞེས་འགོད་པ་ལའང་ཆོས་ཅན་ཚད་མས་གྲུབ་ན་བསྒྲུབ་བྱ་ལའང་སྒྲོ་འདོགས་ཆོད་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ། ཟས་གཙང་མའི་སྲས་པོ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་མངོན་མཐོ་ལྷ་མིའི་གོ་འཕང་ཐབས་དང་བཅས་པ་ད་ལྟ་ཤིན་ཏུ་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པ་བཤད་པ་དེ་དག་རང་གི་བརྗོད་བྱ་ལ་མི་སླུ་སྟེ། ཁྱོད་ཀྱིས་བདེན་བཞི་བླང་དོར་ཐབས་དང་བཅས་པ་བཤད་པ་དེ་དག་རང་གི་བརྗོད་བྱ་ལ་མི་སླུ་བའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། གཙོ་བོའ་དོན་ལ་མི་སླུ་བ་ཕལ་པའི་དོན་ལ་སླུ་བར་མི་འཐད་ ིཔས་སོ་ཞེས་འགོད་པར་བྱེད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གང་ཟག་དེས་གཙོ་བོའ་དོན་ ིདེ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ངེས་ན། ཕལ་བའི་དོན་གང་ལའང་ཐེ་ཚོམ་དང་སྒྲོ་འདོགས་མི་སྲིད་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། གང་ཟག་དེའི་གཙོ་བོའ་དོན་དེ་སྟོན་པའི་ཚིག་རང་གི་བརྗོད་བྱ་ལ་མི་སླུ་ན། གང་ ིཟག་དེའི་ཕལ་པའི་དོན་སྟོན་པའི་ཚིག་ཀྱང་རང་གི་བརྗོད་བྱ་ལ་མི་སླུ་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྡུག་བསྔལ་ཤེས་བྱ། ཀུན་འབྱུང་སྤང་བྱ། འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱ་བ་དང༌། ལམ་བསྟེན་བྱར་ངེས་

234 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

པའི་རྗེས་དཔག་རྒྱུད་ལ་ལྡན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་རྟོག་གི་གྲངས་དང་སྐྲའི་ཉག་མ་ཇི་ཙམ་དང༌། ལུས་ཀྱི་སྲིན་བུའི་གྲངས་སོགས་ཇི་སྙེད་ཅིག །ཡོད་པ་ལ་བློ་ཁ་ཕྱོགས་ཀྱང་ཐེ་ཚོམ་ཟ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་ལོ། །ཁ་ཅིག །ཤིན་ལྐོག་སྟོན་པའི་གསུང་རབ་ཆོས་ཅན། རང་གི་བརྗོད་བྱ་ལ་མི་སླུ་སྟེ། ཉེས་ཟད་ཀྱི་ཚིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འགོད་པའང་བབ་ཅོལ་ཏེ། སྨྲ་བ་པོ་དེ་ཉེས་ཟད་དུ་ངེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ལུང་དེ་བརྗོད་བྱ་ལ་མི་སླུ་བར་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འདོད་པ་ནི། སྐྱེས་བུ་ཕུལ་བྱུང་ལ་ལྟོས་པ། །ཇི་བཞིན་དོན་དུ་གཞན་གྱིས་ཤེས།1

།ཞེས་པའི་ཕྱོགས་སྔ་མ་
སོར་བཞག་རང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་ན་བསྒྲུབ་བྱ་གྲུབ་པར་ཡང་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་ཁོ་བོས་བཤད་པ་ལྟར། སྦྱིན་པས་ལོངས་སྤྱོད་ཁྲིམས་ཀྱིས་བདེ། །ཞེས་པའི་ལུང་ཆོས་ཅན། རང་གི་བསྟན་བྱའི་དོན་ལ་མི་སླུ་སྟེ། དཔྱད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བདེན་བཞི་སྟོན་པའི་གསུང་རབ་བཞིན། ཞེས་པའི་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་འདི་ཉིད་སློབ་དཔོན་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གཞུང་འདི་དག་གིས་བསྟན་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ་ལ། རྟགས་འདིའི་ཚུལ་གསུམ་ཇི་ལྟར་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་དང༌། ཡིད་ཆེས་པའི་རྟགས་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་གཞན་དག་ནི་ཁོ་བོས་ཚད་མ་ཡིད་ཀྱི་མུན་སེལ་དུ་རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ།།
དེ་ཡང་སྐབས་ཀྱི་དོན་གྱི་གཙོ་བོ་མདོར་བསྡུས་ནས་བསྟན་ན། སྔར་ལུང་རང་གི་བརྗོད་བྱ་སྒྲུབ་པ་ལ་ཚད་མར་མི་འགྱུར་ན། ཡིད་ཆེས་ཚིག་ནི་ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་ཚིག་དང་འགལ་ཞེས་པའི་རྩོད་པ་དེ་ལ། གཞུང་འདི་དག་གིས་ལན་ཇི་ལྟར་བཏབ་པ་ཡིན་སྙམ་ན། ལུང་ལ་བརྟེན་པའི་ཡིད་ཆེས་ཚད་མ་མི་སྲིད་ཀྱང༌། ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་ལ་དཔྱད་པ་བྱེད་པའི་དགོས་པའི་དབང་གིས་ལུང་ལ་བརྟེན་པའི་བློ་ཚད་མར་བཏགས་ནས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་གཟུང་བར་མི་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་ཤིན་ཏུ་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པའི་བླང་དོར་གྱི་གནས་དེ་དག་ཚད་མས་མ་གྲུབ་བར་ཁས་ལེན་དགོས་པས། ཤིན་ཏུ་དོན་ཆེ་བའི་གནས་དག་རི་བོང་གི་རྭ་བཞིན་འདོད་པ་ལས་ལོག་པའི་ལམ་གསལ་བར་བྱ་བ་ཁྱོད་ལ་གཞན་ཅི་ཞིག་ཡོད། དེ་བས་ན་རྩོད་པ་དེ་ལ། གཞུང་འདི་དག་གིས་ལན་འདི་ལྟར་བཏབ་པ་ཡིན་ཏེ། སློབ་དཔོན་གྱི་མདོ་ཚིག་དེས་ལུང་རང་གི་བརྗོད་བྱ་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་བཤད་པ་མ་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༨༩ ཕྲེང་། ༤

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 235

ཡིན་གྱི། ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་སྟོན་པའི་ལུང་ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་ཞིག་གཞིར་བྱས་ནས་དེ་ཉིད་དཔྱད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་རྟགས་ཀྱིས་རང་གི་བརྗོད་བྱ་ལ་མི་སླུ་བར་སྒྲུབ་པ་ལ་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་དང༌། རྟགས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལུང་དེ་རང་གི་བསྟན་བྱའི་དོན་ལ་མི་སླུ་བར་རྟོགས་པའི་བློ་ཚད་མ་ཡིན་པར་བཤད་པ་ཡིན་པས། ཁོ་བོས་ལུང་རང་གི་བརྗོད་བྱའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་མི་སྲིད་པར་སྨྲས་པ་དང༌སློབ་དཔོན་གྱི་གཞུང་དེ་མི་འགལ་ལོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ།།
གཉིས་པ་སྐྱེས་བུ་ཁྱད་པར་བའི་ཚིག་རང་གི་ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱ་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན་པ་དགག་
པ་ལ། དངོས་དང༌། ཞར་ལ་ཉེས་ཟད་སྐྱེས་བུ་སྲིད་པར་སྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། རིགས་པ་ཅན་པ་སོགས་ན་རེ། ཁོ་བོ་ཅག་གི་གྲོལ་བ་ཐོབ་པའི་སྐྱེས་བུ་ལྟ་བུ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་ཉེས་པ་ཀུན་ཟད་ཡོད་ཏན་ཀུན་ལྡན་གྱིས་སྨྲས་པ་ལ་ལྟོས་པའི་ཚིག་དེ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་གྱི་དོན་ཅན་དུ་གཞན་གྱིས་ཤེས་པས་དེ་ཉིད་ཚད་མར་ཁས་ལེན་ནོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་སྐྱེས་བུ་དེའི་གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་གཏན་ལ་མ་ཕབ་པར་སྐྱེས་བུ་དེ་ཉིད་ཉེས་པ་ཀུན་ཟད་ཡོན་ཏན་ཀུན་ལྡན་གྱི་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་ཡིན་པ་དེ་ཚད་མས་ཤེས་པར་ནུས་ན་དེས་གང་སྨྲས་ཡིད་ཆེས་པའི་ཚིག་ཡིན་པའི་དོན་འདི་ཁོ་བོ་ཅག་ཀྱང་འདོད་རིགས་ནའང། སྐྱེས་བུ་དེའི་གསུང་རབ་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ལ་མ་ལྟོས་པར་སྐྱེས་བུ་འདི་ནི་སྐྱོན་ཡོན་གྱི་རྣམ་པ་འདི་ལྟ་བུ་དང་ལྡན་པའམ་ལྡན་པ་མིན་ནོ་ཞེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་གང་ཟག་གཞན་ལ་སྐྱོན་ཕྲ་ཞིང་ཕྲ་བ་སེམས་རྒྱུད་ལ་ལྡན་པའམ། སྐྱོན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའང་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྟོགས་པའི་ཚུར་མཐོང་གི་ཚད་མ་རྣམས་ནི་རྙེད་དཀའ་ཞིང་མི་རྙེད་པའི་ཕྱིར་ན། སྐྱེས་བུ་དེའི་གསུང་རབ་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ལ་མ་ལྟོས་པར་སྐྱེས་བུ་དེ་ཉིད་ཉེས་པ་ཀུན་ཟད༌ཡོན་ཏན་ཀུན་ལྡན་ཡིན་པར་ཚུར་མཐོང་གི་ཚད་མས་རྟོགས་དཀའ་ཞིང་མི་རྟོགས་སོ་ཞེས་སློབ་དཔོན་ལ་སོགས་པ་གཞན་གྱིས་ཤེས་སོ།།
ངག་དོན་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྐྱེས་བུ་དེ་ཉེས་པ་ཀུན་ཟད་ཡོན་ཏན་ཀུན་ལྡན་དུ་གཏན་
ལ་ཕབ་ནས། དེས་བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་ལུང་ཚད་མར་ཁས་ལེན་དགོས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྐྱེས་བུ་དེའི་གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་ལ་ཚད་མས་མ་བརྟགས་པར། སྐྱེས་བུ་དེ་དེ་འདྲའི་སྐྱེས་བུ་ཡིན་པར་ཚུར་མཐོང་གི་ཚད་མས་ངེས་མི་སྲིད་ཅིང༌། སྐྱེས་བུ་དེའི་གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་ལ་བརྟགས་

236 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

ནས་དཔྱད་གསུམ་གྱིས་དག་པར་རྟོགས་ན། བྱེད་པ་པོ་དེ་ཉེས་པ་ཀུན་ཟད་དུ་ངེས་པ་ལ་མ་ལྟོས་པར་ལུང་དེ་ཡིད་ཆེས་པའི་ཚིག་ཏུ་ངེས་པར་འགྱུར་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ཡིན་པས། དེ་འདྲའི་ལུང་ཁས་ལེན་ཚུལ་མི་འཐད་ཅེས་སྟོན་པ་ཡིན་1

གྱི། ཉེས་ཟད་ཀྱི་སྐྱེས་བུ་ཡོད་པ་ལ་ཚད་མ་མེད་
པ་སྟོན་པ་མིན་ནོ། །ཊཱིཀ་བྱེད་ཁ་ཅིག །གཞུང་འདིས་ཉེས་ཟད་ཀྱི་སྐྱེས་བུ་ཡོད་པར་ཚད་མས་མི་རྟོགས་པར་སྟོན་པ་ཡིན་ལ། གཞུང་འོག་མས་ཉེས་ཟད་སྲིད་པ་ཙམ་ཞིག་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་རྨོངས་པའི་གདོལ་གཏམ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཡོད་པར་ཚད་མས་མ་དམིགས་པར་ཐལ། ཉེས་ཟད་ཀྱི་སྐྱེས་བུ་ཡོད་པ་ཚད་མས་མི་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སངས་རྒྱས་མེད་ངེས་སུ་ཐལ་ལོ། །དེ་ལྟ་ན་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་ཀྱང་མེད་ངེས་སུ་ཐལ་ཞིང༌། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ཚིག་འབྲུ་གཅིག་ཀྱང་མེད་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པས། ཨེ་མ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དང་བསྟན་པ་སྤོང་བ་ལ་ཞེ་བས་ཆོས་པ་ཁྱོད་ནི་འགྲོ་བ་ཇི་ལྟ་བུར་འགྱུར་ཞིག་གུ །གཞན་ཡང༌། ཉེས་ཟད་སྐྱེས་བུ་མེད་ངེས་སུ་ཐལ། དེ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་མེད་པར་ངེས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་ཡོད་སྲིད་པ་བུད། ཡོད་ཀྱང་སྲིད་མེད་ཀྱང་སྲིད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་དེ་རྟོགས་པའི་ཚད་མའང་ཡོད་ཀྱང་སྲིད་མེད་ཀྱང་སྲིད་དོ་ཞེས་པའི་སྒོ་ནས། དཀོན་མཆོག་གསུམ་འདྲེ་ཤ་ཟ་འདྲ་བར་སྨོས་ཤིག །གཞན་དུ་ན། དེ་ཡོད་ཀྱང་སྲིད་མེད་ཀྱང་སྲིད་ན། དེ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་ཡོད་པ་མི་སྲིད་པ་འགལ་ལོ།།
ཁ་ཅིག །གཞུང་གོང་མས་སྐྱེས་བུ་གཅིག་བཀར་ནས། འདི་ཉེས་པ་ཀུན་ཟད་ཡོན་ཏན་
ཀུན་ལྡན་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སྒྲུབ་པའམ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་མེད་པར་སྟོན་པ་ཡིན་ལ། གཞུང་འོག་མས་སྤྱིར་ཉེས་པ་ཀུན་ཟད་ཀྱི་སྐྱེས་བུ་ཡོད་པར་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བའང་མི་འཐད་དེ། འོ་ན་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པས། བདག་ཉིད་ཟག་པ་ཐམས་ཅད་ཟད་པ་དང༌། ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པའོ་ཞེས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པའི་གསུང་དེ། དཔྱད་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་རྟགས་ཀྱིས་རང་གི་བསྟན་བྱའི་དོན་ལ་མི་སླུ་བར་སྒྲུབ་མི་ནུས་པར་ཐལ། སྐྱེས་བུ་གཅིག་དམིགས་ཀྱིས་བཀར་ནས་དེ་ཉེས་པ་ཀུན་ཟད་དུ་ཚད་མས་ངེས་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་ཟས་གཙང་སྲས་པོས་གསུངས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་སྡེ་རྣམས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ 1 ཞོལ། ཤོག ༡༥༧ ན ༣ གཙང་། ཤོག ༡༣༣ བ ༥ མི་འཐད། ཅེས་སྟོན་པ་མིན་གྱི།

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 237

བཀའ་ཡིན་པར་ཚད་མས་སྒྲུབ་མི་ནུས་པར་ཐལ། གང་ཟག་གཅིག་དམིགས་ཀྱིས་བཀར་ནས་སངས་རྒྱས་སུ་ངེས་པར་བྱེད་པའི་ཚད་མ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་དག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྐུར་བ་འདེབས་པའི་སྒྲོ་འདོགས་དེ་སེམས་ལ་འབྲལ་མི་རུང་གི་དྲི་མར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང༌། ཉེས་ཟད་ཀྱི་སྐྱེས་བུ་ཡོད་པར་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་ཚད་མས་ལེགས་པར་འགྲུབ་ཅིང༌། དེ་ཇི་ལྟར་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་ཡང་ཚད་མ་གྲུབ་པའི་ལེའུར་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ཡིན་ནོ།།
སྨྲས་པ། བདག་ནི་རྨད་བྱུང་བཤེས་གཉེན་གྱི། །མགོན་དང་བཅས་ཤིང་རྣམ་དཔྱོད་
ལྡན། །སྐལ་བར་ལྡན་པས་རྒྱལ་བ་དང༌། །དེ་ཡི་བསྟན་ལ་ཡིད་ཆེས་རྙེད། །ལོག་པའི་ཚིག་གི་གཞུང་བཟུང་ནས། །སྟོན་དང་བསྟན་པ་སྤོང་བྱེད་པ། །མགོ་སྐྱེས་བྲེགས་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱིས། །ཤཱཀྱའི་སྲས་རློམ་འདི་དག་མཚར། །བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ།།
གཉིས་པ་ཞར་ལ་ཉེས་ཟད་སྐྱེས་བུ་སྲིད་པར་སྒྲུབ་པ་ལ། ཉེས་ཟད་སྐྱེས་བུ་སྲིད་པའི་
རྟགས་དགོད། ཐར་པ་ལ་ཡིད་བརྟན་མི་རུང་བའི་རྩོད་པ་སྤང་། ཉེས་པའི་རྩ་བ་ངོས་བཟུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། སྐྱེས་བུ་ལ་ལ་ཟག་པ་ཟད་པར་འགྱུར་བ་ཡོད་དེ། སྐྱེས་བུ་ལ་ལ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དེ་གོམས་པ་ལས་བློ་དེའི་བདག་ཉིད་དུ་དང་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཉེས་པ་ཆགས་སོགས་ཀུན། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དེ་འཕེལ་བའི་རྒྱུད་ལ་འགྲིབ་པ་དང༌། དེ་འགྲིབ་པའི་རྒྱུད་ལ་ཕུལ་བྱུང་བརྟེན་པའི་སྒོ་ནས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཤེས་རབ་དེའི་གནོད་བྱེད་དང་བཅས་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་ལན་ཅིག་ཉེས་པ་ཟད་ཀྱང༌། ཉེས་པའི་ཡུལ་དང་ཕྲད་པ་ན། སླར་ཡང་
ཉེས་པ་སྐྱེ་བས་ཉེས་པ་གཏན་དུ་ཟད་པ་མི་སྲིད་དོ་ཞེ་ན། ཉེས་པ་ཆགས་སོགས་ཀྱི་ས་བོན་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་དེ་ཉིད་སླར་ལྡོག་པ་ཡིན་ན། སྤངས་པ་དེ་ཉིད་རང་རྒྱུད་1

གྱི་གང་ཟག་གིས་སླར་ལྡོག་
པའི་ཆེད་དུ་འབད་པ་བྱེད་པས་ལྡོག་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནམ། དེ་ལྟར་འབད་པ་མི་བྱེད་ཀྱང་རང་གི་ངང་གིས་ལྡོག་པར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན། དང་པོ་མི་རིགས་ཏེ། སྤངས་པ་དེ་ནི་འཁོར་བའི་ཉེ་བར་འཚེ་བ་ཐམས་ཅད་མེད་པ་ཡིན་པས། ནམ་ཡང་ཡིད་གདུང་བ་སོགས་སུ་མི་བྱེད་པས་དེ་དང་ 1 ཞོལ། ཤོག ༡༥༨ ན ༦ གཙང་། ཤོག ༡༣༤ བ ༥ དེ་ཉིད་རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་གིས་

238 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

འབྲལ་འདོད་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་དང། དེ་ལྡོག་པའི་ཆེད་དུ་འབད་པ་བྱེད་ན་དེ་རྒྱུད་ལྡན་སྐྱེས་བུའི་བློ་ཉེས་པ་དེ་དག་གི་རྒྱུ་བདག་འཛིན་གྱི་ཕྱོགས་སུ་ལྷུང་དགོས་པ་ལ། སྐྱེས་བུ་དེའི་བློ་ནི་བདག་མེད་པ་དེའི་ཕྱོགས་འཛིན་ཅིང༌། དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ངང་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཕྱོགས་གཉིས་པ་ལྟར་ན། འབད་པ་མ་བྱས་ཀྱང༌ངང་གིས་ལྡོག་པར་འགྱུར་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དེས་ཡང་དག་པའི་དོན་མཐར་ཐུག་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཤིང་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་འབྲལ་མི་རུང་དུ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བློ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གིས་དེ་ལྡོག་པའི་ཆེད་དུ་འབད་པ་མི་བྱེད་ཅིང༌འབད་དུ་ཟིན་ཀྱང་མི་ལྡོག་སྟེ། དེ་ལྟར་ལྡོག་པའི་རྒྱུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ངག་དོན་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཉེས་པའི་ས་བོན་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་ཡིན་ན་སླར་ཉམས་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཡིན་ན། རང་གི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་སླར་སྐྱེ་མི་རུང་དུ་བྱེད་པའི་གཉེན་པོ་མི་སྲིད་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ནི། གལ་ཏེ། འགྲིབ་དང་ཕུལ་བྱུང་བརྟེན་པ་ཀུན། །ཅེས་ཉེས་པ་ཆགས་སོགས་
རྣམས་ཀྱི་གནོད་བྱེད་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཡིན་པར་སྨྲས་པ་དེ་ལ་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། བདག་འཛིན་ཉིད་ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སྟོན་པ་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་འཕེལ་འགྲིབ་ལས། ཉེས་པ་ཆགས་སོགས་འགྲིབ་པ་དང་འཕེལ་བར་འགྱུར་བ་འཐད་དེ། ཉེས་པ་ཆགས་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དག་རང་རྒྱུ་འཇིག་ཚོགས་སུ་ལྟ་བ་ལས་གཙོ་བོར་སྐྱེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་མདོ་སྡེ་འགའ་ཞིག་ལས། མ་རིག་པ་ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བར་བཤད་པ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། འཇིག་ལྟ་ཉེས་པའི་རྩ་བར་བཤད་པ་དང༌མ་རིག་པ་ཉེས་པའི་རྩ་བར་བཤད་པ་མི་འགལ་ཏེ། འཇིག་ལྟ་དེ་དང་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་དོན་གཅིག་ཅིང༌། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་དེར་ཆགས་པ་སྐྱེ། དེ་ལས་བདག་གི་བར་ཆགས་པ་སྐྱེ། དེ་ལས་ཞེ་སྡང་ལ་སོགས་འབྱུང་བ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ན་ཉེས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུ་ནི་གཏི་མུག་ཡིན་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ཞིང། དེའི་ཕྱིར་མདོ་གཞན་ལས་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་འཁོར་བའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོར་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། འཇིག་ལྟ་སྤངས་པ་ན་ཉེས་པ་ཆགས་སོགས་ཐམས་ཅད་སྤོང་

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 239

བར་ནུས་1

པས། ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གཉིས་པ་སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པའི་རིག་བྱེད་ཚད་མ་ཡིན་པ་དགག་པ་ལ། སྤྱིའི་དོན་དང༌།
ཡན་ལག་གི་དོན་གཉིས། དང་པོ་ནི། འདི་ཡན་ཆད་ཀྱི་ལེའུ་དང་པོའ་གཞུང་དག་ནི། གཙོ་བོར་ ིསྤྱོད་པ་བ་ཉིད་འགོག་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སྤྱོད་པ་པ་ན་རེ། རིག་བྱེད་ལ་གང་སྣང་བ་ནི་རང་བྱུང་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཏགས་ནས། ཐར་པ་ཐོབ་པའི་ལམ་བཟང་པོ་གང་ཡིན་པ་དང༌། བསམ་གཏན་དང༌། ཤེས་པ་དང༌། གྲུབ་པའི་མཐའ་བཟང་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་འགལ་བས་སྐུར་བ་འདེབས་པར་བྱེད་ཅིང༌། མཆོད་སྦྱིན་ལ་སོགས་པ་བྱ་བ་འགའ་ཞིག་གིས་བྱང་གྲོལ་ཐོབ་བར་འགྱུར་རོ་སྙམ་དུ་བསམས་ནས། མཐོ་རིས་དང་ཐར་པ་ཙམ་ཞིག་ཁས་ལེན་གྱི། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ནི་མེད་དོ་ཞེས་སྐུར་བ་འདེབས་པར་བྱེད་ལ། བྱས་པའི་ཤུགས་བཞི་བཅུ་རྩ་བརྒྱད་ཀྱིས་བྲམ་ཟེར་བྱེད་པ་མིན་ནོ། །ཞེས་རྒྱས་པར་རྗོད་པར་བྱེད་ཅིང༌། རིག་བྱེད་ནི་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། འདི་ལྟར། སྙན་ཚིག་གི་རིག་བྱེད་དང༌། སྲིད་བསྲུང་གི་རིག་བྱེད་དང༌། ངེས་བརྗོད་ཀྱི་རིག་བྱེད་དང༌། མཆོད་སྦྱིན་གྱི་རིག་བྱེད་དོ། །རིག་བྱེད་ནི་རང་གི་བརྗོད་བྱའི་དོན་ངེས་པ་ཅན་གྱི་འདོད་པའི་དབང་གིས་དོན་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་འཇུག་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཨགྣི་ཧོ་ཏྲཱཾ་ཛུ་ཧོ། ཞེས་པའི་རིག་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་དེ་ཉིད་མེ་ལ་སྔགས་ཀྱིས་སྦྱངས་པའི་མེར་ལྡུགས་པ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་གི །ཁྱི་ཤ་ཟ་བ་སོགས་གཞན་ལ་འདོད་པའི་དབང་གིས་མི་འཇུག་པ་ལྟ་བུའོ། །དེའི་ཕྱིར། རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་རྣམས་ནི། དོན་བདེན་པ་ཁོ་ན་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པའི་ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།
དེ་བས་ན་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་རྣམས་ནི་རྟག་པའང་ཡིན་ཞིང༌། དེར་མ་ཟད་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་
དང་རང་གི་བརྗོད་བྱའི་འབྲེལ་བ་ཡང་རྟག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །སྤྱོད་པ་པའི་གྲུབ་པའི་མཐའ་འདི་དག་རྒྱས་པར་བཤད་ན་ཡི་གེ་ཧ་ཅང་མངས་པས་མ་བྲིས་སོ། །དེ་ལ་རིག་བྱེད་ཚད་མ་ཡིན་པ་ཁེགས་ན། དེ་ལས་བཤད་པའི་བྱས་པའི་ཤུགས་བཞི་བཅུ་རྩ་བརྒྱད་ཀྱིས་བྲམ་ཟེར་བྱེད་པ་སོགས་མཐོ་རིས་དང་ཐར་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པ་སོགས་འབད་མེད་དུ་ཁེགས་པར་འགྱུར་བས་དེའི་ཕྱིར། འདིར་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ལུང་ཚད་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ནན་ཏན་གྱིས་འགོག་པར་མཛད་པ་ཡིན་ཞིང༌། དེ་ 1 ཞོལ། ཤོག ༡༥༩ ན ༤ ཐམས་ཅད་སྤོང་སྟེ། ཉོན་མོངས་པ་ གཙང་། ཤོག ༡༣༥ བ ༡ ཐམས་ཅད་སྤོང་བའི་སྒོ་ནས་ཉོན་མོངས་པ་

240 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

ཡང་གཞུང་འདི་དག་གིས་བསྡུ་བ་ནི། འདི་ཡིན་ཏེ། ཚིག་རྣམས་ལོག་པ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུ། །ཞེས་པ་ནས། གླང་ཆེན་ཁྲུས་འདྲས་འགྱུར།1

ཞེས་པའི་བར་གྱིས། སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པའི་ཚིག་ཡིན་ན་
བདེན་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་དགག་པ་ཡིན་ལ། འབྲེལ་བ་ཅན་རྣམས་མི་རྟག་ཕྱིར། །ཞེས་པ་ནས། གང་ཕྱིར་དེས་དེ་གསལ་འདོད་པ།2

།ཞེས་པའི་བར་གྱིས་རིག་བྱེད་སྒྲ་དོན་གྱི་
འབྲེལ་བ་རྟག་དངོས་ཡིན་པ་འགོག་ཅིང༌། འབྲེལ་བར་དངོས་པོ་ཉིད་གྱུར་མོད། །ཅེས་པ་ནས། ཇི་ལྟར་བུར་ནི་འཇུག་པར་འགྱུར།3

།ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འབྲེལ་བ་དེ་རྫས་སུ་གྲུབ་པ་འགོག་པར་བྱེད་
དོ། །བྱེད་པ་པོ་རྣམས་མི་དྲན་ཕྱིར། །ཞེས་པ་ནས། མཐོང་ཕྱིར་ཐེ་ཚོམ་དག་ཀྱང་ཡིན།4

།ཅེས་པའི་
བར་གྱིས། རིག་བྱེད་སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པའི་རྒྱུ་མཚན་འགོག་ལ། ཡིག་རྣམས་གཞན་དང་ཁྱད་མེད་ཕྱིར། །ཞེས་པ་ནས། ཇི་ལྟར་སྐྱེས་བུའི་རྟེན་ཅན་མིན།5

།ཞེས་པའི་བར་གྱིས་རིག་བྱེད་མ་བྱས་
པ་ཡིན་པ་ཉིད་འགོག་པར་བྱེད་དོ། །འཇིག་པ་ཡོད་ཙམ་འབྲེལ་བ་ཅན། །ཞེས་པ་ནས། འབྲེལ་བའི་སྐྱོན་གྱིས་བསལ་བ་ཡིན།6

།ཅེས་པའི་བར་གྱིས། རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་རྟག་པ་ཡིན་པ་ཉིད་འགོག་
པར་བྱེད་ལ། སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་ཞེས་བྱ་ཉིད། །ཅེས་པ་ནས། གཏན་ཚིགས་ཐམས་ཅད་རྗེས་འགྲོ་ཅན།7

།ཞེས་པའི་བར་གྱིས་སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་ན་བདེན་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་ཉིད་འགོག་པར་བྱེད་ཅིང༌། འགའ་ཡིས་བརྡ་བྱས་ཉིད་ཡིན་ནའང༌། །ཞེས་པ་ནས། འདོད་པ་ཁོ་ན་གསལ་མི་འགྱུར།8

།ཞེས་པའི་བར་གྱིས་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྔགས་སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པ་ཡིན་པ་ཉིད་བྱེ་བྲག་ཏུ་
འགོག་པར་བྱེད་དོ། །གང་ཕྱིར་རིག་བྱེད་ཕྱོགས་གཅིག་ཕྱིར། །ཞེས་པ་ནས། བདེན་པའི་དོན་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༨༩ ཕྲེང་། ༡༦
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༩༠ ཕྲེང་། ༨
3 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༩༡ ཕྲེང་། ༡༨
4 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༩༡ ཕྲེང་། ༢
5 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༩༡ ཕྲེང་ ༡༧
6 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༩༣ ཕྲེང་ ༡༧ 7 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༩༥ ཕྲེང་ ༣ 8 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༩༥ ཕྲེང་ ༡༧

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 241

ཅིག་མེད་པ་ཡིན།1

།ཞེས་པའི་བར་གྱིས་ཕྱོགས་གཅིག་བདེན་པའི་རྟགས་ཀྱིས་རིག་བྱེད་བདེན་
པའི་དོན་ཅན་དུ་སྒྲུབ་པ་འགོག་པ་ཡིན་ལ། བརྗོད་པ་པོ་ལ་འབྲས་གནས་པས།2

།ཞེས་པ་མན་ཆད་
ནི། སྔར་བཤད་པའི་རིགས་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་བཀག་པས་གྲུབ་པའི་དོན་བསྡུ་བ་དང་བཅས་པ་སྟོན་པ་ཡིན་ཞིང། རིག་བྱེད་ཚད་མ་དང་ནི། ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་ནི་རང་འགྲེལ་གྱི་ཚིག་ཡིན་གྱི་རྩ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་སྤྱོད་པ་པས། རིག་བྱེད་བདེན་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་ཏེ། སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་པ་དང་མཐོ་རིས་འདོད་པས་མེ་ལ་སྦྱིན་བསྲེག་བྱའོ། །ཞེས་པའི་རིག་བྱེད་ཀྱི་ངག་ཆོས་ཅན། བདེན་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་ཏེ། རིག་བྱེད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཟླ་བ་བཅུ་གཉིས་ལོ་ཡིན་ཞེས་པའི་རིག་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་བཞིན་ནོ། །ཞེས་བཀོད་པའི་རིག་བྱེད་བདེན་པའི་དོན་ཅན་དུ་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་གཉིས་སྨྲས་པ་ལ། རྟགས་ཕྱི་མ་ལ་ནི་མངོན་སུམ་གྱིས་གནོད་པའང་བསྟན་པར་ནུས་ཤིང༌། རིགས་པའི་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་པས་དེ་འགོག་པའི་རིགས་པ་མདོར་བསྡུས་པ་ཙམ་དུ་བསྟན་ལ། སྔ་མ་ཉིད་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་དེ་འགོག་པའི་རིགས་པ་རྒྱས་པར་བསྟན་ལ། དེ་ཡང་རྟགས་དེའི་ཁྱབ་པ་དགག་པ་དང༌། ཕྱོགས་ཆོས་དགག་པ་གཉིས་ལས། ཁྱབ་པ་དགག་པ་ལའང༌ཁྱབ་པ་དེ་ཡོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་དགག་པ་དང༌། ཁྱབ་པ་དེ་ཉིད་གྲུབ་པ་དགག་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཚིག་རྣམས་ལོག་པ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུ།3

།ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད་ལ།
གཉིས་པ་ནི། སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་ཞེས་བྱ་ཉིད།4

།ཅེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད་པ་ཡིན་པས།
གཞུང་སྔ་ཕྱི་དེ་གཉིས་ཀྱི་རིགས་པའི་ཁྱད་པར་ནི། དེ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང༌། ཕྱོགས་ཆོས་དགག་པའང༌། དེ་བཞིན་དུ། རིག་བྱེད་སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་དགག་པ་དང༌། རིག་བྱེད་སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པ་ཡིན་པ་དགག་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། བྱེད་པ་པོ་རྣམས་མི་དྲན་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༩༩ ཕྲེང་། ༦
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༩༩ ཕྲེང་། ༡༧
3 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༨༩ ཕྲེང་། ༡༦
4 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༩༥ ཕྲེང་། ༣

242 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

ཕྱིར།1

།ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ལ།
གཉིས་པ་ནི། ཡིག་རྣམས་གཞན་དང་ཁྱད་མེད་ཕྱིར།2

།ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་པས།
གཞུང་དེ་དག་ལའང་ཁྱད་པར་དེ་ལྟར་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །རིག་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་ཀྱང༌། རིག་བྱེད་ཀྱི་སྔགས་ནི། གོ་དཀའ། བརྗོད་དཀའ། དུག་ཞི་བར་བྱེད་པ་སོགས་ཀྱི་ནུས་པ་ཁྱད་པར་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་པས་སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པར་འཛིན་པའི་ལོག་རྟོག་གི་གཞི་ཆེ་ཞིང༌། དེའི་ཕྱིར་དེ་ཉིད་སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་དགག་པའི་རིགས་པ་དག་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བར་ཤེས་པར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ཡན་ལག་གི་དོན་ལ། སྐྱེས་བུ་མ་བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་རིག་བྱེད་བདེན་པའི་
དོན་ཅན་ཡིན་པར་འདོད་པ་དགག །ཕྱོགས་གཅིག་བདེན་པའི་རྟགས་ཀྱིས་བདེན་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་པར་འདོད་པ་དགག །སྔར་བཤད་རིགས་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་མཇུག་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ལ། སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་ན་བདེན་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་དགག །རིག་བྱེད་སྒྲ་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་རྟག་3

དངོས་ཡིན་པ་དགག །རིག་བྱེད་སྐྱེས་བུས་མ་
བྱས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དང་བསྒྲུབ་བྱ་དགག །རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་རྟག་པ་ཡིན་པ་དགག །སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་ན་བདེན་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་ཉིད་དགག །རིག་བྱེད་ཀྱི་སྔགས་སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ། འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང༌། དེ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཚིག་རྣམས་དོན་ལོག་པ་སྟོན་པ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུ་མི་ཤེས་པ་དང་བརྩེ་བ་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཉེས་པ་རྣམས་སྐྱེས་བུ་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར། སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པའི་ཚིག་ཡིན་ན་ཁོ་བདེན་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ནི་སྤྱོད་པ་པ་ལ་ལ་རྗོད་པར་བྱེད་དོ།།
གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ལ། མགོ་མཚུངས་ཀྱི་དགག་པ་དང༌། རིགས་པ་གཞན་བསྟན་པ་
གཉིས། དང་པོ་ནི། སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པའི་ཚིག་ཡིན་ན་ལོག་པའི་དོན་ཅན་ཅིས་མིན་ཏེ་ཡིན་པར་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༩༡ ཕྲེང་། ༢
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༩༡ ཕྲེང་། ༡༧
3 ཞོལ། ཤོག ༡༦༡ བ ༡ གཙང་། ཤོག ༡༣༧ ན ༤ འབྲེལ་བ་རྟག་པ་དངོས་ཡིན་པ་དགག་པ་

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 243

ཐལ། ཚིག་རྣམས་དོན་བདེན་པ་སྟོན་པ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུ་ཤེས་རབ་དང་བརྩེ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་སྐྱེས་བུ་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ནི་སངས་རྒྱས་པ་གཞན་དག་བརྗོད་དོ།།
གཉིས་པ་ནི། རྗོད་བྱེད་ལ་བརྟགས་ལ་དགག་པ་དང༌། བརྗོད་བྱ་ལ་བརྟགས་ལ་དགག་
པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རིག་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྐྱེས་བུས་བྱས་པ་མིན་ཡང་དོན་ལོག་པ་སྟོན་པ་ཉིད་དུ་སྲིད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལས་དོན་ཤེས་ཤིང་གོ་བར་བྱེད་པ་དག་གི་རྒྱུ་ངག་གི་བརྡ་དེ་ནི་སྐྱེས་བུ་ལ་བརྟེན་པ་དེའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་འདི་དོན་ལ་འཇུག་གོ་ཞེས་སྒྲ་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་སྐྱེས་བུའི་བརྡ་ལ་ལྟོས་ནས་ངེས་དགོས་པས་སོ། །རིག་བྱེད་སྒྲ་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་སྐྱེས་བུས་བྱས་པ་མིན་པས་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། འོ་ན་འདིའི་དོན་འདིའོ་ཞེས་བརྡ་སྦྱར་བ་རིག་པ་མེད་པར་ཡང་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ཐོས་པ་ཙམ་གྱིས་དེའི་དོན་རྫོགས་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། རིག་བྱེད་སྒྲ་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་རྟོགས་པ་སྐྱེས་བུས་བརྡ་བྱས་པ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པའི་རྟག་དངོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་འཆད་པ་པོའ་ངག་གི་བརྡ་ལས་འབྲེལ་བ་རྟག་དངོས་དེ་ནི་གསལ་བར་ ིབྱེད་དགོས་པ་ཡིན་པས་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། འོ་ན་སྒྲ་ལས་དོན་གོ་བ་སྐྱེས་བུ་ལ་མི་ལྟོས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་སྒྲ་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་དངོས་པོ་པ་གཞན་དག་བརྟགས་པ་དགོས་ནུས་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། འབྲེལ་བ་རྟག་དངོས་ཡོད་ཀྱང་དེ་གོ་བ་སྐྱེས་བུའི་བརྡ་ལ་རག་ལས་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གཉིས་པ་བརྗོད་བྱ་ལ་བརྟགས་ལ་དགག་པ་ལ། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང༌། དོན་བསྡུ་བ་
གཉིས། དང་པོ་ནི། རིག་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་རྣམས་སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པའི་དབང་གིས་དོན་སོ་སོར་ངེས་པ་ཡིན་ན། རིག་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་རྣམས་དོན་གཅིག་ཁོ་ན་ལ་རྗོད་བྱེད་དུ་ངེས་སམ། དོན་དུ་མ་དང་འབྲེལ། དང་པོ་ལྟར་ན། འཆད་པ་པོས་དོན་གཞན་ལ་སྦྱར་ནས་བཤད་ཀྱང༌། དོན་གཞན་ལ་འཇུག་པར་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། རིག་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་རྣམས་འབྲེལ་བ་རྟག་དངོས་ཀྱི་དབང་གིས་དོན་རེ་རེ་ཁོ་ན་ལ་རྗོད་བྱེད་དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རིག་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་གཅིག་འཆད་པ་པོ་མི་མཐུན་པ་གཉིས་ཀྱིས་བཤད་ན། གང་རུང་གཅིག་གིས་ཇི་ཙམ་བཤད་ཀྱང༌། ཉན་པ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་དོན་གང་ཡང་གོ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་ལོ།།
བརྡའི་དབང་གིས་དོན་དུ་མ་དང༌བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་དུ་མངོན་པར་འབྲེལ་ལོ་ཞེ་ན། རིག་

244 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

བྱེད་ཀྱི་ངག་ཆོས་ཅན། ཡང་དག་པའི་དོན་དང༌འགལ་བ་ལོག་པའི་དོན་ཡང་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པར་ཐལ། བརྡ་ལས་དོན་དུ་མ་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རིག་བྱེད་ཚད་མར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་དུ་སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པ་ཉིད་ཀྱང་ཀུན་ཏུ་བརྟགས་པ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འབྲེལ་བ་སྐྱེས་བུས་བྱས་མིན་ན། །ཞེས་རིག་བྱེད་སྒྲ་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པའི་དངོས་པོར་ཁས་བླངས་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། རིག་བྱེད་སྒྲ་དོན་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་འབྲེལ་བ་དངོས་པོ་བ་ཡང་མེད་པར་ཐལ། དེ་ལྟ་བུ་ཡོད་པར་རྣམ་པར་བཞག་པའི་ཕྱིར་དུ་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་བརྗོད་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྫས་ཐ་དད་དེ་བྱུང་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར།གཉིས་པ་དོན་བསྡུ་བ་ནི། དེ་བས་ན་རིག་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་སྐྱེས་བུས་ལེགས་པར་མ་བྱས་
པར་ཁས་ལེན་ན་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་བརྗོད་བྱའི་དོན་སྟོན་པའི་ནུས་མེད་དུ་འགྱུར་ཞིང་ཉེས་པ་དེ་སྤང་བར་འདོད་ནས། སྐྱེས་བུའི་རྗོད་འདོད་ཀྱིས་ལེགས་པར་བྱས་སོ་ཞེས་ཁས་ལེན་ན་ཁྱོད་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་འདི་ནི་དངོས་སུ་གླང་ཆེན་གྱི་ཁྲུས་དང་འདྲ་བར་འགྱུར་ཏེ། རིག་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་དེ། དོན་ལོག་པར་སྟོན་པ་དགག་པའི་ཕྱིར་དུ། སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པར་ཁས་ལེན། དོན་མི་སྟོན་པ་དགག་པའི་ཕྱིར་དུ་སྐྱེས་བུས་བྱས་པར་ཁས་ལེན་རིགས་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་རིག་བྱེད་སྒྲ་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་རྟག་དངོས་ཡིན་པ་དགག་པ་ལ། འབྲེལ་བ་དེ་
ཉིད་རྟག་དངོས་ཡིན་པ་དགག་པ་དང། འབྲེལ་བ་དེ་ཉིད་རྫས་སུ་གྲུབ་པ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། རྟགས་དགོད་པ་དང༌། དེའི་ལན་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་དོན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་རྟག་པའི་དངོས་པོར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འབྲེལ་བ་ཅན་ཁྱེད་རྣམས་མི་རྟག་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དོན་དང་སྒྲ་ཡི་འབྲེལ་བ་དེ་སྐྱེས་བུའི་བློ་རྟོག་པ་ཡིས་ལེགས་པར་བརྟགས་ནས་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། བརྡ་ཙམ་གྱིས་བཞག་པ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་སྒྲ་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་དེ་རྟག་དངོས་ཡིན་ན། སྒྲ་དོན་ཡང་རྟག་དངོས་ཡིན་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲ་དོན་ཞིག་པའི་རྗེས་སུ་ཡང་དེའི་འབྲེལ་བ་དངོས་པོར་གྲུབ་པ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞན་དུ་ན། སྒྲ་དེ་ཞིག་ནས་ཀྱང་དོན་སྟོན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྱིར་སྒྲ་དོན་མི་རྟག་པས་དེའི་འབྲེལ་བ་རྟག་པ་མིན་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། འབྲེལ་བ་སྒྲོ་བཏགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 245

གཉིས་པ་དེའི་ལན་དགག་པ་ལ། དོན་ཕྱི་མ་དང་འབྲེལ་བ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ་དགག །རྟེན་
ཞིག་ཀྱང་བརྟེན་པ་མི་འཇིག་པའི་ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྟེན་ཞིག་ན་བརྟེན་པ་འཇིག་པས། སྒྲ་དོན་སྔ་མ་ཞིག་པ་ན། འབྲེལ་བ་དངོས་པོ་བ་དེ་ཡང་ཞིག་པས་སྒྲ་དོན་ཕྱི་མ་དོན་མེད་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། གསར་བྱུང་གི་དོན་དང་ལྷན་ཅིག་འབྲེལ་བ་སྐྱེས་སོ་ཞེ་ན། རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྔར་མེད་གསར་བྱུང་གི་དོན་དང་འབྲེལ་མེད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་དེ་རྣམ་པར་བཟློག་ནས་ཕྱིས་དེ་དང་འབྲེལ་བར་འགྱུར་བ་མི་རིགས་ཏེ། ཁྱོད་རྟག་དངོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབྲེལ་བ་ཅན་འཇིག་པ་ན་འབྲེལ་བ་འཇིག་མི་འཇིག་བརྟགས་པའི་ཉེས་པ་ཁྱོད་ལ་བརྗོད་པ་འདི་ཁོ་བོ་ཅག་ལ་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁོ་བོ་ཅག་སྒྲ་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་དེ་རྟོག་པས་རྣམ་པར་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་རྟེན་འབྲེལ་བ་ཅན་དག་ནི་འཇིག་པ་ན་ཡང་བརྟེན་པ་1

འབྲེལ་བ་དག་
འཇིག་པས་ཁྱབ་པ་མིན་ཏེ། འབྲེལ་བ་རྟག་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། རྟེན་གསལ་བ་ཞིག་ཀྱང་བརྟེན་པ་རིགས་རྟག་དངོས་མི་འཇིག་པ་དང་འདྲའོ། །དེས་ན་སྔར་གྱི་ཁྱབ་པ་མ་ངེས་སོ་ཞེ་ན། དཔེ་དགག་པ་ནི། རྒྱུ་མཚན་གང་གིས་གསལ་བ་དེ་རིགས་རྫས་གཞན་གྱི་རྟེན་དུ་འདོད་པ་རིགས་པ་ཡིན་ཏེ་མིན་པར་ཐལ། རྟག་པ་རྣམས་ལ་རྟེན་གྱིས་ཕན་འདོགས་པའི་ནུས་པ་གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། རྣམས་ཞེས་པའི་ཚིག་ནི། དཔེ་དོན་གཉིས་ཀ་སྡུད་པའི་མང་ཚིག་ཡིན་པས་དོན་དགག་པ་ལ་ཡང་སྦྱར་བར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར་འབྲེལ་བ་ཅན་མི་རྟག་པ་དེ་དག་རྒྱུ་མཚན་གང་གིས་འབྲེལ་བ་རྟག་དངོས་དེའི་རྟེན་དུ་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ་འདོད་མི་རིགས་པར་ཐལ། རྟག་པ་རྣམས་ལ་རྟེན་གྱིས་ཕན་འདོགས་པའི་ནུས་པ་གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། སྐྱེད་པའི་ནུས་པ་མེད་ཀྱང་མངོན་པར་གསལ་བར་བྱེད་པས་དོན་གཞན་གྱི་རྟེན་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དོན་གཞན་གསལ་བྱ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་ཡིན་ན། རྒྱུ་འབྲས་ཡིན་པས་ཁྱབ་བོ་ཞེས་པ་ནི། བུམ་གཟུགས་ཀྱིས་རང་འཛིན་ཤེས་པ་སྐྱེད་པའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པའི་དབང་པོ་དང་ཡིད་བྱེད་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཚོགས་པ་ན་སྒྲོན་མེས་བུམ་གཟུགས་དེ་གསལ་བར་བྱས་སྟོབས་ཀྱིས་བུམ་གཟུགས་ཀྱང་རང་འཛིན་དབང་ཤེས་དེ་སྐྱེད་པར་
1 ཞོལ། ཤོག ༡༦༣ བ ༣ གཙང་། ཤོག ༡༣༨ བ ༥ འཇིག་པ་ན་ཡང་བརྟེན་འབྲེལ་པ་དག་

246 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

མི་རུང་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན། རིགས་པ་ཤེས་པས་བུམ་སོགས་ཀྱང་སྒྲོན་འོད་ལས་རང་འཛིན་དབང་ཤེས་སྐྱེད་རུང་གི་ངོ་བོར་སྐྱེ་བ་ལ་ནི། བུམ་གཟུགས་སྒྲོན་འོད་ཀྱིས་གསལ་བར་བྱས་པར་འདོད་པ་ཡིན་པས་སྤྱིར་གསལ་བྱ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་ལ། སྒྲ་དོན་དང་དེའི་འབྲེལ་བ་ལ་ནི་ཚུལ་དེ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་སྒྲ་དོན་དེས་སྒྲ་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་དེ་གསལ་བར་འདོད་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ། གང་གི་ཕྱིར་ན་གསལ་བྱེད་དུ་འདོད་པའི་སྒྲ་དང་དོན་རང་གིས་འབྲེལ་བ་དེ་ལ་ཕན་པའི་དོན་ཅིའང་བྱས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འགྱུར་བ་མེད་པ་རྣམས་ལ་རྐྱེན་གྱིས་ཁྱད་པར་བྱར་མེད་པས་སོ།།
གཉིས་པ་འབྲེལ་བ་དེ་ཉིད་རྫས་སུ་གྲུབ་པ་དགག་པ་ནི། རིག་བྱེད་སྒྲ་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་
དངོས་པོ་ཉིད་དུ་གྱུར་དུ་ཆུག་མོད། འབྲེལ་བ་དེ་སྒྲ་དང་དོན་གཉིས་པོ་དང་རྫས་གཅིག་གམ་ཐ་དད། རྫས་ཐ་དད་ན། རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་དང་དེའི་དོན་དང་དེ་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་བློ་མ་འཁྲུལ་བ་ལ་སྣ་ཚོགས་པའི་སོ་སོར་དངོས་སུ་སྣང་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་རྣམས་བློ་མ་འཁྲུལ་བ་ལ་དངོས་སུ་སྣང་རུང་གི་རྫས་ཐ་དད་པ་གསུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་དང་དོན་ལས་སོགས་སུ་དེའི་འབྲེལ་བ་བློ་མ་འཁྲུལ་བ་ལ་དངོས་སུ་སྣང་བ་མེད་པས་བསལ་ལོ། །རྫས་གཅིག་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། རིག་བྱེད་སྒྲ་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་ཆོས་ཅན། རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་དོན་དེ་ཉིད་དུ་ཐལ། དེ་ལས་རྫས་ཐ་དད་མེད་པར་རྫས་གཅིག་ཡིན་པ་གང་ཞིག །ཁྱོད་ལ་ཆ་ཤས་མེད་པའི་ཕྱིར། འདིར་ཊཱིཀ་བྱེད་གང་དག་གཞུང་གོང་མ་རྫས་ཐ་དད་ལ་མ་སྦྱར་ན། ཐ་དད་ཡིན་ན་བློ་མ་འཁྲུལ་བ་ལ་ཐ་དད་དུ་སྣང་དགོས་པ་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྱུར་བས་མ་བདེ་ཞིང༌། གཞུང་འོག་མ་གཅིག་ཡིན་པ་འགོག་པ་ལ་མ་སྦྱར་ན། དེར་ཐལ། དེ་དང་རྫས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཁྱབ་པ་རང་རྒྱུད་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་པས་མ་བདེ་བར། རྫས་ཐ་དད་པ་ཡིན་ནམ་གཅིག་ཡིན་ཞེས་བརྟགས་ནས་གཞུང་གོང་མ་རྫས་ཐ་དད་འགོག་པ་དང༌། འོག་མ་དེ་གཉིས་གཅིག་ཡིན་པ་འགོག་པ་ལ་སྦྱོར་བ་ནི། དེ་བས་ཀྱང༌ཉེས་པའི་གནས་ཡིན་ཏེ། འདི་ལས་གཞན་དངོས་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་མཐའ་གཉིས་པོ་འདིར་ཁ་ཚོན་ཆོད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། རྫས་ཐ་དད་ཡིན་པ་དང་གཅིག་ཡིན་པ་གཉིས་སུ་དངོས་པོ་རྣམས་འཐའ་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གཉིས་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 247

དངོས་པོའ་བྱེ་བྲག་མཐའི་ཡས་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གཞན་ཡང་མཐའ་མ་ཆོད་པའི་བརྟག་པས་གཞན་གྱི་འདོད་པ་ཅིའང་སུན་འབྱིན་པར་མི་
འགྱུར་བས་ཚུལ་འདི་ནི་ཆོས་དེ་ཆ་མེད་པའི་རྫས་ཡིན་ན། ཆོས་དེ་དང་རྫས་གཅིག་ཡིན་པ་ལ་ཆོས་དེ་དང་གཅིག་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་མ་གོ་བས་ཅི་བྱ་གཏོལ་མ་བྱུང་བར་སྣང་ཞིང༌། གཞུང་གི་དོན་ཡང་མ་བརྟགས་པར་ཟད་དེ། འདི་ལྟར། དེ་ལས་ཐ་དད་མིན་དེ་ཉིད།1

།ཅེས་པའི་དེ་ཉིད་ཅེས་
པ་ནི། སྒྲ་དོན་དང་གཅིག་ཏུ་ཐལ་བ་འཕེན་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་འགྲེལ་བཤད་དག་གིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བཤད་དོ། །དེ་ལྟར་ཡིན་པ་ལ་ཁྱོད་འདོད་པ་ལྟར་གཅིག་ཡིན་ནམ། རྫས་ཐ་དད་ཡིན་ཅེས་དཔྱད་ནས་གཅིག་ཡིན་པ་འགོག་པ་ཡིན་ན། རྟགས་སུའང་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འགོད་དགོས་པས། གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ། གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པར་འགྱུར་བས་སོ།།རིགས་མཛོད་དང་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་དག །གཅིག་ཐ་དད་གང་ཡིན༌ཞེས་བརྟགས་
ནས་ཐ་དད་ཡིན་ན། གསུམ་པོ་བློ་མ་འཁྲུལ་བ་ལ་ཐ་དད་དུ་སྣང་བར་ཐལ། དེ་གསུམ་བློ་མ་འཁྲུལ་བ་ལ་སྣང་རུང་གང་ཞིག །ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པའང་འཐད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཨུཏྤ་ལ་དང༌དེའི་ཁ་དོག་དང༌དེའི་དྲི་གསུམ་ཐ་དད་དུ་དབང་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བ་ལ་སྣང་བར་ཐལ། དེ་གསུམ་དབང་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བ་ལ་སྣང་རུང་གང་ཞིག །དེ་གསུམ་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་གསུམ་གྱི་ཐ་དད་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་བདེན་པར་གྲུབ་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། གསུམ་པོ་རྫས་ཐ་དད་དུ་ཐལ་ལོ། །བླུན་པོ་གང་དག་དེ་ཉིད་དང་གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དང་རྫས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འགོད་པ་ནི་རྫས་གཅིག་ཡིན་ན། གཅིག་ཡིན་དགོས་པས་གྲངས་ཅན་གྱི་གྲུབ་པའི་མཐའ་དང་པོ་ཉིད་ནས་འོངས་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱས་པར་གཞན་དུ་བཀག་ཟིན་ཏོ། །ཞར་ལ་འོངས་པས་ཆོག་གོ།
དཀྱུས་མ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། གལ་ཏེ་འབྲེལ་བ་དེ་སྒྲ་དང་དོན་དག་དང༌། རྫས་གཅིག་ཐ་
དད་གང་ཡང་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་དངོས་པོར་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། དེ་དེ་དག་དང་རྫས་གཅིག་ཐ་དད་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་ཏེ། རྫས་གཅིག་ཐ་དད་འདི་ལས་གཞན་པའི་དངོས་པོ་ཡོད་པ་མ་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༩༡ ཕྲེང་། ༢༠

248 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྒྲ་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་རྟོག་པས་བྱས་པ་ཙམ་ཡིན་པར་ཐལ། བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་དངོས་པོའ་ངོ་བོ་རྫས་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། སྒྲ་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་དེ་གཞན་སྒྲ་དོན་ ིགཉིས་ལ་རག་ལུས་པའི་གཞན་དབང་གི་འབྲེལ་བར་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་ཡོད་པའི་རྫས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་རྟག་རྫས་ཡིན་པ་ཉམས་སོ། །གཞན་སྒྲ་དང་དོན་གཉིས་བདག་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པའི་འབྲེལ་བར་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་དང་རྫས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རིགས་པ་འདི་དག་འདིར་ནི། མདོར་བསྡུས་ནས་བསྟན་ལ། འབྲེལ་བ་རྟག་ཏུ་རྒྱས་པར་འཆད་དོ། །དེ་ལྟར་རྫས་གཅིག་ཐ་དད་བརྟགས་པའི་སྒོ་ནས་འབྲེལ་བ་དངོས་པོ་བ་བཀག་ནས་རིག་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེ་དང་མིང་ཚིག་སོགས་གང་ལ་ཡོད་བརྟགས་པའི་སྒོ་ནས་འབྲེལ་བ་རྫས་གྲུབ་འགོག་པ་ནི། བརྗོད་བྱའི་དོན་དང་འབྲེལ་བ་དངོས་པོ་བ་དེ་རིག་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེ་ལ་ཡོད་དམ། དེས་བསགས་པའི་ངག་ཚིག་ལ་ཡོད། དང་པོ་ལྟར་ན། མིང་ཚིག་སོགས་གང་དུའང་མ་ལོངས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་རིག་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དང་བརྗོད་བྱའི་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་རྫས་གྲུབ་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་རང་གི་བརྗོད་བྱའི་དོན་སྟོན་པའི་ནུས་པ་མེད་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མིང་ཚིག་སོགས་སུ་མ་ལོངས་པའི་ཡི་གེ་རེ་རེ་བས་དོན་སྟོན་མི་སྲིད་པས་སོ། །ཞིང་ཞེས་པ་འོག་མ་སྡུད་པའོ། །འདིས་ནི་མིང་ཚིག་སོགས་སུ་མ་ལོངས་པའི་ཡི་གེ་རེ་རེ་བས་དོན་སྟོན་པའི་ནུས་པ་མེད་པར་བཤད་པ་ཡིན་གྱི། ཡི་གེ་ཡིན་ན་དོན་མི་སྟོན་པས་ཁྱབ་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་ཡི་གེ་ཇི་ཙམ་བསགས་ཀྱང་དོན་སྟོན་པ་མི་སྲིད་དགོས་པས་མིང་ཚིག་དང་ངག་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དོན་མི་སྟོན་པར་འགྱུར་བས། དོན་སྟོན་པ་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ།།ད་ལྟའི་རྟོག་གེ་པ་རྟོག་དཔྱོད་ཡོངས་སུ་སྤངས་པ་དག །ཡི་གེ་ཡིན་ན་དོན་མི་སྟོན་པས་
ཁྱབ་ཅིང༌། མིང་ཚིག་ཡིན་ན་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྨྲ་བ་དག་གིས་ནི། དོན་སྟོན་པ་ཤེས་བྱ་ལ་མེད་པར་ཁས་བླངས་པ་ཡིན་པས་རང་ཚིག་འགལ་བའི་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་ཏེ། རང་གིས་དེ་ལྟར་སྨྲས་པའི་ཚིག་དེས་དོན་དེ་སྟོན་པར་བྱེད་འདོད་ནས་ཚིག་དེ་སྨྲས་པ་ཡིན་ལ། ཡང་ཚིག་གང་གིས་ཀྱང་དོན་སྟོན་མི་ནུས་པར་ཁས་བླངས་པས་སོ། །གཞན་དུ་ན། ངག་ཐམས་ཅད་བརྫུན་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའང་ཅིའི་ཕྱིར་རང་ཚིག་འགལ་བར་འགྱུར། ཚིག་གང་

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 249

ལའང་དོན་སྟོན་པའི་ནུས་པ་མེད་པར་ཁས་བླངས་པ་དང། མིང་ཚིག་ཐམས་ཅད་དངོས་པོ་མེད་པར། ཚིག་སོག་ཀུན་བཏགས་དངོས་མེད་ལ།1

།ཞེས་པའི་གཞུང་ཚིག་གིས་བསྟན་པར་འདོད་པ་
ནི། དེ་བས་ནང་འགལ་བ་ཅི་ཞིག་བྱ་རྒྱུ་ཡོད། ཅི་སྟེ་མིང་ཚིག་སོགས་དངོས་མེད་ཡིན་ཀྱང༌དོན་སྟོན་པ་མི་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པའི་བདེན་པའི་དོན་ཅན་གྱི་ཚིག་རྟག་པའང་ཁས་ལེན་དགོས་པས་རིག་བྱེད་འགོག་པའི་གཞུང་ཚོགས་འདི་དག་ཐམས་ཅད་སློབ་དཔོན་གྱིས་རིག་བྱེད་ལ་སྡང་སྨྲས་བྱས་པ་ཙམ་དུ་འགྱུར་མི་འགྱུར་ལེགས་པར་སོམས་ཤིག།
གཉིས་པ་ལྟར་ན། རིག་བྱེད་ཀྱི་ངག་ཚིག་སོགས་ཆོསཅན། ཁྱོད་ལ་རང་གི་བརྗོད་བྱའི་དོན་
དང་དངོས་པོ་ཡི་ནི་འབྲེལ་བ་འདི་ཇི་ལྟ་བུར་ན་འཇུག་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། ཁྱེད་རང་གི་བརྗོད་བྱའི་དོན་རྗོད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཆ་དེ་རྟོག་པས་ཀུན་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་པས་དངོས་པོར་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་འདིའི་རང་འགྲེལ་དུ། རྗོད་པར་བྱེད་པ་ནི་ཚིག་གི་ཡན་ལག་གིས་དེ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་ན་ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་དག་གིས་མིང་ཚིག་སོགས་རྗོད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཆ་དངོས་མེད་ཡིན་པར་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི། མིང་ཚིག་དངོས་མེད་དུ་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ལ། མིང་ཚིག་རྣམས་དངོས་མེད་ཡིན་ན་ནི། གོང་དུ་བཤད་པ་དག་དང༌། གཞན་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ཡིན་ན་རྒྱུ་མེད་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ་བ་དང༌། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ཡིན་ན་གདུལ་བྱས་རྟག་ཏུ་ཐོས་པས་ཁྱབ་པའམ། ཡང་ན་ལན་ཅིག་ཀྱང་ཐོས་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བ་དང༌། ཚིག་རྣམས་རང་སྨྲ་བ་པོའ་ཀུན་ ིསློང་ཡོད་པ་དཔོག་པའི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་སོགས་ཁས་བླངས་མངོན་སུམ་གྲགས་པ་དང་རྗེས་སུ་དཔག་པས་ཅིག་ཅར་གནོད་པ་འབབ་པར་འགྱུར༌ལ། བུམ་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཚིག་ལྟོ་ལྡིར་བའི་རྗོད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཆ་དང་ལྟོ་ལྡིར་བ་དེའི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པའི་ཆ་ལྟ་བུ་སྒྲོ་བཏགས་ཡིན་པས་མིང་ཚིག་རང་གི་དོན་གྱི་རྗོད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཆ་དངོས་མེད་ཡིན་པར། ཚིག་སོགས་ཀུན་བཏགས་དངོས་མེད་ལ།2

།ཞེས་པས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ།།

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༩༡ ཕྲེང་། ༡
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༩༡ ཕྲེང་། ༡

250 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

བརྗོད་བྱ་1

རྗོད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཆ་དེ་ལྟ་བུ་དག་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་པ་ལ་ཤེས་
བྱེད་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན། བུམ་པ་ཞེས་པའི་ཚིག་ལྟོ་ལྡིར་བའི་རྗོད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཆ་དང༌། ལྟོ་ལྡིར་བ་དེའི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པའི་ཆ་སྒྲོ་བཏགས་མ་ཡིན་ན། བུམ་པ་ཞེས་པའི་སྒྲའི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པའི་ཆ་དེ་ལྟོ་ལྡིར་བའི་དོན་གྱི་གནས་ཚོད་དུ་གྱུར་པའི་རྫས་ཡིན་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ན། ལྟོ་ལྡིར་བ་ལ་དེའི་བློ་སྐྱེ་བ་བརྡ་ལ་མི་ལྟོས་པར་འགྱུར་བས། བརྡ་མི་ཤེས་པས་ལྟོ་ལྡིར་བ་མཐོང་ཙམ་ནས་དེ་ལ་བུམ་པའི་སྒྲ་སྦྱོར་ཤེས་པར་འགྱུར་ཞིང༌། བུམ་སྒྲ་དེའི་རྗོད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཆ་སྒྲོ་བཏགས་མ་ཡིན་ན། ལྟོ་ལྡིར་བའི་རྗོད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཆ་བུམ་སྒྲའི་དོན་གྱི་གནས་ཚོད་དུ་གྱུར་པའི་རྫས་ཡིན་དགོས་པས་བུམ་སྒྲ་ལས་ལྟོ་ལྡིར་བ་གོ་བ་བརྡ་ལ་མི་ལྟོས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན་བརྡ་མི་ཤེས་པ་དག་གིས་ཀྱང་བུམ་པའི་སྒྲ་ཐོས་པ་ཙམ་ལས་ལྟོ་ལྡིར་བའི་བློ་ངང་གིས་སྐྱེ་བར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་བས་ན་དེ་དག་སྒྲོ་བཏགས་ཡིན་པར་གྲུབ་བོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེས་ན་བུམ་པ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་དང༌། དེ་སྒྲའི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པའི་ཆ་ཀུན་རྫོབ་ཙམ་ཡིན་པ་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ་རྨོངས་པས་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་དོན་དམ་པར་ཡོད་པར་ཁས་བླངས་ཕྱིན་ཆད། ངེས་དོན་གོ་བར་བྱེད་པའི་འབྲེལ་བ་ཡང་དོན་དམ་དུ་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ལོག་རྟོག་རྣམས་བྱུང་བ་ཡིན་པས་སྒྲ་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་དོན་དམ་དུ་ཡོད་པ་བཀག་པ་ན། སྒྲ་ཡང་དངོས་པོ་ཡིན་པ་འགོག་པར་མ་བྱེད་ཅིག །གསུམ་པ་རིག་བྱེད་སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དང་བསྒྲུབ་བྱ་དགག་པ་ལ། སྐྱེས་
བུས་མ་བྱས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དགག་པ་དང༌། སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་བྱེད་པ་པོ་མི་དྲན་པའི་རྟགས་དགག་པ་དང༌། འདོན་པ་པོ་ཡིན་པའི་རྟགས་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། རིག་བྱེད་སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་ཏེ། བྱེད་པ་པོ་རྣམས་མི་དྲན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རིག་བྱེད་བདེན་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་པར་མ་ཟད། སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པར་ཡང་འདོད་དོ་ལོ་དམ་བཅའ་དང་སྒྲུབ་བྱེད་ལྟར་སྣང་འདི་ལྟ་བུ་ལའང་རྗེས་སུ་བརྗོད་ཅིང་བདེན་པར་ཞེན་པ་ཡོད་པ་དེས་ན་སྤྱོད་པ་པ་འདིས་ནི་ལོག་རྟོག་ངན་པའི་མུན་པས་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་ཞིག་གོ །འདི་ལྟར་བྱེད་པ་པོ་མི་དྲན་པའི་རྟགས་མ་གྲུབ་སྟེ། སངས་རྒྱས་པས་ནི་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྔགས་རྣམས་དྲང་སྲོང་བརྒྱད་པ་དང༌། མིའུ་ཐུང་དང༌། 1 ཞོལ། ཤོག ༡༦༦ བ ༦ ཡིན་ནོ། །བརྗོད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཆ་དེ་ལྟ་བུ་

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 251

མིའུ་ཐུང་ལྷ་དང༌། སྣ་ཚོགས་བཤེས་གཉེན་སོགས་ཀྱིས་བྱས་པར་དྲན་ལ། གཟེགས་ཟན་པ་དག་གིས་དབྱིག་གི་སྙིང་པོ་ལ་སོགས་པས་བྱས་པར་དྲན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ནི་སྒྲུབ་བྱེད་ལྟར་སྣང་དུ་སུས་ཀྱང་རྟོགས་སླ་བས་དགག་པ་རྒྱས་པར་མ་བསྟན་ནོ།།
གཉིས་པ་འདོན་པ་པོ་ཡིན་པའི་རྟགས་དགག་པ་ལ། འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང༌། དེ་དགག་
པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཇི་ལྟར་ད་ལྟ་རིག་བྱེད་འདོན་པའི་སྐྱེས་བུ་འདི་སློབ་དཔོན་གཞན་ལ་མ་ཐོས་པར་ནི་རིག་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེ་དང་ཚིག་དང་ཚིག་གི་བཀོད་པ་ངག་དག་ནི་བརྗོད་པའི་ནུས་པ་མེད་ལ། ད་ལྟར་སློབ་དཔོན་གཞན་དེ་ལའང༌། གཞན་ལ་མ་ལྟོས་པར་ནུས་པ་མེད་པས་ད་ལྟ་རིག་བྱེད་འདོན་པ་པོ་ཆོས་ཅན། འདོན་པ་པོ་གཞན་སྔོན་དུ་སོང་སྟེ། འདོན་པ་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་ལས་རིག་བྱེད་འདོན་པའི་སྐྱེས་བུའི་ཐོག་མ་མེད་པར་གྲུབ་ལ། ཐོག་མ་མེད་པའི་རྟགས་ལས་སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པར་འགྲུབ་ཅིང༌། སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པའི་ངག་ཡིན་པའི་རྟགས་ལས་བདེན་པའི་དོན་ཅན་དུ་འགྲུབ་བོ་ཞེས་སྤྱོད་པ་པ་འགའ་ཞིག་སྨྲའོ།།
གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ལ། རྟགས་དེས་ཐོག་མེད་དུ་མི་འགྲུབ། གྲུབ་ཀྱང་མ་བྱས་པར་མི་
འགྲུབ། མ་བྱས་པར་གྲུབ་ཀྱང་བདེན་པའི་དོན་ཅན་དུ་མི་འགྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། ནག་མོ་འབངས་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེས་བུས་སྤེལ་ཞིང་བརྩམས་པར་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་པ་ཡི་ནི་གཞུང་གཞན་གཞོན་ནུ་འབྱུང་བ་ལ་སོགས་པ་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན། རྒྱུ་མཚན་གང་གིས་ན་རིག་བྱེད་བཞི་པོ་དེ་ལྟར་ཐོག་མ་མེད་པར་ཅིས་མི་དཔོག་སྟེ་དཔོག་རིགས་པར་ཐལ། སློབ་དཔོན་སྔ་མའི་མན་ངག་ཡོད་པ་ལས་གཞན་པའི་སྐྱེས་བུ་གཞན་དག་གིས་འདོན་པ་ད་ལྟ་གང་ཡང་མཐོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དེ་ཉིད་ཀྱང་སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པར་འགྱུར་རོ། །གཞོན་ནུ་འབྱུང་བ་ལ་སོགས་པའི་གཞུང་དེ་དག་ད་ལྟ་འདོན་པ་པོ་རྣམས་ལ་འདོན་པ་པོ་གཞན་སྔོན་དུ་འགྲོ་དགོས་ཀྱང་སྐྱེས་བུས་བྱས་པ་ཡིན་པ་དེས་ན། འདོན་པ་པོ་ཡིན་པའི་རྟགས་མ་ངེས་པར་མ་ཟད། གཞུང་དེ་དག་དང་རང་བཞིན་མཚུངས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་རིག་བྱེད་ཀྱི་ངག་སྐྱེས་བུས་བྱས་པར་གྲུབ་བོ་ཞེས་སྟོན་པ་ནི། རྩོམ་པ་པོ་སྐྱེས་བུ་རྒྱུར་ཡོད་པ་དངོས་སུ་ད་ལྟ་མ་མཐོང་བ་ཅན་གྱི་རིག་བྱེད་ཀྱི་ངག་གཞན་ཡང་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱུ་སྐྱེས་བུ་དེ་ལས་འགྱུར་བའམ་སྐྱེས་པར་ཡང་དག་པར་ཤེས་ཏེ། སྐྱེས་བུས་བྱས་པར་

252 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་པའི་གཞོན་ནུ་འབྱུང་བའི་གཞུང་གི་ངག་ཚིག་དག་དང༌ངག་ཚིག་རང་བཞིན་དུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཡོད་དེ། མེ་དང་བུད་ཤིང་བཞིན་དུ་འབྲས་བུའི་རིགས་གང་རྒྱུའི་རིགས་གང་ལས་གྲུབ་པའི་འབྲས་བུ་དེ་དང་རང་བཞིན་ཁྱད་པར་མེད་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་ན། རྒྱུའི་རིགས་དེ་འདྲ་ལས་གྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་གི་དོན་བསྡུ་བ་ནི། རྟགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལས་ལྡོག་པའི་ཁྱད་པར་དག་ནི་བསྟན་པར་ད་ལྟ་རིག་བྱེད་བྱེད་པ་པོར་གྲགས་པའི་དབྱིག་གི་སྙིང་པོ་སོགས་དེ་ལ་ཆོས་ཅན། རིག་བྱེད་འདོན་པ་པོ་གཞན་སྔོན་དུ་སོང་སྟེ། འདོན་པ་པོ་སྔ་མའི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་ད་ལྟ་རིག་བྱེད་འདོན་པ་པོ་རྣམས་དང༌། འདོན་པ་པོ་ཡིན་པར་མཚུངས་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་གཏན་ཚིགས་རབ་ཏུ་སྤྲོས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་རྟགས་འཁྲུལ་བ་ཅན་ཡིན་ནོ།།
ཡང་ན་རིག་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེ་དེ་ལ་སྐྱེས་བུའི་འབྲས་བུ་འཇིག་རྟེན་པའི་ཡི་གེ་དག་དང་རང་
བཞིན་མཚུངས་པ་དེ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ན། སྐྱེས་བུས་བྱས་མ་བྱས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དག་ནི་བསྟན་པར་མི་ནུས་པ་དེ་དག་སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པར་སྒྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་རབ་ཏུ་སྤྲོས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་རྟགས་འཁྲུལ་བ་ཅན་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་རིག་བྱེད་པ་དག་ཡི་གེ་རྟག་པར་འདོད་པའི་རྒྱུ་དག་ནི། ཡི་གེའི་སྐད་དོད་ཨཀྵ་ར་ཞེས་པ་འགྱུར་མེད་ལ་འཇུག་པས། དེའི་དོན་ངོ་བོ་མི་འགྱུར་བ་ལ་བསམས་ནས་ཡི་གེ་མི་འགྱུར་བའི་རྟག་པར་འདོད་པ་ཡིན་ལ། རང་ལུགས་ལ་ཡི་གེའི་གདངས་ཀྱི་རྣམ་པ་རིགས་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། མེའི་རང་བཞིན་ཚ་བ་ལས་མི་འགྱུར་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ།།
གཉིས་པ་ཐོག་མེད་དུ་གྲུབ་ཀྱང་མ་བྱས་པར་མི་འགྲུབ་པ་ནི། རིག་བྱེད་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་
ཐོག་མ་མེད་པར་གྲུབ་པར་གྱུར་དུ་ཆུག་མོད། དེ་ལྟ་ན་ཡང༌། དེ་ཙམ་གྱིས་སྐྱེས་བུ་མིན་པ་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་པ་ཅན་དུ་འགྲུབ་པ་མིན་ཏེ་ཐོག་མ་མེད་པ་ཙམ་གྱིས་སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པར་འགྲུབ་ཅིང༌། བྱེད་པ་པོ་མི་དྲན་པ་ཙམ་གྱིས་ཐོག་མེད་དུ་འགྲུབ་ན་དེའི་ཕྱིར་སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པ་ཉིད་ཀྱིས། འཇིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་གཞན་ཡང་མི་ལ་མི་བརྟེན་པར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟར་ཀླ་ཀློ་སོག་པོས། མ་བག་མར་ལེན་པའི་བསྟན་བཅོས་དང༌། ཐམས་ཅད་ལ་སྐུར་བ་འདེབས་པ་མེད་པར་སྨྲ་བའི་རྒྱང་

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 253

པན་ལ་སོགས་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱང་ཆོས་ཅན། སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པ་དེ་བཞིན་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། ཐོག་མ་མེད་པའི་ཐ་སྙད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ནའོ། །རྟགས་ཀྱང་ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ། སྔོན་མ་སྔོན་མས་འདུས་བྱས་པའི་རྒྱུ་ལས་འཇུག་པ་ཡུན་ཆེས་རིང་དུ་ལོན་པ་ཡིན་པས་དང་པོར་བྱེད་པ་པོ་འདི་ཡིན་ནོ་ཞེས་མི་དྲན་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གསུམ་པ་མ་བྱས་པར་གྲུབ་ཀྱང་བདེན་པའི་དོན་ཅན་དུ་མི་འགྲུབ་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཀླ་ཀློ་ལ་
སོགས་པའི་ཐ་སྙད་དེ་འདྲ་ཡང་སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པ་ཉིད་དུ་གྲུབ་ན་ནི། སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པར་གྲུབ་པ་ལ་ཡོན་ཏན་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ་བདེན་པའི་དོན་ཅན་དུ་འགྲུབ་པའི་ཡོན་ཏན་ཅིའང་མེད་པར་ཐལ། ལོག་པའི་ཐ་སྙད་དེ་ལྟ་བུ་ཡང་སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེར་མ་ཟད་རིག་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བརྗོད་བྱའི་དོན་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་དག་ཀྱང་སྐྱེད་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འཆད་པ་པོ་མི་མཐུན་པ་དུ་མའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་རྣམས་ལས་དོན་གྱི་ཁྱད་པར་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་ལ་སྦྱོར་བ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ནི། ཁྱེད་རང་རིག་བྱེད་འཆད་པ་རྣམས་ཀྱིས་རིག་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་རེ་རེ་ཡང་དོན་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་ལ་སྦྱོར་བར་མཐོང་བ་འདི་ཉིད་ཀྱིས། རིག་བྱེད་ཀྱི་དོན་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་སྐྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ།།
གཉིས་པ་རིག་བྱེད་སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པ་དགག་པ་ལ། རིག་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེ་མ་བྱས་པ་
དགག་པ་དང། རིག་བྱེད་ཀྱི་ངག་མ་བྱས་པ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རིག་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེ་ཨ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་ན་དེའི་འབྲས་བུས་མ་བྱས་པ་ཉིད་དུ་འགྲུབ་པར་ཅི་ལྟར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། གཞན་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཡི་གེ་ཨ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་དང་སྐྱེས་བུས་བྱས་པར་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་རིག་བྱེད་ཀྱི་ངག་མ་བྱས་པ་དགག་པ་ལ། ཡི་གེ་ལས་རྫས་ཐ་དད་པའི་མ་
བྱས་པའི་ངག་དགག་པ་དང༌། ཡི་གེའི་གོ་རིམས་ཁྱད་པར་ཅན་མ་བྱས་པའི་ངག་ཡིན་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་རྟགས་དགོད། ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། རིག་བྱེད་ཀྱི་ངག་ནི་ཆོས་ཅན། རིག་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེ་ལས་རྫས་ཐ་དད་དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡོད་ན་དེ་ལྟར་ཚད་མས་དམིགས་སུ་རུང་བ་ལས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར།

254 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

གཉིས་པ་ནི། རིག་བྱེད་ཀྱི་ངག་ཡི་གེ་ལས་རྫས་ཐ་དད་པ་དམིགས་ན། འདི་ལྟར། དེ་
ལྟ་བུའི་ངག་དེ་ཆ་དང་བཅས་པའམ། འོན་ཏེ་ཆ་མེད་པ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། དེའི་ཆ་རེ་རེ་ལ་དོན་སྟོན་པའི་ནུས་པ་ཡོད་དམ་མེད། མེད་ན་རིག་བྱེད་ཀྱི་ངག་འདི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བརྗོད་བྱ་ལ་རྟོགས་པ་སྐྱེད་པ་དེ་ལྟ་བུའི་དངོས་པོ་ཅན་མིན་པ་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་དངོས་པོ་ཅན་དུ་བཏགས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཡན་ལག་དུ་མའི་བདག་ཉིད་ཡིན་ཡང༌། ཁྱོད་ཀྱི་ཆ་ཤས་ཐ་དད་པ་དེ་རྣམས་ལ་དོན་སྟོན་པའི་ནུས་པ་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་པ་གང་ཞིག །ཆ་རེ་རེ་བ་རྣམས་ལ་དོན་སྟོན་པའི་ནུས་པ་མེད་ན་དེ་རྣམས་ཚོགས་པ་ལའང་མེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བྲམ་ཟེའི་ཁྱེའུ་ལ་སེང་གེ་ཉིད་བཏགས་པ་བཞིན་ནོ། །ཆ་རེ་རེ་བ་རྣམས་ལ་དོན་སྟོན་པའི་ནུས་པ་མེད་ན། ཐམས་ཅད་ཚོགས་པ་ལ་ཡང་མེད་དགོས་ཏེ། མར་མེའི་སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱི་རེ་རེ་བ་རྣམས་ལ་སྡོང་བུ་སྲེག་པའི་ནུས་པ་མེད་ན། ཐམས་ཅད་ཚོགས་པས་བསྲེག་མི་ནུས་པ་བཞིན་ནོ། །འདི་ནི་ཆ་རེ་རེ་བ་རྣམས་ལ་དོན་སྟོན་པའི་ནུས་པ་གཏན་ནས་མེད་པ་འགོག་པ་ཡིན་ལ། གཞུང་འོག་མ་ཆ་རེ་རེས་དོན་རྫོགས་པར་སྟོན་པ་འགོག་པ་ཡིན་ནོ།།
འོན་ཏེ། ངག་གི་ཆ་རེ་རེ་བ་རྣམས་ལ་དོན་སྟོན་པའི་ནུས་པ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་དེའི་
ཆ་ཤས་རྣམས་ཕན་ཚུན་ལྟོས་ནས་དོན་སྟོན་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྟག་དངོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བས་ན་ཕན་ཚུན་ལྟོས་མེད་དུ་དོན་སྟོན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཆ་ཤས་རེ་རེས་ཀྱང་དོན་རྫོགས་པར་སྟོན་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ཆ་ཤས་རེ་རེས་ཀྱང་དོན་རྫོགས་པར་སྟོན་པའི་ནུས་པ་དང་བཅས་པ་ཉིད་ནའང༌། རིག་བྱེད་ཀྱི་ངག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལས་རང་གི་བརྗོད་བྱ་གོ་བའི་ཆེད་དུ་ཁྱོད་ཆ་དུ་མ་ཅན་ཉིད་དུ་བཏགས་པ་ལོག་ཅིང་དོན་མེད་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་ཡན་ལག་གཅིག་ནི་རྟོགས་པས་ཀྱང་ཁྱོད་ཀྱི་ངག་གི་དོན་དག་རྫོགས་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཆ་ཤས་སྔ་ཕྱི་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཆར་ཐོས་པ་ཡིན་པས་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན་ཡང༌། རིག་བྱེད་འཆད་པ་ཞག་དང་ལོ་དང་ཟླ་བ་ལ་སོགས་པའི་དུས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ་ལྟོས་པ་མི་རུང་བར་ཐལ། རིག་བྱེད་ཀྱི་ངག་གི་ཆ་ཤས་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་ཐོས་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རིག་བྱེད་ཀྱི་ངག་ཐམས་ཅད་ཆ་མེད་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ངག་ཆ་མེད་གཅིག་ཉིད་ཡིན་ན་ཡང་དུས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ་ལྟོས་པ་མི་རུང་བའི་སྐྱོན་སོ་ན་གནས་པ་

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 255

ཡིན་ཏེ། ཆ་ཐ་དད་མེད་པ་ལ་སྔ་ཕྱི་རིམ་གྱིས་རྟོགས་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང་རིག་བྱེད་ཀྱི་ངག་ཆ་མེད་དེ་རྟག་པའམ་མི་རྟག་པ་གང་ཡིན། མི་རྟག་པ་ཡིན་
ན་ནི་རྒྱུ་ལས་སྐྱེས་དགོས་པས། དེ་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བརྗོད་འདོད་ཀྱི་རྩོལ་བ་ལས་བྱུང་བར་ཐལ། རྒྱུ་ལས་སྐྱེས་པའི་ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རིག་བྱེད་ཀྱི་ངག་དེ་ཆོས་ཅན། རྒྱུ་མཚན་ཅིས་སྐྱེས་བུས་བྱས་པ་མིན་པར་འགྲུབ་སྟེ། མི་འགྲུབ་པར་ཐལ། རྩོལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ངག་དེ་རྟག་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན་ཡང༌། ངག་དེ་ཉན་ཤེས་ཀྱིས་རྟག་པར་ནི་དམིགས་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་ཉན་ཤེས་ཀྱིས་དམིགས་རུང་གི་རྟག་པ་གང་ཞིག །རྟག་པ་ལ་གེགས་བྱེད་པའི་འགལ་རྐྱེན་སྒྲིབ་གཡོགས་སོགས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་རིག་སྒྲ་རྟག་པ་ཡིན་ཀྱང་གནས་སྐབས་འགར་མ་ཐོས་པ་དེ་འགལ་རྐྱེན་གྱིས་ནུས་པ་ཉམས་པར་བྱས་པ་མ་ཡིན་གྱི། ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་ཀུན་སློང་གི་རྩོལ་བ་སྐབས་འགའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཚང་བས་རྟག་ཏུ་ཐོས་པ་མིན་ཞེ་ན། རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ཐོས་པ་ཅི་ནས་ཀྱང་རྐྱེན་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་ཡིན་པ་སླ་སྟེ། རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ཆོས་ཅན། རྟག་པའི་རང་བཞིན་དུ་ངེས་པ་དག་ནི་འགལ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། རྐྱེན་གཞན་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར། སླ་སྟེ་ཞེས་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཡིན་དུ་ཆུག་མོད། ཁོ་བོ་ཅག་ཀྱང་ངག་དེ་ལ་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་མེད་དོ་ཞེས་མི་སྨྲ་ལ། འོན་ཀྱང་ཁྱོད་ལ་ཉེས་པ་དེར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ།།
དེ་ལྟར་རིག་བྱེད་ཀྱི་ངག་རྟག་མི་རྟག་བརྟགས་ནས་ཆ་མེད་ཡིན་པ་བཀག་ནས། ངག་དེ་
ཆ་མེད་རྟག་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་མ་ཁྱབ་བརྟགས་ནས་དགག་པ་ནི། རིག་བྱེད་དེ་དག་ཡུལ་ཐམས་ཅད་དུ་ཁྱབ་བྱེད་ཡིན་ནམ་མིན། གལ་ཏེ་དེ་དག་ཡུལ་ཐམས་ཅད་དུ་ཁྱབ་བྱེད་མིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་དག་རིག་བྱེད་འཆད་པ་པོའ་ཁའི་དྲུང་རང་མ་གཏོགས་པའི་ཡུལ་ཐམས་ཅད་དུ་ནི་དམིགས་པར་མི་ ིའགྱུར་བར་ཐལ། ཡུལ་དེ་ཁོ་ནར་གནས་པའི་ཆ་མེད་རྟག་པ་ཡིན་པ་གང་ཞིག །རྣ་བའི་དབང་པོས་སྒྲ་ཕྲད་ནས་འཛིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སྔ་མ་རྣམས་ནི་གོང་ཉིད་དུ་ཁས་བླངས་ལ། ཕྱི་མ་སྤྱོད་པ་པོ་རང་ཉིད་ཀྱི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ལས་ཁས་བླངས་སོ། །གལ་ཏེ་ངག་དེ་ཡུལ་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་རྟག་ཏུ་ཁྱབ་པར་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ཐམས་ཅད་རྣ་བའི་དབང་པོ་མ་ཉམས་པའི་སྐྱེས་བུ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཅིག་ཅར་ཐོས་ཤིང་དམིགས་པ་དག་ཏུ་འགྱུར་བར་ཐལ། ཉན་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་དོན་

256 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

གང་ཞིག །རྟག་ཏུ་ཡུལ་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་འཆད་པ་པོའ་ཁྱད་པར་ ིགྱིས་ཐོས་རུང་དུ་འདུས་བྱས་པའི་རིག་བྱེད་ཀྱི་ངག་ཉན་ཤེས་ཀྱིས་དམིགས་པ་ཡིན་གྱི། དེ་ལས་གཞན་པ་དག་དམིགས་པ་མིན་པས་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་ཡང་རིག་བྱེད་ཀྱི་ངག་ཆོས་ཅན། རྐྱེན་གང་གིས་ཀྱང་འདུ་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འགྱུར་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རྣ་བའི་དབང་པོ་རིག་བྱེད་ཀྱི་ངག་ཐོས་རུང་དུ་རྐྱེན་གྱིས་ལེགས་པར་འདུས་བྱས་པ་དེས་ཐོས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་གྱི། གཞན་གྱིས་ཐོས་པ་ཡིན་པས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཐོས་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། རྣ་བའི་དབང་པོ་དེ་ལྟར་རྐྱེན་གྱིས་འདུས་བྱས་པ་ཡིན་ན། དེས་ཀྱང་རིག་བྱེད་མ་ལུས་པ་ཅིག་ཅར་ཐོས་པར་འགྱུར་བས་ཁྱབ་པར་ཐལ། དེས་ཐོས་རུང་གང་ཞིག །ཡུལ་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པའི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རྣ་བའི་དབང་པོ་རྣམས་རིག་བྱེད་ཀྱི་ངག་རེ་རེ་ཁོ་ན་ཐོས་པར་རྐྱེན་གྱིས་ལེགས་པར་འདུ་བྱས་པའི་ཁྱད་པར་ལས་ངག་ཐོས་པའི་ནུས་པ་སོ་སོ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར། དུས་གཅིག་ལ་དོན་རིག་བྱེད་ཀྱི་ངག་གཅིག་ཁོ་ན་ཐོས་པར་ངེས་པ་ཡིན་གྱི། འདུ་བྱས་པའི་རྣ་བའི་དབང་པོས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་ཐོས་པ་མིན་པས་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་དུས་གཅིག་ལ་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་གཅིག་ཁོ་ན་ཐོས་པར་རྣ་བའི་དབང་པོ་རྐྱེན་གྱིས་འདུ་བྱེད་པས་ཁྱབ་ཅེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ། །དེ་ལྟ་ན་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ཡི་ཚོགས་པ་དུ་མའི་ཅ་ཅོ་དུས་གཅིག་ཏུ་ཇི་ལྟར་ཡང་ཐོས་པར་འགྱུར་བ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། རྣ་བའི་དབང་པོས་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་དུས་གཅིག་ཏུ་རེ་རེ་ཁོ་ན་ཐོས་པར་ངེས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་རིག་བྱེད་འདོན་པ་པོ་བདུན་ཚར་དུ་དངར་བའི་གན་དུ་ཡིད་གཏད་ནས་འདུག་ཀྱང་དྲུག་གི་སྒྲ་གཏན་ནས་ཚོར་མི་སྲིད་པར་ཐལ་ལོ།།
དེ་ལ་གལ་ཏེ་བརྗོད་བྱ་མི་སྟོན་པའི་སྒྲ་ཙམ་ཡན་གར་བ་དུ་མ་དུས་གཅིག་ཏུ་ཐོས་པར་
འགྱུར་བ་ཡིན་གྱི། རྗོད་བྱེད་དུ་མ་ཐོས་པ་མིན་ནོ་ཞེ་ན། དེའི་ཚེ་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ཙམ་ལས་རྫས་ཐ་དད་པའི་རིག་བྱེད་ཀྱི་རྗོད་བྱེད་ཡོད་ཅེས་བྱ་བ་འདི་ལ་ཤིན་ཏུ་ཆེས་ཁྱོད་རང་དད་པར་བྱ་བ་ཙམ་ཡིན་གྱི། རིགས་པས་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡོད་ན་དམིགས་སུ་རུང་བ་ལས་སྒྲ་ཙམ་ལས་རྫས་ཐ་དད་པའི་རྗོད་བྱེད་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མ་གྲུབ་བོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན། སྒྲ་གཞན་དག་ནི་མི་འདོན་པར་གནས་ནས། རིག་བྱེད་གཅིག་གཅིག་འདོན་པ་ན་ཡང་དེའི་སྒྲ་ལས་ཐ་དད་པར་དེའི་རྗོད་བྱེད་

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 257

ཉན་ཤེས་ཀྱིས་ཐོས་དགོས་པ་ལ། དེ་ལས་ཐ་དད་པའི་རྗོད་བྱེད་ཇི་ལྟར་ཐོས་པ་ཡིན་ཏེ་མི་ཐོས་པ་མྱོང་བས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ན་ཇི་ལྟར་སྒྲ་ཙམ་རྫས་ཐ་དད་དུ་མ་ཡང་ཇི་ལྟར་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཏེ་ཅིག་ཅར་རྟོགས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྣ་བའི་དབང་པོས་དུས་གཅིག་ཏུ་སྒྲ་རེ་རེ་ཁོ་ན་ཐོས་པར་ནུས་པ་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྒྲ་ཙམ་དང་རྗོད་བྱེད་རྫས་ཐ་དད་དུ་ཁས་བླངས་ཀྱང༌། ཅ་ཅོ་ཇི་ལྟར་ཐོས་པར་འགྱུར་ཞེས་པའི་སྐྱོན་ལས་གྲོལ་བར་མི་འགྱུར་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ།།
གལ་ཏེ་སྒྲ་ཙམ་ལས་རྫས་ཐ་དད་པའི་རྗོད་བྱེད་ཡོད་དེ། སྒྲ་ཙམ་གྱི་ཆ་རེ་རེས་དོན་སྟོན་
མི་ནུས་སྔ་ཕྱི་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཚོགས་པ་ཡང་མི་སྲིད་པས་སོ། །དེས་ན་སྒྲ་ཙམ་གྱིས་དོན་སྟོན་མི་ནུས་པས་སྔ་ཕྱིའི་གོ་རིམས་མེད་པའི་རྗོད་བྱེད་ཀྱིས་དོན་སྟོན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་རྗོད་བྱེད་དེ་གོ་རིམས་ཅན་གྱི་སྒྲ་ཙམ་གྱིས་གསལ་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། རྗོད་བྱེད་ཀྱིས་ཀྱང་དོན་སྟོན་མི་ནུས་པར་ཐལ། ཉེས་པ་གང་དང་གང་གིས་ཀྱང་སྒྲ་ཙམ་རྗོད་བྱེད་དུ་མི་འདོད་པའི་ཉེས་པ་དེ་ཇི་ལྟར་རྗོད་བྱེད་ལ་དེ་མེད་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདི་ལྟར་རྗོད་བྱེད་ཀྱིས་ཀྱང་དོན་མི་སྟོན་པར་ཐལ། ཆ་རེ་རེས་དོན་མི་སྟོན། ཆ་སྔ་ཕྱི་ལྷན་ཅིག་ཚོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྗོད་བྱེད་ལ་སྔ་ཕྱི་ཆ་མེད་དོ་ཞེ་ན། རྗོད་བྱེད་ཆོས་ཅན། སྔ་ཕྱིའི་ཆ་ཡོད་པར་ཐལ། སྔ་ཕྱིའི་ཆ་དང་བཅས་པའི་སྒྲ་ཙམ་ངག་གིས་གསལ་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གསལ་ཁས་སོ།།
གཉིས་པ་ཡི་གེའི་གོ་རིམས་ཁྱད་པར་ཅན་མ་བྱས་པའི་ངག་ཡིན་པ་དགག་པ་ལ། ཡི་གེའི་
གོ་རིམས་ཡི་གེ་ལས་རྫས་གཅིག་པ་མ་བྱས་པའི་ངག་ཡིན་པ་དགག་པ་དང༌། ཡི་གེས་གསལ་བའི་གོ་རིམས་མ་བྱས་པའི་ངག་ཡིན་པ་དགག་པ་དང། ཡི་གེའི་གོ་རིམས་ཡི་གེ་ལས་རྫས་ཐ་དད་པ་མ་བྱས་པའི་ངག་ཡིན་པ་དགག་པ་དང། གོ་རིམས་སྐྱེས་བུ་ལ་བརྟེན་པར་བསྟན་པས་དོན་བསྡུ་བའོ།།དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་ཡི་གེའི་རིམ་པ་ཁྱད་པར་ཅན་སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པའི་ངག་ཡིན་ནོ་ཞེ་
ན། ཡི་གེའི་གོ་རིམས་རྟག་པ་དེ་ཉིད་ཡི་གེ་རྟག་པ་ཆ་མེད་དེ་རྣམས་དང་རྫས་གཅིག་ན་གཅིག་ཡིན་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ན་ཡི་གེའི་གོ་རིམས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མ་བྱས་པའི་ངག་མིན་པར་ཐལ། ཡི་གེ་རྣམས་ལས་ཆ་ཐ་དད་མེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཡི་གེའི་གོ་རིམས་སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པའི་ངག་ཡིན་ན། རིག་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེའི་གོ་རིམས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་དགོས་པ་ལ། རིག་བྱེད་ཀྱི་ཡི་

258 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

གེའི་གོ་རིམས་དེ་དག་མཐའ་གཅིག་ཏུ་རྣམ་པར་བཞག་པའང་མེད་དེ། དེ་ལྟ་ན་འཆད་པ་པོ་རྣམས་ཀྱི་འདོད་པས་གོ་རིམས་གཞན་དང་གཞན་དུ་བསྒྱུར་ནུས་པ་ནི་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་ཁས་བླངས་འགལ་བའི་ཉེས་པར་ཡང་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟར་ཁྱོད་ཀྱིས་རིག་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེ་ཡུལ་ཐམས་ཅད་དུ་ཁྱབ་པ་དང༌། དུས་ཐམས་ཅད་དུ་ཡོད་པའི་ཆ་མེད་རྟག་པར་བརྗོད་ཅིང་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡིན་ན་ཡི་གེ་ལ་ཡུལ་དང་དུས་ཀྱི་གོ་རིམས་མེད་དགོས་ལ། སླར་ཡང་ཡི་གེའི་གོ་རིམས་ངག་ཡིན་པར་ཁས་བླངས་པས་སོ། །ཉེས་པ་དེ་སྤང་བར་འདོད་ནས་ཡི་གེ་མི་རྟག་པ་དང་ཁྱབ་བྱེད་མ་ཡིན་པར་འདོད་པ་ན། སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པར་ཁས་བླངས་ནས། མི་རྟག་པ་དང་ཡུལ་ཐམས་ཅད་དུ་ཁྱབ་བྱེད་མ་ཡིན་པར་འདོད་པའི་སྐྱོན་ཡང་སྔར་མི་རྟག་ན་ནི། ཞེས་སོགས་སུ་བརྗོད་ཟིན་པ་ཡིན་ནོ།།
གཉིས་པ་ཡི་གེ་གསལ་བའི་གོ་རིམས་མ་བྱས་པའི་ངག་ཡིན་པ་དགག་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཡི་
གེ་གྲུབ་ཟིན་རྐྱེན་གྱིས་གསལ་བའི་རིམ་པ་མ་བྱས་པའི་ངག་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཞེས་པ་སྟེ། འདི་ནི་སྔར་ཡི་གེ་རང་གི་གོ་རིམས་ངག་ཡིན་པ་བཀག་པའི་སྐྱོན་སྤོང་ཡིན་ནོ། །ཡི་གེ་ལྕེ་རྐན་ལ་སོགས་པས་གསལ་བར་བྱས་པའི་རིམ་པའང་མ་བྱས་པའི་ངག་མིན་ཏེ། རྟག་པ་ལ་རྐྱེན་གྱིས་གསལ་བར་བྱེད་པ་སྔར་ཚད་མས་བསལ་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡི་གེ་རྟག་པ་ཡིན་ན། དེ་རྐྱེན་གྱིས་གསལ་བར་བྱས་པའི་གོ་རིམས་ངག་ཡིན་པ་མི་འཐད་པར་བསྟན་ནས། རྩོལ་བ་སོགས་ཀྱིས་གསལ་བར་བྱས་པའི་གོ་རིམས་དེ་དག་ཡིན་ན་ངག་མ་བྱས་པའང་འགལ་བར་བསྟན་པ་ནི། རིག་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེའི་གོ་རིམས་ཆོས་ཅན། འབྲས་1

བུ་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། བྱེད་པ་ལྕེ་རྐན་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་
བྱ་བ་ཉིད་ལས་གསར་དུ་གྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ལྕེ་རྐན་ལ་སོགས་པས་ཡི་གེའི་གོ་རིམས་སྔར་མེད་གསར་དུ་བསྐྱེད་པ་མིན་གྱི། སྔར་ཡོད་ཀྱི་གོ་རིམས་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པས་འབྲས་བུར་འགྱུར་མི་དགོས་སོ་ཞེ་ན། སྤྱིར་གསལ་བྱ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་འབྲས་སུ་འགྱུར་བའི་ཚུལ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། གསལ་བྱ་དེའི་རིགས་འདྲ་སྔར་ནས་གྲུབ་ཟིན་པའི་དོན་ལ་གསལ་བྱེད་རང་ཉིད་ཀྱང་རང་འཛིན་ཤེས་པས་མཐོང་བར་གྱུར་པའི་སྒོ་ནས། གཞན་གསལ་བྱ་དེ་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་རྣམས་
1 ཞོལ། ཤོག ༡༧༣ ན ༥ འབྲས་བུ་ཡིན་པར་ཐལ།

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 259

རང་འཛིན་དབང་བློའ་གཟུང་དོན་གྱི་རྒྱུར་འགྱུར་བར་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ནི་གསལ་བྱེད་དུ་འདོད་དེ། ིདཔེར་ན་མུན་ཁུང་ན་རིགས་འདྲ་སྔ་མ་གྲུབ་ཟིན་ནས་ཡོད་པའི་བུམ་གཟུགས་ཕྱི་མ་སྒྲོན་མེས་མིག་ཤེས་ཀྱིས་མཐོང་རུང་དུ་སྐྱེད་པ་བཞིན་ནོ།།
དེ་ལྟར་ཡིན་པ་ལས་གཞན་དུ་རིགས་འདྲ་སྔར་མེད་གསར་དུ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་
ནའང༌། དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་གསར་དུ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་པོའ་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱུ་ལས་གསལ་ ིབྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་འདི་ཁྱད་པར་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེས་པ་འདིས་གསལ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་ན། གསལ་བྱ་དེ་སྔར་ནས་གྲུབ་ཟིན་པའི་རིགས་འདྲ་སྔ་མའི་ཉེར་ལེན་དང༌། ཁོས་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་འཛིན་མིག་ཤེས་སོགས་ལ་སྣང་རུང་དུ་བསྐྱེད་པ་ཞིག་དགོས་ལ། རིགས་འདྲ་སྔར་མེད་གསར་དུ་སྐྱེད་པར་བྱེད་ན་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ཉེར་ལེན་ཐམས་ཅད་གསལ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུར་ཐལ་བར་འགྱུར་ཞེས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཊཱིཀ་བྱེད་གང་དག་གཞུང་འདིས་གསལ་བྱ་གསལ་བྱེད་དུས་མཉམ་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འདོད་པ་དེ་དག་གིས། དོན་གཞན་ཕན་མི་འདོགས་པའི་གསལ་བྱ་གསལ་བྱེད་ལན་མང་དུ་བཀག་པ་དང༌། བྱེད་པ་པོ་ཡང་རྒྱུ་རུ་འདོད།1

།ཅེས་སོགས་ཡིད་ལ་
མ་བཞག་པར་བྱུང་རྒྱལ་དུ་བྲིས་པར་ཟད་དོ། །དེས་ན་གཞུང་འདིས་གསལ་བྱེད་ཡིན་ན། རིགས་འདྲ་སྔ་མ་སྔར་ནས་གྲུབ་ཟིན་པའི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་ཞིག །ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་དང་གསལ་བྱེད་དུ་འགྱུར་བས་ཁྱབ་ཅེས་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །སྤྱིར་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་ལ་རིག་བྱེད་ཀྱི་ངག་དང་ལྕེ་རྐན་སོགས་ལ་ཚུལ་དེ་མི་རུང་ངོ་ཞེས་སྟོན་པ་ནི། རིག་བྱེད་ཀྱི་ངག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལྕེ་རྐན་སོགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཉིད་ཡིན་གྱི་གསལ་བྱ་ཙམ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་རིགས་འདྲ་སྔ་མ་བྱེད་པ་ལྕེ་རྐན་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཚོགས་པ་ཡི་བྱ་བ་ལས་ནི་ངེས་པར་ཡང་སྔར་མེད་གསར་དུ་བྱུང་བར་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་ཏེ། གསལ་བྱེད་ལ་གསལ་བྱ་དེའི་རིགས་འདྲ་སྔ་མ་སྔར་མེད་གསར་དུ་སྐྱེད་པ་དེ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱི་ལུགས་ལ། གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་དེ་ལྟར་མི་འདོད་པར་ལྕེ་རྐན་སོགས་ཀྱིས་སྒྲ་དེའི་ངོ་བོ་ཐོས་པའི་སྒྲིབ་བྱེད་དང་བྲལ་བར་བྱས་པ་ཙམ་གསལ་བར་བྱས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། རིག་སྒྲ་ཐོས་པའི་སྒྲིབ་བྱེད་དང་བྲལ་ཙམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ལྕེ་རྐན་ལ་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༨༢ ཕྲེང་། ༡༨

260 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

སོགས་པའི་བྱེད་པའི་ཚོགས་ཀྱི་ནུས་པ་དེ་འཇུག་རུང་དུ་འགྱུར་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཅིའི་ཕྱིར་ན་ཁྱོད་དངོས་པོར་མེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། རྫ་མཁན་ལ་སོགས་པ་གཞན་དག་ཀྱང་རྫ་བུམ་སོགས་ཀྱི་གསལ་བྱེད་ཙམ་ཡིན་གྱི་སྐྱེད་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། ལྕེ་རྐན་སོགས་ཀྱིས་སྒྲ་སྐྱེད་པ་དང་དེ་དག་སྐྱེད་ཚུལ་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་ནི་འདོད་ཅིང་ཁས་ལེན་ན་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་རྣམས་ཀུན་ནི་དོན་མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ།།
སྤྱོད་པ་པ་ན་རེ། བྱ་བ་ལས་ནི་ངེས་པར་ཡང༌། །དམིགས་ཕྱིར་འབྲས་བུ་ཉིད་ཡིན་
ཏེ། །ཞེས་པ་དང་། སྒྲ་དང་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར།1

།ཞེས་གང་སྨྲ་བ་དེ་ཐམས་ཅད་ནི་མ་གྲུབ་པ་
ཡིན་ཏེ། རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ནི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་རྟག་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་དག་ནི་འདི་ལྟར། སྔོན་མིང་དང་འབྲེལ་བར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དེ་ཡང་ཕྲད་ཅིང་མཐོང་བར་གྱུར་པ་ན། ལྷ་སྦྱིན་དེ་ཉིད་འདི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ངོ་ཤེས་པ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང༌། སྒྲ་སྔར་ནས་ཡོད་ཡོད་པ་ཞིག་དོན་ལ་བརྡ་སྦྱོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྟེའུ་གྲུབ་ཟིན་ཤིང་གཅོད་པའི་བྱ་བ་ལ་སྦྱོར་བ་བཞིན། ཞེས་བྱ་བ་དང་སོགས་པ་ནོག་ལྐོག་ཤལ་དང་ལྡན་པའི་རིལ་པོ་ལ་ལན་ཅིག་བ་ལང་ཞེས་བརྗོད་པ་ན། ཡིད་ཆེས་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་གྱི། སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ཞིང་བརྗོད་དགོས་པ་ལ་ལྟོས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང༌། གང་གི་ཕྱིར། རིག་བྱེད་ཡང་དང་ཡང་དུ་གོམས་པར་བྱས་ཤིང༌། འདྲིས་པར་བྱས་པ་ལས་བརྗེད་པ་མེད་པ་འབྱོར་པས་དོན་དང་བཅས་པ་རྟག་ཏུ་སེམས་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་དང༌། རྟག་ཏུ་རྣ་བའི་དབང་པོས་གཟུང་བར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། དབང་པོ་གཞན་གྱིས་གཟུང་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཕྱིས་ཡི་གེ་ཨ་རྟོགས་པ་དང༌། སྔར་ཨ་རྟོགས་པ་གཉིས་གང་ཡང་ཡུལ་ཨ་གཅིག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་སྨྲ་སྟེ། ཇི་སྐད་དུ། ལན་ཅིག་འཇུག་ཕྱིར་གོམས་པའི་ཕྱིར། །ཕྱིས་ཀྱང་ཤེས་ཕྱིར་དེ་བཞིན་དུ། །མཉན་བྱ་ཡིན་ཕྱིར་སྒྲ་ཉིད་བཞིན། །སྒྲ་ནི་རྟག་པར་ཤེས་པར་བྱ།2

།ཞེས་སོགས་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་གང་ཡིན་པ་སྒྲུབ་
བྱེད་དུ་འདོད་ན་ནི། རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་རྟག་དངོས་ཡིན་པའི་སྒྲུབ་བྱེད། ངོ་ཤེས་ལ་སོགས་པ་གང་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༩༣ ཕྲེང་། ༦
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༨ ཤོག ༧༤ ཕྲེང་། ༦

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 261

སྨྲས་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་མེད་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ། དངོས་མེད་ཡིན་ན། དངོས་པོ་ཡིན་པར་མི་འཐད་ལ། དངོས་པོ་རྣམས་ནི་སྐད་ཅིག་གིས་ནི་འཇིག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཚུལ་འདིས་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་རྟག་དངོས་ཡིན་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ངན་པ་གཞན་ཡང་སུན་དབྱུང་བར་བྱ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལ་རྟགས་སུ་གང་བཀོད་ཀྱང་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་མི་རྙེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལྟར་རིག་སྒྲ་རྟག་དངོས་ཡིན་པར་སྒྲུབ་པའི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་ཡོད་ན་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་རྗེས་སུ་འགྲོ་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ན་རྟག་པའང་ཡིན་དངོས་པོ་ཡང་ཡིན་པའི་མཐུན་དཔེ་ཞིག་བཙལ་དགོས་ན་ཡང༌། དངོས་མེད་རྣམས་ནི་དངོས་པོ་མ་ཡིན་ལ། དངོས་པོ་རྣམས་ནི་སྐད་ཅིག་གིས་འཇིག་པས་རྟག་དངོས་ཡིན་པའི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ།།
ཊཱིཀ་བྱེད་གཞན་དག་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་རྟགས་སུ་གང་བཀོད་ཀྱང་
རྟགས་ཆོས་གཉིས་ལྡན་གྱི་མཐུན་དཔེ་མི་སྲིད་ཅེས་འཆད་པ་ནི་རྣམ་པར་མ་བརྟགས་པ་ཆེན་པོ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་སྒྲ་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་མ་བྱས་པ་རྟགས་སུ་གང་བཀོད་པའི་ཚེ། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་མཐུན་དཔེར་བཀོད་པའི་ཚེ་ནའང་དེ་ཉིད་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཆོས་གཉིས་ལྡན་གྱི་མཐུན་དཔེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་འདོད་ན། མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་ཡོད་ན། རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པ་བུད་ཅེས་སྨྲས་ན་མ་ངེས་པ་ཅི་ཞིག་བརྗོད་དུ་ཡོད་སྨྲོས་ཤིག །གལ་ཏེ་རིག་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེ་གསལ་བའི་དོན་ཡི་གེ་དང་ཡི་གེའི་གོ་རིམས་གང་ཡང་ལྕེ་རྐན་སོགས་ཀྱིས་གསལ་བར་བྱས་པ་ལ་མི་འདོད་ཀྱི། རིག་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེ་ཐོས་པའི་ཉན་ཤེས་ལྕེ་རྐན་སོགས་ཀྱིས་གསལ་བར་བྱས་པ་ལ་རིག་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེ་གསལ་བར་འདོད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན། ཡི་གེ་གསལ་བའི་རིམ་པ་ཉིད་མ་བྱས་པའི་ངག་ཡིན་པར་སྨྲས་པའི་ཕྱིར། རིག་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེ་ཐོས་པའི་ཉན་ཤེས་ཀྱི་གོ་རིམས་མ་བྱས་པའི་
1

ངག་རྟག་པ་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། དེའི་ཕྱིར་ཉན་ཤེས་དེ་དག་ཀྱང་མ་བྱས་རྟག་པར་འགྱུར་ཞིང༌། དེ་ལྟ་ན་རིགས་པ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་བློ་ཐམས་ཅད་སྐྱེས་བུ་ལ་མི་བརྟེན་པའི་རྟག་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་བློ་རྣམས་ནི་སྐྱེས་བུའི་རྟེན་ཅན་མིན་པའི་རྟག་པར་ཁས་ལེན་པ་ལ། ཁས་བླངས་མངོན་སུམ་གྲགས་པ་དང༌། རྗེས་སུ་དཔག་པས་ཅིག་ཅར་གནོད་པ་འབབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཇི་ལྟར་འབབ་པར་ 1 ཞོལ། ཤོག ༡༧༥ བ ༡ མ་བྱས་པའི་རྟག་པ་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ།

262 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

འགྱུར་ཞེ་ན། སྤྱོད་པ་པ་རང་ཉིད་ཀྱིས། བློ་ཐམས་ཅད་སྐྱེས་བུའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པར་གྲུབ་པའི་མཐའ་ལས་ཁས་བླངས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་སྐྱེ་ལྡན་ཀུན་གྱི་རྒྱུ།1

།ཞེས་པ་དང༌། སྲིད་པ་ཐམས་ཅད་དེ་ལས་
སྐྱེ། །ཞེས་པས་བློ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྐྱེས་བུ་ཉི་མའི་མདོག་ཅན་གྱིས་བྱས་པར་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར། འདིར་བློ་སྐྱེས་བུ་ལ་མི་བརྟེན་པར་དམ་བཅས་པ་ནི། ཁས་བླངས་དང་འགལ་བ་ཡིན་ནོ།།ཡང་ན་སྔར་ཉེས་པ་ཆགས་སོགས་ཐམས་ཅད་སྐྱེས་བུ་ལ་བརྟེན་པར། ཉེས་རྣམས་སྐྱེས་
བུ་ལ་བརྟེན་ཕྱིར། །ཞེས་པ་ཉིད་དུ་ཁས་བླངས་པ་དེ་དང་ཁས་བླངས་འགལ་བས་གནོད་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །བློ་ཉན་ཤེས་མ་བྱས་པར་ཁས་བླངས་པའི་དོན་ལ། མངོན་སུམ་གྱིས་གནོད་པར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟར་དབང་ཡིད་ལ་སོགས་པ་ཚོགས་པའི་སྐབས་ལ་ལར་ཉན་ཤེས་སྐྱེ་ལ། དེ་དག་མེད་པའི་སྐབས་ལ་ལར་མི་སྐྱེ་བ་རང་རང་གི་མྱོང་བས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཉན་ཤེས་མ་བྱས་པར་ཁས་བླངས་པའི་ཐ་སྙད་ལ། རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ཐོས་པའི་ཉན་ཤེས་ཆོས་ཅན། སྐྱེས་བུས་བྱས་ཏེ། དབང་ཡིད་དང་ལྕེ་རྐན་གྱི་རྩོལ་བ་སོགས་ཕན་བྱེད་དུ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་དངོས་པོ་སྟོབས་ཤུགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པས་གནོད་པ་ཡིན་ལ། རིག་སྒྲ་ཐོས་པའི་ཉན་ཤེས་རྟག་པའི་ངག་ཏུ་ཁས་བླངས་པ་ལ། ངག་ཐམས་ཅད་འདོད་པའི་དབང་གིས་དོན་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་ཏུ་རུང་བ་ཞེས་བྱ་བ་གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་དོན་གྱིས་གནོད་པ་ཡིན་ནོ།།
འདིར་ཊཱིཀ་བྱེད་མཐའ་དག་མངོན་རྗེས་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་རྣམས་གྲགས་པས་ཀྱང་གྲུབ་
པས་ཁྱབ་པས་གྲགས་པས་གནོད་ཅེས་འཆད་མོད། གྲགས་པ་ཞེས་པ་དེ་གྲགས་པའི་ཚད་མ་ལ་འདོད་པ་ཞིག་གམ། འོན་ཏེ་འཇིག་རྟེན་པ་དག་ལ་དེ་ལྟར་གྲགས་པ་2

ལ་འདོད་གྲང༌། དང་པོ་ལྟར་
ན་དངོས་པོའ་སྟོབས་ཀྱིས་ཞུགས་པའི་དོན་ཡིན་ན། འདོད་པ་ཙམ་གྱིས་བཞག་པའི་དོན་ཡིན་ ིཔས་ཁྱབ་པར་ཐལ། མངོན་རྗེས་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་ཡིན་ན། གྲགས་པའི་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་དོན་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཚད་མ་བཞི་པོ་གནོད་ཡུལ་སོ་སོར་ངེས་པར་ལེའུ་བཞི་པ་ཉིད་དུ་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༡༠༧ ཤོག ༡༧ ཕྲེང་། ༡༢
2 ཞོལ། ཤོག ༡༧༦ ན ༤ དེ་ལྟར་གྲགས་པ་འདོད་གྲང་།

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 263

བཤད་པ་དང་ཡང་ཇི་ལྟར་མི་འགལ། འོན་ཏེ་འཇིག་རྟེན་པ་དག་ལ་གྲགས་པ་ལ་དེ་ལྟར་བརྗོད་དོ་ཞེ་ན། འཇིག་རྟེན་ན་ཇི་ལྟར་གྲགས་པ་ཚད་མར་མི་བྱེད་ན་གཞན་ལའང་དེའི་གནོད་པ་སྟོན་པར་
མི་1
འཐད་ཅིང༌། ཚད་མར་བྱེད་ན་ཁ་སང་གི་བུམ་པ་དེ་དེ་རིང་ཡོད་པ་སོགས་སུའང་ཁས་ལོངས་ཤིག །མངོན་རྗེས་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་འཇིག་རྟེན་པ་ལའང་གྲགས་པས་ཁྱབ་ན་གྲུབ་མཐའ་ལ་བློ་ཁ་ཕྱོགས་མ་ཕྱོགས་ཁྱད་མེད་པར་ཇི་ལྟར་མི་འགྱུར། འདིར་ཁས་བླངས་ཀྱི་གནོད་པ་ནི། ཁས་བླངས་སྔ་ཕྱི་འགལ་བའི་གནོད་པ་ཡིན་གྱི། ཁས་བླངས་པའི་ལུང་གིས་གནོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བློ་སྐྱེས་བུ་ལ་མི་བརྟེན་པ་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་བསལ་བ་ཡིན་ན། བློ་སྐྱེས་བུ་ལ་བརྟེན་པ་ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་དུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་གནོད་ཡུལ་སོ་སོར་བཤད་པ་ཡང་གནས་པར་འགྱུར་རོ། །ཁས་བླངས་འགལ་བའི་གནོད་པ་དང༌། མངོན་སུམ་གྱི་གནོད་པ་ནི་གཞི་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་འཇུག་པ་ཡང་མི་འགལ་ཏེ། སྔར་སྒྲ་མཉན་བྱར་ཁས་བླངས་ནས་ཁས་བླངས་དེ་ཉིད་མ་དོར་བཞིན་དུ་སྒྲ་མཉན་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཁས་བླངས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཁོ་བོ་འབའ་ཞིག་གིས་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ།།གསུམ་པ་ཡི་གེ་ལས་རྫས་ཐ་དད་པའི་ཡི་གེའི་གོ་རིམས་མ་བྱས་པའི་ངག་ཡིན་པ་དགག་
པ་ནི། རིག་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེ་རྣམས་ལས་རྫས་ཐ་དད་པའི་རིམ་པའང་མ་བྱས་པའི་ངག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡི་གེ་ལས་རྫས་ཐ་དད་པའི་ངག་ཡོད་པ། ངག་ནི་ཡི་གེ་ལས་ཐ་དད། །ཡོད་པ་མིན་ཏེ་མ་དམིགས་ཕྱིར།2

།ཞེས་པར་གསལ་བར་དཔྱད་ཅིང་བཀག་ཟིན་པའི་ཕྱིར།
བཞི་པ་གོ་རིམས་སྐྱེས་བུ་ལ་བརྟེན་པར་བསྟན་པས་དོན་བསྡུ་བ་ནི། དེ་ལྟར་ཡི་གེའི་གོ་རིམས་ཡི་གེ་ལས་རྫས་ཐ་དད་པ་ནི། རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་ལེགས་པར་ཁེགས་པས་ན། ཡི་གེའི་གོ་རིམས་དེ་ནི་ཡི་གེ་ལས་ཐ་དད་པར་རྟོག་པས་སྒྲོ་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་བས་ན་ཡི་གེའི་གོ་རིམས་ཡི་གེ་ལས་རྫས་ཐ་དད་པ་སྐྱེས་བུ་ལ་བརྟེན་པ་ཅན་མིན་པའི་ངག་རྟག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཇི་ལྟར་དམ་བཅའ་བར་རིགས། ཊཱིཀ་བྱེད་གཞན་དག །ཡི་གེའི་གོ་རིམས་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། ཇི་ལྟར་སྐྱེས་བུ་ལ་བརྟེན་པ་ཅན་མིན་ཏེ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟོག་པས་སྒྲོ་བཏགས་པའི་ཕྱིར།

1 ཞོལ། ཤོག ༡༧༦ ན ༦ སྟོན་པར་མི་འཆད་ཅིང་།
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༩༡ ཕྲེང་། ༡༨

264 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

ཞེས་འཆད་མོད། རྟོག་པས་སྒྲོ་བཏགས་པ་སྐྱེས་བུས་བྱས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དུ་འགོད་པའི་རིགས་པ་ཤེས་པ་ཆེས་ངོ་མཚར་རོ།།
བཞི་པ་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་རྟག་པ་ཡིན་པ་དགག་པ་ལ། རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ།
ཚུལ་དེས་རིགས་ཅན་གཞན་ཡང་ཁེགས་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་རྩ་བ་དང་ཁྱབ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་དགོད། དེ་ལ་གནོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཁྱབ་པ་སྒྲུབ་པའི་ལྟོས་མེད་ཀྱི་རྟགས་བཤད་པ་ནི། དངོས་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཡོད་ཙམ་ནས་འཇིག་པ་རང་ཆས་སུ་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་ཅན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་འཇིག་པ་ཕྱིས་རྒྱུ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་རང་རྒྱུ་ལས་འཇིག་པའི་རྫས་སུ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། སྔར། དངོས་པོ་ལྟོས་དང་བཅས་རྣམས་ནི། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པར་ཡང་ལྟོས་མེད་ཀྱི་རྟགས་འདི་བཤད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། བཤད་མོད། འོན་ཀྱང་འདིར་ཞིག་འཇིག་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་དག་གི་ལོག་རྟོག་དགག་པའི་གཞི་འདིངས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བཤད་པ་ཡིན་པས་ཟློས་པའི་སྐྱོན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་རྟག་པ་ཡིན་པ་ཡང༌། སྔར། མི་རྟག་ན་ནི་རྩོལ་བྱུང་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་སུ་བཀག་ཟིན་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ནི་རིག་བྱེད་སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པའི་འགོག་བྱེད་འཆད་པ་ན། ཡི་གེའམ་ངག་མ་བྱས། ངག་ཆ་བཅས་ཆ་མེད་གང་མ་བྱས། ཞེས་བརྟགས་ནས། ངག་ཆ་མེད་མ་བྱས་ན། དེ་རྟག་མི་རྟག་གང་མ་བྱས་ཞེས་བརྟགས་ནས་འགོག་པའི་ཡན་ལག་གི་རིམ་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་རྟག་པ་ཡིན་པར་དམ་བཅས་པའི་རྩ་བའི་དམ་བཅའ་ལ་གནོད་པ་སྟོན་པའི་ཕྱིར་བཀོད་པ་མ་ཡིན་ལ་འདིར་ནི་དེ་འདྲ་བའི་རྩ་བའི་དམ་བཅའ་ལ་གནོད་པ་རྒྱས་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཡིན་པས་ཁྱད་པར་ཆེན་པོ་ཡོད་དོ།།
གཉིས་པ་དེ་ལ་གནོད་པ་སྤང་བ་ལ། དངོས་པོའ་འཇིག་པ་དོན་གཞན་དགག །འཇིག་ ིཔ་དངོས་པོའ་རྫས་སུ་སྒྲུབ། ཧ་ཅང་ཐལ་བའི་ཀླན་ཀ་སྤང༌། རྩ་བའི་རྟགས་ལ་མ་ངེས་པ་སྤང་ ིབའོ། །དང་པོ་ནི། མེ་ལས་ཤིང་གི་འཇིག་པ་ཤིང་ལས་དོན་གཞན་དུ་གྱུར་པ་དག་ཕྱིས་སྐྱེ་བས་འཇིག་པ་ཕྱིས་བྱུང་གི་རྒྱུ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པའི་རྟགས་མ་གྲུབ་བོ་ཞེ་ན། མེས་བསྲེགས་རྗེས་སུ་ཡང་ཤིང་ནི་མཐོང་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། དེའི་སྔར་མཐོང་བ་གང་ཞིག །མེས་བྱས་པའི་ཤིང་གི་

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 265

འཇིག་པ་དེ་ཤིང་ལས་རྫས་གཞན་ཡིན་གྱི་ཤིང་འཇིག་པའི་རྗེས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར། མེས་བྱས་པའི་འཇིག་པ་དོན་གཞན་དེ་ཉིད་ཤིང་འདིའི་འཇིག་པ་ཡིན་པས། མེས་བསྲེགས་རྗེས་སུ་ཤིང་མི་སྣང་ངོ་ཞེ་ན། མེས་བྱས་པའི་འཇིག་པ་གཞན་ནི་ཆོས་ཅན། ཇི་ལྟར་གཞན་ཤིང་གི་འཇིག་པར་འགྱུར་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལས་ཕྱིས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། ཡང་ན་མེས་བྱས་པའི་འཇིག་པ་དེ་ཤིང་གི་འཇིག་པར་འགྱུར་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་འབྲེལ་མེད་དོན་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ཤིང་འཇིག་པ་ཡིན་ཀྱང་སླ་སྟེ་ཡིན་དུ་ཆུག་མོད། མེས་བསྲེགས་རྗེས་སུ་ཅིའི་ཕྱིར་ཤིང་མི་སྣང་སྟེ་སྣང་རིགས་པར་ཐལ། མེས་བསྲེགས་པའི་གོང་དུ་སྣང་བ་གང་ཞིག །བསྲེགས་ནས་མི་སྣང་བའི་རྒྱུ་མེད་པའི་ཕྱིར། འཇིག་པ་དོན་གཞན་དེས་བཟུང་ཞིང་ཟིལ་གྱིས་མནན་པའི་ཕྱིར་ན་སྣང་བ་མིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་འཐད་པ་མིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ན་དེ་ལྟར་ན། འཇིག་པ་དོན་གཞན་དེས་ཤིང་གི་རྫས་ཉམས་པར་མ་བྱས་ཤིང་བསྒྲིབས་པ་ཙམ་དུ་འགྱུར་བ་གང་ཞིག །འཇིག་པ་དོན་གཞན་དེ་ཡིས་ཤིང་མི་སྒྲིབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ལྟར་དེས་དེ་སྒྲིབ་པར་བྱེད་པ་ཙམ་ཡིན་ན། ཤིང་གི་འཇིག་པ་དོན་གཞན་དེ་ཆོས་ཅན། འཇིག་པ་ཅན་དུ་ཐལ། རང་རྒྱུ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། མེ་ལས་སྐྱེ་བ་ཉམས་སོ། །འདོད་ན་ཁྱོད་རང་གི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་དེར་ཁྱོད་ཞིག་པར་ཐལ་ལོ།།
དེ་ལྟར་འདོད་པ་དེ་ལྟ་ན་ཡང༌། དུས་དེར་ཤིང་མཐོང་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། དུས་དེར་ཤིང་
མཐོང་བའི་གེགས་སུ་གྱུར་པའི་སྒྲིབ་བྱེད་འཇིག་པ་དོན་གཞན་དེ་མེད་པར་གྱུར་པ་གང་ཞིག །ཤིང་གི་སྔར་མ་ཉམས་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། བུམ་པ་གོས་ཀྱིས་བསྒྲིབས་པར་གྱུར་པ་ལས། ཕྱིས་གོས་གསལ་བ་ན་བུམ་པ་མཐོང་བར་གྱུར་པ་ལྟ་བུའོ། །གང་དག་གཞུང་འདི་དག་གིས། རང་ལུགས་ཀྱང་རེ་ཤིག །ཞིག་འཇིག་གཅིག་ཏུ་འདོད་པའི་ཕྱོགས་ཁས་བླངས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པར་སྨྲ་བ་ན། གཞུང་དོན་འདི་ལྟར་འཆད་མ་ཤེས་པས་བདག་ཉིད་ཕྱོགས་སྔ་མའི་སྐབས་སུ་འཇུག་པར་བྱེད་པའོ། །ཁྱབ་པ་མེད་དེ། གལ་ཏེ་ནག་པ་སྔར་བསད་ཅིང་ཕྱིས་ནག་པའི་གསོད་བྱེད་བསད་པ་ན་བསད་ཟིན་གྱི་ནག་པ་སླར་ནག་པར་འབྱུང་བ་མིན་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་འདི་ལའང་ཤིང་གི་འཇིག་པ་དེ་ཞིག་ཀྱང་ཤིང་སླར་ཤིང་དུ་མི་འབྱུང་བ་དེ་བཞིན་དུ་འདོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འདིར་ཊཱིཀ་བྱེད་དག །གསོད་བྱེད་སྲིད་སྒྲུབ། བསད་བྱ་ནག་པ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི། ནག་པ་དང་སྲིད་

266 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

སྒྲུབ་ཅེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་སྒྲ་ཙམ་ལ་བརྟེན་པར་ཟད་ལ། འདིར་རྩ་འགྲེལ་གཉིས་སུ་ནག་པ་བསད་པ་དཔེར་སྨོས་པ་ནི། སྔོན་ལྷ་1

མ་ཡིན་ནག་ཁྲ་བོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་ཁྱབ་འཇུག་སྐྲག་ནས་བྲོས་
ཏེ། ལྷ་མ་ཡིན་ཀུན་གཏོང་ཞེས་བའི་ཁྲིའི་འོག་ཏུ་གབ་པ་ལས་ནག་ཁྲ་བོས་མཚོན་ཐོགས་ཏེ་དེ་ཉིད་ཀྱི་རྗེས་སུ་བསྙེགས་པ། ཀུན་གཏོང་གིས་བདག་ཉིད་ལ་ཀླན་ཀ་ཚོལ་བར་ཤེས་ཏེ། མཚོན་བླངས་ནས་ནག་ཁྲ་བོ་ལ་བསྣུན་ནས་ཕན་ཚུན་གཅིག་གིས་གཅིག་བསད་པར་གྱུར་ཏོ། །ཞེས་སྙན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་དག་ལས་འབྱུང་བ་དཔེར་སྨོས་པ་ཡིན་ནོ།།
དེ་ལྟ་ན་ཡང་དེ་གཉིས་དཔེ་དོན་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ནག་པའི་གསོད་བྱེད་ནི་ནག་
པའི་བསད་པའམ་སྲོག་འགགས་པའི་ཆ་ཉིད་མ་ཡིན་ལ། ཤིང་གི་འཇིག་པ་ནི་ཤིང་ཞིག་པའི་ཆ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟུར་ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་ན། ཞིག་འཇིག་དོན་གཅིག་ཏུ་འདོད་པའི་རྩ་བའི་གྲུབ་མཐའ་ཉམས་སོ། །ཡང་ན་དེ་གཉིས་དཔེ་དོན་མི་མཚུངས་པར་ཐལ། ནག་པ་ཤི་བའི་རྗེས་སུ་སྐྱེས་བུ་བསད་པ་དེ་ནི་ནག་པའི་གསོད་བྱེད་བསད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ནག་པའི་གསོད་བྱེད་ཡིན་ན། ནག་པའི་བསད་པ་སྐྱེས་བྱེད་ཡིན་དགོས་པས་ནག་པ་ཤི་བའི་སྔར་འགག་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན་དེ་གཉིས་དཔེ་དོན་མི་མཚུངས་པར་ཐལ། གསོད་བྱེད་ཀྱིས་བསད་པའི་དོན་ནི་སྲོག་ཉམས་པར་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། སྲོག་བསྒྲིབས་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ལ། ཤིང་གི་འཇིག་པས་ཤིང་གི་རྫས་ཉམས་པར་མ་བྱས་པར་ཤིང་བསྒྲིབས་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟུར་ཕྱི་མ་ཁས་བླངས་སོ།།
གཉིས་པ་འཇིག་པ་དངོས་པོའ་རྫས་སུ་སྒྲུབ་པ་ནི། དེས་ན་ཤིང་ཉིད་ཤིང་གི་འཇིག་པའི་ ིརྫས་ཉིད་དུ་འགྱུར་དགོས་ཏེ། ཤིང་གི་འཇིག་པ་ཤིང་ལས་རྫས་གཞན་ཉིད་མ་ཡིན་པར་དེ་དང་གྲུབ་བདེ་རྫས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཤིང་ལས་ཕྱིས་བྱུང་གི་མེ་ལ་སོགས་པ་ཤིང་གི་འཇིག་པའི་རྒྱུ་མིན་པ་ཉིད་དུ་ཐལ། དེ་སྔོན་དུ་སོང་བ་མེད་པར་ཡང་ཤིང་གི་འཇིག་པ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ཤིང་གི་འཇིག་པ་ཤིང་ལས་རྫས་གཞན་དུ་མེད་ཀྱང༌། དེའི་རྫས་སུ་ཡོད་ཅི་2

དགོས་ཞེ་ན། ཤིང་དང་
ཤིང་གི་འཇིག་པ་ཆོས་ཅན། རྫས་གཅིག་དང་ཐ་དད་དེ་ལས་གཞན་པའི་རྣམ་པར་ཡང་མེད་པར་

1 ཞོལ། ཤོག ༡༧༨ བ ༢ གཙང་། ཤོག ༡༥༠ བ ༡ སྔོན་ལྷ་མིན་ནག་ཁྲ་བོ་ཞེས་བྱ་བ་
2 ཞོལ། ཤོག ༡༧༩ ན ༣ དེའི་རྫས་སུ་ཡོད་མི་དགོས་ཞེ་ན། གཙང་། ཤོག ༡༥༡ ན ༡ དེའི་རྫས་སུ་ཡོད་ཡི་དགོས་ཞེ་ན།

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 267

ཐལ། རྫས་སུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན་གཞུང་འདི་དག་འདི་ལྟར་འབྲེལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཤིང་གི་འཇིག་པ་དེ་མེ་ལ་སོགས་པ་ཕྱིས་བྱུང་གི་རྒྱུས་སྐྱེད་དགོས་ན། ཕྱིས་རྒྱུ་དེ་དག་གིས་ཤིང་གི་འཇིག་པ་ཤིང་ལས་དོན་གཞན་དུ་གྱུར་པ་སྐྱེད་དམ། ཤིང་གི་རྫས་སུ་གྱུར་པ་ཉིད་སྐྱེད་ཅེས་བརྟགས་ནས་དང་པོ་ལྟར་1

ན། ཤིང་མི་འཇིག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པ་ནི། མེ་ལས་དོན་གཞན་གྱུར་པ་དག །སྐྱེ་ན་འཇིག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།2

།ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་དང༌།
གཉིས་པ་ལྟར་ན། ཤིང་གི་འཇིག་པ་ཤིང་གི་རང་རྒྱུ་ཉིད་ལས་སྐྱེས་པར་འགྱུར་ཞིང༌། ཕྱིས་
རྒྱུ་ནི་ཤིང་གི་རྫས་སྐྱེད་བྱེད་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར། འཇིག་པ་དེའི་རྒྱུ་མིན་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པ་འཇིག་པ་གཞན་ཉིད་མ་ཡིན་ན་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའོ། །རྐང་པ་ཐ་མ་ནི་འདྲའོ།།གསུམ་པ་ཧ་ཅང་ཐལ་བའི་ཀླན་ཀ་སྤང་3

བ་ནི། འཇིག་པ་རྒྱུ་མེད་ཅན་ཡིན་ནའང། །ཞེས་
བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། འདི་ལ་ཡང་ཀླན་ཀ་དགོད་པ་དང༌། དེའི་ལན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྩོད་པ་སྨྲ་བ་པོ་ནི། གནས་མ་བུའི་སྡེ་པ་ལ་སོགས་པ་ཞིག་འཇིག་དོན་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་དག་ཡིན་ལ། རྩོད་པ་འདིའི་སྨྲ་བ་པོ་འདི་དག་ནི། བུམ་པའི་འཇིག་པ་ཞེས་པ་བུམ་པ་ཐོ་བ་སོགས་ཀྱིས་བཅོམ་ནས་བུམ་པའི་དངོས་པོར་མེད་པར་གྱུར་པའི་ཞིག་པ་ཉིད་ལ་འདོད་ཅིང། དེ་ལྟ་བུའི་ཞིག་པ་དེ་ཡང་རྟག་པའི་རྫས་སུ་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ཉིད་ཞེ་བས་ཡིད་ལ་བཟུང་ནས་རྩོད་པར་བྱེད་པ་ནི། གལ་ཏེ་བུམ་པའི་འཇིག་པ་དེ་ཕྱིས་རྒྱུ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པ་ཅན་དུ་འབྱུང་བའི་བུམ་པའི་རྫས་ཡིན་ན། དེ་ལྟ་ནའང་བུམ་པའི་འཇིག་པ་བུམ་པའི་དངོས་པོར་མེད་པར་གྱུར་པའི་རྟག་རྫས་དེ་ཉིད་བུམ་པ་སྐྱེས་པའི་ཚེ་ན་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བུམ་པའི་དངོས་པོ་དང་བུམ་པའི་འཇིག་པའམ་བུམ་པའི་དངོས་པོ་མེད་པའི་ཆ་དེ་དག་ལྷན་ཅིག་ཡོད་པར་འགྱུར་བས་བུམ་པ་ཡོད་པའི་ཚེ་ནའང་བུམ་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།
གཉིས་པ་དེའི་ལན་བསྟན་པ་ལ། ཞིག་པ་རྟག་རྫས་ཡིན་པ་དགག་པ་དང༌། འཇིག་པ་དོན་

1 ཞོལ། ཤོག ༡༧༩ ན ༤ བརྟགས་ནས་དང་པོ་ལྟར།
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༩༣ ཕྲེང་། ༡༨
3 ཞོལ། ཤོག ༡༧༩ ན ༦ ཀླན་ཀ་སྤང་པ་ནི། གཙང་། ཤོག ༡༥༡ ན ༤ ཀླན་ཀ་སྡུད་པ་ནི།

268 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

གཞན་མེད་པ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་དང༌། ཞིག་པ་རྒྱུ་ལས་སྐྱེ་བའི་རྩོད་པ་སྤང་བ་དང༌། ཚུལ་དེས་ཀླན་ཀ་གཞན་ཡང་གསལ་བར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྫ་བུམ་གྱི་ཞིག་པ་ཆོས་ཅན། རྟག་པའི་རྫས་ཉིད་ག་ལས་ཡིན་ཏེ། མིན་1

པར་ཐལ། དངོས་པོར་མེད་པའི་ཕྱིར། གཞུང་འདི་ནི་གནས་མ་བུ་པའི་
སྡེ་པས་ཞིག་པ་རྟག་རྫས་སུ་ཁས་བླངས་པ་ལ་གནོད་པ་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི། དངོས་པོར་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་རྟག་པ་མ་ཡིན་པར་སྟོན་པ་ག་ལ་ཡིན། འདིར་གཞན་དག །དངོས་པོར་མེད་ན་རྟག་པ་མིན་པར་གཞུང་འདི་དང་འདིའི་རང་འགྲེལ་གྱིས་བསྟན་པར་འདོད་པ་དག་ནི། ལོག་པའི་ལམ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་རྟག་པ་ཡིན་ན་བྱས་པས་མི་སྟོང་དགོས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། བྱས་པས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་འཁྲུལ་བར་ཐལ་བ་དང༌། རྟག་མི་རྟག་ཕན་ཚུན་སྤངས་པའི་དངོས་འགལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་སོགས་གནོད་པ་མཐའ་ཡས་པ་དག་ཐོག་ཏུ་འབབ་པར་འགྱུར་ཞིང༌། རྟག་ན་དངོས་པོ་ཡིན་དགོས་ན། རྟག་པ་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད་དགོས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཤེས་བྱ་ལ་རྟག་དངོས་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་འདོད་ན། ཤེས་བྱ་ཡིན་ན་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པར་འགྱུར་ཏེ། རྟག་པ་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ།།
དེ་བས་ན་འདི་ལྟར་ཁས་ལེན་པ་ལས་ཐ་ཆད་པའི་གྲུབ་པའི་མཐའ་སུ་ཞིག་གིས་ལེན་པར་
འགྱུར། རང་འགྲེལ་ལས་ནི། རྟག་མི་རྟག་གི་རྫས་ཡིན་ན། དངོས་པོའ་ཆོས་ཡིན་པར་གསུངས་པ་ ིཡིན་གྱི། རྟག་མི་རྟག་དངོས་པོའ་ཆོས་སུ་གསུངས་པ་ག་ལ་ཡིན། དེ་ཡང་ཕྱི་རོལ་པ་དང་གནས་མ་ ིབུ་པ་ལ་སོགས་པ་དག་གིས་ནི། རྟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་མི་རྟག་པ་རྣམ་པར་བཅད་ཙམ་གྱི་མེད་དགག་ལ་འཇོག་མི་ཤེས་པར། རྟག་རྒྱུའི་རྫས་རང་དབང་བ་ཞིག་ཁས་བླངས་ནས་ཡོངས་གཅོད་ཀྱི་རྟག་པར་འཇོག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཞིང༌། གྲུབ་པའི་མཐའ་གོང་མ་མདོ་སྡེ་པ་ཡན་ཆད་དག་ནི་མི་རྟག་པ་རྣམ་པར་བཅད་པའི་རྟག་པ་ཉིད་བཞེད་པ་ཡིན་གྱི། རྟག་པ་རང་དབང་བ་མི་བཞེད་ལ། གང་ཞིག་འདི་ལྟ་བུའི་ཁྱད་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་སྒོ་ནས་རྣམ་པར་བཅད་པ་ཙམ་གྱི་ཚུལ་ལ་རྟག་པ་འཇོག་མི་ཤེས་པ་དེ་ནི། ཐུབ་པའི་དབང་པོའ་གསུང་གི་དགའི་སྟོན་རྒྱང་རིང་དུ་སྤངས་ཤིང༌། ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་དག་གི་གཞུང་ལས་ལོག་པའི་རྒྱུན་ཕྱོགས་སུ་གཞོལ་བར་འགྱུར་ཞིང། ཇི་སྲིད་འདིའི་མངོན་ཞེན་གྱི་དྲི་མ་
1 ཞོལ། ཤོག ༡༧༩ བ ༥ ག་ལ་ཡིན་ཏེ། མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཙང་། ཤོག ༡༥༡ བ ༢ ག་ལས་ཡིན་ཏེ། ཡིན་པར་ཐལ།

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 269

འཐུག་པོ་དང་ལྡན་པ་དེ་སྲིད་དུ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་སྣོད་དུ་མི་རུང་བར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཞིབ་པར་གཞན་དུ་བཤད་པར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་འཇིག་པ་དོན་གཞན་མེད་པ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། གལ་ཏེ་བུམ་པའི་འཇིག་པ་
དོན་གཞན་མེད་ན། བུམ་པ་མི་འཇིག་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེ་ན། འཇིག་པ་དོན་གཞན་མེད་པ་ལ་དངོས་པོ་འཇིག་པ་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བ་མི་རུང་སྟེ་གང་གི་ཕྱིར་ན། དངོས་པོ་རྣམས་འཇིག་པ་དོན་གཞན་དང་ལྡན་པ་ཡིས་འཇིག་པ་དག་ནི་མི་འདོད་ཀྱི་རང་ཉིད་རང་རྒྱུ་ལས་འཇིག་པའི་ངོ་བོར་སྐྱེས་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དངོས་པོ་དང་དེའི་འཇིག་པ་དོན་གཞན་མ་ཡིན་ན། དངོས་པོའ་འཇིག་པ་ཞེས་དྲུག་སྒྲ་སྦྱོར་བ་མི་འཐད་པར་འགྱུར་རོ། །དངོས་པོའི་འཇིག་ ིཔ་རང་རྒྱུ་ལས་སྐྱེས་ན། རྒྱུ་མེད་ཕྱིར་ན་འཇིག་པ་ནི། །ཞེས་ཁྱེད་རང་གིས་འཇིག་པ་རྒྱུ་མེད་དུ་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དངོས་པོ་དུས་གཉིས་པར་མི་སྡོད་པའི་གནས་སྐབས་དེ་ཆོས་ཅན། རྒྱུ་མེད་ཕྱིར་ན་འཇིག་པ་ནི། །ཞེས་བཤད་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གཏན་ནས་རྒྱུ་ལས་མ་སྐྱེས་པས་དེ་ལྟར་བཤད་པ་མ་ཡིན་གྱི། དངོས་པོའ་འཇིག་པ་དངོས་པོའི་རྒྱུ་ལས་གཞན་ལ་ལྟོས་ ིཔ་མེད་པ་མིན་1

པའི་ཕྱིར་ན་དེ་ཤེས་པའི་དོན་དུ་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དངོས་པོ་དང༌། འཇིག་
པ་རྫས་ཐ་དད་དུ་མེད་ཀྱང་དྲུག་སྒྲ་འཇུག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། རྟོག་པའི་སེམས་ཀྱིས་དངོས་པོ་དེའི་འཇིག་པ་དངོས་པོ་ལས་ཐ་དད་དུ་སྒྲོ་བཏགས་ནས་དངོས་པོའ་འཇིག་པ་ཞེས་པའི་དྲུག་སྒྲ་ ིསྦྱར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ཞིག་པ་རྒྱུ་ལས་སྐྱེ་བའི་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། བུམ་པ་ཞིག་ནས་མེད་པ་བུམ་པ་རང་
ཉིད་ཀྱི་རྒྱུ་ལས་གྲུབ་ཟིན་དུ་ཡོད་པར་ཐལ། བུམ་པའི་འཇིག་པ་བུམ་པ་རང་གི་རྒྱུ་ལས་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བུམ་པའི་ཞིག་པ་བུམ་པ་དང་རྫས་གཅིག་ཐ་དད་བརྟགས་ན་བུམ་པ་ཞིག་རྗེས་སུ་བུམ་པ་མཐོང་བར་ཐལ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་རྟོག་འདི་ནི་མཚུངས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། རྩོད་པ་འདི་ནི་ཞིག་འཇིག་གཅིག་ཏུ་འཁྲུལ་བས་ནོངས་པ་ཡིན་པས་ཞིག་པ་རྫས་སུ་མེད་ཅིང༌རྒྱུ་ལས་མ་སྐྱེས་ལ་འཇིག་པ་རང་རྒྱུ་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཕྱེ་བའི་སྒོ་ནས་ལན་འདེབས་
1 ཞོལ། ཤོག ༡༨༠ བ ༦ ལྟོས་པ་མེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་

270 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་དང་པོར་ཞིག་པ་ལ་ཚུལ་དེ་མི་མཚུངས་པར་བསྟན་པ་ནི། བུམ་པ་ཞིག་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བུམ་པ་དང་རྫས་གཅིག་ཐ་དད་དུ་བརྟགས་པ་དེའི་སྒོ་ནས་ཉེས་པ་ཅུང་ཟད་དུ་ཡང་འགྱུར་བ་མེད་དེ། ཁྱོད་བུམ་པ་མེད་པར་གྱུར་པ་ཙམ་ཞིག་གི་དངོས་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བུམ་པའི་ཞིག་པ་རྫས་ཡོད་དུ་འདོད་པ་ལ། རྫས་གཅིག་དང་ཐ་དད་བརྟགས་ནས་སྔར་བཤད་པའི་སྐྱོན་གྱི་རྣམ་རྟོག་འདིར་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། དངོས་པོའ་ཞིག་པ་སྒྲུབ་པ་རང་དབང་བའི་རྫས་ཡིན་ན། ངེས་པར་ ིརྫས་གཅིག་ཐ་དད་གང་རུང་གི་སྒོ་ནས་དངོས་པོ་དང་འབྲེལ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ།།
འོ་ན་ཁྱེད་རང་ལ་ཡང༌བུམ་པ་ཞིག་ནས་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བུམ་པའི་ཞིག་པ་འབྱུང་
འགྱུར་དུ་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དངོས་པོ་སྐད་ཅིག་མར་སྨྲ་བས་ཕྱིས་བུམ་པ་ཞིག་ནས་མེད་པ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་ཆོས་ཅན། བུམ་པའི་ཞིག་པ་རྫས་གྲུབ་རྒྱུ་ལས་འབྱུང་བར་བརྗོད་པ་མིན་ཏེ། བུམ་པ་ཞིག་ནས་བུམ་པའི་དངོས་པོར་གྲུབ་པ་མིན་ཞེས་བྱ་བའི་མེད་དགག་ཙམ་ཞིག་བརྗོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཞིག་པ་དངོས་མེད་ཡིན་པས་རྒྱུ་ལ་མི་ལྟོས་པར་བསྟན་ནས། འཇིག་པ་རང་རྒྱུ་ལས་སྐྱེས་པར་བསྟན་པ་ནི། གལ་ཏེ་བུམ་པ་ལས་ཕྱིས་བྱུང་བའི་ཐོ་བ་ལ་སོགས་པས་བུམ་པ་ལ་ཕན་པའི་བྱ་བ་ཅུང་ཟད་ཞིག་ཡོད་ན། བུམ་པའི་འཇིག་པ་ཡང་ཐོ་བ་སོགས་དོན་གཞན་དེ་དག་ལ་ལྟོས་པར་འགྱུར་བ་རིགས་ཀྱི། དངོས་པོ་གང་བུམ་པ་ལ་ཕན་པའི་བྱ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་བྱེད་པ་ལ་ཅི་སྟེ་བུམ་པའི་འཇིག་པ་རྣམ་པ་འགའ་ཞིག་གིས་ལྟོས་པར་འགྱུར། དེ་བས་ན་བུམ་པའི་འཇིག་པ་ནི་བུམ་པའི་རྫས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བུམ་པ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བར་རིགས་སོ།།བཞི་པ་ཚུལ་དེས་ཀླན་ཀ་གཞན་ཡང་བསལ་བར་བསྟན་པ་ནི། དངོས་པོའ་འཇིག་པ་ ིདངོས་པོ་རང་གི་རྒྱུ་ལས་སྐྱེ་བར་བསྟན་པ་དེས་ནི། དངོས་པོའ་འཇིག་པ་རྒྱུ་མེད་པ་ཅན་ཡིན་ ིནའང་དངོས་པོ་མ་སྐྱེས་པ་ལས་སྔར་འཇིག་པར་ཐལ་བ་དང། སྔར་ཡོད་པ་ཉིད་དང་འཇིག་པ་ཡིན་པའི་སྐྱོན་ཧ་ཅང་ཐལ་བ་བསལ་བ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོའ་འཇིག་པ་རང་རྒྱུ་ལས་སྐྱེ་བར་ཚད་མས་ ིབསྒྲུབས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་འཇིག་པ་རྒྱུ་མེད་ཡིན་ན། རྟག་ཏུ་ཡོད་དགོས་པས་མ་སྐྱེས་པའི་སྔར་འཇིག་པ་ཡོད་པར་ཐལ་བ་དང། དེ་འདོད་ན་འཇིག་པའི་སྔར་སྐྱེ་བ་འགྲོ་དགོས་པས་དངོས་པོའ་ིཡོད་ལྡོག་གྲུབ་པའི་སྐྱེ་བ་དང༌། དངོས་པོའ་འཇིག་པ་གཉིས་ཀ་དངོས་པོ་མ་སྐྱེས་པའི་སྔར་ཡོད་ ི

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 271

པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་མི་འབྱུང་སྟེ། དངོས་པོའ་འཇིག་པ་དངོས་པོ་རང་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུ་ལས་སྐྱེས་པར་གྲུབ་ ིཔའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ།།
བཞི་པ་རྩ་བའི་རྟགས་མ་ངེས་པ་སྤང་བ་ནི། ཇི་ལྟར་སྐྱེ་ལྡན་གྱི་བུམ་སོགས་འགའ་ཞིག་
ཉིད་ཐོགས་བཅས་ཉིད་དུ་འདོད་ཀྱང་བློ་ལ་སོགས་པ་ཐོགས་མེད་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་ལྡན་གྱི་ཡོད་པ་བུམ་སོགས་རྣམས་འཇིག་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་ཡང༌། སྐྱེ་ལྡན་མིན་པའི་དངོས་པོ་ནམ་མཁའ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་འཇིག་པའི་རང་བཞིན་མིན་པས་དངོས་པོ་ཡིན་ན་འཇིག་པས་ཁྱབ་པ་མ་ངེས་སོ་ཞེ་ན། དཔེ་དོན་མི་མཚུངས་ཏེ། འདི་ལྟར། འབྲས་བུ་བློ་དང་བུམ་པའི་རང་བཞིན་ཐོགས་བཅས་ཐོགས་མེད་སོ་སོར་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུའི་རང་བཞིན་གྱི་ནུས་པ་སོ་སོར་ངེས་པ་ལས་སོ། །དངོས་པོ་ལ་རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པའི་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་གཉིས་མེད་དེ་དེ་ལྟར་ཐ་དད་དུ་སྐྱེད་པའི་རྒྱུ་རྣམས་མེད་ཅིང༌། དངོས་པོ་འཇིག་པར་སྐྱེས་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ཚུལ་དེས་རིགས་ཅན་གཞན་ཡང་ཁེགས་པར་བསྟན་པ་ནི། ཇི་སྐད་བཤད་
པའི་རིགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲ་དང་དོན་དེ་རྣམས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཡང་རྟག་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་པ་ཉིད་ནི་བསལ་བ་ཡིན་ཏེ་དངོས་པོ་ཡིན་ན་འཇིག་པས་ཁྱབ་པ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། སྤྱོད་པ་པ་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་བརྡ་མ་སྦྱར་ཡང་དོན་སྟོན་པའི་ནུས་པ་ཡོད་པར་འདོད་ཅིང༌། དེ་ལྟ་བུའི་ནུས་པ་རྟག་པའི་དངོས་པོར་འདོད་པའང༌། འབྲེལ་བ་ཅན་རྣམས་མི་རྟག་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་སུ་སྔར་བཤད་པའི་འབྲེལ་བ་རྟག་དངོས་འདོད་པ་ལ་བཀོད་པའི་སྐྱོན་གྱིས་བསལ་བ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་འགོག་པའི་རིགས་པ་ལོགས་པ་མ་བཤད་དོ།།
ལྔ་པ་སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་ན་བདེན་པའི་དོན་ཅན་ཉིད་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་དགག་པ་ནི། སྐྱེས་
བུས་མ་བྱས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཉིད་དེ་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་གྱི་དོན་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ཁོ་ནའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་དག་མིན་པར་ཐལ། སྐྱེས་བུའི་ཉེས་པ་ཆགས་སོགས་ཀྱིས་བྱས་པའི་སྐྱོན་མེད་པའི་མེ་དང་ཟླ་བའི་འོད་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྣམ་པ་གཞན་དུ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པའི་རྒྱུ་བྱེད་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། རིག་བྱེད་ཀྱི་ངག་དེ་ནི་མ་བྱས་པར་འདོད་ན་ཡང་དག་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུར་མི་འགྱུར་བར་འདོད་པ་ཉིད་རིགས་པ་ཡིན་ཏེ། རྟག་པ་དག་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་དངོས་པོའ་ི

272 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

ནུས་པས་འབྲས་བུ་འགའ་ཡང་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་ནམ་མཁའ་སོགས་ལ་དམིགས་པའི་བློ་སྐྱེ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། རྟག་པས་རང་འཛིན་ཤེས་པ་ཙམ་ཡང་བསྐྱེད་པར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རྣམ་རྟོག་བག་ཆགས་ལས་བྱུང་བའི་སྒྲོ་བཏགས་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན་བློ་དག་འགའ་ཞིག་ནམ་མཁའི་སྒྲ་དོན་ལ་དམིགས་ནས་བག་ཆགས་དེ་ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་གྱི་གཟུང་དོན་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན་མ་ཡིན་པས་ནམ་མཁའ་ལས་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ནོ།།
གལ་ཏེ་སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པའི་ཚིག་ཡིན་ན། བདེན་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་པས་ཁྱབ་སྟེ།
རྟགས་ལྡོག་པ་སྐྱེས་བུས་བྱས་པ་དེས་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དང་འགལ་བ་ལོག་པའི་དོན་ཅན་ལ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེར་ཐལ། སྐྱེས་བུས་བྱས་པའི་ངག་ཁོ་ན་ལོག་པའི་དོན་ཅན་ཉིད་དུ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ནའོ། །དེས་ན་ལྡོག་ཁྱབ་དང་ཕྱོགས་ཆོས་ཡོད་པས་ལྡོག་པ་གཅིག་པུ་ཅན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། རྟགས་དེ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་ཙམ་ཡིན་ཀྱང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པར་ངེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་ལྡོག་པ་ལ་གནོད་པ་ཅན་གྱི་གཏན་ཚིགས་མ་བསྟན་པས་རྟགས་དེ་ནི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པར་དོགས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་ལྡོག་ཁྱབ་གྲུབ་པར་མི་འཐད་དོ། །གལ་ཏེ་ལྡོག་པ་ལ་གནོད་བྱེད་མེད་པ་མ་གྲུབ་སྟེ། འདི་ལྟར་ལོག་པའི་དོན་ཅན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པ་མེད་དེ། སྐྱེས་བུས་བྱས་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཆོས་དེ་སྐྱེས་བུས་བྱས་པ་ལ་མཐོང་བས་སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པ་ལ་ཡོད་པ་དགག་མི་ནུས་པར་ཐལ། དངོས་པོ་འགལ་བ་དག་ལའང་ཆོས་གཅིག་ཐུན་མོང་དུ་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ།།
ལོག་པའི་དོན་ཅན་གྱི་ངག་ལ་སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པ་མེད་དེ། མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་
པ་གནོད་པ་ཅན་གྱི་ཚད་མའོ་ཞེ་ན། རྟགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀུན་ལ་མེད་པ་ཕྱི་རྒོལ་གྱིས་མི་དམིགས་པ་ཙམ་གྱིས་མི་འགྲུབ་ཅེས་ནི་སྔར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །དེས་ན་ལྡོག་པ་ལ་གནོད་པ་ཅན་གྱི་ཚད་མ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དེ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་ཉིད་ནི་མ་གྲུབ་པས་ན། རྟགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལས་ལྡོག་པ་ཉིད་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་གལ་ཏེ་རྟགས་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལས་ལྡོག་པ་ཉིད་དང་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཅན་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་དེ་རྣམས་ངེས་པའི་འབྲས་བུ་ཅན་གྱི་ཡང་དག་ཤེས་པ་ཡིས་གྲུབ་པར་གྱུར་ན་སྒྲུབ་

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 273

བྱེད་ཡང་དག་ཡིན་ཞིང༌། རྟགས་གང་ལ་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལས་ལྡོག་པ་ཉིད་དུ་བརྗོད་པ་དེ་ཉིད་ནི་རྟགས་འདིའི་ཆོས་མཐུན་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་དེས་ན་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཐམས་ཅད་རྗེས་འགྲོ་ཅན་ཡིན་གྱི་ལྡོག་པ་གཅིག་པུ་ཅན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་མི་སྲིད་དོ། །ངག་དོན་ནི། ལྡོག་ཁྱབ་གཅིག་པུ་ཅན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་མི་སྲིད་དེ། རྟགས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ངེས་ན་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་ཁོ་ནར་ངེས་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར།
དྲུག་པ་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྔགས་སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་དགག་པ་ལ། སྔགས་སྐྱེས་
བུས་མ་བྱས་པ་དགག།སྔགས་སྐྱེས་བུས་བྱས་པར་སྒྲུབ། སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ལྟར་སྣང་དུ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ། སྔགས་ཀྱིས་ཞི་སོགས་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པ་བརྡ་ལ་ལྟོས་པར་བསྟན། དེ་ལ་མི་ལྟོས་པར་དངོས་པོའ་ནུས་པས་ཡིན་པར་འདོད་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། དུག་ ིཞི་བ་སོགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་འབྱིན་པའི་སྔགས་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཡི་གེ་ཕལ་པ་ལ་མེད་པའི་འབྲས་བུ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། སྔགས་རྩོམ་པའི་མཐུ་ཁྱད་པར་ཅན་གྲུབ་པའི་སྐྱེས་བུ་འགའ་ཡིས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་ཤིང༌། བརྡ་བྱས་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་དབང་ལས་དེ་ལྟར་གྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ནའང་ཞེས་པའི་འང་སྒྲས་སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་ན་དེ་ལྟར་མི་འགྱུར་ཞེས་བྱ་བའི་ཐལ་བ་ཁོང་ནས་འདྲེན་པའོ།།
གཉིས་པ་ལ་ཐལ་བ་1

ཉིད་དགོད་པ་དང༌། བཀག་པ་ལ་གནོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཅི་
སྟེ་བརྡ་ལ་མི་ལྟོས་པར་ཡི་གེའི་དངོས་པོའ་ནུས་པ་ཉིད་ལས་ཞི་སོགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་སྟེར་བ་ཡིན་ ིནོ་ཞེ་ན། འདོན་པ་དང་ཆོ་ག་སོགས་ལོག་པར་སྦྱར་བ་གཞན་ལའང་འབྲས་བུ་དེ་དག་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་ལ་ཡི་གེའི་ངོ་བོ་དེ་དག་ཁྱད་པར་མེད་པར་ཚང་བའི་ཕྱིར། གོ་རིམས་ལོག་པར་སྦྱར་བ་ལས་འབྲས་བུ་མི་འབྱུང་སྟེ། སྔགས་ཀྱི་ཡི་གེ་ལས་དོན་གཞན་པའི་གོ་རིམས་ཁྱད་པར་ཅན་2

ཞི་སོགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་འབྱིན་པའི་སྔགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཡི་གེ་

1 ཞོལ། ཤོག ༡༨༣ བ ༥ གཙང་། ཤོག ༡༥༤ བ ༥ གཉིས་པ་ལ་ཐལ་བ་དགོད་པ་དང་།
2 ཞོལ། ཤོག ༡༨༤ ན ༡ གཙང་། ཤོག ༡༥༤ བ ༧ ཁྱད་པར་ཅན་ཉིད་ཞི་སོགས་ཀྱི་

274 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

ལས་དོན་གཞན་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་ཡི་ཡི་གེའི་བཀོད་པ་ཡང་སྔར་ནི་བསལ་ཟིན་པ་ཡིན་ལ། གཞན་ཡང་སྔགས་མ་བཟླས་ཀྱང་དུག་ཞི་བ་ལ་སོགས་པ་དེའི་དོན་རྟག་ཏུ་འགྲུབ་པར་འགྱུར་བར་ཐལ་ཏེ། སྔགས་དེ་དག་དངོས་པོའ་ནུས་པའི་དབང་གིས་འབྲས་བུ་འབྱིན་པའི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་ ིམིན་པར་འབྲས་བུ་འབྱིན་པ་བཟླས་པ་དང་ཆོ་ག་སོགས་ལ་ལྟོས་པ་ཡིན་ན་ཡི་གེ་རྣམས་ཀྱི་དངོས་པོའ་དབང་ཁོ་ན་ལས་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པའི་ནུས་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ།། ིགཞན་ཡང་གལ་ཏེ་བརྡ་ལ་མི་ལྟོས་པར་སྔགས་ཀྱི་ཡི་གེའི་དངོས་པོའ་ནུས་པ་ཁོ་ན་ ིལས་འབྲས་བུ་འབྱིན་པ་དེ་འདྲ་ཡིན་ན་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྔགས་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། འདོན་པ་པོ་གདོལ་པ་སོགས་ཀུན་གྱི་འབྲས་བུ་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་འགྱུར་པར་ཐལ། བརྡ་ལ་མི་ལྟོས་པར་ཡི་གེའི་དངོས་པོའ་ིནུས་པ་ཁོ་ན་ལས་འབྲས་བུ་འབྱིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྲམ་ཟེ་ཁོ་ན་ལ་དེ་ལྟར་འགྱུར་གྱི་གཞན་ལ་མི་འགྱུར་བ་འགལ་ལོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་འདོན་པ་པོ་བྲམ་ཟེ་ལ་སོགས་པའི་རིགས་བཟང་ངན་དང༌། ཆོ་ག་སོགས་ལས་འབྲས་བུ་འབྱིན་པའི་ནུས་པ་སོ་སོར་ངེས་པ་ཡིན་ན། རིག་བྱེད་ཀྱི་སྔགས་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། འདོན་པར་བྱེད་པ་པོའ་རིགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ་ཡང་ལྟོས་པར་ ིམི་འགྱུར་བར་ཐལ། རྐྱེན་གྱིས་ལེགས་པར་བྱས་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་མ་གྲུབ་ན། སྔགས་རྟག་པ་ཡིན་པ་ཉམས་སོ།།
རྟག་པ་ཡིན་ནའང་རྐྱེན་ལ་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་ཚུལ་སོ་སོར་ངེས་པ་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། འདི་
ལྟར་སྔགས་རྟག་པ་བྲམ་ཟེ་དང་དམངས་རིགས་སོགས་འདོན་པར་བྱེད་པ་པོའ་ཁྱད་པར་ལས་ ིའབྲས་བུ་འབྱིན་པའི་ནུས་པ་སོ་སོར་ངེས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་པོ་འདུས་བྱས་པ་ཡི་ཡང་འབྲས་བུ་འབྱིན་པ་རིགས་བཟང་ངན་ཙམ་གྱིས་བསྒྱུར་ནུས་པ་མ་ཡིན་གྱི་དངོས་པོའ་ཉེར་ལེན་གྱི་ ིརྒྱུ་རིགས་ཐ་དད་པའི་དབང་གིས་འབྲས་བུ་རིགས་ཐ་དད་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། རིགས་བཟང་ངན་ཡང་བརྡ་ལ་མ་ལྟོས་པར་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སོ་སོར་ངེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མི་རིགས་བཞིའི་ཐ་སྙད་ཀྱང་བརྡའི་དབང་ལས་སོ་སོར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཡང་ན་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྔགས་ཀྱང་བརྡའི་དབང་ལས་འབྲས་བུ་འབྱིན་པ་དེའི་ཚེ་འདོན་པ་པོ་རིགས་བཟང་ངན་སོགས་ལས་འབྲས་བུ་འབྱིན་མི་འབྱིན་སོ་སོར་ངེས་པར་འགྱུར་སྲིད་དེ། སྔགས་བྱེད་པ་པོའ་སྐྱེས་བུ་མཐུ་ལྡན་གྱིས། སྔགས་དེ་འདོན་ ི

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 275

པ་པོ་འདི་ལྟ་བུས་འདོན་པ་ལ་འབྲས་བུ་འདི་ལྟར་འབྱིན་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་ཤིང་བརྡ་བྱས་པའི་དབང་ལས་དེ་ལྟར་འགྱུར་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་སྔགས་བརྡ་ལ་མི་ལྟོས་པའི་རྟག་པ་ཡིན་ན་བྲམ་ཟེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་བྱ་བ་ཅི་ཞིག་བྱེད་ནས་ཀྱང༌། ཁྱོད་ཁོ་ན་སྔགས་འདོན་པའི་བྱེད་པ་པོར་འགྱུར་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྔགས་རྐྱེན་གྱིས་ཁྱད་པར་བྱར་མེད་པ་ཅན་ཡིན་པས་ནའོ།།
གལ་ཏེ་བྲམ་ཟེས་སྔགས་གསར་དུ་བསྐྱེད་པ་མ་ཡིན་གྱི། སྔགས་གྲུབ་ཟིན་མངོན་པར་
གསལ་བར་བྱེད་པ་ཙམ་བྲམ་ཟེས་སྔགས་སྦྱོར་བའི་དོན་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། སྔགས་རྟག་པ་རྐྱེན་གྱིས་གསལ་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྟག་པ་རྐྱེན་གྱིས་གསལ་བར་བྱེད་པ་དེ་ནི་གོང་དུ་རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་བསལ་ཟིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་སྔགས་བཟླས་པའི་རྐྱེན་གང་ལས་སྔགས་སྒྲ་ཐོས་པའི་ཉན་བློ་སྐྱེས་པ་དེ་སྔགས་སྒྲ་གསལ་བ་ཡིན་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་སྔགས་སྒྲ་གསལ་བ་དེ་ནི་དུག་ཞི་བ་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བུ་འབྱིན་པར་སྦྱོར་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། སྔགས་མི་བཟླས་པར་གཞན་གྱིས་བཟླས་པ་ཉན་པ་པོའ་རྒྱུད་ཀྱི་སྔགས་སྒྲ་གསལ་བར་སྣང་བའི་ཤེས་པའང་ཞི་སོགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ ིདང་འབྲེལ་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། སྨྲ་བ་པོའ་སྔགས་སྒྲ་གསལ་བའི་ཉན་ཤེས་འབྲས་བུ་དེའི་རྒྱུ་ཡིན་ ིཔ་གང་ཞིག །རིགས་པ་མཚུངས་པས་སོ།།
མངོན་པར་གསལ་མིན་སྒྲ་དག་གི་བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་སྔགས་ཤུབ་བུས་བཟླས་
པའམ། ཡིད་ཀྱིས་བཟླས་པ་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། སྔགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་འབྱིན་པ་སྔགས་སྒྲ་གསལ་བར་སྣང་བའི་བློ་ལ་རག་ལས་ཤིང༌། ཤུབ་བུའམ་ཡིད་བཟླས་ཀྱི་ཚེ་སྔགས་སྒྲ་གསལ་བར་སྣང་བ་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡོད་ན་སྒྲ་ནི་རྣ་བའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཏེ། མཉན་བྱ་ཡིན་པས་ཉན་ཤེས་ལ་དེའི་ཚེ་གསལ་བར་སྣང་དགོས་པ་ལ་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར། བརྒྱུད་པས་སྔགས་སྒྲ་དེ་ལས་སྔགས་སྒྲ་འཛིན་པའི་ཡིད་བློ་སྐྱེས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། ཡིད་བཟླས་དུས་ཀྱི་ཡིད་བློ་དེའང་སྔགས་སྒྲ་གསལ་བར་སྣང་བ་ཡིན་ཞེ་ན། ཡིད་བློ་རྟོག་པ་དེ་སྔགས་སྒྲ་ལས་སྐྱེས་པའི་སྒོ་ནས་སྔགས་སྒྲ་གསལ་བར་སྣང་བ་ཡིན་ན་སྔགས་སྒྲ་དེ་དེའི་གཟུང་དོན་ཡིན་དགོས་པ་ལ་དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། གལ་ཏེ་དེ་འདྲའི་ཡིད་བློ་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། སྔགས་སྒྲའི་གཟུང་དོན་ཅན་ཡིན་པར་མི་འགྲུབ་པར་ཐལ། རྟོག་པས་

276 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

བཏགས་པས་གཟུང་ཡུལ་གྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་ཁྱེད་རང་ལ་ཡང་ཡིད་བཟླས་དོན་མེད་པར་ཐལ། སྔགས་སྒྲ་རང་མཚན་པས་འབྲས་བུ་འབྱིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། ཁོ་བོ་ཅག་ལྟར་ན་ཡིད་བཟླས་དང༌། སྐད་གསངས་མཐོན་པོའ་བཟླས་པ་གཉིས་ཀ་ལ་ཞི་སོགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་འབྱུང་ ིབ་མི་འགལ་ཏེ། སྔགས་ཀྱི་བརྡ་བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྔགས་སྒྲ་རང་མཚན་པ་དང༌། ཡིད་ལ་ཤར་བའི་སྔགས་ཀྱི་སྤྱིའི་རང་བཞིན་རྣམས་སོ་སོར་མ་ཕྱེ་བར་ཞི་སོགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་འབྱིན་པའི་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་སྣང་བའི་བརྗོད་འདོད་ཀྱིས་ཀུན་ནས་བསླངས་ནས་དེ་འདྲའི་སྣང་བ་དེ་ལ་བརྡ་བྱས་ཤིང༌། ཕྱིས་བཟླས་པ་བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་སྣང་བཏགས་གཅིག་ཏུ་འཁྲུལ་བའི་སྒོ་ནས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། སྔགས་ཀྱི་དངོས་པོའ་ནུས་པས་འབྲས་བུ་འབྱིན་པར་འདོད་པ་ལ་ཚུལ་དེ་འཐད་པ་མ་ ིཡིན་ཏེ། ཕྱོགས་དེ་ལ་བརྡ་ལ་ལྟོས་པ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ།།
གཉིས་པ་བཀག་པ་ལ་གནོད་པ་སྤང་བ་ལ། མདོར་བསྟན་པ་དང༌། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ།།
དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་ཡི་གེ་ལས་དོན་གཞན་པའི་གོ་རིམས་མེད་ན་ར་སཿཞེས་ཐོས་པ་ལས་རོ་དང༌། ས་རཿཞེས་པ་ལས་མཚོ་གོ་བའི་འབྲས་བུ་ཐ་དད་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཡི་གེ་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཡི་གེའི་ངོ་བོ་ལ་ཁྱད་པར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་དག་ལ་གོ་རིམས་དོན་གཞན་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་འབྲས་བུ་རོ་མཚོ་སོ་སོར་མི་གོ་བའི་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། ཡི་གེ་དེ་དག་ལ་གོ་རིམས་དེ་ནི་སྐྱེས་བུའི་རྟེན་ཅན་ཡོད་པས་དོན་སྟོན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། གོ་རིམས་ཉིད་བཤད་པའི་སྒོ་ནས་སྐྱེས་བུས་བྱས་པར་
སྒྲུབ་པ་དང༌། དེ་སྐྱེས་བུས་བྱས་པར་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་གཞན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཡི་གེ་ས་རཿར་སཿསོགས་སྔ་མ་སྔ་མ་ཀུན་སློང་གི་ཤེས་པ་རྣམས་ལས་ཕྱི་མ་ཀུན་སློང་གི་ཤེས་པ་སྐྱེ་ལ་ཤེས་པ་རིམ་ཅན་དེ་དག་ལས་སྔགས་ཀྱི་ཡི་གེའི་སྒྲ་རིམ་ཅན་དུ་སྐྱེའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་སྐྱེ་ཚུལ་དེ་ནི། ཡི་གེའི་རྒྱུ་རྣམས་དང་ཡི་གེ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུ་ཉིད་ཀྱི་ནི་གོ་རིམས་དག་ནི་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་དོ། །ཡི་གེ་དེ་དག་ལ་དངོས་འབྲས་ཀྱི་གོ་རིམས་ཀྱང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟར་ཀུན་སློང་གི་ཤེས་པ་ལས་རིམ་ཅན་དུ་སྐྱེས་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཡིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་ཅན་གྱི་སྒྲ་དེ་ནི་རྣ་བས་རིམ་ཅན་དུ་ཐོས་པའི་སྒོ་ནས་ངེས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་པས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་བརྒྱུད་འབྲས་ཀྱི་གོ་རིམས་ཀྱང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟར་

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 277

ཉན་ཤེས་སྔ་མ་སྔ་མ་དེ་དག་གིས་བསྐྱེད་པའི་ཉན་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་ཡོད་པ་ཅན་གྱི་ཡི་གེ་དེ་དག་ཐོས་པ་མྱུར་མིན་དལ་བུས་ཐོས་པ་ན་ཡི་གེ་སྔ་མ་སྔ་མ་དེ་དག་དྲན་པ་ལ་ལྟོས་ནས་ཕྱིས་ནི་ཡི་གེ་ཕྱི་མའི་བདག་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་དྲན་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པས་སོ།།
དེ་བས་ན་ཚུལ་དེ་ནི་ཡི་གེ་འཛིན་པའི་སེམས་ཀྱི་གོ་རིམས་དང་ཡི་གེ་རྣམས་ཀྱི་དངོས་པོ་
དང་བརྒྱུད་པའི་འབྲས་བུ་ཉིད་ཀྱི་གོ་རིམས་དག་ནི་ཡིན་ཅེས་བརྗོད་དོ། །དེ་ཡང་ཡི་གེ་ཐོས་པའི་ཉན་ཤེས་ནི། ཡི་གེའི་དངོས་འབྲས་ཡིན་ལ། ཉན་ཤེས་དེས་བསྐྱེད་པའི་ཡི་གེ་དྲན་པའི་ཤེས་པ་ནི། ཡི་གེའི་བརྒྱུད་འབྲས་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུའི་གོ་རིམས་དེ་དག་ཀྱང་སྐྱེས་བུས་བྱས་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡི་གེའི་གོ་རིམས་དག་སྐྱེས་བུ་ལ་བརྟེན་པར་གྲུབ་བོ། །ས་རཿདང་ར་སཿཞེས་པའི་ཡི་གེ་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པའང་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། ས་རཿཞེས་པའི་ཚིག་གི་ཡི་གེའི་ངོ་བོ་ས་དེ་དང༌། ར་སཿཞེས་པའི་ཚིག་གི་ཡི་གེའི་ངོ་བོས་དེ་ལ་རྫས་གཞན་ཉིད་དེ་གནས་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདོན་པར་བྱེད་པ་པོའ་ཀུན་སློང་གི་འདུ་བྱེད་ལས་སྔ་ཕྱི་ཐ་དད་དུ་ ིསྐྱེས་པའི་ཕྱིར། ཡི་གེ་དེ་དག་ལ་གོ་རིམས་དོན་གཞན་ཡོད་པས་རོ་མཚོ་སོ་སོར་གོ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ས་རཿཞེས་ལྷན་ཅིག་སྦྱར་བ་དང༌། ར་སཿཞེས་ལྷན་ཅིག་སྦྱར་བའི་ཡི་གེ་དེ་གཉིས་ལྷན་ཅིག་སྦྱོར་ཚུལ་གྱི་བརྡའི་ཁྱད་པར་ལས་འབྲས་བུ་རོ་མཚོ་སོ་སོར་གོ་བའི་ཁྱད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གོ་རིམས་སྐྱེས་བུས་བྱས་པར་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་གཞན་བཤད་པ་ནི། ཡི་གེ་རྣམས་ཀྱི་གོ་རིམས་དེའང་ཆོས་ཅན། རྟག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱེས་བུའི་འདོད་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སྤེལ་བར་བྱེད་པ་ལས་འཇུག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། སྐྱེས་བུའི་འདོད་པ་དང་མི་འགལ་བར་སྒྲུབ་པ་ཅན་གྱི་གོ་རིམས་རྟག་པར་གནས་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ།།
གཞན་ཡང་རིག་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེའི་རིམ་པ་ཀུན་སྐྱེས་བུ་ལས་སྐྱེ་བར་གྲུབ་སྟེ། སྐྱེས་བུ་དང་
ནི་འཇིག་རྟེན་པའི་ཡི་གེ་རྣམས་རྒྱུ་འབྲས་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་གང་ཞིག།རིག་བྱེད་དང་འཇིག་རྟེན་པའི་ཡི་གེ་གཉིས་ཀ་ཡང་ངག་ལ་བརྟེན་པའི་སྒྲར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མེ་གཅིག་བུད་ཤིང་ལས་སྐྱེ་བར་གྲུབ་པ་ན། དེ་དང་མེར་མཚུངས་པའི་རིགས་1

པས་མེ་གཞན་ཡང་བུད་ཤིང་གི་འབྲས་
1 ཞོལ། ཤོག ༡༨༦ བ ༦ གཙང་། ཤོག ༡༥༧ ན ༤ མེར་མཚུངས་པའི་རིགས་པ་མེ་གཞན་

278 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

བུར་གྲུབ་པ་བཞིན་ནོ། །གཞན་ཡང་ཞི་སོགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཁྱད་པར་ཅན་སྟེར་བའི་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྔགས་དེ་དག་སྤྱིར་སྐྱེས་བུས་བྱས་པར་མ་ཟད་སྐྱེས་བུ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱིས་བྱས་པར་ཡང་གྲུབ་སྟེ། འདི་ལྟར་དུག་ཞི་བ་དང༌། མི་རེངས་པ་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བུ་བྱེད་པའི་སྔགས་ཞེས་པའི་མིང་ཅན་གྱི་ཡི་གེའི་གོ་རིམས་གསར་དུ་རྩོམ་པར་བྱེད་པའི་ངང་ཚུལ་ཅན་གྱི་སྐྱེས་བུ་ཆོས་ཅན། སྐྱེས་བུ་ཐ་མལ་པ་དང༌ཐུན་མོང་མིན་པ་ཉིད་དུ་གྲུབ་སྟེ། དུག་ཞི་བ་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བུ་བྱེད་པའི་ཡི་གེའི་གོ་རིམས་དང་ཆོ་ག་ལ་སོགས་པ་མང་དུ་རྩོམ་ཤེས་ཤིང་རང་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་གྱི་འབྲས་བུ་འབྱིན་ནུས་སུ་བྱིན་གྱིས་རློབ་པའི་མཐུ་དང་ལྡན་པའི་སྐྱེས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར༌། ཁྱབ་སྟེ། ཐ་མལ་པའི་སྐྱེས་བུ་གཞན་ལ་ཤེས་མཐུ་དེ་དག་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། ཤེས་མཐུ་དེ་དག་དང་མི་ལྡན་པའི་ལམ་པོ་ཆེའི་སྐྱེས་བུས་སྔགས་བཟླས་པ་ལས་ཀྱང་དུག་ཞི་བ་སོགས་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཡི་གེའི་ནུས་པ་ལས་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གང་ཡང་ནམ་མཁའ་ལྡིང་གི་རྒྱུད་རིག་པའི་སྐྱེས་བུ་འགའ་ཞིག་གིས་དེའི་གསང་སྔགས་འགའ་ཞིག་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་ལས་དུག་ཞི་བ་སོགས་མཐོང་བ་དེ་དག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཤེས་མཐུ་ཅན་དེ་འདྲ་མིན་ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས་སྔགས་བཟླས་པ་སོགས་ཀྱིས་དུག་ཞི་བ་སོགས་སུ་འགྱུར་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། གཙོ་བོ་རྒྱུད་རྩོམ་པ་པོ་དེའི་མཐུ་ལས་དེ་ལྟར་འགྱུར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་བཤད་པའི་དམ་ཚིག་དང་ཆོ་ག་ལ་སོགས་པའི་རིགས་པའི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་བཀག་པས་གྲུབ་པའི་དོན་ནི། སྔགས་ལས་ཞི་སོགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་འབྱུང་བར་འདོད་ཅིང་ཁས་ལེན་པས་སྔགས་རྣམས་ནི་སྤྱིར་རྒྱུ་ཡིས་བྱས་པ་དང༌། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱེས་བུས་བྱས་པར་བརྗོད་པར་བྱ་རིགས་ཏེ། སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པའི་སྔགས་ལས་འབྲས་བུ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ།།
གསུམ་པ་སྔགས་སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ལྟར་སྣང་དུ་བསྟན་པ་ལ། དངོས་དང་
བརྡ་ལ་མི་ལྟོས་པའི་སྔགས་ཀྱི་དོན་ངེས་འདོད་པ་བརྫུན་ཡིན་པར་བསྟན་པ་དང༌། སྐྱེས་བུ་ཁྱད་པར་ཅན་མེད་ན་དོན་ངེས་འདོད་པ་འགལ་བར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྐྱེས་བུ་ལ་དབང་པོ་ལས་འདས་པའི་དོན་མཐོང་བའི་ནུས་པ་མེད་པ་སྔགས་སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་སྨྲ་བ་ནི། སྔགས་སྐྱེས་བུ་ཤེས་མཐུ་ཅན་གྱིས་བྱས་པར་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་ནི་བསལ་བ་ཡིན་

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 279

ཏེ། འདིས་སྐྱེས་བུ་ཐ་མལ་པ་ལས་མཐུ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བའི་སྐྱེས་བུ་ཡོད་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་དབང་པོ་ལས་འདས་པའི་དོན་མཐོང་བའི་སྐྱེས་བུ་མེད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་གང་སྨྲས་པ་དེ་དག་ཀྱང་ལྟར་སྣང་བ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། བློ་དང་དབང་པོ་དང་ལྡན་པ་དང༌། ངག་སྨྲ་བ་དང་སྐྱེས་བུ་ཡིན་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ཕ་རོལ་པོ་དབང་པོ་ལས་འདས་པའི་དོན་མཐོང་བའི་ནུས་པ་མེད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་གང་བརྗོད་པ་དེ་དག་ལས་ཇི་བཞིན་དོན་རྟོགས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ཚད་མའམ་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལྷག་ལྡན་གྱི་རྟགས་ཡིན་པས་སོ།།གཉིས་པ་བརྡ་ལ་མི་ལྟོས་པའི་སྔགས་ཀྱི་དོན་ངེས་འདོད་པ་བརྫུན་ཡིན་པར་བསྟན་པ་
ནི། རིག་བྱེད་ཀྱི་སྔགས་ཀྱི་དོན་སྟོན་པ་བརྡ་ལ་མི་ལྟོས་ན། རིག་བྱེད་ཀྱི་སྔགས་འདི་དོན་གཅིག་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་གི །གཞན་ལ་མི་འཇུག་གོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚུལ་འདི་བརྡ་ལ་མ་ལྟོས་པར་སུ་ཞིག་གིས་ཐོག་མར་ཤེས་ཞེས་དྲིས་པས། ཐོག་མར་རྒྱལ་དཔོག་པས་རིག་བྱེད་ཀྱི་དོན་ངེས་རིག །དེས་སྤྱོད་པ་པ་ལ་བཤད་པ་ཡིན་པས་རིག་བྱེད་ཀྱི་དོན་ངེས་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ནི་ཁོ་བོས་དོན་འདི་རྗོད་པར་བྱེད་པ་དང༌། འདི་དོན་མིན་ཞེས་རྒྱལ་དཔོག་པ་ལ་བརྗོད་པར་མི་བྱེད་ཅིང༌། རྒྱལ་དཔོག་པ་ལ་དོན་ངེས་འཆད་པ་པོ་གཞན་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། སྐྱེས་བུ་རྒྱལ་དཔོག་པའི་དོན་འདི་བརྟགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལས་གདོན་མི་ཟའོ། །དེ་ལྟར་ན་རྒྱལ་དཔོག་པ་དེ་ཡང་འདོད་ཆགས་སོགས་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། རིག་བྱེད་ཀྱི་དོན་ལོག་པར་སྟོན་པར་འགྱུར་ཏེ། ཉེས་རྣམས་སྐྱེས་བུ་ལ་བརྟེན་ཕྱིར། །སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་ལོག་པའི་དོན།1

།ཅེས་པ་ཁྱོད་རང་གི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་རྒྱལ་དཔོག་པ་དེ་གཅིག་པུས་རིག་བྱེད་ཀྱི་དོན་ངེས་དེ་ཉིད་རིག་གི་གཞན་གྱིས་མིན་པའི་ཁྱད་པར་ཡང་ནི་སུ་ཡིས་བྱས། དེ་བས་ན་རྒྱལ་དཔོག་པ་དེ་བཞིན་དུ། སྐྱེས་བུ་ཉིད་གཞན་གྱི་རྣམ་པ་འགས་ཀྱང་། རིག་བྱེད་ཀྱི་དོན་ངེས་ཤེས་པ་དང་ལྡན་པ་འགའ་ཞིག་སྤྱོད་པ་པ་ཁྱེད་ཅིའི་ཕྱིར་མི་འདོད། གལ་ཏེ་རིག་བྱེད་འཆད་པ་པོ་མང་ཡང་རིག་བྱེད་གང་གི་ཚིག་རང་གི་བརྗོད་བྱ་ལ་མི་སླུ་བའི་མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིས་གྲུབ་པའི་སྐྱེས་བུ་དེས་དོན་ངེས་རིག་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་བུ་ཡང་རྒྱལ་དཔོག་པ་ལས་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། འདིས་ནི་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༨༩ ཕྲེང་། ༡༦

280 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

རྒྱལ་དཔོག་པས་རིག་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེ་མཐོང་ཙམ་ན་དེ་ཉིད་རང་གི་བརྗོད་བྱ་ལ་མི་སླུ་བའི་འབྲེལ་བ་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བས་ཁྱབ་པར་ཁས་བླངས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་ན་རྒྱལ་དཔོག་པས་ལྷའི་གནས་དང་ཚངས་པའི་འཇིག་རྟེན་ལ་སོགས་པ་སྟོན་པའི་རིག་བྱེད་དག་ཀྱང༌རང་གི་བརྗོད་བྱ་ལ་མི་སླུ་བའི་འབྲེལ་བ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ན་ཚངས་པའི་འཇིག་རྟེན་སོགས་ཀྱང་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་དགོས་ན་ཡང༌། ཚངས་པའི་འཇིག་རྟེན་ལ་སོགས་པ་དེ་རྣམས་ལ་འཇལ་བྱེད་དུ་འཇུག་པའི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་རྒྱལ་དཔོག་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་སྲིད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དག་ཤིན་ཏུ་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་རིག་བྱེད་གང་གི་ཚིག་ནི་རང་གི་བརྗོད་བྱ་ལ་མི་སླུ་བའི་འབྲེལ་བ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིས་གྲུབ་པའི་སྐྱེས་བུ་དེ་ཡིས་བྱས་པའི་ཚིག་དེ་ལུང་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཐོབ་པ་དེའི་ཕྱིར་ན། ལུང་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དུ་སྐྱེས་བུས་བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཚིག་བཏགས་པ་དོན་མེད་པ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་གཉིས་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་དོན་ལུང་མེད་པར་ནི་མངོན་སུམ་གྱིས་ཤེས་པ་སྲིད་ན་དབང་པོ་ལས་འདས་པའི་དོན་རིག་པའི་སྐྱེས་བུ་འགའ་ཡོད་དོ་ཞེས་ནི་མངོན་པར་འདོད་རིགས་པར་འགྱུར་བས་དབང་པོ་ལས་འདས་པའི་དོན་རིག་པའི་སྐྱེས་བུ་མེད་པར་ཁས་བླངས་པའི་རྩ་བའི་གྲུབ་པའི་མཐའ་དང་ཡང་ནང་འགལ་བར་འགྱུར་རོ།།
གསུམ་པ་སྐྱེས་བུ་ཁྱད་པར་ཅན་མེད་ན་དོན་ངེས་འདོད་པ་འགལ་བར་བསྟན་པ་ལ།
མདོར་བསྟན་པ་དང༌། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། རིག་བྱེད་ཀྱི་དོན་ངེས་སྤྱོད་པ་པ་བདག་ཉིད་ཀྱིས་མི་ཤེས་པར་ཐལ། དེ་མི་ཤེས་པའི་རྒྱུ་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། སྐྱེས་བུ་གཞན་ལས་ཀྱང་རིག་བྱེད་ཀྱི་དོན་ངེས་རིག་པ་མིན་པར་ཐལ། གཞན་ཡང་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། འམ་ཞེས་པ་རྟགས་སྔ་མ་ཕྱི་མ་ལའང་དགོད་པར་སྟོན་པའི་ཚིག་གོ །རིག་བྱེད་རང་ཉིད་ལས་ཀྱང་རིག་བྱེད་ཀྱི་དོན་ངེས་བརྡ་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་རིག་པར་བྱེད་1

པ་མ་

ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་རིག་བྱེད་ཐོས་པ་ཙམ་གྱིས་རིག་བྱེད་ཀྱི་དོན་ངེས་རྟོགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་ནའང་རིག་བྱེད་དོན་ངེས་ནི་ཚད་མ་གང་ལས་རྟོགས་ཏེ་རྟོགས་མི་ནུས་པར་ཐལ།
1 ཞོལ། ཤོག ༡༨༩ ན ༢ གཙང་། ཤོག ༡༥༨ བ ༦ རིག་པར་བྱེད་པ་མིན་པར་ཐལ།

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 281

དེ་རྟོགས་པའི་ཐབས་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་མཐོ་རིས་འདོད་པས་མེ་ལ་སྦྱིན་སྲེག་སྦྱིན་པ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་གོ་ཞེས་རིག་བྱེད་པ་དག་གི་ངག་ལས་ཐོས་པའི་ཨག་ནི་ཧོ་ཏྲཱཾ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཚིག་ལ་ཁྱི་ཤ་ཟ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་དུས་ནམ་ཡང་དོན་མིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ལ་སྒྲུབ་བྱེད་ཚད་མ་གང་ཡང་མེད་པར་ཐལ། རིག་བྱེད་དོན་ངེས་རྟོགས་པའི་ཐབས་མེད་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། ཐབས་གཞན་ལས་རིག་བྱེད་དོན་ངེས་མི་རྟོགས་པར་
སྒྲུབ་པ་དང༌། རིག་བྱེད་རང་ཉིད་ལས་རིག་བྱེད་དོན་ངེས་མི་རྟོགས་པར་སྒྲུབ་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་ལས་མི་རྟོགས་པར་བསྟན་པ་དང༌། ལུང་ལས་མི་རྟོགས་པར་བསྟན་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། འཇིག་རྟེན་པའི་ཚིག་ལས་ཨག་ནི་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྒྲ་དེ་དོན་གཅིག་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པར་རབ་ཏུ་གྲགས་པས་སྒྲུབ་བྱེད་མེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེ་ན། དེ་ལ་འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་གང་གིས་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་འདི་དོན་འདི་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་ལ། གཞན་ལ་མི་འཇུག་གོ་ཞེས་བྱ་བའི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་འགྲུབ་པ་མིན་པར་ཐལ། འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་རང་ཉིད་འགལ་བ་སྣ་ཚོགས་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང༌། འཇིག་རྟེན་པ་ལ་དབང་པོ་ལས་འདས་པའི་དོན་མཐོང་བ་གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ཁྱོད་ཀྱི་རིག་བྱེད་ཀྱི་དོན་ངེས་དེ་གྲགས་པ་ལ་ཚད་མར་བྱས་ནས་བརྗོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རིག་བྱེད་ལས་མཐོ་རིས་དང་ལྷ་མོ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲ་འཇིག་རྟེན་ན་གྲགས་པ་མིན་པ་དེ་ལས་དོན་ལོག་པ་ལ་འཇུག་པར་བརྗོད་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་མཐོ་རིས་ནི་འཁྲིག་པ་དང༌། ལྷ་མོ་ནི་གཙུབ་སྟན་ལ་བརྗོད་པས་སོ།།
ཨག་ནི་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྒྲ་ནི་མར་མེ་ནང་དུ་ལྡུགས་པ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པར་འདོད་པ་དེ་
ཉིད་ཀྱི་འགྲེལ་པས་དེ་ལྟར་བཤད་པ་ལས་འགྲུབ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། རྩ་བ་དེ་འདྲའི་སྒྲ་གཞན་རིག་བྱེད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་དག་ལ་ནི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་རྩ་བའི་དོན་ངེས་སྒྲུབ་པའི་ནུས་པ་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་དོན་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པར་འདོད་པ་ལ་ཡང་རྩ་བ་དེ་འདྲའི་རྣམ་རྟོག་ཉིད་དུ་འགྱུར་བའི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ཁས་བླངས་དང་ཡང་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། སྤྱོད་པ་པ་ཆོས་ཅན། སླར་ཡང་འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་དེ་ལས་རིག་བྱེད་ཀྱི་དོན་ངེས་རྟོགས་པར་འདོད་པ་འདི་ནི་ཅི་ཞིག་ཡིན་ཏེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འཇིག་རྟེན་གྲགས་པ་དག་ཀྱང་མི་རྣམས་ཀྱི་རྟོག་པ་

282 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

དང་དེས་ཀུན་ནས་བསླངས་པའི་ཚིག་གིས་བསྡུས་ལ། ཚིག་དེ་ཡང་ཚད་མར་མི་འདོད་པར་དེ་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན་པ་ལ་སྡང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐྱེས་བུས་བྱས་པའི་ཚིག་ཡིན་ན། ལོག་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཁས་བླངས་པས་སོ། །གལ་ཏེ་ཨག་ནི་ཞེས་སོགས་མེ་ལ་སྦྱིན་སྲེག་བྱེད་པ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པར་འཇིག་རྟེན་ན་གྲགས་པ་ལས་བརྒལ་ཏེ། ཁྱི་ཤ་ཟ་བ་ལ་ཡང་འཇུག་པར་རྟོག་པ་ལ་རྒྱུ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན་མེ་ལ་སྦྱིན་སྲེག་བྱེད་པ་ཁོ་ན་ཨག་ནི་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྒྲའི་དོན་དེར་རྟོག་པ་ལ་ཡང་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ་མེད་པར་ཐལ། གྲགས་པ་མིན་པར་རྒྱུ་མཚན་མེད། །འཇིག་རྟེན་ན་རབ་ཏུ་གྲགས་པ་སྒྲུབ་བྱེད་ཚད་མ་ཉིད་མིན་པའི་ཕྱིར། རིག་བྱེད་དོན་ངེས་གྲགས་པས་མི་འགྲུབ་པར་མ་ཟད། རིག་བྱེད་སྒྲ་དོན་གྱི་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་ལ་འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་དོགས་པ་བསྐྱེད་པའམ་མ་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ན། འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་དེ་ལ་སྒྲ་རྣམས་འདོད་པའི་དབང་གིས་དོན་སྣ་ཚོགས་ལ་འཇུག་པ་ཅན་ཉིད་དུ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། གོའུ་ཞེས་པའི་སྒྲ་གཅིག་ཀྱང༌། འཇིག་རྟེན་ན་དོན་དགུ་ལ་སྦྱོར་བར་མཐོང་བས་སོ།།
གཉིས་པ་ལུང་ལས་མི་རྟོགས་པར་བསྟན་པ་ནི། རིག་བྱེད་ཀྱི་ལུང་གི་སྒྲ་རང་ཉིད་ལས་
ཀྱང་བརྗོད་བྱའི་དོན་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པར་འདོད་པ་ལ་དོགས་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་གྱི། གཅིག་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པར་སྒྲུབ་མི་ནུས་པར་ཐལ། དོན་གཅིག་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པའི་ངེས་བྱེད་ཡང་དག་མ་མཐོང་བ་དག་གི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དོན་གཞན་དུ་འཇུག་པ་མི་སྲིད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་དག་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེར་ཐལ། ལུང་དེ་དོན་སྣ་ཚོགས་སྟོན་ནུས་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་རིག་བྱེད་རང་ཉིད་ལས་རིག་བྱེད་ཀྱི་དོན་ངེས་མི་འགྲུབ་པར་བསྟན་པ་ལ། རིག་
བྱེད་རང་ཉིད་ཀྱིས་དོན་ངེས་བསྟན་པ་བརྫུན་ཡིན་པར་བསྟན་པ་དང། དོན་གཅིག་ཁོ་ནའི་རྗོད་བྱེད་དུ་མི་འཐད་པར་བསྟན་པ་དང༌། བརྡ་ལ་བརྟེན་ནས་དོན་སོ་སོར་ངེས་པའི་རྒྱུ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། རིག་བྱེད་ཀྱིས་རང་གི་བརྗོད་བྱའི་དོན་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་རྒྱལ་དཔོག་པ་ལ་བཤད། རྒྱལ་དཔོག་པ་དེས་ངེད་སྤྱོད་པ་པ་ལ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེ་ན། སྐྱེས་བུ་གཡོ་ཅན་འགའ་ཞིག་གྲོང་ཁྱེར་པ་ཊ་ལི་བུ་ཊ་དེར་འགྲོ་བའི་ལམ་ནི་གཡས་ཕྱོགས་མ་འདི་ཡིན་ཏེ། ཡིན་ནོ་ཞེས་སྡོང་དུམ་འདི་ནི་སྨྲ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སྨྲ་བ་དང༌། སྐྱེས་བུ་གཞན་གྱིས་གང་ལ་ཡང་མ་བསྙད་པར་

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 283

བདག་ཉིད་ཀྱིས་ལམ་གཡས་མ་འདི་ཡིན་ཞེས་སྨྲ་བ་གཉིས་སྐྱེས་བུ་རང་གི་འདོད་པས་སྨྲས་མ་སྨྲས་ཀྱི་ཁྱད་པར་མེད་པར་ཐལ། སྐྱེས་བུ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་སྨྲས་པ་གང་ཞིག །ལམ་སྟོན་པའི་ནུས་པ་སྡོང་དུམ་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར། དཔེ་དེ་ལྟར་རྒྱལ་དཔོག་པས་རིག་བྱེད་ལ་སྙད་བཏགས་ནས་རིག་བྱེད་དོན་ངེས་སྨྲས་པ་དང༌། མུ་སྟེགས་གཞན་གྱིས་གང་ལ་ཡང་མ་བསྙད་པར་རིག་བྱེད་དོན་ངེས་སྨྲས་པ་དེ་དག་ཆོས་ཅན། འདོད་པ་ཙམ་གྱིས་སྨྲས་མ་སྨྲས་ཀྱིས་བྱེ་བྲག་བརྟག་པར་གྱིས་ཏེ། བྱེ་བྲག་མེད་པར་ཐལ། མུ་སྟེགས་གཉིས་ཀས་དེ་ལྟར་སྨྲས་པ་གང་ཞིག །བརྡ་ལ་མ་ལྟོས་པར་རིག་བྱེད་རང་ཉིད་ལ་ཁོ་བོའ་དོན་འདི་ལྟར་ངེས་སོ་ཞེས་སྨྲ་བའི་ནུས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ིགཉིས་པ་དེས་ན། དོན་གཅིག་ཁོ་ནའི་རྗོད་བྱེད་དུ་མི་འཐད་པར་བསྟན་པ་ནི། རྗོད་བྱེད་ཀྱི་
སྒྲ་ཆོས་ཅན། དོན་གཅིག་ཁོ་ནའི་གསལ་བྱེད་དུ་ངེས་པ་གང་ལས་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བརྡ་སྦྱར་ན་དོན་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་ཏུ་རུང་བའི་ཕྱིར་དང༌། བརྗོད་འདོད་ཀྱིས་བཞག་པའི་དོན་གྱི་ངེས་པ་མ་གཏོགས་པར་གང་གིས་ཀྱང་བརྡ་ལ་མ་ལྟོས་ཤིང་དབང་པོ་ལས་འདས་པའི་དོན་ངེས་ཤེས་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་བརྡ་ལ་བརྟེན་ནས་དོན་སོ་སོར་ངེས་པའི་རྒྱུ་བསྟན་པ་ནི། བརྗོད་འདོད་དེ་
བརྗོད་བྱའི་དོན་སོ་སོར་ངེས་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ། བརྗོད་འདོད་རྟོག་པའི་སྣང་བ་ཁོ་ན་སྒྲ་དོན་དུ་འགྱུར་དགོས་པའི་ཕྱིར། བརྡ་ནི་བརྗོད་འདོད་ཀྱི་དབང་གིས་དོན་སོ་སོར་ངེས་པ་དེའི་གསལ་བྱེད་ཡིན་ཏེ་ལུས་ངག་གི་རྣམ་རིག་གི་སྒོ་ནས་བརྗོད་པར་འདོད་པའི་དོན་གཞན་གྱི་བློ་ཡུལ་དུ་གསལ་བར་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པའི་རིག་བྱེད་དེ་དོན་གཅིག་ཁོ་ན་ཅན་དུ་ངེས་པ་གང་ལས་ཀྱང་མི་འཐད་པར་ཐལ། དོན་སོ་སོར་ངེས་པའི་རྒྱུ་དེ་ནི་སྐྱེས་བུས་བྱས་པ་མིན་པ་ལ་མེད་པས་ནའོ། །དེ་ལྟ་མིན་པར་བརྡ་ལ་མ་ལྟོས་པར་རང་བཞིན་གྱིས་ནི་དོན་སོ་སོར་ངེས་པ་ཡིན་ན། འཆད་པ་པོ་གཞན་གྱིས་དོན་གཞན་ལ་བཤད་པ་དེས་ཀྱང་གོ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་སྐྱེད་པར་མི་རུང་ངོ་། །དེར་མ་ཟད་འདིའི་དོན་འདིའོ་ཞེས་འཆད་པ་པོས་བརྡ་བྱས་པ་ཡང༌། དོན་མེད་པ་ཅན་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བས་རིག་བྱེད་འཆད་པ་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །སྐྱོན་མེད་དེ། བརྡ་ལས་རྗོད་བྱེད་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་དོན་ལ་འབྲེལ་བའི་ཁྱད་པར་གསལ་བར་བྱེད་པ་དོན་མེད་མིན་

284 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

ནོ་ཞེ་ན། རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ཆོས་ཅན། དོན་གཅིག་ཁོ་ན་གསལ་བའི་ངེས་པའང་གང་ལས་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དོན་གོ་བ་བརྡ་ལ་ལྟོས་པ་གང་ཞིག །བརྡ་གང་ལ་ཡང་སྦྱར་དུ་རུང་བས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་བཀག་པས་གྲུབ་པ་དེ་དག་གི་དོན་བསྡུ་བ་ནི། དོན་གང་ལ་འདོད་པ་རང་རྒྱུད་པའམ་འདོད་པས་རང་དགར་སྦྱོར་བའི་རྗོད་བྱེད་དེ་ལ་བརྗོད་བྱའི་དོན་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་གང་ཞིག་ཡོད། དེས་ན། བརྡ་ནི་འདོད་པའི་དབང་གིས་དོན་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་ཏུ་རུང་བ་ཉིད་ཡིན་པས་ཨག་ནི་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྒྲས་སྤྱོད་པ་པའི་མངོན་པར་འདོད་པ་མེ་ལ་སྦྱིན་སྲེག་སྦྱིན་པ་ཁོ་ན་གསལ་བར་བྱེད་པ་སོགས་སུ་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་ཡང་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་དངོས་དབང་གིས་དོན་གཅིག་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པ་ལྟ་བུའི་དོན་ངེས་འགོག་པ་ཡིན་གྱི། བུམ་པ་ཞེས་པའི་སྒྲ་བརྗོད་འདོད་ཀྱིས་ཐོག་མར་སྦྱར་བའི་དབང་གིས་ལྟོ་ལྡིར་བ་ཁོ་ནའི་དངོས་མིང་དུ་ངེས་ཀྱི་གཞན་གྱི་དངོས་མིང་དུ་འགྱུར་མི་སྲིད་པ་ལྟ་བུའི་བརྗོད་འདོད་ཀྱིས་དོན་ངེས་པ་རང་ལུགས་ལ་ཡང་ཁས་ལེན་ལ། དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་བུམ་པའི་སྒྲ་ལྟོ་ལྡིར་བ་ལས་གཞན་ལ་སྦྱར་དུ་མི་རུང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ངེས་ནི་འདོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།།
གཉིས་པ་ཕྱོགས་གཅིག་བདེན་པའི་རྟགས་ཀྱིས་རིག་བྱེད་བདེན་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་
པ་དགག་པ་ལ། འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང༌། དེ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། གང་གི་ཕྱིར་རིག་བྱེད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མེ་གྲང་བ་ཟློག་བྱེད་ཡིན་པ་དང༌། ཟླ་བ་བཅུ་གཉིས་ལོ་ཡིན་ཅེས་པའི་རིག་བྱེད་ཀྱི་ངག་བདེན་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་པ་བཞིན་དུ། རིག་བྱེད་ཀྱི་ངག་གཞན་ཡང་དེ་དང་འདྲ་བར་བདེན་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དེ་སྐད་དུ་སྤྱོད་པ་པ་གཞན་དག་ཟེར་རོ་ལོ།།
གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ལ། སྒྲུབ་བྱེད་ལྟར་སྣང་དུ་བསྟན་པ་དང༌། བསྒྲུབ་བྱ་ལ་ཚད་མས་
གནོད་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་འདྲ་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཏེ། ལྷག་ལྡན་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་འཁྲུལ་པ་ཅན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཤིང་ཏོག་ལྷག་མ་འདི་རྣམས་ཆོས་ཅན། རོ་མངར་བར་འདྲ་སྟེ་གཟུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་སྨུག་པོར་མཚུངས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། ཞེས་པ་དང༌། ཕྲུ་ནང་གི་འབྲས་འདི་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཚོས་པ་ཡིན་ཏེ། སྔར་ཟོས་པའི་འབྲས་དང་སྣོད་གཅིག་གི་ནང་དུ་ཆུད་པ་ལ་

རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 285

ཡང་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་བས་ན། འདི་འདྲ་བའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་རིགས་པ་ཤེས་པ་ཕྱོགས་གླང་ལ་སོགས་པས་བཀག་གོ།
གཉིས་པ་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་ཚད་མས་གནོད་པར་བསྟན་པ་ནི། རིག་བྱེད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
དོན་བདེན་པ་ཁོ་ན་སྟོན་པ་མིན་པར་ཐལ། སྐྱེས་བུ་རྟག་པ་ལས་བྱེད་པ་པོ་དང༌། རྣམ་སྨིན་ལོངས་སྤྱོད་པ་པོ་ཉིད་དུ་སྟོན་པའི་ཕྱིར་དང༌། དངོས་པོ་རྣམས་རྟག་པ་དང༌། སྤྱི་དོན་གཞན་སོགས་དབང་པོ་ལས་འདས་པ་རྣམས་དབང་པོའ་གཟུང་བྱར་སྟོན་པའི་ཕྱིར་དང༌། རྒྱུ་མི་མཉམ་པ་རྟག་པ་རྒྱུར་ ིའགྱུར་བ་དང༌། གནས་པ་མི་མཉམ་པ་རྟག་པ་རྐྱེན་གྱིས་གནས་པར་བྱེད་པ་དང༌། འཇིག་པ་མི་མཉམ་པ་ཕྱིས་རྒྱུ་དོན་གཞན་གྱིས་འཇིག་པར་བྱེད་དགོས་པར་སྟོན་པའི་ཕྱིར་དང༌། གཞན་ཡང་མངོན་རྗེས་ཀྱི་ཚད་མ་རྣམ་གཉིས་ཀྱིས་རྣམ་པ་བསལ་བའི་སྤྱོད་ཡུལ་ལམ་ལུང་ལ་ལྟོས་པའི་རྗེས་དཔག་དང་འགལ་བ་དག་ནི་རྗོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ནི་མངོན་རྗེས་ཀྱི་ཚད་མ་དང་འགལ་བ་ཀུན་དུ་མ་1

བསལ་ཞིང༌། འབྲེལ་བ་དང་ནི་རྗེས་མཐུན་ཐབས།།ཞེས་སོགས་སུ་བཤད་པ་
ལྟར། ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དོན་ཡང་མ་བསྟན་ལ། དེ་ལྟ་ན་ཡང་ཕྱོགས་གཅིག་བདེན་པ་ཙམ་གྱིས་རིག་བྱེད་བདེན་པའི་དོན་ཅན་དུ་སྒྲུབ་པ་ནི། གཡེམ་མ་མུ་ཅོར་གྱི་བདག་པོ་ལས་རྒྱལ་བ་དང་འདྲའོ། །གཞན་ཡང་གལ་ཏེ་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་མི་སླུ་བ་དེ་ལྟར་གྲུབ་པ་ཙམ་གྱིས་རིག་བྱེད་ཐམས་ཅད་ཚད་མར་གྲུབ་ན་འོ་ན་ངག་སྨྲ་བའི་སྐྱེས་བུ་འདི་དག་ལ་ཚད་མ་མིན་པའི་ཚིག་ཅི་ཡང་མེད་པར་ཐལ། སྐྱེས་བུ་མང་དུ་སྨྲ་བ་ལ་བདེན་པའི་དོན་གཅིག་མེད་པ་མིན་པའི་ཕྱིར།གསུམ་པ་སྔར་བཤད་རིགས་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པ་ནི། རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་
འདི་ཆོས་ཅན། རང་གི་ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱའི་དངོས་པོ་ལ་འབྲེལ་བ་གང་ཡང་མེད་པར་ཐལ། དེའི་རང་བཞིན་ནམ་འབྲས་བུ་གང་ཡང་མིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བརྗོད་པ་པོའ་བརྗོད་འདོད་ཙམ་ལ་ ིབརྟེན་ཅིང་གནས་པས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། སྔ་མ་ལ་ཁྱབ་པ་མེད་དོ་ཞེ་ན། འདི་གཉིས་ལས་རྣམ་པར་བཟློག་པས་ཀྱང་འཁྲུལ་བ་མེད་པའི་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འབྲེལ་བ་བདག་གཅིག་དེ་བྱུང་གཉིས་སུ་ངེས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རྗོད་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་འཇོག་པ་ནི་བརྗོད་བྱ་ཚད་མས་མཐོང་ 1 ཞོལ། ཤོག ༡༩༢ ན ༦ གཙང་། ཤོག ༡༦༡ བ ༢ འགལ་བ་ཀུན་དུ་བསལ་ཞིང་།

286 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

བས་བྱེད་པས་དོན་ལ་བརྒྱུད་ལ་འབྲེལ་བས་ཁྱབ་བོ་ཞེ་ན། སྒྲ་ལ་རྟག་མི་རྟག་ཏུ་བརྗོད་པའི་སྒྲ་གཉིས་ཀ་འཇུག་མི་སྲིད་པར་ཐལ། རྟག་མི་རྟག་ཕན་ཚུན་དག་ནི་འགལ་བའི་དོན་དེ་ནི། སྒྲ་ལྟ་བུ་གཅིག་ལ་གཞི་མཐུན་དུ་འདུ་བར་ཇི་ལྟར་ཡང་འགྱུར་བ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ལུང་དེ་ལས་རྟོགས་པ་པོའ་ཞེན་དོན་གྱི་རྣམ་པ་འགའི་ཡང་ངེས་པར་ནུས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལུང་དང་ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱའི་དངོས་པོ་རྣམས་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་མི་འགྲུབ་པས་ནའོ། །དེའི་ཕྱིར་ལུང་དེ་ནི་དོན་དེའི་རྗོད་བྱེད་དུ་ལོག་ན་ཡང་དོན་དེའི་དངོས་པོ་མེད་པར་གྲུབ་པར་མི་འགྱུར་བ་དེས་ན་བསྐལ་དོན་མེད་ངེས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཅན་དུ་ཕྱི་རྒོལ་གྱི་ཚད་མ་གསུམ་གྱིས་མི་དམིགས་པས་ནི་མི་འགྲུབ་བོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ།།
དེ་ལྟར་ན་རིག་བྱེད་ཚད་མར་ཁས་ལེན་པ་ལ་སོགས་པ་བླུན་པོའ་རྟགས་ཡིན་པར་བསྟན་ ིཔའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། རིག་བྱེད་ཚད་མ་དང་ནི་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་མ་བྱས་པ་དང༌། ཕྱོགས་གཅིག་བདེན་པ་སོགས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས། རིག་བྱེད་ཚད་མ་ཡིན་པ་དང་ནི་བདག་ལ་སོགས་པའི་རྟག་པ་འགས་འབྲས་བུ་བྱེད་པར་སྨྲ་བ་དང་འབབ་སྟེགས་ཀྱི་ཁྲུས་ལས་སྡིག་པ་འདག་པའི་ཆོས་འདོད་པ་དང་ནི། ཡོན་ཏན་ཅུང་ཟད་མེད་ཀྱང༌། ཁོ་བོ་ཅག་བྲམ་ཟེ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རིགས་སྨྲ་བས་དྲེགས་པ་དང༌། སེམས་ཀྱི་སྡིག་པ་གཞོམ་པའི་ཕྱིར་དུ་མེར་མཆོང་བ་ལ་སོགས་པའི་གདུང་བ་དུ་མ་རྩོམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་རྣམས་ནི་སྤྱོད་པ་པ་བླུན་པོ་ཤེས་རབ་འཆལ་བའི་རྟགས་ལྔ་ཡིན་ནོ། །རགས་པ་ཙམ་བསྟན་པའི་དོན་དུ་ལྔ་ནི་མཚོན་བྱེད་དུ་སྨོས་པ་ཡིན་གྱི་ཞིབ་ཏུ་ཕྱེ་ན་མུ་སྟེགས་དེ་དག་གི་བླུན་པའི་རྟགས་ནི་དཔག་ཏུ་མེད་དོ། །ལེའུ་དང་པོ་འདིའི་གཞུང་ཚད་ནི། རྒྱ་དཔེ་ལས་ཤོ་ལོ་ཀ་སུམ་བརྒྱ་དང་བཞི་བཅུ་རྩ་གཅིག་ཅེས་འབྱུང་ངོ༌།།
གང་གི་བློ་གྲོས་མགྲིན་པའི་ཕུག་ཟབ་ན། །ལེགས་བཤད་མ་ལུས་ངལ་བསོ་བྱས་གྱུར་
པ། །དེ་ཡི་ཚིག་ནི་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱེས་ཚལ་དག །གསར་སྐྱེས་པདྨོས་འགེངས་པའི་བསེར་བུ་བཞིན། །རྒྱས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས། རང་དོན་ལེའུའི་རྣམ་པར་བཤད་པ་སྟེ་དང་པོའོ། །སརྦ་མངྒལཾ།། །།

༄༅། །ལེའུ་གཉིས་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་
ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།།

༄༅། །ཨོཾ་སྭསྟི། གང་ཞིག་མ་ལུས་འགྲོ་བའི་སྙིང་ལ་བརྩེ་བའི་གྲིབ་བསིལ་འཕོ་བ་
ཅན། །སྤྱོད་པ་རྒྱ་ཆེན་ཡལ་གའི་ཁྱོན་ཡངས་ཚོགས་གཉིས་མེ་ཏོག་དཀར་པོ་དག །རབ་རྒྱས་དྲི་བཞོན་ཕྱོགས་ཀྱི་མཐར་འགྲོ་འབྲས་བུ་མི་དམན་ཀུན་དགའི་ཤིང༌། །ས་གསུམ་འགྲོ་བའི་བླ་མ་མཉམ་མེད་དཔག་བསམ་ལྗོན་པ་རྒྱལ་གྱུར་ཅིགདེ་ལྟར་གང་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་རང་གི་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་
པ་བཤད་ཟིན་ནས། དེའི་འོག་ཏུ། གཉིས་པ་ངེས་བྱ་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལམ་དང་བཅས་པ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཚད་མ་གྲུབ་པའི་ལེའུ་བཤད་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་ཡང༌། བཤད་བྱའི་མདོ་དགོད་པ་དང། དེ་ཉིད་འཆད་བྱེད་གཏན་ལ་དབབ་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཚད་མ་མདོར། ཚད་མར་གྱུར་པ་འགྲོ་ལ་ཕན་བཞེད་པ། །སྟོན་པ་བདེ་གཤེགས་སྐྱོབ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ཏེ། །ཚད་མ་བསྒྲུབ་ཕྱིར་རང་གི་གཞུང་ཀུན་ལས། །བཏུས་ཏེ་སྣ་ཚོགས་འཐོར་རྣམས་འདིར་གཅིག་བྱ།1

།ཞེས་
གསུངས་པའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་ཕྱེད་སྔ་མས་ཚད་མ་མདོའ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཐོག་མར་མཆོད་ ིཔར་བརྗོད་པ་བསྟན་ཅིང༌། ཕྱེད་ཕྱི་མས་ཚད་མ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་ཉིད་རྩོམ་པར་དམ་བཅའ་བ་དང༌། བརྗོད་པར་བྱ་བ་དང༌། དགོས་པ་དང༌། དགོས་པའི་ཡང་དགོས་པ་རྣམས་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་ལས། མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་ཕྱེད་པོ་དེ་ཉིད་འདིར་ཚད་མ་གྲུབ་པའི་ལེའུས་འཆད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།།
གཉིས་པ་དེ་ཉིད་འཆད་བྱེད་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ། སྤྱིའི་དོན་དང༌། ཡན་ལག་གི་དོན་
གཉིས། དང་པོ་ལ། མདོའ་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་ཚིག་དོན་བཤད་པ་དང༌། དེ་ཉིད་ཀྱི་དོན་བཤད་པའི་ ིསྒོ་ནས་ལེའུ་འདིའི་གཞུང་གི་འབྲེལ་རྣམ་པར་བཞག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཕྱག་འཚལ་ཞེས་བྱ་བ་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༣༡ ཕྲེང་། ༢

288 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

བཤད་པའི་གཞིའོ། །གང་ལ་ན་ཚད་མ་ལའོ། །ཚད་མ་ཇི་ལྟ་བུ་ལ་ཞེ་ན། རྒྱུ་མེད་རང་བྱུང་གི་ཚད་མ་མ་ཡིན་གྱི། རྒྱུ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ལས་ཚད་མར་འཁྲུངས་པར་གྱུར་པ་ཞིག་ལའོ། །རྒྱུ་ཇི་ལྟ་བུ་ལས། ཚད་མ་ཇི་ལྟ་བུའི་ངོ་བོར་འཁྲུངས་པ་ལ་ཞེ་ན། རྒྱུ་བསམ་སྦྱོར་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ལས། འབྲས་བུ་དོན་གཉིས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་ཚད་མར་འཁྲུངས་པ་ལའོ། །དེ་ཡང་རྒྱུ་བསམ་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ནི། འགྲོ་ལ་ཕན་བཞེད་པ། །ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། འགྲོ་བ་མཐའ་དག་སྡུག་བསྔལ་ལས་སྒྲོལ་བར་བཞེད་པའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའོ། །རྒྱུ་སྦྱོར་བ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ནི། སྟོན་པ། ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་འཁོར་དང་བཅས་པའོ། །འབྲས་བུ་རང་དོན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ནི། བདེ་གཤེགས། ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། དེ་ཡང༌། རྒྱུ་སྤངས་ཡོན་ཏན་གསུམ་བདེ་གཤེགས།1

།ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བཤད་པ་ལྟར། ལེགས་པར་སྤངས་པ་དང༌།
སླར་མི་ལྡོག་པར་སྤངས་པ་དང། མ་ལུས་པར་སྤངས་པ་སྟེ། ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་གྱི་སྤངས་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་དང། གཤེགས་པ་རྟོགས་པའི་དོན་ཕྱིར་ཏེ།2

།ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་
ལྟར། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཁྱེན་པ་དང། མཁྱེན་པ་བརྟན་པ་དང་། མ་ལུས་པར་མཁྱེན་པ་སྟེ། ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་གྱི་རྟོགས་པ་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ལ་བདེ་བར་གཤེགས་པ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །འབྲས་བུ་གཞན་དོན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ནི། སྐྱོབ། ཅེས་པས་བསྟན་ཏེ། རང་གིས་གཟིགས་པའི་མངོན་པར་མཐོ་བ་དང་ངེས་པར་ལེགས་པའི་ལམ་མཐའ་དག །རང་ཉིད་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་གཟིགས་པ་ལྟར་གཞན་ལ་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས། འགྲོ་བ་སྡུག་བསྔལ་ལས་སྒྲོལ་བའི་ཕྱིར་སྐྱོབ་པ་ཞེས་བྱའོ།།གཉིས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པའི་སྒོ་ནས་ལེའུ་འདིའི་གཞུང་གི་འབྲེལ་རྣམ་
པར་བཞག་པ་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་ཕྱེད་པོ་དེ་ཉིད་ཚད་མ་གྲུབ་པའི་ལེའུ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་ཚུལ་ཇི་ལྟར་འཆད། ཚིགས་སུ་བཅད་པ་ཕྱེད་པོ་དེ་ཉིད་རྣམ་པར་འགྲེལ་པ་ལ། ལེའུ་འདི་ཉིད་བརྩམས་པའི་དགོས་པ་ཡང་གང་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། བཤད་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར་མདོའ་མཆོད་བརྗོད་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཉིད་ལམ་གང་ལ་བྱོན་ནས། ཡང་དག་པར་ ི

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༡༢ ཕྲེང་།༡༦
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༢༥ ཕྲེང་། ༡༦

རྣམ་འགྲེལ་ཚད་གྲུབ་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 289

རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་མངོན་དུ་མཛད་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་དང༌། སངས་རྒྱས་ནས་གདུལ་བྱ་ལ་ཐར་པ་ཐོབ་པའི་ཐབས་ཇི་ལྟར་བསྟན་པ་ཐེག་པ་ཐུན་མོང་གི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་གཉིས་1

ཀ་ཚང་བར་སྟོན་པ་ཡིན་ཞིང༌། དེ་དག་ནི། གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་པར་
བྱ་བ་དང༌བསྒོམ་པར་བྱ་བའི་དོན་གྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་དེའི་ཕྱིར། ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ལམ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་བསལ་ནས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྟོགས་པའི་དོན་དུ། མདོའ་མཆོད་བརྗོད་རྣམ་པར་འགྲེལ་བའི་ལེའུ་འདི་ཉིད་མཛད་པ་ཡིན་ནོ།། ིདེ་ལ་ཀུན་ལས་བཏུས་ཀྱི་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་ཚིག་དོན་རྒྱས་པར་འཆད་པར་བྱེད་པ་ནི།
ཚད་མ་སླུ་མེད་ཅན་ཤེས་པ། །ཞེས་བྱ་བ་ནས་བཟུང་སྟེ། གང་ཕྱིར་དེས་ན་ཚད་མ་ཉིད།2

།ཅེས་བྱ་
བའི་བར་ཡིན་ཞིང༌། བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ཚད་མར་འཁྲུངས་པའི་ཚུལ་དེ་ལྟ་བུའི་སྒོ་ནས་བསྟོད་པ་མཛད་པའི་དགོས་པ་སྟོན་པ་ནི། དེ་ལྟའི་དངོས་སྟོན་བསྟོད་པ་ནི།3

།ཞེས་བྱ་བ་མན་ཆད་དོ། །དེ་
བས་ན། གཞུང་དེ་དག་ནི། ཚད་མ་ཀུན་ལས་བཏུས་སུ་མཆོད་བརྗོད་དེ་ལྟར་མཛད་པའི་དགོས་པ་འཆད་པ་ཡིན་གྱི་ཀུན་ལས་བཏུས་ཀྱི་མཆོད་བརྗོད་གཞུང་འདིས་བཀྲལ་བའི་དགོས་པ་འཆད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་ཊཱིཀ་བྱེད་པ་དག་གིས་ལེའུ་འདི་ཉིད་ཀྱི་གཞུང་གི་ཐོག་མར་ལུགས་འབྱུང་དང༌། ལུགས་ལྡོག་གི་བསྡུས་དོན་གཉིས་རྣམ་པར་འགོད་པ་ནི། གཞུང་གི་མཚམས་འབྱེད་པའི་རྟོགས་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་རྒྱུད་ལ་མ་སྐྱེས་པར་ཟད་དེ། ལུགས་འབྱུང་ནི། སྒྲུབ་བྱེད་ཐུགས་རྗེ་གོམས་ལས་དེ། །ཞེས་པ་ནས་མགོ་རྩོམ་པ་ཡིན་གྱི། དེ་ཡན་ཆད་ལུགས་འབྱུང་ལུགས་ལྡོག་གཉིས་ཀའི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།
དེས་ན། འདི་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཚད་མར་གྱུར་པ། ཞེས་པ་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་རྒྱུ་
ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ལས། གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་གྱི་མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་ལ་མི་བསླུ་བའི་ཚད་མར་འཁྲུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་འཆད་པར་བྱེད་པ་ལ། བཅོམ་ལྡན་

1 ཞོལ། ཤོག ༣ ན ༡ གཙང་། ཤོག ༢ བ ༧ རིམ་པ་གཉི་ཀ་ཚང་བར་སྟོན་པ་
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༠༠ ཕྲེང་། ༨
3 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༢༥ ཕྲེང་། ༢༠

290 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

འདས་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་གྱི་མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་ལ་མི་བསླུ་བའི་ཚད་མར་བསྟན་པ་དང༌། དེ་ཡང་རྒྱུ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ལས་འཁྲུངས་པ་ཡིན་གྱི་རྟག་པ་རང་བྱུང་གི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མེད་པར་བསྟན་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཚད་མ་བསླུ་མེད་ཅན་ཤེས་པ།1

།ཞེས་བྱ་བ་ལ་
སོགས་པ་སྟེ། ཚད་མ་ཙམ་གྱི་མཚན་ཉིད། རང་གིས་ཡོངས་སུ་དཔྱད་པ་ལྟར་གྱི་གཞལ་བྱ་ལ་བསླུ་བ་མེད་པ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གཏན་ལ་ཕབ་ནས། བཅོལ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱང༌། གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་གྱི་མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་ལ་བསླུ་བ་མེད་པ་དེ་དང་ལྡན་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ལ་ཚད་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་གྱི་མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་ལ་མི་བསླུ་བའི་ཤེས་པ་ཡང་རྒྱུ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ལས་འཁྲུངས་པར་རིགས་ཀྱི། རྟག་པ་རང་བྱུང་གི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མེད་དོ། །ཞེས་འཆད་པ་ནི། མ་སྐྱེས་པ་ནི་བཟློག་དོན་ཏུ། །ཞེས་པ་ནས། མ་ཡིན་ཁྱད་པར་མེད་ཕྱིར་རོ།2

།ཞེས་
པའི་བར་ཡིན་ལ། འོ་ན། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དེ་ཉིད་རྒྱུ་གང་ལས་ཚུལ་ཇི་ལྟར་འཁྲུངས་ཤེ་ན།དེ་ལ་ཡང༌། གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ངོས་བཟུང་བ་
དང༌། དེ་ཉིད་རྒྱུ་གང་ལས་ཚུལ་ཇི་ལྟར་འཁྲུངས་པའི་ཚུལ་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཚད་མ་ལྐོག་གྱུར་དོན་ཤེས་ཡིན། །ཞེས་པ་ནས། ཚུར་ཤོག་བྱ་རྒོད་བསྟེན་པར་གྱིས།3

།ཞེས་པའི་བར་
ཏེ། འདིས་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་བླང་དོར་གྱི་གནས་མ་ལུས་པ་རང་ཉིད་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་ཐུགས་སུ་ཆུད་ནས་གཞན་ལ་སྟོན་པར་མཛད་པ་ཉིད། གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དེ་ཉིད། རྒྱུ་གང་ལས་ཚུལ་ཇི་ལྟར་འཁྲུངས་པའི་ཚུལ་སྟོན་པ་ནི། འགྲོ་ལ་ཕན་བཞེད་པ། །སྟོན་པ་བདེ་གཤེགས་སྐྱོབ།4

ཅེས་པའི་མདོ་ཚིག་དེ་ཉིད་རྣམ་པར་འགྲེལ་བའི་སྒོ་ནས།
རྒྱས་པར་འཆད་པ་ལ། ལུགས་འབྱུང་གི་བཤད་པ་དང༌། ལུགས་ལྡོག་གི་བཤད་པ་གཉིས་
1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༠༠ ཕྲེང་། ༨
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༠༠ ཕྲེང་། ༡༩
3 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༠༢ ཕྲེང་། ༢༠
4 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༣༡ ཕྲེང་། ༣

རྣམ་འགྲེལ་ཚད་གྲུབ་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 291

ལས། དང་པོ་ནི། སྒྲུབ་བྱེད་ཐུགས་རྗེ་གོམས་ལས་དེ།1

།ཞེས་སོགས་དང༌། གཉིས་པ་ནི། ཡང་ན་
སྐྱོབ། ཅེས་པ་ནས། གང་ཕྱིར་དེས་ན་ཚད་མ་ཉིད།2

།ཅེས་པའི་བར་རོ། །དེ་ཡང༌ལུགས་འབྱུང་དང༌།
ལུགས་ལྡོག་ཅེས་པའི་དོན༌ནི། མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་ཚིག་གི་གོ་རིམ་ཇི་ལྟ་བར་བཤད་པ་དང༌། གོ་རིམ་དེ་ཉིད་ལས་ལྡོག་སྟེ་བཤད་པའོ། །དེ་ལྟར་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་ཚིག་གི་གོ་རིམ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་བཤད་ན། བསམ་པ་ཕུན་ཚོགས་ལས་སྦྱོར་བ་ཕུན་ཚོགས་འབྱུང་ཞིང༌། དེ་ལྟ་བུའི་བསམ་སྦྱོར་དེ་གཉིས་ལས། རང་དོན་སྤངས་པ་ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་གྱི་བདེ་བར་གཤེགས་པ་འབྱུང་ལ། སྤངས་པ་མཐར་ཕྱིན་དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་གཞན་སྡུག་བསྔལ་ལས་སྒྲོལ་བའི་སྐྱོབ་པ་འབྱུང་ངོ༌། །ཞེས་རྒྱུ་སྔ་མ་སྔ་མ་ལས། འབྲས་བུ་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་འབྱུང་བའི་སྐྱེ་བའི་རིམ་པ་ཉིད་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ།།
མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་ཚིག་གི་གོ་རིམ་ལས་ལྡོག་སྟེ་བཤད་པས་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཆོས་
ཅན། རྟོགས་པ་ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་གྱི་བདེ་གཤེགས་མངའ་སྟེ། གཞན་ལ་བདེན་བཞིའི་བླང་དོར་ཐབས་དང་བཅས་པ་མཐའ་དག་སློབ་དཔོན་གཞན་ལ་རག་མ་ལས་པར་སྟོན་པའི་སྐྱོབ་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར། གཞན་དོན་དུ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཡུན་རིང་དུ་གོམས་པར་མཛད་པའི་སྦྱོར་བ་ཕུན་ཚོགས་སྔོན་དུ་སོང་སྟེ། རྟོགས་པ་ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་བརྙེས་པའི་ཕྱིར། འགྲོ་བ་མཐའ་དག་ལ་ཕན་པར་བཞེད་པའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་སྔོན་དུ་སོང་སྟེ། གཞན་དོན་དུ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཡུན་རིང་དུ་གོམས་པ་མཐར་ཕྱིན་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འབྲས་བུ་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས། རྒྱུ་སྔ་མ་སྔ་མ་སྒྲུབ་པའི་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་རིམ་པ་ཉིད་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །རྟགས་དེ་དག་གི་ཚུལ་གསུམ་ཇི་ལྟར་གྲུབ་པའི་ཚུལ་ཡང༌། ཁྱབ་འབྲེལ་ཚད་མས་གྲུབ་སྟེ། རང་གིས་མ་རྟོགས་པར་གཞན་ལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བསྟན་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་དང༌། འབྲས་བུ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་རྒྱུ་ལ་མ་འབད་པར་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་འགྱུར་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དང༌། གཞན་ལ་སྙིང་བརྩེ་བ་ཆེན་པོ་མེད་ན། གཞན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་བསལ་བའི་ཕྱིར་དུ་འབད་པ་དྲག་པོ་དང་དུ་ལེན་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཇི་ལྟར་རང་གི་བུ་གཅིག་པའི་སྡུག་བསྔལ་སེལ་བ་ལ་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༠༣ ཕྲེང་། ༨
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༡༣ ཕྲེང་། ༩

292 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

འབད་པ་བྱེད་པའི་ཆ་ཙམ་སྐྱེ་བོ་བར་མ་དག་ལ་ཡང་མི་བྱེད་ན། དགྲ་བོ་ལ་སོགས་པ་གཞན་དག་ལ་ལྟ་སྨོས་ཀྱང་ཅི་ཞིག་དགོས་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ།།
དེ་བས་ན། དེ་ལྟར་ཁྱབ་འབྲེལ་ངེས་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་ནི་ཆེས་ཤིན་ཏུ་རྟོགས་པར་སླ་བ་
ཡིན་པས། གཞུང་དུ་རྒྱས་པར་མ་བཀོད་ལ། ཕྱོགས་ཆོས་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་ལ་སྐྱོབ་པའི་རྟགས་ཀྱིས་བདེ་གཤེགས་གྲུབ་པ་ན། རྟགས་གཞན་རྣམས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་རིམ་པ་བཞིན་འབད་མེད་དུ་འགྲུབ་པར་འགྱུར་བས། དེའི་ཕྱིར། གཞན་རྣམས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་སྒྲུབ་པའི་ཚད་མ་ལོགས་སུ་བཤད་མི་དགོས་ལ། སྐྱོབ་པའི་རྟགས་ཀྱིས་བདེ་གཤེགས་སྒྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཚད་མས་ངེས་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསུང་རབ་ལས། རང་ཉིད་ཀྱིས་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ། བདེན་བཞིའི་བླང་དོར་ཐབས་དང་བཅས་པར་བསྟན་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་ཅིང༌། དེ་ཉིད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ། གཞན་ཡིན་ཞེས་རྣམ་པར་དཔྱད་པ་ན། ཟག་བཅས་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་འདི་དག་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་འཁོར་བ་དང༌། ཀུན་འབྱུང་དེའི་རྒྱུ་བྱེད་པའི་སྤང་བྱ་དང༌། སྡུག་བསྔལ་འགགས་པའི་ཐར་པ་ཐོབ་བྱ་དང༌། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཀུན་འབྱུང་སྤངས་ནས་སྡུག་བསྔལ་འགགས་པའི་ཐར་པ་མངོན་དུ་བྱེད་ནུས་པར་དངོས་པོ་སྟོབས་ཤུགས་ཀྱི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་ཚད་མས་ངེས་པ་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གདུལ་བྱ་ལ་བདེན་བཞིའི་བླང་དོར་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བསྟན་པ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པར་འགྱུར་བས་དེའི་ཕྱིར། སྐྱོབ་པ་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་བདེན་བཞིའི་བླང་དོར་ཐབས་དང་བཅས་པ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་དངོས་པོ་སྟོབས་ཤུགས་ཀྱི་རིགས་པ་དག་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།།
དེ་ལྟར་ལུགས་འབྱུང་དང༌། ལུགས་ལྡོག་གི་རིམ་པ་གཉིས་གསུངས་པའི་དགོས་པ་ཅི་
ཞེ་ན། དེ་ཡང་། ཁ་ཅིག་འདི་སྙམ་དུ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཐོབ་པའི་ཐབས་གང་ཞིག་གོམས་པར་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་ཉིད་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་ཀུན་མཁྱེན་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་མེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཡང་མེད་དོ་སྙམ་དུ་ལོག་པར་རྟོག་པ་དང༌། ཡང་ཁ་ཅིག །དབང་ཕྱུག་ལྟ་བུ་རྟག་པ་རང་འབྱུང་གི་སྐྱེས་བུ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཡིན་གྱི། རྒྱུ་ལ་ལྟོས་པའི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། སྔར་ཐམས་ཅད་མི་ཤེས་པ་ཕྱིས་ཐམས་ཅད་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་མེད་པའི་

རྣམ་འགྲེལ་ཚད་གྲུབ་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 293

ཕྱིར་རོ་སྙམ་དུ་ལོག་པར་རྟོག་པ་དགག་པའི་ཆེད་དུ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་རྒྱུ་གང་ལས་ཇི་ལྟར་འཁྲུངས་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རིམ་པ་ཉིད་གཙོ་བོར་འཆད་པ་ལུགས་འབྱུང་གི་རྣམ་པར་བཞག་པ་གསུངས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་རྒྱུ་གང་ལས་ཇི་ལྟར་སྐྱེ་བའི་ཚུལ་བཤད་པ་ན། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་རྒྱུ་དེ་དག་ལས་ཚུལ་དེ་ལྟར་འཁྲུངས་པ་ལ་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཞིག་ཡོད་སྙམ་དུ་དོགས་པ་བསལ་བའི་ཕྱིར། རྒྱུ་དེ་དག་ལས་ཚུལ་དེ་ལྟར་འཁྲུངས་པའི་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་རིམ་པ་གཙོ་བོར་གཏན་ལ་འབེབས་པར་བྱེད་པ་ལུགས་ལྡོག་གི་རྣམ་པར་བཞག་པ་གསུངས་པ་ཡིན་ཞིང༌། གཞན་ཡང་ལུགས་འབྱུང་གིས་ནི། གཙོ་བོར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་ིལམ་གྱི་རིམ་པ་སྟོན་པར་བྱེད་ལ། ལུགས་ལྡོག་གིས་གཙོ་བོར་ཐར་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ཐེག་པ་ཐུན་མོང་གི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་འདི་ལྟར། ལུགས་འབྱུང་གི་སྐབས་སུ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད། དང་པོར་ཐུགས་བསྐྱེད་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། མཐར་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པའི་བར་གྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་དག་ལས་ཇི་ལྟར་འགྲུབ་པའི་ཚུལ་གཙོ་བོར་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཕྱིར་དང༌། གཙོ་བོར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་དེ་ཉིད་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་རོ།། ིལུགས་ལྡོག་གི་སྐབས་སུ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དེས་འགྲོ་བ་སྡུག་བསྔལ་ལས་སྐྱོབ་པའི་
ཚུལ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། བདེན་པ་བཞིའི་བླང་དོར་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་འགྲོ་བ་སྡུག་བསྔལ་ལས་སྐྱོབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཤད་ནས། འོ་ན་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་གསུང་རབ་ལས་བཤད་པའི་བདེན་པ་བཞིའི་ཚུལ་ནི་ཇི་ལྟ་བུ། དེ་དག་ལ་བླང་དོར་ཇི་ལྟར་བྱས་པ་ལས་ཐར་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་སྙམ་པ་ལ། བདེན་བཞི་ལ་བླང་དོར་བྱས་པས་ཐར་པ་ཇི་ལྟར་འཐོབ་པའི་ཚུལ་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཕྱིར་དང༌། གཞན་སྐྱོབ་པའི་རྟགས་ཀྱིས་བདེ་གཤེགས་དཔོག་པ་སོགས་ཀྱི་རྟགས་སྦྱོར་གྱི་རིམ་པ་ཙམ་ཞིག་མ་གཏོགས། ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་གྱི་རིམ་པ་རྒྱས་ ིཔར་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ན། ལུགས་འབྱུང་གིས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་གཙོ་བོར་འཆད་ལ། ལུགས་ལྡོག་གིས་ཐར་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་གཙོ་བོར་འཆད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན། ལུགས་འབྱུང་གིས་ཐེག་པ་ཆེན་

294 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

པོའ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ཡང་ལེགས་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དང༌། སྤངས་པ་ ིཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་ཡིན་ལ། འགྲོ་བ་མཐའ་དག་བསྒྲལ་བར་འདོད་པའི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོས་ཀུན་ནས་བསླངས་ཏེ། བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཐབས་དང་བཅས་པ་ཡུན་རིང་དུ་གོམས་པར་བྱེད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དག་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་ཡིན་ཞིང༌། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང༌། ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་སེམས་བསྐྱེད་ལ་སོགས་པའི་ཐབས་རྒྱ་ཆེན་པོ་དག་གིས་ཟིན་པའི་བདག་མེད་མངོན་ ིསུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་དཀོན་མཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།
དེ་བཞིན་དུ་ལུགས་ལྡོག་གིས་ཐེག་པ་དམན་པ་དང་འབྲེལ་བའི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ཡང་
ལེགས་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་ལ་བདེན་བཞིའི་བླང་དོར་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྟོན་པའི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ནི། ཐེག་དམན་གྱི་རིགས་ཅན་དག་གི་ཡང་སྐྱབས་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པའི་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་ཡིན་ཞིང༌། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སྡུག་བསྔལ་དང་ཉོན་མོངས་པ་འགགས་པའི་འགོག་པ་ཙམ་ཞིག་མངོན་དུ་བྱས་པའི་འཕགས་པ་དག་ནི་ཐེག་དམན་གྱི་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་ཡིན་ལ། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་སོགས་ཀྱིས་མ་ཟིན་པར་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྡུག་ཀུན་འགོག་པའི་ཐབས་ཙམ་དུ་གྱུར་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་སྤངས་པ་དང་བཅས་པ་དག་ནི་ཐེག་དམན་གྱི་ཆོས་དཀོན་མཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།
དེ་ལྟར་རྟོགས་པའི་བསྟན་པ་དང་དེ་ཉིད་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་སངས་རྒྱས་དང༌། དེ་དག་
ཉམས་སུ་ལེན་པར་བྱེད་པའི་དགེ་འདུན་རྣམས་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་ཚད་མས་ལེགས་པར་གྲུབ་པ་ན། དེ་དག་གི་རྣམ་པར་བཞག་པ་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་བདེ་བར་བཤེགས་1

པའི་གསུང་རབ་ཀྱིས་
བསྡུས་པའི་ལུང་གི་བསྟན་པ་ཉིད་ཀྱང་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་གྱི་འཇུག་ངོགས་རྨད་དུ་བྱུང་བར་ཚད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་རྙེད་དེ། ཐེ་ཚོམ་དང་ཡིད་དཔྱོད་དང༌། གཞན་གྱི་ངོ་དང༌། གྲགས་པ་དང་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་དང༌། རྙེད་པ་དང་བཀུར་སྟི་དོན་དུ་གཉེར་བ་སོགས་ཀྱིས་མ་ཡིན་པར་ཤེས་
1 ཞོལ། ཤོག ༧ ན ༡ བདེ་བར་གཤེགས་པའི་གསུང་རབ་

རྣམ་འགྲེལ་ཚད་གྲུབ་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 295

ནས་དད་པ་ཐོབ་པའི་སྒོ་ནས་སྟོན་པ་དང༌། དེའི་བསྟན་པ་ལས་བདུད་དང་ཕས་ཀྱི་རྒོལ་བས་མི་ཕྱེད་པའི་སྐལ་བ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་ཞིང༌། ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་རིགས་ཀྱི་ནུས་པ་ཡོངས་སུ་བརྟས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལྟར་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ། ཚད་མས་དྲངས་པའི་ངེས་པ་རྙེད་པ་དེ་ཉིད་ནས་བཟུང་སྟེ། སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་ལན་ཅིག་ཙམ་བསྒོམས་པ་ཡན་ཆད་ཀྱང༌། སྲིད་པའི་རི་བོ་ཕྱིར་བརྙིལ་བ་ལ་མཐུ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་གྱི། གཞན་དུ་ན་ཇི་སྲིད་དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་ལ་གཞན་གྱི་ཚིག་ཙམ་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་དད་པ་བསྒོམ་པ་དང༌། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་ཡོན་ཏན་དེ་ལྟ་བུ་ཡོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་རྙེད་པ་ལྟ་ཞོག །དཀོན་མཆོག་གསུམ་པོ་དེ་ཉིད་སྤྱིར་ཤེས་བྱ་ལ་ཡོད་པ་ཙམ་གྱི་རྒྱུ་མཚན་གང་ཡང་མ་མཐོང་བཞིན་དུ། ནན་གྱིས་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་དབྱངས་ཀྱི་ང་རོ་དྲག་པོས་དུས་ཚིགས་མང་པོའ་བར་དུ་བསྒྲགས་ཤིང་རྒྱུ་མཚན་གང་ཡང་བཤད་དུ་མེད་པའི་མིག་གི་ཆུ་རྒྱུན་ནམ་མཁའི་ཆར་ ིལྟར་ཕབ་ཀྱང༌། མཚན་བརྗོད་པ་ཙམ་ཞིག་གི་ཕན་ཡོད་འབྱུང་བར་ཟད་ཀྱི་སྐྱབས་འགྲོའ་དོན་གང་ ིཡང་ཚང་བ་མ་ཡིན་ནོ།།
འོ་ན་ལུགས་འབྱུང་གིས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཚུལ་ཇི་ལྟར་འཆད་ཅེ་ན།
དེ་ཡང་འདི་ལྟར། འོག་ནས་ལུགས་ལྡོག་གི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་བཞིན་དུ། རང་ཉིད་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་ཉམ་ཐག་པའི་ཚུལ་ཡུན་རིང་དུ་བསྒོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡིད་འབྱུང་བ་ཤུགས་དྲག་པོ་མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཞིག་ཐོག་མར་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་སྒོར་ ིའཇུག་པ་དག་ལ་ཡང་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་བ་ཡིན་ཏེ། འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་ལ་ཡིད་འབྱུང་བ་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་ཞིག་གི་མྱོང་བ་རྒྱུད་ལ་མ་སྐྱེས་པ་དེ་སྲིད་དུ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཐར་པ་ཙམ་ལ་ཡང་ཐོབ་འདོད་ཀྱི་བློ་མཚན་ཉིད་པ་མི་སྐྱེ་ན། རང་གཞན་མཐའ་དག་གི་སྡུག་བསྔལ་སེལ་བའི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལ་ཐོབ་འདོད་སྐྱེ་བ་ལྟ་སྨོས་ཀྱང་ཅི་ཞིག་དགོས། གཞན་ཡང༌། ཇི་ཙམ་དུ་རང་ཉིད་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་ཡིད་འབྱུང་བ་ཤུགས་དྲག་པ་དེ་ཙམ་དུ། དེ་ལ་དཔགས་ནས། གཞན་དག་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ལ་ཡང་མི་བཟོད་པའི་བློ་ཤུགས་དྲག་སྐྱེ་ལ། བློ་དེ་ཉིད་ཇི་ཙམ་ཤུགས་དྲག་པ་དེ་ཙམ་དུ། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཤུགས་དྲག་

296 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

ཅིང༌། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཤུགས་དྲག་པ་དེ་ཙམ་དུ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་སེམས་བསྐྱེད་ ི ཤུགས་དྲག་ལ། དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་ལམ་སྒོམ་པ་ཤུགས་དྲག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་རྒྱུ་དང་འབྲས་ ིབུའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མྱུར་བ་ཉིད་དུ་ལག་ཏུ་འོང་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན། རང་ཉིད་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་ཡིད་འབྱུང་བ་ཇི་ཙམ་ཤས་ཆུང་བ་དེ་ཙམ་དུ། སྙིང་རྗེ་དང༌། སེམས་བསྐྱེད་དང༌། ལམ་སྒོམ་པ་སོགས་མཐའ་དག་ཤིན་ཏུ་མཐུ་ཆུང་བ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེའི་ཕྱིར། གང་དག་རང་ཉིད་འཁོར་བ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བར་མ་ཟད། ཚེ་འདིའི་བདེ་བ་ཙམ་ཞིག་ལ་ཡང་མངོན་པར་སྲེད་པའི་བསམ་སྦྱོར་ཤུགས་དྲག་ལ་རྒྱུན་རིང་བ་བསྙོན་མི་ནུས་པར་མྱོང་བས་གྲུབ་ཅིང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་བཞིན་དུ་ཡང༌། འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ལ་ཅི་དགའ་བར་ལོངས་སྤྱོད་པ་ཉིད་དུ་དབང་བའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་པ་རྨད་དུ་བྱུང་བར་རང་ཉིད་ཁས་འཆེ་བ་དག་ནི་རྨོངས་པ་ཆེན་པོས་ཡིད་མྱོས་པར་བྱས་པའམ། བརྫུན་དུ་སྨྲ་བ་ཆེན་པོས་བདག་དང་འཇིག་རྟེན་ཕུང་བར་བྱེད་པ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་ཡིན་པ་གོར་མ་ཆག་གོ།
དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི། ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
པ་གང་གི་ལམ་དུ་འཇུག་ཀྱང༌། ཐོག་མར་མེད་དུ་མི་རུང་བའི་ལམ་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལུགས་ལྡོག་གི་སྐབས་སུ་ཐེག་པ་ཐུན་མོང་གི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་སྟོན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཐོག་མར་གསུངས་ཀྱི། ལུགས་འབྱུང་དུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཐུན་མོང་མིན་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་སྟོན་པའི་ཐོག་མར་མ་གསུངས་ལ། གང་ཞིག་འགྲོ་བ་མཐའ་དག་སྡུག་བསྔལ་ལས་བསྒྲལ་བར་འདོད་པའི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པ་དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲས་བསྙད་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། དེའི་གོང་དུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་མོས་ཤིང༌། ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་གསུང་རབ་ལ་ཐོས་པ་དང་ ིབསམ་པ་བྱེད་ཟིན་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་ིཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཉིད་ལུགས་འབྱུང་གི་སྐབས་སུ་ཐེག་ཆེན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལམ་གྱི་ཐོག་མར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་ལམ་བསྒོམ་པ་ལ། འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པར་ ིམ་བསྟན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། ལུང་དང་རིགས་པས་རྣམ་དཔྱོད་པ། །སྡུག་བསྔལ་ཉིད་ཀྱི་

རྣམ་འགྲེལ་ཚད་གྲུབ་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 297

ཁྱད་པར་གྱིས། །སྡུག་བསྔལ་རྒྱུ་དང་དེ་མི་རྟག །ལ་སོགས་རང་བཞིན་རྟོག་པར་མཛད།1

།ཅེས་
སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།།
དེ་ཡང་རང་ཉིད་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་ཡིད་འབྱུང་བར་གྱུར་པ་ན། སྡུག་བསྔལ་
དེ་ཉིད་འགྲོ་བ་མཐའ་དག་ལ་ཁྱད་མེད་དུ་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་ཚུལ་ལེགས་པར་ཡིད་ལ་བྱས་ནས། དེའི་འོག་ཏུ་འགྲོ་བ་མཐའ་དག་རེ་རེ་ཞིང་བགྲང་བ་ལས་འདས་པར་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཕ་དང་མར་གྱུར་ཏེ། ཕན་ཚད་མེད་པ་བཏགས་པའི་དྲིན་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པར་ཡང་དང་ཡང་དུ་ཡིད་ལ་བྱས་ཤིང་གོམས་པ་ལས་འགྲོ་བ་མཐའ་དག་བུ་གཅིག་པའི་མ་བཞིན་དུ། ཤིན་ཏུ་ཡིད་དུ་འོང་བའི་རྣམ་པར་མཐོང་བར་འགྱུར་ལ། དེ་ཡང་འགྲོ་བ་མཐའ་དག་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་ཉམ་ཐག་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་བྱེད་ལས་ལ་བརྟེན་ནས་འགྲོ་བ་སྡུག་བསྔལ་བ་ལ་མི་བཟོད་པའི་བློ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཞིང༌། སྡུག་བསྔལ་བ་དང་བྲལ་ན་དགའ་བའི་བློ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ལ་བློ་དེ་ལ་སྙིང་རྗེ་ཞེས་བྱ་ཞིང༌། འོན་ཀྱང་འགྲོ་བ་སྡུག་བསྔལ་བ་ལ་མི་བཟོད་པ་དང༌། སྡུག་བསྔལ་དང་བྲལ་བ་ལ་དགའ་བ་ཙམ་གྱི་སྙིང་རྗེ་ནི། ཉན་ཐོས་དང༌། རང་སངས་རྒྱས་དག་ལ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཙམ་གྱིས། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་པའི་སྙིང་རྗེ་མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་མ་ཡིན་པས། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཞེས་ནི་མི་བྱའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་སྙིང་རྗེ་དེ་ཉིད་གསོལ་བཏབ་ཅིང་སྐྱེ་བ་དུ་མར་གོམས་པར་བྱས་པའི་བག་ཆགས་ནུས་པ་མཐུ་ཅན་དུ་གྱུར་པ་ལས། འགྲོ་བ་མཐའ་དག་སྡུག་བསྔལ་ལས་བསྒྲལ་བར་འདོད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་བློ་བཅོས་མ་མ་ཡིན་པ་སྙིང་ཐག་པ་ནས་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ལ། བློ་དེ་ཉིད་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའམ་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱའོ།།
དེ་ཉིད་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པ་ཙམ་ནས། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་པ་ཞེས་བྱ་ཞིང༌། བློ་འདི་ནི་ཐམས་ཅད་
མཁྱེན་པ་ཐོབ་པའི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལམ་གྱི་ཐོག་མ་ཡིན་ལ། དོན་འདི་ཉིད། སྒྲུབ་བྱེད་ཐུགས་རྗེ་གོམས་ལས་དེ།།ཞེས་པས་སྟོན་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ཡང་སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་མེད་དོ་ཞེས་གྲུབ་པའི་མཐའ་བཅས་2

ནས་སྨྲ་བའི་སྒྲོ་འདོགས་ཀུན་བཏགས་མངོན་གྱུར་རྒྱང་ཕན་སོགས་ཕྱི་རོལ་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༡༢ ཕྲེང་། ༤
2 ཞོལ། ཤོག ༩ ན ༣ གྲུབ་པའི་མཐའ་བཙས་ནས་

298 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

པ་ཁ་ཅིག་མིན་པ་ལ་མེད་ཀྱང༌། སྒྲོ་འདོགས་དེ་ཉིད་ཀྱི་ས་བོན་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཕལ་ཆེ་བ་ལ་ཡོད་དེ། སྔོན་སྐྱེ་བ་གཞན་དག་ཏུ་རྒྱང་ཕན་སོགས་ཀྱི་གྲུབ་པའི་མཐའ་དང་གཞུང་ལུགས་ཐོས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་བག་ཆགས་བཞག་པར་གྱུར་པའོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན། གྲུབ་མཐས་བློ་མ་བསྒྱུར་བའི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་དག་གི་རྒྱུད་ལ་གྲུབ་མཐས་ཀུན་བཏགས་པའི་སྒྲོ་འདོགས་གཞན་དག་གི་ས་བོན་ཡང་ཡོད་པར་མི་འགྲུབ་ཅིང༌། དེ་ལྟར་ན། གྲུབ་མཐས་བློ་མ་བསྒྱུར་བའི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་དག་གི་རྒྱུད་ལ་མཐོང་སྤང་གཏན་ནས་མེད་པ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ།།
གཞན་ཡང་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཐ་མལ་པ་ཕལ་ཆེ་བ་དག་གི་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་འཇལ་བའི་
མངོན་སུམ་ཚད་མ་མི་སྲིད་ཅིང༌། ཇི་སྲིད་སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་མཐོང་བ་དེ་སྲིད་དུ་རྗེས་དཔག་ཀྱང་མི་སྲིད་ལ། དེ་ཉིད་འཇལ་བའི་ཚད་མ་རྣམ་པ་གཉིས་གང་ཡང་རྒྱུད་ལ་མ་སྐྱེས་བར། དེ་ཉིད་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་སྐྱེ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་མེད་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་མངོན་གྱུར་ཡང་སྐྱེ་བ་ལ་འགལ་བ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར། སྐྱེ་བ་སྔ་མ་དང་ཕྱི་མ་ཡོད་པའི་ངེས་ཤེས་རྒྱུད་ལ་མ་སྐྱེས་པ་དེ་སྲིད་དུ། བདག་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་དུ་མར་སྙིང་རྗེ་ལ་སོགས་པའི་ལམ་བསྒོམས་པ་ལ་ངེས་པ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་མི་སྲིད་ཀྱང༌།1

དེ་དག་སྐྱེ་བ་དུ་མར་བསྒོམས་པ་མི་
སྲིད་པའི་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་མི་ནུས་ལ། དེའི་ཕྱིར། ཇི་སྲིད་སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ངེས་པ་མ་རྙེད་པ་དེ་སྲིད་དུ་བདག་གིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བྱའོ་སྙམ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱང་རྣལ་མ་སྐྱེ་མི་སྲིད་ཅིང༌། དེར་མ་ཟད། ཚེ་ཕྱི་མ་ངན་སོང་དུ་ལྟུང་གིས་དོགས་པ་དང༌། ལྷ་མིའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ། དགེ་སྡིག་ལ་བླང་དོར་བྱེད་པའི་ཚུལ་ལ་ཡང༌། ངེས་པ་རྣལ་མ་སྐྱེ་མི་སྲིད་པས། ཇི་སྲིད་སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་ཡོད་པར་རིགས་སྟོབས་ཀྱིས་མ་ངེས་པ་དེ་སྲིད་དུ། མངོན་པར་མཐོ་བ་དང་ངེས་པར་ལེགས་པའི་ལམ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒོ་འགགས་ཏེ་འདུག་པ་ཡིན་ནོ།།
དེས་ན། འདི་ཉིད་ལ་ངེས་པ་རྙེད་པ་དང༌། སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་མེད་པའི་སྒྲོ་འདོགས་ཆོད་པ་ནི།
ལམ་སྒོམ་པ་ལ་ཐོག་མ་ཉིད་དུ་ཆེས་ཆེར་གལ་ཆེ་ཞིང༌། དེར་མ་ཟད། སྙིང་རྗེ་སོགས་གོམས་པར་ 1 ཞོལ། ཤོག ༩ བ ༢ གཙང་། ཤོག ༨ ན ༤ རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་མི་སྲིད་ཅིང་།

རྣམ་འགྲེལ་ཚད་གྲུབ་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 299

བྱས་པ་ལས་ཅུང་ཟད་ཁྱད་པར་དུ་འགྱུར་སྲིད་ཀྱང༌། མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་བ་མི་སྲིད་དེ། མཆོངས་པ་དང་ཆུའི་དྲོད་བཞིན་ནོ་སྙམ་དུ་འཛིན་པའི་ལོག་པར་རྟོག་པ་ཡང༌། ལམ་ཡུན་རིང་དུ་གོམས་པར་བྱེད་པའི་གེགས་ཆེན་པོ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན། སྔ་མ་ནི། ལམ་སྒོམ་པ་ལ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་འཇུག་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ཞིང༌། ཕྱི་མ་ནི། ལམ་ཡུལ་རིང་དུ་གོམས་པར་བྱེད་པའི་གེགས་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་གེགས་འདི་གཉིས་སེལ་བ་ལམ་གྱི་ཐོག་མར་གཅེས་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། གཞུང་དུ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་ལམ་གྱི་ཐོག་མ་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་སྟོན་པའི་དོགས་གཅོད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་ ིསྦྱར་ནས་སྒྲོ་འདོགས་དེ་གཉིས་འགོག་པའི་རིགས་པ་དག་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་ཡིན་1

ལ། དེ་ཡང་
སྔ་མ་ནི། བློ་ནི་ལུས་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་པ་ནས། དེ་འདྲའི་སྒྲུབ་བྱེད་ལྷག་ལྡན་འདོད།2

།ཅེས་
པའི་བར་གྱིས་འཆད་པར་བྱེད་ལ། ཕྱི་མ་ནི། གོམས་ལས་ཁྱད་པར་འགྱུར་ན་ཡང༌། །ཞེས་པ་ནས། ཆགས་བྲལ་ཆགས་དང་ཡིད་ལོག་བཞིན།3

།ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར། འགྲོ་
བ་མཐའ་དག་སྡུག་བསྔལ་ལས་སྒྲོལ་བར་འདོད་པའི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་སྐྱེས་པ་ན། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཐབས་ལ་རྟོག་པར་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་སྨན་པ་དག །རང་ཉིད་ལ་རག་ལས་པའི་སྐྱེས་བུའི་ནད་གསོ་བར་འདོད་པ་ན། དེའི་ཐབས་ལ་རྟོག་པ་བཞིན་ནོ།།
དེ་ལྟར་བརྟགས་པ་ན་ཡང༌། རང་ཉིད་ཀྱིས་ད་ལྟ་འགྲོ་བ་གཅིག་ཙམ་གྱི་ཡང་སྡུག་བསྔལ་སེལ་མི་ནུས་པར་མཐོང་ཞིང༌། གཞན་ལ་བཅོལ་བ་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་མི་ནུས་པར་མཐོང་ནས། བདག་ཉིད་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་གྱུར་ན་དགོས་པ་དེ་བསྒྲུབ་ནུས་པར་མཐོང་ནས། ཐོག་མར་བདག་ཉིད་སྡུག་བསྔལ་མཐའ་དག་དང་བྲལ་ཞིང་གནས་ངན་ལེན་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མངོན་དུ་བྱས་ནས། གདོད་འགྲོ་བ་མཐའ་དག་སྡུག་བསྔལ་ལས་བསྒྲལ་བར་བྱའོ་སྙམ་དུ་དམ་འཆའ་བར་འགྱུར་ཞིང༌། དེ་ལྟར་དམ་འཆའ་བའི་བློ་དེ་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་སྨོན་པ་ ིསེམས་བསྐྱེད་ཅེས་བྱའོ། །དེ་ལྟར་དམ་བཅས་པ་ན། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གོ་འཕང་དེ་ཡང་རྒྱུ་

1 ཞོལ། ཤོག ༡༠ ན ༢ གཙང་། ཤོག ༨ བ ༢ རྒྱས་པར་གསུངས་པ་མིན་ལ།
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༠༣ ཕྲེང་། ༩
3 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༡༡ ཕྲེང་། ༢

300 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

མེད་དུ་མི་འབྱུང་བར་མཐོང་ནས། དེའི་ཐབས་ཉམས་སུ་ལེན་པར་འདོད་པའི་བློ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཞིང༌། བློ་དེ་ལ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་འཇུག་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཅེས་བྱའོ།། ིསྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལས་སེམས་བསྐྱེད་པ་རྣམ་པ་གཉིས་པོ་དེ་ཉིད་ཇི་ལྟར་སྐྱེ་བའི་ཚུལ་དེ་
ཡང༌། བརྩེ་ལྡན་སྡུག་བསྔལ་གཞོམ་པའི་ཕྱིར། །ཐབས་རྣམས་ལ་ནི་མངོན་སྦྱོར་མཛད། །ཐབས་བྱུང་དེ་རྒྱུ་ལྐོག་གྱུར་པ། །དེ་འཆད་པ་ནི་དཀའ་བ་ཡིན།1

།ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་བསྟན་པ་ཡིན་
ནོ། །དེ་ལྟར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་དང༌། སྡུག་བསྔལ་རྒྱུ་བཅས་ཞི་བར་བྱེད་པའི་ཐབས་ཉམས་སུ་ལེན་པར་བསམ་པས་གོ་དགོས་པ་དག་ནི། ཐབས་དེ་ཉིད་ཇི་ལྟར་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཚུལ་ལ་ཡོངས་སུ་དཔྱོད་པར་བྱེད་དེ། དེ་ལྟར་མ་དཔྱད་ན། ཉམས་སུ་ལེན་པར་འདོད་ཀྱང་བླང་བར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ན། དང་པོར་སློབ་དཔོན་གཞན་གྱི་ལུང་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་དཔྱོད་པར་བྱེད་ལ། དེའི་འོག་ཏུ་ཇི་ལྟར་ཐོས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དོན་ལ་རང་ཉིད་ཀྱི་རིག་པས་ཡོངས་སུ་དཔྱོད་པ་བསམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་དང། སྡུག་བསྔལ་རྒྱུ་བཅས་ཞི་བར་བྱེད་པའི་ཐབས་མ་ལུས་པ་གཏན་ལ་འབེབས་པར་བྱེད་ཅིང༌། ཡང་ན། མངོན་མཐོ་ལྷ་དང་མིའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་དག་ནི། དཔྱད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་ལ་བརྟེན་པའི་ཡིད་ཆེས་ཚད་མས་རྣམ་པར་དཔྱོད་པར་བྱེད་ལ། ངེས་ལེགས་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་དག་ནི། དངོས་པོ་སྟོབས་ཤུགས་ཀྱི་རིག་ཤེས་ཚད་མས་རྣམ་པར་དཔྱོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ཡང་མངོན་མཐོའ་ལུས་ ིཁྱད་པར་ཅན་ལ་བརྟེན་ན་ནུས་ཀྱི། དུད་འགྲོ་ལ་སོགས་པ་ངན་སོང་གི་འགྲོ་བ་དང༌། ལྐུགས་པ་ལ་སོགས་པ་མི་ཁོམས་པའི་རྟེན་དག་ལ་ནུས་པ་དེ་མེད་པར་མཐོང་ནས། ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གོ་འཕང་ཡོངས་སུ་ཚོལ་བ་དག་ཀྱང༌། མངོན་མཐོའ་ལུས་ཁྱད་པར་ཅན་ཐོབ་པའི་ ིཐབས་ལ་ཡོངས་སུ་རྟོག་ཅིང་དོན་དུ་གཉེར་བ་ཡིན་ཏེ། ཇི་ལྟར་ཆུ་དོན་དུ་གཉེར་བ་དག་སྣོད་ལ་གུས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་བས་ན། ཚེ་ཕྱི་མར་ལྷ་མིའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པ་དོན་དུ་གཉེར་བ་སྐྱེས་བུ་ཆུང་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༡༢ ཕྲེང་། ༢

རྣམ་འགྲེལ་ཚད་གྲུབ་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 301

ངུ་དང་འབྲེལ་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་དང༌། རང་ཉིད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་རྒྱུ་བཅས་ཞི་བའི་ཐར་པ་དོན་དུ་གཉེར་བ་སྐྱེས་བུ་འབྲིང་དང་འབྲེལ་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་དག་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱ་བ་དང༌། རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་ཅི་རིགས་པའི་སྒོ་ནས་གཞན་དོན་དུ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དོན་དུ་གཉེར་བ་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོ་དང་འབྲེལ་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་འགྱུར་བར་ཤེས་པར་བྱའོ།།
དོན་དེ་དག་ཀྱང༌། ལུང་དང་རིགས་པས་རྣམ་དཔྱོད་པ། །ཞེས་བྱ་བ་ནས་བཟུང་སྟེ། བདག་མེད་མཐོང་བས་འགལ་བ་ཡིན།1

།ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད་པར་བྱེད་ལ། འོན་ཀྱང་འདིར།
དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རིག་ཤེས་ཚད་མས་ངེས་ལེགས་ཀྱི་ལམ་ལ་དཔྱོད་ཚུལ་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་ནས། དཔྱད་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་ལ་བརྟེན་ནས། མངོན་མཐོའ་ཐབས་ལ་རྟོག་ཚུལ་རྒྱས་ ིཔར་མ་གསུངས་པ་ནི། སྔར་ལེའུ་དང་པོར། མཐོང་དང་མ་མཐོང་དངོས་པོ་ཡི།2

།ཞེས་སོགས་ཀྱིས་
བཤད་ཟིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ།།
དེ་ལྟར། ཐོས་བསམ་གྱིས་རྣམ་པར་དཔྱོད་པ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ལམ་དེ་
ནི་ཚོགས་ཀྱི་ལམ་ཞེས་བྱ་ཞིང༌། དེའི་འོག་ཏུ་ཐོས་བསམ་གྱི་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས། བདག་ཏུ་འཛིན་པ་ཉིད་སྲིད་པའི་སྡུག་བསྔལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བར་མཐོང་ཞིང༌། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཉིད་བདག་འཛིན་དེའི་གནོད་བྱེད་དུ་ངེས་ནས། སྲིད་པའི་སྡུག་བསྔལ་རྒྱུ་བཅས་རྩ་བ་ནས་དྲུངས་འབྱིན་པར་བྱེད་པའི་གཉེན་པོ་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཡིན་པ་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་འགྱུར་ལ། ཤེས་རབ་དེ་ཉིད་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང༌། ཚོགས་རྒྱ་ཆེན་པོ་གསོག་པ་ལ་སོགས་པའི་ཐབས་ཀྱི་སྒོ་མཐའ་ཡས་པ་དང་འབྲེལ་བར་བྱ་སྟེ། བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་བར་དུ་གོམས་པར་བྱས་པ་ལས། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱང་ཐོབ་པར་འགྱུར་བར་རྟོགས་ཏེ། དེ་ལྟར་ཐབས་སྣ་ཚོགས་པ་དང་འབྲེལ་བར་བྱས་ནས། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཡུན་རིང་དུ་གོམས་པར་བྱེད་ཅིང༌། དེ་ལྟར་གོམས་པར་བྱས་པ་ལས། གོམས་ཡུལ་བདག་མེད་པའི་དོན་ལ་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་གསལ་སྣང་སྐྱེས་པ་ནི་སྦྱོར་ལམ་ཡིན་ཞིང༌། དེ་ཉིད་གོམས་པར་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༡༢ ཕྲེང་། ༤
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༨༨ ཕྲེང་། ༢༠

302 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

བྱས་པ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་གྱུར་ཏེ། བདག་མེད་པའི་དོན་བདེན་པའི་རྣམ་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བློ་དང་པོར་སྐྱེས་པ་ནི། མཐོང་ལམ་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་ཡང་དང་ཡང་དུ་གོམས་པར་བྱེད་པ་ནི་སྒོམ་ལམ་ཡིན་ཞིང། དེ་ལྟར་ཡུན་རིང་དུ་གོམས་པར་བྱས་པའི་མཐར། བླང་དོར་གྱི་གནས་ཐམས་ཅད་ལ་ཐུགས་གསལ་བ་རབ་ཀྱི་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེས་ནས། གནས་ངན་ལེན་གྱི་དྲི་མ་ཕྲ་ཞིང་ཕྲ་བ་མ་ལུས་པར་སྤངས་པ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཡིན་ནོ།།
དེ་ལྟ་བུའི་སྤངས་པ་དང་རྟོགས་པ་དེ་གཉིས་ཀྱང༌། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་
ཅད་ལས་ཁྱད་པར་དུ་གྱུར་པའི་སངས་རྒྱས་ཁོ་ནའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་ཏེ། དེ་བས་ན་འདིས་ནི། ཡེ་ཤེས་དང༌། རྟོགས་པ་དང༌། སྤྱོད་པ་མ་འདྲེས་པ་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་པོ་དག་ཉེ་བར་བཟུང་བ་ཡིན་ནོ། །དོན་འདི་དག་ཀྱང༌། རྣམ་པ་དུ་མར་ཐབས་མང་པོ། །ཞེས་པ་ནས། གཉིས་པོ་འདི་ནི་རྒྱུ་རུ་བཤད།1

།ཅེས་པའི་བར་གྱིས་སྟོན་པར་བྱེད་
པ་ཡིན་ལ། དེ་ནས། དེ་ཤེས་པ་ཡང་གྲུབ་པ་ཡིན།2

།ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བསམ་སྦྱོར་ཕུན་ཚོགས་
དེ་གཉིས་ཀྱི་འབྲས་བུ་རང་དོན་ཕུན་ཚོགས་བདེ་གཤེགས་ཉིད་འཆད་པར་བྱེད་ཅིང༌། སྐྱོབ་པ་ཉིད་གཟིགས་ལམ་གསུངས་པ།3

།ཞེས་སོགས་རྐང་པ་བཞིས་གཞན་དོན་ཕུན་ཚོགས་འགྲོ་བ་སྡུག་
བསྔལ་ལས་སྒྲོལ་བའི་སྐྱོབ་པ་ཉིད་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཕྱིར་ཚད་ཡིན།4

ཞེས་པ་ནི། ཚུལ་དེའི་
ཕྱིར་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྒྱུ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ལས་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་གྱི་མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་ལ་མི་བསླུ་བའི་ཚད་མར་འཁྲུངས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ། །དེ་ཡང་ལུགས་འབྱུང་གི་སྐབས་སུ། བདེ་གཤེགས་སྤངས་པ་ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་གྱི་ངོས་ནས་བཤད་པ་ནི། དང་པོར། རང་ཉིད་ཉེ་བར་འཚེ་བ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པའི་གྲོལ་བ་མངོན་དུ་བྱས་ནས་དེའི་འོག་ཏུ། གཞན་སྡུག་བསྔལ་ལས་སྒྲོལ་བའི་སྐྱོབ་པ་འབྱུང་བ་ཡིན་གྱི། རང་མ་གྲོལ་བར་གཞན་གྲོལ་བར་བྱེད་མི་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༡༢ ཕྲེང་། ༡༡
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༡༣ ཕྲེང་། ༦
3 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༡༣ ཕྲེང་། ༧
4 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༡༣ ཕྲེང་། ༨

རྣམ་འགྲེལ་ཚད་གྲུབ་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 303

ནུས་སོ། །ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡིན་ལ། ལུགས་ལྡོག་གི་སྐབས་སུ། བདེ་གཤེགས་རྟོགས་པ་ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་གྱི་ངོས་ནས་བཤད་པ་ནི། གདུལ་བྱ་ལ་བདེན་བཞིའི་བླང་དོར་ཐབས་དང་བཅས་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་སྐྱོབ་པ་དེ་ཡང༌། རང་ཉིད་ཀྱིས་བླང་དོར་གྱི་གནས་མ་ལུས་པ་ཐུགས་སུ་ཆུད་པའི་རྟོགས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་ཐོབ་པ་ལ་རག་ལས་ཀྱི་རང་གིས་མ་རྟོགས་པར་གཞན་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱེད་མི་ནུས་སོ། །ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡིན་ནོ།།འོ་ན། དེས་ན་ཐུགས་ཀྱང་གསལ་བའི་ཕྱིར། །རྒྱུ་ཡི་བག་ཆགས་སྤངས་པ་ཡིན།1

།ཞེས་
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དང༌། དེའི་གེགས་སུ་གྱུར་པའི་སྒྲིབ་པའི་བག་ཆགས་ཀྱང་མ་ལུས་པར་སྤངས་པ་ཡིན་པར་བཤད་ལ། སྐབས་འདིར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་དག་ཀྱང་མ་ཚང་བ་མེད་པ་འཆད་པ་སྐབས་སུ་བབ་པ་མ་ཡིན་ནམ། ཅིའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པའི་བག་ཆགས་མ་ལུས་པར་སྤོང་བར་བྱེད་པའི་གཉེན་པོ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་སྒོམ་པའི་ཚུལ་དག་མ་བཤད་ཅེ་ན་བདེན་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང༌། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཐེག་པ་ཐུན་མོང་གི་སྡེ་སྣོད་དག་དང༌། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཐུན་མོང་མིན་པའི་མདོ་སྡེ་དག་ལས། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱི་བགྲོད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་གསུངས་ཏེ། འདི་ལྟར། ཐེག་པ་ཐུན་མོང་གི་སྡེ་སྣོད་དག་ལས། ཉན་ཐོས་དང༌། རང་སངས་རྒྱས་དང༌། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གསུམ་གས་ཀྱང༌། ལྟ་བ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་ཙམ་ཞིག་སྒོམ་པ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་ཀྱང༌། སྤྱོད་པ་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྣམས་དང༌། སེམས་བསྐྱེད་དང༌། ཚོགས་གསོག་པའི་ཁྱད་པར་དང༌། ཚོགས་གསོག་པའི་དུས་ཀྱི་ཁྱད་པར་སོགས་ལས་བྱང་ཆུབ་གསུམ་འཐོབ་པའི་ཁྱད་པར་འབྱུང་བར་གསུངས་ལ། དེ་ཡང་རེ་ཤིག་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་སྣོད་དུ་མི་རུང་བའི་གདུལ་བྱ་དག་ལ་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ཡིན་ཞིང༌། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཐུན་མོང་མིན་པའི་སྡེ་སྣོད་དག་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པའི་གཉེན་པོར་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་ཡུན་རིང་དུ་གོམས་པར་མ་བྱས་པར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཐོབ་པའི་ཐབས་མེད་པར་གསུངས་སོ།།
1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༡༢ ཕྲེང་། ༡༢

304 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

དེ་བས་ན་འདིར་ཡང༌། བཅོམ་ལྡན་འདས་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་དོན་དུ་གཉེར་བ་དག་
གི་མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་ལ་མི་བསླུ་བའི་ཚད་མ་ཡིན་པར་གཙོ་བོར་བསྒྲུབས་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཐེག་པ་ཐུན་མོང་གི་སྡེ་སྣོད་ནས། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་གསུངས་པ་དེ་དག་གི་དགོངས་པ་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་སྒོ་ནས་རེ་ཤིག་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་སྣོད་དུ་མི་རུང་བ་དག་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་ཕྱིར། ལེའུ་གཉིས་པ་འདིར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ ིསྟོན་པ་ན་ཡང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མ་བཤད་ལ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྡེ་སྣོད་ཀྱི་དགོངས་པ་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་སྒོ་ནས། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྟོན་པའི་སྣོད་དུ་རུང་བ་དག་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་ཕྱིར། ལེའུ་གསུམ་པར་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་འབེབ་པ་ཡིན་ལ། འོན་ཀྱང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་གཞན་དག་ནི་ལེའུ་འདིར་རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་པའི་དབང་དུ་ ིབྱས་ནས་དེར་མི་འཆད་དོ།།
ད་ནས་ལུགས་ལྡོག་གི་སྐབས་སུ་ཐར་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཇི་ལྟར་
བཤད་པ་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་འདི་ལྟར། ཡང་ན་སྐྱོབ། །བདེན་པ་བཞི་ནི་སྟོན་མཛད་པའོ།1

།ཞེས་པས་བཅོམ་ལྡན་འདས་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་ལ། བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྟོན་པར་མཛད་པའི་སྒོ་ནས། གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་གྱི་སྐྱོབ་པ་ཡིན་པར་བཤད་ནས། འོ་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་བདེན་པ་བཞིའི་བླང་དོར་གྱི་ཚུལ་དེ་ཡང་ཇི་ལྟ་བུ་སྙམ་པ་ལ། དེ་ཉིད་བཤད་པའི་སྒོ་ནས་ཐར་ལམ་གཏན་ལ་འབེབས་པར་བྱེད་པ་ནི། བདེ་བ་ལས་ཀྱང་འདོད་མི་འགྱུར། །ཞེས་བྱ་བའི་བར་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་འཁོར་བར་འཇུག་པའི་རིམ་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མ་ཤེས་ན། འཁོར་བ་ལ་ཡིད་འབྱུང་བའི་བློ་མི་སྐྱེ་ལ། འཁོར་བ་ལྡོག་པའི་རིམ་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མ་ཤེས་ན། ཐར་པ་ཐོབ་ནུས་སུ་མི་རྟོགས་པས། ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་བློ་མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར། ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་བློ་མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཞིག་སྐྱེ་བ་ལ། འཁོར་བར་འཇུག་ལྡོག་གི་རིམ་པ་དག་ལ་ཚད་མས་སྒྲོ་འདོགས་ཆོད་པའི་ངེས་པ་རྙེད་པ་ཞིག་མེད་དུ་མི་རུང་བའི་ཡན་ལག་ཡིན་པས། སྡུག་བསྔལ་དང༌། ཀུན་འབྱུང་བའི་བདེན་པ་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༡༣ ཕྲེང་། ༩

རྣམ་འགྲེལ་ཚད་གྲུབ་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 305

སྟོན་པའི་གཞུང་དག་གིས་འཁོར་བར་འཇུག་པའི་རིམ་པ་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་འབེབས་པར་བྱེད་ཅིང༌། འཁོར་བའི་རྩ་བ་བདག་འཛིན་ཡིན་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ན། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་འཁོར་བའི་རྩ་བ་གཅོད་བྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོར་ཤེས་ནས། འཁོར་བ་ལྡོག་པའི་རིམ་པ་ཡང་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་འགྱུར་ལ། འོན་ཀྱང༌། འཁོར་བ་ལྡོག་པའི་རིམ་པ་རྒྱས་པར་རྟོགས་པ་ནི་ཐར་པའི་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་རྒྱས་པར་རྟོགས་པའི་ཡན་ལག་ཡིན་པས། ལམ་བདེན་གྱི་སྐབས་སུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ།།དེ་ལ། འཁོར་བའི་འཇུག་ཚུལ་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ཡང༌། དང་པོར་འཁོར་བའི་མཚན་གཞི་
ངེས་པར་བྱས་ནས། དེ་ཉིད་རྒྱུ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་ཇི་ལྟར་འཁོར་བའི་ཚུལ་ངེས་པ་ལ་རག་ལས་པ་ཡིན་པས། སྡུག་བདེན་སྟོན་པའི་གཞུང་དག་གིས་འཁོར་བའི་མཚན་གཞི་ངོས་བཟུང་ནས། དེ་ཉིད་སྡུག་བསྔལ་གྱི་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པར་བསྒྲུབ་པ་ཡིན་ལ། ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་སྟོན་པའི་གཞུང་དག་གིས། རྒྱུ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་ཇི་ལྟར་འཁོར་བའི་ཚུལ་རིགས་པས་བསྒྲུབ་པར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་འདི་ལྟར། སྡུག་བསྔལ་འཁོར་བ་ཅན་ཕུང་པོ།1

།ཞེས་པས། ཟག་བཅས་ཉེར་ལེན་གྱི་
ཕུང་པོ་རྣམས་སྡུག་བསྔལ་བ་ཡིན་ཞིང༌། འཁོར་བ་ཅན་ཡིན་ལ། སྐྱེས་བུས་ཕུང་པོ་དེ་དག་ཉེ་བར་བླངས་ཏེ། ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་འཁོར་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཁོར་བ་དང་སྡུག་བསྔལ་གྱི་མཚན་གཞི་བཟུང་ཞིང༌། ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་འཁོར་བ་མེད་དེ། སྐྱེ་བ་སྔ་མ་ནས་འདིར་འཇུག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་སྙམ་དུ་དོགས་པ་ལ། འཁོར་བའི་ཐོག་མ་མེད་པ་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་དུ། སྐྱེ་བ་སྔ་མ་སྒྲུབ་པར་བཞེད་དེ། གོམས་ལས་འདོད་ཆགས་སོགས་གསལ་བ། །ཞེས་བྱ་བ་ནས། ཐམས་ཅད་ཀུན་ཚེ་སྐྱེ་བར་འགྱུར།2

།ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་གསུངས་སོ།།
དེས་ན་འདིར་ནི། འཁོར་བའི་ཐོག་མ་མེད་པ་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། སྐྱེ་བ་སྔ་མ་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་གཙོ་བོར་སྟོན་ལ། ལུགས་འབྱུང་གི་སྐབས་སུ་ལམ་སྐྱེ་བ་དུ་མར་གོམས་པར་བྱས་པ་ལས་མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་བར་འགྱུར་བ་སྒྲུབ་པའི་དོན་དུ། སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་བསྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་གཙོ་བོར་གསུངས་ཤིང༌། འོན་ཀྱང་འཆི་ཁའི་རིག་པ་ཐ་མས། རིག་པ་ཕྱི་མ་གཞན་མཚམས་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༡༣ ཕྲེང་། ༩
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༡༣ ཕྲེང་། ༡༠

306 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

སྦྱོར་བ་སྲིད་པ་འགྲུབ་པ་ལ། སྐྱེས་མ་ཐག་གི་རིག་པ་དང་པོའ་སྔོན་དུ། རིག་པ་གཞན་སོང་བར་ ིའགྲུབ་དགོས་པས། སྐྱེ་བ་སྔ་མ་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་དག་ཀྱང་གསུངས་མོད་ཀྱི། ལུགས་ལྡོག་ཏུ་བཤད་པའི་སྐྱེ་བ་སྔ་མ་བསྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་དག་དང༌། རིགས་པའི་ཚུལ་མི་འདྲའོ། །དེ་ལྟར་སྐྱེས་བུས། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་འདི་དག་ཉེ་བར་བླངས་ཏེ། ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་འཁོར་བར་གྲུབ་པའི་འོག་ཏུ་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་འདི་དག་སྡུག་བསྔལ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་བཞི་དང་ལྡན་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེ་ནི་རེས་འགའ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་པ་ནས། དེ་ནི་རྟག་རྣམས་ལ་ཡོད་མིན།1

།ཞེས་པའི་བར་དུ་གསུངས་སོ།།
དེའི་འོག་ཏུ། འཁོར་བ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རང་བཞིན་དུ་ཤེས་ནས་འབྲལ་བར་འདོད་པའི་ཡིད་འབྱུང་སྐྱེས་པ་ན། འདི་དང་འབྲལ་བར་བྱེད་ནུས་སམ་མི་ནུས། འདི་ལ་རྒྱུ་ཡོད་དམ་མེད། རྒྱུ་དེ་ཡང་རྟག་གམ་མི་རྟག་སྙམ་དུ་རྟོག་པར་བྱེད་དེ། སྡུག་བསྔལ་རང་གི་ངོ་བོ་ཚེར་མ་འདོན་པ་བཞིན་དུ་སྤོང་མི་ནུས་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ཀྱི་འོག་ཏུ་རྒྱུ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་འཁོར་བར་འཇུག་པའི་ཚུལ་གཏན་ལ་འབེབས་པར་བྱེད་པ་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང༌། ཀུན་འབྱུང་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་བཞི་དང་སྦྱར་ཏེ། གཞུང་གི་རིམ་པ་བཞིར་བཅད་ནས་འཆད་པའི་ཚུལ་ནི། གཞུང་དོན་འཆད་པ་ཉིད་ལས་རྟོགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། འདིར་མ་བྲིས་ལ། བདེན་པ་བཞི་པོ་དག་གི་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་སོ་སོའ་ངོ་བོ་རྒྱས་པར་བཤད་ ིཔ་དག་ནི། ཁོ་བོས་གཞན་དུ་རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཡི་གེ་མངས་པས་འཇིགས་ཏེ་དེ་དག་ཀྱང་འདིར་མ་བྲིས་སོ། །འོན་ཀྱང༌། རེས་འགའ་བ་ཉིད་ཡིན་པས་ན། །ཞེས་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། དེ་ཡོད་ན་ཡོད་མེད་ཕྱིར་རོ།2

།ཞེས་པའི་བར་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་སྟོན་པའི་གཞུང་གི་ཚོགས་
འདི་དག་གིས་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ་དེ་ཉིད་གཞུང་གོང་འོག་གཞན་ནས་ཀྱང་ཁ་བསྐངས་ཏེ། ལེའུ་གཉིས་པ་འདིར་འཁོར་བར་འཇུག་པའི་རིམ་པ་རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་གིས་ཇི་ལྟར་གསུངས་པའི་ཚུལ་ཅུང་ཟད་བཤད་དོ།།

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༡༦ ཕྲེང་། ༦
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༡༦ ཕྲེང་། ༡༢

རྣམ་འགྲེལ་ཚད་གྲུབ་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 307

འདི་ལྟར། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བྱེ་བྲག་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་མདོ་ལས། འདི་ཡོད་པས་
འདི་འབྱུང༌། འདི་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་འདི་སྐྱེས་ཏེ་འདི་ལྟ་སྟེ། མ་རིག་པའི་རྐྱེན་གྱིས་འདུ་བྱེད། འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྐྱེན་གྱིས་རྣམ་པར་ཤེས་པ། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྐྱེན་གྱིས་མིང་དང་གཟུགས། མིང་དང་གཟུགས་ཀྱི་རྐྱེན་གྱིས་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག །སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་གི་རྐྱེན་གྱིས་རེག་པ། རེག་པའི་རྐྱེན་གྱིས་ཚོར་བ། ཚོར་བའི་རྐྱེན་གྱིས་སྲེད་པ། སྲེད་པའི་རྐྱེན་གྱིས་ལེན་པ། ལེན་པའི་རྐྱེན་གྱིས་སྲིད་པ། སྲིད་པའི་རྐྱེན་གྱིས་སྐྱེ་བ། སྐྱེ་བའི་རྐྱེན་གྱིས་རྒ་ཤི་དང༌། མྱ་ངན་དང༌། སྨྲེ་སྔགས་འདོན་པ་དང༌། སྡུག་བསྔལ་བ་དང༌། ཡིད་མི་བདེ་བ་དང༌། འཁྲུག་པ་དང༌། འདི་ལྟར་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཕུང་པོ་ཆེན་པོ་འདི་འབའ་ཞིག་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ།1

།ཞེས་གསུངས་ཤིང༌། དེ་བཞིན་དུ་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་མདོ་
སྡེ་གཞན་དག་ལས་ཀྱང་འདི་ཉིད་ལན་ཅིག་མ་ཡིན་པར་ཡང་དང་ཡང་དུ་གསུངས་ཏེ། འཁོར་བར་འཇུག་པའི་རིམ་པ་མཐའ་དག་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་སུ་བསྡུས་པའི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ཚུལ་འདི་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ལས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་དག་ནི་དགྲ་བཅོམ་པར་འགྱུར་ཞིང༌། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཅན་དག་ནི་རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་མངོན་དུ་བྱེད་པར་འགྱུར་ལ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་རིགས་ཅན་དག་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཟབ་མོ་ཁོང་དུ་ཆུད་ནས་མི་གནས་པའི་ ིམྱ་ངན་ལས་འདས་པར་འགྱུར་རོ།།
དེ་ལ་མ་རིག་པ་ནི་གང་གི་དབང་གིས་སེམས་ཅན་རྣམས་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་
ལ་རྨོངས་པར་བྱེད་པ་རིག་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་གྱུར་པ་སྟེ། དེ་ཡང་སེམས་བྱུང་མི་གསལ་བའི་ངོ་བོ་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་ནོ། །ཞེས་ཆོས་མངོན་པ་བ་གཞན་དག་འདོད་ལ། རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་ནི་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་ཉིད་ལ་བཞེད་པ་ཡིན་ཅིང༌། དེའི་ཕྱིར། ཉེས་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དག །འཇིག་ཚོགས་ལྟ་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན། །དེ་མ་རིག་སྟེ་དེ་ལས་ཆགས། །དེ་ལས་ཞེ་སྡང་ལ་སོགས་འབྱུང༌། །དེ་ཉིད་ཀྱིས་ན་ཉེས་རྣམས་ཀྱི། །རྒྱུ་ནི་གཏི་མུག་ཡིན་
པར་གསུངས།2

།ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །འདུ་བྱེད་ནི་མ་རིག་པའི་དབང་

1 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༢ ཤོག ༣༣༦ ཕྲེང་། ༩
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༨༩ ཕྲེང་། ༡༢

308 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

གིས་བསགས་པའི་ལས་སོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་ལས་དེའི་བག་ཆགས་གང་ལ་བསྒོས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའོ། །མིང་དང་གཟུགས་ནི་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་ཅན་གྱི་རྣམ་ཤེས་དེ་ཉིད་སྐྱེ་གནས་སུ་དང་པོར་ཞུགས་པའི་ནུར་ནུར་པོ་ལ་སོགས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཕུང་པོའོ། །སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་ནི་མིང་གཟུགས་དེ་ཉིད་འཕེལ་ཏེ། རྣམ་ཤེས་སྐྱེ་བའི་སྒོར་གྱུར་པའི་མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་དྲུག་ཐོབ་པར་གྱུར་པའོ། །རེག་པ་ནི་ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་ཕྲད་པར་གྱུར་པའོ། །ཚོར་བ་ནི་དེ་ལྟར་ཕྲད་ནས་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་ཡུལ་དྲུག་ལ་ལོངས་སྤྱད་པ་ན། དབང་ཤེས་དང་ཡིད་ཤེས་དག་གི་འཁོར་དུ་ཚོར་བ་སིམ་པ་དང་གདུང་བ་དང་བཏང་སྙོམས་དག་སྐྱེས་པར་གྱུར་པའོ།།
སྲེད་པ་ནི་དེ་ལྟར་ཚོར་བ་བདེ་སྡུག་རྣམས་ལ་བླང་དོར་དུ་འདོད་ཆགས་པ་སྟེ། དེ་ལ་ཡང་
འདོད་པའི་སྲེད་པ་དང༌། འཇིག་པའི་སྲེད་པ་དང༌། སྲིད་པའི་སྲེད་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། འདོད་ཁམས་ཀྱི་བདེ་བ་ལ་ཆགས་པའི་སྲེད་པ་དང༌། གཉིས་པ་ནི། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་བདེ་བ་ལ་ཆགས་པའི་སྲེད་པ་དང༌། གསུམ་པ་ནི། ཁམས་གསུམ་གྱི་ཕུང་པོ་རྒྱུད་ཆད་པ་ལ་ཆགས་པའི་སྲེད་པའོ། །ཞེས་ཆོས་མངོན་པ་བ་གཞན་དག་འདོད་ཀྱང༌། འདིར་རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་ནི། བདེ་བ་ཐོབ་པར་འདོད་པ་ནི་འདོད་པའི་སྲེད་པ་དང༌། སྡུག་བསྔལ་འདོར་བར་འདོད་པ་ནི་འཇིག་པའི་སྲེད་པ་དང༌། ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལ་ཆགས་པའི་སྲེད་པ་ནི་སྲིད་པའི་སྲེད་པའོ། །ཞེས་བཞེད་དེ། དེ་ནི་སྲིད་འདོད་གང་ཕྱིར་ཡང། །སྲོག་ཆགས་བདེ་སྡུག་ཐོབ་པ་དང༌། །འདོར་འདོད་འཇུག་པ་དེ་དག་ནི། །འདོད་དང་འཇིག་སྲེད་ཡིན་པར་འདོད།1

།ཅེས་གསུངས་པས་སོ། །ལེན་པ་ནི། གཙོ་བོར་འཆི་
བའི་གནས་སྐབས་སུ་འབྱུང་བ། མ་འོངས་པའི་ཕུང་པོ་ལ་ཐོབ་པར་འདུན་པ་དང༌། ད་ལྟར་བའི་ཕུང་པོ་ལ་མི་འབྲལ་བར་འདོད་པའི་ཆགས་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། ཇི་སྐད་དུ། བདག་ལ་ཆགས་པ་དང་ལྡན་པས། །སེམས་ཅན་གཞན་གྱིས་བཀྲི་མིན་པར། །བདེ་སྡུག་དོར་ཐོབ་འདོད་པས་ན། །དམན་པའི་གནས་ནི་ཡོངས་སུ་ལེན།2

།ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེས་ན་སྔ་མ་སྲེད་པ་ནི་སྤྱིར་ཕུང་པོ་
ཙམ་ལ་སྲེད་པ་ཡིན་ལ། ཕྱི་མ་ལེན་པ་ནི། དེ་ལྟར་སྲེད་ཚུལ་ཁྱད་པར་བའོ། །སྲིད་པ་ནི་སྔར་གྱི་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༡༦ ཕྲེང་།༢༡
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༠༧ ཕྲེང་། ༡༡

རྣམ་འགྲེལ་ཚད་གྲུབ་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 309

ལས་ཀྱིས་བསྒོས་པའི་བག་ཆགས་དེ་ཉིད་ནུས་པ་མཐུ་ཅན་དུ་གྱུར་ནས་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པར་གྱུར་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་བག་ཆགས་ཅན་གྱི་རྣམ་ཤེས་སོ། །ཇི་སྐད་དུ། བདག་ཏུ་ཆགས་པའི་རྒྱུ་ཉིད་ལས། །བདེ་མིན་བདེ་བར་འདུ་ཤེས་པས། །ཀུན་ལ་རབ་ཏུ་འཇུག་འགྱུར་བ། །དེ་ཕྱིར་སྲེད་པ་སྲིད་རྟེན་ཡིན།1

།ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །སྐྱེ་བ་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་ཤེས་
མའི་མངལ་དུ་ཞུགས་ཏེ་མིག་ལ་སོགས་པ་རིམ་གྱིས་དོད་པར་གྱུར་པའི་གནས་སྐབས་གང་ཡིན་པའོ། །རྒ་བ་དང་འཆི་བ་ནི། དེ་ནས་ན་ཚོད་འགྱུར་བའི་གནས་སྐབས་གང་ཡིན་པའོ། །རྒ་ཤི་ཡན་ལག་གཅིག་ཏུ་བྱས་པ་ནི་མ་རྒས་པར་ཚེའི་འཕེན་པ་རྫོགས་ནས་འཆི་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན། མ་རིག་པ་དང། འདུ་བྱེད་དང༌། རྣམ་པར་ཤེས་པ་གསུམ་ནི། ཚེ་སྔ་མའི་གནས་སྐབས་ཡིན་ལ། སྐྱེ་བ་དང་རྒ་ཤི་ཚེ་ཕྱི་མའི་གནས་སྐབས་ཡིན་ཞིང༌། གཞན་ཡན་ལག་ལྷག་མ་བརྒྱད་ནི་ཚེ་འདིའི་གནས་སྐབས་ཡིན་པས། རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཚར་གཅིག་ནི་གང་ཟག་གཅིག་གི་ཚེ་གསུམ་ལ་རྫོགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར། ཐོག་མ་མེད་པའི་འཁོར་བར་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་རིམ་པས་ཇི་ལྟར་འཁོར་བའི་ཚུལ་ནི་དེ་ལྟར་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ལས། མ་རིག་པ་ནི་མ་འོངས་པའི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུའི་རྩ་བ་ཡིན་ཞིང། སྲེད་ལེན་གཉིས་ནི། འཕེན་བྱེད་དང་མངོན་པར་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར། དངོས་དང་བརྒྱུད་པའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་དེ་དག་ངོས་ཟིན་ན། འཁོར་བའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་ཁོང་དུ་ཆུད་ནས། དེའི་གཉེན་པོར་ལམ་གོམས་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་ལ་མ་རྨོངས་པར་འགྱུར་རོ།།
དེ་བས་ན་འདིར། ཀུན་འབྱུང་བདེན་པའི་རྣམ་པ་བཞི་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་སྲིད་སྲེད་
གཉིས་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱུའི་གཙོ་བོར་རིགས་པས་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། མི་ཤེས་སྲིད་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ཡང༌། །མ་བརྗོད་སྲེད་པ་ཉིད་བཤད་པ། །རྒྱུན་ནི་འཕེན་པར་བྱེད་ཕྱིར་དང༌། །དེ་མ་ཐག་ཕྱིར་ལས་ཀྱང་མིན། །དེ་ཡོད་ན་ཡོད་མེད་ཕྱིར་རོ།2

།ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པ་
ཡིན་ནོ། །ཡང་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱུའི་ཐོག་མའི་རྩ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ངོས་ཟིན་ན། རྩ་བ་དྲུངས་ཕྱུང་བ་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༡༧ ཕྲེང་། ༢
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༡༧ ཕྲེང་། ༩

310 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

ཉིད་ཀྱིས་སྡུག་བསྔལ་མ་ལུས་པར་སྤོང་ནུས་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་བས། དེའི་ཕྱིར། སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྩ་བ་ནི་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བའི་མ་རིག་པ་ཉིད་ཡིན་པར། ཉེས་ཀུན་དེ་ཡི་རྩ་བ་ཅན། །དེ་ཡང་འཇིག་ཚོགས་ལྟ་བ་ཡིན།1

།ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་སྒྲུབ་པར་བྱེད་དོ།།
མདོར་ན། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ཀྱང༌། སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཕུང་པོ་འདི་དག་གི་
དངོས་ཀྱི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་ནི་སྲེད་པ་ཉིད་ཡིན་ལ། སྲེད་པ་ཡོད་ན་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་གསོས་བཏབ་ནས་ནུས་པ་མཐུ་ཅན་དུ་གྱུར་ནས་བག་ཆགས་ཅན་གྱི་རྣམ་ཤེས་དེ་ཉིད་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པར་བྱེད་ལ། ལས་གསར་བ་དག་ཀྱང་གསོག་པར་བྱེད་ཅིང༌། ཕུང་པོ་ལ་སྲེད་པ་མེད་ན། ལས་ཡོད་ཀྱང་འབྲས་བུ་རྣམ་སྨིན་གྱི་ཕུང་པོ་འགྲུབ་པར་བྱེད་མི་ནུས་ཏེ། སྲེད་པ་མེད་ན་ལོངས་སྤྱོད་བྱར་ལས་ཀྱིས་འཕངས་པའི་རྒྱལ་སྲིད་དག་ཀྱང་རྩྭ་ལྟར་འདོར་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་བུའི་སྲེད་པ་དེ་ཡང༌། བདག་ཏུ་ལྟ་བའི་མ་རིག་པ་ཡོད་ན་ཡོད་ཅིང༌། མེད་ན་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདག་ཏུ་ལྟ་བ་ལས་བདག་ལ་ཆགས་པར་འགྱུར་ཞིང༌། བདག་ལ་ཆགས་པ་ལས་བདག་གི་བདེ་བ་སྒྲུབ་བྱེད་དབང་སོགས་བདག་གི་བ་རྣམས་ལ་སྲེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་རིགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་གཞུང་འདི་ཉིད་དུ་ལེགས་པར་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། བདག་ཡོད་ན་ནི་གཞན་དུ་ཤེས། །བདག་གཞན་ཆ་ལས་འཛིན་དང་སྡང༌། །འདི་དག་དང་ནི་ཡོངས་འབྲེལ་ལས། །ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བར་འགྱུར།2

།ཞེས་དང༌། གང་ཞིག་བདག་མཐོང་དེ་ལ་ནི། །ང་ཞེས་རྟག་ཏུ་
ཞེན་པར་འགྱུར། །ཞེན་པས་བདེ་ལ་སྲེད་འགྱུར་ཏེ། །སྲེད་པས་རྐྱེན་རྣམས་སྒྲིབ་པར་བྱེད།3

།ཅེས་
4

དང༌། རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་བདག་འཛིན་ནི། །བདག་ལ་ཆགས་པ་རྟེན་པར་བྱེད། །དེ་ནི་བདག་གིར་ཞེན་པ་ཡི། །ས་བོན་གནས་སྐབས་དེ་ཉིད་གནས།5

།ཞེས་དང༌། ལེགས་གོམས་ཡང་དག་ལྟ་བ་
ཡིས། །སྲེད་པ་རྗེས་འབྲང་བཅས་འཇོམས་བྱེད། །ལས་དང་ལུས་ངག་གནས་ན་ཡང༌། །གཅིག་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༡༩ ཕྲེང་། ༡༢
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༢༠ ཕྲེང་། ༣
3 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༡༩ ཕྲེང་། ༢༠
4 ཞོལ། ཤོག ༡༧ བ ༦ སྒྲིབ་པར་བྱེད། །ཞེས་དང་།
5 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༢༡ ཕྲེང་། ༡༣

རྣམ་འགྲེལ་ཚད་གྲུབ་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 311

མེད་ཕྱིར་ན་རྒྱུ་གསུམ་ཅན། །སྐྱེ་བ་སྲིད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །ས་བོན་མེད་པར་མྱུ་གུ་བཞིན།1

།ཞེས་བྱ་
བ་ལ་སོགས་པ་མང་དུ་གསུངས་ཏེ། འཆད་པར་འགྱུར་རོ།།
དེ་ལྟར་འཁོར་བར་འཇུག་པའི་རིམ་པ་རྒྱས་པར་རིགས་པས་གཏན་ལ་ཕབ་ནས། མ་རིག་
པ་དང༌། སྲེད་པ་གཉིས་འཁོར་བའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོར་ངེས་ཤིང་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕུང་པོ་འདི་ཉིད་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རང་བཞིན་དུ་ངེས་པ་ན། འཁོར་བ་ལ་བྲལ་བྱར་ཤེས་པ་དང༌། དེའི་རྒྱུ་དེ་དག་སྤངས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་འབྲལ་ནུས་སུ་ངེས་ནས། སྡུག་བསྔལ་རྒྱུ་བཅས་འགགས་པའི་ཐར་པ་ཐོབ་ནུས་སུ་རྟོགས་ནས་ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་བློ་མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བས། དེའི་ཕྱིར། ཀུན་འབྱུང་བདེན་པའི་རྣམ་པ་དག་བསྟན་ཟིན་པའི་དེ་མ་ཐག་ཏུ། དེ་ནི་གཏན་དུ་བ་མིན་ཏེ། །ཞེས་པ་ནས། སྤོངས་ལ་དེ་ནི་རྟག་པར་སྨྲོས།2

།ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འགོག་པའི་བདེན་པའི་
རྣམ་པ་དག་འཆད་པར་བྱེད་ཅིང༌། སྡུག་ཀུན་མ་ལུས་པ་འགགས་པའི་འགོག་པའི་བདེན་པ་དང༌། ཐར་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ནི། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ལ། འགོག་བདེན་སྟོན་པའི་གཞུང་གི་ཚོགས་འདི་དག་གིས་ཀྱང༌། གཙོ་བོར་སྡུག་ཀུན་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་ཐར་པ་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པའི་དངོས་པོ་སྟོབས་ཤུགས་ཀྱི་རིགས་པ་དག་འཆད་པ་ཡིན་ནོ།།
དེ་ཡང༌། དངོས་པོ་སྟོབས་ཤུགས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་ཐར་པ་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་གཞུང་གི་ཆ་གོང་འོག་དག་ལས་གསུངས་པ་དག་གི་དོན་བསྡུས་པ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། གང་རང་གི་རྒྱུའི་རིགས་ལ་གནོད་བྱེད་སྟོབས་ལྡན་དང་བཅས་པ་ཡིན་ན། རང་གི་རྒྱུན་གཉེན་པོའ་སྟོབས་ཀྱིས་ཟད་པ་ ིཡོད་པས་ཁྱབ་སྟེ། དཔེར་ན། གྲང་རེག་ལ་གནོད་བྱེད་སྟོབས་ལྡན་མཐོང་བས་གྲང་འབྲས་སྤུ་ལོང་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུན་ཟད་པ་མཐོང་བ་བཞིན། ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕུང་པོ་འདིའི་རྒྱུའི་རིགས་ལ་ཡང་གནོད་བྱེད་སྟོབས་ལྡན་མཐོང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི། འགལ་ཟླ་དམིགས་པའི་དངོས་པོ་སྟོབས་ཤུགས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གོ །འདིའི་ཁྱབ་པ་མངོན་སུམ་ཚད་མས་གྲུབ་ལ། ཕྱོགས་ཆོས་སྒྲུབ་པ་ནི། གང་དངོས་པོའ་གནས་ལུགས་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པ་དེ་ལ། དེའི་རིགས་ལ་གནོད་བྱེད་སྟོབས་ལྡན་ ི

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༢༤ ཕྲེང་། ༡༩
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༡༨ ཕྲེང་། ༡༨

312 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

ཡོད་པས་ཁྱབ་སྟེ། དཔེར་ན་དུ་བ་དང་ལྡན་པའི་ལ་ལ་མེ་མེད་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་བཞིན། གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་འདི་ཡང་དངོས་པོའ་གནས་ལུགས་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པའི་ ིབློ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བའོ།།
གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ལ་གནོད་བྱེད་མཐོང་བས་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱུ་ལ་གནོད་པར་
གང་གིས་འགྲུབ་ཅེ་ན། དེ་གཉིས་རྒྱུ་འབྲས་སུ་ངེས་པར་བྱེད་པའི་ཚད་མ་ལས་འགྲུབ་སྟེ། གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར། གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་ལས། བདག་དང་མི་འབྲལ་བར་འདོད་པའི་སྲེད་པ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འདྲེན་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་འགྲུབ་ལ། དེ་ལས་བདག་གི་བདེ་བ་ལ་སྲེད་པ་དང༌། དེ་ལས་བདག་གི་བདེ་བ་སྒྲུབ་བྱེད་ད་ལྟར་གྱི་དབང་སོགས་དང༌། ཕྱི་རོལ་གྱི་ཟས་གོས་ལ་སྲེད་པ་དང༌། དེ་ལས་བདག་གི་བདེ་བ་སྒྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་སྒོ་གསུམ་གྱི་ལས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་དང༌། དེ་ལས་འདོད་པའི་དོན་མ་ཐོབ་པ་དང། མི་འདོད་པའི་དོན་ཐོབ་པའི་ཚོར་བ་སྡུག་བསྔལ་སྐྱེ་བ་མངོན་སུམ་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཚེ་འདིའི་སྡུག་བསྔལ་དང་བདག་འཛིན་རྒྱུ་འབྲས་སུ་མངོན་སུམ་ཚད་མས་གྲུབ་ལ། འཆི་ཁའི་སྲེད་པ་ལས་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་མཚམས་སྦྱོར་བ་དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་གིས་གྲུབ་པ་ན། མཚམས་སྦྱར་བའི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་དེ་ཉིད་ཀྱང་སྡུག་བསྔལ་ཞེས་ཐ་སྙད་དུ་བྱ་བ་ཡིན་པས་ཕྱི་མའི་སྡུག་བསྔལ་དང་རྒྱུ་འབྲས་སུ་དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་གིས་ངེས་སོ། །རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་དེ་དོན་ལ་སྡུག་བསྔལ་ཡིན་ཡང༌། ཚེ་འདིའི་ལས་ཉོན་དང་དེ་གཉིས་རྒྱུ་འབྲས་སུ་ངེས་པ་ཙམ་གྱིས། དེའི་སྟེང་དུ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ལྡོག་པ་དངོས་སྟོབས་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་ངེས་ནུས་1

ཤེ་ན། ལས་ངན་གྱིས་འདུས་བྱས་པ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་དོན་ལྡོག་ཏུ་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་ཚད་མས་ངེས་ནུས་ལ། དེ་ངེས་ཟིན་མ་བརྗེད་པ་དང༌། འཆི་ཁའི་ལས་སྲེད་པས་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་མཚམས་སྦྱོར་བ་རྗེས་དཔག་གིས་གྲུབ་པ་ན། རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་དེ་ཉིད་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་གཞན་དབང་ཅན་དུ་གྲུབ་པས་སྡུག་བསྔལ་གྱི་དོན་དང་ཐ་སྙད་གཉིས་ཀ་གྲུབ་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ།།འོ་ན་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དངོས་པོའ་གནས་ལུགས་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པ་ཡིན་ ིཔར་གང་གིས་སྒྲུབ་ཅེ་ན། དེ་ནི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པར་ངེས་པ་ལས་འགྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་
1 ཞོལ། ཤོག ༡༩ ན ༤ གཙང་། ཤོག ༡༥ བ ༤ ཇི་ལྟར་ངེས་ནུས་ཞེ་ན།

རྣམ་འགྲེལ་ཚད་གྲུབ་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 313

ན་དེ་ཉིད་ཇི་ལྟར་ངེས་པར་བྱ་སྙམ་ན། འདི་ནི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་ཚུལ་དེ་ལྟ་བུའི་སྒོ་ནས་གཉེན་པོའ་སྟོབས་ཀྱིས་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱུན་མ་ལུས་པར་ཟད་པ་ཡོད་པར་དངོས་ ིསྟོབས་ཀྱི་ཚད་མས་གྲུབ་ཅིང༌། སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱུན་མ་ལུས་པར་ཟད་པའི་འགོག་པ་དེ་ཉིད་ལ་ཐར་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་པས་ཐར་པ་ཡོད་པར་དངོས་སྟོབས་ཀྱིས་ལེགས་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཚུལ་དེས་ཀུན་མཁྱེན་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་ཡང་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར་གང་རིགས་ལ་གནོད་བྱེད་སྟོབས་ལྡན་ཡོད་པ་དེ་ལ་རང་གི་རིགས་གཉེན་པོའ་སྟོབས་ཀྱིས་ ིརྒྱུན་ཟད་པ་ཡོད་པས་ཁྱབ་སྟེ། དཔེར་ན། མེ་སྟོབས་ཆེན་ཉེ་བས་གྲང་རེག་རྒྱུན་ཆད་པ་མཐོང་བ་བཞིན། ཆོས་ཀྱི་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་རིགས་ལ་ཡང་གནོད་བྱེད་སྟོབས་ལྡན་ཡོད་དོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི། དངོས་པོ་སྟོབས་ཤུགས་1

ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཞིང༌། འདིའི་ཕྱོགས་ཆོས་སོགས་སྒྲུབ་
ཚུལ་ཡང་སྔ་མ་ཉིད་ལས་དཔགས་ཏེ་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང༌། དེ་ལྟ་བུའི་རྟགས་ལས་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་མ་ལུས་པ་སྤངས་པ་ཡོད་པར་གྲུབ་པ་ན་ཀུན་མཁྱེན་དངོས་པོ་སྟོབས་ཤུགས་2

ཀྱིས་ལེགས་པར་
གྲུབ་པ་ཡིན་ལ། འོན་ཀྱང༌། ལེའུ་འདིར་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྒྱས་པར་མི་སྟོན་པས་འདི་ལྟ་བུའི་ཀུན་མཁྱེན་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་དངོས་སུ་མ་གསུངས་ཤིང་ཐར་པ་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་དེ་ཉིད་ལ་དཔགས་ཏེ་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ།།
དེ་ལྟ་ན་ཡང་ལེའུ་འདིར་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཙམ་ཁས་བླངས་པའི་དབང་དུ་བྱས་
པའི་ཀུན་མཁྱེན་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་ནི་ལུགས་འབྱུང་ལུགས་ལྡོག་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཚུལ་སྔར་བཤད་ཅིང་གཞུང་དོན་ཉིད་དུ་འཆད་པར་ཡང་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར། སྡུག་ཀུན་དོར་བྱ་དང་འདོར་ནུས་སུ་ངེས་ཤིང༌། སྡུག་ཀུན་སྤངས་པའི་ཐར་པ་ཡོད་ངེས་དང་ཐོབ་ནུས་སུ་ངེས་པ་ན། ཨེ་མ། བདག་གིས་ཐབས་ཇི་ལྟ་བུ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐར་པ་དེ་མངོན་དུ་བྱ་བར་ནུས་སྙམ་དུ་ཐར་པ་ཐོབ་པའི་ཐབས་ཡོངས་སུ་ཚོལ་བའི་བློ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བས་དེའི་ཕྱིར། འགོག་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་དང་ཐར་པ་ཡོད་པར་གྲུབ་པའི་ཚུལ་བཤད་ཟིན་པ་དེའི་དེ་མ་ཐག་ཏུ། བཤད་ཟིན་ལམ་དེ་གོམས་

1 ཞོལ། ཤོག ༡༩ བ ༤ གཙང་། ཤོག ༡༦ ན ༢ དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་
2 ཞོལ། ཤོག ༡༩ བ ༥ གཙང་། ཤོག ༡༦ ན ༣ དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱིས་

314 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

པ་ལས། །ཞེས་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། བདེ་བ་ལས་ཀྱང་འདོད་མི་འགྱུར།1

།ཞེས་པའི་བར་གྱིས་ལམ་
གྱི་བདེན་པ་རྒྱས་པར་འཆད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། གཞུང་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་ཡང་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གྲོལ་ལམ་ཡིན་པར་བསྟན་པ་དང་དེའི་རྒྱུ་མཚན་བདག་འཛིན་སྲིད་པའི་རྩ་བར་སྒྲུབ་པ་དང༌། དེའི་ཕྱིར་བདག་འཛིན་མ་སྤངས་པར་ཐབས་གཞན་གང་གིས་ཀྱང་གྲོལ་བར་མི་འགྱུར་བར་བསྟན་པ་དང་གསུམ་པོ་འདིར་ངེས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཕྱི་རོལ་པ་གང་དག་བདག་ཡོད་དེ། བདག་མེད་ན་འཁོར་བ་པོ་དང་གྲོལ་བ་པོ་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་བས་སོ། །དེ་བས་ན་འཁོར་བ་པོ་དང་གྲོལ་བ་པོའ་བདག་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཅིངས་གྲོལ་གྱི་བདག་ཁས་བླངས་ ིནས། ཁ་ཅིག་ནི་དབང་སོགས་བདག་གི་སྡུག་བསྔལ་དུ་སྒོམ་པ་ཉིད་ཐར་ལམ་ཡིན་པར་སྨྲ་ལ། ཁ་ཅིག་ནི་དབང་ཕྱུག་གི་དབང་བསྐུར་དང་སྦྱིན་སྲེག་སོགས་ཀྱིས་གྲོལ་བར་སྨྲ། ཁ་ཅིག་ནི་སྐྲ་འབལ་བ་དང་ལུས་གདུང་བ་སོགས་ཀྱི་དཀའ་ཐུབ་ཀྱིས་གྲོལ་བར་སྨྲ་སྟེ། དེ་ལྟ་བུའི་ལུགས་གསུམ་པོ་དེ་དག་གཞུང་འདིར་གྲོལ་ལམ་ཡིན་པ་དངོས་སུ་བཀག་ཅིང༌། དེས་མཚོན་ནས་བདག་འཛིན་ལ་མི་གནོད་པའི་ལམ་གང་ཡང་གྲོལ་ལམ་དུ་མི་འཐད་པར་རིགས་པ་དེ་དག་གིས་མཚོན་ནས་ཤེས་པར་བྱ་ལ། འོན་ཀྱང་སྨིན་བྱེད་ཀྱི་ལམ་ལ་ནི་བདག་འཛིན་དང་དངོས་སུ་འཛིན་སྟངས་འགལ་བ་མེད་ཀྱང་རུང་བ་ཡིན་ནོ།།
དེ་ཡང་ལམ་ལ་སྨིན་བྱེད་དང༌། གྲོལ་བྱེད་ཀྱི་ལམ་གཉིས་ལས། ཐར་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་
སྨིན་བྱེད་ཀྱི་ལམ་ནི། ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕུང་པོ་འདི་མི་རྟག་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་བ་སོགས་སུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ལམ་དག་སྟེ། དེ་ཡང་སྨིན་བྱེད་ཀྱི་ལམ་སྒོམ་པའི་རིམ་པ་ནི། ཐོག་མར་ཕུང་པོ་འདི་ཉིད་སྐྱེ་བ་དང་ན་བ་དང་རྒ་བ་དང་འཆི་བ་ལ་སོགས་པས་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བའི་རིགས་པས་མི་རྟག་པ་ཡིད་ལ་བྱ་ཞིང༌། དེ་ལྟར་ཡིད་ལ་བྱས་ཏེ་སྐྱོ་བར་འགྱུར་བའི་མྱོང་བ་སྐྱེས་པ་ན། སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ཞིང་ཆུའི་རྦ་རླབས་ལྟར་གཡོ་བའི་ཕྲ་བའི་མི་རྟག་པ་དང་དེ་ཡང་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་གཞན་དབང་ཅན་གྱི་ངང་ཚུལ་ལས་མ་འདས་པ་སྟེ། ཆོས་གཉིས་པོ་འདིར་ཡིད་ལ་བྱས་པས་ནམ་གྱི་ཚེ་གོམས་པ་ཁྱད་པར་དུ་གྱུར་པ་ན། ཆོས་གཉིས་པོ་འདི་གང་ལ་ཡོད་པའི་ཕུང་པོ་ཐམས་ཅད་ཡིད་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༡༨ ཕྲེང་། ༡༩

རྣམ་འགྲེལ་ཚད་གྲུབ་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 315

བརྟན་དུ་རུང་བའི་བདེ་བར་འཛིན་པའི་བློ་བོར་ནས། ཡིད་བརྟན་མི་རུང་བའི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཕུང་པོར་ངེས་ཏེ་འབྲལ་བར་འདོད་པའི་བློ་བཅོས་མ་མ་ཡིན་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བས། ཆོས་གཉིས་པོ་འདི་དང་ལྡན་པའི་ཁམས་གོང་མའི་ལྷའི་བསམ་གཏན་གྱི་བདེ་བ་དག་ཀྱང་མེའི་འོབས་དང་འདྲ་བར་རྟོགས་ནས་འཁོར་བ་ལ་དགའ་བའི་བློ་མིང་གི་ལྷག་མ་ཙམ་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ།།
དེའི་ཕྱིར་འཁོར་བ་སྤྱི་ལ་འབྲལ་འདོད་ཀྱི་བློ་བཅོས་མ་མིན་པ་སྐྱེ་བ་ལ་ནི། ཕྲ་བའི་མི་
རྟག་པ་དང་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་སྒོམ་པ་ངེས་པར་དགོས་ཀྱི། སྡུག་བསྔལ་གྱི་སྡུག་བསྔལ་སྒོམ་པ་ཙམ་ཞིག་གིས་ངན་འགྲོའ་སྡུག་བསྔལ་སོགས་ལ་ཡིད་འབྱུང་བ་ཙམ་སྐྱེད་པར་ནུས་ ིཔས་ཕྱི་མ་ལྷ་མིའི་གོ་འཕང་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་དགེ་སྡིག་ལ་བླང་དོར་བྱེད་པ་ཙམ་འབྱུང་ཡང། སྡུག་བསྔལ་གྱི་སྡུག་བསྔལ་མངོན་གྱུར་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ལྷའི་བདེ་བ་ལྟ་བུ་ལ་ཡིད་འབྱུང་སྐྱེ་མི་སྲིད་དོ། །དེའི་ཕྱིར། འདུ་བྱེད་སྡུག་བསྔལ་ལ་དགོངས་ནས། །སྡུག་བསྔལ་བསྒོམས་པར་གསུངས་པ་ཡིན།1

།ཞེས་གསུངས་སོ།།
དེ་ལྟར་ཕུང་པོ་མི་རྟག་ཅིང་སྡུག་བསྔལ་བར་རྟོགས་པ་ན། གང་ཟག་གི་བདག་དང་
ཕུང་པོ་ཡང་མཚན་ཉིད་མི་མཐུན་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཞིང་ཕུང་པོ་འདི་བདག་གི་བདེ་བ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་བདག་གི་བར་ཞེན་པ་ལོག་ནས་རིམ་གྱིས་བདག་མེད་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཐབས་སུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ལ། དེའི་ཕྱིར། དེ་ཕྱིར་མི་རྟག་ལས་སྡུག་བསྔལ། །སྡུག་བསྔལ་ལས་ནི་བདག་མེད་གསུངས། །ཞེས་མདོ་དང་སྦྱར་ནས། སྟོང་ཉིད་ལྟ་བས་གྲོལ་འགྱུར་གྱི། །སྒོམ་པ་ལྷག་མ་དེ་དོན་ཡིན།2

།ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་ལམ་བདེན་སྟོན་པའི་གཞུང་འདི་དག་གིས་
ཕུང་པོ་མི་རྟག་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་བ་སོགས་སུ་སྒོམ་པ་སྨིན་བྱེད་ཀྱི་ལམ་དང༌། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་སྒོམ་པར་བྱེད་པ་གྲོལ་བྱེད་ཀྱི་ལམ་དུ་རིགས་པས་ལེགས་པར་གཏན་ལ་ཕབ་ཅིང་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཐར་ལམ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་རྟོག་པའི་དོགས་པ་ལེགས་པར་བཀག་པ་ཡིན་ནོ།།

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༢༣ ཕྲེང་། ༣
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༢༣ ཕྲེང་། ༦

316 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

དེ་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པར་ངེས་པར་བྱས་ནས་སྒོམ་པའི་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན།
དགག་བྱ་གང་ཟག་གི་བདག་ངོས་གཟུང་བ་དང༌། དེ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་བཤད་པ་དང༌། རིགས་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་མེད་པར་ངེས་པ་གོམས་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། མཆོག་གཞན་དོན་དུ་གཉེར་ཕྱིར་དང༌།1

།ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར། བློ་ལྷན་སྐྱེས་འདི་ལ་ཕུང་
པོའ་ཚོགས་པ་དང་ཡ་གྱལ་དང་རྒྱུན་གང་ལའང་བཏགས་པ་ཙམ་མིན་པའི་རང་དབང་བའི་གང་ ིཟག་ཏུ་ཞེན་པ་ཡོད་དེ། འདི་ལྟར་ངར་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་མ་སྤངས་པའི་ཐ་མལ་པ་དག་ལ་ད་ལྟར་གྱི་ལུས་འདི་དང༌། ལྷའི་ལུས་ལྟ་བུའི་ཕུང་པོ་ཁྱད་པར་ཅན་བརྗེ་བའི་ནུས་པ་བྱུང་ན་ངེས་པར་སྔ་མ་འདོར་ཞིང་ཕྱི་མ་ལེན་པར་འདོད་པའི་མངོན་ཞེན་འདུག་པའི་ཕྱིར། བློ་དེས་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཙམ་ལ་གང་ཟག་ཏུ་བཏགས་པའང་མ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་བློ་མི་གསལ་བ་འདི་དང་ལྷའི་དབང་པོའ་བློ་ལྟ་བུ་ ིཆེས་གསལ་ཞིང་རིག་པའི་གནས་ལ་བྱང་བ་དག་འདོར་ལེན་བྱེད་ཐབས་རྙེད་ན། ཚོང་པ་ཚོང་གི་ཁེ་མཐོང་བ་ལྟར་ཞེ་ཐག་པ་ནས་བརྗེ་ཕོད་པའི་བརྗེ་བ་པོར་མངོན་པར་ཞེན་པ་འདུག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ང་ཕུང་པོའ་ཚོགས་རྒྱུན་ཙམ་ལ་བཏགས་པར་ཤེས་ན། ངས་ཕུང་པོ་འདི་དང་འདི་བརྗེ་བར་བྱའོ་ ིསྙམ་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པར་ག་ལ་འགྱུར། དེས་ན་གང་ཟག་ཕུང་པོའ་ཚོགས་རྒྱུན་དང་ཡ་གྱལ་ ིགང་ལའང་བཏགས་པ་མ་ཡིན་པའི་རང་དབང་བར་ཞེན་པ་ཡོད་ལ། དེ་ལྟར་ཞེན་པའི་ཡུལ་དུ་རློམ་པ་གང་ཟག་རང་དབང་བ་དེ་ཉིད་གང་ཟག་གི་བདག་ཅེས་ཐ་སྙད་དུ་བྱ་བ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཀྱི་དགག་བྱར་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ།།
གཉིས་པ་དེ་འགོག་པའི་རིགས་པ་ནི། གང་ཟག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཕུང་པོ་ལ་བཏགས་པ་
ཙམ་མིན་པའི་རང་དབང་བར་མེད་དེ། དེ་ལྟར་ཡོད་ན་དམིགས་སུ་རུང་བ་ལས་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་དང༌། གང་ཟག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་དབང་བའི་རྫས་སུ་བདེན་པར་མེད་དེ། ཁྱོད་ཕུང་པོ་དང་བདེན་པའི་གཅིག་དང་བདེན་པའི་ཐ་དད་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲུབ་ཅིང༌། རྟགས་དེའི་ཁྱབ་པ་ངེས་སླ་ལ། གང་ཟག་རང་དབང་བ་དང་ཕུང་པོ་བདེན་པའི་གཅིག་མིན་ཏེ། ཕུང་པོ་ནི་མི་རྟག་ཅིང་གཞན་དབང་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བདེན་པའི་ཐ་དད་དུ་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༢༢ ཕྲེང་། ༡༥

རྣམ་འགྲེལ་ཚད་གྲུབ་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 317

མེད་དེ། ཡོད་ན་ཕུང་པོ་ལས་རྫས་ཐ་དད་པའི་གང་ཟག་རང་དབང་བ་དམིགས་དགོས་པ་ལ་དེ་འདྲ་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་ངེས་པར་བྱེད་ཅིང༌། གང་ཟག་གི་བདག་ཆོས་ཅན། མེད་དེ། མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ནི་མི་སྲིད་དེ། དེ་འདྲའི་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་ན་རྟགས་ཆོས་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ། མ་དམིགས་པ་དང་མེད་པ་ལ་འབྲེལ་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་བུའི་རྟགས་རྣམས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲོ་འདོགས་ཀུན་བཏགས་ཀྱིས་བཟུང་བ་ལྟར་གྱི་བདག་མེད་པར་ངེས་ནུས་ཤིང་རྩ་བའི་རིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲོ་འདོགས་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱིས་བཟུང་བ་ལྟར་གྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པར་ངེས་ནུས་པ་ཡིན་ནོ།།
གསུམ་པ་སྒོམ་པའི་ཚུལ་ནི། དེ་ལྟར་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་
ནས་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་དེ་ཉིད་རྩེ་གཅིག་པའི་ཞི་གནས་ལ་བརྟེན་ནས། རྟོག་པའི་རླུང་གིས་གཡོ་བ་མེད་པར་མཉམ་གཞག་ཏུ་རྒྱུན་ཡང་དང་ཡང་དུ་གོམས་པར་བྱ་ཞིང༌། དེ་ལས་ལངས་པ་ན་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་གང་ཟག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་ཕུང་པོ་ལྔ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཙམ་མོ་ཞེས་ཡང་དང་ཡང་དུ་ཡིད་ལ་བྱའོ། །དེ་ལྟར་གོམས་པར་བྱས་པ་ལས་གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་ཀུན་བཏགས་དང་ལྷན་སྐྱེས་རིམ་གྱིས་སྤངས་ནས་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་ཡོངས་སུ་ཟད་དེ་དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་བདག་ལ་ཆགས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་ཞིང༌། བདག་གི་བདེ་བ་སྒྲུབ་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་སེལ་བའི་ཐབས་ལ་བླང་དོར་ཡོངས་སུ་སྤངས་ནས་བདག་ལ་ཆགས་པ་དང༌། གཞན་ལ་སྡང་བའི་དྲི་མ་མེད་པར་གྱུར་པ་དེ་ནི་ཆགས་བྲལ་ཞེས་བྱ་བ་དང་དགྲ་བཅོམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་དང་ཐར་པ་ཐོབ་པ་ཞེས་ཐ་སྙད་དུ་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཇི་སྐད་དུ། བླང་དང་དོར་བྱ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། །ཐམས་ཅད་ལ་ནི་མཉམ་སྙོམས་ཅན། །ཙན་དན་སྟེའུ་མཚུངས་པ་ལ། །ཆགས་བྲལ་ཞེས་ནི་བརྗོད་པ་ཡིན།1

།ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།།
དེས་ན་ལུགས་ལྡོག་གི་བདེན་བཞི་སྟོན་པའི་གཞུང་འདི་དག་གིས་འཁོར་བར་འཇུག་པའི་
ཚུལ་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་སྒོ་ནས། འཁོར་བ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་དང་དེའི་རྒྱུ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་ཡིན་པ་དང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་ཀྱི་དབང་གིས་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༢༣ ཕྲེང་། ༢

318 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

ལས་གསོག་པ་ཡིན་པ་དང། ཉོན་མོངས་གཙོ་ཆེ་བ་དང་ཉོན་མོངས་པའི་ནང་ནས་ཀྱང་མ་རིག་པ་དང་སྲེད་པ་གཙོ་ཆེ་བ་དང༌། སྲེད་པ་ཡང་མ་རིག་པའི་དབང་གིས་བྱུང་བ་ཡིན་པས་འཁོར་བའི་རྩ་བ་གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་འཇིག་ལྟ་ལྷན་སྐྱེས་ལ་མ་རིག་པར་གསུངས་པ་འདི་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་ལེགས་པར་གཏན་ལ་ཕབ་ནས། སྡུག་བསྔལ་རྒྱུ་བཅས་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་ཐར་པ་རིགས་པས་བསྒྲུབས་ཤིང༌། འཁོར་བའི་རྩ་བ་དེ་ཉིད་དྲུངས་ཕྱུང་བའི་སྒོ་ནས་ཐར་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་སྨིན་བྱེད་དང༌། གྲོལ་བྱེད་ཀྱི་ལམ་གཉིས་ལམ་གྱི་གོལ་ས་དོགས་པའི་མཐའ་མ་ལུས་པ་འགོག་པའི་རིགས་པས་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་ཕབ་ནས་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་བས་ན་ཐར་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་མ་ཚང་བ་མེད་པ་རིགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་གཞན་ལས་ཕུལ་དུ་བྱུང་བར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་གྲུབ་བོ། །སྐྱོབ་པའི་རྟགས་ལས་བདེ་གཤེགས་དཔོགས་པ་ལ་སོགས་པའི་རྟགས་དག་འཆད་པ་ནི། སྐྱོབ་ལས་དེ་ཉིད་དང་བརྟན་དང།1

།ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་
པ་སྟེ། འབྲེལ་ཤེས་པར་སླའོ། །སྤྱིའི་དོན་བཤད་ཟིན་ཏོ།།
གཉིས་པ་ཡན་ལག་གི་དོན་ལ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཚད་མར་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་བཤད་པ་
དང། དེ་ལ་ཚད་མར་འཁྲུངས་པའི་སྒོ་ནས་བསྟོད་པའི་དགོས་པ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། ཚད་མར་གྱུར་པའི་དོན་བཤད་པའི་སྒོ་ནས་ཚད་མའི་སྐྱེས་བུའི་མཚན་གཞི་ངོས་བཟུང་བ་དང༌། ཚིག་ལྷག་མ་བཞིའི་དོན་བཤད་པའི་སྒོ་ནས་ཚད་མའི་སྐྱེས་བུ་རྒྱུ་ཕུན་ཚོགས་ལས་གྲུབ་ཚུལ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། ཚད་མ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ་དང༌། ཐུབ་པའང་མཚན་ཉིད་དེ་དང་ལྡན་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ། མཚན་ཉིད་དགོད་པ་དང༌། འབྲས་བུ་དོན་གཉེར་སྐྱེས་བུའི་འཇུག་ཡུལ་ལ་མི་བསླུ་བའི་དོན་ངོས་གཟུང་བ་དང༌། མཚན་ཉིད་ལ་སྐྱོན་གསུམ་སྤང་བ་དང༌། མཚན་གཞི་ལ་མཚན་ཉིད་ངེས་བྱེད་བཤད་པ་དང་། ཚད་མ་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་བྱེད་དུ་འཇུག་པའི་ཡུལ་ལ་མི་བསླུ་བའི་ཚུལ་གཞན་བཤད་པའོ།།
དང་པོ་ནི། མངོན་པར་མཐོ་བ་དང་ངེས་པར་ལེགས་པ་ཐབས་དང་བཅས་པའི་གཞལ་བྱ་
རྟོགས་པ་ཚད་མ་ལ་རག་ལས་ཤིང༌། དེ་ལྟ་བུའི་ཡུལ་མ་ལུས་པ་ལ་ཡང་འཁྲུལ་བ་མེད་པའི་ཚད་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༢༥ ཕྲེང་། ༡༥

རྣམ་འགྲེལ་ཚད་གྲུབ་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 319

མ་ནི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །མཚན་ཉིད་གང་དང་ལྡན་པས་ཚད་མར་འགྱུར་བ་ཚད་མ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་དེ་ཡང་གང་ཞེ་ན། རང་གིས་ཡོངས་སུ་དཔྱད་པ་ལྟར་གྱི་གཞལ་བྱ་ལ་རང་དབང་དུ་བསླུ་བ་མེད་པ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་དེ་ནི་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ།།
གཉིས་པ་ནི། མི་བསླུ་བའི་དོན་ཅི་ཞེ་ན། དངོས་པོ་དེ་ཉིད་བཙོ་སྲེག་ལ་སོགས་
པའི་དོན་བྱེད་ནུས་པར་རང་གིས་ཇི་ལྟར་གཞལ་བ་ལྟར་དོན་དེ་དག་བྱེད་ནུས་སུ་གནས་པ་ནི། ཚད་མ་འབྲས་བུ་དོན་གཉེར་གྱི་སྐྱེས་བུའི་མངོན་པར་འདོད་པའི་འཇུག་ཡུལ་སྟོན་པ་ལ་མི་སླུ་བའི་དོན་ཡིན་ནོ།།
གསུམ་པ་ལ། མ་ཁྱབ་པ་སྤང་བ་དང༌། ཁྱབ་ཆེས་པ་སྤང་བ་དང༌། མི་སྲིད་པ་སྤང་
བའོ། །དང་པོ་ནི། མཚན་ཉིད་དེ་སྒྲ་བྱུང་གི་ཚད་མ་ལ་མ་ཁྱབ་པའི་སྐྱོན་ཅན་ནོ་ཞེ་ན། སྒྲ་བྱུང་གི་ཚད་མ་ཞེས་པ་གང་ལ་ཟེར། ངག་ལས་དེའི་རྒྱུ་བརྗོད་འདོད་དཔོག་པ་ལ་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་པའི་སྐྱོན་མེད་དེ། སྒྲ་ལས་བྱུང་བའི་ཚད་མ་དེ་ཡང་རང་གི་འཇུག་ཡུལ་དུ་མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྟོན་པའི་སྒོ་ནས་རང་དབང་དུ་ཡོངས་སུ་དཔྱད་པ་ལྟར་གྱི་གཞལ་བྱ་ལ་སླུ་བ་མེད་པ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་དེ་ཉིད་ཀྱི་འཇུག་ཡུལ་དུ་མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་ནི་གང་ཡིན། ཚུལ་ཇི་ལྟར་དེ་ཉིད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྟོན་པའི་ཚད་མ་ཡིན་ཞེ་ན། རང་སྨྲ་བ་པོ་ཡི་བརྗོད་འདོད་ཀྱི་བྱེད་པ་དངོས་སུ་འཇུག་པའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་དོན་གང་བློ་རྟོག་པ་དེ་ལ་རབ་ཏུ་གསལ་ཞིང་སྣང་བ་དེ་ནི། ཚད་མ་དེའི་འཇུག་ཡུལ་ཡིན་ཅིང་དེ་ལྟ་བུའི་སྣང་བ་དེ་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་བརྗོད་འདོད་དེས་ཀུན་ནས་བསླངས་པའི་ངག་གི་སྒྲ་ནི། སྒྲུབ་བྱེད་ཚད་མ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟགས་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་ཀྱང་འཇུག་ཡུལ་དེ་ཉིད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྟོན་པའི་ཚད་མ་ཡིན་ནོ།།
སྒྲ་བྱུང་ཚད་མ་ཞེས་པ་སྒྲའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་དེའི་དོན་དཔོག་པ་ལ་ཟེར་ན་དེ་ནི་ཚད་མ་མ་
ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་ངག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་གི་བརྗོད་བྱའི་དོན་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་རང་གི་བརྗོད་བྱའི་དོན་གྱི་རང་བཞིན་དེ་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་འབྲེལ་བ་དང་དེའི་རྒྱུ་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་འབྲེལ་བ་གང་ཡང་གྲུབ་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ལྷ་དབང་བློའ་བཤད་པ་ཡིན་ ི

320 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

ལ། རྒྱན་མཁན་པོ་ལྟར་ན་བསྟན་བཅོས་ཉིད་ལས་མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་ཐམས་ཅད་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཚད་མར་བསྒྲུབས་པས་ཅི་བྱ་ཞེ་ན། ངག་དེ་སྨྲ་བ་པོ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མ་ཡིན་ན་བསྟན་བཅོས་དེ་འཆད་པ་པོའ་བརྗོད་འདོད་ཀྱི་བྱེད་པ་འཇུག་པའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ ིདོན་གང་བློ་དེ་ལ་རབ་ཏུ་གསལ་ཞིང་སྣང་བ་བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པ་པོའ་བརྗོད་འདོད་ཀྱི་སྣང་ཡུལ་ ིདུ་གྱུར་པའི་སྒྲ་དོན་དེ་ཙམ་ཞིག་ཡོད་པར་བསྒྲུབ་པ་ལ་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་དེ་ནི་སྒྲུབ་བྱེད་ཚད་མ་ཉིད་ཡིན་གྱི། བསྟན་བཅོས་འཆད་པ་པོ་དེས་གང་སྨྲས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཚིག་ཐམས་ཅད་རང་གི་བརྗོད་བྱའི་དོན་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་མི་བསླུ་བར་སྒྲུབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་པ་ཅན་གྱིས་ཁྱབ་པ་ནི་མིན་ནོ་ཞེས་འཆད་དེ། དེ་ཡང་བསྟན་བཅོས་ཁོ་ན་ལས་མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་ན་བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པ་པོ་དེས་གང་སྨྲས་པ་ཐམས་ཅད་རང་གི་བརྗོད་བྱ་ལ་མི་བསླུ་བར་འགྲུབ་དགོས་ཤིང༌། དེ་ལྟར་ན་བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པ་པོ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་གྲུབ་དགོས་པས་བསྟན་བཅོས་ལས་མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་ཐམས་ཅད་གྲུབ་པར་སྨྲ་བ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་བསྒྲུབས་པ་དོན་མེད་པར་སྨྲ་བ་ནི་འགལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ།1

།རྒྱན་དུ་རིག་བྱེད་དོན་ངེས་དགག་པ་སོགས་ལ་སྦྱར་བའི་བཤད་པའི་རྣམ་གྲངས་གཞན་ཡང་གསུངས་མོད་ཀྱི་མངས་པར་འགྱུར་བས་མ་བྲིས་སོ།།
གཉིས་པ་ཁྱབ་ཆེས་པ་སྤང་བ་ནི། བཅད་ཤེས་ཀྱང་ཚད་མར་འགྱུར་ཏེ། མི་བསླུ་བ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། བློ་ཀུན་རྫོབ་པ་དྲན་པ་བཅད་ཤེས་ནི་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེ་ཁྱོད་ལ་ཁྱབ་ཆེས་པའི་སྐྱོན་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་མི་འདོད་དེ། ཁྱོད་རང་དབང་དུ་རང་གི་གཞལ་བྱ་ཡོངས་སུ་དཔྱོད་པ་མ་ཡིན་གྱི་རང་འདྲེན་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་སྔ་མས་བཟུང་ཞིང་རྟོགས་ཟིན་བྱེད་པ་མ་ཉམས་པའི་དོན་དེ་ཉིད་སླར་ཡང་དྲན་པའི་སྒོ་ནས་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཊཱིཀ་བྱེད་གཞན་དག་ཚད་མ་ཉིད་དུ་མི་འདོད་ཅེས་འཆད་པ་མི་འཐད་དེ། ཕྱོགས་སྔ་མ་སྨྲ་བ་པོས་དེ་ཉིད་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་གྲུབ་ཟིན་ནས་དེ་ལ་ཡང་མཚན་ཉིད་དུ་ཞུགས་པས་མཚན་ཉིད་ཁྱབ་ཆེས་པའི་སྐྱོན་ཅན་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་རྒོལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།
1 ཞོལ། ཤོག ༢༤ བ ༥ གཙང་། ཤོག ༡༩ བ ༧ ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ།

རྣམ་འགྲེལ་ཚད་གྲུབ་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 321

གསུམ་པ་མི་སྲིད་པ་སྤང་བ་ནི། དོན་ཡོངས་སུ་དཔྱོད་པའི་ཚད་མ་ནི་མིག་ལ་སོགས་
པའི་དབང་པོ་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་ཤེས་པ་སྨྲོས་པ་མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན། ཚད་མ་ཡིན་མིན་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་སྐབས་འདིར་ཆོས་ཅན། དབང་སོགས་དང་སྔར་བཤད་པའི་མཚན་ཉིད་དེ་ལྡན་གྱི་བློ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་བློ་དེ་ནི་ཚད་མར་འཐད་དེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་བློ་དེ་ཁོ་ན་བྱེད་པ་གཞན་གྱིས་བར་ཆོད་པ་དང་མ་ཆོད་པའི་ཚད་མའི་འབྲས་བུ་དག་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཚད་མའི་ཆོད་པའི་འབྲས་བུ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་ཏེ། བླང་བྱ་དང་དོར་བྱའི་དངོས་པོ་ཡི་ཡུལ་འདོར་ལེན་ལ་སྐྱེས་བུ་འཇུག་པ་ལ་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་བློ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བློ་དེ་ཉིད་ཚད་མའི་མ་ཆོད་པའི་འབྲས་བུ་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན་ཏེ། བློ་ལ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སྒོ་ནས་མི་བསླུ་བ་དེ་འཇོག་བྱེད་དུ་ཡོད་ན། ཚད་མས་1

རང་གི་གཞལ་བྱ་རྟོགས་པའི་ཆ་འདི་
འཇོག་ནུས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྒྲོ་འདོགས་རང་དབང་དུ་གཅོད་ནུས་ཀྱི་བློ་ལ་ཤར་བའི་ཡུལ་གྱི་ཐ་དད་པས་བློ་ཡི་གཞལ་བྱ་རྟོགས་པ་ཐ་དད་པ་དག་འཇོག་དགོས་པའི་ཕྱིར།
བཞི་པ་མཚན་གཞི་ལ་མཚན་ཉིད་ངེས་བྱེད་བཤད་པ་ནི། ཅི་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་རང་
དབང་དུ་རང་གིས་ཡོངས་སུ་དཔྱད་པའི་གཞལ་བྱ་ལ་མི་བསླུ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་ན། ཚད་མ་རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་མི་བསླུ་བ་དེ་ཉིད་རང་ཉིད་ཀྱིས་ངེས་སམ་ཚད་མ་ཕྱི་མ་གཞན་ལ་ལྟོས། དང་པོ་ལྟར་ན་འགའ་ཡང་ཚད་མ་དང་ཚད་མིན་གྱི་རྣམ་དབྱེ་ལ་མི་རྨོངས་པར་འགྱུར་རོ།།
གཉིས་པ་ལྟར་ན་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་དེ་ཡང་ཚད་མ་ཕྱི་མ་གཞན་ལས་མི་བསླུ་བར་ངེས་
དགོས་ལ། དེ་ཡང་གཞན་ལ་ལྟོས་པས་ཐུག་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འདིར་སློབ་དཔོན་ལྷ་དབང་བློ་ནི་གཞུང་འདི་དག་གི་དོན་འདི་ལྟར་འཆད་དེ། སྔོ་འཛིན་མངོན་སུམ་ལྟ་བུ་ཡང་རང་རིག་མངོན་སུམ་ལས་རང་གི་ངོ་བོ་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཆ་དེ་ཉིད་རྟོགས་པར་འགྱུར་གྱི་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཆ་མི་རྟོགས་ལ། དེའི་ཕྱིར་རང་དབང་དུ་རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་བསླུ་བ་མེད་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་རྟགས་ཀྱིས་ཚད་མར་སྒྲུབ་པའི་ཐ་སྙད་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ལས་ནི་ཚད་མ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཐ་སྙད་ལས་ཚད་མ་རྟོགས་ན་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་བརྩམས་པ་
1 ཞོལ། ཤོག ༢༥ ན ༦ ཡོད་ན། ཚད་མར་རང་གི་

322 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

དོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། ཤེས་པ་དེ་ཉིད་རང་གིས་ཡོངས་སུ་དཔྱད་པའི་གཞལ་བྱ་ལ་སླུ་བ་མེད་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཐ་སྙད་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ལས་ཚད་མར་རྟོགས་ནུས་ཀྱང་རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་བསླུ་མི་བསླུ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་རྨོངས་པ་བཟློག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དུ། ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པ་ཡིན་པས་དོན་མེད་པར་ཐལ་བའི་ཉེས་པ་མེད་དོ་ཞེས་པའོ།།
སློབ་དཔོན་རྒྱན་མཁན་པོས། དེ་ཉིད་ཀྱང་བཤད་པའི་རྣམ་གྲངས་སུ་བྱས་ཤིང་གཞན་ཡང་
འདི་ལྟར་འཆད་དེ། ཚད་མ་དང་ཚད་མིན་གྱི་རྣམ་དབྱེ་འདི་ཉིད་གང་ལས་འགྲུབ་ཅེ་ན། དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་དབྱེ་མཐར་ཐུག་དཔྱོད་པའི་རིག་ཤེས་ཀྱི་ངོར་མེད་དེ། མཐར་ཐུག་དཔྱོད་པའི་རིག་ཤེས་ཚད་མའི་ངོར་རང་ལས་རང་གི་ངོ་བོ་མྱོང་བའི་མྱོང་བ་གཉིས་མེད་གཟུང་འཛིན་རྫས་ཐ་དད་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཙམ་ཞིག་ཡོད་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དེའི་ངོར་མེད་ཀྱང་རྣམ་དབྱེ་དེ་མི་འཐད་པའི་སྐྱོན་མེད་དེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་མ་བརྟགས་པར་འཇུག་པའི་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་ཉིད་ལས་ཚད་མ་དང་ཚད་མིན་གྱི་རྣམ་དབྱེ་ཉིད་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་ལས་ཚད་མ་དང་ཚད་མིན་གྱི་རྣམ་དབྱེ་སོ་སོར་ངེས་ན་བསྟན་བཅོས་བརྩམས་པ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་ཡང་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་དོན་མེད་པ་མིན་ཏེ། རིག་བྱེད་སོགས་ཚད་མར་ཁས་བླངས་ནས་ཐར་ལམ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་རྨོངས་པ་བཟློག་ཅིང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་བཀའ་དང༌། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་གྱི་མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་ལ་མི་བསླུ་བའི་ཚད་མར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་དུ་བསྟན་བཅོས་འདི་ལྟ་བུ་དག་རྩོམ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་འཆད་དོ།།ཁོ་བོ་ནི་འདི་ལྟར་འཆད་དེ། ཚད་མ་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་གཞལ་བྱ་ལ་མི་བསླུ་བ་ནི་
རང་མྱོང་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་ལས་རྟོགས་ལ། རང་གིས་ཡོངས་སུ་1

དཔྱད་པའི་གཞལ་བྱ་ལ་
མི་བསླུ་བའི་ཤེས་པ་དེ་ཚད་མ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པ་ནི། ཚད་མ་དང་ཚད་མ་མ་ཡིན་པའི་ཐ་སྙད་གཞི་གང་ལ་འཇུག་པ་ཚུལ་བཞིན་དུ་ངེས་པར་བྱས་པ་ལས་ཡིན་ཞིང༌། དེ་ལྟར་ཚད་མ་དང་ཚད་མིན་གྱི་ཐ་སྙད་གཞི་གང་ལ་འཇུག་པ་ཚུལ་བཞིན་དུ་ངེས་པར་བྱེད་པ་ཡང༌། གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པར་ནུས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་སུ་ཡང་ཚད་མ་དང་ཚད་མིན་གྱི་རྣམ་
1 ཞོལ། ཤོག ༢༦ ན ༦ ཡོངས་སུ་བཅད་པའི་གཞལ་བྱ་ལ་

རྣམ་འགྲེལ་ཚད་གྲུབ་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 323

དབྱེ་ལ་རྨོངས་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཚད་མ་དང་ཚད་མིན་གྱི་ཐ་སྙད་གཞི་གང་ལ་འཇུག་པའི་རྣམ་དབྱེ་ལ་རྨོངས་པ་བཟློག་པའི་ཕྱིར་དུ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།།
ལྔ་པ་ཚད་མ་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་བྱེད་དུ་འཇུག་པའི་ཡུལ་ལ་མི་བསླུ་བའི་ཚུལ་གཞན་
བཤད་པ་ནི། གཞུང་འདི་དག་གི་དོན་ལ་སློབ་དཔོན་ལྷ་དབང་བློ་ནི་འདི་ལྟར་འཆད་དེ། སྔར། བསླུ་མེད་ཅན་ཤེས་པ། །ཞེས་པར་བཤད་པ་དེ་ཉིད་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པར་མ་ཟད། མ་ཤེས་དོན་གྱི་གསལ་བྱེད་ཀྱང་།1

།ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་གཞུང་སྔ་ཕྱི་གཉིས་ཀྱིས་ཚད་
མའི་མཚན་ཉིད་ཡོངས་རྫོགས་རེ་རེ་སྟོན་པར་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། ལྷ་དབང་བློའ་འགྲེལ་པ་ལས། ིདེ་བས་ན་དེ་ལྟར་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་མི་བསླུ་བ་གཅིག་བཤད་དོ། །མ་ཤེས་དོན་གྱི་གསལ་བྱེད་ཀྱང་།2

།གཞན་མཚན་ཉིད་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འབྱུང་བས་སོ། །འོན་ཀྱང་། ཚུལ་དེ་ནི་
འཐད་པར་མི་སེམས་མོད། ཚད་མ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་དང་རང་ལས་ངེས་དང་གཞན་ལས་ངེས་ལ་སོགས་པ་དག་གི་དགག་སྒྲུབ་རྒྱས་པར་ཁོ་བོས་ཚད་མ་ཡིད་ཀྱི་མུན་སེལ་དུ་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར་འདིར་མ་བྲིས་སོ།།
སློབ་དཔོན་རྒྱན་མཁན་པོ་འདི་ལྟར་འཆད་དེ། ཚད་མ་བསླུ་མེད་ཅན་ཤེས་པ།3

།ཞེས་པས་
ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་བསྟན་པར་མ་ཟད། ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་འཁོར་བར་འདྲིས་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་ཚད་མ་གང་གིས་ཀྱང་མ་ཤེས་པའི་དོན་དམ་པ་མྱོང་བ་གཉིས་མེད་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱང་དོན་དམ་པའི་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་སྔར། ཚད་མ་བསླུ་མེད་ཅན་ཤེས་པ།4

།ཞེས་པས་རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་གསར་དུ་མི་བསླུ་བའི་ཤེས་པ་ཙམ་ཐ་སྙད་
པའི་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དུ་བཤད་པར་སློབ་དཔོན་འདི་མི་བཞེད་ཀྱི། ཐ་སྙད་ཙམ་གྱི་ཆོས་ལ་རང་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༠༠ ཕྲེང་། ༡༦
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༠༠ ཕྲེང་། ༡༦
3 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༠༠ ཕྲེང་། ༨
4 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༠༠ ཕྲེང་། ༨

324 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

གིས་ཡོངས་སུ་དཔྱད་1

པ་ལྟར་བསླུ་བ་མེད་པ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དུ་
བསྟན་པར་བཞེད་པ་ཡིན་ལ། དེས་ན་མི་བསླུ་བའི་དོན་ཡང༌། ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་དེས་མེ་རྒྱུ་དང་བཙོ་སྲེག་འབྲས་བུ་ཡིན་པ་སོགས་སུ་གཏན་ལ་བབས་ནས། གཉིས་ཆོས་སོ་སོར་ཕྱེ་བའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་ཞུགས་པ་ན་མེས་བཙོ་སྲེག་སོགས་ཀྱི་དོན་བྱེད་པ་ལ་མི་བསླུ་བ་ལྟ་བུ་ལ་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་སློབ་དཔོན་འདིས། རང་གིས་ཡོངས་སུ་དཔྱད་པའི་གཞལ་བྱ་ལ་མི་བསླུ་བའི་ཤེས་པ་ཙམ་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དུ་གཞུང་སྔ་མས་བསྟན་པར་ཁས་བླངས་སྙམ་དུ་ཡིད་ལ་བཞག་ནས་དོན་དམ་པའི་ཚད་མ་ཡང་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མར་ཐལ་བ་འཕེན་པ་སོགས་ནི། གནས་མེད་ཅིང་གོ་སྐབས་མེད་དོ། །དེ་ཡང་རྒྱན་མཁན་པོས། དེ་ལྟར་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་དགོས་པ་ཡང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཇི་སྙེད་པ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་སྒོ་ནས་ཚད་མར་སྒྲུབ་པ་དང༌། ཇི་ལྟ་བ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་དོན་དམ་པའི་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་སྒོ་ནས་ཚད་མར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་འདི་མི་འཐད་དེ། ཚད་མ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་མ་བསྟན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་བའང་སྐྱོན་མ་ཡིན་ཏེ། ཐ་སྙད་ཙམ་ལ་མི་བསླུ་བ་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དང༌། རང་གིས་ཡོངས་སུ་དཔྱད་པའི་དོན་དམ་པ་ལ་མི་བསླུ་བའི་ཤེས་པ་དོན་དམ་པའི་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དུ་ངེས་པ་ན། རང་གིས་ཡོངས་སུ་དཔྱད་པའི་གཞལ་བྱ་ལ་མི་བསླུ་བའི་ཤེས་པ་ཙམ་ཚད་མ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་དུ་དོན་གྱིས་གོ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང༌། གཞན་དག་ཚད་མ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་བསྟན་པར་འདོད་པ་དག་གི་ལུགས་ལ་ཡང་དེ་ཉིད་ཀྱི་དགོས་པ་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཚད་མར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་གཞན་མེད་ཅིང༌། དགོས་པ་དེ་ནི་ཕྱོགས་འདི་ལ་ལྷག་དང་བཅས་པར་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ།།
དེས་ན་ཁོ་བོས་ནི་ཕྱོགས་འདི་ལ་གཟུ་བོའ་བློས་རྣམ་པར་དཔྱད་པ་ན་གནོད་པ་གང་ ིཡང་མ་མཐོང་ངོ༌། །དེ་ལྟར་ན་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་རང་དང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་གནས་ལུགས་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པས་བཅད་ཤེས་ཀྱིས་ཀྱང་སྤྱིའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དོན་དམ་པའི་ཚད་མར་མི་འགྱུར་རམ་ཞེ་ན། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཤེས་པ་ལ། །ཤེས་གང་རིག་མེད་ 1 ཞོལ། ཤོག ༢༧ ན ༣ ཡོངས་སུ་བཅད་པ་ལྟར་

རྣམ་འགྲེལ་ཚད་གྲུབ་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 325

ཕྱིར་བསམ་པས། །རང་གི་མཚན་ཉིད་འཇུག་ཕྱིར་རོ།།ཞེས་བཏོན་ནས་འཆད་དེ། ཤེས་པ་གང་གི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ལ་རྣམ་པར་དཔྱད་པ་ན། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གནས་ཚུལ་གཉིས་མེད་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་མྱོང་བ་མ་གཏོགས་པའི་ཤེས་པ་ལ་གནས་ལུགས་གཞན་ཚད་མས་རིག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། མངོན་སུམ་གྱིས་ཤེས་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་གཉིས་མེད་རྟོགས་པའི་འོག་ཏུ་དྲན་པས་ཤེས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱིའི་ངོ་བོ་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དོན་དམ་པའི་ཚད་མ་ཉིད་དུ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པའི་སྐྱོན་མེད་དོ།།
འོ་ན་གཉིས་སུ་མེད་པའི་མྱོང་བ་ཁོ་ན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིན་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གཟུང་
བ་དང་འཛིན་པའི་སྤྲོས་པ་སྣ་ཚོགས་པའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་འདི་དག་ཅིའི་ཕྱིར་གསུངས་ཤེ་ན། གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་བསམ་པ་སྣ་ཚོགས་པ་དང་མཐུན་པར་ཐ་སྙད་ཀྱིས་སྤྲོས་པ་སྣ་ཚོགས་པ་དག་བསྟན་པས། ཤེས་པའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་གཉིས་སུ་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་དོན་ལ། གདུལ་བྱ་རྣམས་འཇུག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་འཆད་དོ།།
ཡང་ཁོ་བོ་ནི་འདི་ལྟར་འཆད་དེ། ཚད་མ་རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་མི་བསླུ་བའི་ཚུལ། དོན་
བྱེད་ནུས་པར་གནས་པ་ནི། །མི་བསླུ། ཞེས་པར་བཤད་པའི་ཚུལ་དེ་ཉིད་དུ་ངེས་སམ་ཞེ་ན། དེར་མ་ཟད། མ་ཤེས་དོན་གྱི་གསལ་བྱེད་ཀྱང་།1

།མི་བསླུ་བའི་ཚུལ་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་པར་
བྱ་བ་ཡིན་ཞིང༌། དེ་ཡང་འདི་ལྟར་ཚད་མའི་འཇུག་ཡུལ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་སྐྱེས་བུས་མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་ལ་འཇུག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་ཚད་མས་བསྟན་དགོས་པའི་ཡུལ་དང༌། དེ་ལྟར་འབྲས་བུ་ཐོབ་ཕྱིར་བསྟན་དགོས་པ་མ་ཡིན་ཀྱང་ཚད་མས་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པའི་ཡུལ་ལོ། །འཇུག་ཡུལ་དང་པོ་དེ་ཉིད་ལ་མི་བསླུ་བའི་ཚུལ་ནི། དོན་བྱེད་ནུས་པར་གནས་པ་ནི། །མི་བསླུ།2

ཞེས་པས་བསྟན་ལ། འཇུག་ཡུལ་ཕྱི་མ་དེ་ཉིད་ལ། མི་བསླུ་བའི་ཚུལ་གཞུང་འདིས་
སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་ཚད་མས་མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་དེ་ཉིད་བཙོ་སྲེག་སོགས་ཀྱི་དོན་བྱེད་པ་ཉིད་དུ་གཞལ་བ་ལྟར་དངོས་པོ་ལ་གནས་པ་འཇུག་ཡུལ་ལ་མི་བསླུ་བའི་དོན་ཡིན་པར་མ་ཟད།

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༠༠ ཕྲེང་། ༡༦
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༠༠ ཕྲེང་། ༨

326 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

ཚད་མ་དེས་མ་ཤེས་པའི་དོན་གྱི་གནས་ཚུལ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་སྒོ་ནས་རང་སྟོབས་ཀྱིས་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱང་འཇུག་ཡུལ་ལ་མི་བསླུ་བའི་དོན་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའོ།།འོ་ན་མིག་ཤེས་ཀྱིས་སྔོན་པོའ་རང་གི་ངོ་བོ་རྟོགས་པའི་འོག་ཏུ་དེས་དྲངས་པའི་བཅད་ ིཤེས་ཀྱིས་སྔོན་པོའ་སྤྱི་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡང་ཚད་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཐོབ་པར་ཐལ། སྔོན་ ིཔོའ་སྤྱི་སྔར་མ་ཤེས་པ་གསར་དུ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་སྔོན་ ིཔོའ་རང་གི་མཚན་ཉིད་མ་ཤེས་པ་ཤེས་པར་བྱེད་ནུས་པ་གང་ཡིན་པའི་སྔོ་འཛིན་མངོན་སུམ་ཁོ་ན་ ིཚད་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རིགས་པ་མཁྱེན་པས་དགོངས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མ་ཤེས་དོན་གྱི་གསལ་བྱེད་ཀྱང་།1

།ཞེས་བཤད་པ་ནི་འཇུག་ཡུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། བཅད་ཤེས་དེའི་འཇུག་
ཡུལ་ཡང་སྔོན་པོའ་སྤྱི་མ་ཡིན་གྱི་སྔོན་པོ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཞིང༌། སྔོན་པོ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ ིལ་རང་གི་ཚད་མ་སྔ་མས་དཔྱད་ཟིན་པའི་དོན་དྲན་པར་བྱེད་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གཉིས་པ་ཐུབ་པའང་མཚན་ཉིད་དེ་དང་ལྡན་པར་བསྟན་པ་ལ། ཚད་མར་བཤད་པ་དང༌།
གྱུར་པའི་དོན་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་མཁྱེན་པ་ཆོས་ཅན། ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྙེད་པའི་དོན་ཐམས་ཅད་ལ་ཚད་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཐམས་ཅད་ལ་རང་གིས་ཡོངས་སུ་དཔྱད་པ་ལྟར་མི་བསླུ་བ་དེ་དང་ལྡན་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷ་དབང་བློ་ལ་སོགས་པ། དེ་བཞིན་བཅོམ་ལྡན་ཚད་མ་ཉིད། །ཅེས་བཏོན་ནས་འཆད་དེ། དེ་ལྟར་ན། ཆོས་ཅན། གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་གྱི་མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་ལ་ཚད་མ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། སྔོ་འཛིན་མངོན་སུམ་སོགས་རང་གིས་ཡོངས་སུ་དཔྱད་པ་ལྟར་གྱི་སྔོན་པོ་སོགས་ལ་མི་བསླུ་བ་དེ་བཞིན་དུ་ཁྱོད་ཀྱང་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་གྱི་མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་ལ་རང་དབང་དུ་རང་གིས་ཡོངས་སུ་དཔྱད་པ་ལྟར་བསླུ་བ་མེད་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱའོ།།
གཉིས་པ་གྱུར་པའི་དོན་བཤད་པ་ལ། གྱུར་པ་སྨོས་པའི་དགོས་པ་བཤད་པ་དང། དགོས་
པ་དེ་སྒྲུབ་པའི་དོགས་གཅོད་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། མདོའ་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་ཚིགས་བཅད་དུ་ ིགྱུར་པ་སྨོས་པ་ལ་རྣམ་བཅད་ཀྱི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཀུན་མཁྱེན་དེ་རང་གི་རྒྱུ་ལས་མ་སྐྱེས་པ་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༠༠ ཕྲེང་། ༡༦

རྣམ་འགྲེལ་ཚད་གྲུབ་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 327

བཟློག་པའི་དོན་དུ་དེར་གྱུར་པ་ཉིད་གསུངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡོངས་གཅོད་ཀྱི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཀུན་མཁྱེན་དེ་སྒྲུབ་བྱེད་ཁྱད་པར་ཅན་གོམས་པ་རབ་ཀྱི་མཐར་ཕྱིན་པ་ལ་ལྟོས་ནས་ཚད་མར་འཁྲུངས་པ་ཡིན་པ་གོ་བའི་ཆེད་དུ་གྱུར་པ་སྨོས་པ་དེའི་ཕྱིར། ཡང་ན་ཀུན་མཁྱེན་དེ་ཡང་སྒྲུབ་བྱེད་ཕུན་ཚོགས་ལ་ལྟོས་ནས་ཚད་མར་འཁྲུངས་པ་ཡིན་པར་རིགས་ཏེ། རང་གི་རྒྱུ་ལས་མ་སྐྱེས་པའི་རྟག་པ་རང་བྱུང་གི་ཀུན་མཁྱེན་མི་སྲིད་པ་དེའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་དགོས་པ་དེ་སྒྲུབ་པའི་དོགས་གཅོད་བཤད་པ་ལ། ཐམས་ཅད་བྱེད་ཤེས་པ་ཀུན་
མཁྱེན་ཡིན་པ་དགག་པ་དང༌། ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཇི་ལྟར་གནས་པ་ཤེས་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་ཀུན་མཁྱེན་དུ་སྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ལ། དབང་ཕྱུག་རྟག་པ་རང་བྱུང་གི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཡིན་པ་དགག་པ་དང༌། དེ་སྒྲུབ་བྱེད་དགག་པའོ།།
དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་རང་གི་རྒྱུ་ལས་མ་སྐྱེས་པའི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
དབང་ཕྱུག་ཉིད་རྟག་པ་རང་བྱུང་གི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དབང་ཕྱུག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཚད་མ་རྟག་པ་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཡིན་ན་ཡུལ་དངོས་པོར་ཡོད་པ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཡུལ་ཤེས་བྱ་དེ་དག་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱིས་དེའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཚད་མ་དེ་ནི་མི་བརྟན་པ་ཉིད་དུ་སྒྲུབ་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་ཚད་མ་དེ་རྟག་པ་ཡིན་ན་ཁོས་ཡུལ་དེ་ཡང་ན་ལན་ཅིག་ཀྱང་མི་འཇལ་བའམ། ཡང་ན་རྟག་ཏུ་འཇལ་དགོས་ཏེ། རེས་འགའ་འཇལ་རེས་འགའ་མི་འཇལ་ན། ཁོས་ཡུལ་དེ་འཇལ་བ་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་ལྟོས་པར་སོང་ལ། རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་ལྟོས་ནས་ཡུལ་འཇལ་ན་རྟག་པར་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ།།
ཁོས་ཡུལ་དེ་རྟག་ཏུ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ན། ཡུལ་དེ་མི་རྟག་པ་ཡིན་པ་ཉམས་ལ། ལན་
ཅིག་ཀྱང་མི་འཇལ་ན་ཁོ་ཀུན་མཁྱེན་ཚད་མ་ཡིན་པ་ཉམས་སོ། །དེ་བས་ན་ཡུལ་མི་རྟག་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་ཚད་མ་ཡིན་ན་མི་རྟག་པ་ཡིན་དགོས་ཀྱང་ཡུལ་རྟག་པ་དངོས་སུ་འཇལ་བའི་ཚད་མ་ཡིན་ན་རྟག་པ་ཡིན་མི་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་དེ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེང་སང་གངས་ཅན་གྱི་བླུན་པོ་ཁ་ཅིག །འདིས་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་རྟག་པ་བཀག་པ་ཡིན་གྱི་དོན་དམ་པའི་ཚད་མ་རྟག་པ་བཀག་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྨྲ་བར་བྱེད་ལ། ཤེས་པ་ལ་རྟག་མི་རྟག་གཉིས་ལས་མི་རྟག་པའི་

328 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

ཤེས་པ་ཡིན་ན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་དང༌། རྟག་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་ན་དོན་དམ་པའི་ཚད་མ་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཁས་བླངས་ནས། དབང་ཕྱུག་རྟག་པའི་ཤེས་པ་ཀུན་མཁྱེན་འགོག་པ་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་རྟག་པ་འགོག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྨྲ་བ་ཁྱོད་ལས་ནོག་དང་ལྡན་པ་སུ་ཞིག་བཙལ་བར་བྱ། གལ་ཏེ་ཤེས་བྱ་མི་རྟག་པས་དབང་ཕྱུག་གི་ཤེས་པ་མི་བརྟན་པ་ཡིན་ཡང༌། ཤེས་པར་བྱེད་པ་པོ་དབང་ཕྱུག་རྟག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ཡང་མི་འཐད་དེ། དབང་ཕྱུག་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱེད་པ་པོར་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར་དབང་ཕྱུག་གི་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱང་དབང་ཕྱུག་ལས་སྐྱེ་བར་ཁས་ལེན་དགོས་ལ། ཤེས་པ་དེ་ཡང་དབང་ཕྱུག་རྟག་པ་ལས་སྐྱེ་བ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཤེས་པ་དེ་རྣམས་སྔ་ཕྱི་རིམ་བཞིན་སྐྱེ་བ་ཅན་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟག་ཀྱང་རྐྱེན་ལ་ལྟོས་ནས་འབྲས་བུ་རིམ་བཞིན་བྱེད་ཅེ་ན། མི་འཐད་དེ། རྟག་པ་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་ལྟོས་པར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྟག་པ་ལ་རྐྱེན་གྱི་རྣམ་པ་འགས་ཀྱང་ཕན་གདགས་པར་བྱ་བ་མིན་པའི་ཕྱིར། ཉེས་པ་དེ་མ་བཟོད་ནས་དབང་ཕྱུག་དེ་ཉིད་མི་རྟག་པ་ཡིན་མོད་དེ་ལྟ་ན་ཡང༌། སྔར་འཁོར་བའི་གནས་སྐབས་སུ་སྡུག་བསྔལ་མྱོང་སྟེ་དེའི་གཉེན་པོར་ལམ་བསྒོམས་ནས་གསར་དུ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་གྱུར་པ་མ་ཡིན་གྱི་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་རང་རང་གི་རིགས་འདྲ་སྔ་མ་སྔ་མ་ལས་ཀུན་མཁྱེན་དུ་སྐྱེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དབང་ཕྱུག་མི་རྟག་པ་ཡིན་པ་བདེན་མོད། དེ་ལྟ་ན་ཡང་དབང་ཕྱུག་ཀུན་མཁྱེན་ཡིན་པ་མི་འཐད་དེ། དེར་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ།།
གཉིས་པ་དབང་ཕྱུག་ཀུན་མཁྱེན་ཡིན་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དགག་པ་ལ། སྒྲུབ་བྱེད་ལྟར་སྣང་དུ་
བསྟན་པ་དང༌། དབང་ཕྱུག་ཀུན་གྱི་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་པ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང༌། དེ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། འཇིག་རྟེན་གྱི་གནས་ལུས་ལོངས་སྤྱོད་རྣམས་ཆོས་ཅན། བྱེད་པ་པོའ་བློ་སྔོན་དུ་སོང་སྟེ། སྡོད་ཅིང་ལས་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་སྟེའུ་བཞིན། དབྱིབས་ ིཀྱི་ཁྱད་པར་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་བུམ་སོགས་བཞིན། དོན་བྱེད་ནུས་པའི་ཕྱིར་དགྲ་སྟ་བཞིན་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་དག་ལས། དངོས་པོ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་བློ་སྔོན་དུ་བཏང་ནས་བྱེད་པ་པོ་ཡོད་པར་གྲུབ་ལ། དེ་ལྟར་བྱེད་པ་པོ་དེ་ཡང་དབང་ཕྱུག་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་ཕྱི་རོལ་པ་དག་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་དོན་ཐམས་ཅད་བྱེད་ཤེས་པ་ལ་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། འཇིག་རྟེན་

རྣམ་འགྲེལ་ཚད་གྲུབ་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 329

པ་དག་ལག་བཟོའ་རིགས་མང་དུ་བྱང་ཞིང་བྱེད་ཤེས་པ་དག་ལ་ཀུན་མཁྱེན་ཞེས་ཐ་སྙད་བྱེད་པ་ ིལྟར་རོ། །དེ་ཕྱིར་ཁ་ཅིག་ནི་འཇིག་རྟེན་འདི་དག་ཐམས་ཅད་དབང་ཕྱུག་གིས་བྱས་སོ་ཞེས་སྨྲ། ཁ་ཅིག་ནི་ཁྱབ་འཇུག་གིས་སྤྲུལ་པར་སྨྲ། ཁ་ཅིག་ནི་ཚངས་པས་བྱས་པར་སྨྲ། ཁ་ཅིག་ནི་དྲང་སྲོང་ཆེན་པོ་ཉི་མའི་མདོག་ཅན་ཞེས་བྱ་བས་བྱས་པར་སྨྲ་སྟེ། དེ་ལྟ་བུའི་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་གཅིག་བཀག་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་རྣམས་ཀྱང་ཁེགས་པར་འགྱུར་བར་དགོངས་ནས་འདིར་དབང་ཕྱུག་ཐམས་ཅད་བྱེད་པ་པོའ་ཀུན་མཁྱེན་ཡིན་པ་འགོག་པར་མཛད་པ་ཡིན་ཞིང༌། ི 1

དེ་ཡང་འཇིག་
རྟེན་ཐམས་ཅད་དབང་ཕྱུག་གིས་བྱས་ན་ངན་སོང་གསུམ་ལ་སོགས་པའི་སྡུག་བསྔལ་ཐམས་ཅད་བྱེད་པ་པོ་ཡང་དབང་ཕྱུག་ཏུ་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་ལ་ཀུན་མཁྱེན་དུ་མིང་བཏགས་པར་འགྱུར་རོ་སྙམ་དུ་དགོངས་ནས། འཇིག་རྟེན་འདི་དག་ནི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་གཞན་དབང་ཅན་དུ་བསྒྲུབས་ཤིང༌། ཐམས་ཅད་བྱེད་པ་པོ་ཀུན་མཁྱེན་ཡིན་པ་བཀག་ནས། ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་གནས་པ་མཁྱེན་པའི་ཐུགས་གསལ་བ་རབ་ཀྱི་མཐར་ཕྱིན་པ་ཉིད་ཀུན་མཁྱེན་དུ་སྒྲུབ་པར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ།།
གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ལ། བསྒྲུབ་བྱ་ལ་བརྟགས་ལ་དགག །སྒྲུབ་བྱེད་ལ་བརྟགས་ལ་
དགག །དེས་རིགས་ཅན་གཞན་ཡང་ཁེགས་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཅི་འཇིག་རྟེན་གྱི་གནས་ལུས་ལོངས་སྤྱོད་རྣམས་སྤྱིར་བློ་སྔོན་དུ་སོང་བ་ཙམ་དུ་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ནམ། བློ་རྟག་པ་ཞིག་གིས་བྱས་པར་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ནམ། བྱེད་པ་པོ་གཞན་སྔོན་དུ་སོང་བ་ཙམ་དུ་སྒྲུབ་པ་ཡིན་གྲང༌། དང་པོ་ལྟར་ན་རྟགས་འདི་དག་སངས་རྒྱས་པའི་འདོད་པ་སྔར་མ་གྲུབ་པ་སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་དག་མིན་པར་ཐལ། འདི་དག་རང་རྒྱུ་སེམས་པའི་ལས་ལས་སྐྱེས་པར་སངས་རྒྱས་པའི་ཚད་མས་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར། འམ་ཞེས་པ་བརྟག་པ་ཕྱི་མ་སྡུད་པའོ།།
གཉིས་པ་ལྟར་ན་གཏན་ཚིགས་དེ་དག་གི་རྟགས་ཆོས་གཉིས་ལྡན་གྱི་དཔེ་མ་གྲུབ་
པར་ཐལ། བློ་རྟག་པ་ཡིན་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན་གསུམ་པ་ལྟར་ཁས་ལེན་ན་དབང་ཕྱུག་ཉིད་ཀྱིས་མ་ངེས་ནས་ཁྱབ་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ཡིན་ཏེ། ཇི་ལྟར་ན་དབང་ཕྱུག་ཆོས་ཅན། 1 ཞོལ། ཤོག ༣༠ བ ༦ ང་ཡང་འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་

330 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

བྱེད་པ་པོ་གཞན་སྔོན་དུ་སོང་བར་ཐལ། སྡོད་ཅིང་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་སོ། །འདོད་ན་རྟག་པ་ཉམས་སོ།།
གཉིས་པ་སྒྲུབ་བྱེད་ལ་བརྟགས་ནས་དགག་པ་ནི། གལ་ཏེ་དབྱིབས་རྟགས་སུ་བཀོད་
ནས། སྐྱེས་བུས་བྱས་པར་སྒྲུབ་པ་དེ། རང་བྱེད་པ་པོའ་སྐྱེས་བུའི་རྩོལ་བ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ ིལྡོག་བྱེད་པ་རྫ་བུམ་སོགས་དང་མཚུངས་པའི་དབྱིབས་ཁྱད་པར་བ་རྟགས་སུ་འགོད་པ་ཡིན་ནམ། དེ་ལྟ་མིན་པར་སྐྱེས་བུས་བྱས་པའི་རྫ་བུམ་སོགས་དང་དབྱིབས་ཡིན་པར་འདྲ་བའི་དབྱིབས་ཙམ་རྟགས་སུ་འགོད། དང་པོ་ལྟར་ན་ཕྱོགས་ཆོས་མི་འགྲུབ་བོ་ཞེས་སྟོན་པ་ནི། རང་བྱིན་གྱིས་རློབ་པ་པོའ་སྐྱེས་བུའི་རྩོལ་བ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་ཅན་རྫ་བུམ་གྱི་དབྱིབས་སོགས་ཅི་འདྲ་ ིབ་དེ་འདྲར་རབ་ཏུ་གྲུབ་པ་ཡིན་ན་རྟགས་དེ་ལས་སྐྱེས་བུའི་རྩོལ་བས་བྱས་པར་རྗེས་སུ་དཔོག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རིགས་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་ན་ཡང་འཇིག་རྟེན་གྱི་གནས་ལུས་ལོངས་སྤྱོད་མཐའ་དག་རྫ་བུམ་བཞིན་དུ་སྐྱེས་བུའི་རྩོལ་བ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་བྱེད་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་རྟགས་དེ་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ།།
གཉིས་པ་ལྟར་ན། རྫ་བུམ་དང་རི་ལ་སོགས་རྒྱུ་རིགས་ཐ་དད་པའི་དངོས་པོ་ལས་རབ་
ཏུ་གྲུབ་པ་དག་ལ་ཡང༌། དབྱིབས་ཞེས་པའི་སྒྲ་དེ་ཉིད་འཇུག་པར་མཚུངས་པས་དབྱིབས་ཙམ་དུ་ཐ་དད་མེད་པའི་ཕྱིར། རྫ་བུམ་བཞིན་དུ་རི་བོ་ཡང་སྐྱེས་བུའི་རྩོལ་བས་བྱས་པར་རྗེས་སུ་དཔོག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱ་བོའ་རྫས་ལས་མི་དཔོག་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟ་མིན་ན་ ིརྫ་མཁན་གྱིས་བུམ་པ་ལ་སོགས་འཇིམ་པ་ཡི་རྣམ་འགྱུར་འགའ་ཞིག་བྱེད་པ་དག་དང་འཇིམ་པའི་རྣམ་འགྱུར་ཙམ་དུ་རིགས་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་གྲོག་མཁར་ཡང་རྫ་མཁན་དེས་བྱས་པར་གྲུབ་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་སྒྲུབ་བྱེད་ལ་བརྟགས་ནས་དབྱིབས་ཁྱད་པར་བ་འགོད་ན་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ། དབྱིབས་ཙམ་འགོད་ན་ཁྱབ་པ་མ་ངེས་སོ་ཞེས་བྱས་པ་ལ། ཁོ་ན་རེ། ཚུལ་འདི་ནི་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་ལ་བརྟགས་ནས་སྐྱོན་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་འབྲས་མཚུངས་ཀྱི་ལྟག་ཆོད་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འབྲས་མཚུངས་ཀྱི་ལྟག་ཆོད་ངོས་གཟུང་བའི་སྒོ་ནས་དེ་གཉིས་མི་མཚུངས་པར་སྟོན་པ་ནི། རིགས་པ་ཅན་གྱིས། སྒྲ་ནི་མི་རྟག་སྟེ། འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བཀོད་པ་ལ།

རྣམ་འགྲེལ་ཚད་གྲུབ་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 331

དཔྱོད་པ་པ་ན་རེ། སྒྲའི་བྱས་པ་རྟགས་སུ་འགོད་ན་དཔེ་རྟགས་ཀྱིས་སྟོང་པར་འགྱུར་ཞིང་བུམ་པའི་བྱས་པ་རྟགས་སུ་འགོད་ན་རྟགས་སྒྲ་ལ་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་སྐྱོན་བརྗོད་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི། འབྲས་མཚུངས་ཀྱི་ལྟག་ཆོད་ཡིན་པར་འདོད་དེ། སྒྲའི་བྱས་པ་དང་བུམ་པའི་བྱས་པ་གཉིས་ཀ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་འབྲས་བུ་བྱས་པ་སྤྱི་ཙམ་དེ་ཉིད་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་བཀོད་ཅིང༌། དེ་ཉིད་ཀྱང་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་ལ་འབྲེལ་བ་ཅན་སྒྲ་བུམ་ཉིད་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱས་པ་ཡང་ཐ་དད་དུ་བརྟགས་ནས་སྐྱོན་བརྗོད་པའི་ལྟག་ཆོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ཙམ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་ཅིང་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ཁྱབ་པ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་འབྲས་བུ་མཚུངས་པའི་ལྟག་ཆོད་ཅེས་བྱ་ཞེ་ན། ཕ་རོལ་པོ་ལ་དེ་ལྟར་སྐྱོན་བརྗོད་པའི་འབྲས་བུ་ཉེས་པ་དེ་ཉིད་རང་གིས་གང་བཀོད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ལ་མཚུངས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་འབྲས་བུ་མཚུངས་པའི་ལྟག་ཆོད་ཅེས་བྱའོ།།
དེ་ཡང་ཚད་མ་མདོར། འབྲས་ཉིད་གཞན་གྱི་ཆ་ཡིས་ནི། །བསྒྲུབ་བྱ་མི་འགྲུབ་པར་སྟོན་
གང༌། །དེ་ནི་འབྲས་མཚུངས་སྨྲ་བ་པོའ། །བསམ་པས་དེ་ཡང་རྣམ་གསུམ་མོ། ི 1

།ཞེས་གསུངས་
པ་ནི། རྐང་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་འབྲས་མཚུངས་ཀྱི་ལྟག་ཆོད་ཉིད་ངོས་བཟུང་བ་ཡིན་ཞིང་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་དེའི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་བུམ་པའི་བྱས་པ་སྒྲ་ལ་མེད་ཅེས་རྩོད་ན་མ་གྲུབ་པ་ལྟར་སྣང་བ་དང་སྒྲའི་བྱས་པ་བུམ་པ་ལ་མེད་ཅེས་རྩོད་ན་འགལ་བ་ལྟར་སྣང་བ་དང༌། དེ་དག་རྟག་པ་ལ་ཡང་མེད་ཅེས་རྩོད་ན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པ་ལྟར་སྣང་བའི་སྒོ་ནས་རྩོད་པ་སྟེ་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ། །དེ་ལྟར་འབྲས་མཚུངས་ཀྱི་ལྟག་ཆོད་ནི་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་ནུས་ཀྱི་སྤྱི་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལ་ཁྱད་པར་ཐ་དད་ལ་བརྟགས་ནས་སྐྱོན་བརྗོད་པ་ཡིན་ཞིང་འདིར་ནི་དབྱིབས་ཀྱི་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་གང་རྟགས་སུ་བཀོད་ཀྱང་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་མི་ནུས་ཤིང༌། དབྱིབས་ཀྱི་སྤྱི་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལ་ཁྱད་པར་ལ་བརྟགས་ནས་སྐྱོན་བརྗོད་པ་མ་ཡིན་གྱི་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་གང་རྟགས་སུ་བཀོད་ཅེས་བརྟགས་ནས་སྐྱོན་བརྗོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་ནོ།།
1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༢ ཕྲེང་། ༡༦

332 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

དེ་ལྟར་དབྱིབས་ཙམ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལ་ཡང༌། སྐྱེས་བུའི་རྩོལ་བས་བྱས་པའི་རྫ་
བུམ་སོགས་དང་དབྱིབས་ལྡན་ཙམ་དུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་རྟགས་སུ་འགོད་ན་ཁྱབ་པ་མ་ངེས་པའི་ཚུལ། དེ་ལྟ་མིན་ན་རྫ་མཁན་གྱིས་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྟོན་ལ། དེ་དག་དང་དབྱིབས་ཙམ་གྱི་སྒྲ་འཇུག་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་རྟགས་སུ་འགོད་ན་ཁྱབ་པ་མ་ངེས་པའི་ཚུལ་སྟོན་པ་ནི། དབྱིབས་དང་ལྡན་པའི་རིགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་བུམ་པ་སོགས་ལ་དབྱིབས་ལྡན་གྱི་སྒྲ་འཇུག་པར་གྲུབ་པ་དང་མཚུངས་པར་དབྱིབས་ཀྱི་སྒྲའི་སྤྱི་སྦྱོར་བར་མཐོང་བ་ལས་འཇིག་རྟེན་གྱི་གནས་ལུས་སོགས་ཀྱང་སྐྱེས་བུས་བྱས་པར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པར་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་སྒྲུབ་པའི་ཁྱབ་པ་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ངག་ལ་སོགས་པ་ལ་གོའུ་ཞེས་པའི་སྒྲ་མཐོང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ན་རྭ་ཅན་ཡིན་པར་དཔོག་མི་ནུས་པ་བཞིན་ནོ། །གཞན་ཡང༌། དབྱིབས་ལྡན་ཙམ་དུ་མ་ཟད་སྐྱེས་བུས་བྱས་པའི་དབྱིབས་ལྡན་གྱི་སྒྲ་སྦྱོར་བ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་སྐྱེས་བུས་བྱས་པར་མི་འགྲུབ་སྟེ། དེ་ལྟར་འགྲུབ་ན་ཧ་ཅང་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལྟར་སྐྱེས་བུ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ནི་མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་ཐམས་ཅད་འབད་མེད་དུ་གྲུབ་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། སྒྲ་དེ་ཡོད་པས་ནི་སྒྲ་དེའི་དོན་གྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ནའོ། །ཁྱབ་སྟེ། རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་རྣམས་ཡུལ་དུས་གང་ནའང་མེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བརྗོད་པར་འདོད་པའི་གཞན་དབང་ཙམ་གྱིས་འཇུག་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་དེས་རིགས་ཅན་གཞན་ཡང་ཁེགས་པར་བསྟན་པ་ལ། དངོས་དང༌། དེའི་ཞར་
བྱུང་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དབང་ཕྱུག་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་སུན་འབྱིན་པའི་རིགས་པ་འདིས་ནི། སེར་སྐྱ་པ་ལ་སོགས་པ་གཅེར་བུ་པ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲུབ་བྱེད་ལྟར་སྣང་གཞན་དག་དཔྱད་པ་བྱས་ནས་འགོག་ནུས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་གིས་བཀོད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱང་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། བློ་བདེ་ནི་མི་རྟག་པ་རང་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེ་ལྡན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཡང་སེམས་མེད་པ་དང་སོགས་པས་བེམ་པོ་ཡིན་པར་སྒྲུབ་པ་དང༌། ཤུན་པ་བཤུས་ན་འཆི་བའི་ཕྱིར་ཤིང་སེམས་ལྡན་ཡིན་པར་སྒྲུབ་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་དག་འགོག་ནུས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་དབྱིབས་ལྡན་ཙམ་གྱིས་སྐྱེས་བུས་བྱས་པའི་དབྱིབས་ལྡན་དུ་སྒྲུབ་པ་དང་འདྲ་བར་མི་རྟག་པ་ཡིན་པ་ཙམ་གྱིས་མི་རྟག་པའི་ཁྱད་པར་བེམ་པོ་ཡིན་པ་སོགས་སུ་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ།།

རྣམ་འགྲེལ་ཚད་གྲུབ་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 333

གཉིས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཞར་བྱུང་བཤད་པ་ལ། དེས་ན་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་གཉིས་ལས་ངོ་
བོ་གཙོ་ཆེ་ཞིང་མིང་དང་དོན་གཉིས་ལས་དོན་གཙོ་ཆེ་བ་རིམ་བཞིན་དཔེའི་སྒོ་ནས་སྟོན་པ་ནི། གཏན་ཚིགས་ལ་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་གཉིས་ལས་ངོ་བོ་གཙོ་བ་ཡིན་ཏེ། རྟགས་ཀྱི་དངོས་པོའ་ངོ་ིབོ་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ན། མ་གྲུབ་པའི་ཚུལ་འདི་འཐད་ཀྱི་དེ་གྲུབ་ན་ཁྱད་པར་ཆོས་ཅན་ལ་མ་གྲུབ་ཀྱང་ཕྱོགས་ཆོས་འགྲུབ་པ་ལ་གནོད་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་བྱས་པའི་ངོ་བོ་སྒྲའི་སྟེང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་གྲུབ་ན། ཁྱད་པར་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་དང་དོན་གཅིག་ལ་འདུ་བའི་བྱས་པ་སྒྲའི་སྟེང་དུ་མ་གྲུབ་ཀྱང་གནོད་བྱེད་མིན་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་མིང་དོན་གཉིས་ལས་ཀྱང་དོན་གཙོ་1

བོ་ཡིན་ཏེ། འདི་
ལྟར་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དེའི་སྟེང་དུ་རྟགས་དེའི་སྒྲ་མ་གྲུབ་ཀྱང་དངོས་པོའམ་དོན་ནི་གྲུབ་ན་དོན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་བསྒྲུབ་བྱ་གྲུབ་པར་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་འུག་པ་པ་ལ་སངས་རྒྱས་པས་འབྱུང་བཞིའི་རྡུལ་ཕྲན་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་ལུས་ཅན་ཡིན་པ་དང་སོགས་པས་ཐོགས་བཅས་ཀྱི་དོན་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་བཤད་པ་བཞིན་ནོ།།
དེ་ཡང་བྱེ་བྲག་པ་དང་སངས་རྒྱས་པ་གཉིས་ཀྱིས་ལུས་ཅན་གྱི་སྒྲ་དེ་ཉིད་གང་ལ་འཇུག་
པ་མཐུན་སྣང་དུ་མ་གྲུབ་སྟེ། འདི་ལྟར་བྱེ་བྲག་པ་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་སོང་བ་མ་ཡིན་པའི་རྫས་ཀྱི་ཚད་ཁོ་ན་ལ་ལུས་ཅན་གྱི་སྒྲ་འཇུག་པར་འདོད་ལ། སངས་རྒྱས་པ་རེག་བྱ་ཅན་ལ་ལུས་ཅན་གྱི་སྒྲ་འཇུག་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་ཐམས་ཅད་དུ་སོང་བ་མ་ཡིན་པའི་རྫས་ནི། འབྱུང་བ་བཞི་དང་ཡིད་རྣམས་ཡིན་ཞིང་དེའི་ཡོན་ཏན་དུ་གྱུར་པའི་ཚད་ནི་དེ་དག་ལ་ཡོད་པའི་ཆེན་པོ་དང་ཆུང་ངུ་དང་རིང་པོ་དང་ཐུང་ངུ་རྣམས་སོ། །འདི་དག་ཀྱང་རྒྱས་པར་འོག་ཏུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ།།དེ་ལྟར་ལུས་ཅན་ཞེས་པའི་མིང་གཞི་གང་ལ་འཇུག་པ་མཐུན་སྣང་དུ་མ་གྲུབ་ཀྱང༌། དོན་
རེག་བྱ་ཅན་དེ་ཉིད་འབྱུང་བཞིའི་རྡུལ་ཕྲན་ལ་གཉིས་ཀའི་ཚད་མས་གྲུབ་པས་རེག་བྱ་ཅན་དེའི་ངོར་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་གཏན་ཚིགས་སུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་བྱེ་བྲག་པས་འབྱུང་བཞིའི་རྡུལ་ཕྲན་ཐོགས་མེད་དུ་འདོད་པས་ཐོགས་བཅས་ཞེས་པའི་སྒྲ་གཞི་གང་ལ་འཇུག་པ་
1 ཞོལ། ཤོག ༣༣ བ ༤ གཙང་། ཤོག ༢༧ ན ༡ དོན་གཙོ་བ་ཡིན་ཏེ།

334 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

སངས་རྒྱས་པ་དང་མཐུན་སྣང་དུ་མ་གྲུབ་ཀྱང། ཐོགས་བཅས་ཀྱི་དོན་རང་གི་གོ་སར་གཟུགས་ཅན་གཞན་འབྱུང་བའི་གོ་འགེགས་པ་དེ་ཉིད་འབྱུང་བཞིའི་རྡུལ་ཕྲན་སོགས་ལ་ཡང་གཉིས་ཀའི་ཚད་མས་གྲུབ་པས་དེ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ།།
དེས་ན་ངག་དོན་ནི། རེག་བྱ་ཅན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་མིང་ལུས་ཅན་ཞེས་པ་དེ་བྱེ་བྲག་
པའི་ངོར་འབྱུང་བཞིའི་རྡུལ་ཕྲན་ལ་མ་གྲུབ་ཀྱང་དེའི་ངོར། ཁྱོད་ཀྱིས་འབྱུང་བཞིའི་རྡུལ་ཕྲན་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པའི་སྐྱོན་མེད་དེ། དེ་མ་གྲུབ་ཀྱང་དོན་ཁྱོད་དེའི་ངོར་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཚད་མས་ངེས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སོགས་འགོད་པར་བྱའོ།།
སྒྲ་ཙམ་ལས་དོན་མི་འགྲུབ་ཀྱང་སྒྲ་མ་འཁྲུལ་བ་ལས་དོན་འགྲུབ་བོ་སྙམ་ན་དེ་ཡང་མ་
ཡིན་ཏེ། དོན་དེ་ཉིད་འཁྲུལ་བ་དང་འགལ་བ་དང་མ་གྲུབ་པ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ན་སྒྲ་ནི་འཁྲུལ་བ་མེད་ན་ཡང་སྒྲུབ་བྱེད་སྐྱོན་ལྡན་དུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། འབྲས་བུ་དང་ཁྱབ་བྱའི་དངོས་པོ་ལས་རྒྱུ་དང་ཁྱབ་བྱེད་ཀྱི་དངོས་པོ་གྲུབ་ཀྱི་སྒྲ་ཙམ་ལས་དོན་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བ་ལང་ཁྲ་བོ་ཆོས་ཅན། རྭ་ཅན་ཡིན་ཏེ། འགྲོ་བའི་ཕྱིར་དང། གླང་པོ་ཆེའི་ཕྲུག་གུ་ཆོས་ཅན། གླང་པོ་ཆེ་ཡིན་ཏེ། ལག་ལྡན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་བཀོད་པ་ན་རྭ་ཅན་དང་གླང་པོ་འདིའི་མིང་འགྲོ་བ་ཞེས་པ་དང་ལག་ལྡན་ཞེས་པའི་སྒྲ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱའི་དོན་དེ་གཉིས་རྭ་ཅན་དང་གླང་པོ་ལ་མི་འཁྲུལ་བའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཁྱོད་རྭ་ཅན་དང་གླང་པོའ་མིང་དུ་སྦྱར་བ་མིན་ཏེ། ཁྱོད་ ིཀྱི་ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱའི་དོན་འགྲོ་བ་དང་ལག་ལྡན་གཉིས། རྭ་ཅན་དང་གླང་པོ་ཆེ་ལ་འཁྲུལ་ཡང༌། གྲགས་པའི་དབང་ཙམ་ལས་ཁྱོད་གཉིས་དེ་དག་གི་མིང་དུ་སྦྱར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་ཀྱི་ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱར་འདོད་པའི་དོན་འགྲོ་བ་དང་ལག་ལྡན་གཉིས་རྭ་ཅན་དང་གླང་པོ་ཆེ་ལ་མི་འཁྲུལ་བ་མིན་ཏེ། མི་ལ་སོགས་པ་ཡང་འགྲོ་ཞིང་ལག་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ལག་ལྡན་ཞེས་པའི་སྒྲ་དེ་གླང་པོ་ཆེ་ལ་འཁྲུལ་བ་མེད་ཀྱང་དོན་ལག་པ་དང་ལྡན་པ་གླང་པོ་ཆེ་ལ་འཁྲུལ་བའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་གླང་པོ་ཆེ་ཡིན་ཏེ། ལག་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་བཀོད་ན་ཁྱབ་པ་འཁྲུལ་བར་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ།།

རྣམ་འགྲེལ་ཚད་གྲུབ་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 335

གཉིས་པ་དབང་ཕྱུག་ཀུན་གྱི་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་པ་དགག་པ་ལ། དབང་ཕྱུག་རྟག་པ་རྒྱུ་ཡིན་
པ་དགག་པ་དང༌། རང་ལ་མཚུངས་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། དབང་ཕྱུག་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་ལྡན་པ། །དེ་ནི་རྟག་པ་གཅིག་པུ་ཡིས། །སྣ་ཚོགས་འདི་དག་འབྱིན་པར་བྱེད།1

།ཅེས་སྨྲ་བ་འགོག་པ་
ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་རྒྱུ་མཚན་གང་གིས་དབང་ཕྱུག་དེ་ནི་མྱུ་གུའི་རྒྱུར་འདོད་ལ་རྒྱུ་མ་ཡིན་པར་མི་འདོད་དེ་མྱུ་གུའི་རྒྱུ་དང་རྒྱུ་མིན་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་ཐལ། ཇི་ལྟར་དབང་ཕྱུག་གི་དངོས་པོ་དེ་མྱུ་གུའི་རྒྱུ་ཡིན་པ་དེ་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་དེ་ཉིད་རྟག་པར་གནས་པའི་དུས་གང་གི་ཚེ་ལ་ལར་མྱུ་གུའི་རྒྱུ་མིན་པར་གནས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་མྱུ་གུའི་རྒྱུ་མ་ཡིན་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལས་མ་འགྱུར་བར་ཡང༌། འགའ་ཞིག་གི་ཚེ་མྱུ་གུའི་རྒྱུ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བར་རྟོག་ན་ནི་མཚོན་དང་སྨན་སོགས་དང་འབྲེལ་བ་ལས་ནག་པའི་ལུས་ཀྱི་རྨ་སྐྱེད་པ་དང་འདྲུ་བས་ཤིང་སོས་པའི་རྒྱུ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ན་ཡང༌། དེར་མ་ཟད་དེ་དག་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་སྡོང་དུམ་ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་རྨ་སོས་པ་དང་སྐྱེད་པའི་རྒྱུ་ཉིད་དུ་ནི་རྟོག་པར་མི་བྱེད་དེ་རྟོག་རིགས་པར་ཐལ་ལོ། །དེས་ན་དབང་ཕྱུག་ཆོས་ཅན། འབྲས་བུ་ཀུན་གྱི་བྱེད་པ་པོར་ཡང་མི་རུང་ངོ༌། །འབྲས་བུ་མི་སྐྱེད་པའི་གནས་སྐབས་དང་རང་བཞིན་ཁྱད་པར་མེད་པར་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ།།
ཁྱོད་ཀྱིས་འབྲས་བུ་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་ནུས་པ་ཉིད་ཀྱང་རྟོགས་པར་དཀའ་
སྟེ། ཁྱོད་ཕན་བྱེད་དུ་ལོག་པས་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ་ལྡོག་པའི་གཞི་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡུལ་དུས་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པའི་རྟག་དངོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཁྱབ་པ་སྒྲུབ་པ་ནི། རྒྱུ་གང་དག་ཕན་བྱེད་དུ་ཡོད་ན་འབྲས་བུ་གང་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཞིང༌། མེད་ན་མི་སྐྱེ་བ་ཉིད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གྲུབ་པ་དེ་དག་ལས་གཞན་ཡང་འབྲས་བུ་དེ་ཡི་རྒྱུར་རྟོག་པ་ཡིན་ན། འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་ལ་རྒྱུ་རྣམས་ཐུག་པ་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།།
གཉིས་པ་རང་ལ་མཚུངས་པ་སྤང་བ་ནི། འོ་ན་ཁྱེད་རང་ལའང་མྱུ་གུ་བསྐྱེད་པ་དང་མི་སྐྱེད་
པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ས་སོགས་ལ་རང་བཞིན་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། ས་སོགས་ཀྱིས་མྱུ་གུ་མི་

1 ལུང་འདི་བཀའ་བསྟན་ནང་མ་རྙེད།

336 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

སྐྱེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཁྱད་པར་མེད་པ་རྟགས་མ་གྲུབ་སྟེ། འདི་ལྟར་མྱུ་གུ་སྐྱེད་པ་ལ་1

ས་ལ་

སོགས་པ་དག་དེ་མི་སྐྱེད་པའི་གནས་སྐབས་ལས་རང་བཞིན་ཡོངས་སུ་འགྱུར་ན་ནི་རྒྱུ་ཡིན་གྱི་མ་གྱུར་ན་མིན་ཏེ། ཞིང་དེ་ལྷག་པར་རྨོ་བ་སོགས་སོ་ནམ་ལེགས་པར་བྱས་པ་ན་འབྲས་བུ་དེ་ཡི་ཁྱད་པར་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ཇི་ལྟར་ཡུལ་དང་དབང་པོ་རྣམས་ཚོགས་པ་དང་མ་ཚོགས་པ་རེ་རེ་བ་རང་བཞིན་ཁྱད་པར་མེད་ཀྱང༌། ཚོགས་པ་ཁོ་ན་དབང་བློའ་རྒྱུ་ཡིན་པ་ ིདེ་ལྟར་དབང་ཕྱུག་འདི་ཡང་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དབང་སོགས་རང་བཞིན་མི་འགྱུར་བ་མིན་པར་ཐལ། དབང་ཤེས་དེ་ལའང་གསལ་མི་གསལ་སོགས་ཁྱད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་མིན་ན་དབང་སོགས་ཚོགས་ཀྱང་དབང་ཤེས་སྐྱེད་པའི་ནུས་པ་མེད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། སོ་སོ་སོ་སོར་དེའི་ནུས་པ་མེད་པ་རྣམས་དང་རང་བཞིན་ཁྱད་པར་མེད་པས་ནའོ། །དེའི་ཕྱིར་དབང་སོགས་རེ་རེ་བ་དང་ཚོགས་པ་རང་བཞིན་ཁྱད་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ཞིང༌། དེའི་ཕྱིར་སོ་སོ་སོ་སོར་འབྲས་བུ་གང་སྐྱེད་པའི་ནུས་པ་མེད་ཅིང་ཚོགས་ན་འབྲས་བུ་དེ་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་ཡོན་ཏན་སྲིད་པར་འགྱུར་བ་དེ་དག་འབྲས་བུ་དེའི་རྒྱུ་ཡིན་པར་འཐད་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་ལ་སོགས་པ་ནི་འབྲས་བུའི་རྒྱུ་མ་ཡིན་ཏེ། ནམ་ཡང་རང་བཞིན་ཁྱད་པར་མེད་པའི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཇི་ལྟར་གནས་པ་བཞིན་ཤེས་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་
ཀུན་མཁྱེན་དུ་སྒྲུབ་པ་ལ་གཉིས་ལས། རྩོད་པ་དགོད་པ་ནི། ཚུ་རོལ་མཛེས་པ་དང༌། དཔྱོད་པ་པ་ལ་སོགས་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཁྱོད་ཀྱིས་དབང་ཕྱུག་ཀུན་མཁྱེན་ཡིན་པ་བཀག་པ་དེ་ལྟར་ཁྱེད་རང་གིས་ཀུན་མཁྱེན་ཁས་བླངས་པ་ལ་ཡང་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། མི་མཚུངས་ཏེ། ཁོ་བོ་ཅག་ནི་ཐམས་ཅད་བྱེད་ཤེས་པ་ཀུན་མཁྱེན་དུ་མི་འདོད་ཀྱི། ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པའི་དོན་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་གྱུར་པའི་ཚད་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྨྲའོ། །དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། གང་བསྒོམས་པས་དེ་ལྟ་བུའི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བའི་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་མེད་ཅིང་དེར་མ་ཟད། དེ་ལྟ་བུ་ཡོད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་ལ་ནན་ཏན་བྱེད་པ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ནི་རབ་ཏུ་བརྗོད་དོ། །ཡང་ན་ཀུན་མཁྱེན་ཚད་མ་མེད་དེ། 1 ཞོལ། ཤོག ༣༥ བ ༣ གཙང་། ཤོག ༢༨ ན ༧ མྱུ་གུ་སྐྱེས་པ་ལས་ལ་སོགས་པ་

རྣམ་འགྲེལ་ཚད་གྲུབ་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 337

ཀུན་མཁྱེན་ཚད་མ་ནི་ཡོད་ན་སྲིན་བུའི་གྲངས་དང་དཔག་ཚད་ལ་སོགས་པའི་རྒྱང་རིང་པོ་རྣམས་ཀྱི་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པའི་དོན་ཤེས་པ་ཞིག་ཡིན་དགོས་ཤིང༌། དེ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར་ནན་ཏན་བྱེད་པ་ཡོད་མ་ཡིན་ཞེས་ནི་ཁ་ཅིག་རབ་ཏུ་བརྗོད་ཅེས་སྦྱར་ནས། སྔར་ནི་ཐམས་ཅད་བྱེད་ཤེས་པ་ཀུན་མཁྱེན་གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་པ་བཀག་ཅིང། འདིས་སྲིན་བུའི་གྲངས་དང་རྒྱང་རིང་པོ་སོགས་མཐོང་བ་ཀུན་མཁྱེན་གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་པ་བཀག་སྟེ། བླང་དོར་གྱི་གནས་མ་ལུས་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཁྱེན་པ་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་ཀུན་མཁྱེན་གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་སྒྲུབ་པར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ལ། གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་ཀུན་མཁྱེན་ཚོལ་བའི་རྒྱུ་མཚན། ཀུན་
མཁྱེན་ཚོལ་བའི་ཚུལ། གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་ཀུན་མཁྱེན་ངོས་གཟུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། སྡུག་བསྔལ་ཞི་བའི་ཐབས་མི་ཤེས་བཞིན་དུ་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་གང་ཟག་འགའ་ཞིག་ལ་སྟོན་པ་ཡང་དག་ཏུ་འཁྲུལ་བར་དོགས་པ་ཅན་གྱི་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་རྣམས་ཀྱིས་སྡུག་བསྔལ་ཞི་བའི་ཐབས་ལེགས་པར་ཤེས་པ་དང་ལྡན་པ་འགའ་ཞིག་ཚོལ་བར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་འདྲའི་གང་ཟག་དེས་བཤད་པའི་དོན་ལ་ནན་ཏན་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་ཚོལ་བའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ནི། སྟོན་པ་འདི་ཡིས་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་དེའི་མངོན་པར་འདོད་པའི་བསྒྲུབ་བྱར་
གྱུར་པའི་འཁོར་བའི་འཇུག་ལྡོག་མཁྱེན་ནམ། མི་མཁྱེན་སྙམ་དུ་དེ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡོད་མེད་རྣམ་པར་དཔྱད་པར་བྱའི། སྲིན་བུའི་གྲངས་མ་ལུས་པར་མཁྱེན་པ་ཡིན་མིན་ཐོག་མར་དཔྱད་པར་མི་བྱ་སྟེ། གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་ངེད་ལ་སྲིན་བུའི་གྲངས་མ་ལུས་པར་མཁྱེན་པ་རེ་ཤིག་འགར་ཡང་ཉེར་མཁོ་མེད་ཀྱི། གྲོལ་བ་གཙོ་བོར་དོན་དུ་གཉེར་བ་དེའི་ཕྱིར། འོ་ན་དེ་ལྟར་དཔྱད་པའི་ཚེ་སྟོན་པར་འཛིན་པའི་སྔོན་དུ་དེ་ལ་བྱང་གྲོལ་གྱི་ལམ་མཁྱེན་པའི་ཡོན་ཏན་ཡོད་པར་ཤེས་སམ་མི་ཤེས། ཤེས་ན་རང་ཉིད་ཀྱིས་སྡུག་བསྔལ་ཞི་བའི་ཐབས་ཤེས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་དེ་ཚོལ་བའི་དོན་མེད་ལ། མི་ཤེས་ན་བསྟེན་པར་བྱ་བ་དང་བསྟེན་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་དབྱེ་མི་བྱེད་པར་ཐོག་མར་གང་ཕྲད་པ་དེ་བསྟེན་པར་རིགས་སོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། འདི་ནི་རྟོག་ལྡན་དག་བཤེས་གཉེན་ཚོལ་བའི་ཚུལ་ཡིན་ཞིང༌། རྟོག་པ་དང་ལྡན་པ་དག་ཀྱང་དེའི་གྲོལ་བའི་ཐབས་སུ་སྨྲས་པ་དག་ལ་ཚད་

338 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

མས་གནོད་པ་འབབ་མི་འབབ་རྟོག་པར་བྱེད་ལ། དེ་ལྟར་བརྟགས་པ་ན་ཚད་མས་གནོད་པ་མེད་པར་ཤེས་ནས་དེ་ཉིད་སྟོན་པར་བསྟེན་པ་ཡིན་ནོ།།
གསུམ་པ་ནི། ཐུབ་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཆོས་ཅན། གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་གྱིས་ཚད་མ་ཉིད་
དུ་འདོད་རིགས་ཏེ། བླང་བྱ་དང་དོར་བྱའི་དེ་ཉིད་འཁོར་བ་འཇུག་ལྡོག་ཐབས་དང་བཅས་པ་མངོན་སུམ་དུ་རིག་པ་མཐར་ཕྱིན་པར་མཛད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྲིན་བུའི་གྲངས་ཐམས་ཅད་རིག་པར་མཛད་པ་ཙམ་གྱིས་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་གྱི་འདོད་པ་རྫོགས་པ་མ་ཡིན་ཞིང༌། ཐག་རིང་པོ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་གྱི་འདོད་པ་རྫོགས་པ་མ་ཡིན་གྱི་ཐག་རིང་པོ་མཐོང་ངམ་མིན་ཡང་རུང༌། འདོད་པའི་དེ་ཉིད་བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་ཀུན་མཁྱེན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པར་རིགས་སོ། །དེ་ལྟ་མིན་པར་གལ་ཏེ་ཐག་རིང་པོ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་གྱིས་བསྟེན་པར་བྱ་བའི་ཚད་མའི་སྐྱེས་བུ་ཡིན་ན་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་དག །ཚུར་ཤོག་བྱ་རྒོད་སྟོན་པར་བསྟེན་པར་གྱིས་ཤིག །འདིས་ནི་སྲིན་བུའི་གྲངས་དང་རྒྱང་རིང་པོ་སོགས་མཐོང་བ་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་ཀུན་མཁྱེན་གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་པ་འགོག་པ་ཡིན་གྱི། ཀུན་མཁྱེན་གྱིས་དེ་དག་མཁྱེན་པ་དང་དེ་ལྟ་བུ་མཐོང་བའི་ཀུན་མཁྱེན་ཡོད་པ་འགོག་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།
གཉིས་པ་ཚིག་ལྷག་མ་བཞིའི་དོན་བཤད་པའི་སྒོ་ནས་ཚད་མའི་སྐྱེས་བུ་རྒྱུ་ཕུན་ཚོགས་
ལས་གྲུབ་ཚུལ་བཤད་པ་ལ། ལུགས་འབྱུང་གི་སྒོ་ནས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལམ་གང་ནས་བྱོན་པའི་ཚུལ་བཤད་པ་དང༌། ལུགས་ལྡོག་གི་སྒོ་ནས་དེ་ལྟར་བྱོན་པའི་ཤེས་བྱེད་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། ཐབས་ཤེས་ཕུན་ཚོགས་ལས་དོན་གཉིས་ཕུན་ཚོགས་སུ་འཁྲུངས་ཚུལ་བཤད་པ་དང༌། དེ་ལས་ཚད་མར་འགྲུབ་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ། བསམ་པ་ཕུན་ཚོགས་ངོས་གཟུང་བ་དང༌། དེ་ལས་སྦྱོར་བ་ཕུན་ཚོགས་སྐྱེ་ཚུལ་དང༌། དེ་ལས་རང་དོན་ཕུན་ཚོགས་བདེ་གཤེགས་འགྲུབ་ཚུལ་དང༌། དེ་ལས་གཞན་དོན་ཕུན་ཚོགས་སྐྱོབ་པ་འབྱུང་ཚུལ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཐོག་མའི་རྒྱུར་བསྟན་པ་དང༌། དེ་མ་གྲུབ་པའི་དོགས་པ་སྤང་བའོ།།
དང་པོ་ནི། མཐའ་དག་སྡུག་བསྔལ་ལས་སྒྲོལ་བར་འདོད་པའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དེ་ཐམས་

རྣམ་འགྲེལ་ཚད་གྲུབ་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 339

ཅད་མཁྱེན་པ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ལ་དང་པོར་སྔོན་དུ་འགྲོ་དགོས་ཏེ། མཐའ་དག་སྡུག་བསྔལ་ལས་སྒྲོལ་བར་འདོད་པའི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་མེད་ན་དེའི་ཐབས་ལ་སློབ་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དེ་ཡང་རྒྱུ་མེད་དང་མི་མཐུན་པའི་རྒྱུ་ལས་འབྱུང་བ་མིན་ཏེ། འགྲོ་བ་མཐའ་དག་སྡུག་བསྔལ་བ་ལ་མི་བཟོད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སྙིང་རྗེ་སྐྱེ་བ་དུ་མར་གོམས་པ་ཁྱད་པར་དུ་གྱུར་པ་ལས་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་དེ་ལྟ་བུའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱང་སྐྱེ་བ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་གོམས་པར་བྱས་པ་ལས་མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་ཏེ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གོ་འཕང་མངོན་དུ་བྱས་པ་ན་ཡང་འགྲོ་བ་མཐའ་དག་སྐྱོབ་པ་ལ་དུས་ལས་ཡོལ་བ་མི་མངའ་བའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་མཐར་ཕྱིན་པ་འགྲུབ་པ་ཡིན་ནོ།།
གཉིས་པ་དེ་མ་གྲུབ་པའི་དོགས་པ་སྤང་བ་ལ། སྐྱེ་བ་དུ་མར་གོམས་པ་མི་སྲིད་པ་དགག་
པ་དང༌། གོམས་པ་སྲིད་ཀྱང་མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་བ་མི་འཐད་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ། འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང༌། དེ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྒྱང་ཕན་པ་ན་རེ། སྙིང་རྗེ་སྐྱེ་བ་དུ་མར་གོམས་པས་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་གྲུབ་པ་མེད་དེ། སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་དུ་མ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ནི་ལུས་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་པས་ལུས་ཞིག་པ་ན་དེ་ཡང་འཇིག་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་ཞིང༌། དེ་ཡང་རྒྱང་ཕན་པ་དག་བློ་ལུས་ལ་བརྟེན་པར་འདོད་པ་ལ་བརྟེན་ཚུལ་གསུམ་བཤད་དེ། རྒྱན་ལས། བློ་ནི་ལུས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དང༌། །ལུས་འབྲས་ལུས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང༌། །དེ་ལྟར་ལུགས་གསུམ་ལ་བརྟེན་ནས། །གོམས་པ་གྲུབ་པ་མེད་པར་འདོད།1

།ཅེས་འབྱུང་བ་ལྟར། ཆང་དང་མྱོས་པར་བྱེད་པའི་ནུས་
པ་བཞིན་དུ་བློ་ལུས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྒོ་ནས་ལུས་ལ་བརྟེན་པ་དང༌། སྒྲོན་མེ་དང་དེའི་འོད་བཞིན་དུ་བློ་ལུས་ཀྱི་འབྲས་བུར་གྱུར་པ་དང༌། རྩིག་པ་དང་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་རི་མོ་བཞིན་དུ་བློ་ལུས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དུ་གྱུར་པའི་སྒོ་ནས་ལུས་ལ་བརྟེན་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་བརྟེན་ཚུལ་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་བློ་ནི་ལུས་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་པར་འདོད་དོ།།
གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ལ། གཞུང་སྤྱིའི་བསྡུ་བ་བཤད་པ་དང༌། གཞུང་དོན་བཤད་པ་
དངོས་ལ་འཇུག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དེ་ཡང་འདིར། རྒྱང་ཕན་ཡིད་བློ་འབྱུང་བ་བཞིའི་བདག་ཉིད་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༩ ཤོག ༨༧༩ ཕྲེང་། ༡༣

340 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

ཀྱི་ལུས་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་པར་འདོད་པ་འགོག་པ་ཡིན་ཏེ། ལུས་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་པར་མ་གྲུབ་ན། ལུས་ཞིག་ན་བློ་རྒྱུན་འཆད་པས་1

ཁྱབ་པ་མི་འགྲུབ་པར་འདོགས་པས་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར། ལུས་ཉིད་འབའ་ཞིག་ལས་སྐྱེ་མིན།2

།ཞེས་འབའ་ཞིག་གི་སྒྲ་སྨོས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་ལུས་སེམས་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་
པ་འགོག་པ་ཡང༌། ལུས་སེམས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་ཡིན་པ་འགོག་པ་ཡིན་གྱི་ཡིད་ཤེས་ལུས་ལས་སྐྱེ་བ་ཙམ་ནི་འགོག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་རྒྱུ་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པ་ལས། །ཞེས་སོགས་དང༌། རེག་པ་གཟུགས་རྒྱུ་ཉིད་ཡིན་ཕྱིར།3

།ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རྒྱུར་འགྱུར་བ་ཙམ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན། རྒྱུ་མཚན་
ཁས་བླངས་ཕྱིར་ན་འདོད། །ཉེར་ལེན་ཉིད་ནི་བསལ་བ་ཡིན།4

།ཞེས་བཤད་དོ། །དེ་ཡང་རང་གི་སྐྱེ་
བ་ཕྱི་མ་ཡོད་པའི་རིགས་པ་བཤད་པ་དང༌། སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་མེད་པའི་རིགས་པ་གཞན་དགག་པ་དང༌། ཡིད་ཤེས་ལུས་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་པ་དགག་པ་སྟེ་གཞུང་དོན་ཚན་གསུམ་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ཞིང༌། དེ་ལ། མ་ཡིན་རྟེན་ནི་བཀག་ཕྱིར་རོ།5

།ཞེས་པ་ནི་མདོར་བསྟན་ཡིན་ཞིང༌། ལྷག་མ་རྒྱས་པར་བཤད་
པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང༌། སྐྱེ་བ་ཡོངས་སུ་ལེན་པ་ན། །ཞེས་པ་ནས། ཐམས་ཅད་ཚེ་ན་མཐོང་བ་ཉིད།6

།ཅེས་པའི་བར་གྱིས་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་ཡོད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་སྟོན་ལ། དེ་ཉིད་ལའང༌། དང་པོར་སྐྱེས་མ་ཐག་གི་རིག་པ་ལ་རིག་པ་སྔ་མ་སྔོན་དུ་འགྲོ་དགོས་ཀྱི་འབྱུང་བ་ཙམ་ལས་སྐྱེ་ན་ཧ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པའི་རིགས་པས་སྐྱེ་བ་སྔ་མ་ཡོད་པར་བསྒྲུབས་ནས། ཚེ་འདིའི་རིག་པ་དང་པོ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་རིག་པ་སྔ་མ་དང་ཚེ་འདིའི་རིག་པ་ཐ་མ་འཆི་ཁ་མས་རིག་པ་ཕྱི་མ་མཚམས་སྦྱོར་བ་ལ་རྒྱུ་ཚང་མ་ཚང་གི་ཁྱད་པར་མེད་པའི་སྒོ་ནས་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།།
དེ་ནས། ཐ་མའི་སེམས་ནི་སེམས་གཞན་དང་། །ཞེས་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། དེ་ཙམ་གྱིས་

1 ཞོལ། ཤོག ༣༨ བ ༡ བློ་རྒྱུན་འཆད་པར་ཁྱབ་པ་
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༠༣ ཕྲེང་། ༡༡
3 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༠༥ ཕྲེང་། ༡༩
4 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༡༧ ཕྲེང་། ༦
5 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༠༣ ཕྲེང་། ༡༠
6 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༠༣ ཕྲེང་། ༡༠

རྣམ་འགྲེལ་ཚད་གྲུབ་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 341

ནི་ལྡོག་པ་མིན།1

།ཞེས་པའི་བར་གྱིས། སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་མེད་པ་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་གཞན་རིག་པ་ཕྱི་
མ་མཚམས་མི་སྦྱོར་ཏེ། འཆི་སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དགྲ་བཅོམ་པའི་འཆི་སེམས་བཞིན་ཞེས་པ་དེ་འགོག་པར་བྱེད་དོ། །ལུས་ནི་གནས་པ་ཉིད་ན་སེམས།2

།ཞེས་སོགས་ཀྱི་འབྲེལ་ཚུལ་ལ། སློབ་
དཔོན་ལྷ་དབང་བློ་ནི། ལུས་ན་གནས་པ་ཉིད་ན་སེམས། །ཞེས་སོགས་དང༌། ཡོད་མེད་དག་ལ་བརྟེན་མེད་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་དང༌། ལུས་ཀྱི་ཕུལ་བྱུང་འགྲིབ་མེད་པར།3

།ཞེས་སོགས་ཀྱིས་
ལུས་སེམས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་ཡིན་པ་འགོག་པའི་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་རེ་རེ་བསྟན་པས་གསུམ་གའང་དགག་བྱ་གཅིག་པོ་ཉིད་འགོག་པའི་རིགས་པ་རྣམ་གྲངས་པར་འཆད་དོ།།
འོན་ཀྱང་འདིར་ནི། སློབ་དཔོན་རྒྱན་མཁན་པོའ་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཏེ་འདི་ལྟར་བཤད་ ིཔར་བྱའོ། །དེ་ལ་ཁོས་བློ་ལུས་ལ་བརྟེན་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཁས་བླངས་པ་ལྟར། སོ་སོར་འགོག་པ་ལ། བློ་ལུས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་ཡིན་པ་འགོག་པ་ནི། ལུས་ནི་གནས་པ་ཉིད་ན་སེམས། །ཞེས་པ་ནས། མེ་དང་ཟངས་མའི་ཞུ་ཉིད་བཞིན།4

།ཞེས་པའི་བར་རོ། །བློ་ལུས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་སྒོ་
ནས་དུས་མཉམ་པའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་འདོད་པ་འགོག་པ་ལ་གཉིས་ལས། སྣོད་ལ་ཆུ་བརྟེན་པ་ལྟར་ལུས་གཞི་དང༌། བློ་དེ་ལ་གནས་པ་པོ་ཡིན་པའི་སྒོ་ནས་དུས་མཉམ་པའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་འདོད་པ། ཡོད་མེད་དག་ལ་རྟེན་མེད་ཕྱིར། །ཞེས་པ་ནས། མིན་ན་དེ་གནས་བྱེད་གཞན་གང་།5

།ཞེས་པའི་བར་རོ།།
ལུས་སེམས་དེ་ལྟ་བུའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་མ་ཡིན་ཀྱང༌། མར་མེ་ཞིག་པ་ན་དེ་དང་དུས་
མཉམ་པའི་མར་མེའི་འོད་ཡུལ་གཞན་ན་འདུག་པའང་འཇིག་པ་དེ་བཞིན་དུ། ལུས་ཞིག་ན་ལུས་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡུལ་ལ་གནས་པ་ཡང་འཇིག་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ལུས་སེམས་དུས་མཉམ་པའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་ཡིན་ནོ་སྙམ་པ་འགོག་པ་ནི། ལུས་ཀྱི་ཕུལ་བྱུང་འགྲིབ་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༠༤ ཕྲེང་། ༧
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༠༤ ཕྲེང་། ༡༩
3 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༠༤ ཕྲེང་། ༡༩
4 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༠༤ ཕྲེང་། ༡༩
5 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༠༥ ཕྲེང་། ༢༡

342 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

མེད་པར། །ཞེས་པ་ནས། དེའི་ཕྱིར་སེམས་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན།1

།ཞེས་པའི་བར་རོ། །བློ་ལུས་ཀྱི་
བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་སྒོ་ནས་ལུས་ལ་བརྟེན་པར་འདོད་པ་འགོག་པ་ནི། ཇི་ལྟར་སེམས་ལ་བརྟེན་བྱས་ནས།2

།ཞེས་སོགས་ཤླཽ་ཀ་གཅིག་གོ །སྔར། དེ་འདྲའི་འཕེན་བྱེད་ཡོད་གྱུར་ན། །ཕྱིས་ཀྱང་དེ་འདྲར་འགྱུར་བ་ཡིན།3

།ཞེས་ཚེ་འདིའི་རིག་པ་དང་པོ་དེ་ཉིད་ཉེར་ལེན་རིག་པ་སྔ་མས་སྐྱེད་
པའི་དུས་ཀྱི་རྒྱུ་ཚོགས་དེ་དང་འདྲ་བའི་འཕེན་བྱེད་ཡོད་ན། འཆི་ཁའི་རིག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རིག་པ་ཕྱི་མ་མཚམས་སྦྱོར་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྨྲས་པ་ལ། འོ་ན་འཆི་སེམས་ཀྱིས་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་མཚམས་སྦྱོར་བ་ལ་རྒྱུ་ཚོགས་ཇི་ལྟ་བུ་དག་དགོས་སྙམ་ན། སྐྱེ་བ་ཕྱི་མར་མཚམས་སྦྱོར་བའི་རྒྱུ་ཚོགས་འཆད་པ་ནི། བདག་ལ་ཆགས་པ་དང་ལྡན་པས། །ཞེས་པ་ནས། མ་མཐོང་ཕྱིར་ན་མེད་པ་མིན།4

།ཞེས་པའི་བར་རོ།།
དེ་ལྟར་སྔར་ནི་བློ་ལུས་ལ་བརྟེན་ཚུལ་གསུམ་པོ་སོ་སོར་བཀག་ནས། བློ་གང་ལ་བརྟེན་
པའི་ལུས་རྟག་པ་དེ་ཉིད་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེས་བརྟེན་ས་ལུས་ཀྱི་རྣམ་པ་ལ་བཏགས་པའི་སྒོ་ནས་བློ་ལུས་ལ་བརྟེན་པའི་སྤྱིར་དགག་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི། ལག་སོགས་གཡོ་ན་ཐམས་ཅད་དག །ཅི་ཡིན་ཕྱིར་ན་ལྡོག་པ་ཡིན།5

།ཞེས་པའི་བར་རོ། །དེ་དག་གི་ནང་སེལ་གྱི་བསྡུ་བ་ནི་འོག་ཏུ་བཤད་
པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་མེད་པ་སྒྲུབ་བྱེད་དང་བཅས་པ་རྒྱས་པར་བཀག་ནས། དེའི་འོག་ཏུ་འཆི་སེམས་ཐ་མས་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་མཚམས་སྦྱོར་བ་ལ་གནོད་བྱེད་སྤོང་བ་ནི། གལ་ཏེ་ལུས་ནི་ལྡོག་པ་ན། །ཞེས་པ་ནས། འདི་ཉིད་ལས་ནི་སྐྱེ་བར་འགྱུར།6

།ཞེས་པའི་བར་རོ། །དེ་ལྟར་ཐམས་
ཅད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་བསྡུ་བ་ནི། དེས་ན་རྒྱུ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར།7

།ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༠༦ ཕྲེང་། ༡༩
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༠༧ ཕྲེང་། ༩
3 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༠༣ ཕྲེང་། ༢༡
4 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༠༧ ཕྲེང་། ༡༡
5 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༠༧ ཕྲེང་། ༡༨ 6 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༡༠ ཕྲེང་། ༡༢ 7 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༡༠ ཕྲེང་། ༢༡

རྣམ་འགྲེལ་ཚད་གྲུབ་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 343

གོ །གཞུང་སྤྱིའི་བསྡུ་བ་བཤད་ཟིན་ཏོ།།
གཉིས་པ་གཞུང་དོན་བཤད་པ་དངོས་ལ་འཇུག་པ་ལ། མདོར་བསྟན། རྒྱས་པར་བཤད།
དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཡིད་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལུས་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ལུས་ཞིག་ན་ཁྱོད་རྒྱུན་ཆད་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལུས་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་པ་ནི་ཚད་མས་བཀག་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་ཡོད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དགོད་པ་དང༌། འཆི་
སེམས་ཐ་མས་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་མཚམས་མི་སྦྱོར་བའི་སྒྲུབ་བྱེད་དགག་པ་དང་། ཡིད་ཤེས་ལུས་ལ་བརྟེན་ཚུལ་གསུམ་སོ་སོར་དགག་པ་དང༌། ཐ་མལ་པ་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མར་མཚམས་སྦྱོར་བའི་རྒྱུ་ཚོགས་བཤད་པ་དང༌། རྟེན་ལུས་ལ་དཔྱད་པའི་སྒོ་ནས་ཡིད་ཤེས་ལུས་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་པ་སྤྱིར་དགག་པ་དང༌། འཆི་སེམས་ཐ་མས་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་མཚམས་སྦྱོར་བ་ལ་གནོད་བྱེད་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ། དངོས་དང༌། རྩོད་པ་སྤང་བ་དང༌། ཡིད་བློ་ལུས་ལས་སྐྱེ་ན་སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་ཁས་ལེན་རིགས་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཐ་མལ་པ་སྐྱེ་བ་ཡོངས་སུ་ལེན་པ་ན། སྐྱེས་མ་ཐག་གི་དབུགས་འབྱུང་རྔུབ་དང་དབང་པོ་དང་ཡིད་བློ་དག་ནི། རང་རང་གི་རིགས་འདྲ་སྔ་མ་ཉེར་ལེན་དུ་ཡོད་པ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པ་ཅན་དུ་འབྱུང་བ་བཞིའི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་ཉིད་འབའ་ཞིག་ལས་སྐྱེ་བ་མིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་ཧ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།།
དེས་ན་ཐ་མལ་པ་སྐྱེས་མ་ཐག་གི་རིག་པ་དང་པོ་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱུ་རིག་པ་སྔ་མ་སྔོན་དུ་སོང་སྟེ། རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ད་ལྟའི་རིག་པ་འདི་བཞིན་ཞེས་པའི་རྟགས་ལས། ཐ་མལ་པ་སྐྱེས་མ་ཐག་གི་རིག་པ་དང་པོ་ལ། རང་རྒྱུ་རིག་པ་སྔ་མ་སྔོན་དུ་སོང་བ་འགྲུབ་པས་སྐྱེ་བ་སྔ་མ་ཡོད་པར་འགྲུབ་ཅིང༌། དེ་ལྟར་གྲུབ་པ་ན་སྐྱེ་བ་སྔ་མ་ནས་འདི་ཉིད་དུ་མཚམས་སྦྱོར་བའི། ནུས་པ་དང་ལྡན་པ་མཐོང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་རྒྱུ་ལྷག་པོ་ཅི་ཞིག་ཡོད་པར་རྒྱུར་ཅིང་རྒྱུ་གང་ཞིག་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གང་གིས་ཐ་མལ་པའི་འཆི་སེམས་ཐ་མས་ཕྱི་ནས་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་མཚམས་སྦྱོར་བ་མེད་པར་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་རྒྱུ་ཚོགས་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་ཐ་མལ་པའི་འཆི་སེམས་ཐ་མས་ཀྱང། རང་འབྲས་རིག་པ་ཕྱི་མ་མཚམས་སྦྱོར་བ་ཡོད་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །སྔར།

344 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

ཧ་ཅང་ཐལ་ཕྱིར་ཞེས་སྨྲས་ན། ཡིད་ཤེས་འབྱུང་བ་ཁོ་ན་ལ་སྐྱེ་ན་ཧ་ཅང་ཐལ་བའི་སྐྱོན་འབྱུང་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དེ་ཉིད་འཆད་པ་ནི། ཤེས་པ་སྔ་མ་ལ་ལྟོས་མི་དགོས་པར་འབྱུང་བ་ཁོ་ན་ལས་ཤེས་པ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ན། གང་དུ་དྲོད་གཤེར་ལ་སོགས་པ་སྐྱེ་བོ་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་བའི་ས་སོགས་ཆ་དེ་འགའ་ཡང་མེད་པར་འབྱུང་བ་ཡོད་ཙམ་གྱིས་ཤེས་པ་སྐྱེ་དགོས་པ་དེའི་ཕྱིར་ས་སོགས་ཐམས་ཅད་སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ས་བོན་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ།།
ཡང་ན་ཤེས་པ་སྔ་མའི་ཉེར་ལེན་ལ་ལྟོས་མི་དགོས་པར་འབྱུང་བ་ཁོ་ན་ལས་སེམས་ཅན་
སྐྱེ་བ་ཡིན་ན། སེམས་ཅན་རྣམས་ཁ་དོག་དང་བོངས་ཚོད་སོགས་རིགས་མཐུན་ཁོ་ནར་འགྱུར་དགོས་ན་ཡང༌། གང་དུ་དྲོད་གཤེར་སྐྱེས་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེ་བོ་སྣ་ཚོགས་སྐྱེ་བ་རིམ་འགྱུར་བའི་ས་སོགས་ཀྱི་ཆ་དེ་འགའ་ཡང་མེད་པར། ས་སོགས་ལས་སྐྱེས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱང་སྐྱེ་གནས་བཞི་ལ་སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་སྲོག་ཆགས་རྣམས་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ལ་སོགས་པ་ཐ་དད་པ་སྣ་ཚོགས་པར་མཐོང་བ་དེའི་ཕྱིར། སྲོག་ཆགས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རང་རང་གི་ལས་ཀྱི་ས་བོན་ལས་སྐྱེས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་དུ་གྲུབ་པོ་ཞེས་རྒྱན་མཛད་པ་འཆད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་དབང་པོ་དང་བློ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་རང་རང་གི་རིགས་འདྲ་སྔ་མ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་ནི་ས་ལ་སོགས་པ་དག་ཁོ་ན་ལས་འབྱུང་བ་ཡིན་ན། ཇི་ལྟར་ས་སོགས་ཀྱི་ཆ་གཅིག་ནི་འབུ་མཆུ་རྣོན་དུ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་བཞིན་དུ། ས་སོགས་ཀུན་འབུ་མཆུ་རྣོན་དེ་ཉིད་དུ་ཡོངས་སུ་འགྱུར་དགོས་ཏེ། རྒྱུ་མཚན་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་ཁྱེད་རང་ཡང་དབང་པོས་དབང་ཤེས་དངོས་སུ་བསྐྱེད་ཅིང༌། དེ་ལས་ཡིད་བློ་སྐྱེ་བར་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཡིད་ཤེས་ལུས་ཀྱི་འབྲས་བུར་འདོད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དབང་པོའ་འབྲས་བུ་ཡིན་ཙམ་གྱི་ཡིད་ཤེས་ཡོད་པ་འགོག་པ་མ་ཡིན་གྱི། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་ ིཔ་ངེས་པར་ལུས་ཉེར་ལེན་དུ་བྱས་པ་ལས་སྐྱེ་དགོས་པ་འགོག་པ་ཡིན་ནོ།།
ཡིད་ཤེས་དབང་པོ་རྣམས་ཉེར་ལེན་དུ་བྱས་པ་ལས་སྐྱེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་ཡིད་བློ་
རྟོག་པ་འདི་ཆོས་ཅན། མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་ལྔ་པོ་ཁྱོད་ཀྱི་ཉེར་ལེན་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་རྣམས་རེ་རེ་ལ་རབ་རིབ་སོགས་ཀྱིས་གནོད་པ་ཡོད་ན་ཡང་ཁྱོད་ལ་གནོད་པ་ཡོད་པས་ཁྱབ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་མ་ཟད་དབང་པོ་འདི་དག་ཡིད་བློ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ཏེ། ཡིད་མྱ་ངན་སོགས་ཀྱིས་འགྱུར་ན་

རྣམ་འགྲེལ་ཚད་གྲུབ་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 345

དེ་དག་ཀྱང་འགྱུར་བ་དག་ཏུ་མཐོང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ནི་ཚེ་འདིའི་མིག་སོགས་དབང་པོ་རྣམས་ཡིད་བློ་ལ་བརྟེན་པ་ཙམ་དུ་བསྟན་ལ། དེར་མ་ཟད་མིག་སོགས་དབང་པོ་རྣམས་བདག་རྐྱེན་ཡིད་བློ་
ལ་1
སྐྱེ་བས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཡིད་བློའ་རྒྱུན་ལོག་ན། དབང་སོགས་ལྡོག་པར་འགྱུར་གྱི་ལུས་ལོག་ ིཔས་སེམས་ལོག་པ་མིན་ནོ་ཞེས་སྟོན་པ་ནི། དེའི་ཕྱིར་ད་ལྟ་རྣམ་སྨིན་གྱིས་བསྡུས་པའི་ཡིད་བློ་འདི་རྒྱུན་གནས་པའི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་རིགས་མཐུན་གྱི་བློ་སྔ་མ་ཉིད་ལ་ནི་བརྟེན་པ་སྔོན་གྱི་སེམས་པའི་ལས་འགའ་ཞིག་ད་ལྟའི་མིག་སོགས་དབང་པོ་རྣམས་ཀྱི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་དེའི་ཕྱིར། ཡིད་བློ་ལས་མིག་སོགས་དབང་པོ་རྣམས་འབྱུང་བས་ཁྱབ་པ་ཡིན་ནོ།།
དེ་བས་ན་སྐབས་འདིར་ཡིད་བློ་འབྱུང་བ་དང་ལུས་ལ་བརྟེན་པ་འགོག་པའི་རིགས་པ་
བཤད་པ་འདི་ནི། སྐྱེ་བ་སྔ་མ་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་དེ་ཉིད་ཀྱི་ལྡོག་ཁྱབ་སྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ཕྱིས་ཐ་མལ་པ་འཆི་ཁའི་དབང་སོགས་ཀྱང་དེ་དང་འདྲ་བར་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་མཚམས་སྦྱོར་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། རིགས་འདྲ་དེ་འདྲའི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལུས་ལ་སྲེད་པ་དང་བཅས་པའི་སེམས་པ་གྲོགས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། གང་གིས་ཕྱི་ནས་མཚམས་སྦྱོར་མེད།2

།ཅེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཐ་མལ་པ་སྐྱེས་མ་ཐག་པའི་རིག་པ་དང་པོ་དེ་ཉིད་སྲེད་པ་གྲོགས་སུ་ཡོད་པའི་རིག་པ་སྔ་མ་ལས་སྐྱེས་པར་བསྒྲུབས་ནས། དེ་དང་ཆོས་མཚུངས་པས་སྲེད་པ་དང་བཅས་པའི་འཆི་སེམས་ཐ་མས་ཀྱང་རིག་པ་ཕྱི་མ་མཚམས་སྦྱོར་བར་སྒྲུབ་པ་ཉིད་བཤད་པ་ཡིན་ལ། འདིར་ལུས་ལ་སྲེད་པ་དང་བཅས་པའི་སེམས་པ་གྲོགས་སུ་ཡོད་པའི་དབང་པོ་སྔ་མ་ལས་ཚེ་འདིའི་དབང་སོགས་འབྱུང་བར་བསྒྲུབས་ནས། དེ་དང་ཆོས་མཚུངས་པས་ཐ་མལ་པ་འཆི་ཁའི་དབང་པོ་ཐ་མ་ལུས་ལ་སྲེད་པ་དང་བཅས་པའི་སེམས་པ་གྲོགས་སུ་ཡོད་པ་ལས་ཀྱང་དབང་པོ་ཕྱི་མ་གཞན་མཚམས་སྦྱོར་བར་སྒྲུབ་པ་ཉིད་བཤད་པ་ཡིན་ནོ།།
དེ་གཉིས་ཀའི་རྟགས་སྦྱོར་མདོར་བསྡུས་ན། ཐ་མལ་པ་འཆི་ཁའི་བློ་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན།
རིག་པ་ཕྱི་མ་མཚམས་སྦྱོར་ཏེ། སྲེད་པ་དང་བཅས་པའི་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐ་མལ་པ་འཆི་

1 ཞོལ། ཤོག ༤༡ བ ༤ ཡིད་བློ་ལས་སྐྱེ་བས
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༠༣ ཕྲེང་། ༡༣

346 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

ཁའི་དབང་པོ་ཐ་མ་ཆོས་ཅན། དབང་པོ་ཕྱི་མ་གཞན་མཚམས་སྦྱོར་ཏེ། ལུས་ལ་སྲེད་པ་དང་བཅས་པའི་དབང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྡུས་པའི་འགྲེལ་པར། སློབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཤཱི་ལས། གང་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པའི་སེམས་ཡིན་པ་དེ་ནི། རང་གིས་ཉེ་བར་བླང་བར་བྱ་བའི་སེམས་གཞན་སྐྱེད་པར་ནུས་པ་ཡིན་ཏེ། ཆགས་པ་དང་བཅས་པའི་སྔར་གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སེམས་བཞིན། ཐ་མལ་པ་འཆི་བའི་སེམས་ཀྱང་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་སོ་1

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།།
གཉིས་པ་རྩོད་པ་སྤོང་བ་ལ། ལུང་འགལ་སྤོང་བ་ནི། མདོ་ལས། ལུས་དང་སེམས་ཉིད་ཕན་ཚུན་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་ཅན་ནོ་2

ཞེས་ཡིད་ལུས་ལ་བརྟེན་པར་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་
མེད་དེ། ལུང་ལས་ཡིད་ལུས་ལ་བརྟེན་པར་བཤད་པ་དེ་ཡང་ལུས་དེའི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་རང་གི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་དྲན་ཤེས་ལ་ཕན་འདོགས་པ་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི། ལུས་སེམས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་དུ་སྟོན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རིགས་པ་དང་འགལ་བ་སྤོང་བ་ནི། གལ་ཏེ་དབང་པོ་མེད་པར་ཡིད་བློ་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལུས་ལ་བརྟེན་ནོ་ཞེ་ན། དབང་པོ་དེ་ཡང་ཡིད་བློ་ལ་བརྟེན་པར་ཐལ། དེ་མེད་པར་དབང་པོ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། འདོད་པ་དེ་ལྟ་ནའང་ཕན་ཚུན་རྒྱུ་ཉིད་ཡིན་པར་འགྱུར་བས། དེའི་ཕྱིར་གཉིས་ཀའང་ཕན་ཚུན་རྒྱུ་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ།།གསུམ་པ་ལུས་སེམས་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་ན་སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་ཁས་ལེན་རིགས་པར་བསྟན་པ་ནི།
ལུས་ཡིད་བློའ་རྒྱུ་ཡིན་ན་ལུས་རིམ་ཅན་མིན་པའི་རྟག་པ་ལས་ཡིད་བློ་རིམ་ཅན་སྐྱེ་བ་འཐད་པ་ ིམིན་ཞིང༌། རྟག་ཀྱང་རྐྱེན་ལ་ལྟོས་ནས་རིམ་ཅན་དུ་སྐྱེད་པའང་མེད་དེ། རྟག་པ་རྐྱེན་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱར་ཡོད་པ་ཅན་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡིད་བློ་སྔ་མ་རིམ་ཅན་དང་ཚོགས་པའི་ལུས་ལས་རིམ་གྱིས་ཡིད་བློ་ཕྱི་མ་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་ལུས་གཅིག་པུ་ལ་སྐྱེ་བ་མིན་ནོ་ཞེ་ན། ལུས་དེའི་ཡང་སྔ་ཕྱིའི་རིམ་པ་ཡོད་པ་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡིད་བློ་སྔ་མ་རིམ་ཅན་གྲོགས་སུ་ཡོད་པ་ལ་ལྟོས་ནས་ལུས་ཀྱིས་ཡིད་བློ་ཕྱི་མ་རིམ་ཅན་དུ་སྐྱེད་པར་བྱེད་བའི་ཕྱིར། དེ་འདོད་ན། ཡིད་བློའ་ི

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༡༠༧ ཤོག ༡༢༣༥ ཕྲེང་། ༡༢
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༡༠༧ ཤོག ༡༢༣༥ ཕྲེང་། ༡༦

རྣམ་འགྲེལ་ཚད་གྲུབ་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 347

ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་ལུས་སྐད་ཅིག་སྔ་མ་སྔ་མ་ནི་སེམས་སྐད་ཅིག་ཕྱི་མ་རེ་རེ་སྔོན་མེད་གསར་དུ་སྐྱེད་པ་དེ་ཡི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན། སྐྱེས་མ་ཐག་པ་དང་འཆི་ཁའི་དུས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཚེ་ན་ལུས་སེམས་ཕན་ཚུན་རྒྱུར་ཚད་མས་མཐོང་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ།།
འདི་དག་གི་དོན་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། ལུས་རྟག་པས་ཡིད་བློ་སྐྱེད་ན་ཡིད་བློ་ཐམས་ཅད་ཅིག་
ཅར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཞིང༌། ལུས་ཀྱིས་ཡིད་བློ་སྔ་མ་རིམ་ཅན་གྲོགས་སུ་ཡོད་པ་ལ་ལྟོས་ནས་ཡིད་བློ་ཕྱི་མ་རིམ་ཅན་སྐྱེད་ན་ལུས་ལ་ཡང་ཡིད་བློ་དེ་དང་འདྲ་བའི་སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱིའི་རིམ་པ་ཡོད་དགོས་ཤིང་དེ་ཡོད་ན། ལུས་སྔ་མས་ཡིད་བློ་སྔ་མ་ཉེར་ལེན་དུ་ཡོད་པ་ལ་ལྟོས་ནས་ཡིད་བློ་ཕྱི་མའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་བྱེད་དགོས་ཤིང༌། ལུས་སྔ་མ་ཉེར་ལེན་དུ་ཡོད་པ་ལ་ལྟོས་ནས་ཡིད་བློ་སྔ་མས་ཡིད་བློ་ཕྱི་མའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་བྱེད་དགོས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན་སྐྱེས་མ་ཐག་གི་རིག་པ་དང་པོ་ལུས་ཀྱིས་སྐྱེད་པ་ལའང་ཡིད་བློ་སྔ་མ་ཉེར་ལེན་དུ་ཡོད་དགོས་པས། སྐྱེ་བ་སྔ་མ་ཡོད་དགོས་ལ། ཚུལ་དེ་འཆི་ཁའི་གནས་སྐབས་ལའང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མའང་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་བས་ན་ལུས་ཀྱིས་ཡིད་བློའ་རྟེན་བྱེད་པར་ཁས་ལེན་ན། སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་གདོན་མི་ ིཟ་བར་ཁས་ལེན་དགོས་སོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ།།
གཉིས་པ་འཆི་སེམས་ཐ་མས་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་མཚམས་མི་སྦྱོར་བའི་སྒྲུབ་བྱེད་དགག་
པ་ལ། རྟགས་མ་ངེས་པར་བསྟན་པ་དང༌། དཔེ་མ་གྲུབ་པར་བསྟན་པ་དང་། འབྲས་བུ་ལྡོག་པའི་རྒྱུ་ཁྱད་པར་ཅན་ངོས་གཟུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། གང་འཆི་སེམས་ཡིན་པ་དེ་ནི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་མཚམས་མི་སྦྱོར་བས་ཁྱབ་སྟེ། དཔེར་ན། ཆགས་བྲལ་འཆི་ཁའི་རིག་པ་བཞིན། ཐ་མལ་པ་འཆི་ཁའི་སེམས་ཀྱང་འཆི་སེམས་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་རྟགས་ལས། འཆི་སེམས་ཐ་མས་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་མཚམས་སྦྱོར་བ་མི་སྲིད་པར་གྲུབ་ལ། དེའི་ཕྱིར་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་དང་སྔ་མ་དག་མེད་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །རྟགས་དེ་ནི་མ་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། ཐ་མལ་ལྷ་སྦྱིན་འཆི་ཁའི་ཐ་མ་ཡི་ནི་སེམས་དེ་སེམས་གཞན་དང་མཚམས་སྦྱོར་བ་ལ་འགལ་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ་ཅིའང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གཉིས་པ་དཔེ་མ་གྲུབ་པར་བསྟན་པ་ནི། དགྲ་བཅོམ་འཆི་ཁའི་སེམས་གང་ཡིན་པ་དེ་
ཡང་རྒྱུ་མཚན་གང་ལས་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་མཚམས་སྦྱོར་བ་མེད་པར་འདོད། གང་གིས་ན་དེ་ཉིད་

348 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

རྟགས་དེའི་མཐུན་དཔེར་རྟོག་པར་བྱེད་ཅེས་དྲིས་ནས། དེ་ལ་ལུང་གི་སྒྲུབ་བྱེད་ཡོད་པ་དགག་པ་ནི། ཉེས་བྲལ་འཆི་ཁའི་རིག་པ་ཁྱེད་ཀྱི་ལུང་ལས་བཤད་པས་དེ་གྲུབ་བོ་ཞེ་ན། སངས་རྒྱས་པའི་གྲུབ་མཐའི་རྗེས་སུ་འབྲང་ངམ་ཅི་སྟེ། དེ་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་མི་རུང་བར་ཐལ། གྲུབ་མཐའ་དེ་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སངས་རྒྱས་པའི་ལུང་དོན་རིགས་པས་འགོག་པར་འདོད་པས་སོ། །ཡང་ན། གཞུང་སྔ་མ་དྲི་བ་ལ་མ་སྦྱར་བར་དཔེ་འགོག་པའི་ཐལ་བ་ལ་སྦྱར་ནས། དགྲ་བཅོམ་འཆི་ཁའི་སེམས་དེ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མཐུན་དཔེར་མི་རིགས་པར་ཐལ། དགྲ་བཅོམ་པའི་སེམས་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་ནས། ཕྱི་མ་དག་དེའི་ལན་འགོག་པ་ལ་སྦྱར་ཀྱང་རུང་ངོ༌། །འོ་ན་རང་ལུགས་ལ་དགྲ་བཅོམ་པ་འཆི་ཁའི་སེམས་ཁས་ལེན་ནམ་མི་ལེན་ཞེ་ན། ཁས་ལེན་ཏེ། དགྲ་བཅོམ་པ་ཕུང་པོ་ལྷག་མེད་དུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་རོ།།
དེ་ལྟ་ན་ཡང་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རིག་པ་ཕྱི་མ་མཚམས་སྦྱར་བར་མི་འདོད་དེ། སྐྱེ་བ་གཞན་དུ་
ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བའི་རྒྱུ་སྲེད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་འདུས་བྱས་ཀྱི་འཇུག་པ་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་ཞི་བའི་མྱང་འདས་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་སློབ་དཔོན་རྒྱན་མཁན་པོས་ཀྱང༌། ངེད་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་ལས་ནི་དགྲ་བཅོམ་ཐ་མའི་སེམས་འབའ་ཞིག་མཚམས་སྦྱོར་བ་དང་འགལ་བར་སྟོན་གྱི་འཆི་སེམས་ཐམས་ཅད་མིན་ནོ་ཞེས་བཤད་དོ། །འདི་ཉིད་སློབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པར་མངོན་ཏེ། རྣམ་ངེས་ལས། དོན་བྱེད་ནུས་སྟོང་དངོས་མེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་བཞག་པ་ལ། དགྲ་བཅོམ་ཐ་མའི་སེམས་ཀྱིས་མ་ངེས་པ་བརྗོད་པ་ན། སེམས་ཅན་དུ་བགྲང་བའི་སྐད་ཅིག་གཞན་གྱི་ཉེར་ལེན་མི་བྱེད་པས་ཐ་མ་ཞེས་བྱའི། འབྲས་བུ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཞེས་པའི་ལན་གདབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་བཞེད་པར་གསལ་ལོ།།
འོ་ན་དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་པ་ན་རིག་པ་རྒྱུན་ཆད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། བདག་མེད་རྟོགས་
པའི་ཤེས་རབ་རྟེན་བརྟེན་པ་སྒྲུབ་པ་དང་མི་འགལ་ལམ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། ཇི་ལྟར་ཆུ་ལ་བརྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་དྲོད་དེ་ཉིད་འཕེལ་བར་གྱུར་པ་ཙམ་གྱིས་རྟེན་ཆུ་བསྐམས་ཏེ་མཐར་བརྟེན་པ་དྲོད་དེ་ཉིད་ལྷག་པར་འཕེལ་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྟེན་ཆུ་དེ་ཉིད་རྒྱུན་ཆད་པར་འགྱུར་བ་ལྟར། བརྟེན་པ་སྙིང་རྗེ་དང་ཤེས་རབ་སོགས་འཕེལ་བ་ཙམ་གྱིས་རྟེན་སེམས་འགྲིབ་པར་གྱུར་ནས་སེམས་རྒྱུན་ཆད་པ་

རྣམ་འགྲེལ་ཚད་གྲུབ་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 349

མིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཉིད་རྟེན་བརྟེན་པའི་དོན་ཡིན་ནོ།།
སློབ་དཔོན་ཉི་མ་སྦས་པས། ཕུང་པོ་ལྷག་མེད་དུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ན་ཡང་ཉོན་
མོངས་པ་རྒྱུན་ཆད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་དག་པའི་སེམས་ཡོད་དོ། །མར་མེ་ཤི་བ་བཞིན་དུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ནི་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཚུལ་ལ་ཡིན་གྱི་དོན་དམ་པར་ནི་མིན་ནོ་ཞེས་འཆད་ལ། སློབ་དཔོན་རྒྱལ་བ་ཅན་ནི། ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་ཟད་ཀྱང་སྐྱོན་ཅན་མིན་པའི་སེམས་ནི་རྣམ་པར་ཆད་པར་འོས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གཅོད་བྱེད་གཅད་པར་བྱ་བ་ནི། །ཕྱི་རོལ་གྱི་ནི་ཁམས་བཞི་ཡིན།1

།ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེས་ན་ལྷག་མ་མེད་པའི་དབྱིངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་ཀྱང༌། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་ཕྲད་ནས་སྙིང་རྗེ་ལ་སོགས་པ་གོམས་ཤིང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་རྗེས་སུ་གནོན་པར་བྱེད་ལ། མར་མེ་ཤི་བ་ལྟ་བུར་ནི། །དེ་ཡི་སེམས་ནི་རྣམ་པར་གྲོལ།2

།ཞེས་པའི་རིགས་
པ་དང་འགལ་བའི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ནི། རྟག་པའི་སྤྲུལ་བྱེད་བཞིན་དུ་རྗེས་སུ་འབྲང་བར་འོས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཆད་དེ། འདི་དག་ནི་སྐབས་འདིར་ཡང་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་བཞེད་པར་འདོད་པའི་ལུགས་སོ།།
རིགས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་མི་འཐད་པར་བསྟན་པ་ནི། དགྲ་བཅོམ་འཆི་ཁའི་སེམས་ཆོས་
ཅན། རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་མཚམས་མི་སྦྱོར་ཏེ། དེའི་རྒྱུ་ལུས་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ཉིད་ཐ་མལ་པའི་འཆི་སེམས་མཚམས་སྦྱོར་བ་མེད་པར་སྒྲུབ་པ་འདིར་ནི། སྒྲུབ་བྱེད་དུ་ཅིས་མ་བརྗོད་དེ་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་ཡང་བརྗོད་རིགས་པར་ཁྱད་པར་མེད་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ཡང་སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་ལུས་སེམས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སྟོན་པ་ནི། དེ་བློ་བཞིན་དུ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའོ་ཞེས་སློབ་དཔོན་ལྷ་དབང་བློ་འཆད་དོ། །ཡང་སློབ་དཔོན་རྒྱན་མཁན་པོ་ནི་འདི་ལྟར་ཡང་འཆད་དེ། གལ་ཏེ་ཐ་མལ་པའི་འཆི་སེམས་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་མཚམས་མི་སྦྱོར་ཏེ། སེམས་དེའི་ལྡོག་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ལུས་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། སྔར་འཆི་སེམས་ཡིན་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལ། གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་དུ་བསྟན་པའི་སྐྱོན་དེ་ཉིད་འདིར་ནི་ཅིས་མི་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༡༠ ཤོག ༡༢༩༢ ཕྲེང་། ༡༧
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༡༠༠ ཤོག ༡༢༩༣ ཕྲེང་། ༢ ནང་དུ་དྲངས།

350 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

བརྗོད་དེ་འདི་ལ་ཡང་བརྗོད་པར་རིགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་སྔ་མ་ནི་མ་ངེས་པ་ཡིན་ལ། འདི་ནི་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཚུལ་ཇི་ལྟར་མ་གྲུབ་ཅེ་ན། ལུས་དེ་ཉིད་སེམས་ཀྱི་ལྡོག་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ཁྱད་པར་ཅན་ཡིན་ན། ཉེར་ལེན་ནམ་བདག་རྐྱེན་གང་ཡིན། ཉེར་ལེན་ཡིན་པ་འོག་ཏུ་འགོག་པར་འགྱུར་ཞིང༌། བདག་རྐྱེན་ཡིན་ན་དབང་པོ་དང་བཅས་པའམ་འོན་ཏེ་དབང་པོ་མེད་པའི་ལུས་གང་བདག་རྐྱེན་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན་དབང་སོགས་རེ་རེ་བའམ་ཚོགས་པ་གང་བདག་རྐྱེན་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན་མིག་གི་དབང་པོ་དང་བཅས་པའི་ལུས་ཀྱིས་བདག་རྐྱེན་ལས་ཡིད་ཤེས་རྟོག་པ་སྐྱེ་བ་མིན་པར་ཐལ། དེ་ལྟ་ན་གཟུགས་དེ་འཛིན་པའི་མིག་བློ་བཞིན་དུ་གཟུགས་གསལ་བར་འཛིན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལྟར་ན་དེ་ཉིད་དབང་པོ་ཀུན་ཚོགས་པའི་བདག་རྐྱེན་ལས་ཀྱང་ངེས་པར་སྐྱེ་
དགོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དབང་པོ་རྣམས་ཡུལ་སོ་སོ་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་བསྐྱེད་པའི་བདག་རྐྱེན་གྱི་ནུས་པ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར། ཀྱང་གི་སྒྲ་ནི། རེ་རེ་བ་བདག་རྐྱེན་མིན་པར་མ་ཟད་ཅེས་པའོ། །ཁ་ཅིག་དབང་པོ་གཅིག་མ་ཚང་ན་ཡང་མི་སྐྱེ་བར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་གཞན་སྡུད་པའོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དབང་པོ་མེད་པའི་ལུས་བདག་རྐྱེན་ནོ་ཞེ་ན། དབང་པོ་མེད་པའི་ལུས་གཞན་གྱི་བདག་རྐྱེན་ལས་ཀྱང་ཡིད་བློ་སྐྱེ་བ་མིན་ཏེ། འདི་ལ་དེའི་ཉེར་ལེན་སེམས་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ལུས་ལོག་པས་སེམས་ལྡོག་པ་མ་ཡིན་ན། ལུས་སེམས་གཉིས་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གནས་པ་ཅི་ཞེ་ན། སྔོན་གྱི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ལས་གཅིག་གིས་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གནས་པར་འཕངས་པའི་ཕྱིར་ན་ལྷན་ཅིག་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་དབང་པོ་ལྔ་བཞིན་དང་བུ་རམ་གྱི་གཟུགས་དང་རོ་བཞིན་ནོ། །ལུས་ཀྱིས་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་བདག་རྐྱེན་བྱེད་པ་མི་སྲིད་ན། དུག་ལ་སོགས་པས་ལུས་ཉམས་པར་བྱས་པ་ན། ཡིད་བློང་བློང་པོར་འགྱུར་བ་ཅི་ཞེ་ན། དེ་ནི་ལུས་བདག་རྐྱེན་དུ་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་གྱི། དོན་ནམ་དམིགས་ཡུལ་དུ་བྱས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་ནས་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ།།
གསུམ་པ་འབྲས་བུ་ལྡོག་པའི་རྒྱུ་ཁྱད་པར་ཅན་ངོས་བཟུང་བ་ནི། ཡིད་ཤེས་ཆོས་ཅན། རང་
གི་ཉེར་ལེན་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་སྔ་མ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་ལྡོག་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ཁྱད་པར་ཅན་ཡིན་ཏེ། དེ་གང་ཞིག་ཁྱོད་ཀྱི་སྔ་ལོགས་སུ་ཡོད་པ་ཙམ་གྱིས་ཁྱོད་ལ་ཕན་འདོགས་པར་བྱེད་ཅིང༌། དེ་ཁྱོད་ཀྱི་སྔ་ལོགས་

རྣམ་འགྲེལ་ཚད་གྲུབ་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 351

ན་མེད་ན་ཁྱོད་སྐྱེ་བ་ལྡོག་པའི་སྒོ་ནས་ཁྱོད་རྟག་ཏུ་དེ་ཡི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་མདོ་ལས། འདི་ཡོད་ན་འདི་འབྱུང་ཞེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱི་བདུན་པ་དང༌། འདི་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་འདི་སྐྱེ་ཞེས་ལྔ་པ་འབྱུང་ཁུངས་ཀྱི་སྒྲ་བཤད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། ལྡོག་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་དེ་འདྲ་ཞིག་དགོས་སོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བཤད་པ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཆགས་ཅན་གྱི་རིག་པ་ཐ་མ་ཡིན་ན། རང་འབྲས་རིག་པ་ཕྱི་མའི་དངོས་རྒྱུ་ནུས་པ་ཐོགས་མེད་ཡིན་པས་ཁྱབ་ལ། དེའི་ཕྱིར་ཐ་མལ་པའི་འཆི་སེམས་ལས་རང་འབྲས་རིག་པ་ཕྱི་མ་འབྱུང་ངེས་ཡིན་པར་སྒྲུབ་ནུས་པས་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་ཡོད་ངེས་སུ་འགྲུབ་པ་ཡིན་ནོ།།
དེས་ན་སློབ་དཔོན་རྒྱན་མཁན་པོས། རྒྱུ་ལས་འབྲས་བུ་འབྱུང་རུང་དཔོག་གི །འབྱུང་ངེས་
དཔོག་མི་ནུས་ལ། དེའི་ཕྱིར་འཆི་སེམས་ཐ་མ་ཚེ་ཕྱི་མའི་རིག་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་གྱི་རྒྱུ་མ་ཡིན་པས། རྟགས་འདི་ནི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཞིང༌། རྒྱུ་ལས་འབྲས་བུ་སྔ་བ་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་འཆི་ལྟས་འཆི་བས་བྱས་ཤིང་གྲོག་མ་ཚང་འཕོ་བ་ཆར་འབབ་འགྱུར་གྱིས་བྱས་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་འཆད་པ་ཡང་གཞུང་ལུགས་པ་ཆེན་པོ་ལས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། དགག་སྒྲུབ་རྒྱས་པར་མ་བྲིས་སོ། །གལ་ཏེ་ལུས་ཀྱིས་ཀྱང་སེམས་ལ་ཕན་འདོགས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་བྱེད་པའི་དུས་འགའ་ཞིག་གི་ཚེ་ན་ལུས་ཀྱིས་སེམས་ཀྱི་རྒྱུན་ལ་ཕན་འདོགས་བྱེད་པ་ཡིན་པའང་སླ་སྟེ་དེ་ཙམ་གྱིས་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ལུས་ལོག་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སེམས་ལྡོག་པའི་ཁྱབ་པ་འགྲུབ་པ་མིན་ཏེ། དཔེར་ན་རྫ་བུམ་གྱི་དམར་བ་ལ་སོགས་པའི་གནས་སྐབས་ལ་ནི་མེ་ལ་སོགས་པས་ཕན་འདོགས་ཀྱང༌། མེ་ལོག་པས་རྫ་བུམ་གྱི་དམར་བ་མི་ལྡོག་པ་བཞིན་ནོ།།གསུམ་པ་ཡིད་ཤེས་ལུས་ལ་རྟེན་ཚུལ་གསུམ་སོ་སོར་དགག་པ་ལ། ལུས་ཁོ་ན་བློའ་ཉེར་ ིལེན་ཡིན་པའི་སྒོ་ནས་བློ་ལུས་ལ་བརྟེན་པར་འདོད་པ་དགག །བློ་ལུས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་སྒོ་ནས་ལུས་སེམས་དུས་མཉམ་པའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་འདོད་པ་དགག །བློ་ལུས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་སྒོ་ནས་ལུས་ལ་བརྟེན་པར་འདོད་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ། ཐལ་བ་དགོད། དེའི་ལན་དགག །ཉེར་ལེན་གྱི་མཚན་ཉིད་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ལུས་ཁོ་ན་སེམས་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་ན་ལུས་ཡོད་པ་ཙམ་གྱིས་སེམས་ཀྱི་དངོས་རྒྱུ་ནུས་པ་ཐོགས་མེད་མ་ཚང་མེད་པའི་ཕྱིར་ལུས་ནི་གནས་པ་ཉིད་

352 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

ན་སེམས་ལྡོག་པ་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བས་ཤི་བའི་ལུས་ལའང་སེམས་གནས་པ་ཐལ་ལོ།།གཉིས་པ་དེའི་ལན་དེ་དགག་པ་ལ། མཐུན་རྐྱེན་མ་ཚང་བའི་ལན་དགག །འགལ་རྐྱེན་
གྱིས་བཅོམ་པའི་ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཉེར་ལེན་ལུས་ཡོད་ཀྱང་རྐྱེན་དབུགས་མེད་པས་ལྡོག་པ་ཡིན་ཏེ། བརྒྱལ་བ་བཞིན་ནོ་ཞེ་ན། ཡིད་བློ་རྟོག་པ་དེ་ལས་དབུགས་འབྱུང་རྔུབ་འབྱུང་གི་དེ་བློའ་རྒྱུར་ངེས་པར་དགོས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡིད་བློ་རྟོག་པ་དེ་ཡོད་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ ིདབུགས་དེ་ཡོད་པ་དང་དབུགས་དེ་དྲག་ཞན་དུ་རྒྱུ་བ་ཡིད་ཀྱི་རྩོལ་བའི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རླུང་འབྱིན་པ་དང་འདྲེན་པ་ནི་འབད་རྩོལ་མེད་པར་རྒྱུ་གང་ལས་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ་འབྱུང་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡིན་པ་ལ། དབུགས་དེ་དག་ཕུལ་བྱུང་འགྲིབ་པ་ལས་ཡིད་བློ་ཕུལ་བྱུང་འགྲིབ་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་དག་ཡིད་བློའ་ངེས་པའི་རྒྱུ་ཁྱད་པར་ཅན་ཡིན་པའི་ ིཕྱིར། གཞན་ཡང༌། དབུགས་དེའི་རྒྱུ་གང་ཡིན། ལུས་ཁོ་ན་དབུགས་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་ན་ནི། དབུགས་དེ་དག་ལ་ཡང་སྔར་གྱི་ཐལ་བ་དེ་མཚུངས་ཤིང༌། ཤི་བའི་ལུས་ལའང་དབུགས་གནས་པར་ཐལ་ལོ། །འོ་ན་ཁྱེད་རང་ལའང་སེམས་ལས་སེམས་བར་མ་ཆད་དུ་རྐྱེ་ན་ཤི་བའི་ལུས་ལའང་སེམས་མི་ལྡོག་པའི་ཉེས་པར་མི་འགྱུར་རམ་ཞེ་ན། སེམས་སྔ་མ་སེམས་ཕྱི་མའི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་ན་ཤི་བའི་ལུས་ལ་སེམས་མི་ལྡོག་པའི་ཐལ་བ་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གང་གི་ཕྱིར་ན་ལུས་སེམས་ལྷན་ཅིག་གནས་པའི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གཞན་དག་ཀྱང་དེ་གཉིས་ལྷན་ཅིག་གནས་པའི་རྒྱུ་ནི་ཡིན་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་འགལ་རྐྱེན་གྱིས་བཅོམ་པའི་ལན་དགག་པ་ལ། ཐལ་བ་དགོད་པ་དང༌། དེའི་
ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་སྔགས་ཀྱིས་བཏབ་པའི་སྡོང་བུ་སོགས་ལ་མེ་མི་འབར་བ་བཞིན་དུ་ཉེས་པ་རླུང་མཁྲིས་ལ་སོགས་པས་སེམས་གནས་པ་དང་མི་མཐུན་པར་བྱས་པའི་ཤི་བའི་ལུས་སེམས་ཀྱི་རྒྱུ་མ་ཡིན་པས་ཐལ་བ་དེ་དག་མི་འཇུག་སྟེ། འགལ་རྐྱེན་གྱིས་བཅོམ་པས་འབྲས་བུ་མི་སྐྱེད་པ་ཁྱེད་རང་ཡང་འདོད་པས་སོ་ཞེ་ན། ཤི་བའི་ཚེ་ལུས་ལ་སླར་ཡང་སེམས་འཚོ་བ་དག་ཏུ་འགྱུར་བར་ཐལ། རྒྱུ་ཚང་བར་གནས་ཤིང་འགལ་རྐྱེན་རླུང་མཁྲིས་ཉེས་པ་རྣམས་ཉམས་པར་གྱུར་པས་སོ།།

རྣམ་འགྲེལ་ཚད་གྲུབ་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 353

གཉིས་པ་དེའི་ལན་དགག་པ་ནི། གལ་ཏེ་མེ་ནི་ལོག་ན་ཡང་དེས་བསྐྱེད་པའི་ཤིང་གི་
འགྱུར་བ་མི་ལྡོག་པ་བཞིན་དུ། ནད་ཀྱི་འགྱུར་བ་སྐྱེད་པའི་རྒྱུ་རླུང་མཁྲིས་སོགས་ལོག་ཀྱང༌། ནད་ཀྱིས་བྱས་པའི་འགྱུར་བ་ཤི་བ་དེ་ནི་སླར་ལྡོག་པ་མེད་དོ་ཞེ་ན། ནད་ཀྱི་འགྱུར་བ་ལྡོག་མི་རུང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ནད་གསོ་བའི་སྦྱོར་བ་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མེས་བྱས་པའི་ཤིང་གི་འགྱུར་བ་དང་ནད་ཀྱི་འགྱུར་བ་དཔེ་དོན་མི་མཚུངས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་སླར་མི་འགྱུར་བར་འགའ་ཞིག་ནི་ལ་ལར་འགྱུར་བ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡོད་དེ་དཔེར་ན་ཤིང་ལ་མེ་བཞིན་ནོ། །འགའ་ཞིག་ལྡོག་ཏུ་རུང་བའི་འགྱུར་བ་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་གསེར་ལ་མེ་བཞིན་ནོ། །དང་པོས་བྱས་པའི་འགྱུར་བ་ཆུང་ཡང་ལྡོག་པ་མིན་ཏེ། སོལ་བ་ཆུང་ངུ་ཡང་ཤིང་དུ་མི་ལྡོག་པ་བཞིན་ནོ། །སླར་ལྡོག་རུང་བར་འགྱུར་བྱས་གང་དེ་ནི་སླར་ཡང་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། གསེར་གྱི་སྲ་བ་ཆུ་བཞིན་དུ་བྱས་ཀྱང་སླར་སྲ་བར་འགྱུར་བ་ཉིད་བཞིན་ནོ།།
དེ་ལྟར་འགྱུར་བ་ཕྱེད་ཚུལ་གཉིས་ལས། ནད་ཀྱིས་བྱས་པ་ནི་འགྱུར་བ་ལྡོག་ཏུ་རུང་བ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་དཔེ་དོན་ག་ལ་མཚུངས། འོ་ན་ནད་ཀྱི་འགྱུར་བ་ཆེན་པོ་དག་ལྡོག་ན་གསོར་མི་རུང་གི་ནད་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཅུང་ཟད་གསོ་བྱ་མིན་པར་བརྗོད་པ་ནི་འཆོས་བྱེད་ཁྱད་པར་ཅན་རྙེད་པར་དཀའ་བའི་ཕྱིར་རམ་ནད་པ་དེའི་ཚེ་ཟད་པའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་མིན་པར་ཉེས་པ་ནད་འབའ་ཞིག་འཆི་བའི་རྒྱུ་ཡིན་ན། གསོ་བྱ་མིན་པའི་ནད་པ་མེད་པ་ཉིད་དུ་ཐལ། འཆི་བའི་རྒྱུ་གཞན་མེད། མཐུན་རྐྱེན་ཚང་ན་ནད་གསོར་རུང་བའི་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། དུག་གིས་ཤི་བ་དེའི་ལུས་ལ་སེམས་དེ་རྒྱུ་མཚན་ཅིས་སླར་ཡང་འཚོ་བར་མི་འགྱུར་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྒྱུ་མ་ཚང་བ་མེད་པ་ལུས་ལ་གནས་ཤིང༌། འགལ་རྐྱེན་ཤི་བའི་ལུས་ལ་ཡོད་པའི་དུག་སོགས་སྔགས་ལ་སོགས་པས་ལྡོག་པའི་ཕྱིར་རམ། དུག་སྦྲུལ་དེ་ཡིས་སོས་ཟིན་པའི་རྨ་ཁར་དུག་འདུས་པ་བཅད་པ་ལས་ཀྱང་ནད་ཀྱི་འགྱུར་བའི་རྒྱུ་དང་བྲལ་བས་ནའོ།།
གསུམ་པ་ཉེར་ལེན་གྱི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ་ནི། ཉེར་ལེན་རྣམ་པ་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་མེད་
པར་ནི་ཉེར་ལེན་ཅན་དག་འགྱུར་བར་ནི་བྱེད་པར་མི་ནུས་ཏེ། དཔེར་ན་འཇིམ་པ་འགྱུར་བ་མེད་པར་རྫ་བུམ་སོགས་བཞིན་ནོ། །དེ་ཉིད་ལོག་པའི་སྒོ་ནས་སྟོན་པ་ནི་དངོས་གང་འགྱུར་བ་མེད་པར་

354 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

ནི་དངོས་པོ་གང་ཞིག་རྣམ་འགྱུར་བ་དེ་དེའི་ཉེར་ལེན་དུ་མི་རིགས་ཏེ་བ་ལང་བ་མེན་1

ལ་སོགས་
བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཉེར་ལེན་དང་ཉེར་ལེན་ཅན་ལ་ནི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་ཚུལ་དེ་གྲུབ་དགོས་ཀྱང་ལུས་དང་སེམས་ཀྱང་འཇིམ་པའི་རྣམ་པ་གཞན་དང་གཞན་དུ་འགྱུར་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་དེའི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་རྫ་བུམ་གཞན་དང་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར། ལུས་རྣམ་པ་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བར་ཡང་སེམས་རྣམ་པ་གཞན་དང་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་བ་ལང་དང་བ་མེན་བཞིན་ནོ། དེའི་ཕྱིར་ལུས་སེམས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་ཡིན་པར་མི་འཐད་དོ། །འོ་ན་བ་ལང་དང་བ་མེན་བཞིན་དུ་ལུས་སེམས་ཚོགས་པ་2

ཞིག་ཏུ་ཡང་མི་གནས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ལུས་སེམས་ཉེར་ལེན་དང་ཉེར་ལེན་ཅན་ཡིན་པའི་སྒོ་ནས་ཚོགས་པ་ཅིག་3

ཏུ་གནས་པ་མ་ཡིན་གྱི། ད་ལྟའི་སེམས་ཕྱི་མ་དག་
སེམས་སྔ་མ་དེའི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱུ་དང༌། ལུས་སྔ་མའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྐྱེན་ལས་སྐྱེ་ཞིང༌། ད་ལྟའི་ལུས་སྐད་ཅིག་ཕྱི་མ་ཡང་ལུས་སྔ་མ་དེའི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱུ་དང་སེམས་སྔ་མའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པ་ལས་སྐྱེ་བའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་སྒོ་ནས་དངོས་རྒྱུ་ཚོགས་པ་ཚར་ཅིག་4

ལ་རག་ལས་པའི་ཕྱིར་
ལྷན་ཅིག་གནས་པ་ཡིན་ནོ། །དཔེར་ན་མེ་དང་ཟངས་མའི་ཞུ་བ་ཉིད་ལྷན་ཅིག་གནས་པ་བཞིན་ནོ།།གཉིས་པ་བློ་ལུས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་སྒོ་ནས་ལུས་སེམས་དུས་མཉམ་པའི་རྟེན་དང་
བརྟེན་པར་འདོད་པ་དགག་པ་ལ། གནས་དང་གནས་པ་པོའ་དུས་མཉམ་བརྟེན་པ་དགག་པ་དང༌། ིདེ་ལས་གཞན་པའི་དུས་མཉམ་བརྟེན་ཚུལ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། དོན་གཞན་དུས་མཉམ་པའི་རྟེན་དགག །དེས་རིགས་ཅན་གཞན་ཡང་ཁེགས་པར་བསྟན། དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ལ། ཐལ་བ་དགོད། དེའི་ལན་དགག །མངོན་སུམ་དང་འགལ་བ་སྤོང་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཡིད་བློ་ཆོསཅ་ན། ལུས་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་དུས་མཉམ་པའི་རྟེན་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་རྫས་སུ་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་དག་གང་ལའང་དུས་མཉམ་པའི་དོན་གཞན་རྟེན་དགོས་ནུས་མེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དེའི་ལན་དགག་པ་ནི། མ་ཡིན་ཏེ། གྲུབ་ཟིན་མི་འཇིག་པར་ཡོད་པའི་གནས་རྒྱུ་ནི་དུས་མཉམ་པའི་རྟེན་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཡིད་
1 ཞོལ། ཤོག ༤༨ ན ༥ བ་ལང་བ་མིན་ལ་སོགས་བཞིན་ནོ།
2 ཞོལ། ཤོག ༤༨ བ ༡ ལུས་སེམས་ཚོགས་པ་གཅིག་ཏུ་
3 ཞོལ། ཤོག ༤༨ བ ༢ ཚོགས་པ་གཅིག་ཏུ་
4 ཞོལ། ཤོག ༤༨ བ ༣ ཚོགས་པ་ཚར་གཅིག་ལ་

རྣམ་འགྲེལ་ཚད་གྲུབ་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 355

བློ་ཆོས་ཅན། ལུས་འདི་ཁྱོད་ཀྱི་གནས་པའི་རྟེན་དུ་མེད་དེ། ཁྱོད་ཀྱི་གནས་པ་པོ་ཁྱོད་རང་ལས་གཞན་མ་ཡིན་པར་རང་རྒྱུ་ལས་གནས་པ་དེའི་བདག་ཉིད་དུ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་མ་གྲུབ་སྟེ། རྫས་གཞན་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན་ཡང་ལུས་དེ་ནི་ཁྱོད་ཀྱི་དངོས་པོ་གནས་པའི་བྱ་བ་ཅི་ཞིག་ཀྱང་བྱས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ཁྱོད་ལས་དོན་གཞན་པའི་ཁྱོད་ཀྱི་གནས་པ་དེའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་སྟེ་འདི་ནི་ལུས་ཀྱིས་ཡིད་བློའ་གནས་པ་ཡིད་བློའི་རྫས་སུ་གྱུར་པ་བྱེད་དམ། དེ་ལས་རྫས་གཞན་བྱེད་ ིཅེས་བརྟགས་ནས། དང་པོ་ལྟར་ན་རང་རྒྱུ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། དུས་མཉམ་པའི་ལུས་ཀྱིས་བྱེད་མི་དགོས་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན་ཡིད་བློ་གནས་པར་བྱས་པར་མ་སོང་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ། །ད་ནི་ཡིད་བློ་མི་འཇིག་པའི་རྟེན་ཡིན་པ་དགག་པར་བྱ་སྟེ། ཡིད་བློ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་འཇིག་པ་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། གྲུབ་ཟིན་ལུས་ཀྱིས་མི་འཇིག་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར།
གལ་ཏེ་དེ་འཇིག་རྒྱུ་ལས་འཇིག་པར་འདོད་པས་རྟག་པ་མིན་ནོ་ཞེ་ན། ཡིད་བློ་ཆོས་ཅན།
ཁྱོད་ཕྱིས་ཀྱི་འཇིག་རྒྱུས་འཇིག་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལའང་ཕྱིས་ཀྱི་འཇིག་རྒྱུ་དེས་ཁྱོད་ཀྱི་འཇིག་པ་ཁྱོད་དང་རྫས་གཅིག་ཐ་དད་གང་བྱེད་ཅེས་བརྟགས་ན་ཐལ་བ་སྔ་མ་ཉིད་མཚུངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གནས་པའི་རྒྱུས་ཀྱང་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟེ་དོན་མེད་པར་ཐལ། འཇིག་རྒྱུ་དང་མ་ཕྲད་ན་གྲུབ་ཟིན་མི་འཇིག་པར་གནས་པས་གནས་རྒྱུ་གཞན་མི་དགོས། ཕྲད་ན་གནས་པར་བྱེད་མི་ནུས་པར་འཇིག་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་གནས་རྒྱུ་མེད་ན་སྔར་ནས་འཇིག་པ་ལ་འཇིག་རྒྱུ་དང་མ་ཕྲད་བར་དུ་གནས་རྒྱུ་དེས་གནས་པར་བྱས་པས་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། འོ་ན། འཇིག་པ་དངོས་པོའ་ཆོས་ཉིད་ ིདུ་ཡོད་པ་འདི་ལ་གནོད་བྱེད་མེད་པར་ཐལ། འཇིག་རྒྱུ་དང་མ་ཕྲད་པར་ཡང་འཇིག་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གནས་པའི་རྒྱུས་ནི་ཅི་ཞིག་བྱ་ཞིང་གྲུབ་ཟིན་གནས་མི་ནུས་པར་ཐལ། འཇིག་པ་དངོས་པོའ་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ིགསུམ་པ་མངོན་སུམ་དང་འགལ་བ་སྤང་བ་ནི། གལ་ཏེ་དཔེར་ན་སྣོད་ཆུ་སོགས་ཀྱི་
གྲུབ་ཟིན་གནས་པའི་རྟེན་དུ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ་བཞིན་དུ་ལུས་སེམས་ཡང་ཡིན་ཞིང། དུས་མཉམ་པའི་དོན་གཞན་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་མེད་ན་མངོན་སུམ་གྱིས་བསལ་ལོ་ཞེ་ན། དཔེ་མི་འཐད་དེ། འདི་ལའང་དོན་ལ་བཀོད་པའི་ཉེས་པ་དེ་དག་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་སྣོད་ཆུའི་རྟེན་དུ་ཇི་ལྟར་

356 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

བརྗོད་ཅེ་ན། འཁར་གཞོང་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་ནང་གི་ཆུའི་རྟེན་ཡིན་ཏེ། རང་ནང་གི་ཆུའི་དངོས་པོ་རྣམས་སྐད་ཅིག་རེ་རེར་ནི་འཇིག་པ་ན་དེའི་རྒྱུན་སྐད་ཅིག་ཕྱི་མ་རྣམས་སྐད་ཅིག་སྔ་མ་དེ་ལྟ་བུར་ཡུལ་གོ་ས་མཚུངས་པར་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བས་ན་ཕན་འདོགས་པ་དེ་ལྟ་མིན་ན་སྣོད་ཀྱང་ཆུའི་རྟེན་དུ་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཞིང༌། གཞན་ཡང་། སྣོད་ནི་རང་ནང་གི་ཆུ་སོགས་ཐུར་དུ་འབོ་བ་ཡི་ནི་གེགས་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རང་གི་ཆུ་སོགས་ཀྱི་ནི་རྟེན་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་གྱི་རང་གྲུབ་དུས་ལས་དུས་གཉིས་པར་སྡོད་པའི་རྟག་པ་ལ་བརྟེན་པ་འཐད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་ཡོན་ཏན་དང་སྤྱི་དང་ལས་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དོན་གཞན་གྱི་རྟེན་ཅི་དགོས་ཏེ་མི་དགོས་པར་ཐལ། སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱི་གང་དུའང་འགྲོ་བ་མེད་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་རྒྱན་དང་ལྷ་དབང་བློའ་འགྲེལ་ ིཔར་དེ་ཙམ་ལས་མི་འབྱུང་ཡང༌། རྒྱལ་བ་ཅན་གྱིས། གལ་ཏེ་དཔེར་ན་ཆུ་སོགས་ཀྱི། །ཞེས་པའི་སོགས་ཁོང་ནས། རྫས་དང་གསལ་བ་སོགས་ཡོན་ཏན་དང་སྤྱི་ལ་སོགས་པ་གྲུབ་ཟིན་གནས་པའི་རྟེན་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ་ཞེ་ན་ཞེས་པའི་དཔེ་གཉིས་པ་དྲངས་ནས། དཔེ་དང་པོ་དགག་པ། འདི་ལའང་མཚུངས་ཞེས་སོགས་དང༌། དཔེ་གཉིས་པ་དགག་པ། འགྲོ་བ་མེད་ཅན་ཞེས་སོགས་སོ་ཞེས་འཆད་པ་ཉིད་ཤིན་ཏུ་ལེགས་སོ།།
གཉིས་པ་དེས་རིགས་ཅན་གཞན་ཡང་ཁེགས་པར་བསྟན་པ་ནི། ཇི་སྐད་བཤད་པའི་
རིགས་པ་འདིས་ནི། ཡོན་ཏན་རྫས་ལ་འཕྲོས་པ་འདུ་བ་དང་རྫས་ཡོན་ཏན་གྱི་འཕྲོད་པ་འདུ་བ་ཅན་གྱི་རྒྱུ་དང༌། གསལ་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རིགས་ལ་1

སོགས་པ་གྲུབ་ཟིན་རྣམ་པར་གནས་
པ་ཉིད་ཡིན་པ་བསལ་བ་ཡིན་ཏེ། རིགས་པ་འདི་དག་གིས་གྲུབ་ཟིན་གནས་པའི་རྟེན་དོན་གཞན་མེད་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ནའོ།།
གསུམ་པ་དོན་བསྡུ་བ་ནི། གལ་ཏེ་ཕྱིས་རྒྱུ་གཞན་ལས་དངོས་པོ་དེ་འཇིག་ན་དེའི་མི་
འཇིག་པར་གནས་པའི་རྒྱུས་ཅི་ཞིག་བྱ་ཞིང༌། ཕྱིས་རྒྱུ་དོན་གཞན་དེ་མེད་པར་འཇིག་ན་ཡང་གནས་པའི་རྒྱུ་རྣམས་ནུས་པ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀ་ལའང་གནས་རྒྱུས་གནས་པར་བྱེད་མི་ནུས་པར་འཇིག་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པས་འཇིག་ན་གནས་རྒྱུས་གནས་པར་བྱེད་པ་བཀག་ནས།
1 ཞོལ། ཤོག ༥༠ ན ༤ གཙང་། ཤོག ༣༩ བ ༣ བརྟེན་ནས་རིགས་ལས་སོགས་པ་

རྣམ་འགྲེལ་ཚད་གྲུབ་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 357

གནས་ན་མི་འཇིག་པར་ཐལ་བ་ནི། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ནི་དུས་འགའ་ཞིག་གི་ཚེ་ནའང་འཇིག་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། སྐྱེ་བ་ཅན་ཀུན་མཐར་ལུས་དང་བདག་ལ་སོགས་པ་རྟག་དངོས་ཀྱི་རྟེན་དང་བཅས་པ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྟག་དངོས་ཀྱི་རྟེན་བཅས་ཐམས་ཅད་མི་འཇིག་པར་གནས་པ་དང་ལྡན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། གལ་ཏེ་རང་འཇིག་དང་ཚུལ་དག་ཡིན་ན་དེ་མི་འཇིག་པར་གནས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་དོན་གཞན་གང་སྟེ་དེས་མི་འཇིག་པར་བྱེད་མི་ནུས་ལ། གལ་ཏེ་རང་འཇིག་དང་ཚུལ་དག་མིན་ན་དེ་གནས་བྱེད་གཞན་དག་གང་སྟེ་བྱེད་མི་ནུས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་ལུས་ཡིད་བློ་གྲུབ་ཟིན་མི་འཇིག་པར་གནས་པའི་རྟེན་དུ་དགོས་ནུས་མེད་དོ།།
གཉིས་པ་དེ་ལས་གཞན་པའི་དུས་མཉམ་རྟེན་ཚུལ་དགག་པ་ནི། གལ་ཏེ་ལུས་སེམས་
དེ་ལྟ་བུའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་མ་ཡིན་ཀྱང༌། མར་མེ་ཞིག་པ་དེ་དང་དུས་མཉམ་པའི་མར་མེའི་འོད་ཡུལ་གཞན་ན་འདུག་པ་དག་ཀྱང་འཇིག་པ་དེ་བཞིན་དུ། ལུས་ཞིག་པ་ན་ལུས་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡུལ་ལ་གནས་པ་ཡང་འཇིག་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ལུས་སེམས་གཉིས་སྣོད་ལ་ཆུ་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རྟེན་མ་ཡིན་ཡང་ཚུལ་འདིས་དུས་མཉམ་པའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཡིད་བློ་ལུས་ལ་བརྟེན་པ་དང༌། མར་མེའི་འོད་མར་མེ་ལ་བརྟེན་པ་གཉིས་བརྟེན་ཚུལ་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ལུས་ཀྱི་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་དང་འགྲིབ་པ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་བློ་སྔ་མ་ཡི་གོམས་པ་ལ་སོགས་འདུ་བྱེད་པའི་ཁྱད་པར་གྱིས་ཤེས་རབ་ལ་སོགས་པ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་དང་འགྲིབ་པ་དག་ཏུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ལ། ཚུལ་འདི་ནི་མར་མེའི་འོད་ལ་སོགས་བརྟེན་པ་རྣམས་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མར་མེའི་འོད་ནི་མར་མེ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་དང་འགྲིབ་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།ཁ་ཅིག་རྒྱན་མཁན་པོའ་དགོངས་པས། འདི་དག་ལུས་སེམས་ཀྱི་བདག་རྐྱེན་ཡིན་པ་ ིའགོག་པ་ལ་སྦྱོར་བར་འདོད་པ་ནི་རང་འདོད་འབའ་ཞིག་གོ །བཅུད་ལེན་སོགས་ཀྱིས་ལུས་རྒྱས་པར་བྱས་པ་ལས་ཤེས་རབ་སོགས་ཁྱད་པར་དུ་འགྱུར་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ལས་ཀྱང་ཤེས་རབ་སོགས་འདི་ཅུང་ཟད་ཁྱད་པར་དུ་འགྱུར་བ་ཡོད་དེ། དེ་ལ་ཡང་ལུས་དེས་ལུས་ཀྱི་དབང་པོའ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་ཕན་བཏགས་དེས་ཡིད་ཤེས་འཁོར་གྱི་ཤེས་རབ་སོགས་ལ་ཕན་འདོགས་ ིཔ་མིན་གྱི། ལུས་དེས་དངོས་སུ་ལུས་ཀྱི་དབང་པོའ་སེམས་ལ་ཕན་འདོགས་པ་མེད་པར་ཡིད་ཤེས་ ི

358 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

འཁོར་གྱི་ཤེས་རབ་སོགས་ལ་དངོས་སུ་ཕན་འདོགས་པ་མིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟ་བུ་སྲིད་པར་གྲུབ་པས་ཡིད་བློ་ལུས་ལ་དངོས་སུ་བརྟེན་པར་མི་འགྲུབ་བོ།།
གལ་ཏེ་ཆགས་སོགས་ལུས་འཕེལ་འགྲིབ་ཀྱི་རྗེས་སུ་བྱེད་དེ། ལུས་རྒྱས་པ་ལས་འདོད་
ཆགས་དང༌། རྒུད་པ་ལས་ཞེ་སྡང་འཕེལ་བར་མཐོང་བས་སོ་ཞེ་ན། སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་སོགས་དང་བྲལ་བའི་དུས་འགའ་ཞིག་གི་ཚེ་ལུས་རྒྱས་པ་སོགས་ཀྱི་ཆགས་སོགས་འཕེལ་བ་ཆོས་ཅན། དུས་མཉམ་པའི་ལུས་དངོས་ཀྱི་རྟེན་དུ་ཡོད་པའི་དབང་གིས་མིན་ཏེ། ཚོར་བ་བདེ་སྡུག་ལས་དངོས་སུ་སྐྱེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཚོར་བ་བདེ་སྡུག་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན། དར་རྒུད་ཀྱི་ལུས་དུས་མཉམ་དངོས་ཀྱི་རྟེན་དུ་ཡོད་པའི་དབང་གིས་མིན་ཏེ། ཁམས་སྙོམས་པ་དང་མ་སྙོམས་པ་ལ་སོགས་པས་བྱས་པའི་ནང་གི་རེག་བྱའི་ཁྱད་པར་གཟུང་དོན་དུ་ཉེ་བ་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཚུལ་འདིས་ནི་འདུས་པའི་རིམས་ལ་སོགས་པ་ལས་དྲན་པ་ཉམས་པ་སོགས་འབྱུང་བའི་ཚུལ་ཡང་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ཀྱང་ནང་གི་རེག་བྱའི་དོན་གཟུང་ཡུལ་དུ་ཡོད་པའི་ཁྱད་པར་ལས་སྐྱེས་པའི་དབང་བློས་འགྱུར་བར་བྱེད་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་རྒྱུད་སྔ་མའི་ཁྱད་པར་འགའ་ཞིག་ལ་སྟག་གི་སྐད་དང་ནི་ཁྲག་ལ་སོགས་ཐོས་པ་དང་ནི་མཐོང་བ་ལས་དྲན་པ་རྨོངས་པ་ལ་སོགས་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །འདི་ནི་སྔ་མའི་མཚན་གཞི་དཔེར་བརྗོད་པའོ། །དེ་དག་གིས་གྲུབ་པའི་དོན་བསྡུ་བ་ནི། དེའི་ཕྱིར་ངེས་པར་སེམས་རིགས་མཐུན་སྔ་མ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་གོམས་པ་ལ་སོགས་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ནི་རྗེས་སུ་འཇུག་པའི་སེམས་ཕྱི་མ་ནི་སེམས་སྔ་མ་དེ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་དེའི་ཕྱིར་སེམས་སྔ་མ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་གྱི་ལུས་ཁོ་ན་ལ་དངོས་སུ་བརྟེན་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་1

གྲུབ་བོ།།
གསུམ་པ་བློ་ལུས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་སྒོ་ནས་ལུས་ལ་བརྟེན་པར་འདོད་པ་དགག་པ་
ནི། དེ་ཡང་རྒྱང་པན་ནི་ལུས་རྟག་པར་འདོད་པ་ཡིན་ལ་དེ་དང་བློ་རྫས་གཅིག་པའི་སྒོ་ནས་བློ་ལུས་ལ་བརྟེན་པར་འདོད་པ་ཡིན་ཞིང༌། དེ་ལྟར་ན་རྟག་དངོས་ལ་ཆ་ཤས་དབྱེར་མི་རུང་བས་ལུས་དེ་དང་རྫས་གཅིག་ཡིན་ན་ཆ་མེད་རྫས་གཅིག་ཡིན་དགོས་ལ། ཆ་མེད་རྫས་གཅིག་ཡིན་ན་གཅིག་ཡིན་ 1 ཞོལ། ཤོག ༥༡ བ ༤ ཞེས་བྱ་བ་འདི་འགྲུབ་བོ།

རྣམ་འགྲེལ་ཚད་གྲུབ་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 359

དགོས་པས་ལུས་སེམས་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ཞིང༌། དེ་ལྟར་ན་སྐྱེས་བུ་དེའི་བློ་ལ་ཡོད་པའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་སྐྱེས་བུ་དེའི་ལུས་མཐོང་བའི་དབང་ཤེས་ལ་ཡང་མངོན་སུམ་དུ་སྣང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པའི་ཐལ་བ་འཕེན་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་ལྷ་སྦྱིན་གྱིས་ཇི་ལྟར་སེམས་སྔ་མ་སྔ་མ་ལ་བརྟན་པར་བྱས་ནས་སེམས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་རྒྱུན་ལྡན་དུ་གོམས་པའི་ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་དང་བཟོ་ལ་སོགས་པའི་འདུ་བྱེད་ལ་འདྲིས་པའི་ཡོན་ཏན་དག་སེམས་ལ་ནི་དུས་འགའ་ཞིག་གི་ཚེ་གསལ་བར་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ན་དེ་ལྟར་ལུས་ལའང་ཡོན་ཏན་དེ་དག་མངོན་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། ལྷ་སྦྱིན་གྱི་ལུས་དང་ཡིད་བློ་ཐ་དད་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཆ་མེད་རྫས་གཅིག་ཡིན་པ་ཉམས་སོ།།
ཡང་ན་འདི་ནི་རྒྱང་པན་གྱིས་ལུས་སེམས་ཆ་མེད་རྫས་གཅིག་ཏུ་ཁས་བླངས་པ་དང༌།
ཕ་མའི་ལུས་བུའི་ཡིད་ཀྱི་ཉེར་ལེན་ཡིན་པར་སྨྲས་པ་ལ་འགལ་བ་སྟོན་པ་སྟེ། འདི་ལྟར་རང་གི་ལུས་རང་གི་སེམས་ཀྱི་རྟེན་ཡིན་པ་དུས་མཉམ་པ་དང་སྔ་ཕྱིའི་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་བཀག་ཟིན་ནས་གཞན་གྱི་ལུས་རྟེན་ཡིན་པ་འགོག་པར་བཞེད་དེ། གལ་ཏེ་ཕ་མའི་ལུས་དེ་ཉིད་སྐྱེས་མ་ཐག་གི་བུའི་ཡིད་ཤེས་དང་པོ་དེའི་ཉེར་ལེན་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན། ལུས་སེམས་ཆ་མེད་རྫས་གཅིག་ཏུ་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱོགས་ལ་སྐྱོན་འདིར་འགྱུར་ཏེ། ཇི་ལྟར་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཕ་མའི་སེམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གང་ཡིན་ལུས་ཀྱིའང་ཡིན་པར་ཐལ། ཕ་མའི་ལུས་སེམས་ཐ་དད་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཕ་མ་ལ་ཤེས་རབ་དང་བརྩེ་བ་དང་ཐོས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཇི་ལྟར་ཡོད་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་བུ་སྐྱེས་མ་ཐག་གི་རིག་པ་ལ་ཡང་འབྱུང་བར་ཐལ། ཕ་མའི་སེམས་ལ་ཡོན་ཏན་ཇི་ལྟར་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་ལུས་ཀྱིའང་ཡིན་པ་གང་ཞིག །ཕ་མའི་ལུས་ཁོ་ན་བུའི་རིག་པ་དང་པོ་དེའི་ཉེར་ལེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་རིག་པ་སྔ་མ་ལ་ཡོད་པའི་ཡོན་ཏན་རིག་པ་ཕྱི་མ་ལའང་འབྱུང་བར་མྱོང་བས་གྲུབ་པ་བཞིན་ནོ།།
བཞི་པ་ཐ་མལ་པ་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མར་མཚམས་སྦྱོར་བའི་རྒྱུ་ཚོགས་བཤད་པ་ལ། མངལ་དུ་སྐྱེ་
བ་ལེན་པའི་རྒྱུ་ངོས་བཟུང་བ་དངོས་དང༌། དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ། གང་གིས་ཕྱི་ནས་མཚམས་སྦྱོར་མེད།1

།ཅེས་པ་དང༌། དེ་འདྲའི་འཕེན་བྱེད་ཡོད་གྱུར་ན། །ཕྱིས་ཀྱང་དེ་འདྲར་
1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༠༣ ཕྲེང་། ༡༣

360 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

འགྱུར་བ་ཡིན།1

།ཞེས་སྨྲས་པའི་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མར་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བའི་རྒྱུ་དེ་དག་གང་ཞེ་ན། ཐ་
མལ་སོ་སྐྱེ་ཆོས་ཅན། བདེ་བ་ཐོབ་པར་འདོད་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་འདོར་བར་འདོད་པའི་སྲེད་པས་མངལ་ལ་སོགས་པའི་དམན་པའི་གནས་ཡོངས་སུ་ལེན་ཏེ། དབང་ཕྱུག་ལ་སོགས་པའི་སེམས་ཅན་གཞན་གྱིས་དབང་མེད་དུ་བཀྲི་བ་མིན་པར་བདག་ལ་ཆགས་པ་དང་ལྡན་པས་དེ་དག་ལེན་པའི་ཕྱིར། བདེ་བ་ཐོབ་པར་འདོད་པས་ཡིན་ན་སྡུག་བསྔལ་གྱི་གནས་རང་དགར་ལེན་པ་མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན། དེ་མི་འགལ་ཏེ། སྐྱེས་བུ་ཀུན་ནས་འཆིང་བའི་རྒྱུ་སྡུག་བསྔལ་ལ་བདེ་བར་འཛིན་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་བློ་དང་བདེ་བ་ཐོབ་འདོད་ཀྱི་སྲེད་པ་འཁོར་བར་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྐྱེ་གནས་སྡུག་བསྔལ་ལ་བདེ་བར་འཁྲུལ་བའི་ལོག་ཤེས་དང་བདེ་བ་ཐོབ་འདོད་ཀྱི་སྲེད་པ་གཉིས་ཀྱིས་བསྐུལ་ནས་ཉིང་མཚམས་སྦྱར་བ་ཡིན་ནོ། །དེར་ཐལ། གང་ལ་ལོག་སྲེད་དེ་མེད་པའི་དགྲ་བཅོམ་པ་དེ་ནི་དེ་ཟད་པར་སྤངས་པའི་དབང་གིས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་དག་གི་སྒྲུབ་བྱེད་རྒྱས་པར་ནི་ལུགས་ལྡོག་གི་སྐབས་སུ་འཆད་པས་འདིར་མ་གསུངས་སོ།།གཉིས་པ་དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། གལ་ཏེ་སྐྱེ་བ་གཞན་ནས་འགྲོ་འོང་བྱེད་པ་ལ་སེམས་
ཡན་གར་བས་བྱེད་མི་ནུས་པས་ལུས་ལ་བརྟེན་དགོས་པ་ཡིན་ལ། ལུས་ཅན་གྱི་སྐྱེས་བུ་སྐྱེ་བ་གཞན་ནས་གཞན་དུ་འགྲོ་འོང་བྱེད་པ་མེད་དེ། མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རྒྱང་པན་ནི་ཐ་མལ་པའི་དབང་པོ་ལས་འདས་པའི་དོན་མཐོང་བ་ལ་དབང་པོ་མི་གསལ་བའི་ཕྱིར། བར་དོའ་སྐྱེས་བུ་མ་ ིམཐོང་བ་ཡིན་གྱི་མེད་ནས་མ་མཐོང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་མིག་མི་གསལ་བ་ཡིས་དུ་བ་ཆུང་ངུ་ཡོད་ཀྱང་མི་མཐོང་བ་བཞིན་ནོ། །མིག་གིས་མ་མཐོང་ཡང་ལུས་ཅན་ཡིན་ན་འགའ་ཞིག་གི་ལུས་ལ་ཐོགས་པ་སྲིད་པ་ལ། དེ་མ་དམིགས་པས་མེད་དོ་ཞེ་ན། ལུས་ཅན་ཡིན་ཡང་ཕྲ་ཞིང་དྭངས་པའི་ཕྱིར་འགའ་ཞིག་ལ་ལར་ཐོགས་པ་མེད་དེ། རྫ་སོ་མ་ལ་ཆུ་བཞིན་དང་གསེར་ལ་དངུལ་ཆུ་བཞིན་ནོ། །བར་དོ་ཡང་ཕྲ་ཞིང་དྭངས་པའི་ལུས་ཅན་ཡིན་ནོ། །ལ་ལར་ཞེས་པ་ནི། བར་དོ་ཡང་ཐམས་ཅད་ལ་ཐོགས་མེད་མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་གནས་སོགས་ལ་ཐོགས་སོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ། །དེས་ན་བར་དོ་རྒྱང་པན་གྱིས་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ན་མེད་པར་འགྲུབ་པ་མིན་ཏེ། ཡོད་ཀྱང་རྒྱང་པན་གྱིས་མ་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༠༣ ཕྲེང་། ༢༡

རྣམ་འགྲེལ་ཚད་གྲུབ་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 361

མཐོང་བ་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་དུ་ན་རྒྱང་པན་ཀུན་མཁྱེན་དུ་ཐལ་ལོ། །རྒྱན་མཁན་པོས་གཞུང་སྔ་མ་དག་ལ་ཚུལ་དེ་ལྟར་བཤད་ནས། མ་མཐོང་ཕྱིར་ན་མེད་པའང་ཡིན།1

།ཞེས་བཏོན་ནས་འཆད་
དེ། དེ་ལ་གཞན་དག་ནི་རྒྱན་གྱི་ལུགས་ཀྱིས་བར་དོ་ཚད་མས་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ན་མེད་པའང་ཡིན་ནོ་ཞེས་བར་དོ་འགོག་པའི་གཞུང་དུ་སྦྱོར་བ་རྒྱན་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གྲགས་སོ།།ཁོ་བོ་ནི། དེ་ལྟར་ན་རྒྱན་མཁན་པོ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་པའི་ཚུལ་ལས་ཆེས་ཆེར་ཉམས་པར་
འགྱུར་ཏེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་མདོ་སྡེ་ཆེས་མང་པོ་དག་ལས་སྲིད་པ་བར་དོའི་འགྲོ་བ་ལན་མང་ ིདུ་གསུངས་པ་དག་ལའང་བསྙོན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེར་མ་ཟད་བར་མ་དོར་འདའ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཞུགས་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཆེས་ཉམས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་མ་ཐག་ཏུ་ཁས་བླངས་དངོས་སུ་འགལ་བར་ཡང་འགྱུར་ཏེ། ལུས་ཅན་ཡིན་ཡང་ཕྲ་བའི་ཕྱིར།2

།ཞེས་
པའི་འགྲེལ་པ་བྱེད་པ་ན་བར་དོ་དངོས་སུ་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་གཞུང་སྔ་མ་དག་ནི། བར་དོ་ཡོད་ཀྱང་རྒྱང་པན་གྱིས་མ་མཐོང་བས་མེད་པར་མི་འགྲུབ་པར་འཆད་པ་ཡིན་ལ། གཞུང་ཐ་མ་འདི་ཚད་མས་མ་མཐོང་བས་མེད་པར་འཆད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། རྒྱན་མཛད་པའི་འདོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ལུས་ཅན་ཡིན་ཡང་ཕྲ་བའི་ཕྱིར།3

།ཞེས་པའི་འགྲེལ་པར་སྲིད་པ་བར་མ་དོའ་ལུས་ ིནི་ལས་ཀྱི་ནུས་པ་ལས་ཤིན་ཏུ་དྭངས་པ་ཉིད་དུ་སྐྱེས་པས་རྣལ་འབྱོར་པ་ཙམ་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །རྨི་ལམ་གྱི་ལུས་བཞིན་དུ་དམིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཙམ་གྱིས་དེ་མེད་པ་མིན་ནོ་ཞེས་བཤད་པས་སོ།།
དེ་བས་ན་རྒྱན་མཛད་པའི་བསམ་པ་ནི། མ་ཡིན་མ་མཐོང་ཕྱིར་མེད་པའང། །ཞེས་བཏོན་
ནས་འཆད་པའི་དོན། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལས་རྫས་གཞན་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་ལུས་དང་བཅས་པའི་བར་དོ་ཚད་མས་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ན་མེད་པའང་ཡིན་ཏེ། ལུས་སུ་སྣང་བ་འདི་ཐམས་ཅད་ནི་ཤེས་པ་བག་ཆགས་ཀྱིས་བསླད་པའི་སྣང་བ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ཉིད་ཡིན་ལ། དེའི་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༠༧ ཕྲེང་། ༡༨
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༠༧ ཕྲེང་། ༡༧
3 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༠༧ ཕྲེང་། ༡༧

362 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

ཕྱིར་འདིའི་འགྲེལ་པར་བག་ཆགས་ཀྱིས་བསླད་པའི་སྣང་བ་མ་གཏོགས་ཕྱི་རོལ་གྱི་ལུས་འགོག་པའི་རྒལ་ལན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ཡིན་ཞིང། དེས་ན་དེ་ཉིད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས། རང་གི་ངོ་བོ་རིག་པ་ལས་མ་གཏོགས་པ་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་རིག་པ་རྣམ་པ་གཞན་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་འདི་ནི་ལོགས་ཤིག་ན་གནས་པའམ་གཞན་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་འདི་ག་ལ་ཡོད་དེ་ལུས་ཀྱི་རྟེན་ལ་ལྟོས་ནས་འདི་ནི་ལོགས་ཤིག་པའམ་གཞན་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཐ་སྙད་པའི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་འབའ་ཞིག་ཏུ་ཟད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་བཤད་དོ་ཞེས་སྨྲའོ། །དེ་ཡང་བར་དོ་ནི་ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་མ་ཡིན་ཏེ། འབྲུ་1

ཡི་རྒྱུན་དང་ཆོས་མཐུན་ཕྱིར། །སྲིད་
པ་ཆད་ལས་འབྱུང་བ་མིན།2

།ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་སྟོབས་ཤུགས་ཀྱི་རིགས་པས་
འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་འགྲོ་བ་འདིའི་བར་དོ་ནི་ལུས་ཀྱི་དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་འདི་ལྟ་བུའོ། །ཚེའི་ཚད་ནི་འདི་ཙམ་ཞིག་གོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་ཡིན་ཏེ། དཔྱད་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་འབའ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་དཔག་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།
ལྔ་པ་རྟེན་ལུས་ལ་རྣམ་པར་དཔྱད་པའི་སྒོ་ནས་ཡིད་ཤེས་ལུས་ཁོ་ན་ལས་སྐྱེ་བ་སྤྱིར་
དགག་པ་ལ། སྤྱིའི་དོན་དང༌། ཡན་ལག་གི་དོན་གཉིས། དང་པོ་ནི། འདིར་ཡན་ལག་ཅན་ཆ་མེད་འགོག་པའི་རིགས་པ་གསུངས་པ་འདི་དག་ཀྱང༌། རྒྱང་པན་གྱི་རྩ་བའི་གྲུབ་མཐའ་ལ་ཡན་ལག་ཅན་དོན་གཞན་ཁས་ལེན་པ་ཡང་མ་ཡིན་ལ། བྱེ་བྲག་པ་ལུས་སེམས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་དུ་འདོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་གྱི། འོན་ཀྱང་འདིར་དོགས་པའི་མཐའ་ཆོད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། རྒྱང་པན་ཁྱོད་ལུས་སེམས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་དུ་འདོད་ན་ལུས་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་སེམས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་དུ་འདོད། བྱེ་བྲག་པ་འདོད་པ་ལྟ་བུའི་ལུས་རགས་པ་ཡན་ལག་ཅན་དོན་གཞན་གཅིག་ཁས་བླངས་ནས་དེ་ཡིད་བློའ་ཉེར་ལེན་དུ་འདོད་ ིདམ། འོན་ཏེ། རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཀྱི་ལུས་ཉེར་ལེན་དུ་འདོད་ཅེས་བརྟགས་ནས་འགོག་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཕྱིར་ཁས་ལེན་ཚུལ་བྱེ་བྲག་པ་དང་མཚུངས་ཀྱང་ཕྱོགས་སྔ་མ་རུ་རྒྱང་པན་འོང་བ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང༌། དེ་ལྟར་ཡན་ལག་ཅན་དོན་གཞན་མེད་པའི་རིགས་པ་ལ་མི་འཐད་པའི་རྩོད་ལན་གྱི་

1 ཞོལ། ཤོག ༥༤ ན ༥ གཙང་། ཤོག ༤༢ བ ༥ འབྲས་བུའི་རྒྱུན་དང་ཆོས་མཐུན་ཕྱིར།
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༧༩ ཤོག ༡༦ ཕྲེང་། ༡

རྣམ་འགྲེལ་ཚད་གྲུབ་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 363

རིམ་པ་འོག་ནས་འབྱུང་བ་དག་ཀྱང་འདིར་བྱེ་བྲག་པ་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་ཡན་ལག་ཅན་དོན་གཞན་བཀག་1

པ་ལས་འཕྲོས་པའི་ཞར་བྱུང་ཙམ་ཡིན་ནོ།།
དེ་ཡང་འདིར་གངས་ཅན་གྱི་ཊཱིཀ་བྱེད་དང་འཆད་པ་པོ་གལ་ཆེ་བ་དག །འདི་ཉིད་བྱེ་བྲག་
པའི་འདོད་པ་འགོག་པ་ལ་ཁ་འཆམ་བྱས་ནས་འགོག་པའི་ཚུལ་ནི། ཡན་ལག་ཅན་ཆ་མེད་དང་ཡན་ལག་རྣམས་རྫས་2

གཅིག་ཡིན་ན་ཡན་ལག་གཅིག་གཡོ་བ་ན་ཡན་ལག་ཅན་ཡང་གཡོ་དགོས་
ཤིང༌། དེ་ལྟ་ན་ཡན་ལག་གཞན་རྣམས་ཀྱང་གཡོ་བར་འགྱུར་བས་ཡན་ལག་གཅིག་གཡོ་ན་ཀུན་གཡོ་བ་དང༌། དེ་བཞིན་དུ་གཅིག་བསྒྲིབས་ན་ཀུན་བསྒྲིབས་པ་ལ་སོགས་པར་ཐལ་བ་འཕེན་པ་ཉིད། ལག་སོགས་གཡོ་ན་ཐམས་ཅད་དག 3

།ཅེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་གི་དོན་དུ་འཆད་པར་བྱེད་དོ།།
གང་ལ་ཡང་ཡིད་བརྟན་མེད་པ་ཁྱེད་ཀྱིས་ཡན་ལག་དང་ཡན་ལག་ཅན་རྫས་གཅིག་ཏུ་
འདོད་པའི་བྱེ་བྲག་པ་སྔོན་མེད་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་གང་ནས་ཁྲིད་དེ་འོངས། བྱེ་བྲག་པ་ནི་དེ་གཉིས་རྫས་གཞན་ཡིན་པར་རྩ་བའི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ལས་ཁས་ལེན་ཞིང༌། དེའི་ཕྱིར། འདིས་གྲུབ་ཡན་ལག་གྱུར་པ་ཡི།4

།ཞེས་སོགས་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་ཡན་ལག་ཅན་རྫས་གཞན་འདོད་པའི་བྱེ་
བྲག་པའི་གྲུབ་མཐའ་རྒྱས་པར་བཀག་པ་མི་དྲན་ནམ། ཁྱེད་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་སྐབས་དེར་ཚུལ་དེ་ཉིད་བཀོད་པའི་ཕྱིར་ཁས་བླངས་སྔ་ཕྱི་དངོས་སུ་འགལ་བའང་ཇི་ལྟར་མ་ཡིན། ཁྱེད་རང་དངོས་སུ་འགལ་བའི་ཁས་བླངས་ལ་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་བརྟེན་པར་རག་མོད། སློབ་དཔོན་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཁས་བླངས་སྔ་ཕྱི་འགལ་བའི་དྲི་མས་མ་རུངས་པར་མ་བྱེད་ཅིག།ཡང་ཁ་ཅིག །བྱེ་བྲག་པ་དེ་གཉིས་རྫས་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་མི་འཐད་པར་གོ་ནས། གཞུང་འདི་རྒྱང་པན་ཡན་ལག་དང་ཡན་ལག་ཅན་རྫས་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་འགོག་པ་ཡིན་ཞེས་འཆད་པའང་སྣང་མོད། འདིར་དེ་གཉིས་རྫས་གཅིག་ཡིན་པ་འགོག་པའམ་ཡན་ལག་རྣམས་5

དང་རྫས་གཅིག་པའི་ཡན་ལག་ཅན་ཆ་མེད་ཡོད་པ་
1 ཞོལ། ཤོག ༥༤ བ ༥ དོན་གཞན་དགག་པ་ལས་
2 ཞོལ། ཤོག ༥༤ བ ༦ གཙང་། ཤོག ༤༣ ན ༤ རྫས་ཅིག་ཡིན་ན་ཡན་ལག་ཅིག་གཡོ་བ་
3 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༠༧ ཕྲེང་། ༡༨
4 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༨༨ ཕྲེང་། ༣
5 ཞོལ། ཤོག ༥༥ ན ༦ ཡན་ལག་རྣམས་རྫས་གཅིག་པའི་

364 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

བཀག་པ་ཡིན་ན། འདིས་ནི་སྒྲིབ་བྱེད་ལ་སོགས་པ།1

།ཞེས་པའི་རིགས་པ་འདིས། ཡན་ལག་ཅན་དོན་གཞན་མེད་ན་སྒྲིབ་ཐོགས་མི་རུང་བར་འདོད་པའང་གསལ་བར་བཀག་2

པ་དང༌། ཡན་ལག་

ཅན་དོན་གཞན་མེད་ན་དབང་ཤེས་ལ་སྣང་དུ་མི་རུང་ན་རྫས་རིགས་མི་མཐུན་གྱི་ཚོགས་པ་ཇི་ལྟར་སྣང་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བྱེ་བྲག་པ་ལ་ཁས་བླངས་ནང་འགལ་སྟོན་པའི་གནོད་པར་ཕར་བརྗོད་པ་རྣམས་དང་ཡན་ལག་ཅན་དོན་གཞན་མེད་ན་ཆོས་བརྗོད་ཀྱི་སྒྲ་མི་འཐད་པར་འགྱུར་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གནོད་པ་ཚུར་བརྗོད་པའི་རྒལ་ལན་འདི་རྣམས་གང་ལས་འཕྲོས། འབྲེལ་མེད་སྨྲ་བ་ལ་དགའ་བ་ཁྱོད་ཀྱིས་རང་གི་ངང་ཚུལ་མ་བཅབས་པ་ལེགས་སོ། །དཀའ་བའི་གནས་རྣམ་པར་འབྱེད་པར་ཁས་འཆེ་བའི་འགྲེལ་བྱེད་ཁ་ཅིག་ནི་སྐབས་འདིར་གང་ཡང་ལུང་མི་སྟོན་པའི་སྒྱུ་ཐབས་ཀྱི་བཤད་པས་གཏོལ་མེད་པ་གོ་བར་བྱེད་དོ། །དེ་བས་ན་བློ་གྲོས་དང་ལྡན་པ་དག་གིས་འདི་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རྒྱང་པན་གྱིས་ལུས་རྟག་པ་ཁོ་ན་ཡིད་བློའ་རྒྱུར་ཁས་བླངས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་ཁར་ ིབླངས་པ་ལ་ཅི་ཁྱོད་ལུས་ཡན་ལག་3

རགས་པ་དེའི་རྒྱུར་ཁས་ལེན་ནམ། འོན་ཏེ་ལུས་རྡུལ་ཕྲན་
གྱི་རང་བཞིན་དེར་ཁས་ལེན་ཞེས་བརྟགས་ནས་དང་པོ་འགོག་པ། ལག་སོགས་གཡོ་ན་ཐམས་ཅད་དག4

།ཅེས་སོགས་ཡིན་ལ།
གཉིས་པ་འགོག་པ་མ་ལུས་རྒྱུ་ཉིད་ཡིན་ན་ནི། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སོ། །དེ་
ཡང་ཁྱོད་བྱེ་བྲག་པ་འདོད་པ་ལྟར་ལུས་ཀྱི་ཡན་ལག་རྣམས་ལས་དོན་གཞན་པའི་ལུས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཅན་རགས་པ་ཁས་བླངས་ནས། དེ་ཡིད་བློའ་རྒྱུར་རྟོག་ན། ཡིད་བློའི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་ལུས་ ིནི་རྟག་པས་ཁྱབ་པ་ཁྱོད་རང་གི་རྩ་བའི་གྲུབ་མཐའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡན་ལག་ཅན་དེ་ཡང་རྟག་པར་འདོད་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན་རྟག་དངོས་ལ་ཆ་ཤས་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་ལུས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཅན་རགས་པ་ཆ་མེད་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ལ། དེ་འདོད་ན། མགོ་བོའ་ཡན་ལག་ཅན་དང་ལག་པའི་ ིཡན་ལག་ཅན་ལ་སོགས་པ་དག་སོ་སོར་མེད་པར་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་སོ་སོར་ཡོད་ན་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༠༨ ཕྲེང་། ༤
2 ཞོལ། ཤོག ༥༥ ན ༦ གཙང་། ཤོག ༤༣ བ ༤ གསལ་བར་བཤད་པ་དང་།
3 ཞོལ། ཤོག ༥༥ བ ༤ གཙང་། ཤོག ༤༣ བ ༧ ཡན་ལག་ཅན་རགས་པ་དེའི་
4 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༠༧ ཕྲེང་། ༡༨

རྣམ་འགྲེལ་ཚད་གྲུབ་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 365

ལུས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཅན་ལ་ཆ་ཤས་མེད་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་གཅིག་པ་འདོད་ན། མགོ་བོའ་ཡན་ལག་ཅན་གཡོ་ན་ལག་པའི་ཡན་ལག་ཅན་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་གཡོ་བར་འགྱུར་ལ། ིདེའི་ཕྱིར་ལག་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་གཡོ་ན་ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་གཡོ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཡན་ལག་ཅན་དོན་གཞན་ཁས་ལེན་པ་དག་ཀྱང་ཡན་ལག་ཅན་གཡོ་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཡན་ལག་གཡོ་བར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཉིད་གཞུང་གི་དགོངས་པ་རྨ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། བླུན་པོ་དག་གིས་ད་དུང་གོ་བར་མི་འགྱུར་ན་ཇི་ལྟར་བྱ། ཕྱུགས་ནི་དབྱུག་པས་མ་གཏོགས་པ། །བཤད་པས་ལམ་ལ་གཞུག་ནུས་སམ།།ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་འདིར་ལུས་རགས་པ་ཆ་མེད་ཡིད་བློའ་རྒྱུ་ིཡིན་པ་འགོག་པ་དང༌། ལུས་ཀྱི་རྡུལ་ཕྲན་དེའི་རྒྱུ་ཡིན་པ་འགོག་པའི་ཕྱོགས་གཉིས་གསུངས་ནས་ལུས་རགས་པ་ཆ་བཅས་དེའི་རྒྱུ་ཡིན་པ་འགོག་པའི་ཕྱོགས་མ་གསུངས་པ་ཡང་འདིར་ལུས་རྟག་དངོས་དེའི་རྒྱུ་ཡིན་པ་འགོག་པའི་སྐབས་ཡིན་ལ། རྟག་དངོས་ལ་ཆ་བཅས་ཀྱི་དོགས་པ་གཅད་མི་དགོས་པས་མ་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། རྟག་དངོས་ཆ་བཅས་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱི་ནང་གི་རྒོལ་བ་སུའང་མེད་དོ། །གཞན་དུ་ན་མཐའ་མ་ལུས་པར་མ་ཁེགས་པའི་དོགས་གཅོད་དུ་འགྱུར་རོ། །སྤྱིའི་དོན་བཤད་ཟིན་ཏོ།།
གཉིས་པ་ཡན་ལག་གི་དོན་ལ། ལུས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཅན་ཆ་མེད་ཡིད་བློའ་ཉེར་ལེན་ཡིན་པ་ ིདགག་པ་དང༌། ལུས་ཀྱི་རྡུལ་ཕྲན་ཡིད་བློའ་ཉེར་ལེན་ཡིན་པ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། ལུས་ ིཀྱི་ཡན་ལག་ཅན་རགས་པ་ཆ་མེད་གཅིག་ཡིན་པ་དགག་པ་དང༌། བཀག་པ་ལ་གནོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་རྒྱང་པན་ཁྱོད་ལུས་རྟག་པ་ཡིད་བློའ་ཉེར་ལེན་དུ་འདོད་ན། ལུས་ཀྱི་ཡན་ ིལག་ཅན་རགས་པའམ། ལུས་ཀྱི་རྡུལ་ཕྲན་གང་དེའི་ཉེར་ལེན་དུ་འདོད། དང་པོ་ལྟར་ན་ཁྱོད་ལུས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཅན་རྟག་དངོས་ཁས་ལེན་ན། རྟག་དངོས་ལ་ཆ་བཅས་མི་འཐད་པས་ཆ་མེད་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་ཤིང༌། དེའི་ཕྱིར་བྱེ་བྲག་པ་འདོད་པ་ལྟར་ཡན་ལག་ཅན་དེ་ཉིད་ཡན་ལག་རྣམས་ལས་དོན་གཞན་དུའང་ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ། ཡན་ལག་དག་ནི་ཆ་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་ལུས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཅན་དེ་ཉིད་ཡན་ལག་རྣམས་ལས་དོན་གཞན་པའི་རགས་པ་ཆ་མེད་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ན་ཡང༌། དེ་ལྟ་བུ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་ལག་པའི་ཡན་ལག་ཅན་གཡོ་ན་རྐང་

366 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

པའི་ཡན་ལག་ཅན་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་གཡོ་བར་འགྱུར་ཏེ། ལུས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཅན་ལ་ཆ་ཤས་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་པ་མི་རིགས་ཏེ། ཡན་ལག་ཅན་གཡོ་ན་ཡན་ལག་ཀྱང་གཡོ་དགོས་པས་ལག་སོགས་གཅིག་གཡོ་ན་ཐམས་ཅད་དག་གཡོ་བས་ཁྱབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། སྔ་མ་ལ་ཁྱབ་པ་ཡོད་དེ། གཡོ་མི་གཡོ་འགལ་བ་ཅན་གྱི་ལས་ནི་ཆ་མེད་གཅིག་ལ་གཞི་མཐུན་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། གཞན་དུ་ན་གཡོ་བའི་ཡན་ལག་ཅན་གཅིག་དང་མི་གཡོ་བའི་ཡན་ལག་ཅན་གཅིག་ཐ་དད་དུ་གྲུབ་པར་འགྱུར་བས་ཡན་ལག་ཅན་ཆ་མེད་གཅིག་ཡིན་པ་ཉམས་སོ་ཞེས་པ་ནི་བྱ་བ་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་འདུའོ།།
མཐོང་བ་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་འདུ་ནི། ལག་པའི་ཡན་ལག་ཅན་ལྟ་བུ་གཅིག་གོས་ཀྱིས་
བསྒྲིབས་པ་ན་རྐང་པའི་ཡན་ལག་ཅན་སོགས་ཐམས་ཅད་དག་བསྒྲིབས་པར་འགྱུར་བའམ་འོན་ཏེ་མ་བསྒྲིབས་ན་རྐང་པའི་ཡན་ལག་ཅན་མཐོང་བར་འགྱུར་ཏེ། ཡན་ལག་དོན་གཞན་ཡིན་ན་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་རུང་གང་ཞིག །དེའི་ཚེ་མ་བསྒྲིབས་པར་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ལག་པའི་ཡན་ལག་ཅན་གོས་ཀྱིས་བསྒྲིབས་པའི་ཚེ་རྐང་པ་སོགས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཅན་ཡང་བསྒྲིབས་ན། ལག་པ་མི་མཐོང་བའི་ཚེ་ཡན་ལག་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མི་མཐོང་བར་འགྱུར་ཏེ། ཡན་ལག་མ་མཐོང་ན་ཡན་ལག་ཅན་དོན་གཞན་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ཡན་ལག་ཅན་གཅིག་བསྒྲིབས་ཀྱང་གཞན་མ་བསྒྲིབས་ན་དེའི་ཚེ་བསྒྲིབས་པའི་ཡན་ལག་ཅན་དེ་མི་མཐོང་ཞིང་མ་བསྒྲིབས་པའི་ཡན་ལག་ཅན་རྣམས་མཐོང་དགོས་པས། ཡན་ལག་ཅན་ལ་མཐོང་མི་མཐོང་གི་ཆ་གཉིས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཡན་ལག་ཅན་རགས་པ་ཆ་མེད་གཅིག་ཡིན་པ་འགལ། ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ།།ཡོན་ཏན་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་འདུ་ནི། གདོང་གི་ཡན་ལག་ཅན་གཅིག་མཚོན་གྱིས་ཁ་
བསྒྱུར་བ་ན་ཡན་ལག་ཅན་གཞན་རྣམས་ཀྱང་ཁ་བསྒྱུར་དགོས་པས་གདོང་སྔོན་པོར་མཐོང་བ་ན་ལུས་ཐམས་ཅད་སྔོན་པོར་མཐོང་དགོས་པའམ། ཡན་ལག་ཅན་གཞན་མ་བསྒྱུར་ན་བསྒྱུར་བ་དེ་དང་ཁ་དོག་མི་འདྲ་བར་རྟོགས་པར་འགྱུར་བས། སྔོན་པོར་སྣང་བ་དང་དེ་མིན་པར་སྣང་བའི་ཡན་ལག་ཅན་ཆ་གཉིས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཡན་ལག་ཅན་ཆ་མེད་གཅིག་ཡིན་པ་ཉམས་སོ་ཞེས་པ་སྟེ། ཊཱིཀ་བྱེད་ཁ་ཅིག་ཡན་ལག་ལ་ཆ་གཉིས་ཡོད་པར་འགྱུར་ཞེས་སྦྱར་བའང་སྣང་མོད། ཡན་

རྣམ་འགྲེལ་ཚད་གྲུབ་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 367

ལག་ཅན་ཆ་མེད་འགོག་པ་ན་ཡན་ལག་ཆ་བཅས་སུ་ཐལ་བ་འཕེན་པའི་འབྲེལ་རིགས་པ་ཤེས་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་སྟོན་ཞིག །དེ་ལྟར་ལུས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཅན་རགས་པ་ཆ་མེད་གཅིག་ཏུ་མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་དག་བསྟན་ཟིན་ནས་རྟགས་དགོད་པ་ནི། སྐྱེས་བུའི་ལུས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ཚོགས་པ་ཆོས་ཅན། རགས་པ་ཆ་མེད་གཅིག་ཏུ་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། གཡོ་མི་གཡོ་སོགས་འགལ་བར་གནས་པའི་ཡན་ལག་ཅན་དུ་མ་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་འདུས་པ་དེའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བཀག་པ་ལ་གནོད་པ་སྤང་བ་ལ། ཡན་ལག་ཅན་དོན་གཞན་མེད་ན་ཕྱི་དོན་དབང་ཤེས་ཀྱིས་མི་རྟོགས་པར་ཐལ་བ་སྤང་བ་དང༌། དེས་རིགས་ཅན་གཞན་ཡང་ཁེགས་པར་བསྟན་པ་དང༌། ཡན་ལག་ཅན་དོན་གཞན་ཡོད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དང་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་བྱེ་བྲག་ཏུ་དགག་པའོ།།
དང་པོ་ནི། ཡན་ལག་ཅན་རྫས་གཞན་མེད་ན། རྡུལ་ཕྲན་ལས་རྫས་ཐ་དད་པའི་རགས་པ་
མེད་དགོས་པས་ཕྱི་དོན་ཐམས་ཅད་རྡུལ་ཕྲན་དུ་མ་ཡི་གནས་སྐབས་ཉིད་ལས་མ་འཕོས་དགོས་ཤིང༌། དེ་ལྟ་ནའང་སྔ་མ་རྡུལ་ཕྲན་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་མི་གྱུར་པའི་དུས་བཞིན་དུ་ཕྱི་དོན་དབང་ཤེས་ཀྱིས་རྟོགས་པ་མིན་པར་ཐལ། སྔ་མའི་གནས་སྐབས་དང་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རྟགས་དང་པོ་མ་གྲུབ་པ་ནི། དབང་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྐྱེན་དུ་འགྱུར་བའི་གཟུགས་དེ་དམིགས་རྐྱེན་མི་བྱེད་པའི་གནས་སྐབས་དང་ཁྱད་པར་མེད་པར་མ་གྲུབ་སྟེ། རྡུལ་ཕྲན་ཁོ་ནའི་གནས་སྐབས་ལས་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་རྣམས་ནི་དབང་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་ཡུལ་དུ་འགྱུར་དགོས་པ་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་མ་གྲུབ་པ་ནི། བུམ་པ་ཆོས་ཅན། རྡུལ་ཕྲན་མིན་པར་ཐལ། དབང་པོའ་མངོན་སུམ་ཚད་མས་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་ཤེས་འདྲེན་ནུས་ཀྱི་ཡུལ་ ིཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། འདིའི་འགྲེལ་པར་སློབ་དཔོན་ལྷ་དབང་བློས། དེའི་ཚེ་རྡུལ་ཕྲན་དེ་དག་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་པ་ནི། དབང་ཤེས་ཀྱིས་རང་ལ་སྣང་བའི་བུམ་པའི་རྡུལ་ཕྲན་ལ་ངེས་པ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་མི་འདྲེན་གྱི་བུམ་པ་ཙམ་གྱི་ཐ་སྙད་ལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་འདྲེན་ཞེས་བྱ་བས་དོན་ཡིན་པས། དེའི་ཚེ་རྡུལ་ཕྲན་ཡིན་ཀྱང་རྡུལ་ཕྲན་དུ་ཐ་སྙད་མི་བྱེད་པ་ཡིན་1

ཞེས་བྱ་བ་ལ་
1 ཞོལ། ཤོག ༥༨ ན ༤ མི་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་

368 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

སོགས་པར་འཆད་པ་དོན་མ་ཡིན་ནོ། །སློབ་དཔོན་རྒྱན་མཁན་པོ་ལྟར་ན། ལུས་དེ་རགས་པ་ཆ་མེད་གཅིག་མ་ཡིན་གྱི་རྡུལ་ཕྲན་དུ་མ་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན་ཡང་ལུས་ཆོས་ཅན། སྔ་མ་རྡུལ་ཕྲན་སོ་སོར་གནས་པའི་གནས་སྐབས་བཞིན་དུ་དབང་ཤེས་ཀྱི་རྡུལ་ཕྲན་སིལ་བུར་མཐོང་བར་ཐལ། ཁྱོད་རྡུལ་ཕྲན་དུ་མ་ཡིན་གྱི་ཁྱོད་རགས་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་རྡུལ་ཕྲན་རེ་རེ་བའི་གནས་སྐབས་དང་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟོགས་པ་མིན་ནོ་ཞེ་ན། རྟགས་མ་གྲུབ་པའི་ཚུལ་སྔ་མ་ལྟར་བཤད་པར་བྱའོ། །གང་དག་རགས་པ་ཡིན་ན་རྫས་སུ་མ་གྲུབ་པས་ཁྱབ་པར་འདོད་བཞིན་དུ་རྡུལ་ཕྲན་ཡིན་ན་དབང་ཤེས་ཀྱི་མཐོང་དུ་མི་རུང་བས་ཁྱབ་པར་གཞུང་འདིས་བསྟན་པར་འདོད་པ་ནི། དབང་ཤེས་ལ་གཟུང་ཡུལ་མི་སྲིད་པར་འདོད་པ་སྟེ་གཞན་རིག་མངོན་སུམ་མི་སྲིད་པ་སྨྲ་བར་བྱེད་པའོ།།
གཉིས་པ་དེས་རིགས་ཅན་གཞན་ཡང་ཁེགས་པར་བསྟན་པ་ནི། རྡུལ་ཕྲན་བསགས་པའི་
དབང་ཤེས་ཀྱི་སྣང་ཡུལ་བསྒྲུབས་པ་འདིས་ནི་ཆོས་ཅན། རགས་པ་ཆ་མེད་དོན་གཞན་མི་སྲིད་ན་ཕྱི་དོན་གང་ལའང་སྒྲིབ་བྱེད་སོགས་བྱེད་པའི་ནུས་པ་མེད་པ་དག་ཀྱང་བསལ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་མེད་ཀྱང་རྡུལ་ཕྲན་བསགས་པས་བྱ་བ་དེ་དག་བྱེད་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ཡན་ལག་ཅན་དོན་གཞན་ཡོད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དང་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་བྱེ་
བྲག་ཏུ་དགག་པ་ལ། དབང་ཤེས་ཀྱིས་མཐོང་བ་ལ་ཡན་ལག་ཅན་དོན་གཞན་དགོས་པ་དགག །སྒྲ་ཐ་དད་འཇུག་པས་གྲངས་སོགས་ཡོན་ཏན་རྫས་གཞན་འགྲུབ་པ་དགག །དེ་མ་གྲུབ་ན་སྒྲ་ཐ་དད་དོན་མེད་དུ་ཐལ་བ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། བྱེ་བྲག་པ་དག་ཡན་ལག་ཅན་དོན་གཞན་ཡོད་པའི་དབང་གིས་དབང་ཤེས་ལ་སྣང་བ་ཡིན་གྱི་དེ་མེད་ན་དབང་ཤེས་ཀྱིས་མཐོང་བར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་སྨྲ་བ་དེ་ཉིད་ཡན་ལག་ཅན་དོན་གཞན་ཡོད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་རྟོག་པ་འགོག་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་དངུལ་ཆུ་གསེར་སོགས་དང་འདྲེས་པའམ་རྡོ་1

ཚན་ལ་སོགས་པ་ཇི་ལྟར་ཡང་དབང་ཤེས་ལ་སྣང་
བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལ་ཡན་ལག་ཅན་དོན་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྡུལ་རིགས་མི་མཐུན་གྱིས་རྫས་མི་རྩོམ་པ་ཁྱེད་རང་གི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་དབང་སོགས་ 1 ཞོལ། ཤོག ༥༨ བ ༦ རྡོ་ཚོན་ལ་སོགས་པ་

རྣམ་འགྲེལ་ཚད་གྲུབ་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 369

རྐྱེན་གསུམ་སོ་སོར་དབང་ཤེས་སྐྱེད་པའི་ནུས་པ་མེད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཚོགས་པ་ནའང་གཟུགས་སོགས་རྟོགས་པའི་དབང་ཤེས་དག་ནི་ཇི་ལྟར་སྐྱེད་པ་ཡིན་ཏེ་མི་སྐྱེད་པར་ཐལ། ཚོགས་པའི་ཚེ་ཡང་དེ་དག་ལ་ཡན་ལག་ཅན་རྫས་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།
རྐྱེན་གསུམ་ཚོགས་པ་ལ་ཡན་ལག་ཅན་མེད་ཀྱང་རིགས་མི་མཐུན་ཕྲད་པ་ལས་ལྡན་པ་
རྩོམ་པ་ཡིན་པས་རྐྱེན་གསུམ་ཕྲད་པའི་ལྡན་པ་ལས་དབང་ཤེས་སྐྱེའོ་ཞེ་ན། རྐྱེན་གསུམ་གྱིས་ལྡན་པ་སྐྱེད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ལྡན་པ་སྐྱེད་པ་འདིར་ཡང་ཐལ་བ་དེ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། ཇི་ལྟར་མཚུངས་ན། རྐྱེན་གསུམ་མ་ཚོགས་པའི་ཚེ་ལྡན་པ་སྐྱེད་པའི་ནུས་པ་མེད་པ་དེ་དག་གིས་ཚོགས་ཀྱང་སྐྱེད་མི་ནུས་པར་ཐལ། ཚོགས་ཀྱང་ཡན་ལག་ཅན་དོན་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། ཡན་ལག་ཅན་དོན་གཞན་མེད་པའི་རྒྱུ་དུ་མས་འབྲས་བུ་གཅིག་བྱེད་མི་སྲིད་པར་ཁས་བླངས་པ་ཉམས་སོ། །ཡང་ན་རྒྱན་མཁན་པོ་ལྟར་ན། རྐྱེན་གསུམ་ཕྲད་པའི་ལྡན་པ་འདིར་ཡང་དབང་ཤེས་མི་སྐྱེད་པར་ཐལ། ཡན་ལག་ཅན་དོན་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་བ་མཚུངས་སོ་ཞེས་འཆད་དེ་ཤིན་ཏུ་ལེགས་སོ། །གལ་ཏེ་གསེར་དང་དངུལ་ཆུ་འདྲེས་པ་འདིར་ནི་ཡན་ལག་ཅན་རྫས་གཞན་མེད་ཀྱང་རྡུལ་རིགས་མི་མཐུན་ཕྲད་པའི་ལྡན་པ་དབང་ཤེས་ལ། སྣང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། བརྟེན་པ་རྡུལ་ཕྲན་ཕྲད་པ་གང་ལས་ཀྱང་དབང་ཤེས་ཀྱིས་དངོས་སུ་རྟོགས་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། རྟེན་རྡུལ་ཕྲན་མཐོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང་སྒ་གཤེར་དང་བུ་རམ་ལ་སོགས་པ་རྫས་རིགས་མི་མཐུན་སྣ་ཚོགས་སྦྱར་
བའི་བཏུང་བ་ཆོས་ཅན། སྔར་མ་སྦྱར་བ་སོ་སོའ་དུས་ན་མེད་པའི་རོ་དང་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ ིལྡན་པར་འགལ་བར་ཐལ། དེ་དག་གང་ལ་ལྡན་པའི་གཞི་ཡན་ལག་ཅན་དོན་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཡན་ལག་ཅན་དོན་གཞན་མེད་ཀྱང་ཡན་ལག་གི་རོ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཉེ་བར་བཏགས་པ་ལས་བཏུང་བ་རོ་ཞིམ་པ་ལ་སོགས་པའི་ཐ་སྙད་བྱེད་པར་འདོད་དོ་ཞེ་ན། བཏུང་བ་དེ་ལ་རང་རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རོ་གཟུགས་སོགས་མ་འདྲེས་པར་སྣང་བའི་བློ་ཐ་དད་པར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་གྱི་ཐུན་མོང་དུ་སྦྱར་བ་ལས་བྱུང་བའི་རོ་གཟུགས་ཀྱི་བློ་སྐྱེ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། ཡན་ལག་སོ་སོའ་ིརོ་གཟུགས་ལ་བཏགས་པ་ཙམ་མ་གཏོགས་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རོ་གཟུགས་མེད་པའི་ཕྱིར། རང་

370 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

ལུགས་ལ་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རོ་གཟུགས་དང་དེ་གང་ལ་ལྡན་པའི་གཞི་ཡན་ལག་ཅན་ཡོད་ཀྱང་ཡན་ལག་ཅན་དེ་ཡན་ལག་རྣམས་ལས་རྫས་གཞན་མ་ཡིན་ནོ། །ལྷ་དབང་བློ་ནི། བློའ་ཐ་དད་ཡོད་ ིབློ་ཡི། །ཞེས་བཏོན་ནས། འོ་མ་ལ་སོགས་པ་སོ་སོར་འཐུངས་པའི་རོ་མྱོང་བའི་བློ་ལས་ཐ་དད་པར་རྫས་སྣ་ཚོགས་སྦྱར་བའི་བཏུང་བ་ལ་རོ་མྱོང་བ་གཞན་མེད་པར་ཐལ། ཡན་ལག་གི་རོ་ལ་བཏགས་པ་ཙམ་མ་གཏོགས་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རོ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་འཆད་དོ། །གཞན་ཡང༌། ཇི་ལྟར་བྱ་བརྒྱ་ཚར་དུ་དངར་བའི་ཕྲེང་བ་ལ་ཕྲེང་བ་རིང་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་བློར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། ཕྲེང་བ་ནི་ཡོན་ཏན་མིན་ཞིང༌། ཡོན་ཏན་ལ་ཡོན་ཏན་གཉིས་པ་མི་བརྟེན་པས་དེ་ལ་རིང་པོའ་ཡོན་ ིཏན་བརྟེན་པར་མི་འཐད། རྡུལ་རིགས་མི་མཐུན་ཕྲད་པ་ཡིན་པས་ཡན་ལག་ཅན་རྫས་གཞན་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་གྲངས་སོགས་དེ་དང་ལྡན་པའི་བུམ་པ་རང་གི་ངོ་བོ་དང་བུམ་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་དག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལས་རྫས་ཐ་དད་པར་བུམ་པའི་གྲངས་དང་ལྡན་པ་དང་ལས་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་མེད་དེ། །དེ་ལྟར་ཡོད་ན་བློ་མ་འཁྲུལ་བ་ལ་སྣང་དགོས་པ་ལ་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར།གཉིས་པ་སྒྲ་ཐ་དད་འཇུག་པས་གྲངས་སོགས་ཡོན་ཏན་རྫས་གཞན་གྲུབ་པ་དགག་པ་ནི།
བུམ་པ་ལས་དོན་གཞན་པའི་བུམ་པའི་གྲངས་སོགས་ཡོད་དེ། བུམ་པ་གཅིག་གཉིས་ལ་སོགས་པའི་སྒྲ་འཇུག་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྒྲ་དང་རྟོག་པའི་ཐ་དད་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་དོན་རྫས་ཐ་དད་ཡོད་མི་དགོས་པར་ཐལ། བུམ་པ་ལས་རྫས་ཐ་དད་བའི་བུམ་པའི་གཅིག་མེད་ཀྱང་བུམ་པ་གཅིག་མ་ཡིན་པའི་དངོས་པོ་ལས་ཐ་དད་པའི་གཞན་སེལ་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་རྣམ་རྟོག་གིས་བཏགས་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཡོན་ཏན་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པ་ལ་གྲངས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྫས་གཞན་མེད་ཀྱང་སྔོན་པོ་གཅིག་ཅེས་པ་ལ་སོགས་པའམ་བུམ་པའི་ཞིག་པ་དང་མ་སྐྱེས་པ་དག་དངོས་པོར་མེད་པས་དེ་ལ་ཡོན་ཏན་རྫས་གཞན་མེད་ཀྱང༌། གཅིག་གཉིས་ལ་སོགས་པའི་ཐ་སྙད་མཐོང་བ་བཞིན་ནོ།།
གལ་ཏེ་འདས་མ་འོངས་ལ་གྲངས་ཀྱི་ཐ་སྙད་སྦྱོར་བ་འདི་ནི་བཏགས་མིང་དུ་འདོད་དོ་ཞེ་
ན། རྒྱུ་མཚན་གང་གིས་དེ་དག་ལ་དེ་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་འདོད་པ་དེ་ནི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་དག་གི་རྒྱུས་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་ཅིས་མི་འདོད་ཏེ། འདས་མ་འོངས་ལ་གྲངས་ཀྱི་ཐ་སྙད་སོགས་

རྣམ་འགྲེལ་ཚད་གྲུབ་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 371

བཏགས་མིང་དང༌། གཞན་ལ་དངོས་མིང་དུ་འཇུག་པའི་ཁྱད་པར་ཅི་ཞིག་ཡོད། གལ་ཏེ་ཀུན་ལ་ཉེར་བཏགས་མིན་ཏེ། དངོས་མིང་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ།།
དེས་ན་མིང་དེའི་དོན་རྫས་ཐ་དད་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་སུ་ཡོད་པ་ལ་གཙོ་བོ་ཞེས་པ་སྟེ་
དངོས་མིང་དང༌། དེ་མེད་པ་ལ་མིང་དེ་འཇུག་པ་བཏགས་མིང་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཁྱད་ཆོས་དོན་གཞན་ལས་མིང་འཇུག་པ་དངོས་མིང་དང། དེ་མེད་པའི་མིང་བཏགས་མིང་ངོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཉིད་རྒྱུ་མཚན་གང་ལས་གྲུབ། བརྗོད་བྱའི་དོན་རྫས་ཐ་དད་པ་མེད་པ་ལ་སྒྲ་ཐ་དད་སྦྱར་བ་དོན་མེད་དེ། སྦྱར་ཡང་རྣམ་གྲངས་པ་ཙམ་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བརྗོད་བྱ་དོན་གཞན་མེད་པའི་སྒྲ་ཐ་དད་ཡིན་ན་རྣམ་གྲངས་པར་འགྱུར་བས་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ། རང་ལས་དོན་གཞན་པའི་གྲངས་ཀྱི་རྒྱུ་མཚན་ཅན་མིན་ཡང། དཀར་པོ་ལ་སོགས་པའི་གྲངས་སོགས་ཀྱི་སྒྲ་དང་གྲངས་དེ་དང་ལྡན་པའི་དཀར་སོགས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་ནི་སྒྲ་རྣམ་གྲངས་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་དཀར་པོ་ཡོན་ཏན་ཡིན་པས་དེ་ལས་རྫས་གཞན་པའི་གྲངས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མེད་ཀྱང༌། དཀར་པོ་གཅིག་གཉིས་སོགས་ཀྱི་གྲངས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་དང་དཀར་པོ་བརྗོད་པའི་སྒྲ་རྣམ་གྲངས་པ་མ་ཡིན་པས་དེ་ལ་ཡོད་པའི་གྲངས་རྫས་གཞན་མེད་ན། ཆོས་དེའི་གྲངས་བརྗོད་པ་དང་ཆོས་དེ་བརྗོད་པ་རྣམ་གྲངས་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་དེ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ། །གལ་ཏེ་དཀར་པོ་དེ་ལའང་གྲངས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དོན་གཞན་ཡོད་ན་ཡོན་ཏན་དང་རྫས་ནི་ཁྱད་པར་མེད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཡོན་ཏན་ལའང་ཡོན་ཏན་རྫས་གཞན་གཉིས་པ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྒྲ་རྟོག་ཐ་དད་འཇུག་པའི་རྒྱུ་རྫས་གཞན་ངེས་པར་དགོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲ་རྟོག་འཇུག་པའི་རྒྱུ་དོན་གཞན་ཡོད་པ་མིན་ཡང༌། ལྡོག་པའི་དབྱེ་བས་སྒྲ་རྟོག་ཐ་དད་འཇུག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་ལས་ལ་རྫས་མིན་པ་དང་རྫས་ལ་ལས་མིན་པའི་ཡོན་ཏན་རྫས་གཞན་མེད་ཀྱང༌། ལས་འདི་རྫས་མིན་རྫས་འདི་ལས་མིན་ཞེས་པའི་སྒྲ་དོན་མཐུན་འཇུག་པ་བཞིན་ནོ།།
གསུམ་པ་དེ་མ་གྲུབ་ན་སྒྲ་ཐ་དད་འཇུག་པ་དོན་མེད་དུ་ཐལ་བ་སྤང་བ་ལ། ཆོས་ཆོས་ཅན་
བརྗོད་པའི་སྒྲ་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་སྤང་བ་དང༌། རིགས་བརྗོད་དང་ཚོགས་བརྗོད་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་སྤང་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་བུམ་པ་དང་བུམ་པའི་གྲངས་རྫས་ཐ་དད་མེད་ཅིང༌། དེ་

372 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

བཞིན་དུ་ཡོན་ཏན་དང་ཡོན་ཏན་རྫས་ཐ་དད་དུ་མེད་ན། བུམ་པའི་གྲངས་ཞེས་པའི་དྲུག་སྒྲ་དང་སོར་མོའ་ལྡན་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་དྲུག་སྒྲ་མི་འཐད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཐ་དད་པ་ལ་ནི་དྲུག་པའོ། །ཞེས་ ིབྱ་བ་ཡིན་པས་དྲུག་སྒྲ་ནི་ཆོས་ཆོས་ཅན་རྫས་ཐ་དད་པ་ཁོ་ན་ལ་སྦྱོར་བ་ཡིན་པས་སོ་ཞེ་ན། ཆོས་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྒྲ་སྦྱོར་བའི་ཚུལ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། བུམ་པའི་གྲངས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དངོས་པོའང་ཆོས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་རྣམས་ཀྱིས་གྲངས་སོགས་དེ་དང་ལྡན་པའི་བུམ་སོགས་ལ་1

ཐ་དད་པ་བཞིན་དུ་
བསྟན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་བུམ་པའི་གྲངས་དེ་ཉིད་ཀ་བའི་ཆོས་སུ་གྱུར་པའི་གྲངས་ལྟ་བུ་གྲངས་གཞན་ལས་ཁྱད་པར་དུ་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་སོར་མོའ་གཤིབས་པ་དེ་ཙམ་ཤེས་ ིཔར་འདོད་པ་ལ་སོར་མོའ་ཆོས་གཞན་ཀུན་བློ་ཡུལ་དུ་འཕངས་པ་མེད་པར་ནི་སྐབས་ལ་ལར་ ིསོར་མོའ་ལྡན་པ་ཞེས་གཤིབས་པ་དང་སོར་མོ་ཐ་དད་པའི་སྒོ་ནས་སོར་མོ་དེ་གཤིབས་པའི་ཆོས་ ིབཞིན་དུ་རྗོད་པར་བྱེད་ཅིང༌། དེ་བཞིན་དུ་དོན་སོར་མོ་གཅིག་པོ་དེ་ཉིད་བརྗོད་ཀྱང་སོར་མོའ་ཁྱད་ ིཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་ཉན་པ་པོའ་བློ་ཡུལ་དུ་འཕེན་པའམ་མི་སྤོང་བར་སོར་མོ་ཁྱད་གཞི་ལྟ་བུར་གོ་ ིབར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ན་སོར་མོ་ལྡན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པར་གྲགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་དོན་གཅིག་ཉིད་ཁྱད་ཆོས་ལྟ་བུར་གོ་བར་བྱེད་པ་དང༌། ཁྱད་གཞི་ལྟ་བུར་གོ་བར་བྱེད་པའི་སྒྲ་སྦྱོར་ཚུལ་གྱི་བྱེ་བྲག་གི་ཆོས་བརྗོད་དང་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྒྲ་བརྡར་ནི་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། ཆོས་ཅན་ལས་རྫས་ཐ་དད་པའི་ཆོས་ཡོད་པའི་དབང་གིས་དེ་ལྟར་བྱས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ངག་དོན་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཆོས་ཆོས་ཅན་རྫས་ཐ་དད་མེད་ཀྱང་དྲུག་སྒྲ་སྦྱོར་བ་འཐད་དེ། དོན་གཅིག་ཉིད་ཁྱད་གཞི་ལྟ་བུར་གོ་བར་བྱེད་འདོད་པ་དང༌། ཁྱད་ཆོས་ལྟ་བུར་གོ་བར་བྱེད་འདོད་པའི་བརྡ་སྦྱོར་ཚུལ་གྱི་བྱེ་བྲག་གིས་ཆོས་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྒྲ་ཐ་དད་འཇུག་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་རིགས་བརྗོད་དང་ཚོགས་བརྗོད་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་སྤང་བ་ནི། གལ་ཏེ་རིགས་
དོན་གཞན་དང་ཡན་ལག་ཅན་དོན་གཞན་མེད་ན་རིགས་བརྗོད་ཀྱི་སྒྲ་དང་ཚོགས་བརྗོད་ཀྱི་སྒྲའི་དབྱེ་བ་མི་འཐད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། བུམ་པ་ཞེས་པའི་རིགས་བརྗོད་ཀྱི་སྒྲ་ནི་ཡན་ལག་ཅན་དོན་གཞན་ལ་འཇུག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བུམ་པའི་རྡུལ་རྫས་བརྒྱད་པོ་དེ་ཡི་མཚུངས་པའི་འབྲས་བུ་ཆུ་སྐྱོར་བའི་
1 གཙང་། ཤོག ༤༨ ན ༦ བུམ་སོགས་ཐ་དད་པ་བཞིན་དུ་

རྣམ་འགྲེལ་ཚད་གྲུབ་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 373

རྒྱུན་མིན་པ་ནི་རྣམ་པར་གཅོད་པའི་ཚོགས་པ་ལ་བུམ་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་དངོས་མིང་དུ་འཇུག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། བུམ་པའི་གཟུགས་སོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་དེ་བུམ་པ་དང་བུམ་པའི་གཟུགས་གཉིས་གཞི་གཅིག་པ་ཅན་ཏེ་གཞི་མཐུན་བརྗོད་པའི་སྒྲ་མ་ཡིན་ཏེ། བུམ་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་དེས་བུམ་པའི་གཟུགས་དྲི་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རང་འཛིན་ཤེས་པ་བསྐྱེད་1

པའི་ཐུན་མོང་མ་
ཡིན་པའི་ནུས་པའི་ཁྱད་པར་ནི་བརྗོད་བྱར་སྤོང་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་བུམ་པའི་སྒྲ་དེ་བུམ་པའི་བྱེ་བྲག་རྣམས་ལ་ལྟོས་ནས་རིགས་བརྗོད་ཀྱི་སྒྲ་ཡིན་པས་རིགས་ཅན་དེ་དག་བརྗོད་བྱར་མི་སྤོང་ལ། བུམ་པའི་གཟུགས་སོགས་ལ་ལྟོས་ནས་ཚོགས་བརྗོད་ཀྱི་སྒྲ་ཡིན་པས་ཚོགས་པ་ཅན་དེ་དག་བརྗོད་བྱར་སྤོང་བ་ཡིན་ཞིང༌། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་བུམ་པའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་ན་བུམ་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པས་དེ་དག་ལ་བུམ་པ་ཞེས་པའི་སྒྲ་དོན་མཐུན་འཇུག་པས་ཁྱབ་པ་ལ་བུམ་པའི་གཟུགས་སོགས་བུམ་པ་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པས་དེ་དག་ལ་བུམ་པ་ཞེས་པའི་སྒྲ་དོན་མཐུན་མི་འཇུག་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ།།
དེས་ན་སྒྲ་དེས་རིགས་ཅན་དང་ཚོགས་པ་ཅན་བརྗོད་བྱར་སྤོང་མི་སྤོང་གི་ཁྱད་པར་བུམ་
པ་ཡིན་པ་དང་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་ལྟ་བུའི་རྒྱུ་མཚན་དེ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། དེ་མཚུངས་འབྲས་བུ་ཡི། །རྒྱུ་མིན་པར་ནི་རྣམ་གཅོད་ལ། །བུམ་པའི་སྒྲ་ནི་འཇུག་པར་འགྱུར།2

།ཞེས་པས་ཆུ་སྐྱོར་གྱི་
དོན་བྱེད་ནུས་པ་ཡིན་ན་བུམ་པའི་སྒྲ་དོན་མཐུན་འཇུག་པས་ཁྱབ་པར་བསྟན་ལ། གཟུགས་སོགས་ནུས་པའི་ཁྱད་པར་ནི།3

།ཞེས་པས་རང་འབྲས་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་དོན་བྱེད་ནུས་པ་སོགས་ལ་
གཟུགས་སོགས་ཀྱི་སྒྲ་འཇུག་པ་ཡིན་གྱི་བུམ་པའི་སྒྲ་འཇུག་པ་མིན་ཞེས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རིགས་དོན་གཞན་བརྗོད་པ་དང༌། ཡན་ལག་ཅན་དོན་གཞན་བརྗོད་པའི་སྒོ་ནས་རིགས་བརྗོད་དང་ཚོགས་བརྗོད་དུ་ངེས་པར་བཞག་དགོས་པ་མིན་པར་ཐལ། རིགས་ཅན་བརྗོད་བྱར་མི་སྤོང་བ་དང་ཚོགས་པ་ཅན་བརྗོད་བྱར་སྤོང་བའི་སྒྲ་འདི་ནི་རིགས་དང་ནི་ཚོགས་པ་བརྗོད་པའི་སྒྲའི་སོ་སོར་འབྱེད་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་པར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡན་ལག་དང་

1 ཞོལ། ཤོག ༦༢ ན ༡ རང་འཛིན་ཤེས་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༠༩ ཕྲེང་། ༨
3 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༠༩ ཕྲེང་། ༧

374 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

ཡན་ལག་ཅན་དོན་གཞན་དུ་མེད་ཀྱང་བུམ་པ་ཡི་ནི་གཟུགས་ཞེས་པའི་དྲུག་སྒྲ་སྦྱར་བ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དེ་ལྟར་བུམ་པའི་གཟུགས་ཁྱད་གཞི་དང་ཚོགས་སྤྱི་བུམ་པ་དེ་ཁྱད་ཆོས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་བྱས་ཏེ་བསྟན་པས་བུམ་པའི་གཟུགས་དེས་རང་འཛིན་མིག་ཤེས་སྐྱེད་པའི་ནུས་པའི་ཁྱད་པར་དེ་ཐུན་མོང་མིན་པར་བློ་ཡུལ་དུ་བསྟན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། བཤད་མ་ཐག་པའི་ཕྱོགས་འདིས། ཙན་དན་གྱི་དྲི་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་གཞན་ལའང་དེ་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་མཚུངས་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ།།གཉིས་པ་ལུས་ཀྱི་རྡུལ་ཕྲན་ཡིད་བློའ་ཉེར་ལེན་ཡིན་པ་དགག་པ་ནི། གལ་ཏེ། ལུས་ཀྱི་ ིཡན་ལག་ཅན་དོན་གཞན་རགས་པ་ཆ་མེད་ཡིན་པ་ཡོད་པ་ནི་ཁྱོད་ཀྱིས་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་རིགས་པ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་དག་གི་དཔུང་མི་བཟོད་པས་ཁས་མི་ལེན་གྱི། འོན་ཀྱང་ལུས་ཀྱི་རྡུལ་ཕྲན་ཡིད་བློའ་ཉེར་ལེན་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཕྱོགས་ལ་ད་དུང་ཁོ་བོ་ཅག་རྟེན་པར་བྱེད་དོ་ཞེ་ན། འོ་ན་ལུས་ ིཀྱི་རྡུལ་ཕྲན་ཀུན་ཚོགས་པ་ཡིད་བློའ་ཉེར་ལེན་དུ་དགོས་སམ་འོན་ཏེ་རེ་རེས་ཀྱང་སྐྱེད་པར་ནུས། ིགལ་ཏེ་ལུས་ཀྱི་རྡུལ་ཕྲན་མ་ལུས་པ་ཚོགས་པ་ཡིད་བློའ་ཉེར་ལེན་གྱི། རྒྱུ་ཉིད་དུ་དགོས་པ་ཡིན་ ིན་ནི་ལུས་ལ་ཡོད་པའི་རྡུལ་གྱི་ཡན་ལག་གམ་ཆ་ཤས་གང་རུང་ཅིག་དང་བྲལ་ནའང་ཡིད་བློ་སྐྱེ་བ་མིན་པར་ཐལ་ལོ། །འོན་ཏེ་རྡུལ་རེ་རེས་ཀྱང་སྐྱེད་པར་ནུས་པ་ཉིད་ཡིན་ན་གང་ཟག་གཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་ཡང་ཅིག་ཅར་ཡིད་བློ་རྟོག་པ་མང་པོ་འབྱུང་བར་ཐལ་ལོ།།
གལ་ཏེ་ཉེར་ལེན་ལུས་ཀྱི་རྡུལ་དུ་མ་ཅིག་ཅར་ཉེ་ཡང་རྐྱེན་ཁྱད་པར་ཅན་དབུགས་དུ་མ་
ཅིག་ཆར་མེད་པས་ཡིད་བློ་དུ་མ་ཅིག་ཆར་མི་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དབུགས་འབྱུང་རྔུབ་དག་ནི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ཆ་དུ་མ་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཡིད་བློ་རེ་རེ་ཁོ་ན་སྐྱེ་བར་ངེས་བྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དང་ལུས་གཉིས་རྡུལ་གྱི་ཆ་ཤས་དུ་མ་ཅན་ཉིད་དུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་རྟགས་མ་གྲུབ་སྟེ། དབུགས་རྟག་པ་གཅིག་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་ཡང་རྒྱུད་གཅིག་ལ་ཡིད་བློ་མང་པོ་ཅིག་ཆར་དུ་གསལ་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། དེའི་ཉེར་ལེན་རྡུལ་ཕྲན་དུ་མ་དང་རྐྱེན་དབུགས་རྟག་པ་རྟག་ཏུ་ཉེ་བར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དབུགས་རྟག་ཀྱང་དུས་གཅིག་ཏུ་ཡིད་བློ་གཅིག་ཁོ་ནའི་རྒྱུར་ངེས་ཀྱི་དུ་མའི་རྒྱུ་མིན་ནོ་ཞེ་ན། རིམ་གྱིས་ཀྱང་དུ་མའི་རྒྱུ་མིན་པར་འགྱུར་ཏེ། ཅིག་ཆར་མིན་པ་གང་ཞིག །ནུས་པའི་ཁྱད་པར་འགྱུར་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང༌། དབུགས་ཆོས་ཅན།

རྣམ་འགྲེལ་ཚད་གྲུབ་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 375

ཁྱོད་རྟག་པ་ཆ་མེད་གཅིག་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཁྱོད་ལས་ཡིད་བློ་རེ་རེ་ཁོ་ན་སྐྱེ་བར་ངེས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་འབྱུང་རྔུབ་གང་རུང་གཅིག་གི་ཡུན་ལ་ཡང་དོན་སྔ་ཕྱི་དུ་མ་འཛིན་པའི་བློ་དུ་མ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། སྔ་ཕྱི་དུ་མ་བློ་གཅིག་གིས་ཤེས་པ་ཡིན་གྱི་དེ་དག་བློ་དུ་མ་མིན་ནོ་ཞེ་ན་དེ་ལྟ་ན་ཡིད་བློ་དེས་དོན་སྔ་ཕྱི་དུ་མ་དེ་དག་རྣམ་ལྡན་དུ་ཤེས་སམ་རྣམ་མེད་དུ་ཤེས།
དང་པོ་ལྟར་ན། ཡིད་བློ་དུ་མ་སྐྱེ་བར་གྲུབ་སྟེ། དོན་སྔ་ཕྱི་དུ་མའི་རྣམ་པ་རིམ་གྱིས་འཆར་
བ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་མེད་དུ་ཤེས་ན་ཡིད་བློ་དེས་དོན་སྔ་ཕྱི་དུ་མ་དེ་ནི་ཅིག་ཅར་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་འཆར་མི་དགོས་པར་དངོས་སུ་ཤེས་ན། དེས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཆར་འཛིན་པ་ལའང་འགལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ན་རིམ་གྱིས་ཀྱང་ཤེས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། གཉིས་ཀའི་ཚེའང་རྣམ་པ་མ་ཤར་བར་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ལུས་ཁོ་ན་ལས་འབྱུང་དགོས་ཀྱི་རང་གི་རིགས་འདྲ་སྔ་མ་ལས་འབྱུང་བ་མིན་པར་དུས་རིམ་གྱིས་འབྱུང་བ་ཅན་གྱི་དབུགས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མང་པོ་དག་སྔ་ཕྱི་རིམ་གྱིས་འབྱུང་བ་དེ་འདྲའི་ཡིད་སེམས་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་པར་ནི་རྟོག་པར་བྱེད་པ་ཡིད་བློ་དུ་མ་ཅིག་ཅར་མི་འབྱུང་ངོ་ཞེ་ན། དབུགས་དེ་དག་ཆོས་ཅན། སྔ་ཕྱི་རིམ་ལྡན་དུ་ཇི་ལྟར་ཡང་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གོ་རིམ་དང་ལྡན་པར་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལུས་རྟག་པ་ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ།།
ཉེས་པ་དེ་མ་བཟོད་པས་རང་གི་རིགས་འདྲ་སྔ་མ་ཡང་རྒྱུ་ཉིད་དུ་ཁས་ལེན་ན་དང་པོ་
མངལ་དུ་སྐྱེས་མ་ཐག་པ་ལ་དབུགས་འབྱུང་བར་མི་འབྱུང་བར་ཐལ་ཏེ། དེའི་རྒྱུ་རིགས་འདྲ་སྔ་མ་དེ་འདྲ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡོད་ན་སྐྱེ་བ་སྔ་མ་མེད་པ་ཉམས་སོ། །དེར་མ་ཟད་དབུགས་འབྱུང་རྔུབ་རིམ་གྱིས་སྐྱེ་བའི་གོ་རིམ་ཡོད་ཀྱང་འབྱུང་རྔུབ་རེ་རེ་ཡང་ཆ་དུ་མ་ཅན་ཉིད་དུ་ངེས་ཏེ་གོ་ས་ཐ་དད་དུ་མའི་ཡུལ་ན་ཁྱབ་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་དེའི་ཕྱིར་ཡིད་བློ་ནི་དུ་མ་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བར་ཐལ་ལོ། །གལ་ཏེ་དབུགས་ཀྱི་ཆ་ཤས་དུ་མ་ཅིག་ཅར་ཡོད་མོད། དབུགས་དུ་མའང་དུས་གཅིག་པ་ཅན་གྱི་སེམས་གཅིག་གི་རྒྱུ་ཡིན་གྱི་དུ་མའི་རྒྱུ་མིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན་དབུགས་རྒྱུ་བ་ཞེན་པ་ལ་སོགས་པའི་གནས་སྐབས་སུ། དབུགས་རྒྱུ་བ་དྲག་པ་ལྟ་བུ་གཅིག་མ་ཚང་ནའང་ཡིད་བློ་མི་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། དབུགས་ཀྱི་ཆ་དུ་མ་ཀུན་ཚོགས་པ་ཡིད་བློའ་རྒྱུར་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཅི་སྟེ་ ི

376 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

དྲག་ཞན་སོགས་ཡིད་བློའ་ཆ་མང་ཉུང་ཇི་ལྟར་ཡོད་པས་ཡིད་བློ་སྐྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན་དངོས་ ིརྒྱུ་ལ་ཁྱད་པར་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་འབྲས་བུ་ལའང་འབྱུང་བ་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དབུགས་ལ་དྲག་ཞན་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་དེའི་ཚེ་ཤེས་པ་ལ་ཡང་གསལ་མི་གསལ་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ། །ཁྱབ་སྟེ། འབྲས་བུ་གང་ཞིག་གང་གི་འཕེལ་འགྲིབ་ཐ་དད་ལས་འཕེལ་འགྲིབ་ཐ་དད་དུ་འགྱུར་བ་མིན་པ་དེ་དེའི་དངོས་འབྲས་མིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གཞུང་འདི་དག་གི་བསྡུ་བ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། དབུགས་ཡིད་བློའ་དངོས་རྒྱུ་ཡིན་ན། དབུགས་རྟག་པའམ་མི་རྟག་པ་གང་ཡིན། ིདང་པོ་ལྟར་ན། རིམ་གྱིས་ཀྱང་མིན་ཁྱད་མེད་ཕྱིར།1

།ཞེས་པ་ཡན་ཆད་རྐང་པ་དྲུག་གིས་འགོག་
གོ །དེ་ནས་དྲུག་གིས་དབུགས་ཆ་མེད་ཡིན་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་འགོག་པའམ། དུ་མ་ཉིད་དུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར།2

།ཞེས་པ་འཆད་པ་ཡིན་ནོ། །མི་རྟག་པ་དངོས་རྒྱུ་ཡིན་ན་དབུགས་རིམ་གྱིས་སྐྱེ་བའི་
སྐད་ཅིག་རེ་རེ་དངོས་རྒྱུ་ཡིན་ནམ། དབུགས་ཀྱི་ཆ་དུ་མ་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཆར་ཚོགས་པ་དངོས་རྒྱུ་ཡིན་ནམ། དབུགས་ཀྱི་ཆ་མང་ཉུང་ཇི་ལྟར་ཡོད་པ་དངོས་རྒྱུ་ཡིན་ཞེས་བརྟགས་ནས། དང་པོ་འགོག་པ། རང་རིགས་ཞེས་སོགས། གཉིས་པ་འགོག་པ། གལ་ཏེ་དུ་མའང་ཞེས་སོགས་དང༌། གསུམ་པ་འགོག་པ། ཅི་སྟེ་ཇི་ལྟར་ཞེས་སོགས་སོ།།
དེ་ལྟར་བཀག་པའི་ཉེས་པ་རང་ལ་མཚུངས་པ་སྤང་བ་ནི། ཡིད་བློ་རང་གི་རིགས་འདྲ་སྔ་
མ་ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་པ་ཁྱེད་ཀྱི་ལུགས་ལ་ཡང༌། དུ་མ་ཅིག་ཆར་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་རམ་ཞེ་ན། རྣམ་ཤེས་སྔ་མ་གཅིག་ནི་རིགས་འདྲ་གཅིག་ཁོ་ནའི་དངོས་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ། རིགས་འདྲ་རེ་རེ་ཁོ་ན་དངོས་སུ་བསྐྱེད་པའི་ནུས་པ་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དོན་གཞན་གཟུགས་ལ་ལྷག་པར་ཆགས་པ་ཡིས། དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་གྱི་ནུས་པ་མེད་པར་བྱས་ནས་དེའི་ཚེ་དོན་གཞན་སྒྲ་མི་འཛིན་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ལུས་རྟག་པ་ཡིད་བློའ་ཉེར་ལེན་ཡིན་ན་ཡིད་བློ་དུ་མ་རྒྱུད་གཅིག་ ིལ་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བར་ཐལ་བ་འཕངས་པ་ལ་མཐུན་རྐྱེན་དབུགས་ལ་རགས་ལས་པས་དུ་མ་ཅིག་ཆར་མི་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་ལན་བཀག་ཟིན་ནས་ལན་གཞན་འགོག་པ་ནི། གལ་ཏེ་དང་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༠༩ ཕྲེང་། ༡༧
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༠༩ ཕྲེང་། ༡༥

རྣམ་འགྲེལ་ཚད་གྲུབ་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 377

པོ་མངལ་དུ་སྐྱེས་མ་ཐག་ལུས་ལས་ཅིག་ཅར་ཡིད་བློ་དུ་མ་སྐྱེ་ཞིང༌། ཕྱིས་ནི་རང་གི་རིགས་འདྲ་ལས་ཡིད་བློ་རེ་རེ་ཁོ་ན་སྐྱེ་བར་ངེས་པས་ཕྱིས་དུ་མ་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བ་མིན་ནོ་ཞེ་ན། ཡང་ན། དང་པོ་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་ཏེ།1

།ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འགལ་སྤོང་དུ་སྦྱར་རོ། །ལུས་ཀྱི་ནུས་པ་ནི་2

ཅིའི་

ཕྱིར་ན་ལྡོག་པ་ཡིན་ཏེ་རྟག་པའི་ནུས་པ་ཉམས་པ་མི་སྲིད་པས་ཕྱིས་ཀྱང་ལུས་ལས་ཡིད་བློ་དུ་མ་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བར་ཐལ་ལོ།།
དྲུག་པ་འཆི་སེམས་ཐ་མས་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་མཚམས་སྦྱོར་བ་ལ་གནོད་པ་སྤང་བ་ནི།
གལ་ཏེ་འཆི་སེམས་ཐ་མས་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་མཚམས་སྦྱོར་ཞིང༌། ལུས་ནི་ལྡོག་པའང་རྒྱུན་འཆད་པས་སེམས་འབའ་ཞིག་ཤི་བའི་འོག་ཏུ་ཡན་གར་བར་གནས་པར་འགྱུར་ཏེ། རྟེན་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། །གལ་ཏེ་འཆི་ཁའི་སེམས་ཐ་མ་དེ་འཆི་ཁའི་ལུས་ཐ་མ་དེས་ཤི་བའི་འོག་དེ་མ་ཐག་གི་ལུས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་བྱེད་པའི་རྒྱུའི་འཇུག་པ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ། སེམས་ཀྱི་རྒྱུན་ཤི་བའི་འོག་ཏུ་གང་ལ་གནས་པའི་ལུས་དེའི་རྒྱུར་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་མི་འགྱུར་ན། དེའི་ཚེ་རེ་ཤིག་ཤི་བའི་འོག་ཏུ་སེམས་ཡན་གར་བར་གནས་པར་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་འདོད་ཁམས་ནས་གཟུགས་མེད་ཁམས་སུ་ཚེ་འཕོས་པ་ལྟ་བུའོ། །ན། ཞེས་པའི་དགར་ཚིག་གི་ནུས་པས། ཤུགས་ལ་འཕངས་པ་ནི། འཆི་ཁའི་ལུས་ཐ་མ་དེ་ཤི་བའི་འོག་རོལ་དེ་མ་ཐག་གི་ལུས་སྐད་ཅིག་དང་པོའ་ཉེར་ལེན་ ིདང༌། འཆི་ཁའི་སེམས་ཐ་མ་དེའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་དུ་འགྱུར་ན་རྟེན་མེད་དུ་མི་གནས་ཀྱི་ལུས་ལ་བརྟེན་ནས་གནས་ཏེ། དཔེར་ན་འདོད་ཁམས་ནས་ཤི་འཕོས་ནས་འདོད་ཁམས་སུ་སྐྱེ་བའི་བར་སྲིད་གྲུབ་མ་ཐག་པ་ལྟ་བུའོ།།
འོ་ན་འདོད་ཁམས་ནས་ཤི་འཕོས་ནས་གཟུགས་མེད་དུ་སྐྱེས་པའི་ཚེ་སེམས་ཡན་གར་
བར་གནས་ན། གཟུགས་མེད་ནས་ཤི་འཕོས་ནས་འདོད་ཁམས་སུ་སྐྱེ་བའི་བར་དོའ་ལུས་སྐད་ ིཅིག་དང་པོ་ལ་ཉེར་ལེན་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། གཟུགས་མེད་དུ་འཕོ་ཁའི་འདོད་ཁམས་ཀྱི་ཚེ་འདི་ཉིད་ཀྱི་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་ཐ་མ་ལྔ་གཟུགས་མེད་ནས་འཕོས་པའི་འདོད་ཁམས་ཀྱི་བར་དོའ་ི

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༡༠ ཕྲེང་། ༢
2 ཞོལ། ཤོག ༦༤ བ ༦ ལུས་ཀྱི་ནུས་པ་ཅིའི་ཕྱིར་ན་

378 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

ལུས་གཞན་སྐད་ཅིག་དང་པོ་དེ་སྐྱེད་པའི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱུ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེས་བག་ཆགས་བསྒོས་པའི་ལུས་ཀྱི་ས་བོན་གཟུགས་མེད་ཁམས་ནས་འཕོ་ཁའི་ཤེས་པ་ཐ་མའི་སྟེང་ན། ཡོད་པ་དེ་ཡོངས་སུ་སྨིན་པ་དངོས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་དུ་ཡོད་པ་ལས་གཟུགས་མེད་ནས་འཕོས་པའི་འདོད་པའི་བར་དོའ་ིལུས་སྐད་ཅིག་དང་པོ་སྐྱེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་དག་རྒལ་ལན་གྱིས་གཏན་ལ་དབབ་པར་བྱ་བ་དག་རྒྱས་པར་ཚད་མ་ཡིད་ཀྱི་མུན་སེལ་དུ་ཁོ་བོས་བཤད་ཟིན་ཏོ།།
དེ་ལྟར་འཆི་ཁའི་ལུས་ཐ་མ་ཕྱི་མའི་ལུས་དང་པོའ་ཉེར་ལེན་ཡིན་པ་དང༌། འཆི་ཁའི་ ིསེམས་ཐ་མ་དེའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་ཡིན་པ་དང༌། དེ་བཞིན་དུ་འཆི་ཁའི་ལུས་ཐ་མ་ཕྱི་མའི་སེམས་དང་པོ་དེའི་ཡན་ལག་གི་དངོས་པོ་དང༌། སེམས་ཐ་མ་དེའི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱུ་ཉིད་ཡིན་པ་འགོག་པ་ལ་རྒྱང་ཕན་གྱིས་དེ་ལྟར་མ་དམིགས་པ་ཙམ་མེད་པར་ངེས་བྱེད་མིན་པར་སྔར་རབ་ཏུ་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར་དེ་ལྟ་བུས་དགག་པར་ནུས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དབང་པོ་ཡིན་པ་སོགས་ཀྱང་ནི་དེ་འགོག་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱབ་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་གྱི་ལྷག་མ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཚུལ་དེ་ལ་གནོད་བྱེད་མེད་པར་མ་ཟད་སྒྲུབ་བྱེད་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་ཚེ་འདིའི་དབང་པོ་སྔ་མ་སྔ་མས་རང་གི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་ནུས་པ་དག་ནི་ཚད་མས་མཐོང་བ་ཡིན་ཏེ། དབང་པོ་སྔ་མ་དྭང་བ་དང་རྙོག་པ་སོགས་ལས་ཕྱི་མ་དྭང་བ་དང་རྙོག་པ་སོགས་སུ་འགྱུར་བར་མཐོང་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་དཔེ་བསྒྲུབས་ནས་རྟགས་དགོད་པ་ནི། ཕྱི་མའི་དབང་པོ་གཞན་དང་གཞན་རིགས་འདྲ་སྔ་མ་ལས་སྐྱེ་བ་དག་ཀྱང་འགྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། དབང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ད་ལྟའི་དབང་པོ་བཞིན་ནོ། །གལ་ཏེ་དཔེ་མ་གྲུབ་སྟེ། ཚེ་འདིའི་མིག་སོགས་དབང་པོ་རྣམས་ནི་ལུས་རྟག་པ་ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན་གྱི་རིགས་འདྲ་སྔ་མ་ལས་སྐྱེ་བ་མིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། སྔ་མ་དབུགས་ལུས་ལས་སྐྱེ་བ་དང་སེམས་ལུས་ལས་སྐྱེ་བ་ལ་བརྗོད་པའི་ཉེས་པ་བཞིན་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཚེ་འདིའི་དབང་པོ་སེམས་ལས་སྐྱེའོ་ཞེ་ན། ཕྱི་མའི་ལུས་གཞན་ཡང་སེམས་འདི་ཉིད་ལས་ནི་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཚེ་འདིའི་དབང་པོ་སེམས་ལས་སྐྱེ་བ་གང་ཞིག །སྔ་ཕྱིའི་ལུས་སེམས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་ལས་སྐྱེ་མི་སྐྱེ་རིགས་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་ན། སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་གྲུབ་པར་ཐལ་ལོ།།

རྣམ་འགྲེལ་ཚད་གྲུབ་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 379

གསུམ་པ་དོན་བསྡུ་བ་ནི། དེས་ན་ལུས་དང་དབུགས་ལ་སོགས་པ་ཡིད་བློའ་ཉེར་ལེན་ ིམིན་པར་གྲུབ་པས། རྒྱུ་ལུས་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་ཐ་མ་ནི་འཆི་ཁའི་སེམས་རྣམས་ཀུན་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་མཚམས་སྦྱོར་བ་མེད་པར་འགྲུབ་པ་མིན་པ་དེའི་ཕྱིར་དང༌། རང་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་ངོར་ཐེ་ཚོམ་ཙམ་ཞིག་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་འདྲའི་སྒྲུབ་བྱེད་བཀོད་པ་དག་ལྷག་ལྡན་ཡིན་པར་འདོད་དོ།།
གཉིས་པ་གོམས་པ་སྲིད་ཀྱང་མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་བ་མི་འཐད་པ་དགག་པ་ལ། རྩོད་པ་
དགོད་པ་དང༌། དེའི་ལན་བསྟན་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། བརྩེ་བ་དང་ཤེས་རབ་ལ་སོགས་པ་གོམས་པར་བྱས་པ་ལས་ཅུང་ཟད་ཁྱད་པར་དུ་འགྱུར་ན་ཡང་ཚད་1

ཅན་གྱི་རང་བཞིན་ལས་འདས་ནས་
མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་བར་འགྱུར་བ་མིན་ཏེ། དཔེར་ན་མཆོངས་པ་གོམས་པས་ཅུང་ཟད་ཁྱད་པར་དུ་འགྱུར་ཡང་མཐའ་མེད་དུ་མི་འཕེལ་བ་དང༌། ཆུའི་དྲོད་ཅུང་ཟད་ཁྱད་པར་དུ་འགྱུར་ཡང་མཐར་དམར་འབར་བར་འགྱུར་བ་མིན་པ་བཞིན་དུའོ་ཞེ་ན།
གཉིས་པ་དེའི་ལན་བསྟན་པ་ལ། དེ་གཉིས་མི་མཚུངས་པའི་ཚུལ་འཆད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་
ཡང་མཆོངས་པ་དང་ཆུའི་དྲོད་ལ་རྟགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་རྟེན་བརྟེན་པ་དང་འབད་རྩོལ་སྐྱར་མ་འབའ་ཞིག་ལ་མི་ལྟོས་པར་གོམས་པས་རིགས་འདྲ་སྔ་མ་སྔ་མ་ལས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་ཁྱད་པར་དུ་འགྱུར་བ་གཉིས་མ་ཚང་བས་མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་བ་མིན་ལ། བརྩེ་བ་དང་ཤེས་རབ་སོགས་སྒོམ་པ་ལ་དེ་ཚང་བས་མི་མཚུངས་པར་སྟོན་པ་ཡིན་ཞིང༌། དེ་ལ་མཆོངས་པ་དང་ཆུའི་དྲོད་ལ་དེ་གཉིས་མ་ཚང་བས་མཐའ་མེད་དུ་མི་འཕེལ་བར་བསྟན་པ་ནི། བྱས་ཏེ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་བྱེད་སྦྱར་ན། བྱས་ཏེ་གལ་ཏེ་སླར་ཡང་ནི། །འབད་རྩོལ་ལ་ནི་ལྟོས་འགྱུར་ཏེ། །ཁྱད་པར་ཕྱི་མ་དག་ལ་ནི། །སྒྲུབ་པའི་ནུས་པ་མེད་ཕྱིར་རོ།2

།ཞེས་པ་མཆོངས་པ་ལན་གཅིག་གོམས་པར་བྱས་པ་དེ་སླར་ཡང་མཆོངས་ན་འབད་རྩོལ་སྔ་མ་དང་འདྲ་བ་སྐྱར་3

མ་དགོས་ཀྱི། མཆོངས་པ་སྔ་མ་སྔ་

1 ཞོལ། ཤོག ༦༦ བ ༢ ཚད་ཙམ་གྱི་རང་བཞིན་ལས་
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༡༡ ཕྲེང་། ༣
3 ཞོལ། ཤོག ༦༦ བ ༦ གཙང་། ཤོག ༥༢ བ ༤ འབད་རྩོལ་སྔ་མ་དང་འདྲ་བ་སྦྱར་མ་དགོས་ཀྱི་

380 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

མ་ལས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་ངང་གིས་མི་སྐྱེ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ། །རྟེན་མི་བརྟན་པ་ཉིད་འགྱུར་ཏེ། །རྟག་ཏུ་རྟེན་གནས་མ་ཡིན་ཕྱིར།1

།ཞེས་པ་ཆུའི་དྲོད་འཕེལ་དྲགས་ན་ཆུ་སྐམ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཞེས་
པའོ། །དེས་ན། རང་བཞིན་དེ་འདྲའང་མ་ཡིན་ཏེ། །ཁྱད་པར་འཕེལ་ཡང་རང་བཞིན་ཉིད། །མིན་པའི་ཕྱིར་ན་དེ་དག་ནི། །ཁྱད་པར་དག་ནི་མི་འཕེལ་ལོ།2

།ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །རང་བཞིན་མིན་
ཞེས་པ་རྣམས་མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་བའི་རང་བཞིན་མིན་ཞེས་པའོ།།
བརྩེ་བ་དང་ཤེས་རབ་སོགས་ནི་ཁྱད་ཆོས་གཉིས་པོ་དེ་ཚང་བས་མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་བ་
འཐད་པར་སྟོན་པ་དེ་ལ། གོམས་པ་ན་འབད་རྩོལ་སྐྱར་མ་ལ་མི་ལྟོས་པར་རང་གི་ངང་གིས་འཇུག་པར་སྒྲུབ་པ་ནི། གང་གི་ཚེ་གོམས་པ་བྱས་པར་གྱུར་པ་ཡང་རྩོལ་བ་ཕྱི་མ་ལ་ལྟོས་པར་མི་འགྱུར་བར་རིགས་འདྲ་སྔ་མ་ལས་ཕྱི་མ་རིམ་གྱིས་སྐྱེ་ན། རྩོལ་བ་སྔ་མས་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་གཞན་གོང་ནས་གོང་དུ་ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྤྱི་ཁྱབ་བསྟན་ནས། བརྩེ་སོགས་སྒོམ་པ་ལའང་འབད་རྩོལ་སྐྱར་མ་ལ་ངེས་པར་ལྟོས་མི་དགོས་པ་དེ་ཚང་བའི་ཕྱིར་རང་གི་ངང་གིས་འཇུག་གོ་ཞེས་སྟོན་པ་ནི། བརྩེ་བ་དང་ཤེས་རབ་སོགས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གོམས་པར་བྱས་ན་སེམས་ལ་རང་གི་ངང་གིས་འཇུག་པར་འགྱུར་ཏེ། ཁྱོད་གོམས་པར་བྱས་པ་ན། བློའ་རིགས་འདྲ་རེ་རེ་སྐྱེད་པ་ ིལ་སྔར་དང་འདྲ་བའི་འབད་རྩོལ་རེ་རེ་མི་དགོས་པར་འབད་རྩོལ་གཅིག་ལས་ཀྱང་རིགས་འདྲ་དུ་མ་རྒྱུན་ལྡན་དུ་སྐྱེ་བའི་སེམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། མེ་ལ་སོགས་པས་ཤིང་དག་ལ་ཐལ་བར་སོང་གི་བར་དུ་ངང་གིས་འཇུག་པ་དང་དངུལ་ཆུ་དང་གསེར་ལ་སོགས་པར་འདུལ་སྦྱོང་ལེགས་པར་བྱས་ཟིན་པ་རང་གི་ངང་གིས་གཡའ་དང་བྲལ་བའི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་སྐྱེད་པར་ནུས་ཀྱི་ཡང་དྲི་མ་དག་པར་བྱེད་པའི་རྫའི་ཁ་སྦྱར་གཉིས་པ་ལ་ལྟོས་མི་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །གང་དག །སེམས་ལ་བརྩེ་སོགས་གོམས་སྐྱེ་བ།3

།ཞེས་སོགས་རྟེན་བརྟེན་4

བསྒྲུབ་པ་ལ་སྦྱོར་བ་ནི་དཔེ་
ཙམ་ལ་ཡང་མ་བརྟགས་པར་ཟད་དེ། མེས་ཤིང་བསྲེགས་པ་རྟེན་བརྟེན་པའི་དཔེར་ག་ལ་རུང༌། 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༡༡ ཕྲེང་། ༤
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༡༡ ཕྲེང་། ༥
3 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༡༡ ཕྲེང་། ༩
4 ཞོལ། ཤོག ༦༧ བ ༢ ཞེས་སོགས་རྟེན་བརྟེན་པ་སྒྲུབ་པ་ལ་

རྣམ་འགྲེལ་ཚད་གྲུབ་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 381

གཞན་དུ་ན་ཆུའི་དྲོད་ཀྱང་རྟེན་བརྟེན་པར་ཐལ་ལོ།།
དེ་ལྟར་འབད་རྩོལ་ལ་མི་ལྟོས་པས་རང་གི་ངང་གིས་འཕེལ་བ་བསྒྲུབས་ནས་རྟེན་བརྟེན་
པ་སྒྲུབ་པ་ནི། གོམས་པ་དེ་དག་ལས་སྐྱེས་པའི་བརྩེ་བ་ལ་སོགས་པ་དེ་ཆོས་ཅན། རྟེན་བརྟེན་པ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་སྐྱེས་པའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ངོ་བོར་སྐྱེས་ཞེས་པ་ནི། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་འཛིན་སྟངས་སེམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ལ་ཞུགས་པ་ལ་ཟེར་བ་མ་ཡིན་གྱི། སེམས་ཀྱི་རྫས་སུ་སྐྱེས་པའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཆོས་གཉིས་པོ་ཚང་བར་བསྒྲུབས་ནས་དེའི་ཕྱིར་མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་ནི། དེས་ན་རྩོལ་བ་ཕྱི་མ་དང་ཕྱི་མར་ཁྱད་པར་བྱེད་པའི་སྒོ་ནས་མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་བ་ཡིན་ནོ།།
དེ་དག་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། འོ་ན་མཆོངས་པ་ཡང་མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་བར་ཐལ། གོམས་
པར་བྱས་པས་འཕེལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། དེ་མི་མཚུངས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར། བརྩེ་བ་ལ་སོགས་བློ་དེ་དག་ཆོས་ཅན། སྦྱོར་བ་གཉིས་ལྡན་གྱིས་གོམས་པར་གྱུར་ན་ཚད་ཅན་དུ་གང་ན་གནས་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ན་རང་གི་རིགས་མཐུན་སྔ་མའི་ས་བོན་ལས་ནི་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བ་ཅན་གྱི་སེམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བརྩེ་སོགས་གོམས་པར་བྱས་པ་དེ་ལྟར་མཆོངས་པ་རིགས་འདྲ་སྔ་མ་ཉིད་ལས་ཕྱི་མ་འབྱུང་བ་མིན་པར་ཐལ། རང་གི་སེར་ལྷག་ལུས་ཀྱི་སྟོབས་དང་འབད་རྩོལ་ཇི་ཙམ་ཡོད་པ་དེ་ཙམ་ལས་རིགས་འདྲ་རེ་རེ་ཞིང་འབྱུང་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་མཆོངས་པ་ཚད་ངེས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཡིན་ཏེ། དེའི་རྒྱུ་ལུས་སྟོབས་དང་འབད་རྩོལ་དག་མཆོངས་པ་ཚོད་ཅན་དུ་སྐྱེད་པའི་ནུས་པ་ངེས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། འོ་ན་ལུས་སྟོབས་ནར་སོན་པས་མཆོངས་པ་ཇི་ཙམ་སྦྱངས་ཀྱང་གོང་དུ་འཕེལ་བ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་མངོན་སུམ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མཆོངས་པ་སྦྱོང་བ་དེ་ནི་དང་པོ་ཉིད་ནས་ཕྱིས་བཞིན་དུ་མཆོངས་པ་མིན་ཏེ་བད་ཀན་སོགས་ཀྱིས་ལུས་ཡང་བ་དང་མི་མཐུན་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ལུས་སྟོབས་ཇི་ལྟར་ཡོད་པ་བཞིན་དུའང་མི་མཆོངས་པ་ཡིན་ལ། རྩོལ་བས་རིམ་གྱིས་མི་མཐུན་པ་བསལ་ནས་རང་སྟོབས་ཇི་ལྟར་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་མཆོངས་པའི་ཚད་གནས་པ་ཡིན་གྱི་དེ་ལས་འཕེལ་ནས་དཔག་ཚད་དང་

382 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

རྒྱང་གྲགས་སུ་མཆོངས་པར་འགྱུར་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།
དེ་ལྟར་རྐྱེན་གོམས་པའི་དབང་གིས་འཕེལ་བ་ལ་རྩོད་པ་སྤངས་ནས་ཉེར་ལེན་རང་གི་
རིགས་འདྲ་ལས་འཕེལ་བ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་སྐྱེ་བར་ཐལ། བརྩེ་བ་ལ་ཐོག་མ་མེད་ཅིང་དེ་རང་གི་རིགས་འདྲ་སྔ་མ་སྔ་མས་འཕེལ་ནས་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། བརྩེ་བ་རང་གི་ས་བོན་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ཀྱང༌། གལ་ཏེ་རང་གི་ས་བོན་གྱི་རྒྱུ་ཅན་བརྩེ་བ་དེ་འཕེལ་བ་ལ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཞེ་སྡང་སོགས་ཀྱིས་གནོད་པ་མེད་པ་ན་སེམས་ལ་དེ་བདག་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་པ་ལ་ཞེ་སྡང་གིས་བཅོམ་ནས་མི་འཕེལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་བརྩེ་བ་མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་ནས་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོར་འགྱུར་བ་ལ་ནི། འགལ་རྐྱེན་ཞེ་སྡང་མེད་པར་མ་ཟད་མཐུན་རྐྱེན་གོམས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་དགོས་ཏེ། འདི་ལྟར་གོམས་པ་སྔ་མ་དང་སྔ་མ་རྣམས་སེམས་ཀྱི་ཆོས་བརྩེ་བ་དང་ཆགས་བྲལ་བློ་སོགས་གཞན་དག་གི་གསལ་བ་ཡི་ནི་རྩ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་འགལ་རྐྱེན་གྱིས་མ་བཅོམ་པར་ལེགས་པར་གོམས་པར་བྱས་ན་སེམས་དེའི་བདག་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། དགྲ་བཅོམ་པ་ལ་ཆགས་བྲལ་དང༌། འདོད་པ་ཅན་ལ་ཆགས་པ་དང༌། མི་སྡུག་པ་སྒོམ་པ་ལ་ཡིད་ལོག་གི་བློ་ངང་གིས་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ།།
གཉིས་པ་དེ་ལས་སྦྱོར་བ་ཕུན་ཚོགས་སྐྱེ་ཚུལ་བཤད་པ་ལ། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཅན་སྦྱོར་
བ་ཉམས་ལེན་ལ་འཇུག་པའི་རྒྱུ། ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཚུལ། གཏན་ལ་ཕབ་པའི་དོན་སྒོམ་བྱུང་གིས་ཉམས་སུ་བླངས་པ་ལས་འབྲས་བུ་ཐོབ་པའི་ཚུལ། འབྲས་བུ་དེ་ཉིད་ཐེག་པ་གཞན་གྱི་འབྲས་བུ་ལས་ཁྱད་པར་འཕགས་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། སེམས་ཅན་མཐའ་དག་སྡུག་བསྔལ་ལས་སྒྲོལ་བར་འདོད་པའི་བརྩེ་བ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ནི་རང་ཉིད་མ་གྲོལ་བར་གཞན་སྒྲོལ་མི་ནུས་པར་མཐོང་སྟེ་བདག་ཉིད་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཐོབ་པར་བྱས་ཏེ་གདོད་འགྲོ་བ་རྣམས་བསྒྲལ་བར་བྱའོ་སྙམ་དུ་སེམས་སྐྱེད་པར་འགྱུར་ཞིང༌། དེའི་ཕྱིར་ཐོག་མར་རང་ཉིད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ཞི་བའི་ཐབས་རྣམས་ལ་ནི་མངོན་པར་སྦྱོར་བར་མཛད་དེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་གཞོམ་པར་བཞེད་པའི་སོ་སྐྱེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྱབ་པ་ཡོད་དེ། ཐབས་ལས་བྱུང་བའི་འབྲས་བུ་དང་དེའི་རྒྱུ་དག་རང་ལ་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་ན་གཞན་

རྣམ་འགྲེལ་ཚད་གྲུབ་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 383

ལ་ཁམས་དང་བསམ་པ་དང་བག་ལ་ཉལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་དེ་དག་འཆད་པ་ནི་དཀའ་ཞིང་འཆད་མི་ནུས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གཉིས་པ་ནི། དང་པོར་སྡུག་བསྔལ་ཞི་བའི་ཐབས་ཚོལ་བ་དེས་ཀྱང་སློབ་དཔོན་གཞན་གྱི་ལུང་ལ་བརྟེན་པ་ཐོས་པའི་ཤེས་རབ་དང༌། དངོས་པོ་སྟོབས་ཤུགས་ཀྱི་རིགས་པ་ལ་བརྟེན་པ་བསམ་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྣམ་པར་དཔྱོད་པ་སྡུག་བསྔལ་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་རྟོག་པར་བྱེད་ཅིང༌། དེ་ལྟར་བརྟགས་པས་འབྲལ་བར་འདོད་པ་ན། དེའི་རྒྱུ་ཡོད་མེད་དང་རྒྱུ་དེ་རྟག་མི་རྟག་སོགས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་རྟོག་པར་མཛད་དེ། གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་སྡུག་བསྔལ་རྒྱུ་མེད་དམ་རྒྱུ་རྟག་པར་གནས་ན་འབྲས་བུ་སྡུག་བསྔལ་བཟློག་ཏུ་མེད་པར་གཟིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་བརྟགས་པ་ན་སྡུག་བསྔལ་དེ་ཉིད་ཀྱི་རེས་འགའ་བའི་ཁྱད་པར་གྱིས་རྒྱུ་ཡོད་ཅིང་དེ་ཡང་མི་རྟག་པ་ཡིན་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་འོག་ཏུ་སྡུག་བསྔལ་སྤོང་བ་ལ་རྒྱུ་སྤང་དགོས་པར་མཐོང་སྟེ། སྡུག་བསྔལ་དེའི་རྒྱུ་གཞོམ་པའི་ཕྱིར་དུ་རྒྱུ་དེ་ཡི་ནི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་རྟོག་པར་མཛད་ལ། བརྟགས་པ་ན་རྒྱུའི་ངོ་བོ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་དེའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱང་ངེས་པར་འགྱུར་རོ། །འོ་ན་གང་ཞིག་རྒྱུ་ཡིན་པ་དང་གང་ཞིག་དེའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། བདག་དང་བདག་གིར་འཛིན་པས་བྱས་པ་འདུས་བྱས་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ལྔའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཆགས་པའམ་སྲེད་པ་ནི་རྒྱུ་ཡིན་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་ལ། བདག་འཛིན་དེའི་གནོད་བྱེད་ནི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་ཤེས་རབ་ཡིན་ཏེ། དེ་དང་འཛིན་སྟངས་འགལ་བའི་སྒོ་ནས་དེ་རྩ་བ་ནས་སུན་དབྱུང་ནུས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ། །ཡང་ན་སྲེད་པ་དེའི་གནོད་བྱེད་ནི་བདག་མེད་མཐོང་བའི་ཤེས་རབ་ཡིན་ཏེ། དེའི་རྩ་བ་བདག་འཛིན་དང་འགལ་བའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སྦྱར་རོ།།
གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་ནས་བདག་མེད་པའི་དོན་དེ་ཉིད་
ལན་གྲངས་ཀྱི་རྣམ་པ་དུ་མར་སྙིང་རྗེ་དང་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ཐབས་མང་པོ་དང་འབྲེལ་བ་བྱས་ནས་བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་གསུམ་ལ་སོགས་པ་ཡུན་རིང་པོའ་དུས་སུ་གོམས་པར་བྱས་པ་ལས་ ིགོམས་པར་བྱེད་པ་པོ་དེ་ལ་སྐྱོན་དང་ཡོན་ཏན་དག་རབ་ཏུ་གསལ་བར་མཁྱེན་པ་མཐར་ཐུག་པའི་

384 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

ཡེ་ཤེས་མངོན་དུ་འགྱུར་རོ། །ཡང་ན་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བའི་ཁྱད་པར་རྣམ་པ་དུ་མར་བླངས་ནས་དེ་དག་ཏུ་ཐབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་མང་པོ་དག་ཡུན་རིང་དུས་སུ་གོམས་པ་ལས་ཞེས་འཆད་དོ། །དེས་ན་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱུའི་བག་ཆགས་དང་ཤེས་བྱ་ལ་སྒྲིབ་པའི་གནས་ངན་ལེན་དང་བཅས་པ་ཟད་པར་སྤངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་བྱ་མཐའ་དག་ལ་ཐུགས་ཀྱང་གསལ་བ་མཐར་ཐུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཀྱང་ཞེས་པ་ནི། སྡུག་བསྔལ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ཉོན་མོངས་སྤངས་པར་མ་ཟད་ཅེས་པའོ།།བཞི་པ་ནི། དེས་ན་གཞན་དོན་ལ་འཇུག་པ་ཅན་གྱི་ཐུབ་པ་ཆེན་པོ་དང༌། བསེ་རུ་ལ་
སོགས་པ་དག་གི་ཁྱད་པར་ནི་ཤེས་བྱ་ལ་སྒྲིབ་པའི་གནས་ངན་ལེན་གྱི་བག་ཆགས་སྤངས་མ་སྤངས་འདི་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །འོ་ན་བརྩེ་བ་ཆེན་པོ་ལས་བདག་མེད་ཐབས་བཅས་གོམས་པར་བྱེད་པའི་སྦྱོར་བ་འབྱུང་བ་ཡིན་ན། ཕན་བཞེད་པའི་མཇུག་ཏུ་དེ་ཉིད་འཆད་པར་རིགས་པ་ལ། ཀུན་ལས་བཏུས་ཀྱི་མཆོད་བརྗོད་དུ་ཕན་བཞེད་པའི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་སྟོན་པ་བཤད་པ་ཅི་ཞེ་ན། དེ་ནི་མཆོད་བརྗོད་དེར། བདག་མེད་ཐབས་བཅས་གོམས་པར་བྱེད་པའི་སྦྱོར་བ་ཕུན་ཚོགས་དེ་ཉིད་ལ་སྟོན་པའི་མིང་གིས་བཏགས་པ་ཡིན་པར་འདོད་དོ། །འདོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཞེ་ན། སྦྱོར་བ་ཕུན་ཚོགས་དེ་སྟོན་པ་དངོས་ཀྱི་རྒྱུའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ནའོ། །བཏགས་པའི་དགོས་པ་ནི། ཐབས་གཞན་གྲོལ་བའི་རྒྱུར་རྟོག་པ་དགག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དངོས་ལ་གནོད་བྱེད་རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་སྟོན་པ་དངོས་མ་ཡིན་ཏེ། སློབ་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་བསམ་སྦྱོར་ཕུན་ཚོགས་བཤད་པ་གཉིས་ཀའི་ཐུན་མོང་དུ་མཇུག་བསྡུ་བ་ནི། དེས་ན་བསམ་སྦྱོར་གཉིས་པོ་འདི་ནི་དོན་གཉིས་ཕུན་ཚོགས་ཀྱི་རྒྱུ་རུ་བཤད་དེ། གཉིས་པོ་འདི་སྔོན་དུ་གྲུབ་པ་ལས་དོན་གཉིས་ཕུན་ཚོགས་ཀྱི་དང་པོ་རང་དོན་ཕུན་ཚོགས་བདེ་གཤེགས་འབྱུང་ཞིང་དེ་ལས་གཞན་དོན་ཕུན་ཚོགས་སྐྱོབ་པ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཡང་ན་བསམ་སྦྱོར་གཉིས་པོ་འདི་ནི་རྒྱུ་ཕུན་ཚོགས་སུ་བཤད་པ་འཐད་དེ། འདི་གཉིས་སྔོན་དུ་གྲུབ་པ་ལས་མཆོད་བརྗོད་དུ་བདེ་གཤེགས་སྐྱོབ་ཅེས་སྐྱོབ་པའི་དང་པོར་བཤད་པའི་བདེ་གཤེགས་ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་དེ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བཤད་པར་བྱའོ།།
གསུམ་པ་དེ་ལས་རང་དོན་ཕུན་ཚོགས་བདེ་གཤེགས་འབྱུང་ཚུལ་བཤད་པ་ལ། སྤངས་
པ་ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་བདེ་གཤེགས་སུ་བཤད་པ་དང༌། ཉེས་པ་ཟད་པར་སྤངས་པ་མི་སྲིད་

རྣམ་འགྲེལ་ཚད་གྲུབ་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 385

པའི་དོགས་པ་བཅད་པའོ། །དང་པོ་ནི། འོ་ན་གཉིས་པོ་དེ་ལས་གྲུབ་པའི་བདེ་གཤེགས་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། སྡུག་བསྔལ་དང་ཤེས་བྱ་ལ་སྒྲིབ་པའི་རྒྱུ་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་སྤངས་པ་ཆོས་ཅན། བདེ་གཤེགས་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཡོན་ཏན་གསུམ་ལྡན་གྱི་སྤངས་པ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱད་པར་གསུམ་ནི། ལེགས་པར་སྤངས་པ་དང༌། སླར་མི་ལྡོག་པར་སྤངས་པ་དང༌། མ་ལུས་པར་སྤངས་པའོ།།
ཁྱད་པར་གསུམ་པོ་དེ་དག་རིམ་བཞིན་སྒྲུབ་པ་ནི། སྤངས་པ་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལེགས་
པར་སྤངས་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སྤངས་པ་ཡིན་ཏེ། སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྟེན་མིན་པའི་སྤངས་པ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་སྡེ་རྣམས་ལ་སྤངས་པ་ཙམ་ཡོད་ཀྱང་སྡུག་བསྔལ་དང་འབྲེལ་བ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ཡོན་ཏན་འདིས་ཕྱི་རོལ་པ་དག་གི་སྤངས་པ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་ལེགས་པར་སྤངས་པ་དེ་ཡང་ཐབས་ལེགས་པར་སྔོན་དུ་སོང་བ་ལས་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་བདག་མེད་པ་མངོན་སུམ་དུ་གསར་དུ་མཐོང་བའམ་1

མཐོང་ཟིན་གོམས་པར་བྱེད་པའི་སྦྱོར་བ་ལས་མཐོང་
སྤང་དང་སྒོམ་སྤང་སོ་སོར་སྤངས་པ་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་སླར་ལྡོག་པའི་སྤངས་པ་གང་ཡིན། གང་སྤངས་པས་སླར་མི་ལྡོག་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། རྒྱུན་ཞུགས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་ཆོས་ཅན། སླར་ཡང་འཁོར་བར་ལྡོག་ཅེས་བཤད་པ་འཐད་པ་ཡིན་ཏེ། ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བའི་སྐྱེ་བ་སྡུག་བསྔལ་དང་སྐྱོན་ཆགས་སོགས་ནི་སྲིད་པ་བདུན་གྱི་བར་དུ་ཀུན་ཏུ་འབྱུང་བ་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྔར་གྱི་སྤངས་པ་དེ་ཆོས་ཅན། སླར་འཁོར་བར་མི་གཤེགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །བདག་ལྟའི་ས་བོན་ཟད་པར་སྤངས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་སྤངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།གཉེན་པོ་གང་གིས་བདག་ལྟའི་ས་བོན་ཟད་པར་སྤངས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། བདག་མེད་མངོན་
སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་བདག་ལྟ་ཟད་པར་བྱེད་ནུས་ཏེ། ཁྱོད་དང་དེ་གཉིས་འཛིན་སྟངས་ཐ་དད་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་དངོས་སུ་འགལ་བ་གང་ཞིག །ཁྱོད་ཀྱི་འཛིན་སྟངས་བདེན་པའི་གནས་ལུགས་ལ་ཞུགས་པའི་མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འདིས་སློབ་ལམ་གྱི་སྤངས་པ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་དོ། །དེ་ཡང་སླར་ལོག་ལྡོག་མི་ལྡོག་གི་དོན་ནི། སྤངས་པ་ 1 ཞོལ། ཤོག ༧༠ བ ༦ གསར་དུ་མཐོང་ཟིན་གོམས་པར་བྱེད་

386 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

དེ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་སྐྱེས་བུ་ད་དུང་འཁོར་བར་ལྡོག་དགོས་མི་དགོས་ཀྱི་དོན་ཡིན་གྱི། སྤངས་པ་ཉམས་མི་ཉམས་ཀྱི་དོན་མ་ཡིན་ཏེ། འཕགས་པའི་སྤངས་པ་སླར་ཉམས་པ་སྲིད་ན་ཐར་པ་ལ་ཡིད་བརྟན་དུ་མེད་པར་འགྱུར་ལ། འཚེ་བ་མེད་དང་ཡང་དག་དོན།1

།ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འབད་ནས་བསྒྲུབས་པ་
ཐམས་ཅད་དང་འགལ་བར་འགྱུར་རོ།།
ཡང་འདིར་སླར་ལྡོག་པར་བཤད་པ་འཕགས་པ་སློབ་པ་དག་མཐོང་ཆོས་ལ་བདེར་གནས་
ལས་ཉམས་པ་སྲིད་པ་ལ་དགོངས་སོ་ཞེས་གསུངས་པའང་འཐད་པར་མི་སེམས་ཏེ། དེ་ནི་བསམ་གཏན་ལས་ཉམས་པ་ཙམ་ཡིན་པས་འདིར་སླར་མི་ལྡོག་པའི་སྤངས་པ་ཁྱད་པར་དུ་སྒྲུབ་པ་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ཆགས་བྲལ་གཞན་ལ་སྤང་བྱ་གང་ལུས་པ་ཡིན། གང་ཞིག་སྤངས་པས་མ་ལུས་པར་སྤངས་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་པ་ཆོས་ཅན། ལུས་ངག་སེམས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་ལུས་པ་ཡིན་ཏེ། སྒོ་གསུམ་གྱི་གནས་ངན་ལེན་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་ན་ཡང་སླར་འཁོར་བར་ལྡོག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་ཉོན་མོངས་མེད་ཅིང་དེའི་འབྲས་བུ་ནད་དམ་སྡུག་བསྔལ་མེད་པའི་ཕྱིར། རིགས་ཅན་གསུམ་ཀའི་ལམ་བཤད་པ་ལ་བློ་མི་གསལ་བ་ཉིད་ཀྱང་ལུས་པ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མ་རིག་པ་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྔར་གྱིས་སྤངས་པ་དེ་ཆོས་ཅན། མ་ལུས་པར་སྤངས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་སྤངས་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། གོམས་པ་རབ་ཀྱི་མཐར་ཕྱིན་པས་ཐོབ་པའི་སྤངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ཉེས་པ་ཟད་པར་སྤངས་པ་མི་སྲིད་པའི་དོགས་པ་བཅད་པ་ནི། རྒྱལ་དཔོག་པ་
ལ་སོགས་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཐུབ་པ་ཆོས་ཅན། སྐྱོན་ཟད་པ་མིན་ཏེ། ངག་སྨྲ་བའི་ཕྱིར་དང་དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། ལམ་པོ་ཆེའི་སྐྱེས་བུ་བཞིན་ཞེས་ཟེར་རོ། །རྟགས་འདིས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཁྱབ་པ་འཁྲུལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་ལྡོག་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ཙམ་ཞིག་འདྲེན་པའི་རྟགས་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། གང་དག །གཟུགས་སྐུ་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་པར་སྨྲ་བ་དེ་དག་ནི་རྒྱལ་དཔོག་པའི་རིང་ལུགས་མ་ཉམས་པར་འོངས་པ་སྟེ། དེ་དག་གི་ལུགས་ལ་ངག་སྨྲ་བས་སངས་རྒྱས་མིན་པར་སྒྲུབ་ནུས་སོ་ཞེས་མི་འདོད་བཞིན་དུ་ཡང་ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༡༩ ཕྲེང་། ༧

རྣམ་འགྲེལ་ཚད་གྲུབ་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 387

སྐུས་ངག་སྨྲ་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་དམ་བཅའ་ལ་མཐའ་བཅད་ནས་འགོག་པ་ནི། ཉེས་པ་ཟད་པ་མི་སྲིད་པའི་རྒྱུ་མཚན་སྐྱོན་ཆགས་སོགས་རྣམས་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རམ་མི་རྟག་ཀྱང་དེ་སྤོང་བའི་ཐབས་མེད་པའི་ཕྱིར་རམ་ཡང་ན་ཐབས་ནི་ཡོད་ཀྱང་སུས་ཀྱང་མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར་རམ་བསླབས་ན་ཤེས་པར་ནུས་པ་ཡིན་ཀྱང་དོན་དུ་གཉེར་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རམ་དོན་དུ་གཉེར་བ་ཡོད་ཀྱང་སྟོན་པར་བྱེད་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། སྐྱོན་རྣམས་མི་ཟད་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བར་ཡོངས་སུ་རྟོག་གྲང་ན་དེ་དག་རྟག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང༌། སྤོང་བའི་ཐབས་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་ཡི་ནི་གཉེན་པོ་གོམས་པས་མ་ལུས་པར་འཛད་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཐབས་ཡོད་ཀྱང་མི་ཤེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུའི་རང་བཞིན་ཤེས་པ་ཡིས་དེའི་གཉེན་པོ་དེ་ཤེས་པའང་གྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དོན་དུ་གཉེར་བ་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བརྩེ་ལྡན་སྡུག་བསྔལ་གཞོམ་པའི་ཕྱིར།1

།ཞེས་སོགས་ཀྱིས་
དོན་དུ་གཉེར་བ་ཡོད་པར་བསྒྲུབས་ཟིན་པའི་ཕྱིར། ཐབས་སྟོན་པ་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱོབ་པ་ཉིད་གཟིགས་ལམ་གསུང་བ།2

།ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྒྲུབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་བརྟགས་པ་
ཕྱི་མ་འདི་གཉིས་དོན་ལ་ཐོབ་ཀྱང་བསྒྲུབས་ཟིན་མ་ཐག་པ་དང༌། སྒྲུབ་པར་འགྱུར་མ་ཐག་པ་ཡིན་པས་འདིར་དངོས་སུ་མ་བཀོད་པའོ།།
བཞི་པ་དེ་ལས་གཞན་དོན་ཕུན་ཚོགས་སྐྱོབ་པ་འགྲུབ་ཚུལ་ནི། ཐུབ་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་
ཆོས་ཅན། གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་གྱི་སྐྱོབ་པ་ཡིན་ཏེ། རང་ཉིད་ཀྱིས་ཐར་ལམ་གཟིགས་པ་མཐར་ཕྱིན་ཞིང༌། གཟིགས་པའི་ལམ་དེ་ཉིད་ལན་དང་གྲགས་པ་སོགས་ལ་མི་ལྟ་བར་གཞན་ལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་གསུངས་པར་མཛད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་ཉིད་ཀྱིས་གཟིགས་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་ཡིན་ཏེ། དྲི་མ་ཟད་པར་སྤངས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བདེ་གཤེགས་ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་བརྙེས་པས་སོ། །འདིས་སྐྱོབ་པ་བདེ་གཤེགས་ལས་འགྲུབ་ཚུལ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །རྟགས་གཉིས་པ་སྒྲུབ་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཐར་ལམ་རང་གིས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་གཟིགས་པའི་ཕྱིར་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྟོན་པའི་ནུས་པ་ཡོད་ལ། ནུས་པ་ཡོད་ཀྱང་ལོག་པར་སྟོན་ན་བདག་ལ་ཆགས་ནས། བདག་གི་རེ་བ་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༡༢ ཕྲེང་། ༢
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༡༣ ཕྲེང་། ༧

388 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

འགའ་ཞིག་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་དུ་ལོག་པར་སྟོན་པའམ། གཞན་ལ་བརྩེ་བ་མེད་པས་ཐར་ལམ་ཡང་དག་མི་སྟོན་པ་གང་ཡིན། དེ་གཉིས་ལས་མི་འདའོ། །འོན་ཀྱང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ནི། བདག་གི་རེ་བ་འགའ་ཞིག་ལ་ཆགས་ནས་བརྫུན་མི་གསུངས་ཏེ། བདག་གི་བདེ་བའི་འབྲས་བུ་ལ་རེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདག་ལ་ཆགས་པ་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་ཕྱིར་གཞན་ལ་བརྩེ་བ་མེད་པའི་ཐར་ལམ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་མི་གསུངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཐུགས་བརྩེ་བ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ན་སྔོན་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་རྩོམ་པ་ཀུན་ཡང་གཞན་གྱི་དོན་དུ་སྦྱོར་བར་མཛད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་བཅོམ་ལྡན་འདས་ནི་གཞན་སྡུག་བསྔལ་ལས་སྐྱོབ་ནུས་པ་དང༌། ནུས་པ་ལྟར་སྐྱབས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་བྱེད་པ་སྟེ་ཆོས་གཉིས་པོ་འདི་དང་ལྡན་པར་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ལུས་ཅན་མཐའ་དག་གི་སྐྱབས་སུ་འོས་པ་ཡིན་ནོ།།
གཉིས་པ་དེ་ལས་ཚད་མར་གྲུབ་པར་བསྟན་པ་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་ལ་ལྟོས་ནས་ཚད་མའི་སྐྱེས་བུ་ཡིན་ཏེ། བསམ་སྦྱོར་ཕུན་ཚོགས་ལས་དོན་གཉིས་ཕུན་ཚོགས་སུ་འཁྲུངས་པའི་སྒོ་ནས་གཞན་སྡུག་བསྔལ་ལས་སྒྲོལ་བའི་ནུས་པ་དང་མཛད་པ་གཉིས་དང་ལྡན་པ་དེའི་ཕྱིར། ལུགས་འབྱུང་གི་སྒོ་ནས་སྟོན་པ་ལམ་གང་ནས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་བྱོན་པའི་ཚུལ་བཤད་ཟིན་ཏོ།།
༈ གཉིས་པ་ལུགས་ལྡོག་གི་སྒོ་ནས་དེ་ལྟར་བྱོན་པའི་ཤེས་བྱེད་བཤད་པ་ལ། སྐྱོབ་པའི་
རང་བཞིན་སྒྲུབ་པ་དང༌། དེ་ལས་བདེ་གཤེགས་དང༌། དེ་ལས་སྟོན་པ་དང༌། དེ་ལས་བརྩེ་བ་འགྲུབ་པ་དང༌། དེ་དག་ཀུན་ལས་ཚད་མར་གྲུབ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ། བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་རང་དབང་དུ་སྟོན་པའི་སྐྱོབ་པར་བསྟན་པ་དང༌། བསྟན་པ་གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་བདེན་གཞི་གཏན་ལ་དབབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་ཚིག་གི་གོ་རིམ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་བཤད་པའི་སྒོ་ནས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལམ་གང་ནས་བྱོན་པའི་ཚུལ་བཤད་པ་ལས། ཡང་ན་ཚིག་གི་གོ་རིམ་བཟློག་སྟེ་བཤད་པའི་སྒོ་ནས་དེ་ལྟར་བྱོན་པའི་ཤེས་བྱེད་འཆད་དོ། །དེ་ཡང་ཐུབ་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཆོས་ཅན། གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་གྱི་སྐྱོབ་པ་ཡིན་ཏེ། གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་ལ་བདེན་པ་བཞིའི་གནས་ལུགས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྟོན་པའི་མཛད་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཕྱིར།

རྣམ་འགྲེལ་ཚད་གྲུབ་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 389

གཉིས་པ་བསྟན་པ་གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་བདེན་བཞི་གཏན་ལ་དབབ་པ་ནི། བཅོམ་ལྡན་
འདས་ཀྱིས་གསུང་རབ་ལས་བདེན་པ་བཞིའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་རྒྱ་ཆེར་བསྟན་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་མོད། དེ་དག་ཇི་ལྟར་བསྟན་པ་ལྟར་དངོས་པོ་ལ་གནས་པའི་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ཡིན་པར་ཅིས་ཤེས་ཤེ་ན། དེ་ཡང༌། དེ་དག་གིས་བསྟན་པ་ལྟར་གྱི་བདེན་བཞིའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་དེ་དག་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ལས་ཤེས་ལ། དེའི་ཕྱིར་འདིར་བདེན་པ་བཞིའི་བླང་དོར་གྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཚད་མའི་ལམ་ནས་དྲངས་ནས་གཏན་ལ་དབབ་པར་བྱའོ།།
དེ་ལའང་བཞི་ལས། དང་པོ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདེན་པ་ལ། སྡུག་བསྔལ་བདེན་པའི་མཚན་
གཞི་སྒྲུབ་པ་དང༌། མཚན་ཉིད་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། འཁོར་བ་ངོས་བཟུང་ཞིང་དེ་ཉིད་ཐོག་མ་མེད་པར་སྒྲུབ་པ་དང༌། ཐོག་མ་ཡོད་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་ཆོས་ཅན། སྡུག་བསྔལ་བདེན་པ་ཡིན་ཏེ། ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་འཁོར་བར་འཁོར་བ་ཅན་གྱི་ཕུང་པོ་ཡིན་པའི་1

དེས་ན་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་རྒྱུན་མ་ཆད་པར་ལེན་པའི་རྒྱུན་
ལ་འཁོར་བ་ཞེས་བྱའོ།།
དེ་ལྟར་འཁོར་བ་ངོས་བཟུང་ནས་དེ་ཉིད་ཐོག་མ་མེད་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་ཐོག་མ་མེད་པའི་
རིགས་འདྲ་ལས་སྐྱེ་བར་སྒྲུབ། རྒྱུ་མེད་དུ་སྐྱེ་བ་དགག །མི་མཐུན་པའི་རྒྱུ་ལས་སྐྱེ་བ་དགག་པའོ།། དང་པོ་ནི། འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྡང་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཅན། རིགས་འདྲ་སྔ་མ་སྔོན་དུ་སོང་སྟེ། རང་ཉིད་གོམས་པ་ལས་གོང་ནས་གོང་དུ་རང་གི་ངང་གིས་ཆེས་གསལ་བར་སྐྱེ་བ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དེ་ཆོས་ཅན། སུ་ལའང་མ་ལྟོས་པར་འདོད་རྒྱལ་དུ་འབྱུང་བ་ཉིད་མིན་ཏེ། རེས་འགའ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྒྱུ་མེད་ན་རེས་འགའ་སྐྱེ་བ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ།།
གསུམ་པ་ལ་རླུང་མཁྲིས་སོགས་འབའ་ཞིག་ལས་སྐྱེ་བ་དགག །འབྱུང་བ་འབའ་ཞིག་
ལས་སྐྱེ་བ་དགག །དང་པོ་ལ། རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མ་གྲུབ་པ་མདོར་བསྟན། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། ཐལ་བ་དགོད་པ་དང༌། དེའི་ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། རང་རང་གི་རིགས་འདྲ་སྔ་མ་ལས་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་གྱི། བད་ཀན་ལས་འདོད་ཆགས་དང་མཁྲིས་པ་ལས་ཞེ་སྡང་དང༌།
1 ཞོལ། ཤོག ༧༣ བ ༤ གཙང་། ཤོག ༥༨ ན ༤ འཁོར་བ་ཅན་གྱི་ཕུང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

390 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

རླུང་ལས་གཏི་མུག་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཆགས་སོགས་རྣམས་རླུང་སོགས་ཀྱི་དངོས་འབྲས་ཀྱི་ཆོས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་རྣམས་དེ་དག་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་འཁྲུལ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བད་ཀན་ཅན་འདོད་ཆགས་ཆུང་ལ་ཞེ་སྡང་ཆེ་བ་སོགས་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ།།
གཉིས་པ་དེའི་ལན་དགག་པ་ནི། གལ་ཏེ་དེའི་ཚེ་བད་ཀན་ལ་ཞེ་སྡང་གི་རྒྱུ་མཁྲིས་པའི་
རང་བཞིན་འདྲེས་པའི་ཕྱིར་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། འོ་ན་གང་ཟག་དེ་ལ་མཁྲིས་པ་དེའི་དངོས་འབྲས་ཀྱི་ཆོས་ཤ་སེར་བ་དང་རྔུལ་མང་བ་སོགས་ཞེ་སྡང་དེ་ལས་གཞན་ཡང་ཅིས་མ་མཐོང་སྟེ་མཐོང་རིགས་པར་ཐལ། དེ་དག་གི་དངོས་རྒྱུ་མཁྲིས་པ་ཚང་བར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མཁྲིས་པས་དུག་གསུམ་ཀ་སྐྱེད་ལ་དེ་བཞིན་དུ་གཞན་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན་ནད་གསུམ་ཆ་མཉམ་པའི་སྐྱེས་བུ་ཐམས་ཅད་འདོད་ཆགས་སོགས་ཆེ་ཆུང་མཚུངས་པར་ཐལ་ལོ། །དེའི་ཕྱིར་དུག་གསུམ་པོ་རྣམས་ནི་རླུང་མཁྲིས་སོགས་ཀུན་གྱི་དངོས་འབྲས་ཀྱི་ཆོས་མ་ཡིན་ནོ། །རྒྱུ་འབྱུང་བ་ཙམ་ལས་སྐྱེས་པར་མཚུངས་ཀྱང་སྐྱེས་བུའི་གཟུགས་ཆེ་ཆུང་སོགས་མི་མཚུངས་པ་དེ་བཞིན་དུ་འདིར་ཡང་ཡིན་པས་ཐམས་ཅད་འདོད་ཆགས་མཚུངས་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་དེ་ལའང་ཁྱད་པར་ཅན་སྔོན་གྱི་ལས་རྣམས་བདག་པོའ་རྐྱེན་མ་ཡིན་ན། སྐྱེས་བུའི་གཟུགས་དེར་ཡང་ཆོས་ ིཅན། ཆེ་ཆུང་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྒྱུ་འབྱུང་བ་ཁོ་ནས་སྐྱེད་པར་འདྲ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་རྩོད་པ་འཇུག་པར་མཚུངས་པ་ཡིན་ནོ།།
གཉིས་པ་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མ་གྲུབ་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། འཕེལ་འགྲིབ་མི་
མཚུངས་པས་རྒྱུ་འབྲས་མིན། ཡིན་ན་ཧ་ཅང་ཐལ་བ། རང་ལ་མཚུངས་པ་སྤང་པའོ། །དང་པོ་ལ། རྟགས་དགོད་པ་ནི། ཉེས་པ་ཆགས་སོགས་ཆོས་ཅན། རླུང་མཁྲིས་སོགས་ཀྱི་དངོས་འབྲས་མ་ཡིན་ཏེ། རླུང་ལ་སོགས་པའི་རྐྱེན་རྣམས་ཁྱད་པར་དུ་འཕེལ་བ་ཡོད་ནའང་ཁྱེད་རྣམས་ཁྱད་པར་དུ་འཕེལ་བའི་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བད་ཀན་འཕེལ་བས་ལུས་རྒུད་དེ་ཆགས་པ་འགྲིབ་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། དེའི་ཚུལ་སྒྲུབ་པ་ནི། མ་གྲུབ་སྟེ། མཁྲིས་པ་འཕེལ་ནས་ལུས་གདུངས་པས་ཞེ་སྡང་སྐྱེ་བར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ཙམ་གྱིས་ནད་གསུམ་དང་དུག་གསུམ་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མ་ཚང་བའི་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་ཉིད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་ནད་ཐམས་ཅད་ལྷག་པར་འགྱུར་བ་

རྣམ་འགྲེལ་ཚད་གྲུབ་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 391

ཡིས་ཞེ་སྡང་སྐྱེ་བར་མཐོང་བས་དེ་དག་ཀུན་གྱི་འབྲས་བུར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཞེ་སྡང་དེ་ནད་ཀུན་ལས་དངོས་སུ་སྐྱེས་པའང་ཁྱོད་འདོད་པ་མིན་ཏེ། མཁྲིས་པ་ཁོ་ནའི་དངོས་འབྲས་སུ་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ན་ཞེ་སྡང་དེ་ནད་གསུམ་པོ་ཀུན་ལས་དངོས་སུ་སྐྱེས་པའང་མིན་ཏེ། ནད་གསུམ་ཆ་མཉམ་པའི་སྐྱེས་བུ་ཐམས་ཅད་ཞེ་སྡང་ཆེ་ཆུང་མཚུངས་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ།།
དེ་ལྟར་ཕྱོགས་ཆོས་བསྒྲུབས་ནས་རྩ་རྟགས་ཀྱི་ཁྱབ་པ་སྒྲུབ་པ་ནི། སྔར་གྱི་རྩ་བའི་རྟགས་ལ་ཁྱབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དངོས་རྒྱུ་ནི་འཕེལ་བར་གྱུར་པ་ན་དེའི་དངོས་འབྲས་འགྲིབ་པ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་མཁྲིས་པ་འཕེལ་བ་ན་ཚ་བ་ལ་སོགས་པའི་ནད་འཕེལ་བ་བཞིན་ནོ། །འོ་ན་དེ་དག་གི་རྒྱུ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། ཆགས་སོགས་ཀྱི་འགྱུར་བ་ཆོས་ཅན། མཁྲིས་སོགས་ཙམ་ལས་དངོས་སུ་སྐྱེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་རྒྱུ་ཚོར་བ་བདེ་སྡུག་ལས་དངོས་སུ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་བད་ཀན་འཕེལ་བའི་སྐབས་ལ་ལར་འདོད་ཆགས་མི་འཕེལ་བ་མཐོང་བས་དེ་གཉིས་རྒྱུ་འབྲས་མ་ཡིན་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། ནད་གསུམ་ཆ་མི་མཉམ་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་གེགས་བྱས་ནས་འདོད་ཆགས་མི་སྐྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན་འདོད་ཆགས་ཅིས་བསྐྱེད་སྨྲོས་ཤིག་ཅེས་བྲིས་པས། ནད་གསུམ་ཆ་མཉམ་པ་ལས་ཁུ་བ་འཕེལ། དེ་ལས་འདོད་ཆགས་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འདོད་ཆགས་ནི་ནད་གསུམ་ཆ་མཉམ་པ་ཁོ་ནའི་འབྲས་བུ་མིན་པར་ཐལ། འགའ་ཞིག་དེ་གསུམ་ཆ་མི་མཉམ་པ་ལའང་ཆགས་ཅན་དུ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་དང༌། གཉེན་པོ་དང་ལྡན་པ་གཞན་ནི་གསུམ་ཆ་མཉམ་ནའང་ཆགས་ཅན་མིན་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ནད་གསུམ་ཆ་མཉམ་པ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་འཁྲུལ་པར་བསྟན་ནས། ཁུ་བ་འཕེལ་བ་ལའང་འཁྲུལ་བར་སྟོན་པ་ནི། འདོད་ཆགས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཁུ་བ་འཕེལ་བ་ལས་ངེས་པར་སྐྱེ་དགོས་པ་མིན་པར་ཐལ། ཆགས་ཅན་གཞན་ནི་ཁུ་བ་ཟད་ནས་ཁྲག་འཛག་ཀྱང་ཁྱོད་སྐྱེ་བར་མཐོང་བའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང། ཆགས་ཅན་དེ་ཆོས་ཅན། བུད་མེད་གཟུགས་མཛེས་གཅིག་ལ་དམིགས་ནས་ལྷག་པར་ཆགས་པ་དྲག་པོ་ཅན་དུ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། བུད་མེད་གཅིག་པོ་དེ་ལ་དམིགས་ནས་ལྷག་པར་ཁུ་བ་འཕེལ་བའི་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།
གལ་ཏེ་གཟུགས་མཛེས་པ་སོགས་ཀྱང་ཆགས་པ་སྐྱེད་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པ་ཡིན་
ཏེ། དེ་དག་ཁྱད་པར་ཅན་ལས་ཆགས་པ་ཁྱད་པར་དུ་འགྱུར་བར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་དག་

392 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

ཀྱང་ཆགས་པའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་ངེས་པའི་རྒྱུ་མ་ཡིན་ཏེ། བུད་མེད་ལ་ཆགས་པ་ཀུན་བུད་མེད་གཟུགས་མཛེས་པ་སོགས་ལས་སྐྱེ་བར་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་ན་བུད་མེད་དེ་གཟུགས་མཛེས་པའི་ངེས་པ་མེད་པར་དེ་ལ་དམིགས་པའི་འདོད་ཆགས་འབྱུང་བའང་སྲིད་པ་མིན་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེར་མ་ཟད། བུད་མེད་གཟུགས་མཛེས་ཀྱང་དེ་དེའི་ཡོན་ཏན་དུ་མི་འཛིན་པ་མི་སྡུག་པ་གོམས་པ་སོགས་ལའང་བུད་མེད་ཉེ་བ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་ཆགས་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་ཡོན་ཏན་དུ་འཛིན་པ་དེ་ཡང་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པ་ཡིན་ན། འོ་ན་དེ་ལྟར་འཛིན་པ་ལ་རྒྱུ་ཅི་དགོས། ཡོན་ཏན་ཅན་དུ་དངོས་པོ་ལ་གནས་པ་ཙམ་མོ་ཞེ་ན། འོ་ན་བུད་མེད་གཟུགས་མཛེས་དེ་མཐོང་བའི་སྐྱེས་བུ་མི་སྡུག་པ་གོམས་པར་བྱས་མ་བྱས་སོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དེ་ཡོན་ཏན་དུ་འཛིན་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་བས་ཁྱབ་པར་ཐལ་ཏེ། རྒྱུ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ཡིན་ན་ཧ་ཅང་ཐལ་བ་ནི། གནས་སྐབས་གང་ལ་བད་ཀན་ལྷག་པར་འཕེལ་བཞིན་པའི་གང་ཟག་དེ་འདྲ་ཆོས་ཅན། དེའི་ཚེ་ཞེ་སྡང་ཅན་དུ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། དེའི་རྒྱུ་མེད་ཅིང་ཆགས་པ་དྲག་པོ་ཅན་ཁོ་ནར་འདོད་རིགས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པར་ཐལ། ཆགས་སྡང་དེ་གཉིས་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ངོ་བོ་མི་མཚུངས་པར་འགལ་བའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། འདི་ལ་ཞེ་སྡང་མི་འབྱུང་བ་ཉིད་དུ་ངེས་པར་མཐོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རེས་འགའ་ཞེ་སྡང་སྐྱེ་བར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ།།
གསུམ་པ་རང་ལ་མཚུངས་པ་སྤང་བ་ནི། སྐྱེས་བུ་གང་གི་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་
རིགས་མཐུན་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ་རག་ལས་པས་ནི་འཇུག་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་གྱི། ཕྱི་རོལ་གྱི་དམིགས་རྐྱེན་དང་ཉེས་པ་རླུང་མཁྲིས་སོགས་ལ་གཙོ་བོར་ལྟོས་པའི་ངེས་པ་མེད་པར་འདོད་པའི་རིགས་པ་སྨྲ་བ་དེ་ལ་བད་ཀན་ཅན་ཞེ་སྡང་ཅན་དུ་མི་འགྱུར་བ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱོན་འདིར་ཐལ་བ་མེད་དོ།།
གཉིས་པ་འབྱུང་བ་འབའ་ཞིག་ལས་སྐྱེ་བ་དགག་པ་ལ། བཤད་ཟིན་དྲན་པ་ལ་སྦྱར་བ་
དང༌། ཆགས་སོགས་འབྱུང་བ་ལ་བརྟེན་པ་འགོག་པའི་རིགས་པ་གཞན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། བཤད་མ་ཐག་པའི་རིགས་པ་འདིས་ནི་ཆགས་སོགས་འབྱུང་བའི་དངོས་འབྲས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའང་བཀག་སྟེ། ནད་གསུམ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་འཁྲུལ་བའི་ཚུལ་དེས་འབྱུང་བ་ཙམ་ལ་

རྣམ་འགྲེལ་ཚད་གྲུབ་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 393

རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་འཁྲུལ་བའང་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། འབྱུང་བཞི་ཆགས་སོགས་གྲུབ་ཟིན་གནས་པའི་རྟེན་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང༌། ཡོད་མེད་དག་ལ་རྟེན་མེད་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བཀག་ཟིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ།།
གཉིས་པ་ཆགས་སོགས་འབྱུང་བ་ལ་བརྟེན་པ་འགོག་པའི་རིགས་པ་གཞན་བསྟན་པ་ནི།
ཁྱེད་ཀྱིས་འབྱུང་བ་ལ་འབྱུང་འགྱུར་དུས་མཉམ་བརྟེན་པར་ཁས་བླངས་པ་བཞིན་དུ་ཆགས་སོགས་ཀྱང་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་1

ན་ཁྱེད་རང་ལའང་ཁས་བླངས་འགལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དཀར་པོ་ལ་
སོགས་པའི་འབྱུང་འགྱུར་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ས་སོགས་ལ་གྲུབ་ཟིན་བརྟེན་པ་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་དེ་ལས་དོན་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དཀར་པོ་ས་སོགས་ལ་བརྟེན་པར་བཤད་པའི་སྒྲའི་དོན་ཡང་རང་གི་སྔ་ལོགས་ཀྱི་ས་སོགས་རྒྱུར་བྱས་པའི་དོན་ནམ། ཡང་ན་རང་གི་རྟེན་དུ་ཐ་སྙད་བྱས་པའི་ས་སོགས་དེ་དག་དང་ཚོགས་པ་དབྱེར་མེད་པར་ནི་གནས་པའི་ཕྱིར་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་ཡིན་གྱི་དེ་ལས་གཞན་དུ་དུས་མཉམ་ཕན་མི་འདོགས་པའི་དོན་གཞན་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་འཐད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ཚོགས་པ་གཅིག་པ་ལ་དབྱེར་མེད་པས་ཁྱབ་པ་མེད་དེ། ཆང་དང་དེའི་མྱོས་པར་བྱེད་པ་སོགས་ཀྱི་ནུས་པ་བཞིན་ཏེ། འདི་ལྟར་ཆང་ཚ་བར་གྱུར་ཅིང་སྐྱུར་པོར་གྱུར་པ་ན་ཆང་མ་ཉམས་ཀྱང་མྱོས་པར་བྱེད་པའི་ནུས་པ་ཉམས་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་དེ་གཉིས་ཚོགས་པ་གཅིག་ཀྱང་དོན་གཞན་པའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ། འབྱུང་སེམས་ཀྱང་དུས་མཉམ་དབྱེར་ཡོད་པའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དཔེ་དགག་པ་ནི། ཆང་གི་དངོས་པོ་ལས་ཆང་གི་ནུས་པ་དོན་གཞན་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ། ནུས་པ་དང་ནུས་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཆང་གི་མྱོས་པའི་ནུས་པ་ནི་ཆང་གི་རྫས་ཡིན་པས། དེ་ཞིག་ན་ཆང་གི་དངོས་པོ་ཡང་འཇིག་པར་འགྱུར་ལ། རྟེན་ཆང་གི་དངོས་པོ་མི་འཇིག་པར་ཚང་བར་གནས་ན་བརྟེན་པ་མྱོས་པར་བྱེད་པའི་ནུས་པ་ཡང་འཇིག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གྲུབ་བདེ་རྫས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གལ་ཏེ་ཆང་དང་མྱོས་པའི་ནུས་པ་བཞིན་ལུས་སེམས་དེའང་གྲུབ་བདེ་རྫས་གཅིག་ཡིན་
པར་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། མཚུངས་པ་མིན་པར་ཐལ། འབྱུང་སེམས་རྫས་ཐ་དད་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ 1 ཞོལ། ཤོག ༧༦ བ ༢ གཞན་དུ་མ་ཟད་རང་ལའང་ཁས་བླངས་

394 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

རོ། །དེར་ཐལ། སྣང་བ་ཐ་དད་པ་ཅན་གྱི་མངོན་སུམ་གྱིས་སོ་སོར་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འབྱུང་བ་ནི་ལུས་ཀྱི་དབང་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྐྱེན་ཡིན་པས་ཁྱབ་ལ། སེམས་ནི་ཚུར་མཐོང་གི་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཁོ་ནའི་སྣང་ཡུལ་དུ་འགྱུར་གྱི། སེམས་སྣང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཚུར་མཐོང་མངོན་སུམ་གཞན་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་རང་གི་མཁལ་མའི་ཟུག་གཟེར་དང་ཟློས་གར་མཁན་གྱི་ཆ་བྱད་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་དཔེ་རིམ་པར་བཀོད་པ་དེ་དག་དཔེ་དོན་མི་མཚུངས་པར་བསྟན་ནས། ད་ནི་སེམས་ཡུལ་གྱི་འབྱུང་བ་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་དེ་ཉིད་དགག་པར་བྱའོ། །ཇི་སྲིད་ལུས་ནི་རྣམ་པ་གཞན་དང་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་གྱི་བར་དུ་ཡིད་བློའ་ངོ་བོའང་རྣམ་པ་དེ་ལྟར་མི་ ིའགྱུར་བར་མཚུངས་པར་ཐལ། ཡིད་བློ་ལུས་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། གཟུགས་སོགས་འབྱུང་འགྱུར་འབྱུང་བའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་བཞིན་དུའོ། །གལ་ཏེ་ལུས་རྣམ་པ་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་ཡང་དམིགས་རྐྱེན་གྱི་དབང་གིས་ཡིད་བློ་རྣམ་པ་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི་གཟུང་དོན་གྱི་གཞན་དབང་ཅན་ཉིད་གང་ལས་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་གང་གི་ཚེ་ལུས་ཁོ་ན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་ཤེས་པ་སྔ་མ་འགའ་ཞིག་ལས་ཤེས་པ་ཕྱི་མ་འགའ་ཞིག་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་པ་སྔ་མ་འགའ་ཞིག་ཤེས་པ་ཕྱི་མ་འགའ་ཞིག་གི་བག་ཆགས་སད་བྱེད་དུ་འགྱུར་བ་དེས་ནའོ་ཞེས་པ་བཀག་པས་གྲུབ་པའི་དོན་བསྡུ་བའོ།།
གཉིས་པ་འཁོར་བའི་ཐོག་མ་ཡོད་པ་དགག་པ་ལ། རྟགས་དགོད། རྩ་བའི་རྟགས་
སྒྲུབ་ཀྱི་ཁྱབ་པ་མ་ངེས་པ་དགག །རྩ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྟགས་གཞན་གྱིས་ཡང་འཁོར་བའི་ཐོག་མ་མེད་པར་གྲུབ་སྟེ། སེམས་ཅན་མིན་པ་སེམས་ཅན་དུ་གསར་དུ་སྐྱེས་པའི་རིགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྫས་མིན་པ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་དུ་རུང་བ་མིན་པའི་ཕྱིར།།
གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ནི་རང་ཉིད་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོར་གནས་པའི་
སྒོ་ནས་རྣམ་ཤེས་སྐྱེད་པའི་ནུས་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རྣམ་ཤེས་མིན་པ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་
1

མིན་པར་ཁོ་བོ་ཅག་ཀྱང་འདོད་པས་དེ་ལ་སེམས་ཅན་གསར་སྐྱེ་མེད་པས་མ་ཁྱབ་བོ་ཞེ་ན། རྒྱུ་
1 ཞོལ། ཤོག ༧༧ བ ༥ རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་ནི་མིན་པར་ཁོ་བོ་

རྣམ་འགྲེལ་ཚད་གྲུབ་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 395

ལ་འབྲས་བུ་ནུས་པའི་ངོ་བོར་ཡོད་པ་ནི། རྩ་སོགས་རྩེ་ན་གླང་ཆེན་བརྒྱ། །སྔོན་ཚེ་མ་མཐོང་ཡོད་དོ་ཞེས། །དེ་སྐད་གྲངས་ཅན་ཕྱུགས་ལས་ཞན། །ངོ་མཚར་བཅས་པ་སུ་བརྗོད་རྩོལ།1

།དེས་ན་དེ་ནི་
གྲངས་ཅན་ཕྱུགས་དང་འདྲ་བའི་འདོད་པ་ཡིན་གྱི་རྒྱང་ཕན་ཁྱོད་ནི་རྟོག་གེ་པ་ཆེན་པོར་ཁས་འཆེ་བའི་ཕྱིར་ལུགས་དེ་ལེན་པར་མི་རིགས་སོ་ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་འབྲས་བུ་རྒྱུའི་བདག་ཉིད་དུ་ཁས་བླངས་པར་སོང་བས་དེའི་ཆ་ནས་གྲངས་ཅན་གྱི་འདོད་པ་བླངས་པར་བཤད་པ་ཡིན་གྱི། འབྱུང་བ་སོགས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དུ་གྲངས་ཅན་འདོད་པ་ནི་མིན་ཏེ། གྲངས་ཅན་བདག་སྐྱེས་བུ་ཁོ་ན་ཤེས་པ་ཡིན་ལ། ཤེས་བྱ་གཞན་ཐམས་ཅད་བེམ་པོ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྨྲ་བའི་ཕྱིར་རོ།།
ཊཱིཀ་བྱེད་མང་པོ་ཞིག་གིས་འདི་ཙམ་ལའང་ལྐུགས་པའི་འཛུམ་བག་བསྟན་པར་སྣང་
ངོ༌། །གཞན་ཡང༌། རྒྱུ་ནི་ལན་བརྒྱར་རྣམ་ཕྱེ་ཡང་ངོ་བོ་གང་ཞིག་ཡོད་ན་སྣང་བར་འགྱུར་བའི་འབྲས་བུའི་ངོ་བོ་དེ་ནི་སྔར་རྒྱུའི་དུས་ན་མི་སྣང་ན་ཇི་ལྟར་འབྲས་བུ་དེ་ནི་རྒྱུ་ལ་ཡོད་པར་འགྱུར། དེས་ན་སྣང་རུང་མ་དམིགས་པས་ཁེགས་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་དུས་ན་འབྲས་བུ་རྒྱུའི་ངོ་བོར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།།
གསུམ་པ་རྩ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་དགག་པ་ལ། རང་རྒྱུད་འཕེན་པའི་ཐལ་བ་བརྗོད་པ་དང༌།
དེའི་ལན་དགག་པ་དང༌། དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། རྟགས་མ་གྲུབ་སྟེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གསར་དུ་སྐྱེས་པ་ཁོ་ནའོ་ཞེ་ན། དེ་འགོག་པ། སྔ་ན་མེད་པར་འབྱུང་བ་ལ་ཞེས་སོགས་ཏེ། ཡང་ན་བསྡུས་དོན་འདི་ལྟར་མ་བཅད་པར། རྣམ་ཤེས་མིན་པ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་མིན་པའི་ཕྱིར། སེམས་ཅན་གསར་སྐྱེ་མེད་པ་མི་འཐད་དེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྔར་སེམས་ཅན་མ་ཡིན་པ་གསར་དུ་སེམས་ཅན་དུ་སྐྱེས་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ཉིད་འགོག་པ་ལ་སྦྱར་ན་ཤིན་ཏུ་ལེགས་ལ། དེ་ཡང་རྒྱང་པན་ལ་འབྱུང་བ་རྒྱུར་སྨྲ་བ་དང༌། ངོ་བོ་ཉིད་རྒྱུར་སྨྲ་བ་གཉིས་ཡོད་ལ། འབྱུང་བ་རྒྱུར་སྨྲ་བ་ལའང༌། འབྱུང་བ་ཁྱད་པར་བ་རླུང་མཁྲིས་སོགས་རྒྱུར་སྨྲ་བ་དང༌། འབྱུང་བ་ཙམ་རྒྱུར་སྨྲ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་འགོག་པ། འཁྲུལ་ཕྱིར་རླུང་སོགས་ཆོས་མ་ཡིན། །ཞེས་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༡༥ ཕྲེང་། ༦

396 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

སོགས་དང༌། གཉིས་པ་འགོག་པ། འདིས་ནི་འབྱུང་བའི་ཆོས་ཉིད་བཀག 1

།ཅེས་སོགས་དང༌། ངོ་བོ་
ཉིད་རྒྱུར་སྨྲ་བ་ནི། རྒྱུ་གཞན་གང་ཡང་མེད་པར་ངོ་བོ་ཉིད་ལས་ཤ་མོ་རྡོལ་བ་ལྟར་གསར་སྐྱེས་སུ་ཁས་ལེན་པ་སྟེ། དེ་ནི་འདི་དག་གིས་འགོག་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡང་བློ་གྲོས་དང་ལྡན་པ་དག་གི་རྣ་བར་འོང་བ་ཡིན་ནོ། །ཐ་མལ་པའི་སེམས་ཅན་སྐྱེས་མ་ཐག་ཆགས་ཅན་སོགས་སུ་འབྱུང་བའི་ངེས་པ་མེད་པར་འགའ་ཞིག་ཆགས་བྲལ་དུ་སྐྱེ་སྲིད་པ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྔ་ན་མེད་པ་གསར་དུ་འབྱུང་བའི་རིགས་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དེས་འཕངས་པའི་རང་རྒྱུད་ནི། སྔར་སེམས་ཅན་མ་ཡིན་པ་སེམས་ཅན་དུ་སྐྱེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱེད་ཐམས་ཅད་སྐྱེས་ཙམ་ནས་ཆགས་ཅན་དུ་རིགས་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཐ་མལ་པའི་སྐྱེས་བུ་རྣམས་ནི་ཐལ་རང་གཉིས་ཀའི་རྩོད་གཞི་ཡིན་ནོ། །འདི་ནི་འགལ་ཁྱབ་དམིགས་པའི་རྟགས་སོ།།
གཉིས་པ་དེའི་ལན་དགག་པ་ནི། གལ་ཏེ་སྐྱེས་བུ་ཀུན་རྒྱུ་འབྱུང་བའི་བདག་ཉིད་ལས་མ་
འདས་པའི་ཕྱིར་ཆགས་སོགས་དང་ལྡན་པས་ཁྱབ་བོ་ཞེ་ན། ཐམས་ཅད་འདོད་ཆགས་སོགས་ཆེ་ཆུང་མཚུངས་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། དེའི་དངོས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་འབྱུང་བ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་འབྱུང་བ་ཤས་ཆེ་ཆུང་གི་ཁྱད་པར་ལས་ཆགས་སོགས་ཆེ་ཆུང་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། སྲོག་ཆགས་རྣམས་ལ་སྲོག་ཆགས་དང་ཆེས་སྲོག་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་ཁྱད་པར་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་དངོས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་འབྱུང་བ་ལ་ཤས་ཆེ་ཆུང་གི་ཁྱད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོར་ན་འབྱུང་བ་ཤས་ཆེ་ཆུང་གིས་བྱེ་བྲག་གིས་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་སྲོག་ཤས་ཆེ་ཆུང་གི་ཁྱད་པར་ཡོད་པར་ཐལ་ཏེ། སྲོག་གི་དངོས་རྒྱུའང་འབྱུང་བ་ཁོ་ན་ཡིན་པར་སྨྲས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བའོ། །འདོད་ན་མངོན་སུམ་གྱིས་བསལ་ལོ། །དེས་ན། ཉེར་ལེན་འབྱུང་བ་རྣམས་ལ་ཁྱད་པར་ཡོད་ཀྱང་སྲོག་ཆགས་རྣམས་ལ་ཆེས་སྲོག་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་ཁྱད་པར་མེད་ལ། དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང༌། ཆགས་སོགས་ཆེ་ཆུང་གི་ཁྱད་པར་འདིའི་རྟེན་འབྱུང་བ་ཤས་ཆེ་ཆུང་གང་ཡིན་པར་འདོད་པ་ཁྱོད་ལྟར་ན་འབྱུང་བ་དེ་ནི་ཕུལ་བྱུང་འགྲིབ་པ་བཞིན་དུ་ཆགས་སོགས་ཀྱང་འཕེལ་འགྲིབ་ཏུ་འགྱུར་བར་ཐལ་ལོ། །དེ་འདོད་ན། ཆགས་སོགས་དེ་སྔར་ཡོད་པ་ལས་ཕྱིས་དེ་མེད་པར་འགྱུར་བ་སྲིད་པར་ཐལ། 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༡༤ ཕྲེང་། ༡༤

རྣམ་འགྲེལ་ཚད་གྲུབ་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 397

འབྱུང་བ་འཕེལ་འགྲིབ་ལས་ཆགས་སོགས་འཕེལ་འགྲིབ་ཏུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སེམས་ཅན་ཆགས་བྲལ་མི་སྲིད་པ་ཉམས་སོ།།
གལ་ཏེ་ཆགས་སོགས་ཆེ་ཆུང་ཐ་དད་ཀྱང་ཡེ་མེད་དུ་འགྱུར་བ་སྲིད་པ་མིན་ཏེ། རྒྱུ་འབྱུང་
བ་མཚུངས་པའི་བདག་ཉིད་འཕེལ་འགྲིབ་ཐ་དད་ཀྱང་གཏན་ནས་མི་ལྡོག་པ་སྟེ་འབྱུང་བ་ཡེ་མེད་པའི་སེམས་ཅན་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འོ་ན་སྐྱེས་བུ་ཀུན་ལ་འདོད་ཆགས་ཆེ་ཆུང་སོགས་འདྲ་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། འབྱུང་བའི་བདག་ཉིད་ཁོ་ན་འདྲ་བར་རྒྱུར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྒྱུ་མཚུངས་པའི་བདག་ཉིད་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ཀྱང་བ་ལང་མཐོང་བའི་དབང་ཤེས་ལ་བ་ལང་དང་ཆེས་བ་ལང་སོགས་ཀྱི་ཤེས་པའི་སྣང་བ་མེད་པའང་ཞེས་པ་བྱེ་བྲག་པ་སོགས་ལ་གྲགས་པའི་དཔེ་ཡིན་ལ། རྒྱང་པན་རང་ལ་གྲགས་པའི་དཔེ་ནི། ཡང་ན་རྒྱང་པན་ཁྱོད་རང་གི་གྲུབ་མཐའ་འདིར་ཡང་ས་སོགས་ལ་སྲོག་ཆགས་ཉིད་དང་ཆེས་སྲོག་ཆགས་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་ཁྱད་པར་གྱི་རིམ་པ་ལ་ལར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་ཉེར་ལེན་འབྱུང་བར་མཚུངས་པ་ལ་ཆགས་སོགས་ཆེ་ཆུང་གི་ཁྱད་པར་འཐད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་ཕུལ་བྱུང་འགྲིབ་པ་བཞིན། །དེ་ཡོད་པ་ལས་དེ་མེད་འགྱུར།1

།ཞེས་པ་
མ་ངེས་ཏེ། དྲོ་བ་ལ་ཆེ་ཆུང་གི་རིམ་པའི་ཁྱད་པར་ཡོད་ན་ཡང་དྲོ་མེད་མེ་འགའ་ཡོད་པ་མིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་འདིར་ཡང་ཆགས་སོགས་ཆེ་ཆུང་གི་ཁྱད་པར་ཡོད་ཀྱང་ཆགས་པ་ཡེ་མེད་མི་སྲིད་དོ་ཞེ་ན། དཔེ་དོན་མཚུངས་པ་མིན་པར་ཐལ། དྲོ་བ་ལས་མེ་གཞན་ཡིན་པ་བཀག་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གང་ཞིག་ལུས་ལས་དོན་གཞན་དུ་ཡོད་པའི་ཡོན་ཏན་ཆགས་སོགས་ནི་ཆོས་ཅན། འབྱུང་
བའི་སྐབས་ལ་ལར་ཁྱོད་ཆད་པར་འགྱུར་བ་སྲིད་པར་ཐལ། འབྱུང་བ་འཕེལ་འགྲིབ་ཀྱི་ཁྱད་པར་གྱི་རིམ་པ་དང་ལྡན་པ་ལས་ཁྱོད་འཕེལ་འགྲིབ་ཀྱི་ཁྱད་པར་དུ་འགྱུར་ཁྱོད་དེ་དང་འབྲེལ་རུང་དོན་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྣམ་བུའི་ཚོས་དཀར་པོ་ལ་སོགས་པ་འབྲལ་རུང་ཡིན་པ་བཞིན། དེས་ན་འབྲལ་རུང་དང་འབྲལ་མི་རུང་དེ་གཉིས་དཔེ་དོན་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཆགས་སོགས་ཆོས་ཅན། གཟུགས་སོགས་གཞན་དུའང་འབྱུང་བ་ལ་གནས་པར་ངེས་པ་མིན་ཏེ། ས་སོགས་ཀྱི་གཟུགས་དྲི་སོགས་དེ་དག་འབྱུང་བ་དང་ཚོགས་པ་གཅིག་པའི་སྒོ་ནས་དབྱེར་མེད་འབྲལ་མི་རུང་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༡༥ ཕྲེང་། ༡༣

398 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཆགས་སོགས་དང་འབྱུང་བ་དེའང་ཚོགས་པ་གཅིག་པའི་སྒོ་ནས་དབྱེར་མེད་ཡིན་པ་དེ་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། མཚུངས་པ་མིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་ས་སོགས་ལ་ཡོད་པའི་གཟུགས་དྲི་སོགས་ཚོགས་པ་གཅིག་པ་རྣམས་ལྷན་ཅིག་སྐྱེ་བས་ཁྱབ་པ་བཞིན་དུ་འབྱུང་བ་ལའང་ཆགས་སྡང་རྨོངས་གསུམ་ཐམས་ཅད་ལྷན་ཅིག་སྐྱེ་བས་ཁྱབ་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དམིགས་རྐྱེན་གྱི་དབང་གིས་ཅིག་ཅར་དུ་མི་སྐྱེའོ་ཞེ་ན། ཆགས་སོགས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་གཟུང་ཡུལ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡང་ཁྱོད་རེས་འགའ་སྐྱེ་བར་ངེས་བྱེད་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་རྣམ་པར་བརྟགས་པ་ཙམ་གཟུང་ཡུལ་དུ་ཡོད་པའི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གསུམ་པ་དོན་བསྡུ་བ་ནི། ཐ་མལ་པ་རྣམས་ལ་ཆགས་སོགས་འབྱུང་བའི་ངེས་པ་མེད་
པར་དེ་ཡེ་མེད་དུ་ཐལ། ཆགས་སོགས་ཀྱི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱུ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱུ་ནི་རིགས་འདྲའི་རྒྱུ་ལ་ཟེར་ཏེ། སྐལ་མཉམ་རྒྱུ་ནི་འདྲ་བའོ།1

།ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །འབྱུང་བ་ཁོ་ན་ཉེར་
ལེན་ཡིན་ན། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་བློ་རྣམས་ཀུན་སྐྱེས་བུ་ཐམས་ཅད་ལ་དུས་ཀུན་གྱི་ཚེ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་དག་གི་རྒྱུ་འབྱུང་བ་ནི་རྟག་ཏུ་ཉེ་བར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འམ་ཞེས་པ་ཡང་ན་ཡེ་མི་སྐྱེ་བའམ་ཡང་ན་རྟག་ཏུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཞེས་པའི་རྣམ་གྲངས་སྡུད་པའི་ཚིག་གོ།
གཉིས་པ་སྡུག་བསྔལ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ་ལ། དང་པོ་མི་རྟག་པའི་
མཚན་ཉིད་བཤད་པ་ནི། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། རེས་འགའ་སྐྱེ་བར་དམིགས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་2

པ་ལ་སྡུག་བསྔལ་བའི་རྣམ་པ་ནི། དེ་ཆོས་ཅན། སྡུག་བསྔལ་ཡིན་
ཏེ། ད་ལྟ་ཉེས་པའི་ཚོགས་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང༌། སྔོན་གྱི་རྒྱུ་ལས་ཉོན་གྱི་གཞན་དབང་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཡང་ངོ༌།།
གསུམ་པ་བདག་མེད་པའི་རྣམ་པ་ནི། རང་གི་ངོ་བོ་བདག་རང་དབང་བ་མིན་ཏེ། མི་རྟག་
པ་དང་གཞན་དབང་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་སྟོང་པའི་རྣམ་པ་ནི། ཆོས་ཅན། དོན་གཞན་གྱི་བདག་གིས་སྟོང་པ་ཡིན་ཏེ། རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་གིས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པའང་མིན་པའི་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༧༩ ཤོག ༡༣ ཕྲེང་། ༡
2 ཞོལ། ཤོག ༨༠ བ ༡ གཙང་། ཤོག ༦༣ བ ༣ གཉིས་པ་སྡུག་བསྔལ་བའི་རྣམ་པ་ནི།

རྣམ་འགྲེལ་ཚད་གྲུབ་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 399

ཕྱིར། དེ་སྒྲུབ་པ་ནི། ཆོས་ཅན། བདག་རང་དབང་ཅན་དེས་ཁྱོད་བྱིན་གྱིས་རློབ་པ་མིན་ཏེ། དེ་ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུ་མིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྟག་པའི་ཇི་ལྟར་འབྲས་བུའི་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། དེ་སྒྲུབ་པ་ནི། རྟག་ན་རྒྱུ་མིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། རྟག་པ་དེའི་ཕྱིར་ན་བདག་རང་དབང་བ་གཅིག་ལས་ཕུང་པོ་དུ་མ་ནི་དུས་སྔ་ཕྱི་ཐ་དད་པར་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་བས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་རྒྱུ་གཞན་དག་ནི་ཚོགས་ན་ཡང་འབྲས་བུ་དག་ནི་རེས་འགའ་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་འབྲས་བུ་དག་ལ་རྒྱུ་གཞན་རྗེས་སུ་དཔོག་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ན། རྒྱུ་འབྲས་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་ཚུལ་དེ་ནི་རྟག་པ་རྣམས་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟག་པ་ལས་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ་མི་འཐད་དོ། །དེ་ཡང་གཞུང་གཞན་དག་ལས་སྟོང་པའི་རྣམ་པ་དང་བདག་མེད་པའི་རྣམ་པ་ཞེས་འབྱུང་ཡང༌། འདིར་བདག་མེད་པའི་རྣམ་པ་དང༌། སྟོང་པའི་རྣམ་པ་ཞེས་གོ་རིམ་དེ་ལྟར་བཤད་པ་ནི། རང་གི་ངོ་བོ་བདག་མིན་པར་རྟོགས་ན་དོན་གཞན་གྱི་བདག་གིས་སྟོང་པ་རྟོགས་སླ་བར་དགོངས་པ་དང༌། མི་རྟག་ཅིང་གཞན་དབང་ཅན་ཡིན་པ་དེ། རང་གི་ངོ་བོ་བདག་མིན་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དེ་གཉིས་བསྟན་པའི། དེ་མ་ཐག་ཏུ་བདག་མེད་པའི་རྣམ་པ་གསུངས་ནས་དེ་ལ་སྒྲུབ་བྱེད་གཞན་མ་བཀོད་པ་ཡིན་ནོ།།
གཉིས་པ་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་ལ་བཞི་ལས། རྒྱུའི་རྣམ་པ་ནི། སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཕུང་པོ་འདི་
ཆོས་ཅན། རྒྱུ་དང་བཅས་པ་ཉིད་དུ་གྲུབ་སྟེ། རེས་འགའ་སྐྱེ་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྒྱུ་མེད་དུ་འབྱུང་བ་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན་རྟག་ཏུ་ཡོད་པའམ་ཡང་ན་རྟག་ཏུ་མེད་པར་འགྱུར་དགོས་པས་སོ། །ཇི་ལྟར་ཚེར་མ་ལ་སོགས་ཀྱི་རྣོ་བ་ཉིད་སོགས་རྒྱུ་མེད་དུ་འབྱུང་བ་དེ་ལྟར་འདི་དག་རྒྱུ་མེད་དུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཞེས་ནི་རྒྱང་པན་ཁ་ཅིག་རབ་ཏུ་བརྗོད་དོ། །དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། གང་ཡོད་ཉིད་ན་གང་སྐྱེ་བའམ་གང་འགྱུར་ན་ཡང་རྣམ་1

འགྱུར་བ་དེ་ནི་དེ་རྒྱུར་རབ་དུ་བརྗོད་ལ།
དེ་ལྟ་བུའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་བྱ་ས་དེ་ནི་ཚེར་མའི་རྣོ་བ་སོགས་དེ་རྣམས་ལ་ཡང་ཡོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་ཨུཏྤ་ལའི་རེག་བྱ་ཨུཏྤ་ལའི་གཟུགས་མཐོང་བའི་མིག་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་པར་ཐལ། རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་དེ་འདྲ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་མེད་ན་ཨུཏྤ་ལའི་གཟུགས་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་བས་ 1 ཞོལ། ཤོག ༨༡ ན ༤ རྣམ་པར་འགྱུར་བ་དེ་ནི་

400 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

སོ་ཞེས་ན། ཨུཏྤ་ལའི་རེག་པ་སྔ་མ་དེ་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་དོན་དུ་གྱུར་པའི་ཨུཏྤ་ལའི་གཟུགས་ཕྱི་མ་དེའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གཟུགས་དེ་མཐོང་བའི་མིག་ཤེས་ལ་ནི་བརྒྱུད་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་ཨུཏྤ་ལའི་གཟུགས་སྔ་མས་དེའི་གཟུགས་ཕྱི་མའི་ཉེར་ལེན་དང་རེག་པ་ཕྱི་མའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་བྱེད་ལ། དེ་བཞིན་དུ་རེག་པ་སྔ་མས་རེག་པ་ཕྱི་མའི་ཉེར་ལེན་དང་གཟུགས་ཕྱི་མའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་བྱེད་དོ། །དུས་མཉམ་པའི་རེག་གཟུགས་གཅིག་མེད་ན་གཅིག་མེད་དགོས་ཀྱང༌། གཅིག་ཕན་བྱེད་དུ་ཡོད་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཅིག་ཤོས་སྐྱེ་བ་མིན་ལ། འདིར་སྨྲས་པའི་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་ལ་ཚུལ་དེ་དགོས་པ་ཡིན་པས་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེས་པ་སྟེ་གཞན་དག་གིས་སླ་མོ་འདི་ཙམ་ཡང་མ་ཤེས་པར་སྣང་ངོ་།།
གཉིས་པ་ཀུན་འབྱུང་བའི་རྣམ་པ་ནི། འོ་ན་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་རྒྱུ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ན་རྒྱུ་ཇི་ལྟ་བུ་ལས་བྱུང་ཞེ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དབང་ཕྱུག་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་ལས་སྐྱེ་བ་སྲིད་པ་མིན་ཏེ། རྟག་པ་རྣམས་རྒྱུ་ཡིན་པ་བཀག་ཟིན་པའི་ཕྱིར་དང༌། རྟག་1

པས་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པའི་ནུས་
པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གསུམ་པ་རབ་སྐྱེའི་རྣམ་པ་ལ། རབ་སྐྱེའི་ངོ་བོ་དང༌། ལུང་འགལ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་
ནི། འོ་ན་རྒྱུ་ཡོད་ཅིང་དེ་ཡང་མི་རྟག་པ་ཡིན་ན་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་རྒྱུ་ཡིན་ཞེ་ན། རྒྱུ་མེད་དང༌། རྟག་པ་ལས་སྐྱེ་བ་མི་སྲིད་པ་དེའི་ཕྱིར། སྲིད་པ་མངོན་པར་འདོད་པའི་སྲིད་སྲེད་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོའ་རྒྱུ་ིཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་མི་རྣམས་སྐྱེ་བའི་གནས་སུ་གྱུར་པའི་ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ནི་ཡོངས་སུ་འཛིན་ཅིང་ལེན་པ་དེ་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་བསམ་པས་བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིར་ཡོངས་སུ་འཛིན། ཞེས་པ་ནི་ལེན་པ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་པས་སྲེད་པའི་རྐྱེན་གྱིས་ལེན་པ་ཞེས་མངོན་པར་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།།
གཉིས་པ་ལུང་འགལ་སྤང་བ་ནི། འོ་ན། མདོ་ལས། སྡུག་བསྔལ་ཀུན་འབྱུང་འཕགས་པའི་
བདེན་པ་གང་ཞེ་ན། སྲེད་པ་ཡང་འབྱུང་བ་ཅན་དགའ་བའི་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པ་དེ་དང་དེ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བའི་ངང་ཚུལ་ཅན་འདི་ལྟ་སྟེ་འདོད་པའི་སྲེད་པ་དང་འཇིག་པའི་སྲེད་པ་དང་ 1 ཞོལ། ཤོག ༨༡ བ ༣ རྟག་པ་ལ་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པའི་ གཙང་། ཤོག ༦༤ བ ༣ རྟག་པ་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པའི་

རྣམ་འགྲེལ་ཚད་གྲུབ་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 401

སྲིད་པའི་སྲེད་པའོ་ཞེས་སྲེད་པ་གསུམ་ཀ་རྒྱུར་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། སྲེད་པ་གསུམ་རྒྱུར་གསུངས་པ་དང། གནས་ལུས་ལོངས་སྤྱོད་སོགས་དོན་དུ་གཉེར་བའི་སྲེད་པ་རྒྱུར་བཤད་པ་མི་འགལ་བར་ཐལ། གང་གི་ཕྱིར་ན་སྐྱེ་གནས་ཀྱི་ཡུལ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་སྲེད་པ་དེ་ནི་སྲིད་པ་འདོད་པའི་སྲེད་པ་ཡིན་ལ། ཡང་སྲོག་ཆགས་རྣམས་བདེ་བ་ཐོབ་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་འདོར་བར་འདོད་པའི་བསམ་པས་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་དེ་དག་ནི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་འདོད་སྲེད་དང་འཇིག་སྲེད་ཡིན་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་བ་དག་གིས་དེ་ལྟར་བཤད་ཀྱང༌། ཁོ་བོ་ནི་འདི་ལྟར་བཤད་ན་ལེགས་པར་སེམས་ཏེ། ཡོངས་འཛིན་དེ་ཐོབ་བསམ་པས་བྱས། །ཞེས་པ་ཡན་ཆད་སྔར་དང་འདྲ་བ་ལ། དེ་ནི་སྲིད་པ་འདོད་པའི་སྲེད་པ་ཡིན་ཞིང༌། དེར་མ་ཟད་གང་གི་ཕྱིར་ཡང་སྲོག་ཆགས་བདེ་སྡུག་ཐོབ་པ་དང་འདོར་འདོད་འཇུག་པ་དེ་དག་ནི་འདོད་དང་འཇིག་སྲེད་ཡིན་པར་འདོད་ཅིང༌། དེ་ལྟ་བུའི་སྲེད་པ་གསུམ་ཀ་ཡང༌། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོའ་རྒྱུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་ན་ལེགས་ཀྱི། འགལ་ ིསྤོང་དགོས་པ་ལ་འབྲེལ་ཅི་ཡང་མ་རྙེད་ལ། འདིར་སྲིད་སྲེད་ཁོ་ན་རྒྱུར་བཤད་པའང་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ཡང་ཞེས་པའི་ཚིག་ཀྱང་སྲིད་སྲེད་རྒྱུ་ཡིན་པར་མ་ཟད་གཉིས་པོ་ཡང་རྒྱུ་ཡིན་ཞེས་གསུམ་ཀ་སྡུད་པའི་ཚིག་གོ།
བཞི་པ་རྐྱེན་གྱི་རྣམ་པ་ལ། སྲེད་པ་རྐྱེན་དུ་བསྟན། དེ་ལ་ཤེས་བྱེད་དགོད། མཚུངས་པ་
སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། བདག་ཏུ་ཆགས་པའི་རྒྱུ་ཉིད་ལས་བདེ་བ་མིན་པ་བདེ་བར་འདུ་ཤེས་པའི་སྒོ་ནས་སྐྱེ་གནས་དམན་པ་ཀུན་ལེན་པ་ལ་རབ་ཏུ་འཇུག་པར་འགྱུར་བ་དེའི་ཕྱིར་སྲེད་པ་ཉིད་སྲིད་པ་འཁོར་བར་སྐྱེ་བའི་རྟེན་ཡིན་ནོ།།
གཉིས་པ་དེ་ལ་ཤེས་བྱེད་དགོད་པ་ནི། སྲེད་པ་ཡང་སྲིད་ཕྱི་མར་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་ཡིན་པར་
ཐལ། ཆགས་བྲལ་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་ནི་སྔོན་གྱི་སློབ་དཔོན་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྲེད་དང་བྲལ་ལ་ཡང་སྲིད་མེད།1

།ཅེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འདི་
ཡང་གསུངས་པ་ཙམ་འགོད་འདོད་པ་མིན་གྱི། ཆགས་པ་དང་བྲལ་ན་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་སྲེད་པ་དང་འཁོར་བའི་སྐྱེ་བ་ལྡོག་པ་གྲུབ་པ་འགོད་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ།།
1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༦ ཤོག ༨༤༤ ཕྲེང་། ༢༠

402 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

གསུམ་པ་མཚུངས་པ་སྤང་བ་ནི། འོ་ན་ལུས་མེད་ཆགས་པ་མ་མཐོང་ཕྱིར་ལུས་ལས་
ཀྱང་ནི་འདོད་ཆགས་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་ཆགས་བྲལ་སྐྱེ་བ་མ་མཐོང་བས་ཆགས་པ་སྲིད་པར་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་ཁོ་བོ་ཅག་ལ་མི་འདོད་པ་འཕེན་པའི་གནོད་བྱེད་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཏེ། ལུས་ཆགས་པའི་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་མཚན་ཡིན་པ་ཙམ་ཞིག་ནི་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར་ན་འདོད་ལན་དོན་མཐུན་ཐེབས་པས་སོ། །འོ་ན་སྔར་རྒྱུ་ཡིན་པ་བཀག་པ་དང་མི་འགལ་ལམ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ། སྔར་ནི་ལུས་སེམས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་ཡིན་པ་ཉིད་ནི་བསལ་བ་ཡིན་གྱི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་ཙམ་དུ་འགྱུར་བར་སྔར་ཡང་། འདིའི་ཡན་ལག་དངོས་པོ་དང་། །ཞེས་སོགས་སུ་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ལུས་སེམས་ཕན་ཚུན་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་དུ་འགྱུར་བའི་རིགས་པ་འདི་ཁྱོད་ཀྱང་རྗེས་སུ་འདོད་ན་ནི། རྒྱང་པན་རང་ཉིད་རང་གི་འདོད་པ་སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་མེད་པ་ལ་གནོད་པ་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ།།
ཊཱིཀ་བྱེད་ཁ་ཅིག །ཆགས་བྲལ་སྐྱེ་བ་མ་མཐོང་ཕྱིར། །ཞེས་པའི་རིགས་པ་འདི་ལུས་ལ་
སྦྱོར་བའི་སྒོ་ནས་ལུས་ཆགས་པའི་རྒྱུར་འདོད་ན་ནི་ཞེས་འཆད་མོད། ཁོས་ཆགས་བྲལ་སྐྱེ་བ་མེད་པས་ཆགས་པ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུར་འགྲུབ་ན། ལུས་མེད་ཆགས་པ་མ་མཐོང་བས་ལུས་ཆགས་པའི་རྒྱུར་འགྲུབ་དགོས་ཞེས་མཚུངས་པ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། ཆགས་བྲལ་སྐྱེ་བ་མ་མཐོང་བ་ལུས་ལས་ཆགས་པ་འབྱུང་བའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་བཀོད་པ་ག་ལ་ཡིན། མཚུངས་པ་མི་ཤེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡི་གེར་འགོད་པ་ལ་དེ་ཙམ་གྱི་ངལ་བ་མ་བྱེད་ཅིག །ཡང་ཊཱིཀ་བྱེད་ཁ་ཅིག །ཆགས་བྲལ་སྐྱེ་བ་མ་མཐོང་བས་ཆགས་པ་འཁོར་བའི་རྒྱུ་ཡིན་པས་རིགས་པ་འདི། ལུས་མེད་ཆགས་པ་མ་མཐོང་བའི་རྟགས་ཀྱིས་ལུས་ལས་འདོད་ཆགས་འབྱུང་བའི་དཔེ་ཡང་དག་ཏུ་ཁས་བླངས་པའི་སྒོ་ནས། རྗེས་སུ་འདོད་ན་ནི། རྒྱང་པན་རང་ཉིད་ཀྱིས་རང་གི་འདོད་པ་ལ་གནོད་པ་བྱས་པར་འགྱུར་ཞེས་འཆད་མོད། འོ་ན། དཔེར་ན་ཡོན་ཏན་ལ་སོགས་པའམ། །ཞིག་དང་མ་སྐྱེས་དག་ལ་བཞིན།1

།ཞེས་ཡོན་ཏན་ལ་གྲངས་
ཀྱི་ཡོན་ཏན་གཉིས་པ་མི་བརྟེན་ཀྱང་གྲངས་ཀྱི་སྒྲ་དོན་མཐུན་འཇུག་པ་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་ཏུ་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༠༨ ཕྲེང་། ༡༤

རྣམ་འགྲེལ་ཚད་གྲུབ་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 403

ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར། ཆོས་གྲགས། རང་ཉིད་རང་འདོད་ལ་གནོད་འགྱུར།1

།ཞེས་བརྗོད་ན་ཅི་ཞིག་
སྨྲ། དེ་ནི་བྱེ་བྲག་པའི་ཁས་བླངས་ལ་འགལ་བ་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་གནོད་པ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཡིན་གྱི་རང་ལུགས་ཀྱི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་ཏུ་བཀོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འདིར་ཡང་ཚུར་ལ་མཚུངས་པ་བྱ་བའི་ཕྱིར་བཀོད་པ་ཡིན་གྱི་ལུས་ཆགས་པའི་རྒྱུར་སྒྲུབ་པའི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་ཏུ་བཀོད་པ་ག་ལ་ཡིན། གལ་ཏེ་ལུས་སྐྱེས་པ་ལ་ཆགས་པ་མཐོང་གི་གཞན་ལ་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ལུས་སྐྱེ་བ་དང་ལྷན་ཅིག་འདོད་ཆགས་འབྱུང་གི་དེའི་སྔར་མ་ཡིན་པས་ལུས་འདོད་ཆགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན་འདོད་ཆགས་ཀྱང་ལུས་ཀྱི་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལུས་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་གི་དེའི་སྔར་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དེ་འདོད་ན། སྐྱེས་མ་ཐག་གི་འདོད་ཆགས་དེ་འོས་གཞན་མེད་པས་རིགས་འདྲ་སྔ་མ་ལས་སྐྱེ་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ན་སྐྱེས་མ་ཐག་གི་འདོད་ཆགས་དེའི་སྔར་འདོད་ཆགས་གྲུབ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱུ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྐྱེ་བ་སྔ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ་ལོ།།
མ་རིག་པ་དང་ལས་ཀྱང་རྒྱུ་མ་ཡིན་ནམ། ཅིའི་ཕྱིར་སྲེད་པ་གཅིག་པུ་འདིར་རྒྱུར་བསྟན་
ཞེ་ན། མི་ཤེས་པའམ་མ་རིག་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཡང་སྲིད་ཕྱི་མར་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་ཡིན་ཡང༌། སྐབས་འདིར་རྒྱུ་རུ་དངོས་སུ་མ་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། དེའི་དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱུ་མིན་པས་མ་བརྗོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྲེད་པ་ཉིད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཡང་སྲིད་ཕྱི་མར་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་ཡིན་པར་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་མ་2

བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཁྱོད་རང་འབྲས་ཡང་སྲིད་ཕྱི་མའི་རྒྱུན་ནི་བསྐུལ་ཞིང་
འཕེན་པར་བྱེད་པའི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང༌། དེ་མ་ཐག་འགྲུབ་པར་བྱེད་པའི་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུའང་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ལས་ཀྱང་ཡང་སྲིད་ཕྱི་མའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་མིན་ཏེ། སྲེད་པ་དེ་ཡོད་ན་ལས་ངང་གིས་ཡོད། སྲེད་པ་དེ་མེད་ན་ལས་ཡོད་ཀྱང་སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། སྲེད་པ་ལའང་མི་མཚུངས་ཏེ། སྲེད་པ་ཟད་པ་ལའང་ལས་ཡོད་ཅིང༌། ལས་ཟད་པ་ལ་སྲེད་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༡༧ ཕྲེང་། ༧
2 ཞོལ། ཤོག ༨༣ བ ༥ གཙང་། ཤོག ༦༦ ན ༧ དངོས་སུ་བཤད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ།

404 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

གསུམ་པ་འགོག་པའི་བདེན་པ་ལ། འགོག་པ་དང༌། ཞི་བ་དང༌། གྱ་ནོམ་དང་གསུམ་
མོ། །ངེས་འབྱུང་གི་རྣམ་པ་ནི་ལམ་བདེན་གྱིས་ངེས་འབྱིན་གྱི་རྣམ་པ་དང་འཇུག་པ་གཅིག་གིས་འཆད་པས་སྐབས་འདིར་ཟུར་དུ་མ་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་ལྷ་དབང་བློ་འགོག་ལམ་ལ་རྣམ་པ་སོ་སོར་གཞུང་མཚམས་མ་བཅད་པར་འཆད་ཀྱང། རྒྱན་མཁན་པོས་འདི་ལྟར་མཚམས་ཕྱེ་ནས་འཆད་པ་ཉིད་གཞུང་ལ་འགྲིག་པར་མངོན་ནོ། །དང་པོ་ལ། འགོག་པའི་རྣམ་པ་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་དགོད་པ་དང། རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། རྒྱུན་འགག་ཏུ་མི་རུང་བའི་གཏན་དུ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་རྒྱུ་ལ་འགལ་རྐྱེན་གྱི་གེགས་སྟོབས་ལྡན་དང༌། མཐུན་རྐྱེན་མ་ཚང་བ་སོགས་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་དེ་ཉིད་རྒྱུ་ཡོད་ཅིང༌། དེ་ཡང་མི་རྟག་པ་དང༌། དེ་ཡང་སྲེད་པ་སོགས་ཡིན་པར་གྲུབ་པ་ན། དེ་དག་གཉེན་པོའ་སྟོབས་ཀྱིས་འགགས་ ིཔ་ལས་འབྲས་བུ་སྡུག་བསྔལ་འགགས་པའི་འགོག་པ་ཡོད་པར་གྲུབ་ཅེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ།།གཉིས་པ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ལ། ཐར་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བ་སྤང་བ་དང༌། ཐར་པ་དོན་གཉེར་
མི་སྲིད་པར་ཐལ་བ་སྤང་བ་དང༌། ཐར་པ་ཐོབ་ཟིན་སྲིད་པར་སྐད་ཅིག་ཀྱང་གནས་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། རྩོད་པ་འདི་ཞིག་གང་ལ་རྩོད་ན། ཕྱི་རོལ་པ་དག་འཁོར་བའི་ཚེ་ནའང་བདག་རྟག་པ་ཉིད་འཁོར་བ་ཡིན་ལ། ཐར་པའི་ཚེའང་དེ་ཉིད་ཐར་པ་ཡིན་པས་འཁོར་
1

བདག་དང་གྲོལ་བའི་བདག་རྟག་པ་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་འཁོར་བ་པོའ་བདག་མེད་ན་སུ་ ིཞིག་འཁོར་ཏེ་སུའང་འཁོར་བར་མི་འགྱུར་བས་འཁོར་བ་ཡོད་པར་མི་འཐད་དོ། །འཁོར་བ་མེད་ན་ཐར་པའང་ག་ལ་རུང༌སྙམ་ནས་འདི་ཉིད་ཞེ་བས་དམ་འཆའ་བར་བྱེད་ལ། དེ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར། སྔར། སྡུག་བསྔལ་འཁོར་བ་ཅན་ཕུང་པོ། །ཞེས་བདག་རྟག་པ་འཁོར་བ་མ་ཡིན་གྱི་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོའ་རྒྱུན་ཙམ་ཞིག་འཁོར་བར་བཤད་པ་དེ་དང་འདིར་ཐར་པ་ཡོད་པར་བསྒྲུབས་ ིཔ་འགལ་བར་རྩོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་འདི་ལྟར་འཁོར་བ་པོའ་བདག་མེད་ཀྱི་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་ ིཔོའ་རྒྱུན་ཙམ་ཞིག་འཁོར་བ་ཡིན་ན། དེ་ཉིད་འགགས་པ་ཐར་པར་ཁས་ལེན་པ་འགལ་ཏེ། ཐར་ ིཔ་ཐོབ་པའི་ཚེ་ཐར་པ་པོའ་བདག་ནི་མེད་ཅིང༌། ཕུང་པོའི་རྒྱུན་ནི་འགགས་ཟིན་པས། ཐར་པ་ཐོབ་ ི
1 ཞོལ། ཤོག ༨༤ བ ༡ གཙང་། ཤོག ༦༦ བ ༧ འཁོར་བའི་བདག་དང་གྲོལ་བའི་བདག་

རྣམ་འགྲེལ་ཚད་གྲུབ་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 405

པ་ན་ཅིའང་མེད་པར་འགྱུར་ལ། ཅིའང་མེད་ན་ཐར་པའང་ཡོད་པར་འགལ་ལོ་སྙམ་པའོ། །དེས་ན་ཚིག་གི་དོན་འདི་ཡིན་ནོ།།
གལ་ཏེ་ཐར་པ་ཐོབ་པ་པོའ་བདག་མེད་པར་ཐལ། སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཕུང་པོའི་རྒྱུན་ཙམ་ཞིག་ ིའཁོར་བ་ཡིན་གྱི་འཁོར་བ་པོའ་བདག་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐར་པའི་གནས་སྐབས་ན་ཐར་ ིཔའང་མེད་པར་ཐལ། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་རྒྱུན་ཆད་ཅིང་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཐར་པ་པོའ་བདག་ ིཀྱང་མེད་པས་ཅིའང་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་བུའི་སྐྱོན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཐལ་བ་སྔ་མ་ལ་འདོད་དང་ཕྱི་མ་ལ་རྟགས་མ་གྲུབ་ཀྱི་ལན་དོན་མཐུན་ཐེབས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐར་པའི་གནས་སྐབས་ན་ཐར་པ་པོའ་བདག་དང་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་མེད་ཀྱང༌། སྡུག་བསྔལ་མ་ལུས་པར་འགགས་པའི་ ིམེད་དགག་སོ་སོར་བརྟགས་པའི་འགོག་པ་ཡོད་པས་ཐར་པ་ཡོད་ཅིང༌། དེ་གང་གིས་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཐར་པ་ཐོབ་པ་པོའ་གང་ཟག་ཀྱང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་གང་ཟག་དེ་ནི་ཟག་མེད་ ིཀྱི་ཕུང་པོའ་ཚོགས་རྒྱུན་ལ་བཏགས་པ་ཙམ་མ་གཏོགས་ཕུང་པོ་དང་མཚན་ཉིད་མི་མཐུན་པའི་ ིརང་སྐྱ་བར་མེད་པས་བདག་ཡོད་པར་མི་འགྱུར་རོ།།
དེ་བས་ན་གཞུང་འདི་ཤིན་ཏུ་དགོས་པ་ཆེ་ཞིང་དོན་ཆེ་བ་ཡིན་ཀྱང་ཚིག་བརླིང་
ཞིང༌འདུས་པས། སྔོན་ཆད་འཆད་ཤེས་པ་མ་བྱུང་བར་སྣང་ངོ༌། །དེ་ཡང་ཐར་པ་འགོག་པའི་བདེན་པ་སྡུག་བསྔལ་སོགས་འགགས་པའི་མེད་དགག་ཙམ་དང༌། དེ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་པོ་གང་ཟག་བཏགས་པ་ཙམ་ལ་འཇོག་ཤེས་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པའི་ཁྱད་ཆོས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་འཇོག་མི་ཤེས་པར་ཐར་པ་སྒྲུབ་པ་རང་དབང་བའི་རྟག་པ་དང༌། དེ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་པོ་རྟག་དངོས་ཁས་བླངས་ནས་གྲོལ་བའི་བདག་ཁས་ལེན་པ་ནི་ཕྱི་རོལ་པ་ཐར་པ་སྨྲ་བ་དག་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ད་ལྟ་གང་དག་བླུན་པོ་ཁ་ཅིག །ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་འགོག་པའི་བདེན་པ་མཐར་ཐུག་སྒྲུབ་པ་རང་དབང་བའི་རྟག་པ་དང༌། དེ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཡེ་ཤེས་རྟག་པ་སྒྲུབ་པ་རང་དབང་བའི་བདེན་གྲུབ་ཁས་ལེན་པ་ནི། མུ་སྟེགས་ཀྱི་ཐར་པ་དང་གྲོལ་བའི་བདག་གི་འདོད་པ་གྲ་ཟུར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་ཉམས་པར་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་བསྟན་པ་ལ་ཐན་སྐྱེལ་བའི་ཆེད་དུ་བསོད་ནམས་དམན་པ་དག་གི་སྙིང་ལ་འོངས་པ་ཡིན་ནོ།།

406 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

གཉིས་པ་ཐར་པ་དོན་གཉེར་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བ་སྤང་པ་ནི། གལ་ཏེ་སྔར་འཁོར་བར་
བཅིངས་པ་དེ་ཉིད་ཕྱིས་ཐར་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བའི་བདག་མེད་ན། ཐར་པའི་བདེ་བ་ལོངས་སྤྱོད་པ་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཐར་པ་ཐོབ་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་ཅིང༌། སུའང་དེའི་ཕྱིར་དུ་འབད་པ་བྱེད་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། གྲོལ་བ་པོའ་བདག་ནི་མེད་ན་ཡང་ཐར་ལམ་ལ་འབད་པ་དོན་ཡོད་ ིདེ། བདག་ཏུ་ལོག་པར་སྒྲོ་བཏགས་པ་གཞོམ་པའི་ཕྱིར་དུ་བརྩོན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཇི་སྲིད་བདག་ལ་ཆགས་པ་མ་བཅོམ་པ་དེ་སྲིད་དུ་སྡུག་བསྔལ་བ་པོའ་བདག་ཏུ་སྒྲོ་བཏགས་ནས་ ིདེ་ནི་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་ཡོངས་སུ་གདུང་བར་འགྱུར་བས་སེམས་རྒྱུད་བདེ་བའི་རང་བཞིན་དུ་ནི་གནས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ཐར་པ་ཐོབ་ཟིན་སྲིད་པར་སྐད་ཅིག་ཀྱང་གནས་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བ་སྤང་བ་
ནི། བདག་མེད་ན་དགྲ་བཅོམ་པ་འཁོར་བར་སྐད་ཅིག་ཀྱང་མི་གནས་པར་འགྱུར་ཏེ། བདག་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་བདག་གི་བ་ལ་རེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། ཁམས་གསུམ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་དགྲ་བཅོམ་པ་སྲིད་པར་ཅུང་ཟད་གནས་པ་ནི། སེམས་ཅན་ལ་བརྩེ་བའམ་ཡང་ན་སྔོན་གྱི་ལས་ཀྱིས་འཕངས་པའི་སྐུ་ཚེའི་ལྷག་མ་མ་རྫོགས་པས་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་སྔོན་གྱི་ལས་ཀྱིས་འཕངས་པའི་སྐུ་ཚེའི་ལྷག་མ་ཅུང་ཟད་གནས་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་དེ། བདག་བདེ་བར་སྲེད་པ་མེད་ཀྱང་བསྟན་པ་གནས་པ་སོགས་ཀྱི་དགོས་པ་མཐོང་བའམ་དེས་སེམས་ལ་གདུང་བ་མི་སྐྱེད་པས་ལྡོག་པར་འདོད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལས་དེས་ཡང་སྲིད་ཕྱི་མ་འཕེན་པར་མི་འགྱུར་རམ་ཞེ་ན། སྲིད་པའི་སྲེད་ལས་རྣམ་པར་བརྒལ་བའི་དགྲ་བཅོམ་པའི་ལས་དེས་སྲིད་པ་གཞན་འཕེན་ནུས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྐྱེན་སྲེད་པ་ཟད་པར་བཅོམ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་སྡུག་བསྔལ་འགགས་པའི་ཐར་པ་བསྒྲུབས་པའི་སྒོ་ནས་འགོག་པའི་རྣམ་པ་བཤད་ནས།
ཉོན་མོངས་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བའི་སྒོ་ནས་གཉིས་པ་ཞི་
བའི་རྣམ་པ་བཤད་པ་ལ། ཆགས་བྲལ་ཉེས་པ་མ་ཟད་པར་ཐལ་བ་སྤང། ཆགས་བྲལ་སྲིད་པ་ལས་མ་གྲོལ་བར་ཐལ་བ་སྤང༌། བདག་འཛིན་སྲིད་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པ་ལ་ཧ་ཅང་ཐལ་བ་སྤང་བའོ། །དང་

རྣམ་འགྲེལ་ཚད་གྲུབ་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 407

པོ་ལ། བདག་ལྟ་མ་སྤངས་པར་ཐལ་བ་སྤང་བ་ནི། དགྲ་བཅོམ་པས་བདག་ལྟ་མ་སྤངས་པར་ཐལ། སེམས་ཅན་དུ་ལྟ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་མེད་ན་སེམས་ཅན་ལ་བརྩེ་བ་ཡོད་པར་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། བདག་ལྟ་སྤངས་པ་དང་སེམས་ཅན་སྡུག་བསྔལ་བར་ཤེས་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་དགྲ་བཅོམ་པ་རྣམས་ནི། ལས་ཉོན་གྱི་འདུ་བྱེད་སྔ་མའི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་ཅན་གྱི་ཕུང་པོ་ལྔའི་དངོས་པོའ་ཆོས་ཙམ་ལ་སེམས་ཅན་དུ་བཏགས་པ་ལ་དམིགས་ནས་དེ་ཉིད་སྡུག་བསྔལ་དང་བྲལ་ ིབར་འདོད་པའི་བརྩེ་བ་སྐྱེ་བ་དེ། སྒྲུབ་པ་རང་དབང་བའི་སེམས་ཅན་དུ་ལྟ་བ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་བོ་འབའ་ཞིག་གིས་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་འདུ་བྱེད་སྔ་མའི་རྗེས་འཇུག་ཅེས་སྨོས་པས། འཕགས་པ་རྣམས་ནི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་གདུངས་པར་མཐོང་ནས་ལྷག་པར་བརྩེ་བ་སྐྱེ་བར་ཤེས་པའི་ཕྱིར་ཡང་ཡིན་ནོ།།
དེ་ཡང་སྒྲུབ་པ་རང་དབང་བའི་སེམས་ཅན་གྱི་རྣམ་པར་ཤར་བའི་སྒོ་ནས་དེ་ཉིད་སྡུག་
བསྔལ་དང་བྲལ་བར་འདོད་པའི་སྙིང་རྗེ་ནི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྗེའོ། །ཕུང་སོགས་ཆོས་ཙམ་ལ་སེམས་ཅན་དུ་བཏགས་པའི་སྡུག་བསྔལ་དང་བྲལ་བར་འདོད་པའི་བརྩེ་བ་ནི་ཆོས་ལ་དམིགས་པའོ། །གདགས་གཞི་ཕུང་སོགས་ཆོས་ཙམ་ཀྱང་གཟུང་འཛིན་རྫས་གཞན་དུ་བདེན་པར་མེད་པ་ལ་སེམས་ཅན་དུ་བཏགས་པ་ལ་དམིགས་ནས་དེ་ཉིད་སྡུག་བསྔལ་དང་བྲལ་བར་འདོད་པའི་བརྩེ་བ་ནི་དམིགས་པ་མེད་པའི་སྙིང་རྗེའོ། །དང་པོ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་དང༌། གཉིས་པ་ཉན་རང་འཕགས་པ་དང༌། གསུམ་པ་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་དག་གི་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་གཙོ་ཆེ་བར་ཡོད་དོ། །ཁ་ཅིག །དམིགས་མེད་ཀྱི་སྙིང་རྗེ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་འདོད་པ་ནི་མ་བརྟགས་པའི་བབ་ཆོལ་ཏེ། བྱམས་སོགས་རྨོངས་དང་འགལ་མེད་ཕྱིར།1

།ཞེས་གསུངས་པས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་
ཡེ་ཤེས་མ་རིག་པའི་དངོས་གཉེན་དུ་མི་རུང་བར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང༌། འཁོར་གསུམ་ཡོངས་སུ་དག་པའི་སྦྱིན་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་པ་དུ་2

ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྣམ་པར་མི་རྟོགས་པའི་ཡེ་
ཤེས་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ།།

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༡༩ ཕྲེང་། ༡༠
2 ཞོལ། ཤོག ༨༦ བ ༥ གཙང་། ཤོག ༦༨ བ ༦ ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་

408 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

དེས་ན་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ནི་སྒྲུབ་པ་རང་དབང་བ་དེའི་བདག་ཉིད་མིན་པའི་ཕུང་སོགས་ཆོས་ཙམ་ལ་སེམས་ཅན་དུ་བཏགས་པ་ལ་ནི་དེ་ལྟར་མི་ཤེས་པར་སྒྲུབ་པ་རང་དབང་བའི་བདག་གཞན་དུ་སྒྲོ་འདོགས་པ་ལས་ཆགས་པར་འགྱུར་ཞིང༌། དགྲ་བཅོམ་པ་དག་ནི་སྡུག་བསྔལ་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོའ་རྒྱུན་ལ་སེམས་ཅན་དུ་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་རིག་པ་ལས་ནི་བརྩེ་བ་ ིསྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །ཆགས་བྲལ་ཞེ་སྡང་ཅན་དུ་ཐལ་བ་སྤང་བ་ནི། དགྲ་བཅོམ་ཞེ་སྡང་ཅན་དུ་འགྱུར་ཏེ། བརྩེ་བའི་ཡུལ་ལ་གཞན་གྱིས་གནོད་པ་བྱས་ན་ཞེ་སྡང་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གཏི་མུག་ཉེས་པའི་རྩ་བ་སྟེ་དེ་ཡང་སེམས་ཅན་ནམ་གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་ལ་དེ་མེད་ན་ཉེས་པའི་རྒྱུ་ལས་ཁྲོ་བ་སྐྱེ་བ་མིན་ཞིང༌། དེས་ན་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བརྩེ་1

བས་

ཉེས་པ་ཞེ་སྡང་སོགས་འདྲེན་པ་མེད་པར་འདོད་དེ། དགྲ་བཅོམ་པས་གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གཉིས་པ་དགྲ་བཅོམ་སྲིད་པ་ལས་མ་གྲོལ་བར་ཐལ་བ་སྤང་བ་ནི། ཡང་ན་ལས་ཀྱིས་
ཡིན། །ཞེས་སྨྲས་པ་ལ་དགྲ་བཅོམ་པ་ལ་ལས་ཀྱིས་འཕངས་པའི་ལུས་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་སྡུག་བསྔལ་བདེན་པ་ཡིན་པས། སྡུག་བསྔལ་ལས་མ་གྲོལ་བར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན་དགྲ་བཅོམ་འཁོར་བ་པར་འགྱུར་ཏེ། སྡུག་བསྔལ་འཁོར་བ་ཅན་ཕུང་པོ། །ཞེས་སྨྲས་པས་སོ་ཞེ་ན། དགྲ་བཅོམ་ཆོས་ཅན། སྲིད་པ་ལས་གྲོལ་བ་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྔོན་གྱི་འདུ་བྱེད་དམ་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་འདི་ཟད་ནས་སྲིད་པ་གཞན་2

ཉིང་མཚམས་མི་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར། སྔོན་གྱི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ནུས་པ་ལྷག་བཅས་ཀྱི་ཕུང་
པོ་འདི་མ་ཟད་ན་ཡང་དེ་ཙམ་གྱིས་གང་དེ་སྲིད་པ་ལས་མ་གྲོལ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ད་ལྟ་ཕུང་པོའ་རྒྱུན་ ིགནས་པ་ནའང་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཉེས་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པ་ཉིད་དུ་སྤངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གནས་པ་ནི་བརྩེ་བའམ་ཞེས་པ་ལ་རྩོད་པ་ནི། ཆགས་བྲལ་བརྩེ་བས་གནས་ན་རྟག་ཏུ་གནས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཆགས་བྲལ་ལ་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་བྱེ་བྲག་གིས་རིགས་གཉིས་ལས། ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་བརྩེ་བའི་དབང་གིས་ཅུང་ཟད་གནས་ཀྱང༌། སྙིང་རྗེ་དམན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཡང་གནས་པའི་འབད་

1 ཞོལ། ཤོག ༨༧ ན ༣ གཙང་། ཤོག ༦༩ ན ༢ བརྩེ་བ་ཉེས་པ་ཞེ་སྡང་སོགས་
2 ཞོལ། ཤོག ༨༧ ན ༥ སྲིད་པ་གཞན་དུ་ཉིང་མཚམས་

རྣམ་འགྲེལ་ཚད་གྲུབ་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 409

རྩོལ་ཆེན་པོ་མེད་དོ། །གང་དག་བརྩེ་བ་ཆེན་པོ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་དང་ས་ཆེན་པོ་ལ་བཞུགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དག་ནི་སྙིང་རྗེའི་དབང་གིས་བསྐལ་པ་ལ་སོགས་པའམ་དེ་བས་ཀྱང་ཆེས་ཆེར་ཡུན་ཤིན་ཏུ་རིང་པོར་འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་མ་སྟོངས་ཀྱི་བར་དུ་གཞན་གྱི་ངོར་ནི་བཞུགས་པ་ཡིན་ནོ།།
གསུམ་པ་བདག་འཛིན་སྲིད་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པ་ལ་ཧ་ཅང་ཐལ་བ་སྤང་བ་ནི། གལ་ཏེ་འཇིག་
ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་འཁོར་བའི་རྩ་བ་ཡིན་པར། གཏི་མུག་ཉེས་པའི་རྩ་བ་སྟེ། དེ་ཡང་སེམས་ཅན་འཛིན་པ་ཡིན།1

།ཞེས་སྨྲས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཁས་བླངས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་ན་རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱིས་མཐོང་
ལམ་ཐོབ་མ་ཐག་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། འཕགས་པའི་ལམ་དང་པོར་ནི་སྲིད་པ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། རྒྱུན་ཞུགས་ཐོབ་ན་ཀུན་སྦྱོར་གསུམ་སྤངས་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། རྟགས་མ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱིས་འཇིག་ལྟ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དེ་སྤངས་ནའང་ཡང་སྲིད་པ་ག་ལ་ཡོད་དེ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཀུན་སྦྱོར་གསུམ་སྤངས་པར་བཤད་པ་ནི་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་འཇིག་ལྟ་ལྷན་སྐྱེས་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དེ་ཉིད་ངོས་བཟུང་བ་ནི། བདག་བདེ་བར་གྱུར་པའམ་སྡུག་བསྔལ་བར་མ་གྱུར་ཅིག་ཅེས་འདོད་པ་ན་གྲུབ་མཐའ་སོགས་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར། རང་དབང་བའི་རྣམ་པར་འཛིན་པའི་སྒོ་ནས་ངའོ་སྙམ་པའི་བློ་གང་དེ་སེམས་ཅན་ལ་འཇིག་ལྟ་ལྷན་སྐྱེས་
2

སྐྱེས་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ང་རང་དབང་བར་འཛིན་པ་དགོས་པས། གང་ཟག་ཕ་རོལ་པོ་ཕུང་པོ་ལ་བཏགས་པ་ཙམ་མིན་པའི་རང་དབང་བར་འཛིན་པ་ནི་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཡིན་ཀྱང་འཇིག་ལྟ་མིན་ནོ། །དེས་ན་དེ་འདྲའི་འཇིག་ལྟ་ལྷན་སྐྱེས་དེ་ཉེས་པའི་རྩ་བ་ཡང་ཡིན་ཏེ། ང་ཞེས་མཐོང་བ་མེད་པར་ནི་འགའ་ཡང་བདག་ལ་ཆགས་པ་མ་ཡིན་ཞིང༌། བདག་ལ་སྲེད་པ་མེད་པར་ཡང་བདག་བདེ་བ་འདོད་པས་དེའི་ཕྱིར་དུ་ལས་གསོག་པ་ལ་མངོན་པར་རྒྱུག་པ་མིན་པས་སོ།།
གསུམ་པ་གྱ་ནོམ་པའི་རྣམ་པ་བཤད་པ་ནི། གལ་ཏེ་བདག་ཡོད་ན་སྔར་བཅིངས་པ་ལས་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༡༨ ཕྲེང་། ༢
2 ཞོལ། ཤོག ༨༨ ན ༢ སེམས་ཅན་ལ་ལྟ་བ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ་ གཙང་། ཤོག ༦༩ བ ༥ སེམས་ཅན་ལ་ལྟ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ་

410 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

གྲོལ་ནས་ཐར་པ་ཐོབ་པ་ན་བདག་ཉིད་ཡོངས་སུ་ཚིམ་པའི་གྱ་ནོམ་འཐད་པ་ཡིན་གྱི། བདག་མེད་པ་ལ་དེ་མི་འཐད་པས་བཅིངས་གྲོལ་གྱི་གཞིར་གྱུར་པའི་བདག་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། ལྷ་དབང་བློ་ལྟར་ན། བཅིངས་གྲོལ་གྱི་གཞིར་གྱུར་པའི་བདག་མེད་པ་ལ་རྩོད་པ་སྤོང་བ་ལ་སྦྱོར་རོ། །གང་ལྟར་ཀྱང་དོན་ཁྱད་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཉོན་མོངས་ཆོས་ཅན། སྲིད་པར་འཆིང་བྱེད་ཡིན་ཏེ། རང་འབྲས་ཡང་སྲིད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་སྐྱེད་པའི་རྒྱུ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བདག་ལ་དེ་མི་རུང་སྟེ། རྟག་པའི་ཕྱིར། བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཆོས་ཅན། སྲིད་པ་ལས་ཐར་བྱེད་ཡིན་ཏེ། ཡང་སྲིད་པའི་སྡུག་བསྔལ་མི་སྐྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཐབས་དམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བདག་ལ་དེ་གང་ལས་རུང་སྟེ། རྟག་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྟག་པ་ཉོན་མོངས་ཀྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་དང༌། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་སོགས་ཀྱི་མཐུ་ལས་སྐྱེ་བའི་རྒྱུན་ཆད་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གནས་མའི་བུ་པ་ན་རེ། ཁོ་བོ་ཅག་ལ་ཉེས་པ་མེད་དེ། གང་ཟག་དེ་རྟག་མི་རྟག་གང་དུའང་བརྗོད་དུ་མེད་པས་སོ་ཞེ་ན། གང་ཟག་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འབྲས་བུ་འགའ་ཡིའང་རྒྱུ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མི་རྟག་པ་ཉིད་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་ལའང་བཅིངས་པ་དང་ཐར་པ་དག་ཀྱང་ཇི་ལྟ་བུར་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་རྟག་མི་རྟག་གང་དུའང་བརྗོད་བྱ་མིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་ན་འཇིག་པ་མེད་དགོས་ཤིང༌། དེ་ལྟ་ན་རྟག་པར་འགྱུར་ཏེ། ཆོས་གང་གི་རང་བཞིན་འཇིག་པ་མེད་པ་དེ་ལ་མཁས་པ་རྣམས་རྟག་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་རོ།།
འདིས་འཇིག་པ་རྣམ་པར་བཅད་པའི་ཆོས་ཡིན་ན་རྟག་པར་བསྟན་པ་ཡིན་པས། རྟག་པ་
ཡིན་ན་དངོས་པོ་ཡིན་དགོས་སོ་ཞེས་སྨྲ་བ་བཀག་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་རྟག་པ་ཡིན་ན་དངོས་པོ་ཡིན་དགོས་ན། རྟག་ན་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། རྟག་ན་དངོས་པོ་ཡིན་པས་ཁྱབ། དངོས་པོ་ཡིན་ན་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྟག་ན་འཇིག་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། གཞུང་འདི་དང་དངོས་སུ་འགལ་ཞིང༌། མེད་ན་ཡོད་པས་ཁྱབ་པར་སྨྲ་བ་ཅིས་འགོག་སོམས་ཤིག །དེས་ན་གནས་མ་བུ་པ་ཁྱོད་དངོས་འགལ་ལ་ཕུང་སུམ་ཁས་ལེན་པ་ངོ་ཚའི་ལྟ་བ་འདི་སྤོངས་ལ་གང་ཟག་དེ་ནི་རྟག་པར་སྨྲོས་ཤིག་སྟེ། རྟག་པར་ཁས་ལེན་རིགས་པར་འགྱུར་ཏེ། རྟག་

རྣམ་འགྲེལ་ཚད་གྲུབ་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 411

པའི་དོན་ཁས་ལེན་རིགས་1

ན་རྟག་པར་བརྗོད་དུ་མེད་ཅེས་སྨྲ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་རྟག་པར་
ཁས་བླངས་ན་ཡང་སྔར་བཤད་པའི་བཅིངས་ཐར་མི་རུང་བའི་ཉེས་པ་སོ་ན་གནས་སོ།།
བཞི་པ་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ལ། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་སྲིད་པ་ལས་གྲོལ་བྱེད་
ཀྱི་ལམ་དུ་བསྟན་པ་དང༌། དེ་ཉིད་གྲོལ་ལམ་མ་ཡིན་པའི་དོགས་པ་སྤང་བ་དང༌། གྲོལ་ལམ་གཞན་དུ་འཛིན་པའི་ལོག་རྟོག་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྔར་བཤད་ཟིན་པའི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ལམ་དེ་ཆོས་ཅན། སྲིད་པ་ལས་གྲོལ་བར་བྱེད་པའི་ལམ་ཡིན་ཏེ། བདག་འཛིན་གྱི་དངོས་གཉེན་དུ་ཁྱོད་གོམས་པ་ལས་ཉེས་པ་མ་ལུས་པ་སྤངས་ཏེ་གནས་གྱུར་མཐར་ཕྱིན་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་དེ་ཉིད་གྲོལ་ལམ་མ་ཡིན་པའི་དོགས་པ་སྤང་བ་ལ། དོགས་པ་དགོད་པ་ནི།
གལ་ཏེ་རེ་ཤིག་ཉེས་པ་གཏན་མེད་དུ་གནས་གྱུར་ཀྱང་སྔར་ལམ་མེད་པའི་རྒྱུད་ལ་ལམ་སྐྱེ་བ་བཞིན་དུ་སྔར་ཉེས་པ་མེད་པའི་རྒྱུད་ལའང་ཉེས་པ་སྐྱེ་བའི་གཏན་ནས་གྲོལ་བ་མི་སྲིད་དོ་ཞེ་ན།གཉིས་པ་དེའི་ལན་བསྟན་པ་ལ། སྤངས་པ་སླར་མི་ལྡོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་མདོར་བསྟན།
དེའི་རྒྱུ་མཚན་རྒྱས་པར་བཤད། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཉེས་པ་ཀུན་གྱི་གཉེན་པོར་འགྱུར་ཚུལ་བཤད། སྤངས་པ་སླར་ལྡོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་གཞན་དགག །དེ་དག་རྣམས་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། གནས་གྱུར་མཐར་ཕྱིན་པའི་སེམས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ཉེས་པ་སླར་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཁྱོད་ལ་ཉེས་པ་སླར་འབྱུང་བའི་ནུས་པ་མེད་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གཉིས་པ་དེའི་རྒྱུ་མཚན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི། གལ་ཏེ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་
ཀྱིས་བདག་འཛིན་སོགས་ཉེས་པ་རྣམས་ཀྱི་ངང་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་རྒྱུད་ལ་ཡང་དེ་དག་མེད་པར་བྱེད་ནུས་ལ། ཉེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ངང་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་རྒྱུད་ལ་སླར་དེ་མེད་པར་བྱེད་མི་ནུས་པ་ཅི་ཞེ་ན། དེའི་རྒྱུ་མཚན་འཆད་པ་ལ། ཐོག་མར་དཔེ་སྒྲུབ་པ་ནི། རྣམ་ཤེས་ཡུལ་འཛིན་པའི་ཆོས་ཇི་ལྟར་ཡོད་དེ་འཛིན་པ་ནི་ཡུལ་གྱི་རང་བཞིན་འདི་དང་མཐུན་པར་ 1 གཙང་། ཤོག ༧༠ བ ༢ ཁས་ལེན་རིགས་ནས་རྟག་པར་བརྗོད་

412 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

ཞུགས་པ་ཡིན་ལ་ཁོས་མཐོང་བ་ལྟར་ཡོད་པ་ཡི་ནི་བདག་ཉིད་ཡུལ་དེ་རྣམ་ཤེས་འདི་ཡི་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའང་ཡིན་ནོ། །དཔེར་ན་ཐག་པ་ཁྲ་བོ་ལ་ཐག་ཁྲ་དེའི་སྣང་བའི་དབང་ཤེས་བཞིན་ནོ། །ཡུལ་འདི་ལས་དེ་འཁྲུལ་རྒྱུའི་རྐྱེན་གཞན་གྱིས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གོལ་བར་འགྱུར་ཞིང་འཁྲུལ་པ་དེ་ལྡོག་པ་ལ་ནི་གཉེན་པོའ་རྐྱེན་ལ་ལྟོས་དགོས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཡུལ་གྱི་རང་བཞིན་དང་མཐུན་པར་ ིམ་ཞུགས་པས་མི་བརྟན་ཞིང་འབྲལ་དུ་རུང་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ཐག་པ་ལ་སྦྲུལ་གྱི་བློ་བཞིན་ནོ།།ངག་དོན་ནི། ཐག་ཁྲ་ཐག་ཁྲར་སྣང་བའི་དབང་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་ཐག་ཁྲ་
སྦྲུལ་སྣང་གི་འཛིན་སྟངས་འགོག་ནུས་ཀྱང་དེས་ཁྱོད་ཀྱི་འཛིན་སྟངས་འགོག་མི་ནུས་ཏེ། ཁྱོད་ཐག་ཁྲའི་གནས་ལུགས་ལ་ཞུགས་ཤིང༌། དེ་ཐག་ཁྲའི་གནས་ལུགས་ལས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞུགས་པའི་སྒོ་ནས་ཁྱེད་གཉིས་ག་ཐག་ཁྲ་ལ་དངོས་སུ་དམིགས་པའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་དཔེ་བསྒྲུབས་ནས་དོན་ལ་སྦྱར་བ་ནི། དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཉེས་པ་སྔར་ཡོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཕྱིས་མེད་པར་བྱེད་ཀྱང་ཉེས་པས་ཤེས་རབ་དེ་མེད་པར་བྱེད་མི་ནུས་པར་ཐལ། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི་འོད་གསལ་བ་སྟེ་བདག་འཛིན་གྱི་མུན་པ་དེའི་འཛིན་སྟངས་ལྟར་མ་གྲུབ་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་འཛིན་སྟངས་དང་མཐུན་པར་གྲུབ་པས་ཤེས་རབ་དེ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་གཉེན་པོའ་སྟོབས་ཀྱིས་འབྲལ་མི་རུང་ཡིན་ཞིང༌། དྲི་མ་ཆགས་སོགས་དང་དེའི་རྩ་བ་བདག་ ིའཛིན་རྣམས་ནི་སེམས་རྒྱུད་ལ་བློ་བུར་བ་སྟེ་གཉེན་པོའ་སྟོབས་ཀྱིས་འབྲལ་རུང་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། ིདེས་ན་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་བློ་བུར་བ་ཞེས་པ་ནི་སེམས་རྒྱུད་ལ་གཉེན་པོའ་སྟོབས་ཀྱིས་ ིའབྲལ་དུ་མི་རུང་བ་དང་རུང་བའི་དོན་ཡིན་ལ། ཁྱད་པར་དེ་ཡང་འཛིན་སྟངས་སེམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ལ་ཞུགས་པ་དང་ཁོའམ་ཁོའ་རྒྱུའི་གཙོ་བོའི་འཛིན་སྟངས་སེམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ལས་ ིཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞུགས་པ་ལས་ཡིན་ནོ།།
རང་བཞིན་འོད་གསལ་ཞེས་པའང༌། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སྒྲིབ་པའི་མུན་པ་མ་རིག་པ་དེའི་
འཛིན་སྟངས་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་མ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར། རང་བཞིན་འོད་གསལ་བ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལྟར་སྤྱིར་བསྒྲུབས་ནས་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ངང་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་རྒྱུད་ལ་བདག་འཛིན་མི་འབྱུང་བའི་ཚུལ་སོ་སོར་ཕྱེ་ནས་འཆད་པ་ནི། དེའི་ཕྱིར་ཕྱིས་སེམས་བདག་

རྣམ་འགྲེལ་ཚད་གྲུབ་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 413

མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དེའི་བདག་ཉིད་དུ་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་འཕགས་པ་སློབ་པ་དག་གི་མཉམ་གཞག་གི་གནས་སྐབས་སུ་དྲི་མ་རྣམས་ཀྱིས་ཉེས་པ་སྐྱེད་པའི་ནུས་པ་མེད་དེ། སྔར་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ཡང༌། བདག་མེད་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱང་འཇོམས་པའི་ནུས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། འཕགས་པ་སློབ་པ་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་སེམས་རྒྱུད་ལ་ཉེས་པ་ཅུང་ཟད་སྐྱེ་བའི་ནུས་པ་ཡོད་ན་ཡང་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པའི་ནུས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་བདག་འཛིན་ལ་དངོས་སུ་གནོད་པ་ཅན་གྱི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེད་པའི་ནུས་པ་མཐུ་ཅན་སྙིང་པོ་ཅན་གྱི་དངོས་པོར་གྱུར་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ས་རློན་པ་ལ་མེ་ཡུན་དུ་མི་གནས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་སློབ་ལམ་དུ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཉེས་པས་འཇོམས་མི་ནུས་པར་བསྟན་ནས། དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་པའི་སེམས་རྒྱུད་ཉེས་པས་འཇོམས་མི་ནུས་པའི་རྒྱུ་མཚན་འཆད་པ་ནི། འཚེ་བ་མེད་དང་ཡང་དག་དོན།1

།ཞེས་པ་བཞི་སྟེ། དེའི་ཚིག་དོན་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་རོ།།
གསུམ་པ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཉེས་པ་ཀུན་གྱི་གཉེན་པོར་འགྱུར་ཚུལ་བཤད་
པ་ནི། གལ་ཏེ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་བདག་འཛིན་དང་འཛིན་སྟངས་འགལ་བ་ཙམ་གྱིས་དེ་ལ་གནོད་པ་ཡིན་ན། དེས་ཀྱང་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ལ་གནོད་པར་འགྱུར་ཏེ། འཛིན་སྟངས་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཉེས་པ་ཆགས་སོགས་ཐམས་ཅད་དྲུངས་འབྱིན་པའི་གཉེན་པོར་འགྱུར་བ་ནི་ཆོས་གཉིས་ཀྱིས་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་བདག་འཛིན་དང་འཛིན་སྟངས་དངོས་སུ་འགལ་བ་དང༌། རང་གི་འཛིན་སྟངས་ཡུལ་གྱི་རང་བཞིན་ལ་ཞུགས་པའི་སྒོ་ནས་གོམས་པར་བྱས་ན་སེམས་རྒྱུད་ལ་འབྲལ་མི་ཤེས་སུ་འགྱུར་བའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་གཉིས་པོ་དེ་དང་ལྡན་པས་ནི། གོམས་པར་བྱས་ན་བདག་འཛིན་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་སྒོ་ནས་ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་རྒྱུན་གཅོད་པར་ནུས་སོ།།གཉིས་པོ་དེ་གང་རུང་དང་མི་ལྡན་ན་2

ཡང་ཉེས་པ་ཆགས་སོགས་དྲུངས་འབྱིན་པར་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༡༩ ཕྲེང་། ༧
2 ཞོལ། ཤོག ༩༡ ན ༣ གཙང་། ཤོག ༧༢ ན ༥ གང་རུང་དང་མི་ལྡན་ཡང་ཉེས་པ་

414 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

མི་ནུས་ཏེ། འདི་ལྟར་ཕྱི་མ་དེ་མེད་ན། འཛིན་སྟངས་འགལ་བ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་ཉེས་པ་དྲུངས་འབྱིན་ནུས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་གཅིག་ལ་དམིགས་པའི་འདོད་ཆགས་ཁོང་ཁྲོ་ཕན་ཚུན་དུ་འཛིན་སྟངས་ཐ་དད་ན་ཡང་ཕན་ཚུན་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་དངོས་སུ་གནོད་པའི་གཉེན་པོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གནོད་བྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་བདག་འཛིན་རྒྱུར་ཡོད་པར་གཅིག་པ་ཅན་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དང། དེ་གཉིས་དངོས་ཀྱི་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་དངོས་པོར་འགྱུར་སྲིད་པའི་ཕྱིར། འདིས་གང་དག་ཐེག་ཆེན་སྦྱོར་ལམ། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་གྱི་སྤང་བྱར་འདོད་པའང་ལེགས་པར་བཀག་པ་ཡིན་ནོ།།
བདག་འཛིན་དང་འཛིན་སྟངས་འགལ་བ་མེད་ན་གོམས་པས་སེམས་རྒྱུད་ལ་འབྲལ་མི་
རུང་དུ་འགྱུར་བ་དང་ཆགས་སོགས་འགའ་ཞིག་དང་དངོས་སུ་འཛིན་སྟངས་མི་མཐུན་པ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་ཉེས་པ་དྲུངས་འབྱིན་མི་ནུས་ཏེ། བྱམས་སོགས་ཚད་མེད་བཞི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གོམས་པས་སེམས་རྒྱུད་ལ་འབྲལ་མི་རུང་དུ་འགྱུར་བ་དང་ཞེ་སྡང་སོགས་དང་འཛིན་སྟངས་མི་མཐུན་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་ཉེས་པ་ཞེ་སྡང་སོགས་ཚར་གཅོད་ནུས་པ་མིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་རྨོངས་པ་མ་རིག་པ་དང་འཛིན་སྟངས་དངོས་སུ་འགལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་པ་ཀུན་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་དེའི་རྩ་བ་ཅན་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་བདག་འཛིན་དྲུངས་འབྱིན་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་ན། འདོད་ཆགས་དང་ཁོང་ཁྲོ་ཡང་ཕན་ཚུན་སྤང་བྱ་དང་གཉེན་པོར་འགྱུར་ཏེ། དེ་གཉིས་འཛིན་སྟངས་འགལ་བ་ལྟར། འདི་གཉིས་ཀྱང་འཛིན་སྟངས་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་རྩོད་སྤོང། བདག་འཛིན། ཞེས་སོགས་དང༌། བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྗེ་སོགས་ཀྱང་ཉེས་པའི་དངོས་གཉེན་ཡིན་ཏེ། ཞེ་སྡང་གི་གཉེན་པོར་བྱམས་པ་བསྒོམ་པར་བྱའོ་ཞེས་སོགས་གསུངས་པས་སོ་ཞེ་ན། བྱམས་སོགས་ཞེ་སྡང་སོགས་མགོ་གནོན་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་ཀྱང་དྲུངས་འབྱིན་པའི་གཉེན་པོ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྟོན་པ། བྱམས་སོགས་རྨོངས་དང་།1

ཞེས་སོགས་སོ། །འདིས་ཞེ་སྡང་གི་གཉེན་པོར་
བྱམས་པ་སྒོམ་པ་སོགས་ཀྱང་སྨིན་བྱེད་ཀྱི་ལམ་ཙམ་ཡིན་གྱི་གྲོལ་ལམ་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༡༩ ཕྲེང་། ༡༠

རྣམ་འགྲེལ་ཚད་གྲུབ་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 415

ནོ། །འོ་ན་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་དེ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཞེ་ན། དེ་མ་རིག་པ་ཡིན་ཏེ། རིག་པ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་འཛིན་སྟངས་དངོས་སུ་འགལ་བའི་སྒོ་ནས་དེའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་དང༌། རིག་པ་ཡེ་ཤེས་དེ་ལས་འཛིན་སྟངས་ལོག་པར་དམིགས་པ་ཉིད་མ་རིག་པ་ཡིན་པར་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།།
དེ་ལས་གཞན་རིག་པ་མེད་པ་ཙམ་དང༌། རིག་པ་མ་ཡིན་ཙམ་དང༌། རིག་པ་ཙམ་དང་འགལ་
བ་དག་ནི་མ་རིག་པའི་དོན་དུ་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མ་རིག་པ་ནི་སེམས་བྱུང་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཡུལ་ལ་དམིགས་པའི་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་ཟླ་བ་སྒྲོན་མེའི་མདོ་ལས། དེ་ལ་མ་རིག་པ་དང་བྲལ་བ་གང་ཞེ་ན། ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་གྱི་ཆོས་རྣམས་ལ་ལྷག་པར་སྒྲོ་འདོགས་པ་དང་བྲལ་བ་གང་ཡིན་པའོ་ཞེས་དང༌། ས་བཅུ་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང༌། འཇིག་རྟེན་དུ་ཉེས་པར་སྤྱོད་པ་སྐྱེ་བ་ཇི་སྙེད་པ་གང་དེ་ཐམས་ཅད་ནི་བདག་ཏུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། བདག་ཏུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་བྲལ་ན་མི་འབྱུང་ངོ་ཞེས་གསུངས་སོ།1

།ཡང་ན་གཞན་ནི་རིགས་མ་ཡིན།2

།ཞེས་
པ་ལ་འདི་ལྟར་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། ས་བཅུ་པའི་མདོ་ལས་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་དེས་འཇིག་ལྟ་མ་རིག་པར་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་ལ་སོགས་པ་འདོད་པ་ལྟར། མདོ་དེས་མ་རིག་པ་ལས་དོན་གཞན་པའི་འཇིག་ལྟ་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་དེ་དང་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ཏེ་མ་རིག་པའི་ཡན་ལག་ཤུགས་ལ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།།
དེས་ན་མདོ་དེས་འཇིག་ལྟ་མ་རིག་པར་མི་འགྲུབ་པོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་འཐད་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
འདི་ལྟར། རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་པོ་སྟོན་པ་སྐབས་སུ་བབ་པའི་ས་བཅུ་པའི་མདོ་དེར་མ་རིག་པ་རང་གི་ངོ་བོ་ཡན་ལག་ཏུ་སྟོན་པ་བོར་ནས། དེ་ལས་དོན་གཞན་པའི་འཇིག་ལྟ་ནི་ཡན་ལག་ཏུ་སྟོན་པ་རིགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་ན་བཅོམ་ལྡན་འདས་སྨྲ་བ་པོ་མི་མཁས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཞེས་རྒྱན་མཁན་པོ་འཆད་དོ། །འགལ་བ་གང་ཡིན་འདིར་བཤད་

1 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༣༦ ཤོག ༤༦༩ ཕྲེང་། ༡༧
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༡༩ ཕྲེང་། ༡༤

416 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

བྱ།1

།ཞེས་པ་ལ། འགྲེལ་པ་དག་གི་འཆད་ཚུལ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། འཇིག་ལྟ་ཉིད་མ་རིག་པ་ཡིན་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་མདོ་ལས་ལྟ་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་མ་རིག་པ་ཞེས། མ་རིག་པ་དང་འཇིག་ལྟ་མཚུངས་ལྡན་དུ་བཤད་པ་འགལ་ཏེ། རང་ཉིད་རང་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། མ་རིག་པ་ལ་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མ་རིག་པ་གཉིས་ཡོད་ལ། འཇིག་ལྟ་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཞིང། དེས་ན་འཇིག་ལྟ་མ་རིག་པའི་ཕྱོགས་གཅིག་ཡིན་པས། ཕྱོགས་གཅིག་ཕྱོགས་གཅིག་པ་ཅན་གྱི་ཚོགས་པ་ལ་ལྡན་པ་སྐྱོན་མེད་པའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་པ་ལ་ཤ་ཕྱོགས་གཅིག་ཡིན་པ་2

ནགས་

ཕྱོགས་གཅིག་པ་ཅན་ཡིན་པས་པ་ལ་ཤ་དང་ལྡན་པའི་ནགས་ཞེས་བྱ་བ་བཞིན་ནོ།།
ལྡན་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་མི་འདྲའོ་ཞེ་ན། ཉེ་བར་བསྒྱུར་བ་ནི་གསལ་བྱེད་དུ་
དགོངས་པ་ཡིན་གྱི། དེས་ན་ཁམས་ཉིད་ལ་ཉེ་བར་བསྒྱུར་བའི་དོན་ནང་དུ་བསྡུས་ཏེ་འདིར་ལྡན་པ་ཉིད་ལ་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་འཇིག་ལྟ་མ་རིག་པ་ཡིན་པ་དག་3

ལྟ་

བ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་མ་རིག་པ་ཞེས་གསུངས་པ་འགལ་བ་ལྟར་སྣང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་མི་འགལ་བའི་ཚུལ་འདི་ལྟར་བཤད་པར་བྱའོ་ཞེས་འཆད་དོ། །འོན་ཀྱང་ལྟ་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་མ་རིག་པ་ཞེས་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མ་རིག་པ་དེ་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མ་རིག་པ་གཉིས་ཀ་ལ་ཁྱབ་པའི་མ་རིག་པ་ཙམ་ལ་དགོངས་པས་ཁྱབ་པ་ཤིན་ཏུ་འགྲུབ་དཀའ་ཞིང༌། དེ་མ་གྲུབ་ན་མ་རིག་པའི་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་མི་འགྲུབ་པས་འཆད་དཀའ་བར་སེམས་སོ།།
དེ་བས་ན་ཁོ་བོ་ནི་འདི་ལྟར་འཆད་དེ། བྱམས་སོགས་རྨོངས་དང་འགལ་མེད་ཕྱིར།4

།ཞེས་
པས་བྱམས་སོགས་མ་རིག་པ་དང་འཛིན་སྟངས་འགལ་བའི་གཉེན་པོ་མིན་པར་བསྟན། དེ་ཡང་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༡༩ ཕྲེང་། ༡༥
2 ཞོལ། ཤོག ༩༢ བ ༦ གཙང་། ཤོག ༧༣ བ ༢ ཕྱོགས་གཅིག་ཡིན་ལ་ནགས་ཕྱོགས་གཅིག་
3 ཞོལ། ཤོག ༩༣ ན ༡ གཙང་། ཤོག ༧༣ བ ༣ མ་རིག་པ་ཡིན་པ་དང་། ལྟ་བ་དང་མཚུངས་
4 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༡༩ ཕྲེང་། ༡༠

རྣམ་འགྲེལ་ཚད་གྲུབ་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 417

འཇིག་ཚོགས་ལྟ་བ་ཡིན།1

།ཞེས་པས་རྨོངས་པ་དེ་ཡང་གང་ཞེན། འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བའོ་ཞེས་
བསྟན། དེ་ཉིད་མ་རིག་པ་ཡིན་པ་ལ་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། རིག་པའི་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རྒྱུ་མཚན་བསྟན། འོ་ན་བྱམས་སོགས་རྨོངས་པ་དེ་དང་འགལ་བ་མེད་ན། དེ་དག་འགལ་བའི་གཉེན་པོ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་དང་འཛིན་སྟངས་དངོས་སུ་འགལ་བ་གང་ཡིན་པའི་གཉེན་པོ་དེ་འདིར་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། སྟོང་ཉིད་ལྟ་དང་དེ་འགལ་ཕྱིར་ན། སྟོང་ཉིད་ལྟ་བའི་ཤེས་རབ་དེའི་རང་བཞིན་ཉེས་པ་ཀུན་དང་འགལ་བའི་གཉེན་པོར་རབ་ཏུ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་པར་བྱའོ། །འོ་ན་མཚུངས་ལྡན་དུ་བཤད་པའི་ལུང་ལ་འགལ་བ་ཇི་ལྟར་སྤོང་ཞེ་ན། དེའི་དོགས་པ་གཅོད་སླ་བས་འགོད་མི་དགོས་ཏེ། ལྟ་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པས་འཇིག་ལྟ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་དོགས་པ་གཅད་པར་བྱ་བའི་གནས་འགའ་ཞིག་སྐབས་འདིར་ཡོད་མོད་རེ་ཞིག་བཞག་གོ།བཞི་པ་སྤངས་པ་སླར་ལྡོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་གཞན་དགག་པ་ནི། ཉེས་པ་གཏན་ནས་ཟད་པ་
ཡོད་པ་མིན་ཏེ། སྲོག་ཆགས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བུམ་པའི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་དག་མིན་ཏེ། རྟགས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཉེན་པོའ་ཕྱོགས་ ིདང་འབྲེལ་བ་ན་ལྡོག་པ་དག་ཀྱང་ཚད་མས་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ།།
ལྔ་པ་དེ་དག་རྣམས་ཀྱི་གྲུབ་པའི་དོན་བསྡུ་བ་ནི། དེས་ན་ཉེས་པ་རྣམ་པར་འགགས་པ་
ནི་གསེར་གྱི་སྲ་བ་བཞིན་སླར་ཡང་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དེ་སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ལ་ཞུགས་པ་ཉིད་ཀྱི་གཉེན་པོའ་སྟོབས་ཀྱིས་འབྲལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང༌། རང་གི་ངང་ ིགིས་རང་གྲུབ་པའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་འཇིག་ཀྱང༌། གནོད་བྱེད་ལོག་པས་གནོད་བྱ་ལྡོག་པ་ལ་མེ་ཤི་བའི་ཐལ་བ་བཞིན་དུ་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་གྲོལ་ལམ་གཞན་དུ་འཛིན་པའི་ལོག་རྟོག་དགག་པ་ལ། བདག་འཛིན་ཉེས་པ་
ཀུན་གྱི་རྩ་བར་བསྟན་པ་དང། དེས་ན་བདག་འཛིན་མ་སྤངས་པར་ཐབས་གཞན་བསྒོམས་ཀྱང་སྲིད་པ་ལས་གྲོལ་བ་མི་སྲིད་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། བཤད་2

མ་ཐག་པའི་གཞུང་འདི་དག་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༡༩ ཕྲེང་། ༡༢
2 ཞོལ། ཤོག ༩༤ ན ༡ གཙང་། ཤོག ༧༤ ན ༦ དང་པོ་ནི། འཆད་མ་ཐག་པའི་གཞུང་

418 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

འདི་ལྟར་ཡང་འབྲེལ་ལ། ཡང་ན་གཞུང་སྔ་མ་དག་གི་རྒྱས་བཤད་དུའང་འབྲེལ་བས་གཉིས་ཀ་ལ་བཤད་དུ་རུང་ངོ༌། །དེས་ན་འཕྲོས་པ་ནི་འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ། ཉེས་ཀུན་དེ་ཡི་རྩ་བ་ཅན། །དེ་ཡང་འཇིག་ཚོགས་ལྟ་བ་ཡིན།1

།ཞེས་སྨྲས་ན། འཇིག་ལྟ་ཉེས་པ་ཀུན་གྱི་རྩ་བར་འགྱུར་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་
ན། གང་ཞིག་བདག་མཐོང་དེ་ལ་ནི།2

།ང་ཞེས་རྟག་ཏུ་ཞེན་པར་འགྱུར་ཞིང༌ཞེན་པས་བདག་གི་བདེ་
བ་ལ་སྲེད་པར་འགྱུར་ཏེ། སྲེད་པས་དབང་སོགས་བདག་གི་བ་རྣམས་ལ་ཡོད་པའི་སྐྱོན་རྣམས་སྒྲིབ་པར་བྱེད་ཅིང་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་མཐོང་བས་ཡོངས་སུ་སྲེད་པར་འགྱུར་ལ། དེས་
3

དང་ཡི་ཞེས་བདག་དེའི་བདེ་བའི་སྒྲུབ་བྱེད་དབང་སོགས་བདག་གི་བ་རྣམས་ཡོངས་སུ་ལེན་པར་འགྱུར་བ་དེས་ན་ཇི་སྲིད་བདག་ལ་མངོན་པར་ཆགས་པ་དེ་སྲིད་དེ་ནི་འཁོར་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་སྡུག་བསྔལ་ཀུན་གྱི་རྩ་བར་བསྟན་ནས་ལས་དང་ཉོན་མོངས་ཀུན་གྱི་རྩ་བ་སྟོན་པ་དེ། བདག་ཡོད་ན་ནི་གཞན་དུ་ཤེས་ཤིང་བདག་གཞན་ཆ་ལས་རང་ཕྱོགས་ལ་འཛིན་ཅིང་ཆགས་པ་དང་གཞན་ཕྱོགས་ལ་སྡང་བར་འགྱུར་ལ། འདི་དག་དང་ནི་ཡོངས་འབྲེལ་ལས་བདག་གི་རང་ཕྱོགས་བདེ་བའི་ཕྱིར་དང་གཞན་ཕྱོགས་སྡུག་བསྔལ་བའི་ཕྱིར་དུ་སྲོག་གཅོད་པ་དང་མ་བྱིན་པར་ལེན་པ་ལ་སོགས་པ་ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ།།
གཉིས་པ་དེས་ན་བདག་འཛིན་མ་སྤངས་པར་ཐབས་གཞན་བསྒོམས་ཀྱང་སྲིད་པ་ལས་
གྲོལ་བ་མི་སྲིད་པར་བསྟན་པ་ལ། བདག་ཁས་བླངས་ནས་བདག་གི་བ་ལ་ཞེན་པ་སྤོང་བ་ཙམ་གྲོལ་ལམ་དུ་མི་རུང༌། དབང་ཕྱུག་གི་བཀའ་ལུང་ཙམ་གྲོལ་ལམ་དུ་མི་རུང༌། ལས་ལུས་ཟད་པའི་ཕྱིར་གདུང་བ་རྩོམ་པ་ཙམ་གྲོལ་ལམ་དུ་མི་རུང་བའོ། །དང་པོ་ལ། བདག་འཛིན་མ་སྤངས་པར་བདག་གི་བ་ལ་ཆགས་བྲལ་མི་སྲིད། སྲིད་ན་གྲོལ་བའི་བདག་ཁས་བླངས་པ་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་བ། དེས་ན་འཇིག་ལྟ་སྤོང་དགོས་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ། རྟགས་དགོད་པ་དང༌། དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ། དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ངེས་པར་བདག་ལ་ཆགས་པ་ནི་དེ་སྲིད་བདག་གི་བ་ལ་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༡༩ ཕྲེང་། ༡༢
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༡༩ ཕྲེང་། ༢༠
3 ཞོལ། ཤོག ༩༤ ན ༤ གཙང་། ཤོག ༧༤ བ ༢ དེས་ན་ང་ཡི་ཞེས་བདག་དེའི་

རྣམ་འགྲེལ་ཚད་གྲུབ་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 419

ཆགས་པ་མི་འབྲལ་ཞིང་བདག་ཉེས་མེད་དུ་མཐོང་གི་བར་དུ། བདག་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བའི་རྒྱུ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།།
གཉིས་པ་དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ལ། བདག་ཉེས་མེད་ཡིན་ཀྱང་བདག་ལ་ཞེན་པ་སྤོང་བ་
གྲོལ་ལམ་དུ་མི་འཐད། སྡུག་བསྔལ་གྱི་སྡུག་བསྔལ་བསྒོམ་པ་གྲོལ་ལམ་དུ་མི་འཐད་པའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ། བདག་དང་བདག་གི་བ་སྐྱོན་མེད་ཡིན་ཀྱང་དེ་ལ་ཞེན་ན་འཁོར་བར་འཆིང་བས་བདག་ལ་ཆགས་པ་སྐྱོན་བཅས་སུ་བསམ་པར་བྱའོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་བསམས་པ་དེ་ལས་ཅིར་འགྱུར། ཞེན་ཅིང་ཆགས་པ་དེ་སྐྱོན་བཅས་སུ་མཐོང་ནས་སྤོང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཆགས་པ་འདི་ཡི་ཡུལ་བདག་དེ་སྐྱོན་མེད་ཡིན་པ་རིགས་པས་སུན་ཕྱུང་བ་མེད་པར་ནི་ཆགས་པ་དེ་སྤོང་བར་ནི་1

ནུས་

པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡོན་ཏན་སྐྱོན་དང་རྗེས་འབྲེལ་བའི་འདོད་དང་སྡང་སོགས་སྤོང་བ་ནི་སྐྱོན་ཡོན་དེ་དག་ཡུལ་ལ་མ་མཐོང་བས་ཡིན་གྱི། ཕྱི་རོལ་ཚེར་མ་འདོད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཚུལ་གང་གིས་ཀྱང་སྤོང་བ་མིན་པའི་ཕྱིར། བདག་ལ་ཆགས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྐྱོན་ཅན་དུ་བལྟས་པ་ཙམ་གྱིས་ཁྱོད་སྤོང་བར་ནུས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆགས་པ་ཁྱོད་རང་ཡོན་ཏན་ཅན་དུ་བཟུང་བ་ཙམ་གྱིས་ཁྱོད་འབྱུང་བ་མིན་གྱི་ཁྱོད་ཁྱོད་རང་གི་ཞེན་དོན་གྱི་བདག་ཡོན་ཏན་ཅན་དུ་མཐོང་བས་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བདག་ཁས་ལེན་རིགས་པ་དེ་ལ་ནི་འབྲས་བུ་བདག་ཆགས་ཐབས་གང་གིས་ཀྱང་ཟློག་པར་བྱེད་མི་ནུས་པར་ཐལ། དེའི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱུ་མ་ཚང་བ་མེད་པ་བདག་ལྟ་དེ་ལ་སྐྱོན་མེད་དུ་འཛིན་རིགས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། བདག་ལ་ཆགས་པ་ལ་སྐྱོན་ཡང་གང་ཞིག་མཐོང༌། གལ་ཏེ་བདག་ལ་ཆགས་པ་དེས་སྲིད་པའི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྟེན་བྱེད་པས་སོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ནའང་བདག་འདི་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་མིན་པར་ཐལ། བདག་གིར་མཐོང་བ་སྤང་བྱ་མིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་གྲོལ་བའི་བདག་བཞིན་ནོ། །ཁོ་བོ་འབའ་ཞིག་གིས་བཤད་ཀྱི་གཞན་དག་གིས་འདི་ལོག་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་བཤད་དོ།།
གལ་ཏེ་ཞེན་ཆགས་ལ་སོགས་པ་དེ་མེད་པའི་བདག་ཡན་གར་བ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱུ་མིན་
པས་སྐྱོན་མེད་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། བདག་ལ་ཆགས་པ་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན། བདག་དེ་དང་འདྲ་བར་སྐྱོན་ 1 ཞོལ། ཤོག ༩༤ བ ༦ དེ་སྤོང་བར་མི་ནུས་པ་མ་ཡིན་ཏེ།

420 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

མེད་དུ་ཐལ། བཅིངས་གྲོལ་གྱི་གཞི་བདག་དེ་མེད་པའི་ཁྱོད་ཡན་གར་བ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱུ་མིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་མ་གྲུབ་ན། བདག་མེད་པའི་བདག་ཆགས་ཡན་གར་བ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་ན། བདག་ཁོ་ན་བཅིངས་གྲོལ་གྱི་གཞི་ཡིན་པ་བུད། འདོད་ན། བདག་དང་དེ་ལ་ཆགས་པ་གཉིས་ཀ་སྐྱོན་མེད་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་གཉིས་ཀ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བྱ་མིན་པར་ཐལ་ལོ།།
གཉིས་པ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་སྡུག་བསྔལ་བསྒོམ་པ་གྲོལ་ལམ་དུ་མི་འཐད་པར་བསྟན་པ་ལ།
བྱེ་བྲག་པའི་ལུགས་དགག་པ། གྲངས་ཅན་གྱི་ལུགས་དགག་པ། སྡུག་བསྔལ་སྒོམ་པར་གསུངས་པ་དང་འགལ་བ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ། འདོད་པ་བརྗོད་པ་ནི། བྱེ་བྲག་པ་ན་རེ། གལ་ཏེ་ཁོ་བོ་ཅག་ལྟར་ན། དུག་སྦྲུལ་གྱི་སོས་བཟུང་བའི་ཡན་ལག་སོར་མོ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་དབང་སོགས་བདག་གི་བ་དང༌། བདག་ལ་ཆགས་པ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱུར་བསྒོམས་པས་སྤོང་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་པས་ཡུལ་མ་བཀག་ན་དེ་ལ་ཞེན་པ་སྤོང་མི་ནུས་པའི་རྟགས་མ་གྲུབ་བོ་ཞེ་ན། འདི་ནི་ཚོར་བ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་སྡུག་བསྔལ་ལ་ཡིད་འབྱུང་སྒོམ་པ་ཙམ་གྲོལ་ལམ་དུ་འདོད་པའི་ལུགས་སོ།།
གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ལ། དཔེ་དགག་པ་དང༌། དོན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། དུག་སྦྲུལ་
གྱི་སོས་བཟུང་བའི་སོར་མོ་སོགས་ལ་བདག་གི་བའི་བློ་བཅོམ་པས་འདི་འདོར་ཞིང་གཅོད་ནུས་པ་ཡིན་གྱི་དེ་ལ་བདག་གི་བའི་བློ་འདོར་བ་ལས་བཟློག་པ་མ་དོར་བཞིན་དུ་སྡུག་བསྔལ་བར་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་གཅོད་ནུས་པ་མིན་ཏེ་ནད་དྲག་པོས་བཏབ་པའི་མགོ་བོ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་དཔེ་མི་འཐད་དོ།།
གཉིས་པ་དོན་དགག་པ་ལ་མདོར་བསྟན། རྒྱས་བཤད་དོ། །དང་པོ་ནི། དོན་ཡང་མི་འཐད་
དེ། ཇི་སྲིད་དབང་པོ་ལ་སོགས་བདག་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་བློ་མ་དོར་བ་དེ་སྲིད་དུ་བདག་གི་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་རྟེན་ཉིད་དུ་ནི་བཟུང་བ་ལ་རང་གི་བའི་བློ་གང་གིས་བཟློག་པར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་དེ་ལ་ཆགས་པ་བྲལ་བ་དེ་གང་ལས་ཀྱང་མི་འཐད་དོ། །དེས་ན་བདག་གི་ཉེ་མཁོར་བཟུང་བ་བདག་གི་བར་ཆགས་པའི་རྒྱུར་འགྱུར་གྱི་དེ་མེད་ན་མི་འགྱུར་ཏེ། ལུས་ལས་བོག་པའི་སྐྲ་སོགས་ལ་ཡིད་འབྱུང་བློ་ནི་སྐྱེ་འགྱུར་ཞིང་གཞན་མ་བོག་པ་ལ་ཞེན་བཅས་སྐྱེ་འགྱུར་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནི་མངོན་སུམ་དུ་གྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་རང་ལུགས་ཀྱི་བདག་གི་བར་ཞེན་པ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་བཤད་

རྣམ་འགྲེལ་ཚད་གྲུབ་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 421

ནས། གཞན་ལུགས་ཀྱི་བདག་གི་བར་ཞེན་པ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་དགག་པ་ནི། བདག་གི་བ་སྡུག་བསྔལ་དུ་མཐོང་དུ་ཟིན་ཀྱང་ཞེན་པ་སྤོང་བར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། བདག་དེ་ལ་འདུ་བ་དང་ལྡན་པ་ལ་སོགས་པའི་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པ་ལས། དབང་སོགས་ལ་རང་གི་བའི་བློ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་གང་ཞིག །འབྲེལ་བ་དེ་སྔར་སྡུག་བསྔལ་མ་བསྒོམས་པའི་གནས་སྐབས་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་རྟག་པར་གནས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། འབྲེལ་བ་ཡིན་ན་རྟག་དངོས་ཡིན་པ་ཉམས་སོ།།
དེས་ན་དབང་སོགས་བདག་ལ་འདུ་འབྲེལ་གྲུབ་པ་འབའ་ཞིག་དབང་སོགས་ལ་བདག་གི་
བར་ཞེན་པ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་མིན་པར་ཐལ། བདག་ལ་འདུ་བའི་འབྲེལ་བ་ལ་སོགས་མེད་ན་ཡང་བདག་ལ་ཕན་འདོགས་ཉིད་ནི་ཕྱི་རོལ་ཟས་སོགས་ཀུན་ལ་ཡོད་པས་དེ་དག་ལའང་བདག་གི་བར་ཞེན་པ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་བདག་ལ་ཕན་པར་མཐོང་བ་ཙམ་བདག་གི་བར་ཞེན་པའི་རྒྱུ་མ་ཡིན་ཏེ། དབང་པོ་ལ་སོགས་པའི་བདག་ལ་ཕན་པར་མཐོང་ཡང་སྡུག་བསྔལ་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར། དུག་སྦྲུལ་གྱི་སོས་བཟུང་བའི་སོར་མོ་བཞིན་དུ་ཤེས་པ་ན་རང་གི་བའི་བློ་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དབང་སོགས་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། གཅིག་ཏུ་སྡུག་བསྔལ་ཁོ་ནའི་རྒྱུ་མིན་པར་ཐལ། རེས་འགའ་བདེ་བའི་རྒྱུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དུག་བཅས་ཀྱི་ཟས་བཞིན་དུ་ཕལ་ཆེར་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱུ་བྱེད་པས་ཞེན་པ་འདོར་རོ་ཞེ་ན། ཕལ་ཆེར་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་ཡང་ཞེན་པ་མི་སྐྱེ་བས་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཁྱད་པར་ཅན་བདེ་ལ་ཆགས་པས་དེ་འགལ་བ་ལ་ཆགས་བྲལ་འགྱུར་ཞིང༌། ཁྱད་པར་ཅན་བདེ་ལ་སྲེད་པས་བདེ་བ་ཅུང་ཟད་ཡོངས་སུ་སྤོང་ཡང་བདེ་བ་ཁྱད་པར་ཅན་མ་རྙེད་ན་བསམ་མེད་བདག་ལ་ཆགས་པ་ཡིས་ཇི་ལྟར་རྙེད་བཞིན་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བུད་མེད་དག་ནི་མ་རྙེད་པར་དུད་འགྲོ་ལ་འདོད་སྤྱོད་མཐོང་བཞིན་ནོ།།གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། རྟག་པའི་སྐྱེས་བུས་སྡུག་བསྔལ་སྒོམ་པ་མི་སྲིད།
སྡུག་བསྔལ་དུ་བསྒོམས་པ་ཙམ་གྱིས་གྲོལ་ན་ཧ་ཅང་ཐལ་བ། དབང་སོགས་སྐྱོན་ཅན་དུ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་དེ་ལ་ཞེན་པ་ལྡོག་པ་ལ་མངོན་སུམ་གྱི་བསལ་བ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ། བདག་མི་རྟག་པར་ཐལ་བ་དང༌། བདག་ཡོད་ན་ཞེན་པའི་གཉེན་པོ་བསྟེན་པ་འབྲས་བུ་མེད་པར་ཐལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། བྱེ་བྲག་པ་ཁྱོད་བདག་ཏུ་ནི་འདོད་པའི་སྐྱེས་བུ་གང་ཡིན་པ་དེ་དབང་སོགས་སྡུག་བསྔལ་དུ་བསྒོམས་པས་གྲོལ་བར་འགྱུར་མི་སྲིད་པར་ཐལ། ཇི་ལྟར་སྐྱེས་བུ་དེ་ནི་འཇིག་

422 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

པར་འདོད་དེ་རྟག་པའི་ཕྱིར། མྱོང་བ་དང་ནི་ཐ་སྙད་དང༌། །ཡོན་ཏན་ཀུན་གྱི་རྟེན་བྱེད་པ་ལོག་པའི་སྐྱེས་བུ་གྲོལ་བའི་བདག་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་ཞེན་པ་ཡིན་པར་འདོད་པ་དེ་ཞེན་པའི་རང་བཞིན་དེ་འདྲ་མིན་པར་ཐལ། སྐྱེས་བུ་རྟག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟག་ན་སྔར་རྟེན་བྱེད་པ་ཕྱིས་མི་བྱེད་པར་འགལ་བས་སོ།།
གཉིས་པ་བདག་ཡོད་ན་ཞེན་པའི་གཉེན་པོ་བསྟེན་པ་འབྲས་བུ་མེད་པར་ཐལ་བ་ནི། གྲོལ་
བའི་བདག་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། བདག་གི་བར་ཞེན་པའི་གནས་སྐབས་དེ་ཉིད་དུ་གནས་པར་ཐལ། རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་ལས་མ་འཕོས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། བདག་འཛིན་དེ་ཉིད་ནི་བདག་ལ་ཆགས་པ་བསྟན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། བདག་ཆགས་དེ་བདག་གིར་ཞེན་པའི་ས་བོན་ནུས་པ་མཐུ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐར་འདོད་ཀྱི་སྐྱེས་བུ་ཆོས་ཅན། བདག་ལྟ་མ་སྤངས་ན་བདག་གི་བ་སྡུག་བསྔལ་དུ་སྒོམ་པ་ལ་བརྩོན་ཡང་ཆགས་པ་གཏན་ཟད་དུ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་བདག་ལྟ་དེའི་དབང་གིས་བདག་གི་བ་ལ་ཆགས་བྲལ་དུ་འགྱུར་བའི་གེགས་བྱེད་ཅིང་དེའི་སྐྱོན་ཡང་སྒྲིབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་དབང་གིས་བདག་གི་བའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆ་བཟུང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་ལ་ཆགས་པ་མངོན་གྱུར་དུ་འཇུག་ཅིང་སྐྱེ་བ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཐར་པའི་གནས་སྐབས་ན་བདག་གི་བ་བཞིན་དུ་བདག་ལའང་ཆགས་པ་དང་བྲལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་ཐར་པའི་གནས་སྐབས་ན་ཆགས་བྲལ་གྱི་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་མེད་པར་ཐལ། དེ་ལ་ཞེན་པ་དོར་ཞིང་དེར་ཤེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གྲོལ་བའི་བདག་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་སྡུག་བསྔལ་བསྒོམ་པ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཐར་འདོད་དེ་ནི་ཇི་ལྟར་བདག་གི་བ་བཞིན་དུ་ཐར་པ་ཐོབ་1

པ་ན་

བདག་ཀྱང་འདོར་བའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་སྡུག་བསྔལ་དུ་བསྒོམས་པ་ཙམ་གྱིས་གྲོལ་ན་ཧ་ཅང་ཐལ་བ་ལ། ཧ་ཅང་ཐལ་
བ་དངོས་དང༌། གཞན་ལ་ཆགས་བྲལ་མི་སྲིད་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། དབང་སོགས་བདག་གི་བ་དེ་དག་སྡུག་བསྔལ་དུ་བསྒོམས་པས་ཀྱང་སྡུག་བསྔལ་ཉིད་དུ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱེད་ཀྱང་དེ་ལྟ་ན་ཡང་དེ་ཙམ་གྱིས་གཏན་ཆགས་བྲལ་དུ་འགྱུར་བ་མེད་པར་ཐལ། སྡུག་བསྔལ་སྐྱེད་
1 ཞོལ། ཤོག ༩༧ བ ༡ གཙང་། ཤོག ༧༧ ན ༣ ཐར་པ་ཐོབ་ན་བདག་ཀྱང་འདོར་བའི་ཕྱིར།

རྣམ་འགྲེལ་ཚད་གྲུབ་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 423

པ་དེ་ནི་མ་བསྒོམས་པའི་སྔར་ཡང་ནད་ལ་སོགས་པའི་ཟིན་པའི་ཚེ་མངོན་སུམ་ཉིད་དུ་མྱོང་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་སྔར་བདེ་བ་སྐྱེད་པའི་རྒྱུ་ལ་ཡང་དེའི་ཉེས་པ་མཐོང་ན་ཆགས་པ་ལྡོག་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་སྡུག་བསྔལ་སྒོམ་པ་ཆགས་བྲལ་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་ཡུལ་དེ་ལ་ཉེས་པ་མཐོང་བ་ཡིས་སྐད་ཅིག་དེ་ཡི་ཚེ་དེ་ལ་ཆགས་པའི་བློ་ལོག་ཀྱང་དེ་ཙམ་གྱིས་དེ་ལ་གཏན་ཆགས་བྲལ་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། འདོད་ལྡན་བུད་མེད་གཞན་ལ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་ཡུལ་གཅིག་ལ་བླང་དང་དོར་བྱར་མཐའ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་ཁྱད་པར་ཡོད་ན་དེ་ཉིད་རྐྱེན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཀྱིས་བསྐྱེད་ཚེ་ཆགས་པ་ཀུན་1

ས་བོན་ཡིན་ཏེ། བུད་མེད་གཅིག་ལ་ཆགས་པ་རྐྱེན་གྱིས་བསྒྱུར་བ་ན་གཞན་ལའང་ཆགས་པར་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ།།
གཉིས་པ་གཞན་ལ་ཆགས་བྲལ་མི་སྲིད་པར་བསྟན་པ་ནི། དེས་ན་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་
གྱིས་བདག་དང་བདག་གི་བ་གང་ལའང་ཆགས་པ་བྲལ་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བདག་ལ་ཆགས་པ་དེ་སྐྱོན་མེད་ཡུལ་ཅན་ཆགས་པ་དང་བདག་གི་བདེ་བ་སྒྲུབ་བྱེད་དབང་སོགས་ཀྱང་ནི་བདག་སྐྱོན་མེད་དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདག་སྐྱོན་མེད་ཡིན་ན་དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱང་སྐྱོན་མེད་ཡིན་དགོས་པས་སོ། །དེས་ན། ད་ནི་གང་ལའང་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། བདག་དང་དེའི་ཡུལ་ཅན་དང་བདག་གི་བ་གསུམ་ཀ་སྐྱོན་མེད་ཡིན་ལ་འགྲོ་བ་འཁོར་བར་འཆིང་བར་བྱེད་པའི་རྒྱུའང་དེ་ཙམ་ཉིད་དུ་ངེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་བའི་གནས་དེར་བདག་གི་བ་དེ་སྐྱོན་བཅས་ཀྱང་ཡིན་ཏེ། དེས་སྡུག་བསྔལ་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བདག་ཀྱང་སྐྱོན་བཅས་སུ་ཐལ། སྡུག་བསྔལ་སྐྱེད་པ་དེ་ནི་བདག་ལའང་མཚུངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ད་ནི་ཡུལ་གང་ལ་ཡང་དེ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། འཁོར་བའི་གནས་དེར་བདག་དེའི་སྐྱོན་མཐོང་ཡང་དེ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་དབང་སོགས་སྐྱོན་ཅན་དུ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་དེ་ལ་ཞེན་པ་ལྡོག་པ་ལ་མངོན་
སུམ་གྱི་བསལ་བ་བསྟན་པ་ལ། སྐྱོན་མཐོང་བ་ཙམ་ཞེན་པ་ལྡོག་པའི་རྒྱུ་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པ་དང༌། དབང་སོགས་ལ་ཇི་ལྟར་ཡོད་པའི་སྐྱོན་མཐོང་བ་ཡང་མི་སྲིད་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། 1 ཞོལ། ཤོག ༩༧ བ ༥ གཙང་། ཤོག ༧༧ ན ༧ ཆགས་པ་ཀུན་གྱི་ས་བོན་ཡིན་ཏེ།

424 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

ཆང་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མཐོང་བ་ལས་བྱུང་བའི་ཞེན་པ་ཉེས་པ་མཐོང་བས་འཇིག་པ་དེ་ལྟར་དབང་སོགས་ལ་དེ་མིན་ཏེ། སྐྱོན་ཡོན་གྱི་རྣམ་དབྱེ་མི་ཤེས་པའི་བྱིས་པ་སོགས་ལའང་དབང་སོགས་ལ་ཞེན་པ་དེ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་དང། རང་གི་དབང་པོ་སྐྱོན་ལྡན་ལའང་ཞེན་པ་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང༌། གཞན་གྱི་དབང་པོ་དག་ལ་ཡོན་ཏན་ལྡན་ཡང་བདག་གི་བར་ཞེན་པ་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཡོན་ཏན་ཅན་ཡིན་ཡང་སྔར་རང་གི་བདག་གི་བར་བཟུང་བའི་འདས་པའི་སྐྲ་ལ་སོགས་པ་ལ་དེ་1

ལྟ་

བདག་གི་བར་ཞེན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་ཕྱིར་ན་བདག་གི་བའི་བློ་རྒྱུའང་ཡོན་ཏན་མཐོང་བ་ཁོ་ནས་བྱས་པ་མིན་ལ་དེའི་ཕྱིར་ཡོན་ཏན་མིན་པ་མཐོང་བས་དེ་ཡང་སྤོང་བ་མ་ཡིན་ནོ།།གཉིས་པ་དབང་སོགས་ལ་སྐྱོན་ཇི་ལྟར་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་མི་མཐོང་བར་བསྟན་པ་ནི།
གཞན་ཡང་དབང་སོགས་སྡུག་བསྔལ་དུ་བསྒོམས་པས་སྐྱོན་ཅན་དུ་མཐོང་བའི་ངེས་པ་ཡང་མེད་པར་ཐལ། དེ་ལ་ཡོད་པ་མིན་པའི་ཡོན་ཏན་སྒྲོ་འདོགས་པའི་ཆགས་པས་སྐྱོན་ཡང་ཡོན་ཏན་དེར་མཐོང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་དབང་སོགས་བདག་གི་བ་སྡུག་བསྔལ་དུ་བསྒོམས་པ་ཙམ་གྲོལ་ལམ་དུ་འདོད་པའི་ལུགས་དེ་ཉིད་བཀག་པའི་དོན་བསྡུ་བ་ནི། དེས་ན་བདག་གི་བར་ཞེན་པ་དེའི་རྒྱུ་བདག་འཛིན་ལ་གནོད་པ་མེད་པ་ཅན་གྱི་ཐབས་བསྒྲུབས་པས་དེ་ལ་ཇི་ལྟར་གནོད་དེ་དྲུངས་འབྱིན་པར་མི་ནུས་སོ།།
གཉིས་པ་གྲངས་ཅན་གྱི་ལུགས་དགག་པ་ལ། རང་བཞིན་དང་སྐྱེས་བུ་ཐ་དད་དུ་ཤེས་པ་
ཙམ་གྲོལ་ལམ་དུ་མི་འཐད། སྡུག་བསྔལ་གྱི་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་ཡིད་གདུངས་པ་ཆགས་བྲལ་གྱི་རྒྱུར་མི་འཐད། ཆགས་བྲལ་གྱི་རང་བཞིན་ངོས་བཟུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། གྲངས་ཅན་ན་རེ། ཁོ་བོ་ཅག་ལྟར་ན་སྐྱེས་བུ་དང་བདེ་སོགས་དོན་གཞན་དུ་མ་ཤེས་པས་དེ་ལ་སྐྱེས་བུ་ཆགས་ཏེ་འཁོར་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་གྱི། དེ་གཉིས་སོ་སོར་ཤེས་པའི་ཚེ་སྐྱེས་བུ་བདེ་སོགས་ལ་ཆགས་བྲལ་དུ་འགྱུར་བས་དེ་གཉིས་ཐ་དད་དུ་མངོན་སུམ་གྱིས་ཤེས་པ་ཐར་ལམ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། བདེ་སོགས་དང་སྐྱེས་བུ་ཐ་དད་དུ་མངོན་སུམ་གྱིས་ཤེས་པ་ཙམ་གྱིས་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། ལམ་ལ་མ་སྦྱངས་པའི་བྱིས་པའི་སྐྱེ་བོ་འདི་ཡིས་རང་གི་དབང་པོ་དང་བདེ་སོགས་ལས་གང་ཟག་བདག་ནི་ 1 ཞོལ། ཤོག ༩༨ བ ༡ གཙང་། ཤོག ༧༧ བ ༧ ད་ལྟ་བདག་གི་བར་ཞེན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།

རྣམ་འགྲེལ་ཚད་གྲུབ་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 425

ཐ་དད་དུ་གྱུར་པར་ཤེས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐྱེས་བུ་བདག་ཉིད་དོན་དུ་གཉེར་བ་པོར་ཞེན་ནས་དེ་ལྟར་གྱི་དབང་པོ་དང་བདེ་བ་ལས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་གཞན་དོན་དུ་གཉེར་བའི་ཕྱིར་དང༌། རང་ཉིད་སྔ་ཕྱི་གཅིག་ཏུ་བཟུང་ནས་རང་གི་བདེ་སོགས་སྔ་ཕྱི་འཕོས་པའི་སྐྱེ་འཇིག་བྱེད་པར་རྟོགས་པའི་བློ་ཅན་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། དེ་ཕྱིར་དེ་གཉིས་གཅིག་ཉིད་དུ་མཐོང་བས་ཀྱང་སྲིད་པར་ཆགས་པ་མིན་ནོ། །དེས་ན་བདག་ལ་ཆགས་པ་དེ་ཆོས་ཅན། རང་འབྲས་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་རང་སྟོབས་ཀྱིས་གཟུགས་སོགས་ལ་དམིགས་པའི་ནང་གི་ཡན་ལག་མིག་སོགས་དབང་པོ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་འདྲེན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་ཡིད་གདུངས་པ་ཆགས་བྲལ་གྱི་རྒྱུར་མི་འཐད་
པ་ནི། སྡུག་བསྔལ་བསྒོམས་པས་གྲོལ་བར་འགྱུར་ཏེ། སྡུག་བསྔལ་གྱིས་གདུངས་བའི་ཚེ་ཡིད་འབྱུང་ཞིང་སྐྱོ་ནས་ཆགས་བྲལ་དུ་འགྱུར་བ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གང་ཞིག་ད་ལྟར་སྡུག་བསྔལ་བས་ཡིད་འབྱུང་དེ་འདྲ་ཞེ་སྡང་དང་མཚུངས་ལྡན་ནམ་དེའི་རྒྱུ་ཡིན་གྱི་ཆགས་བྲལ་མིན་ཏེ། དེའི་ཚེའང་བདག་ལ་ཆགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང༌། བདེ་བའི་སྐབས་གཞན་ཚོལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཞེ་སྡང་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཡིད་འབྱུང་དེ་ནི་ཚོར་བ་སྡུག་བསྔལ་དྲག་པོ་དེའི་རྒྱུ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་དེ་སྲིད་ཙམ་དུ་གནས་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་དྲག་པོ་དེ་ལོག་ན་ནི་རང་ཉིད་ཀྱི་སྔར་གྱི་རང་བཞིན་ཡིད་འབྱུང་མེད་པ་ཉིད་ལ་སླར་ཡང་བརྟེན་པར་འགྱུར་རོ།།
གསུམ་པ་ཆགས་བྲལ་ངོས་གཟུང་བ་ནི། འོ་ན་ཁྱེད་ལྟར་ན་ཆགས་བྲལ་གང་ཡིན་ཞེ་ན།
དགྲ་བཅོམ་པ་ཆོས་ཅན། ཆགས་བྲལ་ཞེས་ནི་བརྗོད་པ་ཡིན་ཏེ། ལུས་ལ་ཙན་དན་གྱིས་བྱུགས་པ་དང་སྟེའུས་གཅོད་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ནི་ཆགས་སྡང་སྤངས་ནས་མཉམ་སྙོམས་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བླང་བྱ་དང་དོར་བྱའི་ཆགས་སྡང་ཟད་པར་སྤངས་པའི་སྐྱེས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།གསུམ་པ་སྡུག་བསྔལ་བསྒོམ་པར་གསུངས་པ་དང་འགལ་བ་སྤང་བ་ནི། འོ་ན། བཅོམ་
ལྡན་འདས་ཀྱིས་སྡུག་བསྔལ་བསྒོམ་པར་གསུངས་པས་ཁྱེད་རང་གི་སྟོན་པའི་ལུང་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། ཚོར་བ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་སྡུག་བསྔལ་ཙམ་ཞིག་བསྒོམ་པར་གསུངས་པ་མ་ཡིན་གྱི་འདུ་བྱེད་སྡུག་བསྔལ་ལ་དགོངས་ནས་སྡུག་བསྔལ་བསྒོམ་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ལ། ངེད་ཀྱི་འདུ་བྱེད་

426 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་དེ་ཡང་ཁྱོད་འདོད་པ་ལྟར་བདག་རྟག་པ་ལ་བརྟེན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་རྒྱུ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་རྐྱེན་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་བསྒོམ་པའི་བློ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། སྲིད་པ་ལས་དངོས་སུ་གྲོལ་བྱེད་ཀྱི་ལམ་ཡིན་པས་བསྒོམ་བྱར་གསུངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་བསྐྱེད་པའི་རྟེན་ནམ་ཐབས་དམ་པ་ཡིན་པས་བསྒོམ་བྱར་གསུངས་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་སྲིད་པ་ལས་དངོས་སུ་གྲོལ་བྱེད་ཀྱི་ལམ་དང་དེའི་ཐབས་སྨིན་བྱེད་ཀྱི་ལམ་གྱི་ཁྱད་པར་གང་ཞེ་ན། སྟོང་ཉིད་ལྟ་བས་གྲོལ་འགྱུར་གྱི་སྒོམ་པ་ལྷག་མ་འདུས་བྱས་མི་རྟག་པར་བསྒོམས་པ་དང༌། ཟག་བཅས་སྡུག་བསྔལ་དུ་བསྒོམ་པ་སོགས་ནི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དེ་སྐྱེད་པའི་དོན་དུ་ངེས་པ་བསྒོམ་དགོས་པའི་སྨིན་བྱེད་ཀྱི་ལམ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་འདུས་བྱས་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པ་ལས་ཟག་བཅས་སྡུག་བསྔལ་དུ་རྟོགས་པ་དང་དེ་སྡུག་བསྔལ་དུ་རྟོགས་པ་ལས་ནི་ཕུང་པོ་བདག་མེད་དུ་རྟོགས་པ་འབྱུང་བར་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ་མདོ་ལས། དགེ་སློང་དག་གཟུགས་རྟག་པ་ཡིན་ནམ་མི་རྟག་པ་ཡིན། བཙུན་པ་མི་རྟག་པ་ལགས་སོ། །གང་མི་རྟག་པ་དེ་བདེ་བ་ཡིན་ནམ་སྡུག་བསྔལ་བ་ཡིན། བཙུན་པ་སྡུག་བསྔལ་བ་ལགས་ཏེ། གང་མི་རྟག་པ་དེ་ནི་སྡུག་བསྔལ་བ་རྣམ་པར་འཇིག་པའི་ཆོས་ཅན་ལགས་སོ། །དེ་ལ་འདི་ནི་ངའོ་འདི་ནི་ངའི་བདག་གོ་ཞེས་ལྟར་རུང་ངམ། བཙུན་པ་མ་ལགས་སོ་1

ཞེས་བྱ་
བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།།
གསུམ་པ་དོན་བསྡུ་བ་ནི། དེ་བས་ན་བདག་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་མིན་པ་དང་བདག་
གི་བ་ལ་སྲེད་པ་དང་ལྡན་པ་དང་བདག་བདེ་བའི་ཕྱིར་དུ་བླང་དོར་གྱི་རྩོམ་པ་ཀུན་ལ་བརྟེན་པ་དེ་ཉོན་མོངས་པ་དང་ལས་ལས་གྲོལ་བ་མ་ཡིན་ཞིང་དེ་འདྲའི་སྐྱེས་བུ་དེ་ལ་འཁོར་བ་པ་ཞེས་བྱའོ།།གཉིས་པ་བདག་ལྟ་མ་སྤངས་པར་བདག་གི་བ་ལ་ཆགས་བྲལ་སྲིད་ན་གྲོལ་བའི་བདག་
ཁས་བླངས་པ་དོན་མེད་དུ་ཐལ་བ་ནི། གྲོལ་བ་ཐོབ་པ་ན་བདག་གི་བ་ཉིད་ནི་མི་འདོད་ན་དེའི་ཟ་བ་པོ་བདག་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། བདག་དེ་ཉིད་རྒྱུ་ལས་གསོག་པའི་བྱ་བ་ཅན་དང་འབྲས་བུ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་གྲོལ་བ་ཐོབ་པ་དེའི་ཚེ་གྲོལ་བ་དེའི་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༨༢ ཤོག ༡༧༤ ཕྲེང་། ༡༢

རྣམ་འགྲེལ་ཚད་གྲུབ་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 427

བདག་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་བས་གྲོལ་བའི་བདག་ཁས་ལེན་པ་ཉམས་སོ། །གསུམ་པ། དེས་ན་འཇིག་ལྟ་སྤོང་དགོས་པར་བསྟན་པ་ནི། དེའི་ཕྱིར་གྲོལ་བ་འདོད་པ་དག་ཐོག་མ་མེད་པའི་རྒྱུ་ཅན་རིགས་མཐུན་ས་བོན་ལས་བྱུང་བའི་འཇིག་ཚོགས་ལྟ་བ་དག་རྩ་བ་ཉིད་ནས་དབྱུང་བར་གྱིས་ཤིག།གཉིས་པ་དབང་ཕྱུག་གི་བཀའ་ལུང་ཙམ་གྲོལ་ལམ་དུ་མི་རུང་བར་བསྟན་པ་ལ། དབང་
ཕྱུག་གི་དབང་བསྐུར་བའི་ཆོ་ག་གྲོལ་ལམ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་དགག །དེ་ཉིད་གྲོལ་ལམ་ཡིན་པ་ལ་གནོད་བྱེད་བཤད། དེ་ཉིད་གྲོལ་ལམ་ཡིན་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་གཞན་དགག །དེས་ན་བདག་རྟག་པ་ལ་བཅིངས་ཐར་མི་རུང་ཞིང་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཐར་ལམ་དུ་བསྟན་པའོ།།
དང་པོ་ནི། དབང་ཕྱུག་གི་ལུང་ལས་བཤད་པའི་དབང་བསྐུར་བའི་ཆོ་ག་ཙམ་གྱིས་གྲོལ་
བར་ཡང་སྨྲ་བ་རྟོགས་ལྡན་ཡོངས་སུ་མགུ་བྱེད་མིན་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་ལུང་ནི་རང་གི་བརྗོད་བྱའི་དོན་ལ་མི་འཁྲུལ་བ་དེ་ལྟ་བུའི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། རྣམས་ནི་ལུང་གཞན་ཡང་མཚོན་པའོ། །རྒྱུ་མཚན་མེད་པ་མ་གྲུབ་སྟེ། ལུང་དེ་ལས་བཤད་པའི་སྔགས་ས་བོན་ལ་བཏབ་པས་མྱུ་གུ་མི་སྐྱེ་བ་ལྟར་བརྗོད་བྱ་ལ་མི་འཁྲུལ་ལོ་ཞེ་ན། ས་བོན་སོགས་ཀྱིས་མྱུ་གུ་མི་སྐྱེད་པར་གྲུབ་པའི་ཆོ་ག་ནི་མཐོང་བས་དབང་ཕྱུག་གི་དབང་བསྐུར་གྱིས་སྐྱེས་བུ་ཡང་སྲིད་མི་སྐྱེད་པར་བྱེད་ནུས་པ་མཚུངས་པ་མིན་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་ན་ལུས་ལ་ཏིལ་མར་བསྐུས་1

དང་

མེས་བསྲེགས་པ་སོགས་ལས་ཀྱང་གྲོལ་བར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་འདྲའི་ས་བོན་གྱིས་2

མྱུ་གུ་མི་
སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལུང་དེ་ལས་བཤད་པའི་སྦྱིན་སྲེག་གིས་སྡིག་པ་བཅོམ་པར་བྱས་པའང་མི་འཁྲུལ་བ་ཡིན་ཏེ། སྦྱིན་སྲེག་མ་བྱས་གོང་སྐྱེས་བུ་སྲང་ཁར་ལྕི་བ་ཕྱིས་ཡང་བར་སོང་བས་སོ་ཞེ་ན། ལུས་སྲང་ཁར་སྔར་ལྕི་བ་དག་ཕྱིས་ཡང་ཕྱིར་སྡིག་པ་བཅོམ་པར་བྱས་པ་མིན་ཏེ། མེས་གདུངས་ཆེས་པས་ལུས་ཀྱི་འདི་ཡི་ལྕིད་ཉིད་སྔར་ལྟར་མེད་པར་འགྱུར་གྱི་ལུས་ཅན་མིན་པའི་ཕྱིར་སྡིག་པ་སྲང་ཁར་ལྕི་བ་མིན་ནོ།།
གཉིས་པ་དེ་ཉིད་གྲོལ་ལམ་ཡིན་པ་ལ་གནོད་བྱེད་བཤད་པ་ནི། སྡུག་བསྔལ་ལ་བདེ་བར་

1 ཞོལ། ཤོག ༡༠༡ ན ༡ ཏིལ་མར་བསྐུས་པ་དང་མེས་བསསྲེགས་པ་
2 ཞོལ། ཤོག ༡༠༡ ན ༡ གཙང་། ཤོག ༨༠ ན ༡ ས་བོན་གྱི་མྱུ་གུ་མི་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ།

428 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

འཛིན་པའི་ལོག་ཤེས་དང་ནི་དེ་ལས་བྱུང་བའི་ཕུང་པོ་ལ་ཆགས་པའི་སྲེད་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་པའི་དབང་དག་གིས་དམན་པའི་གནས་སུ་འགྲོ་བ་སྐྱེ་བ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། དེ་དག་གཉེན་པོས་བཅད་པ་སྐྱེ་གནས་སུ་འགྲོ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་ལ་དེ་དག་ཉིད་ཀྱིས་ཕན་འདོགས་ནུས་པ་ཡིན་ཏེ། སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་རྒྱུ་ཚོགས་དེ་ཙམ་ལས་ནི་བྱུང་བའི་ཕྱིར། ལུས་ཀྱང་རྒྱུར་མི་དགོས་སམ་ཞེ་ན། བཤད་མ་ཐག་པའི་སེམས་པ་དེ་དག་རང་ཉིད་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྐྱོན་མེད་དོ། །དེས་ན་དབང་ཕྱུག་གི་དབང་གི་ཆོ་ག་ཙམ་སྲིད་ལས་གྲོལ་བའི་ལམ་མིན་ཏེ། དབང་དེ་ཐོབ་ཙམ་གྱིས་སྲིད་པར་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་དེ་དག་གང་ཡང་ཉམས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གསུམ་པ་དེ་ཉིད་གྲོལ་ལམ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གཞན་དགག་པ་ནི། གལ་ཏེ་སྐྱེ་གནས་
གཞན་དུ་འགྲོ་བ་དང་ཡུལ་རྟོགས་པའི་རྟེན་ནི་བྱེད་པ་དབང་སོགས་ཡིན་ལ། དབང་སོགས་དེ་ནི་མ་མཐོང་བ་ཆོས་དང་ཆོས་མིན་པའི་ལས་ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཞིང༌། མ་མཐོང་བའི་ལས་དེ་དབང་བསྐུར་གྱིས་ཤིག་པའི་ཕྱིར། དབང་བསྐུར་ཐོབ་པ་སྐྱེ་གནས་སུ་འགྲོ་བ་མེད་དོ། །དེས་ན་ལས་ཀྱང་བདག་གི་ཡོན་ཏན་འདུ་བྱེད་ཡིན་གྱི་སེམས་པ་མིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ཕན་འདོགས་བྱེད་དུ་ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་རྗེས་སུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་བྱེད་པ་དབང་སོགས་སྐྱེད་པ་ལ་ལོག་སྲེད་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་བློ་ཡི་ནི་ནུས་པ་མཐོང་གི་གཞན་བདག་གི་ཡོན་ཏན་འདུ་བྱེད་ཀྱིས་ཕན་པའི་ནུས་པ་མཐོང་བ་མ་ཡིན་ན། ལོག་སྲེད་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་པ་མ་ཉམས་པ་དེ་ཡོད་པའི་སྐྱེས་བུ་དབང་བསྐུར་ཐོབ་པ་དེ་དག་རྒྱུ་ཅིས་མངལ་དུ་མི་འགྲོ་ཞིང༌། གདོན་མི་ཟ་བར་འགྲོ་བར་འགྱུར་རོ།།
གལ་ཏེ་ལོག་སྲེད་དེ་དག་གི་དབང་གིས་ཡང་སྲིད་ཕྱི་མ་སྐྱེད་པའི་ནུས་པ་མེད་པར་བྱས་
པའི་ཕྱིར་དབང་བསྐུར་ཐོབ་པ་ཡང་སྲིད་མི་ལེན་ནོ་ཞེ་ན། དབང་བསྐུར་ཐོབ་པའི་སྐྱེས་བུ་དེ་དག་ཆོས་ཅན། དབང་བསྐུར་སོགས་བྱས་མ་ཐག་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་པའི་དབང་གིས་མིག་སོགས་ཡུལ་འཛིན་པ་དང༌། འདོད་པའི་ཡུལ་ལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་འཇུག་པ་དང༌། ཡུལ་གཞན་དང་གཞན་དུ་གཡེང་བ་དང༌། རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་རྐྱེན་གྱིས་གཡེང་བ་དེ་འགོག་པའི་བྱ་བ་སོགས་མེད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་ལྟར་བྱེད་པའི་སེམས་པའི་ནུས་པ་དབང་བསྐུར་གྱིས་བཅོམ་པའི་ཕྱིར། འདོད་

རྣམ་འགྲེལ་ཚད་གྲུབ་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 429

ན། དབང་བསྐུར་ཐོབ་མ་ཐག་ཤེས་པ་ཡུལ་ལ་འཇུག་པའི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་རྒྱུན་ཆད་པར་ཐལ། སེམས་པའི་ནུས་པ་ཐམས་ཅད་བཅོམ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མངོན་སུམ་གྱིས་བསལ་ལོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ། །ཅི་སྟེ་དབང་བསྐུར་ཐོབ་ཀྱང་མ་ཤི་བའི་རིང་ལ་བློ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དེ་དག་ཀྱང་འབྱུང་ལ། ཤི་བ་དེའི་ཚེ་བློ་མེད་པའི་ཕྱིར་དེ་དག་ཀྱང་རྒྱུན་ཆད་པས་འཁོར་བའི་ཆོས་རྣམས་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དབང་བསྐུར་ཐོབ་པ་འཆི་ཁ་མའི་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་དྲི་མ་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་བློ་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་མཚམས་སྦྱོར་ཏེ། དེའི་དངོས་རྒྱུ་ནུས་པ་ཐོགས་མེད་ཚང་བའི་ཕྱིར། དེ་རྣམས་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་མཚམས་སྦྱོར་བའི་ནུས་པ་དབང་བསྐུར་གྱིས་བཅོམ་པས་མེད་དོ་ཞེ་ན། འོ་ན་གསོན་པ་ཉིད་ནའང་དེའི་ནུས་པ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། དབང་བསྐུར་གྱིས་བཅོམ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རང་གི་རིགས་འདྲའི་ས་བོན་ཅན་ཉེས་པ་ཆགས་སོགས་ཀྱི་རྒྱུན་ཆོས་ཅན། དབང་བསྐུར་བ་ཙམ་ལས་ལྡོག་པ་མེད་དེ། གཉེན་པོ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་འཕེལ་ན་ཁྱོད་འགྲིབ་པ་དང་རང་གི་ཕྱོགས་ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་སོགས་འཕེལ་ན་ཁྱོད་འཕེལ་བའི་ཕྱིར། བཞི་པ་དེས་ན་བདག་རྟག་པ་ལ་བཅིངས་ཐར་མི་རུང་ཞིང་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་
རབ་ཐར་ལམ་དུ་བསྟན་པ་ནི། འོ་ན་ཁྱེད་བདག་མེད་སྨྲ་བ་ལ་ཡང་ཐར་པ་ཇི་ལྟར་རུང་ཞེ་ན། ཁོ་བོ་ཅག་ལ་འཐད་ཀྱི། བདག་རྟག་པར་སྨྲ་བ་ལ་མི་རུང་སྟེ། འདི་ལྟར་བདག་རྟག་པ་ལ་བཅིངས་ཐར་གྱི་གནས་སྐབས་རིམ་གྱིས་སྐྱེད་པ་འགལ་བར་ཐལ། རྟག་པ་རྐྱེན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། འབྲས་བུ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཙམ་ཡང་འགལ་བར་ཐལ། རྟག་པ་ཡིན་ན་འབྲས་བུ་བྱེད་པ་དང་མི་བྱེད་པ་དག་ནི་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་འདྲ་བའི་བདག་ཉིད་ཡིན་དགོས་ཀྱི་རེས་འགའ་བྱེད་རེས་འགའ་མི་བྱེད་པའི་ཁྱད་པར་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའང་གཅིག་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། བདག་རྟག་པ་དེ་ཉིད་ལས་གསོག་པ་པོ་དང་རྣམ་སྨིན་མྱོང་བ་པོ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལས་དང་འབྲས་བུ་དེ་དག་བདག་རྟག་པ་དེ་ལས་རྫས་ཐ་དད་དོ་ཞེ་ན། འོ་ན་བདག་རྟག་པ་དེ་ཉིད་ལས་བྱེད་པ་པོ་དང་རྣམ་སྨིན་ཟ་བ་པོ་ཡིན་པ་ཉམས་པར་འགྱུར་རོ། །རྟག་པས་འབྲས་བུ་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་ནུས་པ་ཡང་ནི་གྲུབ་པ་མིན་པར་ཐལ། རྟག་པ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་ནུས་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། བདག་རྟག་པ་མེད་ན་གཞན་གྱིས་མྱོང་བ་གཞན་གྱིས་དྲན་པ་དང་གཞན་གྱིས་

430 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

ལས་བསགས་པའི་འབྲས་བུ་གཞན་གྱིས་ལོངས་སྤྱོད་པ་སོགས་སུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཁོ་བོ་ཅག་ལ་གཞན་གྱིས་དྲན་པ་དང་ལོངས་སྤྱོད་སོགས་སུ་ཐལ་བ་གནོད་བྱེད་མ་ཡིན་ཏེ། རྟག་པའི་སྐྱེས་བུ་འགའི་ཡང་དྲན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།
འོ་ན་ཇི་ལྟར་དྲན་ཞེ་ན། དེས་ན་མྱོང་བ་ལས་དྲན་པ་འབྱུང་བ་ཙམ་ཞིག་ཡིན་གྱི། རྟག་
པའི་སྐྱེས་བུས་མྱོང་ཞིང་དྲན་པ་མིན་ནོ་ཞེས་རྒྱན་དང་ལྷ་དབང་བློ་སོགས་ཀྱིས་འཆད་དོ། །མྱོང་བ་པོ་དང་དྲན་པ་པོ་སོགས་དོན་གཞན་ཡིན་ན་ལས་བྱས་པ་ཆུད་ཟོས་ཤིང་མ་བྱས་པ་དང་ཕྲད་པར་འགྱུར་བའི་རྩོད་པ་ལ། མྱོང་བ་ལས་དྲན་པ་འབྱུང་གི་བདག་རྟག་པས་མྱོང་ཞིང་དྲན་པ་མིན་ནོ་ཞེས་པ་ཙམ་ཞིག་གིས་གང་དུའང་ཕྱིན་པར་མ་མཐོང་ངོ༌།།
དེས་ན་ཁོ་བོ་ནི་འདི་ལྟར་འཆད་དེ། ཁོ་བོ་ཅག་སྐྱེས་བུ་མི་རྟག་པར་འདོད་ཀྱང་གཞན་
གྱིས་དྲན་པ་དང་ལོངས་སྤྱོད་སོགས་ཐལ་བ་གནོད་བྱེད་མིན་ཏེ། ང་མིན་པ་འགའི་ཡང་མྱོང་ཞིང་དྲན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ལས་གསོག་པའི་དུས་ཀྱི་ང་དེ་རྣམ་སྨིན་མྱོང་བའི་དུས་ཀྱི་ང་མིན་ཀྱང་སྤྱིར་ང་ཡིན་ཞིང༌། རྣམ་སྨིན་མྱོང་བའི་དུས་ཀྱི་ང་དེ་ལས་གསོག་པའི་དུས་ཀྱི་ང་མིན་ཀྱང་སྤྱིར་ང་ཡིན་པས། ངས་ལས་བསགས་ཤིང་ངས་རྣམ་སྨིན་མྱོང་བར་འཐད་ལ། དེ་བཞིན་དུ་མྱོང་བའི་དུས་ཀྱི་ང་དེ་དྲན་པའི་དུས་ཀྱི་ང་མིན་ཀྱང་སྤྱིར་ང་ཡིན་ལ། དྲན་པའི་དུས་ཀྱི་ང་དེ་མྱོང་བའི་དུས་ཀྱི་ང་མིན་ཀྱང་སྤྱིར་ང་ཡིན་པས་ངས་མྱོང་བ་ལས་ངས་དྲན་པ་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ང་རྟག་པ་མིན་ཀྱང་གཞན་གྱིས་མྱོང་བ་གཞན་གྱིས་དྲན་པ་སོགས་སུ་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་ཚུལ་འདི་ལ་བློ་ཁ་ཕྱོགས་ན་ལས་འབྲས་ཀྱི་འཇོག་ཚུལ་ཚུལ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་འགྱུར་ལ་འོན་ཀྱང་རགས་1

རྒྱུན་གྱི་འཇོག་ཚུལ་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པའི་རྨོངས་པ་བློ་གྲོས་བ་ལང་རྒན་པོའ་སྤྱོད་ ིབྱེད་དང་མཚུངས་པ་དག་གི་ཡུལ་མིན་ནོ།།
དེ་བས་ན་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཉིད་ཐར་པའི་གྲོལ་ལམ་ཡིན་པར་བཟུང་བར་རིགས་
ཏེ། བདེན་པ་བཞི་ལ་བརྟེན་པ་དང་བདེ་དང་ང་དང་ངའི་ཞེས་སོགས་ཡང་དག་མིན་པ་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་སྒྲོ་བཏགས་ནས་ནི་ཡོངས་སུ་སྲེད་ཅིང་སྲེད་པའི་དབང་གིས་འཁོར་བར་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་ 1 ཞོལ། སོག ༡༠༣ ན ༥ འོན་ཀྱང་རིགས་རྒྱུན་གྱི་འཇོག་ཚུལ་

རྣམ་འགྲེལ་ཚད་གྲུབ་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 431

ལ། བདེན་བཞི་དེ་ཉིད་ལ་ནི་སྒྲོ་འདོགས་བཅུ་དྲུག་པོ་དེ་དང་དངོས་སུ་འགལ་བའི་དོན། བདེན་བཞི་དེ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་རྗེས་སུ་རྟོགས་པ་ཅན་ལེགས་བསྒོམས་ཡང་དག་ལྟ་བ་ཡིས་སྲེད་པ་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པ་འཇོམས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། སྲེད་པ་མེད་ཀྱང་ལས་དང་ལུས་ཡོད་ན་འཁོར་བ་ལས་མ་གྲོལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ལས་དང་ལུས་དག་གནས་ན་ཡང་གཅིག་སྲེད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ན། རྒྱུ་གསུམ་ག་ལས་འབྱུང་བ་ཅན་གྱི་སྐྱེ་བ་དེ་འབྱུང་བ་སྲིད་པ་མིན་ཏེ། ས་བོན་མེད་པར་མྱུ་གུ་བཞིན་ནོ།།
གསུམ་པ་ལས་ལུས་ཟད་པའི་ཕྱིར་དུ་གདུང་བ་རྩོམ་པ་ཙམ་གྲོལ་ལམ་དུ་མི་རུང་བ་ལ།
དགག་པ་དངོས་དང༌། རྩོད་པ་སྤོང་བའོ། །དང་པོ་ནི། གཅེར་བུ་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ལས་དང་ལུས་ཟད་པས་གྲོལ་བར་འགྱུར་ཏེ། སྲིད་པ་ནི་དེ་གཉིས་ལས་ཀྱང་སྐྱེ་དགོས་པར་ཁྱོད་རང་གིས་ཀྱང་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ལས་ལུས་འབའ་ཞིག་གི་གཉེན་པོ་བརྟེན་པའང་གྲོལ་ལམ་དུ་རིགས་སོ་ཞེ་ན། སྲེད་པ་མ་སྤངས་པར་ལས་དང་ལུས་དག་སྤོང་ནུས་པ་མིན་ཏེ། སྲེད་པ་ལ་གནོད་པ་གང་ཡང་མ་བྱས་པར་ལས་ལུས་རྐྱང་པ་སྤོང་བའི་གཉེན་པོ་དག་མེད་པའི་ཕྱིར་དང༌། སྲེད་པ་མ་སྤངས་པར་དེ་གཉིས་ཟད་པར་བྱེད་པའི་ནུས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེར་ཐལ། སྲེད་པ་ཡོད་ན་སླར་ཡང་ལས་དང༌། དེ་ལས་ལུས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ།།
གཉིས་པ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ལ། ལས་སྲེད་གཉིས་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཆ་མཉམ་དུ་བསྟེན་དགོས་པ་
དགག་པ་དང༌། ལས་སྲེད་སྤང་དགོས་མི་དགོས་མཚུངས་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་གཉིས་ཀ་སོ་སོར་ཟད་པའི་དོན་དུ་འབད་པར་རིགས་ཏེ། གཉིས་ཀ་འཁོར་བའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ལས་ཟད་པའི་གཉེན་པོར་གདུང་བ་རྩོམ་པའི་ལམ་ལོགས་སུ་སྒོམ་པ་ནི་དུབ་པ་ཙམ་མ་གཏོགས་དོན་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། སྲེད་པ་མ་སྤངས་པར་སྤོང་མི་ནུས། སྲེད་པ་སྤངས་ན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ལས་སྲིད་པ་འབྱིན་མི་རུང་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་ཉོན་མོངས་ཀྱི་རྩ་བ་གཅིག་སྤངས་པས་གཞན་ཐམས་ཅད་སྤོང་ནུས་ལ། ལས་ལ་ཚུལ་དེ་མེད་དེ། སྐྱེས་བུ་རྣམས་ལ་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་སྣ་ཚོགས་པ་ཅན་དུ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ན་ལས་རྣམས་ནུས་པ་ཐ་དད་དུ་རྗེས་སུ་དཔོག་ནུས་ལ། དེའི་ཕྱིར་ལས་རེ་རེའེི་གཉེན་པོ་རེ་རེ་ལོགས་སུ་སྒོམ་དགོས་ནའང། དེ་འདྲའི་གཉེན་

432 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

པོ་མི་རྙེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་གཞུང་འདི། གཉེན་པོ་དག་ནི་མེད་ཕྱིར་དང་།1

།ཞེས་པའི་རྒྱས་
བཤད་དུ་བྱས་ན་ཤིན་ཏུ་འགྲིག་གོ།
དེས་ན་སྐྲ་འབལ་བ་ལ་སོགས་པའི་དཀའ་ཐུབ་ཀྱིས་ལུས་ཉོན་མོངས་པར་བྱས་པའི་དངོས་
པོ་གཅིག་གིས་ལས་ཐམས་ཅད་མི་འཛིན་པར་ཐལ། ལས་གཅིག་སྤངས་ན་ཀུན་སྤངས་པར་འགྱུར་བའི་ལས་ནི་མེད་དེ། ལས་ཀྱི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་གང་ཟག་གཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་ཡང་མཐའ་ཡས་པའི་ཕྱིར། འབྲས་བུ་སྣ་ཚོགས་མཐོང་བའི་ཕྱིར། །ཞེས་པ་འདིས་རྣམ་སྨིན་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་སྣ་ཚོགས་ལས་རྒྱུ་ལས་སྣ་ཚོགས་སྔོན་དུ་སོང་བ་དཔོག་ནུས་པར་གསུངས་པས། ལས་དགེ་བ་ལས་རྣམ་སྨིན་ཡིད་འོང་འབྱུང་བ་དང༌། ལས་མི་དགེ་བ་ལས་རྣམ་སྨིན་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་འབྱུང་བ་ཙམ་ཞིག་དངོས་པོ་སྟོབས་ཤུགས་ཀྱིས་འགྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ལུས་གདུང་བའི་དཀའ་ཐུབ་དེས་ལས་ཀྱི་རྣམ་པ་འགས་དེ་ལྟ་བུའི་ལུས་ལ་སྡུག་བསྔལ་སྐྱེད་པའི་འབྲས་བུ་ནི་ཅུང་ཟད་ཆུང་བར་འགྱུར་བ་སྲིད་ཀྱི་ལས་རིགས་མི་མཐུན་པ་ཅན་སྣ་ཚོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཟད་པར་བྱེད་པ་མིན་ནོ།།དེའི་སྐྱོན་སྤོང་བ་ནི། ཅི་སྟེ་དཀའ་ཐུབ་ཀྱི་ནུས་པ་ཡིས་ལས་སྣ་ཚོགས་པའི་ནུས་པ་འདྲེས་པར་བྱས་པ་ཡིན་ཞིང་ནུས་པ་འདས་2

པའི་འབྲས་བུ་གཅིག་པོ་དེ་ཉིད་དཀའ་ཐུབ་ཀྱི་གདུང་
བ་གཅིག་མྱོང་བས་ཟད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་ལས་ཀྱི་ནུས་པ་འདྲེས་པར་བྱེད་པའི་དཀའ་ཐུབ་དེ་ལུས་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པ་ལས་གཞན་སྦྱིན་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་སོགས་ལ་འདོད་དམ། ལུས་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། དེ་ལྟ་བུའི་དགེ་བས་ལས་སྣ་ཚོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནུས་པ་འདྲེས་པར་བྱས་པའི་འབྲས་བུ་གཅིག་པོ་དེ་ཉིད་ལུས་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པའི་གདུང་བའི་ཆ་འགས་སྤོང་བ་སྟེ་གདུང་བ་གཅིག་གིས་འཇོམས་ནུས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན་བ་སྤུ་འཐོག་པའི་གདུང་བ་ལྟ་བུ་གཅིག་གིས་ཀྱང་འཇོམས་པས་སྐྲ་འབལ་བ་དང་མེ་ལྔ་བསྟེན་པ་ལ་སོགས་པའི་གདུང་བ་མི་བཟད་པ་དུ་མ་རྩོམ་པ་འགལ་ལོ། །འམ་ཞེས་པ་སྐྱོན་གྱི་རྣམ་གྲངས་སྟོན་པ་སྟེ། ཡང་ན་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་པ་དེས་ལས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནུས་པ་སྣ་ཚོགས་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༢༥ ཕྲེང་། ༡
2 ཞོལ། ཤོག ༡༠༤ བ ༡ གཙང་། ཤོག ༨༢ བ ༤ ནུས་པ་འདྲེས་པའི་འབྲས་བུ་གཅིག་པོ་

རྣམ་འགྲེལ་ཚད་གྲུབ་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 433

པ་བཅོམ་ནས་གཅིག་ཏུ་བྱེད་ནུས་པ་བཞིན་དུ་གཅིག་པོ་དེ་ཡང་འཇོམས་པར་བྱེད་ནུས་དགོས་ཏེ། མཐའ་ཡས་པའི་ནུས་པ་འཇོམས་ནུས་ནས་ཤིན་ཏུ་ཆུང་བའི་ནུས་པ་གཅིག་འཇོམས་མི་ནུས་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ།།
དེས་ན་ཚུལ་ཁྲིམས་སོགས་ཀྱི་དཀའ་ཐུབ་དེས་ལུས་གདུངས་པའི་ཉོན་མོངས་མེད་པར་
ཡང་ལས་ཀྱི་ནུས་པ་ཀུན་སྤོང་བར་འགྱུར་བས་གདུང་བ་རྩོམ་པ་གང་ཡང་དོན་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པ་སྟེ། གཞུང་འདི་ཅུང་ཟད་འཆད་དཀའ་བས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འབད་པ་ཅི་ཡོད་ཀྱིས་བཤད་དུ་ཟིན་ཀྱང་ཡི་གེའི་བྱེད་པ་མང་པོས་ལུས་གདུངས་པར་བྱས་པ་ཙམ་དུ་ཟད་པས་གཅེར་བུ་པ་ཉིད་ཀྱི་དཀའ་ཐུབ་ལྟར་གྱུར་ལ། ཁོ་བོས་དཔྱིས་ཕྱིན་པར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ།།
གཉིས་པ་ལྟར། ལས་སྣ་ཚོགས་པའི་ནུས་པ་འདྲེས་པར་བྱེད་པའི་དཀའ་ཐུབ་དེ་ནི་སྐྲ་
འབལ་བ་སོགས་ཀྱིས་ལུས་ཉོན་མོངས་པར་བྱས་པའི་སྡུག་བསྔལ་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན་སྡུག་བསྔལ་དེ་ནི་ལས་ངན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འདིས་ལས་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་ནུས་པ་འདྲེས་པར་བྱེད་པ་སོགས་སུ་འགྱུར་བ་མིན་ནོ། །འོ་ན་ཁྱོད་རང་ལ་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་འབྱིན་པའི་ནུས་པ་བཅོམ་པ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་ཏེ། ལས་ཀྱི་གཉེན་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྲིད་པ་ལས་གྲོལ་བ་ཡང་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། གང་ཡང་སྐྱོན་ཆགས་སོགས་རྣམས་འགོག་པར་བྱེད་པ་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དེ་ཉེས་པ་དེས་སྐྱེད་པའི་ལས་ཀྱིས་མ་འོངས་པ་ན་རྣམ་སྨིན་འབྱིན་པའི་ནུས་པ་ལ་གནོད་པར་འགྱུར་ཏེ། མ་འོངས་པ་ན་རང་རྒྱུད་ལྡན་ལ་གཉེན་པོ་མ་སྐྱེས་ན་སྐྱེ་རུང་དུ་འདོད་པའི་ཉེས་པ་རྒྱུན་བཅད་པའི་སྒོ་ནས་ཉེས་པ་ཆགས་སོགས་བཅོམ་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ལས་ཀྱིས་མ་འོངས་པ་ན་རྣམ་སྨིན་སྐྱེད་པའི་ནུས་པ་ནི་ཉོན་མོངས་བཅོམ་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་གཉེན་པོས་འཇོམས་པ་ཡིན་གྱི། ཇི་ལྟར་ལས་ཀྱིས་བྱས་ཟིན་པའི་འབྲས་བུ་དམུས་ལོང་དང་འཕྱེ་བོ་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་དེ་ཉིད་གཉེན་པོས་ཉམས་པར་འགྱུར་ཏེ་བདག་མེད་བསྒོམས་པས་དམུས་ལོང་མིག་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་བ་ནི་མིན་ནོ།།
ཡང་ན་རྐང་པ་དང་པོ་གསུམ་གྱིས་ལས་ཀྱིས་མ་འོངས་པ་ན་རྣམ་སྨིན་འབྱིན་པའི་ནུས་
པ་གཉེན་པོས་འཇོམས་པ་ཡིན་ཏེ། མ་འོངས་པ་ན་ཉེས་པ་ཆགས་སོགས་རྒྱུད་ལ་འབྱུང་མི་རུང་

434 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བསྟན་ལ། རྐང་པ་ཐ་མས་བྱས་ཟིན་པའི་ལས་དེ་ཉིད་གཉེན་པོས་ཉམས་པར་བྱེད་པ་མིན་ཞེས་བསྟན་ཏོ། །ཡང་ན་རྐང་པ་དང་པོ་གསུམ་གྱིས་གཉེན་པོས་ཉོན་མོངས་པ་འཇོམས་པར་བྱེད་པ་ཡང་མ་འོངས་པ་ན་ཉོན་མོངས་སླར་རྒྱུད་ལ་འབྱུང་མི་རུང་དུ་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་ཉོན་མོངས་པ་སྤོང་བ་ཡིན་གྱི། ཉོན་མོངས་སྐྱེས་ཟིན་གཉེན་པོའ་སྟོབས་ཀྱིས་འཇིག་པར་ ིབྱེད་དགོས་པ་ནི་མིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་པ་དེས་མ་འོངས་པ་ན་ལས་སྐྱེད་པའི་ནུས་པ་གཉེན་པོས་བཅོམ་པའི་སྒོ་ནས་མ་འོངས་པ་ན་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་ལས་གསོག་མི་རུང་དུ་བྱེད་པར་འགྱུར་གྱི་ཞེས་བསྟན་ནས་ཐ་མས་ཇི་ལྟར་ལས་བྱས་པ་གཉེན་པོས་ཉམས་པར་བྱེད་པར་འགྱུར་ཞེས་སྦྱར་རོ། །ཊཱིཀ་བྱེད་ཕལ་ཆེ་བ་ཞིག་གིས་འདིར་ཡང་ངང་ཚུལ་གསལ་བར་བྱས་སོ། །དེ་ཡང་མ་འོངས་པ་ན་ཉོན་མོངས་པ་སྐྱེ་མི་རུང་དུ་བྱས་པ་དེ་ཉོན་མོངས་སྤངས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི་མ་འོངས་པའི་ཉོན་མོངས་སྤངས་པའི་དོན་མིན་ལ། གཞུང་འདི་དང་མངོན་པ་སོགས་ནས་བཤད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་ཡང་དེ་ལྟར་ཡིན་གྱི། མ་འོངས་པའི་ཉོན་མོངས་སྤང་བྱར་འགྱུར་བ་ག་ལ་ཡིན། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་མ་འོངས་པའི་ཉོན་མོངས་དེ་དངོས་པོ་ཡིན་ནམ་མིན། མིན་ན་སྒྲིབ་པ་ཡིན་པ་འགལ། ཡིན་ན་ད་ལྟར་བར་འགྱུར་བས་ད་ལྟར་བ་སྤང་བྱར་མི་འདོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཐམས་ཅད་དང་འགལ། གཞན་ཡང་ཉེས་པ་མང་དུ་ཡོད་མོད། འདི་དག་གིས་དགག་སྒྲུབ་རྒྱས་པར་གཞན་དུ་བཤད་པར་འདོད་དོ།།
གཉིས་པ་ལས་སྲེད་སྤང་དགོས་མི་དགོས་མཚུངས་པ་སྤང་བ་ནི། སྲེད་པ་ཡོད་ན་ལས་
འབྱུང་བ་ལྟར་ལས་ཡོད་ན་ཡང་སྲེད་པ་འབྱུང་བས་གཉིས་ཀ་མཚུངས་པ་སྤང་བར་བྱའོ་ཞེ་ན། སྲེད་པ་མེད་པའི་ལས་ལས་ཉེས་པ་ཆགས་སོགས་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། སྲེད་པའི་སྐྱོན་དང་ལྡན་པ་ལས་གསོག་པར་བྱེད་པར་འགྱུར་གྱི། བཟློག་པ་སྲེད་པ་མེད་པ་དག་ལས་གསོག་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། དགེ་བས་ལས་ལས་བདེ་བ་འབྱུང་ཞིང་དེ་ལས་སླར་ཡང་དོན་གཉེར་གྱི་སྲེད་པ་འབྱུང་བས་ལས་གསོག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ལོག་པའི་རྣམ་རྟོག་མེད་པར་ནི་བདེ་བ་ལས་ཀྱང་དེ་ལ་འདོད་པའི་སྲེད་པ་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་རོ།།
གཉིས་པ་དེ་ལས་བདེ་གཤེགས་འགྲུབ་ཚུལ་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་སྐྱོབ་པ་ཇི་སྐད་བཤད་པ་

རྣམ་འགྲེལ་ཚད་གྲུབ་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 435

དེ་ལས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཁྱེན་པར་གྲུབ་སྟེ། བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། མཁྱེན་པ་བརྟན་པར་གྲུབ་སྟེ། ཁྱོད་ཀྱིས་བསྟན་པའི་དོན་དེ་དག་ལ་ཚད་མས་གནོད་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ན་རྟོགས་པ་དེ་དག་སླར་ལྡོག་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། མ་ལུས་པའི་ཁྱད་པར་མཁྱེན་པར་གྲུབ་སྟེ། མངོན་མཐོ་ངེས་ལེགས་ཀྱི་ཐབས་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པའི་ཆ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་མཁྱེན་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ལུགས་ལྡོག་གི་སྐབས་འདིར་གཤེགས་པའི་སྒྲ་རྟོགས་པའི་དོན་ཅན་དུ་འཆད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། བདེན་བཞི་དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་སྐྱོབ་པ་ལས་མཁྱེན་པ་རྣམ་དག་དཔག་འདོད་ནས་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་མཁྱེན་པའི་ཁྱད་པར་གསུམ་པོ་དེས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཕྱི་རོལ་པ་དང༌། འཕགས་པ་སློབ་པ་དང༌། མི་སློབ་པ་ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་དག་གི་རྟོགས་པ་ལས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ལྷག་པ་ཡིན་ནོ།།
གསུམ་པ་དེ་ལས་སྟོན་པ་འགྲུབ་ཚུལ་ནི། བདེ་བར་གཤེགས་པ་དེ་ཉིད་རྒྱུ་གང་ལས་ཡིན་
ཞེ་ན། གཞན་གྱི་དོན་དུ་མ་ལུས་པ་མཁྱེན་པ་ལ་སྦྱོར་ཞིང་གོམས་པར་བྱེད་པའི་སྟོན་པ་དེ་སྔོན་དུ་སོང་སྟེ། རྟོགས་པ་ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་མངའ་བ་དེའི་ཕྱིར།
བཞི་པ་དེ་ལས་བརྩེ་བ་འགྲུབ་ཚུལ་ནི། གཞན་དོན་དུ་དེ་ལྟར་ལམ་གོམས་པར་མཛད་
པའི་རྒྱུ་གང་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་གཞན་དོན་དུ་ལམ་ཡུན་རིང་དུ་གོམས་པར་མཛད་པ་ལས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྡུག་བསྔལ་ལས་སྒྲོལ་བར་བཞེད་པའི་བརྩེ་བ་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་སྔོན་དུ་སོང་བར་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་མཁྱེན་པ་ཙམ་གྱིས་ཚད་མའི་སྐྱེས་བུར་གྲུབ་པ་མིན་ནམ། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་བསྒྲུབས་པས་ཅི་བྱ་ཞེ་ན། ཚད་མའི་སྐྱེས་བུར་འགྲུབ་པ་ལ་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་སྔོན་དུ་སོང་བ་ངེས་པར་འགྲུབ་དགོས་ཏེ། སྙིང་རྗེ་གོམས་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་དབང་གིས་རང་དོན་གྲུབ་ཀྱང༌། གཞན་གྱི་དོན་གྱི་ངོར་ཆོས་སྟོན་པའི་མཛད་པ་མི་འདོར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། སྙིང་རྗེ་མེད་པ་ནི་མཁྱེན་པ་ཡོད་ཀྱང་གཞན་ལ་དུས་སུ་མི་འདོམས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིས་ནི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་པོར་རྒྱུད་ལ་མ་སྐྱེས་ན། གཞན་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་ཐུགས་སྐྱེད་པར་མི་འགྱུར་བར་དུ་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་གོམས་པར་མ་བྱས་ན། གཞན་དོན་དུ་བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་པ་དག་ཏུ་ཚོགས་

436 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

གསོག་པའི་སྐྱོ་བ་དང་བྲལ་བར་ཉམས་ལེན་སྦྱོར་བ་གཉིས་ལྡན་མི་འབྱུང༌། མཐར་འབྲས་བུ་ཐོབ་པའི་གནས་སྐབས་ན་ཡང་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་མཐར་ཕྱིན་པ་མེད་ན་འཁོར་བ་མ་སྟོངས་ཀྱི་བར་དུ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བའི་མཛད་པ་རྒྱུན་མི་འཆད་པ་མི་འབྱུང་བར་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཕྱིར་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཐོག་མ་དང་བར་དང་ཐ་མར་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཉིད་རྩ་བར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།།
ལྔ་པ་དེ་དག་ཀུན་ལས་ཚད་མར་གྲུབ་ཚུལ་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཆོས་ཅན། གྲོལ་བ་དོན་
གཉེར་ལ་ཚད་མའི་སྐྱེས་བུ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ན། བརྩེ་བ་ཆེན་པོ་མཐར་ཕྱིན་པས་གདུལ་བྱ་ལ་ལེགས་པ་འབའ་ཞིག་གསུང་བ་དང་ཡེ་ཤེས་ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་ལས་བདེན་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་འབའ་ཞིག་གསུང་བར་མཛད་ལ། དེ་དག་གི་སྒྲུབ་བྱེད་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་བཅས་པའི་བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་དེ་གསུང་བའི་ཆེད་དུ་མངོན་པར་སྦྱོར་བ་དང་ལྡན་པའི་ཐབས་ཤེས་མཐར་ཕྱིན་པར་མཛད་པ་དེས་ནའོ། །ལུགས་ལས་ལྡོག་པའི་སྒོ་ནས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལམ་གང་ནས་དེ་ལྟར་བྱོན་པའི་ཤེས་བྱེད་བསྟན་ཟིན་ཏོ།།
གཉིས་པ་དེ་ལ་ཚད་མར་འཁྲུངས་པའི་སྒོ་ནས་བསྟོད་པའི་དགོས་པ་བཤད་པ་ནི། ཚད་མ་
མདོར། ཚད་མར་གྱུར་པ་འགྲོ་ལ་ཕན་བཞེད་པ།1

།ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཐུབ་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་
ཚད་མར་གྱུར་པ་དེ་ལྟ་བུའི་དངོས་པོར་སྟོན་པའི་སྒོ་ནས་བསྟོད་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྟོན་པ་དེ་ཡི་བསྟན་པ་གསུང་རབ་ཉིད་ལས་ནི་ཚད་མ་ཡི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་བསྟན་པར་གྲུབ་པའི་དོན་དུ་དེའི་སྒོ་ནས་བསྟོད་པའི་ཕྱིར།
འདིས་ནི་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་
དང༌། དབྱེ་བ་དང༌། འཇུག་ཚུལ་ལ་སོགས་པ་དང༌། ཇི་ལྟར་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཚུལ་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་གསུང་རབ་ཉིད་ལས་རྒྱས་པར་གསུངས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་མཚན་མའི་མཚན་ཉིད་སོགས་ཇི་ལྟར་གསུངས་ཤེ་ན། རྟོག་པ་དང་ལྡན་པ་དག་ཚད་མ་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་རྣམ་པར་བརྟགས་པ་ཁོ་ནའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བར་རིགས་ཀྱི་དེ་ལས་གཞན་དུ་མ་ཡིན་པའི་ཚུལ་འདི་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཉིད་ཀྱི་དགོངས་པའི་སྐྱེལ་རྨད་དུ་བྱུང་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༣༡ ཕྲེང་། ༢

རྣམ་འགྲེལ་ཚད་གྲུབ་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། 437

བ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། དགེ་སློང་དག་གམ་མཁས་རྣམས་ཀྱིས། །བསྲེག་བཅད་བརྡར་བའི་གསེར་བཞིན་དུ། །ལེགས་པར་བརྟགས་ལ་ང་ཡི་བཀའ། །བླང་བར་བྱ་ཡི་གུས་ཕྱིར་མིན།1

།ཞེས་བྱ་བ་
ལ་སོགས་པ་མང་དུ་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ལ་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི། རྟོག་པ་དང་བྲལ་ཞིང་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་ལྡན་པས་སྔོན་པོ་ཤེས་ཀྱི་སྔོན་པོའོ་སྙམ་དུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདི་ལྟར་སྔོན་པོ་ཤེས་ཞེས་བྱ་བ་འདིས་ནི་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ཡུལ་ཅན་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། མ་འཁྲུལ་བར་བརྗོད་ལ། སྔོན་པོའོ་སྙམ་དུ་ནི་མིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་འདིས་ནི་མིང་དང་འབྲེལ་བའི་སྒྲ་དོན་འཛིན་པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། རྟོག་པ་དང་བྲལ་བ་ཉིད་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཡང་ཚད་མར་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཚད་མར་སྟོན་མི་བཞེད་ན་འགོག་པར་རིགས་པ་ལས། རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཚད་མ་ཡིན་པ་མ་བཟློག་པའི་ཕྱིར་དང༌། གང་ཅུང་ཟད་སྐྱེ་བའི་བདག་ཉིད་ཅན་དེ་ཐམས་ཅད་ནི་འགགས་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོགས་རྣམ་པ་དུ་མར་ནི་རྗེས་དཔག་འདི་ཡི་རྟེན་རྟགས་ཡང་དག་གི་སྦྱོར་བའི་དབྱེ་བའང་ཆེས་མང་དུ་གསུངས་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲུབ་ངག་ཡང་དག་བསྟན་པས་དོན་གྱི་ཤུགས་ཀྱིས་རྗེས་སུ་དཔག་པ་བཞེད་པ་ཡང་གོ་བར་འགྱུར་ཏེ། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་ནི་རྗེས་དཔག་གི་རྟེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་དེ་ཡང་མདོ་དེས་གསལ་བར་བཤད་དེ། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་འགག་པའི་ཆོས་ཅན་གྱིས་གཏན་ཚིགས་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་ལ་ཁྱབ་པ་གསལ་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ།།
རྟགས་ཡང་དག་དེ་ཡང་གསུམ་ལས། ཅུང་ཟད་སྐྱེ་བའི་བདག་ཉིད་ཅན།2

།ཞེས་བྱ་བ་
ལ་སོགས་པ་དྲངས་མ་ཐག་པ་དེས་ནི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་བསྟན་ལ། དུ་བ་ལས་ནི་མེར་ཤེས་ཏེ། །ཆུ་སྐྱར་ལས་ནི་ཆུ་ཡིན་ནོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བློ་ལྡན་གྱི། །རིགས་ནི་མཚན་མ་དག་ལས་ཤེས།3

།ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་འབྲས་བུའི་རྟགས་བཤད་ལ། མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱང་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༣༡ ཕྲེང་། ༢
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༢༦ ཕྲེང་། ༡
3 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༠ ཤོག ༤༦༩ ཕྲེང་། ༡

438 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

བཤད་པ་ཉིད་དེ། ཇི་སྐད་དུ། དགེ་སློང་དག་གང་ཟག་གིས་གང་ཟག་གི་ཚོད་མ་འཛིན་ཅིག །དེ་ལྟ་ན་ཉམས་པར་འགྱུར་ཏེ་1

ཞེས་གསུངས་པས། བསྐལ་པའི་དོན་ལ་མ་དམིགས་པ་ཙམ་ཚད་མ་ཡིན་
པ་སྤངས་ཏེ། མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པ་ཉིད་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །ངའམ་ང་དང་འདྲ་བས་གང་ཟག་གི་ཚོད་གཟུང་ངོ་2

ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་ནི། ཡོད་ན་སྣང་དུ་རུང་བའི་ཁྱད་པར་དང་ལྡན་པའི་མ་
དམིགས་པས་མེད་པ་གོ་བར་བྱེད་པ་ཉིད་དུ་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་དག་ནི་མཚོན་པའི་དཔེ་ཙམ་ཞིག་བསྙད་པ་ཡིན་གྱི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་གསུང་རབ་ལས་ནི་ཀུན་རྫོབ་དང༌། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་མཐའ་དག་རྒྱུ་མཚན་ཡང་དག་གི་སྒོ་ནས་གསུངས་པ་ཤས་ཆེར་མཐོང་སྟེ། དེ་བས་ན་རྟགས་ཡང་དག་གཙོ་བོར་བསྟན་པ་ཉིད་གཟུང་ལ། ཆོས་ཉིད་རྟོག་གེའི་ཡུལ་མིན་ཞིང༌། སོ་སོ་སྐྱེ་བོའ་རིགས་པས་དོན་གང་ཡང་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས། སྐྱེ་བ་དུ་མར་དབང་པོ་རྟུལ་པོའི་ིརིགས་ཀྱི་ནུས་པ་ཆེས་ཆེར་བརྟས་པར་བྱས་པས་ཚིག་ཙམ་ལ་འཆེལ་བའི་གཏམ་ལ་དགའ་བར་མི་བྱ་སྟེ། གང་ཡང་རི་བོའ་ཕུག་གི་བྲག་ཆའི་སྒྲ་ཙམ་གྱིས་ཕྱོགས་ཀྱི་མགྲོན་པོ་ལ་དགའི་བའི་མཆོད་ཡོན་སྟེར་བ་མ་ཡིན་ནོ།།
བློ་གྲོས་སོ་ལྡན་སྐབས་གསུམ་གླང་པོའ་ཁ། །ལེགས་བཤད་ལི་ཤིའི་ཡལ་འདབ་ལ་ཟོས་ ིཔའི། །སྒྲེགས་པའི་དྲི་བཟང་ཕྱོགས་ཀྱི་བུ་མོ་ལ། །བསིལ་བ་སྟེར་བ་མ་ལ་ཡ་རླུང་བཞིན། །རྒྱས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས་ཚད་མ་གྲུབ་པའི་ལེའུའི་རྣམ་པར་བཤད་པ་སྟེ་གཉིས་པའོ། །སརྦ་མངྒ་ལཾ།།

1 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༠ ཤོག ༧༣༤ ཕྲེང་། ༡༩
2 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༠ ཤོག ༧༣༤ ཕྲེང་། ༡༧

༄༅། །ལྟ་ཁྲིད་མུན་སེལ་སྒྲོན་མེ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།།

༄༅། །ན་མོ་གུ་རུ་བུདྡྷཱ་བོ་དྷི་ས་ཏྭ་བྷྱོ་ན་མོ་ན་མཿ རྒྱལ་བ་ཀུན་དངོས་དཔལ་ལྡན་
བླ་མ་ཡི། །ཞབས་ཀྱི་པདྨོར་གུས་པས་ཕྱག་བྱས་ནས། །སླར་ཡང་དཔལ་མགོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་ལ། །སྙིང་ནས་འདུད་དོ་བརྩེ་བའི་ལྕགས་ཀྱུས་ཟུངས། །འདི་ན་འཁོར་བའི་རྩ་བ་འབྱིན་པའི་ལམ། །ཡང་དག་ལྟ་བ་གོམས་ལས་གཞན་ཡོད་མིན། །དེ་ལྟ་ན་ཡང་གངས་རིའི་ཁྲོད་འདི་ན། །ཕལ་ཆེར་ཆུ་འདོད་སྨིག་རྒྱུའི་རྗེས་སུ་སྙེགས། །ཟླ་མེད་བླ་མ་མཆོག་དེའི་གསུང་རབ་ཀྱི། །འཇུག་ངོགས་བསྟན་ཀྱང་སྐལ་བ་དམན་པ་ལས། །ཡང་དག་ལྟ་བའི་གདུང་སེལ་མ་རྙེད་པར། །ལོག་པའི་ལམ་ངན་ཚོལ་བ་མང་མཐོང་སྟེ། །ལམ་དང་ལམ་མིན་འབྱེད་ལ་འཐོམས་གྱུར་པ། །དེ་དག་རྣམས་ལ་བརྩེ་བའི་བསམ་པ་ཡིས། །རྗེ་བཙུན་བླ་མའི་གསུང་ལས་ལེགས་འོངས་པ། །ལམ་ངན་མུན་སེལ་སྒྲོན་མེ་འདིར་བཤད་བྱ།།
དེ་ཡང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་མདོ་སྡེ་དགོངས་པ་ངེས་འགྲེལ་ལས་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་
ཡོན་ཏན་མ་ལུས་པ་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གི་འབྲས་བུར་གསུངས་ཤིང། དེ་ལ་ཞི་གནས་ནི་ལྷག་མཐོང་ཐོག་མར་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བའི་ཐབས་དང། སྐྱེས་ནས་ལྷག་མཐོང་གི་སྤང་བྱ་སྤོང་བ་དང། ཡོན་ཏན་སྒྲུབ་པའི་གྲོགས་སུ་ཟུང་དུ་འབྲེལ་དགོས་པ་ཡིན་གྱི། དེ་གཉིས་ལས་ཀྱང་གཙོ་བོ་ནི་ལྷག་མཐོང་ཡིན་ཞིང། ལྷག་མཐོང་ལ་ཡང་འཇིག་རྟེན་པ་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་དང། ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྙེད་པ་ལ་དམིགས་པ་སོགས་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་གཙོ་བོ་ནི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཉིད་ཡིན་ལ། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ལྷག་མཐོང་མཚན་ཉིད་པ་སྦྱོར་ལམ་མ་ཐོབ་པར་མི་འབྱུང་ཡང་ལྷག་མཐོང་རྗེས་མཐུན་པ་དང། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་བསྒོམས་པའི་ལྷག་མཐོང་ལ་སློབ་པ་ནི་ཚོགས་ལམ་ལ་ཡང་མ་ཞུགས་པའི་ལས་དང་པོ་པ་ཉིད་ནས་ཡོད་དེ། ཤེས་རབ་བརྒྱ་པ་ལས། མཐོང་དང་མ་མཐོང་ཡོན་ཏན་ནི། །ཀུན་གྱི་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ཡིན། །དེ་ལྟར་གཉིས་ཀ་

440 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། །ཤེས་རབ་ཡོངས་སུ་གཟུང་བར་བྱ།1

།ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡོན་ཏན་ཀུན་གྱི་
རྩ་བ་ཤེས་རབ་ཡིན་ཞིང་དེའི་ཡང་གཙོ་བོ་ནི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཡིན་ལ། འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་བདག་འཛིན་གཅོད་པའི་གཉེན་པོ་དང། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་མཁྱེན་པ་ལ་སྒྲིབ་པའི་གཙོ་བོ་གཉིས་སྣང་འཁྲུལ་པའི་བག་ཆགས་ལྷག་མ་མེད་པར་གཅོད་པའི་གཉེན་པོ་ནི་བདག་མེད་པ་མཐར་ཐུག་པ་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཡིན་ཞིང་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར་དང། རྡོ་རྗེ་ཐེག་པའི་ལམ་གྱི་བགྲོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་དངོས་གྲུབ་རྣམ་པ་གཉིས་སྒྲུབ་པ་ཡང་ཤེས་རབ་དེ་ཉིད་ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་རྒྱུད་སྡེ་དང་གྲུབ་ཆེན་གྱི་མན་ངག་དང། ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་དག་གི་གཞུང་ལས་ལན་ཅིག་མིན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་བ་ལས་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་གང་འདོད་པ་དང། སྔགས་དང་མཚན་ཉིད་གང་གི་ལམ་དུ་འཇུག་པར་འདོད་ཀྱང་ཤེས་རབ་དེ་བཙལ་ནས་གོམས་པར་བྱེད་པ་ལ་ནི་སྐྱེས་བུའི་རྩལ་ཅི་ཡོད་ཀྱིས་འབད་པར་རིགས་པ་ཡིན་ནོ།།
དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་གངས་རིའི་ཁྲོད་འདིར་ཕྱི་རོལ་པ་དང་སངས་རྒྱས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐུན་
མོང་བ་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་པར་ཙམ་ཡང་ཕྱེད་པ་ཤིན་ཏུ་ཉུང་བར་བྱུང་འདུག་ན། ལྷག་མཐོང་ཁྱད་པར་ཅན་སྒྲུབ་ཚུལ་ལ་མཁས་པ་མང་བ་མ་ཡིན་པ་ལྟ་སྨོས་ཀྱང་ཅི་དགོས། འཕགས་པའི་ཡུལ་གྱི་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་དག་གིས་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ལམ་སྲོལ་རང་རང་གི་ལུགས་མ་འདྲེས་པར་རྟོགས་པའང་སྲིད་མཐའ་ཙམ་དུ་བྱུང་སྣང་ན། ཡང་དག་པའི་ལྟ་བའི་སྐྱོང་ཚུལ་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་གི་ལུགས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཐོན་པ་དེ་བས་ཀྱང་དཀོན་པ་ལྟ་ཅི་སྨོས། ཚུལ་འདིས་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་འབེབས་པ་དང། སྒོམ་བྱུང་གིས་ཉམས་སུ་ལེན་པ་དང། ཟབ་དོན་ཟབ་མོ་ལ་སྒྲུབ་པ་སྙིང་པོར་བྱེད་པར་འདོད་པ་དུ་མ་ཞིག །ངལ་བ་འབྲས་བུ་མེད་པར་འགྱུར་བར་གཟིགས་པའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང། མདོ་སྔགས་ཀྱི་ལམ་གྱི་སྙིང་པོ་ཉམས་པ་ཐུགས་ཀྱིས་མ་བཟོད་པའི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་པས་རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་རང་ཉིད་རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱི་གསུང་གི་བདུད་རྩི་རྒྱུན་མི་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༡༡༤ ཤོག ༡༢༩༢ ཕྲེང་། ༩

ལྟ་ཁྲིད་མུན་སེལ་སྒྲོན་མེ། 441

འཆད་པར་དངོས་སུ་སྩལ་ཞིང། འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་དངོས་སུ་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བའི་གནད་ལ་འཁྲུལ་བ་མ་ལུས་པ་ཟད་པའི་རྟོགས་པ་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་མངོན་སུམ་དུ་མཛད་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མཐའ་གཞན་དུ་དོགས་པ་མ་ལུས་པར་བཅད་དེ་དྲི་མ་མེད་པའི་རིགས་པའི་ལམ་ནས་དྲངས་པ་དང་པོར་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཚུལ་དང། དེ་ཉིད་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་རིམ་པ་མཐའ་དག་པར་གསལ་བར་མཛད་པའི་གསུང་རབ་རྒྱ་ཆེར་མཛད་ཅིང་གསུང་གི་བདུད་རྩིའང་དུ་མ་ཞིག་ལ་ལན་མང་དུ་སྩལ་པའི་བཀའ་དྲིན་ལྷག་པར་མཛད་པས། བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེའི་སྙིང་པོ་གཞི་ནས་གསོ་བ་མཛད་དུ་ཟིན་ཀྱང། སྐལ་བ་དམན་ཞིང་བློའ་མཐུ་ཆུང་བ་དང། ཡང་དག་པའི་གནད་ལ་ངེས་པ་མ་རྙེད་པར་ཚིག་ཙམ་ཞིག་ལྷུར་ལེན་ ིཔ་དག་གིས་ད་དུང་ཕྱོགས་ཙམ་ཡང་མ་མཐོང་སྟེ་ལོག་པའི་གཡང་དུ་ལྷུང་བ་དང། ཐེ་ཚོམ་གྱི་མལ་དུ་ཡིད་ཉལ་བ་ལྷུར་བྱེད་པ་ཕལ་ཆེ་བར་མཐོང་ནས་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་སྐྱོང་བའི་གནད་ལ་གོལ་ས་གཅོད་པའི་ཚུལ་མདོར་བསྡུས་པ་ཙམ་ཞིག་བརྗོད་པར་བྱའོ། །མཁས་པ་དགྱེས་པའི་ལམ་དུ་བློ་གྲོས་དང་ལྡན་པ་དག་གིས་ཡིད་ཆེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ།།
དེ་ལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་དང་མདོ་སྡེ་པ་དང་སེམས་ཙམ་པ་དང། དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་དག་
གང་ཟག་རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་རྣམ་པར་བཅད་པ་རྟོགས་པས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མཚན་ཉིད་རྫོགས་པར་རྟོགས་པར་བཞེད་པ་ལ་འདྲ་མོད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྒོམ་ཚུལ་མི་འདྲ་སྟེ། མདོ་སྡེ་པ་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཕྲ་བའི་མི་རྟག་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ལ་རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་རྣམ་པར་བཅད་པ་རྟོགས་པར་འདོད་པས་ད་ལྟ་བདག་མེད་བསྒོམ་པ་ནའང་མེད་དགག་འབའ་ཞིག་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་སེམས་ཙམ་པ་དང་རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་བསྒོམ་པ་ནའང་གང་ཟག་རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་ཀྱི་སྤྱི་བློ་ལ་ལེགས་པར་ཤར་ཚུལ་དེ་ལྟར་གྲུབ་པའི་ལེགས་པར་བཀག་པའི་ངེས་པ་དྲངས་པའི་ངེས་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུན་གོམས་པར་བྱེད་པ་དང། དེའི་ཚེ་གང་ཟག་གི་བདག་བཅད་ཙམ་གྱི་མེད་དགག་མ་གཏོགས་འདུས་བྱས་ངེས་པར་མེད་པ་ཞིག་དགོས་པ་ཡིན་ལ་འོན་ཀྱང་ལུགས་དེ་དག་ལའང་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེས་པའི་སྐབས་སུ་བདེན་བཞི་མི་རྟག་པ་སོགས་བཅུ་དྲུག་རྟོགས་པ་ཁས་

442 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

ལེན་ཞིང། དེ་ལ་སོ་སྐྱེའི་ལམ་དུ་དེ་སྒོམ་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པས་མདོ་སེམས་རང་རྒྱུད་པ་གསུམ་གྱི་ལུགས་ལ་ད་ལྟ་ནས་ཕྲ་བའི་མི་རྟག་པ་སོགས་ཚད་མས་གཏན་ལ་ཕབ་ནས་སྒོམ་ཚུལ་ཇི་ལྟར་བྱེད་ཅེས་བློ་ཁ་ཕྱོགས་པ་ཞིག་མ་བྱུང་ན། ལུགས་དེ་དག་གི་གཞུང་ལུགས་ལ་ཇི་ཙམ་སྦྱངས་པ་ཐམས་ཅད་ཚེ་འདིའི་ཁ་ཕྱིར་ལྟས་ཀྱི་ཚིག་ཙམ་དུ་སོང་བར་གདོན་མི་ཟའོ།།
སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ནི་གཟུང་འཛིན་རྫས་ཐ་དད་དང་གཟུགས་
སོགས་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་དུ་བཏགས་པ་རང་གི་མཚན་ཉིས་ཀྱིས་གྲུབ་པ་རིགས་པས་ལེགས་པར་ཁེགས་པའི་སྒོ་ནས་གཞན་དབང་ལ་དེ་འདྲའི་ཀུན་བཏགས་བཀག་པས་ཚད་མས་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུན་གོམས་པར་བྱེད་པ་དང། དེ་འདྲ་བའི་ངེས་ངོར་ཀུན་བཏགས་དེ་ལྟ་བུ་རྣམ་པར་བཅད་པའི་མེད་དགག་འབའ་ཞིག་མ་གཏོགས་གཞན་དབང་གི་སྣང་བ་ལོག་པ་དང། མཉམ་གཞག་ཏུ་དེ་ལྟར་གོམས་པའི་རྗེ་ཐོབ་ཏུ་གཞན་དབང་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་ཡིད་ལ་བྱེད་ཚུལ་དང། དེ་འདྲ་བའི་ལྷག་མཐོང་གོམས་པར་བྱེད་པའི་སྔོན་དུ་ཞི་གནས་མཚན་ཉིད་པ་མ་སྐྱེས་ཀྱི་བར་དུ་ཞི་གནས་ཀྱི་ལམ་ལ་གོམས་པར་བྱེད་ཚུལ་དང། ཞི་གནས་མཚན་ཉིད་པ་གྲུབ་པ་ན་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བཤད་མ་ཐག་པའི་ལྷག་མཐོང་གི་ལམ་ལ་སློབ་ཚུལ་དང། དེ་ལས་ཆོས་བདག་གི་ཀུན་བཏགས་བཀག་པ་རྟོགས་པའི་ལྷག་མཐོང་མཚན་ཉིད་པར་འགྱུར་ཚུལ་དང། དེ་ནས་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་དུ་འགྱུར་ཚུལ་སོགས་ས་སྡེ་དང། ཐེག་བསྡུས་རྩ་འགྲེལ་དང་མདོ་རྒྱན་དང། དབུས་མཐའ་རྩ་འགྲེལ་གཞུང་ལུགས་ཆེན་པོ་དག་དང། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མན་ངག་ལ་སོགས་པ་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་དག་དང་མཁས་པའི་གཞུང་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར་ལེགས་པར་ཤེས་ནས་བསྒོམ་པ་དགོས་ཤིང་དེ་འདྲ་བའི་སྐྱོང་ཚུལ་ཤེས་ནས། མཉམ་གཞག་ཏུ་རྣམ་རིག་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ལ་མྱོང་བ་ཐོན་པ་དང་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་གཞན་དབང་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་ལ་མྱོང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་འདྲེན་ཐུབ་པ་ཙམ་ཞིག་བྱུང་ན་ནི་རྒྱལ་བ་དགྱེས་པའི་ལམ་ལ་གནས་པ་ཡིན་ལ།
བོད་ཀྱི་དབུ་མའི་ལྟ་བ་མཐར་ཐུག་1

རྟོགས་ནས་ཟབ་དོན་སྒོམ་པར་འདོད་པ་ཕལ་ཆེ་བ་
ལ་ཆེས་ཆེར་ཁྱད་པར་འཕགས་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་རིག་པའི་ལུགས་དེ་ནི་འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་མདོའ་ི
1 ཞོལ། ཤོག ༤ ན ༦ གཙང་། ཤོག ༤ ན ༥ མཐར་ཐུག་པ་རྟོགས་ནས་

ལྟ་ཁྲིད་མུན་སེལ་སྒྲོན་མེ། 443

དགོངས་པ་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་དང་ཐོགས་མེད་སྐུ་མཆེད་ཀྱིས་བཀྲལ་བ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སྣང་ལ། བོད་ཀྱི་ཟབ་དོན་སྒོམ་པར་འདོད་པ་སྔ་ཕྱི་མང་པོ་ཞིག་ནི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་བཞི་པོ་གང་གིའང་ལུགས་སུ་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་ལ་ནི་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་དང། ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོ་ལ་སོགས་པ་ཕྱི་དོན་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ཤིང་རང་རིག་ཞལ་གྱིས་མི་བཞེས་པ་དང། སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཞི་བ་འཚོ་དང། འཕགས་སེང་དང། ཀ་མ་ལ་ཤཱི་ལ་ལ་སོགས་པ་ཕྱི་དོན་ཐ་སྙད་དུའང་མེད་ཅིང་གཟུང་འཛིན་རྫས་གཞན་འགོག་པ་དང། རང་རིག་ཁས་ལེན་པ་ལ་སོགས་པ་ཐ་སྙད་དུ་རྣམ་རིག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ནས་གཟུང་འཛིན་རྫས་གཞན་ཁེགས་པའི་འོག་ཏུ་ཤེས་པའང་བདེན་པར་གྲུབ་པ་འགོག་ཅིང་རང་རྒྱུད་པའི་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཐ་སྙད་དུ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་བཞེད་ཀྱང་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མི་བཞེད་པ་དང། བདེན་ཚད་ཇི་ཙམ་ཞིག་བཀག་པས་བདག་མེད་དུ་འཇལ་བའི་ཆ་དང། དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་ཤེས་རྗེས་དཔག་གི་སྣང་ངོ་ན་ཡོད་ཀྱང་ངེས་ངོ་ན་སྣང་བ་དེ་ལོག་པ་དང། སློབ་ལམ་གྱི་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྣང་ངོ་དང་རིག་ངོ་གང་ན་ཡང་ཀུན་རྫོབ་དངོས་ཤུགས་གང་གིའང་ཡུལ་དུ་མེད་པ་དང། འོན་ཀྱང་དོན་དམ་བདེན་པ་རིག་ཤེས་ཀྱིས་ཤེས་པ་དང། འཇལ་བ་དང། ཡུལ་ཡིན་པའི་རྣམ་གཞག་གནོད་མེད་དུ་འཇོག་ཅིང་དེ་ལྟ་ནའང་དོན་དམ་བདེན་པ་རིགས་པས་དཔྱད་བཟོད་དུ་མི་འགྱུར་བར་བཞེད་པ་ལ་མི་མཐུན་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ་དེའི་ཕྱིར།
བོད་ཀྱི་མཁས་པ་སྔ་ཕྱི་གང་ཡིན་ཀྱང་རུང་སྟེ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཁས་ལེན་པ་
དང། རང་རིག་དང་ཕྱི་དོན་གཉིས་ཀ་ཁས་ལེན་པ་གཞིར་གཞག་ནས་དེ་དག་ལས་ཁ་ཅིག་དོན་དམ་བདེན་པ་ཤེས་བྱ་མིན་པར་འདོད་པ་དང། རིག་ཤེས་ཡུལ་མེད་དུ་འདོད་པ་དང། ཁ་ཅིག་དོན་དམ་བདེན་པ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འདོད་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ནི། འཕགས་ཡུལ་གྱི་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་གང་གིའང་ལུགས་དང་མི་མཐུན་གྱི་རང་དགར་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཙམ་དུ་ཟད་ལ་རིག་ཤེས་ཡུལ་མེད་དང་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་ཆོས་ཁས་ལེན་པའི་གྲུབ་མཐའ་འཆའ་བ་ལ་དབུ་མའི་དྲི་ཙམ་ཡང་མི་བྲོའོ། །བོད་སྔ་ཕྱི་མང་པོ་ཞིག་ཞི་འཚོ་ཡབ་སྲས་ལ་སོགས་པའི་བཞེད་པ་བྱས་ནས་བྱང་སེམས་

444 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

འཕགས་པས་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་གང་ལ་ཡང་ཇི་ལྟ་བ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་སུ་སོང་བའི་དངོས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ནི། མེད་དགག་མ་ཡིན་པར་སྣང་སྟོང་ཚོགས་པའི་མ་ཡིན་དགག་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་ཡིན་པར་འདོད་དེ། དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་གང་ལ་རིག་ཤེས་སུ་སོང་བའི་དངོས་ཀྱི་གཞལ་བྱའི་མཚན་ཉིད་ཀུན་རྫོབ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་འཛིན་པ་ནི། སྒྱུ་མ་རིག་བསྒྲུབ་པ་ཞེས་གྲགས་སོ། །དོན་དམ་བདེན་པའི་མཚན་གཞིར་ཀུན་རྫོབ་འཛིན་པ་ལས་ཐ་ཆད་པའི་དབུ་མ་པར་སྨྲ་བ་པོ་སུ་ཞིག་འབྱུང་བར་འགྱུར། བདེན་སྟོང་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་ཀྱང་བདེན་སྟོང་གིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་མྱུ་གུ་ལ་སོགས་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པ་མ་ཤེས་པའི་འཁྲུལ་བའོ།།འདི་དག་གི་རྣམ་དབྱེ་མ་ཤེས་པའི་དབུ་མའི་ལྟ་བ་སྐྱོང་བ་མན་ཆོད་ནི། དོན་དམ་བསྒོམ་པ་
དང། ཆོས་ཅན་ཀུན་རྫོབ་པའི་ཤན་མི་ཕྱེད་པའི་མཁས་རློམ་བརྒྱ་ཕྲག་དུ་མས་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་དུ་ཁྱབ་པར་གྱུར་ཏེ། དེ་ལ་རང་རྒྱུད་པའི་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་དེ་དག་ཀྱང་ཐོག་མར་ཞི་གནས་ལེགས་པར་གྲུབ་པ་སྔོན་དུ་བཏང་ནས། དེའི་རྗེས་སུ་ལྷག་མཐོང་མཚན་ཉིད་པ་སྒྲུབ་དགོས་པ་དང། དེ་ལ་ཡང་སྔོན་དུ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་བསྒོམ་ཞིང་དེའི་རྗེས་སུ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་བསྒོམ་པར་བཞེད་པ་ལ་མི་མཐུན་པ་མེད་ལ་འོན་ཀྱང་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་པ་དག་གིས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་བསྒོམས་པའི་འོག་ཏུ་གཟུང་འཛིན་རྫས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་བསྒོམ་པ་དང། དེ་ལ་མྱོང་བ་སྐྱེས་པའི་རྗེས་སུ་ཤེས་པའང་བདག་མེད་དུ་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་ཕྲ་བའི་སྟོང་ཉིད་བསྒོམ་པར་བཞེད་དེ། དེའི་རིམ་པ་ནི། སློབ་དཔོན་སེངྒེ་བཟང་པོས་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་རྩེ་སྦྱོར་གྱི་སྐབས་ཀྱི་འགྲེལ་པར་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །བདག་མེད་བསྒོམ་པའི་གོ་རིམས་སོགས་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་དག་གི་བཞེད་པའི་ཕྱོགས་མཐོང་ན། བོད་ཀྱི་མན་ངག་མང་པོ་ལ་བསྒོམ་པའི་གོ་རིམས་ཙམ་གྱིས་བརྡ་ཡང་མ་ཆགས་པ་དག་ཡིད་བརྟན་དུ་མི་རུང་བའི་གནས་སུ་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གོ་སླ་བའི་སླད་དུ་ཟུར་ཙམ་སྨོས་ཀྱི་རྒྱས་པ་ནི་གཞུང་ཆེན་པོ་དག་དང། རྗེའི་གསུང་རབ་ལ་ཞིབ་པར་སྦྱངས་ནས་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་སོ།།
དེ་ནི་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ལུགས་དང་དཔལ་ལྡན་ཟླ་བས་ཇི་ལྟར་བཀྲལ་བའི་ལྟ་བ་མཐར་
ཐུག་པ་དམིགས་རྣམ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་སྒོ་ནས་གོམས་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་

ལྟ་ཁྲིད་མུན་སེལ་སྒྲོན་མེ། 445

རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་སུ་ལོག་པའི་གོལ་ས་ཅུང་ཟད་བཤད་པར་བྱ་ཞིང། རྒྱས་པར་ནི་གཞན་ལས་ཤེས་པར་བྱ་ལ། དེ་ཡང་མཐར་ཐུག་པའི་ལྟ་བ་བསྐྱངས་ནས་ལྷག་མཐོང་མཚན་ཉིད་པ་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པ་ནི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ཐེག་པའི་ཚུལ་1

ངེས་པར་ཞི་གནས་མཚན་ཉིད་རྫོགས་པར་སྔོན་
དུ་བསྒྲུབས་དགོས་ཏེ། དེའི་རྒྱུ་མཚན་རྒྱས་པར་རྗེ་ཉིད་ཀྱི་ལྷག་མཐོང་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ལས་ཞིབ་པར་གསུངས་པ་ལ་ཉན་པ་དང་ལྟ་བ་དང་སེམས་པར་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་སོ། །འོན་ཀྱང་ལྟ་བ་བསྐྱངས་པས་ཡིད་འགྱུར་བའི་མྱོང་བ་འདོན་པ་ལ་ནི་ཞི་གནས་བསྒོམ་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་མི་དགོས་ཏེ། དེ་དགོས་ན་མི་རྟག་པ་སྒོམ་པ་དང་ལས་འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དད་པ་དང་སྙིང་རྗེ་སོགས་ཐམས་ཅད་ལའང་ཡིད་འགྱུར་བའི་མྱོང་བ་འདོན་པའི་སྔོན་དུ་ཞི་གནས་བསྒོམ་པ་ལ་རག་ལས་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་ན་ཡང་མདོ་ལས། ཇི་ལྟར་ཁྱོད་ཀྱིས་བདག་གི་འདུ་ཤེས་ནི། །ཤེས་པ་དེ་ལྟར་ཀུན་ལ་བློས་སྦྱར་བྱ།2

།ཞེས་གསུངས་པ་སོགས་དང།
ཐོག་མར་ད་ལྟ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་སླ་ཞིང་དེ་ནས་ཆོས་གཞན་ལའང་ཁ་འཕོས་པས་སྐྱེ་སླ་བའི་
དགོས་པ་སོགས་རྒྱུ་མཚན་དུ་མས་ཐོག་མར་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང། དེ་ནས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་བསྒོམ་པའི་གོ་རིམས་ལྷག་མཐོང་གཉིས་སུ་གསུངས་པ་ལྟར་ངེས་པ་བསྐྱེད་ནས་གོ་རིམས་དེ་ལྟར་སྒོམ་དགོས་ཀྱི་གོ་རིམས་ཀྱི་བརྡ་ཙམ་ཡང་མེད་པའི་གང་བྱུང་བྱུང་ནས་སྐྱོང་བ་ལ་གསུང་རབ་དང་མཐུན་པའི་མྱོང་བ་ཤིན་ཏུ་དཀའ། དེ་ལ་ཐོག་མར་རྗེ་ཉིད་ཀྱིས་དྲངས་ངེས་རྣམ་འབྱེད་དང། རྩ་འཇུག་སོགས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་གཉིས་དང། ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོ་སོགས་ཐམས་ཅད་དུ་དགག་པའི་རྣམ་གཞག་ཡང་ཡང་མཛད་པ་ནི། ད་ལྟའི་ཀློག་པ་པོ་དག་གིས་བསྡུས་པའི་ཚིག་ཙམ་གྱིས་དགག་སྒྲུབ་བགྱི་བ་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་ཆེད་དུ་མ་ཡིན་གྱི། དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རྩ་བའི་རྟགས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་དང་རྟགས་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་རིགས་ཤེས་རྗེས་དཔག་གི་དངོས་སུ་རྙེད་པའི་གཞལ་བྱ་དང་རྗེས་དཔག་དེའི་རྒྱུན་གོམས་པར་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་ལྟ་བ་སྐྱོང་བའི་ངེས་ཤེས་ཀྱི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་སོང་བ་དང། ངེས་ཤེས་དེ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུན་གོམས་པར་བྱས་པ་ལས་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་

1 ཞོལ། ཤོག ༦ ན ༡ ཐེག་པའི་ཚུལ་ལ་ངེས་པར་ཞི་གནས་
2 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༥ ཤོག ༩༩ ཕྲེང་། ༡༠

446 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

པའི་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེས་པའི་གཞལ་བྱར་སོང་བའི་དོན་རྣམས་ནི་མེད་དགག་ཡིན་པར་ཤེས་པའི་དོན་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་བཅད་ཙམ་མ་གཏོགས་ཆོས་གཞན་བློ་ཡུལ་དུ་འཕངས་པའི་མ་ཡིན་དགག་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པས། རིག་ཤེས་ཀྱི་རྙེད་དོན་གྱི་དོན་དུ་འོངས་ས་མེད་པར་ཤེས་པར་བྱ་བ་དང། མེད་དགག་བློ་ངོར་དགག་བྱ་བཅད་ནས་ཆོས་གཞན་མ་འཕངས་པ་ཙམ་ལ་འཇོག་མི་ཤེས་པར། སྟོང་ཉིད་མེད་དགག་ཡིན་ན་ཆད་སྟོང་དུ་འགྱུར་བས་སྟོང་ཉིད་བསྒོམ་པའི་ཚེ་ཅི་ཡང་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པར་སྨྲ་བ་དགག་པའི་ཆེད་དང། ལྟ་བ་སྐྱོང་བའི་ཚེ་ཡང་མ་ཡིན་དགག་བསྒོམ་པའི་གོལ་ས་གཅོད་པའི་དོན་དང་བློ་ཡུལ་དུ་འཆར་ཚུལ་ལ་མི་ལྟ་བར་ཚིག་ཙམ་ལ་འཆེལ་ནས། དོན་དམ་བདེན་པ་དོན་དམ་བདེན་པ་མིན་ཆོས་ཉིད་ཆོས་ཉིད་མིན་ཞེས་སྨྲ་བ་སོགས་ཀྱི་ལོག་རྟོག་དགག་པའི་ཆེད་དུའོ།།
དེས་ན་ད་ལྟ་སྣང་ངོའ་གཉིས་སྣང་རགས་པ་མ་ལོག་ཀྱང་ངེས་ངོར་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྣང་ ིཆ་ལོག་པའི་ངེས་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུན་སྐྱོང་ཚུལ་ལེགས་པར་ཤེས་ནས་བསྐྱངས་པས། ངེས་ངོའ་སྟོང་ ིཉིད་ལ་གསལ་སྣང་ཆེར་སོང་བ་ཙམ་གྱིས་སྣང་ངོའ་གཉིས་སྣང་ཇེ་ཕྲར་སོང་སྟེ། མཐར་སྣང་ངོར་ ིགཉིས་སྣང་ཕྲ་མོའང་ལོག་པ་དང། ངེས་ངོའ་སྟོང་ཉིད་དང་ཡུལ་ཅན་གྱི་བློ་ཆུ་ལ་ཆུ་བཞག་པ་ ིབཞིན་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་གྱི། ད་ལྟ་ངེས་ངོར་ཡང་མ་ཡིན་དགག་ཀུན་རྫོབ་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་བསྐྱངས་པས། དེ་གོམས་སྟོབས་ཀྱིས་གསལ་སྣང་ཇེ་ཆེར་སོང་བས་གཉིས་སྣང་གི་སྤྲོས་པ་ཇེ་ཆུང་དུ་འགྲོ་ན་ནི། ཡུལ་ཀུན་རྫོབ་ལ་གསལ་སྣང་ཇེ་ཆེར་སོང་བས། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྣང་བ་ཇེ་ཆུང་དུ་འགྱུར་བ་སོགས་ལས། རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཡ་མཚན་ཆེ་བ་བླུན་པོ་སུ་ཞིག་གིས་ཤེས་པར་འགྱུར། དེ་བས་ན་བཤད་པ་བྱེད་པའི་ཚེ། གོང་དུ་བཤད་པའི་དགག་པའི་རྣམ་གཞག་རྗེའི་རྣམ་གཞག་རིམ་པ་ལས་འབྱུང་བ་དེ་དག་འགྲིག་འགྲིག་སྨྲ་ཤེས་ཀྱང་ལྟ་བ་སྐྱོང་བའི་ལུགས་སུ་བྱས་པ་ན་དེ་དག་མི་དྲན་ན་ཁ་བཤད་དང་ཉམས་ལེན་སོ་སོར་སོང་བའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག།
ད་ལྟ་ནས་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་བསྒོམ་པ་གང་ལ་ཡང་མཉམ་གཞག་ཏུ་
དགག་བྱ་རྣམ་པར་བཅད་ཙམ་གྱི་མེད་དགག་ངེས་ཡུལ་དུ་བྱས་པ་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་རྣལ་འབྱོར་

ལྟ་ཁྲིད་མུན་སེལ་སྒྲོན་མེ། 447

ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་དང། དེ་ལས་ལངས་པའི་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིད་ལ་བྱེད་ཚུལ་ལེགས་པར་ཤེས་ནས་བསྒོམ་པ་དགོས་ཤིང། ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་ཞེས་པ་ནི། ནམ་མཁའ་ལ་མཐའ་དབུས་ཀྱི་དབྱེ་བ་གང་ཡང་གཟུང་དུ་མེད་པ་ལྟར་བློས་གང་དུ་མི་འཛིན་པ་ཅི་ཡང་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པར་འཇོག་པ་ལ། གཞན་དག་འདོད་པ་ལྟར་མ་ཡིན་གྱི་ནམ་མཁའ་ལ་ཐོགས་པའི་རེག་བྱ་བཅད་ཙམ་དུ་གནས་པ་དང་མཚུངས་པར1

་ལྡན་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་བཅད་ཙམ་དུ་གནས་
པའི་ཆོས་ཉིད། ངེས་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་བསྒོམ་པའི་དོན་དུ་བདག་གི་བླ་མ་བཞེད་དོ། །དེ་ལ་ཡང་རིགས་པ་ལ་བློ་ཁ་ཕྱོགས་པ་ལ་བདག་མེད་རིགས་པའི་ལམ་ནས་ངེས་པ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུན་སྐྱོང་ཚུལ་དང། ཟབ་མོ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་མོས་པ་ཙམ་ཡོད་ཀྱང་ཐབས་གང་གིས་ཀྱང་ད་ལྟ་རིགས་ལམ་དུ་འཇུག་མི་ནུས་པའི་དབང་པོ་རྟུལ་པོ་ལ་མཐའ་གཉིས་སུ་མི་འཛིན་པར་རང་བཞིན་མེད་པའི་དམ་བཅའི་དོན་འཛིན་ལྟངས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་དཔྱོད་པའི་ཡིད་དཔྱོད་གོམས་སུ་འཇུག་པའི་སྒོ་ནས་སྟོང་ཉིད་ལ་བག་ཆགས་འཇོག་པ་སོགས་ཀྱི་དགོས་པ་སྒྲུབ་པ་ལྷུར་ལེན་པའི་འཁྲིད་ཚུལ་སོ་སོར་ཤེས་པ་དང། སྟོང་ཉིད་བསྟན་པའི་སྣོད་དུ་རུང་མི་རུང་བརྟགས་ནས་འཁྲིད་པ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལེགས་པར་ཆགས་ནས་འཁྲིད་པ་དགོས་སོ། །དེ་ཡང་བདག་མེད་རིགས་པས་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་སྐྱོང་རྒྱུ་མེད་ན་ཡིད་དཔྱོད་ཙམ་གྱིས་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་མི་ནུས་སོ།།
བོད་ཀྱི་བསམ་གཏན་པ་མང་པོ་ཞིག་གིས་གཏམ་ལས། རིགས་པས་ལྟ་བ་བཙལ་མི་
དགོས་ཀྱི། ཆོས་གང་ལ་ཡང་འདི་ཡིན་འདི་མིན་སོགས་གང་གི་ཡང་ངོས་གཟུང་བྱ་ས་མེད་པ་དེ་གནས་ལུགས་ཀྱི་གཤིས་ཡིན་པས། དེ་ལ་སེམས་ཀྱིས་ཀྱང་འདི་ཡིན་འདི་མིན་སོགས་གང་དུའང་མི་འཛིན་པར་འཇོག་པ་དེ་གནས་ལུགས་དང་མཐུན་པར་འཇོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་ཡུལ་ཅིར་ཡང་མ་གྲུབ་པ་ལ་བློས་ཀྱང་ཅིར་ཡང་མི་འཛིན་པར་གང་དུའང་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པའི་ངང་ལ་འཇོག་པ་ནི་གནས་ལུགས་བསྒོམ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཡུལ་ཅིར་ཡང་མ་གྲུབ་པ་ཞེས་པ་འདི་ཡིན་འདི་མིན་གང་དུའང་གཟུང་བྱར་མ་གྲུབ་པ་ལ་འདོད་པར་འདུག་པས་ཆད་ལྟ་ཆེན་པོ་བླ་ན་མེད་པ་དེ་ནི་སྐུར་འདེབས་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་གྱི་དེ་ལྟར་འཛིན་པ་ནི་གནས་ལུགས་ཀྱི་ལྟ་བ་
1 ཞོལ། ཤོག ༧ བ ༡ གནས་པ་དང་མཚུངས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་

448 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

མིན་ལ་ཅི་ཡང་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པར་འཇོག་པ་ནི་རྒྱ་ནག་ཧྭ་ཤང་གི་སྒོམ་ལུགས་སོར་བཞག་ཡིན་གྱི་གནས་ལུགས་བསྒོམ་པའི་དོན་མེད་ཅིང་ཁྱེད་རང་གནས་ལུགས་སུ་འདོད་པའི་ཡུལ་ཅིར་ཡང་མ་གྲུབ་པ་དེ་གང་དུའང་མ་གྲུབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་ལ་བརྟེན་ནས་ངེས་པ་ལྟ་བ་སྐྱོང་བའི་སྔོན་དུ་འགྲོ་དགོས་ན་ལྟ་བ་སྐྱོང་བའི་སྔོན་དུ་ལྟ་བ་རིགས་པས་ངེས་མི་དགོས་པ་འགལ་ལ། ཡུལ་ཅིར་ཡང་མ་གྲུབ་པ་མ་ངེས་ཀྱང་ཅི་ཡང་ཡིད་ལ་མ་བྱས་པ་ཙམ་གྱིས་གནས་ལུགས་བསྒོམས་པར་འགྱུར་ན་གཉིད་འཐུག་པོ་ལོག་པ་དང་བརྒྱལ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཚེའང་གནས་ལུགས་སྒོམ་པར་ཧ་ཅང་ཐལ་ལོ། །ཧྭ་ཤང་སྤྱོད་ཕྱོགས་ཀྱི་ཐབས་ཀྱི་ཆ་ལ་སྐུར་བ་འདེབས་ལ་ཁོ་བོ་ཅག་ཐབས་ཀྱི་ཆ་ལའང་སློབ་པས་ཁྱད་པར་ཡོད་དོ་ཞེས་སྨྲས་པས་ནི་ལྟ་སྒོམ་ཁྱད་མེད་པ་གསལ་བར་ཁས་བླངས་ཏེ། གཞན་དུ་ན་ལྟ་སྒོམ་ལའང་ཁྱད་པར་འདི་ལྟ་བུ་ཡོད་དོ་ཞེས་སྨྲ་རྒྱུ་དགོས་པ་ལ་མི་འདུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ལྟ་བ་རིགས་པས་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་སྒོ་ནས་ལྟ་བ་རྙེད་དགོས་ཀྱང། དེ་ལྟར་ལྟ་བ་རྙེད་ཕྱིན་ཆད་གང་ཟག་དེས་ཅིར་ཡང་མི་རྟོག་པར་བཞག་པ་ཉིད་ཀྱིས་ལྟ་བ་སྐྱོང་བ་དང་གནས་ལུགས་བསྒོམ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་འདོད་པའང་གང་ཟག་དེས་ལྟ་བ་རྙེད་ཕྱིན་ཆད་གཉིད་འཐུག་པོ་ལོག་པ་དང་ཞི་གནས་རྐྱང་པ་སྒོམ་པ་སོགས་ཐམས་ཅད་གནས་ལུགས་བསྒོམ་པར་ཧ་ཅང་ཐལ་བ་སོགས་གནོད་པ་དུ་མ་ཡོད་དོ།།
ཡང་ཁ་ཅིག་མི་རྟོག་པ་བསྒོམ་རེས་ཀྱིས་སྔོན་དུ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་དཔྱད་པ་ཚར་རེ་བྱས་
ནས་དེའི་རྗེས་སུ་མི་རྟོག་པར་གང་བཞག་ཐམས་ཅད་སྟོང་ཉིད་བསྒོམས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་བ་ལའང་གཉིད་ལོག་ཁར་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དཔྱད་པ་ཚར་གཅིག་བྱས་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་གཉིད་འཐུག་པོ་ལོག་པ་གནས་ལུགས་སྒོམ་པར་ཐལ་བ་སོགས་ཧ་ཅང་ཐལ་བ་དུ་མ་ཡོད་མོད་ཀྱི་རྒྱས་པར་རྗེའི་གསུང་རབ་ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཡང་གང་ཟག་ཇི་ལྟར་གྲུབ་པ་བཙལ་བས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་གྲུབ་པར་ངེས་པ་སྐྱེས་སྐྱེས་ཀྱི་བར་དུ་དཔྱད། ངེས་པ་སྐྱེས་པ་དང་དེ་ཉིད་ལ་དྲན་པས་བཟུངས་ནས་སེམས་གཡོ་མེད་དུ་འཇོག་ཅེས་ཟེར་བ་དང། སེམས་གང་དུ་གྲུབ་བཙལ་བས་གང་དུའང་མ་གྲུབ་པར་ངེས་པ་རྙེད་པ་ལ་དེ་ཉིད་ལ་དྲན་པས་བཟུངས་ནས་གཡོ་མེད་དུ་འཇོག་ཅེས་ཟེར་བ་ནི་ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོ་ལས་ཁ་ཅིག་ན་རེ་དེ་ལྟར་སྔ་མ་གསུམ་མི་འདོད་

ལྟ་ཁྲིད་མུན་སེལ་སྒྲོན་མེ། 449

ཀྱི་སྟོང་ཉིད་སྒོམ་པའི་ཚེ་སྟོང་ཉིད་ལ་ངེས་པ་དྲངས་ཏེ་དེ་ནས་དེའི་དོན་ལ་སེམས་བཟུངས་ནས་དེ་ལས་གཞན་དུ་མི་དཔྱོད་པར་འཇོག་པ་ནི་སྟོང་ཉིད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བསྒོམ་པ་ཡིན་ཏེ། ལུགས་དང་པོ་ལྟར་སྟོང་ཉིད་ལ་བློ་ཁ་མ་ཕྱོགས་པ་ཡང་མེད་ལ། ལུགས་གཉིས་པ་ལྟར་མི་རྟོག་པར་སྐྱོང་བའི་ཚེ་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་དྲན་པར་མི་བྱེད་པའང་མིན་ཞིང། ལུགས་གསུམ་པ་ལྟར་ལྟ་བའི་དཔྱད་པ་སྔོན་དུ་བཏང་ཡང་དེ་ནས་ལྟ་ཐོག་ཏུ་མི་གནས་པའི་མི་རྟོག་པ་ཡང་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ་སྙམ་ན། འདི་ནི་ལྟ་བའི་དཔྱད་པ་བྱས་ཟེར་བའི་དོན་ལྟ་བ་དྲན་ཙམ་བྱས་ནས་ལྟ་ཐོག་ཏུ་འཇོག་སྒོམ་ཁོ་ན་བྱེད་པ་ལ་སྟོང་ཉིད་བསྒོམས་པར་འདོད་པ་ཡིན་པས་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་ད་ལྟ་སྟོང་ཉིད་ལ་འཇོག་སྒོམ་བྱེད་པའི་ཞི་གནས་ཙམ་ཡོད་ཀྱི་དཔྱད་སྒོམ་ལྷག་མཐོང་གི་སྐྱོང་ཚུལ་མེད་པས། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱོགས་སྔ་མ་དེ་ཡིན་པས་རྗེའི་གསུང་གིས་དམིགས་ཕུག་ནས་བཀག་པའི་དགག་ཡུལ་གྱི་འདོད་པ་དེ་རྗེའི་བཞེད་པས་སྨྲ་བར་མི་བྱའོ།།
དེ་ཡང་སྟོང་ཉིད་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་ལྷངས་ཀྱིས་སྐྱེས་པ་ཙམ་ན་དེའི་ངང་ལ་དཔྱད་པ་
མི་བྱེད་པར་གཡོ་མེད་དུ་བཞག་པས་རིག་པ་ངར་དང་ལྡན་པའི་དྭང་སིང་ངེ་བ་ལ་རྟོག་པ་རིགས་མི་མཐུན་གཞན་གང་ཡང་མི་འཕྲོ་བར་ཡུན་རིང་ཐུང་ཅི་རིགས་སུ་གནས་པ་བྱུང་བ་ན་རིག་པ་ངར་དང་ལྡན་པའི་གསལ་ཆ་ཡོད་པ་དང་སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་རྒྱུན་ཡིན་པ་ཙམ་ལ་སྟོང་ཉིད་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་ཀྱི་ཤུགས་མ་ཡལ་བར་འཁྲུལ་བའི་ནོར་བ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ཞིང། རིག་པ་ངར་ཐོན་པའི་གསལ་ཆ་ཡོད་པ་ནི་ཞི་གནས་རྐྱང་པ་མཚན་ཉིད་པ་ལ་འབྱུང་བ་ལྟ་ཅི་སྨོས། བྱིང་བ་ཕྲ་མོ་ཡང་ཆོད་པའི་སེམས་གནས་ཐམས་ཅད་ལ་འབྱུང་ལ་རིགས་པས་དགག་བྱ་དགག་པའི་སྟོང་ཉིད་ངེས་ཏེ་དེ་འདྲའི་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སྒོ་ནས་དམིགས་ཡུལ་དུ་བྱས་པའི་འཇོག་སྒོམ་ནི་ཞི་གནས་རྐྱང་པ་ལའང་ཡོད་པས་ལྟ་བའི་སྐྱོང་ལུགས་སུ་འགྲོ་བ་ནི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་སྐྱོང་ཚུལ་ལ་རག་ལས་པར་ལྷག་མཐོང་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ལས་ཞིབ་པར་གསུངས་པ་ཤེས་དགོས་སོ།།
ད་ལྟ་ལྟ་བ་སྐྱོང་བའི་འཇོག་སྒོམ་ནི་ངེས་ཤེས་སྐྱེས་པའི་ངང་ལ་སེམས་དམིགས་པ་གཞན་
ལ་གཡེངས་ཀྱིས་དོགས་པ་རང་རིག་པའི་ངར་ཤོར་དུ་དོགས་པ་དང་དམིགས་ཡུལ་མ་བརྗེད་ཙམ་གྱི་དྲན་ཤེས་བསྟེན་ནས་གཡོ་མེད་དུ་འཇོག་པ་ཙམ་མིན་པའི་འཇོག་ལུགས་ཁྱད་པར་བ་རང་དང།

450 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

དེ་ཡང་འཇོག་ཡུན་མི་རིང་བར་ཡང་ཡང་དཔྱོད་པ་དང། ཐོག་མར་དཔྱོད་པ་དང་འཇོག་པའི་བར་བར་དུ་དཔྱོད་པའི་དཔྱོད་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་སོགས་ལེགས་པར་ཤེས་པ་ཞིག་གིས་བསྐྱང་དགོས་ཀྱི། དེ་ལྟ་མིན་པར་ངེས་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུན་སྐྱོང་བར་རློམས་ཀྱང་རློམས་པ་ཙམ་དུ་ཟད་དོ། །ངེས་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུན་བསྐྱངས་པར་བསྒོམས་ནས། སྟོང་ཉིད་དམིགས་ཡུལ་དུ་བཞག་པ་མ་བརྗེད་ཀྱང་ངེས་ཤེས་བསྐྱངས་པའི་ལྟ་བ་སྐྱོང་ཚུལ་དུ་མ་སོང་བའི་མཚམས་དེ་རིག་དཀའ་བའི་ནོར་བ་ཡིན་གྱི། ངེས་ཤེས་སྐྱེས་པའི་ངང་ལ་བསྒོམས་ཀྱང་སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའང་ཤོར་ནས། རྟོག་པ་གཞན་འཕྲོ་རྒྱུ་ཅིའང་མེད་པར་འདི་ཡིན་མེད་ལ། ཧད་དེ་ལས་པ་ནི་ཐོག་མར་ངེས་ཤེས་སྐྱེས་ཀྱང་དེའི་རྒྱུན་སྐྱོང་ལུགས་ཧྭ་ཤང་གི་སྒོམ་དུ་སོང་བ་ཁ་ནང་དུ་ཕྱོགས་ན་རིག་སླ་ལ། དེར་མ་ཟད་ལྟ་ཐོག་དུ་བཞག་པར་བསྒོམ་པའི་ཚེའང་ཡིད་ངོར་སྣང་བ་གཞན་གང་ཡང་མེད་པར་ནམ་མཁའ་དྭངས་པ་ལྟར་སྟོང་སང་ངེ་བ་ལ་སེམས་གསལ་ངར་དང་ལྡན་པའི་ཉམས་འཆར་ཚུལ་བྱུང་བའི་ནམ་མཁའ་སྟོང་སང་འདྲ་བའི་ཉམས་སྣང་དེ་ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པར་འཁྲུལ་བའང་འབྱུང་སྟེ། འོན་ཀྱང་དེ་ནི་སྟོང་ཉིད་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་པ་དང། སྟོང་ཉིད་ངེས་པའི་ངེས་ངོ་དང་སྣང་ངོའ་ཁྱད་པར་སོགས་ཀྱི་གོ་བ་ཞིབ་ ིཔར་ཆགས་ནའང་འཁྲུལ་བ་དེ་ལྡོག་གོ།
ཡང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རིགས་པས་དཔྱད་ནས་བསྒོམ་པའི་ཚུལ་ལ། ང་ཞེས་བྱ་
བའམ་བདག་ཅེས་བྱ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ན་རང་གི་ལུས་ཀྱི་སྤྱི་གཙུག་ནས་རྐང་མཐིལ་གྱི་བར་ལུས་ཀྱི་སྟོད་སྨད་བར་གསུམ་གང་ན་ཡོད། ལུས་ཀྱི་ཕྱི་ན་ཡོད་དམ་ནང་ན་ཡོད། ཅེས་བཙལ་བས་དེ་དག་གང་ན་ཡང་འདུག་པ་མ་རྙེད་པའི་ཚེ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་གྲུབ་པ་མེད་དོ་སྙམ་དུ་ངེས་པ་དྲངས་ནས་དེའི་ངང་ལ་འཇོག་པ་ནི་དཔྱོད་ཚུལ་ཤིན་ཏུ་སྐྱོན་ཅན་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་དཔྱད་པས་དེ་དག་གང་དུའང་མ་རྙེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་མཐའ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་གྲུབ་པར་འཛིན་ན་ནི་ང་གཞི་མ་གྲུབ་པར་ལྟ་བའི་ལོག་ལྟ་ཡིན་པས་ལྟ་བ་སྐྱོང་བའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་རང་ཡིན་ལ། ང་ལུས་ཀྱི་ཕྱི་ནང་གང་རུང་གཅིག་གི་འདི་འདྲ་ན་ཡོད་ཅེས་བྱ་བ་དང་ལུས་ཀྱི་སྟོད་སྨད་བར་གསུམ་འདི་འདྲ་ཞིག་ན་འདུག་ཅེས་མ་རྙེད་ཀྱང་ང་ཡོད་པར་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་ང་ཡོད་ན་ང་ཁོ་རང་གང་ལ་བརྟེན་ནས་འདོགས་པའི་གདགས་གཞིའི་གསེབ་ནས་ཕྱི་ནང་སོགས་གང་རུང་གཅིག་ན་ཡོད་མི་དགོས་པའི་

ལྟ་ཁྲིད་མུན་སེལ་སྒྲོན་མེ། 451

ཕྱིར་རོ། །ང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན་ལུས་ཀྱི་ཕྱི་ནང་དང་སྟོད་སྨད་བར་གསུམ་གང་རུང་ན་ཡོད་དགོས་པ་ལ་དེ་དག་ན་མི་འདུག་པས་ང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དོ་སྙམ་དུ་བསྒོམ་པ་ཡིན་ན་ནི་ཤིན་ཏུ་མི་རིགས་ཏེ། ང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ན་གྲུབ་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡོད་ཅེས་དཔྱོད་པ་ནི། ཡོད་པ་ལ་གཅིག་དང་དུ་མར་ཁ་ཚོན་ཆོད་པས་བདེན་པར་ཡོད་ན་ཡང་བདེན་པའི་གཅིག་དང་བདེན་པའི་དུ་མ་གང་རུང་དུ་ཡོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་གང་དུའང་མེད་ན་བདེན་པར་མེད་དགོས་ལ། དེའི་ཕྱིར་གཅིག་དང་དུ་བྲལ་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་བདེན་མེད་དུ་ངེས་པར་བྱེད་པ་ལྟར། གྲུབ་ན་གྲུབ་ཚུལ་འདི་དང་འདི་གང་རུང་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་དགོས་ཞེས་ཁ་ཚོན་ཆོད་པ་ཞིག་གིས་བརྟག་པ་བྱས་ནས། གྲུབ་ཚུལ་དེ་དག་གང་དུའང་མ་རྙེད་ན་མེད་པའི་ངེས་པ་སྐྱེ་བར་རིགས་ཀྱི། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ཀྱང་གྲུབ་ཚུལ་དེ་དག་ཏུ་ཡོད་མི་དགོས་པ་ལ། གྲུབ་ཚུལ་དེ་དག་ཏུ་མེད་པས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་ངེས་ཤེས་འདྲེན་མི་ནུས་ལ། ང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ན་ང་ལུས་ཀྱི་ཕྱི་ནང་དང་སྟོད་སྨད་བར་གསུམ་གང་རུང་ན་ཡོད་མི་དགོས་ཏེ། ང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན་ང་རང་གི་ལུས་དང་རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་ཐ་དད་གང་རུང་དུ་ཡོད་དགོས་ལ། ལུས་དང་རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་ཏུ་ཡོད་ན་དེ་དང་ཐ་དད་གཏན་མེད་ཀྱི་གཅིག་ཏུ་ཡོད་དགོས་ཤིང་ལུས་དང་གཅིག་ཡིན་ན་དེའི་ཡོད་པ་ལུས་ཀྱི་ཆ་གང་ན་ཡོད་ཅེས་དཔྱོད་པ་འབྲེལ་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང། ལུས་དང་རང་བཞིན་གྱིས་ཐ་དད་ཡིན་ནའང། ལུས་དང་འབྲེལ་མེད་དོན་གཞན་ཡིན་དགོས་ལ། ལུས་དང་འབྲེལ་མེད་དོན་གཞན་ཡིན་ན་དེའི་ཡོད་པ་ལུས་ཀྱི་ཆ་གང་ན་ཡོད་ཅེས་དཔྱོད་པ་འབྲེལ་མེད་ཆེན་པོར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དཔྱོད་ཚུལ་དེ་འདྲས་ངེས་པ་བསྐྱེད་ཐུབ་ན་ནི། ང་རང་བཞིན་མེད་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་ལུས་ཀྱི་ཕྱི་ནའང་མེད་ནང་ནའང་མེད་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་བྱ་དགོས་པས་དེ་འདྲའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་ལྡོག་ཁྱབ་སོགས་སྒྲུབ་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་བསམ་པར་བྱ་དགོས་སོ།།དེ་བས་ན་གདུལ་བྱ་དབང་རྟུལ་དཔྱད་པ་བྱེད་ཚུལ་གཏན་ནས་ཤེས་མི་ནུས་ཤིང་བླ་མའི་
ཚིག་ལ་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དད་པ་ཡོད་པ་ལ་དགོས་པའི་དབང་གིས་དམ་བཅའ་ཡིད་དཔྱོད་ཀྱིས་སྐྱོང་ཚུལ་ཙམ་ཞིག་སྟོན་ན་མ་གཏོགས། ལྟ་བའི་ངེས་ཤེས་སྐྱོང་ན་ངེས་ཤེས་རིགས་པ་ལྟར་སྣང་ལས་སྐྱེ་བ་མི་འཐད་པས་དཔྱོད་ཚུལ་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བ་ཞིག་དགོས་སོ། །འདི་འདྲ་བའི་དཔྱོད་ཚུལ་

452 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

ལྟར་སྣང་གང་བྱུང་བྱུང་ནི་རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པའི་ལྟ་བ་སྐྱོང་བ་ལ། གནད་བཞི་ཚང་དགོས་པར་གསུངས་པའི་ལམ་བཟང་པོ་བོར་ནས་རང་དགར་བོད་ཀྱི་བསམ་གཏན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཁ་བརྒྱུགས་ལ་འབྲངས་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པས་གནད་བཞི་ཚང་དགོས་པར་གསུངས་པའི་གནད་གཉིས་པ་དེ་ཤེས་པར་བྱས་ནས་དཔྱོད་ཚུལ་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པའི་ཚད་མའི་ངེས་པ་དྲངས་ཏེ་གདོད་ངེས་ཤེས་བསྐྱང་བར་བྱའོ།།
དེ་བཞིན་དུ་ངའི་ཁ་དོག་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་འདུག་དབྱིབས་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་འདུག་ཅེས་དཔྱོད་པ་
སོགས་ཀྱང་དཔྱོད་ཚུལ་ལྟར་སྣང་རང་འབའ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། རང་གི་ལུས་ཀྱི་ཁ་དོག་སྔོ་སངས་དང་དཀར་ཤམ་དང་ལུས་དབྱིབས་རིང་བ་དང་ཆུ་ཞེང་གབ་པ་སོགས་ཇི་ལྟར་ཡོད་པ་དེ་ངའི་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ལ་སོགས་པ་ཡིན་གྱི། དེ་དག་ངའི་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་སུ་འཇོག་མི་ཐུབ་ན་ཤིང་རྟ་དང་བུམ་པ་སོགས་ཀྱི་དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་གི་མཚན་གཞི་གཟུང་རྒྱུ་མི་རྙེད་ཅིང། ངའི་ལག་པ་ན་བས་ང་ན་བ་སོགས་སུའང་བཞག་མི་ཐུབ་པས་ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་ལ་སྐུར་བ་འདེབས་དགོས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ངའི་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་འདུག་ངོས་གཟུང་རྒྱུ་མི་འདུག་གོ་སྙམ་དུ་འཛིན་པ་ནི་སྒྲ་རྟག་འཛིན་རྟོག་པ་དང་མཚུངས་པའི་ལོག་ཤེས་ཡིན་པས་དེ་འདྲ་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་བསྒོམ་པ་ལས་ཐ་ཆད་པ་ཅི་ཞིག་འབྱུང་བར་འགྱུར། ང་ནི་སྔོ་སངས་སོ་ང་ནི་སྒུར་པོའོ་རིང་
བའོ་1
མཛེས་པའོ་སྙམ་པ་སོགས་སུ་འཛིན་པ་བློ་ལྷན་སྐྱེས་ལའང་ཡོད་པར་མྱོང་བས་གྲུབ་བཞིན་དུ། ངའི་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཏུ་འདུག་སེམས་སུ་བཅུག་པའི་ཚེ་འདི་ལྟར་འདུག་སྨྲ་རྒྱུ་མ་བྱུང་ན་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ལ་ཡང་མ་བྱང་བའི་རྨོངས་པའང། ཡང་ན་ཡིད་ལ་ཤར་ཡང་སྨྲ་ན་བཞད་གད་དུ་གྱུར་གྱིས་དོགས་ནས་ངག་ཏུ་སྨྲ་མི་ནུས་པ་གང་རུང་ཞིག་ཏུ་གདོན་མི་ཟ་བས་ཚད་མས་མ་རྙེད་པ་མིན་ནོ།།
དེ་དག་དཔྱོད་ཚུལ་ཡང་དག་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནའང་ལུས་ཀྱི་ཕྱི་ནང་སོགས་གང་
ནའང་མི་འདུག་གོ་སྙམ་པ་དང་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ལ་སོགས་པ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཏུའང་མ་གྲུབ་བོ་སྙམ་དུ་བསྒོམ་པ་ནི་གང་ཟག་རང་བཞིན་མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་བསྒོམས་པར་ 1 ཞོལ། ཤོག ༡༡ ན ༦ གཙང་། ཤོག ༡༠ ན ༢ སྒུར་པོའོ་རིང་པོའོ་

ལྟ་ཁྲིད་མུན་སེལ་སྒྲོན་མེ། 453

འགྱུར་གྱི་གང་ཟག་རང་བཞིན་མེད་པ་བསྒོམས་པར་ག་ལ་འགྱུར། དེ་བཞིན་དུ་རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་དཔྱད་པའི་ཚེའང་ཕུང་པོ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་དུའང་མ་གྲུབ་བོ་སྙམ་དུ་བསྒོམ་པ་དང། བདག་དང་གཞན་དང་གཉིས་ཀ་དང་རྒྱུ་མེད་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་དོ་སྙམ་དུ་བསྒོམ་པ་སོགས་ནི་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་རྟགས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་བསྒོམ་པ་ཡིན་གྱི་བདག་འཛིན་གཉིས་དང་འཛིན་སྟངས་འགལ་བའི་བདག་མེད་བསྒོམ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲ་བྱས་པར་བསྒོམ་པ་སྒྲ་རྟག་འཛིན་རྟོག་པ་དང་འཛིན་སྟངས་དངོས་སུ་འགལ་བའི་སྒྲ་མི་རྟག་པ་བསྒོམ་པ་མིན་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་དེ་དག་བསྒོམ་པ་ནི་ལྟ་བ་སྐྱོང་བ་མ་ཡིན་ནོ།།
ཡང་དཔྱད་པ་བྱས་པའི་རྗེས་སུ་ངེས་ཤེས་སྐྱེས་པའི་ངང་ལ་འཇོག་པའི་ལྟ་བ་དངོས་གཞི་
སྐྱོང་ལུགས་ལ། གང་ཟག་ཅེས་བྱ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་ཀྱི་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་ཟད་དོ་སྙམ་དུ་བསྒོམ་པ་དང། ལུས་ལ་སོགས་པ་གཞན་རྣམས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བསྒོམ་པ་ནི་མ་ཡིན་དགག་ཀུན་རྫོབ་ངེས་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་སྐྱོང་བ་ཡིན་པས་སྐྱོང་ལུགས་ལེགས་ན་རྗེས་ཐོབ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་སྐྱོང་ལུགས་སུ་འགྲོར་རུང་བ་ཙམ་ཡིན་གྱི། མཉམ་གཞག་གི་ལྟ་བ་སྐྱོང་ལུགས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཙམ་ནའང་མེད་དེ། རིག་ཤེས་ཀྱི་ངེས་ཡུལ་དུ་གང་སོང་བ་དང་དོན་དམ་བདེན་པར་གང་སོང་བ་དེ་མེད་དགག་ཡིན་དགོས་པའི་ཚུལ་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་ཡིན་པས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ངེས་ཤེས་བསྒོམ་པ་གནས་ལུགས་བསྒོམ་པར་འཁྲུལ་བ་ནི་ཐལ་རང་གང་གིའང་ལུགས་ལས་གོལ་པའི་ནོར་བ་མི་འཚམ་པ་སྟེ། འདི་འདྲ་བའང་རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་རིག་ཤེས་ཀྱི་རིག་ངོ་དང་གནས་ལུགས་རྟོགས་པའི་མཉམ་གཞག་གི་ངོར་ཡུལ་དུ་སོང་བ་ནི་མེད་དགག་ཁོ་ན་ཡིན་པར་རྒྱས་པར་བསྒྲུབ་པའི་ཚུལ་གོང་དུ་སྨོས་པ་དེ་ལྟ་བུ་དག་བཤད་པ་བྱེད་པའི་ཚེ་ཚིག་ཏུ་ལན་དུ་མར་བརྗོད་ཀྱང། ཉམས་ལེན་བྱེད་པར་བསྒོམ་པའི་ཚེ་དེ་དག་ཁྱད་དུ་བསད་ནས་བོད་ཀྱི་ལྟ་བ་སྐྱོང་བའི་གདམས་ངག་ཏུ་བྱས་པ་སྔ་མ་ཁ་ཅིག་དང་བསམ་གཏན་པ་སྔ་མ་ཁ་ཅིག་གི་ཟེར་བགྲོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པ་ལས་བྱུང་བར་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག།
ཡང་ཁ་ཅིག་སེམས་འདི་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་གང་དུ་གྲུབ་འདུག་ལེགས་པར་བཏགས་
པའི་ཚེ་དེ་དག་གང་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་པར་མཐོང་བ་དེ་ཉིད་སེམས་མཐོང་བ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་བ་ནི། རྭ་

454 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

རྣོ་ལ་རིང་བ་དེ་ཉིད་བོང་བུའི་མགོ་ལ་ཡོད་དམ། རྟའི་མགོ་ལ་ཡོད་བརྟགས་པ་ན་དེ་གཉིས་ཀ་ལ་མི་འདུག་པར་མཐོང་བ་དེ་རྭ་མཐོང་བ་ཡིན་པར་འདོད་པ་དང་ཁྱད་པར་མེད་ལ། ཡང་བསམ་གཏན་པ་ཁ་ཅིག་སེམས་དེ་གཉིས་གང་དུ་འདུག་བརྟགས་པས་དེ་གཉིས་གང་དུའང་མ་རྙེད་པ་ན་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སེམས་ཞེས་བྱ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་གྲུབ་པ་མེད་དོ་སྙམ་དུ་བསྒོམ་པར་འདོད་པ་ནི། ཁྱི་དེ་ཉིད་སེང་གེར་ཡོད་དམ་ཝར་ཡོད་བརྟགས་པས་དེ་གཉིས་གང་དུའང་མེད་པར་ངེས་པ་ན་དེའི་ཕྱིར་ཁྱི་ཞེས་བྱ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་གྲུབ་པ་མེད་དོ་སྙམ་དུ་བསྒོམ་པ་དང་འདྲ་སྟེ། རྒྱུ་མཚན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་བརྟེན་ནས་ཐ་སྙད་ལ་སྐུར་འདེབས་ཀྱི་ཆད་ལྟ་བསྒོམ་པའོ།།
དེ་བཞིན་དུ་དེ་ལྟར་དཔྱད་པས་སེམས་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་གང་དུའང་མ་རྙེད་པ་དེ་ཉིད་
སེམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་རྙེད་པར་འདོད་པ་ཡང་ཁྱི་སེངྒེ་དང་ཝ་གང་དུའང་མ་རྙེད་པ་དེ་ཁྱིའི་གནས་ལུགས་རྙེད་པར་འདོད་པ་དང་ཁྱད་པར་མེད་དོ། །ཡང་སེམས་ཀྱི་ཁ་དོག་ཇི་ལྟ་བུ་དབྱིབས་ཇི་ལྟ་བུ་ལུས་ཀྱི་ཕྱི་ནང་གང་ན་ཚུལ་ཇི་ལྟར་གནས་ཞེས་བལྟས་པ་ན། དེ་དག་གང་དུ་ཡང་མ་རྙེད་པའི་ཚེ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་དོ་སྙམ་དུ་ངེས་ཤེས་བསྐྱེད་ནས་དེའི་ངང་ལ་འཇོག་པར་འདོད་པ་ཡང་ལོག་པའི་ལམ་གསལ་བར་བྱེད་པ་སྟེ། མ་རྙེད་པའི་ཚུལ་དེ་ནི་སེམས་གཟུགས་དང་ལུས་ཅན་དུ་མ་རྙེད་པར་འདུག་ལ་སེམས་བེམ་པོར་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་སེམས་སུ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པའི་ངེས་ཤེས་ཇི་ལྟར་སྐྱེ་བ་སྨྲོས་ཤིག །འདི་ནི་ཁྱབ་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ངེས་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་ཚད་མའི་ངེས་པ་སྐྱེས་པར་འདོད་པ་སྟེ། འདི་ལྟ་བུ་ཡང་རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རིགས་པ་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་བསྒོམ་ཚུལ་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་བོར་ནས་བོད་སྒོམ་རིགས་པའི་ལམ་བཏང་བ་དག་གི་ཚིག་རྗེས་སུ་འབྲངས་པ་ལས་བྱུང་བ་ཤེས་པར་བྱའོ།།
གཞན་ཡང་སེམས་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ལ་སོགས་པར་མ་རྙེད་པ་དེ་རང་བཞིན་སྟོང་པ།
སེམས་གང་ནས་འོངས་པ་དང། གང་ན་གནས་པ་དང། གང་དུ་འགྲོ་བའི་གཞི་བརྟགས་ན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པས་གཞི་མེད་རྩ་བྲལ་ཡིན་ཀྱང་སེམས་ཀྱི་གདངས་མ་འགགས་པ་གསལ་ཙམ་རིག་ཙམ་ཤེལ་སྒོང་ལྟ་བུ་ད་ལྟའི་ཤེས་པ་སོ་མའི་ངོ་བོ་ལ་ཆེར་གྱིས་བལྟ་བ་ནི་མཚན་ཉིད་གསལ་བ། རྣམ་

ལྟ་ཁྲིད་མུན་སེལ་སྒྲོན་མེ། 455

རྟོག་འཕྲོ་བ་དང་བྲལ་ཞིང་རྣམ་རྟོག་གིས་མ་བཅོམ་མ་བསླད་པ་ནི་ངོ་བོ་མ་བཅོས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་སེམས་ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་ངེས་པར་བྱས་ནས་དེ་ཉིད་ལ་འཇོག་པ་ཡང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མཉམ་གཞག་ཏུ་བསྒོམ་ཚུལ་ལོག་པར་སྨྲ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་འདྲ་བའི་སེམས་ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་དུ་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་བསྐྱངས་པར་བྱས་ཀྱང་ངེས་ཡུལ་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པས་ཀུན་རྫོབ་བསྒོམ་པའི་སྒོམ་ཡིན་གྱི་དོན་དམ་ངེས་པའི་ལྟ་བ་མཉམ་གཞག་ཏུ་སྐྱོང་ཚུལ་ག་ལ་ཡིན། སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་མ་བཅོས་པ་ཞེས་པ་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་མ་བཅོས་ཚུལ་ནི། རང་བཞིན་དག་ནི་བཅོས་མིན་དང།1

།ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་འགྲེལ་ཆེན་དག་དང་རྩ་ཤེའི་རྣམ་བཤད་ཆེན་
མོར་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་གྱི་རྣམ་རྟོག་གིས་མ་བཅོས་པ་ལ་བྱེད་པ་ག་ལ་ཡིན། རྣམ་རྟོག་གིས་མ་བཅོས་པའི་དོན་ཡང་གང་ལ་བྱེད། སེམས་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ལ་སོགས་པ་གང་དུའང་མ་རྙེད་པའི་ངང་ལ་བཞག་པ་ན་རྣམ་རྟོག་དེ་ལས་གཞན་དུ་འཕྲོ་བའི་དབང་གིས་མ་བསྐྱོད་པར་ལྷན་ནེ་གནས་པ་ཙམ་ལ་རྣམ་རྟོག་གིས་མ་བཅོས་པར་བྱེད་ན་ནི་དེ་འདྲའི་བཅོས་མིན་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡིན་ཚུལ་མཁས་པའི་བཞད་གད་ཀྱི་གནས་ཡིན་ལ། རྣམ་རྟོག་གིས་མ་བཅོས་པའི་དོན་རྣམ་རྟོག་གིས་མ་བཏགས་པ་ལ་བྱེད་ན་ནི་རྣམ་རྟོག་གིས་མ་བཏགས་པའི་ཆོས་མི་སྲིད་པས་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལྟ་བའི་གོལ་ས་མཐར་ཐུག་པའོ།།
བདེན་འཛིན་གྱི་རྣམ་རྟོག་གིས་བཟུངས་པ་ལྟར་མ་གྲུབ་པའི་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་བདེན་འཛིན་
གྱི་རྣམ་རྟོག་གིས་མ་བཅོས་པ་ལ་བྱེད་དོ་སྙམ་ན། དེ་ནི་རིགས་མོད་ཀྱི། བདེན་འཛིན་གྱི་རྣམ་རྟོག་གིས་བཟུངས་པ་ལྟར་མ་གྲུབ་སྙམ་པ་ཙམ་གྱིས་ངེས་ཤེས་སུ་མི་འགྱུར་བའི་དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ངེས་ཤེས་དེ་སྐྱེ་དགོས་ལ། སེམས་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ལ་སོགས་པ་གང་དུ་འདུག་ཚོལ་བ་ནི་དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་ལྟ་ཞོག་ཀུན་རྫོབ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་ཡང་དག་ཀྱང་མིན་པའི་དཔྱོད་ཚུལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་རང་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བཙལ་བས་དེ་དག་གང་དུའང་མ་རྙེད་པ་དེས་བདེན་འཛིན་གྱི་རྣམ་རྟོག་གིས་གཟུངས་པ་ལྟར་མ་གྲུབ་པར་ངེས་ཤེས་འདྲེན་པར་ག་ལ་ནུས། གཞན་ཡང་ཚུལ་འདི་ནི་རྗེ་འབྲོག་མི་ནས་བརྒྱུད་པའི་མན་ངག་གིས་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༧ ཤོག ༢༡ ཕྲེང་། ༢༡

456 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

འཁྲིད་པའི་རྒྱུད་གསུམ་གྱི་བཀྲི་བའི་སྐབས་སུ། ལྟ་བས་སྤྲོས་པ་བཅད་པའི་ཕྱིར་ཀུན་གཞི་རྒྱུ་རྒྱུད་ལ་འཁོར་འདས་དབྱེར་མེད་དུ་བསྒོམ་པ་ཞེས་འབྱུང་བའི་ལྟ་བ་འཁོར་འདས་དབྱེར་མེད་ཀྱི་སྤྱོད་ཚུལ་ལ། སེམས་རང་གི་ངོ་བོར་གྲུབ་ཙམ་ནས་གསལ་བ་མི་འདོར་བ་གསལ་བ་སེམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། གསལ་བ་དེའང་བརྟགས་ན་རིགས་ཁ་དོག་དབྱིབས་སོགས་གང་དུའང་མི་རྙེད་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པས་གསལ་བར་བཙལ་བས་མ་རྙེད་པ་ལ་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་གསལ་བའི་དུས་ཉིད་ན་སྟོང་ལ་སྟོང་པའི་དུས་ཉིད་ན་གསལ་བས། གསལ་སྟོང་གཉིས་སོ་སོར་དབྱེར་མེད་པ་དེ་ལ་དབྱེར་མེད་ཟུང་འཇུག་བརྗོད་བྲལ་བཅོས་མིན་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཐག་བཅད་ནས་དེའི་ངང་ལ་མ་གཡེངས་པར་འཇོག་གོ་ཞེས་འབྱུང་བ་དེ་ཉིད་ཀྱི་བརྡ་ཆད་སོར་བཞག་ནས། རྗེ་བླ་མའི་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལྟ་བ་སྐྱོང་ཚུལ་དུ་མ་སྨྲ་བར་གདམས་ངག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བརྡ་ཆད་ཕར་བསྲེ་ཚུལ་བསྲེའི་བློ་བཟོ་སྣ་ཚོགས་པས་གདམས་ངག་སོ་སོའ་རང་རང་གི་ཐུན་མོང་ ིམ་ཡིན་པའི་ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་ཆལ་ཆོལ་དུ་བཏང་ནས་གང་ལའང་ཡིད་བརྟན་མི་རུང་བར་མ་བྱེད་ཅིག །རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ལྟ་བ་སྐྱོང་བའི་ལྷག་མཐོང་ལ་སོགས་པའི་མན་ངག་ལ་ནི་དེ་འདྲའི་ཐ་སྙད་གཏན་མེད་ཅིང་མི་གསུང་ངོ་།།
གཞན་ཡང་སེམས་གང་ནས་འོངས་པ་དང། གང་དུ་གནས་པ་དང། གང་དུ་འགྲོ་བ་བཙལ་
ན་མི་རྙེད་པའང། སེམས་སྐད་ཅིག་ཕྱི་མ་སྔར་མ་སྐྱེས་ཤིང་སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་རྣམས་གནས་འདི་འདྲ་ཞིག་ནས་ཚུལ་འདི་ལྟར་འབྱུང་བ་ཁྱི་ཚང་ནས་འབྱུང་བ་ལྟ་བུ་དང། སྐྱེས་ནས་མ་འགགས་པ་རྣམས་གང་དུ་གནས་པས་གནས་ཚུལ་རྒྱལ་པོ་གདན་ཐོག་ཏུ་གནས་པ་ལྟ་བུ་དང། སེམས་སྐད་ཅིག་སྔ་མ་རྣམས་འགགས་ནས་འགྲོ་བ་ན་གང་དུ་འགྲོ་བའི་གནས་དང་འགྲོ་ཚུལ་བྱི་བ་ཁུང་དུ་འཇུག་པ་ལྟ་བུའི་འགྲོ་ཚུལ་ནི་སེམས་ལུས་ཅན་མ་ཡིན་པས་ཐ་སྙད་དུའང་སུ་ཞིག་གིས་རྙེད་པར་འགྱུར་དེ་ལྟ་བུ་མ་རྙེད་པ་ཙམ་གྱིས་སེམས་བརྟགས་ན་སྐྱེ་འགག་གནས་གསུམ་དང་བྲལ་བར་ངེས་མི་ནུས་ཏེ། དེ་ཙམ་ཞིག་གྲུབ་ཀྱང། སེམས་རང་གྲུབ་དུས་ལས་དུས་གཉིས་པར་མི་སྡོད་པར་ཞིག་ནས་འགྲོ་བ་དང། རང་དུས་ན་གནས་པ་དང། རྒྱུ་རྐྱེན་ཚོགས་པ་ལས་སྔར་མེད་གསར་དུ་འབྱུང་བའི་སྐྱེ་འགག་གནས་གསུམ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་དོགས་པ་མི་ཆོད་པའི་

ལྟ་ཁྲིད་མུན་སེལ་སྒྲོན་མེ། 457

ཕྱིར་རོ། །གཞན་དུ་མདོ་སེམས་ལ་སོགས་པའི་དངོས་སྨྲ་བ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་སེམས་བརྟགས་ན་སྐྱེ་འགག་གནས་གསུམ་དང་བྲལ་བར་ངེས་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་འདི་དག་ནི་བཤད་མ་ཐག་པའི་གདམས་ངག་དེ་ཉིད་ལས། སྣང་བ་སེམས། སེམས་སྒྱུ་མ། སྒྱུ་མ་སེམས་རང་བཞིན་མེད་པར་སྒྲུབ་པ་གསུམ་དུ་མཛད་ནས། སྒྱུ་མ་རང་བཞིན་མེད་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་རྩ་བ་དང་ཡན་ལག་གི་དཔེ་བཞིས་སྒོམ་པའི་སྐབས་སུ། སྐད་ཅིག་སྔ་མ་སྔ་མ་ལ་མ་བརྟེན་པར་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་མི་འབྱུང་བས་འགག་པ་མེད་པ། སྔ་མའི་དངོས་པོ་དེ་ཕྱི་མའི་དངོས་པོར་འཕོས་པ་མེད་པས་སྐྱེ་བ་མེད་པ། དེས་ན་དབུས་སུ་ཡང་གནས་པ་མེད་པས་སྐྱེ་འཇིག་འགྲོ་འོང་ཐོག་མཐའ་དབུས་མེད་པའི་ཕྱིར་སྒྲོ་སྐུར་གྱི་མཐའ་ལས་གྲོལ་བའོ་ཞེས་ངེས་ཤེས་བསྐྱེད་ནས་དེའི་ངང་ལ་གཡོ་མེད་དུ་འཇོག་པ་དང། རྗེས་བསྔོ་བ་དང་སྨོན་ལམ་གྱིས་རྒྱས་འདེབས། དེ་མ་རྟོགས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་སྙིང་རྗེ་སྒོམ་པ་སོགས་དང། དཔེ་དོན་རྣམས་དྲན་1

ཞིང་སྟོན་པའི་གསུང་རབ་བལྟ། གནས་གྲོགས་ལོངས་སྤྱོད་ཐམས་ཅད་
རྨི་ལམ་སྒྱུ་མ་ལྟར་དྲན་པར་བྱེད། ཅེས་སོགས་རྒྱས་པར་འབྱུང་བ་དག་དང་མཐུན་པ་ཙམ་དུ་ཟད་ཀྱི། རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་ཐལ་འགྱུར་བའི་དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་འགྲོ་འོང་གནས་གསུམ་རང་བཞིན་མེད་པར་གཏན་ལ་འབེབས་ཚུལ་གྱི་ལུགས་དང་མཐུན་པར་མི་སྣང་ལ། ལུགས་འདི་ལ་ནི་རྩ་ཤེའི་རིགས་པ་ཕྲ་མོ་རྣམས་ངེས་ནས་དེ་ཉམས་ལེན་གྱི་དུས་སུ་དྲན་པ་ཞིག་དགོས་སོ།།
ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཟླ་བ་རྒྱལ་མཚན་ནས་བརྒྱུད་པའི་དབུ་མའི་ལྟ་ཁྲིད་ཀྱི་ཡི་གེ་
སྔ་མ་འགའ་ཞིག་ཏུའང་འདས་པའི་རིག་པ་ནི་འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཁ་སང་ཡན་ཆད་ཀྱི་རིག་པ་རྣམས་ཡིན་ཏེ། བདེན་པར་མེད། ཡོད་ན་ཇི་ལྟར་ཡོད། ཕྱོགས་འགའ་ཞིག་ན་མར་བྲེད་དེ་འགྲོ་ཞིང་ཡོད་དམ། ཕུང་པོར་སྤུངས་ནས་ཡོད་དམ། ཕད་བུ་ལྟ་བུ་འགའ་ཞིག་གི་ནང་ན་2

སྡིངས་
ཡོད་དམ། ཁྱིམ་མཚེས་ལ་བཅོལ་ཏེ་ཡོད་དམ། ཁུར་དུ་མི་ཐེག །དེས་ན་བདག་གང་དུའང་མེད་དེ་འདས་པའི་རིག་པ་འགགས་ནས་མེད་པའོ། །ཞེས་པ་དང། དེ་བཞིན་དུ་སང་ཉིན་ཕན་ཆད་ཀྱི་

1 ཞོལ། ཤོག ༡༤ བ ༦ གཙང་། ཤོག ༡༢ བ ༦ དཔེ་དོན་རྣམས་དོན་ཞིང་སྟོན་པའི་
2 ཞོལ། ཤོག ༡༥ ན ༣ འགའ་ཞིག་གི་ནང་ན་རློངས་ཡོད་དམ།

458 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

རིག་པ་མ་སྐྱེས་པ་དང། དེ་རིང་གི་རིག་པ་མི་གནས་ཚུལ་ལ་ཡང་སྦྱར་ཏེ། བསྒོམ་པར་སྨྲ་བ་ཡང་རིག་པ་ཡོད་ན་ལུས་ཅན་དུ་ཡོད་དགོས་པའི་དཔྱོད་ལུགས་སུ་འདུག་པས་དེ་འདྲའི་དཔྱོད་ཚུལ་ལ་སྙིང་པོ་ག་ལ་ཡོད། གཞན་ཡང་སེམས་ལ་དཔྱོད་ཚུལ་དེ་འདྲ་དང་མ་བཅོས་སོ་མའི་ངང་ལ་འཇོག་པ་སོགས་ཀྱི་དོན་དང་ཐ་སྙད་གཉིས་ཀའང། རྫོགས་ཆེན་ཨ་རོའ་མན་ངག་ལས། སྣང་བ་ ིསེམས་སུ་ཐག་བཅད། སེམས་ཉིད་སྟོང་པར་ཐག་བཅད། སྟོང་པ་གཉིས་མེད་ཟུང་འཇུག་ཏུ་ཐག་བཅད། གཉིས་མེད་རང་གྲོལ་བདེ་བ་ཆེན་པོར་ཐག་བཅད།ཅེས་པའི་སེམས་ཉིད་སྟོང་པར་ཐག་བཅོད་ལུགས་ལ། སེམས་ཉིད་དེ་དང་པོ་རང་གང་ནས་འབྱུང་བ་ལྟ། བར་དུ་ལུས་ཀྱི་མགོ་མཇུག་བར་གསུམ་གང་ན་གནས་པ་དང། ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་དང་ཆེ་ཆུང་གི་ཚད་ལ་སོགས་པ་ཇི་ལྟར་འདུག་བལྟ། དེ་ལྟར་བཙལ་བས་གང་དུའང་མ་གྲུབ་འདུག་སྙམ་ན་ཚོལ་མཁན་རང་དང་ཅིའང་མི་འདུག་སྙམ་པའི་བློ་དེ་རང་ཡང་དེ་ལྟར་བལྟས་པས་མ་རྙེད་པ་ན། རང་སྟོང་ལ་བཟོ་བཅོས་བྱ་ས་མེད་པར་ཤེས་ནས་མ་བཅོས་སོ་མའི་ངང་ལ་གཡོ་མེད་དུ་འཇོག་པ་ཞིག་གནད་དུ་ཆེ་སྟེ། དེས་ན། འདས་པའི་སེམས་ནི་ནམ་མཁའི་བྱ་རྗེས་འདྲ། །ད་ལྟའི་སེམས་ནི་བར་སྣང་སྟོང་པ་འདྲ། །མ་འོངས་སེམས་ནི་རྩིས་མེད་མུན་པ་འདྲ། །དུས་གསུམ་སྐྱེ་འགག་མེད་པར་ཤེས་པར་བྱ།།ཞེས་སོགས་འབྱུང་བ་དང་ཁྱད་ཅིའང་མེད་ཅིང།
གཞན་ཡང་བོད་ཀྱི་བསམ་གཏན་པ་སྔ་ཕྱི་མང་པོས་སྦྱང་བའི་འཁྲིད་ལུགས་མི་འདྲ་བ་
ཆལ་ཆོལ་དུ་མ་ཞིག་ལ་རླུང་ལྟར་གྲགས་པའི་བརྡ་ཆད་ཡིན་གྱི། མདོ་རྒྱུད་བསྟན་བཅོས་རྣམ་དག་དང། ལོ་པཎ་རྩོད་མེད་ཀྱིས་བསྒྱུར་བའི་སྔགས་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་གཞུང་ཁུངས་མ་གང་གི་ནང་ན་ཡང་རིག་པ་སོ་མ་སོགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཙམ་ཡང་མེད་ན་དོན་ལྟ་སྨོས་ཀྱང་ཅི་ཞིག་དགོས། དེའི་ཕྱིར་རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གསུང་རབ་དང་མན་ངག་གི་སྲོལ་ལ་སུ་ཞིག་གིས་ཀྱང་དེ་ལྟ་བུའི་ཐ་སྙད་བསྲེ་བ་ཙམ་གྱི་ཡང་ཐན་བརྐྱལ་བར་མི་བྱའོ། །གཞན་ཡང་ཤེས་པ་ཡུལ་གཞན་ལ་མི་འཕྲོ། ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ལ་སོགས་པ་འདི་ལྟར་འདུག་གི་ངོས་གཟུང་མེད་ཀྱང། ས་ལེ་ཧྲིག་གེ་བའི་གསལ་ཆ་མ་འགགས་པ་ལ་བལྟས་པས་དེ་ཉིད་རྗེན་ཆེར་གྱིས་མྱོང་བའི་ཚེ་སེམས་མ་བཅོས་སོ་མའི་རང་ངོ་མཐོང་བ་དང་སེམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་མཐོང་བར་བྱེད་པ་ཡོད་དེ། དེ་དག་ནི་ལྟོ་ལྡིར་

ལྟ་ཁྲིད་མུན་སེལ་སྒྲོན་མེ། 459

ཞབས་ཞུམ་པ་མཐོང་བ་བུམ་པའི་གནས་ལུགས་མཐོང་བར་འདོད་པ་དང་ཁྱད་མེད་དེ། གསལ་ཞིང་རིག་པ་སེམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་གིས་ཀྱང་གསལ་བ་སེམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཅེས་སྨྲས་པ་དྲན་པར་བྱོས་ཤིག །
ཡང་རང་རྒྱུད་ལ་རྟོག་པ་གང་སྐྱེས་ཀྱང་སྐྱེས་མ་ཐག་རིག་པར་བྱའོ་སྙམ་པའི་དྲན་པ་མ་
གཡེངས་པའི་བྱ་ར་བྱས་ནས་བསྡད་པ་ན། རྟོག་པ་གཅིག་ཐོལ་གྱིས་སྐྱེས་མ་ཐག་དེའི་ངོ་བོ་ལ་ཆེར་གྱིས་བལྟས་པས་རང་ཡལ་ལ་སོང་བ་དང། དེ་བཞིན་དུ་རྟོག་པ་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་སོགས་གྲངས་ཇི་ཙམ་སྐྱེས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་མ་ཐག་རྟོག་པ་དེ་དང་དེའི་ངོ་བོ་ལ་1

ཆེར་ཏེ་བལྟས་པས་
རང་ཡལ་ལ་སང་སང་སོང་བ་དེ་ཉིད་ལ་རྟོག་པ་ཐོལ་སྐྱེས་རྦད་གཅོད་དུ་གཏོང་བ་དང་རིག་པ་ལ་རྐྱང་འདེད་བྱེད་པ་ཞེས་ཟེར་ཞིང། བལྟས་པས་རང་ཡལ་ལ་སོང་བ་དེ་སེམས་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པར་འདོད་པ་དང། ཁ་ཅིག་དེ་འདྲ་དེ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་རྟོག་པར་ཡོད་པ་ལ་བལྟས་པས་རང་ཡལ་ལ་སོང་ནས་རྟོག་པ་གང་ཤར་རང་དག་ཏུ་སོང་བ་དེ་ལ་རྟོག་པ་ཆོས་སྐུར་འཆར་བ་དང། སེམས་ཆོས་སྐུའི་རང་ངོ་རྗེན་ཆེར་དུ་མཐོང་བར་སྨྲ་ཞིང། དེ་བཞིན་དུ་འདོད་མི་འདོད་དགེ་མི་དགེ་བདེ་སྡུག་སོགས་ཀྱི་རྟོག་པ་གང་སྐྱེས་ཀྱང་དེའི་ངོ་བོ་ལ་དཔྱད་ནས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ངང་དུ་རང་དག་རང་ཡལ་དུ་བཏང་སྟེ། དེ་ཡང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཐོལ་ཏེ་སྐྱེས་པ་ན་དེའི་ངོ་བོ་ཆེར་ཏེ་བལྟས་པས་ནམ་མཁའ་བཞིན་དུ་སྟོང་སངས་ཀྱིས་སོང་བས་རང་བཞིན་སྟོང་པའི་དོན་ཐོལ་གྱིས་ཤར་ནས་དེ་ཉིད་ལ་ལྷན་གྱིས་འགྲོ་བ་གཅིག་དགོས་པར་འདོད་པ་སོགས་ཀྱང་སྔ་མ་དེ་དག་སོར་བཞག་ཡིན་གྱི། རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་བཞེད་པར་སྨྲ་ན་ནི། བོད་སྒོམ་གསུང་རབ་ཀྱི་བརྡ་ལས་བརྒལ་ཞིང་རིགས་པའི་ལམ་བཏང་ནས་ཐར་ལམ་གྱི་རྩ་བ་གཅོད་པ་དུ་མ་ཞིག་གི་བླུན་གཏམ་སོར་བཞག་ནས་རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་ཆོས་བླ་ན་མེད་པ་གང་ན་ཡོད་པའི་ཉམས་ལེན་གྱི་གནད་ཀྱི་སྲོག་རྩ་གཅོད་པའི་སྒྱུ་ཐབས་ཧ་ཅང་མི་འཚམ་པའོ།།
དེས་ན་དེ་ནི་རྣམ་རྟོག་བཟང་ངན་ཅི་འདྲ་ཞིག་སྐྱེས་ཀྱང་མི་དགག།ཆོས་སྐུ་དང་ཡེ་ཤེས་
ཟུར་ནས་མི་ཚོལ་གྱི། རྣམ་རྟོག་གང་སྐྱེས་ཡེ་ཤེས་སུ་སོང་བའམ། གང་ཤར་ཆོས་སྐུའི་རང་ཞལ་
1 ཞོལ། ཤོག ༡༦ ན ༣ གཙང་། ཤོག ༡༣ བ ༧ ངོ་བོ་ལ་ཆེར་ཆེར་བལྟས་པས་

460 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

ལྟ་བ་འདི་མཉམ་རྗེས་འཆི་ཁ་བར་དོ་སོགས་རྐྱེན་ཆེ་ཆུང་ཐམས་ཅད་ལམ་དུ་འཁྱེར་བ་ཡིན། འདི་ལས་ཟབ་པ་མེད་སྣོད་བཅུད་ཐམས་ཅད་རྣམ་རྟོག་ལས་མ་འདས། རྣམ་རྟོག་ཐམས་ཅད་ཆོས་སྐུར་རོ་སྙོམས་པས་ན་རོ་སྙོམས་ཡིན་ཟེར་བ་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་ཡིན་མོད་ཀྱི། སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་རྟོག་པ་ཐོལ་ཏེ་སྐྱེས་པ་ལ་ཆེར་གྱིས་བལྟས་པས་སྐད་ཅིག་གཉིས་པའི་ཚེ་རང་ཡལ་ལ་འགྲོ་བ་ཞིག་འདུག་པ་དེ་ནི་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་ཐོལ་ཏེ་སྐྱེས་པའི་རྟོག་པ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པའི་ཚེ་མ་བསྡད་པར་མཐོང་བ་ཡིན་པས། རྟོག་པ་རང་གྲུབ་དུས་ལས་དུས་གཉིས་པར་མ་བསྡད་པའི་མི་རྟག་པ་རྟོགས་པས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པར་འདོད་པའི་ནོར་བ་རྣམ་པར་མི་འཚམ་པ་སྟེ། རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཞལ་ནས། འདི་སྐྱོང་ཚུལ་ལེགས་ན་སེམས་ཀྱི་རགས་པའི་མི་རྟག་པ་བསྒོམ་པར་འགྲོ་བ་ཙམ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུང་ངོ་།།
འདི་ལྟ་བུའི་ཁྱད་པར་རྣམས་མ་ཕྱེད་ཅིང་ཉམས་ལེན་གྱི་གནད་ཀྱི་གོལ་ས་རགས་པ་འདི་
ཙམ་ཡང་མ་རིག་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་གཞུང་ཆེན་མོ་རྣམས་ཁ་བཤད་འབའ་ཞིག་མ་གཏོགས་ཉམས་ལེན་གྱི་ཚེ་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་གཞུང་ཆེན་པོ་དག་དང་རྒྱབ་འགལ་དུ་སོང་བ་ཤ་སྟག་འབྱུང་བར་གདོན་མི་ཟའོ། །བཤད་མ་ཐག་པ་འདི་ནི་མི་རྟག་པ་གང་ལ་ཟེར་རྒྱུས་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་ན་བློ་ཁ་ནང་དུ་ཕྱོགས་ནས་བལྟས་པས་རྟོག་པ་སྐད་ཅིག་དང་པོའ་རང་དུས་ན་དེའི་རང་བཞིན་དུ་ཡོད་པའི་ ིསྟོང་ཉིད་རྟོགས་པར་འདུག་གམ་སྐད་ཅིག་དང་པོའ་རང་དུས་ལས་དུས་གཉིས་པ་ན་སྐད་ཅིག་དང་ ིཔོ་དེ་མི་འདུག་བརྟགས་པ་གང་ཡིན་པ་གསལ་བར་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་རྟོག་པ་གང་ཤར་གྱི་ངོ་བོ་ལ་བལྟ་ལུགས་དེས་སྙིང་རླུང་གི་སེམས་ཚུབ་རིལ་སོགས་ཅུང་ཟད་སངས་ནས་བདེ་ཆམ་སོང་བ་ལྟ་བུ་སོགས་འབྱུང་ཡང་དེ་ཙམ་གྱིས་སྟོང་ཉིད་བསྒོམ་ཚུལ་ཚད་མར་སོང་བར་དཔོགས་པ་ལས་བཞད་གད་ཆེ་བ་དང་བླུན་རྟགས་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད། དོན་སྙིང་ལྔའི་ཡ་གྱལ་གྱི་སྙིང་ཚལ་བར་གྱེས་པའི་མཚམས་རྣམས་ནས་ཆུ་སེར་འཛག་པར་བསྒོམ་པ་དང། སྙིང་ཁོག་ནས་འདོན་
1

ནས་རང་གི་མདུན་ན་དམར་ཙར་རེ་འདུག་པ་དེ་ལ་སེམས་འཛིན་པ་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་འཕྲལ་དུ་སྙིང་རླུང་གིས་མ་བདེ་བ་འཇམ་ཉལ་འགྲོ་བ་འོང་སྟེ་དེ་འདྲ་སྟོང་ཉིད་བསྒོམ་ཚུལ་ག་ལ་ཡིན། ཡང་
1 ཞོལ། ཤོག ༡༧ ན ༥ གཙང་། ཤོག ༡༤ བ ༧ སྙིང་ཁོག་ནས་དོན་ནས་རང་གི་

ལྟ་ཁྲིད་མུན་སེལ་སྒྲོན་མེ། 461

ཁ་ཅིག་མདུན་གྱི་ནམ་མཁའ་སྟོང་པ་ལ་ཆེར་རེ་བལྟས་ནས་བརྟགས་པ་ན་ཐོགས་སྒྲིབས་སོགས་གང་ཡང་མེད་པའི། སྟོང་སང་ངེ་བ་དེ་ལ་སེམས་ཅུང་ཞིག་ཟིན་འོང་བས་དེ་དང་རང་གི་སེམས་གཉིས་བསྲེས་ནས་བསྒོམས་པ་ན། རང་གི་སེམས་ཀྱང་ནམ་མཁའ་དེ་དང་འདྲ་བའི་སྟོང་སང་སང་བ་འཆར་བ་ཞིག་འོང། དེ་ལ་སེམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་རྟོགས་པ་དང་སེམས་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པར་འདོད་ཅིང། སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་སེམས་གྱུ་འགྱུས་བྱུང་མ་ཐག་སེམས་ནམ་མཁའ་དང་བསྲེས་པས་སྟོང་སང་གིས་འགྲོ་བས། སེམས་འགྱུ་སྟོང་གཉིས་ཀྱི་བར་ན་འཁོར་འདས་ཀྱི་སོ་མཚམས་ཡོད། ཅེས་ཟེར་བ་ནི་ནམ་མཁའ་སྟོང་བ་དང་གནས་ལུགས་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་གང་གིའང་རྣམ་གཞག་མ་ཆགས་པའི་བླུན་གཏམ་ཆེན་པོ་སྟེ། ནམ་མཁའ་སྟོང་པ་ཞེས་པ་ནི་ཐོགས་བཅས་ཀྱི་རེག་བྱས་སྟོང་པ་ལ་བཞག་པའི་སྟོང་པ་ཡིན་ལ། དེ་དང་སེམས་བསྲེས་བས་སེམས་ཀྱང་ནམ་མཁའ་འདྲ་བའི་སྟོང་སང་ངེ་བར་ཤར་བ་ནི་སེམས་ཐོགས་བཅས་ཀྱི་རེག་བྱས་སྟོང་པར་ཤར་བ་ཡིན་གྱི། སེམས་བདེན་སྟོང་དུ་ཤར་བ་ག་ལ་ཡིན། སེམས་བེམ་པོ་མིན་པ་དང་ཐོགས་བཅས་མིན་པར་བསྒོམས་པས་འཁོར་བའི་རྩ་བ་གཅོད་ནུས་པའི་གོ་ཚུལ་ནི་ཡ་མཚན་ནོ། །གཞན་ཡང་འདི་འདྲ་བའི་ལོག་རྟོག་བསལ་དགོས་པ་ཤིན་ཏུ་མང་ཡང་ཡི་གེ་ཉུང་ངུ་ཙམ་ཞིག་བྲི་བར་འདོད་པ་དང་བརྗོད་ཟིན་པ་དག་གིས་དུ་མ་ཞིག་མཚོན་པར་ནུས་པས་མ་བྲིས་ལ། དཔྱད་པའི་སྟོང་ཉིད་ལ་བློ་བྱས་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་ཅེས་ཟེར་བ་སོགས་ཀྱི་ལོག་རྟོག་རྣམས་ནི་རྒྱས་པར་ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོ་སོགས་ལས་བཀག་པར་མཛད་ཟིན་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།།
རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་མན་ངག་ལྟར་བསྒོམ་པར་འདོད་ན་ནི། དང་པོར་ཐལ་འགྱུར་
བའི་དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དགག་བྱ་ཇི་འདྲ་ཞིག་འགོག་པའི་ཚད་ལེགས་པར་གོ་བ་ཆགས་པ་ཞིག་བྱས། དེའི་རྗེས་སུ་དབུ་མའི་གཞུང་ལུགས་ལ་ཐོས་བསམ་བྱེད་པའི་སྐབས་སུ་དོན་དམ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པའི་དགག་བྱ་འདི་ལྟ་བུའོ་ཞེས་གཏན་ལ་ཕབ་པ་དེ་འདྲ་བའི་རྟགས་ཀྱི་དགག་བྱའི་སྣང་ཚུལ་དང་ཞེན་ཚུལ་དང་རྒྱུད་ཀྱི་བློ་ལྷན་སྐྱེས་རྟོག་མེད་དང་རྟོག་བཅས་ལ་ཨེ་འདུག་བློ་ཁ་ནང་དུ་ཕྱོགས་ནས་ལེགས་པར་བལྟ་ཤེས་པ་བྱས་ཏེ་བལྟས་པ་ན། འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་རྟགས་ཀྱི་དགག་བྱའི་དོན་གྱི་འཆར་ཚུལ་རང་གི་བློ་ལ་ཇི་

462 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

ལྟར་འདུག་པ་ངེས་ནས། རང་གི་བློ་ལྷན་སྐྱེས་ལ་སྣང་ཚུལ་དང་ཞེན་ཚུལ་དེ་ལྟར་གྲུབ་པ་རང་གི་བློ་ངོར་འགོག་པ་ན། དངོས་སུ་ཆོས་ཅན་དང་ཐལ་དང་ཕྱིར་སོགས་སྦྱར་མ་སྦྱར་གང་ཡིན་ཀྱང་འདྲའི། དཔྱོད་ཚུལ་ཐལ་འགྱུར་བའི་དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་ཡང་དག་ཏུ་འགྲོ་ངེས་ཤེས་པའི་དཔྱོད་ཚུལ་ཞིག་གིས་དཔྱོད་པའི་ཚེ། ད་ལྟ་གཞན་དང་བརྒལ་བརྟག་བྱེད་པ་ན་ཕ་རོལ་པོས་ལན་མ་ཐེབས་པ་ཙམ་ཞིག་གིས་ཆོག་གིན་འདུག་པ་དེ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར། རང་གི་བློ་ལ་སྣང་ཚུལ་འདི་ལྟར་གྲུབ་ན་འདི་དང་འདི་གང་རུང་དུ་གྲུབ་དགོས་པར་འདུག་པའི་ངེས་པ་མྱོང་ཐོག་ནས་འདྲེན་ཐུབ་པ་ཞིག་དང། དེ་དག་གང་དུའང་མ་གྲུབ་འདུག་པའི་ངེས་པའང་མྱོང་ཐོག་ནས་འདྲེན་ཐུབ་པ་ཞིག་བྱུང་ན། ངེས་པ་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་བློ་ལྷན་སྐྱེས་ལ། ཐལ་འགྱུར་བའི་རྟགས་ཀྱི་དགག་བྱའི་སྣང་ཚུལ་ཇི་ལྟར་འདུག་པའི་སྣང་ཚུལ་དེ་ལྟར་གྲུབ་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ངེས་པ་ཡང་དག་པ་ལྷང་བ་སྐྱེ་བ་ཡོད་ཀྱི། གཞན་དུ་ན་ལྟ་བའི་ངེས་པ་སྐྱོང་ཞེས་བྱས་ཀྱང་སྐྱོང་རྒྱུའི་ངེས་པ་སྔོན་དུ་རྙེད་དགོས་པ་ལ་རྙེད་པའི་ཕྱོགས་ནའང་མི་འདུག་པས་ཟེར་བ་ཙམ་དུ་ཟད་ལ། ང་རང་བཞིན་མེད་པར་སྒོམ་ཤིག །སེམས་བདེན་པ་མེད་པར་སྒོམས་ཤིག །སྟོང་པ་ཉིད་དུ་སྒོམས་ཤིག །ཅེས་སོགས་བརྒྱ་ཕྲག་ཅིག་སྨྲས་ཤིང་གསལ་སྟོང་འཛིན་མེད། སྣང་སྟོང་ཟུང་འཇུག །རྟེན་འབྲེལ་དང་སྟོང་པ་ཟུང་འཇུག་སོགས་ཐ་སྙད་འགྲིག་འགྲིག་ཇི་ཙམ་ཞིག་སྨྲས་ཀྱང་སྙིང་པོ་ཅིའང་མེད་དོ།།
ལྟོ་ལྡིར་བ་ལ་བུམ་པ་ཞེས་ཟེར་བ་ཤེས་ཟིན་པའི་གང་ཟག་ལ་བུམ་པ་མེད་དོ་ཞེས་བརྗོད་
ན། ལྟོ་ལྡིར་བ་བཀག་པའི་དོན་སྤྱི་ལེགས་པར་འཆར་ཐུབ་ཀྱི། ལྟོ་ལྡིར་བ་ལ་བུམ་པ་ཞེས་ཟེར་བ་མ་ཤེས་པའི་གང་ཟག་ལ་བུམ་པ་མེད་དོ་ཞེས་བརྗོད་ཀྱང་བུམ་པ་མེད་ཅེས་པའི་སྒྲ་སྤྱི་ཙམ་ཞིག་བློ་ཡུལ་དུ་འཆར་བར་ཟད་ཀྱི་དགག་བྱ་ཇི་འདྲ་ཞིག་མེད་པའི་དོན་སྤྱི་གང་ཡང་བློ་ཡུལ་དུ་འཆར་རྒྱུ་མི་འོང་བ་ལྟར་རང་གི་བློ་ལ་སྣང་ཚུལ་འདི་འདྲ་ཞིག་འདུག་པ་འདི་ཡུལ་དེ་བདེན་པར་སྣང་ཚུལ་ཡིན་པས་སྣང་ཚུལ་འདི་ལྟར་གྲུབ་པ་ཐལ་འགྱུར་བའི་རྟགས་ཀྱི་དགག་བྱ་ཡིན། སྣང་ཚུལ་དེ་ལྟར་དུ་གྲུབ་པར་ཞེན་པ་བདེན་ཞེན་ཡིན་ཞེས་ངེས་ན། དེ་ལྟར་གྲུབ་པ་བཀག་པའི་བདེན་མེད་ཀྱི་དོན་སྤྱི་བློ་ལ་ལེགས་པར་འཆར་ཐུབ་ཀྱི། གཞན་དུ་ན་བདེན་པར་མེད་བདེན་པར་མེད་སྙམ་དུ་བསྒོམས་ཀྱང་

ལྟ་ཁྲིད་མུན་སེལ་སྒྲོན་མེ། 463

བདེན་མེད་ཀྱི་སྒྲ་སྤྱི་སྐམ་པོ་ལ་ཡིད་བཟླས་བྱས་པར་སོང་གི་བདེན་མེད་ཀྱི་1

ངེས་ཡུལ་དུ་འོང་ས་
མེད་ཀྱང། དགག་བྱ་ཇི་འདྲ་ཞིག་བཀག་པའི་བདེན་མེད་ཀྱི་དོན་སྤྱི་བློ་ཡུལ་དུ་འཆར་ཐབས་མེད་ལ། དགག་བྱ་བདེན་གྲུབ་བཀག་པ་ཡིན་མོད་ཅེས་བརྗོད་ཀྱང། བདེན་གྲུབ་ཅེས་པའི་སྒྲ་སྤྱི་ཙམ་དུ་ཟད་ཀྱི། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་དོན་གྱི་སྤྱི་འདི་ཡིན་ངེས་པ་མེད་པས་དེ་བཀག་པའི་བདེན་མེད་ཀྱི་དོན་སྤྱི་ཇི་ལྟར་འཆར་སོམས་ཤིག།
དེས་ན་བདེན་མེད་ཀྱི་ངེས་པ་འདྲེན་ཚུལ་དེ་ལྟར་མི་བྱེད་ཅིང། སྔོན་དུ་རང་གི་མཚན་ཉིད་
ཀྱིས་གྲུབ་པའི་སྣང་ཚུལ་དང་ཞེན་ཚུལ་སོགས་གང་ཡང་བློ་ལ་ཆར་མི་དགོས་ལ། ཐལ་འགྱུར་བའི་དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་ཡང་དག་གི་དཔྱོད་ཚུལ་དུ་སོང་མ་སོང་གི་ཚད་ཟིན་ནས་དཔྱོད་ཀྱང་མི་དགོས་པར། དགག་བྱ་ཇི་འདྲ་ཞིག་འགག་པ་མ་ངེས་པའི་སྔ་རོལ་ནས། ང་ལུས་ཀྱི་གང་ན་འདུག་སེམས་ཀྱི་ཁ་དོག་སོགས་ཇི་འདྲ་ཞིག་འདུག་ཅེས་པ་ལྟ་བུའི་དཔྱོད་ཚུལ་གང་བྱུང་ཞིག་གིས་དཔྱད་པས་དེ་དག་ཏུ་མ་རྙེད་པ་ན་བདེན་པར་མེད་དོ་སྙམ་དུ་ངེས་པའི་ལུགས་སུ་བྱས་ནས་དེ་ཙམ་ཞིག་བསྒོམ་པ་ལྟ་བའི་སྐྱོང་ལུགས་རྣམ་དག་ཏུ་འགྲོ་ན། བརྟགས་པའི་དངོས་ལ་མ་རེག་པར། །དེ་ཡི་དངོས་མེད་འཛིན་མ་ཡིན།2

།ཞེས་སོགས་དྲངས་ནས། བཀག་པ་ངེས་པ་ལ་སྔོན་དུ་དགག་བྱའི་
དོན་སྤྱི་འཆར་དགོས་པ་དང། ཐལ་རང་གི་དགག་བྱ་འགོག་པའི་ཁྱད་པར་ཕྲ་རགས་འབྱེད་པ་སོགས་ཀྱི་བཤད་པ་ཇི་ཙམ་ཞིག་བྱས་པ་ཐམས་ཅད་ཁ་ན་བ་ཙམ་སྙིང་པོར་ཟད་ཀྱི། ཉམས་ལེན་གྱི་ཚེ་ཉེ་བར་མཁོ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པ་གསལ་བར་སྨྲས་སོ། །སྟོང་ཉིད་རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་ངེས་ཀྱང། སྟོང་ཉིད་དམིགས་ཡུལ་དུ་བྱས་པའི་ཞི་གནས་རྐྱང་པའི་སེམས་འཛིན་ཚུལ་དང། སྟོང་ཉིད་ངེས་པའི་ལྟ་བ་སྐྱོང་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ཆེས་ཆེར་ཆེ་བ་ཤན་ཕྱེད་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། སྟོང་ཉིད་ཞི་གནས་སྒོམ་པའི་དམིགས་པར་བྱེད་པ་ན་ཡང་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་བློ་ལ་ལེགས་པར་ཤར་ནས་དམིགས་ཡུལ་དུ་བཞག་དགོས་ཤིང། སྔོན་དུ་རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་དཔྱད་ནས་ངེས་པར་བྱས་པའི་སྟོང་ཉིད་དམིགས་ཡུལ་དུ་འཇོག་པའི་ཞི་གནས་རྐྱང་པའི་སྒོམ་འོངས་བས། ལྟ་བ་སྐྱོང་ཚུལ་

1 ཞོལ། ཤོག ༡༨ བ ༥ གཙང་། ཤོག ༡༦ ན ༤ བདེན་མེད་ཀྱི་དོན་ངེས་ཡུལ་དུ་
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༡ ཤོག ༡༠༢༩ ཕྲེང་། ༡༠

464 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

ཡང་དག་ལ་ནི་དངོས་གཞིའི་སྐྱོང་ཚུལ་ཞི་གནས་རྐྱང་པའི་སྐྱོང་ཚུལ་དུ་མ་སོང་བ་ཞིག་དགོས་སོ།།དེ་ཡང་ཞི་གནས་ལ་ནི་དམིགས་རྟེན་ཚོལ་བའི་ཆེད་དུ་རིགས་པས་དཔྱད་ནས་སྟོང་ཉིད་
ངེས་པར་བྱེད་ཀྱང། སྟོང་ཉིད་ངེས་པ་ན་དམིགས་རྟེན་རྙེད་པ་ཡིན་པས་དེ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུན་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་འཇོག་སྒོམ་ཁོ་ན་བྱེད་ལ། ལྟ་བ་སྐྱོང་བའི་ཚེ་སྔོན་དུ་དཔྱོད་པར་མ་ཟད་ཀྱི། དངོས་གཞིའི་སྐབས་སུའང་ཡང་ནས་ཡང་དུ་དཔྱོད་པའི་དཔྱད་སྒོམ་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལ་བློའ་སྡོད་ ིལུགས་ཇི་འདྲ་ཞིག་གི་ངང་ནས་དཔྱོད་པ་དང། ཚུལ་ཇི་ལྟར་དཔྱོད་པ་དང། སྔོན་དུ་དཔྱོད་པ་དང་དངོས་གཞིའི་སྐབས་ཀྱི་དཔྱོད་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་དང། དཔྱོད་པ་ཡང་ཡང་བྱེད་པ་སྔ་ཕྱི་རྣམས་ཀྱི་བར་དུ་འགྱངས་ཆེ་ཆུང་ཇི་ཙམ་བྱེད་པ་སོགས་ལེགས་པར་ཤེས་དགོས་ཤིང། འདི་ལ་སྒོམ་པ་པོའ་ིབློའ་རིགས་ལ་བསྟོས་པའི་ཁྱད་པར་ཡང་ཅུང་ཟད་ཅུང་ཟད་ཡོད་ལ། ཁྱད་པར་དུ་ངེས་ཤེས་ཀྱི་འཛིན་ ིསྟངས་སྐྱོང་ཚུལ་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་དགོས་པའི་གནད་ཆེར་ཡོད་དོ།།
དེས་ན་ལྟ་བའི་དཔྱད་སྒོམ་ལ་ནི་མཉམ་གཞག་གི་སྔོན་དུ་དཔྱད་པ་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་
གི །མཉམ་གཞག་རང་དུས་ན་དཔྱོད་པ་ཡང་ཡང་དགོས་ལ། ངེས་ཤེས་སྐྱོང་བ་ལ་ཡང། ངེས་ཤེས་ཀྱི་འཛིན་སྟངས་ཤུགས་དྲག་ལ་གྲིམས་པ་མ་བརྗེད་ཅིང་མ་ཤོར་བའི་དྲན་པ་བསྟེན་ཚུལ་དང། དེ་ལས་ཅུང་ཟད་ཙམ་ཞིག་ཞན་དུ་འགྲོ་བ་དང། དཔྱད་ནས་གསོས་འདེབས་དགོས་པའི་མཚམས་སོགས་འཕྲལ་དུ་རིག་པའི་ཤེས་བཞིན་བསྟེན་ཚུལ་དམིགས་ལེགས་པར་ཕྱེད་པའི་སྐྱོང་ཚུལ་ཤེས་དགོས་ཀྱི། ངེས་ཤེས་སྐྱེས་པའི་ངང་ལ་མ་གཡེངས་པར་དྲན་པས་བཟུངས་ནས་འཇོག་ཟེར་བ་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་གོ །དེ་ཡང་མཉམ་གཞག་གི་ལྟ་བ་སྐྱོང་ལུགས་གོལ་སར་མ་ཤོར་བ་ཞིག་ཤེས་པ་ལ་ནི། ཞི་གནས་སྒོམ་པའི་དམིགས་རྟེན་གྱི་ལྷ་སྐུའི་རྣམ་པ་འཆར་ཚུལ་ལྟར་དུ་སྟོང་ཉིད་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་རྒྱངས་ཆད་དུ་མ་ཤོར་བ་ཞིག་དགོས་ཏེ། དེ་ཤོར་ན་སྟོང་ཉིད་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་
1

གྲུབ་པའི་འཆད་ཚུལ་འོང་བ་མི་སྲིད་པས་སྟོང་ཉིད་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་སྣང་བ་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་སོང་བའི་སྒོམ་ཚུལ་ནི་སྟོང་ཉིད་བདེན་གྲུབ་སྒོམ་ཚུལ་ཡིན་ལ། དེ་རིག་ཤེས་ཀྱི་ངོ་ན་བདེན་སྣང་ཡོད་པ་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་སྒྲུབ་པ་ལ་དབུ་མ་པའི་དྲི་མི་བྲོའོ།།
1 ཞོལ། ཤོག ༢༠ ན ༢ གཙང་། ཤོག ༡༧ ན ༤ རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་འཆར་

ལྟ་ཁྲིད་མུན་སེལ་སྒྲོན་མེ། 465

དེའི་ཕྱིར་རྫོགས་རིམ་སྒོམ་པ་ན་ལུས་ཀྱི་གནད་ཆེ་སར་ཐིག་ལེ་སོགས་དམིགས་རྟེན་
སྔོན་དུ་གསལ་བཏབ་ནས། དེ་ནས་རང་གི་སེམས་དམིགས་རྟེན་དེ་ལ་ཞུགས་པ་བཞིན་དུ་བྱས་ནས་འཛིན་པའི་རིགས་པ་འདི་ལ་སྦྱར་ནས། སྟོང་ཉིད་ངེས་པ་ན། སྟོང་ཉིད་དེ་ལ་རང་གི་སེམས་ཞུགས་པ་བཞིན་དུ་བྱས་ནས་འཛིན་པར་གོ་ན་ནི་ལྟ་བ་སྐྱོང་བའི་གོལ་ས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་སྟེ། དེ་ལ་བཤད་མ་ཐག་པའི་སྐྱོན་ཡང་ཡོད་ལ། དེར་མ་ཟད་སྟོང་ཉིད་སྔོན་དུ་བཙལ་ནས་དེ་ནས་སེམས་དང་བསྲེ་བར་གོ་འདུག་པས་སྐྱོང་ཚུལ་གྱི་རྣམ་པ་མ་ཤར་བ་སྟེ། སྔོན་དུ་སེམས་ལྟ་བུ་དེ་ཚོལ་བའི་གཞིར་བྱས་ནས། དེ་ཉིད་ལ་རང་བཞིན་སེམས་པའི་རིགས་པས་ཇི་ལྟར་གྲུབ་ཚུལ་བཙལ་བ་ན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་རྙེད་པའི་ངེས་པ་ལྷན་སྐྱེས་པའི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཤུགས་མ་ཉམས་པར་སྐྱོང་བའི་ངེས་ངོ་ན་དང་པོ་ཚོལ་བའི་གཞིར་བྱས་པའི་ང་དང་སེམས་ལ་སོགས་པའི་སྣང་བ་གཏན་ནས་ལྡོག་དགོས་ཤིང། གང་ལ་སེམས་གཞུག་རྒྱུའི་སྟོང་ཉིད་ཟུར་དུ་འཆར་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་ངེས་ངོ་དེ་ན་ང་མི་སྣང་བ་ཡིན་གྱི་ང་མེད་པར་སྣང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །བརྗོད་པར་བྱ་བ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་གསུང་གི་མན་ངག་ཡོད་མོད་ཀྱི་ཞིབ་པར་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མཉེས་པར་བྱས་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།།
དེ་ཡང་གང་ཟག་དང་ཆོས་གང་ཡིན་ཡང་ཡུལ་སྟེང་ན་གྲུབ་ཚུལ་ཇི་ལྟར་འདུག་དོན་དམ་
དཔྱོད་པའི་རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་བཙལ་བ་ན་མཐར་གང་དུའང་མ་གྲུབ་པའམ། ཡུལ་སྟེང་ན་རྙེད་རྒྱུ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ངེས་པ་ལྷང་གིས་སྐྱེས་པ་དེ་གའི་རྒྱུན་སྐྱོང་བ་ཡིན་གྱི། དེ་ལྟར་བཙལ་བས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་རྙེད་རྒྱུ་མེད་པར་ངེས་པ་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་པར། ད་དུང་དེའི་སྟེང་དུ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་མེད་སྙམ་དུ་ལན་རེ་རེ་ཞིང་སླར་ཡང་དགག་བྱའི་ཁྱད་པར་ངེས་པར་སྦྱར་ནས་སྐྱོང་དགོས་སྙམ་པ་ནི། དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པས་བཙལ་བས་མ་རྙེད་པ་དེ་བདེན་པར་མེད་པའི་དོན་དུ་མ་གོ་བར་དོན་དམ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་བཙལ་བ་ན་མ་རྙེད་པའི་ཚེ་དེ་ལྟར་བཙལ་བས་མི་འདུག་གོ་སྙམ་དུ་འཛིན་པ་ཆད་ལྟར་སོང་གིས་དོགས་ན་ནི་དོན་དམ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་བཙལ་བ་ན་མེད་པ་དེ་གཏན་མེད་ཀྱི་དོན་དུ་འཛིན་པ་ཞེ་ཕུགས་སུ་འཚངས་འདུག་པས་ལྟ་བའི་གོལ་ས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ལ་གནས་པའོ།།

466 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

གཞན་ཡང་མེ་ལོང་ནང་གི་བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་བྱད་བཞིན་དུ་སྣང་བའི་ཚེ།
གཟུགས་བརྙན་གྱི་ཆ་འདི་ནས་བྱད་བཞིན་དུ་སྣང་ལ་ཆ་འདི་ནས་བྱད་བཞིན་དུ་མི་སྣང་ཞེས་པའི་དབྱེ་བ་མེད་པར་ཆ་ཐམས་ཅད་ནས་བྱད་བཞིན་དུ་སྣང་བ་བཞིན་དུ། ང་དང་སེམས་དང་ཕྱིའི་བུམ་པ་སོགས་གང་ཡིན་ཀྱང། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་བློ་ལ་སྣང་བ་ན། གང་ཟག་དང་ཆོས་དེ་དང་དེའི་ཆ་འདི་འདྲ་ཞིག་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་སྣང་གི་ཆ་འདི་འདྲ་ཞིག་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་མི་སྣང་ཞེས་པའི་དབྱེ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་ཆ་ཐམས་ཅད་ནས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་སྣང་བ་འཇུག་པའི་རྣམ་བཤད་ཆེན་མོར་གསུངས་པ་ལྟར། དེ་འདྲ་བའི་རང་གི་བློའ་སྣང་ཚུལ་ངེས་པར་བྱས་ནས་སྣང་ཚུལ་དེ་ལྟར་དུ་གྲུབ་པ་ལྷག་མ་མེད་པར་རང་གི་ ིབློ་ངོར་ཁེགས་པའི་ངེས་པ་འདྲེན་ཐུབ་པ་ཞིག་དགོས་ཀྱི། ང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་རང་གི་བློ་ངོར་བཀག་པའི་ཤུལ་ན་ད་དུང་ང་མཁྲང་ཐང་ངེ་བ་ཞིག་བྱ་བ་བྱེད་ནུས་སུ་བློ་ངོར་ལུས་པ་ནི་མགོ་ལ་འབྱར་བའི་རྣ་བ་བཅད་པའི་ཤུལ་ན་ད་དུང་མགོ་ལ་ལུས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ་དབུ་མའི་ལྟ་བ་སྐྱོང་བའི་ཕྱོགས་ཙམ་ནའང་མི་གནས་སོ།།
སྣང་ཚུལ་དེ་ལྟར་གྲུབ་པ་ཁེགས་པའང། གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་དོན་དམ་དཔྱོད་པའི་རིགས་
པ་ཡང་དག་གིས་དཔྱོད་པའི་ཚེ་དཔྱོད་ཚུལ་གཅིག་ལ་བྱང་ནས་ཡང་རིགས་པ་དེ་ལས་གཞན་ཞིག་གིས་དཔྱོད་པ་སོགས་སྦྱངས་ནས། ང་ལྟ་བུ་གཅིག་སྣང་ཚུལ་དེ་ལྟར་གྲུབ་པ་འགོག་པའང་རིགས་པ་མི་འདྲ་བ་དུ་མས་དཔྱོད་པ་དང། ང་ལྟ་བུ་ལ་དེ་ལྟར་གོམས་པའི་རྗེས་ནས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་བསྒོམ་པའང་ད་དུང་ཡུལ་གཞན་ལ་སྤྲོ་ཚུལ་རིམ་པ་འགའ་དགོས་པ་དང། དེ་ནས་ཆོས་ཀྱི་གསལ་བ་སོ་སོ་ལ་དཔྱོད་པའི་གཞིར་བྱས་ནས་དཔྱད་སྒོམ་བྱེད་ཚུལ་རྣམས་ཤེས་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཚུལ་ལ་བློ་ཁ་ཕྱོགས་ན་དབུ་མའི་གཞུང་ལུགས་ལ་སྦྱངས་མ་སྦྱངས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ལ་ཁྱད་ཞུགས་ཚུལ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བར་འགྱུར་བར་གོ་ནས་གཞུང་ཆེན་མོའ་ཐོས་བསམ་ལའང་གུས་པར་འགྱུར་གྱི། ིསྔར་གྱི་དཔྱད་སྒོམ་ལྟར་སྣང་དེ་ལྟར་ན་ཐོས་བསམ་དགོས་དོན་མེད་དོ།།
ད་ལྟ་ཁ་བཤད་དང་བརྒལ་བརྟག་བྱེད་པའི་ཚེ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཐ་སྙད་
དུའང་མེད་པར་འགོག་ཚུལ་དང། དེ་ལྟར་བཀག་ཀྱང་རང་གི་བློ་ཡུལ་དུ་ཐ་སྙད་བཞག་པ་མེད་

ལྟ་ཁྲིད་མུན་སེལ་སྒྲོན་མེ། 467

པའི་འཇིགས་པ་མི་སྐྱེ་བར་རྟེན་འབྲེལ་གནོད་མེད་དུ་འཇོག་ཚུལ་ལེགས་པོ་སྨྲ་ཤེས་ཀྱང། གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་རང་གི་བློ་ལ་ཆ་ཐམས་ཅད་ནས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་གྱི་སྣང་ཚུལ་མྱོང་བས་གྲུབ་ངེས་ཤིག་བྱས་ནས་སྣང་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡོད་པ་རང་གི་བློ་ངོར་ཆ་ཐམས་ཅད་ནས་ཁེགས་པའི་ལྷག་མ་མ་ལུས་པ་ཞིག་མྱོང་ཐོག་ཏུ་ཆར་གྱིས་སློབ་པའི་གོ་ཚུལ་ཞིག་བྱུང་བ་ན། ད་དེའི་ཤུལ་དུ་གང་ཡང་ལུས་པ་མེད་པའི་ཡེ་མེད་དུ་འགྲོ་བ་འདུག་སྙམ་པའི་སྐྲག་པ་ཆེན་པོ་སྐྱེ་བ་འབྱུང་སྟེ། སྟོང་ཉིད་ཟབ་མོ་ལ་དངངས་སྐྲག་སྐྱེ་ལུགས་རྣལ་མ་འོང་བའི་མཚམས་སུ་སླེབས་པའང་ཤིན་ཏུ་དཀའ་ན་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་གོ་བ་མྱོང་ཐོག་ཏུ་སླེབས་པའི་ངེས་ཤེས་རྙེད་པ་རྣལ་མ་སྲིད་མཐའ་ཙམ་དུ་སོང་བ་ལྟ་སྨོས་ཀྱང་ཅི་ཞིག་དགོས།
སྐྲག་པ་སྐྱེ་ལུགས་དེ་འདྲ་འོང་བའི་མཚམས་དེར་བློ་རྩིང་སྟོང་ཉིད་ལ་མོས་པ་ལྟར་སྣང་
ཡོད་པ་ཅི་རིགས་ལ་ཆད་ལྟ་ཆེན་པོ་སྐྱེ་སའང་ཡོད་པས། སྐབས་དེར་སྐྱོང་ཚུལ་མཁས་པས་མཉམ་གཞག་གི་ངེས་ངོར་ལྷག་མ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་ལུས་ཀྱང། དེ་ལས་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་ཚུར་ལངས་ནས་བཀག་པ་དེའི་ཤུལ་ན་ལུས་པ་ཅི་འདུག་བལྟས་པ་ན་ང་ཞེས་སོགས་ཀྱི་མིང་ཙམ་ཞིག་ལུས་པ་དང་མིང་དེ་ཡང་རྟོག་པས་གཞི་མེད་དུ་སྦྱར་བའི་རྟོག་བཏགས་མིང་རྐྱང་ཙམ་དུ་ཟད་པར་ངེས་པ་ལྷང་འདྲེན་ཐུབ་པ་དང། མིང་རྐྱང་ཙམ་དེའི་དོན་ལ་དཔྱད་པ་ཅིའང་མ་བྱས་པར་མིང་རྐྱང་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་ཞུགས་པས་ལས་གསོག་པ་དང་བདེ་སྡུག་མྱོང་བ་དང་བཟའ་བཏུང་སོགས་ཀྱི་བྱ་བ་བྱེད་ནུས་སུ་མྱོང་བས་གྲུབ་ནས་རྟེན་འབྲེལ་དང་སྟོང་ཉིད་མི་འགལ་ཞིང་ཟུང་དུ་འཇུག་པའི་ཚུལ་ལ་ངེས་པ་སྙིང་ཐག་པ་ནས་སྐྱེ་ལུགས་ཁའི་བཤད་པ་ཙམ་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པའི་གྲུབ་མཐའ་འཆའ་བ་སྐད་བྱེད་པའི་དུས་ཀྱི་ངེས་པ་སྐྱེ་ལུགས་དང་ཤིན་ཏུ་མི་འདྲ་བ་ཞིག་ཡོད་པ་ཡིན།
དེ་ལྟར་མྱོང་སྟོབས་ཀྱིས་དྲངས་པའི་ངེས་པ་ཡིད་འགྱུར་བ་ཐོན་པ་སྐྱེས་པ་ན། སྔར་ཚིག་
གི་བཤད་པ་འགྲིག་འགྲིག་ཡུན་རིང་པོར་བྱས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་གདོད་གོ་བ་འདྲ་བའི་ངེས་པ་སྐྱེ་ཚུལ་ཞིག་དང། དེ་ཕྱིན་ཆད་བཤད་པ་དང་ལྟ་རྟོག་བྱས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཚུར་མྱོང་བ་འདོན་ཚུལ་ལ་ངེས་པ་ཇེ་ཆེར་འདྲེན་ཐུབ་པ། བཤད་སྒྲུབ་ཕན་ཚུན་གྲོགས་སུ་འགྱུར་བའི་ཆོས་བྱེད་ཚུལ་དང། ལམ་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་ཐོབ་ལུགས་དང། དེ་སྟོན་པའི་བླ་མ་ལ་སྙིང་ཐག་པ་ནས་དད་པ་སྐྱེ་

468 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

ཚུལ་ཕྱོགས་ལྷུང་གི་ཁུར་འཁྱེར་ཚུལ་ཙམ་དང་ཞེན་པས་འཇུག་པ་ཙམ་དུ་མ་སོང་བ་ཞིག་འོང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་ལྟ་བའི་མྱོང་བ་ཅུང་ཟད་ཞིག་སྐྱེས་པར་བསྒོམས་ནས་ཁ་ལ་ཅི་ལྟར་སྨྲ་ཡང་དོན་ལ་གཞུང་ཆེན་པོའ་ཕྱོགས་ལ་ཞེ་རྩིས་ཆུང་གཏིང་གིས་སོང་བ་ཞིག་བྱུང་ན། ལོག་པའི་ ིལམ་ཆེན་མོ་ལ་ཞུགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག །
སྔར་བཤད་པ་ལྟར་བྱུང་བ་དེ་ནི་དབུ་མ་ལྟ་བུའི་གཞུང་ཆེན་མོ་རྣམས་བཤད་པ་ན་མྱོང་
ཐོག་ཏུ་མ་ཁེལ་བ་རྣམས་ཀྱི་འཆད་ཚུལ་དང། གཏིང་ཕྱིན་མ་ཕྱིན་དང་སློབ་མའི་སེམས་སྟེངས་སུ་གོ་བ་སྐྱེ་ཚུལ་ལ་ཁྱད་པར་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་མངོན་གྱུར་དུ་གསལ་བར་རིག་འོང་བ་ཡིན་ནོ། །དབུ་མའི་ལྟ་བའི་རྟོགས་དཀའ་ས་མཐར་ཐུག་པའང་སྔར་བཤད་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། འདི་ལ་ཁའི་ཟེར་ཚུལ་ཙམ་མ་ཡིན་པའི་བློ་སྟེངས་ནས་ངེས་པ་འདྲོངས་པ་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བས་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལྟ་བ་གོ་བ་སྲིད་མཐའ་ཙམ་དུ་སོང་བ་ཡིན་ནོ། །རྗེས་ཐོབ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་ལྟ་བ་སྐྱོང་བ་ལའང་ཉམས་བཟང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་སྣང་བ་ཐམས་ཅད་བུན་ལོང་གིས་སོང་བ་དང། མཉམ་གཞག་ཏུ་སེམས་གནས་རེས་འགའ་བྱུང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་སྣང་བ་ཐམས་ཅད་སྐྲག་མེད་དུ་སོང་ནས་ཐོགས་བརྡུགས་ཀྱི་སྲ་མཐས་མེད་པའི་གསོག་དང་གསོབ་ལྟ་བུར་འཆར་བ་དང། མཉམ་གཞག་ཏུ་ཡོད་མིན་མེད་མིན་གྱི་དོན་བསྒོམ་པར་འདོད་ནས་ཅིའང་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་གོམས་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་སྣང་བ་ཐམས་ཅད་འདི་ཡིན་གྱི་ངོས་བཟུང་མེད་པར་འཆར་བ་སོགས་གང་ལའང་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་ལྟ་བ་སྐྱོང་བའི་ཡང་ཕྱོགས་ཙམ་ན་མི་གནས་ན་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལྟ་བ་ལྟ་ཅི་སྨོས་ཏེ། སེམས་ཙམ་པའི་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་སྐྱོང་ཚུལ་གྱིའང་ཆ་ཙམ་ན་མེད་དོ།།ད་ལྟ་དམིགས་རྣམས་གོམས་པར་གཏན་མ་བྱས་པའི་ཐོས་བསམ་པས་དབང་ཤེས་དང་
ཡིད་ཤེས་ལ་སྣང་བ་སྣ་ཚོགས་ཤར་བའི་ཚེ་འདི་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་སྙམ་དུ་དྲན་པར་བྱས་པ་ལའང་སྣང་སྟོང་ཚོགས་པའི་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་འཆར་ཚུལ་ཙམ་ཞིག་ཡོད་མོད་ཀྱང་ལྟ་བ་སྐྱོང་བའི་སྐབས་སུ་ནི་མཉམ་གཞག་ཏུ་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་ལེགས་པར་བསྐྱངས་ནས་རང་བཞིན་མེད་པར་ངེས་པ་ལ་ཡིད་ལེགས་པར་འགྱུར་བའི་མྱོང་བ་སྐྱེས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་དེ་ལས་ལངས་པ་ན་མཉམ་གཞག་དེའི་ཤུགས་ཀྱིས་སྣང་བ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་འཆར་ཚུལ་ཞིག་དགོས་ཏེ། བྱ་བ་བྱེད་ནུས་

ལྟ་ཁྲིད་མུན་སེལ་སྒྲོན་མེ། 469

སུ་བསྙོན་མི་ནུས་པར་གྲུབ་ཀྱང་བཏགས་ཡོད་མིང་རྐྱང་ཙམ་མ་གཏོགས་ཡུལ་རང་གི་སྡོད་ལུགས་སུ་གྲུབ་རྒྱུ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་འདུག་པར་མཉམ་གཞག་གི་ཤེས་པ་དེའི་རྩི་མ་ཡལ་བའི་དབང་གིས་ཡིད་ངོར་འཆར་བའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་མཉམ་རྗེས་ཀྱི་རྒྱུན་གོམས་པར་ཆེར་སོང་ནས་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་ལྟ་བ་དྲན་ཙམ་གྱིས་གང་སྣང་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་འཆར་བར་འགྱུར་རོ། །ང་ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་ཞེས་པ་ཡང་འདོགས་པ་པོ་ནི་རྟོག་པ་ཡིན་ལ། ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་འདོགས་ཚུལ་ཡང། བློ་ལྷན་སྐྱེས་རང་ག་བ་འདི་ལ་ངའོ་སྙམ་པའི་བློ་སྐྱེ་བ་ནི། སྔོན་དུ་རང་གི་ཕུང་པོའ་ཚོགས་པའམ་ཕུང་ ིཔོའ་ཆ་གང་རུང་གཅིག་བློ་ཡུལ་དུ་ཤར་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ངའོ་སྙམ་དུ་འཛིན་པར་འགྱུར་གྱི། རང་ ིགི་ཕུང་པོའ་ཚོགས་པའམ་ཕུང་པོའི་ཆ་གང་ཡང་བློ་ལ་མ་ཤར་བར་ངའོ་སྙམ་པའི་བློ་སྐྱེ་མི་སྲིད་ ིདེ། ལྟོ་ལྡིར་བ་དང་མཆུ་འཆང་བ་སོགས་བློ་ཡུལ་དུ་ལམ་གྱིས་ཤར་བ་ན་བརྡ་ལ་བྱང་བའི་སྐྱེས་བུ་རྣམས་ལ་བུམ་པའོ་སྙམ་པའི་བློ་ངང་གིས་སྐྱེ་ལ། ལྟོ་ལྡིར་བ་དང་མཆུ་འཕྱང་བ་སོགས་གང་ཡང་བློ་ལ་མ་ཤར་བར་བུམ་པའོ་སྙམ་པའི་བློ་ངང་གིས་སྐྱེ་ཐབས་མེད་པ་བཞིན་ནོ། །རྟོག་པས་དེ་ལྟར་འཛིན་པའང་རང་གི་ཕུང་པོ་བློ་ལ་ཤར་ཙམ་ན་ངའོ་སྙམ་དུ་འཛིན་པ་ཙམ་མ་གཏོགས། དེ་ལྟར་འཛིན་པ་རྒྱུ་མཚན་གང་ལའང་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་མི་དགོས་པ་དང། ང་དང་ཕུང་པོ་དངོས་སྟེང་ནས་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་པ་དང། ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་གྲུབ་པ་གང་གིའང་འཛིན་ཚུལ་མི་འདུག་པ་ནི་ཁ་ནང་དུ་ཕྱོགས་ནས་བལྟས་པས་གསལ་བར་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །རྟོག་པས་འདོགས་ལུགས་ལེགས་པར་མ་ཤེས་པར་རྟོག་བཏགས་ཙམ་ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་བསྒོམས་པར་བྱས་ཀྱང་སྒྲ་སྤྱི་ཙམ་དུ་ཟད་མོད་ཀྱི་ཞིབ་པར་མ་བྲིས་སོ། །མཉམ་རྗེས་ཀྱི་ལྟ་བའི་སྐྱོང་ཚུལ་ལ་ཞིབ་པར་ནི་དམིགས་རྣམ་སྐྱོང་ཚུལ་བླ་མས་ཁྲིད་པའི་མན་ངག་ལས་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་ལ། འདིར་ནི་དོགས་པ་དང་གོལ་ས་གཅོད་པ་ཅུང་ཟད་ཙམ་ཞིག་སྨྲས་པ་ཡིན་ནོ།།
དེ་ཡང་རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའ་བཀའི་བརྒྱུད་འཛིན་པར་འདོད་པ་
རྣམས་ཀྱིས་ནི། ལྟ་བ་སྐྱོང་བའི་མན་ངག་ལ། འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གཞུང་གི་རིགས་པའི་སྲོལ་དང་ཐལ་འགྱུར་བའི་རྟགས་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཚད་བཟུང་བའི་སྐབས་དོན་མ་བོར་བའི་ངང་ནས་གསུང་རབ་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པའི་བརྡ་ལས་མ་བརྒལ་བ་དང། རྗེའི་གསུང་རབ་ལྷག་མཐོང་ཆེ་

470 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

ཆུང་ལ་སོགས་པའི་ནང་དུ་ལྟ་བ་སྐྱོང་བའི་རིམ་པ་དང། སྐྱོང་ཚུལ་དང་གོལ་ས་བཀག་པ་སོགས་ལེགས་པར་ངེས་ནས་1

དོན་དང་ཐ་སྙད་སོར་བཞག་པ་ལ་དམིགས་རྣམ་སྐྱོང་བའི་དུས་ཀྱི་ཟུར་
འདོན་ཚུལ་སོགས་རྗེ་རང་ཉིད་ཀྱི་གསུང་གི་མན་ངག་གིས་བརྒྱན་པའི་སྒོ་ནས་ལམ་སྲོལ་མ་ཤོར་བ་ལ་འབད་པར་བྱའོ། །དེ་དག་ལས་བརྒལ་ནས། བོད་སྒོམ་གསུང་རབ་དང་རིགས་པའི་བརྡ་ལ་མ་བྱང་བ་འགའ་ཞིག་གིས་སྨྲས་པའི་དཔྱོད་ཚུལ་དང། མ་བཅོས་ལྷུག་པ་དང། ད་ལྟའི་ཤེས་པ་སོ་མ་དང། རྟོག་པ་གང་ཤར་གྱི་རང་ཞལ་བལྟ་བ་དང། རིག་པ་རྐྱང་འདེད་ལ་སོགས་པའི་དོན་དང་ཐ་སྙད་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དག་བསྲེ་བའི་གནོད་པ་ཆེན་པོ་མི་བྱ་ཞིང། གསལ་བ་སེམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། སྟོང་པ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན། བཅོས་མིན་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་སོགས་པ་དང། གསལ་སྟོང་ཟུང་འཇུག་དང། བརྗོད་མེད་ཀྱི་དོན་སྒོམ་པ་དང། རིག་པ་ཤེལ་སྒོང་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་དང། ང་གང་ན་འདུག་ཚོལ་བ་དང། སེམས་ཚོལ་ལ་སོགས་པ་མན་ངག་གཞན་གྱི་དོན་དང་ཐ་སྙད་གང་ཡང་འདིར་བསྲེ་བར་མི་བྱ་ཞིང། འདི་ནས་ཀྱང་དེ་དག་ཏུ་བསྲེ་བར་མི་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་བསྲེས་པ་ན་མན་ངག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་རང་གི་སྲོལ་ཐམས་ཅད་འཕྱུགས་ནས། མན་ངག་རང་རང་གི་སྔར་གྱི་སྲོལ་མི་འདྲ་བ་གང་ཡོད་ཤོར་ཏེ་གང་ལའང་འདིའི་ལུགས་ཡིན་ཞེས་བཞག་ཏུ་མེད་པའི་ཆལ་ཆོལ་དུ་འགྱུར་བས་བསྟན་པ་ལ་གནོད་པ་ཆེན་པོར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།།
དེ་བཞིན་དུ་ཇོ་བོ་ཆེན་པོ་དཔལ་ལྡན་ཨ་ཏི་ཤའི་གདམས་པ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་ཡང།
གཞུང་པ་དང་གདམས་ངག་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་དག་གིས་མཛད་པའི་གདམས་ངག་གི་ཡི་གེ་རིམ་པ་དུ་མ་དང། སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་པོ་ཏོ་བ་དང་སྤྱན་སྔ་བ་དང་མཆད་ཁ་པའི་གསུང་བགྲོས་ལ་སོགས་པ་སྔ་ཕྱི་དུ་མ་དང། དགེ་བསྙེན་ཆེན་པོ་ཁམས་ལུང་པའི་གསུང་གི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པ། བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་གྲོ་ལུང་པའི་བསྟན་རིམ་ཆེ་ཆུང་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལའང་རྒྱལ་བ་དགྱེས་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ། གསུང་རབ་ཆེན་མོ་དག་གི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ། དམ་པ་བརྒྱུད་པའི་གསུང་གིས་བརྒྱན་པ། མཁས་པ་དགའ་བ་བསྐྱེད་པའི་འཇུག་ངོགས་རྨད་དུ་བྱུང་བ་ཡོད་མོད་ཀྱི། དེ་ལྟ་ནའང་རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཆེ་ཆུང་ 1 ཞོལ། ཤོག ༢༣ བ ༤ གཙང་། ཤོག ༢༠ ན ༥ ལེགས་པར་ངེས་ནས་དེའི་དོན་དང་

ལྟ་ཁྲིད་མུན་སེལ་སྒྲོན་མེ། 471

གི་གདམས་པའི་གསུང་རབ་གླེགས་བམ་དུ་མཛད་པ་འདི་དག་ལ་ནི། གསུང་རབ་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་མ་ལུས་པ་གང་ཟག་གཅིག་འཚང་རྒྱ་བའི་ཆ་རྐྱེན་དུ་འགྲོ་བའི་ལམ་གྱི་ལུས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་གྲངས་དང་གོ་རིམས་ལ་སོགས་པ་དང། ད་ལྟ་རྒྱུད་ལ་བསྐོར་བའི་དམིགས་རྣམ་གྱི་རིམ་པ་མྱོང་ཐོག་ཏུ་འཁྱེར་ཚུལ་སོགས་ལམ་གྱི་ལུས་སྤྱི་དང་ཡན་ལག་སོ་སོ་ཐམས་ཅད་ལ་སྔོན་ཆད་གངས་རིའི་ཁྲོད་འདིར་སུས་ཀྱང་མ་ཐོན་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཕུལ་དུ་བྱུང་བའི་ཁྱད་པར་བླ་ན་མེད་པ་ཡོད་པའི་ཚུལ་ལ་བློ་སྐྱོན་མ་ཞུགས་པའི་དཔྱོད་པ་ཞིབ་པར་བྱས་ནས་ངེས་པ་རྙེད་པ་དང། དེའི་སྐྱེས་བུ་ཆུང་འབྲིང་བྱང་ཆུབ་སེམས་སྦྱོང་སྤྱོད་པ་སྤྱི་ལ་སློབ་པ་དང་བཅས་པ་ལྟ་ཁྲིད་ཀྱི་སྔོན་འགྲོ་ཡིན་པས་འགངས་ཆེ་ས་ནས་ཉམས་ལེན་གྱི་གནད་མ་འཕྱུགས་ཤིང་ལམ་གྱི་ལུས་ལ་གོ་བ་ཙམ་ཡང་མ་ཆགས་པར་མ་སོང་བ་ཞིག་གནད་དུ་ཆེ་བ་ཡིན། དེ་བས་ན་བྱིན་བརླབས་ཀྱི་བརྒྱུད་པ་མ་ཉམས་པའི་བླ་མའི་རྣལ་འབྱོར་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་སོགས་མ་གཏོགས་སྔོན་འགྲོ་གང་དྲན་གྱི་འདེབས་ལུགས་མི་བྱ། ཁྱད་པར་དུ་ལྷག་མཐོང་གི་རྒྱུ་ཚོགས་གསུངས་པ་རྣམས་དང། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བའི་ཕན་ཡོན་ཞིབ་ཏུ་བསམས་ནས་ངེས་པ་དྲག་པོ་སྐྱེས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས། ལྟ་བ་ལ་ཚོལ་འདོད་སྐྱེས་པ་ཞིག་དང། དེ་ཡང་འཕགས་པའི་དགོངས་པ་དཔལ་ལྡན་ཟླ་བས་བཀྲལ་བ་ལས་གཞན་གྱི་རྗེས་སུ་ཞུགས་ཀྱང་ལྟ་བའི་གནད་མཐར་ཐུག་པ་མི་རྙེད་པ་སོགས་ལ་ངེས་པ་སྐྱེས་ནས་ལུགས་དེའི་ལྟ་བ་སྐྱོང་ཚུལ་ལ་ཤེས་འདོད་སྐྱེས་པ་ཞིག་དགོས་པས་སྔོན་འགྲོ་གཙོ་བོ་འདི་དག་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བའི་ཐབས་ལ་འབད་པར་བྱའི། འགངས་ཆུང་བ་ལ་ནན་ཏན་ཆེ་བར་མི་བྱ་ཞིང། སྔོན་འགྲོ་དེ་ལྟ་བུ་མ་ཚང་བའི་གཡམ་ལ་རྒྱུག་ཙམ་གྱི་ལྟ་བ་སྐྱོང་ཚུལ་དོན་གཉེར་དང། བདེན་པར་མེད་པ་དང། རང་བཞིན་མེད་པ་དང། སེམས་ཀྱིས་བཟོ་བྱས་པ་དང། རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཙམ་དང། རྨི་ལམ་སྒྱུ་མ་སོགས་ཀྱི་ཚིག་བཟང་བཟང་འགའ་ཞིག་ཙམ་གྱིས་ཚིམ་ནས་འགྲོ་བའི་སློབ་མ་དང། དེ་ལྟ་བུའི་སྟོན་ཚུལ་གང་བྱུང་ཙམ་གྱིས་མགོ་སྐོར་བྱེད་པའི་བཤེས་གཉེན་གཉིས་ཀ་ལ་སྙིང་པོ་ཅིའང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།།
འདིར་སྨྲས་པ། རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཀུན་གྱི་སྙིང་པོའ་དོན། །དུས་གསུམ་འཕགས་པ་ ིཀུན་གྱི་བགྲོད་གཅིག་ལམ། །སྒྲིབ་པའི་བག་ཆགས་ཀུན་གྱི་དྲུངས་འབྱིན་པ། །ཡང་དག་ལྟ་བ་

472 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

གོམས་ལས་གཞན་ཡོད་མིན། །དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་ཀླུ་སྒྲུབ་བཞེད་པའི་དོན། །དཔལ་ལྡན་ཟླ་བས་ཇི་ལྟར་བཀྲལ་བ་ལས། །ཕྱི་རོལ་གྱུར་ལ་ཡང་དག་ལྟ་བའི་གནད། །ཇི་བཞིན་རྟོགས་པའི་གོ་སྐབས་ག་ལ་ཞིག །ཚུལ་འདི་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི། །དངོས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་དུ་མའི་ཡང། །སྤྱོད་ཡུལ་མ་གྱུར་དེ་དག་ལ། །རྒྱལ་བའི་དྲང་དོན་གསུངས་ཞེས་སྨྲ། །རྒྱལ་བས་ལུང་བསྟན་ཤིང་རྟ་ཆེ། །དབྱིག་གཉེན་དཔལ་ལྡན་ཆོས་སྐྱོང་དང། །ཕྱོགས་གླང་ཆོས་གྲགས་དེ་བཞིན་དུ། །ཀླུ་སྒྲུབ་སྲས་པོ་ལེགས་ལྡན་འབྱེད། །ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོ་ཞི་བ་འཚོ། །འཕགས་སེང་པདྨའི་ངང་ཚུལ་སོགས། །ཉམས་སྣང་མ་ཡིན་རང་མཚན་པར། །ལྷག་པའི་ལྷ་ཡིས་བཤེས་གཉེན་མཛད། །བོད་ཀྱི་གྲུབ་ཐོབ་ཕལ་ཆེར་གྱིས། །ཆར་མི་ཕོད་པའི་རྟོགས་པ་བརྙེས། །དེ་ལྟའི་ཤིང་རྟ་ཆེན་རྣམས་ཀྱིས། །སྟོང་ཉིད་ཟབ་མོའ་ིགནས་འདི་ནི། །ཐུགས་སུ་མ་ཆུད་སྤངས་སོ་ཞེས། །གཞུང་ལུགས་འཆད་པར་རློམ་པའི་ཚེ། །ཚམ་ཚོམ་མེད་པར་སྨྲ་བ་ལ། །མགྲིན་པ་བརྐྱངས་ཏེ་ཅི་དགར་འཇུག །གཏམ་དེ་བཟུངས་ནས་སླར་ཡང་འདིར། །ཡང་དག་ལྟ་བའི་ཉམས་ལེན་ལ། །ཅུང་ཟད་སྨྲ་བ་ཞུགས་པ་ན། །བོད་འདིར་མཁས་རྨོངས་སོ་སོ་ཡི། །རྣམ་པར་སྦྱར་བའི་མན་ངག་ནི། །དུ་མ་ཞིག་དང་དེ་དག་གི །རྗེས་འབྲང་རིགས་པའི་ལམ་བཏང་བ། །གང་ཡང་མ་བསླབ་དུ་མ་ཡིས། །སྨྲ་བའི་རང་སེམས་སྐྱེ་མེད་དང། །རང་སེམས་ཆོས་སྐུའི་རང་ཞལ་ལྟ། །མ་བཅོས་སོ་མ་རྗེན་ཆེར་དང། །ཐ་མལ་ཤེས་པ་ལྷུག་པར་འཇོག།རིག་པ་རྐྱང་འདེད་བྱེད་པ་དང། །མཉམ་རྗེས་འདྲེས་དང་གནས་འགྱུ་འདྲེས། །གང་ཤར་ཆོས་སྐུ་ལ་སོགས་པའི། །དོན་དང་ཐ་སྙད་སོར་འཇོག་ཅིང། །དབུ་མའི་གཞུང་ལ་གྲགས་པ་ཡི། །ཐ་སྙད་འགའ་ཞིག་མ་རྟོགས་ཀྱང། །དོན་དམ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི། །སེམས་ཉིད་གནས་ལུགས་ཚོལ་བ་ཡི། །ཡང་དག་ལྟ་བའི་ཟབ་མོའ་གནད། །འཁྲུལ་པ་མེད་ཅེས་སྨྲ་བ་ནི། །འདི་ལས་ཡ་མཚན་ ིཆེ་བ་དང། །འདི་ལས་ངོ་མཚར་གྱུར་པ་ཡི། །རང་ཉིད་བསྟན་པར་བྱ་བ་དང། །བླུན་པོའ་རྟགས་ ིནི་གང་ཞིག་ཡོད། །དེ་ཕྱིར་ཀླུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་དང། །དབྱེར་མེད་དཔལ་ལྡན་བླ་མ་ཡིས། །དྲི་མེད་རིགས་པའི་ལམ་ནས་དྲངས། །རྗེས་སུ་བརྩེ་བས་ལེགས་གསུངས་པ། །རྟོགས་ཕྱིར་བསག་སྦྱངས་དུ་མ་ལ། །འབད་ཅིང་བཤེས་གཉེན་མཆོག་བསྟེན་ནས། །དཔལ་ལྡན་ཟླ་བའི་རིགས་ལམ་ལ། །ཐོས་དང་སེམས་པ་ལྷུར་ལེན་པས། །ཚིག་ཙམ་ཞིག་གི་རྗེས་འབྲང་དང། །སྙིང་ཁམས་

ལྟ་ཁྲིད་མུན་སེལ་སྒྲོན་མེ། 473

འབའ་ཞིག་ལྷུར་ལེན་དང། །བླུན་པོ་ཚིམ་པ་མ་སླ་བར། །རབ་ཏུ་འབད་དེ་ཟབ་མོའ་དོན། །རྟོགས་ ིཤིང་དེ་དོན་ཉམས་ལེན་གྱི། །གནད་རྣམས་ཚོལ་ཕྱིར་རྒྱལ་བའི་སྲས། །རྟག་ཏུ་ངུ་ལྟར་བརྩོན་པར་བྱ། །དེས་ན་བླ་མ་མཆོག་དེ་ཡིས། །རྨད་བྱུང་དཀའ་བ་བརྒྱ་ཕྲག་ལས། །ནན་ཏན་སྙིང་པོ་མཛད་པ་ཡི། །ལམ་བཟང་ཉམས་པར་མ་གྱུར་ཅིག །སྙམ་དུ་ཡིད་ལ་བརྣག་པ་ཡིས། །ཡང་དག་ལྟ་བ་ཉམས་ལེན་ལ། །ལོག་པའི་མུན་སེལ་སྒྲོན་མེ་འདི། །དུ་མས་བསྐུལ་ཕྱིར་གཏམ་དུ་བྱས། །དེ་ལས་རྣམ་པར་དཀར་བ་ཡི། །དགེ་བ་ཅུང་ཟད་གང་སྐྱེས་པ། །དེས་ནི་འགྲོ་འདི་བདག་འཛིན་གྱི། །འཆིང་བ་ཆེ་ལས་གྲོལ་གྱུར་ཅིག།
དེ་ལྟར་དཔལ་ལྡན་ཟླ་བའི་ཞབས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བའི་གནད་
ལ་རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་བཞེད་པ་ཇི་ལྟར་ཡིན་པ་དང། དེའི་གོལ་ས་བཅད་པ་ཉུང་ངུ་ཙམ་ཚིག་གསལ་བ་ཞིག་གྱིས་ཞེས་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་དུ་མས་ནན་ཏན་གྱིས་བསྐུལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས། ཞི་གནས་མཚན་ཉིད་པ་སྔོན་དུ་བསྒྲུབས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷག་མཐོང་བསྒྲུབ་པའི་ཚུལ་མ་སྨྲས་པར། ད་ལྟ་ཞི་གནས་མ་གྲུབ་པའི་སྔོན་དུ་ལྟ་བའི་མྱོང་བ་འདོན་པ་ལ་གོལ་ས་འགའ་ཞིག་གཅོད་པ་ཙམ་གྱིས་དོན་དུ་རྗེ་དེ་ཉིད་ཀྱི་གསུང་གི་བཀའ་དྲིན་ལས་གནས་འདི་ལ་རིགས་པའི་ལམ་ནས་འོངས་པའི་དད་པ་འཐོབ་པ་བཙུན་པ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་པོས་འབྲོག་རི་བོ་དགེ་ལྡན་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་གླིང་དུ་སྦྱར་བའོ།། །།

དཔར་བྱང་སྨོན་ཚིགརྣམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་ཏུ།།
གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཆོས་ཚུལ་དལ་འབབ་ཀླུང༌།།ཚིག་གི་གཟེགས་མ་རེས་ཀྱང་དུག་གསུམ་གྱི།།
དྲི་མ་ཡོངས་འཁྲུད་ལེགས་བཤད་བདུད་རྩི་འདི།།
དཔར་དུ་བསྐྲུན་པའི་རྣམ་དཀར་ཕུང་པོའ་མཐུས།། ིཡང་དག་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་མོ་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱ།།
གདངས་ཏེ་རྒྱུད་ལྔའི་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ།།
ངེས་ལེགས་ནོར་བུའི་མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་ཤོག།

ཅེས་པ་འདི་ཡང་དེང་དུས་ཡིད་སྲུབས་ཀྱིས་རྒྱུད་བརླམས་པའི་ཀླ་ཀློའ་སྡིག་སྤྱོད་མི་བཟད་པས་གངས་ལྗོངས་ ིཆོས་ལྡན་གྱི་ཞིང་དུ་ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཉིན་མོའ་སྣང་བ་ལྟར་འབར་བ་དེ་ནི་མིང་གི་ལྷག་མ་ཙམ་དུ་ཉམས་ཉེས་ ིཔར་བྱས། ཕྱོགས་དང་ཕྱོགས་ན་རྡུལ་ཕྲན་མཚོན་ཆ་སོགས་གདུག་པའི་གནོད་འཚེ་གྱ་གྱུའི་སྦྱོར་བ་ནི་ཉིན་རེ་བཞིན་དུ་དར་བ་སོགས་སྒོ་ཀུན་ནས་ལྔ་བདོའ་རྒུད་ཚོགས་མཚོ་ལྟར་བརྡོལ་བ་འདི་དག་ལྷག་མེད་དུ་ཞི་ཞིང༌། བྱང་ཕྱོགས་བོད་ཁ་བ་ཅན་ ིདུ་བསྟན་པའི་མེ་རོ་སླར་ཡང་སྔར་བཞིན་གསོས་ཏེ་རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ལྗོངས་འདིར་ཡང་ཐུབ་པའི་བཞེད་དགོངས་དྲི་མ་མེད་པ་དར་རྒྱས་སུ་འཕེལ་བ་དང༌། འཛམ་གླིང་ཡངས་པའི་ཁྱོན་ལ་འཚེ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་སྟོན། རྣམ་འདྲེན་ཤཱཀྱ་སེངྒེའི་རིང་ལུགས་སྒོ་ཀུན་ནས་རྒྱས་པ་སོགས་འཕྲལ་ཡུན་ལེགས་ཚོགས་དུ་མའི་ཆེད་དུ་དམིགས། ནང་བསྟན་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་དཔར་དུ་བསྐྲུན་དང་བསྐྲུན་འགྱུར་གང་ལའང་སྦྱར་ཆོག་པའི་དགེ་བསྔོའ་སྨོན་ཚིག་ཏུ་ཤཱཀྱའི་དགེ་སློང་ ིཆོས་སྨྲ་བ་ངག་དབང་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོས་སྦྱར་བའོ།། དགེའོ།། །།